καλωσύνην, ἥτις σὲ αἰχμαλωτίζει· μίαν σεμνότητα, ἀξίαν νὰ τὴν προσκυνῇς· μίαν .... Ἄχ! ἀδελφή μου, ἤθελα νὰ τὴν ἔβλεπες!

Ζωήτσα.

Τὴν βλέπω καλά, ἀδελφέ μου, εἰς τοὺς περὶ αὐτῆς λόγους σου. Καὶ διὰ νὰ τὴν καταλάβω ποία εἶναι, μὲ φθάνει μόνον νὰ τὴν ἀγαπᾷς ἐσύ.

Κλεάνθης.

Ἐξεσκέπασα μυστικά, ὅτι αἱ γυναῖκες αὗται δὲν ἔχουν εὔκολον τὸν τρόπον τοῦ ζῆν. Ἡ τιμία διαγωγή των δυσκόλως τὰς συγχωρεῖ νὰ ἐκπληρόνωσιν ὅλας των τὰς ἀναπαύσεις. Φαντάσου τώρα, ἀδελφή μου, πόσον χαίρει κἀνεῖς, ὅταν συνεισφέρῃ εἰς εὐτυχίαν τοῦ προσώπου, τὸ ὁποῖον ἀγαπᾷ. Πόσον εὐφραίνεται, ὅταν δίδῃ εὐκαίρως κάποιαν βοήθειαν εἰς κυβέρνησιν μιᾶς ἐναρέτου φαμιλίας. Καὶ συμπέρανε ἀκολούθως, πόσον λυποῦμαι, διότι, διὰ τὴν φιλαργυρίαν τοῦ πατρός μας, δὲν δύναμαι νὰ γευθῶ ταύτην τὴν χαράν, μήτε νὰ προσφέρω εἰς τὴν εὔμορφον ταύτην κόρην κἀμμίαν ἀπόδειξιν τοῦ ἔρωτός μου.

Ζωήτσα.

Ναί, ἀδελφέ μου! καταλαμβάνω ἀρκετά, πόση εἶναι ἡ λύπη σου.

Κλεάνθης.

Ἄχ! ἀδελφή! πολλὰ μεγάλη, καὶ σχεδὸν ἀπίστευτος. Ποῖον ἄλλο σκληρότερον πρᾶγμα δύναται νὰ ἴδῃ κἀνεῖς παρὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς αὐστηρὰν τοῦ πατρός μας φιλαργυρίαν, καὶ τὴν παράξενον στέγνωσιν καὶ ξηρασίαν, εἰς τὴν ὁποίαν μᾶς βασανίζει; Αἴ! τί μᾶς ὠφελεῖ νὰ ἔχωμεν πλοῦτον, ἂν τὸν λάβωμεν εἰς χεῖρας, ὁπόταν δὲν θέλομεν ἔχει πλέον ἡλικίαν νὰ τὸν χαρῶμεν; Τί μᾶς ὠφελεῖ, νὰ λεγώμεθα τέκνα πλουσίου, ἄν, διὰ νὰ ζήσωμεν, καὶ νὰ φορεθῶμεν ὀλίγον ἀνθρωπινά, εἴμεθ' ἀναγκασμένοι νὰ δουλεύωμεν τοὺς πάντας, ἐγὼ μὲ τὰ γράμματα καὶ μὲ ὅ,τι ἄλλο δυνηθῶ, καὶ σὺ μὲ τὰ κεντήματα καὶ τὰ ὑφάσματά σου; Ἔ! ἀδελφή· ἐγὼ ἦλθα νὰ μὲ βοηθήσῃς διὰ νὰ δοκιμάτωμεν μαζὶ τὸν πατέρα μας, τί φρονεῖ, περὶ τῆς παρούσης καταστάσεώς μου. Ἂν τὸν εὕρω ἐναντίον, ἀπεφάσισα νὰ φύγω εἰς ἄλλον τόπον μὲ τὸ ἀξιέραστόν μου ὑποκείμενον, διὰ ν' ἀπολαύσω ἐκεῖ, ὁποίας λογῆς τύχην μὲ στείλῃ ὁ Θεός. Διὰ τοῦτον τὸν σκοπόν μου ἔβαλα μεσίτην, νὰ μ' εὕρῃ ἄσπρα νὰ δανεισθῶ. Ἂν καὶ ἡ ἰδική σου κατάστασις, ἀδελφή μου, ἦναι ὁμοία τῆς ἰδικῆς μου, καὶ ὁ πατήρ μας ἀντισταθῇ ἐπίσης εἰς τὰς ἐπιθυμίας μας, τὸν ἀφίνομεν καὶ οἱ δύω,

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ὑποφέρει γενναίως τὴν θλίψιν του. Δὲν τολμᾷ νὰ ἐμφανισθῇ παρα-
πονούμενος εἰς τὴν Παναγιότητά του διὰ νὰ μὴ φανῇ προπέτης. Ὅταν

τοὺς αὐστηρῶς ἀποκριθεὶς, ὅτι «οὕτω προστάζομεν κυριαρχικῶς». Εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην τῆς Πανιερότητός του, ἡμεῖς μὲν ἀπεσύρθημεν καταφρονηθέντες, ὁ δὲ ὄχλος ἐξεμάνη μεθύων· καί τινες ἐξ αὐτῶν σταλθέντες ὑπό τινων μισοκάλων ἔμπροσθεν τῆς οἰκίας τοῦ κὺρ Παρθενίου, ὕβριζον τὴν Πανοσιότητά του μὲ μυρίας αἰσχρολογίας, λέγοντες ὅσα κακὰ τοὺς ἐμπόδιζε συχνῶς νὰ μὴ πράττωσι, τότε ἔχουσι νὰ τὰ κάμνωσιν ἔμπροθέν του· καὶ ὁ μὲν σεβάσμιος κὺρ Παρθένιος βλέπων τὴν τοσαύτην ἀναισχυντίαν καὶ τὴν καταφρόνησιν παραιτηθεὶς κατέβη εἰς τὴν Σμύρνην. Τῇ δὲ ἐπαύριον ἀνέβη εἰς τὸ χωρίον ἡ Πανιερότης του, καὶ ἐτέλεσε τὴν πανήγυριν. Εἰς τὴν ὁποίαν τὶ κακὸν δὲν ἔγεινεν ἀναφανδόν! Παίγνιον, Παναγιώτατε Αὐθέντα, ἔγειναν ὅλα τὰ ἱερά μας τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Μετὰ τὴν πανήγυριν ποιήσας συνέλευσιν ἡ Πανιερότης του μετὰ τοῦ πρώτου τῶν κακῶν του σκοπῶν ὀργάνου, Χηνοπούλου, ἀπέβαλεν ἀτίμως τοὺς πρώτους γέροντας, ἀπέβαλεν ἀτίμως τοὺς ἐπιτρόπους, ἐξεφώνησε μυρίους φοβερισμοὺς κατ' ἐκείνων, οἵτινες δὲν ἔγειναν μέτοχοι τῆς Πανηγύρεως· ἐσύστησεν ἄλλους νέους ἐπιτρόπους, πέντε γέροντας καὶ ὀκτὼ ἐφόρους διὰ νὰ διοικῶσι τὰς ὑποθέσεις τοῦ χωρίου, καὶ οὕτω νὰ ἔχῃ πολλοὺς ὑπηρέτας εἰς τοὺς σκοπούς του, καὶ ἔστησε φανερὰ τῆς διχονοίας τὴν σημαίαν. Ἐπειδὴ ἀπεφάσισε νὰ καταργήσῃ ὅλα τὰ καλὰ τοῦ χωρίου, ἐκρήμνισε καὶ τὸ σχολεῖον τὸ ἑλληνικόν, τὸ ὁποῖον μὲ γράμμα τῆς Πανιερότητός του συμφώνως ἐσυστήσαμεν πρὸς ὠφέλειαν καὶ τῶν χωριανῶν καὶ τῶν ἡμετέρων παίδων. Εἰς τοιαύτην κατάστασιν ἀφήσας τὸ χωρίον μας ἀνεχώρησεν. Εἰς δὲ τὴν Ἐκκλησίαν ἄφησε δύω παρεφημερίους τοῦ Παρθενίου, καὶ ἔστειλε καὶ ἕνα ἐφημέριον τῆς Σμύρνης ἐπιστάτην νὰ συνάζῃ τὰ δικαιώματα.

Ἡμεῖς ἐκλαίομεν βλέποντες ὅτι μᾶς ἀφῆκε τὸ παράδειγμα τῆς ἀρετῆς ὁ πνευματικός μας πατὴρ κὺρ Παρθένιος. Συνελθόντες λοιπὸν εἰς τὴν οἰκίαν ὅπου πάραυτα ἠσθένησε, τὸν ἐπαρακαλοῦμεν θερμῶς νὰ μὴ ἐγκαταλείψῃ τὸ χωρίον παραιτηθεὶς ἕως τέλους, καὶ ἀναχωρήσας εἰς μοναστήριον, καθὼς ἐμάθομεν ὅτι εἶχε σκοπόν· ἐμεσιτεύομεν δὲ καὶ τὴν Πανιερότητά του πολλάκις πολλοὶ νὰ τὸν καταπείσῃ νὰ ἐπιστρέψῃ, ἡ δὲ Πανιερότης του μᾶς ἔλεγε μὲν ὅτι σέβεται καὶ ἀγαπᾷ τὸν Παρθένιον, μυστικὰ δὲ ἐπρόσταζε τοὺς προεστῶτας τοῦ χωρίου τοὺς ὁποίους ἔβαλε, νὰ κηρύττωσιν ὅτι ὁ Παρθένιος εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ χωρίον. Ὁ Παρθένιος εὐθὺς ἀφ' οὗ ἀνέλαβεν προσῆλθεν εἰς τὴν Πανιερότητά του ζητῶν τὴν συγχώρησιν, καὶ ἐξομολογούμενος τὴν αἰτίαν τῆς παραιτήσεώς του, καὶ παρακαλῶν νὰ τῷ δοθῇ ἀπολυτήριος ἐπιστολὴ νὰ ἀναχωρήσῃ εἰς κἀνὲν ἡσυχαστήριον· ἡ Πανιερότής του τὸν ὑπεδέχθη μετ' ἄκρας εὐμενείας, καὶ τὸν ἐβεβαίωσεν ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ τὸν ἀφήσῃ, διότι ἄλλον ἱερέα ὡς αὐτὸν δὲν ἔχει· τὸν ἠξίωσε δὲ νὰ ἡσυχάσῃ ἕως μετ' ὀλίγας νὰ ἐπιστρέψῃ πάλιν εἰς τὴν ἐφημερίαν του. Ἦλθεν ἡ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

διορίζετο μέχρις οὗ νὰ ὑπάγῃ τὸ πλοῖον εἰς τὸν διωρισμένον τόπον. Ἀμφοτερόπλουν ὅτε καὶ νὰ ὑπάγῃ καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ (Βλ. Δημοσθ. πρὸς Φορμ. §. γ. δ. ιγ. καὶ Διονυσοδ. §. η. καὶ Ἁρποκρ. Λ. Ἀμφοτερόπλουν καὶ Πολυδ. Η. ιϐ). Τὰ ναυτικὰ δανείσματα ἢ τὰ σημερινὰ ξεκομμένα ὠνομάζοντο καὶ Ἐπιδόσεις, ὡς ἔξω διδόμενα (Δημοσθ. κατὰ Ἀφόϐ. Α. §. η. Ἁρποκρ. Λεξ.). Ἡ δὲ τοιαύτη σημασία τῆς Ἀποκοπῆς φαίνεται ὅτι εἶναι παλαιὰ ἐκ τοῦ ῥήματος κόπτω, τέμνω, τὸ ὁποῖον σημαίνει ἰδιαιτέρως καὶ τὸ διορίζω καὶ ξεχωρίζω. Ἀλλὰ καὶ ἡ λέξις ἀπότομος καὶ ἀποτόμως φανερόνει μεταφορικῶς μὲν τὸ σκληρὸν ἀπό τινων ἀποκεκομμένων πετρῶν, ἰδίως δὲ τὸ εὐόριστον καὶ διακεκριμμένον, ἢ ὡς λέγομεν συνήθως, ὀρθὰ κοπτά. Ἄλλως δὲ οἱ παλαιοὶ ἀντὶ τῆς διοριστικῆς σημασίας τῆς ἀποκοπῆς καὶ τοῦ ἀποκόπτω ἔθεττον τὸ τάσσω. Αὐτίκα Θουκυδίδης (Γ. 50).

Σελ. 116. στίχ. 10. σεισάχθεια ἦτο ἀκύρωσις ὅλων τῶν χρεωστ.). Οὕτως ἐξηγεῖ καὶ ὁ Λαέρτιος τὴν Σεισάχθειαν. «Τὸ δὲ ἦν λύτρωσις σωμάτων τε καὶ κτημάτων· καὶ γὰρ ἐπὶ σώμασιν ἐδανείζοντο, καὶ πολλοὶ δι' ἀπορίαν ἐθήτευον» (Βιϐλ. Α. ϐ. 1), καὶ αὐτὸς ὁ Πλούταρχος ἀλλαχοῦ (Πολιτ. Παραγγελ. §. 10) τὴν Σεισάχθειαν ὠνόμασεν «ὑποκόρισμα χρεῶν ἀποκοπῆς».

Στίχ. 13. στημένα σύνορα τῶν δανειστῶν). Φαίνεται ὅτι εἰς τὰς ἐνεχειριασμένας γαίας ἐϐαλλον οἱ δανεισταὶ σημεῖά τινα, ἢ δημοσίους ἐπιγραφάς· διὰ τῶν ὁποίων ἐδιορίζετο καὶ ἡ ποσότης τῶν δανείων, καὶ τὰ ὅρια τῆς γῆς, ἥτις ἐδόθη εἰς ὑποθήκην ὑπὸ τοῦ χρεωφειλέτου κυρίου αὐτῆς.

Σελ. 117. στίχ. 24. Ἕως οὗ τὸ πᾶν ταράξας τὸ ἀνθόγαλα). Ἰδοὺ ὁ παλαιὸς στίχος

Πρὶν ἂν ταράξας πῖαρ ἐξέλῃ γάλα.

Ἡ παροιμιώδης αὕτη φράσις ἐννοεῖ τοὺς ὅσοι μετεχειρίζοντο πολλὴν σπουδὴν καὶ βίαν εἰς κἀμμίαν ὑπόθεσιν, ἕως ν' ἀπολαύσωσι τὸ ἴδιον κέρδος. Ὁ λόγος εἶναι φανερὸν ὅτι ἐλήφθη ἀπὸ τοὺς γαλακτουργούς, οἵτινες ταράσσοντες τὸ γάλα ἰσχυρῶς ὄχι μόνον ἐκϐάλλουσι τὸ βούτυρον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπιπολάζον παχύτερον τοῦ γάλακτος μέρος, τὸ ὁποῖον οἱ Θετταλοὶ κυρίως ὀνομάζουσι Κορυφήν. Ἀνθόγαλα δὲ κοινότερον λέγεται μὲν καὶ τοῦτο, ἰδιαίτερον δὲ τὸ τουρκικώτερον καϊμάκι, τὸ ὁποῖον εἶναι μὲν καὶ αὐτὸ παχὺ καὶ λιπῶδες μέρος τοῦ γάλακτος· συνάγεται ὅμως ὄχι μὲ τὴν συντάραξιν, ἀλλὰ μὲ τὴν ἕψησιν τοῦ γά-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

στάμενοι τοῦ Κοινοῦ νὰ συστήσωσιν ἐν τῷ μεταξὺ ἀλλαχοῦ τὴν Σχολήν, ὅθεν ἐνοικίασαν οἰκίαν ἐπὶ τούτῳ, καὶ διδασκάλους συνεκάλεσαν τοὺς λογιωτάτους Τάπαν καὶ Κόπανον καὶ τὸν ἱερολογιώτατον Ἱερόθεον. Εἰς ταύτην τὴν νεοσύστατον Σχολὴν προσεκλήθησαν ἔπειτα διδάσκαλοι κατὰ τὸ ᾳωθ' ὁ σοφολογιώτατος κ. Κούμας καὶ Κωνστ. ὁ Οἰκονόμος. Ἐν τούτῳ δὲ ἀγωνιζομένου τοῦ Κοινοῦ πρὸς τὸν Βαχατώρην, ἐπειδὴ κατὰ τὸ ᾳωί φίλοι τοῦ Βαχατώρη παρέλαβον τὸ Κοινὸν οὐ μόνον τὴν κατὰ τοῦ Βαχατώρη κίνησιν κατέπαυσαν, ἀλλὰ καὶ τὴν νεοσύστατον Σχολὴν κατήργησαν μὴ χορηγοῦντες μηδὲν πρὸς διατήρησιν αὐτῆς τοῦ λοιποῦ. Τότε λοιπὸν δηλονότι τῷ ᾳωί κατὰ μῆνα Αὔγουστον οἱ διδάσκαλοι Κ. Κούμας καὶ Οἰκονόμος καὶ ὁ κ. Γεώργιος Ὅμηρος καὶ ἄλλοι φιλογενεῖς ἐνήργησαν νὰ γείνῃ συνδρομὴ χρηματική, ὥστε νὰ διατηρηθῇ ἡ Σχολὴ κατ' ἰδίαν, τὸ ὁποῖον καὶ ἔγεινεν, καὶ ἡ Σχολὴ διετηρήθη οὕτω μὲ συνδρομὴν φιλογενῶν ἐτη ὁλόκληρα δύο. Ἐπειδὴ δὲ ἡ νέα αὕτη Σχολή, ἡ Φιλολογικὴ ἔκτοτε κληθεῖσα, ἀριδήλως ἐφαίνετο εὐδοκιμοῦσα καὶ καρποὺς ὡραίους παιδείας παρεχομένη, διὰ νὰ γείνῃ λυσιτελεστέρα πρὸς εὐκολίαν τῶν πτωχῶν καὶ ἀδυνάτων, οἱ κατὰ τὸ ᾳωιϐ' Δημογέροντες μετὰ τῶν Προκρίτων καὶ Δωδεκάνων συσκεψάμενοι ἔκριναν δίκαιόν τε ἅμα καὶ εὔλογον νὰ προικίσωσιν αὐτὴν ἐκ τῶν ἁγίων Ἐκκλησιῶν, καὶ διὰ γράμματος κοινοῦ ἐπὶ ἀρῶν φρικτῶν διωρίσθη ἔκτοτε ἡ μὲν Ἐκκλησία τῆς ἁγίας Φωτεινῆς νὰ ἀφιερώσῃ τὸν οἶκόν της τὸν πλησίον τῆς μητροπόλεως εὑρισκόμενον, τοῦ Πρασακάκη λεγόμενον, εἰς τὸ νὰ γένῃ Σχολεῖον, ἡ δὲ Ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Γεωργίου νὰ δίδῃ κατ' ἔτος ἀνὰ δύο χιλιάδας γρόσσια· διωρίσθησαν καὶ δίσκοι εἰς τὰς ἁγίας Ἐκκλησίας. Ἐκ δὲ τοῦ Κοινοῦ δὲν ἐδόθη οὐδ' ὀβολός, πλὴν ἂν ἐξαιρέσῃ τις μικροτάτην συνεισφοράν, τὴν ὁποίαν νὰ δίδουν εἰς γάμους καὶ λείψανα ὄχι ἐκ τοῦ Κοινοῦ, ἀλλὰ κατὰ προαίρεσιν νὰ φιλοδωρῶσι

λιάς, ἐν ᾧ ὁ ποιητὴς διαγράφει οὐ πάνυ ἐπιχαρίτως τὴν μηχανορραφίαν τοῦ Δ. Βαχατώρη πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ ζητουμένου ἀπολογισμοῦ τῆς διαχειρίσεως τῶν τῆς Σχολῆς πραγμάτων καὶ ματαίωσιν τῆς ἀντικαταστάσεως ἄλλων ἐπιτρόπων, ἵνα βελτιωθῇ ἡ Σχολὴ κρειττόνων διδασκάλων προσκαλουμένων, ἔτι δὲ καὶ τὸ ἦθος αὐτοῦ ὡς κακεντρεχὲς καὶ ὀόλιον καὶ πανοῦργον. Ἐποιήθη δὲ τὸ ποίημα τῷ **1815** καὶ φέρει ἐν ἀρχῇ τὸ ἑξῆς δυστυχὲς δίστιχον ἰαμϐεῖον·

Ἰδού σοι φέρω πανοῦργε Μπαχαδόρη
Τοῦτο δῶρον τῶν ἐμῶν κόπων τε πόνων. Σημ. Ἐκθ.

ταράττουσι πολλοὺς τῶν μὴ ἀκριβῶς γινωσκόντων ἕκαστα, καὶ σύγχυσιν οὐ τὴν τυχοῦσαν γνωμῶν τε καὶ ὑπολήψεων διαφόρων προξενοῦσιν, ὅθεν ἔριδες συχναὶ καὶ ἀλληλομαχίαι, νομίζω ὅτι θέλω πρά-

---

βειαν δὲ πρὸς Θεόν, ἀπὸ παιδείας καὶ μεγαλοφυΐας καὶ τῆς πατρῴας εὐγενείας ὁρμώμενος περιεποιήσω. Πάσης δ', εἰπως ἐνῆν, τῆς Ἑλλάδος ὁμόνοιαν, καὶ εἰρήνην, καὶ κοινωνίαν πρὸς ἀλλήλους διὰ παιδείας καταχέασθαι προθυμῇ· πρὸς ἕνα λόγον, πρὸς ἓν δίκαιον, πρὸς μίαν τὴν πάτριον σφίσι σοφίαν, ὡς πρὸς κοινὸν διοικεῖσθαι φῶς τοὺς πάντας παρακαλῶν. Ταῦτά Σου τῆς φιλοσόφου Ἡγεμονίας ἀκατάλυτα τρόπαια. Διὰ ταῦτα πολλὴ μέν Σοι χάρις παρὰ ἀνθρώπων, πολλὴ δὲ παρὰ Θεῷ ἀνακείσεται. Ἦν δ' εὖ πεποίηκας, ἡ Φιλολογικὴ τῆς Σμύρνης Σχολὴ εὐεργέτην Σε ἐσαεὶ ἀναγράψεται, καί Σου τὸν χρυσόβουλλον λόγον, οἷον χρύσεον δέρας διαφυλάξει, καὶ πρὸς ἅπαντας ἐπιδείξεται, κάλλιστον ἔνδειγμα τῆς Σῆς φιλανθρωπίας καὶ τοῖς νῦν, καὶ τοῖς ἔπειτα, καὶ ὄν, καὶ ἐσόμενον,

Ἔστ' ἂν ὕδωρ τε ῥέῃ, καὶ δένδρεα μακρὰ τεθήλῃ,
Ἠέλιός τ' ἀνιὼν λάμπῃ, λαμπρά τε σελήνη.

Οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστιν ἀποκρύψασθαι τὴν φιλοτιμοτάτην Σου δωρεάν, καλὸν καλαῖς ψυχαῖς κἀγαθαῖς ἐνιεῖσαν τὸν ζῆλον. Ἤδη δὲ καὶ τῶν ξένων συχνοὶ εἰς τὸ Γυμνάσιον προσφοιτῶντες, καὶ τὸ φιλάνθρωπόν Σου θέσπισμα πρὸς ἀνάγνωσιν ἐξαιτούμενοι, θαυμάζουσι μὲν τὸν ἐκδόντα, ζηλοῦσι δὲ καὶ τὴν Σμύρνην καὶ τὸ Γυμνάσιον· καὶ μὴν καὶ δακρύσαι τούτων πολλοῖς ἐπῆλθεν ὑπὸ χαρᾶς, τῆς ἀρχαίας τοῦ Γένους εὐκλείας, οἷον ἀναθηλῆσαν φυτόν, ὁρῶντες τὸ θέσπισμα. Ὅσοι δὲ μὴ τὰς Μούσας φιλοῦσιν, εἰ δή τινες ἔτι περίεισιν, ἢ λόγοις ἢ ἔργοις ἐμποδὼν γιγνόμενοι τῇ ταλαιπώρῳ Ἑλλάδι, βίᾳ καὶ μόλις, ὥσπερ ἐκ νόσου μακρᾶς καὶ βαρείας, ἀνορθωθῆναι πειρωμένῃ, πτήξουσί τε καὶ φρίξουσιν ἀλεξικάκους παιδείας τοὺς τῆς Ἑλλάδος ἡγεμόνας ὁρῶντες, καὶ φωνῇ καὶ χειρί, τοῖς ἐπ' ἀνδραποδισμῷ ψυχῶν ἀμαθείας παραγγέλλουσι πόλεμον νικηφόρους ἐπεξιόντας. Μοῦσαι δὲ, πᾶσαι μὲν Ἰωνικαί, πᾶσαι δ' Ἑλληνικαὶ τὸ πανευκλεέστατόν Σου ὄνομα ἐξυμνήσουσι. Τιμήσει δέ Σε καὶ ἡ πόλις ἡμῶν, οὐ ταῖς κατ' ἀξίαν (πόθεν γάρ;) ἀλλ' αἷς ἔχει, (τί γὰρ καὶ πάθῃ) τιμαῖς· τὸν κλεινὸν Εὐεργέτην εὐφημίαις ἀμοιβομένη μετ' εὐγνωμοσύνης, καθὰ Θεὸς κελεύει καὶ λόγος αἱρεῖ. Αὐτὸς δὲ Θεοφρούρητε Αὐθέντα τῆς γλυκυτάτης ἡδονῆς ἀπολαύων διατελέσεις. Ὁ μὲν γὰρ τοῦ καλοῦ τῆς εὐεργεσίας ἄγευστος διαβιῶν, ἀνέρταστον ἕλκει βίον καὶ σκυθρωπόν, ὡς μακράν, ἀπανδόκευτον ὁδεύων ὁδόν. Σοὶ δὲ καὶ τοῖς κατὰ Σὲ, ὅ,τε βίος ἡδύς, αἵ τ' ἐλπίδες γλυκεῖαι, τότε κλέος ἄληστον, πολλῶν καὶ καλῶν Ὑμῖν ὑπολειπομένων στεφάνων, οὐκ ἀπὸ τῶν φθαρτῶν ἃ σὺν τῷ κόσμῳ οἴχεται καὶ ῥεῖ, ἀλλ' ἀπὸ εὐποΐας, ἧς τὰ ἆθλα ἄφθαρτα καὶ ἀκήρατα. Ἀλλὰ γὰρ ἐλάθομεν μακρηγοροῦντες ὥσπερ οἱ ἐξ ἀνθέων, βραδέως καὶ μόλις τοῦ λόγου ἀπαλλαττόμενοι. Εἴης ὑγιαίνων, Ὑψηλότατε, Εὐσεβέστατε, Εὐμενέστατε Αὐθέντα! καὶ τὸν ἅπαντα αἰῶνα εὐδαιμονῶν, καὶ δόξαν ἐκ δόξης ἀμείβων εἰς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

δ) Ὅτι ὁ Οἰκονόμος θέλει ἀποφασίσει περὶ τοῦ μέλλοντος κατὰ τὰς περιστάσεις, καὶ ἂν οἱ φιλογενεῖς δὲν ἐπέκειντο ἰσχυρῶς, ἤθελε πρὸ πολλοῦ ἀναχωρήσει.

ε) Ὁ διδάσκαλος τῆς παλαιᾶς Σχολῆς Δωρόθεος εἶναι ἀμαθέστατος καὶ ἀλαζανικώτατος, μαθητὴς τῆς Σχολῆς τῶν Κυδωνιῶν, εὐνοούμενος ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως, καὶ διὰ τοῦτο συνεργῶν καὶ συμπαρευρισκόμενος εἰς ὅλα τὰ κατὰ τῆς Φιλολογικῆς Σχολῆς ἐξ ἀρχῆς τεκταινόμενα.

ς) Ὁ ἅγιος Ἐρυθρῶν ἐνήργησε καὶ ἐνεργεῖ τόσον φανερῶς καὶ ἀνυποστόλως κατὰ Σχολῆς καὶ διδασκάλου, ὥστε πρέπει νὰ μὴ ἔχῃ αἰδοῦς ἐρύθημα, ἂν θελήσῃ νὰ ἀπολογηθῇ ποτέ. Διὰ νὰ κρατῇ τοὺς ἀποστάτας στερεοὺς ἔχει ἐπίτηδες πεζόν, δὶς τῆς ἑβδομάδος ἐκ Φωκαίας ἐρχόμενον, διὰ νὰ φέρῃ τὰς συστατικὰς καὶ εἰρηνοποιοὺς τῆς Θεοφιλίας του διαταγάς!!!

§. ιά. Συγκεφαλαιοῦντες λοιπὸν τὸν περὶ συνωμοτῶν τῶν κατὰ τῆς Φιλολογικῆς Σχολῆς λόγον, λέγομεν ὅτι πρώτιστος πάντων εἶναι ὁ ἅγιος Σμύρνης κύριος Ἄνθιμος. Δεύτερος ὁ ἐπίσκοπος ἅγιος Ἐρυθρῶν κὺρ Καλλίνικος. Τρίτος ὁ μυστικὸς σύμβουλος τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως κὺρ Περάκης Σκοῦφος. Τέταρτος ὁ ἐνεργείᾳ σύμβουλος καὶ ὑπουργὸς καὶ ὠτακουστὴς τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως, Σάββας Μουσουδάκης. Πέμπτος ὁ Μανουὴλ Περόγλου. Ἕκτος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Περάκης Περόγλου. Ἕβδομος ὁ πινιρτσῆς (τυροπώλης) Κωνσταντῆς Μερίκας. Ὄγδοος, κἄποιος Χ: Ἀντώνιος Μιχαήλ. Οὗτοι εἶναι οἱ πρωταγωνισταὶ τοῦ πολυθρυλλήτου τούτου δράματος. Ἔχουσι δὲ τὰς αἰτίας των. Ὁ μὲν ἅγιος Σμύρνης προβλέπων προβιβασμὸν θέλει νὰ ἀφήσῃ διάδοχον τὸν ἐπίσκοπόν του, τὸ ὁποῖον ἂν δὲν ἔχῃ τὸ Κοινὸν εἰς χεῖράς του, δὲν κατορθόνεται. Ἀμφότεροι μισομαθεῖς ὄντες εἰς τὸ ἄκρον εὐχαριστοῦσι τὴν ἐπιθυμίαν των μὲ τὴν τοιαύτην καταδρομήν. Ὁ Σάββας χωρὶς

δὲ ὅτι ἡ πρὸς τὸ κακολογεῖν εὐχερεία τοῦ διδασκάλου Κούμα ἐσπούδασεν ἵνα ἐκ τοῦ ἱεροῦ τούτου Τόμου καταδείξῃ τὸν μακάριον Γρηγόριον παράφρονα διώκτην τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς φιλοσοφίας, ἐκδόντα τὸν Τόμον «χάριν τῆς Καλλιμαχικῆς οἰκογενείας, ἥτις, ἀδιαφοροῦσα πρὸς τὰς ἐπιστημονικὰς γνώσεις, κατεγίνετο εἰς μόνας νηστείας καὶ προσευχάς»! (βλ. Κούμα Ἱστορ. τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων Τόμ. ΙΒ'. σελ. 514). Ἀλλὰ τὴν ἄδικον ταύτην κατηγορίαν ἐξήλεγξεν ὁ ἡμέτερος Πατήρ. (Κατάλογ. ἱστορ. τῶν Πατριαρχῶν τῆς ἐν Κωνσταντιν. Μεγ. Ἐκκλησίας. σελ. 280). Σημ. Ἐκδ.

λειψάνων τοῦ διαβοήτου πάτρωνος αὐτῶν Ἰγνατίου τοῦ Λοϋόλα μυρία ἐθαυματούργουν θαύματα καὶ παρ' αὐταῖς ταῖς τῶν Ὀρθοδόξων γυναιξίν, αἴτινας ἐζήτουν παρ' αὐτῶν «ἐκεῖνο τὸ λείψανο ὁποῦ βοηθῇ ταῖς γυναῖκε» (Sic! Βλ. Relation de l' etablissem. des PP. de la compagnie de Jésus en Levant. publ. par Ém. Legrand. pag. 13. Paris, 1869).

Σελ. 344. στίχ. 16. Μοσχοννήσια. Πρόσθες τὴν ἑξῆς σημείωσιν. Σημείωσαι ὅτι ἡ ἐπισκοπὴ Μοσχοννησίων οὐχ ὑπέκειτο ἀνέκαθεν τῷ θρόνῳ τῆς Σμύρνης, ἀλλ' ἦνωτο τῇ τῆς Μιτυλήνης ἐπαρχίᾳ· ἐπὶ δὲ Νεοφύτου ἱεραρχοῦντος ἐν Σμύρνῃ ᾠκονόμησεν ἡ Μ. Ἐκκλησία μετὰ τὸ 1763 τὴν μετάστασιν ταύτην ὧδέ πως. Συνέβη δὲ γὰρ τῷ 1762 λοιμὸς πολλὴν λιπανθρωπίαν καταλιπών, καὶ τῷ 1763 σεισμὸς πολλῶν συνοικιῶν κατάπτωσιν ἐπαγαγὼν καὶ πυρκαϊὰ λαβροτάτη ἀποτεφρώσασα ἁπάσας σχεδὸν τὰς τῶν χριστιανῶν κατοικίας. Ἐκ δὲ τούτων τῶν θεομηνιῶν οὐ σμικραὶ δυσχέρειαι συνέβησαν περί τε τὴν ποιμαντορίαν καὶ τὴν συντήρησιν τοῦ ἐν Σμύρνῃ ποιμένος. Θεραπείαν οὖν τῆς ἐνδείας ταύτης ἐξητήσατο παρὰ τῆς Μ. Ἐκκλησίας ὁ ἀείμνηστος Νεόφυτος αὐτοπροσώπως. Αὕτη δὲ ἐψηφίσατο τὴν ἕνωσιν τῆς ἐπισκοπῆς τῶν Μοσχοννησίων μετὰ τῆς Σμύρνης διὰ τοῦ ἑξῆς γράμματος, ὅπερ ἀντεγράψαμεν ἐκ χειρογράφου περιέχοντος διάφορα ἐκκλησιαστικὰ γράμματα πολλοῦ λόγου ἄξια, ἀνήκοντος πάλαι ποτὲ τῷ διδασκάλῳ Κριτίᾳ, περὶ οὗ γράφει ἐν τῇ εἰσέτι ἀνεκδότῳ *Νέᾳ Ἑλλάδι* ὁ ἀοίδιμος Ζαβίρας τὰ ἑξῆς. «Οὗτος ἐγεννήθη εἰς τὴν Προῦσαν τῆς Βιθυνίας· ἠκροάσατο τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει σοφούς, ὅπου μετὰ καιρὸν κατέστη διδάσκαλος καὶ ἐδίδαξε μὲ μεγάλην φήμην καὶ ἔπαινον. Ἐγένετο καὶ ὕστερον μέγας Ἐκκλησιάρχης τῆς Μ. Ἐκκλησίας. Ἦτον ἀνὴρ δραστήριος ἐν τοῖς τοῦ Περιπάτου λίαν ἐξησκημένος, ῥήτωρ γλαφυρώτατος, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς, Λατινικῆς καὶ Τουρκικῆς διαλέκτου. Μετέφρασεν οὗτος τὴν Λογικὴν τοῦ Κορυδαλέως εἰς τὴν τῶν Ὀθωμανῶν διάλεκτον. «Ἤκουσα (λέγει) Ἰώσηπος ὁ Μοισιόδαξ ἐν τῇ Ἀπολογίᾳ αὐτοῦ, πῶς ὁ περιβόητος Κριτίας ἀξιώσει μήτε γινώσκω τίνος μεγιστᾶνος Κωνσταντινοπολίτου νὰ μετέφρασε τὴν Λογικὴν τοῦ Κορυδαλέως πᾶσαν ἢ μέρος ἐν τῇ διαλέκτῳ τῶν Κρατούντων, τῆς ὁποίας ὅμως ἡ τελεσφορία ἐπηκολούθησεν ὅπως πάντως ἔπρεπε νὰ ἐπακολουθήσῃ.» (Περὶ τοῦ Κριτίου ὅρα καὶ ὅσα ἔγραψεν ὁ φιλόπονος ἰατρὸς Ἀθανάσιος Ὑψηλάντης ἐν τοῖς μετὰ τὴν Ἅλωσιν, σελ.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

εἴτε διὰ μάθησιν, εἴτε δι' ἀξίωμα, εἴτε δι' ἡλικίαν μεγαλητέρους. Ἡ ὑπόκοὴ εἶναι ἡ θαυμαστὴ προπαιδεία τῆς νεότητος καὶ ἡ μετριοφροσύνη εἶναι ὁ πολυτιμότατος τοῦ νέου στολισμός, καὶ ὁ πρόδρομος τῆς μελλούσης αὐτοῦ εὐτυχίας. Δὲν πρέπει ποτὲ εἰς ὑμᾶς, οἵτινες μόλις εἰσήλθετε εἰς τὸ στάδιον τῆς ζωῆς, νὰ ἔχητε εἰς τὰς χεῖρας τῆς ἰδίας διαγωγῆς τὰς ἡνίας, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐμπιστεύητε αὐτὰς εἰς ἄνδρας ἐμπροτέρους διοικούμενοι ἀπὸ τὴν φρόνησιν καὶ τὸ παράδειγμα τῶν μεγαλητέρων.

§. ζ'. Ναί, φιλόκαλοι νέοι! ἀφ' ὅλας τὰς ἀνοησίας, εἰς ἃς δύναται ἡ νεότης νὰ ὑποπέσῃ, οὐδεμία ἄλλη δὲν ἀσχημίζει τόσον τὰ φυσικὰ προτερήματα, καὶ δὲν ἀφανίζει τὴν ἐλπιδα τῆς μελλούσης εὐτυχίας τοῦ νέου, ὅσον ἡ φιλαυτία καὶ ἡ πρόληψις καὶ τὸ πεῖσμα. Διότι αὗται αἱ κακίαι ἐμποδίζουσι τῆς φύσεως τὰς προόδους, καὶ κάμνουσι τὸν ἄνθρωπον νὰ καταγηράσκῃ εἰς παντοτεινὴν φρενῶν νηπιότητα, καὶ πολλάκις προξενοῦσιν ἀνιάτρευτα κακά· καὶ ὅμως ταῦτα εἶναι κοινὰ τῶν πλειοτέρων νέων ἐλαττώματα. Διότι γεμίζοντες τὴν φαντασίαν αὐτῶν ἀπὸ ἐναερίους τινὰς καὶ ἀνυποστάτους σκοπούς, καὶ πεφυσιωμένοι ἀπὸ τὸν ἄνεμον τῆς ἐλπίδος, μεταχειρίζονται τὰ ἔργα των καθὼς διδάσκει αὐτοὺς ἡ ἐπιβλαβεστάτη δοκοφροσύνη· καὶ ὄντες πληροφορημένοι περὶ τῆς ἰδίας ἀξίας γελῶσι πολλάκις διὰ φίλων τινῶν φρονίμους συμβουλάς, ἀποδίδοντες ταύτας εἰς τὴν ἀσθένειαν καὶ δειλίαν τῆς προβεβηκυίας αὐτῶν ἡλικίας. Οἱ τοιοῦτοι νέοι εἶναι πολλὰ σοφοί, καὶ δὲν μανθάνουσιν. Εἶναι πολλὰ ἀνυπόμονοι, καὶ δὲν βουλεύονται. Εἶναι πολλὰ θερμοί, καὶ δὲν γνωρίζουσι χαλινόν. Κολυμβῶσι λοιπὸν μὲ ἀκατάσχετον θρασύτητα καὶ ἀπόνοιαν εἰς τὰ κύματα τοῦ κόσμου, καὶ ἐγκυβιστῶσιν ἀσυλλογίστως εἰς τὰ κοπτικώτατα δρέπανα τῶν κινδύνων, ἐξ ὧν εἶναι γεμάτον τοῦ βίου τούτου τὸ στάδιον. Τοιαύτη εἶναι ἡ τύχη τῶν ὅσοι μαίνονται ν' ἀπολαύσωσιν ὑπόληψιν χωρὶς τῆς μετριοφροσύνης, ἥτις μόνη εἶναι ἱκανὴ νὰ περιποιήσῃ εἰς τὸν νέον ὅ,τι ἀγαθὸν ἡ ὁρμὴ τῆς νεότητος αὐτοῦ πρόωρα ἐπιθυμεῖ. Ὦ τρισάθλια

Μειράκια τὰ ἐφ' ἑαυτοῖσι πεφυσημένα,
Ἔβλαψεν ὑμᾶς ἀφροσύνη, δεινὴ θεός!

§. η'. Τρίτον. Ἐπίσης μὲ ταύτας τὰς ἀρετὰς εἶναι ἀναγκαία πρὸς εὐτυχίαν ὑμῶν, ὡς βάσις τῶν κοινωνικῶν ἀρετῶν, ἡ φιλαλήθεια ἐξ εἰλικρινοῦς καρδίας προερχομένη, ἥτις εἶναι σωφροσύνη περὶ τοὺς λόγους. Διότι ἡ πολύπτυχος διπλόη τῆς κρυψινοίας καὶ ὁ σκοτεινὸς πέπλος

ότων καὶ πολυσημαντοτάτων διαλαμβάνουσιν οἱ Γραμματικὰς εἰς πμάτος συνταξάμενοι, καὶ οἱ Λεξικογράφοι. Ἄριστος δὲ πρὸ πάντων διδάσκαλος εἰς ταῦτα ἡ μελέτη τῶν ἐνδόξων συγγραφέων καὶ ποιητῶν.

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ.

Σύνθεσις καὶ τὰ ἀναγκαιότερα τῶν Σχημάτων.

Μέρ. Α΄. Σύνθεσις.

§. ά. Σύνθεσις εἶναι σαφὴς καὶ ἁρμονικὴ διάταξις τῶν τοῦ λόγου μερῶν. Ὁ λόγος σύγκειται ἐκ προτάσεως μιᾶς ἢ πολλῶν. Πᾶσα πρότασις σύγκειται ἐξ ὑποκειμένου (ὀνομαστικῆς) καὶ βάσεως (ῥήματος) καὶ κατηγορουμένου (ἐπιθέτου ἢ οὐσιαστικοῦ ἀναφερομένου πρὸς τὸ ὑποκείμενον)· οἷον, Ὁ ἄνθρωπος ἐστὶ λογικός· καὶ ἀντιστρόφως, λογικός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος. Βάσις δὲ κυρίως ὅλων τῶν προτάσεων εἶναι τὸ Ἐστί, τὸ ὁποῖον λέγεται καὶ σύνδεσμος ἀπὸ τοὺς Λογικογράφους. Εἰς τοῦτο ἀναλύονται ὅλα τὰ ῥήματα ὑποκείμενον μὲν ἔχοντα τὸ πρόσωπον, κατηγορούμενον δὲ τὴν σύστοιχον μετοχήν· οἷον, Ἐγὼ εἰμὶ γράφων (γράφω). Ὑπάρχει δὲ τὸ ῥῆμα ἢ ἀμετάβατον ἢ μεταβατικόν. Οἱ δὲ Γραμματικοὶ εἰς πᾶσαν πρότασιν τὸ μὲν ὑποκείμενον συνήθως ὀνομάζουσιν ἐκ πρώτου, ἐκ δευτέρου δ' ἐννοοῦσι τὸ ῥῆμα, ἐκ τρίτου δὲ λέγουσιν εἰς μὲν τὰ ἀμετάβατα τὸ κατηγορούμενον (οἷον, ὁ Θεός ἐστι ζωή), εἰς δὲ τὰ μεταβατικὰ τὴν πτῶσιν ἢ τὸ ἀντικείμενον, εἰς τὸ ὁποῖον μεταβαίνει τοῦ ῥήματος ἡ διάθεσις· οἷον, Σωκράτης ὠφέλησε τὴν Ἑλλάδα. Διότι εἰς τὰ μεταβατικὰ θεωρεῖται ὡς συνημμένον τὸ κατηγορούμενον μὲ τὴν βάσιν ἢ τὸ ῥῆμα, τὸν δὲ τόπον τοῦ κατηγορουμένου λαμβάνει ἡ πτῶσις ἡ συνταγμένη πρὸς τὸ ῥῆμα. Ἐκ τετάρτου δὲ λέγουσι τὰ συγκείμενα, τὰ ὁποῖα συνάπτονται κατὰ τὴν χρείαν πρὸς τὸ ῥῆμα, εἴτε μεταβατικὸν εἶναι, εἴτε ἀμετάβατον.

§. β΄. Εἴδη τοῦ λόγου, καθ' ἃ ἐκφέρεται πᾶσα πρότασις εἶναι ἔξ. ά.) *Ἀποφαντικόν*, διὰ τοῦ ὁποίου καταφάσκομέν τι ἢ ἀποφάσκομεν· οἷον, Σωκράτης φιλοσοφεῖ, οὐ φιλοσοφεῖ. β΄.) *Πυσματικόν*, ἢ *ἐρωτηματικόν*· διὰ τοῦ ὁποίου ἐρωτῶμέν τι ἢ διαποροῦμεν. οἷον· Τίς γράφει; Τί ποιῶμεν; γ΄.) *Προστακτικόν*· διὰ τοῦ ὁποίου προτρέπομέν τινα ἢ ἀποτρέπομεν· οἷον, Στέργε πόνους. Μὴ ἀμέλει. δ΄.) *Εὐκτικόν*, ἢ *ἀρατικόν*, διὰ τοῦ ὁποίου εὐχόμεθά τι ἢ ἀρώμεθα. οἷον· Γένοιτο Κύριε τὸ ἔλεός σου ἐφ' ἡμᾶς. Ἐκλίποιεν ἁμαρτωλοί! έ.) *Κλητικόν*, διὰ τοῦ ὁ-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ζωήτσα.

Στοιχηματίζομεν, Παππάκη, ἐγὼ καὶ ὁ ἀδελφός μου εἰς τίνα τῶν δύω μας θέλει πέσει, νὰ σᾶς ὁμιλήσῃ πρῶτος· καὶ οἱ δύω μας κάτι ἔχομεν νὰ σᾶς εἰποῦμεν.

Ἐξηνταβελώνης.

Καὶ 'γὼ καὶ τοὺς δύω σας κάτι ἔχω νὰ σᾶς εἰπῶ.

Κλεάνθης.

Περὶ ὑπανδρείας, Παππάκη, θέλομεν νὰ σᾶς ἀναφέρωμεν.

Ἐξηνταβελώνης.

Ἴσα ἴσα! περὶ ὑπανδρείας θέλω καὶ 'γὼ νὰ σᾶς ἀναφέρω.

Ζωήτσα.

Ἄχ! Παππάκη!

Ἐξηνταβελώνης.

Μπά! καὶ τ' εἶν' αὐτὸς ὁ στεναγμός; Πᾶς καὶ σ' ἐξιππάζει, κόρη μου, ἡ λέξις ὑπανδρεία;

Κλεάνθης.

Ἡ ὑπανδρεία, Παππάκη, ἐμπορεῖ καὶ τοὺς δύω μας νὰ μᾶς ἐξιππάσῃ κατὰ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον τὴν ἐκλάβητε. Φοβούμεθα, μήπως τὰ φρονήματά μας δὲν συμφωνήσωσι με τὴν ἰδικήν σας ἐκλογήν.

Ἐξηνταβελώνης.

Ὑπομονή! μὴ φοβᾶσθε. Ἐγὼ καταλαμβάνω τὶ συμφέρει καὶ τοὺς δυό σας. Καὶ μηδ' ὁ ἕνας μηδ' ὁ ἄλλος σας δὲν θὲ νὰ λάβηται ἀφορμὴν νὰ παραπονηθῆτε, δι' ὅ,τι μέλλω νὰ κάμω. Ἀκούσατε. (Πρὸς τὸν Κλεάνθην). Εἰπέ με, εἶδες μίαν νέαν ὀνομαζομένην Χαρίκλειαν, ἥτις κατοικεῖ ἐδῶ εἰς τὸν μαχαλάν μας;

Κλεάνθης.

Ναίσκε, Παππάκη;

Ἐξηνταβελώνης.

Καὶ σὺ, Κόρη μου;

Ζωήτσα.

Κάτι μ' εἶπαν περὶ αὐτῆς.

Ἐξηνταβελώνης.

Ἔ! πῶς τὴν εὑρίσκεις, υἱέ μου, αὐτὴν τὴν κοπέλαν.

Κλεάνθης.

Εὐμορφοτάτην.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών Academy of Athens

διότι ἴσως ἔκλειε καλῶς τὰ χρήματά του. Ὁ Μολιέρος τὸν ὠνόμασεν *Ἁρπάγωνα*. Παρέλαβε δὲ τὸ Ἑλληνικὸν τοῦτο ὄνομα πάλιν ἀπὸ τοῦ Πλαύτου τὴν κωμῳδίαν. Ἀπὸ τὴν Ε΄ Πρᾶξιν τοῦ Λατινικοῦ τούτου δράματος ἔλειπε μέρος ἀρκετόν, τὸ ὁποῖον ἀνεπλήρωσεν ὕστερον Ἀντώνιος Κόδρος Ὑρκεύς, Βονωνίας διδάσκαλος (α). Ὁ φιλολόγος οὗτος εἰς τὴν Β΄ Σκηνὴν ὀνομάζει τοὺς φιλαργύρους Ταντάλους, Ἁρπυίας, Ἁρπάγωνας (β). Ἰδοὺ τὸ ὄνομα τοῦ Μολιερείου Φιλαργύρου. Μήτ Ἐσκλείονα, μήτ' Ἁρπάγωνα ἠθέλησα νὰ ὀνομάσω τὸν Φιλάργυρόν μου. Τὸ πρῶτον ὄνομα δὲν εἶναι τόσον εὔληπτον καὶ ἐμφαντικὸν εἰς τὴν κοινῶς λαλουμένην γλῶσσάν μας. Τὸ δεύτερον μ' ἐφάνη ἐμφαντικώτερον ἀπὸ τὸ πρέπον. Καὶ καλήτερον εἶναι λοιπὸν τὸ χυδαῖον Ἐξηνταβελώνης; Εἰς τὴν συνήθη συνομιλίαν τ' ὄνομα τοῦτο εἶναι κωμικόν· σημαίνει δὲ φιλάργυρον ἄνθρωπον παρὰ πολὺ γλίσχρον καὶ λεπτολόγον καὶ μικροπρεπῆ, ὅστις λογαριάζει τὰ πάντα, ὡς καὶ τὸ ψιλὸν βελῶνι, κατ' ἄλλην φράσιν τῆς γλώσσης μας· ἢ ὅστις καὶ τὰ ἑξήκοντα βελώνια τὰ νομίζει θησαυρόν του. Τοιοῦτον φιλάργυρον δανειστήν, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Σχολιαστοῦ, κωμῳδεῖ καὶ ὁ Ἀριστοφάνης τὸν Βελονοπώλην του.

Ὁ Βελονοπώλης ὀ' οὐχὶ μετὰ τοῦ Παμφίλου κλαύσεται (γ);

Τῶν ἄλλων προσώπων τὰ ὀνόματα τὰ ἐξέλαβα ἀδιαφόρως. Ταῦτα συντόμως καὶ περὶ τοῦ λεκτικοῦ πρὸς ἀπολογίαν μου· τὴν ὁποίαν ἐλπίζω ὅτι οἱ ὁμογενεῖς μου θέλουσιν ἀκούσει εὐμενῶς, γνωρίζοντες ὅτι εἰς τὴν παροῦσαν μάλιστα τῆς γλώσσης μας κατάστασιν εἶναι δύσκολον καὶ νὰ μεταφράσῃ τις καὶ νὰ ποιήσῃ κωμῳδίαν. Τώρα μάλιστα δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ἡμεῖς περὶ τῆς κωμῳδίας, ὅ,τι ἔλεγεν ἄλλοτε ὁ πατὴρ αὐτῆς Ἀριστοφάνης·

Κωμῳδοδιδασκαλίαν εἶναι χαλεπώτατον ἔργον ἁπάντων.
Πολλῶν γαο δὴ πειρασάντων αὐτήν, ὀλίγοις χαρίσασθαι (δ).

(α) Ὁ Ὑρκεὺς ἤκμασε κατὰ τὸν ιέ αἰῶνα. Ἀναπληρώσεις εἰς ταύτην τοῦ Πλαύτου τὴν Κωμῳδίαν ἔγραψαν ὅ,τε Μαρτῖνος ὁ Δόρπιος, καὶ Ἰωακ. ὁ Καμεράριος καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν νεωτέρων. Ἐκ δὲ τοῦ Πλινίου (Hist. Nat. XVIII. 28) μανθάνομεν ὅτι καὶ τὸ πάλαι εἰσήγαγόν τινες ἀλλοτρίους στίχους εἰς τοῦτο τοῦ Πλαύτου τὸ ποίημα. Βλ. Fabric. Biblioth. Latin. T. I. p. 7. Lipsiae, 1783. Σημ. Ἐκδ.

(β) Tenaces nimium Dominos nostra aetas tulit.
Quos Harpagones, Harpyas, et Tantalos
Vocare soleo. Act. V. Scen. II. v. 26.

(γ) Πλούτ. στίχ. 175.—(δ) Ἀριστοφ. Ἱππ. στίχ. 515.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Λουκᾶς Ἀμπρᾶς. Δημήτριος Βαλλῆς. Χ: Ἀντώνιος Μιχαήλ. Στέφανος Ῥάλλης. Στέφανος Μαυρογορδάτος. Χριστόδ. Μ. Ἡσαΐας. Παρασκευᾶς Κάζηρας. Μουράτης Ζαχαρίου.

ΤΑ ΕΣΥΝΑΦΙΑ.

Γεώργιος Κόντογλους Πρωτομαΐστωρ Γιαλιάδων. Παῦλος Μουσουδάκης. Ὁ Πρωτομαΐστωρ Βουτζάδων Χ: Παρατατᾶς. Κωνσταντῖνος Μπαξᾶς. Σάββας Μουσουδάκης.

ΟΙ ΕΠΙΤΡΟΠΟΙ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ.

Κωνσταντῖνος Πετρίτζης ἐπίτροπος τῆς ἁγίας Φωτεινῆς. Χ: Γιάννης Χ: Ἀναστασίου ἐπίτροπος τῆς ἁγίας Φωτεινῆς. Χ: Γεώργιος Κουτνουτζὴς ἐπίτροπος τῆς ἁγίας Φωτεινῆς. Ἰωάννης Χ: Μανουὴλ ἐπίτροπος τῆς ἁγίας Φωτεινῆς. Μανουὴλ Καπινάκης ἐπίτροπος τῆς ἁγίας Φωτεινῆς. Ἠλίας Χ: Νικολάου ἐπίτροπος τοῦ ἁγίου Γεωργίου. Πανανὸς Χ: Δημητρίου Προύσαλης ἐπίτροπος τοῦ Θεολόγου. Χ: Ἀνδρόνικος Χ: Μιχαὴλ ἐπίτροπος τοῦ ἁγίου Γεωργίου. Χ: Δημήτριος Πόσκος ἐπίτροπος τοῦ ἁγίου Γεωργίου. Χ: Χρῆστος Χ: Μιχαὴλ ἐπίτροπος τοῦ ἁγίου Γεωργίου.

ΟΙ ΕΠΙΤΡΟΠΟΙ ΦΥΛΑΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ.

Χ: Σινάνης ἐπίτροπος τοῦ Νοσοκομείου. Δημήτριος Χ: Μιχαὴλ ἐπίτροπος Νοσοκομείου. Χ: Γεώργιος Ἀγαλλόπουλος ἐπίτροπος Νοσοκομείου.

Κατὰ δὲ τὸ τέλος τοῦ ἔτους τούτου, ἤγουν περὶ τὸν Αὔγουστον μῆνα τοῦ ᾳωιγ' ἔτους, παρητήθησαν τὴν ἐπιτροπείαν τοῦ Σχολείου οἱ Κύριοι Στέφανος Μαυρογορδάτος, Ἀθανάσιος Κλοκώνης, Ἰωάννης Ἀλφιέρης, ἀντ' αὐτῶν δὲ διὰ κοινῆς γνώμης ἐκλεχθέντες κατέστησαν οἱ Κύριοι Γεώργιος Ὅμηρος, Δημήτριος Μαυρογορδάτος, Ἠλίας Βαλλῆς καὶ Σάββας Μουσουδάκης, τῶν ὁποίων ὁ ζῆλος προεσήμανεν εὐθὺς τὴν ὅσον οὔπω ἐπὶ τὰ κρείττω ὕψωσιν τοῦ Γυμνασίου.

Ἀλλ' ἀρχομένου τοῦ ᾳωιδ' ἔτους ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἱερὰ Σύνοδος προσεκάλεσεν εἰς τὸ κοινὸν τοῦ Γένους σχολεῖον τοὺ Κορυτσεσμὲ τόν τε Κ. Μ. Κούμαν καὶ Κωνσταντῖνον Οἰκονόμον τὸν Πρεσβύτερον διὰ νὰ τοὺς καταστήσῃ καθηγητὰς τοῦ εἰρημένου Σχολείου. Αἱ πρὸς τὴν ἱερὰν Σύνοδον δεήσεις τῶν Σμυρναίων τὴν ἐδυσώπησαν νὰ μεταβάλῃ τὴν ἀπόφασιν, καὶ τὸν μὲν πρῶτον ἐπροσκάλει πάλιν ἀπαραιτήτως, τὸν δὲ δεύτερον ἀφῆκε νὰ σχολαρχῇ εἰς τὸ τῆς Σμύρνης Γυμνάσιον. Ἀνέπλευσε λοιπὸν εἰς Κωνσταντινούπολιν ὁ Κ. Μ.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Σελ. 149. στίχ. 10. βασταχτὸς ἀπὸ τῆς μάχης). Τοῦτο ἱστορεῖ Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς ὄχι περὶ τοῦ Ποπλικόλα, ἀλλὰ περὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Μάρκου Οὐαλερίου (Ἀρχ. Ε. σελ. 294).

Στίχ. 16. Κόκλιος). Λατινιστὶ Cocles. Οὕτως ὀνομάζουσιν οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς μονοφθάλμους (Plin. II. 33). Ἦτο δὲ οὗτος ἀνεψιὸς τοῦ Μάρκου Ὡρατίου καὶ ἀπόγονος τοῦ παλαιοῦ Ὁρατίου τοῦ νικήσαντος τοὺς Ἀλβανοὺς Κορατίους (Διον. Ἁλικ. Ἀρχ. Γ. σελ. 160).

Στίχ. 32. εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Ἡφαίστου). Ὁ Λίβιος (Β. 10) λέγει ὅτι τὴν εἰκόνα τοῦ Κοκλίου ἔστησαν εἰς τὸ Κομίτιον, ἐπίσημον τόπον τῆς ἀγορᾶς, καὶ πρὸς τοῦτον συμφωνεῖ καὶ ὁ Ἁλικαρνασσεὺς Διονύσιος (Ἀρχ. Ε. σελ. 296. Πρβλ. καὶ Πλίν. ΑΔ. 10). Μετεφέρθη δ' ὕστερον ἡ εἰκὼν εἰς τὸ πλησίον τῆς ἀγορᾶς κείμενον ἱερὸν τοῦ Ἡφαίστου, ὡς διηγεῖται Αὖλος ὁ Γέλλιος (Βιβλ. Δ. κεφ. 5).

Στίχ. 35. καὶ ἄλλο προσέτι στράτευμα). Τοῦτο ὡς μανθάνομεν ἀπὸ τὸν Ἁλικαρν. Διονύσιον (Ἀρχ. Ε. σελ. 297) ἦτο μέρος τοῦ ὅλου στρατεύματος τοῦ Πορσήνα διοικούμενον ὑπὸ τῶν υἱῶν τοῦ Ταρκυνίου καὶ τοῦ γαμβροῦ του Μαμιλίου, οἵτινες μὲ σκάφας καὶ περάματα ἐπέρασαν τὸν ποταμόν, καὶ ἐστρατοπέδευσαν ἀντικρὺ τῆς Ῥώμης.

Σελ. 150. στίχ. 21. Σκαιόλας). Scaevola ῥωμαϊστὶ παρὰ τὸ Scaevus, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ τὸ ἑλληνικὸν σκαιὸς καθ' ὅλας αὐτοῦ τὰς σημασίας, μία τῶν ὁποίων εἶναι καὶ τὸ ἀριστερὸς (βλ. Varr. de Ling. Lat. L. VI).

Στίχ. 34. Ἀθηνόδωρος). Στωϊκὸς φιλόσοφος σύμβουλος Καίσαρος Αὐγούστου καὶ διδάσκαλος Τιβερίου, τὴν πατρίδα Ταρσεὺς ἐκ τῆς Κιλικίας (Σουΐδ. λ. Ἀθηνόδωρ. Fabric. Biblioth. Graec. T. 3. pag. 391).

Στίχ. 36. Ὀψίγονος). Λατινιστὶ Posthumum. Δηλοῖ δὲ ἡ λέξις τὸν μετὰ θάνατον τοῦ πατρὸς γεννηθέντα (Πλούτ. Σύλ. §. λζ). Τὸ δὲ ὀψίγονος σημαίνει καὶ τοῦτο καὶ τὸν ἀπὸ προχωρημένους εἰς τὴν ἡλικίαν γεννηθέντα γονεῖς, τὸν καὶ ἄλλως *τηλύγετον* λεγόμενον παρὰ τοῖς ποιηταῖς (Εὐστάθ.), καὶ παρὰ τοῖς Λατίνοις πρόκλον (proculum). Τὸν τοιοῦτον ἡ γλῶσσα χαριέντως κατ' οὐδέτερον σχηματισμὸν ὀνομάζει Στειροβύζιον. Ὡς γεννώμενον δηλονότι εἰς καιρόν, ὁπότε στειρεύουσι τὰ βυζία, ἢ ὅτι μετ' αὐτὸν στειρεύουσι, διὰ τὸ γῆρας τῆς μητρός. Καὶ ἄλλως δὲ ἡ συνήθεια τὸν τοιοῦτον ὡς ἐκ τοῦ πατρὸς ὀνομάζει Ἀποσπόριον, ὡς ὄψιμα δηλαδὴ ἐσπαρμένον, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ὀψίμων σπειρομένων φυτῶν, τὰ ὁποῖα δι' αὐτὸ τοῦτο γίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Νὰ μὲ συμπαθήσετε ! ἡ ἐλεημοσύνη ἔχει καὶ αὐτὴ τὰ μέτρα της. Ἐσεῖς ἐπήρατε κατὰ θύρι πλουσίους, πτωχούς, μεγάλους, μικρούς, νὰ συνάξετε ὅσα μπορέσετε γιὰ νὰ κωλομεθῶσιν οἱ σπηταλιῶται. Ὅμορφο πρᾶμα ! Ἐλᾶτε στραβοὶ νὰ φᾶτε τῶν γερῶνε τὸ βιός. Κ' ὕστερα τὶ θέλετε 'ς ἐμένα ! Δὲν παγαίνετε 'ς τοὺς ἄρχοντας ; Κουτσοί, στραβοί, 'ς τὸν Ἁγιαντώνη.

Ἐ π ί τ ρ ο π ο ι.

Ἕνας ἀπ' αὐτοὺς εἶσθε καὶ ἡ εὐγενία σας.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ἐγὼ Ἄρχοντας ; Ἀνάθεμά τους κιὅσοι τὸ λέγουνε, κιὅσοι τὸ πιστεύγουν. Ἐγὼ τὸ 'ξεύρω, φαμελίτης ἄνθρωπος πῶς θρέφω τὸ 'σπῆτί μου. Δυὸ παιδιά, καὶ τρεῖς δοῦλοι, κ' ἐγώ, ἓξ ψυχαῖς τί θέλουνε νὰ φᾶνε ; Εἴκοσι γρόσσα δέν με φθάνουν τὴν ἑβδομάδα ! Κιἀμὲ φορέματα ; Κιἀμὲ δόσιμο 'ς τὴν χώραν ; Κ' ὕστερα πᾶς καὶ δὲν κάμνομε καὶ κἀνένα ψυχικό ; Πῆρεν ὁ γυιός μου ἕνα Χιώτη, νὰ τόνε δουλεύῃ ἀπάνω κάτω, καὶ μοῦ τὸν ἐφόρτωσε 'ς τὴν ράχι. Ἐγὼ τόνε ταγίζω κ' ἐκεῖνον. Ἄς κουρεύεται ! Ταὶς περασμένας ἦλθ' ἕνα πτωχὸν παλληκάρι, Δημητράκην τὸ λέγουν, ἀπὸ τὴν Ῥούμελην. Ψωμὶ δὲν εἶχε νὰ φάγῃ. Μὲ παρακάλεσε. Τὸ 'λυπήθηκα. Τὸ πριμάτσεψα. Ἄς τρώγῃ κιαὐτὸ ἕνα κομμάτι ψωμί.

Ἐ π ί τ ρ ο π ο ι.

Ἄξιος ὁ μισθός σας !

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ἔ ! δὲν μᾶς σώνουν αὐτά, τώρα θέλουν ἄσπρα καὶ οἱ ἐπίτροποι τοῦ 'σπηταλιοῦ. Τὶ διάβολο ! Τοῦτοι οἱ Σμυρνοὶ ὅλοι πᾶνε νὰ γένουν ἐπιτρόποι γιὰ νὰ γυμνόνουνε τὸν κόσμο. Προχθές, ὅτ' εἶχα διώξει τοὺς ἐπιτρόπους τῶν Ἐκκλησιῶν, νά σου καὶ οἱ ἐπίτροποι τοῦ Σχολειοῦ. Καλὲ διαβόλου γυιοί ! δέ μας φθάνουνε τ' ἄλλα βαρειὰ ἔξοδα τῆς πολιτείας μας, μόνε θέλομε καὶ Σχολειά ; Καὶ τί ἄνεμον τὰ θέλομε τὰ Σχολειά ! Ἢ νὰ μάθουνε τὰ παιδιά μας νὰ γένουνε πολυλογάδες καὶ ἀκαμάταις ; Δόξα σοι ὁ Θεός ! ἕνα παιδὶ ἔχω, κάλλιο τῶθελα στραβό, παρὰ γραμματισμένο ! Τὸ μεγαλήτερο βιβλίο 'ποῦ θὲ νὰ διαβάσῃ κἀνεῖς σὲ τοῦτον τὸν κόσμο, εἶναι τὰ Πατηρμά του καὶ τὸ καταστιχάκι του, νὰ γράφῃ τὰ ἔξοδά του. Μὰ χρειάσθηκες κἀνένα γράμμα νὰ στείλῃς εἰσὲ κἀνέναν μεγάλον, δόσε πέντε παράδες ἕνα

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΛΟΓΟΣ

Περὶ τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας ἐκφωνηθεὶς κατὰ τὴν δ'. Σεπτεμβρίου τοῦ ᾳωια ἔτους, εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς ἐνάρξεως τοῦ Γ'. ἔτους τῆς κατὰ τὴν Σμύρνην Φιλολογικῆς Σχολῆς.

Ἀ. Τρίτον σὺν Θεῷ σήμερον ἔτος, ὦ ἄνδρες, ἄρχεται τῆς Φιλολογικῆς ταύτης σχολῆς καὶ μὲ κοινὴν χαρὰν ἑορτάζομεν τὴν εἴσοδόν του, διὰ τὰς χρηστὰς ἐλπίδας τῆς εἰς τὰ καλὰ προόδου τῶν γυμναζομένων νεανίσκων. Χαίρει ἡ καρδία τῶν διδασκάλων καὶ συνεργῶν μου, διότι βλέπουσι τοὺς ἀκαμάτους αὐτῶν ἱδρῶτας καρποφοροῦντας τῶν ὁμογενῶν τὴν βελτίωσιν. Χαίρει τῶν μαθητῶν ὁ χορός, διότι κοσμεῖται μὲ τῆς παιδείας τὰ ἀμάραντα ἄνθη. Χαίρετε καὶ ὑμεῖς, ὦ φιλογενεῖς Σμυρναῖοι, θερμοὶ τοῦ Γυμνατίου προστάται, καὶ μὲ πρόσωπον φαιδρὸν καὶ φαιδροτέραν ψυχὴν κάθησθε θεωροὶ τῶν ἀγώνων εἰς τὸ στάδιον, τὸ ὁποῖον ἤνοιξεν ἡ ὑμετέρα φιλογενεία εἰς τὰ ἠγαπημένα ὑμῶν τέκνα καὶ πολλοὺς τῶν ὑμετέρων ὁμογενῶν. Ἰδοὺ πάλιν ἀποδύονται πρὸς τοὺς ἄθλους οἱ καλοὶ οὗτοι καὶ τίμιοι ἀθληταί· ἡ προθυμία ἔχει προσηλωμένους εἰς τὸ τέρμα τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, ἡ φιλοτιμία ἐπαλείφει καὶ θαρρύνει αὐτοὺς πρὸς τὴν ἐξόρμησιν· οἱ κήρυκες ἑτοιμάζονται πρὸς ἀνάρρησιν· οἱ στέφανοι πλέκονται πρὸς ἀμοιβήν· πάλλεται καὶ πηδᾷ τῶν θεωρῶν ἡ καρδία πρὸς χειροκρότησιν. Δόξα καὶ τιμὴ καὶ εὐφροσύνη παντοτεινὴ εἰς τούς, ὅσοι μέλλουσι νὰ στεφανωθῶσιν εὐδοκιμήσαντες· δόξα καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη εἰς ὅλους τοὺς φιλογενεῖς, ὅσοι τοὺς ἀγωνιζομένους τούτους ἐνδυναμόνουσιν, ἐπισπεύδοντες τοῦ Γένους τὸν φωτισμόν· δόξα καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη καὶ εἰς ὑμᾶς αὐτούς, ὦ ἔνδοξοι ἀγωνοθέται, οἵτινες ἐκκαιόμενοι ὑπὸ τοῦ ζήλου τῆς εὐκλείας τοῦ Γένους, ἀφειδεῖτε καὶ κόπους καὶ δαπάνας, ἵνα ἴδητέ ποτε τετελειωμένον τὸν ὑμέτερον πόθον. Ἀπὸ τῆς φιλογενείας ταύτης τὸν θαυμασμὸν διαπερασθεὶς ἐγὼ τὴν καρδίαν, προσφέρω πρὸς τὴν ὑμετέραν ἀγάπην σήμερον τράπεζαν λιτὴν μὲν καὶ αὐτοσχέδιον καὶ ἀπέριττον, ἀλλ' ὅμως εὐάρεστον, ἐλπίζω, καὶ τερπνὴν εἰς τὰς Ἑλληνικὰς ὑμῶν ψυχάς. Ἡ ἐπιθυμία καὶ ὑμῶν, ὦ φιλογενεῖς Σμυρναῖοι, καὶ κοινῶς πάντων καὶ διδασκάλων καὶ μαθητῶν, καὶ παντὸς

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Κὺρ Γιάννης (σιγά).

Τέτοια φαϊὰ θέλουν κὴ πουλὺ πουλὺ πιπέρι, πουντικόσκατα.

Δημητράκης.

Ὀλίγα θέλουν εἶσθαι τὰ φαγητά, ὅμως —

Κὺρ Γιάννης (σιγά).

Γιὰ τ' ἀναγκαῖου! χου! χου! χου!

Ἐξηντα βελώνης.

Ὀλίγα καὶ καλά! Ἔχε τὴν εὐχή μου! Ποῦ σαι σὺ τώρα κὺρ Γιάννη! ἑτοίμασε τὸ γάδαρο νὰ πᾶς μιὰν ὥρα εἰς τὸ Σεϊδίκιοϊ ἢ εἰς τὸ Χατζηλάρι νὰ 'ψωνίσῃς δέκα δεκαπέντε αὐγά. Ἐκεῖ εἶναι εὐθηνότερα. Πρέπει ὅμως νὰ τὰ δοκιμάσῃς εἰς τὸ νερὸν νὰ μὴν ἦναι οὔρια. Ἀλλεῶς δέν σου τὰ πλερόνω. Ἄμε!

Κὺρ Γιάννης.

Τοῦ γάϊδαρου νὰ 'τοιμάσου; Ἀμ' ἐκείνους εἶνι ἄρρουστους. Κείτητη τώρα μιὰ ἑβδουμάδα 'ς τὰ κότσαλ' ἀπ' τ' ἄχυρα Σὲ τέτοια κατάστασ' ἦρθ' ἀποῦ τὴ νηστεία. Δὲν 'μπουρεῖ νὰ σπαράξ' ἀπ' τοὺν τόπου τ'. Σὰ φάνταγμα γίνκει. Πειτσὶ κὴ κόκκαλα.

Ἐξηντα βελώνης.

Ὠφοῦ καψούλη καὶ σύ! Ὁ Γάδαρος ἄρρωστος! Καὶ τὶ διάβολο κάμνει;

Κὺρ Γιάννης.

Ἔ κιᾶν δὲν κάμνει τίπουτ', Ἀφέντη δὲν πρέπει νὰ τρωϊ κὴ τίπουτα; Κάλλια νὰ δούλευει κὴ νἄτρουγει. Ἡ καρδιὰ μ' κόφτητη μεὶ τοὺ καϊμένου τοῦ ζώου! Σὰν πάγου κὴ τοῦ γλέπου πῶς βογγάϊ, θαῤῥῶ πῶς εἶμι 'γώ, κὴ μεὶ 'παίρουν τὰ δάκρυα. Ὅποιουὺς δὲν πουνεῖ τὰ ζῶα εἶνι σκυλλόκαρδους, δὲν πουνεῖ μηδεὶ τοὺν ἀδειρφού του.

Ἐξηντα βελώνης.

Καὶ δὲν εἶναι δὰ πολὺς κόπος ἀπὸ 'δῶ, ὡς τὸ χωριό!

Κὺρ Γιάννης.

Ὄχι, Ἀφέντη! ἡ Θειὸς νὰ μεὶ φυλάξῃ! Εἰγὼ δὲν μ' ἀφίν' ἡ καρδιά μου νὰ τοὺν ἀνῃβῶ, κὴ νὰ τοὺν στεινοχουρῶ νὰ περπατῇ. Τοὺ καϊμένου τοὺ ζώου! δὲν 'μπουρεῖ νὰ σύρ' τοῦ κουρμίτου, θέλ' νὰ σύρ' κ' εἰμένα. Νἄχα τὰ πουδάρια μ' γειρά, πάγεινα πειζός.

Ἐξηντα βελώνης.

Στέλλω καὶ 'γὼ τὸν γειτονά μας τὸν Τράκαν μὲ τὸν γάδαρο 'ς τὸ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τῆς ἁγίας Παρασκευῆς, πλησίον τοῦ ὁποίου ἔκειτο πιθανώτατα τὸ παλαιὸν Μητρῷον. Οἱ δὲ Δυτικοὶ ἔχουσι καὶ αὐτοὶ δύω εὐρυχωροτάτας Ἐκκλησίας. Τοιουτοτρόπως ἡ Πρόνοια διετήρησε τὴν Σμύρναν καὶ ἀφ' οὗ ἔπαθε τὰ πάνδεινα. Εἰς τὴν φοβερὰν τοῦ γένους δυστυχίαν, ἐν ᾧ ὅλη ἡ Ἀσία ἔχασε καὶ τὰ φρονήματα καὶ τὴν γλῶσσαν τῶν Ἑλλήνων, ἡ Σμύρνα ἔγεινε τὸ ἄσυλον τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, καὶ ἐξ αὐτῆς πάλιν ἀνεδόθη καὶ ἀνεβλάστησεν εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν, τὸ μόνον γνώρισμα τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους. Ἡ Σμύρνα μ' ὅλας της τὰς δυστυχίας, μ' ὅλας τὰς φυσικὰς καὶ πολιτικὰς μεταβολάς της, σώζει τὰ λείψανα τῆς ἀρχαίας αὐτῆς εὐγενείας, καὶ τιμᾶται παρ' ὅλων τῶν φρονίμων ὡς τροφὸς καὶ τῆς προσεχοῦς της Ἠπείρου, καὶ τῶν παρακειμένων της νήσων, εἰς τὰς ὁποίας μεταδίδει καὶ φῶτα γνώσεως καὶ πόρον ζωῆς διὰ τὴν ἐμπορικωτάτην θέσιν της.

§. κ'. Εἶναι δὲ τὸ σημερινὸν σχῆμα τῆς Σμύρνης σχεδὸν ἐλλειψοειδές, πιεζόμενον ἔνθεν μὲν ἀπὸ τὸν ὁμώνυμον αὐτῆς κόλπον, ἑτέρωθεν δὲ ἀπὸ τὰς πρὸς τὴν κορυφὴν τοῦ Πάγου ἀνωμαλίας. Καὶ πρὸς μὲν τὸ δυτικὸν αὐτῆς μέρος γειτονεύουσι μνημεῖα Ἑβραϊκὰ καὶ ἀνωτέρω λόφοι γεωργήσιμοι στολισμένοι μὲ πύργους εὐμόρφους. Μετὰ ταῦτα προελθὼν ὀλίγον εὑρίσκεις ἄλσος παλαιοτάτων ἐλαιῶν. Ἐφεξῆς δὲ προχωρήσας ἕως 40 σταδίους, ἢ 5 μίλλια, (περίπου μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν Τουρκικὴν) ἀπὸ τῆς πόλεως καταντᾷς εἰς τὰ περίφημα τοῦ Ἀγαμέμνονος Λουτρά, εἰς τὰ ὁποῖα τὸ παλαιὸν ἐσύχναζον οἱ Σμυρναῖοι (α). σώζονται δὲ καὶ μέχρι τῆς σήμερον, κείμενα πλησίον τοῦ πάλαι ποτὲ ἱεροῦ τοῦ Ἀπόλλωνος. Εἰς δὲ τὸ βορρειοανατολικὸν τῆς Σμύρνης κεῖνται τὰ καλὰ περιβόλια ἢ κῆποι, τετρακόσιοι περίπου τὸν ἀριθμόν. Εἰς τούτους τοὺς κήπους, καὶ ἐφεξῆς, καὶ μάλιστα ὄπισθεν τοῦ Πάγου, εἶναι ᾠκοδομημένοι πύργοι πολλοί, ἀγροκήπια τῶν Ὀθωμανῶν οἱ πλειότεροι. Πόσον τερπνοὶ καὶ κατάγραφοι εἶναι οὗτοι οἱ τόποι, καὶ πόσον καλὴ φαίνεται ἡ ὄπισθεν τοῦ Πάγου κοιλάς, διὰ τῆς

νεία τῶν ἀναστασίμων κανόνων κτλ. Διετηρεῖτο καὶ παρὰ τῇ Σμυρναϊκῇ οἰκογενείᾳ Παρόδου πολύτιμον χειρόγραφον, τοῦ Θ αἰῶνος, περιέχον τὰ τέσσαρα Εὐαγγέλια, χαρακτῆρσι γραμμάτων κεφαλαιώδεσι γεγραμμένον, ὅπερ προτροπῇ τοῦ Τισχενδόρφου (τῷ 1859) οἱ κτήτορες προσήνεγκον δῶρον εἰς τὴν ἐν Πετρουπόλει Δημοσ. Αὐτοκρατορ. Βιβλιοθήκην (βλ. Tischendorf l. c. p. 289 καὶ Muralt Catalog. des Manuscr. Grecs etc. pag. 21. St. Petersb. 1864). Σημ. Ἐκδ.

(α) Στράβ. ΙΔ. σελ. 645. καὶ Φιλόστρ. Ἡρωϊκ. κεφ. Β. ιη. σελ. 691.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ε΄. Ἡ δὲ Ἀπαρέμφατος τίθεται, ὅταν μετὰ ῥῆμα ἢ μετοχὴν ἀτελῆ ἔχουσαν ἔννοιαν ἀκολουθῇ ἕτερον ῥῆμα τὸν σκοπὸν ἢ τὸν διορισμὸν τοῦ προηγουμένου σημαῖνον. Εἴδη δὲ τοῦ ἀπαρεμφάτου τέσσαρα. 1) Τὸ τελικὸν διὰ τοῦ ἵνα ἐκφραζόμενον, τὸ ὁποῖον ἐπιφέρεται εἰς τὰ βουλητικὰ καὶ προαιρετικὰ καὶ τὰ ἀπρόσωπα ῥήματα· οἷον, Βούλομαι τυχεῖν. Πρὸς ταῦτα συνάπτονται ἐνίοτε καὶ τὰ μόρια, ὥστε, ἐφ' ᾧ κτλ. οἷον, Βούλομαι ὥστε τυχεῖν. 2) Τὸ εἰδικὸν ἐξηγούμενον διὰ τοῦ ὅτι μετὰ τὰ δοξαστικὰ καὶ ἀφηγηματικὰ καὶ ἐπαγγελτικὰ καὶ ἀπειλητικὰ μάλιστα ῥήματα· οἷον, Οἶμαι σε εἰδέναι. 3) Τὸ ἀνταποδοτικὸν συνημμένον μετὰ τοῦ ὥστε, ἢ ὡς, ὅταν δὲν ἦναι ἐξηρτημένον ἀμέσως ἀπὸ τοῦ προηγουμένου ῥήματος. Τότε δὲ προηγεῖται καὶ τὸ δεικτικὸν ὅστις· ἢ παραθετικόν τι· οἷον, Πεπαιδευμένος οὕτως, ὥστε πάντα ἔχειν ἀρκοῦντα· καί, Φιλοτιμότατος, ὥστε πάντα ὑπομένειν. 4) Τὸ ὀνοματικὸν κατὰ πάντα χρόνον ἀντὶ ὀνόματος ἐκλαμβανόμενον· οἷον, Τὸ φυλάξασθαι τἀγαθὰ τοῦ κτήσασθαι χαλεπώτερον. Τοῦτο δὲ τίθεται ἐνίοτε καὶ χωρὶς ἄρθρου· οἷον, Νόμιμον ἐποιήσατε προβῆναι (τό). Τοιαῦτα ἄναρθρα ὀνοματικὰ ἀπαρέμφατα προθέσεως ἐλλειπτικὰ εἶναι καὶ τὰ φερόμενα μετὰ ἐπιθέτων ἀτελῆ ἐχόντων ἔννοιαν· οἷον, δεινὸς λέγειν (εἰς τό).

Σημ. Α΄. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου φέρεται διχῶς. 1) Πρὸς αἰτιατικὴν λεγομένην ἀπαρεμφατικήν, ὅταν ἑτεροπροσωπῇ πρὸς τὸ ῥῆμα· οἷον, Λέγω σε σοφὸν εἶναι. 2) Πρὸς ὀνομαστικήν, ὅταν ταυτοπροσωπῇ· οἷον, Ἐθέλω ἀπελθεῖν μηδὲν ὠφελούμενος.

Σημ. Β΄. Ἐπὶ τῆς ταυτοπροσωπίας τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου παραλείπεται ὡς τὸ αὐτὸ ὂν καὶ τοῦ ῥήματος· οἷον, Ἔφασκε παρεῖναι. Ἐὰν δὲ περιέχῃ καὶ κατηγορούμενον, τοῦτο φέρεται πρὸς ὀνομαστικήν· οἷον, Ἔφασκε παρεῖναι μόνος.

Σημ. Γ΄. Ἐὰν εἰς τὸ ἀπαρέμφατον ἐπιφέρηται μετοχὴ ταυτοπροσώπουσα πρὸς τὴν μεταβατικὴν τοῦ ῥήματος πτῶσιν, προηγουμένου μὲν τοῦ ἀπαρεμφάτου, ἡ μετοχὴ φέρεται πρὸς αἰτιατικήν· οἷον, Δέομαι ὑμᾶς ἀκοῦσαι ἐνθυμηθέντας. Ὡσαύτως καὶ ὅταν ἡ πτῶσις τοῦ ῥήματος, τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ μιμηθῇ ἡ μετοχή, ἀκολουθῇ μετὰ τὴν μετοχήν· οἷον, Ἔλεγε δεῖν, ἃ μὲν μαθόντας ποιεῖν ἔδωκαν (τοῖς ἀνθρώποις) οἱ Θεοί, μανθάνειν. Ἐὰν δὲ προηγῆται πρὸ τοῦ ἀπαρεμφάτου ἡ μετοχή, μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ ῥήματος τίθεται πρὸς αὐτὴν ὁμοιοπτώτως ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον· οἷον, Παρήγγειλε τῷ Κλεάρχῳ, λαβόντι τὸ στρά-

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ.

Κλεάνθης, Στροβίλης.

Στροβίλης (ἐκβαίνων ἀπὸ τὸ περιβόλι μὲ μίαν κασσέλαν).

Ἰδιγοῦ 'Αφεντικό! πῶς σᾶς ἀπάντησα 'ς τὴν ὥρα. 'Ακλουθᾶτέ με ὡς τὸ σπίτι σου.

Κλεάνθης.

Τ' εἶναι;

Στροβίλης.

'Ακλουθᾶτεν, σᾶς λέγω. Καλὰ τὴν ἔχομε!

Κλεάνθης.

Πῶς;

Στροβίλης.

Νάτεν ἡ δουλειά σας.

Κλεάνθης.

Τί;

Στροβίλης.

'Εδῶ νὰ παραφύλαγα ὅλη μέρα.

Κλεάνθης.

"Ε; καὶ τ' εἶναι δά; πές το!

Στροβίλης.

'Ο θησαυρὸς τοῦ Πάγε σας. Τὸν ἔπιασα 'ς τὴ μπαγίδα μου.

Κλεάνθης.

Καὶ πῶς τὴν κατάφερες;

Στροβίλης.

"Ολα τὰ μαθαίνετεν. 'Ελᾶστε! Παποῦτσι! 'Ακούω τον καὶ φωνάζει!

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ.

'Εξηνταβελώνης

(τρέχων ἀπὸ τὸν κῆπον μὲ φωνὰς μεγάλας).

Κλέφταις! Κλέφταις! Γιὰ τὸ Θεό, Χριστιανοί! Ληστάδες! φονιάδες! Δίκαιε Θεέ μου! Δικαιοσύνη! Χάνομαι! Σκοτάνομαι! Μ' ἐσφά-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τῆς δολιότητος, ὅστις σκεπάζει τὴν καρδίαν μὴ συγχωρῶν μηδὲν κακὸν αἴσθημα φυσικὸν νὰ ἐκφρασθῇ εἰς τὰ ἔξω, κάμνουσι τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀνθρώπου ἀξιοκαταφρόνητον καὶ μισητόν, καὶ εἰς πάντα μὲν καιρόν, μάλιστα δὲ εἰς τὴν νεότητα. Εἰς τ αύτην λέγω τὴν ἡλικίαν, ὁπόταν αἱ κινήσεις τῆς καρδίας εἶναι ἀθωότεραι καὶ οἱ ἐπιστάται προσέχουσι νὰ γνωρίζωσι τὰς φυσικὰς ὑμῶν κλίσεις ἀναπτυσσομένας ἐλευθέρως καὶ καθαρῶς, ἐὰν συνειθίσητε νὰ κρύπτησθε καὶ ὑπομειδιῶντες νὰ ἀπατᾶτε τοὺς ἀνθρώπους, ποῦ θέλετε καταντήσει, ἀφ' οὗ προχωρήσητε περισσότερον εἰς τὰς ὁδοὺς τοῦ βίου, καὶ τὰ διάφορα κέρδη ἀρχίσωσι νὰ πληρόνωσι τὴν καρδίαν ὑμῶν, καὶ ἡ πεῖρα διδάξῃ ὅλας τὰς διαστροφὰς τῆς κακουργίας· ἡ ὑπόκρισις τῆς νεότητος εἶναι ὁ πρόδρομος τῆς ἀπιστίας καὶ προδοσίας εἰς τὸ γῆρας, καὶ αἱ πρῶται κινήσεις αὐτῆς εἶναι τὰ ὀλέθρια προοίμια τῆς διαφθορᾶς καὶ κακοηθείας. Αὕτη κρημνίζει ἀπὸ τὸ ὕψος πᾶν ἀγαθὸν μάθημα. Αὕτη σκοτίζει τὴν λάμψιν παντὸς καλοῦ προτερήματος. Αὕτη ἀπωθεῖ τὸν ἄνθρωπον πολλάκις εἰς καταφρόνησιν Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου. Ἐὰν λοιπὸν φροντίζητε νὰ ἀπολαύσητε τὴν χάριν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὴν ὑπόληψιν τῶν ὁμογενῶν, γυμνάζεσθε μετ' ἐπιμελείας εἰς τὴν ἀλήθειαν, φυλάσσοντες ἀπροσποιήτως τὰς ὑποσχέσεις ὑμῶν, καὶ ἐξηγοῦντες τιμίως τὰς ὑμετέρας διαθέσεις· ἡ ἁπλότης καὶ εἰλικρίνεια εἶναι προικισμέναι μὲ τὰ θελκτικώτατα κάλλη, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ ἐπισπῶσι τὴν ὑπόληψιν τῶν ἀνθρώπων καὶ πολλῶν σφαλμάτων συγχώρησιν. Ἀλλὰ καὶ πρὸς ἡσυχίαν καὶ τὴν ἄλλην εὐκολίαν τοῦ βίου ὑμῶν συμφέρει πολὺ περισσότερον ἡ φιλαλήθεια παρὰ τὴν πανουργίαν· διότι ἡ μὲν ὁδὸς τῆς ἀληθείας εἶναι μία καὶ εὔκολος, ἡ δὲ τοῦ ψεύδους εἶναι λαβύρινθος γεμάτος ἀπὸ στροφὰς καὶ περιελίξεις. Διότι ἡ μία πανουργία θέλει φέρει ὑμᾶς ἀφεύκτως εἰς ἄλλην, καὶ τοῦ λαβυρίνθου τούτου αἱ στροφαὶ θέλουν γίνεσθαι μᾶλλον καὶ μᾶλλον δυσκολοδιάβατοι, καὶ οὕτω τέλος θέλετε συμποδισθῆ ἀφ' ἑαυτῶν, καὶ περιπέσει εἰς τὰς ἰδίας παγίδας καὶ τὰ δίκτυα κατὰ τὸ προφητικὸν (α). Ἡ πανουργία εἶναι θυγάτηρ μικροπρεποῦς καὶ χαύνης καρδίας, καὶ ἡ μόνη ἀθλία καταφυγὴ παντὸς ἀνθρώπου, ὅστις δὲν ἔχει τὸ θάρρος νὰ ὁμολογήσῃ τοὺς σκοτεινοὺς σκοπούς του· ἐξ ἐναντίας δὲ ὁ ἄπλαστος καὶ εἰλικρινὴς χαρακτὴρ ἐμφαίνει ἀτρόμητον γενναιότητα, ἥτις πρέπει νὰ ἦναι τὸ ἐξαίρετον σημεῖον τοῦ τιμίου. Τὸ εὐεργετεῖν καὶ ἀληθεύειν ἔλεγεν ὁ Πυθαγόρας ἔχει κοινὰ ἰδιώματα ὁ ἄνθρωπος πρὸς τὸν Θεόν.

(α) Ψαλμ. λδ. 8. ρμ. 10.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ.

Στροβίλης, Κεράτσα Σοφουλιώ.

Στροβίλης,
(χωρὶς νὰ βλέπῃ τὴν κεράτσαν Σοφουλιών).

Λάσπη τὴν ἔχομε! Πάθαμέν τηνε. Βρὲ τοῦ διαβόλου τὸ γέρο. Αὐτὸ πρέπει νἄχῃ κἀνένα μεγάλο μεζᾶ κλειδωμένον γεμάτον ρουχικά. Μεσ' 'ς τὴν καταγραφὴ δὲν εἶδα κἀνένα πρᾶμά του ἀπ' ὅσα γρωνίζω. Ἂν τονε βάλω 'ς τὸ χέρι!

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Αἰβοῖ! Καλὲ σύ 'σαι καψούλη Στροβίλη; Καὶ ποῦτανε τοῦτο τὸ καλό;

Στροβίλης.

'Ωγοῦ! Σύ 'σαι κεράτσα Σοφουλιώ; κ' ἤντἄρθες νὰ κάμῃς ἐδῶ.

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Ὅ,τι κάμνω παντοῦ. Ἐγὼ ἀνακατόνομαι σὲ κἄποιαις καλαὶς δουλειαὶς γιὰ νὰ χρησιμεύω τσοῖ ἀ θρώποι, καὶ κἄτι νὰ κερδαίνω κατὰ τσὴ χάραις 'ποῦ μοῦ 'δωκεν ὁ Θεός. Εἰσὲ τούτονε τὸ γκόσμο, καψοστροβίλη, πρέπει νὰ πορεύεται πᾶς ἕνας μὲ γνῶσι. Κιἀνθρώποι, ἔτσι δὰ 'σὰν κ' ἐμένα, δὲν ἀκαρτεροῦνε τὸ καθημερινό των ἀπ' ἀλλοῦ, παρ' ἀπὸ τὰ χέρια των κιἀπαὶ τὴ μπροκοπήτωνε.

Στροβίλης.

Ἔχεις κἀμμιὰν ὑπόθεσι μὲ τὸν ἀφέντη τοῦ 'σπητιοῦ;

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Ναίσκε. Ἔχω ματσί του μιὰ μικρὴ δουλειά, γιὰ τὴν ὁποίαν ὀλπίζω πῶς θὲ νὰ μοῦ πληρώσῃ τὸ γκόπο.

Στροβίλης.

Αὐτός; Ἄ 'ς τὴ μπίστι μου πολλὰ ξυπνὴ πρέπει νἄσαι, ἂν 'μπορέσῃς νὰ τοῦ τσιμπίσῃς τίποτας. Τρίχ' ἀπὸ σπανὸ νὰ βγάλῃς χρειάζεται μεγάλη τέχνη. Ἐδῶ μέσα, κεράτσα μου, τ' ἄσπρα 'ναι πολλὰ ἀκριβά.

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Ἔ, τί νὰ σ' πῶ! εἶναι κἄποιαις δούλεψαις πάρα πολλὰ γλυκαίς, καὶ δίνουνε κἄμποσο κέρδος.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

λοιπὸν ἄν τις καλῶς στοχασθῇ, δὲν θέλει παραξενευθῇ, πῶς ἔγεινεν ἡ τόση τοῦ ὄχλου κίνησις· ἀλλὰ μᾶλλον θέλει ἀπορήσει, πῶς μετὰ τόσας καὶ τοιαύτας διαβολὰς ἔμεινε πάλιν παρὰ τοῖς πλείστοις ἄθικτον τὸ σέβας τὸ πρὸς τὴν Σχολὴν καὶ τὸν διδάσκαλον (α). Ἀλλὰ ταῦτα μὲν παρεκβατικώτερον.

§. ή.' Επειδὴ δὲ μετὰ τὴν τῶν προσκυνητῶν σιγγιλίων ἀποστολὴν ἐφθασεν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἡ ἀποστατικὴ ἀναφορά, καὶ ἔγειναν γνωστὰ τὰ ἐν τῇ Μητροπόλει τῇ ις'. Ἰουλίου μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς ὑπὸ τῶν ὀχλοκρατικῶν τετολμημένα, δηλαδὴ ἡ βιαιοτάτη τῆς Σχολῆς κατάκλεισις καὶ αἱ κατὰ τῶν τιμίων ἀπειλαί, καὶ ἡ τῶν πατριαρχικῶν σωτηριωδῶν ἐπιπληκτικῶς νουθεσιῶν ἡ ἀναιδὴς καταπάτησις, ἔκρινεν ὁ Παναγιώτατος Πατριάρχης νὰ στείλῃ τὴν ταχίστην ἐπιστολὴν πρὸς τὸν τὰ σιγγίλια ἐνταῦθα λαβόντα κύριον Χ: Παναγ. Μουντάνιαλην, ἐπιτάττουσαν (ἂν ἀκόμη δὲν ἐπαρρησιάσθησαν τὰ γράμματα) τὰ ἱερὰ ἐκεῖνα γράμματα νὰ μὴ τὰ παρρησιάσῃ μέχρι δευτέρας ἐπιταγῆς. Αὕτη ἡ πατριαρχικὴ πρὸς τὸν Χ: Παναγιώτην ἐπιστολὴ ἔφθασεν ἐδῶ τῇ πρώτῃ Αὐγούστου περὶ δείλην ὀψίαν, ἀφ' οὗ ἐν τῷ Κοινῷ ἀνεγνώσθησαν, ὡς εἴρηται, τὰ σιγγίλια, καὶ ἔκαμε ζημίαν μεγίστην· διότι εὐθὺς κρότος ἐπὶ τούτῳ τῶν ἀποστατικῶν πολύς· καὶ εἰς τὴν ἀγορὰν περιεφέρετο δεικνύων τὴν πρὸς τὸν Χ: Παναγιώτην Πατριαρχικὴν ἐπιστολὴν ὁ δημογέρων Χ: Ἀντώνιος, καὶ ἄλλοι κήρυκες πανταχόσε ἐπέμφθησαν ἐκ τοῦ Κοινοῦ, ἀγγέλοντες ὅτι ἡ Παναγιότης του μεταμελειθεῖσα διότι ἀπάτῃ τινῶν ἐξέδωκε τὰ σιγγίλια, ἔπεμψεν ἐπιστολὴν ἀναι-

---

(α) Εἰ δέ τις τυχὸν θαυμάσει διὰ τί τόσοι καὶ τοιοῦτοι ὄντες οἱ τῆς Σχολῆς καὶ τοῦ διδασκάλου ὑπερασπισταί, δηλαδὴ οἱ προκριτώτεροι καὶ δυνατώτεροι τῆς πόλεως, δὲν καταστέλουσι τὴν αὐθάδειαν τῶν διωκτῶν, ἀλλ' ἀφίνουσιν ἀμελούμενον τὸ κοινὸν καλόν, ὡς ἀγόμενά τε καὶ φερόμενα τὰ τιμιώτατα τῶν ἐν τῇ πόλει· οὗτος θέλει παύσει θαυμάζων, ἂν ἐνθυμηθῇ ὅτι ἀνθρώπων εὐσυνειδήτων ἔργον ποιοῦνται οἱ προύχοντες ἐν τῷ καιρῷ τοῦ ἀναβρασμοῦ, καθ' ὃν οἱ καλοὶ Δημογέροντες δωροδοκήσαντες τοὺς κρατοῦντας ἐφοβέριζον τοὺς πάντας καὶ ἰδίᾳ ἕκαστον ὅτι θέλουσι σύρει αὐτοὺς εἰς τὴν κρίσιν ἀπαιτοῦντες μεγίστας ποσότητας χρημάτων (τὰς ὁποίας τάχα κατεξώδευσαν ἢ αὐτοὶ ἢ οἱ πατέρες αὐτῶν ἀπὸ τὸ Κοινὸν τῆς πόλεως), ἐν τοιούτῳ λέγω ἀσυνειδησίας καιρῷ ἔκριναν νὰ ὑπείξωσι, μηδεμίαν ἀφορμὴν τό γ' ἐπ' αὐτοῖς διδόντες τοῖς κρατοῦσι, νὰ ἀνοίξωσι τὰς συνειθισμένας ὑποθέσεις τὰς αὐτοῖς μὲν πλουτοποιούς, τοῖς δὲ διαφερομένοις καὶ μάλιστα τοῖς εὐκαταστάτοις ὀλεθριωτάτας.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

λαβὼν τρισχιλίους ὁπλίτας ὑπῆγε τὸ ἑσπέρας ἀκόμη, καὶ πιάσας τοὺς λόφους, ὑποκάτω τῶν ὁποίων ἐνήδρευον οἱ Σαβῖνοι, παρεφύλαττεν. Ὁ δὲ συνύπατος τοῦ Ποπλικόλα Λουκρήτιος ἔχων τὸ γενναιότατον καὶ ἐλαφρότατον μέρος τοῦ ἐν τῇ πόλει στρατεύματος ἡτοιμασμένον νὰ ὁρμήσῃ κατὰ τῶν ἱππέων, ὅσοι ἔμελλον νὰ λεηλατῶσιν. Αὐτὸς δὲ ὁ Ποπλικόλας λαβὼν τὸ ὑπόλοιπον στράτευμα περιεκύκλωσε τοὺς ἐχθρούς. Κατὰ τύχην δ' ἔπεσε καὶ ὁμίχλη βαθεῖα, καὶ περὶ τὸν ὄρθρον ὁρμήσας μετὰ βοῆς ὁ Ποστούμιος ἐκ τῶν λόφων, ἐκτύπα τοὺς ἐνεδρεύοντας, ἐνταὐτῷ δὲ καὶ ὁ Λουκρήτιος ἀπέλυσε τοὺς στρατιώτας αὐτοῦ ἐναντίον εἰς τοὺς ἱππεῖς, καὶ ὁ Ποπλικόλας προσέβαλεν εἰς τὸ μέγα στρατόπεδον τῶν ἐχθρῶν. Ἐκτυπῶντο λοιπὸν οἱ Σαβῖνοι καὶ διεφθείροντο πανταχοῦ, καὶ πολλοὺς ἐφόνευον εὐθὺς οἱ Ῥωμαῖοι· διότι δὲν ἀντεστέκοντο καθόλου, ἀλλ' ἔφευγον, ἠπατημένοι ὑπὸ τῆς ὀλεθριωτάτης ἐλπίδος. Ἐπειδὴ νομίζοντες τὸ ἓν μέρος ὅτι σώζεται τὸ ἕτερον, δὲν ἐκύτταζον νὰ μάχωνται ἐπιμόνως, ἀλλ' οἱ μὲν ἐκ τοῦ στρατοπέδου ἔτρεχον πρὸς τοὺς ἐνεδρεύοντας, ἐκεῖνοι δὲ πάλιν πρὸς τούτους εἰς τὸ στρατόπεδον· καὶ οὕτως οἱ φεύγοντες ἔπιπτον ἐξ ἐναντίας πρὸς τοὺς φεύγοντας, καὶ οἱ χρείαν ἔχοντες βοηθείας, πρὸς τοὺς ἐλπίζοντας βοήθειαν. Τοῦ δὲ νὰ μὴ χαθῶσιν ὅλοι οἱ Σαβῖνοι, ἀλλὰ νὰ διασωθῶσί τινες, αἰτία ἐστάθη ἡ πλησίον οὖσα πόλις τῶν Φιδηνατῶν, ἥτις ἐδέχθη μάλιστα τοὺς διαφεύγοντας ἐκ τοῦ στρατοπέδου, ὁπότε ἐκυριεύετο ὑπὸ τοῦ Ποπλικόλα. Ὅσοι δὲ δὲν ἐπρόφθασαν νὰ ἔμβωσιν εἰς τὰς Φιδήνας, ἢ ἐφονεύθησαν, ἢ ζῶντες αἰχμαλωτισθέντες ἐφέρθησαν εἰς τὴν Ῥώμην.

§. κγ. Τοῦτο τὸ κατόρθωμα οἱ Ῥωμαῖοι, μ' ὅλον ὅτι ἐσυνείθιζον ὅλας τὰς μεγάλας πράξεις νὰ ἀποδίδωσιν εἰς τοὺς Θεούς, τὸ ἐνόμιζον ὅτι ἐστάθη ἑνὸς ἔργον, τοῦ στρατηγοῦ αὐτῶν. Καὶ ὅλοι ὅσοι παρευρέθησαν εἰς τὴν μάχην ἐφώναζον, ὅτι ὁ Ποπλικόλας παρέδωκε τοὺς πολεμίους εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν χωλοὺς καὶ τυφλοὺς καὶ σχεδὸν δεμένους νὰ τοὺς σφάζωσιν. Ἐδυνάμωσε δὲ ὁ δῆμος καὶ μὲ χρήματα, ὅσα ἔλαβεν ἐκ τῶν λαφύρων καὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ὁ δὲ Ποπλικόλας θριαμβεύσας, καὶ παραδώσας τὴν πόλιν εἰς τοὺς μετ' αὐτὸν χειροτονηθέντας ὑπάτους, ἀπέθανεν εὐθύς, τελειώσας τὴν ζωὴν μὲ ὅλα τὰ νομιζόμενα καλὰ καὶ ἀγαθά, ὅσα δύναται ἄνθρωπος ν' ἀπολαύσῃ. Ὁ δὲ δῆμος, ὡς νὰ μὴ εἶχε κάμει εἰς αὐτόν, ἐν ὅσῳ ἔζη, μηδεμίαν ἐκ τῶν πρεπουσῶν ἀμοιβῶν, ἀλλ' ὡς νὰ ἐχρεώστει ὅλας

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

οὖν ἐν τῷ παραρτήματι περιεχόμενα ἐπιγράφονται α) περὶ τῆς ἀρχῆς καὶ συστάσεως τοῦ Φιλολογικοῦ Γυμνασίου (σελ. 438). Εἴληπται δὲ τοῦτο ἐκ τῆς Βίβλου τῆς περιεκτικῆς τῶν πραγμάτων καὶ κτημάτων τοῦ Φιλολογικοῦ Γυμνασίου, ὡς ἐσημειώσαμεν ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ (σελ. 439). Ἡ δὲ γραφὴ τοῦ χειρογράφου μαρτυρεῖ ὅτι δύω ἔγραψαν αὐτήν· δηλαδὴ ὁ Κούμας ἀπὸ τῆς ἀρχῆς μέχρι τῆς σελ. 451.

ἐκρίθησαν ὡς βοηθοὶ καὶ ἀναπληρωταὶ τῶν διδασκάλων, ὅ,τε Εὐστάθιος Ἰωαννίδης Σμυρναῖος τὴν πατρίδα, βοηθῶν τῷ 1813 τὸν ἡμέτερον Πατέρα (βλ. Λόγ. Ἑρμῆν ἔτ. 1813. σελ. 276. Οὗτος τῷ 1817 διατρίβων ἐν Βιέννῃ μετέφρασεν ἐκ τῆς Ἀγγλικῆς τὰ καλὰ τῆς παλαιᾶς καὶ νεωτέρας Ἱστορίας· βλ. τὴν ἀγγελίαν ἐν Λογίῳ Ἑρμῆ. ἔτ. 1817. σελ. 639. Περὶ αὐτοῦ βλ. καὶ ἔτ. 1819. σελ. 10—17. 104. καὶ 776) καὶ Δημήτριος ὁ Κύπριος, ὃς ἐν τῇ ἀπουσίᾳ τοῦ Κούμα τῷ 1817 ἀνέλαβε τὴν διδασκαλίαν τῶν Μαθηματικῶν καὶ διετέλεσε διδάσκων μέχρι τῆς τοῦ Γυμνασίου καταργήσεως μετὰ καρποφορίας καὶ ζήλου πολλοῦ. Εἶχε δὲ τὸ Γυμνάσιον καὶ γραμματέα, συλλογὴν ὀργάνων διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Φυσικῆς, πίνακας Γεωγραφικούς, πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν, καὶ ζωολογικοὺς πίνακας διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς ζωολογίας, συλλογὴν ὀρυκτῶν, ἅπερ ὁ Στέφανος ἐδωρήσατο τῇ Σχολῇ, μικρὰν βιβλιοθήκην πρὸς χρῆσιν τῶν ὑποδιδασκάλων συγκροτηθεῖσαν ἐκ τῶν γενομένων ἀφιερώσεων παρὰ τῶν τριῶν τῆς Σχολῆς ἀρχιδιδασκάλων, τοῦ ἀοιδίμου Κοραῆ, τῶν ἀειμνήστων Ζωσιμάδων, Πέτρου τοῦ Ὁμηρίδου, Δημητρίου Ἀμηρᾶ καί τινων ἄλλων ὁμογενῶν καὶ ἀλλογενῶν. Ἐν δὲ τῇ μεγάλῃ τῆς Σχολῆς αἰθούσῃ ἐκρέματο πίναξ ἔχων ὑψηλά τινα ἐμβλήματα καὶ ἐπιγραφὴν τήνδε. «Κατάλογος εὐκλεῶν καὶ ἀοιδίμων ὀνομάτων Ἀνδρῶν ἀγαθῶν. Ὅσοι τῷ περὶ τὰς ἱερὰς Μούσας ἐνθουσιῶντες ἔρωτι, καὶ τὴν ἀρετὴν καὶ παιδείαν τοῦ Γένους περὶ πλείστου ποιούμενοι, ἀκαμάτῳ ζήλῳ, μιᾷ γνώμῃ, ἀδρᾷ δαπάνῃ συνέδραμον εἰς σύστασιν καὶ στήριξιν καὶ παγίωσιν τοῦ Φιλολογικοῦ Σχολείου τῆς περιφανεστάτης πόλεως Σμύρνης.» Ἦσαν δὲ ἐν τούτῳ τῷ πίνακι ἱκανοὶ συνδρομηταὶ κατεγεγραμμένοι, ἐν οἷς καὶ Παναγιώτης Νικολαΐδης ὁ Σμυρναῖος, μαθητὴς τῆς Σχολῆς, ὃς ἀφιέρωσε τῷ 1817 εἰς τὴν Σχολὴν 10000 γρόσια (βλ. Λόγ. Ἑρμῆν ἔτ. 1818. σελ. 114). Ἡρὸς τὸν φιλόκαλον τοῦτον Σμυρναῖον διατρίβοντα ἐν Ὀδησσῷ τῷ 1818 ἀπεστάλη παρὰ τῆς Μητροπόλεως Σμύρνης τὸ ἑξῆς συστατικὸν γράμμα, ὅπερ ἔγραψεν ὁ ἀοίδιμος ἡμῶν Πατήρ. «Οὐ μόνον ἀσκεῖν ἀρετήν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀσκοῦντας ἐπαινεῖν καὶ θαυμάζειν λόγος καὶ νόμος αἱρεῖ. Μισθὸς γὰρ ὧν ἀρετῆς ὁ ἔπαινος δικαιότατος οὐχ ὅπως εἰς αὔξησιν αὐτῆς φέρει, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐπαινοῦσι καλὸς ἂν γίγνοιτο κόσμος· εἴγε τοὺς τὰ καλὰ εὐλογοῦντας αὐτὸς ὁ Θεὸς εὐλογῶν ἐν ταῖς ἱεραῖς ἐξυμνεῖται Γραφαῖς. Ἡμεῖς τοιγαροῦν τὸν ἡμέτερον κατὰ πνεῦμα υἱὸν Παναγιώτην Νικολαΐδην πατρικαῖς κατασταφοντες εὐλογίαις αὐτοί τε χαίρομεν, καὶ τοῖς εὐσεβέσιν ἅπασι τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ μαρτυροῦμεν, ἀληθείας κήρυκα ταυτηνὶ τὴν ἀπόδειξιν ἀποστέλλοντες. Πατρὶς μὲν γὰρ

Ακαδημία Αθηνών Academy of Athens

νικῆς ἡ ἀπό, καὶ ἀντί, καὶ ἕνεκα, εἰς χρονικοὺς ἢ τοπικοὺς καὶ τελικοὺς ἢ ὑλικοὺς προσδιορισμούς· οἷον, κρεμῶ σε τοῦ ποδὸς (ἀπό). Γεμίζω τὴν φιάλην ὕδατος (ἀπὸ). Εὐδαιμονίζω σε τοῦ τρόπου (ἕνεκα). Ἀγοράζω βοῦν δραχμῆς (ἀντί). Οὐκ ἀφικνοῦνται ἐτῶν μυρίων (ἐπί). Τῆς δὲ δοτικῆς ἐλλείπει ἡ πρόθεσις, ὅταν ἐκφράζῃ, 1) τρόπον, 2) ὄργανον, 3) τὸ ὁποῦ, 4) αἰτίαν· οἷον, φόβῳ ἔπραττον· 5) τὸ κατά τι· οἷον χερσὶν ἰσχυρός. Τῆς δὲ αἰτιατικῆς, ὅταν ἐκφράζῃ, 1) χρόνον, 2) τόπον, 3) μέρους διορισμόν. Σοφός τὰ μηχανικά, (εἰς, κατὰ κτλ.) 4) Εἰς φράσεων παροιμιωδῶν διάκρισιν· οἷον, ὁ δέ, τὸ τοῦ ποιητοῦ, ἤ, τὸ δὴ λεγόμενον (κατά).

Σημ. Καθόλου. Ἐκ τῶν συγκειμένων ἄλλοτε ἄλλα μεταχειριζόμεθα εἰς τὸν λόγον, ὅπως ἂν τὸ νόημα ἀπαιτῇ. Ἐνίοτε δὲ καὶ ὅλα ὁμοῦ.

Ἄρθρον γ΄. Διαθέσεις.

§. α΄. Αἱ Διαθέσεις τῶν ῥημάτων εἶναι κυρίως τέσσαρες.

Α΄. Ἐνεργητική. Ὅταν τὸ ῥῆμα σημαίνῃ ἐνέργειαν μεταβαίνουσαν εἰς τὸ ἐκ τρίτου ἀντικείμενον· οἷον, Ἀχιλλεὺς κτείνει Ἕκτορα.

Σημ. Τὰ εἰς *μαῖ* λήγοντα ἀποθετικὰ ῥήματα, διότι ἀπέθεντο τὸν εἰς ῶ παλαιὸν αὐτῶν σχηματισμόν, δὲν συνιστῶσιν ἰδίαν διάθεσιν, ἀλλ' ἀνάγονται ὀλίγα μὲν εἰς τὰ ἐνεργητικά, ὡς καθ' ἕν τι τῶν τριῶν εἰδῶν συνταξόμενα· οἷον, λυμαίνομαί σε, πυνθάνομαί σου, χρῶμαί σοι. Ὀλίγα δὲ εἰς τὰ παθητικά· οἷον, οἴχομαι, τὰ πλεῖστα δὲ εἰς τὰ μέσα· οἷον, εἴδομαι, πορεύομαι, ὠνοῦμαι.

Β΄. Παθητική. Ὅταν τὸ ῥῆμα σημαῖνον πάθος καὶ σχηματιζόμενον εἰς *μαι*, ὑποκείμενον μὲν ἔχῃ τὸ ἐκ τρίτου τοῦ μεταβατικοῦ ῥήματος ἀντικείμενον, τὸ δὲ ὑποκείμενον ἐκείνου μεταβάλλῃ εἰς γενικὴν προθετόπτωτον· οἷον, Ἕκτωρ κτείνεται ὑπὸ Ἀχιλλέως. Ἐνίοτε δὲ ἡ τοιαύτη γενικὴ μεταβάλλεται Ἀττικῶς εἰς δοτικὴν καὶ μάλιστα εἰς τοὺς παθητικοὺς παρατατικοὺς καὶ παρακειμένους· οἷον, λέλεκταί σοι πολλά, ἐπράττετο αὐτοῖς (ὑπ' αὐτῶν) τὰ τῆς πόλεως. Τοιαύτη δοτικὴ εἶναι καὶ τῶν εἰς τός καὶ τέος ῥηματικῶν παθητικῶν ἐπιθέτων· οἷον, ὠφελητέα μοι (ὑπ' ἐμοῦ) ἡ πόλις. Ἐὰν δὲ τὰ εἰς τέος σημαίνουσιν ἐνέργειαν ἢ οὐδετερότητα, ἡ δοτικὴ ἀνάγεται περιποιητικῶς εἰς τὸ ἐννοούμενον δεῖ· οἷον, ὠφελητέον μοι (δεῖ μοι ὠφελεῖν) τὴν πόλιν. Ἐνίοτε διὰ τὴν δύναμιν τοῦ ἀπαρεμφάτου ἡ μὲν δοτικὴ μεταβάλλεται εἰς αἰτιατικὴν ἀπαρεμφατικήν, ἐπιφέρεται δὲ καὶ ἄλλη πτῶσις μεταβατικὴ τοῦ ῥήματος·

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τὰς χάριτας εἰς αὐτόν, ἀπεφάσισε κοινῶς νὰ ταφῇ τὸ σῶμά του μὲ δημοσίαν δαπάνην, καὶ ἕκαστος πολίτης συνεισέφερε πρὸς τιμὴν αὐτοῦ νόμισμα μικρόν, τὸ λεγόμενον τεταρτημόριον. Αἱ δὲ γυναῖκες συμφωνήσασαι κατ' ἰδίαν ἐπένθησαν τὸν ἄνδρα ὁλόκληρον ἐνιαυτόν, πένθος ἔντιμον καὶ ζηλωτόν. Ἐτάφη δὲ καὶ αὐτὸς κατὰ ψῆφον τῶν πολιτῶν μέσα εἰς τὴν πόλιν πλησίον τῆς λεγομένης Οὐελίας, καὶ ὅλη αὐτοῦ ἡ γενεὰ εἶχε τὴν ἄδειαν νὰ ἐνταφιάζηται ἐκεῖ. Τώρα ὅμως οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ δὲν θάπτεται εἰς τὸν αὐτὸν τάφον. Ἀλλὰ φέρουσι τὸν νεκρόν, καὶ ἀποθέτουσιν αὐτὸν ἐκεῖ, καί τις ἐκ τῶν παρόντων λαβὼν δαδίον ἀναμμένον τὸ πλησιάζει εἰς τὸν νεκρὸν περαστικῶς, καὶ εὐθὺς τὸ σηκόνει, διὰ νὰ μαρτυρήσῃ μὲ τὸ ἔργον, ὅτι ἔχει μὲν τὴν ἄδειαν ὁ νεκρὸς νὰ ταφῇ ἐκεῖ, παραιτεῖται ὅμως ὡς μεγάλην τὴν τιμήν· καὶ οὕτως ἐπαίρουσι τὸ λείψανον καὶ θάπτουσιν αὐτὸ ἔξω τῆς πόλεως.

ΣΟΛΩΝΟΣ ΚΑΙ ΠΟΠΛΙΚΟΛΑ ΣΥΓΚΡΙΣΙΣ.

§. α. Ἡ παροῦσα σύγκρισις ἔχει τι ἰδιαίτερον, τὸ ὁποῖον δὲν ἀπαντᾶται εἰς ἄλλην οὐδεμίαν ἐξ ὅσων ἔχομεν γεγραμμένας. Ὁ εἷς ἐκ τῶν δύω τούτων ἀνδρῶν εἶναι μιμητὴς τοῦ ἑτέρου· ὁ δὲ ἕτερος, μάρτυς. Ἐπειδὴ παρατήρησον τὴν περὶ εὐδαιμονίας γνώμην τοῦ Σόλωνος πρὸς τὸν Κροῖσον, πῶς ἁρμόζει πλέον εἰς τὸν Ποπλικόλαν παρ' ὅσον εἰς τὸν Τέλλον. Τὸν Τέλλον, τὸν ὁποῖον ὠνόμασεν ὁ Σόλων μακαριώτατον διὰ τὴν εὐθανασίαν καὶ ἀρετήν του καὶ εὐτεκνίαν, δὲν ἐμνημόνευσεν εἰς τὰ ποιήματά του ὡς ἄνδρα ἀξιόλογον, οὔτε τὰ παιδία τοῦ Τέλλου ἔγειναν ἐπίσημα, οὔτε αὐτὸς ὀνομαστὸς δι' οὐδεμίαν ἀρχοντίαν. Ὁ δὲ Ποπλικόλας καὶ ζῶν ἐστάθη πρῶτος τῶν Ῥωμαίων κατὰ τὴν δύναμιν καὶ δόξαν διὰ τὴν ἀρετήν του, καὶ ἀφ' οὗ ἀπέθανεν, ἀκόμη καὶ εἰς τὰς ἡμέρας ἡμῶν, εἰς ἐτῶν ἑξακοσίων διάστημα, εἰς αὐτὸν ἀναφέρουσι τὴν δόξαν τῆς εὐγενείας αὐτῶν αἱ μεταξὺ τῶν λαμπροτάτων γενῶν τῆς Ῥώμης ἀριθμούμεναι οἰκογένειαι Ποπλικόλαι καὶ Μεσσάλαι καὶ Οὐαλέριοι. Καὶ Τέλλος μέν, ὡς γενναῖος ἀνὴρ μένων εἰς τὴν τάξιν του καὶ μαχόμενος ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν. Ὁ δὲ Ποπλικόλας, ἀφ' οὗ ἐφόνευσε τοὺς ἐχθρούς του, τὸ ὁποῖον εἶναι εὐτυχέστερον παρὰ νὰ φονευθῇ, καὶ ἀφ' οὗ εἶδε τὴν πα-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Κὺρ Γιάννης (σιγά).

Ὢ πουλλὰ εὐγενικὴ παιδεία!

Ἐξηνταβελώνης (πρὸς τὴν Κερὰν Μαρίαν).

Ἄμε! τὴ δουλειά σου!

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Ἐξηνταβελώνης, Κλεάνθης, Ζωήτσα, Δημητράκης, Κὺρ Γιάννης, Βράκας.

Ἐξηνταβελώνης.

Ἐσύ, Βράκα, ν' ἀλλάζῃς πιάτα, καὶ νὰ κόφτῃς λεπταὶς φέταις ψωμὶ μὲ τὸ διωρισμένον τὸ χιώτικο μαχαῖρι, γιὰ νὰ μὴν τρίβεται τὸ πλαστό. Νὰ πλύνῃς προσέτι τὰ ποτήρια, καὶ νὰ κερνᾷς. Δὲν πρέπει νὰ λαμβάνουν τὸν κόπον ἀτοί των οἱ φίλοι νὰ κερνοῦν. Δίδε τους ἐσὺ νὰ πίνουν, ὅμως μονάχα ὅταν διψοῦνε. Μὴν κάμῃς καὶ σὺ 'σὰν καμπόσους ἀδιακρίτους δούλους, οἱ ὁποῖοι φορτόνουνε κρασὶ τοὺς ἀνθρώπους, χωρὶς ἐκεῖνοι νὰ ζητοῦν. Πρόσμενε ὅσω νὰ σὲ ζητήσουν δυὸ καὶ τρεῖς φοραῖς, καὶ τότε κέρνα. Μὴ λησμονῇς νὰ βάνῃς πάντα καὶ πολὺ πολὺ νερόν.

Κὺρ Γιάννης.

Κιάμμή! τ' ἄδουλου κρασὶ χτυπᾷ 'ς τοὺ κεφάλι.

Βράκας.

Καὶ μ' αὐτὰ τὰ φορέματ', Ἀφέντη;

Ἐξηνταβελώνης.

Ναίσκε, τὰ φορέματά σου νἄναι παστρικὰ νὰ μὴ σὲ σιχαίνωνται οἱ φίλοι!

Βράκας.

Κ' ἐμένα ἡ γουνέλα μου εἶναι σὲ κακὴ κατάστασι. Ἡ μιὰ ποδιά της ἔχει μιὰ λαδιά, ἴσα μὲ τὸ φεγγάρι.

Ἐξηνταβελώνης.

Ἡ γουνέλα σου;

Βράκας.

Ναίσκε! Καὶ τὸ βραχί μου εἶναι κόσκινο κιἀπὸ 'πίσω κιἀπ' ὁμπρός. Σὰν ὑπηρετῶ φοβοῦμαι θὲ νὰ φαίνωνται, μὲ συμπάθειο...

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

λέττας (α) καὶ Γεώργ. Αἰνιάν. Ἀλλ' ὅμως τὴν τοῦ ἔργου τούτου διεκπεραίωσιν διέκοψαν τὰ τοῦ 1821 δεινά. Τούτων δὲ τῶν δέκα βίων τὴν ἑρμηνείαν εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ λαβὼν ὅτε ἀνῆλθε (τῷ 1820) εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπου συναπώλοντο σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ ταῦτα τὰ χειρόγραφα. Τύχῃ δ' ἀγαθῇ τὸ πρωτόγραφον τῶν νῦν ἐκδιδομένων δύο βίων, διετήρησεν ὁ μακαρίτης Ἀλέξ. Πέζαρος ὡς εἴρηται (σελ. 201). Ἐκ δὲ τούτων καταφαίνεται τρανῶς ὁ τρόπος καθ' ὃν διδάσκων ἡρμήνευε τοὺς Ἕλληνας συγγραφεῖς ἐν τῷ Φιλολογ. Γυμνασίῳ, διατηρῶν μετὰ τῆς σαφηνείας ὅσον οἷόν τε τὴν χάριν τοῦ πρωτοτύπου ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ. Διέλαβε δὲ περὶ τῆς μεθόδου, ἣν μετήρχετο διδάσκων ὁ ἀοίδιμος ἡμῶν Πατήρ, ὁ εὐγνώμων αὐτοῦ μαθητὴς Κ. Σιβίνης, ὅστις καὶ

ἔχων παρ' ἑαυτῷ τὸν τοῦ Λαιμοῦ υἱὸν διάκονον Δημήτριον ἔπεμψεν αὐτὸν τῷ 1858 εἰς Οἰνούσας ἵνα μετακομίσῃ τὰ ὀστᾶ τοῦ Πλάτωνος. Ὁ δὲ καλὸς διάκονος ἐπιδεξίως διαφυγὼν τὴν προσοχὴν τῆς Ὀθωμανικῆς ἐξουσιας, ἥτις ἐγίνωσκε τὸν τάφον τοῦ Πλάτωνος, τὴν τοῦ μακαρίτου Δανιὴλ παραγγελίαν ἐξεπλήρωσε κομίσας τὰ ὀστᾶ ἐν Σύρῳ. Ἐτέλεσεν ὁ ἀοίδιμος Δανιὴλ τότε μεγαλοπρεπὲς μνημόσυνον διάνοιαν ἔχων ἵνα καταθέσῃ μετέπειτα τὰ ὀστᾶ ἐν μνημείῳ λαμπρῷ· ἀλλ' ἡ κατόπιν ἐπισυμβᾶσα αὐτῷ μακρὰ ἀσθένεια καὶ ὁ τῇ 4 Μαΐου 1862 ἐπελθὼν θάνατος ἐματαίωσαν τὴν καλὴν ταύτην τοῦ εὐγνώμονος ἱεράρχου Δανιὴλ πρόθεσιν. Ἀπόκειται δὲ εἰς τὸν νῦν τῆς Σύρου εὐπαίδευτον ἱεράρχην Ἀλέξανδρον τὸν Λυκοῦργον ἵνα εἰς πέρας ἀγάγῃ τὴν τοῦ προκατόχου πρόθεσιν, καὶ καταδείξῃ ὅτι τιμᾷ τὸν σοφὸν τῆς πρεσβυγενοῦς καὶ μεγαλωφελοῦς τοῦ Γένους Σχολῆς Σχολάρχην, καὶ τῆς καλλίστης Χίου τὸν φιλόσοφον ποιμενάρχην. Προσσημειωτέον δὲ ὅτι σώζεται παρ' ἡμῖν ἐν ἀντιγράφῳ ἐπιστολὴ τοῦ ἡμετέρου Πατρὸς πρὸς τὸν μακάριον Πλάτωνα συγχαριτήριος ἀπολυθεῖσα ἐκ Σμύρνης τῇ 10 Μαΐου 1817, ἀρχομένη οὕτωσί. «Ἐχειροτονήθης Μητροπολίτης τῆς πόλεώς σου, ἐπίσκοπος τῶν συμπολιτῶν σου, πνευματικὸς πατὴρ τῆς πατρίδος σου· ποίαν ἄλλην μεγαλητέραν εὐδαιμονίαν εἰς Σὲ αὐτόν, ἢ εἰς τὴν πατρίδα Σου ἠδύναντο νὰ εὐχηθῶσιν οἱ φίλοι καὶ σοῦ καὶ τῆς πατρίδος σου; Ἔλεγεν ὁ ὁμώνυμός σου Πλάτων, ὅτι τότε εὐτυχοῦσιν αἱ πόλεις, ὅταν βασιλεύωσιν οἱ φιλόσοφοι ἢ φιλοσοφήσωσιν οἱ βασιλεῖς. Ἐνομοθέτησαν οἱ Θηβαῖοι νὰ βασιλεύῃ εἰς τὰς Θήβας Θηβαῖος, διὰ νὰ γνωρίζῃ ἐκ πείρας τῶν συμπολιτῶν τὰ ἤθη. Χῖε τῆς Χίου Μητροπολίτα, εἰς τὴν ἱεράν σου κορυφὴν βλέπω πεπληρωμένην καὶ τῶν Θηβαίων τὴν νομοθεσίαν καὶ τοῦ Πλάτωνος τὴν φιλάνθρωπον εὐχὴν» κτλ.

(α) Σπυρίδων ὁ Βαλέττας παρέφρασε τέσσαρας ἐκ τῶν Παραλλήλων τοῦ Πλουτάρχου βίων, οἵτινες ἤδη οὐ σώζονται, ὡς ἱστορεῖ ὁ τὴν βιογραφίαν αὐτοῦ γράψας ἐν τῇ ἐφημερίδι Ἀθηνᾷ (ἀριθμ. 1025) τῷ 1843, ὅτε κατὰ μῆνα Ἰούνιον ὁ λόγιος οὗτος ἀνὴρ ἐν Ἀθήναις τὸν βίον μετήλλαξε.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Σελ. 137. στίχ. 10. ταύτην τὴν ἐπωνυμίαν). Βροῦτος ἑλληνιστὶ ἑρμηνεύεται ἠλίθιος, ὡς μεταφράζει Διον. ὁ Ἁλικαρνασσεύς, ἢ ἀβέλτερος, ὡς λέγει ὁ Πλούταρχος. Ἦτο δὲ καὶ ὁ Ἰούνιος Βροῦτος υἱὸς Μάρκου Ἰουνίου, καὶ μητρὸς Ταρκυνίας θυγατρὸς τοῦ πρώτου Ταρκυνίου καὶ θείας τοῦ Σουπέρβου. Ὥστε ὁ Σούπερβος Ταρκύνιος ἦτο πρωτεξάδελφος τοῦ Βρούτου. Μ' ὅλον τοῦτο ὁ Σούπερβος ἐφόνευσε καὶ τὸν πατέρα καὶ τὸν πρεσβύτερον ἀδελφὸν τοῦ Βρούτου. Διὰ τοῦτο ὁ Βροῦτος, φοβούμενος μὴ πάθῃ τὰ ὅμοια καὶ αὐτός, ἐπροσποιεῖτο ὅτι ἦτο μωρός, καὶ ἡ μωρία διέσωσεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ τυράννου τὴν ἀσπλαγχνίαν (Βλ. Τίτ. Λίβ. Α. 56. Δ. Ἁλικαρνασ. Ἀρχ. Δ. σελ. 264).

Στίχ. 12. ὅρκον μέγαν). Ἐπειδὴ εἰς τοὺς ὅρκους ἔκαμνον καὶ σπονδάς, ἔχυνον δηλονότι οἶνον, ἀντὶ τούτου ἐκριναν καλὸν οἱ συνωμόται νὰ χύσωσιν ἀνθρώπου αἷμα, καὶ πρὸς πλειοτέραν τοῦ ὅρκου βεβαίωσιν νὰ φάγωσι καὶ ἀπὸ τοῦ σφαγέντος τὰ σπλάγχνα. Διὰ τοῦτο πιθανώτερον φαίνεται τὸ «ἐπισπείσαντες αἷμα», τὸ ὁποῖον ἐκράτησεν ὁ Κοραῆς εἰς τὸ Πλουταρχικὸν κείμενον, παρὰ τό, «ἐπισπάσαντες» (ῥοφήσαντες) ὡς ἐξέδωκαν τινὲς (Βλ. Κοραῆ σημειώσ. εἰς Ποπλικόλ. σελ. 426), καὶ ὡς μετέφρασεν ὁ Γάλλος Δακιέρος (Tom. 2. pag. 102).

Σελ. 138. στίχ. 9. πολλοὺς πελάτας). Πελάται ἦσαν ἄνθρωποι δημόται ἔχοντες πολλοὶ ὁμοῦ ἕνα τινὰ τῶν ἐνδόξων Ῥωμαίων προστάτην καὶ βοηθόν. Τοῦτον ἐκεῖνοι τιμῶντες καὶ ὑπηρετοῦντες ὠνόμαζον Πάτρωνα, ἐκεῖνος δὲ τούτους Κλίεντας ἢ Πελάτας (Πλούταρχ. Ῥωμύλ. §. ιγ). Παράγεται δὲ τὸ πελάτης παρὰ τὸ πέλας τὸ πλησίον. Ὅθεν ὁ Τίμαιος (Λεξ. Πλατων. σελ. 152) «Πελάτης, λέγει, ὁ ἀντὶ τροφῶν ὑπηρετῶν καὶ προσπελάζων». Καὶ ὁ Πολυδεύκης (Γ. 8) «Πελάται δὲ καὶ θῆτες ἐλευθέρων ἐστὶν ὀνόματα διὰ πενίαν ἐπ' ἀργυρίῳ δουλευόντων». Ἡ συνήθεια τῶν πελατῶν κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἁλικαρνασσέως (Ἀρχαιολ. Β. σελ. 84) μετεφέρθη εἰς τὴν Ῥώμην ἐκ τῆς Ἑλλάδος. Διότι καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ οἱ Θεσσαλοὶ κατ' ἀρχὰς εἶχον πελάτας, τοὺς ὁποίους οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ὠνόμαζον Θῆτας, οἱ δὲ Θεσσαλοὶ Πενέστας. Ἀλλ' ὁ πολυμαθὴς Κασωβὼν ἀντιλέγει γενναίως πρὸς τὸν ἐξ Ἁλικαρνασσοῦ ἀρχαιολόγον ἀποδεικνύων ὅτι οἱ πελάται τῆς Ῥώμης εἶχον πολλὴν διαφορὰν πρὸς τοὺς θῆτας καὶ πενέστας τῆς Ἑλλάδος, ὡς ἐκείνων τιμιώτεροι. Μὲ τοὺς Θῆτας καὶ Πενέστας ἀναλογοῦσι τὴν σήμερον πολλοὶ τῶν Γραικῶν, ὅσοι καὶ ἰδίως καὶ κατὰ κώμας ἔχουσιν ἐκ τῶν κρατούντων τοὺς λεγομένους Ἰσπαχίδας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

εἰς τὸν ἅγιον Γεώργιον, καὶ λειτουργήσατε ἡ Πανιερότης σας εἰς τὴν ἁγίαν Φωτεινήν.— Ὄχι δά, μὴ εὐλογημένοι ! Ἀφήσατε καὶ τὰ διορθόνομεν. Μετὰ τὸ γεῦμα σᾶς δίδω ἀπόκρισιν.— Ἀνεχώρησαν οἱ ἐπίτροποι. Εὐθὺς στέλλει καὶ κράζει τοὺς ἐπιτρόπους τῶν Ἐκκλησιῶν. «Ἐξεύρετε τί σᾶς ἔκραξα ; Οἱ ἐπίτροποι τοῦ Σχολείου δὲν καταδέχονται νὰ ἑορτάσωσιν αὔριον καὶ οἱ πτωχοί μας Τουλουμπατσῆδες. Μηνύσατε λοιπὸν τοὺς ἀδελφούς μας νὰ μὴ παραπονῶνται ἐναντίον μας.—Ἀκούουν οἱ Τουλουμπατζῆδες· θόρυβος, ταραχή· ἔρχονται ὁμοῦ μὲ τοὺς ἐπιτρόπους καὶ μὲ ἀνταμόνυσι. «Διδάσκαλε, διὰ τί τόση καταφρόνησις εἰς ἡμᾶς ; Τί σ' ἐκάμαμεν ; ἡμεῖς θυσιαζόμεθα διὰ τὸ Σχολεῖόν σου κτλ. κτλ. Μένω ἐκστατικός· κράζω τοὺς ἐπιτρόπους τῆς Σχολῆς· μανθάνω τὸ πρᾶγμα. Ἐξηγῶ τὴν αἰτίαν εἰς τοὺς ἐπιτρόπους τῶν Ἐκκλησιῶν· τοὺς εἰρηνεύω τῇ τοῦ Χριστοῦ χάριτι· καὶ τοὺς ἐσύναψα μαζὶ καὶ τῶν δύω κοινῶν τοὺς ἐπιτρόπους νὰ ὑπάγωσι νὰ παρακαλέσωσι τὸν Μητροπολίτην οἱ ἐπίτροποι τῶν Ἐκκλησιῶν ἀπὸ μέρους τῶν Τουλουμπατσήδων, νὰ μνημονεύσῃ ῥητῶς τοὺς συνδρομητὰς τοῦ Σχολείου· διότι καὶ οἱ Τουλουμπατσῆδες περιέχονται εἰς αὐτούς, καὶ ἀντὶ νὰ τοὺς κακοφανῇ, τὸ γνωρίζουσι μάλιστα χάριν καὶ τιμήν των. Ὑπῆγαν οἱ ἐπίτροποι· τοὺς ἐδέχθη μετὰ χαρᾶς.— Ἔτσι δὰ εὐλογημένοι ! νὰ πῶς πρέπει νὰ γίνωνται τὰ πράγματα εἰρηνικῶς. Ὁρισμός σας ! Ἀνεχώρησαν οἱ ἐπίτροποι. Προσφέρουν οἱ Τουλουμπατσῆδες 25 γρόσ. διὰ τὴν λειτουργίαν. Πῶς ἀποκρίνεται ὁ Ἐρυθρῶν. Οἱ ἄλλοι 80, καὶ σεῖς 25 ; δὲν εἶναι ἐπιτροπή ; δὲν εἶναι ἁμαρτία ; Ἡμεῖς διὰ χάριν σας ἐκινδυνεύσαμεν νὰ συγχυσθῶμεν μὲ τοὺς ἄρχοντας διὰ τὸ Σχολεῖον, καὶ σεῖς νὰ ἦσθε τόσον ἀχάριστοι; ἢ τὰ 80, ἢ λειτουργία δὲν γίνεται. Ἀντιστέκεται ὁ πρῶτος τῶν Τουλουμπατσήδων· ὑβρίζεται· θυμόνει· φεύγει, ὑπῆγεν εἰς τὴν οἰκίαν του· καὶ πρὶν ἔμβῃ, πίπτει ἀποπληκτικός. Αἵματα, ἰατρός, κλαυθμοὶ τῶν οἰκιακῶν του. Μόλις συνῆλθε· καὶ ἀκόμη κεῖται ἀσθενής. Οἱ δὲ ἄλλοι ἄθλιοι Τουλουμπατσῆδες, διὰ νὰ μὴ μείνῃ ἡ λειτουργία, ὑπῆγαν εἰς τοὺς ἐπιτρόπους τῶν Ἐκκλησιῶν, καὶ μόλις μετὰ πολλὰς ἱκεσίας ἐδιορθώθησαν μὲ γρόσια τεσσαράκοντα. Τὸ πρωὶ ἐμνημόνευσε τοὺς συνδρομητὰς τοῦ Σχολείου μὲ τρόπον γελοιωδέστατον. «*Μνησθείη κύριος ὁ Θεὸς . . . . τοῦ . . . τοῦ* (ἤθελε νὰ εἴπῃ τοῦ φιλολογικοῦ, καὶ τοῦ ἔφυγεν ἀπὸ τὴν μνήμην ἡ λέξις) *Τοῦ Σχολείου* ἐξεφώνησαν πολλοὶ ἀπὸ τὸν λαὸν— «*τοῦ Σχολείου καὶ τοῦ ῥουφετίου τῆς*

Δημητράκης.

Δέν σας ἐπῆρα τίποτε. Ἡ τιμή σας, Αὐθέντα, εἶναι ἀκέραια καὶ ἀβλαβής.

Ἐξηνταβελώνης.

Δὲν εἶν' ὁ λόγος τώρα περὶ τιμῆς. Γιὰ 'πέμε ποιὸς διάβολος σὲ παρακίνησε νὰ τὸ κάμῃς ;

Δημητράκης.

Ἀλλοί ! καὶ μὲ τὸ ἐρωτᾶτε ;

Ἐξηνταβελώνης.

Ναίσκε, σὲ τὸ 'ρωτῶ.

Δημητράκης.

Ἕνας Θεός, ὅστις ἀτός του ἀπολογεῖται δι' ὅσα καὶ ἂν κάμῃ. Ὁ Ἔρως !

Ἐξηνταβελώνης.

Ὁ ἔρωτας ;

Δημητράκης.

Ναὶ Αὐθέντα !

Ἐξηνταβελώνης.

Ὤμορφος ἔρωτας ! ὁ ἔρωτας τῶν Ὁλλανδεζικῶν μου !

Δημητράκης.

Ὄχι, Αὐθέντα ! Δὲν μ' ἐσκανδάλισαν τὰ πλούτη σας ! Δὲν μ' ἐθάμβωσαν τὰ Ὁλλανδεζικά σας. Μὲ μάρτυρας σᾶς βεβαιόνω, ὅτι δὲν θέλω μηδὲ ὀβολὸν ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντά σας. Φθάνει μόνον νὰ μ' ἀφήσετε, μὲ τὴν εὐχή σας, τοῦτον τὸν θησαυρόν μου

Ἐξηνταβελώνης.

Μὰ τοὺς διαβόλους ὅλους δὲν θὰ σὲ τὸν ἀφήσω. Βρὲ γιὰ 'δὲ μιὰν αὐθάδεια ! νὰ θέλῃ μπροσθὰ 'ς τὰ 'μάτια μου νὰ κρατήσῃ τὰ μ' ἔκλεψεν ὁ κατεργάρης !

Δημητράκης.

Καὶ κλεψίαν ὀνομάζετε τοῦτο τὸ ἔργον ;

Ἐξηνταβελώνης.

Κλεψιὰν τὸ ὀνομάζω ; Βρὲ σκυλλὶ τέτοιον ἕνα θησαυρόν ;

Δημητράκης.

Ἀληθινὰ εἶναι θησαυρὸς ὁ πλέον πολυτιμότερος ἀφ' ὅσους ἔχετε θησαυρούς ! Μήπως ὅμως θέλετε τὸν χάσει, ἀφ' οὗ τὸν ἀφήσετε εἰς ἐμέ ; Εἰς τὰ γόνατά σας προσπίπτω. Χαρίσατέ μου, παρακαλῶ, τοῦτον

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

νόμος εἶναι καὶ ὁ περὶ τῆς εἰς τὴν δημόσιον τράπεζαν σιτήσεως τῶν πολιτῶν, τὸ ὁποῖον αὐτὸς ὠνόμασε Παρασιτεῖν. Δὲν συγχωρεῖ τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον νὰ τρώγῃ πολλάκις εἰς αὐτήν. Ἂν δὲ πάλιν ἄλλος τις, ὅταν ἔλθῃ ὁ καιρός του, δὲν θελήσῃ νὰ ὑπάγῃ νὰ φάγῃ, τοῦτον τιμωρεῖ. Ἐπειδὴ τὸ μὲν πρῶτον ἐνόμιζε πλεονεξίαν, τὸ δὲ δεύτερον καταφρόνησιν πρὸς τὸ Κοινόν.

§. κε. Διέταξε δὲ νὰ ἰσχύωσιν ὅλοι οἱ νόμοι αὐτοῦ εἰς ἔτη ἑκατόν· καὶ κατεγράφησαν εἰς ξυλίνους ἄξονας στρεφομένους εἰς ἑτερομήκη τετράγωνα ξύλα. Τούτων ὀλίγα λείψανα ἐσώζοντο ἀκόμη καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν εἰς τὸ Πρυτανεῖον. Οὗτοι δὲ οἱ Ἄξονες ὠνομάσθησαν καὶ Κύρβεις, ὡς λέγει ὁ Ἀριστοτέλης. Εἶπε δὲ καὶ Κρατῖνος ὁ Κωμικὸς

Τὰς Κύρβεις τώρα Σόλωνος καὶ Δράκοντος φλογίζουν,
Καὶ εἰς τὰς παρεστίας των κριθάρι καψαλίζουν.

Τινὲς δὲ λέγουσιν ὅτι Κύρβεις μὲν ἰδιαιτέρως ὠνομάσθησαν οἱ πίνακες οἱ διαλαμβάνοντες περὶ ἱερῶν καὶ θυσιῶν, Ἄξονες δὲ οἱ λοιποί. Ἡ βουλὴ λοιπὸν ὤμοσεν ὅρκον κοινόν, ὅτι θέλει ἐπικυρώσει τοὺς νόμους τοῦ Σόλωνος, καὶ ἰδαιτέρως ἕκαστος θεσμοθέτης στεκόμενος εἰς τὴν ἀγορὰν πλησίον τοῦ λίθου ὡρκίζετο ὅτι, ἂν παραβῇ νόμον τινά, θέλει ἀφιερώσει εἰς τοὺς Δελφοὺς χρυσοῦν ἀνδριάντα ἴσον μὲ τὸ ἴδιον ἀνάστημα. Ὁ δὲ Σόλων παρατηρήσας τοῦ μηνὸς τὴν ἀνωμαλίαν, καὶ ὅτι ἡ Σελήνη κυκλοφοροῦσα δὲν συμφωνεῖ πάντοτε μὲ τὸν ἥλιον, οὔτε ὅταν δύῃ, οὔτε ὅταν ἀνατέλλῃ, ἀλλὰ πολλάκις τὴν αὐτὴν ἡμέραν τὸν φθάνει καὶ τὸν περᾷ, ταύτην τὴν ἡμέραν ἐπρόσταξε νὰ ὀνομάζηται Ἕνη (παλαιὰ) καὶ νέα, νομίζων ὅτι τὸ μὲν πρὸ τῆς συνόδου τῶν φωστήρων μέρος τῆς ἡμέρας ἀνήκει εἰς τὸν λήγοντα μῆνα, τὸ δὲ λοιπὸν εἰς τὸν ἤδη ἀρχόμενον. Ἐκ τούτων φαίνεται ὅτι πρῶτος ὁ Σόλων ἐκατάλαβε καλῶς τὴν σημασίαν τούτου τοῦ Ὁμηρικοῦ στίχου

Σ' τοῦ ἐνὸς μηνὸς τὸ τέλος, κ' εἰς τοῦ ἄλλου τὴν ἀρχήν·

τὴν δ' ἐφεξῆς ἡμέραν ὠνόμασε Νουμηνίαν. Τὰς δὲ ἀπὸ τῆς εἰκοστῆς τοῦ μηνὸς ἡμέρας μέχρι τῆς τριακοστῆς ἠρίθμει ὄχι κατὰ πρόσθεσιν, ἀλλὰ κατ' ἀφαίρεσιν καὶ ἐλάττωσιν, καθὼς ἔβλεπε καὶ τὸ φῶς τῆς σελήνης ἐλαττούμενον. Ἀφ' οὗ ἐκοινοποιήθησαν οἱ νόμοι, προσήρχοντό τινες καθ' ἑκάστην εἰς τὸν Σόλωνα, ἄλλους μὲν ἐκ τῶν νόμων ἐπαινοῦντες, ἄλλους δὲ ψέγοντες, ἄλλοτε δὲ συμβουλεύοντες αὐτὸν νὰ προσθέσῃ ὅ,τι τύχῃ ἢ ν' ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τῶν γεγραμμένων. Πολλοὶ δὲ πάλιν ἠρώτων καὶ ἐξήταζον αὐτὸν κατὰ μέρος περὶ ἑνὸς ἑκάστου

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Καπραρίους καὶ Πορκίους. Λέγουσι δὲ κάπρας μὲν τὰς αἶγας, πόρκους δὲ τοὺς χοίρους.

§. ιϐ. Ὅσον δημοτικὸς καὶ μέτριος εἰς τὰς νομοθεσίας ταύτας ἔδειξεν ὁ Ποπλικόλας, τόσον ἐτέντωσε παρὰ πολὺ τὴν τιμωρίαν ἐναντίον τῆς ἀμετρίας καὶ φιλοτυραννίας. Ἔγραψε νόμον, ὅστις ἔδιδεν ἄδειαν νὰ φονεύωσι χωρὶς κρίσιν τὸν θέλοντα νὰ τυραννήσῃ, καὶ ἐκήρυττε τὸν φονέα καθαρὸν καὶ ἀθῶον ἀπὸ τοῦ φόνου, ἂν δώσῃ ἀπόδειξεις τοῦ ἀδικήματος. Καθότι, ἄνθρωπος, ὅστις ἐπιχειρίζεται τόσον μέγα ἔργον τὸ τῆς τυραννίας, νὰ λανθάσῃ δὲν δύναται τοὺς πάντας, δύναται ὅμως ἀφ' οὗ φανερωθῇ νὰ προφθάσῃ, καὶ πρὶν κριθῇ, νὰ ἐκτελέσῃ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ· διὰ τοῦτο ἔδωκε τὴν ἄδειαν εἰς τὸν δυνάμενον, νὰ προλάϐῃ μὲ τὸν φόνον τὴν κρίσιν, τὴν ὁποίαν κινδυνεύει νὰ ἀναιρέσῃ τοῦ ἐνόχου ἡ ἀδικία. Ἐπῃνέθη δὲ ὁ Οὐαλέριος καὶ διὰ τὸν ταμιευτικόν του νόμον. Ἐπειδὴ ἔπρεπε νὰ συνεισφέρωσιν εἰς τὸν πόλεμον οἱ πολῖται χρήματα ἐκ τῆς ἰδίας των περιουσίας, μὴ θέλων μήτ' αὐτὸς νὰ ἀναλάϐῃ τῆς συνάξεως τὴν φροντίδα, μήτε τοὺς φίλους νὰ ἀφήσῃ, μήτε καθόλου νὰ ἐμϐῶσι χρήματα δημόσια εἰς οἶκον ἰδιώτου, Ταμεῖον μὲν ἀπέδειξε τὸν τοῦ Κρόνου ναόν, τὸν ὁποῖον μεταχειρίζονται θησαυροφυλάκιον μέχρι τοῦ νῦν, ταμίας δ' ἔδωκεν εἰς τὸν δῆμον ν' ἀποδείξωσι δύω νέους· καὶ ἀπεδείχθησαν οἱ πρῶτοι Πούπλιος Οὐετούριος καὶ Μινούκιος Μάρκος, καὶ χρήματα συνήχθησαν πολλά. Διότι κατέγραψαν ἑκατὸν τριάκοντα χιλιάδας ὀνόματα πολιτῶν, χωρὶς τῶν ὀρφανῶν παιδίων καὶ χηρῶν γυναικῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἐχαρίσθη ἡ συνεισφορά. Ἀφ' οὗ ταῦτα οἰκονόμησεν, ἀπέδειξε συνάρχοντα Λουκρήτιον τὸν πατέρα τῆς Λουκρητίας, εἰς τὸν ὁποῖον παραχωρῶν καθὸ γεροντότερον τὰ πρωτεῖα, παρέδωκε τοὺς ὀνομαζομένους Φάσκης (ῥαϐδίων δεμμάτια)· καὶ τοῦτο τὸ προνόμιον ἔκτοτε διέμεινε καὶ εἰς τὰς ἡμέρας ἡμῶν φυλαττόμενον διὰ τοὺς γεροντοτέρους. Ἐπειδὴ δὲ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀπέθανεν ὁ Λουκρήτιος, γενομένης πάλιν ἐκκλησίας περὶ ἄρχοντος ἐκλογῆς, ἐξελέχθη Μάρκος Ὡράτιος, καὶ συνυπάτευε μετὰ τοῦ Ποπλικόλα τὸν ὑπόλοιπον καιρὸν τοῦ ἐνιαυτοῦ.

§. ιγ. Ἐν ᾧ δὲ ὁ Ταρκύνιος διατρίϐων εἰς Τυρρηνίαν ἡτοιμάζετο νὰ κινήσῃ τὸν δεύτερον πόλεμον κατὰ τῶν Ῥωμαίων, λέγεται ὅτι συνέϐη μέγα σημεῖον. Ἐν ᾧ ἐϐασίλευεν ἀκόμη ὁ Ταρκύνιος, ἔκτιζε τὸν ναὸν τοῦ Καπιτωλίου Διός, τὸν ὁποῖον σχεδὸν εἶχε τελειωμένον, ἠθέλησεν ὅμως εἴτε διά τινα μαντείαν, εἴτε διότι οὕτω τὸν ἐφάνη,

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

πρῶτον κατὰ τὸ 1777 νὰ ὑπηρετῇ τὴν πατρίδα του Γαλλίαν, γενόμενος σημαιοφόρος εἰς τὰς Γαλλικὰς φρουράς· μετὰ ταῦτα ἔγεινεν ὑποστράτηγος τῶν Λεγεώνων τοῦ Λιμουσίνου καὶ Βουρβωνικοῦ πεζικοῦ.

§. γ'. Κατὰ δὲ τὸ 1782, καὶ 1783, συνεστράτευσεν εἰς τὰς Ἡνωμένας ἐπαρχίας τῆς Βορρείου Ἀμερικῆς, καὶ εἰς τὴν ξηρὰν τῆς μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς, καὶ εἰς Κυράσσαον (Curaçao), καὶ εἰς τὸν ἅγιον Δομίνικον (saint-Domingue). Παρευρέθη εἰς πολλὰς ναυμαχίας, καὶ μεταξὺ τῶν ἄλλων, εἰς τὴν μάχην τοῦ Ἀετοῦ μακροῦ πλοίου (frégat) τῆς Γαλλίας κατὰ τοῦ Ἕκτορος μακροῦ πλοίου τῶν Ἄγγλων, καὶ εἰς ἄλλὴν ναυμαχίαν τοῦ αὐτοῦ Ἀετοῦ πρὸς ἕτερα δύω πλοῖα Ἀγγλικὰ τὸν Λέοντα, καὶ τὸ τοῦ Βαρβίκκου. Κατὰ δὲ τὸ 1786 προεβλήθη λοχαγὸς (capitaine) ἀκόλουθος τοῦ Λεγεῶνος (Régiment) τῶν δρακοντοφόρων (dragons) τοῦ Κονδέ, καὶ μετ' ὀλίγον δεύτερος χιλίαρχος (colonel) τοῦ πεζικοῦ Λεγεῶνος τοῦ Μεδόκου. Κατὰ δὲ τὸ 1788, χιλίαρχος ἀκόλουθος τοῦ Λεγεῶνος τοῦ Ἀρμαγνακείου (Armagnac) πεζικοῦ.

§. δ'. Κατὰ δὲ τὸ 1790 μετέβη εἰς τὴν ὑπουργίαν τῆς Ῥωσσίας ὡς χιλίαρχος ταχθεὶς εἰς τὸν Λεγεῶνα τῶν Ῥωδοφόρων (Grenadiers) τῆς Μοσχοβίας. Ἡγουμένου τοῦ ἀρχιναυάρχου πρίγκηπος Νασσάου ἐκυβέρνησε μίαν μόραν (division) κανονιοφόρων λέμβων (chaloupes canonieres) ἐκ τοῦ κατὰ τὴν Βαλτικὴν μικροῦ στόλου τῆς Ῥωσσίας εἰς τὸν κατὰ τῆς Σβεκίας πόλεμον. Παρευρέθη δὲ καὶ εἰς τὰς μάχας τοῦ Ῥογέλου (Rogel) καὶ Ῥοχενσάλμου (Rochensalme), ἔτι δὲ καὶ εἰς τοὺς ἀγῶνας τοῦ Βιόρκου (Biork) καὶ τοῦ Κοργησαρίου (Korgesari).

§. ε. Τῷ αὐτῷ ἔτει (1790) ἠγωνίσθη κατὰ τῶν Τούρκων μὲ τὸν ἐν Εὐξείνῳ πόντῳ στόλον τῆς Ῥωσσίας. Παρευρέθη δὲ καὶ εἰς τὰς παρὰ τὸν Δανούβιον τρεῖς ναυμαχίας καὶ εἰς τὴν πολιορκίαν καὶ τὴν ἐξ ἐφόδου ἅλωσιν τοῦ Ἰσμαηλίου, συναγωνισθεὶς μετὰ τῆς στρατιᾶς τοῦ ἀρχιστρατήγου Σουβαρόφου Ῥιμνιστίκου, ἥτις ἦτο μέρος τοῦ μεγάλου Ῥωσσικοῦ στρατοῦ, τὸν ὁποῖον διοικοῦσεν ὁ μέγας στρατοπεδάρχης (freldmarechal) καὶ πρίγκηψ Ποτεμκῖνος. Κατὰ δὲ τὸ 1792, ἠγωνίσθη εἰς τὴν μάχην τοῦ Ματσινίου πλησίον τῆς Ἰβραΐλας, ἡγουμένου τοῦ ἀρχιστρατήγου καὶ πρίγκηπος Ῥεπνίνου.

§. ς'. Τὸν αὐτὸν ἐνιαυτὸν ἀπεστάλη παρὰ τῆς Μεγαλειοτάτης Αὐτοκρατορίσσης πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν Αἰκατερίνης τῆς Β', εἰς τὸν συμμαχικὸν στρατὸν σῶν Αὐστριακῶν, καὶ Προύσσων, καὶ Ἄγγλων, καὶ Ὁλλαν-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τῶντος δὲ ἤδη τοῦ 1815, προεχειρίσθη καθολικὸς καὶ στρατιωτικὸς διοικητὴς τῶν τριῶν τῆς μικρᾶς Ῥωσσίας ἐπαρχιῶν, Χερσῶνος, Ταυρίδος, Αἰκατερινοσλαβίας, καὶ ἡγεμὼν τῆς πόλεως Ὀδήσσοῦ, καὶ Ταξίαρχος τῶν παρὰ τὸν Ὕπαννιν (Bog) καὶ τὴν Μαύρην θάλασσαν Καζάκων. Εἰς ταύτην τὴν ἡγεμονείαν διαπρέπει ἀξιοχρέως μέχρι τῆς σήμερον.

§. ιή. Ὁ γενναῖος οὗτος Κόμης καὶ στρατηγὸς εἶναι θαυμαστὸς ὄχι μόνον διὰ τὰς πολεμικὰς αὐτοῦ ἀρετάς, ἀλλὰ καὶ μάλιστα διὰ τὴν φιλανθρωπίαν του. Ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ Μαρτίου τοῦ παρελθόντος ἔτους 1821, μέχρι σήμερον (1822 Φεβρουαρίου 20) συνέῤῥευσαν εἰς Ὀδήσσὸν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Βλαχίας ὑπὲρ τας τέσσαρας χιλιάδας Γραικῶν, καταφεύγοντες ἀπὸ τὰς ταραχὰς τῆς Πατρίδος εἰς τῆς κραταιᾶς Ῥωσσίας τὴν ὑπεράσπισιν. Πρὸς ὅλους τούτους τοὺς δυστυχεῖς ἐξοίκους Ἕλληνας ὁ Κόμης Λανζερὼν ἐφάνη φιλανθρωπότατος καὶ φιλοξενώτατος, φροντίζων περὶ τῆς ἀνέσεως καὶ παραμυθίας αὐτῶν, καὶ γινόμενος προθυμότατον ὄργανον τῆς πρὸς αὐτοὺς πατρικῆς εὐσπλαγχνίας, καὶ προστασίας, καὶ συμπαθείας τοῦ Τρισσεβάστου καὶ θεοστέπτου Αὐτοκράτορος πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΑΥΛΙΔΟΥ.

Ζήτω ὁ Αὐτοκράτωρ!

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΤΟΥ ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΔΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΒΟΖΟΥ.

§. ά. Ἰωάννης Βόζος ἐγεννήθη κατὰ τὸ 1766 Ὀκτωβρίου 26, ἐν Γαστούνῃ πόλει τῆς Πελοποννήσου, ἐκ πατρὸς Πανάγου Βόζου (α), καὶ μητρὸς Μαρίας Σισίνης. Ἤδη δὲ τὴν ἡλικίαν ἐνναέτης, ζῶντος ἔτι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, τῆς δὲ μητρὸς προαποθανούσης, συνηριθμήθη μετὰ τῶν ἐκλεχθέντων εὐφυῶν καὶ εὐγενῶν παιδίων, τὰ ὁποῖα κατὰ διαταγὴν

(α) Ἐπειδὴ τὸ ὄνομα Πανάγος καὶ Παναγιώτης εἰς τὴν Ῥωσσικὴν γλῶσσαν δὲν συνειθίζεται, μεταφράσθη παρὰ τοῖς Ῥώσσοις Παντελεήμων· διὰ τοῦτο ὁ Ἰωάννης Παναγίδης γνωρίζεται τὴν σήμερον εἰς τὴν Ῥωσσίαν μὲ πατρωνυμικὸν ὄνομα Παντελεημονίδης καὶ συγκοπῇ Παντελεΐδης.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Μέλητος ποταμοῦ, παρὰ τὴν θάλασσαν κτισμένη εἰς τὸν Αἰολικὸν μυχόν, πρὸς τὸν ὁποῖον εἶναι τὸ βαρβαρικώτερον σήμερον ὀνομαζόμενον Δαραγάτσιον. Κατὰ ταύτην τὴν θέσιν της, ἥτις διορίζεται ὑπὸ τοῦ Στράβωνος (α) καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ὁμήρου (β), φαίνεται ὅτι ἡ παλαιὰ Σμύρνα ἐκτείνετο ἕως τῶν λουτρῶν τῆς Ἀρτέμιδος, ἢ Τουρκικώτερον τοῦ Χαλκαμπουναρίου τὰς ὄχθας· καὶ τοῦτον ἐνόμισαν Μέλητα τινὲς τῶν ἀλλογενῶν Περιηγητῶν (γ). Ἀλλ' ὁ Στράβων ὀνομάζει φανερῶς Μέλητα τὸν σημερινὸν τοῦ Γεφυρίου μας ποταμόν· ὡσαύτως καὶ ὁ Σμυρναῖος Ἀριστείδης (δ)· καὶ τοῦτο, φαίνεται, εἶναι τὸ ἀληθές. Ἡ παλαιὰ Σμύρνα ἔκειτο βέβαια εἰς τὸν Αἰολικὸν μυχόν. Ὁ χρησμὸς εἶπε τοὺς Σμυρναίους νὰ περάσωσι τὸν Μέλητα καὶ νὰ ἐλθωσι πρὸς τὸ ὄρος τοῦ Πάγου διὰ νὰ κτίσωσι τὴν νέαν των πατρίδα.

»Τρισμάκαρες κεῖνοι καὶ τετράκις ἄνδρες ἔσονται,
»Οἳ Πάγον οἰκήσουσι πέρην ἱεροῖο Μέλητος (ε).

Πάγος εἶναι τὸ ὄρος εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι κτισμένη ἡ σημερινὴ Σμύρνα. Ποταμός, ἄξιος τοῦ ὀνόματος, δὲν εἶναι ἄλλος νὰ περάσωμεν ἐρχόμενοι ἀπὸ τοῦ Αἰολικοῦ μυχοῦ πρὸς τὸν Πάγον παρὰ τοῦ Γεφυρίου τὸν ποταμόν. Ἔπεται λοιπὸν νὰ ἦναι οὗτος ὁ Μέλης· καὶ ἔχει δίκαιον ὁ Στράβων. Ἀλλ' ἡ παλαιὰ Σμύρνα, λέγουσιν οἱ ἀντικείμενοι, ἔκειτο πλησίον τοῦ Μέλητος καὶ ὄχι τόσον μακράν, ὅσον φαίνεται τώρα. Ναί, ἀποκρίνομαι· πλὴν δὲν εἶναι πρῶτος ὁ Μέλης, ὅστις ἠναγκάσθη ἀπὸ τὸν καιρὸν νὰ παρεκτραπῇ ἐκ τῆς ἀρχαίας αὐτοῦ κοίτης. Ἔπειτα, καὶ τώρα ἀκόμη πληθυμυρῶν τὸν χειμῶνα βρέχει τῆς παλαιᾶς Σμύρνης τὰ κράσπεδα. Ἀλλ' ὅστις ἂν ἦναι ὁ Μέλης, καὶ ὅπου ἂν ἔκειτο ἡ παλαιὰ Σμύρνα, τῆς σημερινῆς ἡ θέσις εἶναι ἔργον τοῦ Ἀλεξάνδρου κατὰ τὸν Παυσανίαν, ἢ τῶν διαδόχων αὐτοῦ Ἀντιγόνου καὶ Λυσιμάχου, κατὰ τον Στράβωνα (ζ). Ὥστε ἡ πόλις αὕτη ζῇ δύω

(α). Αὐτ. αὐτόθ.—(β) Αἰολίδα Σμύρναν Ἀλιγείτονα, Ποτνιάνακτον. Ἐπιγρ. ΛΖ.—(γ) Magasin Encyclopéd. Tom. 5. 1813. Dissert. sur Smyrn. par Mr. Truon. [Τὴν γνώμην τοῦ Τρουῶνος ἐπεδέξατο καὶ ὁ ἐλλόγιμος Σμυρναῖος Σλαάρσιος (Slaars) γράψας μακρὰν διατριβήν, ἐν ᾗ ἑρμηνεύων ὅσα ἔγραψαν ὅ,τε Ἀριστείδης καὶ Φιλόστρατος καὶ Ἰμέριος περὶ τοῦ Μέλητος ποταμοῦ ἐσφάλη ἐν οὐκ ὀλίγοις τολμηρότερος φανείς. (Βλ. Dissertation qui précise la situation du fleuve Mélès, ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθείσῃ Γαλλιστὶ ἑρμηνείᾳ ταύτης τῆς Διατριβῆς, ἐπιγραφομένῃ Etude sur Smyrne par C. Jconomos. Trad. par B. F. Slaars. pag. 101-118. Smyrne, 1868. Σημ. Ἐκδ.].—(δ) Μονῳδία ἐπὶ Σμύρν. Προσφωνητ. Σμυρν.—(ε) Παρὰ Παυσαν. Ἀχαϊκ. Ε.—(ζ) Στράβ. Βιβλ. ΙΔ. σελ. 664.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

τομιδίοις δημοσιευθεῖσιν ἀπὸ τοῦ 1864—1866 ἐπετέλεσε τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ φιλογενοῦς ἀνδρός. Ἡ δὲ σύγκρισις τῶν νέων τούτων ἐμπνειῶν πρὸς τὴν τοῦ ἡμετέρου Πατρὸς οὐκ ἀλυσιτελὴς ἔσται τοῖς δικαίοις τῶν φιλολόγων κριτῶν εἰς ὀρθὴν ἐκτίμησιν τῶν ἔργων τῶν νεωτέρων, οἵτινες καὶ βοηθήματα πολλῷ πλείονα καὶ χρόνου ἀφθονον καὶ γλῶσσαν κοινὴν προκεχωρηκυῖαν εἶχον, ὡς ἐσημειώσαμεν ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ (σελ. 201). Καὶ ταῦτα μὲν δὴ ἐκ τῶν εἰς τὸ τῆς Σμύρνης Γυμνάσιον ἀναγομένων.

§. ε. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐξεδώκαμεν τὸν *Φιλάργυρον κατὰ Μολιέρον*, τυπωθέντα μὲν τὸ πρῶτον ἐν Βιέννῃ τῷ 1816 ἀνωνύμως, μετατυπωθέντα δὲ ἐν Σμύρνῃ τῷ 1835 ὑπό τινος Μ. Κ. Ἐν τῷ προλόγῳ αὐτοῦ (σελ. 213 κ. ε.) καταλέγει τοὺς λόγους, δι' οὓς μετέφρασεν ἐλευθέρως ταύτην τοῦ Μολιέρου τὴν Κωμωδίαν, προσαρμόσας αὐτὴν πρὸς τὰ ἔθη καὶ ἤθη καὶ τὴν διαγωγὴν τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἀπαλλάξας αὐτὴν τῶν ξένων καὶ ἀλλοτρίων, καὶ οὕτω καταρτίσας αὐτὴν ἐπιτήδειον καὶ τότε πολλάκις ἐν τοῖς Σμυρναίοις διδαχθῆναι καὶ ὕστερον ἀλλαχοῦ καὶ ἐν Ἀθήναις ἀσμένως καὶ ὠφελίμως ἐπαναληφθῆναι. Ἐγένετο δὲ καὶ ἡ μετάφρασις αὕτη πολλοῖς τῶν ἡμετέρων παράδειγμα σκοπίμου καὶ σώφρονος τῶν ἀλλογλώσσων ποιημάτων μεταγλωττίσεως, ἥτις τότε μόνον ἐπιτυγχάνει τῆς τοῦ ἔθνους ὠφελείας, ὅταν ἐλευθέρως γίνηται καὶ προσηκόντως πρὸς τὰ ἰδιώματα αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ τυφλῶς καὶ κατὰ λέξιν, ὥστε καὶ ξένας ἀνηκούστους κακίας διδάσκεσθαι ἀπὸ τῆς σκηνῆς ἀντὶ τοῦ ἐκριζοῦσθαι τὰς ὑπαρχούσας. Ἐπαινεῖ δὲ τὴν τοιαύτην τοῦ Μολιερείου Φιλαργύρου πρὸς τὰ Ἑλληνικὰ ἤθη καὶ ἔθη διασκευὴν ὁ περιηγητὴς ἄγγλος Κάρολος Σβάνος (α). Μετὰ δὲ τὸν Φιλάργυρον κατετάξαμεν τὴν *περὶ Σμύρνης διατριβήν*, δημοσιευθεῖσαν τῷ 1818 ἐν τῷ Λογίῳ Ἑρμῇ. Ἔχοντες

(α) Βλ. Charl. Swan Journal of a Voyage up Mediterranean principally among the Islands ol the Archipelago and in Asia minor etc. Vol. 1. pag. 239—246. London, 1826, ὅστις περὶ τοῦ Οἰκονόμου γράφει καὶ τὰ ἑξῆς. He was originally a Schoolmaster at Smyrna, and greatly esteemed for his many rare and uncommon endowments. The etablishment prospered under his hands; and it is owing chiefly to him, that the present reiwing tast for literary pursuits has made such progress among the Grecks. He was also an eloquent and able preacher κτλ. (σελ. 239).

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

βὼν τρεῖς μόνον τῶν προκρίτων, ἀλλ' ἐν ᾧ ἤλπιζε νὰ εὕρῃ ὀλιγωτάτους μόνον κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν τῶν Δημογερόντων εἶδεν ἐξαφνα νὰ φανῶσιν ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν ἄνθρωποι, οἱ συνειθισμένοι τολμηροὶ καὶ αὐθαδόστομοι, τῶν ὁποίων πρώτιστος εἶναι Σάββας Μουσουδάκης καὶ Μανουὴλ Περόγλου καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Περάκης. Ἀνεγνώσθησαν τὰ γράμματα· πλὴν οἱ καλοὶ βουλευταὶ μὲ μισὸν τότε στόμα, ἀλλ' ὅμως ἔλεγον πάλιν «*δὲν τὸν θέλομεν· τὸ κοινὸν πρᾶγμα πῶς νὰ τὸ ἐξουσιάσῃ ὁ Πατριάρχης*»· οὕτω πρὸ μιᾶς ἡμέρας ὁ δημογέρων Χ: Ἀντώνιος καὶ ὁ Σάββας ὤφθησαν εἰς τὰ ἐργαστήρια περιφερόμενοι καὶ ἠκούσθησαν νὰ πείθωσι τοὺς ἁπλουστέρους, καὶ νὰ τοὺς ἐγκαρδιόνωσι νὰ φωνάζωσι πάλιν, «*δὲν τὸν θέλομεν, τὰ κλειδία ῥίπτομεν εἰς τὸν μεχεμέν*». Ταῦτα καὶ τὰ ἄλλα τοιαῦτα οἱ δεινοὶ οὗτοι ἐδίδασκον καὶ διδάσκουσι περιφερόμενοι καὶ λέγοντες ὅτι κανεὶς τὸν λαὸν δὲν δύναται νὰ βιάσῃ, οὐδὲ ὁ βασιλεύς, καὶ τὰ ὅμοια. Ἠκούσθησαν δὲ πολλαχοῦ τὰ τοιαῦτα διακρύττοντες, καὶ ἐφημέριοι καὶ περεφημέριοι, ὥστε τοὺς ἀθλίους ἐσναφιώτας, ἄλλως ναρκοῦντας καὶ ἀποδειλιῶντας πρὸς τὰ τοιαῦτα διὰ τὰς ἐν τῷ σιγγιλίῳ ἀρὰς καὶ τὰ ἐπιτίμια, δὲν ἀφίνουσιν οὐδαμῶς νὰ ἀνανήψωσιν ἀπὸ τὴν μέθην τῶν κινημάτων των· ἀλλὰ ὑποθερμαίνουσιν αὐτοὺς ἀδιακόπως καὶ μὲ τὴν γλυκεῖαν ἐλπίδα, ὅτι ἂν διωχθῇ ὁ Οἰκονόμος, θέλει πέσει καὶ ἡ δύναμις τῶν ἀρχόντων, καὶ αἱ συντεχνίαι θέλουσι κυτάζει λογαριασμὸν μὲ αὐτούς, καὶ θέλει κερδίσει τὸ Κοινὸν 700 χιλιάδας γρόσσια, τὰ ὁποῖα ἐκεῖνοι κατὰ καιροὺς ἔφαγον. Λέγουσι δὲ ταῦτα ὄχι μόνον οἱ περὶ τὸν εἰς ὅλους γνωστὸν δημεγέρτην Σάββαν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ Δημογέροντες μάλιστα Χ: Ἀντώνιος καὶ Μερίκας· εἰς τὰ ἐργαστήρια ἔλεγον ὅτι οἱ Φρεγχανάδες τῶν ἀρχόντων εἶναι κτισμένοι μὲ τὰ αἵματα τῶν πτωχῶν καὶ ἄλλα παρόμοια ἀσυνείδητα λόγια, διὰ τοῦτο τὰ πολιτικὰ ἀνήκουσιν εἰς τὰς συντεχνίας, μάλιστα εἰς τοὺς τὰ ἀναγκαιότατα πωλοῦντας οἷον παντοπώλας, ἀλευράδας καὶ τοὺς ἄλλους· ὅθεν καὶ δωδεκάνους ἔχουσιν αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν ὑπόσχονται νὰ ἐκλέγωσι τοῦ λοιποῦ τὰ ἐν τῇ πόλει ἀξιώματα. Ἔδωκε δὲ τὰ καλὰ ταῦτα ἀξιώματα τῆς πολιτικῆς μαθήματα ὁ ἅγιος Σμύρνης καὶ ὁ ἄξιος ἐπίσκοπος αὐτοῦ παρορμῶντες τοὺς πολλοὺς καὶ λέγοντες ὅτι εἶναι καιρὸς οἱ μικροὶ καὶ οἱ πτωχοὶ νὰ κινηθῶσι, καὶ ὅτι καὶ ἡ Μητρόπολις θέλει βοηθήσει αὐτούς· διότι καὶ ἡ Βασιλεία τοὺς πτωχοὺς ἀκούει καὶ ὄχι τοὺς μεγάλους, καὶ ἄλλα παρόμοια. Ταῦτα

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Τῷ ὄντι ὁ Παππάκης μου μ' ἐκαμεν ἐκστατικόν, ὅταν μ' εἶπε τὸν σκοπόν του διὰ τὸ χαριτωμένον σας ὑποκείμενον.

Χ α ρ ί κ λ ε ι α.

Τὸ αὐτὸ σᾶς ἀποκρίνομαι καὶ 'γώ. Ἡ ἐξαφνος ἀντάμωσίς μας μ' ἔρριψεν εἰς ἔκστασιν ἀπροσδόκητον. Καθόλου δὲν ἤμην προδιατεθειμένη διὰ τοιοῦτο περιστατικόν.

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Τῷ ὄντι, Κυρία μου, ὁ Παππάκης μου δὲν ἠμποροῦσε νὰ κάμῃ καλλιωτέραν ἐκλογήν. Χαίρω, διότι σᾶς βλέπω. Μ' ὅλον τοῦτο δὲν νοστιμεύομαι νὰ γενῆτε μητρυιά μου. Τοιαύτην φιλορρονητικὴν ὀνομασίαν εὔχομαι νὰ μὴν ἀξιωθῶ νὰ σᾶς ὀνομάσω ποτέ μου. Ὁ λόγος μου θέλει προπέσει ἀπολίτευτος καὶ βαρὺς εἰς τινὰς ἀπὸ τοὺς παρόντας. Ἡ εὐγενία σας ὅμως, Κυρία μου, καταλαμβάνετε καλά, ὅτι εἰς τοῦτο τὸ συνοικέσιον δικαίως πρέπει ν' ἀντισταθῶ. Γνωρίζετε πόσον μὲ πειράζει! . . . Ἂν ἦτον εἰς τὴν ἐξουσίαν μου, μὲ τὴν ἄδειαν τοῦ πατρός μου, τολμῶ νὰ σᾶς εἰπῶ, ὅτι ὁ ὑμέναιος οὔπος δὲν ἤθελε τελειώσει ποτέ.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Νὰ δὲ ἕνα χωριάτικο καὶ ἀδιάκριτο κομπλιμέντο! Καὶ γιὰ τὶ πάλι νὰ τῆς κάμῃς τέτοιαν ὥμορφην ἐξομολόγησι!

Χ α ρ ί κ λ ε ι α.

Παρομοίως σᾶς ἀποκρίνομαι καὶ 'γώ. Ὅσον ἀντιστέκεσθε νὰ μ' ἰδῆτε μητρυιάν σας, ἄλλο τόσον ἀντιστέκομαι νὰ σᾶς ἰδῶ πρόγονόν μου. Μὴ νομίσητε, παρακαλῶ, ὅτι ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς προξενήσω τοιαύτην ἀνησυχίαν. Πολλὰ λυποῦμαι, ἂν σᾶς ἐνοχλήσω καὶ εἰς τὸ παραμικρόν. Ἂν κἀμμία ἀπεριόριστος δύναμις δὲν μὲ ἀναγκάσῃ, σᾶς δίδω τὸν λόγον μου, ὅτι ποτὲ δὲν θέλω συγκατανεύσει εἰς συνοικέσιον, τὸ ὁποῖον σᾶς πειράζει.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ἔχει δίκαιον! Εἰς τέτοιον ἀνάλατον κομπλιμέντο τέτοι' ἀπρόκριτσις ἔπρεπε! Σᾶς ζητῶ συμπάθειο, Κοκκωνίτσα μου, διὰ τὴν αὐθάδειαν τοῦ υἱοῦ μου. Εἶναι ἕνας νέος τρελός, ὅστις δὲν ἐξέρει τὶ μιλεῖ.

Χ α ρ ί κ λ ε ι α.

Ὦ! σᾶς βεβαιόνω, ὅτι τὰ λογιά του δὲν μ' ἐπείραξαν καθόλου! Μάλιστα μ' ἐχαροποίησε μὲ τὸ νὰ ἐξηγήθη τόσον καθαρά. Τοιαύτην

Μαΰγανᾶς ὁ ἰατρός. 348.
Μασσαλία. 103. 162.
Ματθαῖος ὁ Αἴνου. 470.
Μαυρογορδάτος Ἰωάν. 210. Νικόλ. 359. 451. 461. Στέφαν. 440. 443. 445. Δημήτρ. 445. 451.
Μεγαλῆς. 111. 130. 132.
Μεγαρεῖς. 109. 110. 112.
Μέθανα, Μεθανίτης. 398. 403. 404.
Μεθοδικὴ παιδεία. 36.
Μεθόδιος ὁ Σμύρνης. 347.
Μεθύσεων τέλος. 35.
Μέθων, Μεθώνη. 405.
Μελέτιος ὁ Σμύρνης. 347. 430.
Μέλης. 324. 338. 343. 350. 409.
Μελίτη. 110. 166.
Μέλλων χρόνος. 83. 84.
Μενεκράτης. 347, 348.
Μενεμένη. 334.
Μερίκας Κωνστ. 463, 473.
Μέση τῶν δύω γεφυρῶν 141. 193.
Μεταβατικὸν ῥῆμα. 76.
Μετάθεσις. 98.
Μετάληψις. 99.
Μεταφραστῶν παρατροπαί. 17.
Μετοχή. 73—75.
Μετριοφροσύνη. 30—31.
Μή. 89.
Μηνίσκος. 93.
Μηνόδωρος. 347. 418.
Μηνῶν ἀρίθμησις. 185.
Μητροφάνης ὁ Σμύρνης. 346.
Μητρῷον. 312.
Μίδας. 148. 197.
Μίλητος. 106.
Μίμνερμος. 157. 322.
Μῖμοι. 208.
Μισαὴλ Ἀποστολίδης. 57.
Μνᾶς ὑπερτίμησις. 116.
Μνημάτων ἐπισκέψεις. 179.
Μόδιος Ἀσιατικός. 318.
Μοιχία. 123, 181.
Μονάχου Ἀκαδημία. κθ.
Μολιέρος. 203—209.
Μόρα κανιονονόφων λέμβων. 383.
Μόρια. 87. μόρ. μικτά. 92.
Μοσχοννήσια. 314. 412.
Μούκιος. 150.
Μουλόνω. 269.
Μουνδάνιαλις Στωλ. 451. Παναγ. 460. 463.
Μουρούζης Παναγ. ὁ Δημήτρ. 341. λδ. Κωνταντῖν. 373, 374.
Μουσουδάκης Σάββας. 444. 445. 461.
Μουστοξύδης. Ἀ. 315. ιδ.
Μυστάκης Σέργιος. κγ.—κδ.
Μύρων ὁ Φλυεύς. 112.
Μωάμεθ ὁ Α. 334.

Ναμαζγκιάπασι. 337.
Ναρλήκιον. 322. 408.
Ναύλοχον. 320, 343.
Νεκτάριος ἱερομόν. 419
Νεμέσεων ἀγάλματα. 326.
Νεότης. 28.
Νεόφυτος ὁ Σμύρνης, ὃς μετὰ ταῦτα ἐγένετο Οἰκουμ. Πατριάρχ. 344. 347. 412. 424. 427. —2) ὁ Δέρκων 434.
Νεστόριος. 6,7.
Νεωκόρος. 327.
Νεωτερισμός. 136. 191.
Νίζνης σχολεῖον. 59.
Νικήτας ὁ Σμύρνης. 346.
Νικηφόρος ὁ Σμύρνης. 344. 347. 2) ὁ τῆς Πάτμου ἡγούμεν. 434. —3) ὁ Ἀδριανουπόλεως. 435.
Νικόδημος ὁ ἁγιορείτης. 332.
Νικολαΐδης Παναγ. κς.
Νικολάου Ἰωάννης. ιδ.
Νίσαια. 112. 169.
Νόμος κατὰ φιλοτυρανίας. 143.
Νοταρᾶς Παναγ. 418.
Νουμηνία. 126.
Νύμφαιον. 332, 334.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Σμύρνῃ Φιλολογικοῦ Γυμνασίου καὶ τοῦ μετὰ ταῦτα παρὰ τῶν μισοπαθῶν, ἢ γοῦν τοῖς ἰδίοις πάθεσι δουλευόντων, ἐγερθέντος κατ' αὐτοῦ διωγμοῦ ἀναξίως καὶ ἀδίκως. Ἐν αὐτῷ γὰρ τῷ Γυμνασίῳ ἐδιδάσκοντο αἱ μάλιστα συγκροτοῦσαι τὴν Ἑλληνικὴν ἐπιστήμην διδασκαλίαι, ἥ τε ἀληθὴς ἡ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἐξακρίβωσις, ἡ ποίησις, ἡ ῥητορικὴ, ἡ ἱστορία, ἡ ἀρχαιολογία, ἡ φιλοσοφία, ἡ μαθηματικὴ, ἡ λατινικὴ γλῶσσα, ἡ γεωγραφία, ἡ φυσικὴ ἱστορία, ἡ Χημεία καὶ ἡ εἰς τὰ τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως δόγματα στοιχείωσις, ἣν ὤφειλον ἁπαξάπαντες οἱ τοῦ Σχολείου φοιτηταὶ ἀκροᾶσθαι, « καὶ πολλοὺς καθ' ἑκάστην ὑπεδύοντο ἀγῶνας οἱ διδάσκοντες περί τε τὴν κατάρτισιν τῶν ἠθῶν καὶ εὐσεβῶν φρονημάτων, καὶ περὶ τὴν ἐν λόγοις εὐδοκίμησιν καὶ βελτίωσιν τῆς ἐν τῷ Γυμνασίῳ διδασκομένης νεολαίας, » ὡς ἀποφαίνεται ὁ ἀοίδιμος Πατριάρχης Κύριλλος ὁ Ϛ'. ἐν τῇ πρὸς τὸν ἡμέτερον Πατέρα ἐπιστολῇ (σελ. λζ'.). Ἐκ δὲ ταύτης τῆς πνευματικῆς γεωργίας γενναῖοι καρποὶ ἀνεβλάστησαν διασπαρέντες καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα, καὶ ὅσοι τῶν μαθητῶν ἐπεδίδοντο εἰς τὴν διδασκαλίαν, οὗτοι παρὰ πᾶσιν εὐδοκίμουν ὡς καλῶς κατηρτισμένοι (α). Ζῶσι δὲ μέχρι

(α) Πρὸς πίστωσιν τοῦ λόγου παραθέτομεν ἐνταῦθα τὴν ἀπόκρισιν Σεργίου τοῦ Μυστάκη, διδασκάλου τῆς Μεγ. τοῦ Γένους Σχολῆς, πρός τινα ἀρχιερέα πέμψαντα πρὸς αὐτὸν τὸν λογιώτατον Παναγιώτην (ἴσως τὸν Ἱερόπαιδα, περὶ οὗ ἐγένετο λόγος σελ. 59· ἦν δὲ οὗτος ἐκ τῶν μετρίων μαθητῶν) πρὸς ἐξέτασιν, ἵνα διορισθῇ διδάσκαλος εἰς οἰκεῖον μέρος. Ἔχει δὲ ἡ ἀπάντησις οὑτωσί· « Καὶ προαιρούμενος, Σεβασμιώτατε Δέσποτα! καὶ ἀναγκαζόμενος, τό γε νῦν ἔχον, διὰ τὸ ἐπάγγελμα, νόμον ἡγεῖσθαι πᾶν τὸ κελευόμενον ὑπὸ τῆς ὑμετέρας σεβασμιότητος, πρότριτα προσηκάμην τὸν μεθ' ὑμετέρου σεπτοῦ γράμματος παραγενόμενον νέηλυν μαθητὴν τοῦ ἐν Σμύρνῃ διδασκάλου Οἰκονόμου, ὀνόματι Παναγιώτην· ὃν δὴ ἀμωσγέπως ἀνακρίνας καὶ μαθεῖν ἀκριβέστερον ἐθελήσας τὴν περὶ τὸν Ἕλληνα λόγον ἐπίδοσιν αὐτοῦ, προσέταξα τῇ αὐτοῦ λογιότητι συνθεῖναι ἑλληνιστὶ πονημάτιόν τι· ὅπερ ὑπείληφα, τῆς οἰκείας φρενὸς ὂν γέννημα, παραστήσειν τό τε βάθος τῶν ἰδεῶν αὐτοῦ καὶ τὸ πλάτος, τήν τε περὶ τὴν ἑλληνικὴν διάλεκτον ἐμπειρίαν, καὶ τὸν περὶ τὸ γράφειν χαρακτῆρα, ὃς μάλιστα χαρακτηρίζεσθαι πέφυκε τούτῳ τῷ τρόπῳ· συνταχθὲν οὖν τὸ προσκομιζόμενον καὶ τῇ ὑμετέρᾳ σεβασμιότητι πονημάτιον, καὶ ἐμοὶ προσενεχθὲν οὐ παντάπασιν ἀπαρέσκον μοι ἔδοξεν εἶναι, ὥσπερ ἴσως καὶ αὐτῇ δόξει ἐξησκημένῃ περὶ τὰ ἐπιτήδεια τῶν ἔργων, καὶ φρονήσει κεκοσμημένῃ· ὁ δ' ἐκπονήσας καὶ γεννησάμενος αὐτὸ χρηστὰς ἐλπίδας δίδωσιν, ὅτι συστὰς εἴς τι μέρος ἀνάλογον τῇ αὐτοῦ δυνάμει, οὐκ ἀδόκιμος φανεῖται παρ' ἐμοὶ κριτῇ, ἀλλὰ τῷ χρόνῳ εὐδοκιμήσει, κρείττων ἑαυτοῦ γενόμενος. Ἐγὼ μὲν οὖν, θεσπέ-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ἄλλων ἐνδόξων χωρίων καὶ μνημείων τῆς ἀρχαιότητος, μέλλει ἀναγγέλλειν εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεὰς τὴν δόξαν τοῦ πρώτου κεκλημένου Βασιλέως τῆς οὕτω παραδόξως καὶ περιφανῶς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος. Ἀλλ' ἔχεις καὶ ἄλλο τῆς ἐλεύσεώς Σου μνημεῖον πολὺ μακροχρονιώτερον καὶ λαμπρότερον παρὰ πάντα τὰ χειροποίητα μνημεῖα τοῦ κόσμου, τὰ ὁποῖα καὶ μικρὸς τῆς γῆς σεισμὸς πολλάκις διέσεισε. Τὸ κάλλιστον ἄγαλμά Σου ὑπάρχει αὐτὴ ἡ ἀναζώωσις τῆς Ἑλλάδος, ἥτις ἀναβαίνουσα ὡς ὄρθρος Ἀνατολῆς καὶ ἐξ Ἀνατολῶν, κατέναντι τῶν χρόνων καὶ τῶν ἐθνῶν τοῦ σύμπαντος κόσμου, φέρει Σὲ πρῶτον στέφανον Βασίλειον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς. Ὦ νέε τῆς νέας Ἑλλάδος ἡγεμὼν καὶ φροντιστὰ καὶ τροφέ, τρισευδαίμον Βασιλεῦ, ὁποῖον ἔχεις τὸ ὕψος τοῦ ἐνδοξοτάτου διορισμοῦ Σου! Ἅμα ἐξεφώνησεν ὁ Παντοκράτωρ, Ἐξεγείρου Ἑλλάς, καὶ Βασίλευε Ὄθων!

Ἀλλ' ἀνάβα, τέλος, τὸν Θρόνον Σου, καὶ ἀνάλαβε τοῦ Κράτους Σου τὰς ἡνίας. Ἐγγίζει ἤδη ἐκείνη ἡ πολύευκτος ὥρα πρὸς ἣν ἀφορῶσιν ὅλαι τοῦ πιστοῦ λαοῦ Σου αἱ ψυχαὶ καὶ αἱ ἐλπίδες, καὶ αὐτὰ τῆς ἐκ τῆς Ἑλλάδος φωτισθείσης Εὐρώπης τὰ βλέμματα. Ἐπέρχεσαι, Βασιλεῦ, εἰς πατέρας παίδων προσφιλέστερος, εἰς υἱοὺς πατέρων φιλοστοργότερος, εἰς ἀδελφοὺς ἀδελφῶν ποθεινότερος, εἰς πᾶσαν Ἑλληνος καρδίαν ἑαυτοῦ ἀγαπητότερος. Οὔτε λιμὴν ἀνεφάνη τόσον ἀσπαστὸς εἰς τοὺς μακρὰ θαλασσοποροῦντας, οὔτε δροσοβόλος ὄμβρος εἰς διψῶν γεώργιον, οὔτε αὖρα, οὔθ' ὑγεία, οὔτε φῶς εἰς τοὺς χρήζοντας τόσον γλυκὺ καὶ ποθεινόν, ὅσον Σύ, Βασιλεῦ, καὶ τὸ πρῶτον ἐπῆλθες, καὶ νῦν ἐπιφαίνεσαι εἰς τοὺς Ἕλληνας. Μεγάλας χάριτας ὁμολογοῦμεν εἰς τὴν ὑψηλὴν Ἀντιβασιλείαν δι' ὅσα διετίαν ὅλην ὠφέλησε διοικοῦσα τὴν Ἑλλάδα· ἀλλὰ τὰ πλεῖστα καὶ μέγιστα καὶ κάλλιστα ἀπεταμιεύθησαν εἰς Σέ, τὸν τοῦ Κράτους Κύριον. Σύ, Βασιλεῦ, ἔρχεσαι διάδοχος τοσούτων Βασιλέων καὶ Ἡρώων εὐεργετῶν τῆς ἀνθρωπότητος, τῶν ὁποίων τὰ τρόπαια καὶ τὰς ἀριστείας καὶ τἄλλα τῶν μεγάλων ἀρετῶν ἀνεξάλειπτα ἴχνη, καὶ πολλὰ πρὸς τούτοις νεοχάρακτα γνωρίσματα τῆς ἀνδρίας τῶν γνησίων αὐτῶν ἀπογόνων, ἀπαντᾷς καθ' ἕκαστον βῆμα, εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν, ὅθεν διέλθῃς, εἰς λιμένας, εἰς ποταμούς, εἰς ὄρη, εἰς πεδία, εἰς τὰς νήσους, εἰς τὴν θάλασσαν, εἰς τὴν στερρεάν, εἰς ὅλην τὴν Ἑλληνικήν Σου Ἐπικράτειαν. Ἐπέρχεσαι πατὴρ λαοῦ Βασιλόπαιδος, λαοῦ φέροντος καὶ τὸν χαρακτῆρα τῆς ἀρχαίας αὐτοῦ εὐγενείας, καὶ νωπὰς τὰς τῶν ἀγώνων καὶ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

παθητικὸν παρακείμενον ἐκφράζει ἀπαραλλάκτως ὡς καὶ ἡ παλαιὰ Ἑλληνικὴ μετὰ τοῦ ὑπαρκτικοῦ· οἷον, εἶμαι γεγραμμένος, (ἀπὸ τοῦ ἐὰν γεγραμμένος ὦ). καὶ ἤμην γεγραμμένος, τὸν ὑπερσυντελικόν.

Δ΄.) Ὁ δὲ Ἀόριστος σημαίνει 1) Ἀορίστως τὸ παρελθόν· οἷον, ἔγραψα, ὠφέλησα. Καὶ εἰς ἔλλειψιν τοῦ ά. ὁ β΄. ἀόριστος· οἷον, ἔφυγον. 2) Τὸ συνήθως ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συμβαῖνον εἰς τὴν φύσιν. οἷον, Κάλλος μὲν ἠνόησε ἐμάρανεν, ἡ χρόνος ἠμαύρωσε κτλ. ἀντὶ τοῦ μαραίνει, ἀμαυροῖ. Ἀντὶ τοῦ τοιούτου Ἀορίστου ἔρχεται εἰς χρῆσιν ἐνίοτε καὶ ὁ Παρακείμενος· οἷον, Ὁ κρατῶν ἅμα πάντα συνήρπακε.

Ε΄. Ὁ δὲ Μέλλων σημαίνει 1) ἢ τὸ μέλλον ἁπλῶς, ὡς ὁ ά. καὶ β΄. οἷον Τύψω, Σπερῶ. 2) ἢ τὸ μέλλον τετελεσμένον καὶ σχέσιν ἔχον ὡς πρὸς ἄλλην ὑστερωτέραν πρᾶξιν κατὰ τοῦ Παρακειμένου τὴν σημασίαν, ὡς ὁ μετ' ὀλίγον μέλλων· οἷον, τετύψομαι, γεγράψομαι· 3) Τὸ καθῆκον· οἷον, ὦ κάκιστ' ἀπολούμενε (ἤτοι· κάκιστ' ἀπολέσθ' ἄξιος).

Σημ Α΄. Ὁ Παρατατικὸς καὶ Ὑπερσυντελικὸς καὶ Ἀόριστος μηδεμίαν σχέσιν ἔχοντες πρὸς τὸ παρὸν ἰδιάζουσι μάλιστα πρὸς παρωχημένων πραγμάτων ἀφήγησιν, διὰ τοῦτο καὶ *Ἱστορικοὶ* ὀνομάζονται.

Σημ. Β΄. Ὅταν ἦναι κατάδηλος ἡ ἔννοια ἐκ τῆς συνεπείας τοῦ λόγου, χωρεῖ καὶ Ἀόριστος, ἀντὶ Παρακειμένου καὶ Ὑπερσυντελικοῦ· οἷον, Οἱ σοφοὶ κατέλιπον θησαυροὺς ἐν βίβλοις (ἀντὶ κατελελοίπασι). Ἔπεμψε (ἀντὶ ἐπεπόμφει)· οὕτω καὶ Μαθών, ἀντὶ μεμαθηκώς· καὶ μάλιστα πρὸς ἀποφυγὴν κακοφωνίας· οἷον, Μεριμνήσας (ἀντὶ μεμεριμνηκώς).

Σημ. Γ΄. Τῶν κινήσεων σημαντικῶν ῥημάτων ὁ Ἐνεστὼς ἐκλαμβάνεται ἀντὶ Ἀορίστου· οἷον, ἥκω, ἔρχομαι, οἴχομαι· ἀντὶ ἧκον, ἦλθον, ᾠχόμην: Τὸ δὲ εἶμι ἐπὶ μέλλοντος· οἷον, Εἶμι παρὰ Θεούς. Ὡσαύτως καὶ τὸ ἔρχομαι ἐπὶ βεβαίας ὑποσχέσεως· οἷον, Αὔριον ἔρχομαι.

Σημ. Δ΄. Ὁ μετ' ὀλίγον Μέλλων, εἶναι μέλλων κυρίως τῶν ῥημάτων τῶν ἐν Παρακειμένῳ σημασίαν ἐνεστῶτος ἐχόντων· οἷον, Κέκτημαι, Μέμνημαι, Κεκτήσομαι, Μεμνήσομαι. Γίνεται δὲ ἁπλῶς καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων Παρακειμένων, τῶν ὁποίων ἔχει, ὡς εἴπομεν, κατὰ μέλλον τὴν σημασίαν. 2) Ἐνίοτε σημαίνει βούλησιν, ἢ καθῆκον· οἷον, ὦ Μενέλαε, Αἴας τεθάψεται (δηλαδὴ ταφήσεται, ὅτι οὕτω θέλω). 3) Ἐπίσπευσιν· οἷον, Φράζε καὶ πεπράξεται (ἤτοι ὃ ἂν εἴπῃς αὐτίκα τετελεσμένον ἔσται). 4) Ἐνίοτε ἔχει μέλλοντος ἁπλοῦ σημασίαν· οἷον, Βεβλήσεται, Λελέξεται, ἀντὶ λεχθήσεται κτλ. Ἐκφράζεται δὲ καὶ συνθέτως ὁ μετ' ὀλί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Κ. Οἰκονόμος ὁ πρεσβύτερος διδάσκει ἑρμηνεύων,

Α'. Ἀπὸ ἡ. ἕως ἱ. πρὸ μεσημβρίας δι' ὅλης τῆς ἑβδομάδος πλὴν τοῦ Σαββάτου Ἑλληνικοὺς συγγραφεῖς, καὶ πρὸς τὸ παρὸν Πλούταρχον, Δημοσθένη καὶ Ἡρόδοτον εἰς δύο τάξεις μαθητῶν.

Β'. Ἀπὸ γ'. ἕως δ'. ὥρας ἐκ μεσημβρίας τρὶς τῆς ἑβδομάδος, Δευτέραν, Τετράδα καὶ Παρασκευὴν διδάσκει τὰς Φιλολογικὰς τέχνας, καὶ πρῶτον τὴν Ποιητικὴν ἐξ ἰδίων αὐτοῦ χειρογράφων συνταγμάτων.

Γ'. Ἑκάστης ἑβδομάδος κατὰ Πέμπτην ἀπὸ ἱ. ἕως ιά. ὥρας πρὸ μεσημβρίας τὴν Εἰσαγωγὴν τῆς Ἠθικῆς, ἐκ τῶν τοῦ Κούμα χειρογράφων συνταγμάτων.

Δ'. Δὶς τῆς ἑβδομάδος κατὰ Τετράδα καὶ Σάββατον διορθόνει συντάγματα τῶν μαθητῶν καὶ μεταφράσεις ἀπὸ τῆς ὁμιλουμένης εἰς τὴν παλαιὰν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν.

Ε'. Ἑκάστης ἑβδομάδος κατὰ Σάββατον ἀπὸ γ'. ἕως δ'. ὥρας ἐκ μεσημβρίας διδάσκει τὴν Κατήχησιν τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως ἐκ τῆς ὑπ' αὐτοῦ νεωστὶ ἐκδοθείσης Κατηχητικῆς βίβλου.

Ὑποδιδάσκαλοι δέ, παραδίδοντες Ἑλληνικοὺς συγγραφεῖς εἰς ἄλλας μαθητῶν τάξεις καὶ γυμνάζοντες εἰς τὸ Τεχνολογικὸν καὶ Ὀρθογραφικὸν τῆς Γραμματικῆς διωρίσθησαν οἱ ἐφεξῆς·

Μισαὴλ ἱεροδιάκονος Κρής (α).

Γεώργιος Ἰωαννίδης Σμυρναῖος.

Μαργαρίτης Τυρναβίτης.

Παναγιώτης Ῥόδιος (β).

(α) Μισαὴλ ἱεροδιάκονος ἐστὶν ὁ ἐπιλεγόμενος Ἀποστολίδης, ὁ ἀπὸ Πατρῶν κατὰ τὸ **1852** γενόμενος Μητροπολίτης Ἀθηνῶν καὶ τελευτήσας τῷ **1862**. Βλ. Κ. Οἰκονόμου Τὰ σωζόμεν. Ἐκκλησ. συγγράμ. Τόμ. Β. σελ. **663**. Σημ. Ἐκδ.—(β) Παναγιώτης Ῥόδιος ὁ Βενετοκλῆς προσεπονομαζόμενος, ζῇ εἰσέτι διδάσκων ἐν Ῥόδῳ, ὀγδοηκοντούτης ὤν, ὡς ἔγραψέ μοι πέρυσιν. Οὗτος τῷ **1812** διδασκόμενος ἐν Σμύρνῃ συνέταξε ποιημάτιον εἰς Πλοῦτον κατὰ ῥυθμὸν ἰαμβικὸν τονικὸν ὁμοιοκατάληκτον, τὸν δὴ λεγόμενον πολιτικόν, ὅπερ ἐκδέδοται ἐν Λογίῳ Ἑρμῇ (ἔτ. **1812**. σελ. **133**), ἔνθα μαρτυρεῖται ὅτι ὁ Οἰκονόμος ἤσκει τοὺς μαθητὰς καὶ εἰς σύνταξιν ποιημάτων κατὰ στίχους ἰαμβικοὺς καὶ τοὺς ὁμοίους τονικούς. Ἔγραψε δὲ ὁ ἀκάματος Βενετοκλῆς καὶ Ἑλληνικὴν Γραμματικὴν οὐκ εὐκαταφρόνητον διὰ τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα (ἐν Ἀθήναις, **1864**) καὶ χαριέντά τινα Ποιημάτια ἐκδοθέντα ἐν Σμύρνῃ τῷ **1846**· ἔτι δὲ καὶ γλωσσικάς τινας παρατηρήσεις ἐκδιδομένας ἐν τῇ Πανδώρᾳ (Τόμ. **Κ.** σελ. **396** κτλ.) Σημ. Ἐκδ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

πενη χάρι, καὶ πρέπει νὰ τὴν ἀκούσετε. Καθόλου νὰ μὴν ἰδοῦν τὰ μάτια τση νεὰ παλληκάρια. Σ τὸν τοῖχο νὰ τὰ 'δῇ, τὰ ξύνει. Μοναχα γέρους ἀγαπᾷ.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Νὰ σὲ χαρῶ;

Κ ε ρ ά τ σ α Σ ο φ ο υ λ ι ώ.

Μὰ τὴ ζωή μου! ἤθελα νὰ τὴν ἄκουες περὶ τούτου νὰ 'μιλῇ! Δὲν μπορεῖ, λέγει, νὰ ὑποφέρῃ τῶν νειῶνε τση μούραις. Λωλαίνεται μοναχα 'σὰν ἰδῇ ὥμορφον γέρον μὲ μακρειὰ γένεια. Κιὅσω γεροντότερος, τόσω καλλιώτερος τση φαίνεται. Γιὰ τοῦτο σᾶς τὸ προλέγω νὰ μὴ θελήσετε νἀυθειασθῆτε, γιὰ νὰ φανῆτε νειώτερος ἀπ' ὅ,τι εἶσθε. Ἐξηντάρης, τ' ὀλιγώτερο, θέλει νἄναι ὁ ἀγαπητικός της. Δὲν εἶν' ἀκόμη τέσσερες μῆνες, ἀφ' οὗ χάλασεν ἀτήτση μιὰν ὑπανδρειὰν κοντὰ νὰ τελέψῃ. Ἐπειδή της ἔμαθεν, ὅτι ὁ ἀγαπητικός της εἶχε μονάχα τοὺς πενῆντα πέντε, καὶ δὲν ἤβαλε ματογυιάλια ὅταν ἐπῆρε νὰ ὑπογράψῃ τὸ γράμμα τῆς ἀῤῥαβώνας.

Ἐ ξ η ν τ α β α λ ώ ν η ς.

Μονάχα διὰ τοῦτο;

Κ ε ρ ά τ σ α Σ ο φ ο υ λ ι ώ.

Κιαμμὲ τί θαῤῥεῖτε, παρακάτω ἀπὸ ἑξῆντα δὲν χωνεύει κἀνένανε· μάλιστα κιἂν δὲν φορῇ 'ματογυιάλια 'ς τὴ μύτη.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Καινούρια πράγματα μὲ λέγεις 'ς τὴν ζωήν μου!

Κ ε ρ ά τ σ α Σ ο φ ο υ λ ι ώ.

Νὰ σᾶς εἰπῶ καὶ ἄλλα νὰ θαυμάσετε. Εἶχ' ἡ τσάτσα τση 'ς τὴ κάμαρά της κάμποσα 'ς ζουγραφαὶς νειῶν παλληκαριῶνε, τὸν Πάρι, λέγανε, τὸν Ἄδωνι, τὸν Κέφαλον, τὸν Ἀπόλλωνα καὶ ἄλλους. Κιαὐτὴ μάτσεψεν ὅλαις αὐταὶς ταὶς εἰκόνες, κ' ἤβαλε 'ς τὴ κάμαρά της ὅλο γέρους ἀσπρογένηδες, τὸν Κρόνο, λέγει, καὶ τὸν Τιθωνό, καὶ τὸν Πρίαμο, καὶ τὸν Νέστορα· κιἄλλους δὲν ἐξέρω πῶς τοὺς ὀνομάζει·

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Παράξενο πρᾶγμα! Τοῦτο δὰ ποτέ μου δὲν τὤβανεν ὁ νοῦς μου. Μὰ τὴν ἀλήθεια πολλὰ μ' ἀρέζει ἡ διάθεσίς της. Κ' ἐγώ, ἂν ἤμουνε γυναῖκα, δὲν ἤθελ' ἀγαπήσει ποτές μου νέον.

Κ ε ρ ά τ σ α Σ ο φ ο υ λ ι ώ.

Τὸ πιστεύγω. Γιὰ 'δὲς ὥμορφα κομμάσια νὰ τ' ἀγαπήσῃς κιόλας!

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

συνομιλίαν ἀποβρίπτων μήτε χρείαν τῶν ἀνθρώπων τῶν μικρῶν.

§. ε. Ὡς ἀνέβη λοιπὸν πρὸς αὐτὸν ὁ Οὐϊνδίκιος καὶ ὡμολόγησε τὰ πάντα, παρόντων Μάρκου μόνου τοῦ ἀδελφοῦ καὶ τῆς γυναικὸς τοῦ Οὐαλερίου, ἐκπλαγεὶς καὶ φοβηθεὶς ὁ Οὐαλέριος, δὲν ἀφῆκε πλέον τὸν ἄνθρωπον νὰ ἐκβῇ ἔξω, ἀλλὰ κατακλείσας αὐτὸν εἰς οἴκημα, καὶ διορίσας τὴν γυναῖκά του νὰ στέκῃ εἰς τὰς θύρας φυλάττουσα αὐτόν, τὸν μὲν ἀδελφὸν ἐπρόσταξε περικυκλώσας τὸ βασιλικὸν παλάτιον νὰ πιάσῃ τὰ γράμματ', ἂν δυνηθῇ, καὶ νὰ παραφυλάττῃ ὅλους τοῦ παλατίου τοὺς ὑπηρέτας. Αὐτὸς δὲ ἔχων πάντοτε μεθ' ἑαυτοῦ πολλοὺς πελάτας καὶ φίλους καὶ δούλους πολλοὺς ἐκίνησε κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὴν οἰκίαν τῶν Ἀκυλίων, οἵτινες δὲν ἦσαν μέσα. Διὰ τοῦτο ἀνελπίστως χωθεὶς διὰ τῆς θύρας ὁ Οὐαλέριος εὑρίσκει τὰ γράμματα κείμενα εἰς τῶν πρέσβεων τὸ κατάλυμα. Ἐν ᾧ δ' ἔπραττε ταῦτα, ἰδοὺ καὶ οἱ Ἀκύλιοι τρέχοντες ἐπλησίασαν καὶ ἀπαντήσαντες τὸν Οὐαλέριον εἰς τὰς θύρας ἐζήτουν νὰ τοῦ ἐπάρωσι τὰς ἐπιστολάς. Οἱ δὲ περὶ τὸν Οὐαλέριον ἀντεστέκοντο, καὶ βαλόντες τὰ ἐπανωφόριά των εἰς τοὺς λαιμοὺς τῶν Ἀκυλίων μόλις καὶ μετὰ βίας ὠθούμενοι καὶ ὠθοῦντες διὰ τῶν στενωπῶν ἐμβῆκαν εἰς τὴν ἀγοράν. Τὰ αὐτὰ συνέβησαν καὶ εἰς τὴν βασιλικὴν αὐλήν, ὅπου ὁ Μάρκος ἐπίασεν ἄλλα γράμματα κρυμμένα μεταξὺ εἰς τῶν βασιλικῶν πραγμάτων τὰ φορτία, καὶ ἔσυρεν εἰς τὴν ἀγορὰν ὅσους ἠδύνατο ἐκ τῶν ἀνθρώπων τοῦ Ταρκυνίου.

§. ς. Ἀφ' οὗ κατέπαυσαν τὸν θόρυβον οἱ ὕπατοι, ἐφέρθη κατὰ προσταγὴν τοῦ Οὐαλερίου ὁ Οὐϊνδίκιος ἀπὸ τὴν οἰκίαν του, καὶ γενομένης κατηγορίας, ἀνεγνώσθησαν τὰ γράμματα, καὶ οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐτόλμησαν νὰ ἀντείπωσιν εἰς τίποτε. Ὅλοι οἱ ἄλλοι ἐσιώπων κατηφεῖς· ὀλίγοι δέ τινες θέλοντες νὰ χαρισθῶσιν εἰς τὸν Βροῦτον ἐπρόβαλον νὰ ἐξορίσωσι τοὺς υἱούς του. Καὶ ὁ Κολλατῖνος δακρυσμένος, καὶ ὁ Οὐαλέριος σιωπῶν ἔδιδον εἰς αὐτοὺς χρηστάς τινας ἐλπίδας. Ὁ δὲ Βροῦτος καλέσας ἐξ ὀνόματος ἕκάτερον τῶν δύω υἱῶν του· Ἔλα, εἶπεν, ὦ Τίτε, ἔλα ὦ Οὐαλέριε, τί δὲν ἀπολογεῖσθε πρὸς τὴν κατηγορίαν; Ἐπειδὴ δὲ τρὶς ἐρωτηθέντες δὲν ἀπεκρίθησαν τίποτε, τότε στρέψας τὸ πρόσωπον ὁ Βροῦτος πρὸς τοὺς δημίους, Κάμετε λοιπὸν ὑμεῖς εἶπε, τὸ ἔργον ὑμῶν. Ἐκεῖνοι δὲ πιάσαντες εὐθὺς τοὺς νεανίσκους ἔσχιζον τὰ φορέματά των, ἔδεσαν τὰς χεῖράς των ὀπίσω, κατέξαινον μὲ ῥάβδους τὰ σώματά των. Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι δὲν ἠδύναντο οὔτ'

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ρία καὶ ἡ Χημεία ὑπὸ τοῦ Στεφάνου ἀναλαβόντος τὴν διδασκαλίαν τῆς Φιλοσοφίας, καὶ τῆς Μαθηματικῆς (α). Σημειωτέον δὲ ὅτι ὁ ἀοίδιμος ἡμῶν Πατὴρ ἐκτὸς τῆς ἑρμηνείας τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων καὶ τῆς ἀσκήσεως περὶ τὴν ἔκφρασιν λόγων ἐκ τοῦ κοινοῦ ἰδιώματος εἰς τὸν Ἀττικὸν χαρακτῆρα καὶ τὸν παραλληλισμὸν αὐτῶν (β), πρὸς τῇ διδασκαλίᾳ τῆς Ῥητορικῆς καὶ τῆς Ποιητικῆς, ἔνθα ἐγύμναζε τοὺς νέους ὅπως γράφωσι ποιήματα καὶ ἐπιγράμματα οὐ μόνον εἰς τὸ ἀρχαῖον, ἀλλὰ καὶ εἰς πολιτικοὺς στίχους, ἐφαρμόττοντες τὸ ἰαμβικὸν μέτρον, καὶ λόγους ἐπιδεικτικοὺς καὶ συμβουλευτικούς, προσέτι ἐδίδασκεν ἐξ ἰδίων χειρογράφων τὴν Γενικὴν ἱστορίαν καὶ τὴν Ἀρχαιολογίαν κατὰ τὸ ἐγχειρίδον τοῦ Σακκελαρίου ἀναπληρῶν πολλὰ ἐκ τῆς τοῦ Ποτέρου Ἀρχαιολογίας, ἣν εἶχεν ἐκ τῆς τριτόμου Γερμανικῆς μεταφράσεως ἑρμηνεύσας ὁ ἀοίδιμος Στέφανος (γ). Κατόπιν τῆς Ἐκθέσεως κατεχωρίσαμεν τὸν Β΄. πίνακα τὸν τὸ Συντακτικὸν περιέχοντα, περιγράψαντες αὐτὸν (σελ. 60). Ὁ δὲ Α΄. ὁ τὸ Τυπικὸν περιέχων ἀπώλετο τῷ 1819 ἐν τῇ ὀχλοκρατικῇ τοῦ Γυμνασίου καταργήσει. Ἡ ἐν πίναξι παράστασις τῶν Γραμματικῶν κανόνων παρεῖχεν οὐ μικρὰν εὐκολίαν τοῖς φοιτηταῖς τοῦ Γυμνασίου, ταχέως δυναμένοις τῶν ἰδίων συχνῶν

(α) Καὶ κατὰ τὸ 1816 ἕνεκα τῆς τοῦ Στεφάνου ἀσθενείας οὐκ ἐδιδάχθησαν τ' ἀνωτέρω τρία μαθήματα (βλ Λόγ. Ἑρμῆν ἔτ. 1816. σελ. 206). Διδάσκων δὲ ὁ Στέφανος τὴν Φυσικὴν ἱστορίαν καὶ τὴν Χημείαν καθυπεδείκνυε συγχρόνως καὶ τὴν ἐξ αὐτῶν ὠφέλειαν καὶ ἐφαρμογὴν εἰς τὸν κοινωνικὸν βίον (βλ. Λόγ Ἑρμῆν ἔτ. 1813. σελ. 275). Ἔλαθε δ' ὁ ἐλλόγιμος καθηγητὴς Φίλιππος Ἰωάννου γράψας οὐκ ἀληθῶς ὅτι ἡ Λατινικὴ γλῶσσα οὐδόλως ἐδιδάσκετο ἐν τοῖς πρὸ τοῦ 1821 ἑλληνικοῖς σχολείοις (βλ. Λόγ. Ὀλυμπιακ. σελ. 47), καὶ ὅτι « ἐν μόνῳ τῷ σχολείῳ τῆς Χίου ἐδιδάχθη κατ' « ἐξαίρεσιν καὶ στοιχειώδης Χημεία » (αὐτόθ.). Διότι ἐν τῷ Φιλολ. Γυμνασίῳ πολὺ πρότερον ἐδιδάσκετο ἡ χημεία κατὰ τὸ ἐγχειρίδιον τοῦ Ἀδήτου. Τὸ δὲ παράδειγμα τοῦ Φιλολ. Γυμνασίου ἐμιμήθησαν καὶ αἱ ἐν Βουκουρεστίῳ καὶ Ἰασίῳ σχολαί, ἐν αἷς ἐδιδάσκετο ἡ Λατινικὴ γλῶσσα (βλ. Λόγ. Ἑρμῆν ἔτ. 1818. σελ. 190 καὶ ἔτ. 1816. σελ. 227).

(β) Τῷ 1811 ἐκτὸς τῆς ἑρμηνείας τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων ἐδίδαξε Λογικήν, Γεωγραφίαν καὶ τὴν Λατινικὴν γλῶσσαν ἑρμηνεύων τοὺς βίους Κορνηλίου τοῦ Νέπωτος (βλ. Λόγ. Ἑρμῆν ἔτ. 1812. σελ. 32).

(γ) Σημειωτέον δὲ ὅτι καὶ τὰ χειρόγραφα ταύτης τῆς μεταφράσεως ἀπώλοντο ὑπὸ τῆς τῷ 1818 συμβάσης πυρκαϊᾶς, ὡς εἴπομεν ἀλλαχοῦ (βλ Βρετοῦ Ἐθνικ. Ἡμερολόγ. ἔτ. 1868, σελ 124).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ρας ἀλλαχοῦ τὸ διὰ τῆς Κίρρας διαβαῖνον ῥεῦμα τοῦ ποταμοῦ Πλεί-
στου, τὸ ἐφαρμάκωσε ῥίψας εἰς αὐτὸ ῥίζας ἐλλεβόρου, ὅστις ἐφύτρονε
πολὺς ἐκεῖ πλησίον εἰς τὴν Ἀντίκυραν (Στράβ. Θ. σελ. 418) καὶ
ἔπειτα τὸ ἀπέλυσε πάλιν εἰς τὴν πόλιν. Οἱ δὲ Κιρραῖοι πιόντες ἐκυριεύ-
θησαν ὑπὸ διαῤῥοίας ἀκαταπαύστου, καὶ ἠναγκάσθησαν ν' ἀφήσωσι
τοῦ τείχους τὴν φύλαξιν. Οὕτω λαβόντες οἱ Ἀμφικτύονες τὴν Κίῤῥαν
κατηδάφισαν αὐτὴν καὶ διώξαντες τοὺς Κιῤῥαίους ἀφιέρωσαν εἰς τὸν
Ἀπόλλωνα τὸ Κιῤῥαῖον πεδίον κατὰ γνώμην τοῦ Σόλωνος, ὥστε ἡ
θάλασσα τοῦ Κιῤῥαίου κόλπου νὰ γειτονεύσῃ μὲ τὴν πεδιάδα τοῦ ἐν
Δελφοῖς Θεοῦ κατὰ τὸν ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθέντα χρησμόν. Καὶ οὕτως ἡ
Κίῤῥα ἔγεινεν ὕστερον ἐπίνειον τῶν Δελφῶν. Βλέπε τὰ περὶ τούτου παρ'
Αἰσχίν. (κατὰ Κτησιφ. §. λ—λδ) καὶ Παυσαν. (Φωκικ. κεφ. η καὶ λζ).
Ὁ δὲ Στραβων διακρίνει τὴν Κρίσσαν ἀπὸ τὴν Κίῤῥαν, καὶ τῶν Κιῤ-
ῥαίων τὰ πάθη ἀναφέρει εἰς τοὺς Κρισσαίους, καὶ τὸν πρὸς αὐτοὺς πό-
λεμον τῶν Ἀμφικτυόνων ὀνομάζει Κρισσαῖον πόλεμον (Βιβλ. Θ. σελ.
418). Τώρα ὁ Κρισσαῖος κόλπος ὀνομάζεται κοινότερον Κόλπος τοῦ Σά-
λωνα. Εἰς δὲ τὸν κόλπον τῆς Κρίσσας κεῖται κώμη λεγομένη Χρισσόν.

Στίχ. 19. Κύλωνος). Κύλων εὐγενὴς Ἀθηναῖος ἀπατηθεὶς ὑπό τινος
χρησμοῦ, ἠθέλησε νὰ γείνῃ τύραννος τῶν Ἀθηνῶν τῷ ά. ἔτει τῆς 42
Ὀλυμπιάδος. Κυριεύσας τὴν Ἀκρόπολιν ἐπολιορκήθη ὑπὸ τῶν Ἀθη-
ναίων, καὶ αὐτὸς μὲν ἔφυγεν· οἱ δὲ μετ' αὐτοῦ συνομόσαντες ἀπομεί-
ναντες εἰς τὴν Ἀκρόπολιν ἔπαθον ὕστερον τὴν δυστυχίαν περὶ τῆς ὁποίας
ἱστορεῖ ὁ Πλούταρχος. Τὴν ἱστορίαν ταύτην διηγεῖται κάλλιστα ὁ Θου-
κυδίδης (Α. ρκς), καὶ Ἡρόδοτος μικρόν τι παραλάσσων (Ε. 71).

Στίχ. 21. ἀπὸ τὸν ναόν). Οὗτος εἶναι ὁ ἐν τῇ Ἀκροπόλει ἀρ-
χαῖος ναὸς τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς, ὅπου ἦτο τὸ ἁγιώτατον τῶν ἀγαλ-
μάτων αὐτῆς (Παυσαν. Α. κς). Ἀπὸ τοῦτο δέσαντες ἐκράτουν τὴν κλω-
στὴν οἱ ἱκέται. Ἐσήμαινε δὲ ἡ κλωστή, ὅτι ἦσαν ἐξηρτημένοι καὶ ἀφιε-
ρωμένοι εἰς τὴν θεάν. Οὕτω Πολυκράτης ὁ τῆς Σάμου τύραννος κυριεύσας
τὴν πλησίον τῆς Δήλου μικρὰν νῆσον Ῥήνειαν, ἀφιέρωσεν εἰς τὸν Δήλιον
Ἀπόλλωνα προσδήσας αὐτὴν ἀπὸ τοῦ ἀγάλματος μὲ ἅλυσον μακρὰν
(Θουκυδ. Γ. ρδ). Εἰς τὸν δρόμον καταβαίνοντος ἀπὸ τῆς Ἀκροπόλεως
πρὸς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν πλησίον τοῦ Ἀρείου Πάγου ἦτο ἱερὸν
τῶν Σεμνῶν θεῶν (Παυσαν. Ἀττικ. κη), ὅπου κατέφυγον διωκόμενοι
ὑπὸ τοῦ Μεγακλέους οἱ τοῦ Κύλωνος ὀπαδοί. Ὠνόμαζον δὲ οἵ τε Ἀ-
θηναῖοι καὶ οἱ Σικυώνιοι (Παυσαν. Β. ια.) Σεμνὰς θεὰς καὶ Εὐμενίδας

συμβάλλουσι τὰ μέσα ταῦτα πρὸς σωφρονισμὸν τῶν παίδων, καὶ πότε βλέπτουσιν ἐξ ἐναντίας. Καὶ πρῶτον μὲν αἱ ἐπιπλήξεις, ὦ φίλοι πατέρες, τότε μόνον ὠφελοῦσιν, ὅταν παρατηρῇ ἡ ἀπειλὴ αὐτῶν τὸ διὰ τὶ καὶ πότε καὶ ὅπως ἐπιπλήττει. Ἂς ἴδωμεν καθ' ἓν τὰ τρία ταῦτα ἐφ' ἑνός. α) Ἡ ἐπίπληξις πρέπει νὰ γίνηται δι' αἰτίαν εὔλογον. Τὸ νὰ μεταχειρίζηταί τις τοὺς ἐλέγχους διὰ σφάλματα μικρά, τὰ ὁποῖα σχεδὸν εἶναι ἄφευκτα εἰς τὰ παιδία, κάμνει τὸ σωτήριον τοῦτο ἰατρικὸν νὰ γίνηται ἀνίσχυρον καὶ ἄκαρπον παντελῶς· διότι γίνεται πλέον συνειθισμένον εἰς τὰ παιδία, καὶ ἀντὶ νὰ ἐγγίζωσι τὴν καρδίαν τῶν παίδων ἀποβαίνουσιν ἐξ ἐναντίας γελοιῶδές τι καὶ παικτόν. Καὶ ὁ Οὐρανὸς αὐτὸς πολλάκις κάμνει τὰς μεγαλοπρεπεστάτας βροντὰς αὐτοῦ νὰ φαίνωνται ἀσθενεῖς καὶ ἐξουθενημέναι διὰ τὴν συνέχειαν. Πρώτιστον λοιπὸν μέσον τοῦ νὰ γίνωνται ὠφέλιμοι αἱ ἐπιπλήξεις εἶναι τὸ νὰ γίνωνται δι' ἀξιολόγους αἰτίας, διὰ τὴν συχνὴν ἀμέλειαν καὶ ὀκνηρίαν φέρ' εἰπεῖν τοῦ μαθήματος, διά τι προφανέστατον σημεῖον ὑπεροψίας καὶ πείσματος καὶ κακοηθείας, ἢ δι' ἄλλα τοιαῦτα, ἄτινα ὅσον σπανιώτερα συμβαίνουσι, τόσον ἐνεργότερον ἐγγίζουσιν. β) Αἱ ἐπιτιμήσεις πρέπει νὰ γίνωνται εἰς τὸν προσήκοντα καιρόν. Ἡ θεία τῆς σοφίας παραγγελία «*τοῖς πᾶσιν ὁ χρόνος*», ἁρμόζει καὶ εἰς τὴν παροῦσαν μάλιστα περίστασιν. Μὴ ἐπιπλήξῃς ποτὲ τὸ παιδίον μήτε εἰς τὴν πρώτην ὁρμὴν τοῦ σφάλματος αὐτοῦ, μήτε εἰς τὴν πρώτην ὁρμὴν τοῦ θυμοῦ σου. Ἐπειδὴ ἂν ἐπιπλήττῃς αὐτὸ εἰς τὴν ἔξαψιν τοῦ θυμοῦ σου, θέλει σὲ καταλάβει ὅτι κινεῖσαι περισσότερον ὑπὸ τοῦ πάθους καὶ τῆς βίας παρ' ὅσον ὑπὸ τοῦ ὀρθοῦ λόγου καὶ τῆς πατρικῆς στοργῆς· καὶ οὕτω θέλεις σκληρύνει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐναντίον τῆς ὑπολήψεώς σου. Ἐὰν δὲ ἐπιπλήξῃς αὐτὸ εἰς τοῦ σφάλματος τὴν ἀκμήν, ἐκεῖνο δὲν ἔχει νοῦν ἀρκετὰ ἥσυχον, ἵνα ὁμολογήσῃ τὸ σφάλμα καὶ αἰσθανθῇ τῶν συμβουλῶν σου τὴν ὠφέλειαν, καὶ θέλεις ἀναγκάσει αὐτὸ νὰ χάσῃ τὴν ὑπακοήν. Τὸ κάλλιστον εἶναι νὰ δεικνύῃς ἐμπράκτως εἰς τὸν υἱόν σου ὅτι κυριεύεις τὸν θυμόν σου, καὶ αὕτη ἡ ὑπομονὴ καὶ μακροθυμία κατ' ἀρχὰς θέλει κατανύξει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καὶ προπαρασκευάσει αὐτὴν πρὸς τὸν ἔλεγχον, ὅστις πρέπει νὰ γίνηται ἐν καιρῷ. Ἔπειτα παρατήρησον τὸν ἁρμόδιον καιρὸν πρὸς ἔλεγχον. Ὁ ἀγαθὸς χειροῦργος ποτὲ δὲν σχίζει τὸ ἀπόστημα πρὶν ὡριμάσῃ καὶ πρὶν προδιαθέσῃ τὸν ἄῤῥωστον μὲ προπαρασκευαστικά τινα ἐπιπλάσματα καὶ θεραπεύματα πρὸς τοιαύτην ἐπώδυνον κατατομήν· γ) παρατήρημα

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Σελ. 120. στίχ. 16. νὰ ἦναι ἄτιμος). Τὸν νόμον τοῦτον ὁ χρηστὸς Πλούταρχος ἀλλαχοῦ κακίζει φανερὰ (Πολιτ. παραγγέλ. §. 35)· καὶ τὴν μὲν ψυχρὰν ἀδιαφορίαν καὶ ἀναλγησίαν οὐδ' αὐτὸς νομίζει ἀγαθοῦ πολίτου ἰδίωμα. Θέλει δὲ τὸν τίμιον ἄνδρα νὰ ὑποδένηται τὸν Κόρνον τοῦ Θηραμένους καὶ νὰ συνομιλῇ τὰ πρὸς εἰρήνην μὲ τοὺς διαφερομένους ἀμφοτέρους, χωρὶς νὰ λαμβάνῃ τὸ μέρος κανενός. Ἀλλ' ἔχει καὶ τὸ παράγγελμα τοῦτο τὰς δυσκολίας του. Πολλάκις ὁ μεσιτεύων μὴ δυνηθεὶς νὰ κατορθώσῃ τί, ἐμισήθη ὑπ' ἀμφοτέρων ἀῶν διαφερομένων μερῶν. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν εἶναι μακροτέρας θεωρίας ἴδιον. Ἡ δὲ ἀτιμία ἦτο τιμωρία εἰς τὰς Ἀθήνας διηρημένη εἰς τρεῖς βαθμούς· Α'. βαθμὸς ἀτιμίας ἦτο νὰ χάνῃ ὁ πολίτης τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ συνέρχηται εἰς τὰς ἐκκλησίας καὶ νὰ ψηφοφορῇ καὶ νὰ ἱερᾶται, καὶ ἂν ἦτο ἐκ τῆς πρώτης, ἢ τῆς δευτέρας τάξεως τῶν πολιτῶν, ἐξέπιπτεν εἰς τοὺς Θῆτας· Β'. βαθμὸς ἦτο νὰ γυμνόνηται ὁ ἀτιμαζόμενος ὅλων τοῦ πολίτου τῶν δικαιωμάτων, καὶ τὰ πράγματά του νὰ γίνωνται δημόσια· Γ'. ὁ μέγιστος, νὰ χάνωσιν οἱ ἀτιμαζόμενοι καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ πράγματά των καὶ αὐτοὶ καὶ ὅλοι οἱ τούτων ἀπόγονοι. Μὲ τοῦτο τὸ εἶδος τῆς ἀτιμώσεως ἐτιμωροῦντο τὰ βαρέα ἁμαρτήματα· οἷον, ἡ κλοπή, ἡ ἐπιορκία, ἡ προδοσία (Βλ. Ποττέρ. Ἀρχαιολ. Βιβλ. Α. 22). Ὁμοία μὲ τὴν παρ' Ἀθηναίοις ἀτιμίαν ἦτο καὶ ἡ εἰς τοὺς Ῥωμαίους συνήθης ignominia, ἢ capitis diminutio.

Σελ. 121. στίχ. 3. συντρώγουσα κυδώνιον). Εἰς τὰ Γαμικὰ παραγγέλματα ὁ Πλούταρχος (§. α) λέγει ὅτι μόνη ἡ νύμφη ἔτρωγεν ἀπὸ τὸ κυδώνιον κατὰ νόμον τοῦ Σόλωνος, καὶ ἴσως ἡ «σὺν» πρόθεσις ἐνταῦθα εἰς τό,κατατραγοῦσαν τοῦ πρωτοτύπου,εἶναι περιττή, ὡς ὀρθῶς ὑπέλαβεν ὁ Κοραῆς (Σημ. εἰς Σόλ. σελ. 418). Ἐσήμαινε δὲ τοῦ κυδωνίου τὸ τρωγάλισμα, ὡς αὐτὸς ὁ Πλούταρχος ἐξηγεῖ (Γαμ. παραγγ.), ὅτι καὶ ἀπὸ τὸ στόμα καὶ ἀπὸ τὴν φωνὴν τῆς νύμφης πρέπει νὰ ἐκβαίνῃ καλολογίας ἡδύτης καὶ εὐωδία, ὁποίαν ἐκβάλλει τὸ κυδώνιον. Καὶ ἄλλως δὲ τὸ ὀπωρικὸν ἄφινε καλὴν ἀποφορὰν καὶ εἰς τὸ στόμα τῆς νύμφης (Πλούτ. Ῥωμαϊκ. Κεφ. §. 65). Ἐτιμᾶτο δὲ πολὺ ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς τὸ κυδώνιον διὰ τὴν εὔοσμον καὶ νόστιμον γεῦσιν αὐτοῦ (βλ. Plin. Hist. nat. L. XV. c. XI. καὶ XXIII. c. VI).

Στίχ. 23. τὸ τοῦ Φιλοκτήτου). Δρᾶμα μὴ σωζόμενον τοῦ Εὐριπίδου, τοῦ ὁποίου ἐξέθηκεν ὁ Πλούταρχος ἀλλαχοῦ (Εἰς πρεσβ. πολιτ. §. 9) πληρέστερον τοῦτο τὸ χωρίον. Ἰδοὺ οἱ στίχοι αὐτοί.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ῥητορικῶν καὶ ποιητικῶν συγγραμμάτων, ἅτινα προῆλθον ἐκ κεφαλῶν αἰσθητικωτάτων τῶν καλῶν, καὶ εἶναι τὰ μόνα ἀρχέτυπα τῆς κρίσεως τῶν καλῶν, ἐκ τῆς τούτων λέγω μελέτης θέλεις μεταφέρει εἰς τοῦ ἔθνους σου τὴν γλῶσσαν, ὦ φιλόπονε Ἑλληνικὴ νεολαία, τοὺς τρεῖς γενικωτάτους χαρακτῆρας τοῦ λόγου (α), καὶ τὸν εὐσταθῆ καὶ βαρὺν καὶ φιλάρχαιον καὶ σεμνόν, καὶ τὸν λιγυρὸν καὶ γλαφυρὸν καὶ κομψόν, καὶ τὸν μικτὸν ἐκ τῶν δύω τούτων ἰδεῶν τοῦ λόγου· ἡ μελέτη μόνη τῶν προπατορικῶν πονημάτων θέλει σοι ἀνοίξει τὸν δρόμον καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν, καὶ εἰς τὴν ῥητορικήν, καὶ εἰς τὴν ποιητικήν, καὶ θέλεις ποτὲ δοξάσει καὶ σὺ τὴν πατρίδα μὲ Θουκυδίδας, μὲ Δημοσθένεις, καὶ μὲ Ὅμηρόν τινα· ἡ μάθησις τῆς προπατορικῆς γλώσσης θέλει σε δυναμώσει νὰ μεταδώσῃς καὶ εἰς τὸ πλῆθος τὴν αἴσθησιν τοῦ καλοῦ διὰ τῶν καλῶν συγγραμμάτων σου. Τὸ πλῆθος, ὦ φίλοι, τῶν ὁμογλώσσων, ὅπερ καθ' ἡμέραν περικυκλόνει ἡμᾶς, οὔτε τῆς Ἀφρικῆς εἶναι σιδηροκάρδια τέκνα, οὔτε τῶν ἀγρίων τῆς Ἀμερικῆς· εἶναι ἀπόγονοι τῶν εὐφυεστάτων Ἰώνων, τῶν λαμπρῶν Ἀθηναίων, ὧν ἡ εὐαισθησία ἦτο τόσον πολλή, ὅτε ἤκμαζεν αὐτῶν ἡ παιδεία, ὥστε διώρθονε καὶ τῶν ῥητόρων αὐτῶν τὰ παραπτώματα, καθὼς διώρθωσεν εἰς τὰς Ἀθήνας τὸν Ἀντιγόνου Δημήτριον βαρβαρίσαντα (β). Τὸ παράξενον εἶναι, ὅτι ὄχι μόνον οἱ τρυφῶντες Ἀττικοὶ εἶχον ταύτην τὴν αἴσθησιν τοῦ καλοῦ, ἀλλὰ καὶ οἱ Ταραντῖνοι, καθὼς ἀναγινώσκομεν εἰς τὸν Ἁλικαρνασσέα Διονύσιον (γ)· καὶ αὐτοὶ παρατηροῦντες δημηγοροῦντα τὸν Ῥωμαίων πρεσβευτὴν Ποστούμιον ἐγέλων, ὅτε ἐλεγέ τι ἀλλότριον ἀκριβεστάτου χαρακτῆρος τῆς Ἑλληνικῆς διαλέκτου. Τίς διστάζει λοιπὸν ὅτι καὶ εἰς τούτων τοὺς ἀπογόνους δύναται νὰ ἐπιστρέψῃ διὰ τῆς παιδείας ὅ,τι τοὺς ἐστέρησεν ἡ ἀπαιδευσία;

§. ιθ'. Ἀλλ' εἶναί τινες ψοφοδεεῖς ἐκ τῶν ὁμογενῶν ἡμῶν, οἵτινες φοβούμενοι μήπως, ἀφ' οὗ τελειωθῇ ἡ καθομιλουμένη γλῶσσα, ἀμελήσωμεν παντάπασι τὰ Ἑλληνικὰ συγγράμματα, βλέπουσιν ὡς ἐχθροὺς τοὺς συμβουλεύοντας περὶ διορθώσεως αὐτῆς· ὁ φόβος ὅμως οὗτος ἐξελέγχεται παντελῶς ἄλογος, ὡς προερχόμενος ἀπὸ ἀκρισίαν πραγμάτων· διότι καθὼς οἱ ἄριστοι τῶν Ἀττικῶν συγγραφέων, ἂν καὶ τοῦ λόγου αὐτῶν ὁ χαρακτὴρ ἦτο πολλὰ διάφορος παρὰ τὸν Ὁμηρι-

---

(α) Τρεῖς γὰρ δὴ συνθέσεως σπουδαίας χαρακτῆρες, οὗτοι οἱ γενικώτατοι. Διον. Ἁλικ. περὶ Δημοσ. δεινότ. — (β) Πλουτάρχ. ἀποφθ. βασ. καὶ στρατ. — (γ) Ἐκλογ. περὶ πρεσβ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ται ὑπὸ τοῦ περιφήμου Ποιητοῦ Μιμνέρμου, τοῦ ὁποίου ἀναφέρει ὁλόκληρον ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ ποίημά του, τὸ ἐπιγραφόμενον Νανnώ (α).

§. γ'. Μετὰ ταῦτα οἱ Σμυρναῖοι ἀναπαυόμενοι εἰς τοὺς κόλπους τοῦ πλούτου καὶ τῆς εὐθηνίας, ἔπαθον ὅ,τι πάσχουσιν συνήθως ὅλαι αἱ εὐδαίμονες πόλεις, κατήντησαν δηλονότι εἰς τὴν κατάχρησιν τῆς τρυφῆς. Ἀπ' αὐτοὺς μάλιστα ἔλαβον τὴν ἀφορμὴν δύω παλαιαὶ παροιμίαι *Ἰωνικὴ τρυφὴ* (β), καὶ *Σμυρναίων ἤθη* (γ). Διὰ ταῦτα ἀκολούθως αἱ τρυφεραὶ αὐτῶν χεῖρες δὲν ἐκράτησαν ἀξίως τῆς Ἑλληνικῆς ἀνδρίας τὰ κοντάρια κατὰ τῶν Λυδῶν, πρὸς τοὺς ὁποίους προτήτερα γενναίως εἶχον ἀντισταθῆ (δ). Ἀναγκασθέντες νὰ πολεμήσωσι τὸ τελευταῖον κατὰ τῶν βαρβάρων τούτων γειτόνων των οἱ Σμυρναῖοι, ἐνικήθησαν (ε), καί, ἐπειδὴ ἡ πόλις αὐτῶν κατεσκάφη, διεσκορπίσθησαν εἰς τὰ πέριξ χωρία. Τὴν δυστυχίαν των ταύτην ἐλεεινολογεῖ ὁ μακαρίτης Θέογνις εἰς τὰ Ἐλεγεῖά του·

»Ὕβρις καὶ Μάγνητας ἀπώλεσε καὶ Κολοφῶνα
»Καὶ ΣΜΥΡΝΑΝ — — — — (ζ).

Μ' ὅλον τοῦτο οἱ Σμυρναῖοι καὶ διεσκορπισμένοι διετήρησαν τὴν ὁμόνοιάν των, καὶ ἐφύλαξαν ἀμικτον καὶ ἀκέραιον τὸ ἔθνος των. Ὁ Στράβων (η) μᾶς βεβαιόνει, ὅτι οἱ Σμυρναῖοι ἑκατοίκουν τετρακοσίους χρόνους κωμηδὸν πέριξ τῶν ἐρειπίων τῆς πόλεώς των. Πιθανώτατα εἶχον τὰς κατοικίας των εἰς τὴν καλλίστην τῆς Σμυρναϊκῆς χώρας πεδιάδα, ὅπου τώρα εὑρίσκονται καλὰ χωρία καὶ ἐν αὐτοῖς τῶν Σμυρναίων τὰ ἀγροκήπια. Ὁ Βουρνόβας μὲ τοὺς χρυσοῦς του κήπους, τὸ Ναρλήκιον μὲ τὰ σκιερὰ δάση τῶν ροϊδιῶν του, τὸ Χαζηλάριον μὲ τὰς εὐμόρφους σειρὰς τῶν καρποφόρων ἐλαιῶν του, τὸ Βουνάρπασι

(α) Αὐτ. αὐτόθ.—(β) Ζηνοβ. Παροιμ. Ε. 57. Διογεν. Γ. 87. Ἰωνικόν, τρυφερόν, ἢ ἀπὸ τοῦ κατεαγότος καὶ θηλυκοῦ· ἐπὶ τούτων γὰρ ἐκωμῳδοῦντο οἱ Ἴωνες. Ἡσύχ. Βλ. καὶ Λούκιαν. Εἰκόσιν. Ἀριστοφ. Ἐκκλ. στίχ. 913. Μάξιμ. Τύρ. Λόγ. Γ. §. γ.—(γ) Ἀποστόλ. Παροιμ. Ἀριστοτ. Πολιτ. Ε. Μελέτ. Γεωγρ. Τόμ. Γ. σελ. 161.—(δ) Παυσαν. Μεσσηνιακ. κεφ. κά. Πρβλ. Ἡροδ. Α. 14. Τὴν πρώτην κατὰ τοῦ Γύγου καὶ τῶν Λυδῶν νίκην τῶν Σμυρναίων ὕμνησεν ὁ Μίμνερμος εἰς τὰ Ἐλεγεῖά του, τὰ ὁποῖα ἀναφέρει ὁ Παυσαν. Βοιωτικ. κεφ. θ'. [Τῶν τοῦ Μιμνέρμου Ἐλεγείων ὀλίγα λείψανα σώζονται παρὰ τῷ Στοβαίῳ (Ἀνθολ. Ζ. ιθ). Ἐξέδωκαν δὲ ταῦτα ἄλλοι τε καὶ ὁ Bach ἐν Λειψίᾳ τῷ 1826. Ἦν δὲ ὁ Μίμνερμος ἐκ Κολοφῶνος (βλ. Στράβ. ΙΔ. σελ. 643). Σημ. Ἐκδ.].—(ε) Νικόλ. Δαμασκ. σελ. 243. ἔκδοσ. Κοραῆ. Ἡρόδ. Κλειοῖ. ά.—(ζ) Γνωμ. ἐλεγ. στίχ. 1104.—(η) Γεωγρ. ΙΔ. σελ. 646.

λόγον ἐδίδασκεν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιῶν ὁ διδάσκαλος Οἰκονόμος ὁ Πρεσβύτερος.

Τελευτῶντος δὲ τοῦ δευτέρου ἐκ τούτων τῶν ἐνιαυτῶν, ἐπειδὴ ἐγνώσθη εἰς ὅλους ἡ ἐκ τοῦ Γυμνασίου προκύπτουσα ὠφέλεια καὶ ἡ ταχεῖα καὶ εὔκολος προκοπὴ τῶν μαθητευομένων· ἡ Κοινότης τοῦ γένους σκεψαμένη κατὰ βάθος τὸ πρᾶγμα, ἔκρινεν εὐλογώτατον καὶ ὠφελιμώτατον ἔργον νὰ ἀναλάβῃ εἰς τὴν προστασίαν της τὸ Γυμνάσιον, καὶ νὰ τὸ περιποιηθῇ ὡς ἴδιόν της χρῆμα, καθὼς καὶ τὰ ἄλλα κοινά, τὰ πρὸς ὄφελος τοῦ ὀρθοδόξου ἡμῶν Γένους διατηρούμενα. Διὰ κοινῆς λοιπὸν γνώμης καὶ ἀποφάσεως, τὸ μὲν Γυμνάσιον ἐγνωρίσθη κοινὸν παιδευτήριον τῆς πόλεως Σμύρνης· οἱ δὲ Ἐπίτροποι, ἐπιστάται καὶ φροντισταὶ δημοσίου χρήματος. Πρὸς δὲ συντήρησίν του ἐπενοήθησαν πόροι κοινοὶ οἱ ἐφεξῆς· ἡ μὲν ἐκκλησία τῆς ἁγίας Φωτεινῆς ἔδωκε τὸν οἰκόν της, ὅστις εἶναι ἴδιόν της κτῆμα, καὶ βλέπει μὲν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Ἐκκλησίας, γειτονεύει δὲ ἐνθεν μὲν πρὸς τὴν ἱερὰν Μητρόπολιν, ἐκεῖθεν δὲ πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ, διὰ νὰ ἦναι οἶκος Γυμνασίου, ἕως οὗ νὰ εὑρεθῶσι τρόποι οἰκοδομήσεως ἢ κτήσεως οἰκίας ἰδιοκτήτου εἰς τὸ Γυμνάσιον· ἡ δὲ ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Γεωργίου ὑπεχρεώθη νὰ δίδῃ δύο χιλιάδας γροσίων· ἐν ταὐτῷ δὲ ἐδιωρίσθησαν δίσκοι νὰ περιέρχωνται εἰς τὰς Ἐκκλησίας, καὶ νὰ συνάζωσιν ἐθελούσιον προσφορὰν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Γυμνασίου· ὑπεσχέθη δὲ καὶ τὸ Κοινὸν νὰ συνάγῃ ἀπὸ γάμους καὶ λείψανα τυχηρά τινα φιλοδωρήματα· τὰ δὲ ἐλλείποντα πρὸς ἐντελῆ συντήρησιν τοῦ Γυμνασίου νὰ εὑρίσκωσιν οἱ Ἐπίτροποι πάλιν ἐκ μετρίας τινὸς συνεισφορᾶς τῶν καὶ πρότερον συνεισφερόντων φιλομαθῶν συνδρομητῶν. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο οἱ προΰχοντες ἐπρόσθεσαν ἕνα ἐπίτροπον τὸν κύριον Στέφανον Μαυρογορδάτον, ἐπεκύρωσαν δὲ τοὺς λοιποὺς τρεῖς κυρίους Στέφανον Ῥάλλην, Ἀθανάσιον Κλοκώνην, καὶ Ἰωάννην Ἀλφιέρην. Ἔκτοτε δὲ ἤρχησε πάλιν νὰ κηρύττῃ ἀπ' ἄμβωνος ὁ Οἰκονόμος ὡς κοινὸς τῆς Σμύρνης διδάσκαλος. Τὸ δὲ τῆς Κοινότητος γράμμα, διὰ τοῦ ὁποίου ἐκρίθησαν τὰ εἰρημένα, εἶναι τὸ ἐφεξῆς.

Ἴσον ἀπαράλλακτον τοῦ πρωτοτύπου τῆς Κοινότητος γράμματος, διὰ τοῦ ὁποίου ἐγνωρίσθη κοινὸν τῆς πόλεως Σμύρνης Διδασκαλεῖον τὸ Φιλολογικὸν Γυμνάσιον.

Ο ΣΜΥΡΝΗΣ ΑΝΘΙΜΟΣ ΕΠΙΒΕΒΑΙΟΙ.

Ὅτι τὸ χρῆμα τῆς παιδείας εἶναι ἀναγκαιότατον εἰς τὸν ἄνθρω-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.

Α.΄

ΠΕΡΙ ΑΡΧΗΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ (α).

Τὸ Φιλολογικὸν Γυμνάσιον ἔλαβεν ἀρχὴν τὸ αωθ ἔτος, Σεπτεμβρίου ά., ἐπιτροπευόντων τῶν κυρίων Παντολέοντος Ῥοδοκανάκη, καὶ Φιλίππου Καππάρεως, καὶ Δημητρίου Τουφεξόγλου. Οὗτοι οἱ ἄνδρες, ὑπὸ γενικῆς συνόδου τῶν Δημογερόντων, καὶ Δωδεκανδρῶν, καὶ τῶν ἄλλων ἀρχόντων καὶ προκρίτων ἐμπιστευθέντες τὴν ἐπιτροπίαν τοῦ τότε ἀκόμη ἀσυστάτου Γυμνασίου, ἐπροσκάλεσαν ἀρχιδιδάσκαλον αὐτοῦ τὸν εἰς Βιένναν τῆς Αὐστρίας διατρίβοντα Κ. Μ. Κούμαν, χορηγοῦντος τοῦ Κοινοῦ τὰ ἀπαιτούμενα ἔξοδα, διορίζοντές τον νὰ ἀγοράσῃ καὶ νὰ φέρῃ μεθ' ἑαυτοῦ συλλογὴν μικρὰν τῶν ἀναγκαιοτέρων ἐπιστημονικῶν βιβλίων καὶ πειραματικῶν ὀργάνων· εἶναι δὲ ταῦτα τὰ σημειωμένα εἰς σελίδα 185 ταύτης τῆς βίβλου. Ἐλθὼν δὲ οὗτος καὶ παραλαβὼν τὴν σχολαρχίαν, ἤρχισε τὴν παράδοσιν τῶν Μαθηματικῶν ἐπιστημῶν, κατὰ τὴν προεκτεθεῖσαν ἡμέραν. Διὰ δὲ τὴν Φιλολογίαν ἐπροσκάλεσαν οἱ ἐπίτροποι ἀπὸ Θεσσαλονίκης, τὸν ἐκεῖ τότε διατρίβοντα (β) Κωνσταντῖνον Οἰκονόμον τὸν Πρεσβύτερον,

---

(α) Μετεγράφη ἐκ τοῦ παρ' ἡμῖν σωζομένου Κώδικος τοῦ Φιλολογικοῦ Γυμνασίου ἐπιγραφομένου «Βίβλος περιεκτικὴ τῶν γραμμάτων καὶ κτημάτων τοῦ Φιλολογικοῦ Σχολείου τῆς Σμύρνης. Ἀπὸ μὲν συστάσεως αὐτοῦ ἔτει ὀγδόῳ· ἀπὸ δὲ Χριστοῦ ΑΩΙΖ. Ὀλυμπιάδος ΧΜΘ. τὸ Α». Σημ. ἡμετ.—

(β) Διέτριβεν ἐν Θεσσαλονίκῃ ὁ ἀοίδιμος ἡμῶν Πατὴρ διὰ τὴν ἑξῆς αἰτίαν. Ἡ Μεγ. Ἐκκλησία μαθοῦσα ὅτι ὁ Οἰκονόμος ἔμελλε καὶ δεύτερον ἕνεκα συκοφαντίας ἵνα μετακαλεσθῇ ἐκ Τσαριτσάνης εἰς Ἰωάννινα παρὰ τοῦ ἀδηφάγου τυράννου τῆς Ἠπείρου καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος Ἀλῆ Πασᾶ ὡς συνεταῖρος τοῦ ἀοιδίμου Παπᾶ Εὐθυμίου Βλαχάβα καὶ ὑποστῇ δεινότερα τῶν προτέρων παθημάτων, προνοουμένη ὑπὲρ αὐτοῦ διὰ πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς, γεγραμμένης τῇ ά Αὐγούστου 1808, διέταξεν αὐτὸν ἵνα μεταβῇ εἰς τὸ κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Σερρῶν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ὀλιγώτερον. Ταύτην δὲ τὴν τιμήν, ὡς οὖσαν ἀλλοτρίαν, ἐνόμιζον ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀπολαύσῃ, καὶ παρεκίνουν ἐπιμόνως τὸν Ὡράτιον νὰ ζητήσῃ αὐτὸς νὰ κάμῃ τὰ ἐγκαίνια. Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἠναγκάσθη ὁ Ποπλικόλας νὰ ἐκστρατεύσῃ· τότε οἱ ἐναντίοι κοινῶς ἀποφασίσαντες νὰ καθιερώσῃ τὸν ναὸν ὁ Ὡράτιος, ἀνεβίβαζον αὐτὸν εἰς τὸ Καπιτώλιον, νομίζοντες ὅτι ἐνόσῳ εἶναι παρὼν ἐκεῖνος δὲν ἠδύνατο νὰ κατορθώσωσι τὸν σκοπόν των. Λέγουσι δέ τινες ὅτι ἔβαλον εἷς ὕπατοι κλήρους, καὶ εἰς μὲν τὸν Ποπλικόλαν ἔπεσε καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ ἡ ἐκστρατεία, εἰς δὲ τὸν Ὡράτιον ἡ καθιέρωσις. Πλὴν δύναται ἕκαστος περὶ τούτων νὰ συμπεράνῃ ἐξ ὅσων ἐπράχθησαν εἰς τὴν καθιέρωσιν. Τῇ ιγ. τοῦ Σεπτεμβρίου, ἥτις συμπίπτει μάλιστα μὲ τὴν πανσέληνον τοῦ Μεταγειτνιῶνος, ἐν ᾧ ἦσαν ὅλοι συνηθροισμένοι εἰς τὸ Καπιτώλιον ὁ μὲν Ὡράτιος, σιωπῆς γενομένης, ἔκαμε τὰς ἄλλας τελετάς, καὶ πιάσας τὰς θύρας τοῦ ναοῦ ἐξεφώνει τὰς νενομισμένας εἰς τὴν καθιέρωσιν εὐχάς. Ὁ δὲ ἀδελφὸς τοῦ Ποπλικόλα Μάρκος πρὸ πολλοῦ στεκόμενος εἰς τὰς θύρας, καὶ παραφυλάττων τὴν ὥραν, Ὦ ὕπατε, εἶπεν, ὁ υἱός σου ἀπέθανεν ἀῤῥωστήσας εἰς τὸ στρατόπεδον. Τοῦτο ἐπίκρανεν ὅλους, ὅσοι τὸ ἤκουσαν· ὁ δὲ Ὡράτιος χωρὶς νὰ ταραχθῇ καθόλου, τόσον μόνον ἀπεκρίθη, « Ῥίψατε λοιπὸν τὸ λείψανον ὅπου θέλετε, διότι ἐγὼ δὲν ἀναδέχομαι τὸ πένθος», καὶ ἐξηκολούθει νὰ τελειώσῃ τὴν καθιέρωσιν. Τὸ μήνυμα τοῦτο δὲν ἦτο ἀληθές, ἀλλ' ὁ Μάρκος εἶπε τὸ ψεῦμα διὰ νὰ κάμῃ τὸν Ὡράτιον ν' ἀφήσῃ τὰ ἐγκαίνια. Καὶ εἶναι τῷ ὄντι θαυμαστὸς ὁ ἀνὴρ διὰ τὴν σταθερότητα, εἴτε παρευθὺς ἐννόησε τὴν ἀπάτην, εἴτε καὶ ἐπίστευσε τὸν λόγον χωρὶς νὰ ταραχθῇ.

§. ιε. Παρόμοια συνέβησαν ὡς φαίνεται, κατὰ τύχην καὶ εἰς τοῦ δευτέρου ναοῦ τὴν καθιέρωσιν. Ἐπειδὴ τὸν μὲν πρῶτον ναόν, τὸν δποῖον, ὡς εἴπομεν, ἔκτισε μὲν ὁ Ταρκύνιος, καθιέρωσε δὲ ὁ Ὡράτιος, εἰς τοὺς ἐμφυλίους πολέμους ἠφάνισε πυρκαϊά. Τὸν δὲ δεύτερον ἀνήγειρε μὲν ὁ Σύλλας, καθιέρωσε δὲ ὁ Κάτουλος, ἀποθανόντος τοῦ Σύλλα πρὸ τῆς καθιερώσεως. Ἀφ' οὗ δὲ καὶ οὗτος ἐκάη εἰς τοῦ Βιτελλίου τὴν ἐπανάστασιν, τὸν τρίτον ὁ καθὼς εἰς τἄλλα, οὕτω καὶ εἰς τοῦτο τὸ ἔργον εὐτυχὴς Οὐεσπεσιανὸς ἔκτισεν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, καὶ εἶδε μὲν αὐτὸν τελειωμένον, δὲν εἶδεν ὅμως αὐτὸν μετ' ὀλίγον καιόμενον· ἀλλὰ τόσον μόνον εὐτυχέστερος ἐστάθη παρὰ τὸν Σύλλαν, καθ' ὅσον ἐκεῖνος μὲν ἀπέθανε πρὸ τῆς ἀφιερώσεως,

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Σημ. Ε΄. Τὰ ἀρνητικὰ *Μὴ* καὶ *Οὐ* σημαίνουσιν ἀπόφασιν Τὸ μὲν *Οὐ* πλήρη καὶ ἀνεξάρτητον· οἷον, Οὐ φιλῶ· καὶ συντάσεται πρὸς πᾶσαν ἔγκλισιν πλὴν τῆς Προστακτικῆς· καὶ πρὸς ὄνομα· οἷον, Ἡ οὐ διάλυσις. Τὸ δὲ *Μὴ* ἔχει πλαγίαν ἀείποτε σημασίαν χρεμαμένην ἀπ᾽ ἄλλης τινὸς σχέσεως. Διὰ τοῦτο τίθεται. 1) Ἐπὶ τῶν ὑποθετικῶν. οἷον, Οὐ λήψομαι, εἰ μὴ σὺ κελεύεις. 2) Επὶ τῶν ἀναφορικῶν· οἷον, Ἃ μὴ προσήκει· οὕτω καί, Τὰ μὴ καλὰ (ἅ μή). 3) Ἐπὶ τῶν εἰς ἀβέβαιον λόγον ἀναλυομένων μετοχῶν· οἷον, Ἐχρώμην ἂν αὐτῷ μηδὲν κεκτημένῳ (εἰ μηδὲν ἐκέκτητο). Τὸ δὲ οὐδὲν κεκτημένῳ, σημαίνει ὡρισμένως, ὅτι οὐδὲν κέκτηται. 4) Ἐπὶ τῶν ἀπαρεμφάτων· οἷον, Ἐκέλευσε μὴ λέγειν. 5) Μετὰ προστακτικοῦ ἐνεστῶτος ἀπαγορευτικοῦ· οἷον, Μὴ γράφε· 6) Ἐπὶ τῶν εὐκτικῶν, ὅταν σημαίνωσιν, εὐχήν· οἷον, Μὴ γένοιτο. 7) Πρὸς Ἀόριστον ὑποτακτικῆς ἐπὶ προσταγῆς, καὶ ὅταν τὸ ῥῆμα προηγούμενον σημαίνῃ φόβον ἢ φροντίδα· οἷον, Φοβοῦμαι μή. Ὅρα μὴ πέσῃς. Εἰς τὰ τοιαῦτα ῥήματα συντάσσεται τὸ *Μὴ* καὶ πρὸς μέλλοντα ὁριστικῆς· οἷον, Φοβοῦμαι μὴ εὑρήσομεν· καὶ πρὸς ἀόριστον· οἷον, Δέδοικα μὴ ἐψεύσθη. Μὴ ψεύδεσιν ἐντετυχήκαμεν. Ἀπὸ δὲ παρῳχημένου καὶ πρὸς εὐκτικήν· οἷον, Ἐδεδήει μὴ πέσοι. Συνθέτως δὲ τὸ Οὐ μὴ πρὸς ἐπίτασιν ἁπλῆς ἀποφάσεως εἰς Μέλλοντα ὁριστικῆς καὶ εἰς Ἀόριστον ὑποτακτικῆς ἀπαγορευτικῆς· οἷον, *Οὐ μὴ* γράψῃς. Ὡσαύτως καὶ τὸ *Μὴ οὐ* φέρεται πρὸς ἀπαρέμφατον καὶ ἀντὶ ἁπλοῦ Μή· οἷον, Μὴ οὐχὶ ἀπειπεῖν. Καὶ πρὸς μετοχήν· οἷον, Μὴ οὐ χρόνῳ ληφθείς.

Σημ. Ϛ΄. Τὰ ποιότητος καὶ τρόπου σημαντικὰ συμφέρονται πρὸς τὸ ῥῆμα μετὰ πτώσεων ἐλλειπτικῶν, ἢ γενικῆς· οἷον, Καλῶς ἔχει τοῦ σώματος (ἐπὶ)· ἢ αἰτιατικῆς· οἷον, Οὕτως ἔχω γνώμης, ἢ τὴν γνώμην (κατά).

Σημ. Ζ΄. Τὸ Ὡς μετὰ τόνου μὲν ἐκλαμβάνεται ἀντὶ τοῦ οὕτω, χωρὶς δὲ τόνου ποτὲ μὲν ἔχει χρονικοῦ ἐπιῤῥήματος σημασίαν· οἷον, Ὡς δὲ ἦλθον. Ποτὲ δὲ εἶναι ὁμοιωματικὸν ἢ ἐπιτατικὸν ἐπίῤῥημα. Ἄλλοτε δὲ εἶναι σύνδεσμος σημαίνων τὸ ὅτι· οἷον, Ὡμολόγουν ὡς καλὸν ἡ ἀρετή. Τὸ δὲ Ὥστε εἶναι 1) ἢ ὁμοιωματικὸν ὡς τὸ ὡς· 2) ἢ ἀποστατικὸν ἀποδιδόμενον πρὸς τὸ τοσοῦτον, οὕτως, ἢ κατ᾽ ἀπαρέμφατον, ἢ κατ᾽ εὐκτικήν, ἢ καθ᾽ ὁριστικὴν ἔγκλισιν. 3) Συμπερασματικόν, φερόμενον εἰς προστακτικὴν ἢ ὑποτακτικήν· οἷον, Ὥστε μὴ φοβώμεθα. Τὸ δὲ Ὡς σημαίνει προσέτι καὶ αἰτιολογίαν, καθὼς τὸ ἐπειδὴ, καὶ τὸν τελικὸν ἵνα, φερόμενον πρὸς ὑποτακτικὴν καὶ μέλλοντα ὁριστικῆς. 2) Συνάπτεται μετὰ τῶν ὑπερ-

Ακαδημία Αθηνών Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τὴ ἡ κοπέλλα. Διὰ νὰ κάμω τὸν λόγον σας ὅμως, ἀποφασίζω νὰ τὴν ἐπάρω, ἂν ὁρίζετε.

Ἑξηνταβελώνης.

Ἐγώ; Ἐγώ, παιδί μου, εἶμαι στοχαστικώτερος ἀπὸ ὅ,τι μὲ νομίζεις. Δὲν θέλω ποτὲ νὰ βιάσω τὴν ὄρεξι σου.

Κλεάνθης.

Ἐγώ, Παππάκη, στέργω ταύτην τὴν βίαν δι' ἀγάπην σας.

Ἑξηνταβελώνης.

Ὄχι, ὄχι! ἡ 'πανδρειὰ στέκει εἰς τὸ θέλεις με καὶ θέλω σε. Ἀλλειῶς, ἂν λείπῃ ἡ ἀμοιβαία κλίσις, δὲν ἔχει τέλη καλά.

Κλεάνθης.

Τοῦτο, Παππάκη, 'μπορεῖ νὰ γένῃ καὶ ὕστερον. Δὲν ἐνθυμεῖσθε τὸ γνωμικόν; Πολλάκις εἶν' ὁ ἔρωτας καρπὸς τῆς ὑπανδρείας.

Ἑξηνταβελώνης.

Ὄχι! ἀπὸ μέρους τοῦ ἀνδρὸς δὲν πρέπει νὰ γίνωνται τέτοιαις συγκατάβασεις. Ἐδῶ κινδυνεύουνε νὰ συμβοῦνε κακὰ ἐπακόλουθα, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν ἀγαπῶ νὰ ἐνέχωμ' ἐγώ. Ἂν εἶχες κἄποιαν κλίσιν εἰς αὐτήν, μὲ ταῖς χαραῖς! σὲ ἔβανα τότε 'ς τὸν τόπο μου. Ἐπειδὴς ὅμως τοῦτο δὲν εἶναι, ἀκολουθῶ τὸν πρῶτό μου σκοπό, καὶ τὴν ἐπαίρω ἀτός μου.

Κλεάνθης.

Ἔ, Παππάκη! Ἐπειδὴ κατήντησε τὸ πρᾶγμα ὡς ἐδῶ, πρέπει νὰ σᾶς ἀνοίξω τὰ φύλλα τῆς καρδίας μου, καὶ νὰ σᾶς ἐξομολογηθῶ τὸ μυστικόν μας. Ἐγὼ ἀγαπῶ τὴν Χαρίκλειαν ἀφ' ἧς ὥρας τὴν ἴδα εἰς τὸν περίπατον, καὶ πάντα εἶχα σκοπὸν νὰ σᾶς τὴν ζητήσω γυναῖκα. Ἐμποδίσθην ὅμως ἀπὸ τὴν προκήρυξιν τοῦ σκοποῦ σας, φοβούμενος μή σας παραπικράνω.

Ἑξηνταβελώνης.

Καὶ 'πῆγες, τὴν ἐπισκέρθηκες;

Κλεάνθης.

Ναίσκε, Παππάκη!

Ἑξηνταβελώνης.

Πολλλαὶς φοραίς;

Κλεάνθης.

Ἀρκεταίς. Τώρα εἶναι καιρὸς ἀφ' οὗ τὴν ἀγαπῶ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

§. ζ'. Εἰς τὸ Ταϋγάνιον τέλος ἀπεχαιρετίσθη καὶ μετὰ τοῦ ἀοιδίμου καὶ ὁμοψύχου φίλου του Ἰωάννου Βαρβάκη, ὅστις ἀποδημῶν

σεν, ἐπὶ πᾶσι δὲ καὶ βίον ἀπεδείξατο σώφρονα καὶ ἀμώμητον ἀξίως τῆς ἑαυτοῦ γενέσεως καὶ ἀνατροφῆς. Ταῦτα μαρτυροῦμεν περὶ τοῦ Δημητρίου Ἰωαννίδου Οἰκονομίδου, ἄνδρα πεπαιδευμένον αὐτὸν εἰδότες ἀκριβῶς, καὶ ἱκανὸν διδάξαι καὶ ἄλλους μετὰ καρποφορίας ὅσα τῶν μαθημάτων ἐξέμαθεν· ἐφ' ᾧ καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον μαρτυρικὸν γράμμα πέμπομεν αὐτῷ, ἐπιβεβαιούμενον τῇ ἰδιοχείρῳ ἡμῶν ὑπογραφῇ καὶ σφραγίδι. Ἐκ Πετρουπόλεως· ἔτει σωτηρίῳ **1831**, **Μαΐου 26**». Πρὸς δὲ τὸν Διευθυντὴν τοῦ ἐν Χαρκόβῳ Πανεπιστημίου Βλαδίμηρον Φιλήτοβα ἔγραψε (τῇ **2** Ἰουνίου) τάδε· «Ἐξοχώτατε. Ἡ φήμη τῶν ὑμετέρων προτερημάτων, μὲ τὰ ὁποῖα στολίζετε τὸ κοινωφελὲς ὑμῶν ἐπάγγελμα, ἔχει προσηλωμένους εἰς τὴν ὑμετέραν ἀγάπην καὶ πολλούς, ὅσοι δὲν γνωρίζουσιν ὑμᾶς προσωπικῶς. Τούτων εἶς εἶμαι καὶ ἐγώ· διὰ τοῦτο θαρρούντως ἔρχομαι διὰ τῆς παρούσης μου νὰ προσφέρω τὴν ἀνήκουσαν τιμήν, καὶ συγχρόνως νὰ δώσω εἰς ὑμᾶς ἀφορμὴν πρὸς ὄφελος κοινόν, εἰς τὸ ὁποῖον ἀποβλέπει πάντοτε ἡ ὑμετέρα φιλανθρωπία. Εἰς τὸ Ταγαῤῥόκον διατρίβει Ἕλλην πεπαιδευμένος τ' ὄνομα **Δημήτριος Οἰκονομίδης**, ὅστις παρεκαλέσθη παρὰ τῶν ἐκεῖ κατοίκων ὁμογενῶν Γραικῶν νὰ διδάσκῃ τὰ παιδία αὐτῶν εἰς τὸν οἶκον του τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ τὴν Καταστιχογραφίαν. Περὶ τούτου ἐζήτησεν ὁ Οἰκονομίδης οὗτος τὴν ἄδειαν παρὰ τοῦ Διρέκτορος τοῦ ἐν Ταγαῤῥόκῳ Γυμνασίου, καὶ ὁ Διρέκτωρ ἔγραψε πρὸς τὴν αὐτόθι Οὐνιβερσιτάν, ἥτις ἀπεκρίθη κατὰ τάξιν, ὅτι χρεωστεῖ ὁ Οἰκονομίδης νὰ παραστήσῃ εἰς αὐτὴν τὰς ἀποδείξεις τῶν γνώσεών του καὶ τοῦ ἐπαγγέλματός του. Περὶ τούτων ἐξοχώτατε κρίνω καὶ ἐγὼ χρέος ἰδιόν μου νὰ δηλοποιήσω εἰς ὑμᾶς τὰ ἑφεξῆς. Ὁ Δημήτριος Οἰκονομίδης εἶναι τέκνον οἰκογενείας ἐπισήμου, καὶ πεπαιδευμένος ἀληθῶς καὶ τὰ ἤθη χρηστὸς καὶ τίμιος· ἐπαιδεύθη κατὰ τάξιν εἰς τὸ Πατριαρχικὸν Φιλολογικὸν Γυμνάσιον Σμύρνης, καθ' ὃν καιρὸν ἤμην ἐγὼ τοῦ Γυμνασίου τούτου Σχολάρχης. Ἐλθὼν δὲ εἰς Ταγαῤῥόκον ἐνησχολήθη τὸ πρῶτον εἰς τὸ ἐμπόριον παρὰ τῷ μακαρίτῃ Βαρβάκῃ. Μετὰ δὲ τὴν τούτου ἀναχώρησιν περιπεσὼν εἰς διαφόρους περιστάσεις ἐδυστύχησεν, ἀλλὰ δὲν ἠδίκητεν οὐδένα· ἔμεινε πτωχὸς καὶ τίμιος· καὶ τώρα θέλων νὰ ἐπιχειρισθῇ τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα, εἶμαι βέβαιος, ὅτι μὲ τὴν πολυμάθειάν του καὶ χρηστοήθειαν θέλει ὠφελήσει τῶν ὁμογενῶν τὰ τέκνα. Ἔστειλα πρὸς αὐτὸν ἰδιόχειρόν μου γράμμα μαρτυρικὸν τῆς παιδείας καὶ τῆς τιμίας αὐτοῦ διαγωγῆς, νὰ παραστήσῃ κατὰ τάξιν διὰ τοῦ Διρέκτορος τοῦ Γυμνασίου εἰς τὸ Κομητάτον τῶν Σχολείων τὸ κατὰ τὴν Οὐνιβερσιτὰν τοῦ Χαρκόβου. Γράφω καὶ πρὸς τὴν ὑμετέραν ἐξοχότητα ἰδίως, παρακαλῶν νὰ συνεργήσητε νὰ δοθῇ ἡ ἄδεια εἰς τὸν Οἰκονομίδην, διὰ νὰ διδάσκῃ κατ' οἶκον τὰ τέκνα τῶν συμπατριωτῶν αὐτοῦ. Δύω καλὰ θέλουσι πηγάσει ἐκ τούτου· πρῶτον θέλουσι προκόψει τὰ τέκνα τῶν Ταγαῤῥοκινῶν Γραικῶν καὶ κατὰ τὴν παιδείαν τὴν Ἑλληνικὴν καὶ κατὰ τὴν χρηστοήθειαν. Δεύτερον θέλει πορισθῇ καὶ αὐτὸς ὁ τίμιος ἄνθρωπος τὰ ἀναγκαῖα ἔξοδα, ζῶν μὲ τὸν ἱδρῶτα τοῦ προσώπου του καὶ μὲ τὸ κοινωφελὲς ἐπάγγελμά του. Καὶ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

τῷ πρώτῳ στίχῳ ἀντὶ τοῦ διαφθείροντος τὸν δακτυλικὸν ῥυθμὸν ἀγχιτέρμονα φέρει τὸ καὶ τῇ ἐννοίᾳ μᾶλλον ἁρμόζον ἀλιτέρμονα· ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ κατόπιν τοῦ οὔποτε ἔχει μοι καὶ ἀντὶ τοῦ ὑποτακτικοῦ νοήσῃς (οὕτω καὶ τὸ Βατικανὸν χειρόγραφον) προσῆκον ὁριστικὸν νοήσεις (ἀλλ' ἔμοι γε δοκεῖ κρεῖττον ἂν εἶναι εἴπερ τηρηθείσης τῆς ὑποτακτικῆς ἀντὶ τοῦ ψυχροῦ παρέλκοντος «μοι» ἐτίθετο τὸ ἀπαγορευτικὸν «μὴ», ὥστε τὴν συνήθη διὰ τοῦ οὐ μὴ ἐπιτεταμμένην ἀπαγόρευσιν παρέχειν «οὐ μὴ . . . νοήσῃς»)· ἐν δὲ τῷ τετάρτῳ στίχῳ ἀντὶ τοῦ ἀπεμφαίνοντος βασιλείαν ὀρθότερον βασίλειαν τὴν πόλιν δηλονότι. Ἐν δὲ τῇ ἐφεξῆς σελίδι ἕπεται καὶ ἕτερον ἡρωελεγεῖον ἀδέσποτον «εἰς μῶλον ἐν Σμύρνῃ τῇ θαλάσσῃ ἐπικείμενον, ἐν ᾧ καὶ ὑδρεῖον» τόδε·

Τίς βυθὸν ἠπείρωσε; τίς ἐν ῥοθίοισιν ἔτευξεν
'Ακτὴν ἀμφιρύτην λάεσι μαρμαρέοις;
Τίς δ' ἐνὶ κύμασι τεῦξε ποτὸν πλωτῆρας ἀφύσσειν
Αὐτῶν ἐκ νηῶν χερσὶν ἀρυσμένους;
Οὗτος ὁ ποικιλόμητις ἀνὴρ Βενέτιος ἀμύμων,
Κτίσμασι νικήσας Θησέα καὶ Πέλοπα.

Ἀμφότερα δὲ ταῦτα τὰ ἐπιγράμματα, ὡς εἰκάζομεν, ἔκειντο ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ μώλου, ὧν τὸ δεύτερον «Τὶς Βυθὸν» πολλῷ χαριέστερόν μοι δοκεῖ, πλήν γε τοῦ ἐσχάτου στίχου, ἔνθα τὸν Βενέτιον καὶ Θησέως καὶ Πέλοπος ἀνακηρύττει νικητήν. Παρετήρησε δὲ τοῦτο καὶ ὁ σοφὸς Ἰακώβσιος εἰπὼν parum apte citantur Pelopis et Thesei exempla (Tom. XII. p. 83). Ῥόθια δὲ καλοῦσιν ἀμφότεροι οἱ ἐπιγραμματοποιοὶ τὰ μετὰ ῥοίζου ἢ ῥόθου προσαράσσοντα κύματα εἰς τὴν παραλίαν, ἅπερ διὰ τοῦ μώλου ἀπειρχθέντα τερπωλὴν τῷ ἄστει κατέλιπον ἀκόρητον.

Βράκας.

Σιγὰ 'Αφέντη.

Ἐξηνταβελώνης.

Ω! τὸ χέρι μου.

Δημητράκης (τὸν σηκόνει).

Ἐκτυπήσετ' Αὐθέντα;

Ἐξηνταβελώνης.

Ὀλίγον. Ἔτρεξα μή πως ὁ κλέπτης τοῦτος προλάβῃ, κ' ἐπάρῃ 'ς τὸ χέρι του τ' ἄσπρα μού.

Βράκας.

Νὰ μὲ συμπαθήσετ' 'Αφέντη. Κιὰν τὰ ἔπερνα 'δικά σας ἤταν μονάχα τὸ ναῦλο τοῦ καϊκιοῦ ἤθελα νὰ κρατήσω.

Ἐξηνταβελώνης (πρὸς τὴν γυναῖκα).

Τ' εἶναι γυναῖκα;

Κερὰ Κακούλη.

'Αφέντη ὁ δοῦλός σας ἦλθ' ἐψὲς τὴ νύχτα, καὶ μ' ἐπρόσταξε νἄλθω σήμερα νὰ σᾶς φέρω τὸ νοῖκι. Αὔριον τελειόνει τὸ μηνιάτικο. Σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ καρτερέσετε ὡς τὴν Πέφτη, καὶ σᾶς φέρω τὰ δέκα γρόσσα.

Ἐξηνταβελώνης.

Ὡς τὴν Πέφτη; Ὄξω γλήγορ' ἀπὸ τὸ σπῆτι. Θέλω τ' ἄσπρα μου τούτη τὴ στιγμή. Ἔχω κ' ἐγὼ ἔξοδα. Νὰ ἀτήσου ἄκουσες τὸ δοῦλο πῶς τοῦ χρεωστῶ τὸν ναῦλο. 'Απ' αὐτὰ τὰ εἰσοδήματα προσμένω τὸ καθημερινό μου.

Κερὰ Κακούλη.

Δὲν ἔχω, 'Αφέντη, παρὰ μονάχα τοῦτα δὰ νὰ τὰ δυὸ γρόσσα, νὰ πάρω ἀλεῦρι τῶν παιδιῶν μου. Ὡς τὴν Πέφτην ἴσως ἐλθῃ ὁ ἄνδρας μου ἀπὸ τὴν Μαγνησίαν καὶ σᾶς δίνει τὸ χρέος.

Ἐξηνταβελώνης.

Ἄ! 'ς αὐτὸ τὸ πλευρὸ πέσε. Θὰ προσμένω 'γὼ πότε νἄλθῃ ὁ μεθύστακας ἐκεῖνος ἀπὸ τὴν Μαγνησίαν! Ἢ τ' ἄσπρα μου σήμερα, ἢ ὄξω 'πὸ τὸ σπῆτι.

Κερὰ Κακούλη.

Γιὰ τὸ Θεὸ τὸ κάμνεις 'Αφέντη!

Ἐξηνταβελώνης.

Μὴ μωρολογᾶς! Ἔχεις ἀμανέτι νὰ μὲ φέρῃς;

τηρ ὑπῆρχε τῷ Κύρῳ, μᾶλλον αὐτὸν φιλοῦσα. 2) Ἀντὶ τοῦ τῆς συνηθείας ἀτός του, ἢ ὁ ἴδιος· οἷον, αὐτὸς ταῦτ' εἶπε. Διὰ τοῦτο τό, αὐτός, τίθεται ἀδιαφόρως καὶ ἀντὶ τοῦ ἐγώ, καὶ Σύ· οἷον, αὐτὸς παρεγενόμην, καί, καὶ αὐτὸς τῶν πεπαιδευμένων εἶ· 3) Ἀντὶ τοῦ μόνος· οἷον, αὐτοὶ γὰρ ἐσμέν· 4) Μετὰ τοῦ ἄρθρου συντασσομένη ἐμφαίνει ταυτότητα, καὶ συντάσσεται πρὸς δοτικήν· οἷον, μέθη ἡ αὐτὴ τῇ μανίᾳ. Καὶ κατ' ὀνομαστικὴν μετὰ τοῦ καί· οἷον μέθη ἡ αὐτὴ καὶ μανία. Πολλάκις δὲ συντάσσεται πρὸς τρίτον ὑποκείμενον, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν ἀνάγεται ἀμέσως ἡ ταυτότης· οἷον, Θησεὺς κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Ἡρακλεῖ ἐγένετο. Ἡ δὲ ἀναφορική, ὅς, ἥ, ὅ, τίθεται· 1) ἐπὶ ἁπλῆς ἀναφορᾶς· οἷον, Ὅμηρος, ὃς Ἰλιάδα ἐποίησε. 2) Ἀντὶ μεριστικῶν προηγουμένης ὁμοίας πτώσεως· ἢ γενικῆς· οἷον, πόλεις Ἑλληνικάς, ἃς μὲν ἀναιρῶν, εἰς ἃς δὲ τοὺς φυγάδας κατάγων. Καί, τῶν δούλων ᾧ μὲν ἔδωκε πέντε μνᾶς, ᾧ δὲ δύω· ἀντί, τὰς μέν, τὰς δέ, τῷ μέν, τῷ δέ. 3) Ἐπὶ αἰτιολογίας· οἷον, θαυμαστὸν ποιεῖς, ὃς ἡμῖν οὐδὲν δίδως· ἀντὶ τοῦ ὅτι ἡμῖν.

Γ΄. Αἱ δὲ Ἀναφορικοαναποδοτικαί· ὅσος, τόσος, οἷος, τοιοῦτος, ἡλίκος, τηλικοῦτος, ἔπονται καὶ προηγοῦνται ἀλλήλων· οἷον, τοιοῦτος Μιλτιάδης οἷος Θεμιστοκλῆς, καὶ τ' ἀνάπαλιν. Ἐλλείπει δὲ πολλάκις ἡ ἑτέρα. 1) Ἐννοουμένη ἐκ τῆς συνεπείας τοῦ λόγου· οἷον, συμφορῶν πεπείραται (τοιούτων), οἵων οὐδείς. 2) Ἐπὶ θαυμασμοῦ· οἷον, Τοιαύτην κεφαλὴν ποθῶ, καὶ οἷά με εἴργασται! Ἐὰν δὲ ἡ ὀνομαστικὴ τῆς ἀναφορικῆς οἷος συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑπαρκτικὸν εἰμί· οἷον, χαρίζονται ἀνδρὶ τοιούτῳ, οἷος εἶ σύ· τότε παραλείπουσιν οἱ Ἀττικοὶ καὶ τὴν ἀνταποδοτικὴν καὶ τὸ ὑπαρκτικόν, μεταβάλλοντες τὸ ἀναφορικὸν καὶ τὴν ἀντωνυμίαν πρὸς τὴν πτῶσιν τοῦ ὀνόματος· οἷον, χαρίζονται οἵῳ σοὶ ἀνδρί, καὶ χωρὶς τοῦ ὀνόματος· οἷον, οἵῳ γε ἐμοὶ ἄπορον, ἀντὶ τοῦ ἄπορον ἀνδρί, οἷος εἰμὶ ἐγώ.

Σημ. Α΄. Τὸ οἷος ἀντὶ τοῦ δυνατὸς συντάσσεται πρὸς ἀπαρέμφατον· οἷον, οἷός τι ποιεῖν· καὶ τὸ ὅσον, κατ' ἔλλειψιν, οἷον, ὅσον ἀποζῆν.

Σημ. Β΄. Πολλάκις ἡ ἀναφορικὴ ὅς δὲν ἐπιφέρεται κατὰ πτῶσιν αἰτιατικήν, ὁποίαν ἀπαιτεῖ τὸ ἑπόμενον ῥῆμα, ἀλλὰ κατὰ τὴν πτῶσιν τοῦ προηγουμένου ὑποκειμένου· οἷον, τῷ ἡγεμόνι πιστεύομεν, ᾧ ἂν ὁ Κῦρος δῷ· (ἀντὶ ὅν)· χρῶμαι βιβλίοις, οἷς (ἀντὶ ἃ) ἔχω. Καὶ πρωθυστέρως· οἷον, ὧν σοι δέδωκε Θεός, τούτων χρῄζουσι πράσχου. Καὶ κατὰ μετάθεσιν τοῦ ἀντικειμένου εἰς τὸ ἑπόμενον ῥῆμα· οἷον, ἀπολαύω ὧν ἔχω ἀγαθῶν. Λείπει δὲ πολλάκις καὶ τὸ ἀντικείμενον· οἷον, μεμνημένος ὧν ἔπραξε. Τὸ αὐτὸ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Κερὰ Κακούλη.

Δὲν ἔχω ἄλλο παρὰ μονάχα ἕνα καζάνι, 'ποῦ πλουνούμασθε.

Ἐξηνταβελώνης.

Ἄμε νὰ τὸ φέρῃς. Δόσε με πρῶτα πόσα βαστᾷς ἐπάνω σου;

Κερὰ Κακούλη.

Δυὸ γροσσῶνε ψιλοὺς παράδες γιὰ τέσσερες ὀκάδες ἀλεῦρι.

Ἐξηνταβελώνης.

Φέρε τους ἐδῶ! Θέλεις κιἀλεῦρι! Ἄμε νὰ ψωμοζητήσῃς νὰ θρέψῃς τὰ παιδιά σου! Αὐτὰ τὰ ἄσπρα ἀνήκουν εἰς ἐμένα. Χά! μὲ ξένα κόλυβα δὲν ἀγιάζουνε! Μέτρα τους ἐδῶ νά!

Κερὰ Κακούλη.

Ὤϊμε τὴν κατακακορρίζικη! Ἐπαρέ τους!

Ἐξηνταβελώνης (μετρᾷ).

Πᾶ πᾶ πᾶ! Ὅλο κάλπικοι καὶ κουρεμένοι. Ὀγδῶντα παράδες μήδ' ἕνα γρόσσιο δὲν ἀξίζουν. Ἂς εἶναι δά! κουρεύου! Τοὺς κρατῶ καὶ γιὰ ἕνα γρόσσιο. Ἄμε νὰ μὲ φέρῃς καὶ διὰ τὰ ἐννέα τὸ καζάνι ἀμανέτι, ὅσῳ νὰ τὰ μετρήσῃς. Ἄμε μαζί της Βράκα, 'μπορεῖ νὰ μᾶς χρειασθῇ ἀπόψε εἰς τὸ μαγειρειόν. Γλήγορα νὰ τὸ φέρῃς.

Βράκας.

Μὲ ταῖς χαραῖς! (σιγά) Ἀνάθεμά σε σκύλλε! μὲ τὶ καρδιὰν ἀφῆκες τὰ φτωχὰ παιδιὰ ν' ἀπαιθάνουν τῆς πείνας! Σ τὴν πίσσα νὰ πᾶν τέτοια ἄσπρα! Αἷμα στάζουνε τ' ἀφωρισμένα. Οἱ φιλάργυροι, καθὼς βλέπω, γεμίζουνε τὴν σακκούλα των πλειότερ' ἀπὸ δάκρυα καὶ στεναγμοὺς τῶν φτωχῶνε πάρεξ ἀπὸ γρόσσα! Κάλλιο ψωμοζήτης, παρὰ φιλάργυρος!

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ ΤΡΙΤΗ.

Ἐξηνταβελώνης, Χαρίκλεια, Ζωήτσα, Κλεάνθης, Κεράτσα Σοφουλιώ, καὶ Δημητράκης.

Κλεάνθης.

Ἕως νὰ ἔλθῃ ὁ δοῦλος, Παππάκη, νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ εἰς τὸ καΐκι, μὲ τὴν ἄδειάν σας νὰ περιδιαβάσω τὸ 'σπῆτί μας τὰς κυρίας; Νὰ τὰς ὑπάγω καὶ εἰς τὸ περιβόλι διὰ νὰ τὰς φιλοφρονηθῶμεν ἐκεῖ μὲ τὰ γλυκίσματα;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

λωλαίς. Κι ἀπὸ 'δῶ ἔχετε νὰ κερδαίνετε πλειότερα 'πὸ δυὸ χιλιαδίτσαις. Τὸ παιγνίδι δὰ καὶ ταῖς περιδιάβασαις, ταὶς μισεῖ 'σὰν τὸν διάβολο, καὶ δὲν σηκόνει τὸ κεφάλι τση ἀπὸ τὴ δουλειά τση. Πρᾶγμα ἀσυνείθιστο 'ς ταῖς ἄλλαις κεράδες τσῆ Σμύρνης. Ὅλαις σχεδὸν αἱ ἀρχόντισσαίς μας δὲν τὸ καταχρειάζονται νὰ δουλεύγουνε. Φαγιὰ μονάχα θέλουνε, καὶ χωριά, καὶ στολίδια, καὶ χορούς, καὶ ἐγγάστρια πυκνά. Γιὰ τοῦτο ἔχουνε πάντα παραμάνναις. Ἐγὼ ἔχω μιὰ καλὴ γειτόνισσα, τῆς ὁποίας ὁ ἄνδρας 'πάγει νὰ χάσῃ ἐξ αἰτίας της ὅλο τὸ βιός του. Τρεῖς χιλιάδες γρόσσα δὲν τόνε σώνουνε κάθε χρόνο σὲ χωριὰ καὶ λουτρὰ καὶ παραμάνναις, καὶ ἄλλα κακὰ ἔξοδα τῆς κοκκώνας του. Βάλε τοῦ λόγου σου μονάχα χίλια πεντακόσια γρόσσα κέρδος ἀπὸ τέτοιαις παραλυσιαίς, καὶ χίλια πεντακόσια ἀπὸ τὴν καλὴν οἰκονομία τοῦ τραπεζιοῦ τση, τρεῖς χιλιάδες· καὶ δυὸ ἀπὸ τὴ φορεσιά τση, νὰ πέντε χιλιάδες γρόσσα τὸν καθέκαστο χρόνο κύριον εἰσόδημα.

Ἑξηνταβελώνης.

Καλά 'ναι κιαὐτά· μετρητὰ ὅμως δὲν βλέπω παρᾶ.

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Νὰ μὲ συμπαθήσετε! καὶ δὲν εἶναι σωστὴ προῖκα, ἔτσι μιὰ καλὴ ἀνατροφὴ τῆς κοπέλλας.

Ἑξηνταβελώνης.

Ἔ δὰ καὶ σύ! Τοῦτο εἶναι 'σὰν νὰ χωρατεύῃς. Τί με λογαριάζεις ὡς προῖκα πραγματικήν, ὅσα ἔξοδα δὲν θὲ νὰ κάμῃ; Πρέπει, πρέπει κ' εἰς τὸ χέρι κἄτί τοι. Ἀλλειῶς...

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Ἔλα Χριστὲ καὶ Παναγιά! Καλὲ θὲ νὰ πάρετε καὶ 'ς τὸ χέρι. Μ' εἴπανε πῶς ἔχουνε, δὲν ἐξέρω σὲ ποιὸ χωριό, χωράφια καὶ ὑποστατικά, εἰς τὰ ὁποῖα θὲ νὰ γενῆτε νοικοκύρης.

Ἑξηνταβελώνης.

Ἔτσι δά! Τώρα 'μιλεῖς κατά που πρέπει. Ἕνα πρᾶγμα μὲ πειράζει ἀκόμα, καὶ νὰ σοῦ τὸ 'πῶ. Ἡ κόρη εἶναι νέα, καὶ οἱ νέοι πολλαῖς φοραῖς ἀγαποῦνε τοὺς ὁμοίους των. Φοβοῦμαι λοιπὸν μήπως ἡ κοπέλλα δὲν νοστιμευθῇ ἕναν ἄνδρα τῆς ἡλικίας μου, καὶ τοῦτο πᾶς καὶ μοῦ προξενήσῃ κἄποιαις δυσαρέσκειαις μικραίς!

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Ἄ! δὲν γνωρίζετε καλὰ τὴν κοπέλλαν, ἀφέντη. Ἔχει μιὰ παρά-

Βαρδαλαμπούμπας.

Παράξενος αὐθάδεια! Πλὴν διὰ νὰ σ' ἀποστομώσω, μάθε, ὅτι εἶναι δεκαὲξ χρόνοι τὸ ὀλιγώτερον, ἀφ' οὗ ὁ ἄνθρωπος περὶ τοῦ ὁποίου ὁμιλεῖς, ἐπνίγη εἰς τὴν θάλασσαν, ὁμοῦ μὲ τὴν γυναῖκά του, καὶ τὴν κόρην του καὶ τὸν θετὸν υἱὸν καὶ ἀνεψιόν του, ἐρχόμενος ἀπὸ τὴν πατρίδα του νὰ μετοικήσῃ εἰς τὴν Σμύρνην, χάριν ἐμπορίου.

Δημητράκης.

Ναίσχε! Πλήν, διὰ νὰ σᾶς ἀποστομώσω, μάθετε, ὅτι ὁ ἐκ βρέφους θετὸς υἱὸς καὶ ἀνεψιός του, περίπου ἑπτὰ χρόνων τὴν ἡλικίαν, διεσώθη ἀπὸ τὸ ναυάγιον μαζὶ μὲ ἕνα δοῦλον, ἁρπαχθεὶς ἀπὸ μίαν βάρκαν Νυδριώτικην. Καὶ ὁ θετὸς υἱὸς καὶ ἀνεψιός του, εἶμ' ἐγώ, ὅστις σᾶς ὁμιλῶ! Μάθετε, ὅτι ὁ Νυδριώτης Καραβοκύρης, κατανυχθεὶς ἀπὸ τὴν δυστυχίαν μου, μὲ ἠγάπησε, καὶ μὲ ἀνέθρεψε, καὶ μ' ἐπαίδευσεν, ὡς ἴδιόν του τέκνον. Μάθετε ὅτι, ἀκούσας ὕστερον, ὅτι δὲν ἀπέθανεν ὁ πατήρ μου, καθὼς ἐνόμιζα, ἔλαβα τὴν ἄδειαν νὰ περιέλθω νὰ τὸν ζητήσω. Διαβαίνων ἀπὸ τὴν Σμύρνην, εἶδα τὴν ὡραίαν Ζωήτσαν. Ἐτρώθην ἀπὸ τὸ κάλλος της. Ἡ βία τοῦ ἔρωτος, καὶ ἡ σκληρότης τοῦ πατρός της μὲ ἠνάγκασαν νὰ εἰσχωρήσω εἰς τὴν οἰκίαν των, ὡς ὑπηρέτης. Δὲν ἔμεινα ὅμως κατόπιν ἀπὸ τὸ πατρικόν μου χρέος. Ἔστειλα ἄλλον νὰ τὸν ζητήσῃ πανταχοῦ. Ἰδού, Ἄρχων, ἡ ἱστορία μου, κρίνε την τώρα ὅσον, καὶ ὅπως θέλεις.

Βαρδαλαμπούμπας.

Καὶ ἔχεις καὶ ἄλλας ἀποδείξεις, ἐξω ἀπὸ τοὺς λόγους σου, νὰ μᾶς βεβαιώσῃς, ὅτι ἡ ἱστορία σου δὲν εἶναι μῦθος θεμελιωμένος, εἰς μίαν ἀλήθειαν;

Δημητράκης.

Ἔχω τὸν Νυδριώτην εὐεργέτην μου. Ὅλοι γνωρίζουν ἐδῶ Ἀποστόλην τὸν Γλυκοφρύδην. Ἔχω τὴν σφραγίδα τοῦ ἀγαθοῦ πατρός μου εἰς ταῦτο τὸ δακτυλίδι, καὶ ταῦτο τὸ ἐγκόλπιον, τὰ ὁποῖα μοῦ τὰ εἶχεν ἡ μήτηρ μου ἐπάνω μου κρεμασμένα. Ἔχω καὶ τὸν γέρο Φίλανδρον τὸν παλαιόν μας δοῦλον, ὅστις μὲ προσμένει εἰς τὴν Νύδραν.

Χαρίκλεια (ἐκστατική).

Αἰβοί! Τί ἀκούω; Μὴ φαντίζῃς περισσότερον διὰ μαρτυρίας. Ἀφ' ὅσα εἶπες — συμπεραίνω — ὅτι εἶσαι — Ἀδελφός μου!

Δημητράκης (ἐκστατικός).

Σὺ εἶσαι ἀδελφή μου;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

χ' ἐλευθερονόμεθα μίαν φοράν, ἀπὸ τὴν τυραννίαν, εἰς τὴν ὁποίαν μᾶς ἔχει τόσον καιρὸν ἀλυσιδωμένους ἡ ἀνυπόφορος φιλαργυρία του.

Ζ ω ή τ σ α.

Ἀληθινὰ καθ' ἡμέραν, ἀπ' ὀλίγον ὡς πολύ, μᾶς δίδει αἰτίας νὰ στενάζωμεν διὰ τὸν θάνατον τῆς μητρός μας.

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Σιγά! Ἀκούω τὴν φωνήν του. Ἂς ἀπομακρυνθῶμεν ὀλίγον νὰ τελειώσωμεν τὰ μυστικά μας, καὶ ὕστερον ἐνόνομεν τὰς δυνάμεις μας, διὰ νὰ πολεμήσωμεν τὴν σκληρότητα τῆς διαθέσεώς του.

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς, Σ τ ρ ο β ί λ η ς.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ἔξω τώρ' ἀπ' ἐδῶ. Μὴ μετά μου 'μιλήσῃς τίποτε. Ἄϊδε, ἐβγαλε τὸν λαιμόν σου ἀπὸ τ' ὀσπῆτί μου! Πρωτοκλέρτη! ἀγριογούρονον τῆς χρεμασταριᾶς.

Σ τ ρ ο β ί λ η ς (σιγά).

Ἐν ἴδα ποτές μου τόσον κακὸν ἄθρωπο, 'σὰν καὶ τοῦτο νὰ τὸν καταραμένο γέρο. Ἐγὼ θαῤῥῶ, χώρις ἄλλο, διάβολό 'χει μέσα του.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Τί μουρμουρίζεις εἰς τὰ 'δόντια σου;

Σ τ ρ ο β ί λ η ς.

Καὶ γιατὶ μὲ διώχνετέ νε.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ἄ χρεμασμένε! τί σε πρέπει νὰ μ' ἐξετάζῃς τὸ διὰ τί! Ἔξω γλήγωρα σὲ σκοτόνω.

Σ τ ρ ο β ί λ η ς.

Κ' ἤντα σᾶς ἔκαμα;

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ὅ,τι μ' ἔκαμες! Θέλω νὰ φύγῃς!

Σ τ ρ ο β ί λ η ς.

Ἀφέντη! Ὁ γυιός σας μὲ παράγγειλε νὰ τὸν ἀπαντέξω 'δω νά.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ἄμε νὰ τὸν ἀκαρτερέψῃς εἰς τὸν δρόμον. Μὴ στέκεσαι 'ς τ' ὀσπῆτί

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τεθεν καὶ μόνον ἐκαρποῦτο καὶ εἶχε τὴν πρόσοδον καὶ τῶν ἀναγκαίων τὴν εὐπορίαν) τῷ κοινῷ συμπεριείληπται ἀτυχήματι καὶ τῆς πρὶν ἐπισκοπίας διὰ τὰ κοινὰ τῶν ἐνοικούντων πάθη ἐστέρηται, οὐχ οἵά τε οὖσα τὸ λοιποῦ τρέφειν καὶ περιθάλπειν τὸν ἑαυτῆς προστάτην τε καὶ ποιμένα, οὗ ἕνεκα παραγενομένου ἤδη σωματικῶς εἰς τὰ ὧδε τοῦ ἀρχιερατικῶς προϊσταμένου αὐτῆς ἱερωτάτου μητροπολίτου Σμύρνης ὑπερτίμου καὶ ἐξάρχου Ἀσίας ἐν ἁγ. κὺρ Νεοφύτου καὶ τὴν τοσαύτην κοινὴν ἀτυχίαν καὶ φθορὰν τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ δεδηλωκότος ἡμῖν, καὶ τὸ μηκέτι ὑπολελεῖφθαι τρόπον κυβερνήσεως τῇ ἀρχιερωσύνῃ αὐτοῦ, ἐὰν μὴ ἐπινοηθῇ καὶ προστεθῇ ἑτέρα τις πόθεν βοήθεια καὶ χορηγία ἀναπληρῶσαι ὁπωσοῦν δυναμένη τὴν ἐπισυμβᾶσαν ὕφεσιν καὶ ἔλλειψιν τῶν πρὶν εἰσοδημάτων καὶ παρηγορῆσαι μικρὸν τὴν τοσαύτην στενοχωρίαν καὶ ἔνδειαν τοῦ Ἀρχιερέως, ἐφ' ᾧ δύνασθαι προσεδρεύειν καὶ ποιμαίνειν ἐν ἀνέσει τὸν ἐν αὐτῇ τοῦ Κυρίου λαόν, σκέψεως τε κοινῆς καὶ συνοδικῆς περὶ τούτου γενομένης ἐπὶ τῷ εὑρεθῆναι τὸν ἐφαρμόζοντα καὶ δυνατὸν τῆς τοιαύτης θεραπείας καὶ διορθώσεως τρόπον, τελευταῖον ἐκκλησιαστικῶς καὶ συνοδικῶς ἐκρίθη καὶ ἐγνωμοδοτήθη καὶ ἀπεφάνθη εὔλογον καὶ δίκαιον τὴν πλησιάζουσαν καὶ οὐ μακρὰν διῃσταμένην νῆσον τῶν Μοσχονησίων, (τέως ἐξαρχίαν οὖσαν πατριαρχικὴν προφιλοτιμηθεῖσαν τῷ τιμιωτάτῳ καὶ εὐγενεστάτῳ ἄρχοντι μεγάλῳ πο-
στελνίκῳ κυρίτζῃ Μανωλάκῃ, τῷ κατὰ πνεῦμα υἱῷ ἀγαπητῷ τῆς ἡμῶν Μετριότητος) προστεθῆναι καὶ συνενωθῆναι τῇ μητροπόλει Σμύρνης, καὶ μίαν τοῦ λοιποῦ μετ' ἐκείνης ἐπαρχίαν γενέσθαι ἀναφαιρέτως καὶ ἀναποσπάστως, καὶ τῇ τοιαύτῃ προσθήκῃ ἀνασώσασθαι τὴν μητρόπολιν ταύτην τοῦ ἐπηρτημένου κινδύνου τῆς περὶ τὸ δύνασθαι ἐκτρέφειν καὶ περιθάλπειν Ἀρχιερέα ἀμηχανίας· ἐν τοιαύτῃ μέντοι συνθήκῃ καὶ συμφωνίᾳ τοῦ τὴν ἐξαρχίαν ταύτην τῶν Μοσχοννησίων συνενωθῆναι μὲν τῇ μητροπόλει Σμύρνης ἀδιασπάστως καὶ ἀναφαιρέτως εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα, καὶ συνδεθῆναι ταύτῃ ἀδιαλύτως, ὑποκειμένην τε εἶναι ταύτῃ καὶ νῆσον ἐνοριακὴν τῆς μητροπόλεως Σμύρνης εἶναι τε καὶ ὀνομάζεσθαι, καὶ μέρος γνήσιον ἐκείνης γενέσθαι, μηκέτι ἔχουσαν τὸ τῆς ἐξαρχίας πρᾶγμα καὶ ὄνομα, μὴ μέντοι στερηθῆναι τὸν φθάσαντα καθάπαξ φιλοτιμηθῆναι ταύτην ἐκκλησιαστικῶς ῥηθέντα ἄρχοντα κυρίτζην Μανωλάκην τὸ σύνηθες καὶ διωρισμένον ἐτήσιον, ὅπερ ἐκαρποῦτο καὶ ἐλάμβανε μέχρι τοῦδε, ἀλλὰ λαμβάνειν μὲν αὐτὸ ἀνενοχλήτως ἐφ' ὅρου ζωῆς τῆς αὐτοῦ τιμιότητος ἰδίως καὶ πρὸς

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

λιστος ἔπαινος, τὸν ὁποῖον ἡ Πλουτάρχειος Μοῦσα βραχυλόγως ἔπλεξεν εἰς τὸν Πλάτωνα. Τὴν περιοχὴν τῶν συγγραμμάτων τοῦ φιλοσόφου παραβάλλει μὲ τὴν μεγάλην πόλιν τῶν Ἀθηνῶν, ἥτις, ὡς ὠνόμασεν αὐτὴν ὁ Εὐριπίδης, ἦτο «Θεῶν ἱερὸν σκήνωμα». Τὸν δὲ ἀτελῆ περὶ τῆς Ἀτλαντίδος λόγον ὁμοιάζει πρὸς τὸν εἰς τὰς Ἀθήνας ἀτελῆ ναὸν τοῦ Ὀλυμπίου Διός. Τοῦτον τὸν ναὸν ἐπεχείρησε πρῶτον νὰ ἀνεγείρῃ εἷς τῶν παλαιῶν βασιλέων, ὡς λέγει ὁ Στράβων (Θ. σελ. 396). Ὁ δὲ βασιλεὺς οὗτος ἦτο ὁ Περσεύς, ὡς φαίνεται εἰς τὸν Τίτ. Λίβιον (Libr. XLI. 20), ἢ ὁ Δευκαλίων, κατὰ τὸν Παυσανίαν (Α. ιη). Ἐπεχείρησεν ὕστερον εἰς μάτην νὰ τελειώσῃ αὐτὸν ὁ Πεισίστρατος καὶ οἱ υἱοί του, ὡς συνάγεται ἐκ τῶν Πολιτικῶν τοῦ Ἀριστοτέλους (Ε. θ. 4)· φαίνεται δὲ ὅτι ἐτελείωσεν αὐτὸν μετὰ ταῦτα ὁ Ῥωμαίων αὐτοκράτωρ Ἀδριανὸς (Παυσ. Α. ιη. Βλ. καὶ Casaub. εἰς Spart. Hadrian. 13). Ὁ δὲ γέρων ἤδη χρηματίσας τοῦ Ἀδριανοῦ διδάσκαλος Πλούταρχος ὀνομάζει τὸν ναὸν ἀτελῆ, εἴτε διότι δὲν εἶδεν αὐτὸν τελειωμένον, εἴτε διότι δὲν οἰκοδόμησεν αὐτὸν ὁ Ἀδριανὸς κατὰ τὸ πρῶτον ἐκεῖνο μέγα σχέδιον.

Στίχ. 17. διέσπειραν τὴν τέφραν). Οὕτως ἐπρόσταξε καὶ ὁ Λυκοῦργος νὰ σπείρωσι τὴν κόνιν τοῦ σώματός του μετὰ θάνατον, ἵνα μὴ ἐπιστρέψωσι μηδὲ τὰ λείψανά του εἰς τὴν πατρίδα (βλ. Πλουτάρχ. Λυκοῦργ. §. λα). Κατὰ ταύτην τὴν ἱστορίαν φαίνεται ὅτι ἔπλασάν τινες καὶ τὴν τοῦ Σόλωνος, διὰ νὰ δείξωσι καὶ μετὰ θάνατον τῶν δύω μεγάλων Νομοθετῶν τὴν ὁμοιότητα. Κατὰ τὸν Λαέρτιον (Α. 6. 25) ὁ Σόλων ἀπέθανεν εἰς τὴν Κύπρον, καὶ ἐκεῖθεν κατὰ διαταγήν αὐτοῦ μετέφερον οἱ οἰκεῖοι αὐτοῦ τὰ ὀστὰ εἰς τὴν Σαλαμῖνα, καὶ τερῴσαντες διέσπειραν εἰς τὴν χώραν. Ταύτην τὴν φήμην λέγει, ὅτι βεβαιόνει καὶ ὁ κωμικὸς Κρατῖνος εἰς τοὺς ἑφεξῆς στίχους·

Οἰκέω δὲ νῆσον, ὡς μὲν ἀνθρώπων λόγος,
Ἐσπαρμένος κατὰ πάσαν Αἴαντος πόλιν.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΟΠΛΙΚΟΛΑΝ.

Στίχ. 26. ἀπόγονος τοῦ Οὐαλερίου). Ὁ Ποπλικόλας κατήγετο ἀπὸ τὸν Σαβῖνον Οὐολεσσὸν Οὐαλέριον (Τίτ. Λίβ. 6), ὅστις ἀφ' οὗ κατέπαυσεν ὁ πόλεμος τῶν Σαβίνων πρὸς τοὺς Ῥωμαίους (Πλούταρχ.

πόλεως Σμύρνης». Τοῦτο ἐστάθη τὸ μνημόνευμα. Ἔπειτα εἰς τὸ κοινωνικὸν ἐξεφώνησα τὸν πανηγυρικόν, καὶ μὲ ἤκουε μὲ πρόσωπον φαιδρόν, καὶ σκυθρωπὴν καρδίαν.

Δ) Ἐπειδὴ ὑποπτεύεται καὶ φοβεῖται τὸν Γρηγόριον τῆς ἐκκλησίας προστάτην κατέπεισε κάπποιον Περ. γνωστόν σας, ὡς φίλον τοῦ Πατριάρχου νὰ ἐλθῃ αὐτοῦ διὰ νὰ ἀπαντήσῃ πᾶσαν ἐνδεχομένην προσβολήν. Ταύτας τὰς ἡμέρας ὁ κύριος Περ. ἀναχωρεῖ διὰ τὰ αὐτόσε. Ὁ ἄνθρωπος ὡς τὸν γνωρίζεις εἶναι ὀξυνούστατος καὶ πανοῦργος. Ἀλλ' ἔχει καρδίαν κακήν· ἡ μεγάλη αὐτοῦ πτωχεία ἠνάγκασεν αὐτὸν νὰ γείνῃ παράσιτος κόλαξ τῆς Μητροπόλεώς μας. Δὲν ἔχει φίλον κἀνένα τῶν ἐνταῦθα χρησίμων. Ἔβλαψε πολλοὺς ὁ δυστυχὴς ἀπὸ φθόνον. Εἶναι ἀχάριστος εἰς ἄκρον. Τρία τέκνα αὐτοῦ ἐπρόκοψαν εἰς τὸ Σχολεῖον, καὶ ἐπειδὴ ὁ Σμύρνης κατατρέχει τὸ Σχολεῖον τὸ κατατρέχει καὶ αὐτός. Εἰς πολλὰς περιστάσεις τὸν ἐχρησίμευσα. Ἔμπροσθεν μὲ κολακεύει..... Οὗτος ἔρχεται αὐτοῦ παρὰ τῇ Παναγιότητί του ἐπὶ λόγῳ κυβερνήσεως· τῇ δὲ ἀληθείᾳ σταλμένος ἀπὸ τὸν Σμύρνης. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἔχει νὰ ἐξεράσῃ μυρία κακὰ καὶ κατ' ἄλλων πολλῶν καὶ κατ' ἐμοῦ καὶ κατὰ τοῦ Σχολείου. Δι' ἀγάπην Θεοῦ πρόλαβε τοῦ κοινοῦ Πατρὸς τὴν θεοφώτιστον σύνεσιν. Μὴ τοῦ ἐμφυτεύσῃ προλήψεις ὁ βαθὺς πολιτικὸς καὶ τοῦ ψυχράνῃ καθ' ἡμῶν τὴν καρδίαν. Ἀνακάλυψον εἰς τὸν πανσέβαστον πατέρα τοὺς δολίους αὐτοῦ σκοπούς, καὶ τὸν κάκιστον χαρακτῆρα τοῦ ὁποίου, μαρτύρομαι Θεόν, ὅτι πολλὰ ἀσθενῆ καὶ ἀτελῆ ἔγραψα τὴν περιγραφήν· καὶ τοῦτο δὲν ἤθελα πράξει, ἂν δὲν ἐφοβούμην, μήπως μὲ τὰς διαβολάς του βλάψῃ τὸ Σχολεῖον. Ὁ αὐτὸς Περ. μέλλει νὰ ἐκτοξεύσῃ καὶ κατὰ τοῦ δυστυχοῦς Παρθενίου μυρία βέλη πρὸς ἀθῴωσιν τοῦ Σμύρνης. Λέγω τὸν ἱερὸν Παρθενίον τοῦ Βουζᾶ, περὶ τοῦ ὁποίου καὶ ἄλλοτε σοὶ ἔγραψα· τὸν ἄνδρα τὸν ὁσιώτατον καὶ ἐναρετώτατον, τὸν ὁποῖον ἔκαμε θῦμα τῆς ἀπανθρωπίας του ὁ ἄγριος ποιμήν. Πρὸ τοῦ παρελθόντος ταχυδρόμου εἶχεν εἰς τὴν Μητρόπολίν του τοὺς ἀντάρτας προεστῶτας τοῦ χωρίου Βουζᾶ, καὶ τοὺς ὑπηγόρευε νὰ γράψωσι δευτέραν ἀναφορὰν πρὸς τὸν Πατριάρχην, καταφερόμενος κατὰ τοῦ δυστυχοῦς Παρθενίου. Εἰς τὴν πρώτην ἀναφορὰν δὲν ἔκριναν εὔλογον νὰ γράψωσί τι κατ' αὐτοῦ. Ὑπέγραψαν μόνον μὲ βίαν πολλούς, διὰ νὰ φανῶσιν εἰς τὸν Πατριάρχην, ὅτι ὅλον τὸ χωρίον εἶναι ἡνωμένον μὲ τοὺς προεστῶτας. Εἰς τὴν δευτέραν τώρα τὴν κατὰ Παρθενίου τοὺς ἐσυμβούλ

γον Μέλλων διὰ τοῦ Παρακειμένου τῆς μετοχῆς καὶ τοῦ Μέλλοντος τοῦ ὑπαρκτικοῦ, καὶ παθητικῶς καὶ ἐνεργητικῶς· οἷον, Πεπλευκὼς ἔσῃ. Διεφθαρμέναι ἔσονται αἱ τέχναι.

Σημ. Ε΄. Ὁ Μέλλων παράτασιν μὲν ἐνεργείας σημαίνων συντάσσεται πρὸς Ἐνεστῶτα. Τὸ ἄπαξ δὲ, πρὸς Ἀόριστον ἢ Μέλλοντα· οἷον, Μέλλω γράφειν, καὶ μέλλω γράψαι-ειν· ὡς καὶ ἐπὶ διηγήσεως παρελθόντων μεταχειριζόμεθα ἀμοιβαίως, ἄν τύχῃ, τὸν μὲν Ἀόριστον ἐπὶ στιγμιαίας πράξεως· οἷον, Ἐδέξαντο τοὺς ἐχθρούς· τὸν δὲ Παρατατικὸν ἐπὶ διαρκούσης· οἷον, Καὶ ἐμάχοντο.

Σημ. ς΄. Ἐνίοτε ὁ Μέλλων εὑρίσκεται σύνθετος εἰς τοὺς παλαιοὺς ἐκ τοῦ θέλω καὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου ῥήματος· οἷον, Οὗτος ἐθέλει κρατῆσαι. Ἐντεῦθεν ὁρμηθεῖσα ἡ συνήθεια σχηματίζει τὸν Μέλλοντα μετὰ τοῦ θέλω καὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου ἢ ἐνεργητικοῦ ἢ παθητικοῦ· οἷον, Θέλει νικήσειν, θέλει νικᾶσθαι· κατ' ἐνεστῶτα καὶ μέλλοντα· ἔτι δὲ καὶ ἀορίστως· οἷον, Ἤθελα νικήσειν (ἐνίκησα ἄν).

Σημ. Ζ΄. Περὶ ἐναλλαγῆς διαθέσεων καὶ χρόνων βλέπε εἰς τὸ σχῆμα τῆς Μεταλήψεως.

Ἄρθρον έ. Ἐγκλίσεις.

§. ά. Τῶν ἐγκλίσεων.

Α΄. Τὴν μὲν Ὁριστικὴν μεταχειριζόμεθα εἰς ἀποφαντικὸν τοῦ πράγματος διορισμόν, ἢ καταφατικῶς· οἷον, Γράφω, ἔγραψα, ἢ ἀποφατικῶς· οἷον, Οὐ γράφω.

Β΄. Ἡ δὲ Προστακτικὴ τίθεται 1) Ἐπὶ προσταγῆς· οἷον, λέγε. 2) Ἐπὶ δεήσεως οἷον, Κύριε ἐλέησον. Ἀντὶ δὲ τῆς κατὰ πρῶτον πρόσωπον πληθυντικὸν γινομένης παρακελεύσεως καὶ ἐπιταγῆς, μεταχειριζόμεθα τὴν ὑποτακτικήν· οἷον, Εἴπωμεν. Καὶ μετὰ μορίων παρακελευστικῶν· οἷον, Ἄγε καὶ Ἄγετε, Δεῦρο καὶ Δεῦτε ἴωμεν.

Σημ. Οἱ Ἀττικοὶ μεταχειρίζονται κομψῶς τὸν Μέλλοντα τῆς ὁριστικῆς ἀντὶ προστακτικοῦ Ἀορίστου· οἷον, Ἡ γυνὴ οὐκ εὐφημήσεις; Τοῦτο εἶναι σύνηθες εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς κοινὴν γλῶσσαν καὶ μάλιστα ἀποφατικῶς· οἷον, Καλὲ δὲν θὲ νὰ κάμῃς, ὡς σὲ λέγω; ἀντὶ Κάμε. Ἐνίοτε δὲ οἱ Ἀττικοὶ μεταχειρίζονται προστακτικὴν ἀντὶ ὁριστικῆς· οἷον, Οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον; ἀντὶ δράσεις.

Γ΄. Τὴν δὲ Εὐκτικὴν μεταχειριζόμεθα ἐπ' εὐχῆς καὶ ἐπιθυμίας· οἷον, Εὐδαιμονοίης! καὶ μετὰ τῶν μορίων· Εἴθε, αἴθε, αἲ, εἰ, ὤφελον. Εἴθε ὤφελον, ὤφελες, ὤφελεν· οἷον, Εἴθ' ὤφελες ἀπήμων εἶναι. Ἐπὶ δὲ παρελ-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

φράσεις, ποῖος ἆρά γε ἀπὸ τοὺς Ἑλλήνων ἀπογόνους θέλει φανῇ τόσον λιθοκάρδιος, ὥστε νὰ μὴ μανθάνῃ καὶ μελετᾷ αὐτὴν ἐπιπόνως; τίς ἐξ αὐτῶν ἀγνοεῖ ὅτι χωρὶς τὴν Ἑλληνικὴν παιδείαν εἶναι πολλὴ καταισχύνη νὰ καυχᾶται ὅτι εἶναι Ἑλλήνων ἀπόγονος (α); ποῖος καὶ ἀπὸ τοὺς νέους καὶ ἀπὸ τοὺς πρεσβυτέρους δὲν θέλει φιλοτιμεῖσθαι εἰς τὸ ἐξῆς καὶ νὰ νοῇ καὶ νὰ λαλῇ καὶ νὰ γράφῃ ὀρθῶς καὶ ἀκριβῶς καὶ ἡδέως, τώρα μάλιστα εἰς τὴν περὶ παιδείας ἅμιλλαν τῶν Ἑλλήνων; Κλῆρε τῆς Χριστοῦ Ἐκκλησίας σεβασμιώτατε, εἰς σὲ ἀνήκει ἡ ἀθάνατος δόξα τῆς διαφυλάξεως τῆς προγονικῆς ἡμῶν γλώσσης· ἰδικοί σου ἦσαν οἱ Γρηγόριοι, οἱ Φώτιοι, οἱ Εὐστάθιοι, οἱ Γεννάδιοι, οἵτινες καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς πτώσεως, καὶ εἰς τὴν πτῶσιν τοῦ γένους αὐτὴν γενναίως καὶ φρονίμως περιέφραξαν, καὶ εἰς ἡμᾶς παρέπεμψαν ὅσον ἠδυνήθησαν μὲ τελειοτέραν λάμψιν· ἰδικοί σου πάλιν Ἥρωες θέλουσι λάμψει ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας εἰς τὴν ἀναγέννησιν τῆς Ἑλλάδος. Διδάσκαλοι, τῆς Ἑλλάδος οἱ πρώτιστοι εὐεργέται, ἐνθυμήθητε ποῖον καὶ πόσον εἶναι τοῦ ἐπαγγέλματός σας τὸ ὕψος, καὶ ἑρμηνεύετε πρὸ πάντων προθύμως καὶ ἀκιβδήλως εἰς τὴν Ἑλληνικὴν νεολαίαν τὴν πατρικὴν αὐτῆς γλῶσσαν, προτρέποντες αὐτοὺς διὰ τῆς παραδόσεως τῶν δοκίμων συγγραφέων εἰς ἀρετήν· διότι ἐκ ταύτης κρέμαται καὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς φιλοσοφίας ἡ πρόοδος καὶ εὐτυχία (β). Πατέρες καὶ λοιποὶ συγγενεῖς, ὅσοι ἐπιθυμεῖτε τὴν ἐλευθέραν τῶν ὑμετέρων συγγενῶν ἀνατροφήν, στολίζετε αὐτοὺς μὲ τὴν μάθησιν τῆς προγονικῆς ἡμῶν γλώσσης· μήτε θειοτέραν μήτε πολυτιμοτέραν ἄλλην παρὰ ταύτην παιδείαν καὶ κτῆσιν θησαυροῦ δύνασθε εἰς αὐτοὺς νὰ χαρίσητε (γ). Ἔμποροι φιλογενέστατοι, πλησίον τῶν λοιπῶν πρὸς τὸ γένος σας εὐεργεσιῶν χρεωστεῖτε καὶ ταύτην· τιμᾶτε τοὺς εἰδήμονας τῆς γλώσσης γραμματεῖς, καὶ μὲ τοιούτους πάντοτε στολίζετε τὰ γραφεῖα ὑμῶν, ἐμψυχόνοντες αὐτοὺς πάντοτε εἰς κάθαρσιν καὶ τελείωσιν τῆς γλώσσης· δὲν θέλει περάσει πολὺς καιρὸς καὶ θέλετε κατανοήσει

(α) Εἰσὶ γὰρ αἱ εὐλογίαι ἔπαινοι μὲν τῶν ἀξίους σφᾶς αὐτοὺς τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς παρεχόντων, κατηγορίαι δὲ τῶν τὰς εὐγενείας ταῖς αὑτῶν ῥᾳθυμίαις καὶ κακίαις καταισχυνόντων. Ἰσοκ. Ἀρεοπ. § λγ'.—(β) Τοιαῦτα λέγειν καὶ γράφειν, ἐξ ὧν προτρέψουσιν ἐπ' ἀρετὴν καὶ δικαιοσύνην, ὡς ἐν ταῖς τῆς Ἑλλάδος εὐπραγίαις συμβαίνει καὶ τὰ τῶν φιλοσόφων πράγματα πολὺ βελτίω γίγνεσθαι. Ἰσοκ. Συμμ. §. μή.—(γ) Οὐ γάρ ἐστι περὶ ὅτου θειοτέρου ἂν ἄνθρωπος βουλεύσαιτο, ἢ περὶ παιδείας καὶ αὐτοῦ καὶ τῶν αὐτοῦ οἰκείων. Πλάτ. Θεαγ. σελ. 6.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τῆς φιλογραμματίας μυρίων σκευωρημάτων, καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα νομίμου ἀποστολῆς τοῦ ἀφιερώματος (α).

§. ή. Καθιερώσας δὲ ὅλας του τὰς δυνάμεις εἰς τὴν ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων εὐεργετημάτων βοήθειαν τῆς Ἑλλάδος, καθιέρωσεν εἰς αὐτὴν τέλος καὶ πᾶσαν τὴν ἰδίαν αὐτοῦ περιουσίαν ὁ φιλόπατρις Βόζος γενόμενος τέλειον ὁλοκάρπωμα τῆς ἀγάπης τῆς πρὸς τὴν πατρίδα· καὶ τὸ μὲν ἥμισυ τῶν ἀφιερωμένων χρημάτων ἡτοίμασεν ἤδη νὰ ἀποστείλῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα (β)· τὸ δὲ ἄλλο ἥμισυ κρατήσας νὰ τὸ καρπολογῇ πρὸς ἰδίαν του διατροφήν, διέταξε εἰς τὴν διαθήκην του νὰ σταλθῇ μετὰ θάνατον αὐτοῦ. Ἀλλὰ ταύτην αὐτοῦ τὴν ἀφιέρωσιν καὶ τὸν πόθον τῆς πατρίδος διακηρύττει ἡ καθ' ὑπαγόρευσιν αὐτοῦ συνταχθεῖσα διαθήκη, ἥτις μέλλει νὰ σταλθῇ εἰς τὴν φίλην Ἑλλάδα.

§ θ'. Τὸν σεβάσμιον τοῦτον ἄνδρα ἐγνωρίσαμεν καὶ ἡμεῖς προσωπικῶς διατρίβοντες εἰς Πετρούπολιν, καὶ τῶν ἀγώνων αὐτοῦ μάρτυρες ἐγενόμεθα αὐτήκοοι καὶ αὐτόπται, καὶ συνανεστράφημεν μετ' αὐτοῦ ἐπὶ διετίαν, ὅθεν καὶ τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ καὶ τὴν εὐσέβειαν τιμῶντες τὴν παροῦσαν συνετάξαμεν σύντομον βιογραφίαν ὄχι πρὸς αὐτοῦ εὐαρέστησιν, ὅστις μεταξὺ τῶν ἄλλων του ἀρετῶν ἔχει καὶ τὴν μετριοφροσύνην σπουδάζουσαν νὰ ἀγαθοποιῇ ἡσύχως καὶ σιωπηλῶς καὶ γνωρίζουσαν χρέος ἱερὸν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ ἀληθοῦς χριστιανοῦ τὴν πρὸς τὸν πλησίον καὶ μάλιστα πρὸς τὴν πατρίδα εὐεργεσίαν, ἀλλὰ παραδίδοντες εἰς τὴν ἱστορίαν μνημεῖον ἀνδρὸς ὁμογενοῦς ἀξιομνημόνευτον καὶ γνωστοποιοῦντες εἰς τοὺς Ἕλληνας τὴν ἔνδοξον ζωὴν τοῦ ἐναρέτου τούτου συμπατριώτου καὶ ἀληθῶς υἱοῦ καὶ εὐεργέτου τῆς

(α) Διέλαβε διὰ μακρῶν καὶ αὐτὸς ὁ ἀοίδιμος Ι. Βόζος περὶ τῶν ὑπὸ τῆς θυγατρὸς τοῦ μακαρίτου Βαρβάκη γενομένων ποικίλων σκευωρημάτων καὶ τῶν ἀγώνων, οὓς ἀκαμάτως ἠγωνίσθη πρὸς κύρωσιν τῆς διαθήκης, ἐν ᾗ ἔγραψε (τῷ **1841** Ἀπριλ. **30**) ἐν Ταγαῤῥόκῳ ἐπιστολὴν «Περὶ τῆς σχολαζούσης περιουσίας τοῦ ἀοιδίμου Ἰωάννου Ἀνδρ. Βαρβάκη καὶ τῆς ἀνεγέρσεως Σχολείου Ναυτικοῦ εἰς τὴν νῆσον Αἴγιναν». Ἐκδέδοται δὲ αὕτη ἡ ἐπιστολὴ τῷ **1841** Ἀθήνῃσι, τύποις Ἀνδρ. Κορομηλᾶ. Σημ. Ἐκδ.—(β) Ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τούτου τοῦ κληροδοτήματος διέταξεν ὁ φιλόπατρις Βόζος ἵνα ἐκπαιδεύωνται πένητες μαθηταὶ σώφρονος διαγωγῆς ἐν Ἑλλάδι. (Βλ. Ἐπιστολ. περὶ τῆς σχολαζ. περιουσίας κτλ: σελ. **62**). Τὸ δὲ κεφάλαιον τοῦ κληροδοτήματος, ἀπαρτιζόμενον ἐξ **121,827** δραχμῶν, μετὰ τὴν τοῦ Βόζου ἀποβίωσιν ἀπεστάλη ἐκ Ῥωσσίας τῷ **1860** καὶ κατετέθη εἰς τὴν Ἐθν. Τράπεζαν. Μεταβληθέντων δὲ τῶν τόκων εἰς πα-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

περὶ ψευδομαρτ. Λόγ. Β. §. δ. Ἀλλ' ἐὰν ἦναι δίκαιος ὁ νόμος καὶ συμφέρων εἰς τὴν πολιτείαν, ἂς τὸ κρίνῃ ἡ πολιτική. Αὐτὸς δὲ ὁ Πλούταρχος καταγορεῖ δικαίως Ἐπιτάδη τινὰ Ἔφορον τῆς Σπάρτης, ὅστις διαφερθεὶς πρὸς τὸν υἱόν του ἔγραψε νόμον, νὰ ἔχῃ ἕκαστος τὴν ἄδειαν νὰ χαρίζῃ τὰ κτήματά του εἰς ὅντινα θέλῃ καὶ ζῶν, καὶ ὅταν κάμνῃ διαθήκην. Οὗτος ὁ νόμος, λέγει, ἐγένετο αἰτία νὰ χαθῇ τῆς Σπάρτης ἡ ἀρίστη καλάστασις, καὶ νὰ μεταφερθῶσι τὰ κτήματα εἰς τοὺς δυνατούς, οἵτινες παρηγκώνιζον ἀπὸ τὰς κληρονομίας τοὺς συγγενεῖς, ὥστε ὁ μὲν πλοῦτος ταχέως συνέρευσεν εἰς ὀλίγους, ἐκυρίευσε δὲ τὴν πόλιν πενία καὶ διχόνοια καὶ διαφθορὰ (Πλούταρχ. Ἄγιδ. §. ε).

Στίχ. 27. καλάθιον). Σκεῦος γυναικεῖον, εἰς ἐρίων παράθεσιν. (Ἡσύχ. λ. κάλαθος). Τοῦτο σημαίνει ἐνταῦθα ὁ κάνης τοῦ Πλουταρχικοῦ πρωτοτύπου. Ὁ δὲ κάνης εἶναι ὁ αὐτὸς καὶ τὸ κανοῦν, τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ αὐτὸ πλεκτὸν ἐκ καλάμου, ὁποῖα εἶναι τὰ καθ' ἡμᾶς Κανίστρια, ἢ λατινικώτερον Πανέρια. Διαφέρουσι δὲ κατὰ τὸ σχῆμα, ὅτι ὁ μὲν κάνης ἦτο μακρουλός, ὁποῖα τὰ καθ' ἡμᾶς καλάθια, τὸ δὲ κανοῦν χαμηλὸν κυκλοτερές. Ὅθεν καὶ τὸ κανίσκιον εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς φωνὴν ἀντὶ τοῦ γαμηλίου δώρου, ὁποῖα τὸ παλαιὸν ἐστέλλοντο εἰς κανᾶ, ἤτοι κανίστρια (Βλ. Κορ. εἰς Ἡλιοδ. Τόμ. Β. σελ. 114). Σημαίνει ἔτι τὸ κανοῦν καὶ πήλινον ἀγγεῖον, ὁποῖα εἶναι ἡ παρώνυμός του εἰς τὴν γλῶσσαν μας οἰνοδόχος κανάτα, καὶ τὸ ῥακοδόχουν κασσιτέρινον Κανίον· Ἀλλὰ καὶ ὁ κάνης ἰδίως σημαίνει σκέπασμα ἢ κάθισμα ἐκ καλάμων, ὁποῖα εἶναι ἡ καθ' ἡμᾶς Καλαμωτή. Τούτων τῶν ὀνομάτων ῥίζα εἶναι ἡ κάννα, ὁ κάλαμος. Διὰ τοῦτο παρὰ Σμυρναίοις μάλιστα τὸ συνηθέστερον λεγόμενον καλάμιον τοῦ ποδός, τὸ ἀντικνήμιον, λέγεται καννί· οἷον, «τρώγει τὸ καννὶ τῆς ὄρνιθος».

Στίχ. 35. μήτε εἰς ξένα μνήματα). Οἱ συγγενεῖς ἐχρεώστουν νὰ ὑπάγωσι συχνὰ εἰς τὰ μνήματα τῶν συγγενῶν, καὶ μάλιστα τῶν γονέων, ἵνα στεφανόνωσι καὶ ἀλείφωσι τὰς στήλας. Αἱ δὲ ξέναι γυναῖκες ἦσαν ἐμποδισμέναι νὰ ὑπάγωσιν εἴς τινος μνῆμα ἄλλοτε, πλὴν μόνον ὅταν ἐθάπτετο ὁ νεκρός. Ἀλλὰ καὶ τότε ἐμποδίζοντο διὰ τὴν εὐκοσμίαν αἱ νεώτεραι τῶν ἑξήκοντα ἐτῶν νὰ ἀκολουθῶσι τὸν ἀποθανόντα, ἂν δὲν ἦσαν συγγενεῖς, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸν ἑξῆς νόμον· «Τὸν ἀποθανόντα προτίθεσθαι ἔνδον, ὅπως ἂν βούλωνται· ἐκφέρειν δὲ τὸν ἀποθανόντα τῇ ὑστεραίᾳ, ᾗ ἂν προθῶνται, πρὶν ἥλιον ἐξέχειν· βαδίζειν δὲ τοὺς ἄνδρας πρόσθεν, ὅταν ἐκφέρωνται, τὰς δὲ γυναῖκας ὄπι-

Ακαδημία Αθηνών Academy of Athens

τε ἡδέως διέθετο τῆς τε χάριτος τῶν πανιέρων αὐτῆς εὐχῶν καὶ τῆς σπουδῆς, ἣν οὐ παρέργως κατέθετο εἰς συγκρότησιν τῆς Σχολῆς, ἧς ἁγίας ἀμοιβὰς καὶ τοὺς ἀμαραντίνους στεφάνους ἀποδώσει αὐτῇ ὁ κοινὸς δεσπότης· ἀλλὰ καὶ ὅσοι αἴσθησιν ἔχουσι τοῦ κατέχοντος ἡμᾶς ὠγμοῦ τῆς σκαιότητος πολλοῖς ἀμείψονται ἐπαίνοις οὐ μόνον αὐτήν, ἀλλὰ καὶ τοὺς συνεργήσαντας ἐνδοξοτάτους αὐτῇ ἄρχοντας, οὓς καὶ προσαγορεύω ἐκ ψυχῆς διὰ τῆς θεσπεσίας σου φωνῆς πάντας, καὶ δέναι βούλομαι ὅτι μόνος ὁ Ἰωάννης ὁ κατὰ προσταγὴν ὑμῶν τοιοῦτον θαρρήσας ἐπάγγελμα ἀδύνατος εἰς πέρας ἀγαγεῖν, μὴ συνεργοῦντος καὶ τοῦ λογιωτάτου κυρίου Διαμαντῆ· διὸ ἔγραψα αὐτῷ παροτρύνων ἐπιστατεῖν τῷ Ἰωάννῃ ὅτε καὶ διδάσκαλος μαθητῇ, τοῦτ' αὐτὸ πείσατε αὐτὸν ἡ ὑμετέρα Πανιερότης μετὰ τῶν περὶ αὐτὴν ἀνεδέξασθαι τὴν τοιαύτην φροντίδα. Ταῦτα μὲν οὕτως· αἱ δὲ πανίεροι αὐτῆς εὐχαὶ εἴησαν μετ' ἐμοῦ ἐν βίῳ παντί.» Σημειωτέον δὲ ὅτι Διαμαντῆν μὲν λέγων ὁ ἀοίδιμος Μακάριος ἐννοεῖ τὸν Ῥύσιον, τὸν γράψαντα «*Λατίνων θρησκείας ἔλεγχοι*», ὅστις ἐδίδαξεν ἐν τῷ τῆς Σμύρνης φροντιστηρίῳ (Βλ. Λατίνων θρησκείας κτλ. σελ. XIV) πεισθεὶς εἰς τὰς προτροπὰς τοῦ τε Μακαρίου καὶ τοῦ Ἀνανίου· Ἰωάννην δὲ ἴτως ἐννοεῖ Μανωλάκην τὸν Βυζάντιον, ὃν ἀπαντῶμεν ἐν τῷ προμετωπίῳ τῆς ἐν Ἀμστελοδάμῳ γενομένης τῷ **1748** ἐκδόσεως τῶν τοῦ Ῥυσίου *Λατίνων θρησκ. ἐλέγχων*. Μετεγράψαμεν δὲ ταύτην τὴν ἐπιστολὴν ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. **495** χειρογράφου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Βιβλιοθήκης τοῦ Μετοχίου τοῦ Παναγίου Τάφου. Περιέχονται δὲ ἐν τούτῳ τῷ χειρογράφῳ ἐπιγραφομένῳ «*Ἐπιστολαὶ τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου διδασκάλου Μακαρίου τοῦ ἐν Πάτμῳ*,» οὐ μόνον τοῦ ἀειμνήστου Μακαρίου ἐπιστολαὶ **170**, ἀλλὰ καὶ Γερμανοῦ τοῦ Κυπρίου καὶ Σεβαστοῦ τοῦ Τραπεζουντίου ἐπιστολαί, καὶ ἀνωνύμων γυμνάσματά τινα ἐπιγραφόμενα «Ἔκφρασις τῆς μελλούσης ζωῆς, Σύγκρισις τῆς ἐλεημοσύνης καὶ παρθενίας, Σύγκρισις Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους» καὶ τοῦ ἀκαμάτου Κριτίου προσφώνημα εἰς τὴν τελετὴν τοῦ γάμου κτλ. Πρὸς τὸν αὐτὸν τῆς Σμύρνης μητροπολίτην Ἀνανίαν ἔγραψε τῷ **1720** ὁ ἀοίδιμος Μακάριος καὶ ἄλλην ἐπιστολήν, ἐν ᾗ συμβουλεύει τὸν ποιμενάρχην, ἀσθενῆ ἔχοντα τὴν μνήμην, τὰ ἁρμόδια βοηθήματα πρὸς ταύτης ἐνίσχυσιν (Βλ. ταύτην τὴν ἐπιστολὴν ἐν Ὑψηλάντ. Τὰ μετὰ τὴν Ἅλωσιν σελ. **314**). Ἐν δὲ τῇ τῆς Πάτμου Βιβλιοθήκῃ σώζονται ἐν ἰδίοις τετραδίοις Ἐπιστολαὶ τοῦ σοφωτάτου Μακαρίου πρὸς διαφόρους «πεντή-

ΣΚΗΝΗ ΟΓΔΟΗ.

Δημητράκης, Ἐξηνταβελώνης, καὶ Ζωήτσα.

Ἐξηνταβελώνης.

Ἔλα 'δῶ Δημητράκη! σ' ἐδιαλέξαμεν νὰ κρίνῃς τὶς ἀπὸ τοὺς δυό μας ἔχει δίκαιον, ἐγώ, ἢ ἡ κόρη μου.

Δημητράκης.

Ἡ εὐγενία σας, Αὐθέντα! χωρὶς ἀμφιβολίαν!

Ἐξηνταβελώνης.

Ἐξεύρεις περὶ τίνος εἶναι ὁ λόγος μας;

Δημητράκης.

Ὄχι· πλὴν ἡ εὐγενία σας δὲν ἐμπορεῖτε νὰ ἔχητε ἄδικον, διότι εἶσθε ὅλος δικαιοσύνη.

Ἐξηνταβελώνης.

Ἀπόψε θέλω νὰ τὴν ὑπανδρέψω μ' ἕναν ἄνθρωπον καὶ φρόνιμον καὶ πλούσιον ἐν ταὐτῷ. Κι αὐτὴ ἡ στρίγλα, ἡ Γοργόνα, μὲ τῶπε κατὰ πρόσωπον, ὅτι τὸν καταχρονεῖ, καὶ δὲν τὸν ἐπαίρει. Τί σὲ φαίνεται; Τί λέγεις;

Δημητράκης.

Τί λέγω;

Ἐξηνταβελώνης.

Ναί!

Δημητράκης.

Ἔ! ἔ!

Ἐξηνταβελώνης.

Τί;

Δημητράκης.

Ἐγὼ λέγω—ὅτι, κυρίως εἶμαι μὲ τὴν γνώμην σας· ἐπειδὴ ἡ εὐγενία σας δὲν ἐμπορεῖτε νὰ μὴν ἔχητε δίκαιον. Ὅμως—καὶ αὐτὴ ἡ καψούλα δὲν ἔχει ὅλον τὸ ἄδικον. Ἐπειδή····

Ἐξηνταβελώνης.

Πῶς; Ὁ κυρίτσης Βαρδαλαμπούμπας εἶναι ἄνθρωπος ἀξιόλογος. Ξένος εἶναι ἀληθινά, εἶναι ὅμως εὐγενής, τιμημένος, γλυκύς, ἥμερος, καὶ πολλὰ κυβερνημένος. Ἀπὸ τὸν πρῶτον του γάμον δὲν ἔχει τέκνα. Δύω εἶχε, καθὼς λέγει, καὶ τοῦ πνίγηκαν μαζὶ μὲ τὴν γυναῖκά του, εἰς ἕνα του ταξεῖδι. Ποῖον ἄλλον ἐμπορεῖ αὐτὴ νὰ εὕρῃ καλήτερον;

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών Academy of Athens

καὶ διάδοχος Ἀμοὺρ ἢ Ὄμερ ἔγεινε Σατράπης τῆς Σμύρνης τῷ **1332.** Μετὰ δώδεκα ἔτη, ἐν ᾧ ὁ κατακτητὴς οὗτος ἔλειπε μὲ τὸν στόλον του καταπορθῶν τὰ παραθαλάσσια τῆς Προποντίδος, οἱ ἱππεῖς τῆς Ῥόδου, μὲ ὀλίγα πολεμικὰ πλοῖα ἐλθόντες ἔκαυσαν πολλὰ καράβια εἰς τὸν λιμένα τῆς Σμύρνης, καὶ ἐκυρίευσεν τὸ Φρούριον τὸ παραθαλάσσιον, τὸ ὁποῖον ἐπωνόμασαν τοῦ ἁγίου Πέτρου. Ἐπιστρέψας ὁ Ὄμερ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐκβάλῃ τὸν ἐχθρὸν οὔτε ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐκράτει ἀξιόλογον μέρος τοῦ λιμένος, οὔτε ἀπὸ τὸ φρούριον καὶ τὰς πέριξ αὐτοῦ συνοικίας· ἔμεινεν ὅμως ἡ ἄλλη πόλις εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Τούρκων. Τὸν ἀκόλουθον ἐνιαυτόν, ὁ Πάπας ἔστειλεν εἰς τὴν Σμύρναν τὸν ἐπὶ ψιλῷ ὀνόματι κατὰ τὸ σύνηθες εἰς τὴν Ῥώμην χειροτονούμενον Πατριάρχην τῆς Κωνσταντινουπόλεως μὲ δώδεκα Κάτεργα. Ἀλλ' εἰς μίαν ἑορτήν, ἐν ᾧ οἱ Λατῖνοι ἐξῆλθον μετὰ τοῦ Πατριάρχου των νὰ πανηγυρίσωσιν εἰς τὴν τότε Μητρόπολιν Ἐκκλησίαν, ἥτις εἶναι τὸ τώρα πλησίον τοῦ φρουρίου κείμενον Ἰσὰρ (τοῦ ἄστεως) τσαμίον, ἐφορμήσας ὁ Ὄμερ τοὺς διεσκόρπισε καὶ ἔσφαξε πολλοὺς καὶ αὐτὸν τὸν Πατριάρχην ἐνδεδυμένον τὴν ἱερατικὴν στολήν· τοὺς δὲ ἄλλους ἠνάγκασε νὰ κλεισθῶσιν εἰς τὸ φρούριον, ἔμπροσθεν τοῦ ὁποίου ἔπεσε καὶ αὐτὸς τοξευθείς. Οὕτω διέμεινεν ἡ Σμύρνα ὑπὸ δύω ἀρχὰς ἔτη 57. Τὴν ἐπολέμησεν ὁ Σουλτάνος Ἀμουράτ ὁ Α'. τὴν ἐπολιόρκησεν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Βαϊαζὴτ διὰ θαλάσσης χρόνους ἑπτά· ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ διώξωσι τοὺς Λατίνους.

§. ις'. Κατὰ δὲ τὸ **1402** ὁ περίφημος Ταμερλάνος (α) πορθῶν τὴν μικρὰν Ἀσίαν, μαθὼν ὅτι ἡ Σμύρνα εἶναι διαμερισμένη εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Λατίνων καὶ τῶν Μωαμεθανῶν ἐπεστράτευσε κατ' αὐτῆς διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης. Διὰ νὰ χαλάσῃ τὸν περίφημον κλειστὸν αὐτῆς λιμένα, ἐπρόσταξεν ἕκαστον στρατιώτην νὰ ῥίψῃ εἰς τὸ στόμιον τοῦ λιμένος ἀπὸ μίαν πέτραν, καὶ ἐγέρσωσε τὸ πλειότερον μέρος τοῦ ναυστάθμου, τὸ ὁποῖον τώρα ὀνομάζεται Ἀλῆ Πασσᾶ Βερανὲ (Πεδιάς). Μετὰ δεκατέσσαρας ἡμέρας γενόμενος κύριος τῆς πόλεως ἔσφαξε πολλούς, ἐπυρπόλησεν οἰκίας, κατηδάφισε παμπόλους οἰκοδομὰς καὶ αὐτὸ τὸ φρούριον τοῦ ἁγίου Πέτρου. Οἱ ἱππεῖς τῆς Ῥόδου ἀπὸ τὸ φρούριον, ὅπου ἦσαν κλεισμένοι, μετέβησαν εἰς τὰ παραπλέοντα πλοῖά των καὶ ἔφυγαν. Ἀπὸ δὲ τοὺς αἰχμαλώτους ὁ Ταμερλάνος

(α) Τεμίρην τοῦτον ὀνομάζει ὁ Χαλκοκονδύλης. Ἱστορ. βιβ. Γ.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

λων, νὰ λάβωσι πάλιν τὴν τιμήν των, πλὴν τῶν κατεδικασθέντων ὑπὸ τῶν βασιλέων εἰς τὸν Ἄρειον πάγον, ἢ εἰς τοὺς Ἐφέτας, ἢ εἰς τὸ Πρυτανεῖον, διότι ἐφόνευσαν, ἢ ἔσφαξαν, ἢ τυραννίαν ἠθέλησαν, καὶ ἦσαν ἐξωρισμένοι, ὅτε ἐξεδόθη ὁ νόμος οὗτος». Οὗτοι λοιπὸν οἱ λόγοι πάλιν ἀποδεικνύουσιν ὅτι καὶ πρὸ τῆς ἀρχοντίας καὶ νομοθεσίας τοῦ Σόλωνος ὑπῆρχεν ἡ βουλὴ τοῦ Ἀρείου πάγου. Ἐπειδὴ τίνες ἦσαν οἱ πρὸ τοῦ Σόλωνος καταδικασθέντες εἰς τὸν Ἄρειον πάγον, ἂν πρῶτος ὁ Σόλων ἐσύστησε τὸ κριτήριον τῆς βουλῆς τῶν Ἀρεοπαγιτῶν; Ἔξω, μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἂν ὑπολανθάνῃ καμμία ἀσάφεια εἰς τὸ κείμενον τοῦ νόμου, ἢ ἂν ἔλειψαν λέξεις τινές, διὰ τῶν ὁποίων ἐξηγεῖτο σαφέστερα, ὅτι ὅλοι οἱ ἄλλοι ἄτιμοι πολῖται νὰ λάβωσι πάλιν τὴν τιμήν των, πλὴν τῶν ὅσοι ἐξέπεσαν εἰς ἁμαρτήματα, τὰ ὁποῖα κρίνουσιν οἱ Ἀρεοπαγῖται, καὶ οἱ Ἐφέται, καὶ οἱ Πρυτάνεις ἀφ᾽ ὅτου ἐξεδόθη ὁ νόμος οὗτος. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἐξέτασον καὶ σύ, ὦ ἀναγνῶστα.

§. κ. Ἐκ δὲ τῶν ἄλλων νόμων τοῦ Σόλωνος παράδοξος μάλιστα φαίνεται ἐκεῖνος, ὅστις προστάσσει νὰ ἦναι ἄτιμος ὅστις ἐκ τῶν πολιτῶν εἰς καιρὸν διχοστασίας δὲν προστεθῇ εἰς οὐδὲν τῶν διαφερομένων μερῶν. Δὲν ἤθελεν, ὡς φαίνεται, ὁ Σόλων νὰ μένῃ μηδεὶς πολίτης ἀδιάφορος καὶ ἀναίσθητος εἰς τὰς δυστυχίας τοῦ Κοινοῦ, καὶ ἀφ᾽ οὗ ἀσφαλίσῃ τὰ πράγματά του, νὰ καυχᾶται ὅτι δὲν συμπονεῖ καὶ αὐτὸς οὐδὲ συμπάσχει μὲ τὴν ἰδίαν πατρίδα. Ἀλλὰ ἐπρόστασσεν ἕκαστον νὰ λάβῃ ἐξ ἀρχῆς τὸ δικαιότερον μέρος, καὶ μᾶλλον νὰ τρέχῃ τὸν αὐτὸν μ᾽ ἐκείνους κίνδυνον, παρὰ νὰ προσμένῃ ἀκινδύνως ποῖον μέρος ἔχει νὰ νικήσῃ. Ἄτοπος δὲ καὶ ἀξιογέλαστος φαίνεται καὶ ὁ νόμος ἐκεῖνος, ὅστις ἔδιδε τὴν ἄδειαν εἰς πᾶσαν μοναχοκόρην κληρονόμον τῆς πατρικῆς περιουσίας, ἂν ὁ νόμιμος αὐτῆς ἀνὴρ ἦναι ἀδύνατος πρὸς συνουσίαν, νὰ συνευρίσκηται μὲ τοὺς συγγενεῖς τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς. Ἀλλὰ καὶ τοῦτον δικαιολογοῦσι τινές, ὡς συμβάλλοντα πρὸς τιμωρίαν τῶν ὅσοι, μὴ ὄντες ἱκανοὶ διὰ γάμον, λαμβάνουσι μοναχοκόρας, ἵνα χαίρωσι τὴν κληρονομίαν των, καὶ ἀδικοῦσι τὴν φύσιν, ἵνα ὠφεληθῶσιν ἐκ τοῦ νόμου. Ὅταν ὅμως οὗτοι βλέπωσι τὴν γυναῖκά των συγκοιμωμένην μὲ ὅν τινα θέλει, ἢ θέλουσι τὴν χωρισθῇ, ἢ θέλουσι κρατήσει αὐτὴν μετ᾽ αἰσχύνης, τιμωρούμενοι δικαίως διὰ τὴν ὕβριν καὶ τὴν φιλοπλουτίαν των. Καλὰ ἐστοχάσθη ὁ νομοθέτης κἂν τὸ νὰ μὴ συγκοιμᾶται ἡ γυνὴ μὲ τὸν τυχόντα, ἀλλὰ μόνον μὲ ὅν τινα θελήσῃ ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς τοὺς συγγενεῖς, ἵνα μετέχωσι τὰ τέκνα των

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ ACADEMY OF ATHENS

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τῶν, ἀνεγίνωσκον κατὰ πᾶσαν πενταετηρίδα τῶν Παναθηναίων δημοσίᾳ τὸν Ὅμηρον (α), ὡσαύτως καὶ τὸν Τυρταῖον (β) εἰς τοὺς προσήκοντας καιρούς, καὶ τοὺς ἄλλους Ποιητὰς ὁμοίως, ἵνα ῥυθμίζωσι τὰ ἤθη τῶν νέων, καὶ παρορμῶσιν αὐτοὺς εἰς ἀρετήν, καὶ διὰ τοῦτο λοιπὸν εἶναι ἀναγκαιοτάτη καὶ εἰς ἡμᾶς ἡ ἀνάγνωσις τῶν Ποιητῶν εἰς αὐτὴν ἣν ἔγραψαν ἀπαράμιλλον γλῶσσαν. Εἰς μάτην ἐλπίζουσιν, ὅσοι δὲν καταλαμβάνουσιν αὐτοὺς Ἑλληνιστί, νὰ κατανοήσωσι τὸ κάλλος αὐτῶν ἀκριβῶς εἰς ξένην τινὰ γλῶσσαν μεταφρασμένον, τοῦτο ἐννοεῖται καὶ δι' ὅλους τοὺς δοκίμους Ἕλληνας συγγραφεῖς· διότι λόγος τις ὅταν μεταφράζηται εἰς ἄλλας φωνάς, παρὰ τὴν γλῶσσαν εἰς ἣν ἐγράφη, σπανίως διασώζει τὸ ἀκριβὲς καὶ ἀκίβδηλον τῆς γνησίας ἐννοίας διὰ τὰς πυκνὰς τῶν μεταφραστῶν παρατροπὰς καὶ ἐξαλλοιώσεις, ὅπως τὸ ὕδωρ, ὅπερ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, μόνον εἰς τὴν πηγὴν διασώζει τὴν ἀληθινὴν γεῦσιν καὶ ποιότητα, ἀφ' οὗ δὲ διαῤῥεύσῃ ποσόν τι διάστημα διά τινων αὐλακίων καὶ ὑδραγωγῶν, μεταλαμβάνει ἀπὸ τῆς ἐκείνων ποιότητος. Ἔπειτα καὶ αὐτὸ τὸ ὕψος τῶν φράσεων τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, καὶ τῶν λέξεων αὐτῆς ἡ ἀπαράμιλλος πολλάκις δύναμις, εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐκφρασθῇ δι' ὁποιασδήποτε ἄλλης διαλέκτου· διὰ τοὺς ποιητὰς λοιπὸν μόνους, ἐὰν καὶ ἄλλων σοφῶν συγγραμμάτων ἠθέλαμεν ἀπορεῖ, διὰ μόνους, λέγω, τοὺς Ποιητὰς ἔπρεπεν ἐξ ἀνάγκης νὰ μανθάνωμεν τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, καὶ νὰ διδασκώμεθα δι' αὐτῆς μεθ' ἡδονῆς τὰ καθήκοντα· ἐν ᾧ δὲ ὄχι μόνον δαιμονιώτατοι ποιηταί, ἀλλὰ καὶ συγγραφεῖς ἄριστοι παρίστανται ἔμπροσθεν ἡμῶν, ἕτοιμοι πάντοτε νὰ χειραγωγῶσιν ἡμᾶς εἰς τῆς φιλοσοφίας καὶ ἀρετῆς τοὺς λειμῶνας, τίς πλέον ἀπολογία μένει εἰς τοὺς ἀμελοῦντας τὴν μάθησιν τῆς προπατορικῆς γλώσσης, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν σοφίαν πλανωμένους μακρὰν καὶ νοοῦντας ἀτελῶς, καὶ λαλοῦντας βαρβαροφώνως; ὡς νὰ κατάγωνται ὄχι ἀπὸ Ὁμήρους καὶ Πλάτωνας, ἀλλὰ ἀπὸ Κάρας καὶ Γότθους καὶ Σκύθας, ἄμοιροι μὲν καὶ ἐστερημένοι πάντων τῶν καλῶν οἱ πλειότεροι. τινὲς δὲ χαίνοντες ἀπειροκάλως καὶ μικροψύχως, Ἕλληνες ἄνδρες, εἰς ὅσα καλὰ καυχῶνται τὰ σημερινὰ σοφὰ τῆς Εὐρώπης ἔθνη, (ἄτινα καὶ αὐτὰ ἐκεῖνα ὁμολογοῦσιν, ὅτι παρέλαβον αὐτὰ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας)· καὶ ταῦτα βαρβαροφώνως, ἄν ποτε τύχῃ, εἰς τὴν σημερινὴν ἡμῶν

(α) Λυκοῦργ. Λόγ. κατὰ Λεωκρ. §. κς. — (β) Αὐτ. αὐτόθ. §. κη.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

νὰ στήσῃ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ναοῦ πήλινον τέθριππον ἁμάξιον, τοῦ ὁποίου ἔδωκε τὸ σχέδιον εἰς Τυρρηνούς τινας τεχνίτας ἐκ τῆς πόλεως τῶν Οὐηΐων καὶ μετ' ὀλίγον ἐδιώχθη ἀπὸ τὴν βασιλείαν. Ἀφ' οὗ δὲ οἱ Τυρρηνοὶ πλάσαντες τὸ τέθριππον ἔβαλον αὐτὸ εἰς τὴν κάμινον, δὲν ἔπαθεν ὅτι ἔπρεπε νὰ πάθῃ πηλὸς ἑψηνόμενος εἰς τὸ πῦρ, νὰ πυκνωθῇ δηλονότι καὶ νὰ συσταλθῇ ἐξατμιζόμενος τὴν ὑγρότητα, ἀλλὰ ἐμεγάλονε καὶ ἐφούσκωσε καὶ ἀπέκτησε σκληρότητα καὶ δύναμιν συνάμα καὶ ὄγκον τόσον πολύν, ὥστε μόλις ἐξέβαλον αὐτὸ ἀπὸ τῆς καμίνου χαλάσαντες τὸν οὐρανὸν αὐτῆς καὶ κρημνίσαντες τοὺς ἐκ πλαγίου τοίχους. Οἱ μάντεις ἔκριναν τὸ πρᾶγμα ὅτι εἶναι θεῖον σημεῖον εὐτυχίας καὶ δυνάμεως τοῦ λαοῦ, ὅστις θέλει ἔχει τοῦτο τὸ ἁμάξιον· ἀπεφάσισαν λοιπὸν οἱ Οὐηΐοι νὰ μὴ δώσωσιν αὐτὸ εἰς τοὺς Ῥωμαίους, οἵτινες ἀπήτουν αὐτό, καὶ ἀπεκρίθησαν τόσον μόνον, ὅτι τὸ ἁμάξιον ἀνήκει εἰς τὸν Ταρκύνιον, ὄχι εἰς τοὺς διώκτας τοῦ Ταρκυνίου. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας εἶχον οἱ Οὐηΐοι ἁμαξοδρομίας ἀγῶνας. Καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἁμάξια εἶχον τὴν συνειθισμένην τάξιν πρὸς τέρψιν τῶν θεωρῶν. Τὸ δὲ πήλινον, τὸ ὁποῖον καὶ ἐνίκησε τὰ λοιπά, ὁ μὲν ἡνίοχος ἐστεφανωμένος ἐξήλαυνεν ἀπὸ τοῦ ἱπποδρομίου σιγά, οἱ δὲ ἵπποι τρομάξαντες ὄχι διὰ φανεράν τινα πρόφασιν, ἀλλὰ κατὰ τύχην ἢ θείαν τινὰ ἔμπνευσιν, ἔτρεχον ὅσον ἠδύναντο πρὸς τὴν Ῥώμην ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν τὸν ἡνίοχον, ὁ ὁποῖος ἐπειδὴ δὲν ἐκατόρθωσε τίποτε τεντόνων τοὺς χαλινοὺς καὶ χαδεύων τοὺς ἵππους, ἀλλ' ἐσύρετο καὶ αὐτός, ἀφ' οὗ ἀφῆκε τέλος ἐλευθέραν τὴν ὁρμὴν αὐτῶν, καὶ ἔτρεχον ἕως οὗ πλησιάσαντες εἰς τὸ Καπιτώλιον ἔῤῥιψαν αὐτὸν εἰς τὴν πύλην, τὴν ὁποίαν τώρα ὀνομάζουσι Ῥατουμέναν. Τούτου γενομένου θαυμάσαντες οἱ Οὐηΐοι καὶ φοβηθέντες, ἐσυγχώρησαν εἰς τοὺς τεχνίτας νὰ ἀποδώσωσιν εἰς τοὺς Ῥωμαίους τὴν ἅμαξαν.

§. ιδ. Τὸν δὲ ναὸν τοῦ Καπιτωλίου Διὸς ἔταξε μὲν νὰ καθιερώσῃ Ταρκύνιος ὁ τοῦ Δημαράτου, ὁπότε ἐπολέμει πρὸς τοὺς Σαβίνους· οἰκοδόμησε δὲ αὐτὸν Ταρκύνιος ὁ Σούπερβος, υἱὸς ὢν ἡ ἔγγονος τοῦ τάξαντος τοῦτο τὸ ἀφιέρωμα· δὲν ἐπρόφθασεν ὅμως νὰ ἐγκαινιάσῃ αὐτόν, ἀλλ' ὀλίγον ἔλειπε νὰ τελειώσῃ ὁ ναός, ὁπότε ἐδιώχθη ὁ Ταρκύνιος. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ὕστερον ἐτελειώθη καὶ ἔλαβε τὸν προσήκοντα στολισμόν, ἐφιλοτιμεῖτο νὰ ἐγκαινιάσῃ αὐτὸν ὁ Ποπλικόλας, ἐφθόνουν δὲ πολλοὶ ἐκ τῶν δυνατῶν, καὶ διὰ μὲν τὰς ἄλλας τιμάς, ὅσας ἔλαβε πρεπόντως διὰ τὰς στρατηγίας καὶ τὴν νομοθεσίαν του, ἐλυποῦντο

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών - Academy of Athens

καὶ τῆς νηπιότητος ὁ ὁδηγός· τώρα δὲ εἶναι τῆς ὑμετέρας νεότητος ὁ ὑπερασπιστής, καὶ ὅλης τῆς ζωῆς ἡ μόνη ἐλπίς. Προσφέρετε πρὸς τὴν ἀγαθότητα αὐτοῦ τὴν ἐξωτερικὴν προσκύνησιν, ὡς ἐξήγησιν καὶ μαρτυρίαν τῆς ἐσωτερικῆς ὑμῶν εὐγνωμοσύνης διὰ τὰς τόσας εὐεργεσίας. Διότι ἡ ἐξωτερικὴ προσκύνησις καὶ προσευχὴ εἶναι ἡ ἁγιωτάτη θυσία τῆς ἀγάπης καὶ εὐλαβείας, ἣν χρεωστεῖτε πρὸς τὸν Θεὸν τῶν πατέρων ὑμῶν· ἐκεῖνον, λέγω, πρὸς ὃν ἀφιέρωσαν ὑμᾶς οἱ συγγενεῖς, καὶ ὃν τοσαῖς ἐπεκαλέσθησαν πρὸς βοήθειαν εἰς τὰς ἀῤῥωστίας καὶ τοὺς κινδύνους ὑμῶν· ἐκεῖνον λέγω, τὸν ὁποῖον οἱ πρόπαπποι καὶ οἱ πάλαι πρόγονοι ἀπὸ τῆς νεότητος αὐτῶν ἐσεβάσθησαν, καὶ ὅστις καὶ ζῶντας εὐλόγησεν αὐτοὺς διατείνας τὸ γένος αὐτῶν ἕως καὶ εἰς ὑμᾶς, καὶ ἀποθανόντας τώρα εἰς τοὺς Οὐρανοὺς ἀνταμείβει. Πόσον ἰσχυρῶς καὶ δραστικῶς πρέπει νὰ κινῶσι τὴν εὐγνώμονα ψυχὴν ὑμῶν τόσαι χάριτες τοῦ ὑψίστου Δημιουργοῦ!

§. γ΄. Ἀλλ' ἂν καὶ ἡ εὐσέβεια ἔχει τὸν θρόνον αὐτῆς εἰς τὴν καρδίαν, χρειάζεται ὅμως καὶ τοῦ νοὸς ὁ φωτισμός, ἵνα κατευθύνῃ τὰ αἰσθήματα τῆς καρδίας καὶ καρποφορῇ ὀρθὰ περὶ Θεοῦ φρονήματα. Διὰ νὰ γνωρίσητε λοιπὸν τὴν δογματικὴν ἀλήθειαν καθ' ὅλην αὐτῆς τὴν φυσικὴν καθαρότητα, σπουδάζετε τὰς ἁγίας Γραφάς, ὅτι *ἐν αὐταῖς ζωὴν εὑρήσετε* (α), καὶ συμβουλεύεσθε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ὅστις εἶναι *τὸ φῶς καὶ ἡ ἀλήθεια*. Ἀφ' οὗ δὲ παγιώσητε καὶ κρατύνητε τὰ ἀμώμητα τῆς πίστεως δόγματα μὲ τοὺς ὀρθοὺς συλλογισμοὺς καὶ τὴν διδασκαλίαν τῶν θεοφόρων Πατέρων, μὴ συγχωρήσητε ποσῶς εἰς κακοήθεις τινὰς ἀντιστάσεις νὰ διασείσωσι τῆς ὑμετέρας πίστεως τὰ θεμέλια, ἐνθυμούμενοι πάντοτε, ὅτι εἰς τὴν μυστηριώδη ἄβυσσον τῶν χριστιανικῶν δογμάτων ἁπαντῶσι πολλαὶ δυσκολίαι ὡς πρὸς τὸν περιωρισμένον ἀνθρώπινον νοῦν, ἄστινας ἐπίσης ἤθελεν εἶσθαι καὶ τολμηρὸν καὶ ἀνόητον νὰ ζητῆτε νὰ διαλύσητε μὲ ἐνέργειαν ἀνθρωπίνων συλλογισμῶν· διότι αὐτὴ ἡ φύσις δὲν συγχωρεῖ κατὰ τὸ παρόν, εἰμὴ νὰ ἐπιγινώσκωμεν ἐν μέρει, καὶ ὡς *ἐν ἐσόπτρῳ καὶ αἰνίγματι*, κατὰ τὸν μακάριον Παῦλον (β).

§. δ΄. Ἐντυπώνετε εἰς τὴν ὑμετέραν καρδίαν βαθύτατον σέβας ὡσαύτως καὶ δι' ὅλα τὰ ἱερά, ὅσα πρεσβεύει καὶ τιμᾷ ἡ ἁγία ἡμῶν Ἐκκλησία. Διότι πλὴν τοῦ ὅτι εἶναι μέγιστον ἁμάρτημα καὶ ἡ παραμικρὰ τούτων παράβασις, οὐδὲν ἄλλο κάμνει τὸν νέον καθὼς αὕτη, τόσον μισητὸν

(α) Ἰωάν. ε, 39.—(β) Α. Κορ. ιγ. 12.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

4) Ἀναλύει τὰς γενικὰς τῶν συγκριτικῶν· οἷον, Σοὶ μᾶλλον, ἢ ἐμοί, καὶ μετὰ τῆς Πρός, ἢ Κατά, ἢ τοῦ Ὥστε ἀπερεμφατικοῦ· οἷον, Μεῖζον ἢ κατὰ ἄνθρωπον· ἢ ὥστε φέρειν. 5) Καὶ κατ' ἔλλειψιν τοῦ Μᾶλλον. οἷον, Βούλομαι σῷον εἶναι ἢ ἀπολέσθαι. Ὡσαύτως καὶ κατ' ἔλλειψιν τοῦ Ἄλλο· οἷον, Τί δείσας, ἢ ἀπολέσθαι; Ἔτι καὶ τὴν γενικὴν τῶν διαφορικῶν μεταβάλλει εἰς τὴν σύστοιχον πτῶσιν, καθὼς καὶ τὰ τῶν συγκριτικῶν.

Σημ. Δ'. Ὁ δὲ Εἰ ἐκλαμβάνεται 1) Ὑποθετικῶς ἐπὶ τῶν ἀβεβαίων. 2) Ἀντὶ τοῦ ὅτι ἐπὶ τῶν βεβαιοτάτων, μάλιστα μετὰ τῶν ῥημάτων Θαυμάζω· καὶ ἄλλων τοιούτων φερόμενος πρὸς ὁριστικὴν ἔγκλισιν. οἷον, Θαυμάζω εἰ μὴ φανερὸν αὐτοῖς ἐστί. 3) Μετὰ τοῦ Τις ἐκλαμβάνεται καὶ ἀντὶ τοῦ ὅστις· οἷον, Εἴτις τῶν πάντων· οὕτω καὶ τό, Εἴτι καλόν, ἀντὶ τοῦ, Πᾶν ὅ,τι καλόν. 4) Εὐκτικῶς, ὅθεν τὸ Εἴθε.

Σημ· Ε'. Ὁ δέ, Ἄν, σημαίνει 1) ἀοριστίαν πρὸς Ὑποτακτικήν, καὶ Εὐκτικήν. 2) Τὸ ἀβέβαιον ἢ δισταγμόν, ὅτε καὶ διστακτικὸς καλεῖται φερόμενος πρὸς Ὁριστικὴν καὶ Ὑποτακτικὴν καὶ Εὐκτικήν. 3) Βούλησιν. Διὸ καὶ βουλητικὸς πρὸς Ὁριστικήν, καὶ Εὐκτικὴν· οἷον, Ὁ γράφων οὐκ ἂν ἐπρέσβευσεν· ἀντὶ τοῦ οὐκ ἠβούλετο πρεσβ. 4) Τὸ δυνατόν, ὅτε καὶ δυνητικὸς πρὸς ἀόριστον Εὐκτικῆς, Ἀπαρεμφάτου καὶ Μετοχῆς· οἷον, Ἀμφοτέρους ἂν ὠφελήσειε (δύναται ὠφελεῖν). 5) Τοῦ καθήκοντος σημαντικός· οἷον, Λέγοιμ' ἂν ἀντὶ τοῦ ὀφείλω λέγειν. Ὁ δὲ Κἂν 1) ἢ εἶναι ἐκ τοῦ καὶ ἐν· οἷον, κἂν δεινοῖς· ἢ ἐκ τοῦ Ἄν δυνητικοῦ πρὸς Εὐκτικήν· οἷον, Κἂν ἴδοιτε· 3) ἢ ἐκ τοῦ Ἐὰν πρὸς Ὑποτακτικήν· οἷον, Κἂν βάλῃς.

Σημ. ς'. Ὁ Ἵνα 1) τελικὸς πρὸς Ὑποτακτικήν· ἀπὸ δὲ παρωχημένου πρὸς Εὐκτικήν. Καὶ μετὰ τὰ Ἔδει, ὤφειλε. Καὶ τὰ εὐχῆς σημαντικὰ ῥήματα, πρὸς Παρατατικόν· οἷον, Ἔδει σε θανεῖν, ἵνα μὴ μάτην ἐνίους ἐθεράπευες. 2) Ἐρωτηματικὸς πρὸς Αἰτιατικήν· οἷον, Ἵνα τί ταῦτα; ἐλλείπει δὲ ἐνταῦθα κυρίως τὸ γένηται· οἷον· ἵνα τί (γένηται) ἐφρύαξαν ἔθνη· 3) Τοπικὸς ἀντὶ τοῦ ὅπου πρὸς Ὁριστικήν· οἷον, Ἵνα Ἅδης ᾤκισται. Ὁ δὲ Ὅπως 1) καθὸ σύνδεσμος τελικὸς μὲν συντάσσεται πρὸς Ὑποτακτικήν· τροπικὸς δὲ πρὸς μέλλοντα Ὁριστικῆς· καὶ ὡς ἐπίῤῥημα ἐκλαμβάνεται ἀντὶ τοῦ ὡς· οἷον, Ὅπως δύναμαι. Ὅπως ἀνωτάτω. Καὶ ἀντὶ τοῦ Πῶς εἰς ἐπαναλαμβανομένην ἐρώτησιν· οἷον, Πῶς; Ὅπως; Συνηθέστατος δὲ ὁ Ὅπως ὁ τροπικὸς εἰς τὰ παρελθόντα

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ξένας ῥήσεις προφέρομεν μὲ τόνον βαρύτερον, ἢ μικρόν τι παρηλλαγμένον. Ἐρωτῶμεν εἰς τὰ ἐρωτηματικά. Παθαινόμεθα εἰς τὰ παθητικά. Καὶ ἁπλῶς ποικίλλομεν τὴν ἀπαγγελίαν κατὰ τῆς ἐννοίας τὴν φύσιν καὶ τὴν ἐγγινομένην εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς αἴσθησιν.

§. έ. Ἀρεταὶ δὲ συνθέσεως εἶναι τρεῖς ά.)Ὁ *Ἑλληνισμός*. Ὅταν φυλάττωμεν κυριολογίαν καὶ καθαρότητα τῶν ὀνομάτων,καὶ τὴν κατάλληλον αὐτῶν σύνταξιν,καὶ τὰς ἰδιαζούσας φράσεις τῆς γλώσσης.β) Ἡ *Σαφήνεια*. γ) Ἡ *Ἁρμονία*· ἀλλὰ περὶ τούτων διδάσκει ἡ Ῥητορική.Χρεία δὲ πολλῆς ἀσκήσεως εἰς τοὺς Ἑλληνιστὰς νὰ γράφωσι καὶ νὰ λαλῶσιν Ἑλληνιστί. Τῆς ἀσκήσεως ὁδηγὸς εἶναι ἡ μίμησις μόνον τῶν ἐνδόξων συγγραφέων καὶ ποιητῶν ἡμῶν. Μέρος δὲ τῆς ἀσκήσεως εἶναι καὶ ἡ *Παράφρασις*, ἥτις εἶναι κατ' ἄλλον τινὰ τρόπον μεταποίησις ἑνός τινος λόγου, σωζομένης τῆς ἐννοίας καὶ τῶν ἀρετῶν τῆς συνθέσεως. Γίνεται δὲ ἡ Παράφρασις, ὅταν μεταβάλλωμεν α) τὰ κατὰ μετάθεσιν εἰς τὴν φυσικὴν αὐτῶν θέσιν, καὶ τἀνάπαλιν· οἷον, Ἄγουσι δὲ θαλλόν, προσείοντες τὰ θρέμματα, εἰς τὸ Ἄγουσι δὲ τὰ θρέμματα προσείοντες θαλλόν· β) τὴν ἔλλειψιν εἰς τὸ πλῆρες, καὶ τοῦτο εἰς ἐκείνην· γ) τὴν κυρίαν φράσιν εἰς περίφρασιν, καὶ τἀνάπαλιν· δ) τὸ συνεπτυγμένον τῶν μετοχῶν καὶ χρόνων καὶ ἀπαρεμφάτων εἰς ἀναλελυμένον, καὶ τἀνάπαλιν· ε) τὴν προσωπικὴν φράσιν εἰς ἀπρόσωπον, καὶ τἀνάπαλιν· οἷον, Πρόσεχε, εἰς τὸ δεῖ σε προσέχειν· ς) τὴν διαλογικὴν φράσιν εἰς διηγηματικὴν ἢ πλαγίαν ἢ ὀρθήν, καὶ ἀντιστρόφως· οἷον, Καὶ ὁ Σωκράτης. Ἀλλὰ θαυμαστόν μοι δοκεῖ.Εἰς τὸ καὶ τὸν Σωκράτην φάναι ὅτι θαυμαστὸν οἱ δοκοίη· ζ) τὸ ἐνεργητικὸν εἰς παθητικὸν καὶ τἀνάπαλιν· η) τὸ ἀφῃρημένον εἰς συγκεκριμμένον, καὶ ἀντιστρόφως· θ) τὸ ἀσαφὲς εἰς σαφεστέραν ἔκφρασιν, ὅπως ἂν ἀπαιτῇ τῆς σαφηνείας ὁ κανών. Χρεία δὲ πολλῆς προσοχῆς εἰς τὴν Παράφρασιν, μήποτε νομίζοντες ὅτι παραφράζομεν, φλυαρῶμεν χαλῶντες τὸν ῥυθμόν, ἢ τὰ σχήματα, ἢ τὸ κάλλος, ἢ τὸ ὕψος τοῦ συγγράμματος.

Μέρ. Β΄. Σχήματα.

Κεφ. Α΄. Πλεονασμός.

§. ά. Γίνεται Πλεονασμός.

Α΄. Λέξεως. 1) Ὀνόματος ἢ ἀντωνυμίας οἷον Πᾶς τις,ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ Πᾶς 2.) Ῥήματος· οἷον,Μισοῦντες γίγνονται, εἰσί,ὑπάρχουσιν,ἀντὶ μι-

μητροπολίτης Πλάτων ὁ Φραγκιάδης (α), ὁ ἐκ τῆς Ἴου Σπυρίδων Βα-

---

(α) Ὁ ἀοίδιμος Πλάτων ὁ Φραγκιάδης ἐγεννήθη ἐν Χίῳ περὶ τὸ 1775 σωτήριον ἔτος ἐκ γονέων εὐσεβείᾳ καὶ ἀρετῇ διαπρεπόντων Παντολέων ἐν τῷ κατὰ κόσμον βίῳ ὀνομαζόμενος. Ἐπαιδεύθη τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν ἐν τῇ πατρίῳ σχολῇ ὑπὸ τοῦ διδασκάλου Ἀθανασίου τοῦ Παρίου. Ἤδη δὲ νέος ὢν τὴν ἡλικίαν ἀπῆλθεν, ὡς μέλισσα φιλόπονος, εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλην τοῦ Γένους Σχολὴν ἀκροασόμενος τῶν φυσικῶν καὶ μαθηματικῶν ἐπιστημῶν, διδασκομένων παρὰ τοῦ δοκιμωτάτου καὶ καλλίστου διδασκάλου τῆς Ἑλλάδος Δωροθέου τοῦ Πρωίου, ἔνθα παντοίας γνώσεις ἐπιστημονικὰς ἀπεδρέψατο. Τῷ δὲ 1807, ἀναχωρήσαντος τοῦ σοφοῦ Πρωίου εἰς Φιλαδέλφειαν, διεδέξατο τὴν καθηγεσίαν τῆς Σχολῆς ὁ καλὸς μαθητὴς διαπρέπων ἐν παντὶ λόγῳ καὶ πάσῃ γνώσει, καὶ ἐδίδαξεν ἐπὶ δύω ὅλους ἐνιαυτοὺς καρποφόρως (βλ. Jken Leucothea. T. 1. p. 245 καὶ Rizo Neroulos Cours de la Littérat. Grecque moderne. p. 75). Κατὰ δὲ τὸ 1809 καταστάντος Σχολάρχου τοῦ ἱεροδιακόνου Στεφάνου Δούγκα τοῦ Θετταλοῦ, ὁ Πλάτων ἀποχωρήσας τῆς σχολῆς ἔμεινεν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐνασχολούμενος καὶ συντάττων μελέτας φιλολογικάς τε καὶ ἐκκλησιαστικὰς μέχρι τοῦ 1817, ὅτε, τελευτήσαντος τῇ 25 Ἰανουαρίου τοῦ ἐπὶ δέκα καὶ ὀκτὼ ὅλα ἔτη ποιμάναντος τὴν Χίον ἐναρέτου Διονυσίου, προχειρίζεται μητροπολίτης τῆς ἰδίας αὐτοῦ πατρίδος καὶ ἔξαρχος πάσης Ἰωνίας παρὰ τῆς Μ. Ἐκκλησίας, τιμώσης τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν καὶ τὴν παιδείαν τοῦ ἀνδρὸς (βλ. Λόγ. Ἑρμῆν ἔτ. 1817. σελ. 15 καὶ 183). Μαρτυροῦσι δὲ οἱ ἐπιζῶντες ἐκ τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ τοὺς καλοὺς ἀγῶνας, οὓς ἠγωνίσατο ὁ φιλόσοφος οὗτος ἱεράρχης πρὸς φωτισμὸν τοῦ ἰδίου ποιμνίου, τρέφων αὐτὸ διὰ τοῦ θείου λόγου καὶ ὁδηγῶν εἰς τὰ τῆς φιλανθρωπίας καὶ φιλαδελφείας καλὰ καὶ σωτήρια ἔργα, καὶ στηρίζων τὰς καρδίας τῶν πιστῶν ἐπὶ τὴν ἀῤῥαγῆ πέτραν τῶν θείων τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας δογμάτων. Ἀπεστρέφετο δὲ τὴν ψευδῆ ἐκείνην τῶν ἀδιαφοριτῶν σοφίαν, ἣν ἀπὸ τῆς Δύσεως μετωχέτευον ἀκρίτως εἰς τὴν Ἑλλάδα ἄνδρες ἰδιόῤῥυθμοι. Διὸ καὶ τοὺς σοφοὺς τῆς ἐν Χίῳ κοινωφελοῦς Σχολῆς διδασκάλους παρήνει ἵνα κηρῷ βύοντες τὰ ὦτα ἀποκρούωσι τὰ τοιαῦτα λαλαγήματα. Τῇ δὲ 23 Ἀπριλ. 1822 ὅμηρος ὢν ἐν τῷ φρουρίῳ, ἐκρεμάσθη ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐσφενδονίσθη ἐν τῇ θαλάσσῃ! Τὰ δὲ γαλήνια κύματα αὐτομάτως προέπεμψαν τὸ λείψανον εἰς τὰς Οἰνούσας, ὅπου διέτριβεν ὁ τῆς μητροπόλεως ποιμὴν Γεώργιος Λαιμός, ὅς, ἀναγνωρίσας τὸν νεκρὸν Πλάτωνα, ἐκήδευσεν, ὀρύξας τάφον παρά τινα παρακείμενον ἀγρὸν, καὶ στήσας ἐπ' αὐτοῦ λίθον μακρὸν ὡς σημεῖον. Οὗτος οὖν μετὰ παρέλευσιν ἐτῶν ἀνήγγειλε τὰ γεγονότα πρὸς τὸν Χίου Δανιὴλ τὸν Κοντούδην, ὃν τῷ 1817 εἶχε χειροτονήσας ὁ ἀοίδιμος Πλάτων διάκονον. Καὶ τότε μὲν ὁ χρηστὸς Δανιὴλ διέταξε τὸν ἐν Οἰνούσαις ἱερέα Μιχαὴλ Πατέραν ἵνα κατ' ἔτος τελῇ τὰ παρὰ τῆς Ἐκκλησίας διατεταγμένα. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ συνετὸς ἱεράρχης τὴν τῆς Σύρου ποιμαντορίαν ἀναδεξάμενος, τῶν πραγμάτων ἐπιτρεψάντων,

Δημοσία Αθηνών / Academy of Athens

θρῆπους ἱκανοὺς ὡπλισμένους νὰ καταπαύσῃ τὸν θόρυβον τιμωρήσας τοὺς ἐνόχους. Τὰ δ' αὐτὰ αὐτοκλήτως ἀπελθὼν καὶ πρὸς τὸν μέγαν δυσάμενον Χαλέτην, τὸν πρῶτον σύμβουλον τοῦ Σουλτάνου, ἀνήγγειλεν ἀτάραχος, ὑποσχόμενος βεβαίως ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θέλουσιν ἀποσταλθῆ οἱ ἔνοχοι εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ τὰ πράγματα εἶναι ἤδη εἰς ἡσυχίαν. Οἱ δὲ Αὐλικοὶ ἐφάνησαν ὅτι κατεπείσθησαν περιμένοντες νὰ μάθωσιν ἄλλο τι βεβαιότερον.

§. η. Τῇ δὲ 4 Μαρτίου ἐξαίφνης ἔφυγον οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει δύω ἔφοροι τοῦ ἡγεμόνος τῆς Μολδαβίας, Νικόλαος ὁ Σοῦτσος ἀδελφὸς τοῦ Ἡγεμόνος, καὶ Ἰωάννης Σχινᾶς γαμβρὸς αὐτοῦ ἐπ' ἀδελφῇ. Ἔφυγον δὲ μετὰ πάσης τῆς οἰκογενείας αὐτῶν. Αὕτη ἡ ἐξαφνος φυγὴ ἐκίνησε τὴν Ὀθωμανικὴν ἀρχὴν εἰς πολλὰς ὑποψίας, καὶ ἐβεβαίωσε τὰ περὶ τῆς ἀποστασίας λεγόμενα. Πολὺ δὲ μᾶλλον καὶ ἡ φυγὴ τοῦ πρὸ χρόνων ἰδιωτεύοντος πρώην ἡγεμόνος τῆς Μολδαβίας Ἀλεξάνδρου Χαντσερῆ, ὅστις ἔφυγε καὶ αὐτὸς μετὰ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ κατὰ τὴν 7 τοῦ αὐτοῦ μηνός. Συνέφυγε δὲ κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν καὶ ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει διατρίβων Γεώργιος, υἱὸς τοῦ ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας Ἰωάννου Καρατσᾶ, φυγόντος ἤδη πρὸ τριῶν χρόνων ἐκ τῆς Βλαχίας εἰς Ἰταλίαν. Τῶν εὐγενῶν τούτων αἱ αἰφνίδιαι ἀναχωρήσεις καὶ ἡ μετὰ δύω ἡμέρας ακουσθεῖσα εἴσοδος τοῦ πρίγκιπος Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντη εἰς τὴν Βλαχίαν, καὶ ἡ τοῦ ἡγεμόνος αὐτῆς μετ' αὐτοῦ συνωμοσία ἐκίνησαν τὸ Ὀθωμανικὸν βουλευτήριον εἰς ἐνέργειαν.

§. θ'. Πρῶτον λοιπὸν ἐλθὼν ὁ ἀρχικηπουρὸς (Βοσανζίπασης) τοῦ Σουλτάνου εἰς Θεραπεῖα κατὰ τὴν δεκάτην Μαρτίου συλλαμβάνει κοσμίως τὸν ἀοίδιμον μητροπολίτην τῆς Ἐφέσου Διονύσιον τὸν Καλλιάρχην, ἄνδρα κεκοσμημένον μὲ παντοίας ἀρετάς, καὶ πολλὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Γένος ὠφελήσαντα διὰ τὸν πρὸς τὰ κοινὰ καλὰ ζῆλόν του. Οὗτος συνήργησεν εἰς στερέωσιν τοῦ ἐν Κυδωνίαις ἀνεγερθέντος ἑλληνικοῦ καὶ φιλοσοφικοῦ Σχολείου, καὶ τὸν πρῶτον αὐτοῦ διδάσκαλον Βενιαμὶν τὸν Λέσβιον, ὡς κακόφρονα συνοδικῶς κατηγορηθέντα ὑπεράσπίσθη, καὶ αὐτὸ τὸ Σχολεῖον ὑπὸ συκοφαντῶν κινδυνεῦσαν· · · · (α).

(α) Τὸ παρὸν Ὑπόμνημα ἤρξατο ὁ ἀοίδιμος ἡμῶν Πατὴρ συντάττειν κατὰ τὸ 1822 ἐν Ὀδησσῷ συλλέξας τὴν ἀνήκουσαν ὕλην, ἐξ ἧς τινα δοθέντα παρ' ἡμῶν τῷ ἐλλογίμῳ Ἰωάννῃ Φιλήμονι ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῷ ἀξιολόγῳ Δοκιμίῳ αὐτοῦ (Βλ. Δοκίμιον περὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσ. Τόμ. Β. σελ. 362 καὶ προλεγομ. σελ. κγ). Ἀγνοῶ δὲ διὰ τίνας λόγους ὁ ἀοίδιμος ἔστη μὴ προ-

Χριστόδουλος Τρικκεύς
Παναγιώτης Τρικκεύς } (α).

Κατὰ πᾶν Σάββατον πρὸ μεσημβρίας ἐξετάζει ἕκαστος διδάσκαλος τοὺς ἰδίους μαθητὰς εἰς ὅσα μαθήματα ἐδιδάχθησαν τὴν ἑβδομάδα. Τὴν Εἰσαγωγὴν τῆς Φυσικῆς καὶ τῆς Ἠθικῆς καὶ τὴν ἱερὰν Κατήχησιν ἔχουσι χρέος ὅλοι οἱ μαθηταὶ νὰ τὰς ἀκούωσιν. Ἐξετάζονται δὲ μόνοι οἱ προβεβηκότες.

Σμύρνη κατὰ τὸ **1814**· ἀπὸ δὲ τῆς τοῦ Φιλολογικοῦ Γυμνασίου συστάσεως ἕκτον ἔτος, Αὐγούστου κή. Κ. Οἰκονόμος ὁ πρεσβύτερος (6).

(α) Χριστόδουλος καὶ Παναγιώτης ἦσαν ἀμφότεροι αὐτάδελφοι, Ἱερόπαιδες ἐπονομαζόμενοι. Μετὰ τὴν ἀποφοίτησιν ἀπῆλθον ἐκ Σμύρνης. Καὶ ὁ μὲν Χριστόδουλος διέτριψεν ἐν Τεργέστῃ διδάσκων· ὅθεν ἀπέστειλε πρὸς τοὺς ἐκδότας τοῦ Λογίου Ἑρμοῦ περὶ τῆς ὑπὸ τῶν μαθητῶν τοῦ ἐκεῖ Γυμνασίου παραστάσεως τῆς τραγῳδίας «Ὁ θάνατος τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος», μεταφρασθείσης ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ (Βλ. Λόγ. Ἑρμ. ἔτ. **1820**. σελ. **263**). Ἐκεῖθεν δὲ μετέβη εἰς Νίζναν τῆς Ῥωσσίας καὶ ἐδίδασκεν εἰς τὸ ἐκεῖ Ἑλληνικ. σχολεῖον, συσταθὲν τῷ **1812** ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Στεφάνου Μπούμπα, πολιτάρχου τῆς ἐκεῖ Γραικικῆς κοινότητος γενομένου (Βλ. Λόγ. Ἑρμ. ἔτ. **1812**. σελ. **14** καὶ **53**). Περὶ τούτου διαβὰς (τῷ **1825**) διὰ ταύτης τῆς πόλεως ὁ ἀοίδιμος ἡμῶν Πατὴρ ἔγραψε πρὸς τὸν ἐν Πετρουπόλει τότε διατρίβοντα φίλον Κωνσταντῖνον Παπαδόπουλον τὸν Ὀλύμπιον τὰ ἑξῆς· «Μετὰ πέντε ἡμερονύκτια ἔφθασα τὸ παρελθὸν σάββατον εἰς τὴν Νίζναν ὑγιής, δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ καὶ διὰ τῶν φιλικῶν σου εὐχῶν. Κατέλυσα εἰς τὸν διδάσκαλον τοῦ ἐνταῦθα Γραικικοῦ σχολείου, μαθητὴν τοῦ Γυμνασίου τῆς Σμύρνης κύριον Χριστόδουλον Ἱερόπαιδα, νέον χρηστοηθέστατον, ὅστις εἶναι καὶ προφέσσωρ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὸ Ῥωσσικὸν κάλλιστον Γυμνάσιον» (τῇ **25** Σεπτ. **1825** ἐκ Νίζνας). Ὁ δὲ Παναγιώτης μετέβη καὶ αὐτὸς εἰς Ῥωσσίαν καὶ ἀποκατεστάθη τὸ πρῶτον εἰς Κίαιβον διδάσκαλος. Ἐντεῦθεν δὲ τῷ **1825** (κατὰ μῆνα Δεκέμβριον) ἔγραψε «Σύντομον ἱστορικὴν περιγραφὴν τοῦ Κιόβου», ἣν ἔπεμψε χειρόγραφον τῷ διδασκάλῳ εἰς Βιέννην τότε τὰς διατριβὰς ποιουμένῳ. Εἶτα δὲ μετέβη εἰς Νίζναν κατὰ παραίνεσιν τοῦ ἀοιδίμου διδασκάλου αὐτοῦ, ὡς μαρτυρεῖ τὸ περισωθὲν παρ' ἡμῖν γράμμα (γεγραμμένον τῇ **19** Σεπτεμβρ. **1847**), ἔνθα μετὰ φιλοπατρίας φλογερᾶς καὶ θερμῆς εὐγνωμοσύνης ἀναγγέλλει τῷ διδασκάλῳ τὰ ἐκ τῶν συμβουλῶν αὐτοῦ καλὰ τοῦ βίου αὐτοῦ συμπτώματα. Σημ. Ἐκδ. — (6) Ἐτυπώθη ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Τηλεγράφῳ ἔτ. **1814**. ἀριθ. **135**. σελ. **587—588**. Σημειωτέον δ' ὅτι ἐλλειπέστερα τὰ μαθήματα κατὰ τοῦτο τὸ ἔτος ἐδιδάχθησαν ἢ πρότερον διὰ τὴν τοῦ Κούμα εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει Μ. τοῦ Γένους Σχολὴν μετάκλησιν. Πρότερον γὰρ τά τε Λατινικὰ ἐδιδάσκοντο τῷ μὲν **1811** καὶ τῷ **1812** ὑπὸ τοῦ Κωνστ. Οἰκονόμου, τῷ δὲ **1813** ὑπὸ τοῦ Στ. Οἰκονόμου, ὃς καὶ τὴν Φυσικὴν Ἱστορίαν καὶ τὴν Χημείαν κατὰ τὴν τοῦ Ἀδήτου μετάφρασιν ἐδίδασκε. (Βλ. Λογ. Ἑρμ. ἔτ. **1811**. σελ. **391**. ἔτ. **1812**. σελ. **129** καὶ ἔτ. **1813**. σελ. **275**). Σημ. Ἐκδ.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τι εἰμὴ ἁπλῆ πιθανολογία, καὶ τούτου χάριν καὶ διάφοροι καὶ ἐκ διαμέτρου ἐναντίαι δόξαι τῶν φυσικῶν περὶ ἑκάστης αὐτῆς ὑποθέσεως· καὶ εἰ ἐγὼ δέχομαι καὶ διδάσκω ὡς δόγματα ἅπαντα τὰ τῆς Φυσικῆς, ἐννοίας ἐναντίας δηλαδή, ἀναγκαίως ἐγὼ δέχομαι τοσαύτας ἀντιφάσεις, ὅσους παραγράφους περιέχει ἡ πραγματεία τῆς Φυσικῆς· ἀλλ' εἰ τό τινα δέχεσθαι μίαν μόνην ἀντίφασιν, ὡς ἐνταυτῷ ἐννοοῦντα, εἰμὴ ἔστιν ἀλογία ἄντικρυς, ἤδη ἐγὼ δέχομαι κατ' αὐτοὺς μυρίας, εἴην ἂν τῶν ἀλόγων ἀλογώτερος. Ἀλλὰ τὰ πράγματα οὐχ ἕπονται τοῖς λόγοις, οἱ λόγοι ἕπονται τοῖς πράγμασιν· οὐ γάρ τις γίνεται τοιοῦτος, διότι τινὲς τοιοῦτον ἐμφανίζουσι τοῦτον, ἀλλὰ μένει τοιοῦτος οἷος ἐστὶν ἐκ φύσεως· εἰ ἐγὼ τοσοῦτον ἀνοηταίνω, εἴποιμι ἂν οὐδὲν περὶ τούτου, λέγω δ' ὅμως, ὅτι οὔτε ἔπαυσα ἄχρι τοῦδε οὔτε παύσαιμι ἂν τοῦ φρονεῖν καθάπερ ἡ ἐμὴ μήτηρ Ἐκκλησία, ἀμοιβὴν περὶ τούτου οὐδὲν ἕτερον παρ' ὑμῶν τῶν ταύτης προϊσταμένων δεόμενος, εἰμὴ τὰς παναγίας αὐτῶν εὐχάς, ὧν τὰ ἔτη εἴησαν θεόθεν πλεῖστα καὶ πανευφρόσυνα.

Τῆς ὑμετέρας Παναγιότητος δοῦλος ὑποκλινέστατος
ΒΕΝΙΑΜΙΝ ἱερομόναχος Λέσβιος».

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Σημ. Γ'. Τὰ Ὑπερθετικὰ πολλάκις ἀντὶ γενικῆς λαμβάνουσι δοτικὴν προθετόπτωτον· οἷον, σοφώτατος ἐν ἀνθρώποις· καὶ αὐτὴν τὴν γενικὴν μετὰ προθέσεως· οἷον, ἐξ ἁπασῶν ἡ καλλίστη. Τὰ δὲ Συγκριτικὰ μεταλλάλλουσιν ἐνίοτε τὴν γενικὴν πρὸς ὁμοίαν αὐτῶν πτῶσιν, παρεμπίπτοντος τοῦ ἤ· οἷον, Ἕλληνες ἀμείνονες ἢ Σκύθαι· καὶ μετὰ προθετοπτώτου αἰτιατικῆς· οἷον, μείζων ἢ κατὰ ἄνθρωπον. Καὶ χωρὶς τοῦ ἤ, μετὰ τῆς παρά· οἷον, πυκνότερα παρὰ τὰ προειρημένα. Ἀντὶ τῆς γενικῆς φέρονται πολλάκις καὶ πρὸς ἀπαρέμφατον μετὰ τοῦ ἤ· οἷον, μεῖζον ἢ φέρειν· καὶ μετὰ τοῦ ὥστε. Ἐνίοτε δὲ τὰ Συγκριτικὰ χωρὶς τῆς γενικῆς ἔχουσιν ἁπλῶν θετικῶν σημασίαν· οἷον, ἐκ τῶν χειρόνων ἐπανελθεῖν τὰ χρηστότερα. Καὶ πάλιν εὑρίσκονται θετικὰ ἀντὶ συγκριτικῶν, μετὰ ἀπαρεμφάτου λείποντος τοῦ ἢ οἷον, ταπεινὴ ἡ διάνοια ἐγχαρτερεῖν, ἀντὶ τοῦ, ταπεινοτέρα ἢ ἐγχαρτερεῖν. Διὰ τῶν συγκριτικῶν ἐκφράζεται ἐνίοτε τὸ μετριώτερον τοῦ θετικοῦ· οἷον, αὐθαδέστερον ἀπεκρίναντο, ἀντὶ τοῦ ὀλίγον αὐθαδῶς, ἢ ὡς συνηθίζει ἡ κοινὴ γλῶσσα, αὐθαδούτζικα. Συμφέρονται δὲ πολλάκις πρὸς τὰ παραθετικὰ καὶ ἄλλα μόρια εἰς ἐπίτασιν τῆς παραθέσεως· οἷον, ὡς, ὅτι, πολλῷ, μάλιστα δεινότατος, καί, μᾶλλον, ἧττον δεινότερος. Συγκριτικῶς ἐκφέρονται καὶ δύω τινὰ ἐπίθετα ἢ ἐπιρρήματα ὁμοιοπτώτως παραβαλλόμενα πρὸς ἄλληλα· οἷον μανικώτερος ἢ ἀνδρειότερος· Προπετέστερον ἢ βασιλικώτερον. Παραβάλλονται δὲ τὰ παραθετικὰ εἰς δύο διαφόρους προτάσεις καὶ διὰ τῶν συσχετικῶν, ὅσῳ, τοσούτῳ· οἷον, ὅσῳ μέγιστον, τοσούτῳ μείζονος ἐπιμελείας δεόμενον. Καθόλου δὲ τὰ μὲν συγκριτικὰ ἔχουσι τὴν σύγκρισιν καὶ πρὸς ὁμοιοφυῆ, καὶ πρὸς ἑτεροφυῆ, καὶ ἐνικῶς, καὶ πληθυντικῶς· οἷον, Λέοντος καὶ πολλῶν ἰσχυρότερος· καὶ πολλάκις πρὸς τρίτον ὑποκείμενον, πρὸς τὸ ὁποῖον δὲν ἀνάγεται ἀμέσως ἡ σύγκρισις· οἷον, μείζονα ἐμοῦ διέπραξε. Τὰ δὲ ὑπερθετικὰ φέρονται μόνον πρὸς ὁμοφυῆ, καὶ ταῦτα πληθυντικά· οἷον, ἀνδρῶν ἁπάντων σοφώτατος. Ἐὰν δὲ ἐπιστρεπτικῶς πρὸς τὸ αὐτὸ πρόσωπον γίνεται ἡ ὑπέρθεσις, τότε ἡ πτῶσις ἐκφέρεται ἐνικῶς· οἷον, δεινότατος σαυτοῦ τὰ πολιτικά. Γίνεται δὲ τότε ἡ παράθεσις πρὸς τὰς ἄλλας τοῦ προσώπου πολιτικὰς πράξεις. Ἐνίοτε δὲ τίθεται καὶ ἀπολύτως τὸ ὑπερθετικόν· οἷον, κάλλιστος ἀνήρ. Ὁμοίως, ὡς τὰ ὑπερθετικά, συντάσσονται πρὸς γενικὴν καί τινα ἐπίθετα, τῶν ὁποίων τὸ ὑποκείμενον ἐξαιρεῖται ἀπὸ τὰ ἄλλα· οἷον, οἱ φρόνιμοι τῶν ἀνθρώπων, οἱ πολλοί, μόνος, οὐδεὶς ἁπάντων.

Β'. Πρὸς δοτικήν. 1) Τῶν σχετικῶν τὰ ἐξ ἴσου· οἷον φίλος, ἴσος, ἐχ-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ἔμπροσθεν αὐτῶν τοὺς δούλους εἴλωτας μεθυσμένους, καὶ ἐδείκνυον ἐμπράκτως ποία τις εἶναι τῶν ἀκρατῶν ἡ κατάστασις. Ἐνθυμεῖσθε πῶς ὁ φρόνιμος Ὀδυσσεὺς ἔφευγε τῶν Σειρήνων τὰς ἐπῳδάς, καὶ πῶς οἱ ἀκρατεῖς σύντροφοι αὐτοῦ μετεμορφώθησαν ἐξ ἀνθρώπων εἰς χοίρους ὑπὸ τῆς Κίρκης. Κατηραμένη ἡδονὴ πόσους μετεμόρφωσας ἐλεεινῶς! πόσους νέους ἔθαψας ἀώρως! πόσα τρόπαια καταισχύνης ἔστησας εἰς τὸ μέσον τῆς πολιτικῆς κοινωνίας!

§. ιέ. Ἕκτον παράγγελμα καὶ τελευταῖον, ἀλλὰ πρὸς ὅλα τὰ ἄλλα μεγίστην ἔχον ἐπιῤῥοὴν εἶναι ἡ μετ' ἐπιμελείας καὶ προσοχῆς καὶ ἐπιμονῆς ἀνάγνωσις τῶν προγονικῶν ἡμῶν συγγραμμάτων, καὶ ἡ περὶ τὰς ἐπιστήμας σπουδή· διότι ὁ μόνος τρόπος τοῦ νὰ παγιωθῇ τις εἰς τὰς ἀρετὰς καὶ νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ἀληθινὴν σοφίαν εἶναι ἡ μεθοδικὴ παιδεία, εἰς ἣν ὅταν συνειθίσῃ ὁ ἄνθρωπος ἐγκαίρως, τελειοποιεῖ τὸ λογικόν, καὶ καταπραΰνει τὴν ὁρμὴν τῶν παθῶν, καὶ ἡμερόνει τὰ ἤθη αὐτοῦ. Ἡ ἀρετὴ εἶναι ἀχώριστος ἀπὸ τὴν λογιότητα, καὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ ἦναι ἐνάρετος ὅστις φέρει ἀληθῶς τοῦ λογιωτάτου τὸ ὄνομα. Ἡ ἀνάγνωσις τοῦ Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου καὶ τῶν ἄλλων ποιητῶν ἀναῤῥιπίζει τὴν ψυχὴν πρὸς μίμησιν τῆς τιμιότητος καὶ φιλαληθείας καὶ γενναιότητος τῶν ὑπ' αὐτῶν ὑμνουμένων ἡρώων. Αἱ γνῶμαι καὶ διδασκαλίαι τῶν Ἱστορικῶν ὁδηγοῦσι διὰ παραδειγμάτων εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς, καὶ ἐμπνέουσι μῖσος εἰς τὴν κακίαν. Αἱ ἐπιστῆμαι ὀξύνουσι τὸν νοῦν καὶ τελειοποιοῦσι τὴν κρίσιν, καὶ συνάπτουσι τὰς χάριτας τῆς χρηστοηθείας μετὰ τοῦ ὕψους τῶν ὀρθῶν συλλογισμῶν καὶ τῆς φρονήσεως, καὶ κάμνουσι τὸν ἄνθρωπον ἀξιοσέβαστον ἀληθῶς.

Τροφαὶ θ' αἱ παιδευόμεναι
Μέγα φέρουσ' εἰς ἀρετάν.
Τό,τε γὰρ αἰδεῖσθαι σοφίᾳ,
Τάν τ' ἐξαλλάσσουσαν ἔχει
Χάριν, ὑπὸ γνώμας ἐσορᾷν
Τὸ δέον (α).

Σπουδάζετε λοιπὸν φιλόμουσοι νέοι τὰς ὑμετέρας σπουδὰς μετὰ προσοχῆς καὶ μεθόδου καὶ ὠφελείας πραγματικῆς, ἐπιμελούμενοι πάντοτε νὰ στολίσητε καθὼς τὴν γλῶσσαν, οὕτω καὶ τὴν γνώμην ὑμῶν ἀπὸ τῶν προγόνων ἡμῶν τὰ ἀθάνατα συγγράμματα. Τὸ νὰ παρακινῶ ὑμᾶς περισσότερον εἰς ἐκτέλεσιν τῶν τοιούτων χρεῶν εἶναι τὸ αὐτό, ὡς νὰ συμ-

---

(α) Εὐριπίδ. Ἰφιγ. ἐν Αὐλίδ. 561—566.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

εἰς συντέλεσιν τῆς ἱστορίας τοῦ ἔθνους ἡμῶν. Διὸ καὶ κατὰ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει βραχεῖαν ἡμῶν διατριβὴν ἀναδιφήσαντες τοὺς σωζομένους τῆς Μ. Ἐκκλησίας κώδικας ἐπανωρθώσαμέν τινα ἀτελῶς ἐν σελ. 347 δημοσιευθέντα. Τὰς δὲ ἀναπληρώσεις κατετάξαμεν ἐν

ὁ ἀοίδιμος Θεοτόκης ἔργῳ καθυπέδειξε τὴν αἱρετέαν περὶ τὸ γράφειν ὁδόν, ἣν ἄλλοι τε πολλοὶ ἐτράπησαν καὶ ὁ τοῦ Λογίου Ἑρμοῦ συντάκτης Ἄνθιμος ὁ Γαζῆς συνίστη σημειῶν ὅτι « πρέπει νὰ γράφωμεν εἰς τὸ ὕφος, τὸ ὁποῖον μετεχειρίσθη ὁ Θεοτόκης εἰς τὸ Κυριακοδρόμιον » (Λόγ. Ἑρμ. ἔτ. 1811. σελ. 87). Σημειωτέον δὲ ὅτι κατὰ μῆνα Ἰούλιον τοῦ 1810 ἡ ἐν Βουκουρεστίῳ συστᾶσα Φιλολογικὴ ἑταιρία συζητήσασα καὶ περὶ τῆς γραπτῆς γλώσσης κατὰ τὴν δευτέραν συνεδρίασιν, ἔκρινεν ὅτι τὴν παλαιὰν τὴν κοινὴν λεγομένην καλλιεργητέον καὶ προτιμητέον· τινῶν ὅμως ἀντιφρονούντων ἐπετράπη ἑκάστῳ γράφειν ὅπως ἂν ἐξησκημένος ᾖ καὶ δύνηται (βλ. Λόγ. Ἑρμῆν ἔνθ' ἀνωτ.). Συνέστη δὲ ἡ Ἑταιρία αὕτη ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Ἰγνατίου τοῦ ἀπὸ Ἄρτης, ὃς τότε παρὰ τῆς ἁγιωτάτης διοικούσης Ῥωσσικῆς Συνόδου μητροπολίτης Οὐγγροβλαχίας πεμφθεὶς (Βλ. Φωτεινοῦ ἱστορ. τῆς πάλαι Δακίας κτλ. Τόμ. Β. σελ. 530) τό τε παρημελημένον τοῦ Βουκουρεστίου Ἑλληνικὸν Σχολεῖον προστατεύσας προήγαγε, Λύκειον αὐτὸ ὀνομάσας, καὶ ἄλλα πολλὰ τῆς χριστομιμήτου ποιμαντορικῆς ἀρετῆς αὐτοῦ κάλλιστα κατώρθωσεν ἔργα. Τοῦ παιδείας κατόχου τούτου καὶ περικλεοῦς Οὐγγροβλαχίας ποιμενάρχου σώζονται παρ' ἡμῖν ἀνέκδοτοι Λόγοι ἐκκλησιαστικοὶ ὀκτώ, καὶ ἕτεραι τρεῖς ὁμιλίαι ἐκφωνηθεῖσαι εἴς τε τὰς ἐξετάσεις τῶν μαθητῶν τοῦ Λυκείου καὶ εἰς τὴν πρώτην τῆς Φιλολογικῆς ἑταιρίας συνέλευσιν (τῇ 22 Ἰουλίου 1810) μετὰ τῆς ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Μιχαὴλ Γ. Σχινᾶ γενομένης Γαλλικῆς τούτων ἑρμηνείας. Ἐρρέθησαν δὲ οἱ λόγοι τῷ 1810 καὶ 1811 ἐν Βουκουρεστίῳ. Συνέγραψε δὲ Γαλλιστὶ ὁ ἀοίδιμος Ἰγνάτιος καὶ « Σύνοψιν ἱστορικὴν περὶ τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας » ἣν ἔπεμψε τῷ Ἀρχιγραμματεῖ τῆς Ῥωσσίας Ῥωμαντσόφῳ. Ἐξεδόθη δὲ αὕτη ἀνωνύμως ὑπὸ τοῦ κλεινοῦ Α. Μουστοξύδου ἐν τῇ ἐφημερίδι Le Courrier de la Grèce ἐν Ναυπλίῳ ἐκδιδομένῃ (ἀριθμ. 4—6 τοῦ ἔτ. 1830), ὃς ὑποσημειοῖ τὰ ἑξῆς· C'est depuis plusieurs années qu'une copie de ce précis, écrit par un Metropolitain Grec, était entre nos mains. Les événemens qui ont lieu depuis 1821, ôtent une partie de l'intérêt qu'aurait offert cette pièce en d'autres temps. Cependant elle contient encore des détails précieux et des notices historiques, et nous espérons que nos lecteurs nous sauront gré de sa publication ». Ταύτην δέ, εἰς τὴν καθομιλουμένην γλῶσσαν μεθερμηνεύσας, ἀνέγνωσεν ὁ Δημήτριος Σχινᾶς ἐν τῇ πρώτῃ συνεδριάσει τῆς ἐν Βουκουρεστίῳ Φιλολογικῆς Ἑταιρίας (Βλ. Λόγ. Ἑρμῆν ἔτ. 1811. σελ. 61), ὅπερ ἀγνοῶν ὁ Χρυσίδης ἐξέδωκεν αὐτὴν πάλιν μεταφράσας τῷ 1831 ἐν τῇ « Ἀθηνᾷ, ἤτοι ἀνάλεκτ. γεωγραφικὰ » κτλ. ἐν Ναυπλίῳ, σελ.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

θερία τῶν θρησκευτικῶν τελετῶν, τὴν ὁποίαν καὶ ὁ Τουρνεφόρτιος ἐθαύμασεν, ὁ πολιτισμὸς τῶν ἠθῶν, ἡ παρεπιδημία τῶν Εὐρωπαίων, οἵτινες ἔχουσιν ἐμπορικὸν σύστημα καὶ Κονσουλάτα, ἡ φρόνιμος διοίκησις τοῦ Κοινοῦ τῶν Γραικῶν, καὶ τελευταῖον τὸ πολυσχιδέστατον ἐμπόριον συνεισέφερον πολὺ εἰς τὴν πολυάνθρωπον συνοίκισιν τῆς πόλεως ταύτης, καὶ τὴν ἐν αὐτῇ ποικιλίαν τῶν τεχνῶν. Ἐννενήκοντα πέντε τεχνικὰ συστήματα ἢ συνάφια ἀριθμοῦνται σήμερον εἰς τὴν Σμύρναν, μικρὰ καὶ μεγάλα, τὰ ὁποῖα, ἐὰν ἐξαιρέσῃς ἀπ' ὀλίγα ὀλίγους ἀλλοεθνεῖς, συνίστανται ὅλα ἀπὸ Γραικούς. Οἱ Σμυρναῖοι φαίνεται ὅτι εἰς τὴν φιλανθρωπίαν καὶ φιλομάθειαν δὲν ἐλησμόνησαν τοὺς παλαιοὺς αὐτῶν προγόνους. Εἰς τὴν ἀνάβρασιν τῶν δυστυχιῶν των ἐφρόντισαν περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος νὰ συστήσωσι τὸ περίφημον Νοσοκομεῖόν των (α), καὶ τὸ ἤδη παλαιὸν λεγόμενον Σχολεῖον (β). Κατὰ δὲ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος συνέστησαν τὸ

τὰ φημιζόμενα ῥόδια, καὶ σῦκα, καὶ σταφίδες, καὶ οἶνος, καὶ βύσσινα, καὶ πορτοκάλια, καὶ ἄλλαι καλαὶ ὀπῶραι, καὶ σῖτος, καὶ ἐλαῖαι, καὶ κρέας καλόν, μάλιστα τὸ βωδινόν, καὶ ποικίλα καὶ πάμπολλα κυνήγια· ἐκ δὲ τῆς θαλάσσης, ὀψάρια παντοδαπά, καὶ μαλάκια, καὶ σελάχη, καὶ ὀστρακόδερμα. Οἱ Δειπνοσοφισταὶ ἔκριναν τὰς Καρίδας τῆς Σμύρνης μεγίστας καὶ καλλίστας ὅλων τῶν ἄλλων θαλασσῶν, μετὰ τὰς ἐν Μιντούρναις τῆς Καμπανίας (Ἀθην. Δειπνοσοφισ. Α. σελ. 7). Ὁ Δωρίων (παρ'' Ἀθην. Ζ. σελ. 319) ἔκρινε τὰς Ῥίνας καὶ ὅλα τὰ σελάχη τοῦ Σμυρναϊκοῦ κόλπου, ὡς ὅλων τῶν ἄλλων διαφέροντα. Αἱ Ζύγαιναι (εἶδος Σκυλοψάρου) ἐπιχωριάζουσι μάλιστα εἰς τὴν Σμύρνην (Βελλών. παρὰ Κοραῆ ἐν σημειώσ. εἰς Ξενοκρ. σελ. 169). Τὰ τήθεα τέλος, τὰς κοινότερον Φούσκας, ἢ Σβουρδούκλους τῆς Σμύρνης ἐπαινεῖ ὡς κάλλιστα ὁ Ξενοκράτης (§. νή. Ἔκδοσ. Κοραῆ). Τεχνικὰ δὲ προϊόντα εἶναι μαλλίον, καὶ μέταξα, καὶ βαμβάκιον, καὶ ὑφάσματα πολυποίκιλα, καὶ πρὸς τούτοις ἡ Σμυρναϊκή, κατ' ἐξοχὴν λεγομένη, γῆ, καὶ κοινότερον Σαπωνόχωμα, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐργάζονται καθαρτικώτατον σαπώνιον.

(α) Τὸ Νοσοκομεῖον τοῦτο ᾠκοδομήθη τῷ 1748 κατὰ πρῶτον ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Παντολέοντος Σεβαστοπούλου. Πυρποληθὲν δὲ τῷ 1797 (Μαρτ. 4) ἐπεσκευάσθη ὑπὸ Ι. Κανᾶ, Ι. Μαυρογορδάτου, Δ. Βαχατούρη, Ν. Βαχατώρη κατὰ τὸ 1797 (Ἰουν. 15). Ἀνηγέρθη δὲ ἐκ βάθρων μεγαλοπρεπέστερον τῷ 1852 τῇ συνδρομῇ τῶν ὁμογενῶν. Ἐν τούτῳ τῷ ἀξιολόγῳ καταστήματι εἰσὶ καὶ παραρτήματα περιλαμβάνοντα Γηροκομεῖον καὶ Φρενοκομεῖον. Βλ. Χρυσαλλίδα. Τόμ. 4. σελ. 108. Σημ. Ἐκδ.—(β) Καὶ εἰς τῶν δύω τούτων κοινωφελεστάτων καλῶν τὴν οἰκοδομὴν προεῖχε τῶν ἄλλων Σμυρναίων κατὰ τὸν ζῆλον ὁ ἀείμνηστος Σαρῆ Παντελῆς. Τοιούτων φιλοκάλων καὶ φιλανθρώπων ἀνδρῶν τὰ ὀνόματα μνημονεύονται καὶ θέλουσι μνημονεύεσθαι διὰ παντὸς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν, ὡς εὐεργετῶν καὶ τῆς πατρίδος καὶ τῶν ὁμογενῶν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

κὰν, δὲν ἔπαυον ὅμως ἀναγινώσκοντες τὸν Ὅμηρον καὶ τοὺς ἀρχαίους ποιητὰς καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ πρὸς ἰδίαν ὠφέλειαν. Τοιουτοτρόπως καὶ ἡμεῖς, ἐάν ποτε εὐτυχήσωμεν εἰς τὴν τελείωσιν τῆς γλώσσης, δὲν θέλομεν παύσει ἀπὸ τοῦ ν' ἀναγινώσκωμεν τοὺς ἀκενώτους θησαυροὺς τῶν προγονικῶν συγγραμμάτων. Τίς ποτε ἀμφιβάλλει, ὅτι ἐπὶ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα διέφερε πολὺ ἀπὸ τὴν ἀρχαίαν Ἰωνικήν, καὶ εἶχε πολλὰς τοῦ Ὁμήρου παραφράσεις, τῶν ὁποίων μόνος ἀκόμη σώζεται εἰς τὸν Πλάτωνα (α); καὶ ὅμως ὁ μέγας ἀνὴρ ἐφύλαττε τὸν μέγαν ποιητὴν εἰς χρυσοῦν κιβώτιον, φέρων αὐτὸν πάντοτε μεθ' ἑαυτοῦ πρὸς μελέτην (β). Ὁ Σωκράτης, ὁ σοφώτατος Σωκράτης, δὲν ἔπαυέ ποτε νὰ μελετᾷ τῶν παλαιοτέρων τὰ συγγράμματα κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ πιστοῦ αὐτοῦ μαθητοῦ (γ)· ὁ Ἀλκιβιάδης ἐῤῥάπισε τὸν διδάσκαλον ἐκεῖνον, ὅστις δὲν εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ ραψῳδίαν Ὁμήρου (δ). Ἐάν ποτε εὐτυχήσῃ ἡ Ἑλλάς, δὲν θέλει στερηθῆ. νομίζω, Ἀλκιβιάδων, ζηλωτῶν τοῦ Ὁμήρου· διδασκάλους μόνον τοιούτους εἴθε μήτε τότε μήτε τώρα νὰ ἔχῃ, τῶν Ὁμηρικῶν σειρήνων ἀγεύστους, καὶ διὰ τοῦτο μυρίων μαστίγων ἀξίους. Τελευταῖον οἱ ματαιόφρονες οὗτοι στέλλονται πρὸς τοὺς Ἄγγλους, Γάλλους, Γερμανούς, πρὸς ὅλα τὰ σοφὰ τῆς Εὐρώπης ἔθνη νὰ παρατηρήσωσιν, ὅτι μὲ ὅλην τὴν τελείωσιν καὶ ἀκρίβειαν τῶν ἰδίων γλωσσῶν, δὲν παύουσιν ὅμως νὰ μανθάνωσι τὴν Ἑλληνικήν, ἵνα στολίζωσιν ἕκαστον τὴν ἰδικήν του, μεταφέροντα καὶ μιμούμενα τῶν προπατορικῶν ἡμῶν συγγραμμάτων τὰς ἀθανάτους καλλονάς· πολὺ περισσότερον θέλουσι μελετᾷ καὶ μανθάνει οἱ Ἕλληνες τὴν γλῶσσαν τῶν πατέρων αὐτῶν, ἐξ ἧς καὶ τώρα καὶ πάντοτε πηγάζει καὶ τῶν ἠθῶν καὶ τῆς ὁμιλουμένης αὐτῶν γλώσσης ὁ στολισμός.

§. κ'. Καὶ λοιπὸν ἐὰν ἡ Ἑλληνικὴ γίνεται τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως ἁγιώτατον ὄργανον, ἐὰν πλουτίζῃ ἀπὸ ἰδέας, καὶ χειραγωγῇ ἡμᾶς κάλλιστα εἰς τὰς ἐπιστήμας, ἐὰν γνωρίζῃ ἡμᾶς μὲ τοὺς μεγάλους νόας τοῦ σοφωτάτου ἔθνους καὶ διεγείρῃ πρὸς μίμησιν αὐτῶν, ἐὰν ὀξύνῃ τὸν νοῦν εἰς αἴσθησιν τῶν καλῶν, τῶν καθηκόντων, τῆς ἀληθείας, τῆς ἀρετῆς, ἐὰν κινῇ τὴν καρδίαν πρὸς χρηστοήθειαν, ἐὰν τελειοποιῇ τὴν γλῶσσαν μὲ ποικίλας καὶ παντοδαπὰς καὶ λέξεις καὶ

(α) Πολιτ. Γ. σελ. 275. Bip. — (β) Πλουτ. Ἀλεξ. §. κ΄. — (γ) Ξενοφ. Ἀπομν. Α. ς, 14. — (δ) Πλουτ. Ἀλκιβ. §. ζ.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

καὶ Ἀντιφάνων (α), καὶ Στεφάνων (β), καὶ Βιώνων (γ), καὶ Κοΐν-

---

ΙΒ. σελ. 580). Οὗτος ἔγραψε Περὶ τροφῶν (βλ. Ἀθήν. Δειπνοσοφ. Γ. 87, 116, 118. Ζ. 288, 304, 306, 310, 312—315, 321, 323, 328) Περὶ ὕλης βιβλία δύω (Ἀθήν. Ζ. 282, 294, 298. ΙΕ. 681, 689) Περὶ φυτῶν καὶ μύρων. Καὶ περὶ τῆς τοῦ οἴνου κατασκευῆς καλὰς ὑποθήκας συνέταξε (Plin. XIV. c. 19)· ἦν δὲ ἡ Σμύρνα ἐπίσημος διὰ τὸν καλὸν οἶνον (Στράβ. ΙΔ. σελ. 637). Συγγενὴς τοῦ Ἰκεσίου ἐγένετο Μενεκράτης ὁ διάσημος ἰατρὸς (βλ. Boeckhij Corp. Inscript. T. 2. pag. 442). Καὶ Ἰάσων ὁ τοῦ Μενεκράτους (βλ. Σουΐδ. λ, Ἰάσων) εἶχεν υἱὸν Ἰάσονα καὶ αὐτὸν καλούμενον, ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τῶν Σμυρναϊκῶν νομισμάτων (βλ. R. Mead Dissert. de nummis quibus dam a Smyrn. in medicor. honor. percus. pag. 64. Gotting. 1748). Καὶ Μηνόδωρος ἦν Ἰκεσίου φίλος καὶ συνεργάτης (βλ. Ἀθήν. σελ. 58. πρβλ. Hecker Gesch. der Heilkunde. T. 1. p. 294). Τούτου ἀδελφὸς ἐγένετο Πασικράτης, ὁ γράψας χειρουργικά, κατὰ τὸν Ὀρειβάσιον. Ἀμφοτέρων δὲ τούτων ὁ πατὴρ ἐκαλεῖτο Καπίτων Πασικράτης (Mead l. c. p. 68 καὶ Fabric. Bibl. Graec. T. 13. p. 357). Ἑρμογένης ὁ τοῦ Χαριδήμου υἱός, μακρόβιος γενόμενος, ἔγραψε διάφορα συγγράμματα ἰατρικά, ἱστορικά, γεωγραφικὰ καὶ στρατηγηματικὰ (βλ. Boeckhij l. c. p. 768, 779 καὶ §. κδ). Γνωστὸς δὲ καὶ ὁ Ἰατρόδωρος ἐκ τῶν νομισμάτων (βλ. Mead l. c. p. 63). Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς Μεθοδικῆς σχολῆς διέπρεψαν ὅ,τε Κ. Μόδιος ὁ Ἀσιατικὸς καὶ Μάρκος Ἀρτώριος Ἀσκληπιάδης ὁ γράψας περὶ μακροβιότητος καὶ ὑδροφοβίας (βλ. Boeckhij l. c. p. 761. Hecker l. c. p. 396). Καὶ κατὰ τὰς παρελθούσας ἑκατονταετηρίδας εἶχεν ἡ Σμύρνα ἀρίστους ἰατρούς. Τοιοῦτος μνημονεύεται ὁ τῷ 1660 ἐν Παταβίῳ σπουδάσας καὶ τὸ τοῦ ἰατροφιλοσόφου δίπλωμα λαβὼν Βασίλειος Δαμιανὸς (βλ. Cenni ed iscrizioni di Padova. p. 16. Padova, 1841). Χριστόδουλος ὁ τοῦ προμνημονευθέντος πατριάρχου Γαβριὴλ τοῦ Δ, αὐτάδελφος, ἐπίσημος οὐ μόνον διὰ τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν Ἑλληνικὴν παιδείαν διδάξας τὸν Ἕλληνα λόγον ἐν τῇ Εὐαγγελικῇ Σχολῇ, ὡς μαρτυρεῖ ὁ τούτου μαθητὴς Ἀθανάσιος ὁ Πάριος (βλ. τὴν ἀφιερωτ. ἐπιστολὴν ἐν τῷ Ἀντίπαπᾳ). Μασγανᾶς ἰατρὸς καὶ χειρουργὸς διατελέσας τοῦ Νοσοκομείου. Ἰωαννίδης, ὃν ἐπαινεῖ ὁ Εὐσ. Βαλλῆς (ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 80 καὶ 112). Σημειωτέον δὲ ὅτι ἐν μιᾷ τῶν Σμυρναϊκῶν ἐπιγραφῶν γίνεται μνεία παιδικῶν τινων νοσημάτων (βλ. Boeckhij T. 2. p. 755). Διέλαβε δὲ ἐν γένει περὶ τῶν ἐν Σμύρνῃ ἐπιχωριαζόντων νοσημάτων ὁ Αὐδέκης (ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 32). Σημ. Ἐκδ.

(α) Ὁ Ἀντιφάνης· υἱὸς Δημοφάνους, κωμικὸς τῆς μέσης κωμῳδίας, ἐγένετο κατὰ τὴν ριγ' Ὀλυμπιάδα, ἔγραψε κωμῳδίας τξέ, κατ' ἄλλους σπ'· νίκας δὲ εἶλε ιγ'· ἐτελεύτησεν ἐν Κίῳ ὀγδοήκοντα καὶ τεσσάρων ἐτῶν κατά τινα τύχην ἀπίῳ βληθείς. Σουΐδ. λ. Ἀντιφάνης. Σημ. Ἐκδ.—(β) Ὁ δὲ Στέφανος υἱὸς τοῦ Ἀντιφάνους, ἦν καὶ αὐτὸς κωμικός. Σουΐδ. Σημ. Ἐκδ.—(γ) Βίων, βουκολικὸς ποιητής, οὗτινος σώζονται λείψανά τινα τῶν αὐτοῦ ποιημάτων καὶ ὁ Ἀδώνιδος ἐπιτάφιος. (Βλ. τοῦ ἡμετέρ. Πατρὸς Γραμματικ. Βιβλ. Β. Τ. Δ. κεφ. Δ. §. φκέ). Περὶ δὲ ἄλλων Σμυρναίων Βιώνων διαπρεψάντων ἐν ταῖς ἀρχοντίαις τῶν στεφανηφόρων, στρατηγῶν, ταμιῶν κτλ. βλ. Βοίκχ. Ἐπιγρ. Τ. 2. σελ. 789 καὶ ὄπισθ. σελ. 330. Σημ. Ἐκδ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ξίας. Ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ αὐστηρὸς Στράβων ἠναγκάσθη, ὅταν ἴδε τὴν Σμύρναν, νὰ ὁμολογήσῃ, ὅτι αὕτη ἡ πόλις ἦτο ΚΑΛΛΙΣΤΗ ΠΑΣΩΝ (α). Ὁ δὲ Παυσανίας ἀναφέρει ὡς κάλλιστα καὶ τὰ ἀγάλματα τῶν ὑπὸ τῶν Σμυρναίων μάλιστα τιμωμένων Νεμέσεων καὶ Χαρίτων, μνημονεύων ἐνταὐτῶ καὶ τὸ Ὠδεῖον τῆς Σμύρνης, καὶ τὸ Ἀσκληπιεῖον, τὸ ὁποῖον ἐκτίσθη εἰς τὰς ἡμέρας αὐτοῦ (β). Ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ συνέτρεχαν ἀπὸ νήσους καὶ ἠπείρους οἱ νέοι νὰ παιδευθῶσιν εἰς τῆς Σμύρνης τὰ σχολεῖα. Διὰ τοῦτο ὠνομάζετο *Δάσος τῆς καλλιφωνίας τῶν σοφῶν, Μουσεῖον τῆς Ἰωνίας, Χαρίτων καὶ Μουσῶν καταγώγιον* (γ).

§. ς'. Πλὴν τούτων καὶ τῶν τοιούτων μαρτυριῶν, τῆς Σμύρνης ἡ δόξα κηρύττεται καὶ ἀπὸ διάφορα παλαιὰ μνημεῖα τῆς Ἀρχαιολογίας. Ὁ περιηγητὴς Σπόνιος (δ) ἀναφέρει μίαν λαμπρὰν ἐπιστολὴν τῶν Αὐτοκρατόρων τῆς Ῥώμης Σεβήρου καὶ Ἀντωνίνου Καρακάλλα, διὰ τῆς ὁποίας ἀποδίδουσιν εἰς τοὺς Σμυρναίους θαυμασίας τιμὰς διὰ τὴν εὐγένειαν καὶ σοφίαν αὐτῶν. Τὰ Ὀξωνιακὰ μάρμαρα περιέχουσιν ὡσαύτως καλλίστας περὶ τῆς Σμύρνης ἐπιγραφάς (ε). Αἱ λαμπρότεραι ὅμως τῆς παλαιᾶς δόξης τῶν Σμυρναίων μαρτυρίαι συνάγονται ἀπὸ τὰ σωζόμενα νομίσματά των. Εἰς ἄλλα ἐξ αὐτῶν βλέπομεν, ὅτι ἡ Σμύρνα εἶχε Πρυτανεῖον, διότι φέρουσι τὸ ὄνομα *Πρυτάνεων*, μὲ εἰκόνα τοῦ Αἰθερίου Διός (ζ). Τοῦτον ἐτίμων οἱ Σμυρναῖοι εἰς τὴν ἀκόμη τώρα σωζομένην Ἀκρόπολίν των, τὴν ὁποίαν ὁ Παυσανίας μᾶς λέγει, ὅτι τὴν ἐπωνόμαζον Κορυφήν, καὶ αὐτοῦ ἦτο ναὸς ΔΙΟΣ ΚΟΡΥΦΑΙΟΥ, ἢ ΔΙΟΣ ΑΚΡΑΙΟΥ, ὡς φαίνεται εἰς χάλκινον τῆς Σμύρνης νόμισμα (η).

§. ζ'. Ἄλλο νόμισμα τῶν Σμυρναίων ἔχει ἐπιγραφὴν ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ. ΠΡΩΤΩΝ. ΑΣΙΑΣ. Τοῦτο τὸ νόμισμα ἔκοψαν οἱ Σμυρναῖοι εἰς τιμὴν τῆς Σαβίνης Τρακυλλίνης· ἔχει δὲ ἀφ' ἑνὸς μέρους τὴν εἰ-

---

(α) Στράβ. Γεωγρ. ΙΔ. σελ. 646. καὶ Λουκιαν. Εἰκόσ.—(β) Παυσαν. Β. κεφ. κς. Ζ. ε. καὶ Θ. λέ.—(γ) Φιλόστρ. βίοις Σοφιστ. Α. κά. Ἀριστείδ. Περὶ ὁμον. τ. πόλ. Τ. Β. σελ. 307.—(δ) Voyag. Tom. 3. pag. 126. [Βλ. καὶ Boeckhij Corp. Inscr. T. 2. pag. 726].—(ε) Βλέπ. Encyclopéd. Tom. 31. articl. Smyrn. —(ζ) Αὐτόθ. καὶ Eckhel Doct. N. T. 2. p. 537. 553.—(η) Βλ. Eckhel. Doct. N. T. 2. p. 543. 557. [Spon Miscel. Erud. antiq. p. 74. Καὶ ἐν ἐπιγραφῇ μνημονεύεται ὁ τοῦ Ἀκραίου Διὸς ναός. Βλ. Boeckhij. Corp. Inscript. T. 2. p. 711. Σημ. Ἐκδ.].

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Κλεάνθης.

Σ' ἐπαράστησε νὰ 'μιλήσῃς ἀτός σου τὸν ἄνθρωπον, ὅστις θέλει νὰ μᾶς δανείσῃ τὰ ἄσπρα.

Στροβίλης.

Ἄ! μὰ τὴν ἀλήθεια, τοῦτο στάθηκεν ἀβόλετο. Ὁ Προβεντᾶς ἔχει τὴν ἔννοια νᾶναι κρυμμένος πλειότερ' ἀπὸ σᾶς. Ἐδῶ 'ναι μυστήρια. 'ποῦ δὲν τὰ χωρεῖ ὁ νοῦς σας. Ἕν θὲ καθόλου νὰ 'πῇ τ' ὄνομά του, Πρέπει λὲ ὁ μεσίτης νὰ σᾶς ἀνταμώσῃ καὶ τοὺς δυό σας εἰς ἕνα 'σπῆτι, γιὰ νὰ μάθῃ κεῖνος ἀφ' τὸ στόμα σας τὸ ἔχει σας καὶ τὴ φαμιλιά σας. Κ' ἐγὼ θαῤῥῶ δά, πῶς μονάχα τ' ὄνομα τοῦ Πάγε σας θὲ νὰ τελέψῃ τὴ δουλειά.

Κλεάνθης.

Εἶναι μάλιστα καὶ ἡ μήτηρ μου ἀποθαμμένη, καὶ εἰς ἐμένα ἀνήκει ἡ περιουσία της.

Στροβίλης.

Νάτεν αἱ συμφωνίαις, ὡς καθὼς ταὶς εἶπεν ἀτός του ὁ Προβεντᾶς, καὶ ταὶς ἔγραψεν ὁ μεσίτης μας, νὰ σᾶς ταὶς δείξω, πριχοῦ ν' ἀρχήσωμεν τὴ δουλειά. Ἀκούτενε.

«Ἐπειδὴ ὁ δανειστὴς ζητεῖ ὅλας του τὰς ἀσφαλείας, πρέπει πρῶτον ὁ δανειζόμενος νὰ ἦναι νομίμου ἡλικίας, καὶ ἀπὸ φαμελίαν μὲ »πλούτη πολλά, ἀκίνητα, στερεά, καθαρὰ καὶ παστρικὰ ἀπὸ ἐμπερ»δεύματατα καὶ φιλονεικίας. Ἔπειτα νὰ γραφῇ μία καλὴ καὶ ἀκρι»βὴς ὁμολογία ἀπὸ ἕνα γραμματικόν, τὸν πλέον τιμημένον ἄνθρωπον »τοῦ κόσμου, τὸν ὁποῖον ἔχει νὰ τὸν διαλέξῃ ἀτός του ὁ δανειστής, »διὰ νὰ τοῦ ἀναφέρῃ τὴν ὑπόθεσιν κατὰ τὸ πρέπον.

Κλεάνθης.

Τοῦτο δὲν εἶναι τίποτε.

Στροβίλης.

»Ὁ δανειστής, διὰ νὰ φυλάξῃ καθαρὰν τὴν συνείδησίν του, δὲν »ζητεῖ περισσότερον ἀπὸ εἴκοσι τὰ ἑκατὸν διάφορον εἰς τὰ ἄσπρα του.

Κλεάνθης.

Εἴκοσι τὰ ἑκατόν; Πολλὰ καλὴ συνείδησις! Δὲν ἐμπορεῖ κἀνεῖς νὰ παραπονηθῇ!

Στροβίλης.

Ἀλήθεια! Ἀκοῦτεν ἀκόμα.

»Ἐπειδὴ ὅμως ὁ δανειστὴς δὲν ἔχει νὰ δώσῃ τὰ ζητούμενα ἄσ-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Περὶ δὲ τῆς ἠθικῆς τοῦ δράματος περιττὸν κρίνω νὰ μακρολογήσω. Ὁ προσεκτικὸς ἢ θεωρὸς ἢ ἀναγνώστης τὴν διακρίνει. Σκοπὸς κυρίως ταύτης τῆς κωμῳδίας εἶναι νὰ διαγράψῃ τὸ χαμερπέστατον ἦθος τοῦ φιλαργύρου, καὶ τὴν ἀτιμίαν καὶ δυστυχίαν, τὴν ὁποίαν θερίζει ἀφ' ὅλας του τὰς ἐγχειρίσεις. Διὰ μόνην προῖκα ἀποφασίζει νὰ λάβῃ δευτέραν γυναῖκα. Κρύπτει καὶ φυλάττει ὡς μίσθιος δοῦλος τὸν θησαυρόν του. Ὡς ἄσπλαγχνος τοκιστής, περιπίπτει εἰς μυρίας καταφρονήσεις. Οἱ δοῦλοι τὸν περιπαίζουν προπετῶς. Ἡ θυγάτηρ του ἀρραβωνίζεται χωρὶς εἴδησίν του. Ὁ υἱός του προσφέρεται πρὸς αὐτὸν μὲ ἄκραν αὐθάδειαν καὶ ἀσέλγειαν. Τοῦ ὀνειδίζει κατὰ πρόσωπον τὴν αἰσχροκέρδειαν καὶ τοκογλυφίαν. Τὸν ἀντιστέκει ἀναιδῶς εἰς τοῦ μελετωμένου γάμου τοὺς σκοπούς. Τοῦ περιπαίζει ἔμπροσθεν καὶ εἰς ἄλλους τὴν μικροπρέπειαν. Ἐπιχαίρει εἰς τὴν κλοπὴν τοῦ λατρευομένου κιβωτίου του. Καὶ τέλος τὸν ἀναγκάζει στανικῶς νὰ παραχωρήσῃ εἰς αὐτὸν τὴν νέαν του ἀρραβωνιστικὴν διὰ νὰ λάβῃ ὀπίσω τὰ κλαπέντα χρήματα. Τοιαῦται καταφρονήσεις καὶ ἀτιμίαι εἶναι ἱκανὴ τιμωρία τῆς μυσαρᾶς φιλαργυρίας εἰς ἔθνη ὁπωσοῦν εὐαίσθητα καὶ ἀστεῖα καὶ πολιτισμένα. Ἡ καταφρόνησις, καθὼς ἀλλοῦ λέγει ὁ κωμικότατος Μολιέρος, ὁμοιάζει τὰ ἰατρικὰ καταπότια, τὰ ὁποῖα δύναται μὲν κάνεῖς νὰ τὰ καταπίῃ, δὲν δύναται ὅμως νὰ τὰ μασσήσῃ, χωρὶς νὰ στραβοστομίσῃ, καὶ νὰ παραμορφώσῃ τὸ πρόσωπον καταγέλαστα.

Φίλοι ὁμογενεῖς πλούσιοι καὶ μικροὶ καὶ μεγάλοι! ὅσοι μὲ ἀνάλογον τῆς δυνάμεώς σας χρηματικὴν δαπάνην δύνασθε κατὰ χρέος νὰ ὠφελῆτε καὶ τοὺς οἰκείους σας καὶ τὴν πατρίδα (α), παρατηρήσατε,

---

(α) Εἰς τὴν ἤδη σὺν Θεῷ ἀρχομένην ἀναγέννησιν τῆς Ἑλλάδος εὐφημοῦσιν αἱ Μοῦσαι μὲ τὰς ἀθανάτους φωνάς των τοὺς φιλογενεῖς ἐκείνους Ἕλληνας, οἵτινες διασκορπίζουσι πολυτρόπως τὰς εὐεργεσίας των εἰς τὴν πατρίδα. Πανταχοῦ ἄναψεν ὁ ζῆλος τῆς παιδείας εἰς τὰ στήθη τῶν Ἑλλήνων. Οἱ Σμυρναῖοι, καθὼς ἀκούω, τοῦτο τὸ ἔτος συνεισέφεραν ἀρὰν συνδρομὴν εἰς σύστασιν καὶ στερέωσιν τοῦ Φιλολογικοῦ των Σχολείου. Οἱ Κυδωνιάται στέλλουσι μὲ ἔξοδά των πολλοὺς νέους νὰ σπουδάσωσιν εἰς τὴν Εὐρώπην. Οἱ Χῖοι ἀνεγείρουσι λαμπροτάτην βιβλιοθήκην διὰ τὸ Μουσεῖόν των. Πολλοὶ φιλογενεῖς κατὰ μέρος συνεισφέρουσιν ἐλευθερίως εἰς ἔκδοσιν βιβλίων καὶ σύστασιν πολλῶν καλῶν εἰς τὴν πατρίδα. Μεταξὺ τούτων δίκαιον εἶναι νὰ κηρυχθῶσιν εἰς τὸ γένος καὶ δύω φιλόκαλοι Ἕλληνες. Οὗτοι εἶναι Γεώργιος Κατέμπεζης Κύπριος τὴν πατρίδα, πολιτογραφημένος εἰς τὴν Χίον, καὶ Ἰωάννης Μαυρογορδάτος εὐπατρίδης Χῖος. Καὶ οἱ δύω ἔμποροι πεπαιδευμένοι, καὶ οἱ δύω φιλόμουσοι

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

σᾶς παρακαλῶ ! ποία εἶναι ἡ ζωὴ καὶ τὰ τέλη τῶν φιλαργύρων, οἵτινες δὲν αἰσθάνονται τὴν ἐκ τῆς εὐποιΐας ἡδονήν, διότι ὁμοιάζουσι τὸ ἄψυχον καὶ κωφὸν μέταλλον, τὸ ὁποῖον ἐξεύρουσι νὰ θησαυρίσωσιν, ὄχι ὅμως καὶ νὰ τὸ μεταχειρισθῶσιν. Αἱ εἰκόνες τοῦ θεάτρου, φιλόκαλοι Ἕλληνες ! ἔχουσι τὰ πρωτότυπά των εἰς τὴν πολιτικὴν κοινωνίαν. Καθὼς εἰς τὸ θέατρον, ὡσαύτως καὶ εἰς τὴν πολιτείαν δυστυχεῖ καὶ ἀτιμάζεται ὁ φιλάργυρος. Ὅσον θερμότερα λατρεύει τὸ ἀργύριον καὶ χρυσίον, τόσον ἀπομακρύνεται καὶ φεύγει ἀπ' αὐτὸν ἡ τιμὴ καὶ τὸ καλὸν ὄνομα. Ὅσον περισσότερον σπουδάζει μὲ κέρδη χαμερπῆ νὰ πολλαπλασιάζῃ τὰ χρήματά του, τόσον ὀλιγώτερον ἀπολαύει τῆς ἀληθινῆς εὐτυχίας τὴν ἡδονήν, τόσον ἀκριβώτερα ἀγοράζει τὴν μετάνοιαν εἰς ὅλας του τὰς πράξεις. Τὸ εἴδωλον τῆς φιλαργυρίας ἀνταμείβει πάντοτε πικρὰ τοὺς ἱδρῶτας καὶ πόνους τῶν λατρευτῶν του ! Οὔτε σύζυγος εὐτυχής, οὔτε πατὴρ ἀγαθός, οὔτε δεσπότης ἐπιεικής, οὔτε σύντροφος εἰρηνικός, οὔτ' ἁπλῶς πολίτης τίμιος δύναται ποτε νὰ γένῃ ὁ φιλάργυρος. Τοῦ ἀτιμοτάτου πάθους του ἡ σκληρότης γίνεται αἰτία τῆς διαφθορᾶς τῶν τέκνων του καὶ ὅλης του τῆς οἰκίας, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν βρέχει ποτὲ τὴν εὐλογίαν τῆς εἰρήνης ὁ Οὐρανός ! Ταύτην τὴν ἠθικὴν διδάσκει μὲ τὸ γελοῖόν της ἡ παροῦσα Κωμῳδία. Εἴθε νὰ συνεισφέρωσι πολλοὶ τοῦ γένους μας πεπαιδευμένοι καὶ ἄλλας ὠφελίμους καὶ διδακτικὰς Κωμῳδίας ! Παρὰ τὴν ξηρὰν ἠθικὴν περισσότερον πολλάκις εὐδοκιμεῖ τὸ γελοῖον πρὸς διόρθωσιν τῶν ἠθῶν. Ὡς τὰ τρίμματα τοῦ ἀδάμαντος ἐργάζονται καὶ στιλβόνουσι τὸν ἀδάμαντα, οὕτω τῶν ἀνθρωπίνων παραπτωμάτων ἡ γελοία παράστασις ὠφελεῖ καὶ ῥυθμίζει τὸν ἄνθρωπον. «Ἡ γὰρ τῶν φαύλων διάθεσις ἔργων καὶ μίμησις, ἂν προσαποδῷ τὴν συμβαίνουσαν αἰσχύνην καὶ βλάβην τοῖς ἐργασαμένοις, ὠφέλησεν, οὐκ ἔβλαψε τὸν ἀκροώμενον (α)».

ᾳωις' κατὰ μῆνα Ἰούνιον.

Ὁ Ἐκδότης.

καὶ φιλότιμοι, καὶ φιλογενεῖς μέχρις ἐνθουσιασμοῦ. Τοιούτων ἀνδρῶν τὰ ὀνόματα πρέπει νὰ μνημονεύωνται καὶ εἰς μεγάλα βιβλία καὶ εἰς μικρά· καὶ θέλουσι μνημονεύεσθαι καὶ ζῇν, ἕως οὗ ζῇ τὸ ἀπ' αὐτοὺς εὐεργετούμενον Ἑλληνικὸν ἔθνος !

(α) Πλούτ. Πῶς δεῖ τὸν νέον ποιημάτ. ἀκούειν. §. δ.

Ακαδημία Αθηνών Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

βλάβης ἀπὸ παντὸς καιροῦ καὶ περιστάσεως κριτὰς ἀληθινοὺς ἀποτε-
λεῖ τοῦ βελτίονος ». Διεκήρυξαν δὲ καὶ ἄλλοι τότε τὰ κακουργηθέντα
γράφοντες ὅτι « ὁ μισόκαλος διάβολος ἐσκότισε τὴν κεφαλὴν τοῦ
ἐνταῦθα Μητροπολίτου Ἀνθίμου καὶ τοῦ ἐπισκόπου του Καλλινίκου,
πρὸτὲ καφοποιοῦ τῆς Πανιερότητός του. Αὐτοὶ οἱ δύο τύραννοι καὶ
κρυπτοῦφοι ἐγείραντες διὰ μέσου τοῦ ἱερατείου (καὶ ἐξαιρέτως διὰ τῶν
πνευματικῶν!) τὸν ἰσχυρὸν καὶ ἀνόητον ὄχλον, κατεδάφισαν τὴν
ἐνταῦθα Φιλολογικὴν Σχολήν, καὶ ἐδίωξαν τοὺς διδασκάλους καὶ τοὺς
μαθητάς. Ἔκτοτε ἡ παιδεία κατατρέχεται καὶ πάντες οἱ ὑπερασπιζό-
μενοι αὐτὴν φιλόμουσοι καὶ φιλοπάτριδες ἐκρύβησαν, δειλιῶντες νὰ παρ-
ρησιασθῶσι, διότι οἱ ἐχθροὶ τῶν φώτων οἵτινες, ὡς αἱ γλαῦκες, ἀγα-
πῶσι τὸ σκότος (διὰ πολλὰς αἰτίας!), ἐπρόσαψαν μῶμον, λέγοντες
καὶ κηρύττοντες, ὡς μαινόμενοι καὶ θεομισεῖς Ἰουδαῖοι, ὅτι ἡ σχολὴ
τοῦ Οἰκονόμου ἔκαμνε γυμνάσιον πολεμικῆς διὰ νὰ ἀποστατήσῃ τὸ
γένος ἡμῶν κατὰ τῶν κρατούντων (α)! Εἰς τοιαύτην δεινὴν περίστασιν

μενα κατεξέσχιζον καὶ διεπληκτίζοντο πρὸς τοὺς φίλους τῆς Σχολῆς, βουλο-
μένη δὲ τάς τε γνώσεις τοῦ διδασκάλου παρ' ἑαυτῇ ἔχειν καὶ τιμῆσαι
αὐτὸν κατὰ τὸ δίκαιον, διὰ πατριαρχικῆς προσκλητικῆς ἐπιστολῆς ἐκά-
λεσεν αὐτὸν εἰς τὴν βασιλεύουσαν γράφουσα μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ « δέξαι τὴν
καλοῦσάν σε φωνὴν, ὡς φωνὴν ἀληθῶς Κυρίου » (βλ. Σιβίνην ἔνθ' ἀνωτέρω.
σελ. 28). Ἄλλο παρόμοιον ἐγράφη ἐν τῇ αὐτῇ βίβλῳ τὸ ἑξῆς. « Ὁ Κούμας
ἔφθασεν εἰς Σμύρνην τὸν Αὔγουστον 1820. Ὁ Ἀρχιερεὺς καὶ οἱ δημογέρον-
τες τοῦ ἐπρόσφεραν εὐθὺς τὴν καθέδραν του εἰς τὸ Γυμνάσιον· ἀλλὰ δὲν ἠθέ-
λησε νὰ τὴν δεχθῇ » κτλ. (αὐτόθ.). Ἀλλὰ γελᾷ, ὅστις ἀναγινώσκει ταῦτα
καὶ καλῶς γνωρίζει ὅτι τὸ Γυμνάσιον κατεκλείσθη διωχθέντων ἁπαξαπάντων
τῶν μαθητῶν καὶ ὑποδιδασκάλων, καὶ ὅτι ἐλθὼν αὐτὸς εἰς Σμύρνην προσῆλ-
θεν εἰς τὸν Ἀρχιερέα παρακαλῶν καὶ ἐξικετεύων ἵνα ἐπιτραπῇ αὐτῷ ὅπως
ἀνοίξῃ ἐν ἄλλῃ οἰκίᾳ σχολὴν ἰδίαν. Τοῦ δὲ Ἀρχιερέως ἐνδόντος ἁπλῶς εἰς
τὸ αἴτημα καὶ τοῦ Κούμα ἀνοίξαντος τὴν ἰδίαν σχολήν, μόλις παρῆλθον
ὀλίγαι ἡμέραι καὶ οἱ περὶ τὸν δημεγέρτην Μερίκαν καὶ Σάβ. Μουσουδάκην
ἐπελθόντες εἰς τὴν νέαν ταύτην σχολὴν ἀπεδίωξαν διὰ κλητήρων τοῦ Κοινοῦ
τὸν διδάσκαλον Κούμαν. Ζῶσι δὲ ἔτι καὶ σήμερον ἄνθρωποι καὶ ἐν Σμύρνῃ
καὶ ἐνταῦθα αὐτόπται ὄντες τῶν τότε γενομένων.

(α) Τοῦτο δι' ἀναφορᾶς πρὸς τὸν Σουλτάνον οἱ ἁλιτήριοι ἀνήγγειλον.
Τὴν δὲ ἀναφορὰν πολυτελῶς εὐπρεπίσαντες παρέδωκαν ἁγιορίτῃ τινὶ μο-
ναχῷ, ὅπως κατὰ τὴν παρασκευήν, καθ' ἣν ἀπέρχεται ὁ Σουλτάνος εἰς τὸ
τέμενος, ἐγχειρισθῇ καθ' ὁδόν. Ἀλλ' ὅμως ἡ τῆς Μ. Ἐκκλησίας ὀξυδέρ-
κεια καὶ πρόνοια ἅμα φθάσαντα τὸν μοναχὸν τοῦτον ἐν Κωνσταντινουπόλει

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τάλου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὠνομάσθη Ναύλοχον κατ' ἀρχάς (α). Σμύρνα δὲ ὕστερον ἐκλήθη ἀπό τινος τῶν Ἀμαζόνων. Ὁ δὲ Ἡρόδοτος (β) μᾶς βεβαιόνει, ὅτι κτίστης καὶ θεμελιωτὴς τῆς Σμύρνης ὑπῆρξε μετὰ τῶν Αἰολέων Κυμαίων ὁ Θησεύς (γ), ὅστις καὶ τὴν ὠνόμασε Σμύρναν εἰς μνημόσυνον τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Σμύρνης. Ἀλλ' ὁ αὐτὸς Ἡρόδοτος πάλιν εἰς τὰς Μούσας του λέγει, ὅτι ἡ Σμύρνα ἐκτίσθη ἀπὸ τοὺς Κολοφωνίους (δ). Ἴσως ἐνταῦθα ἐννοεῖ τὴν ἀπὸ τοὺς Κολοφωνίους δευτέραν κατοίκησιν τῶν Σμυρναίων εἰς τὴν πόλιν των, τὴν ὁποίαν ἀναγκασθέντες οὗτοι νὰ παραιτήσωσιν εἰς τοὺς ἐχθρούς των Αἰολεῖς, κατέφυγον εἰς τὴν Κολοφῶνα, καὶ πάλιν ὁρμήσαντες τὴν ἐπανέλαβον, βοηθούμενοι ἀπὸ τοὺς Κολοφωνίους (ε). Ἀλλ' ἡ πιθανωτέρα περὶ ἀρ-

---

(α) Σημείωσαι ὅτι ὁ Πλίνιος μνημονεύει πόλιν Ταντα λίδα καταστραφεῖσαν ὑπὸ σεισμῶν κειμένην ἐν Σιπύλῳ (Histor. Nat. II. 93. V. 31). Ἐν δὲ τῷ Σιπύλῳ λέγει ὁ ῥήτωρ Ἀριστείδης ὅτι ἡ πρεσβυτάτη πόλις τῆς Σμύρνης ἐκτίσθη, ἡ ὁποία ὕστερον κατέπεσεν ἐν τῇ λίμνῃ (Σμυρν. πολιτικ. σελ. 229). Ἐκ δὲ τούτου φαίνεται ὅτι ἡ Σμύρνα οὐ μόνον Ναύλοχον, ἀλλὰ καὶ Ταντα λὶς ἐκαλεῖτο. Ὅτι δὲ τὰ περὶ Σίπυλον ἀνετράπησαν ὑπὸ σεισμοῦ μαρτυρεῖ ὁ Ἀριστοτέλης (Μετεωρολ. β. η. πρβλ. καὶ Στράβ. ΙΒ. σελ. 579. Παυσαν. Ζ. κδ.)--(β) Περὶ τῆς Ὁμήρου βιοτ. §. ά. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀλλογενεῖς Κριτικοὺς θεωροῦσι τὸ σύγγραμμα τοῦτο τοῦ Ἡροδότου ὡς νόθον διά τινας μάλιστα διαφορὰς χρονολογικάς, αἱ ὁποῖαι δὲν συμφωνοῦσι μὲ τὰς Μούσας του. Ὁ Βόσσιος ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοτέρους (De Histor. Graec. I. 3) καὶ ὁ Καισαρόττης ἀπὸ τοὺς νεωτάτους (Volgarizat. Iliad. Omer. Tom. 1. pag. 39) διϊσχυρίζονται, ὅτι εἶναι γέννημα χειρὸς νεωτέρας τοῦ Ἡροδότου. Ἀλλ' ὁ Τατιανὸς (Λόγ. πρὸς τοὺς Ἕλληνας §. 48), ὁ Εὐστάθιος, ὁ Σουΐδας (λ. Ὅμηρος), ὁ Βυζάντιος Στέφανος (λ. Νέον τεῖχος) γνωρίζουσι τὸ βιβλίον γνήσιον τοῦ Ἡροδότου πόνημα.—(γ) Ὁ Ἡρόδοτος ἐννοεῖ ἄλλον Θησεα τοῦ μεγάλου Θησέως νεώτερον, Θεσσαλόν, ἔγκονον τοῦ Ἀδμήτου. Ἀλλ' ὁ Παυσανίας (Ἀχαϊκ.), καὶ ὁ Ἀριστείδης (ἐπιστ. περὶ Σμύρν. καὶ Προσφων. Σμυρναϊκ.) καὶ ὁ Ἀρχαῖος ἐπιγραμματοποιός, τοῦ ὁποίου ἀναφέρομεν παρακατιόντες τοὺς δύω στίχους, καὶ ὁ Ῥωμαῖος Ἱστορικὸς Τάκιτος (Annal. IV. 56), φαίνονται, ὅτι ἐννοοῦσι τὸν μεγάλον Θησέα. Εἶναι ἀληθές, ὅτι περὶ τοῦ Ἥρωος τούτου δὲν ἱστορεῖται τοιοῦτο ἔργον ἀπὸ τοὺς σωζομένους Ἕλληνας ἱστοριογράφους. Πλὴν τούτου ἡ εἰς τὴν Ἀσίαν τῶν Αἰολέων καὶ Ἰώνων ἀποικία ἔγεινε πολὺ ὕστερον τοῦ μεγάλου Θησέως. Ἀλλ' ἀπ' ἄλλου μέρους λέγουσιν, ὅτι ἡ Σμύρνα ἦτο μία τῶν Ἀμαζόνων, πρὸς τὰς ὁποίας ἐπολέμησεν ὁ Θησεὺς μετὰ τοῦ Ἡρακλέους, καὶ ταύτην ἐνυμφεύθη πρὸ τῆς Ἱππολύτης. Τοιουτοτρόπως εἰς τοὺς μυθώδεις χρόνους εἶναι ἀνεξεύρετος ἡ ἀλήθεια.—(δ) Κλειοὶ Κεφ. ις.—(ε) Στράβ. ΙΔ. σελ. 634. Βλ. καὶ Plin. Hist. Nat. V. 31. Tacit. Annal. IV. 56.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ὁμοίας μὲ 'μίλησαν σήμερον τὸ πρωΐ. 'Εσένα θὲ νὰ σὲ 'πανδρέψω μὲ τὸν κυρίτσην Βαρδαλαμπούμπαν.

Ζ ω ή τ σ α.

Μὲ τὸν κυρίτσην Βαρδαλαμπούμπαν;

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ναίσκε! Ἄνθρωπον ἡλικιωμένον, καὶ φρόνιμον, καὶ γνωστικόν! Μόλις ἔχει τοὺς πενῆντα. Τὰ πλούτη του δὰ ὅλοι τὰ φημίζουν.

Ζ ω ή τ σ α.

'Εγώ, πάτερ μου, δὲν ὑπανδρεύομαι, ἂν εἶναι ὁρισμός σας.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Καὶ 'γώ, κόρη μου, κοκκῶνά μου, χαδεμένη μου, θὲ νὰ σὲ 'πανδρέψω, ἂν εἶναι ὁρισμός σας.

Ζ ω ή τ σ α.

Σᾶς ζητῶ συγχώρησιν, πάτερ μου!

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Σᾶς ζητῶ συγχώρησιν, κόρη μου!

Ζ ω ή τ σ α.

Εἶμαι ταπεινοτάτη δούλη τοῦ κυρίτση Βαρδαλαμπούμπα. Ὅμως —(κάμνει σχῆμα προσκυνήσεως) μὲ τὴν ἄδειάν σας δὲν θέλω τὸν ἐπάρει.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Εἶμαι ταπεινότατος δοῦλός σας. Ὅμως—(κάμνει καὶ αὐτὸς σχῆμα) μὲ τὴν ἄδειάν σας, θὲ νὰ τὸν ἐπάρῃς ἀπόψε!

Ζ ω ή τ σ α.

'Απόψε;

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

'Απόψε!

Ζ ω ή τ σ α (κάμνουσα σχῆμα).

Τοῦτο δὲν γίνεται πάτερ μου!

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς (κάμνων καὶ αὐτὸς σχῆμα).

Τοῦτο θὲ νὰ γίνῃ κόρη μου!

Ζ ω ή τ σ α.

Ὄχι!

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ναίσκε!

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

καταστάσεως ἀδελφοί! νεῦρα τοῦ πολέμου καὶ ἐλατήρια τῆς νίκης εἶναι τὰ χρήματα. Ἂν τῷ ὄντι ἀγαπᾶτε νὰ νικήσῃ ἡ Πατρίς, χρήματα πρέπει νὰ καταβάλλητε. Ἄπατρις, ἀνόσιος, ἀσεβὴς καὶ εἶναι καὶ νομίζεται μεταξὺ τῶν ὀρθοδόξων Ἑλλήνων, ὅστις εἰς τοιοῦτον καιρὸν φειδωλεύεται, καὶ δὲν συνεισφέρει ἀναλόγως τῆς καταστάσεως αὐτοῦ εἰς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ Γένους. Ἄπατρις, διότι, ὅσον τὸ ἐπ' αὐτῷ, μὲ τὴν φειδωλίαν πωλεῖ τὴν Πατρίδα, καὶ προδίδει αὐτὴν εἰς τοὺς βαρβάρους ὀλοθρευτάς της. Ἀνόσιος, διότι γίνεται παραίτιος τοῦ φόνου τῶν ὑπὲρ τῆς Πατρίδος μαχομένων ἀδελφῶν, τοὺς ὁποίους δὲν διατρέφει καὶ δὲν ἐνισχύει μὲ τὴν ἀναγκαίαν σύνταξιν καὶ δαπάνην. Ἀσεβὴς τέλος, διότι καταπατεῖ καὶ θεῖα καὶ ἀνθρώπινα δικαιώματα, προδίδει τὴν πίστιν εἰς τοὺς τυράννους αὐτῆς, ἀλλάζει μὲ ἀργύριον ὅλον του τὸ Γένος τὸ εὐσεβές, παραμελῶν ἐκεῖνο νὰ χαθῇ, ἵνα ζῇ πολυτάλαντος αὐτός. Τί; δύνανται ποτὲ νὰ εὑρεθῶσι τοιαῦται ψυχαὶ μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων; καὶ ποῖον κέρδος δύνανται πλέον ἀδελφοὶ νὰ ἔχωσιν οἱ τοιοῦτοι ἀπὸ τὰ χρήματά των; ἂν τὸ Γένος, ὃ μὴ γένοιτο, δυστυχήσῃ, ποῦ θέλωσι δυνηθῇ νὰ ζήσωσιν· εἰς τὴν Πατρίδα; ἀλλ' ἐκεῖ θέλουσιν εὑρεῖ τὸν ὄφιν τῆς τυραννίας τόσον ἑτοιμότερον νὰ καταπίῃ αυτούς, ὅσον πολυχρονιώτερον θέλει ἐνθυμεῖσθαι τὴν πληγὴν τοῦ ἐπιχειρισθέντος ἀφανισμοῦ του· εἰς τὴν ξενιτείαν; ἀλλ' αὐτοῦ θέλει τοὺς μαστίζει ἡ ἀτιμία καὶ καταφρόνησις ὅλων τῶν ἀλλογενῶν, καὶ θέλει τοὺς συνοδεύει εἰς ὅλας αὐτῶν τὰς ἐπιχειρήσεις ἡ ὀργὴ τῆς θείας Δικαιοσύνης. Φορτωμένοι πλέον τὰς κατάρας τῶν ὁμογενῶν των παρ' ὅσον τὰ χρήματα, θέλουσι ζῇ δακτυλοδεικτούμενοι καὶ περιπαιζόμενοι καὶ ὑπ' αὐτῶν τοῦ Γένους αὐτῶν τῶν ἐχθρῶν, ὡς ἄχρηστα ἀνδράποδα βαρύνοντα τὴν ξένην γῆν. Καὶ πάλιν, ἂν τὸ Γένος εὐτυχήσῃ, καθὼς θέλει, σὺν Θεῷ, εὐτυχήσει, ἐν ᾧ ὅλοι οἱ ὑπὲρ τῆς Ἐλευθερίας ἀγωνισθέντες θέλουσιν ἀπολαμβάνει τῶν γενναίων αὐτῶν κόπων τοὺς καρπούς· οἱ ἄθλιοι φιλάργυροι ἐλαυνόμενοι ὑπὸ τῆς ἰδίας των συνειδήσεως θέλουσι ζητεῖ τόπον νὰ κρυφθῶσιν ὁμοῦ μὲ τὸν τύραννον τῆς Πατρίδος εἰς τῆς αἰωνίου καταισχύνης τὰ βάραθρα.

Φίλοι ὁμογενεῖς, δὲν πιστεύω ποτὲ νὰ εὑρίσκωνται μεταξὺ ὑμῶν τοιαῦται ὄχι Ἑλληνικαί, ἀλλ' Ἀφρικαναὶ ψυχαί. Σεῖς καὶ πρότερον κατεβάλλετε, καὶ τώρα, καθὼς ἀκούω, ἑτοιμάζεσθε νὰ συνεισφέρητε χρήματα ὑπὲρ τῆς Πατρίδος. Ἀλλ' ἀναβάλλετε καὶ μεταθέτετε τὰς ἡμέρας, δι' αἰτίας οὐδαμινάς, Φίλοι Ὀδησσηνοί, ἄφετε τὰς ἀναβολάς,

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ποίου καλοῦμεν τινά· οἷον, Ὦ οὗτος. Ὦ Ἀθηναῖοι! ς'.) *Διηγηματικόν*· δι' οὗ διηγούμεθα· οἷον· Λέγεται Κῦρος γενέσθαι· καὶ ἀναλελυμένου τοῦ ἀπαρεμφάτου· οἷον, Ἠγγέλετο, ὅτι πορθεῖεν τὴν χώραν. Καθόλου δὲ τὰ εἴδη τοῦ λόγου ἐμπεριλαμβάνονται εἰς τὰς τρεῖς ἐγκλίσεις, Ὁριστικὴν καὶ Προστακτικὴν καὶ Εὐκτικήν. Ἡ δὲ Ὑποτακτικὴ καὶ ἡ Ἀπαρέμφατος καὶ ἡ Μετοχὴ εἶναι ἀτελεῖς, ὡς ἀπ' ἄλλου λόγου ἐξαρτώμεναι.

§. γ'. Κατὰ δὲ τὴν σύνταξιν εἴδη τοῦ λόγου εἶναι δύο. ά.) *Ὀρθόν*, ὅταν ἐκφέρηται διὰ πτώσεως ὀρθῆς, Ὀνομαστικῆς καὶ Κλητικῆς συμφωνούσης πρὸς τὸ ῥῆμα. β'.) *Πλάγιον*, ὅταν θεωρῆται 1) ἢ ἀπὸ τῶν πλαγίων πτώσεων συνταξομένων πρὸς τὸ ῥῆμα, 2) ἢ ἀπὸ τῶν ἀπαρεμφάτων, 3) ἢ ἀπὸ τῶν ἀπολύτων μετοχῶν. Ὀρθοῦσι δὲ τὸν λόγον 1) Ὅλα τὰ πτωτικά, ὅσα ἀναφέρονται ἀμέσως πρὸς ἄλλας ἐγκλίσεις, πλὴν τῆς ἀπαρεμφάτου. 2) Ὅλα τὰ μόρια ὅσα φεύγουσι τὴν πρὸς ἀπαρέμφατον καὶ μετοχὴν σύνταξιν· οἷον, τὰ χρονικὰ ὅτε, ἡνίκα, ἕως· καὶ τῶν Συνδέσμων οἱ αἰτιολογικοὶ καὶ τελικοί, καὶ συναπτικοὶ καὶ παρασυναπτικοί· καὶ τὰ ἄλλα δι' ὧν ἀναλύονται τὰ ἀπαρέμφατα καὶ αἱ πλάγιαι μετοχαί.

§. δ'. Καθόλου δὲ πᾶς λόγος εἶναι ἢ *ἁπλοῦς*, ἐκ μιᾶς συγκείμενος προτάσεως, ἢ *συνημμένος*, ἐκ πολλῶν προτάσεων καὶ ῥημάτων ταυτοπροσώπων ἢ μετοχῶν συγκείμενος· οἷον, Σωκράτης φιλοσοφεῖ καὶ διαλέγεται, διδάσκων τοὺς συνόντας. Ὡσαύτως καὶ ἐκ πολλῶν ῥημάτων ἑτεροπροσωπούντων ἢ μετοχῶν. οἷον, Σωκράτης μὲν ἐδίδασκε περιπατῶν, Πλάτων δὲ καθήμενος ἠκροᾶτο. Ἐκ τοῦ ἁπλοῦ καὶ συνθέτου λόγου γεννᾶται ἡ Περίοδος. *Περίοδος* εἶναι λόγος αὐτοτελοῦς ἐννοίας περιεκτικός, ἀρχὴν ἔχων καὶ τέλος εἰς μέγεθος εὐσύνοπτον. Ὡς ὁ λόγος, οὕτω καὶ ἡ περίοδος εἶναι σύνθετος καὶ ἁπλῆ. Ἁπλῆ λέγεται, ὅταν σύγκειται ἀπὸ ἓν κῶλον καὶ ἓν ἢ πολλὰ κόμματα· οἷον, Θετταλοὶ ἐξ ἀνάγκης μέν, ἀλλ' ὅμως ἐμήδιζον. Τοιαύτη περίοδος λέγεται ἀφελής, καὶ οὐδὲ περίοδος κυρίως, ἀλλὰ λόγος περιοδικός, ἢ ἀόριστος καὶ λελυμένος ἐν κώλοις καὶ κόμμασι. Κυρίως δὲ Περίοδος εἶναι σύνθετος λόγος διὰ συνδέσμων ἔχων τὰ κῶλα συνδεδεμένα, καὶ στρογγύλως μετὰ χάριτος συστρεφόμενος. Ταύτης τῆς περιόδου τὰ μέλη ἢ κῶλα ἀναβαίνουσιν ἀπὸ τῶν δύω μέχρι τῶν ἕξ· ἢ καὶ πλειοτέρων, εἰς πολλὰς προτάσεις ἀναλυομένων. Διαιρεῖται δὲ συνήθως εἰς δύω μέρη, ἓν μὲν ἡγούμενον, τὸ ὁποῖον λέγεται καὶ ἰδιαιτέρως πρότασις, καὶ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

παπούτσι. (Ὁ Ἐξηνταβελώνης σκοτουφρυάζει) Μεγάλη καλοσύνη θὲ νὰ μοῦ κάμετε, ἂν θελήσετε νὰ μὲ δανείσετε . . . . .—Γιὰ τὶ λέτε Ἀφέντη! Πολλὴν χαρὰν θὲ νὰ λάβῃ ἡ κοπέλλα ὅταν σᾶς ἰδῇ. (ὁ Ἐξηνταβελώνης χαμογελᾷ.) Ἄχ! πόσο θὰ τῆς ἀρέσετε! τ' ἄσπρα σας μουστακάκια θὲ νὰ τήνε λωλάλουνε, καὶ μάλιστα τὸ κεμεράκι σας μὲ τὰ κίτρινα καρφάκια.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ἀληθινά; Ἄ! Σοφουλάκι μου, ζάχαρ' εἶν' τὰ λόγια σου.

Κ ε ρ ά τ σ α Σ ο φ ο υ λ ι ώ.

Κι᾽ ἂν μ' ἐβγάλουν, Ἀφέντη, δὲν ἔχω ἡ καψούλα σκέπασι νὰ βάλω τὸ κεφάλι μου. (Ὁ Ἐξηνταβελώνης πάλιν σκυθρωπάζει) Τὸ μισὸ τὸ 'νοῖκι ἂν μ' ἐδίδετε, θαῤῥῶ γιὰ τ' ἄλλο . . . . .—Ἔτσι δὰ τὸ Χαρικλάκι μας σοῦ τῶκαμα ἐγὼ—(ὁ Ἐξηνταβελώνης χαμογελᾷ) νἄχῃ τ' ὄνομά σας μαστίχη 'ς τὸ στόμα του, καὶ νὰ μήνε γλέπῃ τὴν ὥρα πότε νὰ τελειώσῃ ἡ 'πανδρειά.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Μεγάλην χάριν μ' ἔκαμες τσάτσα Σοφουλιώ. Σὲ ὁμολογῶ ὅλαις ταῖς εὐχαριστίαις τοῦ κόσμου.

Κ ε ρ ά τ σ α Σ ο φ ο υ λ ι ώ.

Σᾶς παρακαλῶ λοιπόν, Ἀφέντη, καὶ σᾶς ἐπροσκυνῶ, νὰ μὲ βοηθήσετε τὴν καψούλα ς' αὐτήν μου τὴν ἀνάγκη. (Ὁ Ἐξηνταβελώνης στραβοστομίζει). Μεγάλη κακωσύνη θὲ νὰ μὲ κάμετε τὴ φτωχή!

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Πολλὰ τὰ ἔτη σας, Κεράτσα Σοφουλιώ. ἐγὼ θὲ νὰ πάγω νὰ δώσω ταὶς προσταγαίς μου.

Κ ε ρ α τ σ α Σ ο φ ο υ λ ι ώ.

Σᾶς τάσσω, Ἀφέντη, ὅτι ποτὲ δὲν θὲ νὰ λησμονήσω τὴν καλωσύνη σας.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Νὰ διορίσω νὰ σᾶς πιάσουνε καὶ καΐκι, νὰ 'πάρετε τὸν ἀέρα σας 'ς τὴ θάλασσα πρὸς τὸ βράδυ βράδυ.

Κ ε ρ ά τ σ α Σ ο φ ο υ λ ι ώ.

Ἂν δὲν εἶχα μεγάλην ἀνάγκην δὲν σᾶς ἐβάρυνα . . .

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Νὰ φροντίσω καὶ διὰ τὸ δεῖπνο νὰ γένῃ 'νωρὶς νὰ μὴν κακοπαθήσετε.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

χανουργήματα τῶν ἐχθρῶν τοῦ Γυμνασίου πρὸς καταστροφὴν αὐτοῦ. Κορυφαῖοι δὲ καὶ πρωταγωνισταὶ οὕτως εἰπεῖν τοῦ δράματος τούτου καταφαίνονται δυστυχῶς ὅ τε Σμύρνης Ἄνθιμος καὶ ὁ τούτου ἐπίσκοπος Ἐρυθρῶν Καλλίνικος, καί τινες κόλακες αὐτῶν μεταχειριζόμενοι τοὺς ἐφημερίους καὶ πνευματικοὺς τῶν Ἐκκλησιῶν εἰς διασπορὰν τῶν κατὰ τῆς Σχολῆς συκοφαντιῶν, ἄνδρες ἕνεκα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ αὐτῶν ἐπαγγέλματος ὀφείλοντες τὸν φωτισμὸν τοῦ ἰδίου ποιμνίου ἐπισπεύδειν καὶ τὴν εἰρήνην καὶ ἀγάπην καὶ ὁμόνοιαν τοῦ λαοῦ κηρύττειν. Ἐτυπώσαμεν δὲ τὸ ὑπόμνημα τοῦτο ἀνεπίγραφον ὃν ἀπαραλλάκτως ὡς γέγραπται ἐν τῷ αὐτογράφῳ τοῦ ἀοιδίμου Στεφάνου, ὅπερ, ὡς φαίνεται ἔκ τινων χωρίων ἐπιδιωρθωμένων ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, ἦν τὸ πρῶτον σχέδιον, διελόντες εἰς παραγράφους καὶ ἐπιγράψαντες τὴν ἐπιγραφήν, ἣν ἐλάβομεν ἐξ αὐτῶν τῶν τοῦ ὑπομνήματος λόγων (σελ. 458). Περιῆλθε δὲ τοῦτο εἰς ἡμᾶς ἀτελές, τῶν δύω φύλλων ἐκπεσόντων κατὰ τὴν ἐκ Σμύρνης κατεσπευσμένην φυγὴν (τῷ 1821). γ) Ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς Κ. Οἰκονόμου πρός τινα τῶν Συνοδικῶν ἀρχιερέων, ἴσως τὸν ἀοίδιμον Ἐφέσου Διονύσιον, ὅς μετέπειτα ἀντέστη εἰς τὸν κατὰ τοῦ Γυμνασίου πόλεμον (α). Καταφαίνεται δὲ καὶ ἐκ ταύτης τὸ τοῦ Σμύρνης Ἀνθίμου ἀλλοπρόσαλλον ἦθος καὶ ἡ πρὸς τὴν Φιλολογικὴν Σχολὴν δυσμένεια καὶ τὰ προανακρούσματα τῶν τεκταινομένων σκευωρημάτων πρὸς κατάργησιν αὐτῆς. Καὶ ἴσως μέν τινες φιλοῦντες μᾶλλον καλύπτεσθαι τὰ κατὰ τῆς παιδείας ὑπό τινων μισομαθῶν ἢ ὑπερηφάνων ποιμένων διενεργηθέντα, νομίσουσιν ὅτι ἔπρεπε τὰ δύω τελευταῖα τοῦ παραρτήματος μέρη ἀνέκδοτα παραλιπεῖν καὶ παρακαλυφθῆναι τὴν ἀσχημίαν τῶν ταραξάντων τὴν ἐν Σμύρνῃ εἰρήνην· ἀλλ' ἐνθυμητέον πρῶτον μὲν ὅτι « Τὰ ἔργα τοὺς λόγους εὑρίσκεται » (β)· ἔπειτα δ' ὅτι « ἡ ἀλήθεια σώζει », καὶ διὰ τῆς ὡς ἔνεστιν ἀκριβεστέρας τῶν συγχρόνων μαρτυρίων ἐκθέσεως οὐ μόνον τῶν ἐξ ἀγνοίας ἢ ἀπάτης παριστορηθέντων τὰ σφάλματα (γ), καὶ τῶν οὐκ ἀπὸ χρη-

---

(α) Βλ. Κ. Οἰκονομ. Λόγ. Ἐκκλησιας. σελ. 32.

(β) Σοφοκλ. Ἠλέκτρ. ςχ. 625.

(γ) Οὕτως ἐπὶ παραδείγματι ὁ μακαρίτης Ἰατρὸς Στέφανος Κανέλλος λέγει τάδε «Nach Kuma's Abgang blieben diese beiden Lehrer (οἱ αὐτάδελφοι Οἰκονόμ.) bis zum Jahre 1820, als diese hohe Schule durch Mitwirkung des Erzbischofs von Smyrna und einiger Smyrnaeer aufgeloeset wurde, welche das Volk gegen Konstantin Oeconomos aufhetz-

© Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Σύνταξις ἡ ὀρθὴ συμπλοκὴ τῶν ὀκτὼ μερῶν τοῦ λόγου.

Κεφ. Α'. Ὄνομα.

§. ά. Τὸ ὄνομα σημαίνει ἢ οὐσίαν, καὶ καλεῖται *οὐσιαστικόν*, ἢ ἰδίωμα οὐσίας, καὶ ὀνομάζεται *ἐπίθετον*. Συντάσσεται δὲ ὄνομα πρὸς ὄνομα, ἢ ἐπιθετικῶς κατ' ὀρθὴν καὶ πλαγίαν πτῶσιν ὡς ἀνωτέρω, ἢ μόνον κατὰ πλαγίαν. Καὶ τοῦτο τριχῶς.

Α'. Πρὸς γενικήν. 1) τὰ κτητορολογικά, εἴτε τὸν κτήτορα εἴτε τὸ κτῆμα σημαίνει ἡ γενική· οἷον, Οἶκος Ἀριστοτέλους, ἄξιος τιμῆς ὡσαύτως καὶ ὅλα τὰ ῥηματικά· οἷον, κοπεὺς ξύλου. 2) τὰ σχετικά· οἷον, πατὴρ υἱοῦ, δοῦλος δεσπότου· φίλος πατρίδος. 3) τὰ στερητικά· οἷον, φρενῶν κενός, ἄπαις ἀῤῥένων. 4) τὰ διαφορικά· οἷον, ἀλλότριος Μουσῶν, διάφορον φυτοῦ ζῶον. 5) τὰ πληρωτικὰ καὶ μετουσιαστικά· οἷον, πλήρης ἐλπίδων, στέφανος ἀκανθῶν. 6) τὰ ἀριθμητικὰ καὶ τακτικά, καὶ ἀναλογικά· οἷον, δύο τῶν βιβλίων, Πρῶτος τῶν πολιτῶν, Διπλάσιον δεῖ ἀκούειν τοῦ λέγειν. 7) τὰ ἐπιμεριζόμενα ἢ αἱ ἀόριστοι ἀντωνυμίαι, ἕκαστος, ἑκάτερος, τίς· οἷον, ἕκαστος, τίς τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ περὶ τούτων βλέπε εἰς τὰς Ἀντωνυμίας. 8) τὰ παραθετικά, ἤγουν τὰ συγκριτικά, οἷον κανόνος εὐθύτερος, καὶ τὰ ὑπερθετικά, οἷον ἀνδρῶν ἁπάντων σοφώτατος. 9) Πολλὰ σύνθετα ἐκ προθέσεως μετὰ γενικῆς συνταξομένης· οἷον, ἀπαλλαγὴ κακῶν.

Σημ. Α'. Ἡ γενικὴ τῶν κτητορολογικῶν ὀνομάζεται κτητική. Ἐκφέρεται δὲ καὶ κατὰ προθετόπτωτον αἰτιατικήν· οἷον, τὸ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγέλιον. Τὰ δὲ κτητικὰ ἰδιαιτέρως λεγόμενα ὀνόματα, ἂν καὶ περιέχωσιν ἐν ἑαυτοῖς τοῦ κτήτορος τὴν γενικήν, ἐνίοτε συντάσσονται καὶ πρὸς ἄλλην γενικὴν μᾶλλον διοριστικὴν τοῦ κτήτορος ἢ τοῦ κτήματος, οἷον, Νεστορείη ναῦς Πυληγενοῦς βασιλέως, καὶ Ἀθηναῖος μεγίστης πόλεως.

Σημ. Β'. Τὰ διαφορικά, εἴτε ὀνόματα εἴτε ἀντωνυμίαι, φέρονται καὶ πρὸς αἰτιατικὴν προθετόπτωτον, οἷον διάφορος παρὰ τοῦτον. Καὶ ὁμοιοπτώτως πρὸς ὅσα γίνεται ἡ διαφορά· παρεμπίπτοντος τοῦ ἢ συνδέσμου, οἷον, ἕτερος ὁ Πλάτων ἢ ὁ Ξενοφῶν. Καὶ μετὰ τοῦ ὅτι μή, ἢ πλήν· οἷον, ἄλλο τι πλὴν εὐσεβεῖν, καὶ Μηδὲν ἕτερον ὅτι μὴ λόγον. Τὸ δὲ ἄλλος ὅταν φανερόνῃ ἀκριβῆ ὁμοιότητα, συντάσσεται ἐπιθετικῶς πρὸς τὸ ὁμοιούμενον, οἷον, ἄλλος οὗτος Ἡρακλῆς.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

κόσμου. Καὶ σὺ πρέπει νὰ δοξάζῃς τὸν Θεόν, διότι σ' ἐχάρισε τοιοῦτον τιμημένον πατέρα. Αὐτὸς ἐξεύρει νὰ ζῇ. Ὅταν εὕρῃ κάνεις γαμβρὸν χωρὶς προῖκα, τίποτ' ἄλλο δὲν πρέπει νὰ κυττάζῃ. Ὅλα περιέχονται ἐδῶ μέσα. Εἰς τό, Χωρὶς προῖκα, περικλείεται καὶ τὸ κάλλος, καὶ ἡ νεότης, καὶ ἡ εὐγένεια, καὶ ἡ τιμή, καὶ ἡ φρόνησις, καὶ ἡ σοφία, καὶ ἡ ἀγαθότης.

Ἐξηντα βελώνης (μόνος).

Ἄ! τὸ καλὸν τὸ Παλληκάρι! Νὰ πῶς 'μιλεῖ 'σὰν Ἄγγελος. Καλότυχος, ὅποιος ἐμπορεῖ νὰ ἔχῃ παρόμοιον παραγυιόν.—Τώρα δὰ ἔγω καιρὸν νὰ κουρέψω ἐκεῖνα τὰ πρόσβαρα φλωριά· κ' ὕστερα δίδω μιὰν ματιὰν κ' εἰς τὸ περιβόλι. (Ἐκβάλλει ἀπὸ τὴν σακκοῦλάν του ὀλίγους ρουπιέδες, καὶ ἓν ψαλίδιον ἐκ τοῦ κόλπου του καὶ τοὺς κουρεύει).

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΠΡΑΞΕΩΣ.

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ.

Κλεάνθης καὶ Στροβίλης.

Κλεάνθης.

Ἄ Προδότα! ποῦ 'πῆγες καὶ μ' ἐχώθηκες; Δὲν σ' ἐπαράγγειλα...

Στροβίλης.

Ναίσκε τσελεμπῆ, ἐδῶ νὰ στεκούμουνα, καὶ σᾶς ἀπάντεχα 'ς τὸ ποδάρι. Μ' ἀφέντης ὁ Πάγες σου, ὁ πλιὰ κακόβουλος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου, μ' ἔδιωξεν ὄξω στανειό μου, καὶ 'λίγο ἔλειψε νὰ ταὶς φάγω.

Κλεάνθης.

Ἔ! τί σὲ ἀπεκρίθην ὁ μεσίτης; Τὰ πράγματά μας εἶναι πολλὰ ξενοχωρημένα. Πρὸ ὀλίγου ἐξεσκέπασα, ὅτι ὁ Παππάκης μου ἀγαπᾷ τὴν ἀγαπητικήν μου.

Στροβίλης.

Ὁ Πάγες σας ἀγαπᾷ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ὑαλέας. 331.
Ὑαλοδίκης. Δημ. ιδ.
Ὑδρέα. 399.
Ὑπατείας ἀξίωμα. 143.
Ὕπατοι. 135, 191.
Ὑπερθετικά. 65.
Ὑπερσυντελικὸς χρόνος. 82.
Ὑποδιαστολή. 95.
Ὑποκείμενον. 77.
Ὑποτακτική. 85.
Ὑρκανῶν πόλις. 409.
Ὑρκεύς. 209.
Ὑψηλάντης. 418. κδ.
Ὑψηλοφροσύνη. 41.

Φανίας ὁ Λέσβιος. 113, 134.
Φαρμακοποσία. 164.
Φάσκης. 145.
Φατρία. 140, 193.
Φιξήναι. 154.
Φιλαϊδῶν δῆμος. 110.
Φιλαλήθεια. 31—32. 55.
Φιλαυτία. 31. 41.
Φιλήμων Ἰωάν. 361, 364. 410.
Φιλία. 34.
Φιλικῶν ἑταιρία. 370.
Φίλιππος Ἰωάννου. ι.
Φιλοκάλης. 332.
Φιλοκλῆς. 102. 160.
Φιλοκτήτης. 121.
Φιλόκυπρος. 127.
Φιλολογικὸν Γυμνάσιον 1. 54. 341. 443—44. Φιλ. Γυμνασ. σφραγὶς, βίβλος τιμῆς, κατάλογος εὐκλεῶν ὀνομάτων, ὑποδιδάσκαλοι. κε—κς'.
Φιλόμβροτος. 114.
Φιλοσοφία. 9—10.
Φιλόστρατος. 325. 351. 433.
Φόρος. 115. 171.
Φορτηγὰ πλοῖα. 389.
Φορτικαὶ κωμῳδίαι 208.
Φρουρά. 115. 171.
Φρυκτοὶ κύαμοι, ἐρέβινθοι, ἰχθῦς. 183.
Φυλακὴ, Φυλακίζω. 115. 171, 172.
Φυσικὴ ἱστορία 11. θ—ι.
Φώκαια. 330.
Φωκᾶς ὁ στρατοπεδάρχης. 408.
Φῶκος. 114.
Φωτεινῆς ἁγ. ναός. 341.
Φωτιάδης Λάμπρος. ιδ.
Φώτιος ὁ Σμύρνης. 346.
Χαζηλάριον. 322. 408.
Χαλδαίων γλῶσσα. 12.
Χαλκαμπουνάριον 324. 338.
Χάντλερος. 339. 354.
Χαντσερῆς Ἀλέξανδρος. 377.
Χοράκωμα κερατοειδές. 384.
Χαρίλαος Α. κδ.
Χαρίτων ἀγάλματα ἐν Σμύρνῃ. 326.
Χάρμος. 102.
Χειρόγραφα ἐν Σμύρνῃ 341.
Χειροδικία. 420.
Χέρνιψ. 168.
Χοῦς. 182.
Χρεωκοπίδαι. 116.
Χρισσήν. 167.
Χριστιανὸς ἀληθὴς καὶ τέλειος. 6.
Χριστόδουλος ὁ ἰατρός. 348.
Χριστοτόκος. 7.
Χρόνος ὁ πανδαμάτωρ. 18. χρόν. ῥημάτων. 82.
Χρύσανθος ὁ Σμύρνης (Α'. καὶ Β'.) 347. 430.—2) ὁ Καραβίας. 458.
Χρυσόστομος. 8.

Ψένωψις ὁ Ἡλιουπολίτης. 127.
Ψιλὸν βελόνι. 203.
Ψύλλας Γεώργιος. κζ.

Ὠς. 89.
Ὡράτιος Μάρκος. 145. 147.—2) ὁ Κόκλιος. 149.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τρίπους εἰς ὅλους. Ἡ ἱστορία τοῦ πράγματος ἔχει οὕτω. Κῷοί τινες ἔπεμψαν θυρον σαγήνην. Ξένοι δέ τινες Μιλήσιοι ἠγόρασαν τὸν γρίπον εἰς τὴν ἰδίαν των, πρὶν ἀκόμη ἐκβῇ ἀπὸ τὴν θάλασσαν. Εἰς τὴν σαγήνην εὑρέθη τρίπους χρυσοῦς, τὸν ὁποῖον λέγουσιν ὅτι ἔρριψεν αὐτοῦ ἡ Ἑλένη ἐπιστρέφουσα ἐκ τῆς Τρῳάδος, παλαιόν τινα ἐνθυμηθεῖσα χρησμόν. Ἐκ τούτου συνέβη πρῶτον λογομαχία μεταξὺ τῶν ξένων καὶ τῶν ἁλιευτῶν. Τὴν διαφορὰν ἀκολούθως ἀνέλαβον αἱ δύω πόλεις, καὶ κατήντησαν εἰς πόλεμον· ἀλλ᾽ ἡ Πυθία ἐπρόσταξεν ἀμφότερα τὰ μέρη μὲ χρησμόν, «Νὰ δώσωσι τὸν τρίπουν εἰς τὸν σοφώτατον». Ὁ τρίπους ἐστάλθη πρῶτον εἰς τὸν Θαλῆν, καὶ οἱ Κῷοι ἔστερξαν νὰ δοθῇ εἰς ἕνα μόνον Μιλήσιον, πρᾶγμα, διὰ τὸ ὁποῖον ἐπολέμησαν ἐναντίον ὅλων ὁμοῦ τῶν Μιλησίων. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Θαλῆς ἀπεκρίθη ὅτι σοφώτερος αὐτοῦ εἶναι ὁ Βίας, ἐπέμφθη ὁ τρίπους πρὸς ἐκεῖνον. Ἐκεῖνος δὲ πάλιν ἀπέστειλεν αὐτὸν πρὸς ἄλλον ὡς σοφώτερον. Οὕτω περιερχόμενος καὶ μεταστελλόμενος ὁ τρίπους κατήντησε τὸ δεύτερον εἰς τὸν Θαλῆν, καὶ τέλος κομισθεὶς ἀπὸ τὴν Μίλητον εἰς τὰς Θήβας ἀφιερώθη εἰς τὸν Ἰσμήνιον Ἀπόλλωνα. Ὁ δὲ Θεόφραστος λέγει, ὅτι πρῶτον ὁ τρίπους ἐστάλθη πρὸς τὸν Βίαντα εἰς τὴν Πριήνην, καὶ ὁ Βίας τὸν ἔπεμψεν εἰς τὴν Μίλητον πρὸς τὸν Θαλῆν, ἀφ᾽ οὗ δὲ περιῆλθε κατὰ περίοδον εἰς ὅλους κατήντησε τὸ δεύτερον εἰς τὸν Βίαντα, καὶ τέλος ἀπεστάλθη εἰς τοὺς Δελφούς. Τὴν ἱστορίαν ταύτην οὕτω διαφημίζουσι πολλοί, μὲ διαφορὰν ὅμως ὅτι τὸ δῶρον κατά τινας δὲν ἦτο τρίπους, ἀλλὰ φιάλη σταλθεῖσα παρὰ τοῦ Κροίσου· ἄλλοι δὲ λέγουσιν ὅτι ἦτο ποτήριον, τὸ ὁποῖον ἀφῆκεν ὁ Βαθυκλῆς.

§. ε. Ἱστοροῦσι δὲ καὶ ἰδιαιτέραν συναναστροφὴν καὶ συνομιλίαν, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ Σόλων μὲ τὸν Ἀνάχαρσιν, καὶ ἄλλοτε πάλιν μὲ τὸν Θαλῆν. Ὁ Ἀνάχαρσις ἐλθὼν εἰς Ἀθήνας ὑπῆγεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Σόλωνος καὶ ἔκρουε τὴν θύραν, λέγων, ὅτι ξένος ὢν ἦλθε νὰ κάμῃ φιλίαν καὶ σύνδεσμον φιλοξενίας μετ᾽ αὐτοῦ. Ὁ Σόλων ἀπεκρίθη, ὅτι καλλιώτερον εἶναι νὰ κάμῃ τις φίλους εἰς τὴν πατρίδα του. Καὶ κάμε μας λοιπὸν φίλους, εἶπεν ὁ Ἀνάχαρσις, σὺ ὅστις κάθησαι εἰς τὴν πατρίδα σου. Τότε θαυμάσας ὁ Σόλων τοῦ ἀνδρὸς τὴν ἀγχίνοιαν τὸν ὑπεδέχθη φιλοφρόνως, καὶ τὸν ἐκράτησε· καιρόν τινα πλησίον του. Ἔπραττε δὲ τότε τὰ πολιτικὰ καὶ συνέγραφε τοὺς νόμους. Τοῦτο μαθὼν ὁ Ἀνάχαρσις ἐπεριγέλα τὸν Σόλωνα. Νομίζεις, ἔλεγεν, ὅτι θέλεις ἐμποδίσει τὰς ἀδικίας καὶ πλεονεξίας τῶν πολι-

Ἐξηνταβελώνης.

Σ τὸ περβόλι.

Κὺρ Γιάννης.

Ἴσα Ἴσα 'ς τοὺ πειριβόλ' τοὺν εἶδα κἠγὼ νὰ κάμνη γύρης. Κἠ σεὶ τῖὺμέσα ἦταν τ' ἄσπρα σου;

Ἐξηνταβελώνης.

Εἰς μίαν κασσέλαν.

Κὺρ Γιάννης.

Ναίσκι, Ναίσκι! μά τν ἀλήθεια τοὺν εἶδα μεὶ μιὰ κασσέλα.

Ἐξηνταβελώνης.

Καὶ τῆς λογῆς ἦτον αὐτὴ ἡ κασσέλα; νὰ 'δοῦμε πρῶτα ἂν ἦτονε 'δικἡ μου.

Κὺρ Γιάννης.

Τῆς λουγῆς ἦταν;

Ἐξηνταβελώνης.

Ναί!

Κὺρ Γιάννης.

Ἦταν—ἦταν ἀπαράλλακτη κασσέλα.

Ἀρχέλαος.

Τοῦτο δὰ ἐννοεῖται! Ζωγράφισέ μάς την καὶ κομμάτι περισσότερον νὰ καταλάβωμεν!

Κὺρ Γιάννης.

Ἦταν μία μειγάλη κασσέλα.

Ἐξηνταβελώνης.

Κ' ἡ 'δικἡ μου ἦτονε μικρή.

Κὺρ Γιάννης.

Ἔ! ἀπ' ὄξου μικρὴ ἦταν. Τοῦτο δὲν τ' ἀρνούμη κἠγώ. Ἀπού μέσα ὅμους ἦταν πουλλὰ μεγάλη· ἐπειδὴς εἶχει μειγάλουν θησαυρόν.

Ἀρχέλαος.

Καὶ τί χρῶμα εἶχε;

Κὺρ Γιάννης.

Τί χρῶμα;

Ἀρχέλαος.

Ναί!

Κὺρ Γιάννης.

Εἶχειν ἕνα χρῶμα—ἕνα κἄποιου χρῶμα—βαμμένου σὰν τέτοιου!

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

μικρὸν τι οἱ δυνάμενοι, ἐκ τοῦ ὁποίου κατ' ἔτος συνήγετο ποσότης περίπου 700 ἢ 800 γρόσια τὰ πάντα, τὰ ὁποῖα ἐδίδοντο εἰς τοὺς Ἐπιτρόπους τῆς Σχολῆς. Ἐπειδὴ δὲ τὰ ἐντεῦθεν συναγόμενα δὲν ἐξήρκουν πρὸς τὴν πλείονα τῆς Σχολῆς δαπάνην, ζῆλον ἀναζωσάμενοι τότε οἵτε Ἐπίτροποι καὶ οἱ Διδάσκαλοι περιῆλθον εἰς τοὺς εὐκαταστάτους, καὶ ἐπροίκισαν τὴν Σχολὴν ἐξ ἰδιαιτέρας φιλογενῶν συνδρομῆς μὲ ἑξήκοντα περίπου χιλιάδας γρόσια (α). Οὕτω λοιπὸν ἔκτοτε οἱ κατὰ καιροὺς φιλογενέστατοι τῆς Σχολῆς Ἐπίτροποι (πληρεξούσιοι ὄντες διοικηταὶ τῆς Σχολῆς κατὰ τὸ γράμμα τῆς συστάσεως αὐτῆς, καὶ αὐτοὶ κατὰ διετίαν ἐκλέγοντες ἀξίους διαδόχους των) ἠδύναντο νὰ οἰκονομῶσι τὴν ἐτησίαν τῆς Σχολῆς δαπάνην, ἥτις εἰς πληρωμὴν διδασκάλων καὶ ὑποδιδασκάλων καὶ ἄλλων ἐσυμποσοῦτο περίπου ἑνδεκα χιλιάδας γρόσια. Πόση δὲ ἡ ἐκ τῆς Φιλολογικῆς ταύτης Σχολῆς ὠφέλεια, μάρτυρες τῶν πολιτῶν τὰ παιδία, θαυμαζόμενα ἐπὶ προκοπῇ καὶ ἠθῶν εὐρυθμίᾳ, ἔτι δὲ πολλότατοι λόγιοι διδάσκαλοι πολλαχόσε ἀποσταλέντες. Διὰ ταῦτα πολὺς ἀπανταχόθεν τῶν Σμυρναίων ὁ ἔπαινος ἐπὶ τῇ συστάσει καὶ διατηρήσει τῆς εἰρημένης Σχολῆς· ὥστε καὶ ὁ γαληνότατος καὶ εὐσεβέστατος τῆς Μολδαβίας Ἡγεμὼν Κύριος Σκαρλάτος Καλλιμάχης κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἠὐδόκησε νὰ τιμήσῃ αὐτὴν μὲ χρυσόβουλλον [βλ. ὄπισθ. σελ. 453].

§. γ'. Ἀλλ' ἡ μεγάλως, παρά τε τοῖς ἐνταῦθα καὶ τοῖς ἔξωθεν εὐδοκιμοῦσα Φιλολογικὴ Σχολὴ εἶχε μέγιστον ἐνδόμυχον ἐχθρὸν τὴν ἱερὰν Μητρόπολιν, ἥτις, ἐπειδὴ πρὸς τοὺς πρώτους συστήσαντας αὐτὴν εἶχεν ἐχθρικῶς, διετέλεσε καὶ μετὰ ταῦτα πάντοτε ἀγρυπνοῦσα ἐπὶ καταδρομῇ καὶ ἀτιμώσει καὶ τέλος ἐπὶ παντελεῖ τῆς Σχολῆς καταργήσει. Ταύτην αὐτῆς τὴν ἐχθρωδεστάτην διάθεσιν ἐδείκνυε μὲν πάντοτε ἡ ἱερὰ Μητρόπολις, ἔκαμε δὲ πᾶσι τοῖς φρονίμοις γνωστοτάτην, ὁπότε ὁ Βαχατώρης κινδυνεύσας νὰ ἀποθάνῃ, μὴ θέλοντος οὐδενὸς τῶν ἐπισήμων νὰ λάβῃ μετοχὴν εἰς οἰκονομίαν τῆς παλαιᾶς Σχολῆς, μεταπαλεσάμενος πολλάκις τὸν διδάσκαλον Οἰκονόμον καὶ δι' αὐτοῦ δύο τῶν ἐπισημοτάτων τῆς πόλεως, λέγω δὲ τὸν κύριον Χ: Παναγιώτην Μουντάνιαλην, καὶ τὸν κύριον Ἐλευθέριον Ἡσαΐου, εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὅτι ἐπιθυμεῖ ἔτι ζῶν νὰ ἴδῃ εἰς χεῖρας αὐτῶν τὴν διοίκη-

(α) Ἐκ τούτων 39 χιλιάδες εὑρίσκονται εἰς τὸ Κοινὸν μὲ ὁμολογίαν νὰ πληρώνῃ κατ' ἔτος τὸ Κοινὸν χρεωστικῶς τὸν τόκον εἰς τοὺς Ἐπιτρόπους. Τὰ δὲ λοιπὰ εὑρίσκονται ἀλλαχοῦ.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Θὲ νὰ 'μασθε ὀκτώ, ἢ δέκα. Βάλε σὺ ὀκτώ. Ἐκεῖ ποῦ θὲ νὰ φάγουνε ὀκτώ, τρώγουνε καὶ δέκα.

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Βέβαια!

Κ ὺ ρ Γ ι ά ν ν η ς.

Καλό! Βάλει ἓξ οὐκάδεις κρέας βουδινὸ διὰ σούπα κὴ βραστό. Δέκα ὄρνιθεις. Ἕν' ἀρνὶ διὰ μαγειρητό...

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Τὶ διάβολο! Αὐτὰ φθάνουνε νὰ φιλεύσω ὅλη τὴν πολιτεία!

Κ ὺ ρ Γ ι ά ν ν η ς.

Ὀπτό...

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς

(βάνει τὸ χέρι του εἰς τὸ στόμα τοῦ κὺρ Γιάννη).

Ἄ κατηραμένε! Ἐσὺ θὲ νὰ φᾶς ὅλο τὸ βιός μου.

Κ ὺ ρ Γ ι ά ν ν η ς.

Ξυρίχια, Σαλάτ...

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς (μετὰ τοῦ φράζει τὸ στόμα).

Ἀκόμα;

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Μή πως ἔβαλες κατὰ νοῦν νὰ κάμῃς τὸν κόσμον νὰ σκάσῃ ἀπὸ τὸ φαγί; ἢ μήπως ὁ Αὐθέντης ἐδῶ ἐπροσκάλεσε τοὺς ἀνθρώπους νὰ τοὺς σκοτόσῃ μὲ τὴν πολυφαγίαν; Ἄμε νὰ διαβάσῃς ὀλίγον τὰ ὑγιεινὰ παραγγέλματα τῶν ἰατρῶν, ἢ κἂν νὰ τοὺς ἐρωτήσῃς νὰ ἰδῇς, ἂν ἦναι ἄλλο βλαβερώτερον εἰς τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὴν ἀμετροφαγίαν!

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ἔχει δίκαιον!

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Γνώριζε, κὺρ Γιάννη, καὶ σὺ καὶ οἱ συντεχνῖται σου, ὅτι τράπεζα μὲ πολλὰ φαγητὰ εἶναι μακελλεῖον τῶν ἀνθρώπων. Ὅστις ἀγαπᾷ τοὺς φίλους του πρέπει νὰ τοὺς φιλεύῃ εἰς συμπόσιον ὀλιγοέξοδον καὶ ἁπλοῦν. Ἕνας ἀπὸ τοὺς παλαιούς μας φιλοσόφους ἔλεγεν ὅτι, *ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ τρώγῃ, διὰ νὰ ζῇ, καὶ ὄχι νὰ ζῇ, διὰ νὰ τρώγῃ* (α).

(α) Τὸ γνωμικὸν τοῦτο ἐστὶ τοῦ Σωκράτους, ὅστις ἔλεγε «τοὺς μὲν φαύλους ζῆν, τοῦ ἐσθίειν καὶ πίνειν ἕνεκεν· τοὺς δ' ἀγαθοὺς ἐσθίειν καὶ πίνειν ἕνεκεν τοῦ ζῆν» (Πλούταρχ. Πῶς δεῖ τὸν νέον ποιημ. ἀκούειν §. δ). Σημ. Ἐκδ.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

μίσαμεν ἀναγκαίας πρὸς διαφώτισιν τοῦ κειμένου, κατεχώρίσαμεν καὶ τὴν σειρὰν τῶν ἐν Σμύρνῃ ἀρχιερατευσάντων, εἰ καὶ ἀτελῆ ἀλλ' ὅμως δυναμένην παρασχεῖν τοὔνδόσιμον ἄλλοις πλείονα καιρὸν καὶ δύναμιν ἔχουσι πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἐλλειπόντων, ὡς ἀναγκαίαν

---

pour cette seconde édition, le fils de l'auteur s'est cru obligé de corriger le style de ce discours qui n'aurait été goûté des lettrés contemporains (Annuaire etc. pag. 79). Πόθεν ὅμως μαθὼν ὁ ἀνὴρ ἀπέδωκε τὴν τοῦ γλωσσικοῦ ἰδιώματος κατὰ τὴν μετατύπωσιν τοῦ λόγου τροποποίησιν ἐμοὶ τῷ υἱῷ; Καὶ τῷ 1852, τῷ Κ. Κροκιδᾷ ἐκδιδόντι τὸν τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου Βίον (ὃν τῷ 1865 μετετύπωσεν ὁ Ἀγγελόπουλος) ἔδωκεν αὐτὸς ὁ συγγραφεὺς τὸν λόγον διωρθωμένον ἐν οἷς νῦν διαφέρει τῆς πρώτης ἐκδόσεως, καὶ πάντα δὲ τὰ μετατυπωθέντα καὶ νῦν μετατυπούμενα ἐκδίδομεν ἡμεῖς εὐλαβῶς ὅπως αὐτὴ τοῦ συγγραφέως ἡ χεὶρ αὐτὰ καταλέλοιπεν ἡμῖν, μηδ' ἐλάχιστα παραποιοῦντες αὐτά. Τὸ μὲν γὰρ πρῶτον ἀπέκλινε μᾶλλον ὁ ἡμέτερος Πατὴρ πρὸς τὸ τοῦ Κοραῆ περὶ διορθώσεως τῆς καθομιλουμένης γλώσσης πρόγραμμα, χρησάμενος πρὸς ἄλλοις καὶ τοῖς θέλω εἰπεῖν, θέλω γράψειν κτλ. ἀπὸ δὲ τοῦ 1819 τοῖς κοινοῖς ἐν χρήσει θέλω εἰπεῖ, θέλω γράψει μέχρι τοῦ 1835, ἀφ' οὗ πρὸς τῇ εἰσαγωγῇ τῶν ἀρχαίων μελλόντων καὶ ἐν ἄλλοις διετέλει βαθμηδὸν ἀναβιβάζων τὸ ὕφος μέχρις ἐκείνου, καθ' ὃ ἔγραψε τὴν περὶ τῶν Ο'. Ἑρμηνευτῶν πραγματείαν, περὶ ἧς ὁ σοφὸς Γουστάβος Ἔϊχτάλος εὐφυῶς φησίν· « Une phase nouvelle de la réforme linguistique commence pour la Grèce avec la publication du Traité surles Septante du célèbre Constantin Oeconomos. Prédicateur et écrivain de premier ordre, partisan de la réfornce classique de la langue, Oeconomos, dans ses écrits, s'était cependant toujours astreint à l'usage du grec moderne. Son traité même de la prononciation, où se révèle à chaque instant une connaissance si profonde de la langue ancienne, reste completement fidele à l'usage commun. C'est dans les quatre volumes du Traité des Septante, publiés à Athènes de 1843 à 1850, qu'il ose enfin ouvrir pour lui-même et pour ses nationaux une route nouvelle etc. (Βλ. Annuaire etc. p. 111). Κατὰ δὲ τοῦτο τὸ ὕφος ἔγραψαν κατόπιν καὶ πολλοὶ τῶν ἡμετέρων λογίων, ἐν οἷς διαπρέπουσι Σταυράκης Ἀριστάρχης, Ἠλίας Τανταλίδης, Ἰωάννης Ν. Βαλέττας, Ἡροκλῆς Βασιάδης, οἱ τῆς Κλειοῦς ἐλλόγιμοι ἐκδόται κτλ. Ἐφρόνει γὰρ ὁ ἀοίδιμος (ὡς τῷ 1830 ἔγραφέ μοι ἐκ Πετρουπόλεως) ὅτι ἡ γλῶσσα ἡμῶν ὅπως κατέπεσεν, οὕτως ὀφείλει καὶ δύναται βαθμηδὸν τῇ ἐπιμελείᾳ τῶν λογίων ἀναβιβασθῆναι, καὶ διετέλει βαδίζων ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ ἀοιδίμου Θεοτόκη, ὅστις ἐν τῷ προλόγῳ τῶν Κυριακοδρομίων λέγει « γράφομεν ἄλλην διάλεκτον, μήτε τὴν ὑπὸ τῶν προπατόρων ἐπ' ἀκριβές, μήτε τὴν ἐν τριόδοις ὑπὸ τῶν χυδαίων λαλουμένην, καθαρεύουσαν ὅσον οἷόν τε ». Πολὺ γὰρ πρὸ τοῦ Κοραῆ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

οὗτος δὲ πρὸ τῆς πυρπολήσεως τοῦ ναοῦ· διότι εὐθὺς μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ Οὐεσπεσιανοῦ ἐκάη τὸ Καπιτώλιον. Ὁ δὲ τέταρτος ὁ σωζόμενος καὶ εἰς τὰς ἡμέρας ἡμῶν καὶ ἀνηγέρθη καὶ καθιερώθη ὑπὸ τοῦ Δομετιανοῦ. Λέγουσι δὲ ὅτι ὁ Ταρκύνιος εἰς τὰ θεμέλια τοῦ ναοῦ ἐξώδευσε τεσσαράκοντα χιλιάδας λιτρῶν ἀργυρίου. Τοῦ δὲ τὴν σήμερον σωζομένου ναοῦ καὶ ὅλη ἡ περιουσία τοῦ πλουσιωτάτου τῶν ἰδιωτευόντων κατοίκων τῆς Ῥώμης δὲν φθάνει νὰ πληρώσῃ μηδὲ τῆς χρυσώσεως τὰ ἔξοδα, τὰ ὁποῖα συμποσοῦνται πλειότερα παρὰ δώδεκα χιλιάδας ταλάντων. Οἱ δὲ στύλοι αὐτοῦ κατεσκευάσθησαν ἐκ μαρμάρου Πεντελικοῦ μὲ ὡραιοτάτην ἀναλογίαν τοῦ πάχους πρὸς τὸ μῆκος· διότι εἴδομεν αὐτοὺς εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἀφ' οὗ δὲ ἐφέρθησαν εἰς τὴν Ῥώμην πελεκισθέντες ἐκ δευτέρου, καὶ ἀναξυσθέντες, δὲν ἀπέκτησαν τόσην γλαφυρίαν, ὅσην ἔχασαν συμμετρίαν· διότι φαίνονται πέραν τοῦ μέτρου λιγνοὶ καὶ λαγαροί. Μ' ὅλα ταῦτα ὅστις θαυμάζει τοῦ Καπιτωλίου τὴν πολυτέλειαν, ἂν ἔβλεπε μίαν στοὰν εἰς τοῦ Δομιτιανοῦ τὸ παλάτιον, ἢ βασιλικήν, ἢ λουτρόν, ἢ κατοικίαν τῶν παλλακῶν αὐτοῦ, ὅ,τι εἶπεν ὁ Ἐπίχαρμος πρὸς τὸν ἄσωτον

Σὺ φιλάνθρωπος δὲν εἶσαι ἀλλὰ κακὸν πάθος ἔχεις,
Χαίρεις εἰς τὸ νὰ χαρίζῃς, μόνον διὰ νὰ σκορπίζῃς,

τοιοῦτό τι καὶ αὐτὸς ἤθελεν ἀναγκασθῇ νὰ εἴπῃ καὶ περὶ τοῦ Δομετιανοῦ. Δὲν εἶσαι σὺ εὐσεβής, οὔτε φιλότιμος. Πάθος ἔχεις· χαίρεις νὰ κτίζῃς ἀσώτως, ἐπιθυμῶν, ὡς ὁ Μίδας ἐκεῖνος, νὰ μεταμορφωθῶσιν ὅλα σου τὰ πράγματα εἰς χρυσᾶ καὶ λίθινα. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τούτων.

§. ις. Ὁ δὲ Ταρκύνιος μετὰ τὴν μεγάλην μάχην, εἰς τὴν ὁποίαν ἔχασε καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ μονομαχήσαντα πρὸς τὸν Βροῦτον, καταφυγὼν εἰς τὸ Κλούσιον ἔγεινεν ἱκέτης τοῦ Κλάρα Πορσήνα, ὅστις ἦτο ὁ δυνατώτατος τῶν βασιλέων τῆς Ἰταλίας καὶ ἐφαίνετο καλοκάγαθος καὶ φιλότιμος. Οὗτος ὑπεσχέθη ὅτι θέλει τὸν βοηθήσει. Καὶ πρῶτον μὲν ἔστειλεν εἰς τὴν Ῥώμην, προστάζων νὰ δεχθῶσι τὸν Ταρκύνιον. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ὑπήκουσαν οἱ Ῥωμαῖοι, κηρύξας πόλεμον κατ' αὐτῶν, καὶ προμηνύσας τὸν καιρὸν καὶ τὸν τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον ἔμελλε νὰ ἐμβῇ ἐχθρικῶς, ἦλθε τέλος μετὰ πολλῆς δυνάμεως. Ὁ δὲ Ποπλικόλας ἀπὼν ἀπὸ τῆς Ῥώμης, εἶχεν ἀναγορευθῇ ὕπατος τὸ δεύτερον, καὶ μετ' αὐτοῦ Τῖτος Λουκρήτιος. Ἐπιστρέψας δὲ εἰς τὴν Ῥώμην καὶ θέλων πρῶτον νὰ νικήσῃ τὸν Πορσήναν μὲ τὴν μεγαλοφροσύνην, ἔστειλε καὶ ἔκτιζε πόλιν Σιγλιουρίαν, ἐν ᾧ ὁ Πορσήνας ἐπλη-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

δ' ἡμῖν παρασημειώσασθαι ὅτι ἐν τῷ 'Αγιοταφιτικῷ χειρογράφῳ τῶν τοῦ Μακαρίου ἐπιστολῶν φέρεται καὶ ἄλλη τις ἀπάντησις πρὸς τὸν Σμύρνης Νεόφυτον ἥδε· «Τῷ πανιερωτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ μητροπολίτῃ τῆς ἁγιωτάτ. μητροπόλεως Σμύρνης ὑπερτίμῳ καὶ ἐξάρχῳ 'Ασίας κυρίῳ Νεοφύτῳ, ἐμοὶ δὲ ἐν Χριστῷ πατρί τε καὶ δεσπότῃ τὴν ὀφειλομένην μετὰ πάσης αἰδοῦς προσκύνησιν. Τὰ πανίερα αὐτῆς καὶ πατρικὰ γράμματα γέμοντα παρακλήσεως ὅτι πλείστης ἐπεδύθησάν μοι βυθῷ ἀθυμίας καταβαπτιζομένῳ, καὶ τῷ ὑπερβάλλοντι τῆς συμφορᾶς καὶ αὐτὸ τὸ ζῆν τὸ παρὰ πᾶσιν εὐκταῖον ἀπολεγομένῳ· ἅπερ ταῖς σοφαῖς αὐτῆς περακλήσεσι καὶ πατρικαῖς παραινέσεσι τὸ δάκνον τὴν ψυχὴν ἄλγος καὶ τὴν ἐνσκήψασαν αὐτῷ βαθεῖαν σκοτόμαιναν ὑπὸ τῆς ἄγαν ἀλγηδόνος διασκεδάσαντα, καθάπερ ἀχλὺν ἥλιος ῥᾷόν με ἐναπέφηναν, καὶ εἰς τὸ εὐθυμότερον ἐπανήγαγον, καί τοι μικροῦ ἐδέησε, ὑπὸ τοῦ πάθους καὶ αὐτῶν δὴ τῶν φρενῶν ἐξίστασθαι. Τοσοῦτον καί γαρ μου καθίκετο τὸ ἄλγος τῆς ἐκείνου ἀποβιώσεως, καί γε ἐνδίκως· οὐδὲ γὰρ τὴν Ὑμετέραν Πανιερότητα ἔλαθεν, οἷον ἐπὶ ξένης, ἐπ' ἐρημίας, οἰκείου, φίλου, προστάτου τοιούτου ἀπορφανισθῆναι πατρός, διδασκάλου, κηδεμόνος καὶ τροφέως, τοῦ κατ' ἄμφω ἀνθρώπου, οὗ τὴν στέρησιν οὐκ εἶμαι, ἀλλὰ καὶ πέπεισμαι καθικέσθαι καὶ τῆς Ὑμετέρας θεσπεσίας ψυχῆς, οὐχ ἧττον δὲ καὶ τῶν αὐτόθι φιλοχρίστων καὶ εὐπατριδῶν χριστιανῶν. Νῦν δὲ ἀπῆρεν ὁ σὸς καλὸς καὶ πιστὸς φίλος καὶ ἐπαινέτης τῶν θεοφιλῶν ἔργων, ἐξῆλθε τῶν κοινῶν φίλων ὁ κοινὸς φίλος τῶν Σμυρναίων, ἀλλ' οἴμοι πῶς ἤδη κινῶ γλῶτταν ἐκείνης σιωπώσης, γλώττης τῆς οὐδὲν ἕτερον ἢ τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ διηγουμένης, τῆς ὑπερασπιζούσης τῶν ὀρθῶν δογμάτων καὶ λόγῳ καὶ τρόπῳ, τῆς παραμυθητικῆς τῶν ἐν θλίψεσι, τῆς τροφοῦ τῷ (ἴσ. γρ. τῶν) λιμῷ πολιορκουμένης (γρ. πολιορκουμένων), καὶ ὡς τὰ πολλὰ καὶ ἐκ τῶν ὑστερημάτων· τί δ' ἂν εἴποι τις περὶ τῶν πλεονεκτημάτων [τῆς] γλώσσης ἐκείνης; τί τῆς περὶ λόγους δυνάμεως; τίς ἄλλη ὤρθη ποτὲ οὕτω δεινὴ μὲν εὑρεῖν, δεινότερα δὲ εἰς τὸ διαθέσθαι τὰ εὑρεθέντα, ὃ καὶ σπάνιον συνδραμεῖν ἄμφω ἑνί, ὡς πᾶσιν ὁμολογεῖται. Τεττάρων γὰρ ὄντων τῶν μερῶν τῆς πειθοῦς δημιουργοῦ τέχνης τὸ χαλεπώτατον ἐστί τε καὶ πιστεύεται ἡ εὕρεσις καὶ ἡ σύνκος αὐτῇ διάθεσις· τίς ἄλλη οὕτω δεξιὰ εἰς τὸ σώζειν τάξιν κατάλληλον ἐν τοῖς κεφαλαίοις τῶν ἱερῶν λογίων; ἡλίκη κατὰ τὴν καίριον ἐπαγωγήν! οἷα, εἰσάγουσα τὰς δείξεις! ὅση, ὑποφέρουσα καὶ ἀνθυποφέρουσα! εἰς δὲ τὸ ἑτοί-

καὶ ἐῤῥίζωνε βοηθουμένη ὑπὸ τοῦ ῥεύματος· διότι κατέβασε πολλὴν λάσπην, ἥτις στεκομένη καὶ αὐτὴ ηὔξανε τὸν ὄγκον καὶ τὴν συγκόλλησιν τῶν σωμάτων. Ἡ δὲ προσβολὴ τοῦ ὕδατος δὲν ἦτο βιαία καὶ παραχώδης, ἀλλὰ συνθλίβουσα τὰ σώματα μαλακῶς συνήλαυνεν ὅλα καὶ συνέπλαττεν αὐτὰ ὁμαλῶς εἰς τὸ αὐτὸ μέρος. Τὸ μέγεθος καὶ τὸ στάσιμον τῆς συσσωματωθείσης ταύτης ὕλης ἔκαμεν αὐτὴν ἀκολούθως νὰ ἀποκτήσῃ καὶ ἔκτασιν μεγαλειοτέραν· διότι τὰ πλειότερα ἐξ ὅσων ἔσυρεν ὁ ποταμὸς ἐπροστίθεντο εἰς αὐτήν. Ὅθεν ἔγεινε νῆσος, ἥτις εἶναι τώρα εἰς τὴν Ῥώμην ἱερά, Θεῶν ἔχουσα ναοὺς καὶ περιπάτους· ὀνομάζεται δὲ εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν Λατίνων, Μέση τῶν δύω γεφυρῶν. Τινὲς ὅμως ἱστοροῦσιν ὅτι τοῦτο τὸ νησίον ἐμορφώθη ὄχι ὅταν καθιερώθη τὸ πεδίον τοῦ Ταρκυνίου, ἀλλὰ μετὰ πολλοὺς χρόνους ὕστερον, ἐν ᾧ ἀφιέρωνεν εἰς τὸν Θεὸν ἡ Ταρκυνία ἄλλο χωρίον γειτονεῦον πρὸς ἐκεῖνο. Ἦτο δὲ ἡ Ταρκυνία παρθένος ἱέρεια μία τῶν Ἑστιάδων. Καὶ ἔλαβεν ἀντὶ τούτου μεγάλας τιμὰς μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο τὸ νὰ δέχωνται μόνην αὐτὴν ἐξ ὅλων τῶν γυναικῶν εἰς μαρτυρίαν. Ἔδωκε δὲ εἰς αὐτὴν ὁ δῆμος τὴν ἄδειαν καὶ νὰ ὑπανδρευθῇ, ἀλλ᾽ αὕτη δὲν ἐδέχθη. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτω μυθολογοῦσιν ὅτι συνέβησαν.

§. θ. Τὸν δὲ Ταρκύνιον, ἀφ᾽ οὗ ἀπηλπίσθη νὰ λάβῃ πάλιν τὴν βασιλείαν μὲ προδοσίαν, ἐδέχθησαν προθύμως οἱ Τυῤῥηνοί, καὶ συνώδευσαν αὐτὸν μὲ στράτευμα μέγα νὰ τὸν ἐμβάσωσιν εἰς τὴν Ῥώμην. Ἐξέφερον δὲ καὶ οἱ ὕπατοι τοὺς Ῥωμαίους ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ παρέταξαν εἰς ἱερὰ χωρία, τῶν ὁποίων τὸ μὲν ἓν ὠνομάζετο Ἄρσιον δάσος, τὸ δὲ ἕτερον Αἰσούειος λειμών. Εὐθὺς δ᾽ ἀφ᾽ οὗ ἤρχισαν νὰ ἔρχωνται εἰς χεῖρας, Ἄρων ὁ υἱὸς τοῦ Ταρκυνίου, καὶ Βροῦτος ὁ Ῥωμαίων ὕπατος ἔπεσον πρὸς ἀλλήλους ὄχι κατὰ τύχην, ἀλλὰ διὰ μῖσος καὶ ὀργὴν ὁρμήσαντες ἔφιπποι ὁ μὲν Βροῦτος πρὸς τὸν Ἄρωνα, ὡς πρὸς ἐχθρὸν καὶ τύραννον τῆς πατρίδος, οὗτος δὲ πρὸς τὸν Βροῦτον, ὡς πρὸς αἴτιον τῆς ἐξορίας του. Σμίξαντες δὲ καὶ πιασθέντες μᾶλλον μὲ θυμὸν παρὰ μὲ προσοχήν, δὲν ἐφείσθησαν ἑαυτούς, ἀλλὰ συναπέθανον φονευθέντες ὑπ᾽ ἀλλήλων ἐνταὐτῷ. Ἀφ᾽ οὗ δὲ τὸ προοίμιον τῆς μάχης ἔγεινε τόσον φοβερόν, δὲν ἔλαβεν ἔπειτα ἡ μάχη ἡμερώτερον τέλος, ἀλλὰ καὶ πράξαντες καὶ παθόντες ἴσον φόνον καὶ τὰ δύω στρατεύματα, ἠναγκάσθησαν ὑπ᾽ ἀνεμοζάλης νὰ χωρισθῶσιν. Ὁ Οὐαλέριος μὴ ἠξεύρων τὸ τέλος τῆς μάχης ἠπόρει βλέπων τοὺς στρα-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Σελ. 115. στίχ. 32. φόρους... φυλακάς). Τὸ φόρος παραγόμενον ἀπὸ τὸ φέρω, ὡς καὶ τὸ φόρτος, ἐραίνετο βαρὺ εἰς τοὺς Ἕλληνας (Ἀρποκρ. Λεξ. Σύνταξις)· διὰ τοῦτο τὴν δημόσιον ταύτην συνεισφορὰν εὐφημότερον ὠνόμαζον Σύνταξιν ἀπὸ τοῦ μετὰ τάξεως ἑκουσίως ὑπηρετεῖν εἰς τὸ Κοινόν. Ὁ δὲ Ἰσοκράτης (Παναθ. §. μδ.) συνεκφέρει παραλλήλως ἀμφότερα τὰ ὀνόματα· «Τούτους, λέγων, ἀναγκάζωσι συντάξεις καὶ φόρους συντελεῖν». Σύνταξιν ὀνομάζομεν καὶ σήμερον τὸν διορισθέντα τοῦ δοσίματος, τὸ ὁποῖον πρέπει ἕκαστος πολίτης νὰ συνεισφέρῃ εἰς τὸ Κοινὸν κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ. Παρήλλαξε δὲ τὸ ὄνομα ἡ βαρβαρότης τάνσαν καὶ τάσσαν λέγουσα τὴν σύνταξιν. καὶ τασσάρω τὸ συντάσσω ἀπὸ τῆς Ἰταλικῆς φωνῆς παραχθεῖσα, ἥτις χωρὶς προθέσεως τὴν σύνταξιν λέγει tassa καὶ tassare μεταβαλλοῦσα κατὰ τὴν συνήθειάν της τὸ ἑλληνικὸν ξ εἰς δύω σίγμα, ὡς ἐπὶ τοῦ Alessandro καὶ τῶν τοιούτων. Συντάξεις δὲ ὠνόμαζον οἱ μεταγενέστεροι, οἷον ὁ Πλούταρχος (Ἀλεξάνδρ. §. κα. Ἀριστείδ. § κα. Λουκούλ. §. ϛ.) καὶ ὁ Ἡρωδιανὸς (Ἱστορ. Α. β. 2. ς. 24.) καὶ τὰ σιτηρέσια ἢ τὰς βασιλικὰς δωρεὰς (pensions), τὰς ὁποίας οἱ Βυζαντινοὶ συγγραφεῖς εἶπον ὕστερον ταγάς, ἀπὸ τοῦ τάσσω καὶ τούτου τοῦ ὀνόματος παραγομένου. Ἔσωσε δὲ καὶ ἡ συνήθεια τὸ ὄνομα, ταγήνιον λέγουσα ὄχι μόνον τὴν ἡγεμόνος τινὸς δωρεάν, ἀλλὰ καὶ τὸ καθ' ἡμέραν πρὸς τροφὴν μιᾶς τινος οἰκίας διωρισμένον ὀψώνισμα. Ἐκ τούτου ἔχομεν καὶ ταγίζω ῥῆμα ἀντὶ τοῦ τρέφω ἁπλῶς, ἢ ψωμίζω, ὡς ὁ Κοραῆς ἐσημείωσεν (Ἰσοκρ. Μέρ. Β. σελ. 103), ὃ καὶ παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς ἦν ἐν χρήσει. Οὕτω Θεοφάνης «Καὶ ἐτάγισαν τὰ ἄλογα» (Χρονογρ. σελ. 260). Ταγὴν εἶπον οἱ Βυζαντινοὶ ἰδίως καὶ τὸ ἐπὶ τῶν ἵππων διωρισμένον κριθάριον· οἷον, «τὴν κριθὴν ἢ τὰς ταγὰς τῶν ἀλόγων» (Κωνστ. Πορφυρογέν. Ἐκθ. α. σελ. 275) ὅθεν, καὶ Διτάγιον=διπλοῦν μέτρον ταγῆς, κριθῆς (Κ. Πορφυρογ.) καὶ τάγιστρον (Κ. Πορφυρογ. Ἐκθ. σελ. 267 ὁ βαρβάρ. τουρβὰς) καὶ ταγάριον, μέτρον σιτηρῶν· οἷον, «λαμβάνει κριθῆς ταγάρια τρία» (Κ. Πορφυρ. Ἐκθ. α, 69). Ταγάριον δὲ ἤδη ἐν Θεσσαλίᾳ μὲν ὀνομάζουσιν σκεῦος ξύλινον εἰς μέτρον ξηρῶν· οἷον, σίτου κτλ. (ὀκάδ. 10), ἐν δὲ τῇ Πελοποννήσῳ (παρὰ τοῖς Λάκωσιν) εἶδος σάκκου, ἐξ ἐρίου πλεκτοῦ. Τοῦτον δὲ οἱ ἄλλοι Πελοποννήσιοι λέγουσι τράστρον, τουτέστι ταρσὸν (αἰολικώτερον τάρσον, μεταθέσει τράσον καὶ τράστον, ὡς καὶ τρασία=ταρσία). Ἡ δὲ φρουρὰ διαφέρει ἀπὸ τὴν φύλαξιν ἢ ὡς ἔλεγον οἱ παλαιοὶ φυλακήν·

Ακαδημία Αθηνών Academy of Athens

"Οσον δὲ διὰ τοὺς σοφοὺς τῆς Σμύρνης βλαστοὺς ἱκανὰ εἶναι τὰ ὀνόματα τῶν παλαιῶν αὐτῆς Ἰκεσίων καὶ Ἰατόνων καὶ

κάρπου ἀναγράφει. Τελεῖ δὲ τούτου τὴν μνήμην ἡ Ἐκκλησία τῇ **6** Φεβρουαρίου. Ε) Ὁ ἅγιος **Πολύκαρπος**, μαθητὴς γενόμενος Ἰωάννου τοῦ **Θεολόγου**. Ὁ προφητικὸς οὗτος ἀνὴρ ἐκαλεῖτο πατὴρ τῶν χριστιανῶν καὶ διδάσκαλος τῆς Ἀσίας (βλ. Εὐσέβ. Ἐκκλ. Ἱστορ. Γ. λς. Δ. ιε). Ἔγραψεν ἐπιστολὰς πρός τε τοὺς **Φιλιππησίους** καὶ πρὸς τὸν μέγαν Διονύσιον τὸν Ἀρεοπαγίτην καὶ πρὸς ἄλλας Ἐκκλησίας, ἐξ ὧν σώζεται ἡ πρὸς **Φιλιππησίους** παγκάλη αὐτοῦ ἐπιστολή. Ἀπῆλθε καὶ εἰς Ῥώμην διά τινας περὶ τοῦ **Πάσχα** ἔριδας· ἐκεῖ δὲ καὶ ἀνεκαλέσατο πολλοὺς ἀπὸ τῆς πλάνης **Μαρκίωνος** καὶ **Βαλεντίου** (Σουΐδ. Λ). Μαρτυρήσαντος δὲ τῷ **143** ἐπὶ Ἀντωνίου τοῦ **Πίου**, τελεῖ τὴν μνήμην αὐτοῦ ἡ Ἐκκλησία τῇ κγ. Φεβρουαρίου. ς) **Παπίριος**. Ζ) **Καμέριος**. Ἀμφοτέρων δὲ τούτων μνημονεύει ὁ **Πιόνιος** ἐν τῷ τοῦ ἁγίου **Πολυκάρπου** βίῳ. (Ἦν δὲ ὁ **Πιόνιος** πρεσβύτερος τῆς Σμυρναίων ἐκκλησίας μαρτυρήσας ἐπὶ τῶν ὑπὸ Δεκίου διωγμῶν τῷ **251**. Βλ. Νικοδήμ. Συναξαριστ. Τόμ. Β. σελ. **204**. Η) **Εὐδαίμων**. Θ) **Εὐτύχιος** τῷ **325**. Οὗτος παρῆν ἐν τῇ Α'. Οἰκουμ. Συνόδῳ κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Γελασίου (βλ. Συνόδ. Συλλ. Τόμ. Α. σελ. **184**). Ι) **Ἰθδούας**, τῷ **431**. Μνημονεύεται δὲ οὗτος ἐν τοῖς **Πρακτικοῖς** τῆς Γ. Οἰκουμενικῆς Συνόδου (βλ. Συνόδ. Συλλ. Τόμ. Α. σελ. **492**). ΙΑ) **Αἰθέριχος** τῷ **440**, ὅστις παρῆν ἐν τῇ κατὰ τὴν Χαλκηδόνα συναθροισθείσῃ Δ'. Οἰκουμενικῇ Συνόδῳ (βλ. Συνόδ. Συλλ. Τόμ. Β. σελ. **43**). ΙΒ) **Καλλόας** τῷ **536** (βλ. Συνοδ. Συλλ. Τόμ. Β. σελ. **326**). ΙΓ) **Φώτιος** τῷ **546**. ΙΔ) **Στέφανος** τῷ **692**. Παρῆν δὲ οὗτος ἐν τῇ **Πενθέκτῃ** Συνόδῳ (Συνόδ. Συλλ. Τόμ. Β. σελ. **699**). ΙΕ) Ἐν δὲ τῇ Ζ'. Οἰκουμ. Συνόδῳ τῷ **783** παρίσταται ὁ τοῦ **Σμύρνης** τὸν τόπον ἐπέχων πρεσβύτερος **Γρηγόριος** (Συνόδ. Συλλ. Τ. **2**. σελ. **725**), ἀλλ' ἐν τῇ ὀ'. καὶ ζ'. πράξει ταύτης τῆς Συνόδου ὑπογράφεται **Ἀντώνιος** μοναχὸς ἐκ προσώπου τοῦ θρόνου **Σμύρνης** (σελ. **808, 870, 855**). Καὶ φαίνεται ὅτι τοῦ Γρηγορίου τελευτήσαντος ἀπεστάλη ὁ Ἀντώνιος. Ὁ δὲ λόγος τῆς τοῦ **Σμύρνης** ἀπουσίας οὐ δηλοῦται, οὐδὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ γνωστὸν ἡμῖν γε. Ις) **Μητροφάνης** τῷ **850**. Γνωστὸς δὲ ὁ ἀνὴρ ἐκ τῶν κατὰ τοῦ Φωτίου τοῦ **Πατριάρχου** συκοφαντιῶν, ἃς ἐν τῇ πρὸς **Μανουὴλ** τὸν **Πατρίκιον** ἐπιστολῇ συνεφόρησε (βλ. τὰ ἡμέτερ. προλεγ. εἰς Φωτίου Ἀμφιλόχ. σελ. **14**). ΙΖ) **Νικήτας** ὁ τούτου διάδοχος, τῷ **879** (βλ. Συνόδ. Συλλ. Τόμ. Β. σελ. **929**). ΙΗ) **Νικήτας** Β. πρὸς ὃν Συμεὼν ὁ Μεταφραστὴς ἔγραψεν ἐπιστολάς, ἔνθα σοφώτατον καὶ φιλοσοφώτατον ἱερέων αὐτὸν ἀποκαλεῖ καὶ τὴν τοῦ βίου εὐπρέπειαν ἐπαινεῖ (βλ. Συμ. τοῦ Μεταφραστοῦ Τὰ εὑρισκόμ. Τόμ. Α. σελ. **228**. Paris. **1864**). ΙΘ) Ἰωάννης, τῷ **1043**, ἐπὶ τοῦ πατριάρχου Μιχαὴλ τοῦ Κηρουλαρίου. Κ) Γεώργιος, τῷ **1240**, ἐπὶ τοῦ πατριάρχου Μανουὴλ τοῦ Β (βλ. Ῥάλλη Σύνταγμ. τῶν θείων καὶ ἱερ. κανόν. Τόμ. Ε. σελ. **114**). ΚΑ) Θεόδωρος, τῷ **1256**, ἐπὶ πατριάρχ. Ἀρσενίου τοῦ Αὐτοριανοῦ (βλ. Acta Patriarch. Constant. T. 1. p. **119**). ΚΒ) Καλοφόρος, τῷ **1261**, ἐπὶ πατριάρχ. Νικηφόρου Β

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Συμπλήρωμα τῆς εἰς τὴν 410 σελίδα σημειώσεως!

Ἐφείσθω δ' ἡμῖν πρὸς συμπλήρωσιν τῆς σελ. 410 στίχ. 7—15 σημειώσεως προσεπιμετρῆσαι καὶ τάδε. Τὴν παρὰ Βανδίνῃ ἐπιγραφὴν εὕρομεν ἐκδεδομένην καὶ ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Ἰακωβσίου ἐκδόσει τῆς Ἑλληνικῆς ἀνθολογίας τῶν Ἐπιγραμμάτων (Anthologia Græca. ed. Fr. Jacobs. T. 4. pag. 195. Lipsiæ, 1794) ἐπιγραφομένην «εἰς Σμύρναν» ὀρθότερον μέν τοι πρὸς τὴν ἔννοιαν καὶ τὸ μέτρον. Ἐν γὰρ

ἄνθρωπος μὲ τὴν ἰδίαν του ὑπογραφὴν τὰς κατ' αὐτοῦ πλεχθείσας διαβολάς, ὅτι ἐγύμνωσε τὸν λαόν· τοῦτο μόνον ἠδυνήθησαν νὰ συκαφαντήσωσιν αὐτόν· διότι ἄλλας εὐλογοφανεῖς αἰτίας δὲν εἶχον κατ' αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἤξευρον τὸν κὺρ Παρθένιον ὅτι οὔτε ταρίφων ἄξια ἐλάμβανεν, οὔτε ταρίφας ὑπογράφει, ἐπρόβαλον τὴν ὑπογραφὴν τῆς ταρίφας, τὴν ὁποίαν βλέπων ὁ κὺρ Παρθένιος ὅτι ἐγίνετο πρὸς καταισχύνην αὐτοῦ δὲν ὑπέγραψεν. Εἰς ὅλα τὰ χωρία, Παναγιώτατε αὐθέντα, καὶ εἰς τὴν Σμύρνην ταρίφα τῶν ἱερέων, οἵτινες ληστρικῶς ἁρπάζουσι παρὰ τῶν πτωχῶν ὅσα θέλουσι, δὲν εἶναι· διὰ τὸν κὺρ Παρθένιον, ὅστις ἐλεῶν τοὺς πτωχοὺς ἔπεσεν εἰς χρέος βαρύτατον, ἐχρειάζετο ταρίφα· τοιουτοτρόπως λοιπὸν ἔμεινεν ἕως σήμερον τὸ πρᾶγμα. Καὶ ὁ μὲν Παρθένιος ἡσυχάζει εἰς τὴν ἱερὰν μελέτην· ἡ δὲ ἐκκλησία τοῦ χωρίου καταισχύνεται ὑπὸ τῶν δύω παρεφημερίων, οἵτινες ὡς κλέπται περιερχόμενοι διαβάζουσιν ἁγιασμοὺς ἀκόντων τῶν πτωχῶν, καταμολύνουσι τὴν ἱερὰν ἀκολουθίαν μὲ τὴν ἀμάθειάν των, γίνονται αἴτιοι ἀπωλείας εἰς πολλὰς ψυχὰς μὲ τὰ κακά των παραδείγματα. Αὐτὸ δὲ τὸ χωρίον ἐρημόνεται· εἰς χρέος βαρύτατον καταπίπτει, διὰ τὴν κακίστην οἰκονομίαν τῶν προεστώτων τῆς Πανιερότητός του» κτλ. Τὸ αὐτόγραφον ἰδιόχειρον τοῦ ἀοιδίμου ἡμῶν Πατρὸς ταύτης τῆς ἱκετηρίου ἀναφορᾶς ἐλάβομεν ἐκ Σμύρνης. Ὁ δὲ πρωτέκδικος Παρθένιος Τύμβας ἦν ἐκ Τυρνάβου τῆς Θεσσαλίας, ὃς κομιδῇ νέος μετέβη εἰς Σμύρνην περὶ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος αἰῶνος. Παιδευθεὶς τὰ πρῶτα γράμματα ἐν τῇ Εὐαγγελικῇ Σχολῇ ἀπῆλθεν εἰς Πάτμον τελειοτέρας ἀγωγῆς καὶ διδασκαλίας ἐφιέμενος, ὅπου καὶ τὸν μοναχικὸν ἠσπάσατο βίον. Εἶτα δὲ ἐπανελθὼν εἰς Σμύρνην διορίζεται ἐφημέριος τοῦ ἐν Βουζᾷ ναοῦ παρὰ τοῦ ἱερομάρτυρος Γρηγορίου τοῦ Ε'. Κατὰ δὲ τὸ 1825 μεταβὰς εἰς Πάτμον προχειρίζεται ἐπίσκοπος Κυρήνης παρὰ τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Θεοφίλου τοῦ Πατμίου. Κἀκεῖθεν ἀπελθὼν εἰς Πέτσας ἐκήρυττε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Βιοὺς δὲ ἔτη πέντε καὶ ὀγδοήκοντα ἐτελεύτα ἐν Ναυπλίῳ τῷ 1834 ἀποπληκτικὸς ὑπὸ λύπης, διότι ἐξεβλήθη τῆς ὑπὸ τῆς Ἀντιβασιλείας συγκροτηθείσης Συνελεύσεως ἐπισκόπων πρὸς διακήρυξιν τῆς ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας, ἐν ᾗ σφοδρότερον ἐξήλεγξε τὸ παράνομον τῆς αὐθαιρέτου ταύτης καὶ βιαίας ἀνεξαρτησίας. (Βλ. Κ. Οἰκονόμου Τὰ σωζόμενα Ἐκκλησιαστικὰ συγγράμματα. Τόμ. Γ'. σελ. 187). Σημ. Ἐκδ.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τοῦ ὀρθοδόξου Ἑλληνικοῦ ἔθνους, παρεκάλεσεν αὐτὸν εἰς φιλανθρωπίαν καὶ συνδρομὴν πρὸς τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ. Ἐδημοσίευσε δὲ ταύτην τὸ πρῶτον ὁ φιλόκαλος Ι. Φιλήμων (βλ. σελ. 327). Διὰ δὲ τοῦ *αὐτοσχεδίου προτρεπτικοῦ* τοὺς φειδωλευομένους καὶ διχονοοῦντας ἐν Ὀδησσῷ ὁμογενεῖς παρώρμησεν εἰς ὁμόνοιαν πρὸς γενναίαν συνεισφορὰν ὑπὲρ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀγωνιζομένων καὶ τῶν ἐν Ὀδησσῷ καταπεφευγότων ἀπόρων ὁμογενῶν. Μετὰ δὲ τὸν αὐτοσχέδιον προτρεπτικὸν ἐδημοσιεύσαμεν καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἐν Ὀδησσῷ ἀρξαμένου συντάττεσθαι Ἱστορικοῦ ὑπομνήματος περὶ τῶν ἀρχῶν τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, ὡς ἔχον περιστατικά τινα συμβάντων ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἀνιστορήτων παρὰ τῶν γραψάντων τὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος ἱστορίαν. Ἀγνοοῦμεν δὲ διὰ τί οὐκ ἐξηκολούθησε τὴν σύνταξιν αὐτοῦ. Διὰ τὴν σχέσιν τοῦ περιεχομένου προσήψαμεν καὶ τῆς τοῦ Φαλάριδος τῆς Ἠπείρου Ἀλῆ θανατικῆς ἀποφάσεως τὴν μετάφρασιν. Ὕστατον δὲ ἔργον τῆς ἐν Ὀδησσῷ διατριβῆς τοῦ ἀοιδίμου συγγραφέως ἐτάξαμεν τὴν ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ μετάφρασιν τοῦ Ἱστορικοῦ ὑπομνήματος τῶν ἀνδραγαθιῶν τοῦ στρατηγοῦ Ἀλεξάνδρου Λανζερών, ἀνδρὸς λαμπροῦ, τὰ μάλιστα φιλέλληνος, καὶ πολλαχῶς εὐεργετήσαντος καὶ περιθάλψαντος τοὺς ἐξοίκους Ἕλληνας (α). Ἄξιον δ' ἡμῖν ἔδοξε καὶ τοῦτο προσθεῖναι τῆς Ἑλληνικῆς εὐγνωμοσύνης τὸ μνημεῖον. Τὸ χειρόγραφον γεγγραμμένον τῷ 1822 ἴσως διὰ τὴν τότε ἔλλειψιν ἐν Ὀδησσῷ Ἑλληνικῆς τυπογραφίας, ἔμεινεν ἀδημοσίευτον (β).

§. ζ. Διατριβῶν ἐν Πετρουπόλει τῷ 1832 ὁ συγγραφεὺς συνέταξε τὴν βιογραφίαν τοῦ φιλοπάτριδος Ἰωάννου Βόζου, ἑνὸς τῶν εὐεργετῶν

(α) Ὁ διάσημος οὗτος ἀνὴρ δεικνύων καὶ πρότερον ἄκραν εὐμένειαν πρὸς τοὺς Ἕλληνας παρευρίσκετο εἴς τε τὰς γινομένας ἐξετάσεις ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Σχολῇ καὶ εἰς τὰς θεατρικὰς παραστάσεις, ἐμψυχῶν καὶ διδασκάλους καὶ μαθητὰς καὶ ὑποκριτάς. Βλ. Λόγ. Ἑρμῆν ἔτ. 1818. σελ. 595 καὶ 682.

(β) Σημειωτέον ὅτι τὸ τυπογραφεῖον τῆς ἐν Ὀδησσῷ ἐμπορικῆς Σχολῆς, εἰς οὗτινος τὴν σύστασιν ἀπὸ τοῦ 1818 κατεγίνοντο οἱ ἐκεῖ ὁμογενεῖς (βλ. Λόγ. Ἑρμῆν ἔτ. 1818. σελ. 513) συνέστη τῷ 1827 καὶ διετηρήθη μέχρι τοῦ 1844, ἐξ οὗ προέκυψαν διάφορα συντάγματα τοῦ ἀοιδίμου διδασκάλου Βαρδαλάχου, τοῦ περικλεοῦς Στούρζα, τοῦ Παλαιολόγου καί τινων ἄλλων, τὰ πάντα 16 τὸν ἀριθμόν. Ἐπειδὴ δὲ ἀπὸ τοῦ 1838 οὐδὲν ἐδημοσιεύθη, οἱ κατὰ τὸ 1844 ἔφοροι τῆς Σχολῆς διέλυσαν αὐτό, παραχωρήσαντες μὲν τὰ πιεστήρια καὶ τὰ στοιχεῖα τῷ τυπογράφῳ Βράουν, ἐνοικιάσαντες δὲ τὸ οἴκημα πρὸς αὔξησιν τῶν τῆς Σχολῆς εἰσοδημάτων!

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ Ἀθηνῶν / Academy of Athens

ν ἀρχοντεύσῃ μόνος, ἀλλὰ καὶ πρῶτον συνάρχοντα μεθ' ἑαυτοῦ ἕλα-
βε καὶ δεύτερον. Ὁ δὲ Οὐαλέριος, ἔλεγον, συνάξας εἰς τὸν ἑαυτόν του
ὅλην τὴν ἐξουσίαν δὲν εἶναι πλέον κληρονόμος τῆς ὑπατείας τοῦ
Βρούτου, ἥτις καθόλου δὲν ἀνήκει εἰς αὐτόν, ἀλλὰ τῆς τυραννίας
τοῦ Ταρκυνίου. Καὶ ἔπειτα τί χρειάζεται μὲ τοὺς λόγους μὲν νὰ ἐγ-
καμιάζῃ τὸν Βροῦτον, μὲ τὰ ἔργα δὲ νὰ μιμῆται τὸν Ταρκύνιον κα-
βαίνων εἰς τὴν ἀγορὰν μόνος μὲ ὅλους τοὺς ῥαβδούχους καὶ πελε-
κηφόρους ἀπὸ τόσον μεγάλην οἰκίαν, ὅση δὲν ἦτο ἡ τοῦ βασιλέως,
τὴν ὁποίαν ἐκρήμνισεν. Ἐπειδὴ τῷ ὄντι ἡ κατοικία τοῦ Οὐαλερίου
ἦτο ὀλίγον τραγικὴ καὶ ὑπερήφανος. Ἐκατοίκει δὲ εἰς τὴν καλουμένην
Οὐελίαν, ἔχων οἰκίαν κρεμαμένην ἐπάνω εἰς τὴν ἀγοράν, καὶ βλέ-
πουσαν ἐξ ὕψους τὰ πάντα, ἔξωθεν δὲ δυσκολοπλησίαστον καὶ ὀχυ-
ράν, ὥστε ὅταν κατέβαινε τὸ σχῆμα αὐτοῦ ἦτο γεγαυρωμένον καὶ ὁ
ὄγκος τῆς συνοδίας αὐτοῦ βασιλικός. Ἔδειξεν ὅμως μὲ τὸ παράδειγ-
μά του πόσον συμφέρον εἶναι εἰς μεγάλην ἀρχοντίαν καὶ ἐξουσίαν νὰ
νὰ ἔχῃ τις αὐτία δεχόμενα λόγους ἐλευθέρους πλέον καὶ ἀληθεῖς
παρὰ κολακευτικούς. Ἐπειδὴ ἀφ' οὗ ἤκουσε τοὺς φίλους του λέγον-
τας ὅτι ἐφαίνετο βαρὺς εἰς τὸ πλῆθος, δὲν ἐφιλονείκησεν οὔτε ἠγα-
νάκτησεν, ἀλλ' ἐν ὅσῳ ἦτο νὺξ ἀκόμη συνάξας ταχέως τεχνίτας ἐκρή-
μνισε τὴν οἰκίαν ὅλην καὶ τὴν κατέσκαψεν ἕως ἐδάφους. Ὥστε τὴν
ἡμέραν οἱ Ῥωμαῖοι συναγόμενοι καὶ βλέποντες τὰ ἐρείπια, ἠγάπων
μὲν καὶ ἐθαύμαζον τὴν μεγαλοφροσύνην τοῦ ἀνδρός, ἐλυποῦντο δὲ
τὴν οἰκίαν καὶ ἐπόθουν τὸ μέγεθος αὐτῆς καὶ τὸ κάλλος· διότι αὐτὴ
μὲν ἠφανίσθη ἀδίκως, ὡς ἄνθρωπος διὰ φθόνον, ὁ δὲ ἄρχων ὡς πλα-
νήτης ἐκατοίκει εἰς ἄλλων οἰκίας. Ὑπεδέχοντο δὲ οἱ φίλοι τὸν Οὐα-
λέριον εἰς τοὺς οἴκους των, ἕως οὗ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τόπον ὁ δῆμος,
καὶ κατεσκεύασεν ἄλλην οἰκίαν τῆς πρώτης ταπεινοτέραν, ὅπου τώρα
εἶναι ἱερὸν Οὐίκας Πότας ὀνομαζόμενον. Θέλων δὲ ὁ Οὐαλέριος ὄχι
μόνον ἑαυτόν, ἀλλὰ καὶ τῆς ὑπατείας τὸ ἀξίωμα νὰ κάμῃ προσφιλὲς
καὶ ἥμερον ἀντὶ φοβεροῦ εἰς τὸ πλῆθος, ἐσήκωσε τοὺς πελέκεις ἀπὸ
τὰς ῥάβδους, καὶ τὰς ῥάβδους αὐτὰς ἐρχόμενος εἰς τὴν ἐκκλησίαν
ἐπρόσταξε τοὺς ῥαβδούχους νὰ ὑποκλίνωσιν ἔμπροσθεν τοῦ δήμου,
ἵνα μεγαλύνῃ τὴν τιμὴν τοῦ σχήματος τῆς δημοκρατίας. Καὶ τοῦτο
μέχρι τοῦ νῦν διαφυλάττουσιν οἱ ἄρχοντες. Δὲν ἐκαταλάμβανον ὅμως
οἱ πολλοὶ ὅτι δὲν ἐταπείνονεν, ὡς ἐνόμιζον ἐκεῖνοι, ἑαυτόν, ἀλλ' ἀ-
πέκοπτε καὶ κατεπράϋνε τὸν φθόνον μὲ ταύτην τὴν μετριοφροσύνην,

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

μόνη γνησία διόρθωσις φαίνεται ἣν αὐτὸς διώρθωσεν ὁ μακαρίτης καὶ παρεδέχθη εἰς τὸ κείμενον. Πῦρ ἔχει ὁ Παυσανίας (οὕτινος ἡ μαρτυρία ἄπορον πῶς διέφυγε τὴν ἀκμαιοτάτην μνήμην ἐκείνου τοῦ κριτικοῦ καὶ φιλολογωτάτου νοῦ !). Πῦρ ἀπαιτοῦσι καὶ τὰ ἐπαγόμενα μετοχικὰ οὐδέτερα. Καὶ τὸ μέτρον δὲ τοῦ ὕψους τοῦ πυρὸς προστιθέμενον, σύνηθες παρὰ τοῖς Γεωγράφοις, οἵτινες πολλάκις καταμετροῦσι καὶ τῶν κινητῶν φαινομένων τὸ μέγεθος, πρὸς τὸ πιθανώτατον εἰκάζοντες. Αὐτίκα αὐτὸς ὁ Στράβων (ἵνα παραλείπωμεν ἄλλα παραδείγματα Ἑλληνικὰ) (α), ἱστορῶν ἀλλαχοῦ (ς, 274) τὰ περὶ τῆς Αἴτνης λέγει, ὅτι ἐφάνη ποτὲ «ὑπὲρ τοῦ βουνοῦ νέφος ὄρθιον διαστηκὸς εἰς ὕψος, ὅσον διακοσίων ποδῶν ἠρεμοῦν». Οὕτως εἶπε καὶ «πῦρ ἑπτὰ σταδίων τὸ ὕψος ἀνεβλήθη.»

§. ς. Κατὰ ταῦτα λοιπὸν ἡ εἰς τὸ μνημονευθὲν χωρίον τοῦ Στράβωνος ὑποσημείωσις τοῦ σοφοῦ Ἀρχαιολόγου P. φαίνεται ἀπάδουσα πρὸς τὸ κείμενον τοῦ Γεωγράφου. Οὗτος ὁρίζει τὸ μέτρον τοῦ ὕψους τοῦ πυρός· ὁ δὲ P. ἐκλαβὼν τὸ μέτρον ὡς ἐπὶ τῶν παρακειμένων ὑψηλῶν χωρίων, ἐσημείωσεν ὅτι «τὸ κείμενον εἶναι διεφθαρμένον· διότι τὸ ὑψηλότερον ὄρος τῶν Μεθάνων δὲν ἔχει εἰμὴ **312** σταδίων, ἢ 2,300 ποδῶν ὕψος». (β) Ἴσως ὁ ἀρχαιολόγος ἀπέβλεψε μᾶλλον εἰς τὴν Λατινικὴν τοῦ χωρίου μετάφρασιν, προτιμήσας ὡς πιθανωτέραν·

μιν ἀντὶ τοῦ πράγματος ἐκλαβόντες. Ἐσφάλησαν λοιπὸν οἱ ἄνδρες προφανῶς περὶ τοῦ Στραβωνείου τούτου χωρίου τὴν ἑρμηνείαν. Περιττὴ δέ πως φαίνεται καὶ ἡ πρὸς ποίαν τινα δικαίωσιν τῆς μεταφράσεως ὑπὸ τοῦ Κοραῆ προσβληθεῖσα τροπὴ τοῦ Η εἰς τὸ ΓΗ. Τὴν μόνην ἀληθῆ τοῦ κειμένου γραφὴν αὐτὸς ἐξέδωκεν ὁ Κοραῆς, προσθεὶς μὲν τὸ ἐλλεῖπον ΠΥΡ, μηδόλως δὲ παραδεξάμενος τὴν ἔντισιν (ὀλίγοις) ἀρχαίοις ἀντιγράφοις εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς περιόδου προσθήκην τοῦ ἄρθρου Η. διότι καὶ τοῦτο προσετέθη πάλιν ὑπ' ἀντιγραφέως παρεκτραπέντος ἐκ τῆς ὁμοιότητος τοῦ ἀρχικοῦ τῆς περιόδου κεφαλαίου γράμματος Π. ἢ ἀντιγράψαντος τὸ πρῶτον ἐξ ἀπροσεξίας δὶς τοῦ αὐτοῦ γράμματος τὰς κεραίας, ὅθεν ἔπειτα παρεπλάσθησαν δύο στοιχεῖα Η καὶ Π.

(α) Καὶ εἰς τὴν θείαν Γραφὴν (τῶν τριῶν Παῖδ. αἰνέσ. **23**) ἀναγινώσκομεν «Καὶ διεχεῖτο ἡ φλὸξ ἐπάνω τῆς καμίνου ἐπὶ πήχεις τεσσαράκοντα ἐννέα».—(β) Οὐδ' εἰς τοῦτο τὸ μέτρον συμφωνεῖ ἡ κατὰ τὸ **1828** περιηγηθεῖσα τὴν Πελοπόννησον ἑταιρία τῶν Γάλλων (οἵτινες ὅμως καὶ αὐτοὶ τὸ χωρίον τοῦ Στράβωνος κατὰ τὴν Λατινικὴν μετάφρασιν ἀναγνώσαντες ἐξέλαβον τὸ ὕψος τῶν ἑπτὰ σταδίων ὡς ἐπὶ τῆς ἀναβληθείσης γῆς). Οὗτοι μὲν τὸ ὕψος τῶν Μεθάνων ἀπὸ γῆς μέχρι τῆς ἀκροτάτης κορυφῆς λέγουσιν ἑπτὰ περίπου σταδίων (**875** ποδ.) Ἀλλ' ὅμως τὴν ἀνάδοσιν τοῦ πυρὸς ἱστορ-

πατρίδος, ὥστε νὰ ἔχωσι καὶ ἐξ αὐτοῦ παράδειγμα πρὸς μίμησιν καὶ ζῆλον ἀρετῆς (α).

ΛΟΓΟΣ

Προφωνηθεὶς τῷ Βασιλεῖ τῆς Ἑλλάδος Ὄθωνι κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Ἀποβατηρίων ὑπὸ τοῦ Δημάρχου τῶν Ναυπλιέων Σπυρ. Παπαλεξοπούλου τῷ 1835 (β).

Βασιλεῦ!

Ἐπανῆλθες εἰς τὴν πόλιν τῆς Ναυπλίας μετὰ τῆς Ἑορτῆς, καὶ ἡ πόλις πανδημεὶ συνελθοῦσα χαίρει μὲν φαιδρῶς ἐπὶ τῇ Βασιλικῇ παρουσίᾳ Σου, ἑορτάζει δὲ κοινῶς μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἁπάσης τὴν ἐτήσιον ἀνάμνησιν τῆς πρώτης ἐπιφανείας Σου. Τρίτος ἤδη, Βασιλεῦ, ἄρχεται ἐνιαυτός, ὁπότε, ὡς ἡ σήμερον ἡμέρα, Σὲ ὡδήγησεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ φωνὴ τοῦ λαοῦ Σου καὶ ὁ Θεός· καὶ τότε πρῶτον ἐπάτησας τὸ κλεινότατον τοῦτο ἔδαφος, συνάπτων παραδόξως εἰς τὸ πρῶτόν Σου βῆμα τεσσαράκοντα σχεδὸν αἰώνων τὴν αὐτὴν ἐκ περιόδου ἐποχήν. Εἰς τοὺς ἀοιδίμους τούτους Ἀποβάθμους πρὸ τεσσάρων περίπου χιλιάδων ἐνιαυτῶν ὑπεδέχθησαν οἱ παλαιοὶ προπάτορες ἡμῶν τὸν Δαναόν, ὅστις ἐπέμφθη ὑπὸ τῆς τὰ πάντ' ἐφορώσης θείας Προνοίας πρῶτος ἔξωθεν Βασιλεὺς καὶ συνεργὸς τῆς τότε ἀρχομένης πολιτικῆς διαπλάσεως τῆς Ἑλλάδος, ὅθεν ἔμελλεν ἔπειτ' ἀναβλαστήσειν ἡ διὰ τῆς εὐνομίας καὶ παιδείας ἐξημέρωσις ὅλου τοῦ πολιτισμένου κόσμου. Εἰς τοὺς αὐτοὺς Ἀποβάθμους ἡ αὐτὴ πανσθενουργὸς καὶ παντέφορος Πρόνοια ἐπέβητε καὶ Σὲ παρομοίως πρῶτον Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος, ἀνε-

---

ραγωγικὰ κεφάλαια ἀνεβιβάσθη ἤδη τὸ κληροδότημα εἰς **201,900** δραχμ. Βλ. Ἔκθεσιν συνοδεύουσ. τὴν ἐκκαθάρισ. τῶν διαφόρων κληροδοτημάτων κτλ. σελ. **10**. ἐν Ἀθήναις, **1870**. Σημ. Ἐκδ.

(α) Ἔγραψε ταύτην τὴν σύντομον βιογραφίαν ὁ ἀοίδιμος ἡμῶν Πατὴρ τῷ **1832** ἐν Πετρουπόλει. Σημειωτέον δὲ ὅτι ὁ φιλόπατρις Βόζος καὶ εἰς τὴν ἐν Βερολίνῳ τῷ **1833** γενομένην ἔκδοσιν τῶν ἐν Ὀδησσῷ ἐκφωνηθέντων Ἐκκλησιαστικῶν λόγων γενναίως συνέδραμε· διὸ καὶ ἀνετέθησαν εἰς αὐτόν. Σημ. Ἐκδ.—(β) Τὸν λόγον τοῦτον συνταχθέντα κατὰ παράκλησιν τοῦ Δημοτικοῦ συμβουλίου Ναυπλίας ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου Πατρός, ἐξέδωκεν ἡ ἐφημερὶς Ἕφορος στρατιωτικός. σελ. **211**. Ναυπλίᾳ, **1835**. Σημ. Ἐκδ.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Κλεάνθης.

Δὲν ξεκολλῶ καθόλου!

Κὺρ Γιάννης (πρὸς τὸν Κλεάνθην).

Μὴ δὰ ἔτσι! τοὺν πατέρα σου!

Ἐξηνταβελώνης.

Ἄφησέ με! τὸ σκυλλί!

Κὺρ Γιάννης (πρὸς τὸν Ἐξηνταβελώνην).

Μὴ δὰ ἔτσι! τοὺ πηδί σου! Ἄφσέ του γιὰ χατῆρί μου!

Ἐξηνταβελώνης.

Ἐσένα θέλω νὰ κάμω κριτή, κὺρ Γιάννη, 'ς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσι, γιὰ νὰ 'δῆς ποιὸς ἔχει δίκαιο.

Κὺρ Γιάννης.

Καλό! τοὺ δέχουμι! (σιγά) Ἄ, κὺρ Γιάννη! Τώρα ὅσου 'μπουρεῖς ψέματα. Αὐτοὶ δὲν θέλουν ἀλήθεια! (Πρὸς τὸν Κλεάνθην) Στάσ πηδί μ' κουμμάτ' παρέκει!

Ἐξηνταβελώνης.

Ἐγὼ ἀγαπῶ μιὰ κόρη, καὶ θέλω νὰ τὴν ἐπάρω. Κιαὐτὸς ὁ παραλυμένος ἔχει τὴν αὐθάδειαν νὰ τὴν ἀγαπᾷ ματσί μου· καὶ νὰ τήνε ζητᾷ 'ς τὸ πεῖσμά μου.

Κὺρ Γιάννης.

Ἄ! ἄδικου ἔχει!

Ἐξηνταβελώνης.

Δὲν εἶναι νὰ σκάσῃ κἀνεῖς; Ὁ υἱὸς νὰ ἐμβαίνῃ σὲ συνεριστιὰν μὲ τὸν πατέρα! Δὲν ἔπρεπεν ὁ ἀχρεῖος διὰ τὸ σέβας τὸ πατρικὸν νὰ μὴ πειράζῃ τὴν ὄρεξί μου!

Κὺρ Γιάννης.

Ἔχειτει δίκηου, Ἀφέντη! Ἀφήστει μει νὰ τοὺν οὐμιλήσω εἰγώ· κὴ σταθῆτ' αὐτοῦ.

Κλεάνθης (πρὸς τὸν κὺρ Γιάννην πλησιάζοντα κοντά του).

Ἔ! ἐπειδὴ καὶ σ' ἐδιάλεξε κριτήν μας, δὲν ἀποφεύγω. Δέν με μέλει ὅποιος καὶ ἂν μᾶς κρίνῃ. Κ' εἰς ἐσένα, κὺρ Γιάννη, θέλω ν' ἀναφέρω τὴν διαφοράν μας.

Κὺρ Γιάννης.

Ὤ! αὐτὸ δὰ εἶνῃ πουλλὴ τιμὴ γιὰ μένα!

Κλεάνθης.

Ἀγάπησα μίαν κοπέλλα, ἥτις ἀνταποκρίνεται καὶ αὐτὴ τρυφερὰ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ἐρήμωσιν εἰς τὴν περικαλλεστάτην ταύτην πόλιν· ὀλίγαι οἰκογένειαι διεσώθησαν ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς αὐτῆς βλαστούς. Ὅλα σχεδὸν τὰ ἀρχαῖά της λαμπρὰ οἰκοδομήματα κατεπόθησαν. Ὁ κατὰ τὸ **1688** συμβὰς εἰς αὐτὴν φοβερὸς σεισμὸς (α) κατεπόντησεν πολλὰς συνοικίας καὶ τὰ δημόσια γραμματοφυλακεῖα καὶ ἀρχεῖα καὶ τὰ Ἑλληνικὰ καὶ τῶν παρεπιδημούντων Εὐρωπαίων, τὰ ὁποῖα ἦσαν οἰκοδομημένα πλησιέστερον τῆς θαλάσσης (β). Διὰ τοῦτο δὲν εὑρίσκονται εἰς ταύτην τὴν πόλιν κώδηκες ἀρχαιότεροι τῆς εἰρημένης ἐποχῆς. Ἀπὸ τὰ παλαιά της οἰκοδομήματα μόλις ἔμεινε τὸ ὑπὸ Ἰωάννου τοῦ Δοῦκα κτισμένον τεῖχος εἰς τὸν τόπον τῆς παλαιᾶς ἀκροπόλεως τοῦ Ἀκραίου Διός. Πολὺ μέρος τούτου τοῦ τείχους εἶναι παλαιὸν Ἑλληνικὸν ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου (γ). Πόσον σέβας ἐμπνέει εἰς τὸν θεωρὸν ἡ εἰς τὰ μεγαλοπρεπῆ ταῦτα λείψανα ἐμβατιλεύουτα σοβαρὰ Ἑλληνικὴ ἀρχαιότης! καὶ πόσον μικρὰ φαίνονται τὰ ἐπ' αὐτῶν μετὰ ταῦτα ἐποικοδομημένα μέρη τοῦ τείχους! Ἐπάνω τῆς δυτικῆς αὐτοῦ πύλης, εἰς τὰ ἔξω, ἐμβαίνοντος πρὸς δεξιάν, σώζεται ἡ προτομὴ

Ἐκκλησιαστικ. σελ. **228.** πρβλ. καὶ **I. M. Tancoigne Voyage à Smyrne etc. T. 1. pag. 30. Paris, 1817).** Τῷ δὲ **1837** ἀπέθανον **4831,** ὡς γράφει ὁ Γάλλος ἰατρὸς Δε-Μερούς (βλ. **Slaars l. c. p. 46**). Σημ. Ἐκδ.

(α) Τῶν ὑπὸ τούτου τοῦ σεισμοῦ γενομένων καταστροφῶν τὴν ἀφήγησιν βλέπε παρὰ τῷ **Slaars p. 128—131.** Καὶ κατὰ τὸ **1664** συνέβη καταστρεπτικὸς σεισμός, ὡς ἱστορεῖ ὁ περιηγητὴς Ταβερνιέρος (**l. c. p. 363**). Ἄλλου δὲ σεισμοῦ γενομένου τῷ **1739** μνημονεύει ὁ Ποκκόκιος (ἔνθ' ἀνωτ. σελ. **56**). Σημ. Ἐκδ.—(β) Τούτου τοῦ σεισμοῦ γίνεται μνεία εἰς μάρμαρον κείμενον ἐπάνω τῆς δυτικῆς πύλης τοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας Φωτεινῆς, ὅστις τότε ἔπεσε καὶ αὐτός· ἀνῳκοδομήθη δὲ τῷ **1698** καὶ πάλιν πυρποληθεὶς τῷ **1763** ἀνεκτίσθη τῷ **1792.** [Βλ. ταύτην τὴν ἐπιγραφὴν ὁλόκληρον ἐν Χρυσαλλίδι. Τόμ. Δ'. σελ. **107.** Ἀθήνησι. **1866.** Περὶ δὲ τῆς τῷ **1763** γενομένης πυρκαϊᾶς βλέπ. **Lûdeke l. c. p. 20** καὶ **335**]. Μνημονεύει δὲ καὶ ὁ Κεδρηνὸς (Τόμ. Β. σελ. **568**) καὶ ἄλλον μεγάλον σεισμὸν τῆς Σμύρνης συμβάντα κατὰ τὸ **1048.** Ὕστατος δὲ τῆς πόλεως ταύτης σεισμὸς ἀναφέρεται ὁ κατὰ τὸ **1778** μετὰ πυρκαϊᾶς συνημμένος, ὅστις ἐπροξένησε πολλὴν φθορὰν καὶ ζημίαν. [Ἐξιστόρησε τὰς ὑπὸ τούτου τοῦ σεισμοῦ γενομένας φθορὰς ὁ Φοντών. Βλ. **Slaars l. c. p. 132—133**]. Εἶναι παρατηρήσεως ἄξιον, ὅτι ὅλοι οἱ ἀξιομνημόνευτοι σεισμοὶ συνέβησαν εἰς ταύτην τὴν πόλιν τὸν Ἰούνιον.—(γ) Σημείωσαι ὅτι περὶ τὴν βάσιν τοῦ ὀχυρώματος σώζονται ἀρχαῖα λείψανα κυκλωπείων τειχῶν. Ἐπὶ δὲ τούτων κεῖνται τὰ κατὰ τοὺς χρόνους Ἀλεξάνδρου καὶ Λυσιμάχου γενόμενα τείχη, ὡς παρετήρησαν οἱ περὶ τὸν ἀρχαιολόγον Φωβέλιον. Βλ. **Michaud Correspond. d' Orient. T. 4. p. 24. Bruxelles, 1835.** Σημ. Ἐκδ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

θέντων εὐκταίων συνάπτεται τὸ εἴθε πρὸς ἀόριστον ὁριστικῆς· οἷον, Εἴθε σοι τότε συνεγενόμην, ὅτε σαυτοῦ δεινότατος ἦσθα.

Σημ. Α΄. Τίθεται ἡ Εὐκτικὴ ἐπὶ διηγήσεων ἀντὶ ἀορίστου καὶ παρατατικοῦ ὁριστικῆς, προηγουμένων χρόνων ἱστορικῶν· οἷον, Ἤρετο εἰ οὕτως ἔχοι. Κἂν ἔγῳ καὶ μόρια συντασσόμενα ἄλλως πρὸς ὑποταχτικήν· οἷον, Οὐκ ἤδειν ὅποι τραποίμην. Ἦλθον ἵνα ἴδοιμι.

Σημ. Β΄. Καθόλου δὲ ἡ Εὐκτικὴ σημαίνει ἢ τὸ δυνατόν, ἢ τὸ ἀβέβαιον. Οἰκειότατα δὲ ταύτης μόρια εἶναι ὁ Εἰ καὶ Ἄν, ὁ δυνητικὸς λεγόμενος· διὰ τοῦ *Εἰ* ἐκφράζει τὸ δυνατὸν εἰς πάντα χρόνον αὐτῆς· οἷον, Εἰ ἔλθοι. Διὰ τοῦ Ἄν προηγουμένου τοῦ εἰ, εἴτε καὶ μὴ, ἐκφράζει μάλιστα τὸ ἀβέβαιον· οἷον, Εἰ ταῦτα πράττοι, μέγα μ᾽ ἂν ὠφελείη· καί, Ἴσως ἄν τις εἴποι. Καὶ χωρὶς τοῦ Ἂν μάλιστα μὲ τὰ ἀόριστα ὅστις, οὗ, ὅπῃ κτλ. οἷον, Ἐσκόπει, οὗ τειχισθείη φρούριον. Τὸ δὲ Εἰ συνημμένον πρὸς Παρατατικὸν ὁριστικὸν ἑπομένου καὶ τοῦ Ἂν μετὰ τοῦ αὐτοῦ χρόνου ἢ μετὰ Ἀορίστου, ἐμφαίνει τὸ ἀδύνατον· οἷον, Εἰ εἶχεν, ἐδίδου ἄν, καί, Εἴτι ἠπίστατο, ὡμολόγησεν ἄν. Πᾶσα δὲ ὑποθετικὴ καὶ ἀβέβαιος ἔκφρασις μεταβάλλεται καὶ πρὸς ἀπαρέμφατον καὶ πρὸς μετοχὴν διὰ τοῦ Ἄν· οἷον, Πόλλ᾽ ἂν ἔχων εἰπεῖν· καί, Οἴονται μαχέσασθαι ἄν. Ἀλλὰ περὶ τοῦ Ἂν λέγομεν πλατύτερον εἰς τοὺς Συνδέσμους.

Σημ. Γ΄. Οἱ Ἀττικοὶ μεταχειρίζονται τὴν Εὐκτικὴν καὶ ἀντὶ Προστακτικῆς πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ σκληροῦ τῆς ἐπιταγῆς· οἷον, Λέγοις ἄν.

Δ΄. Ἡ Ὑποτακτικὴ συνάπτεται πάντοτε 1) μετὰ τοῦ Ἂν (τοῦ ὑποθετικοῦ) καὶ τῶν ἀπ᾽ αὐτοῦ συνθέτων Ἐάν (Εἰ ἄν) Ὅτ᾽ ἄν. Ἐπειδ᾽-ἂν ἐπ᾽ ἄν· ὅταν σημαίνῃ ἀμφίβολον ὑπόθεσιν καὶ Ἀοριστίαν· οἷον, Ἐὰν ἔλθῃς· καὶ μετὰ τῶν ἀναφορικῶν, Ὅστις ἂν ᾖ. 2) Μετὰ τοῦ Ἵνα, ὅπως, ὅφρα ὅταν σημαίνῃ αἰτίαν τελικήν· οἷον, Ἵνα γέλωτα παράσχῃ. 3) Μετὰ τοῦ δισταχτικοῦ Μὴ καὶ τοῦ ἀπαγορευτικοῦ κατ᾽ ἀόριστον· οἷον, Μὴ κάμῃς. 4) Ἐπὶ δὲ τοῦ ά. καὶ β΄. προσώπου εἰς ἐννοίας διαπορήσεως προφέρεται ἡ Ὑποταχτικὴ χωρίς τινος μορίου· οἷον, Ποῖ τράπωμαι. Ὅ,τι χρήσωμαι. Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ παρακελεύσεως, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω κατὰ ά. πρόσωπον πληθυντικόν· οἷον, Ἴωμεν. Καὶ ἐπὶ ἐρωτήσεως· οἷον, Λέγωμεν; εἰμή; καὶ μάλιστα ἐπ᾽ ἐρωτήσεως πάθους ἐμφαντικῆς· οἷον, Λύσω σε φῇς; Ἐγὼ σιωπῶ; Καθ᾽ ὅλου δὲ εἰς τὰς ἐρωτήσεις ἐννοεῖται ἔξωθεν τὸ λέγεις ἢ βούλει· καὶ ὁ ἵνα συγγενὴς τῆς Ὑποτακτικῆς σύνδεσμος. Οἷον, *Βούλει, ἵνα σιωπῶ.* Τὸ δὲ βούλει καὶ πολλάκις προστίθεται, οἷον, Βούλει σκοπῶμεν;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

»πρα ἐξ ἑαυτοῦ του, ἀλλά, διὰ νὰ κάμῃ καλὸν εἰς τὸν δανειζόμενον,
»ἀναγκάζεται καὶ αὐτὸς νὰ τὰ δανεισθῇ ἀπ' ἄλλου, μὲ πέντε τὰ
»ἑκατόν. Διὰ τοῦτο πρέπει ὁ ἄνω εἰρημένος δανειζόμενος νὰ πληρώ-
»σῃ καὶ τοῦτο τὸ διάφορον χωριστά, ἔξω ἀπὸ τὸ πρῶτον συμφωνη-
»μένον. Τοιουτοτρόπως ὑποχρεόνει τὸν δανειστὴν νὰ δανεισθῇ καὶ
»αὐτὸς τὸ ζητούμενον κεφάλαιον.

Κλεάνθης.

Τὶ διάβολον! τὶ Ἑβραῖος! τὶ Ἀράπης εἶν' αὐτός. Ἐδῶ ἔρχεται εἰκοσιπέντε τὰ ἑκατόν.

Στροβίλης.

Τοῦτο νὰ εἶπα κ' ἐγώ· 'δῆτεν καὶ παρακάτω.

Κλεάνθης.

Τί νὰ ἰδῶ; Ἀνάγκην ἔχω! τί νὰ κάμω; Ὅλα θέλω νὰ τὰ στέρξω.

Στροβίλης.

Ἔτσι νὰ 'ποκρίθηκα κ' ἐγώ.

Κλεάνθης.

Ἔχει καὶ ἄλλα γραμμένα;

Στροβίλης.

Ὄγεσκε! Μονάχα δυὸ λογάκια λὲ ἀκόμα καὶ τελεύει.

»Ἀπὸ τὰ ζητούμενα δεκαπέντε χιλιάδες γρόσσια ὁ δανειστὴς δὲν
»ἐμπορεῖ νὰ μετρήσῃ, παρὰ μόνον δώδεκα χιλιάδας εἰς μετρητά. Διὰ
»δὲ τὰς λοιπὰς τρεῖς χιλιάδας πρέπει νὰ ἐπάρῃ ὁ δανειζόμενος ῥου-
»χικὰ καὶ στολίδια κατὰ τὴν χωριστὴν καταγραφήν, τὰ ὁποῖα ὁ δα-
»νειστὴς ἐξετίμησεν εἰλικρινῶς καὶ κατὰ συνείδησιν μὲ τὴν πλέον
»μετριωτέραν τιμήν.

Κλεάνθης.

Τί θέλουν νὰ εἰποῦν αὐτά;

Στροβίλης.

Ἀκοῦτεν τὴν καταγραφή.

»Πρῶτον ἓν κρεββάτιον μὲ τέσσαρα ποδάρια καὶ μὲ διάφορα ἀξιό-
»λογα κεντήματα εἰς τὰς ἄκρας, ἐπάνω εἰς λαδιὰν τσόχαν. Καὶ μαζὶ
»μὲ τὸ κρεββάτιον τρεῖς καθέκλας σκεπασμένας μὲ λεπτὸν δίλογον
»μεταξωτόν.

«Ἔτι μίαν κωνουπιέραν μακρυὰν ἀπὸ λεπτότατον παννίον βαμ-
»μένον τριανταφυλλί, μαζὶ μὲ τοὺς φραβαλάδας της καὶ τὰ κρώσσιά
»της ὅλα μεταξωτά.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ων τὰ ὀχλοκρατικὰ κινήματα, παρητήθησαν, καθὼς εἴπομεν, ἔμειναν τέσσαρες δημογέροντες, Χ: Ἀντώνης καὶ Μερίκας, οἰκειότατοι τῆς Μητροπόλεως· ἔτι δὲ Χ: Γ. Ἀγαλλόπουλος καὶ Χ: Κωνσταντῆς Πετελματσόγλους, ἄνθρωποι δειλοὶ καὶ κοῦφοι, καὶ χωρὶς χαρακτῆρα, ὅτε ἦλθε πλέον ὁ καιρὸς ἵνα ἐπιχειρήσωσι τὴν καταδρομὴν τῆς Σχολῆς, τὴν ὁποίαν ἐκοιλοπόνουν πολλαὶ πολλάκις συνελεύσεις, ὑπὸ τῆς Μητροπόλεως καὶ τοῦ Σάββα καί τινων οἰκειοτάτων εἰς τὸ κελλεῖον μάλιστα τοῦ παπᾶ Γαβριήλ, τοῦ νῦν πρωτοσυγγέλου, σκοτίως συγκοτούμεναι. Πρῶτον λοιπὸν πάντων κατεπείσθησαν οἱ ῥηθέντες Δημογέροντες ἵνα γράψωσι μυστικὴν ἀναφορὰν κατὰ τοῦ διδασκάλου Οἰκονόμου πρὸς τὴν Παναγιότητά του, τὸ ὁποῖον καὶ ἔγεινε κατὰ Μάϊον, καὶ τὸ ὁποῖον, πρὶν ἐλθῃ ἡ ἀναντίῤῥητος αὐτοῦ ἀπόδειξις ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ἐσυμπεραίνετο ἐξ ὧν ἡ ἱερὰ Μητρόπολις παρεκίνησε μυστικώτατα ἕνα τῶν Προυχόντων ἵνα γράψῃ κατὰ τοῦ Οἰκονόμου πρὸς τὴν Παναγιότητά του, θελουσα οὕτω νὰ δώσῃ τὸ ἀξιόπιστον εἰς τὴν τῶν Δημογερόντων ἀναφοράν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ θειότατος Πατριάρχης, ὑπονοήσας τὴν σκευωρίαν, δὲν τοὺς ἠξίωσε κἂν ἀπαντήσεως, ἀπεφάσισαν νὰ πράξωσι καὶ κίνημα βιαιότερον τῇ 13 Ἰουνίου. Τότε λοιπὸν ὁ Σάββας, πλησίον αὐτοῦ τοῦ Κοινοῦ, εἰς τὸ γυκαικεῖον τοῦ ἁγίου Γεωργίου, διὰ τῶν ὑπηρετῶν αὐτοῦ τούτου τοῦ Κοινοῦ, συγκαλέσας ὅσους εἶχεν ὀργανίσει πρωτομαίστορας συντεχνιῶν, ἔπεισεν αὐτοὺς ἵνα ὑπογράψωσιν ἀναφορὰν πρὸς τοὺς Δημογέροντας, διὰ τῆς ὁποίας τάχα παρεκάλουν αὐτοὺς ἵνα ἀποβληθῇ ὁ Οἰκονόμος ὡς αἴτιος σκανδάλου καὶ ἐξόδων ἐν τῇ πόλει γεγενημένος. Τοῦτο διεκωδωνίσθη παρευθύς· καὶ ἡ τῆς Σχολῆς περισαλπιζομένη τῆς ἀθέου καταργησις ἐπροξένησε ταραχὴν μεγίστην εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τὰ πέριξ· οἱ δὲ καλοὶ Δημογέροντες πρὸς τοὺς τιμίους καὶ προκρίτους δυσανασχετοῦντας ἐπὶ τῷ ἀπροσδοκήτῳ ἀτοπήματι, καταναθεματιζόμενοι ἐπιώρκουν, ὅτι «δὲν ἔχουσιν εἴδησιν», ἐν ᾧ ἀφ' ἑσπέρας ἐκίνουν τὸ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον καὶ πρὸ ὀφθαλμῶν των ἔγεινε, καὶ ὅτι «δὲν πρέπει νὰ ἀφεθῶσιν οἱ ἀχρεῖοι νὰ χαλάσωσι τοιαύτην Σχολὴν» καὶ ἄλλα τοιαῦτα ψευδολογήματα. Οἱ ἄρχοντες καὶ πρόκριτοι ἔπεμψαν μετά τινας ἡμέρας εἰς τὸ Κοινὸν δύο γέροντας τοὺς ὑπολοιπτικωτάτους, τόν τε Παῦλον Ὅμηρον καὶ τὸν Χ: Παναγιώτην Μουντάνιαλην. Οὗτοι παρέστησαν τὸ ἄτοπον τοῦ πράγματος, ἐπέταξαν τοὺς Δημογέροντας νὰ μὴ ἀνακατωθῶσι παντάπασιν εἰς τὸ ἄλογον καὶ ἄδικον κίνημα τῶν ἀπο-

τὰ ἔθνη, ἐξ αὐτῶν ἀκόμη τῶν σπαργάνων τοῦ κόσμου, σπεύδοντα καθ' ἓν, κατὰ τὸ μέτρον τῆς εὐτυχίας καὶ τῶν γνώσεών του, νὰ τελειοποιῇ καὶ πλουτίζῃ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ· ἀλλ' οἱ εἰς τοῦτο περισσότερον παρὰ πάντας εὐδοκιμήσαντες ἐχρημάτισαν οἱ ἀθάνατοι καὶ ἀείμνηστοι προπάτορες ἡμῶν, οἱ Ἕλληνες. Ἔθνος ἀναπνέον τῆς ἐλευθερίας τὰς ζωογόνους αὔρας, γεννηθὲν εἰς τὸ κάλλιστον κλίμα τοῦ κόσμου, ἀνατραφὲν ὑποκάτω γελῶντος καὶ γαληνοῦ οὐρανοῦ, ἀφιερωθὲν δι' ὅλου εἰς σταθερωτάτην τῆς σοφίας σπουδήν, καὶ θαυμαστῶς ἐξασκηθὲν εἰς τῶν καλῶν τὴν ὀξυτάτην αἴσθησιν, ἔθνος φιλοπονώτατον καὶ περιεργότατον, τὸ ὁποῖον δὲν ἀφῆκεν ἄψαυστα καὶ ἀθεώρητα, ὅσα τε θεῖα καὶ ὅτα ἀνθρώπινα, ὅσα οὐράνια καὶ ὅσα ἐπίγεια, ὅσα φυσικὰ καὶ ὅσα τεχνητά, ὅσα διὰ λόγων, καὶ ὅσα δι' ἔργων ἠδυνήθη ν' ἀνιχνεύσῃ καὶ νὰ κατανοήσῃ· καὶ ἄλλα μὲν ἐφεῦρεν αὐτὸ μὲ τὴν ἀκάματον αὐτοῦ ἐπιμέλειαν, τὰ περισσότερα· ὅσα δὲ προευρέθησαν ἀπὸ ἄλλους, ἐστίλβωσεν, ἐκάλλυνεν, ηὔξησε θαυμασίως· ἔθνος λέγω τόσον ἔνδοξον καὶ σοφόν, ἐξ ἀνάγκης ἔπρεπε νὰ ἔχῃ καὶ γλῶσσαν ὑψηλοτάτην, πλουσιωτάτην, τερπνοτάτην, πρεπωδεστάτην εἰς τὸν λογικὸν ἄνθρωπον. Ἐκ τούτου τοῦ ἔθνους, ὦ ἄνδρες, ἡμεῖς ἐφυτρώσαμεν· τούτων τῶν προπατόρων καυχώμεθα ὅτι εἴμεθ' ἀπόγονοι· τούτων τὴν γλῶσσαν λαλοῦμεν ἕως τῆς σήμερον, ἀλλὰ (συγχωρήσατε νὰ σταλάξωσιν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν μου ὀλίγαι δακρύων ῥανίδες) τὴν λαλοῦμεν ὡς τὴν λαλοῦμεν, διεφθαρμένην, ἀτελῆ, βαρβαρόμικτον. Τὸ ὄργανον τῆς ἀνθρωπίνης εὐτυχίας, τὸ ὁποῖον τόσον ἐξηκρίβωσαν οἱ πατέρες ἡμῶν καὶ ἐτελειοποίησαν, ἡμεῖς δι' ἀμαθίαν καὶ ἀπαιδευσίαν ἔχομεν ἀτελέστατον καὶ πτωχότατον, ἐναντίον καὶ τοῦ συμφέροντος ἡμῶν καὶ τοῦ καθήκοντος. Δὲν εἶναι παράξενον λοιπόν, ἐὰν καταφρονώμεθα ἀπὸ τὰ σοφὰ ἔθνη τῆς Εὐρώπης, ἐὰν δυστυχῶμεν μακρὰν ὄντες τῆς φιλοσοφικῆς καὶ ἀκριβοῦς ἑρμηνείας τῶν ἐννοιῶν ἡμῶν. Ἀλλ' ἐρωτᾶτε ἴσως, τί πρέπει νὰ κάμωμεν; εἶμαι ἕτοιμος νὰ σᾶς ἀποκριθῶ, συμφώνως μὲ ὅλους τοὺς ἀληθινοὺς ἐραστὰς τῆς εὐτυχίας τοῦ Γένους· πρέπει νὰ σπουδάζωμεν, πρέπει, λέγω, νὰ σπουδάζωμεν ἐξ ἀνάγκης τὴν παλαιὰν καὶ πάτριον Ἑλληνικὴν ἡμῶν γλῶσσαν, διότι αὕτη μόνη ὑπάρχει τὸ μόνον μέσον τῆς εὐτυχίας ἡμῶν, τὸ ἀναγκαιότατον· ἀναγκαιότατον, διότι στερεόνει ἡμᾶς εἰς τὴν ἱερὰν ἡμῶν θρησκείαν· ἀναγκαιότατον, διότι ὁδηγεῖ ἡμᾶς εἰς τὴν φιλοσοφίαν· ἀναγκαιότατον τέλος πάντων, διότι πλουτίζει καὶ τελειοποιεῖ τὴν καθομιλουμένην ἡμῶν

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

διττῶς, κατὰ γένος μόνον καὶ κατὰ πτῶσιν· οἷον, ὁ ὄχλος ἀκούσαντες, καὶ κατὰ γενικήν, τοῦ στόλου πλεόντων· 3) ἢ μόνον κατὰ πτῶσιν, οἷον, ἡ πόλις συνελθόντες.

Σημ. Β΄. Ὅταν ἦναι πολλὰ ἄψυχα οὐσιαστικά, συμφωνοῦσι πρὸς μετοχὴν οὐδετέρου γένους· οἷον, κεφαλὴ καὶ χεῖρες καὶ πόδες κεχρυσωμένα. Ὅταν δὲ ἦναι γένους ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ, ἢ θηλυκοῦ καὶ οὐδετέρου τὰ οὐσιαστικά, τότε ἡ μετοχὴ συμφωνεῖ πρὸς τὸ ἐπικρατέστερον· οἷον, ἄνδρες καὶ γυναῖκες καθήμενοι· καὶ γυναῖκες καὶ τέκνα προσδεχόμεναι. Ἐνίοτε δὲ ἡ μετοχὴ λαμβάνει τὸ γένος τοῦ ἐγγυτέρω οὐσιαστικοῦ· οἷον, Κῦρος καὶ ἡ Περσῶν βασιλεία Κροῖσον καθελοῦσα.

Σημ. Γ΄. Ὅταν δύο οὐσιαστικὰ ὑποκείμενα ἀναφέρωνται εἰς τὴν αὐτὴν μετοχήν, ἡ μετοχὴ κατὰ γένος συμφωνεῖ ἀττικῶς πρὸς τὸ κατηγορούμενον· οἷον, οἱ ῥυθμοὶ καὶ τὰ μέλη φωνὴ οὖσα.

Γ΄. Τὰ ἄρθρα· οἷον, ὁ ἀνήρ, ἡ γυνή, τὸ παιδίον.

Σημ. Α΄. Τὰ δυϊκὰ τῶν θηλυκῶν οὐσιαστικῶν ἀττικῶς συμφωνοῦσι πρὸς ἄρθρον ἀρσενικόν· οἷον, τὼ χεῖρε, τὼ γυναῖκε.

Σημ. Β΄. Κύρια γυναικῶν ὀνόματα ὑποκοριστικὰ συνάπτονται πρὸς ἄρθρον θηλυκὸν διὰ τὴν σημασίαν· οἷον, ἡ Γλυκέριον, ἡ Φιλένιον· οὕτω καὶ τό, Κοράσιον καλλίστη.

Σημ. Γ΄. Ἀττικῶς ἐνίοτε μένει τὸ ἄρθρον κατ' ὀνομαστικήν, καὶ τὸ ὄνομα μεταβάλλεται εἰς πτῶσιν συντακτικὴν πρὸς τὸ ῥῆμα· οἷον, ἡ τῶν Ἑλλήνων, εἴτε χρὴ κακίαν, εἴτ' ἄγνοιαν εἰπεῖν.

Δ΄. Αἱ ἀντωνυμίαι, ὅσαι κλίνονται τριγενῶς· οἷον, αὕτη ἡ Μοῦσα, τοῦτο τὸ Γυμνάσιον.

Σημ. Α΄. Ὡσαύτως καὶ ἀντωνυμίαι ἀρσενικαὶ συμφωνοῦσιν ἀττικῶς πρὸς δυϊκοῦ ἀριθμοῦ θηλυκὰ ἐπίθετα· οἷον, ἄμφω τούτω τὼ πόλεε.

Σημ. Β΄. Πολλάκις αἱ ἀντωνυμίαι ἀναφέρονται εἰς τὸ νοούμενον γένος τῶν προηγουμένων ἐπιθέτων ὀνομάτων· οἷον, θαῦμα ἕκαστον τῶν ζώων θεῖον, ὡς ἐκείνων (τῶν θεῶν) παίγνιον. Θῆβαι ἑκατόμπυλοι· ἀνὰ δ' ἑκάστην (πύλην) διακόσιοι. Καὶ ἐπὶ πόλεων· οἷον, κατὰ Σάμον ... ἐβασίλευσεν αὐτῶν (τῶν Σαμίων) Ἀγκαῖος.

Σημ. Γ΄. Αἱ ἀντωνυμίαι συμφωνοῦσιν ἐνίοτε οὐχὶ πρὸς τὸ γένος τοῦ προηγουμένου αὐτῶν οὐσιαστικοῦ, ἀλλὰ πρὸς οὐδέτερον· οἷον, Λέουσι καὶ Ἄρκτοις περιτυγχάνων ἀπέκτεινεν, ἀγωνιζόμενος πρὸς αὐτὰ (τὰ ζῶα).

Σημ. Δ΄. Ἡ Ἀναφορική, ὅς, ἥ, ὅ, συμφωνεῖ κατὰ γένος ἐνίοτε πρὸς

Κὺρ Γιάννης (πρὸς τὸν Κλεάνθην).

Σώθηκαν ὅλα! Εὐχαριστήθκει ἡ πατέρας σου εἰς τὴν ὑπόσκεψί σου.

Κλεάνθης.

Δόξα σοι ὁ Θεός!

Κὺρ Γιάννης.

Τώρ' 'Αφειντάδεις οὐμιλήστει κὴ μοναχοί σας! Νὰ που εἶστει σύμφωνοι σεὶ ὅλα. Μάλλουνέτει χωρὶς νὰ 'ξέρητει γιατί. Στὰ σκουτίδια χουρόν!

Κλεάνθης.

Καλέ μου ἄνθρωπε κὺρ Γιάννη! σοῦ εἶμαι εὐχάριστος εἰς ὅλην τὴν ζωήν μου.

Κὺρ Γιάννης.

'Α! Τοὺ χρέους μου ἔκαμ' 'Αφειντικό!

'Εξηνταβελώνης.

Μεγάλην χάριν μ' ἔκαμες κὺρ Γιάννη. Μὰ τὴν ἀλήθεια σὲ πρέπει καλὴ πληρωμή. (Βάλλει τὸ χέρι του εἰς τὴν τσέπην καὶ σκαλίζει. 'Ο κὺρ Γιάννης ἁπλόνει τὸ χέρι του. 'Ο 'Εξηνταβελώνης μετ' ὀλίγον ἐκβάλλει τὸ κομπολόγι του, λέγων) "Αμε δὰ κὺρ Γιάννη! ἔχω τὴν ἔγνοια σου! Μὴ σὲ μέλῃ!

Κὺρ Γιάννης.

Σᾶς προυσκυνῶ! κὴ φιλῶ τὸ χεράκι σας (ἀναχωρεῖ).

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ.

'Εξηνταβελώνης, Κλεάνθης.

Κλεάνθης.

Σᾶς ζητῶ συγχώρησιν, πάτερ μου, διὰ τὸν παράλογον θυμόν μου!

'Εξηνταβελώνης.

Δὲν κάμνει τίποτες! ἐπέρασαν ὅλα!

Κλεάνθης.

Σᾶς βεβαιόνω ὅτι διὰ τοῦτο μετανοῶ ἐξ ὅλης μου καρδίας!

'Εξηνταβελώνης.

Καὶ 'γὼ χαίρω ἐξ ὅλης καρδίας, ἐπειδὴ σὲ βλέπω φρόνιμον!

Κλεάνθης.

Μὲ πόσην καλωσύνην ἐσυγχωρήσατε πάραυτα τὸ σφάλμα μου!

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

(τῷ **1824** κατὰ μῆνα Μάρτιον) εἰς τὴν πατρίδα παρέδωτεν εἰς χεῖρας αὐτοῦ τὴν διαθήκην του, ἀφήσας αὐτὸν πρῶτον καὶ κύριον ἐπίτροπον, καὶ εἰς αὐτὸν ἐμπιστεύσας τὴν ἐκτέλεσιν καὶ ἀποστολὴν τῆς καθιερωθείσης εἰς τὴν πατρίδα μεγάλης δωρεᾶς. Μετὰ ταῦτα ὁ φιλόπατρις Βόζος νοσῶν ἤδη πρὸ τεσσάρων ἐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀμυροτέρους ὑπὸ καταρακτῶν αἰφνιδίως ἐπιπεσόντων, ἀπῆλθεν εἰς Μόσχαν πρὸς θεραπείαν, ὅπου καὶ χειρουργηθεὶς ὑπὸ τῶν ἰατρῶν ὠφελήθη ἂν καὶ ὄχι τελείαν ὠφέλειαν, διότι παρέμεινεν εἰς αὐτὸν ἡ ἀσθένεια καὶ ἀμυδρότης τῆς ὁράσεως. Ἐπειδὴ δὲ ἀπέθανεν ἐν Ζακύνθῳ (τῷ **1825** Ἰανουαρ. **12**) ὁ ἀείμνηστος Βαρβάκης, ἡ δὲ τῆς διαθήκης αὐτοῦ ἐκπλήρωσις ἀπήντησε κατὰ δυστυχίαν πολλὰς καὶ ἰσχυρὰς ἀντιστάσεις καὶ κρισολογίας, καὶ τὸ τοῦ Γένους ἀφιέρωμα διεκινδύνευε νὰ ματαιωθῇ, ὁ γενναῖος Βόζος καὶ ἀμβλυωπῶν ἐκ τῆς ὀφθαλμίας καὶ γέρων ἤδη τὴν ἡλικίαν καὶ ποδαλγικὸς καὶ ἄλλως ἀσθενικός, ἀνέλαβεν ὅμως ὅλον τὸν ὑπὲρ τοῦ Γένους ἀγῶνα κατὰ τῶν ἀντιπάλων, καὶ ἐτρεχεν ἄνω καὶ κάτω μακρὰς ὁδοιπορίας, ἀναβὰς καὶ εἰς Μόσχαν καὶ εἰς Πετρούπολιν, καὶ ἀνενδότως ὑπερμαχῶν, ἵνα κυρωθῇ ἡ διαθήκη καὶ σταλθῇ τὸ ἀφιέρωμα εἰς τὸ Γένος. Τοῦτον τὸν ζῆλον τῆς αὐτοῦ φιλογενείας ἐπήνεσε καὶ δι' ἰδίων ἐπιστολῶν ὁ καὶ πρότερον αὐτὸν γνωρίζων καὶ τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ τιμῶν Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος Ἰωάννης Καποδίστριας, ἐγκαρδιόνων αὐτὸν καὶ μακρόθεν καὶ συνεργῶν εἰς τὰ δυνατά. Ἠγωνίσθη δὲ τὸν καλὸν τοῦτον ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀγῶνα ὁ φιλόπατρις Βόζος χρόνους ὁλοκλήρους ἑπτά, μήτε κόπων φειδόμενος, μήτε δαπάνης ἰδίας μηδεμιᾶς, ἀλλὰ πάντων τῶν καθ' ἑαυτὸν ἀφροντιστήσας καὶ αὐτῆς τῆς ἰδίας αὐτοῦ ζωῆς, τὴν ὁποίαν πολλάκις διεκινδύνευσεν ἐν καιρῷ μάλιστα τῆς χολέρας νόσου, ἥτις ἐμάστιζε τὴν Μόσχαν καὶ τὴν Πετρούπολιν, ὁπότε διέτριβε καὶ περιέτρεχεν εἰς ταύτας τὰς πόλεις ὁ ἀληθινὸς οὗτος Ἕλλην. Ἕως οὗ τέλος κατώρθωσε τὴν ἀναίρεσιν τῶν κατὰ τῆς διαθήκης τοῦ Βαρβάκη διεγερθέντων ὑπὸ

εἰς τὰ δύω ταῦτα καλὰ λαμβάνει πολὺ μέρος, δὲν ἀμφιβάλλω, καὶ ἡ φιλάνθρωπος ὑμῶν ψυχή. Ἐλπίζων λοιπὸν ὅτι θέλω λάβει τὴν χαρὰν νὰ ἴδω τελειωμένην τὴν δικαίαν ταύτην σύστασιν καὶ παράκλησίν μου», κτλ. Τοῦ δὲ μακαρίτου Δημητρίου Οἰκονομίδου Πεζάρου σώζεται ἀνέκδοτος σύντομος περὶ Συντάξεως πραγματεία, ἣν ἔγραψε χάριν τῶν πρωτοπείρων αὐτοῦ μαθητῶν. Ἀπεβίωσε δὲ ὁ χρηστὸς Δημήτριος τῷ **1836** ἐν Σύρῳ. Σημ. Ἐκδ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

τὸ παιδίον νὰ συλλαμβάνῃ πλέον ἀποστροφὴν πρὸς τὸ ἔγκλημα, δι' ὃ καταφρονεῖται. β΄.) Ἀφ' οὗ τιμωρήσῃ ὁ πατὴρ τὸ παιδίον, πρέπει νὰ προσέχῃ καλῶς νὰ μὴ δείξῃ πάλιν πάραυτα εἰς αὐτὸ τὴν πρώτην ἱλαρότητα τοῦ προσώπου καὶ τὴν συνειθισμένην εὔνοιαν· διότι ὅταν ἴδῃ τὸ παιδίον, ὅτι ἡ ποινὴ εἶναι ὀλιγοχρόνιος, καὶ πάλιν ἐπανέρχεται βεβαίως εἰς τὴν πρώτην εὐτυχίαν αὐτοῦ, τολμᾷ ἔπειτα συχνῶς νὰ ἀγοράσῃ τὰς ἀταξίας μὲ ὀλίγης ὥρας τιμωρίαν. Καὶ αὐτοὶ οἱ ναῦται, ἐὰν ἦσαν βέβαιοι ὅτι δὲν βλάπτονται ὑπὸ τῆς τρικυμίας τῆς θαλάσσης, ἤθελον θεωρεῖ τὴν ἐπιδρομὴν τῶν κυμάτων λυρίζοντες καὶ γελῶντες.

§. ιδ΄. Δὲν λέγω ὅμως νὰ γίνηται ὁ πατὴρ βαρύθυμος καὶ μνησίκακος καὶ δυσκατάλλακτος πρὸς τὸ τέκνον του, διότι τοῦτο εἶναι σημεῖον μισοτεκνίας· ἀλλὰ νὰ ἀποφλεγμαίνῃ ῥέμα, καὶ βαθμηδὸν νὰ ἐπαναλαμβάνῃ αὐτὸ πάλιν εἰς τῆς πατρικῆς φιλοστοργίας τὰς ἀγκάλας. Προσθέτω μάλιστα ὅτι τὰς ποινὰς καὶ τὰς ἐπιπλήξεις πρέπει νὰ διαδέχωνται ἐναλλὰξ καὶ εὐκόλως ἔπαινοι καὶ βραβεῖα διά τι ἀγαθὸν ἔργον, τὸ ὁποῖον ποτὲ δὲν πρέπει νὰ μένῃ ἀβράβευτον. Οἱ νέοι φυσικὰ εἶναι εὐαίσθητοι πρὸς τοὺς ἐπαίνους, καὶ μάλιστα ὅταν ἐπαινῶνται ὑπὸ τῶν συγγενῶν αὐτῶν· πρέπει λοιπὸν νὰ κερδαίνῃ τις ἐκ ταύτης τῆς ἀδυναμίας αὐτῶν καὶ νὰ ἐπαινῇ αὐτοὺς καὶ νὰ κολακεύῃ, χωρὶς ὅμως νὰ μεθύῃ αὐτοὺς διὰ τῆς φιλοδοξίας. Πολλοὶ γονεῖς καὶ μάλιστα μητέρες ἀγαπῶσι νὰ θωπεύωσι τὰ τέκνα, ἵνα μισήσωσιν αὐτὰ μετ' ὀλίγον· ἐπαινοῦσιν, ἵνα διαφθείρωσι καὶ ὑβρίζωσιν αὐτά. Τοιουτοτρόπως λέγουσιν ὅτι καὶ ἡ μαϊμοὺ φονεύει τὰ ἑαυτῆς παιδία, διότι θωπεύουσα σφίγγει αὐτὰ ὑπὲρ τὸ μέτρον. Τὰ δὲ βραβεῖα πρέπει νὰ δίδωνται δικαίως καὶ ἀδεκάστως, καὶ ταῦτα νὰ μὴ ἦναι πάντοτε καλὰ φορέματα ἢ ἀργύριον, ὧν ἡ ἐπιθυμία αὐξάνουσα μετὰ τῆς ἡλικίας δύναται νὰ κάμῃ τὸ παιδίον φιλάργυρον ἢ καλλωπιστικόν, ἀλλὰ ἐνίοτε καὶ βιβλίον χρυσοδεμένον, καὶ εἰκὼν καλή, καὶ περιδιάβασις ὠφέλιμος, καὶ συγκάλεσις τῶν συγγενῶν εἰς τιμὴν αὐτοῦ, καὶ ἄλλα τοιαῦτα δύνανται νὰ ἀκονήσωσιν ἐνεργότατα τὴν φιλοτιμίαν αὐτοῦ, ἣν ὅταν τις ἀνάψῃ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ νέου, ἐκατόρθωσε τὸ πᾶν. Πρέπουσι δὲ μάλιστα οἱ ἔπαινοι καὶ τὰ βραβεῖα εἰς τὰς μαθήσεις· διότι κάμνουσιν αὐτὰς ἡδείας καὶ ἀρεστὰς εἰς τοὺς νέους, καὶ τοῦτο πρέπει νὰ ἦναι ἐκ τῶν πρώτων φροντίδων τῶν γονέων καὶ διδασκάλων· διότι ἂν δὲν συλλάβῃ ὁ νέος ἔρωτα εἰς τὴν σπουδὴν τῶν γραμμάτων, εἶναι ἀδύνατον νὰ προκόψῃ. Συμβάλλει δὲ πρὸς τοῦτο

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Στίχ. 3. Τεταρτημόριον). Νόμισμα χαλκοῦν τὸ λεγόμενον Λατινστὶ Quadrans, ἢ Κοδράντης ὡς ὁ θεῖος Ματθαῖος (ε, 26) ὠνόμασεν. Ἐλέγετο δὲ Κοδράντης ὡς τεταρτημόριον τοῦ Ἄσσου (Assis) ἢ Ἀσσαρίου (Ματθ. ι. 29) νομίσματος καὶ αὐτοῦ τῆς Ῥώμης χαλκοῦ ἰσοδυναμοῦντος μὲ δύω σολδία Βενετικά, ἢ μὲ ἓν δέκατον τῆς Ἑλληνικῆς δραχμῆς, ὡς συμπεραίνεται ἀπὸ τὸν Πλούταρχον (Καμίλ. §. ιε). Εἶχε δὲ τὸ Ἀστάριον καὶ ὁ Κοδράντης κεχαραγμένην εἰκόνα ἐνθεῦθεν μὲν Ἰανοῦ διπροσώπου, ἑτέρωθεν δὲ πλοίου πρύμνην ἢ πρώραν (Πλούταρχ. Ῥωμ. Κεφ. §. η). Βλέπε περὶ τοῦ Ἀσσαρίου καὶ Κοδράντου Πλίν. ΛΓ. 13.

Στίχ. 18. ὁ εἷς ἐκ τῶν δύω . . . μιμητής). Ὁ Ποπλικόλας δηλονότι φαίνεται ὅτι ἐμιμήθη τοῦ Σόλωνος τὰς πράξεις· ὁ δὲ Σόλων ἐμαρτύρησεν εἰς τὰ ποιήματά του τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ Ποπλικόλα, ὡς παρακατιὼν ὁ λόγος δηλοῖ.

Στίχ. 31. Ποπλικόλαι καὶ Μεσσάλαι καὶ Οὐαλέριοι). Ἐπίσημοι οἰκογένειαι τῆς Ῥώμης ὅλαι καταγόμεναι ἀπὸ τοῦ Ποπλικόλα, ὡς οἱ τὰς Ῥωμαϊκὰς ἀρχαιολογίας γράψαντες ἱστοροῦσι. Βλ. Ῥοσῖνον Ῥωμ. Ἀρχ. Ε. 21. καὶ Ἄγγελ. Πολιταν. Miscelan. c. 58 (α).

(α) Τοὺς ἀνωτέρω δύο τῶν Παραλλήλων τοῦ χρηστοῦ Χαιρωνέως Βίων μεταφρασθέντας καὶ ὑπομνηματισθέντας κατὰ τὸν πολυάσχολον τῆς ἐν Σμύρνῃ διδασκαλίας χρόνον ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου Πατρός, περιέσωσεν ἡ εὐγνώμων φιλοκαλία τῆς ἀκαμάτου μελίσσης, τοῦ μακαρίτου Ἀλεξάνδρου Πεζόρου, ᾧ καὶ ἀντὶ ἄλλων πολλῶν χάριτας ὀφείλει καὶ ἔξει ἡ φιλολογία ἡμῶν. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον διενοήθημεν παραλιπεῖν τὸν πόνον τοῦτον ἐν σκότει ἀδημοσίευτον, ἄλλως τε καὶ ὡς ἐκπονηθεισῶν νεωτέρων μεταφράσεων, αἵτινες ὤφειλον εἶναι τελειότεραί τε καὶ χαριέστεραι. Ἀλλ' ἔπειτα μετέγνωμεν καὶ οὕτως ἔχοντα ἐκδοῦναι πιστῶς ἐκεῖνα πρός τε κατάδειξιν τῆς τότε καταστάσεως τῆς εὐνοήτου κοινῆς γλώσσης, καὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν τὰ Ἑλληνικὰ συγγράμματα ἡρμηνεύοντο, καὶ πρὸς πλήρη ἐξεικόνισιν τῆς διδακτικῆς τῶν τότε μεθόδου. Καὶ ταῦτα μὲν τὰ εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ πονήματος παρακαλέσαντα ἡμᾶς. Ἀπόκειται δὲ τῇ διαισύνῃ τοῦ φιλαλήθους ἀναγνώστου ἐπιεικῶς κρῖναι, ἀναλογιζομένου τῶν τε βοηθημάτων τὴν τότε σπάνιν καὶ τοῦ πονοῦντος τὸ πολυάσχολον καὶ τὰς ἄλλας τοῦ βίου περιστάσεις, καὶ ἀντιπαραβάλλοντος αὐτὰ πρὸς τὰ τῶν νεωτέρων ὅμοια ἔργα, ἅπερ καὶ γλώσσης προκοπὴν οὐ μικρὰν εὗρον, καὶ βοηθημάτων εὐπορίαν, καὶ χρόνου ἀφθονίαν, καὶ πόρων εὐθηνείαν εἶχον. Σημ. Ἐκδ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

σχ. 31, τὰ δὲ ἀπὸ τῶν « τελειωθείσης δὲ τῆς προθεσμίας » κτλ. μέχρι τέλους ὁ Στέφανος· 6) « Περὶ τῶν κατὰ τὸ ἐν Σμύρνῃ Φιλολογικὸν Σχολεῖον συμβάντων » (σελ. 456). Συνέταξε δὲ τοῦτο τὸ ὑπόμνημα ὁ ἀοίδιμος Στέφανος Οἰκονόμος τῷ 1819, ἐν ᾧ καταφαίνεται μὲν ἀκριβέστερον ἡ αἰτία τῆς συστάσεως τοῦ Φιλολογικοῦ Σχολείου, ἣν ἄλλοι μὲν ἀπέδωκαν εἰς τὰς προτροπὰς τοῦ Κοραῆ (α), ἄλλοι δὲ εἰς τὰς τοῦ Ἀργυροπούλεως Γρηγορίου (6), ἐξιστοροῦνται δὲ καὶ τὰ μη-

---

αὐτῷ ἡ περικλεὴς Σμύρνα τῆς Ἰωνίας, καλὸν τοῖς ἰδίοις βλαστοῖς ἐνιεῖσα φρόνημα διὰ τὴν ἀρχαίαν εὐγένειαν. Γονεῖς δὲ τῷ νεανίσκῳ καλοὶ κἀγαθοί, οὐ μᾶλλον ἐπὶ γένους ἢ ἐπ' εὐσεβείας εὐκλείᾳ θαυμαζόμενοι. Καὶ μὴν καὶ πλούτῳ τῆς ἀγαθοεργίας οὐχ ἧττον ἢ τῷ ἀπὸ χρημάτων κοσμούμενοι, τιμίαν καὶ θεοφιλῆ μετέρχονται πολιτείαν. Τοιούτων τοίνυν ὁ Κύριος Παναγιώτης εὐγενὴς εὐγενῶν γονέων προελθών, τέκνον γνήσιον τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἀναδέδεικται, ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων τῷ γάλακτι τῆς εὐσεβείας τραφείς, καὶ τῶν θείων δογμάτων τὴν ἀμώμητον διδασκαλίαν θηλάσας. Καὶ μὴν καὶ λόγους ἐκπαιδευθεὶς Μουσῶν, καὶ τῆς ἱερᾶς Σοφίας ἐγένετο τρόφιμος κατὰ τὸ ἡμέτερον Φιλολογικὸν τῆς Σμύρνης Γυμνάσιον, ὥπερ ἀρτίως λαμπρὰ τῆς ἰδίας εὐγνωμοσύνης καὶ φιλογενείας ἐπεδείξατο σημεῖα, χάριν ἀίδιον καταθέμενος ἐν κυπαρισσίναις μνήμαις. Μαρτύριον δὲ καὶ τοῦτο τῆς εὐπαιδευσίας αὐτοῦ καὶ ἀγαθῆς ἀγωγῆς ἤ γε ξυνωδὰ τὰ ἔργα εἶναι ἐπάναγκες. Ὁ γοῦν Κύριος Παναγιώτης Νικολαΐδης ἄξι' ἀξίων γεννητόρων φρονῶν ἠθῶν τε χρηστότητι διαπρεπὴς ἐστὶ, καὶ παιδείᾳ καὶ δὴ καὶ θεοσεβείᾳ. Παρέχεται δ' οὐχ ἧττον αὐτὸς τῇ πατρίδι, ἥπερ ἡ πατρὶς αὐτῷ ἐγκαλωπίζεσθαι καὶ τιμᾶσθαι, εὐπατρίδην τε ὄντα καὶ εὐγενῆ, καὶ τῇ πόλει τῶν Σμυρναίων ζηλωτόν, καὶ παντὶ τῷ περικλεεῖ τῶν ὀρθοδόξων Ἑλλήνων γένει δι' εὐφήμου γλώττης ἄγεσθαι ἄξιον. Τοῦτον τοίνυν τὸν ἡμέτερον κατὰ πνεῦμα υἱὸν Κύρ. Παναγιώτην Νικολαΐδην Σμυρναῖον, ὅπου περ ἂν ἀπίῃ πρὸς ἅπαντας τοὺς εὐσεβεῖς καὶ ὀρθοδόξους εὐχετικῶς συνιστῶμεν, ὡς ἂν ἁπάσης τιμῆς καὶ φιλοφροσύνης καὶ εὐνοίας ἀπολαύῃ δικαίως, ᾗ θέμις ἀγαθοῖς ἀνδράσιν ἐστίν. Ἐπὶ τούτῳ καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον αὐτῷ συστατικὸν ἀπελύθη γράμμα, πᾶσαν πίστιν ἀποδείξεως παρεχόμενον. Ἐξεδόθη ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Μητροπόλει. Ἀωιη. Ἀπριλ. γ. » Ἐτελεύτησεν ὁ καλὸς Π. Νικολαΐδης τῷ 1839 κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον ἐν Κύθνῳ ἐτῶν 45 (βλ. Αἰῶνα ἀριθμ. 102). Τῷ δὲ 1825 διατρίβων ἐν Ἀθήναις μετέφρασε τὴν ἡ. ἐπιστολὴν τοῦ Μαβλῦ ἐκ τοῦ ἐπιγραφομένου συγγράμματος Δικαιώματα καὶ καθήκοντα τοῦ πολίτου, ἣν ἐδημοσίευσε μετὰ προλόγου καὶ σημειώσεων ἐν τῇ Ἐφημερίδι Ἀθηνῶν (ἀριθμ. 94—96) ἐκδιδομένῃ ὑπὸ τοῦ φιλοπάτριδος καὶ χρηστοῦ Γεωργίου Ψύλλα.

(α) Βλ. Κούμα Ἱστορ. τῶν ἀνθρωπίνων πράξ. Τόμ. ΙΒ' σελ. 597—598.

(6) Βλ. τὰ ἡμέτ. προλεγόμ. εἰς Κ. Οἰκονομ. Τὰ σωζόμ. ἐκκλ. συγγράμ. Τόμ. Α', σελ. ζ.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Ἐξηνταβελώνης καὶ Κὺρ Σίμος.
Κλεάνθης καὶ Στροβίλης (εἰς τὸ ἐσώτερον τοῦ θεάτρου).

Κὺρ Σίμος.

Ναίσκε Αὐθέντα! αὐτὸς ὁ νέος ἔχει πολλὴν ἀνάγκην ἀπὸ ἄσπρα. Αἱ ὑποθέσεις του τὸν βιάζουν νὰ ζητᾷ δάνεια διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης· καὶ θὲ νὰ δεχθῇ ἀναμφιβόλως ὅ,τι ὁρίζετε.

Ἐξηνταβελώνης.

Καλά! πλὴν τὶ στοχάζεσαι κὺρ Σίμω! δὲν εἶναι τάχα κἀνένας κίνδυνος. Πᾶς καὶ γιὰ νὰ κερδέσωμεν τὸ καρφί, χάσωμεν τὸ πέταλον! Ἐξέρεις τ' ὄνομα, τὸ ἔχει, τὴν φαμιλιὰν τοῦ νέου, περὶ τοῦ ὁποίου μὲ 'μιλεῖς;

Κὺρ Σίμος.

Ὄχι! περὶ τούτου δὲν ἐμπορῶ νὰ σᾶς πληροφορήσω. Ἐδῶ πέρα δὲν χωροῦν ψεύματα. Τὸ ψεῦμα εἶναι τοῦ διαβόλου. Κ' ἐγώ, αὐθέντα, τὸν νέον δὲν τὸν γνωρίζω. Κατὰ τύχην μ' ἐστειλαν εἰς αὐτόν. Ἀτός του ὅμως θὲ νὰ σᾶς πληροφορήσῃ ὅλα τὰ πάντα. Καί, καθὼς μὲ βεβαιόνει ὁ ἄνθρωπός του, θὲ νὰ εὐχαριστηθῆτε, ὅταν τὸν γνωρίσητε. Ἐγὼ μόνον ἐξεύρω νὰ σᾶς εἰπῶ, ὅτι ὁ νέος εἶναι πλουσίας φαμιλιᾶς παιδί· ὅτι δὲν ἔχει μητέρα· καὶ ὅτι, ἂν θέλετε, σᾶς ὑπόσχεται, πρὶν περάσουν ὀκτὼ μῆνες ἀπὸ σήμερον—ν' ἀποθάνῃ καὶ ὁ πατήρ του.

Ἐξηνταβελώνης.

Δουλειά 'ναι 'δῶ! Καλὸς λαγὼς ἐβγαίνει! Ἔ κὺρ Σίμω! ἡ ἐντολὴ τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης μᾶς προστάζει νὰ παρηγορῶμεν τὸν πλησίον μας, κατὰ τὴν δύναμίν μας.

Κὺρ Σίμος.

Τοῦτο δὰ ἐννοεῖται.

Στροβίλης,

(βλέπων ἀπὸ μακρὰν τὸν κὺρ Σίμον, σιγὰ πρὸς τὸν Κλεάνθην).

Ἴντα θὰ 'πῇ τοῦτο; ὁ κὺρ Σίμος μας 'μιλεῖ μὲ τὸν Πάγε σας.

Κλεάνθης (σιγὰ πρὸς τὸν Στροβίλην).

Μήπως ἔμαθε ποῖος εἶμαι; Μήπως μ' ἐπρόδωκες ἐσύ;

Κὺρ Σίμος (πρὸς τὸν Κλεάνθην καὶ τὸν Στροβίλην).

Ἄχ! Ἄχ! εὐλογημένοι! βιασθήκετε παρὰ πολύ. Τίς σᾶς εἶπε πῶς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών/ Academy of Athens

κείνων δεῖσθαι κατανόησιν, καὶ διὰ τοῦτο ἐν Μουσείῳ; ἢ ὅτι τὰ σοφῶν ἐν σοφῶν ἐδάφει ἐπάναγκες ἀναγινώσκεσθαι, ὡς ἐν ἱεροῖς τὰ ἀρά; Ἐγὼ νὴ τὰς Μούσας, φίλε Κωνσταντῖνε, εἴγε μὴ ἀδικῶ, τοῦτο πάνυ τετήρηκα, ἢ καὶ Σοὶ οὐ τηρήσεως δοκεῖ ἄξιον· πλὴν ἔλαβον ὁποιῳδηποτοῦν τρόπῳ καὶ ἔλαβον, καὶ χαίρω λαβών· πρὸς δὲ τὴν βραδυτῆτα ἦν καὶ λήθην αὐτὸς καλεῖς αὕτη σοι ἡ ἀπολογία. Ἐγὼ μὲν ὤμην με ἐν Γαλλίᾳ τανῦν διάγειν, οὕτω παρά τινος τῶν ἡμετέρων Ἑλλήνων ἀκηκοώς, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐπέστελλον, ἐπείπερ ἐπιστείλαντι σὺ κ ἀντεπέστειλας ὅσα γε ἐμὲ εἰδέναι· ὃ δὴ τεκμήριον τῆς σῆς ἐποίουν ἀποδημίας. Νῦν δὲ ἐπεὶ αὐτοῦ ἔτι τὰς διατριβὰς ποιῇ, οὐκ ὀκνήσω Σε τοῖς ἐμοῖς ὁσημέραι γράμμασι προσαγορεύειν· οὐ γὰρ (ὡς οἴει) ἐπιλήσμων ἐγὼ τῆς πρὸς ἐμέ σου, καὶ τοῦ σοφοῦ Βικεντίου εὐνοίας, εἴπερ Ἰσοκράτης ἀληθεύει, τὴν των σπουδαίων λέγων φιλίαν τὸν πανδαμάτορα αἰῶνα λήθῃ παραπέμψαι μὴ δυνάμενον (α)· ἀλλ' οὖν ἅπερ χρόνος δόμησε, καὶ λύσει χρόνος, τὴν ἐμὴν μέντοι γε καὶ σὴν φιλίαν λύσει χρόνος οὐδείς. Τοιγάρ τοι μὴ τῶν ἄλλων φίλων ἢ εὐτυχίας ἐπικτήτου (τίς δ' ἂν εὐτυχία εἴη τῷ πατρίδος ἐστερημένῳ) ἢ δοξαρίου δυστήνου ἕνεκα ὑπερῶφθαι νόμιζε τὸ παράπαν· μὴ οὕτω γε μανείην. Ἐφίλησα γάρ σε καὶ φιλήσω, νὴ τὸν φίλιον, ὡς ἐμαυτὸν (εἴπερ ὁ φίλος ἄλλος ἐγώ) καὶ οὐκ ἐπιπολαίως, οὐδ' ὡς φαῦλός τις εἰς τὴν ἀληθῆ φιλίαν ἐξαμαρτών, ἀλλ' ὡς ὁ ταύτης ἀπαιτεῖ νόμος· τίνος δ' ἕνεκα πατρικοῦ καπνοῦ καὶ πατρίδος ἐμνημόνευσας παρακαλῶ; ἢ ὡς ἂν τὴν ἐνδομυχοῦσαν φλόγα, οὐδέποτε ἐξ οὗπερ ἀνήφθη σβεσθεῖσαν, μεῖζον ἐξάψῃς;

Ἦ μάλα μευ καταδάπτετ' ἀκούοντος φίλον ἦτορ (β).

Τουτὶ γὰρ ἀναγνοὺς καὶ τῆς οὐκ οἶδα γλυκυτέρας μέλιτος ἢ χολῆς πικροτέρας πατρίδος ἀναμνησθεὶς καὶ βαθὺ στενάξας (οἶδεν ὁ γνούς) μικροῦ δεῖν δάκρυα τοῖς γράμμασιν ἐπαφῆκα, ὡς τὸν αὐτοκράτορα Μάρκον ποιῆσαι λόγος ἐπὶ Σμύρνῃ τῇ σῇ κειμένῃ μονῳδίαν διεξερχόμενον (γ). Πῶς ἐγὼ πατρίδος ἐπιλήσομαι πρὸς τῆς πατρίδος αὐτῆς; Ἐγὼ πατρίδος δι' ἣν πάσχω ἃ πάσχω, καὶ ἔπαθον καὶ πείσεσθαι ἕτοιμος, εἰ μόνον ὄνησις τις ἐκείνῃ ἐκ τῶν τοιούτων ἔσομαι συμφορῶν· προσφόρως δὲ τῷ ὄντι καὶ ἐν καιρῷ ταὐτά σοι τοῦ Ὁμήρου ἀντηχήσαιμι ἔπεισιν ἔπη.

(α) Ἰσοκράτ. Παραιν. πρὸς Δημόνικ. § α.—(β) Ὅμηρ. Ὀδυσ. Π. 92.—(γ) Ἱστορεῖ τοῦτο Φιλόστρατος (Βίοι σοφιστ. Β. θ. §. 2. σελ. 582).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

τὸ ἑπόμενον, ὄχι πρὸς τὸ ἡγούμενον οὐσιαστικόν· οἷον, Πόλεις ἐκεῖναι, οὐ φωλεοὺς νομίζεις. Καὶ τὰ ἄλλα ἀναφορικὰ ὁμοίως, οἷον, Δένδρον ἠλικη ῥοιά.

Κεφ. Β'. Συμφωνία ῥηματική.

§. ά. Ἡ ὀνομαστικὴ μετὰ τοῦ ῥήματος συμφωνεῖ εἰς δύο, πρόσωπον καὶ ἀριθμόν· οἷον Σωκράτης φιλοσοφεῖ, σὺ ἀκούεις, ἐγὼ διδάσκω.

Σημ. Α'. Ὅταν ἦναι πολλὰ ὑποκείμενα συνεζευγμένα πρὸς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ῥῆμα, τὸ ῥῆμα συμφωνεῖ πρὸς τὸ ἐπικρατέστερον. Ἐπικρατέστερον δὲ τὸ τοῦ πρώτου προσώπου παρὰ τὸ τοῦ δευτέρου, καὶ τὸ τοῦ δευτέρου παρὰ τὸ τοῦ τρίτου. Ὁ δὲ ἀριθμὸς προφέρεται πληθυντικῶς· οἷον, Ἐγὼ καὶ σὺ κἀκεῖνος φιλοσοφοῦμεν· καὶ οὔτε σὺ οὔτ' ἄλλος δύνασθε ἀντειπεῖν. Ἐπὶ δὲ τοῦ τρίτου προσώπου καὶ ἑνικῶς διὰ συνδέσμου συμπλεκόμενα· οἷον, Σωκράτης καὶ Πλάτων φιλοσοφεῖ.

Σημ. Β'. Τὰ δυϊκὰ ὀνόματα συντάσσονται πρὸς ῥῆμα καὶ δυϊκοῦ καὶ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ· οἷον Ἐκείνω τὼ μειρακίω ἤστην ἀτασθάλω· καί, Τὼ δ' ἐγγὺς ἦλθον· οὕτω καί, ἄμφω τρέχετον καὶ τρέχουσιν. Ἐνίοτε δὲ ἀττικῶς ἐπὶ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ, τὸ μὲν ὄνομα προφέρεται πληθυντικῶς, τὸ δὲ ῥῆμα δυϊκῶς· οἷον, Ἄμφω δυνάμεις ἐστόν.

Σημ. Γ'. Τὰ περιληπτικά, δῆμος, πόλις, χορός, κτλ. Καὶ τῶν ἐπιμεριζομένων τό, ἕκαστος, καὶ ἑκάτερος, καὶ ἄλλος συμφωνοῦσιν ἢ πρὸς ἑνικὸν ῥῆμα κατὰ φωνήν, ἢ πρὸς πληθυντικὸν κατὰ σημασίαν· οἷον, Τὸ στρατόπεδον ἀνεχώρει, καὶ ἀνεχώρουν. Ἡ πόλις ἀκούουσι. Καί, ἕκαστος ἐπιτηδεύονται. Καί, ἑκατέρα με εἶλκον. Καί, ἄλλος ἄλλο ἠρώτων. Τὰ δὲ δυϊκὰ ἄμφω καὶ ὀύω καὶ πρὸς δυϊκὸν καὶ πρὸς πληθυντικόν, ἀλλὰ τὸ ἀμφότεροι πρὸς πληθυντικόν.

Σημ. Δ'. Τὰ οὐδέτερα πληθυντικοῦ ὄντα ἀριθμοῦ, συμφωνοῦσιν ἀττικῶς πρὸς ἑνικὸν ῥῆμα· οἷον, Τὰ παιδία παίζει. Κατὰ τοῦτο συντάσσουσιν ἐνίοτε οἱ Ἀττικοὶ καὶ ἄλλου γένους ὑποκείμενα πρὸς ἑνικὸν ῥῆμα ὑπαρκτικόν, τὸ ἐστίν, ἢ γίνεται, προηγούμενον πάντοτε τοῦ λόγου· οἷον, Ἔστιν ἐν ταῖς πόλεσιν ἄρχοντές τε καὶ δῆμοι. Καί, Γίνεται αὐτῷ ἀρχαί τε καὶ γάμοι.

Σημ. Ε'. Ἐνίοτε συμφωνεῖ τὸ ῥῆμα κατ' ἀριθμὸν ὄχι πρὸς τὸ ὑποκείμενον, ἀλλὰ πρὸς τὸ κατηγορούμενον οὐσιαστικόν· οἷον, Ἐστὸν δὲ δύω λόφοι ἡ Ἰδομένη ὑψηλώ.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Θεόδωρός τις Βλαδιμηρέσκος Βλάχος τὸ γένος μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Αλεξάνδρου ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας ἐπαναστάτησε, προβάλλων δικαιολογήματα πολλὰ κατὰ τῶν ἡγεμόνων τῆς πατρίδος αὐτοῦ καὶ ζητῶν ἱκετικῶς παρὰ τοῦ Σουλτάνου νὰ μὴ προχειρίζωνται εἰς τὸ ἑξῆς ἡγεμόνες τῆς Βλαχίας Γραικοί, ἀλλὰ Βλάχοι (α). Ταύτας τὰς δικαιώσεις

(α) Ἐξετέλεσε δὲ μετὰ μικρὸν τὴν ἔφεσιν τοῦ Βλαδιμηρέσκου ἡ Ὑψηλὴ Πύλη θεσπίσασα ἵνα μηδέποτε Γραικοὶ ἀναβιβάζωνται εἰς τὰς τῆς Βλαχίας καὶ Μολδαβίας Ἡγεμονείας (Βλ. **Raffenel Continuation de l' Histoire des événem· de la Grèce. pag. 433 καὶ 436. Paris, 1824**). Κατέλαβε δὲ τότε ἀμφοτέρας τὰς ἡγεμονείας πέμψασα ςρατὸν ἐγκρίσει τῆς ἐν Λαϋβάχῃ συγκροτηθείσης τῶν Βασιλέων Συνόδου, καὶ ἀναλγήτως ἔβλεπε τὸν στρατὸν λῃστεύοντα τοὺς κατοίκους καὶ τὰ ἐμπορικὰ συμφέροντα τῶν τῆς Ῥωσσίας ὑπηκόων πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως ὑπὸ τῶν Σατραπῶν κατασυντριβόμενα (**Βλ. B. A. La Principauté de Valachie sous le Hospodar Bibesco. pag. 17—19. Bruxelles, 1847**). Ἐκ δὲ τούτων καταφαίνεται πασιφανῶς πόσον ἐπλανήθησαν οἱ εἰπόντες ὅτι ἡ δολόφρων πολιτικὴ τῆς Ῥωσσίας χάριν τοῦ Πανσλαβισμοῦ κατώρθωσεν ἵνα ἐξωσθῇ ἐξ ἐκείνων τῶν χωρῶν ὁ Ἑλληνισμός!! Τὸ γὰρ ὑπὸ τοῦ Βλαδιμηρέσκου ἐξαφθὲν ἐθνικὸν φρόνημα τῶν Βλάχων οὐ συναπώλετο ἐκείνῳ, ἀλλ' ὁσημέραι προΰκυπτεν ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες παραδόξως πρῶτοι ἐξήγειραν ἐναύσαντες αὐτὸ ἐν ταῖς πεπωρωμέναις καρδίαις τοῦ ὄχλου διά τε τῆς ἐξοστρακίσεως ἐκ τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Σλαβονικῆς γλώσσης καὶ τῆς μεταπλάσεως τῆς τοῦ Κυριλλείου ἀλφαβήτου μορφῆς πρὸς τὸ Λατινικώτερον (Βλ. Λόγ. Ἑρμῆν τοῦ ἔτ. **1818**. σελ. **567**), καὶ τῆς διδασκαλίας τῆς Βλαχικῆς γλώσσης ἐν τοῖς Σχολείοις, ἣν οἱ κάτοικοι ἐγίνωσκον μόνον ἐκ τῆς χρήσεως (**Βλ. F. R. Lettres sur la Valachie pag. 108 καὶ 113. Paris, 1821**). Τὸ δὲ τοιοῦτο ἐθνικὸν φρόνημα, ὅπου ἠδύνατο, ἐξεδηλοῦτο συνήθως μετὰ παῤῥησίας κατὰ τῶν Ἑλλήνων. Οὕτω πολὺ πρὸ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως Μυρὼν ὁ Κωστὴν γράψας «Βιβλίον ἱστορικόν, περιέχον τὰς Ἡγεμονείας καὶ διαγωγὰς τῶν ἐν Μολδαβίᾳ ἡγεμονευσάντων Αὐθεντῶν, καὶ ἑτέρων γειτνιαζόντων κατασποράδην· ἀρχόμενον ἀπὸ τοῦ Δραγόση Βόδα, καὶ καθεξῆς περατούμενον μέχρι τοῦ νῦν» (Μετεφράσθη δὲ τοῦτο ἐκ τῆς Μολδαβικῆς γλώσσης προσταγῇ τοῦ ἡγεμόνος Ι. Γρηγορίου Γκίκα Βοεβόδα εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς φωνὴν ὑπὸ τοῦ Σμυρναίου Ἀλεξάνδρου Ἀμηρᾶ ἐν Ἰασίῳ τῷ **1729**· ταύτης δὲ τῆς ἑρμηνείας τὸ χειρόγραφον διατηρεῖται ἐν τῇ τῶν Παρισίων Δημ. Βιβλιοθήκῃ, περὶ οὗ διέλαβε διὰ μακρῶν ὁ σοφὸς Ἄσης. **Βλ. Notices et extraits des Manuscr. de la Biblioth. du Roi etc. T. XI. p. 274—394. Paris, 1827**) πικρῶς κατεφέρετο κατὰ τῶν Ἑλλήνων, ὡς βλαψάντων καιρίως «καὶ τὴν Τσάραν καὶ τοὺς ἄρχοντας αὐτῆς» (Βλ. Notices etc. p. 282). Ἀλλὰ καὶ οἱ ἐν τῇ Πέστῃ τῆς Οὐγκαρίας διατρίβοντες Βλάχοι ἀπέβαλλον ἐκ τῆς Ἐκκλησίας τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, εἰς ἣν ἔκπαλαι ἐτελοῦντο τὰ τῆς θείας μυσταγωγίας, εἰσαγαγόντες

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

αγχίνοια, τὸ *κύει* διὰ τοῦ *γεννᾷ*, τὸ *θεωρῶ* διὰ τοῦ *βλέπω*, καὶ πολλὰ ἄλλα τοιαῦτα προφανέστατα περιέπιπτον ἁμαρτήματα, διὰ τὴν ἀπαιπόλαιον καὶ ἀφιλόσοφον μάθησιν τῆς γλώσσης (α), ἥτις καὶ αὐτὴ προῆλθεν ἐκ τῆς κακίστης συνηθείας, ἣν ἡ βαρβαρότης ἐδίδαξε τοὺς προγενεστέρους, νὰ ἐπισωρεύωσι πολλὰς λέξεις εἰς μίαν καὶ μόνην, ὁπόταν ἡρμήνευον, παντάπασιν ἀσυμφώνους πρὸς τῆς ἑρμηνευομένης τὴν ἔννοιαν, καὶ τοιουτοτρόπως νὰ συγχέωσι τῶν δυστυχῶν μαθητῶν τὰς ἰδέας.

§. ί. Οἱ σημερινοὶ διδάσκαλοι τῆς Ἑλλάδος, ἀξίως τοῦ κοινωφελοῦς αὐτῶν ἐπαγγέλματος, ἐγνώρισαν, ὅτι αἱ λέξεις ἐτάχθησαν εἰς πᾶσαν γλῶσσαν νὰ σημαίνωσι διακεκριμένως ἑκάστη χωριστόν τι σημαινόμενον, καὶ ὅτι τοῦτο μάλιστα ἐπικρατεῖ εἰς τὴν Ἑλληνικήν, ἥτις εἶναι τῶν γλωσσῶν ὅλων ἡ ἀκριβεστάτη καὶ ὀξυτάτη· εἶδον ἐκ πείρας, ὅτι ὀλιγώτατοι συνώνυμοι ὅροι ἀπαντῶνται εἰς αὐτήν, συγκρινόμενοι πρὸς τὴν πολυάριθμον πληθὺν τῶν ἄλλων ὅρων, καὶ αὐτῶν δὲ τούτων τῶν συνωνύμων εὗρηκαν πολλάκις διάφορον τὴν χρῆσιν εἰς τοὺς ἐνδόξους καὶ δοκίμους συγγραφεῖς. Τίς τῶν ἀφιλοσόφων τῆς γλώσσης ἑρμηνευτῶν ἤθελε πιστεύσει, ὅτι τὸ *βαδίζει* καὶ τὸ *πορεύεται*, συνώνυμα ὄντα, ἐκλαμβάνονται ἐνίοτε διαφόρως; καὶ ὅμως τὸ παράδειγμα εὑρίσκεται εἰς τὸν Ξενοφῶντα (β). Διὰ τοῦτο, φίλοι νέοι, ὅσοι τὴν πατρικὴν ἡμῶν γλῶσσαν εἰς τὸ Γυμνάσιον τοῦτο διδάσκεσθε, πρέπει ἀναγκαίως νὰ εὑρίσκητε τὴν ἀκριβῆ καὶ γνησίαν ἑκάστης λέξεως σημασίαν, καὶ ὅταν ἑρμηνεύητε, νὰ ἀντιτάττητε τὴν ἀντίστοιχον εἰς τὴν σημερινὴν ἡμῶν γλῶσσαν, ἢ ἂν τοιαύτη δὲν εὑρίσκηται, νὰ ἐξηγῆτε διὰ παραφράσεως τὴν λέξιν. Τοῦτο πρέπει νὰ κάμνητε, ἐὰν μέλλητε νὰ κατορθώσητέ τι γενναῖον καὶ τῆς τῶν προγόνων δόξης ἄξιον. Ὅστις, φίλοι, δὲν μάθῃ νὰ καταλαμβάνῃ τὰς κυρίας σημασίας τῶν ὀνομάτων, καὶ τὰ πράγματα ἀγνοεῖ καλῶς νὰ μεταχειρισθῇ. Ἡ γνώμη αὕτη δὲν εἶναι ἰδική μου· ἐθέσπισεν αὐτὴν αὐτὴ ἡ φιλοσοφία διὰ τῶν ἀθανάτων στομάτων τῶν προγόνων ἡμῶν (γ). Ἀλλ' ἂς ἐπιστρέψωμεν πάλιν εἰς τὸν προκείμενον τοῦ λόγου σκοπόν.

(α) Σημεῖον εἰδότος τὸ δύνασθαι διδάσκειν. Ἀριστοτ. Μεταφ. Α.

(β) Ἀπομνημ. Β, α, 11 καὶ Κύρου παιδ. Β. γ. 10, 14.

(γ) «Ἄριστα λέγεται παρὰ τοῖς φιλοσόφοις τὸ τοὺς μὴ μανθάνοντας ὀρθῶς ἀκούειν τῶν ὀνομάτων, κακῶς χρῆσθαι καὶ τοῖς πράγμασι». Πλούτ. περὶ Ἴσιδ. καὶ Ὀσίρ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἔφοροι τούτου τοῦ ἔτους ἐψηφίσθησαν:

Χριστόδουλος Ἡσαΐου. Μανώλης Ῥοδοκανάκης. Ἰωσὴφ Μαγγιορά-
κης. Μιχαὴλ Ἀγέλαστος. Μιχαὴλ Δέλτας. Κ. Ῥενιέρος.

Σύμβουλοι δὲ

Νικόλαος Μαυρογορδάτος. Μιχαῆλος Εὐμορφόπωλος. Ἀντώνιος Γαλούσης.

Οὗτοι, φίλοι μου, εἶναι οἱ κανόνες τῆς νεοσυστάτου Ἰωνικῆς Λέ-
σχης, οἵτινες ἐτυπώθησαν εἰς τὴν ἐν Σμύρνῃ μικρὰν τυπογραφίαν ἀπα-
ραλλάκτως καθὼς τοὺς βλέπετε (α), καὶ διεμοιράσθησαν εἰς ἕνα ἕκα-
στον τῶν Μετόχων. Μέτοχοι ἕως τὴν σήμερον εἶναι καταγεγραμμένοι
περίπου ὀγδοήκοντα, ὅλοι ἐκ τῶν χρησιμωτάτων ἐμπόρων Γραικῶν.
Τὸ σύμβολον τῆς εἰς τὴν Λέσχην εἰσόδου εἶναι πινάκιον τετράγωνον
μικρόν, περιγεγραμμένην ἔχον εἰς τὰ ἄκρα σειρὰν ὑπὸ χρίκων ἀλλη-
λουχουμένων συνεστηκυῖαν, καὶ εἰς τὸ μέσον, τοῦ Λεσχαίου ἢ Λεσχη-
νώτου, ὡς ἔλεγον τοὺς τοιούτους οἱ παλαιοὶ Ἴωνες, τὸ ὄνομα· ἡ οἰ-
κία τῆς Λέσχης εἶναι εὐρυχωροτάτη. Εἰ, τὴν εἴσοδον τῆς αἰθούσης
ἐπικρέμαται τὸ πινάκιον τῶν Κανόνων ἔχον κατὰ κορυφῆς ἔμβλημα,
δύω χεῖρας συσφιγγομένας, καὶ ἐπιγραφήν, *Ἀ δὲ χεὶρ τὰν χεῖρα*
νίζει. Εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ προδόμου τῆς μεγάλης Στοᾶς εἶναι αὕτη
ἡ ἐπιγραφή, *Μηδεὶς ἀφιλάνθρωπος εἰσίτω·* ἐπάνω δὲ τῆς θύρας αὐ-
τῆς τῆς Στοᾶς, *Δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη κατεφίλησαν.* Ἡ Στοὰ εἶναι
ἐστολισμένη μὲ καλὰ καὶ καθάρια ἔπιπλα, καὶ θρονία. Γύρωθεν κρέ-
μανται σεμνόταται εἰκόνες· εἰς δὲ τὸ μεταξὺ τῶν εἰκόνων κρέμανται
ἀβάκια μικρὰ μὲ ἐπιγραφὰς φιλοσοφικάς, καὶ τῆς θείας Γραφῆς· οἷον.
Ὁρᾶτε καὶ προσέχετε ἀπὸ τῆς πλεονεξίας· καί, *Δικαιοσύνην μά-*
θετε οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς· καί, *Ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανείζετε*
μηδὲν ἀπελπίζοντες· καί, *Γίνεσθε φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις καὶ ἀκέ-*
ραιοι ὡς αἱ περιστεραί· καί, «*Ὅπως θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ*
ἄνθρωποι καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως· καί, *Σοφίαν καὶ παι-*
δείαν ὁ ἐξουθενῶν ταλαίπωρος· καί, *Πῖα πάντων ἀγαθῶν εὐσέ-*

(α) Σημειωτέον δὲ ὅτι τοῦτο τὸ μικρὸν τυπογραφεῖον συνέστη τῷ 1819 ὑπό τινος Ἰταλοῦ. Καὶ κατὰ τὸ 1813 ὁμογενής τις εἶχε συστήσας ἐν Κουκλουτζᾷ μικρὸν τυπογραφεῖον, ἐξ οὗ προῦκυψε ποιημάτιόν τι τοῦ ἡμετέρου Πατρός. Διελάβομεν δὲ περὶ τούτου ἔν τινι ἀνεκδότῳ ἡμετέρᾳ ἐπιστολιμαίᾳ διατριβῇ πραγματευομένῃ Περὶ τῶν Ἑλληνικῶν τυπογραφείων. Βλ. Πανδώραν. Τόμ. ΙΘ. σελ. 156. Σημ. Ἐκδ.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ἀληθινοῦ τῆς Ἑλλάδος πολίτου εἶναι, νὰ ἴδωμεν ἐπιστρέψασαν εἰς τὴν ἡμετέραν πατρίδα, ὁμοῦ μετὰ τῆς Φιλοσοφίας, καὶ τὴν Ἑλληνικὴν παιδείαν καὶ εὐγλωττίαν. Δίκαιον εἶναι λοιπὸν καὶ πρέπον ὁμοῦ, νὰ ἐντρυφήσωμεν σήμερον εἰς τὴν θεωρίαν τῆς προπατορικῆς ἡμῶν γλώσσης. Τὸ ἐντρύφημα εἶναι γλυκὺ μὲν καὶ πλουσιώτατον καθ' αὑτό, καὶ ἄξιον νὰ εὐχαριστήσῃ τὰς ὀρέξεις καὶ τῶν ἀβροδιαίτων αὐτῶν καὶ περιεργοτάτων περὶ τῆς φιλολογίας τὰ ὄψα· ἀλλ' ὁ ἑστιάτωρ ἐγώ, θέλω παραθέσει αὐτό, ὁποῖον ἡ ἀδυναμία μου μὲ συγχωρήσῃ. Ὥστε ἐάν τινα τέρψιν καὶ ὠφέλειαν αἰσθανθῆτε ἀπὸ τῶν λόγων μου, ταύτην χρεωστεῖτε εἰς τὴν ὑμετέραν πρός με θερμὴν εὔνοιαν (α), ἥτις καὶ ἐμὲ παρορμᾷ καὶ ὑποθερμαίνει νὰ σπουδάσω νὰ εἴπω τι τῆς ὑμετέρας φιλογενείας ἄξιον, καὶ ὑμᾶς μετὰ προσοχῆς νὰ τ' ἀκούσητε.

§. β'. Τὸ πρώτιστον καὶ μέγιστον, ὦ ἄνδρες, τῶν χαρισμάτων, μεθ' ὧν ἐκόσμησεν ὁ ὕψιστος δημιουργὸς τὸ ἀξιόλογον ἔργον τῶν θείων αὐτοῦ χειρῶν, τὸν μικρὸν τοῦτον κόσμον, τὸν ἄνθρωπον, εἶναι ἡ γλῶσσα καὶ ὁ λόγος ὁ προφορικός. Διὰ τῆς γλώσσης ὁ ἄνθρωπος διακρίνεται ἀπὸ τῶν θηρίων καὶ ἀναδείκνυται βασιλεὺς αὐτῶν (β)· διὰ τῆς γλώσσης μανθάνει τέχνας καὶ ἐπιστήμας· διὰ τῆς γλώσσης διδάσκεται τὰ θεῖα καὶ τὰ ἀνθρώπινα· διὰ τῆς γλώσσης ἐμβατεύει εἰς τοὺς οὐρανούς, θεωρεῖ τοὺς ἀστέρας, ἵπταται εἰς τὸν ἀέρα, περιπολεῖ τὸν αἰθέρα, περιηγεῖται τὴν γῆν, ἀνιχνεύει τῆς θαλάσσης τὰ βάθη, περιπατεῖ τὰς ἀβύσσους, διατρέχει τὸν κόσμον· διὰ τῆς γλώσσης τελειοποιεῖ τὸ λογικόν· καὶ φθάνων εἰς τῆς εὐδαιμονίας τὰ ὕψη, φαίνεται τῷ ὄντι εἰκὼν τοῦ ἀοράτου δημιουργοῦ, θεὸς ἐπίγειος, μεγαλουργός, ὑπερθαύμαστος. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ὄργανον τῆς εὐδαιμονίας αὐτοῦ εἶναι ἡ γλῶσσα, φανερὸν εἶναι, ὅτι ὅσον τελειότερον, τόσον εἶναι καὶ πρεπωδέστερον καὶ ἐπωφελέστερον εἰς αὐτόν· ὥστε κατὰ πᾶσαν ἀνάγκην πρέπει νὰ συντείνῃ ὅλας τὰς ψυχικὰς αὐτοῦ δυνάμεις, ἵνα ἐξακριβώνῃ καὶ διατηρῇ αὐτὸ εἰς τὴν ἐνδεχομένην καὶ δυνατὴν τελειότητα. Πρὸς τοῦτο συνηλαύνοντο ἀπὸ τὴν γενεσιουργὸν καὶ παμμήτορα φύσιν ὅλα

(α) Ὁρῶ τῆς τῶν λεγόντων δυνάμεως τοὺς ἀκούοντας τὸ πλεῖστον μέρος κυρίους ὄντας· ὡς γὰρ ἂν ὑμεῖς ἀποδέξησθε καὶ πρὸς ἕκαστον ἔχητ' εὐνοίας, οὕτως ὁ λέγων ἔδοξε φρονεῖν. Δημοσθ. Λόγ. ἐρωτ.

(β) Τοῦτο μόνον, (τὸν λόγον), ἐξ ἁπάντων τῶν ζώων ἴδιον ἔφυμεν ἔχοντες, καὶ τούτῳ πλεονεκτήσαντες καὶ τοῖς ἄλλοις αὐτῶν διηνέγκαμεν. Ἰσοκ. Παννηγ. § ιγ'.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

τὸν σωρὸν ἐνώπιον ὅλων τῶν Περσῶν, καὶ τοῦ Κύρου παρόντος, ὅσον ἠδύνατο καὶ ὅσον ἔφθανεν ἡ φωνή του ἐφώναξε τρίς, ὦ Σόλων! Θαυμάσας λοιπὸν ὁ Κῦρος ἔστειλε νὰ ἐρωτήσωσι αὐτόν, τίς ἄνθρωπος ἦ θεὸς εἶναι οὗτος ὁ Σόλων, τὸν ὁποῖον εἰς τὴν ἐσχάτην του δυστυχίαν μόνον ἐπικαλεῖται; Καὶ ὁ Κροῖσος χωρὶς νὰ κρυφθῇ, ἀπεκρίθη, ὅτι «Οὗτος ὁ ἀνὴρ ἦτο εἷς ἀπὸ τοὺς σοφοὺς τῆς Ἑλλάδος, τὸν ὁποῖον ἐγὼ ἐπροσκάλεσα ὄχι διὰ ν' ἀκούσω οὔτε νὰ μάθω τίποτε παρ' αὐτοῦ ἐξ ὅσων μ' ἐχρειάζοντο, ἀλλὰ διὰ νὰ θεωρήσῃ τὰ πλούτη μου, καὶ νὰ ἀναχωρήσῃ μάρτυς ἐκείνης μου τῆς εὐδαιμονίας, τὴν ὁποίαν, ὡς φαίνεται, μεγαλήτερον κακὸν ἦτο νὰ τὴν στερηθῶ, παρὰ καλὸν νὰ τὴν ἀποκτήσω· διότι ἡ μὲν ἀπόλαυσίς της ἦτον ἀγαθὸν ὑφιστάμενον εἰς λόγους μόνον καὶ εἰς τὴν φαντασίαν, ἡ δὲ στέρησίς της μὲ κατήντησε πραγματικῶς εἰς φοβερὰς δυστυχίας καὶ ἀνιάτους συμφοράς. Διὰ τοῦτο ἐκεῖνος ὁ ἀνὴρ συμπεραίνων ἀπὸ τὴν τότε κατάστασίν μου τὰ σημερινά μου περιστατικὰ μ' ἐπαράγγειλε νὰ συλλογίζωμαι τὰ τέλη μου καὶ νὰ μὴ αὐθαδιάζω ἐπαιρόμενος ἀπὸ λογισμοὺς ἀβεβαίους». Ἀφ' οὗ ταῦτα ἀνεφέρθησαν εἰς τὸν Κῦρον, ἐκεῖνος ὡς σοφώτερος τοῦ Κροίσου, βλέπων μάλιστα καὶ τὸν λόγον τοῦ Σόλωνος βεβαιωμένον ἀπὸ τὸ παράδειγμα, ὄχι μόνον ἀπέλυσε τὸν Κροῖσον, ἀλλὰ καὶ ἐφ' ὅσον ἔζη τὸν ἐτίμησε· καὶ ὁ Σόλων ἐδοξάσθη διότι μ' ἕνα λόγον τὸν μὲν ἕνα τῶν βασιλέων ἔσωσε, τὸν δὲ ἕτερον ἐσωφρόνισε.

§. κθ. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἐστασίαζον εἰς τὴν ἀπουσίαν τοῦ Σόλωνος. Καὶ τῶν μὲν Πεδιέων ἀρχηγὸς ἦτο Λυκοῦργος, τῶν δὲ Παράλων Μεγακλῆς ὁ Ἀλκμαίωνος υἱός. Ὁ δὲ Πεισίστρατος ἦτο κεφαλὴ τῶν Διακρίων, μὲ τοὺς ὁποίους ἦτο ὁ ὄχλος τῶν ἐργατῶν, οἵτινες ἐβαρύνοντο μάλιστα τοὺς πλουσίους. Ὥστε ἡ πόλις ἐφύλαττε μὲν ἀκόμη τοὺς νόμους τοῦ Σόλωνος, ἐπρόσμενον ὅμως ὅλοι νεωτερισμὸν καὶ ἐπόθουν ἄλλην τῆς διοικήσεως κατάστασιν, ἐλπίζοντες ὅτι μὲ τὴν μεταβολὴν θέλουσιν ἀπολαύσει ὄχι ἰσοτιμίαν, ἀλλ' ὑπερτέρησιν καὶ νίκην κατὰ τῶν ἐναντίων των. Εἰς τοιαύτην τῶν πραγμάτων κατάστασιν ἐλθὼν ὁ Σόλων εἰς τὰς Ἀθήνας εἶχε μὲν παρ' ὅλων τιμὴν καὶ σέβας, ἀλλὰ διὰ τὸ γῆρας δὲν ἦτο πλέον δυνατός, οὔτε πρόθυμος νὰ δημηγορῇ καὶ νὰ πράττῃ τι εἰς τὸ Κοινόν. Συντυχαίνων λοιπὸν κατ' ἰδίαν τοὺς προεστῶτας τῶν διαφερομένων μερῶν ἐσπούδαζε νὰ τοὺς διαλλάξῃ καὶ νὰ τοὺς συναρμόσῃ. Προσεῖχε δὲ μάλιστα εἰς τὰς συμβου-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Βιδίνην ὁ Σατράπης ὡς κατάσκοπον ἐφυλάκωσε, καὶ ἐβασάνισε, καὶ μηδὲν ὁμολογήσαντα ἐκρέμασε· τὰ δὲ παρ' αὐτῷ εὑρεθέντα γράμματα καὶ τοῦ ἀνθρώπου τὴν ἱστορίαν ἀπέστειλε πρὸς τὸν ἐπίτροπον τοῦ Σουλτάνου (α). Ὁ δὲ Διερμηνεὺς Ἰωάννης παραλαβὼν τὰ γράμματα καὶ συσκεφθεὶς μετὰ τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου Σούτσου μετέφρασε μὲν καὶ ἡρμήνευσεν, ἀλλ' ὅμως τόσον συνετῶς, ὥστε παρέστησε πρὸς τὸν Ἐπίτροπον καὶ τὸν μυστικὸν σύμβουλον τοῦ Σουλτάνου καὶ δι' αὐτῶν πρὸς τὸν Σουλτάνον, ὅτι τὰ ἐπαναστατικὰ ταῦτα φρονήματα εἶναι ὅμοια πρὸς τὰ τοῦ Ῥήγα τοῦ ἐκ Βελεστίνου τῆς Θετταλίας, ὅστις γελοῖα καὶ ἀνόητα βουλευθεὶς κατὰ τοῦ Μωαμεθανικοῦ Κράτους ἔλαβε τέλος τὴν ἐκδίκησιν ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου. Καὶ τότε μὲν οὕτως ἐπείσθησαν ἢ ἐπροσποιήθησαν οἱ Τοῦρκοι.

§. β'. Ὀλίγας δ' ὕστερον ἡμέρας Ἀσημάκης τις Πελοποννήσιος (β) μυούμενος τῆς ἐπαναστάσεως τὴν μελέτην προσελθὼν πρός τινα τῶν βουλευτῶν Ἀπτή-μπεγιν Λαρισσαῖον ἐμήνυσε τὸ μυστήριον. Ἔλεγε δὲ καὶ πρότερον τοιαῦτά τινα πρὸς τὸν Λαρισσαῖον Ὀθωμανὸν ὁ Ἀσημάκης, ἀλλ' εἰς ἐκεῖνον ἐφαίνετο πάντῃ ξένον τὸ εἶδος τῆς διδασκαλίας τοῦ ἐγχειρήματος, καὶ ἐγέλα μὲν ἀκούων κίτρινα κηρία ἀναπτόμενα καὶ ὅρκους, καὶ μᾶλλον *Φαρμασονίαν* ἐνόμιζε τὴν τοιαύτην διδασκαλίαν. (Μετεῖχε δὲ πολλῶν γνώσεων ἱστορικῶν καὶ ἐθνικῶν ὁ Ἀπτή-μπεγις). Τότε δὲ ὁ προδότης Ἀσημάκης καὶ τὸν ὅρκον μεταφράσας προσέφερε πρὸς τὸν Ὀθωμανόν, καὶ κατὰ παντοίους τρόπους ἠγωνίζετο ἵνα πείσῃ αὐτόν. Ὁ δὲ ἀπελθὼν εἰς τὴν βουλὴν τοῦ Σουλτάνου ἐκοίνωσεν ὅσα ἔμαθεν· οἱ δὲ βουλευταὶ τότε μὲν εἶπον εἰς τὸν Ἀπτήν, ὅτι ταῦτα εἶναι μάταιοι φόβοι καὶ φλυαρίαι φαρμασονικαί· εἰ δὲ καὶ εἶναί τις μελέτη ἐπαναστάσεως, πρέπει νὰ φυλαχθῇ μυστικὴ ἵνα μὴ

(α) Ἐξιστόρησε τὰ περὶ τοῦ Θετταλοῦ Ἀριστείδου Παπᾶ οὐ πάνυ ἀκριβῶς ὁ ἐλλόγιμος Ἰωάν. Φιλήμων (Δοκίμ. περὶ τῆς Ἑλλην. ἐπαναστ. Τόμ. Β. σελ. 90—92). Σημ. Ἐκδ.—(β) Ἀσημάκη Θεοδώρου τοῦ Πελοποννησίου προδότου τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως ἡ διαθήκη καὶ ἐξομολογήσεις, γεγραμμέναι τῷ 1823 Φεβρ. 3 ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπ' αὐτοῦ καθειργμένου ἐν τῷ φούρνῳ τοῦ Βοστανζίμπαση πρὶν θανατωθῇ, ὁμοῦ δὲ καὶ τὸ σχέδιον, ὅπερ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ Σουλτάνου συντάξας ὑπέβαλε πρὸς ὑποζύγωσιν πάλιν τῆς Ἑλλάδος· πάντα ταῦτα εὑρεθέντα γεγραμμένα ἐν τοῖς ἀγράφοις φύλλοις ἀντιτύπου τινὸς τῆς μεταφράσεως τῆς τοῦ Σαβίου Ἠθικῆς ἐξεδόθησαν τῷ 1824 ἐν τῇ ἐφημερίδι Φίλῳ τοῦ Νόμου (ἀριθ. 48)· ἐτυπώθησαν δὲ καὶ ἰδίᾳ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐν Ὕδρᾳ (βλ. ἀριθ. 57 τῆς αὐτῆς ἐφημερίδος). Σημ. Ἐκδ.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΓΓΕΛΙΑ.

Δημοσιεύσαντες μέχρι τοῦδε τρεῖς τόμους τῶν Σωζομένων Ἐκκλησιαστ συγγραμμάτων τοῦ ἀοιδίμου ἡμῶν Πατρὸς διεκόψαμεν πρὸ ὥραν τὴν συνέχειαν τῆς ἐκδόσεως αὐτῶν ἄλλως τε καὶ πειθόμενοι εἰς φιλοκάλων ἀνδρῶν φιλικὰς προτροπὰς ἵνα καὶ ἐκ τῶν Φιλολογικῶν αὐτοῦ ἔργων εὐπόριστα καταστήσωμεν τά τε ἀνέκδοτα σωζόμενα καὶ τὰ ἤδη σπάνια καταστάντα, τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν τροφὴν οὐ μόνον τῶν ἐν Σμύρνῃ μαθητευσάντων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἐκπαιδευθέντων. Τούτων ἕνεκα ἐκδίδομεν ἐκ τῶν Σωζομένων Φιλολογικῶν συγγραμμάτων τὸν πρῶτον τόμον περιέχοντα ὅσους εὕρομεν ἐκ τῶν ἐν τῷ Φιλολογ. Γυμνασίῳ τῆς Σμύρνης ἐκφωνηθέντων λόγων, Ἑρμηνείαν δύω ἐκ τῶν βίων τοῦ Πλουτάρχου, τὸν κατὰ Μολιέρον Φιλάργυρον καὶ ἄλλα τινὰ ἐκδεδομένα καὶ ἀνέκδοτα. Ἀπαρτισθήσεται δὲ ὅλη ἡ σειρὰ τῶν Φιλολογ. συγγραμμάτων ἐκ τόμων ἓξ, ἑκάστου τεύχους συγκειμένου ἐκ 30 καὶ ἐπέκεινα τυπογραφικῶν τετραδίων. Ὁ δεύτερος τόμος περιέχει τὰ Γραμματικά. Ὁ τρίτος τὰς ἐπιστολάς. Ὁ τέταρτος ποιήματα καὶ ἄλλα τινά. Ὁ δὲ, τέλος, πέμπτος καὶ ἕκτος τὸ περὶ συγγενείας τῆς Σλαβονορωσσικῆς γλώσσης πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν καὶ τὸ περὶ γνησίας προφορᾶς τῆς Ἑλληνικ. γλώσσης βιβλίον. Τιμᾶται δὲ ἕκαστος τόμος δραχμῶν ἑλληνικῶν δέκα (ἤτοι 10 φράγκ.). Πεποίθαμεν δὲ ὅτι οἱ φιλομαθεῖς καὶ ζηλωταὶ τῆς γνησίας τοῦ Ἔθνους ἡμῶν ἀναπτύξεως καὶ προόδου συντελέσουσι διὰ τῆς συνδρομῆς αὐτῶν πρὸς ταχυτέραν τοῦ ἔργου περαίωσιν. Διὸ παρακαλοῦμεν αὐτοὺς ἵνα καταγράψωσιν ὧδε τὰ ὀνόματα αὐτῶν εὐκρινῶς, ὅπως κατατάξωμεν αὐτὰ ἐν τῷ τέλει τοῦ πρώτου τόμου τοῦ ὑπὸ τὰ πιεστήρια κειμένου καὶ μετ' ὀλίγον ἀπολυθησομένου.

Ἀθήνησι τῇ 10 Ἰουλίου 1870.

Σ. Κ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ.

Τιμὴ τοῦ Α'. Τόμου

Διὰ τὴν Ἑλλάδα	Φράγκ.	10
Διὰ τὴν Τουρκίαν	»	11
Διὰ τὴν Βλαχίαν καὶ Γερμανίαν.	»	12
Διὰ τὴν Ῥωσσίαν	»	12
Διὰ τὴν Ἀγγλίαν λίρας ἀγγλικ.	»	½

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τις), ἦσαν οἱ τάφοι τῶν πολιτῶν. Κατὰ τὸ 1615 ἀνεκάλυψεν ὁ Περιηγητὴς Πούρνελος πολλὰς ἐπιγραφὰς τούτων τῶν τάφων πλησίον τοῦ χωρίου Ἰσσηκλάρι (Λαμπηδόνων) πέραν τοῦ Μέλητος κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς Μαγνησίας (α). Ἀπὸ τὸ τεῖχος καὶ τὸ θέατρον καὶ τὰς ἄλλας λαμπρὰς τῆς Σμύρνης οἰκοδομάς, ἐκτίσθησαν ἔπειτα λουτρά, καὶ ξενοδοχεῖα, οἷον τὸ Βεζιρχάνιον καὶ ἄλλα, καὶ τὸ παλαιὸν ἐμπορεῖον τὸ Βεζεστένιον, τὸ ὁποῖον εἰς τὰ 1675 δὲν ἦτο ἀκόμη τελειωμένον (β). Ὁ Χάντλερος μᾶς βεβαιόνει, ὅτι κατὰ τὴν ῥηθεῖσαν ἐποχὴν ἐσώζοντο ἀκόμη εἰς τὸ σήμερον ὀνομαζόμενον Τρίστρατον πολλὰ ἀξιοθέατα ἐρείπια τοῦ παλαιοῦ Γυμνασίου τῆς Σμύρνης, τὸ ὁποῖον μνημονεύει ὁ Στράβων (γ). Ἀλλὰ καὶ τώρα σκάπτοντες πολλοὶ πρὸς οἰκοδομὴν νέων οἰκιῶν, εὑρίσκουσιν εἰς τὰ θεμέλια στήλας, καὶ ἀγάλματα, καὶ θήκας, καὶ ὑποστύλια, καὶ μάρμαρα, μνημεῖα τῆς παλαιᾶς δόξης τῆς Σμύρνης. Κἀμμία ἄλλη πόλις Ἑλληνική, λέγει ὁ Χάντλερος, δὲν συνεισέφερεν εἰς τὰ ταμεῖα τῆς ἀρχαιολογίας, τόσα νομίσματα, καὶ ἀγάλματα, καὶ ἐπιγραφάς, ὡς ἡ πολυπαθεστάτη Σμύρνα.

§. ιθ'. Μ' ὅλας ταύτας τὰς δυστυχίας της ἡ πόλις αὕτη ἤρχισε πάλιν νὰ ἀνθῇ. Κατὰ τὸ 1717, ἕνα δηλαδὴ ὁλόκληρον αἰῶνα πρὸ τῆς σημερινῆς ἐποχῆς μας, ὁ Τουρνεφόρτιος ἠρίθμει κατοίκους τῆς Σμύρνης δεκαπέντε χιλιάδας Ὀθωμανούς, δέκα χιλιάδας Γραικούς, χιλίους ὀκτακοσίους Ἰουδαίους, διακοσίους Ἀρμενίους, καὶ ἄλλους τόσους Φράγκους (δ). Τώρα ὁ ἀριθμὸς τῶν κατοίκων τῆς πόλεως ταύτης ἀναβαίνει εἰς ἑκατὸν πεντήκοντα χιλιάδας, τῶν ὁποίων τὰ δύω πέμπτα περίπου εἶναι Γραικοί (ε). Ἡ γλυκύτης τοῦ Ἰωνικοῦ κλίματος, τὸ εὔκρατον τοῦ ἀέρος (ζ), ἡ ἀφθονία καὶ ποικιλία τῶν τροφῶν (η), ἡ ἐλευ-

---

(α) Wheler. pag. 243. Spon. Tom. 1. pag. 130, καὶ 310, Pococke. pag. 93. καὶ Chandler T. 1. p. 141.—(β) Βλ. Spon Voyage T. 1. p. 305. Ἀπὸ τὰ ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν κτισθέντα δημόσια οἰκοδομήματα ἀριθμοῦνται τώρα εἴκοσι μεγάλα Τσαμία· δύω ἐμπορεῖα ἢ Βεζεστένια, εἰκοσιπέντε εὐρύχωρα Λουτρά, πεντήκοντα ξενοδοχεῖα, τῶν ὁποίων ὑπερέχουσι μάλιστα τὸ μεγάλον Βεζιρχάνιον, τοῦ Δερβίσογλου τὸ χάνιον, καὶ τὸ τοῦ Καραοσμάνογλου.—(γ) Γεωγρ. ΙΓ. σελ. 634, 646.—(δ) Βλ. Tournefort Voyage Lettr. XXI.—(ε) Ἤδη δὲ ὁ ἀριθμὸς τῶν κατοίκων συμποσοῦται εἰς 187 χιλιάδας, ἐξ ὧν αἱ 75 χιλιάδες εἰσὶ Γραικοί, κατὰ τὸν Σλαάρσιον, ὅστις καὶ πίνακα συγκριτικὸν τῶν κατοίκων ἀπὸ τοῦ 1631 μέχρι τοῦ 1868 κατέταξεν ἐν ταῖς παρεκβολαῖς αὐτοῦ (βλ. Slaars l. c. p. 138—143). Σημ. Ἐκδ.—(ζ) Βλ. Ἀριστείδ. Τόμ. Α. σελ. 406.—(η) Τὰ φαγώσιμα προϊόντα τῆς Σμύρνης ἐκ μὲν τῆς ξηρᾶς εἶναι κάλλιστα σταφύλια, καὶ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ἔφορον τῆς νήσου, ἐκ τῆς ὁποίας καὶ Παφία καὶ Ἰδαλία, καὶ Κύπρις, κατά τινων τὴν γνώμην, ὠνομάζετο.

Σελ. 128. στίχ. 2. διὰ τῆς χρονολογίας νὰ ἐξελέγξωσι). Κατὰ τούτων τὴν γνώμην ὁ Σόλων ἀπέθανε τῷ β΄. ἔτει τῆς ΝΑ. Ὀλυμπιάδος, τῷ 559 π. Χ. Ὁ δὲ Κροῖσος ἐβασίλευσε μὲν τῷ ά. ἔτει τῆς ΝΤ. Ὀλυμπιάδος ἦγουν 22 ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σόλωνος. Ἀλλ' οἱ χρονολογικοὶ πίνακες τῶν παλαιῶν δὲν εἶναι τόσον ἀκριβεῖς, καὶ ἡ τοιαύτη χρονολογία ἐπιστηρίζεται μόνον εἰς εἰκασμούς, οἵτινες δὲν δύνανται νὰ ἀναιρῶσι τὴν ὑπὸ πολλῶν ὁμολογουμένην ἱστορικὴν ἀλήθειαν. Τὴν μετὰ τοῦ Κροίσου συνομιλίαν τοῦ Σόλωνος, καὶ τὴν ἱστορίαν τοῦ Τέλλου, καὶ τῶν δύω Ἀργείων ἀδελφῶν διηγεῖται μὲ ἴσην ἔκτασιν καὶ εὐφράδειαν ὁ Ἡρόδοτος (Α. 29—33).

Σελ. 129. στίχ. 25. τῶν ἀγωνιζομένων ἀκόμη). Ἤγουν τὸ νὰ καλοτυχίζῃ τις τοὺς ἔτι ζῶντας ἀνθρώπους, εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ νὰ ἀνακηρύττῃ καὶ νὰ στεφανόνῃ ὡς νικητὰς ἀνθρώπους ἀγωνιζομένους ἔτι, πρὶν φθάσωσιν εἰς τῶν ἀγώνων τὸ τέλος. Τὸ τέλος, ἂν ἦναι καλόν, στεφανόνει καὶ τοὺς ἀγῶνας καὶ τὴν ζωήν.

Σελ. 131. στίχ. 1. ἐφαίνετο ὁ Πεισίστρατος). Καὶ τὰ κατὰ τὸν Πεισίστρατον διηγεῖται ὁ Ἡρόδοτος (Α. 59—60). Οἱ δὲ πένητες τοὺς ὁποίους ἐβοήθει ὁ Πεισίστρατος εἰς τὰς Ἀθήνας ἦσαν ἄνθρωποι πτωχοὶ μέν, ἀλλ' ἐργατικοὶ καὶ φιλόπονοι, ὄχι ἄθλιοι ψωμοζῆται· ψωμοζήτης ἀργὸς εἰς ἐκείνους τοὺς καιρούς, ὡς βεβαιόνει ὁ Ἰσοκράτης (Ἀρεοπαγ. §. ιζ), δὲν ἐφαίνετο εἰς τὰς Ἀθήνας. Διότι ὁ κατὰ τῆς ἀργίας νόμος ἐπὶ μὲν τοῦ Δράκοντος ἐκόλαζε τοὺς ἀκαμάτας μὲ ἀτίμωσιν, ἐπὶ δὲ τοῦ Σόλωνος ἐτιμώρει μὲ ἀτίμωσιν, ἂν τρίς τις κατεδικάζετο ἐπὶ ἀργίᾳ (Πολυδ. Η. ς).

Στίχ. 16. Θέσπις). Ἤκμαζεν εἰς τὰς Ἀθήνας τῷ 580 π. Χ. Διεμόρφωσε τὴν τραγῳδίαν, διότι πρῶτος αὐτὸς εἰσήγαγε τὸν χορόν, καὶ ἐμόρφωσε τὸν μῦθον τῆς πράξεως. Ἡ δὲ ἀρχὴ τῆς τραγῳδίας ἦτο πρὸ τοῦ Θέσπιδος «παλαιὸν εὕρημα τῆς πόλεως», ὡς λέγει ὁ Πλάτων (Μίνωϊ. σελ. 142. Βλ. ἡμετέρ. Γραμματικ. Βιβλ. Β. Τμ. Γ. κεφ. α, ς). Ἐναγώνιον δὲ ἄμιλλαν ἐννοεῖ ὁ Πλούταρχος τὴν ὕστερον γεννηθεῖσαν μεταξὺ τῶν τραγῳδοποιῶν ἄμιλλαν, οἵτινες ἠγωνίζοντο πρὸς ἀλλήλους διὰ τῆς Τετραλογίας, διδάσκοντες δηλονότι τέσσαρα δράματα, τῶν ὁποίων τὸ τελευταῖον ἦτο σατυρικὸν (Λαέρτ. Γ. §. 35. Σχολ. Ἀριστοφ. Βατρ. 1114). Πρώτη δὲ τοῦ Θέσπιδος τραγῳδία κατά τινας ἦτο ἡ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

στατῶν· οἱ δὲ Δημογέροντες πρὸς μὲν τοὺς δύω ἐπισημοτάτους πρεσβεύτας εἶπον ὅτι ὄχι μόνον δὲν θέλουσιν ἀνακατωθῆ, ἀλλὰ θέλουσι διορθώτει τὸ πρᾶγμα. Κρύφα δὲ τῇ ὑστεραίᾳ ἐπεμψαν εἰς τὴν Παναγιότητά του τὴν ἀναφορὰν τῶν συντεχνιῶν περικλείσαντες εἰς ἴδιον γράμμα. Τὸ πρᾶγμα ἔγεινεν εὐθὺς γνωστόν, καί τινες ἐπιπλήξαντες τοὺς Δημογέροντας διὰ τί νὰ γράψωσιν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἤκουσαν εἰς ἀπόκρισιν, ὅτι «εἴδησιν μόνον ἐδωκαν τῇ Παναγιότητί του περὶ τῶν τρεχόντων, καὶ ὅτι θέλουσιν ἀκολουθήσει εἰς ὅ,τι κρίνει ἡ Παναγιότης του εὔλογον». Οὕτως ἐκήρυττον καὶ οἱ ἐσναφιῶται, λέγοντες ὅτι «ἂν ἡ Παναγιότης του εἰπῇ καλὸν τὸν Οἰκονόμον θέλουσι τὸν δεχθῇ καὶ αὐτοί». Τούτων συμβαινόντων οἱ δύο γέροντες Παῦλος Ὄμηρος καὶ Χ. Παναγ. Μουντάνιαλης παρεκάλεσαν τὴν εἰσέτι ἐδῶ διατρίβουσαν Πανιερότητά του, τὸν ἅγιον Σμύρνης, νὰ διορθώσῃ τὸ πρᾶγμα, πλὴν ἔλαβον εἰς ἀπόκρισιν, ὅτι «δὲν ἀνακατόνεται ἡ Πανιερότης του εἰς παρόμοια πράγματα». Καὶ μετ' ὀλίγον ἀνεχώρησεν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἡ Πανιερότης του. Ὥστε δὲν ἔμεινεν ἐλπὶς ἄλλη πλὴν ἡ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως κρίσις καὶ ἀπόφασις, ἥτις γενικῶς περιεμένετο ὡς Θεοῦ φωνή, ἵνα κατευνάσῃ τὸν κλύδωνα. Ἐν τούτοις ὁ παναγιώτατος Πατριάρχης κατανοήσας καὶ ἐκ τῆς δευτέρας ἀναφορᾶς τῆς τῶν συντεχνιῶν πόθεν καὶ πῶς κινοῦνται οἱ διῶκται τοῦ Οἰκονόμου, ἐξέδωκε τῇ κζ Ἰουνίου ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς προκρίτους, ἐπιπλήττουσαν τοὺς παρὰ λόγον ἀντιφερομένους πρὸς τὸν διδάσκαλον, καὶ παρακελευομένην ὥστε ἀφέντες τὰ σατανικὰ ταῦτα κινήματα νὰ ἡσυχάσωσιν ἐξ ἀποφάσεως (α).

§. έ. Ἦλθε λοιπὸν αὕτη ἡ τοσοῦτον ἐπιθυμουμένη πατριαρχικὴ ἐπιστολὴ τῇ ιέ Ἰουλίου διὰ τοῦ ταχυδρόμου. Εἶχε δὲ φθάσει πρότερον ἐδῶ καὶ ὁ εἰς Μαγνησίαν διατρίβων διδάσκαλος Οἰκονόμος, κατ' ἐπιταγὴν νὰ ἀκολουθῇ τὸ ἔργον του. Τὴν ἐπιστολὴν δὲ ταύτην ἔπεμψεν ἡ Παναγιότης του πρὸς τὸν Χ: Παναγ. Μουντάνιαλην διορίζουσαν τὴν τιμιότητά του δι' ἰδιαιτέρας ἐπιστολῆς νὰ συνάξῃ τοὺς προκρίτους καὶ τοὺς Δεπουτάτους καὶ τοὺς Δημογέροντας, ὥστε νὰ ἀναγνωσθῇ ἡ ἐπιστολή, καὶ νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς διαλλαγῆς ἐξάπαντος. Τὸ πρᾶγμα προὐξένησε γενικὴν χαράν, προσδοκώντων ἁπάντων τὴν λύσιν τῶν κακῶν. Ὁ

(α) Βλ. Τὴν Πατριαρχικὴν ταύτην ἐπιστολὴν ἐν Ἀγγελοπούλου Τὰ κατὰ τὸν ἀοίδιμ. Πατριάρχ. Κωνσταντινουπ. Γρηγόριον τὸν Ε'. Τόμ. Α. σελ. 155. ἐν Ἀθήναις, 1865. Σημ. Ἐκδ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Ναίσκε, ἔχω δίκαιον, κ' ἐγὼ τὸ 'ξεύρω. Τοῦτο πρέπει νὰ κάμωμε. Πῶς ὅμως ναὕρωμε τὸν τρόπο. Γιὰ σταθῆτε! — Ἂν εἴχαμε κἀμμιὰ γυναῖκα ἡλικιωμένη, τῆς τέχνης μου, νὰ 'μποροῦσε νὰ ὑποκριθῇ πῶς εἶναι κἀμμιὰ 'Αρχόντισσα νεοφερμένη ἀπὸ τὴν Πόλι. Νὰ ἔχῃ κ' ἑτοιμασμένην πρὸς ὥραν ἀρκετὴν συνοδίαν, τότε 'μποροῦσα 'γὼ νὰ κάμω τὸν Κύριν σου νὰ πιστεύσῃ, ὅτι εἶναι πλουσία μ' ἑκατὸν χιλιάδες γρόσσα προῖκα, ἐξω τῶν ὑποστατικῶν της, καὶ ὅτι εἶναι τρελὴ ἀπὸ τὸν ἔρωτά του, καὶ θέλει νὰ τὸν ἐπάρῃ ἄνδρα. Εἰς ἕνα τέτοιο πρόβλημα, δὲν ἀμφιβάλω, ὅτι ἔδινε τ' αὐτί του μετὰ χαρᾶς, καὶ τότε 'φαίνομεν τὸ παννί μας. 'Αληθινά, παιδί μου, ὁ πατέρας σου σὲ ἀγαπᾷ πολύ, τὸ 'ξεύρω. 'Αγαπᾷ ὅμως κομμάτι περισσότερο τ' ἀσπρουλάκια. Καὶ ὅταν, ἀπατημένος ἀπὸ τὸ δόλωμα τοῦτο, συγκατανεύσῃ μιὰ φορὰν εἰς τὸν σκοπόν σου, δέν μας μέλει ὕστερα 'σὰν τὸ νοιώσῃ πῶς γελάσθηκεν, ὅταν θὲ νὰ 'δῇ τῆς 'Αρχόντισσας τὰ πλούτη.

Κλεάνθης.

Ὅλ' αὐτὰ πολλὰ καλὰ τὰ ἐστοχάσθης!

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Ἄφες μ' ἐμένα γιὰ τέτοιαις δουλειαίς! Τώρα 'θυμήθηκα μιὰ φιλινάδα μου, ἡ ὁποία θὲ νὰ μᾶς χρησιμεύσῃ. Ἔχω καλαὶς ὀλπίδαις. Σὲ μιὰ ὥρα γίνονται πολλὰ πράματα.

Ἡ νύχτα 'πίσκοπον γεννᾷ κιαὐγὴ Μητροπολίτην.

Κλεάνθης.

Ἄχ! Κερὰ Σοφουλιώ! ἂν κατορθώσῃς τὸ πρᾶγμα, πρόσμεινε βεβαίως τὴν εὐχάριστον ἀνταμοιβήν μου. 'Αλλ', ὦ γλυκυτάτη Χαρίκλεια, ἂς ἀρχήσωμεν ἡμεῖς ἐν τοσούτῳ νὰ κερδαίνωμεν τὴν καρδίαν τῆς μητρός σου! Τοῦτο εἶναι τὸ πρώτιστον καὶ ἀναγκαιότατον. Σὲ παρακαλῶ θερμῶς! βάλε ὅλα τὰ δυνατά σου. Μεταχειρίσου πρὸς βοήθειάν σου τὴν μητρικήν της φιλοστοργίαν. Δεῖξε ὅλας τὰς χάριτας τῆς εὐγλωττίας σοὺ, ὅλα τὰ θέλγητρα, μὲ τὰ ὁποῖα ἐστόλισεν ὁ Οὐρανὸς τὸ στόμα σου καὶ τοὺς ὀφθαλμούς σου! Μὴ λησμονήσῃς κἀμμίαν ἀπὸ τὰς κατανυκτικὰς ἐκείνας φιλοφροσύνας, μὲ τὰς ὁποίας τὰ τέκνα θριαμβεύουν εἰς τῶν γονέων τὰς ψυχάς. Βρέξε διὰ χάριν μοῦ, μὲ τὰ τρυφερά σου δάκρυα τὰ μητρικά της στήθη. Τὰ δάκρυα μαλακόνουν πολλάκις καὶ τὰς πέτρας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ψυχῶν ὠφέλειαν. Τοῦτο ἔχεις πρὸς τὸ παρὸν ἀῤῥαβῶνα καὶ προοίμιον καὶ ἄλλων βραβείων, τὰ ὁποῖα τὸ Γένος καὶ ἡ Ἐκκλησία σὲ ἑτοιμάζει ». Ἁπαντῶν δὲ ὁ Οἰκονόμος πρὸς ταύτην τοῦ θειοτάτου Πατριάρχου τὴν προσλαλιὰν εἶπε· » Θειότατε Δέσποτα, καὶ ἁγιωτάτη Σύνοδος! Ἐγὼ νομίζω καὶ πέπεισμαι καλῶς, ὅτι χρέος, ἁπάντων χρεῶν δικαιότατον, ἐπίκειται εἰς ἕκαστον τῶν εὐσεβῶν ὁμογενῶν μας νὰ χρησιμεύῃ τὰ δυνατὰ πρός τε τὴν ὠφέλειαν τῶν ὁμογενῶν, καὶ πρὸς ὑπηρεσίαν τῆς κοινῆς τῶν ὀρθοδόξων τροφοῦ καὶ μητρὸς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Τοῦτο παραγγέλλει ῥητῶς ὁ Διδάσκαλος τῶν ἐθνῶν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καὶ πρὸς πάντας μὲν ἁπλῶς τοὺς εὐσεβεῖς ἰδιαίτερα δὲ πρὸς τοὺς διδασκάλους· « Ἕκαστος ὑμῶν λόγον ἔχει, πρᾶξιν ἔχει, σοφίαν ἔχει, πάντα πρὸς οἰκοδομὴν τοῦ πλησίον γινέσθω ». Διὰ τοῦτο καὶ ὁ μικρὸς ἐγώ, ταχθεὶς ὑπὸ τῆς θείας προνοίας εἰς τὸ τῆς Διδασκαλίας ἐπάγγελμα ἐσπούδασα νὰ ἐκπληρώσω, ὅσον ἐνεχώρουν τῶν μικρῶν δυνάμεών μου τὰ μέτρα, πολλὰ ὀλίγον χρέος, ἀφ' ὅτι ὀφείλω εἰς τὴν μεγίστην μου εὐεργέτιν καὶ τροφὸν τὴν καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν. Ἐὰν ἔγεινε καλόν τι εἰς τοὺς ὁμογενεῖς δι' ἐμοῦ, τοῦτο ἀνήκει εἰς τὸν οὐράνιον τῶν ἀγαθῶν θησαυρὸν καὶ εἰς τὰς εὐχὰς τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας. Ἐὰν ὑπέμεινα διωγμούς, τοῦτο προῆλθεν ἐκ τῶν ἰδίων ἁμαρτιῶν μου. Δὲν ἔχω οὐδὲν νὰ παραπονεθῶ κατά τινος ἀδελφοῦ μου. Κύριος ὁ Θεὸς εὐλογήσαι αὐτοὺς καὶ ἁγιάσαι αὐτοὺς (ταῦτα δὲ λέγων ἐδάκρυσε· συνεδράκρυσαν δὲ καὶ τῶν Ἀρχιερέων οἱ παρακαθήμενοι). Πρὸς δὲ τὰς περὶ ἐμὲ τὸν ἀσθενῆ καὶ μικρὸν μεγάλας τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους τιμὰς εὐγνωμονῶ διὰ βίου. Προσκυνῶ τὴν ὑμετέραν θειοτάτην Παναγιότητα καὶ τὴν ἁγίαν καὶ ἱερὰν Σύνοδον. Εὐχαριστῶ μετ' ἄκρας ταπεινώσεως τὸν ἐκλαμπρότατον καὶ φιλομουσότατον προστάτην τοῦ Γένους τὸν μέγαν Διερμηνέα καὶ ὅλους τοῦ Γένους τοὺς θεοφρουρήτους προύχοντας. Κηρύττω πρὸς πάντας μὲ τὴν ἀσθενῆ μου φωνὴν τὸ μεγαλουργὸν καὶ φιλάδελφον καὶ φιλόμουσον ὑμῶν ἦθος διὰ τοῦ ὁποίου διεγείρετε τοὺς ῥαθύμους, ἐγκαρδιόνετε τοὺς συνεσταλμένους, στηρίζετε τοὺς προθύμους, ἐξάπτετε τῶν πάντων τὸν ζῆλον πρὸς τὴν τοῦ Γένους ὠφέλειαν. Ἀλλὰ σὺν πᾶσι τούτοις δέομαι, Παναγιώτ. Δέσποτα καὶ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος, πάνυ δέομαι, μὴ ἐπιφορτίσητε εἰς ἐμὲ τὸν ἀσθενῆ τὴν μεγάλην εἰς τὴν μεγάλην Ἐκκλησίαν διακονίαν τοῦ κηρύγματος. Ἄλλον προχειρίσασθε ἱκανὸν νὰ βαστάσῃ τὸ βάρος τοῦ ἐπαγγέλματος. Εἰς τὴν μεγάλην ταύτην

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ιβ'. καὶ κγ'. ἀλλὰ κατ' ἀφαίρεσιν ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς τριακοστῆς· ἵνα τὴν κά· ἔλεγε ἐννάτην φθίνοντος, καὶ τὴν κβ'. ὀγδόην φθίνοντος, καὶ τὴν κγ'. ἑβδόμην φθίνοντος, καὶ οὕτως ἐφεξῆς· τὸ δὲ φθίνοντος ἐσήμαινε τὸ τελευταῖον τρίτον τοῦ μηνός, ὡς τὸ μεσοῦντος ἐπροστίθετο ὡς τὸ δεύτερον τρίτον, καὶ τὸ ἱσταμένου εἰς τὸ πρῶτον τρίτον τοῦ μηνός. Οὕτως ἔλεγον τὴν πέμπτην τοῦ μηνὸς ἑ. ἱσταμένου, τὴν δὲ δεκάτην πέμπτην ἑ. μεσοῦντος, τὴν δὲ εἰκοστὴν πέμπτην ἑ. φθίνοντος. Ἀλλὰ περὶ τοῦ τρόπου τῆς τοιαύτης ἀριθμήσεως τῶν μηνῶν βλ. σχόλ. Ἀριστοφ. Νεφέλ. στίχ. 1130, καὶ Θεόδ. Γαζῆν περὶ μηνῶν. Ἡ δὲ τελευταία τοῦ μηνὸς ἡ ἕνη καὶ νέα ἐλέγετο συνήθως καὶ τριακάς, κἂν ὁ μὴν εἶχεν ἐνίοτε ἡμέρας 29 (βλ. Πρόκλ. καὶ Τζέτζ. εἰς Ἡσιόδ. Ἔργ. καὶ ἡμέρ. στίχ. 2).

Σελ. 127. στίχ. 12. ’ς τὸν αἰγιαλὸν Κανώβου). Κάνωβος νῆσος καὶ πόλις παλαιὰ τῆς Αἰγύπτου (Διον. Περιήγ. 12 καὶ Εὐστάθ. σχολ.), ἥτις προσχωθεῖσα τώρα εἶναι συνημμένη μὲ τὴν ξηράν. Ταύτης πλησίον ἐκβάλλει εἰς τὴν θάλασσαν ἓν ἀπὸ τὰ τρία μεγάλα ῥεύματα τοῦ Νείλου, ἀπ' αὐτῆς λεγόμενον στόμα Κανωβικὸν (Ἡρόδ. Β. 97. 113) καὶ Ναυκράτιον καὶ Ἡρακλεωτικόν. Πρὸς τοῦτο τὸ στόμα ἐκτίσθη ὕστερον ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἡ περίφημος Ἀλεξάνδρεια (Παυσαν. Ε. κα). Τῆς δὲ παλαιᾶς Κανώβου τὸν τόπον ἐπέχουσι τὰ σήμερον λεγόμενα Ἀβουκέρια. Ὡσαύτως καὶ Σάϊς καὶ Ἡλιούπολις εἶναι πόλεις τῆς Αἰγύπτου, ὅπου ἦσαν τῶν Αἰγυπτίων οἱ λογιώτατοι (Ἡρόδ. Β. 3. 62. 130). Περὶ τῆς Ἀτλαντίδος νήσου λέγομεν παρακατιόντες.

Στίχ. 29. Σόλους). Δύω πόλεις μνημονεύονται τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος ἀξιόλογοι, μία οἱ Σόλοι τῆς Κύπρου, πρὸς ἀνατολὰς κειμένη τῆς Πάφου, τῆς ὁποίας οἱ πολῖται κατὰ τὸν Γεωγράφον (ΙΔ. σελ. 653) ἐλέγοντο Σόλιοι, καὶ ἑτέρα πόλις τῆς Κιλικίας, τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι ἐλέγοντο Σολεῖς. Ταύτης ἦσαν πολῖται Χρύσιππος ὁ Στωϊκός, καὶ Φιλήμων ὁ κωμικός, καὶ Ἄρατος ὁ διὰ στίχων συγγράψας τὰ ἀστρονομικὰ φαινόμενα. Καὶ ταύτης τῆς πόλεως οἰκιστὴν ὁ Ἀαέρτιος (Α. 6. 4. Ιρβλ. καὶ Στ. Βυζάντ. λ. Σόλοι) νομίζει τὸν Σόλωνα, καὶ ὅτι οἱ πρῶτοι κάτοικοι αὐτῆς ἦσαν Ἀθηναῖοι, οἵτινες μὲ τὸν καιρὸν διαφθείραντες τὴν ἀκρίβειαν τῆς γλώσσης, ἐγέννησαν τὸν Σολοικισμόν. Ἀλλὰ τὴν πόλιν ταύτην ὁ Γεωγράφος λέγει κτίσμα τῶν ἐκ Λίνδου Ῥοδίων καὶ Ἀχαιῶν (ΙΔ. σελ. 671).

Στίχ. 34. Ἐμὲ δὲ ἡ Ἀφροδίτη). Ἐπικαλεῖται τὴν Ἀφροδίτην ὡς

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ῶν κατηχητικῶν καὶ παραινετικῶν διδασκαλιῶν πρέπει ὁ ἱερὸς ποιητὴν νὰ ἔχῃ τὴν Ἑλληνικὴν σοφίαν ὑπηρέτιδα καὶ συμβοηθόν. Δι' αὐτῆς καὶ τὰς ἱερὰς ἐννοίας τρανότερον καὶ ἐμφαντικώτερον μέλλει νὰ ἐκφράσῃ, καὶ τὰ σοφίσματα τῆς πονηρίας ὡς ἱστὸν ἀράχνης νὰ διαλύσῃ, καὶ τῶν πιστῶν τὰς ψυχὰς ἐνεργότερον καὶ θερμότερον νὰ βάλῃ καὶ νὰ στομώσῃ κατὰ τῆς πλάνης. Τί ἄλλο παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης τὴν εἴδησιν ἐβοήθησε τὸν θεῖον Ἀθανάσιον νὰ πραΰνῃ τὴν ἀναρχὴν τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας (α), ἥτις συνέβη διὰ τὴν στενήν, ὡς πρὸς τὴν Ἑλληνικήν, γλῶσσαν τῶν Λατίνων, ὀνομάζουσαν μὲ τὸ αὐτὸ ὄνομα καὶ τὴν οὐσίαν καὶ τὴν ὑπόστασιν (β); τί ἄλλο παρὰ τὴν εἴδησιν τῆς Ἑλληνικῆς ἐβοήθησε τοὺς φωστῆρας τῶν ἱερῶν Συνόδων ν' ἀνακαλύψωσι τὸ *ὁμοιούσιον* (γ), πανοῦργον σόφισμα τοῦ Ἀρείου, μὲ τὸ ὁποῖον ἔσπευδε νὰ ὑποσκελίσῃ τῶν ἁπλουστέρων τὰς ψυχάς; τί τοῦ Νεστορίου τὸ *χριστοτόκον* (δ); τί τῶν εἰκονομάχων τὸ *λατρευτικῶς* (ε); τί ἄλλα μυρία σοφίσματα καὶ φανερὰ καὶ κρυπτὰ τῶν πανούργων αἱρετικῶν καὶ ἀθέων; Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα εἶναι ἡ Πηλιάς, ἡ μελία τῆς Ἐκκλησίας, τὸ δόρυ τὸ στιβαρόν, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ κρατῇ πᾶς ἱερωμένος, καὶ ἐξαιρέτως πᾶς κήρυξ τοῦ θείου λόγου. Ναὶ λέγω, ὁ ἱεροκήρυξ μάλιστα, ὁ ἱεροκήρυξ, ὅστις ἀκαπηλεύτως μέλλει νὰ πραγματευθῇ τὴν σωτηρίαν τῶν Χριστιανικῶν ψυχῶν, καὶ μὲ τὴν ἐνεργὸν πειθὼ νὰ ἐπιστρέψῃ τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας τὰς ἀνοδίας, νὰ ἐνισχύσῃ τοὺς ἐναρέτους εἰς τοὺς ἄθλους τῆς ἀρετῆς, νὰ προαγάγῃ τοὺς ἁγίους εἰς τὸ ὕψος τῆς ἁγιότητος· οὗτος ὁ θεσπέσιος ἀνήρ, ἐὰν μέλλῃ τῷ ὄντι νὰ φανῇ τοῦ μεγάλου ἐπαγγέλματος αὐτοῦ ἄξιος, πρεπει νὰ ᾖναι τοῦ Ἑλληνικοῦ λόγου ἐγκρατέστατος· διότι πῶς μέλλει νὰ χρωματίσῃ τὰ τῆς ἱερᾶς ἠθικῆς ἀξιώματα μὲ τὰ ἀναγκαῖα χρώματα τῆς ῥητορικῆς, καὶ νὰ πυρώσῃ τῶν ἀκροατῶν τὰς ψυχὰς μὲ τὸ σωτηριῶδες πῦρ τῶν παθῶν, χωρὶς τοὺς κεραυνοὺς τοῦ Ῥήτορος Δημοσθένους (ς); πῶς νὰ ἡμερώσῃ καὶ νὰ

(α) Γοηγ. Ναζιαν. Λόγ. εἰς Ἀθαν. βλ. καὶ Βίον.

(β) Substantia.

(γ) Ναζ. Λόγ. γ. κατὰ Ἀρ.

(δ) Κύριλ. Ἀλεξ. Λόγ. ά. πρὸς Νεστόρ.

(ε) Δαμασκ. ὑπὲρ τῶν εἰκόν.

(ς) «Ὁ μὲν ἡμέτερος (ὁ Δημοσθ.) διὰ τὸ μετὰ βίας ἕκαστα, ἔτι δὲ τάχους, »ῥώμης, δεινότητος οἷον καίειν τε ἅμα καὶ διαρπάζειν, σκηπτῷ τινι παρει»κάζοιτ' ἂν ἢ κεραυνῷ». Λογγ. περὶ Ὕψ. Τμ. ιϐ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ἀλλ' ἡμεῖς ταύτην ἡμαρτημένην νομίζομεν· ὀρθοτάτην δὲ τὴν ὑπὸ τοῦ Κοραῆ διόρθωσιν τοῦ κειμένου· καὶ τοὺς λόγους (ἂν μὴ παρελογίσθημεν παντάπασιν) εἴπομεν ἀνωτέρω. Πρόσθες εἰς αὐτοὺς καὶ τὴν ἀκυρολεξίαν τοῦ «*ἀνεβλήθη γῆ*» (ἂν ὑποτεθῇ γνησία ἡ ἀνάγνωσις αὕτη), ἀκυρολεξίαν πάντῃ ἀλλοτρίαν τῆς τοῦ Στράβωνος ἀκριβείας καὶ τοῦ ἀκραιφνοῦς Ἑλληνισμοῦ· διότι ὁ Στράβων εἶπεν ἂν μᾶλλον τὴν γῆν, (τὸ πέδον, τὸ ἔδαφος) *ἀνοιδῆσαι, ἀποιδῆσαι, ἐξοιδῆσαι, ἐξογκωθῆναι, μετεωρισθῆναι, μετεωρισμὸν λαβεῖν*, ἢ ἄλλο τι τοιοῦτο ῥῆμα σύνηθες ἐπὶ τῆς εἰς ὕψος ὀγκώδους ἀνατάσεως καὶ ἀναφύσεως τῶν πρώην ὁμαλῶν καὶ ἐπιπέδων. Οὕτως εἶπε καὶ Ὀβίδιος εἰς τὸ παραβληθὲν χωρίον ὅτι, ἡ βία τῶν ὑπογείων ἀνέμων *ἐξοίδησε καὶ ἐξώγκωσε* τὸ ἔδαφος (ὡς αὐτὸς ὀρθῶς μετέφρασεν ὁ P.) τὸ δὲ ἀναβληθῆναι μεταχειρίζεται μᾶλλον ὁ Στράβων ἐπὶ τῶν ἐκ *βάθους* εἰς ὕψος, ἢ ἐξω που εἰς τὴν ἐπιφάνειαν βιαίως ἀναφερομένων, ὡς εἶπεν «τὴν Σικελίαν *ἀναβληθεῖσαν* ὑπὸ τοῦ Αἰτναίου πυρὸς *ἐκ βυθοῦ*», καὶ «θαλάσσης ἀναφυσήματα εἰς ὕψος *ἀναβεβλημένα*,» καὶ «νεκρὸν ἢ ξύλον ὑπὸ τοῦ κύματος εἰς γῆν *ἀναβληθῆναι* (ἐκβρασθῆναι) (A. **49, 53, 54**). Ἀλλὰ κἂν δοθῇ καὶ τὸ *ἀναβληθῆναι* ἀντὶ τοῦ *ἀνοιδῆσαι* καταχρηστικώτερον τεθέν, τί σημαίνει, παρακαλῶ, τὸ «Γῆ ἀνεβλήθη, γεννηθέντος ἀναφυσήματος φλογώδους»; Πότερον, αὐτὸ τὸ ἀναφύσημα ὑπῆρχε τὸ αὐτὸ καὶ ἡ ἀναβληθεῖσα γῆ; Καὶ τί ἐχρειάζετο τοιαύτη φλύαρος παλιλλογία παρὰ τῷ συντόνῳ καὶ βραχυλόγῳ Στράβωνι; Ἢ πῶς ὑπὸ τὴν ἀναβληθεῖσαν γῆν ὑποκρυπτόμενον τὸ φύσημα ἢ ἄσθμα τοῦ πυρὸς ἐφαίνετο συγχρόνως *καὶ φλογῶδες καὶ πόρρωθεν ἐκλάμπον*; Πῶς δὲ καὶ ἡ γῆ ἀνεβάλλετο καὶ ἐξωγκοῦτο ὑπὸ τοῦ φυσῶντος ὑποκάτωθεν πυρὸς ἀναφερομένη, ὡς ἂν ζύμη μαλακὴ καὶ ἀῤῥαγής, ἢ ὡς ὁ τοῦ Ὀβιδίου λόφος, ὃν ἡ βία τῶν ὑπογαίων πνευμάτων ἐξοίδαινεν ὡς φυσωμένην τραγίσκου κύστην; Ἢ μήπως ἕτερον μὲν ἦν τὸ γενόμενον ἀναφύσημα, ἑτέρα δὲ ἡ ἀναβληθεῖσα γῆ; Ἀλλὰ περὶ τῆς ψευδοῦς ταύτης ἀναγνώσεως μακρότεροι γινόμεθα τοῦ δέοντος ἂν λέγωμεν ἐκτενέστερα.

§. ζ. Τὸ δὲ τοῦ Ὀβιδίου διήγημα παρεβλήθη μὲν πρὸς τὸ τοῦ Στράβω-

---

ρουσιν οὐ κατ' αὐτὸν τὸν τόπον ὅπου τὸ ὕψος μετροῦσιν εἰς ἑπτὰ στάδια ἀναβαῖνον, ἀλλὰ πολὺ πλαγιώτερον κατὰ τὴν δυτικὴν ἄκραν τοῦ ἀκρωτηρίου, ὅπου καὶ τὴν σήμερον ὁ τόπος καλεῖται «καυμένη πέτρα». **Βλ. Expedit. Scient. de la Morée. T. 2. P. 2. p. 246.**

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

σίας, νὰ κάμνετε πέντε ἄσπρα τὴν τιμήν σας καὶ τὴν ὑπόληψίν σας μὲ τὴν ἀχόρταστον ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ σωρεύετε γρόσσι ἐπάνω εἰς τὸ γρόσσι, καὶ νὰ αὐξάνετε τοὺς τόκους σας μὲ τὰς πλέον χαμερπεστέρας λεπτολογίας, ἀφ' ὅσας ἐφεύρηκαν ποτὲ οἱ πλέον περιφημότατοι τοκογλύφοι ;

Ἐξηνταβελώνης.

Φύγ' ἀπὸ τὰ 'μάτια μου ἀχρεῖε ! φύγ' ἀπὸ τὰ 'μάτια μου !

Κλεάνθης.

Καὶ τίς εἶναι μεγαλήτερος πταίστης, ὅστις δανείζεται ἐξ ἀνάγκης, ἢ ὅστις δανείζει διὰ πλεονεξίαν ;

Ἐξηνταβελώνης.

Κρεμνίσου, σὲ λέγω, καὶ μή μου ζαλίζῃς τ' αὐτιά. (μόνος του) Δὲν παρά με πικραίνει τοῦτο τὸ συμβεβηκός· ἐπειδὴ μ' ἐξύπνισε, νὰ ἔχω εἰς τὸ ἑξῆς τέτσερα τὰ 'μάτιά μου εἰς ὅλα τὰ κινήματά του.

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

Ἐπίτροποι τοῦ Νοσοκομείου, Ἐξηνταβελώνης.

Ἐξηνταβελώνης (σιγά).

Τί θέλουν τοῦτοι πάλιν οἱ ἁγιογδύταις.

Ἐπίτροποι.

Καλὴ ἡμέρα σας Ἄρχοντα !

Ἐξηνταβελώνης (σιγά).

Κακή σας 'μέρα καὶ ψυχρή ! (ἀψὰ) Δοῦλός σας ταπεινός ! τί εἶναι ὁρισμός σας ;

Ἐπίτροποι.

Τὸ ἀδελφάτον συνάζομεν διὰ τὸ 'σπητάλι, καὶ ἂν ὁρίζετε καὶ ἡ εὐγενία σας ...

Ἐξηνταβελώνης.

Τὸ ἀδελφάτον ; Καὶ τόσοι ἀδελφοὶ δὲν εἴσθε ἀρκετοὶ νὰ κυβερνήσετ' ἕνα 'σπητάλι ; Ἢ μ' ἐσυνάξατ' ἐκεῖ ὅλους τοὺς παραλυμένους τοῦ κόσμου, καὶ τώρα παραβαρύνετε τοὺς ἀνθρώπους εἰς τέτοιον δυστυχισμένον καιρόν !

Ἐπίτροποι.

Ἡμεῖς δὲν βιάζομεν κἀνένα· ἡ ἐλεημοσύνη ! ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ἀκινδύνως νήχεσθαι· θηρία γὰρ καὶ ἄλλα καὶ κύνας παρέχεται πλείστους, κτλ.». (Παυσ. Βιβλ. Β. κεφ. λδ. §. 2).

§. γ'. Ἐκ τοῦ χωρίου τούτου διορίζεται πιθανῶς ὁ χρόνος τοῦ παρὰ τῷ Στράβωνι ζωγραφουμένου φλογώδους ἀναφυσήματος, ἀναβληθέντος τὸ πρῶτον ἐπ' Ἀντιγόνου βασιλεύσαντος (τῷ 275 Π. Χ.). Ἀδύνατα δὲν λέγει, ἄν τις εἴπῃ διάφορον τὸ τοῦ Παυσανίου παρὰ τὸ τοῦ Στράβωνος περὶ τοῦ ἀναφυσηθέντος πυρὸς ἱστόρημα, κατ' ἄλλους ἴσως χρόνους ἑκάτερον συμβάν. Τὰ αὐτὰ φαινόμενα συμβαίνουσιν εἰς τοὺς αὐτοὺς πολλάκις τόπους, ἀλλ' οὐχὶ καὶ κατὰ χρόνους τοὺς αὐτούς (α). Πλὴν ἀλλ' ὁ πάντοτε τὸν Στράβωνα μετὰ χεῖρας φέρων Παυσανίας (ὡς ἐκ πολλῶν καὶ ἄλλων χωρίων καταφαίνεται) τοῦτο πιθανώτατα τὸ περὶ τῶν Μεθάνων ἱστόρημα τοῦ Γεωγράφου ἀναπληρῶν, διέγραψε μὲν καὶ αὐτὸς (ἂν καὶ παρ' ἐκεῖνον συντομώτερα) τὴν ἀνάζεσιν τοῦ *πολλοῦ πυρός*, προσέθηκε δὲ καὶ τὴν τῶν θερμῶν ἀνάδοσιν, καὶ τὸν χρόνον τοῦ συμβεβηκότος (β).

§. δ'. Τούτου τεθέντος, βεβαιοῦται λοιπὸν καὶ ἐκ τοῦ Παυσανίου ἡ διόρθωσις τοῦ ἀειμνήστου Κοραῆ, καθ' ἣν ἐκεῖνος ἀνεπλήρωσε τὸ ἐλλειπὲς τοῦ Στράβωνος χωρίον· ἀναγράφομεν δὲ τοῦτο ὁλόκληρον. «Περὶ Μεθώνην δὲ τὴν ἐν τῷ Ἑρμιονικῷ κόλπῳ [πῦρ] ἑπτὰ σταδίων τὸ ὕψος ἀνεβλήθη, γενηθέντος ἀναφυσήματος φλογώδους, μεθ' ἡμέραν μὲν ἀπρόσιτον ὑπὸ τοῦ θερμοῦ καὶ τῆς θειώδους ὀσμῆς (γ) νύκτωρ δ'

θάνων ἔχωσί τινα συγγένειαν πρὸς τὴν Βρωμολίμνην, ἡ ἐξέτασις ἀνήκει εἰς τὴν σοφίαν τῶν καθ' ἡμᾶς χημικῶν, καὶ ἐξαιρέτως τοῦ ἀκαμάτου Λανδερέρου (πρβλ. (Expedit. scientif. de la Morée. T. 2. p. 2. pag. 246)· τῆς δὲ πάλιν γεωγραφικῆς τοποθεσίας τῶν θερμῶν (ἂν παντάπασιν ἐξέλιπον ὑπὸ χρόνου ἐκτυφλωθέντα), καὶ αὐτοῦ δὲ τοῦ κατὰ τὸν ἰσθμὸν τῆς χερσονήσου (Θουκυδ. Δ. 45) παλαιοῦ τῶν Μεθάνων πολίσματος ὁ ἀκριβὴς διορισμός, εἰς τὴν ἀρχαιολογικὴν ἀκρίβειαν αὐτοῦ μάλιστα τοῦ πολυμαθεστάτου Ρ[ός].

(α) Ὑστερωτέραν νομίζουσι τὴν παρὰ τῷ Παυσανίᾳ ἱστορουμένην ἔκρηξιν καὶ οἱ Γάλλοι περιηγηταὶ δίχα ὅμως ἀποδείξεως. Βλ. Expedit. scient. de la Morée T. 2. P. 2. pag. 246.—(β) Οὕτω καὶ ἄλλα τινὰ γεωγραφικὰ χωρία διέγραψεν ὁ Παυσανίας ἀκριβέστερον παρὰ τὸν Στράβωνα. Βλ. Gell Argolis p. 30, καὶ Leake Topography of Ath. p. 33.—(γ) Ἄλλαι ἐκδόσεις ἔχουσιν «Ὑπὸ τῆς τοῦ θερμοῦ καὶ θειώδους ὀσμῆς· Ὑπὸ τοῦ θερμοῦ τῆς θειώδους ὀσμῆς. Ὑπὸ τοῦ θερμοῦ καὶ θειώδους ὀσμῆς. Ἡ ἐσχάτη αὕτη ἀνάγνωσις βαρβαρίζει. Ὁ δὲ Κοραῆς ἐκ τούτων ὑπενόησε πιθανὴν ὑπόνοιαν, ὅτι τὸ πάλαι ἐγράφετο «Ὑπὸ τῆς τοῦ θερμοῦ θειώδους ὀσμῆς». (Στράβ. Γεωγρ. Μέρ. δ. σελ. 29).

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

μα τὸ ἐπενόησε βέβαια κατ' ἀρχὰς ἡ κολακεία, μ' ὅλον τοῦτο ὕστερον ἀπέβη ζηλωτὸν σημεῖον τῆς εὐνοίας τῶν Αὐτοκρατόρων πρὸς τούς, εἰς τοὺς ὁποίους ἐχαρίζετο. Δεύτερον ἐχειροτονήθη ἡ Σμύρνα Νεωκόρος ἀπὸ τὸν Ἀδριανόν, ὡς φαίνεται εἰς τὰ Ὀξωνιακὰ Μάρμαρα (α), καὶ ἀπ' αὐτοῦ παρωνομάσθη ΑΔΡΙΑΝΗ. ΣΜΥΡΝΑ, ὡς φαίνεται εἰς ταύτης τῆς ἐποχῆς τὰ νομίσματά της (β). Καὶ τρίτον τέλος ἐτιμήθη καὶ μὲ τοῦ Νεωκόρου τ' ὄνομα, καὶ μὲ τὴν ἐπωνυμίαν ΠΡΩΤΗ. ΑΣΙΑΣ. ἀπὸ τὸν Αὐτοκράτορα Καρακάλλαν (γ). Αὗται αἱ τιμαί της ἀποδεικνύονται καὶ ἀπ' ἄλλο νόμισμά της, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναγινώσκεται ἐπιγραφή, ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ. Γ. (τρὶς) ΝΕΩΚΟΡΩΝ (δ).

§. ί. Ἀλλὰ καὶ ἂν τὰ μνημεῖα ταῦτα τῆς τῶν Σμυρναίων εὐγενείας δὲν ἐσώζοντο, ἡ Ἱστορία εἶναι ταύτης ἀψευδέστατος μάρτυς. Ἀπὸ τὸν ἱστορικὸν Τάκιτον μανθάνομεν, ὅτι εὐθὺς ἀφ' οὗ ἐξουσίασαν τὴν πόλιν ταύτην οἱ Ῥωμαῖοι, τὴν ὑπερασπίσθησαν ἀπὸ τὸν πόλεμον τοῦ Ἀντιόχου, καὶ τὴν ἐτίμησαν καὶ διὰ τὰς φυσικὰς καὶ διὰ τὰς πολιτικὰς αὐτῆς χάριτας. Ὅταν ἐπολέμει ὁ Καῖσαρ μὲ τὸν Πομπήϊον, οἱ Σμυρναῖοι ἐκηρύχθησαν ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ Πομπηΐου, καὶ τὸν ἐβοήθησαν μὲ ἱκανὰ καράβια. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Καίσαρος οἱ Σμυρναῖοι ἀντέστησαν εἰς τὸν μαχιμώτατον Δολαβέλλαν. Καὶ ὅταν ἔπεσεν ἡ πόλις αὕτη ἀπὸ φοβερώτατον σεισμὸν κατὰ τὸ 177 ἀπὸ Χριστοῦ (ε), ὁ Μάρκος Αὐρήλιος ἐφρόντισε νὰ τὴν ἀνακτήσῃ μὲ πολλὴν λαμπρότητα καὶ εὐπρέπειαν. Ἐπεστάτει δὲ εἰς τὴν ἀνάκτισιν Δημοχάρης Σμυρναῖος, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήγειραν οἱ συμπατριῶταί του εἰκόνα μὲ ἐπιγραφὴν

»Δαμόχαρι, κλυτόμητι, δικασπόλε, σοὶ τόδε κῦδος·
»Ὄττιγε τὴν Σμύρναν μετὰ λοίγια πήματα σεισμοῦ
»Ἐσσυμένως πονέων, αὖθις πόλιν ἐξετέλεσσας (ζ).

§. ιά. Εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς Ἑλληνικῆς ἐλευθερίας· ὅταν οἱ Σμυρναῖοι ἦταν αὐτόνομοι, εἶχαν ἐπώνυμον τοῦ ἐνιαυτοῦ ὄχι Ἄρχοντα, ὡς οἱ Ἀθηναῖοι, ἀλλ' Ἱερέα, ὅστις ἐπωνομάζετο Στεφανηφόρος. Τὸ

(α) Βλ. Marmor. Oxon. Maitt. 10 [καὶ Boeckhij Corp. Inscr. T 2. p. 713]. —(β) Eckhel. T. II. pag. 544.—(γ) Βλ. Boeckhij Corp. Inscr. T. 2. p. 727. 737. Σημ. Ἐκδ.—(δ) Βλ. Spon Voyage T. 3. pag. 184. 202. 204.—(ε) Ἐπὶ τούτου τοῦ σεισμοῦ, ὡς εἴκασεν ὁ σοφὸς Κάϋλλος, Θράσων ὁ Διογένους ἀνέστησε στυλίδα εἰς μνήμην τῶν φονευθέντων δύω υἱῶν αὐτοῦ. Βλ. Boeckhij Corp. Inscr. T. 2. p. 763. Σημ. Ἐκδ.—(ε) Ἀνθολ. Ἐπιγράμ. Βιβλ. Δ. σελ. 432.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΛΕΞΑΝΔΡΩΙ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΜΟΥΡΟΥΖΗΙ

ΑΝΔΡΙ ΑΓΑΘΩΙ, ΜΟΥΣΩΝ ΦΙΛΩΙ,

ΠΑΤΡΩΖΟΝΤΙ

ΚΑΙ

ΠΟΛΛΑΧΩΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΕΥΕΡΓΕΤΗΣΑΝΤΙ

ΤΗΝ ΒΙΒΛΟΝ ΤΗΝΔΕ

ΤΙΜΗΣ ΤΕΚΜΗΡΙΟΝ

ΑΝΕΘΗΚΕΝ

Ὁ Ἐκδότης.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Σελ. 100. στίχ. 9. Ἐνυαλίου). Ἐνύάλιος ἐπίθετον τοῦ Ἄρεως, ἀντὶ τοῦ κυρίου ὀνόματος πολλάκις ἐκλαμβανόμενον, καὶ μάλιστα εἰς θρησκευτικὰς τελετάς. Οὕτως οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐθυσίαζον σκύλακα εἰς τὸν Ἐνυάλιον (Παυσαν. Λακων. ιδ). Παράγεται δὲ τὸ ὄνομα ἀπὸ τῆς Ἐνυοῦς, ἀδελφῆς ἢ τροφοῦ ἢ μητρὸς τοῦ Ἄρεως (Ἰλιάδ. Ε. 592 καὶ 333 καὶ Εὐστάθ. αὐτ.). Τοῦτο δὲ τὸ Ἐνυὼ εἶναι ἰσοδύναμον τοῦ πολεμικοῦ, ἢ παρὰ τὸ ἔνω, ἐνύω, τὸ φονεύω (Εὐστάθ.), ἢ παρὰ τὸ «ἐνιέναι θυμὸν καὶ ἀλκὴν τοῖς μαχομένοις» (Φουρνοῦτ. περὶ φύσεως θεῶν §. κα. σελ. 190). Διὰ τοῦτο καὶ οἱ Ῥωμαῖοι τὴν θεὰν ταύτην ὠνόμαζον Bellonam καὶ Duellonam (Varr. L. 4. c. 10), ἤτοι πολεμικήν.

Στίχ. 17. προσθέσας αὐτὸς ἐπιδεξίως). Τὴν ἱστορίαν τῆς προσθέσεως τοῦ στίχου διηγεῖται καὶ ὁ Στράβων (Βιβλ. Θ. σελ. 294). Πλὴν καὶ αὐτός, ὡς καὶ πολλοὶ νεώτεροι Κριτικοί, ἀποδεικνύει τὸν 6′. στίχον νόθον.

Στίχ. 24. Βραυρῶνα). Δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ὄχι πολλὰ μακρὰν τοῦ Μαραθῶνος, ὅπου ἐτιμᾶτο Βραυρωνία Ἄρτεμις (Στράβ. Θ. σελ. 399 Παυσαν. Ἀττικ. κγ. καὶ λγ). Δῆμος ἦτο καὶ ἡ Μελίτη (Στέφ. Βυζ. λ. Μελίτη), ἐκ τῆς ὁποίας ὠνομάζοντο Μελιτίδες αἱ πρὸς αὐτὴν πύλαι τοῦ τείχους τῶν Ἀθηνῶν (Παυσαν. αὐτ. κγ).

Σελ. 111. στίχ. 2. νῆσον Ἰωνικήν). Ἀττικὴν δηλονότι· διότι οἱ Ἀθηναῖοι ὠνομάσθησαν πρῶτοι Ἴωνες ἀπὸ Ἴωνος τοῦ Ξούθου, καὶ Ἰωνία ἡ Ἀττική. Βλ. Στράβων. Θ. σελ. 392 καὶ Παυσαν. Ζ. α.

Στίχ. 8. Κιρραίους). Κίρρα πόλις παλαιὰ τῆς Φωκίδος ἀπὸ Κίρρας νύμφης ὠνομασμένη, παραθαλάσσιος ὀγδοήκοντα στάδια μακρὰν τῶν Δελφῶν, τὴν ὁποίαν ὁ Ὅμηρος ὀνομάζει Κρίσσαν (Ἰλιάδ. Β. 520 καὶ Ὕμν. εἰς Ἀπόλλ. 431). Ὅθεν ὠνομάσθη καὶ ὁ παρακείμενος Κρισσαῖος κόλπος. Ταύτης οἱ κάτοικοι ἐσφετερίσθησαν μέρος τῆς γειτονικῆς των γῆς τοῦ ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνος, καὶ τελώνια ἐλάμβανον παρὰ τῶν ἐρχομένων εἰς προσκύνησιν τοῦ ἱεροῦ τῶν Δελφῶν· διὸ καὶ ἐτιμωρήθησαν ὑπὸ τῶν Ἀμφικτυόνων, τὸ ἐνδοξότατον Κριτήριον τῆς Ἑλλάδος, οἵτινες ἐφώρμησαν κατ' αὐτῶν μετὰ πολλῶν Ἑλλήνων. Ταύτης τῆς ἐκστρατείας ἀρχιστράτηγος ἦτο Κλεισθένης ὁ τύραννος Σικυῶνος. Ὁ δὲ Ἀλκμαίων ἦτο κατ' ἰδίαν τῶν Ἀθηναίων στρατηγός. Ὁ δὲ Σόλων ὄχι μόνον παρώρμησε τοὺς Ἀμφικτύονας εἰς τὸν ἱερὸν τοῦτον πόλεμον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς συστρατεύων μετεχειρίσθη στρατήγημα, τὸ ὁποῖον ἔβλαψε πολὺ τοὺς πολιουρκουμένους Κιρραίους. Στρέ-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Θεσσαλονίκην ὅλην μὲ τὴν σπιθαμήν, καὶ 'μπορεῖ νὰ διακρίνῃ λεπτομερῶς τὴν ἱστορίαν σου.

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Δὲν ἔχω τίποτε νὰ φοβηθῶ! Ἂν γνωρίζετε τὴν Θεσσαλονίκην, ἐξεύρετε λοιπὸν καὶ τὸν κὺρ Μεγάδωρον τὸν Φιλίννην.

Β α ρ δ α λ α μ π ο ύ μ π α ς.

Μάλιστα, τὸν ἐξεύρω! καὶ — πολλὰ ὀλίγοι, ἴσως τὸν ἐγνώρισαν καλήτερ' ἀπὸ μένα.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Αἴ! Τὶ μὲ κοφτει γιὰ τὸν κὺρ Μεγάδωρον, καὶ γιὰ τὸν κὺρ Πολύδωρον (βλέπει δύο κηρία ἀναμμένα καὶ σβύνει τὸ ἕνα).

Β α ρ δ α λ α μ π ο ύ μ π α ς.

Συμπάθειον! Ἄφετέ τον νὰ ὁμιλήσῃ, νὰ ἰδῶμεν τί ἔχει νὰ εἰπῇ.

Κ ὺ ρ Γ ι ά ν ν η ς (σιγὰ ὑπάγει καὶ ἀνάπτει πάλιν τὸ κηρίον χωρὶς νὰ τὸν βλέπῃ ὁ Ἐξηνταβελώνης).

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Θέλω νὰ σᾶς εἰπῶ, ὅτι ὁ Μεγάδωρος εἶναι πατήρ μου.

Β α ρ δ α λ α μ π ο ύ μ π α ς.

Ὁ Μεγάδωρος;

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Ναίσκε!

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς (σιγά).

Ὁ Μεγάδωρος! Χμ! ἤγουν ὁ Μέγας γάδαρος! (βλέπει πάλιν τὸ κηρίον ἀναμμένον, καὶ τὸ σβύνει, καὶ τὸ ἐκβάλλει, καὶ τὸ βάλλει εἰς τὴν τσέπην).

Β α ρ δ α λ α μ π ο ύ μ π α ς.

Μὴ ψεύδεσαι Νέε! Ζήτησον ἄλλην κἀμμίαν ἱστορίαν νὰ βοηθηθῇς! Μὲ τοιαύτην ἀπάτην μὴν ἐλπίζῃς νὰ σωθῇς.

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Μάθετε νὰ ὁμιλῆτε! Ἐγὼ δὲν εἶμαι ἀπατεών. Τίποτε δὲν λέγω, ἂν δὲν εἶμαι καλὸς καὶ νὰ τὸ ἀποδείξω.

Β α ρ δ α λ α μ π ο ύ μ π α ς,

Πῶς; Καλὲ τολμᾷς νὰ ὀνομάζεσαι υἱὸς τοῦ Μεγαδώρου;

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Ναίσκε, τολμῶ! Καὶ εἶμαι ἕτοιμος νὰ παραστήσω ταύτην τὴν ἀλήθειαν εἰς καθένα, ὁστισδήποτε καὶ ἂν ἦναι!

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

τρικῆς φιλοσοφίας συμφωνοῦσι μετὰ τῆς ὑψηλῆς καὶ μυστικωτέρας, τῆς ἐκκλησιαστικῆς, καθὼς ἄριστα παρετήρησεν ὁ σοφώτατος Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς (α)· διὰ τοῦτο καὶ ὁ Πλάτων θεῖος ἐπωνομάσθη καὶ Μωσῆς ἀττικίζων (β), διὰ τὸ θεοπρεπὲς πολλάκις τῶν ἐννοιῶν καὶ σύμφωνον πρὸς πολλὰ δόγματα τῆς ἁγίας Γραφῆς. Καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ καὶ πρακτικὰ καὶ λεκτικὰ παραδείγματα τῶν Ἑλλήνων φαίνονται σχεδὸν ἀδελφὰ πρὸς διαταγὰς ἐκκλησιαστικάς, καθὼς ἀποδείκνυσι διὰ μακρῶν ὁ Ἱεροφάντωρ τῶν Καισαρέων ποιμήν (γ). Ἐντεῦθεν γίνεται φανερὸν πόσον πτωχὸς γνώσεων εἶναι ὁ ἐκκλησιαστικὸς ἐκεῖνος, ὅστις δὲν εἶναι πεπλουτισμένος, ὡς πρέπει, μὲ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης τοὺς θησαυρούς, καθὼς ἐξ ἐναντίας εἶναι χαρὰ καὶ σωτηρία τοῦ Χριστιανικοῦ λαοῦ ὁ Ἱεροδιδάσκαλος ἐκεῖνος, ὅστις ἔχων τῆς Ἑλληνικῆς στωμυλίας τὴν δύναμιν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἄμβωνος πλατύνει καὶ διαλευκαίνει πολλὰ χωρία τῆς θείας Γραφῆς, καὶ μὲ τῶν Πλατώνων καὶ Ξενοφώντων τὴν γλυκύτητα καὶ ἐμμέλειαν γλυκύνει καὶ ἱλαρύνει τὸ στυφὸν καὶ σκυθρωπὸν τῶν μεταφυσικῶν ἐννοιῶν, χρίων τὰ χείλη τοῦ ποτηρίου τῶν αὐστηρῶν αὐτοῦ συμβουλῶν μὲ τὸ ὑμήττειον μέλι. Εἶναι λοιπόν, εἶναι λέγω, πᾶσα ἀνάγκη νὰ σπουδάζῃ ἐπιμελῶς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ ὁ ἱερὸς τοῦ κλήρου χορός, καὶ πᾶς ἁπλῶς ὀρθόδοξος Γραικός, ὡς γλῶσσαν τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας, ὡς τῆς πίστεως πρόβολον, καὶ πάσης πλάνης ἀναιρετικήν, ὡς ἄριστον χειραγωγὸν καὶ διὰ τὸν νοῦν καὶ διὰ τὴν λέξιν εἰς τῆς μυστικῆς καὶ θειοτέρας φιλοσοφίας τὰ ἄδυτα.

§. ζ'. Εἰς δὲ τὴν ἐξωτερικὴν φιλοσοφίαν ποῖον ἀρά γε ἄλλον παρὰ ταύτην ἀσφαλέστερον καὶ εἰδημονέστερον θέλομεν εὑρεῖ ὁδηγόν; Εἶναι πρᾶγμα ὁμολογούμενον, χρείαν ἀποδείξεως δὲν ἔχει, ὅτι πάσης ἐπιστήμης καὶ τέχνης τεχνῖται καὶ διδάσκαλοι ἐχρημάτισαν οἱ περικλεεῖς ἡμῶν προπάτορες· αὐτοὶ καὶ τὴν φιλοσοφίαν ἐξεῦρον (δ), καὶ πρῶτοι φιλοσοφίαν ὠνόμασαν· διότι ὅσα πρὸ τούτων ἐφευρέθησαν ὑπὸ τῶν ἀρχαιοτέρων ἐθνῶν, δὲν ἦσαν εἰμὴ σκιὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ ἀτελῆ τῆς ἀνάγκης καὶ τῆς νηπιώδους, νὰ εἴπω οὕτως, τῶν πρώτων ἀν-

---

(α) Στρωμ. Ε.
(β) Τί γάρ ἐστι Πλάτων, ἢ Μωϋσῆς ἀττικίζων; Κλήμ. Στρωμ. Α. σελ. 251.
(γ) Πρὸς τοὺς Νέους.
(δ) Ἰσοκρ. Πανηγ. § ιγ'. Λαέρτ. προοιμ. βίων.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

δῶν, ὅπου ἠγωνίσθη ὡς τρίτος στρατηγὸς (major) τῆς Αὐστριακῆς στρατιᾶς, ἡγουμένων τοῦ τε βασιλέως τῆς Προυσσίας, καὶ τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας Φραγκίσκου τοῦ Β΄, καὶ τοῦ μεγάλου δουκὸς Βρουνσβίκου, καὶ τοῦ μεγάλου στρατοπεδάρχου καὶ πρίγκηπος Κοβούργου, καὶ τοῦ στρατηγοῦ τῆς πυροβολοστασίας (artillerie) κόμητος Κλερφαίτου. Μετὰ ταῦτα τῷ **1792**, καὶ **1793**, καὶ **1794**, συμμετέσχεν τῶν εἰς Καμπανίαν (Champagne) καὶ Κάτω χώρας (Pays-bas) καὶ τὰ Παραῤῥήνεια (Sur le Rhin) γενομένων στρατειῶν, παρὼν εἰς τὰς μάχας τῆς Μαβεύγης (Maubeuge) καὶ Κατιλλονίας (Catillon) καὶ Λανδρεκίας (Landrecies) καὶ τοῦ Λαννόου (Iannoy) καὶ Τουρναίου (Tournai) καὶ Φλεύρου (Fleurus). Ἠγωνίσθη δὲ καὶ εἰς τὰς μάχας τῆς Γρισουέλλης (Grisuelle), τῆς Θιομβίλλης (Thiomville), τοῦ Σκύου (Scy), τοῦ Καισαρικοῦ πεδίου (Camp de César), τοῦ Γιφφελδίου (Giffeld), τοῦ Ἐφφεριγκοῦ (Efferinkouk), τῆς Ῥοζενδάλλης (Rozendall), τοῦ Μορμαλικοῦ δάσους (Forét de Mormal), τῆς Βαττιγνίας (Wattignies), τοῦ Καρολικοῦ (Charleroj), τοῦ Μαεστρίκτου (Maëstricht), τῆς Ἰουλίας (Juliers), τοῦ Βατερλόου (Watterloo) κτλ. Παρευρέθη καὶ εἰς τὰς πολιορκίας τῆς Βαλεντιανῆς (Valentiennes), τοῦ Κεσνόου (Kuesnoy), τῆς Δουγκέρκης (Dunkerque) καὶ Μαβεύγης, καὶ Λανδρεκίας. Ὡσαύτως καὶ εἰς τὴν ἐξ ἐφόδου ἅλωσιν τοῦ σκεπαστοῦ περιταφρεύματος (Chemin-couvert), καὶ τοῦ κερατοειδοῦς χαρακώματος (ouvrage à corne) τῆς Βαλεντιανῆς, ἔτι δὲ καὶ εἰς τὸν βομβοπυροβολισμὸν τοῦ Δουσσελδόρφου (Dusseldorff).

§. ζ΄. Ἐπιστρέψας δὲ εἰς τὴν Ῥωσσίαν προεχειρίσθη κατὰ διαδοχὴν χιλίαρχος μὲν τοῦ Λεγεῶνος τῆς μικρᾶς Ῥωσσίας τῷ **1795**, ταγματάρχης δὲ (Brigadier) τῷ **1796**, δεύτερος δὲ στρατηγὸς καὶ πρωτοστάτης τοῦ Λεγεῶνος τοῦ Οὐφιμίσκου τῷ **1797**, ἀντιστράτηγος δὲ (lieutenaut-général) τῷ **1798**, Σταθμάρχης δὲ (Quatrier-maitre-général) τῆς φάλαγγος (corps) τοῦ Σαμογεδικοῦ τῆς Ῥωσσίας στρατοῦ, ἡγουμένου τοῦ πεζάρχου Βαρόνου Βεκενδόρφου, καὶ μετ' ὀλίγον στρατηγὸς διοικητὴς τῆς αὐτῆς φάλαγγος τῷ **1799**. Κατὰ δὲ τὸ **1800**, ὠνομάσθη πρωτοστάτης τοῦ Βαϋσκίου Λεγεῶνος, καὶ ἔφορος τῆς μόρας τοῦ Βρεστολιτευσκίου (Brest-Litewskj) πεζικοῦ, ἡγουμένου τοῦ Καισαρίδου καὶ μεγάλου Δουκὸς Κωνσταντίνου τοῦ Παυλίδου.

§. η. Κατὰ δὲ τὸ **1805**, ἐστράτευσεν εἰς Μοραβίαν κατὰ τοῦ Ναπολέοντος καὶ ἦτο παρὼν εἰς τὴν μάχην τοῦ Αὐστερλισίου (Austerlitz)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

σθενῆ· συνεμφαίνει δὲ τὸ ἀποσπόριον καὶ τῆς ἀσθενείας τὴν ἔννοιαν, ὅταν λέγηται περὶ τῶν ὀψιγόνων.

Σελ. 151. στίχ. 15. φοροῦντες περιπόρφυρα). Περιπόρφυρα ἦσαν ῥεμματα γύρωθεν μὲ πορφύραν καθὼς τὰ μὲ προφύλια ἡμέτερα φορέματα· ὅθεν καὶ αὐτὸ τὸ τῆς συνηθείας παρήχθη προφύλιον ἀπὸ τὸ πορφύριον, ὡς ὁ Κοραῆς παρετήρησε (Σημ. εἰς Ἰσοκρ. Τόμ. Β. σελ. 183). Αὕτη ἡ περιπόρφυρος στολὴ ἐλέγετο καὶ περίνησον καὶ περινήσιον, καθὸ περιῤῥεομένη ὡς νῆσος ἀπὸ τῆς πορφύρας τὸ χρῶμα (Πολυδ. Ζ. ιγ. Ἡσύχ.). Ὅτι δὲ ἐφόρουν αὐτὴν οἱ τῶν εὐγενῶν μάλιστα παῖδες φαίνεται εἰς τὸν Πλούταρχον (Ῥωμύλ. §. κ. βλ. καὶ Διον. Ἁλικαρν. Ἀρχαιολ. Β. σελ. 129).

Σελ. 152. στίχ. 12. Καὶ στέκει μέχρι τοῦ νῦν). Ὁ Ἁλικαρνασσεὺς Διονύσιος (Ε. σελ. 303) λέγει ὅτι εἰς τὸν καιρόν του δὲν ὑπῆρχε πλέον ὁ ἔφιππος οὗτος ἀνδριὰς τῆς Κλοιλίας. Ἀλλ' ὁ Πλίνιος (XXXIV. 13. σελ. 644. Βλ. καὶ Senec. de Cosolat ad Marc. c. 16) βεβαιοῖ τὸν λόγον τοῦ Πλουτάρχου, καὶ ὁ Δακιέρος (not. in Public. p. 163) δὲν ἔχει δίκαιον νὰ κατηγορῇ τὸν Πλούταρχον ὡς ἠπατημένον εἰς τῆς Ῥώμης τὴν περιήγησιν. Τοιαῦται ἀσυμφωνίαι εὑρίσκονται καὶ ἄλλαι μεταξὺ Πλουτάρχου καὶ Διονυσίου καὶ Λιβίου, καὶ μάλιστα εἰς τὰς χρονολογίας, ὡς ἄριστα παρετήρησεν ὁ Δοδούελλος (Dodwell. Chronol. annex. T. 2. pag. 69). Τίς ὅμως ἐξ αὐτῶν εἶναι ὁ ἠπατημένος δυσκόλως δύναται νὰ διορισθῇ.

Σελ. 153. στίχ. 2. καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα . . . οὕτως ἤνοιγον αἱ θύραι). Ὅσον συμπεραίνεται ἀπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους δὲν ἤνοιγον ἔξω ὅλαι αἱ θύραι τῶν ἑλληνικῶν οἰκιῶν τοὐλάχιστον εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἱππίας ὁ Ἀθηναῖος ἵνα εὕρῃ πόρον χρηματισμοῦ, διέταξε νὰ πωλῶνται ὅλα τὰ ἐξωπέταστα («τὰ ὑπερέχοντα τῶν ὑπερῴων εἰς τὰς δημοσίους ὁδοὺς») καὶ αἱ θύραι αἱ ἔξω ἀνοιγόμεναι (Ἀριστοτ. Οἰκονομ. Β. σελ. 389). Ἔπεται λοιπὸν ὅτι δὲν εἶχον ὅλαι αἱ οἰκίαι οὔτε ἐξώστας οὔτε θύρας ἔξωθεν ἀνοιγομένας.

Στίχ. 7. ἀπὸ τῶν σανίδων τὴν ὁρμήν). Σανίδας ὠνόμασα τὰ τουρκικώτερον εἰς τὴν συνήθειαν λεγόμενα κανάτια, ἤτοι πτερὰ τῆς θύρας. Ταύτας οἱ παλαιοὶ ὠνόμαζον Κλεισιάδας καὶ Κλισιάδας διὰ τοῦ ι (Σουΐδ. καὶ Κλησιάδας διὰ τοῦ η (Ἡσύχ.), διὰ τὴν ὄχι μεγάλην διαφορὰν τῆς προφορᾶς μεταξὺ τοῦ η καὶ ει καὶ ι. Ὠνομάσθησαν δὲ οὕτω παρὰ τὸ Κλεισίον τὸ μετὰ τὴν θύραν ἀμέσως κείμενον μέρος τῆς αὐλῆς.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

χῶς περιστωθέντα. Ἱκανῶς δ' οὖν καὶ οὗτοι μαρτυροῦσι τὸν τὸ Γυμνάσιον ἐκεῖνο διέποντα νοῦν καὶ τὸ πνεῦμα καὶ τὰ φρονήματα τῶν διδασκάλων. Ἐν μὲν γὰρ τῷ πρώτῳ ἐκκαίει τὴν φιλοτιμίαν καὶ φιλομάθειαν τῶν φοιτητῶν τοῦ Φροντιστηρίου εἰς τὴν μετὰ ζήλου μελέτην καὶ μάθησιν τῆς ἀρχαίας καὶ πατρίου Ἑλληνικῆς γλώσσης, ἀποδεικνὺς τρανῶς ὅτι δι' αὐτῆς μάλιστα παγιοῦται τὸ Ἔθνος εἰς τὴν ἱερὰν ἡμῶν θρησκείαν, ῥυθμίζεται τὸν βίον κατὰ φιλανθρωπίαν, καὶ πᾶσαν συλλήβδην ἀρετήν, ὁδηγεῖται εἰς τὴν φιλοσοφίαν καὶ γνῶσιν τῶν ἐπιστημῶν, πλουτίζει καὶ τελειοποιεῖ τὴν συνήθη γλῶσσαν ἀποβάλλον κατὰ μικρὸν πᾶν ἀλλότριον ἐπίβλημα, καὶ προσλαμβάνον καὶ λέξεις καὶ φράσεις καὶ σχηματισμοὺς προσήκοντας. Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τοὺς τῆς νεότητος κινδύνους ζωηροῖς ἐξεικονίζων χρώμασι προτρέπει τοὺς τροφίμους τοῦ Γυμνασίου εἰς τὴν πρὸς Θεὸν εὐσέβειαν, ὡς οὖσαν τὸ θεμέλιον ὅλης τῆς ἠθικῆς, τὴν μελέτην τῶν ἁγίων Γραφῶν, καὶ τὸ σέβας πρὸς πάντα τὰ ὅσια τὰ παρὰ τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας πρεσβευόμενα. Τὴν ἀλληλουχίαν δὲ τῶν ἀρετῶν εὐτέχνως συνείρας παραινεῖ ἵνα τὴν σωφροσύνην ἀσκῶσιν οὐ μόνον τῶν παθῶν ἐγκρατεῖς γινόμενοι, ἀλλὰ καὶ τελοῦντες ἔργῳ ὅσα καθολικώτερον περί τε τὰ φρονήματα καὶ τοὺς λόγους καὶ τὰς πράξεις καθυπογράφουσιν αἱ σωτηριώδεις αὐτῆς διατάξεις. Συνίστη δὲ τὴν μετ' ἐπιμελείας καὶ προσοχῆς ἀνάγνωσιν τῶν προγονικῶν συγγραμμάτων, καὶ τὴν ἀποσκοράκισιν τῶν βλαβερῶν βιβλίων, ὧν τὸν πολλαπλασιασμὸν οὐκ οἶδα τί παθοῦσα ἡ τῶν καθ' ἡμᾶς καινοτροπία ἐπισπεύδει ἀκρίτως, ἀφορμὰς καὶ ἐλατήρια παρέχουσα πρόχειρα πρὸς διαφθορὰν τοῦ ἤθους καὶ κατάπτωσιν τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος! Ἐν δὲ τῷ τρίτῳ πειστικώτατα καὶ κατὰ Πλούταρχον καθυπογράφει τοῖς Σμυρναίοις τὴν ὀρθὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων, παραινῶν τὰς μὲν μητέρας γαλακτοτροφεῖν τὰ ἴδια τέκνα (α) καὶ περιθάλπειν ἄνευ πολλῆς τρυφῆς καὶ ἀπαλότητος

---

413) καὶ τὸν λόγον ὃν ἐξεφώνησεν ὁ μακαρίτης Ἀλ. Πέζαρος ἐπὶ τῷ τάφῳ τοῦ ἀειμνήστου Γρηγορίου τοῦ Κωνσταντᾶ.

(α) Σημειωτέον ὅτι τότε αἱ μητέρες ἐν Σμύρνῃ πιθηκίζουσαι πρὸς τὸν ἐκ τῆς Δύσεως εἰσαγόμενον πολιτισμόν, παρεδίδοσαν πρὸς ἐπίδειξιν καὶ ῥαστώνην τὰ ἴδια τέκνα εἰς τροφοὺς πρὸς γαλακτοτροφίαν. Διὸ καὶ ἐν τῷ Φιλαργύρῳ (σελ. 256) ἐκωμώδησε τὴν σαλακωνικὴν ταύτην συνήθειαν τῶν τῆς Σμύρνης δεσποινῶν καὶ τῶν κατ' αὐτὰς ἄνευ ἀνάγκης τῇ φύσει ἀντινομουσῶν Ἑλληνίδων.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Μετὰ δὲ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἐνιαυτοῦ τούτου ἤγουν τὸ ᾳωιέ. ἔτος κατὰ μῆνα Ἰούλιον, λαβὼν συνοδικὴν ἄδειαν ὁ διδάσκαλος Κ. Μ. Κούμας ἐπανῆλθεν εἰς Σμύρνην, ὅπου καὶ οἰκιακαὶ φροντίδες τὸν περιέμενον, καὶ τὸ Γυμνάσιον ἄσμενον τὸν ὑπεδέχθη πάλιν. Τότε ἡ ἁγία Σύνοδος ἀφορμὴν λαβοῦσα τὴν ἐπιστροφήν του ἔγραψε πρὸς τοὺς Σμυρναίους συνοδικὴν ἐπιστολὴν ἐπαινοῦσαν τὸν ζῆλόν των διὰ τὴν τοῦ Γυμνασίου σύστασιν, καὶ παρακινοῦσαν αὐτοὺς νὰ μὴν ἀμελήσωσι τὴν στερέωσιν καὶ παγίωσιν τοῦ κοινωφελεστάτου τούτου ἀγαθοῦ. Ἀντίγραφον δὲ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης εἶναι τὸ ἑφεξῆς.

Ἴσον ἀπαράλλακτον τῆς Πατριαρχικῆς καὶ συνοδικῆς ἐπιστολῆς, ἥτις ἐστάλθη τὸ ᾳωιέ. ἔτος πρὸς τοὺς Σμυρναίους ἐπαινοῦσα τὴν σύστασιν τοῦ Γυμνασίου.

ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ, ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ.

Ἱερώτατε μητροπολῖτα Σμύρνης, ὑπέρτιμε καὶ ἔξαρχε Ἀσίας, ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργέ, καὶ ἐντιμότατοι κληρικοί, εὐλαβέστατοι ἱερεῖς, καὶ τιμιώτατοι προεστῶτες, καὶ δημογέροντες, καὶ χρησιμώτατοι πρόκριτοι, καὶ λοιποὶ ἁπαξάπαντες εὐλογημένοι χριστιανοὶ τῆς ἐπαρχίας ταύτης, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος. Χάρις εἴη ἡμῖν ἅπασι, καὶ εἰρήνη, καὶ ἔλεος, ἀπὸ Θεοῦ Κυρίου Παντοκράτορος, παρ' ἡμῶν δὲ εὐχή, εὐλογία καὶ συγχώρησις. Τὸ τῆς προνοίας ἔργον εἰς ὅλα εἶναι ἐπαινετόν, καὶ ἀναγκαῖον ἕως καὶ εἰς αὐτὰ τὰ μικρότατα πράγματα, ἐπειδὴ διὰ τούτου ὁ λόγῳ τετιμημένος ἄνθρωπος φαίνεται, ὅτι ζῇ κατὰ λόγον, καὶ ὅτι εἶναι δεδημιουργημένος κατ' εἰκόνα Θεοῦ, μὲ τὸ νὰ ἀποσώζῃ τὴν δυνατὴν ἀφομοίωσιν πρὸς τὸν δημιουργὸν καὶ προνοητὴν τῶν ἁπάντων. Καθ' ὑπέρτερον ὅμως λόγον ἐπαινεῖται καὶ εἶναι ἀναγκαιότατον τὸ θεμίμητον τοῦτο καλὸν τῆς προνοίας εἰς τὰ πρὸς κοινὴν ὠφέλειαν ἀφορῶντα τοῦ Γένους καλά, καὶ μάλιστα εἰς τὰ συντείνοντα πρὸς φωτισμὸν τῶν ὁμογενῶν καὶ ἐπίδοσιν· εἰς τὰ πρὸς αὔξησιν τῆς παιδείας καὶ τῆς σοφίας, ἥτις εἶναι τὸ ἐξαίρετον χρῆμα, καὶ τῶν ἄλλων διαφερόντως ὑπερέχον ἀγαθῶν, καὶ οἷον εἰπεῖν ἀπορρὼξ τῆς θείας μακριότητος δώρημα τέλειον, ἄνωθεν ἐκ τοῦ Πατρὸς τῶν φώτων κατιόν, διακριτικὸν τῶν φαύλων καὶ ἀγαθῶν, τῶν ἀποστροφῆς καὶ ἀποδοχῆς ἀξίων διδακτικόν, ἠθῶν καταρτιστικόν, νοῦ τελειωκόν, τῆς τῶν ὄντων ἀληθοῦς γνώσεως θείων τε ἅμα καὶ ἀνθρωπίνων περι-

316, 325, 351, 367). Σημειωτέον δ' ὅτι πολλῶν τῶν ἐν τῷ χειρογράφῳ φερομένων γραμμάτων συντάκτης φαίνεται ὢν αὐτὸς ὁ σοφὸς Κριτίας, οὗτινος καί τινες ἐπιστολαὶ ὑπάρχουσιν ἐν αὐτῷ. Ἐν δὲ τῷ πινακίῳ τοῦ χειρογράφου τούτου γέγραπται τὰ ἑξῆς. «Τὸ παρὸν εἶναι τοῦ μακαρίτου Κριτίου κληρικοῦ τῆς Μεγάλ. Ἐκκλησίας καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του ἐπουλήθησαν παρὰ τῶν τέκνων τοῦ διὰ τὰ χρέη του τὰ εἴδη του καὶ ὅλα τὰ βιβλία του καὶ πρὸς τοὺς Ἑβραίους μὲ τὴν ὀκᾶ· καὶ αὐτοὶ τὰ ἐπουλοῦσαν εἰς τοὺς δρόμους εἰς τοὺς μπακάλιδες καὶ χαλβατζίδες κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος, ἐξ ὧν ἠγόρασα καὶ ἐγὼ τὸ παρόν. Ὁ Παῦλος Βλαστάρης Μιτυληναῖος. Ἐν Κωνσταντινουπόλει». Τοῦτο δὲ τὸ πολύτιμον χειρόγραφον ἔχει ἤδη ὁ τοὺς οἴακας τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου ἄριστα κυβερνῶν, ὁ θεσπέσιος Γρηγόριος ὁ ς, συντάξας καὶ πίνακα πληρέστατον πάντων τῶν ἐν αὐτῷ περιεχομένων. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ χειρογράφου. Τὸ δὲ τῆς ἑνώσεως γράμμα, ὅπερ συνέταξεν, ὡς ἔοικεν, ὁ Κριτίας, ἔχει ὡς ἑξῆς. (σελ. 476). «Ἀντιλαμβάνεσθαι φιλοστόργως καὶ κηδεμονικῶς τῶν ἁπανταχοῦ ἁγίων ἐκκλησιῶν, ἐπαρχιῶν τε καὶ μητροπόλεων τῶν ὑποκειμένων τῷ καθ' ἡμᾶς πατριαρχικῷ θρόνῳ ἀνήκοντος τῇ κοινῇ μητρὶ μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ, ἅτε δὴ κεφαλῆς λόγον ἐχούσῃ, καὶ κατ' ὀφειλὴν ἀπαραίτητον προνοουμένῃ αὐτῶν ὡς ἰδίων μελῶν τε καὶ μερῶν, καὶ μηδεμίαν αὐτῶν παρορᾶν ἀνεχομένῃ ἑστερημένην τῆς δυνατῆς ἀντιλήψεως καὶ προσφόρου θεραπείας, ἐπειδὰν κατὰ τὸ καιροῦ ἀντίξουν τυχηρᾷ τινι περιπετείᾳ καὶ συμφορᾷ φθάσωσι περιπεσοῦσαι καὶ τὴν προτέραν αὐτῶν εὐτυχίαν καὶ εὐκαταστάτῳ διαγωγῇ τάξιν τε καὶ μορφὴν ἀποβεβληκυῖαι· ἀναγκαίως δήπουθεν καὶ οἱ κατὰ καιροὺς προβεβλημένοι θεόθεν κοινοὶ προστάται καὶ κηδεμόνες καὶ τῶν οἰάκων ἐπειλημμένοι τοῦ Οἰκουμενικοῦ τούτου θρόνου, ὡς τὴν τοιαύτην κοινὴν μέριμναν τῶν ἐκκλησιῶν ἀνειληφότες καὶ χρέος ἀπαραίτητον ἔχοντες ἀγρύπνοις ὀμμάτων ἐπιβολαῖς ἐφορᾶν καὶ ἐποπτεύειν τὰς ὑποτελούσας αὐτοῖς κατὰ μέρος ἐπαρχίας, οὐ τὴν τυχοῦσαν φροντίδα καταβάλλονται ἀναλαμβάνειν καὶ ἀνακτᾶσθαι τὰς δ' ἠντιναοῦν περιπέτειαν ἐξ αὐτῶν πεπονηκυίας καὶ κακοθείσας, καὶ τούτων μάλιστα ὅσαι ἐπίσημοι γεγόνασιν ἄνωθεν μητροπόλεις καὶ τῇ ἰδίᾳ περιφανείᾳ τε καὶ λαμπρότητι τὸν ἀρχιερατικὸν αὐτῶν θρόνον ἐκόσμησαν, καὶ προστάτας ἔσχον ἐν τῷ ἀρχιερατικῷ συλλόγῳ ὑπερανεστηκότας, καὶ τῆς ἰδίας κεφαλῆς τῆς μεγάλης δηλονότι τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας διετέλεσαν

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

§. ιη. Αὐτὸς δὲ ὁ Ποπλικόλας νομίζων τὸν Πορσήναν ὄχι τόσον ἄρχοντα ἐχθρόν, ὅσον ἀξιόλογον ἄνδρα νὰ γείνῃ σύμμαχος καὶ φίλος τῆς πόλεως, ἔστερξε νὰ κριθῇ ἔμπροσθεν αὐτοῦ μὲ τὸν Ταρκύνιον, καὶ πολλάκις ἐπροσκάλεσεν αὐτὸν μετὰ θάρρους ἐλπίζων ὅτι θέλει ἐκλέγξει αὐτὸν κάκιστον ἄνθρωπον καὶ δικαίως χάσαντα τὴν βασιλείαν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ταρκύνιος ἀπεκρίθη μὲ τραχύτητα, ὅτι δὲν κάνει οὐδένα κριτήν του, καὶ πολὺ ὀλιγώτερον τὸν Πορσήναν, ὅστις ἦν σύμμαχος αὐτοῦ μεταβάλλει γνώμην θυμωθεὶς καὶ καταδικάσας αὐτὸν ὁ Πορσήνας, ἐνταυτῷ δὲ παρακαλούμενος καὶ ὑπὸ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἄρωνος προσπαθοῦντος διὰ τὸ καλὸν τῶν Ῥωμαίων, ἔπαυσε τὸν πόλεμον, συμφωνήσας πρὸς τοὺς Ῥωμαίους νὰ ἀφήσωσι τὸ μέρος τῆς Τυῤῥηνικῆς γῆς, τὸ ὁποῖον εἶχον ἁρπάσει, καὶ νὰ στείλωσιν ὀπίσω τοὺς αἰχμαλώτους, λαβόντες καὶ αὐτοὶ τοὺς αὐτομόλους των. Εἰς βεβαίωσιν τούτων τῶν συμφωνιῶν ἔδωκαν ἐνέχυρον οἱ Ῥωμαῖοι δέκα νέους εὐπατρίδας φοροῦντας περιπόρφυρα, καὶ ἄλλας τόσας παρθένους ἐξ ὧν ἦτο μία καὶ ἡ τοῦ Ποπλικόλα θυγάτηρ Οὐαλερία.

§. ιθ. Ἐν ᾧ δ' ἐγίνοντο ταῦτα, καὶ ὁ Πορσήνας δι' ἐμπιστοσύνην εἶχε πλέον διαλύσει ὅλην τὴν πολεμικὴν ἑτοιμασίαν, αἱ παρθένοι τῶν Ῥωμαίων κατέβησαν νὰ λουσθῶσιν εἰς μίαν ἄκραν τοῦ ποταμοῦ, ὅπου γυρίζουσα ἡ ὄχθη εἰς σχῆμα νέας σελήνης ἔκαμνε τὸ μέρος ἐκεῖνο ἥσυχον καὶ ἀκύμαντον. Ἐπειδὴ δὲ οὔτε φύλακας ἔβλεπον, οὔτε διαβάτας ἄλλους οὔτε διαπλέοντας, ἔλαβον καρδίαν νὰ περάσωσι κολυμβῶσαι τὸν ποταμὸν μὲ ὅλον τὸ ῥεῦμα καὶ τὰς βαθείας αὐτοῦ συστροφάς. Ἄλλοι δὲ λέγουσιν ὅτι μία τις ἐξ αὐτῶν τὸ ὄνομα Κλοιλία διέβη τὸν πόρον ἔφιππος παρακινοῦσα μὲ φωνὰς καὶ θαῤῥύνουσα καὶ τὰς ἄλλας νὰ τὴν ἀκολουθῶσι κολυμβῶσαι, καὶ οὕτως ἐσώθησαν εἰς τὴν γῆν, καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ποπλικόλαν· ἀλλ' ἐκεῖνος ὡς εἶδεν αὐτάς, οὔτ' ἐθαύμασεν, οὔτε ἠγάπησεν αὐτάς, ἀλλ' ἐπικράνθη· διότι ἔμελλε νὰ φανῇ κατώτερος τοῦ Πορσήνα εἰς τὴν ἐμπιστοσύνην, καὶ τὸ τόλμημα τῶν παρθένων ἔμελλε νὰ νομισθῇ κακούργημα τῶν Ῥωμαίων· διὰ τοῦτο τὰς ἐπίασε καὶ ἔστειλε πάλιν πρὸς τὸν Πορσήναν. Ταῦτα προμαθὼν ὁ Ταρκύνιος ἔστειλεν ἀνθρώπους νὰ παραμονεύσωσι τοὺς φέροντας τὰς παρθένους, καὶ διαβαίνοντας τὸν ποταμὸν τοὺς ἐπλάκωσαν ὄντες παρ' ἐκείνους πλειότεροι. Μ' ὅλον τοῦτο ἐκεῖνοι ἀντεστέκοντο, καὶ ἡ τοῦ Ποπλικόλα θυγάτηρ Οὐαλερία, ὁρμήσασα διὰ μέσου τῶν μαχομένων ἔφευγε, καὶ τρεῖς τινες δοῦλοι πετάξαντες

ποτε δὲν θέλει ν' ἀκούσῃ. Καὶ σὲ παρακαλῶ, νὰ μή με κάμῃς παντάπασιν ἀντιστάσεις.

Ζ ω ή τ σ α.

Καὶ τὴν ἀρραβωνίσθης, ἀδελφέ μου, τὴν ὁποίαν ἀγαπᾷς;

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Ὄχι! πλὴν τ' ἀπεφάσισα. Καὶ σὲ ὁρκίζω ἀκόμη μίαν φορὰν νὰ μή με ἐπιφέρῃς ἀντιλογίας, διὰ νὰ μὲ μεταπείσῃς.

Ζ ω ή τ σ α.

Καὶ τόσον παράξενον μὲ νομίζεις, ἀδελφέ μου;

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Ὄχι, ἀδελφή μου, ἀλλὰ σὺ δὲν ἀγαπᾷς. Ἐσὺ δὲν γνωρίζεις τὴν γλυκεῖαν τοῦ ἔρωτος βίαν μὲ τὴν ὁποίαν προσβάλλει εἰς τὰς τρυφερὰς καρδίας, καὶ φοβοῦμαι τὴν φρονιμάδαν σου.

Ζ ω ή τ σ α.

Ἀλλοίμονον, ἀδελφέ! μὴ ὁμιλῇς περὶ φρονιμάδας. Δὲν εἶναι ἄνθρωπος νὰ μὴ τὴν χάσῃ μίαν φορὰν τοὐλάχιστον εἰς τὴν ζωήν του. Ἂν σοῦ ἀνοίξω τὴν καρδίαν μου, ἴσως θέλω σὲ φανῇ ὀλιγώτερον φρονίμη παρὰ σέ.

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Ἄχ! ἄμποτε ἡ καρδίτσα σου ὡσὰν τὴν ἰδικήν μου νὰ....

Ζ ω ή τ σ α.

Ἂς τελειώσωμεν πρῶτα τὴν ἰδικήν σου ὑπόθεσιν. Εἰπέ με ποίαν ἀγαπᾷς;

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Μίαν νέαν, ἡ ὁποία πρὸ ὀλίγου ἦλθε καὶ κατοίκησεν ἐδῶ κοντά μας, καὶ ἡ ὁποία φαίνεται πλασμένη διὰ νὰ ἐμπνέῃ τὸν ἔρωτα εἰς ὅλους, ὅσοι τὴν βλέπουν. Ἀξιεραστότερον πλάσμα, ἀδελφή μου, δὲν ἐδημιούργησεν ἡ φύσις. Ἐλωλάθηκ' ἀφ' οὗ τὴν ἴδα. Ὀνομάζεται Χαρίκλεια. Ζῇ ὑπὸ τὴν ἐπίσκεψιν μιᾶς γραίας μητρός, ἥτις εἶναι πάντοτε σχεδὸν ἀσθενής. Δὲν δύνασαι νὰ φαντασθῇς πόσον προθύμως τὴν ἐπιμελεῖται ἡ ἀξιέραστος κόρη της· τὴν ὑπηρετεῖ· τὴν συμπονεῖ· τὴν παρηγορεῖ μὲ ἄκραν φιλοστοργίαν. Πᾶν ἔργον της τὸ ἐπιχειρίζεται μ' ἕνα ἀέρα, μ' ἕνα πρόσωπον γλυκύτατον, ἡμερώτατον, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ θέλξῃ ὅλον τὸν κόσμον. Χίλιαι χάριτες λάμπουν εἰς ὅλας της τὰς πράξεις. Βλέπεις μίαν ὡραιότητα, γεμάτην ἀπὸ θέλγητρα· μίαν

Ἀκαδημία Ἀθηνῶν / Academy of Athens

ἡμετέρων νόμων εἶναι ἐμποδισμένα. Οἵτινες προσθέτουν, καὶ ὅσοι ἄνδρες κάμνουσι τὰ τοιαῦτα, νὰ ζημιόνωνται ἀπὸ τοὺς γυναικονόμους ὡς ἐνεχόμενοι εἰς τὰ περὶ τὰ πένθη γυναικοπρεπῆ καὶ ἀνοίκεια εἰς ἄνδρας ἁμαρτήματα.

§. κϐ. Ὁ δὲ Σόλων βλέπων ὅτι ἡ μὲν πόλις ἐγέμιζεν ἐξ ἀνθρώπων συῤῥεόντων πανταχόθεν μὲ πᾶσαν ἄδειαν εἰς τὴν Ἀττικήν, τὰ δὲ πλειότερα μέρη τῆς χώρας ἦσαν ἄκαρπα καὶ πετρώδη, ὅσοι δὲ εἶχον τὸ ἐμπόριον τῆς θαλάσσης δὲν ἐσυνείθιζον νὰ ἐμβάζωσι τίποτε εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Ἀττικῆς, ὡς μὴ ἔχοντας μηδὲν νὰ τοὺς ἀντιδώσωσι, ταῦτα βλέπων ὁ Σόλων παρεκίνησε τοὺς Ἀθηναίους νὰ ἐναγκαλισθῶσι τὰς τέχνας. Καὶ νόμον ἔγραψεν, υἱὸς νὰ μὴ ἀναγκάζηται νὰ τρέφῃ τὸν πατέρα του, ἂν δὲν τὸν ἔβαλε νὰ μάθῃ τέχνην τινά. Ὁ Λυκοῦργος, ὅστις καὶ πόλιν ἐκατοίκει καθαρεύουσαν ἀπὸ ξενικὸν ὄχλον, καὶ χώραν εἶχε πολλὴν καὶ ἱκανὴν νὰ τρέφῃ πολλούς, καὶ διπλασίους, ὡς λέγει ὁ Εὐριπίδης, παρὰ τοὺς κατοίκους, καὶ τὸ μέγιστον, ὅστις ἔβλεπεν εἰς τὴν Λακεδαίμονα περικεχυμένον τῶν εἱλώτων τὸ πλῆθος, τὸ ὁποῖον συνέφερε ποτὲ νὰ μὴ σχολάζῃ, ἀλλὰ νὰ ταπεινόνηται τριβόμενον πάντοτε μὲ τοὺς κόπους τῆς ἐργασίας· ὁ Λυκοῦργος, λέγω, ἔκαμε καλὰ ἀπαλλάξας τοὺς συμπολίτας του ἀπὸ τέχνας βαναύσους καὶ κοπιαστικάς, καὶ νὰ κρατῶσιν αὐτοὺς ἀδιακόπως εἰς τὰ ὅπλα, μίαν μόνην τέχνην μανθάνοντας καὶ μελετῶντας, τὴν πολεμικήν. Ἀλλ᾽ ὁ Σόλων, ὅστις ἐσπούδαζε νὰ προσαρμόσῃ τοὺς νόμους εἰς τὰ πράγματα μᾶλλον παρὰ τὰ πράγματα εἰς τοὺς νόμους, βλέπων ὅτι ἡ φυσικὴ ὀλιγοκαρπία τῆς Ἀττικῆς οὔτε τοὺς κόπους τῶν γεωργῶν ἠδύνατο πλουσίως νὰ ἀνταμείψῃ, ὄχι νὰ θρέψῃ ἀργὸν καὶ σχολάζοντα ὄχλον· ἐτίμησε τὰς τέχνας, καὶ διώρισε τοῦ Ἀρείου πάγου τὴν βουλὴν νὰ ἐξετάζῃ ἕκαστον πόθεν ἔχει τὴν ζωοτροφίαν του, καὶ ὅσους εὕρῃ ἀργούς, νὰ κολάζῃ αὐτούς. Ἔγραψε δὲ καὶ ἄλλον νόμον ὀλίγον αὐστηρόν, ὡς ἱστορεῖ ὁ ποντικὸς Ἡρακλείδης. Ὅσοι γεννηθῶσιν ἐκ παλλακῶν, νὰ μὴ χρεωστῶσι μηδ᾽ αὐτοὶ νὰ τρέφωσι τοὺς πατέρας των. Ἐπειδὴ, ὅστις καταφρονεῖ τὸν τίμιον γάμον, φανερὸν ὅτι λαμβάνει γυναῖκα ὄχι διὰ τεκνογονίαν, ἀλλὰ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ἐπιθυμίας του. Ἔχει λοιπὸν μισθόν του τὴν ἡδονήν, καὶ δὲν μένει οὐδεμία παῤῥησία εἰς τὰ τέκνα του, τῶν ὁποίων καὶ αὐτὴν τὴν γέννησιν ἔκαμεν ἐπονείδιστον.

§. κγ. Καθόλου δὲ οἱ περὶ τῶν γυναικῶν νόμοι τοῦ Σόλωνος φαί-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

σθεν. Γυναῖκα δὲ μὴ ἐξεῖναι εἰσιέναι εἰς τὰ τοῦ ἀποθανόντος, μηδ' ἀκολουθεῖν ἀποθανόντι, ὅταν εἰς τὰ σήματα ἄγηται, ἐντὸς ἑξήκοντ' ἐτῶν γεγονυῖαν, πλὴν ὅσαι ἐντὸς ἀνεψιαδῶν εἰσι κτλ.» (Δημοσθ. πρὸς Μακάρτατον §. ιη).

Στίχ. 36. καὶ ὑπὸ τῶν ἡμετέρων νόμων). Ἐννοεῖ τοὺς Ῥωμαϊκοὺς νόμους, ὑπὸ τοὺς ὁποίους ἔζη ὁ Πλούταρχος, καὶ εἰς τῶν ὑποίων τοὺς σωζομένους πίνακας βλέπει ἕκαστος ἀντιγεγραμμένους πολλοὺς τῶν νόμων τοῦ Σόλωνος.

Σελ. 123. στίχ. 2. ἀπὸ τοὺς γυναικονόμους). Οἱ γυναικονόμοι οἱ διωρισμένοι νὰ παιδεύωσι τοὺς γυναικοπρεπεῖς ἄνδρας, ἦσαν ἄρχοντες εἰς τὰς Ἀθήνας οἵτινες ἐφρόντιζον περὶ τῆς εὐκοσμίας τῶν γυναικῶν, καὶ ἄν τινας εὕρισκον ἀτακτούσας εἰς τὰς συναναστροφὰς ἢ εἰς τοὺς δρόμους ἐζημίουν ἐκθέτοντες τὴν ἔγγραφον ἀπόφασιν τῆς ζημίας εἰς τὴν Πλάτανον, ἥτις ἦτο εἰς τὸν Κεραμεικὸν (Πολυδ. Η. θ. Ἀρποκρ. λ. Ὅτι χιλίας). Ἐφρόντιζον δὲ προσέτι ἵνα διατηρῆται εἰς τὰς οἰκίας τῶν πολιτῶν, ὅτε ἐτελοῦντο συμπόσια, γάμοι καὶ ἄλλαι ἑορταὶ (Ἀθήν. ς. σελ. 245) ἡ ἀνήκουσα εὐκοσμία. Τοιοῦτοι γυναικονόμοι ἢ γυναικόκοσμοι ἦσαν καὶ εἰς τὴν Σπάρτην ὀνομαζόμενοι Ἁρμόσυνοι (Ἡσύχ. λ. Ἁρμόσυνοι).

Στίχ. 26. ἐτίμησε τὰς τέχνας). Δι' ἄλλου νόμου διώριζεν ὁ Σόλων, ὅστις φανῇ ἄριστος ἐκ τῶν συντεχνιτῶν, νὰ λαμβάνῃ πρωτοκαθεδρίαν καὶ σίτησιν εἰς τὸ Πρυτανεῖον (Βλ. Ἀριστοφ. Βατράχ. 751 καὶ Σχολ.), ἔνδοξον τῆς πόλεως οἰκοδόμημα, ὅπου ἐφιλεύοντο οἱ δημόσιοι Πρέσβεις καὶ ἔτρωγον ἅπαξ μὲν οἱ ἀξιόλογόν τινα πρᾶξιν κατορθώσαντες, πάντοτε δὲ οἱ μεγίστης καὶ ἐξαιρέτου τιμῆς ἀξιωθέντες (Πολυδ. Θ. ε. Σχολ. Ἀριστοφ. Ἱππ. 167, 281), μέχρι δὲ νεότητος οἱ ὀρφανοὶ παῖδες τῶν εἰς τοὺς πολέμους ἀποθανόντων πολιτῶν (Θουκυδ. Β. §. μς). Ὠνομάζετο δὲ Πρυτανεῖον, καθὸ πυρὸς ταμεῖον (Σουίδ. λ.). Διότι εἰς τοῦτο ἐφυλάττετο τὸ ἄσβεστον πῦρ, ἢ εἰς τὴν ἑστίαν κατὰ τὸν Πολυδεύκην (Α. δ. Θ. ε), ἢ εἰς λυχνάριον κατὰ τὸν Θεόκριτον.

Τὸ δὲ λύχνιον ἐν Πρυτανείῳ.
Φαντὶ γὰρ αἰὲν ἄγραν τόδ' ἔχειν (Εἰδυλ. κα. 36).

Ἦτο δὲ καὶ ἄλλος ἄσβεστος λύχνος εἰς τὸν ναὸν τῆς Πολιάδος (Στράβ. Θ. σελ. 396 καὶ Παυσαν. Α. 26). Ἄλλος νόμος τοῦ Σόλωνος πάλιν κατεδίκαζεν ὡς ἐνόχους, ὅσοι ἤθελον ὀνειδίσει τινὰ ἐκ τῶν πολιτῶν ἢ τῶν πολιτίδων τῶν Ἀθηνῶν, διότι εἰργάζετο τὴν τέχνην του εἰς τὴν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

17 Ἰανουαρίου πάθει ἀρθριτικῷ συνεχόμενος (κατὰ τὴν τοῦ Ἐρρικὶμ μαρτυρίαν ἐν τῷ προοιμίῳ τῆς τοῦ Μακαρίου Εὐαγγελικῆς Σάλπιγγος, σελ. ιγ. Ἐν Ἀθήναις, 1867), ὁ δὲ Γεράσιμος τῷ 1740 ἐν Κρήτῃ. Ἅπερ οὐκ εἰδὼς ὁ ἀπρόσεκτος τῶν τοῦ Μακαρίου ἐπιστολῶν συλλέκτης παρενέβαλεν ἐν αὐταῖς καὶ τὴν τοῦ Γερασίμου.

Αὐτόθ. στίχ. 28. ΜΕ) Δωρόθεος. Γράφ. ΜΗ) Ἱερόθεο; ὁ Ἀθηναῖος, τῷ 1827--1831, Ὀκτωβρίου 15, ὅτε παρητήθη. ΜΘ) Σεραφείμ. κτλ.— στίχ. 31. «490» (πρόσθες), Ν) Χρύσανθος ὁ ἐκ Μαδύτων, Δυρραχίου ὢν μητροπολίτης, τῷ 1833—1837, ὅτε μετετέθη εἰς τὴν μητρόπολιν Προύσης, ἔνθα τῷ 1849 πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. Ἐποίησε δὲ εἰς αὐτὸν ὁ μουσοτραφὴς Ἰλίας ὁ Ταντταλίδης ἐπίγραμμα ἐπιτύμβιον καλλιεπὲς καὶ χαρίεν (βλ. τὸ ἐπίγραμμα καί τινας τοῦ ἐλλογίμου Θεοδώρου Μ. Ἀριστοκλέους βιογραφικὰς σημειώσεις περὶ τοῦ Ἀρχιερέως τούτου ἐν Κωνσταντίου τοῦ Α. Πατριάρχ. Κωνσταντιν. Συγγραφ. αἱ ἐλλάσσον. κτλ. σελ. 61. ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1866). ΝΑ) Παΐσιος . . . 1837—1840.—στίχ. 32. Χρύσανθος (πρόσθες) Β, ὁ Βυζάντιος τὸ ά, Μυρέων ἐπίσκοπος ὤν, τῷ 1840—1841, ὅστις μετατυπώσας τὸ τοῦ ἀοιδίμου Νικηφόρου Θεοτόκη κατὰ τῆς Οὐνίας πόνημα εἰσηγήσει τῶν Δυτικῶν παρὰ τῇ ὑψηλῇ Πύλῃ ἐξέπεσε τῆς μητροπόλεως. ΝΓ) Τούτου διάδοχος ὁ Καστορίας Ἀθανάσιος Β, τῷ 1841—1851, ὅτε ἐτελεύτησε.—στίχ. 33. μετὰ τὸ «ὁ Σμυρναῖος» πρόσθες, πρώην Ἡλιουπόλεως ὢν ἐπίσκοπος, τῷ 1851—1853, ὅτε ἀπεβίωτε. ΝΔ) Παΐσιος Γ. ὁ μέγας πρωτοσύγκελος ἐξ Ἠπείρου, τῷ 1853—1857, ὅτε προήχθη εἰς τὸν τῆς Φιλιππουπόλεως θρόνον. ΝΣ) Χρύσανθος Β΄, τὸ β΄, τῷ 1857—1869 κτλ.--στίχ. 34. μετὰ τὸ «Μελέτιος» πρόσθες, ὁ ἀπὸ Φιλαδελφείας ὁ νῦν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας ὀρθοτομῶν.

Σελ. 348. στίχ. 30. Μετὰ τὸ «112)» πρόσθες. Ἀλλὰ καὶ ἐφ' ἡμῶν ἤκμασε Στυλιανὸς ὁ Σπαθῆς. Γεννηθεὶς οὗτος ἐν Σμύρνῃ τῷ 1796 ἐκ πατρὸς ἰατροῦ Νικολάου εὐδοκιμοῦντος παρὰ τοῖς κρατοῦσιν, ἐπαιδεύθη τὸν Ἕλληνα λόγον καὶ τἄλλα τῆς προπαιδείας μαθήματα ἐν τῷ ἐκεῖ Φιλολογικῷ Γυμνασίῳ, οὗ περυκὼς πρὸς τὰ γράμματα καὶ φιλομαθὴς ὢν καὶ τὸ ἦθος χρηστός. Εἶτα δ' εἰς Γόττιγγαν μεταβὰς περὶ τὴν ἰατρικὴν ἐσπούδαζε καὶ διατριβάς τινας βοτανικὰς καὶ φιλολογικὰς ἐν τῷ Λογίῳ Ἑρμῇ (ἔτ. 1819. σελ. 617—640, 804—808, 837—848, 868—871, 864—866), καὶ ἀγγελίαν περὶ ἐκδόσεως τῆς Χημείας τοῦ Βρανθέμου ἐξέδωκε (βλ. τὴν ἀγγελίαν ἐν

Β.΄

ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ.

§. ά. Ἐπειδὴ αἱ κατὰ τὸ παρὸν περιφερόμεναι περὶ τοῦ ἐν Σμύρνῃ Φιλολογικοῦ Σχολείου φῆμαι, διόλου ἀντιφάσκουσι πρὸς ἀλλήλας,

---

κωτάτη τῶν ἀρετῶν, καὶ μάλα πρέπουσα ἀνδρί, οἵῳ γε Σοι, Ἡγεμόνι, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἑλλάδος γεγεννημένῳ. Σὺ γὰρ εὐσεβέστατε Λυθέντα! πατρὸς εὐσεβεστάτου καὶ μεγαλοπρεπεστάτου καὶ προγόνων φὺς ἀγαθῶν, οὐχ οὕτω πρὸς τὴν δόξαν ἀπεῖδες, ὅσῳ πρὸς τὴν ἀρετὴν τὴν ἐκείνων. Ἐπεὶ δὲ δι' ἀρετὴν εἰς δόξαν προήχθης, λόγον σεαυτῷ τὸν ἐκ Φιλοσοφίας ἐγκαταστήσας ἄρχοντα, καὶ πρὸς τούτῳ τὴν διάνοιαν ἀπευθύνων, δι' αὐτοῦ καὶ τοὺς ὑπηκόους καὶ τοὺς Ἕλληνας πάντας παιδεύειν ἐπιχειρεῖς, ὡς οὐκ ἂν ἄλλως εὐδαίμονας ἐσομένους, ἢ διὰ φιλοσοφίας, ἣν γνῶσιν θείων τε καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων καλῶς ποιοῦντες οἱ προπάτορες διωρίσαντο. Τοῦτο πατέρα μέν Σε τοῖς ὑπηκόοις, εὐεργέτην δὲ τοῖς Ἕλλησι, Θεῷ δ' ὅμοιον τίθησι. Θεὸς μὲν γάρ, ἀρετῆς ἁπάσης ἡ πρώτη πηγή. Θεοῦ δὲ ζῶσα εἰκὼν ἡγεμὼν ἐπὶ γῆς, οἷον ἡλίου φῶς ἀνῆπται ἐν οὐρανῷ, τοιαῖς δὲ ταῖς ἀπὸ φιλανθρωπίας ἀκτῖσι καταλάμπων τοὺς ὑπηκόους. Φιλανθρωπίας δὲ κάλλιστον ἔργον καὶ ὁσιώτατον, νοῦν τε καθαίρειν, καὶ ἦθη παιδεύειν, καὶ ταῖς θειοτέραις τῶν ἐννοιῶν τὰς ψυχὰς τῶν ὁμοφύλων πτεροῦν. Οὐκ ἀπὸ δυνάμεως τὸ Κρατοῦν ἀγαπᾶται· οὐκ ἀπὸ βίας τιμᾶται, ἧς καὶ σεισμοί, καὶ πνευμάτων ἐπιφοραὶ καὶ κεραυνοὶ μετειλήχασιν· οὐκ ἀπὸ πόλεων, ἢ ὅπλοις αἱρουμένων, ἢ σπονδάς, ἀκούσης Δίκης τὰ πολλά, ποιουμένων. Ἀρετὴ πραττομένη τε καὶ διδασκομένη μέγεθος ἡρῷον καὶ σεμνότητα τῷ Ἄρχοντι περιτίθησι. Καὶ ἔπεισιν ἄρα κἀνταῦθα τὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου θαυμάζειν, ὃς ἀνδρῶν μεγαλοφυέστατος, εἴ τις ἕτερος, γεγονώς, τὴν περὶ αὐτὸν εὐτυχίαν καὶ δύναμιν ὡς κώλυσιν ἀρετῆς ἐώκει βαρυνομένῳ, Διογένης εἶναι φάσκων ἐθέλειν, εἰ μὴ Ἀλέξανδρος ἦν. Τί δ' οὐ μᾶλλον ἦν Διογένης, Ἀλέξανδρος ὤν; Οὐ γὰρ ἐξῆν αὐτῷ καὶ τῇ τύχῃ βασιλεύειν, καὶ τῇ προαιρέσει φιλοσοφεῖν; μᾶλλον δὲ διὰ τοῦτο φιλοσοφεῖν, ὅτι ἐβασίλευεν; ὥσπερ οὖν καὶ ἐφιλοσόφει, τὴν ἐξουσίαν συνεργὸν πρὸς εὐποιΐαν παραλαβών. Τοιοῦτος ἡμῖν αὐτὸς ἀνεφάνης, Κράτιστε Ἡγεμών! ὅς γε οὐ λάφυρον εὐτυχίας, ἀλλ' ἀφορμὴν εὐποιΐας δεξάμενος τὴν ἡγεμονίαν, σεαυτῷ μὲν φρόνημά τε γενναῖον, καὶ ψυχῆς ἐγκράτειαν, καὶ εὐστάθειαν μὲν ἐν βουλαῖς, τάχος δ' ἐν πράξεσι, προαίρεσιν δὲ καλῶν τελεσιουργόν, εὐσέ-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

χιλιάδας καὶ ἑκατὸν ἑξήκοντα περίπου ἐνιαυτοὺς ἀπὸ τῆς θεμελιώσεώς της ἕως τῆς σήμερον.

§. έ. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλεξάνδρου ἡ Σμύρνα ἐχειροτονήθη μητρόπολις τῆς Ἰωνίας, καὶ καθέδρα τοῦ Ἀντιγόνου, ὅστις ἔμεινε δυνάστης ὅλης τῆς μικρᾶς Ἀσίας. Διὰ ταῦτα ἐπεῖχεν ἔνδοξον τόπον καὶ ἡ νεωτέρα, ὡς καὶ ἡ παλαιὰ Σμύρνα εἰς τὰ Πανιώνια κοινὴν τῶν Ἰώνων εἰς τιμὴν τοῦ Ποσειδῶνος Πανήγυριν (α). Τοῦτο φαίνεται ἀπὸ παλαιὸν αὐτῆς νόμισμα, ἐπιγραφόμενον ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ. ΠΑΝΙΩΝΙΟΣ, καὶ ἀπὸ τοῦ Παυσανίου τὴν μαρτυρίαν (β). Ἀναφέρει δὲ ὁ Παυσανίας καὶ ἰδιαιτέραν Ἰωνικὴν Πανήγυριν εἰς τὴν Σμύρνην συγκροτουμένην χάριν ἀγώνων (γ). Τούτους δὲ τοὺς ἀγῶνας ὠνόμαζον καὶ πρώτους κοινοὺς τῆς Ἀσίας, ὡς φαίνεται εἰς τὰ ἐπὶ τῶν Αὐτοκρατόρων Μαξιμίνου, καὶ Γορδιανοῦ καὶ Γαλλιήνου νομίσματα τῆς Σμύρνης, τὰ ὁποῖα ἐπιγράφονται ΠΡΩΤΑ. ΚΟΙΝΑ. ΑΣΙΑΣ. ΕΝ. ΣΜΥΡΝΗ (δ). Ἀλλὰ καὶ ἀφ' οὗ κατέπιεν ἡ Ῥώμη τὴν Ἑλληνικὴν βασιλείαν, ἡ Σμύρνα ἐτιμήθη καὶ ἐκοσμήθη ἀπὸ ὅλους τοὺς ἐνδόξους Αὐτοκράτορας τῆς Ῥώμης, ὥστε καὶ ἐνομίζετο καὶ ὠνομάζετο ἡ λαμπροτέρα πόλις τῆς οἰκουμένης (ε). Ἐὰν πιστεύσωμεν τὸν Φιλόστρατον (ζ), ἡ πόλις αὕτη ἔφθασεν εἰς τόσην ἀκμήν, ὥστε κἀμμία πόλις ἀπὸ τὰς λαμπροτάτας τῆς σημερινῆς Εὐρώπης δὲν εἶναι ἀξία νὰ συγκριθῇ πρὸς αὐτήν. Τὸ ἐμπόριον, αἱ τέχναι καὶ ἐπιστῆμαι, τὰ δημόσια καὶ ἰδιαίτερα οἰκοδομήματα (η), ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ φιλανθρωπία τῶν Σμυρναίων ἀνέβησαν εἰς τὸν ἄκρον τῆς ἀνθρωπίνης τελειότητος βαθμόν. Ναοί, Σχολεῖα πάσης μαθήσεως, καὶ ἰδιαιτέρως Ἰατρικῆς, Λουτρά, Νοσοκομεῖα, Στοαὶ μεγάλαι, λιθόστρωτοι ὁδοί, θαυμαστὴ ῥυμοτομία, Θέατρα, Γυμνάσια, Βιβλιοθῆκαι, ὅλα ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα κοσμήματα τῆς Σμύρνης ἀπέβησαν τὸ πρωτότυπον τῆς καλλονῆς καὶ τῆς εὐτα-

---

(α) Ἡρόδοτ. Βιβλ. Α. κεφ. 148. Διόδωρ. ΙΕ. 49. καὶ Στράβ. Θ. σελ. 384. ΙΔ. 639. [Τὸ δὲ Πανιώνιον καλεῖται σήμερον Τσαγκλί. Βλ. Texier Descript. de l' Asie min. T. 2. p. 292. Σημ. Ἐκδ.].—(β) Παυσαν. Ἀχαϊκ. Ε. Eckhel T. 2. p. 545.—(γ) Ἡλειακ. Β. κεφ. ΙΔ.—(δ) J. Eckhel. Doct. N. T. 2. pag. 560. —(ε) Αἴλ. Ἀριστείδ. Λόγ. ΚΑ.—(ζ) Φιλόστρατ. ἐν βίοις Σοφιστ.—(η) Εἰς κατασκευὴν τῶν δημοσίων οἰκοδομημάτων συνεισέφερον γενναίως καὶ πλουσιοπαρόχως οἱ φιλότιμοι Σμυρναῖοι φροντίζοντες ἀείποτε περί τε τῆς διατηρήσεως καὶ τοῦ καλλωπισμοῦ αὐτῶν, ὡς μαρτυροῦσιν αἱ σωζόμεναι ἐπιγραφαί. Βλ. Boeckh. C. Inscr. T. 2. pag. 701—713. 733. Σημ. Ἐκδ.

Ακαδημία Αθηνών Academy of Athens

ταῖς παραλειφθείσαις σημειώσεσι, σελ. 419—430 (α). Κατεγράψαμεν δὲ καί τινας τῶν Σμυρναίων διαπρέψαντας ἐπὶ παιδείᾳ (σελ. 348 καὶ 430—435), συντελοῦντες οὕτω καὶ ἡμεῖς τὸν ἡμέτερον ἔρανον πρὸς καταρτισμὸν τῆς ἀπὸ τῆς ἁλώσεως τοῦ ἡμετέρου ἔθνους γραμ-

---

6. κ. ἑ. Κατὰ δὲ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1812, εἰρήνης γενομένης μεταξὺ Ῥωσσίας καὶ τῆς Ὑψ. Πύλης, ὁ λαμπρὸς Ἰγνάτιος ἀπῆλθεν εἰς Βιέννην (Φωτειν. ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 554). Ἐκεῖθεν μετέβη εἰς Πῖσαν, ὅπου τῷ 1815 ἄνευ ἐνδείξεως τοῦ τόπου ἐξέδωκεν ὑπὸ τὸ ὄνομα « Κυρίλλου Κ. Ἀπολογίαν ἱστορικὴν καὶ κριτικὴν ὑπὲρ τοῦ κλήρου τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας κατὰ τῶν συκοφαντιῶν τοῦ Νεοφύτου Δούκα », προτραπεὶς παρὰ Κυρίλλου Ϛ′. τοῦ Οἰκουμεν. Πατριάρχου, ὡς λέγεται, ὅς καί τινας σημειώσεις ἔπεμψεν αὐτῷ. Ὁ δὲ σοφὸς Ἰταλὸς Σεβαστιανὸς Κιάμπης ἐκδοὺς τῷ 1816 ἐν Πίσῃ τὸν ὑπὸ Μαξίμου τοῦ Πλανούδου ἐκ τῆς λατινικῆς μετενεχθέντα εἰς τὴν ἑλλάδα γλῶτταν Σκιπίωνος ὄνειρον, προσφωνεῖ τὴν βίβλον τῷ ἡμετέρῳ Ἰγνατίῳ· ἐν δὲ τῇ προσφωνητικῇ ἐπιστολῇ φησὶν ὅτι ὁ σεβάσμιος οὗτος ἱεράρχης « οὐδὲν ἄλλο φροντίζει, ἢ ὅπως [ἡ] Ἑλλὰς πάλιν ἀναθηλήσει, ὥστε ὅλα τὰ αὐτοῦ χρήματά τε [καὶ] τὰς καθημερινὰς φροντίδας, καὶ ὀλίγου δεῖν τὴν αὐτοῦ ψυχὴν (ἀποτρέποι δὲ ὁ Θεὸς) εἰς τοῦτο ἀναλίσκειν καὶ συμβάλλειν. » (σελ. IV). Ἐτελεύτησεν ὁ πολύτλας Ἰγνάτιος τῷ 1828 βιοὺς ἔτη 60. Ἔστι δὲ εἰς αὐτὸν ἐπίγραμμα τοῦ ἀοιδίμου Μιχαὴλ Γ. Σχινᾶ ἀνέκδοτον οὕτως ἔχον·

Τυρσηνῶν βεβαώς, ξεῖν', Ἀλφειοῖο παρ' ὄχθας,
Σήματος ἀμφιθαλοῦς μνήτεαι Ἰγνατίου.
Λεσβόθεν ἀρητήρ, πολυδηνέα ὤπασε βουλὴν
Πλαζομένῳ βιότῳ, μέρμερα μησάμενος.
Γνωτῷ Σαπφοῦς σεῖο τε κύρσεις, εἰ μὲν Ἀχαιός·
Ἑσπέριος δ' εἶπου, θειοτάτῳ μερόπων.

(α) Εἰς τοὺς ἐν Σμύρνῃ ἀρχιερατεύσαντας προσθετέον καὶ Κῦρον τὸν πανοπολίτην (κατὰ τὸν Σουίδαν) ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ αὐτοκράτορος ἀκμάσαντα, ἄνδρα σοφώτατον καὶ φιλόσοφον (Βλ. Μαλαλ. Χρονογρ. ΙΑ′. σελ. 360. ἐκδ. Bon.), ὃς ἔπαρχος ὢν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, οὐ μόνον ἐπενόησεν ἅπτεσθαι τὰ νυκτερινὰ φῶτα (Χρονικ. Πασχάλ. Τ. Α′. σελ. 588), ἀλλὰ καὶ διαταγῇ βασιλικῇ καταδαφίσας τὰ ἀρχαῖα τείχη τῆς πόλεως πρὸς μείζονα τῆς περιοχῆς αὔξησιν ἀνήγειρε νέον χερσαῖον τεῖχος ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης δι' ἑξήκοντα ἡμερῶν (Ζωναρ. Χρονικ. ΙΓ′. κϐ. σελ. 42). Θαυμάσας ὁ τοῦ Βυζαντίου δῆμος τὴν τοῦ ἔργου ταχύτητα ἐπευφήμησε τὸν ἔπαρχον ἐν τῷ ἱππικῷ, κράζων « Κωνσταντῖνος ἔκτισε, Κῦρος ἀνανέωσεν » ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ βασιλέως. Τοῦτο δὲ δυσηρέστησε τὸν μικρόνουν βασιλέα. Οἱ δὲ αὐλοκόλακες διέβαλον τὸν ἄνδρα ὡς ἑλληνόφρονα (τουτ. εἰδωλαλάτρην). Καὶ δὴ καθαιρεῖται τῆς ἀρχῆς ὁ Κῦρος ϗ δημεύεται ἡ τούτου περιουσία. Οὗτος δὲ, προσφυγὼν τῇ ἐκκλησίᾳ, γίνεται κληρικός. Εἶτα δὲ ὁ Θεοδόσιος, σπλαγχνισθεὶς τὸν ἄνδρα, ἐκέλευσε γενέσθαι ἐπίσκοπον Σμύρ-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

εἰς τὰς Ἀθήνας τῇ MZ. Ὀλυμπιάδι, ἤγουν τῷ 590 ἔτει π. Χ. Διὰ τὴν πολλὴν αὐτοῦ παῤῥησίαν καὶ ἐλευθεροστομίαν ὡς λέγει ὁ Λαέρτιος (Α. η), ἔγεινεν αἰτία εἰς τοὺς Ἀθηναίους νὰ ὀνομάζωσι παροιμιωδῶς ὅλας τὰς ἀποτόμους ἀποκρίσεις καὶ γνώμας «τὴν ἀπὸ Σκυθῶν ῥῆσιν». Ἀλλ' ὁ Ἡρόδοτος (Δ. ρκζ) παράγει τὴν παροιμίαν ἀπὸ τὴν ἀπόκρισιν τοῦ Ἰδανθύρσου Σκυθῶν βασιλέως πρὸς τὸν Πέρσην Δαρεῖον. Ἦτο δὲ αὕτη κυρίως τὸ «Κλαίειν λέγω». Ὁ Ἀνάχαρσις ἦτο υἱὸς Γνούρου, ἀδελφὸς δὲ Καλουΐδου Σκυθῶν βασιλέως, ἐκ μητρὸς δὲ Ἑλληνίδος, διὰ τοῦτο καὶ ἐλάλει ἑλληνιστί, ὅτε πρῶτον ἦλθε πρὸς τὸν Σόλωνα. Βλέπε τὰ περὶ αὐτοῦ εἰς τὸν Λαέρτιον (Α. η).

Σελ. 106. στίχ. 1. γράμματα). Γράμματα πολλάκις ὠνόμαζον οἱ παλαιοὶ τοὺς νόμους τοὺς ἐγγράφους πρὸς διαστολὴν τῶν ἀγράφων καὶ φυσικῶν, ἢ διότι τοὺς ἔγραφον εἰς στήλας. Οὕτως ὁ Πλάτων. «Ἄν τε κατὰ γράμματα, ἄν τε ἄνευ γραμμάτων» (Πολιτικ. σελ. 79) ἀντὶ τοῦ ἄν τε κατὰ νόμους, ἄν τε χωρὶς νόμων. Γράμματα ἔλεγον καὶ τὰ δημόσια ψηφίσματα καὶ ἄλλα πολλὰ ὡς σημειόνουσιν οἱ Λεξικογράφοι.

Σελ. 107. στίχ. 3. Ἕρμιππος). Ὁ Ἕρμιππος ἦτο Σμυρναῖνος τὴν πατρίδα, βιογράφος τῶν ἐνδόξων σοφῶν καὶ νομοθετῶν τῆς Ἑλλάδος, ἀκμάσας τῷ 210 π. Χ. Ὁ δὲ Πάταικος ἦτο ἱστορικὸς ἀρχαιότερος τοῦ Ἑρμίππου, Πυθαγορικός, ὡς φαίνεται, τὴν αἵρεσιν. Ἔλεγεν ὅτι εἶχε τοῦ Αἰσώπου τὴν ψυχήν, διὰ νὰ φαίνηται ἀξιόπιστος τῶν περὶ τοῦ Σόλωνος μάρτυς. Ἐπειδὴ ὁ Αἴσωπος ἦτο σύγχρονος καὶ αὐτόπτης τοῦ Σόλωνος.

Στίχ. 11. φαρμοκοποσίας). Τὸ Ἑλληνικὸν κείμενον ἔχει φαρμάκων. Ἐννοεῖ δὲ τὰ δηλητήρια φάρμακα ἐκ τῶν ὁποίων γεννῶνται πολλάκις παραφροσύναι, καὶ νοὸς ἀσθένεια, καθὼς συνέβη εἰς τὸν Ἀῤῥιδαῖον τὸν τοῦ Φιλίππου. Βλ. Πλουτάρχ. Ἀλέξανδ. §. οζ.

Σελ. 108. στίχ. 20. φορέσας σκούφιαν). Οἱ Ἀθηναῖοι διάγοντες ἄλλως ἀσκεπεῖς τὴν κεφαλὴν (Βλ. Λουκιαν. περὶ γυμνασ. §. 16. σελ. 894. ἐκδ. Reitz), εἰς τὰς ἀῤῥωστίας ἐσυνείθιζον νὰ σκουφόνωνται, ὡς φαίνεται εἰς τὸν Πλάτωνα (Πολιτ. Γ. σελ. 302)· ἐσυνείθιζον δὲ καὶ οἱ κήρυκες νὰ φορῶσι σκούφιαν, ὡς συμπεραίνεται ἐκ τοῦ Δημοσθένους (Περὶ Παραπρ. §. 98). Δὲν εἶναι εὔκολον νὰ ἀποφασίσωμεν ποῖον ἐκ τῶν δύω, ὡς ἄῤῥωστος ὁ Σόλων, ἢ ὡς κῆρυξ ἐφόρεσε τὴν σκούφιαν. Τὸ πρῶτον φαίνεται πιθανώτερον, Ὁ δὲ λίθος, ὅπου ἀνέβαινεν ὁ κῆρυξ, ἐξεῖχεν ἀπὸ τοῦ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ.

Ἐξηνταβελώνης, Κεράτσα Σοφουλιώ.

Ἐξηνταβελώνης (σιγά).

Καλὰ 'πάγουν αἱ δουλαίς. (Ἀψά) Ἔ τίναι Κεράτσα Σοφουλιώ;

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Δόξα νἄχῃ ὁ Θεός! Σᾶς ἐγλέπω πολλὰ καλά! Ἔχετ' ἕνα πρόσω-σ' 'σὰν τὸ γκαθρέφτη.

Ἐξηνταβελώνης.

Τίς; ἐγώ;

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Ποτές μου δὲ σᾶς ἴδα μὲ τέτοια μιὰν ὄψι χαρούμενη, κάτασπρη καὶ δροσερὴ 'σὰν τὴ νωπὴ μουτσίθρα.

Ἐξηνταβελώνης.

Νὰ σὲ χαρῶ;

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Κιαμμὲ τί στοχαζοῦστε; Σὲ ὅλη τὴ ζωή σας δὲ φανήκετε, θαῤῥῶ, τόσω νειὸς κιὤμορφος, καθὼς τώρα. Ἐγὼ γλέπω παλληκάρια εἰκοσιπέντε χρονῶνε, κ' εἶναι πλειὸ γέροι παρὰ σᾶς.

Ἐξηνταβελώνης.

Καὶ ὅμως Σοφουλιώ μου, ἔχομε 'ς τὴ ῥάχι τοὺς ἑξῆντα σωστούς.

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Ἔ καὶ τί ἀπὸ τοῦτο; Ἑξῆντα χρόνοι πολλοί 'ναι; Τώρα εἶσθε 'ς τὸν ἀνθό. Τώρα 'μπαίνετε 'ς τὴν ἄνοιξι τῆς ἀνδρίκιας ἡλικίας.

Ἐξηνταβελώνης.

Ἀληθινά! πλὴν εἴκοσι χρόνους παρακάτω, θαῤῥῶ, δὲν ἦταν ἄσχημο. Ὁρίστε;

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Κάλε! χωρατεύετε; Τοῦτο δὲν πειράζει Παλληκαρᾶ μου! ἡ κρᾶσίς σας δείχνει, πῶς θὲ νὰ ζήσετε καὶ τσ' ἑκατό.

Ἐξηνταβελώνης.

Καὶ τὸ πιστεύεις;

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Βέβαια! Καὶ σεῖς ἔχετε οὖλα τὰ σημεῖα. Γιὰ σταθῆτε κομματάκι ἔτσι δά, νὰ σᾶς ἰδῶ. Αἰβοῖ! νὰ ἕνα σημάδι μακροζωΐας ἀνάμεσα 'ς τὰ δυὸ γλυκά σας 'μάτια.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Κ ε ρ ά τ σ α Σ ο φ ο υ λ ι ώ.

Αυπηθῆτέ μ', 'Αφέντη! Μεγαλήτερο ψυχικό...

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ἔ! 'πάγω νὰ φύγω! μὲ φωνάζουνε! Νά με κ' ἔρθασα! (φεύγει).

Κ ε ρ ά τ σ α Σ ο φ ο υ λ ι ὼ (μόνη).

Ἄ που νὰ σὲ πνίξουν ὅλοι οἱ διαβόλοι! Σκυλλοφυλάργυρε! Βρὲ τὸ λησττὴ τὸν ἀθεόφοβον! 'Απ' ὅπου τὸν ἔπιασα τρόπος δὲν ἐστάθηκε νὰ τόνε κορφολογήσω. 'Ωστόσον δὲν πρέπει νὰ παραιτηθῶ ἀπὸ τὴν ὑπόθεσι. Ἔχω τ' ἄλλο μέρος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξάπαντος θὲ νὰ πληρωθῶ τὴ δούλεψί μου.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΠΡΑΞΕΩΣ.

ΠΡΑΞΙΣ ΤΡΙΤΗ.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς, Κ λ ε ά ν θ η ς, Ζ ω ή τ σ α, Δ η μ η τ ρ ά κ η ς, Κ ε ρ ὰ Μ α ρ ί α (μὲ τὴν φροκαλιὰν εἰς τὸ χέρι), Κ ὺ ρ Γ ι ά ν ν η ς, Β ρ ά κ α ς.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ποῦ 'σθε παιδιά! 'Ελᾶτε 'δῶ πέρα ὅλοι νὰ σᾶς μοιράσω ταὶς προσταγαίς μου, γιὰ νὰ 'ξεύρῃ καθένας τὴ δουλειά του. Ἔλα Κερὰ Μαρία! Ἄς ἀρχίσω πρῶτ' ἀπὸ σένα. Χά! Χά! Χά! Εὖγε! Ἑτοιμη στέκεσαι μὲ τ' ἄρματα 'ς τὸ χέρι. Ἄμε δὰ νὰ παστρέψῃς παντοῦ, τὸ δῶμα, τ' ἀνῷγι, ταὶς κάμαραις, τὴ σάλλα. Πρόσεχε ὅμως μὴν τινάζῃς πολὺ τὰ προσκέφαλα καὶ τὰ μουντέρια νὰ μὴ τρυπήσουνε. 'Αφ' οὗ περάσῃ ἡ ἑορτή μας ἐνθυμήσου αὔριο νὰ τὰ ξεστρώσῃς, καὶ νὰ τὰ ματσέψῃς κατὰ τὴ συνήθειά μας. Ταῖς καθημεριναῖς δὲν πρέπει νἆναι στρωμένοι οἱ καναπέδες, γιὰ νὰ μὴ γεμίζουνε κορεούς. Εἰς τὸ τραπέζι ἐσὺ νὰ ἔχῃς τὴν φροντίδα τῶν Μποκαλιῶνε, κιόλωνε τῶν γυαλικῶν. Κύτταξε καλὰ νὰ μὴ σπάσῃ τίποτας! ὅ,τι καὶ ἂν ἦναι θὲ νὰ σοῦ τὸ περάσω 'ς τὸν λογαριασμόν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τίθεται πρὸ τοῦ ἐπιθέτου, ἢ καὶ πρὸ τούτου, καὶ πρὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ, οἷον, ὁ Σωκράτης ὁ (ὢν) φιλόσοφος. Τοῦτο γίνεται πρὸς πλείονα προσδιορισμὸν τοῦ ὑποκειμένου· ὡσαύτως καὶ εἰς τὰς μετοχάς· οἷον, ὁ χιλίαρχος ὁ κομίζων τὰς ἀγγελίας. Ὅταν δὲ τεθῇ πρὸς μόνον τὸ οὐσιαστικὸν ἔχει ἔλλειψιν ὁ λόγος τοῦ ἐστί, οἷον, ὁ Θεὸς ἀγαθὸς (ἐστί).

Σημ. Γ'. Ὅταν ἐννοῆται τὸ οὐσιαστικὸν ἐκ τῆς ἀκολουθίας τοῦ λόγου, τότε συνάπτεται τὸ ἄρθρον πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ οὐσιαστικοῦ· οἷον, οἱ ἐν ἄστει, ὁ ἐμὸς καὶ ὁ τοῦ φίλου (πατήρ), ὁ τοῦ Φιλίππου (υἱός). Τοῦτο δὲ γίνεται ἐπὶ τῶν σχετικῶν, ὅταν ἦναι μόνον ἓν τὸ τέκνον, εἰ δὲ μή, ἵνα μὴ συμβαίνῃ σύγχυσις, προστίθεται καὶ τὸ κύριον ὄνομα· οἷον, ὁ τοῦ Ἀτρέως Μενέλαος.

Σημ. Δ'. Χωρίζεται δὲ τὸ ἄρθρον ἀπὸ τοῦ ἰδίου πτωτικοῦ, ὅταν παρεμπίπτωσι μεταξὺ προσδιορισμοί τινες· οἷον, τὸν τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἄγαλμα ἐργασάμενον, ἢ κατ' ἔλλειψιν μετοχῆς· οἷον, ὁ μεταξὺ (ὢν) τόπος.

Σημ. Ε'. Διὰ τοῦτο ἐπιῤῥήματά τινα συντασσόμενα μετὰ ἄρθρου λαμβάνουσιν ἰδέαν οὐσιαστικοῦ· οἷον, ἡ σήμερον ἡμέρα. Τὸ αὔριον (μέρος τοῦ χρόνου), οὕτω καί, τὰ νῦν, τὸ πάλαι, εἰς τοὐπίσω.

Σημ. ς'. Οἱ Ἀττικοὶ διπλασιάζουσι πολλάκις τὸ ἄρθρον χωρὶς ἀνάγκης· οἷον, ὁ ἀνὴρ ὁ τῆς Κυθήρης, τὰς ἡδονὰς τὰς μετὰ δόξης, τὸν πατέρα τὸν ἑαυτοῦ.

Σημ. Ζ'. Ἐνίοτε παραλείπεται τὸ ἄρθρον. 1) Ἐπὶ ἐννοιῶν καθολικῶν ἐννοουμένου ἔξωθεν τοῦ ἐστίν· οἷον, θεῖον ἀγαθόν που τιμή. 2) Ἐπὶ τῶν ἐμφαντικῶν ὀνομάτων· θεός, βασιλεύς, ἀνήρ. 3) Ἐπὶ τῶν κυρίων, οἷον Σωκράτης, Ἀριστείδης. 4) Ἐπὶ τοῦ ἄνθρωπος πρὸς καταφρόνησιν γνωστοῦ τινος ὑποκειμένου· οἷον, οὐχὶ τὴν Εὔβοιαν κατείληφεν ἄνθρωπος ; (Φίλιππος).

Σημ. Η'. Τὸ οὐδέτερον ἄρθρον μετὰ τῆς γενικῆς συναπτόμενον σημαίνει ἀοριστίαν· οἷον, τὸ τῶν χρημάτων (πᾶν ὅτι ἀποβλέπει τὰ χρήματα). Οἱ δὲ Ἀττικοὶ ἐκλαμβάνουσι τὰ τοιαῦτα καὶ περιφραστικῶς· οἷον, τὰ τῆς τύχης (ἡ τύχη), τὸ τῆς πόας (ἡ πόα), τὸ ἐμὸν (ἐγώ), τὰ τῶν βαρβάρων (οἱ βαρβ. καὶ τὰ κατ' αὐτούς).

Σημ. Καθόλου. Τὸ ἄρθρον προτίθεται πάντων τῶν μερῶν τοῦ λόγου, καὶ πρὸ λόγων ὁλοκλήρων, ὅταν ἦναι χρεία προσδιορισμοῦ· οἷον, τὸ λέγω ἐστὶ ῥῆμα, καί, ἓν ἔτι λείπεται, τὸ ἣν πείθωμεν ὑμᾶς: Καί, Τὸ δὲ ἐγὼ ὅταν εἴπω. Κατὰ γραμματικὴν ὁμοίως ἀκριβολογίαν συντάσσεται τὸ ἄρθρον πρὸς ἕκαστον τοῦ λόγου μέρος, κατὰ τοῦ γένους

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών Academy of Athens

τὰ παλαιὰ Περίκλυστα (α)) μὲ τὰ κρυστάλλινα νερά του, ὁ Κουλουζᾶς μὲ τὴν ὑψηλὴν θεωρίαν του, ὁ Βουζᾶς μὲ τοὺς ἀκόμη σώζοντας τὸ ὄνομα Παραδείσους του, τὸ Σεϊδίκιον μὲ τοὺς ἀνθηρούς του καὶ χαριεστάτους λόφους, ὅλα ἁπλῶς τὰ πέριξ τῆς Σμύρνης χωρία, ἂν καὶ ἂν ἐβαρβαρώθησαν κατὰ τὰ ὀνόματα, σώζουσιν ὅμως τὴν φυσικὴν αὐτῶν εὐγένειαν καὶ χάριν, ἥτις τὰ ἔκαμνεν εὔμορφα μέλη τῆς δυστυχῶς διαμελισθείσης ποτὲ Σμύρνης.

§. δ'. Τοιουτοτρόπως διεσκορπισμένοι ἔζων οἱ Σμυρναῖοι εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς βασιλείας τῶν Περσῶν. Ἀλλὰ καὶ συνοικισμένοι ἂν ἦσαν εἰς μίαν πόλιν, πάλιν δὲν ἠδύναντο νὰ ἀντισταθῶσιν εἰς τοῦτον τὸν χείμαρρον, καθὼς δὲν ἀντεστάθησαν ὅλαι αἱ μεγάλαι πόλεις τῆς Ἰωνίας, ὅλαι αἱ νῆσοι, ὅλη ἡ Ἑλλὰς πλὴν τῆς Πελοποννήσου, τῆς ὁποίας ἡ δύναμις μετὰ τοῦ ἀκαταναυμαχήτου κράτους τῶν Ἀθηναίων ἔμελλον νὰ κατατροπώσωσι τὸ τέρας τοῦτο τῆς βαρβαρότητος, καὶ καταναγκάσωσι νὰ περιορισθῇ εἰς τὸ βασίλειόν του, ἀφ' οὗ ἀφῆκεν ἐλευθέραν καὶ τὴν θάλασσαν τὴν Ἑλληνικήν, καὶ ὅλην τὴν μικρὰν Ἀσίαν. Ἀλλὰ τὴν τελείαν ἐκδίκησιν τοῦ ἐχθροῦ τῆς Ἑλλάδος Πέρσου ἀπέκειτο εἰς τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον νὰ ἐκτελέσῃ. Ὁ Μέγας οὗτος πορθητὴς τῶν βαρβάρων διαβαίνων ἀπὸ τῆς Εὐρώπης εἰς τὴν Ἀσίαν, διὰ νὰ στήσῃ τὰς τροπαιοφόρους αὐτοῦ σημαίας εἰς αὐτὰ τῆς Περσίας τὰ σπλάγχνα, ἐσεβάσθη τὴν εὐγένειαν τῶν Σμυρναίων, καὶ ἠθέλησε κατά τινα χρησμὸν νὰ ἀνανεώσῃ τὴν παλαιὰν τοῦ Ὁμήρου Πατρίδα. Ἐσύναξε λοιπὸν τοὺς συμπολίτας τούτου τοῦ Ποιητοῦ ἀπὸ τῶν κωμῶν αὐτῶν τὴν ἡσυχίαν, καὶ τοὺς συνοίκησεν εἰς μίαν πόλιν, κτίσας τὴν σημερινήν μας Σμύρναν μέρος εἰς τὰ πλάγια τοῦ ὄρους Πάγου καὶ μέρος εἰς τὸ ὑποκείμενον παραθαλάσσιον πεδίον (β). Ἀπέχει δὲ τῆς παλαιᾶς ἡ σημερινὴ Σμύρνα, κατὰ τὸν Στράβωνα (γ), εἴκοσι σταδίους, δηλονότι τρία τέταρτα λεύγας Γαλατικῆς, ἢ ἂν θέλῃς, τρία τέταρτα ὥρας Τουρκικῆς κατὰ τὸ συνειθισμένον παρ' ἡμῖν μέτρον. Ποῦ ἦτο ἡ θέσις τῆς παλαιᾶς Σμύρνης δὲν εἶναι τόσον εὔκολον εἰς τὴν Ἀρχαιολογίαν νὰ μᾶς βεβαιώσῃ. Ἡ παλαιὰ Σμύρνα ἦτο πλησίον τοῦ

(α) Τόπος δὲ ἔστιν οὗτος τὰ Περίκλυστρα (γράφ. Περίκλυστα) ἐγγύς που τῆς Σμύρνης, διὰ τὸ πολλοῖς τοῖς ὕδασι περικλύζεσθαι οὕτω πως κατονομαζόμενος. Γεώρ. Ἀκροπολ. Ἱστορ. §. νϐ. σελ. 44.—(β) Παυσαν. Ἀχαικ. Ε. Ἀριστείδ. ὁ Ῥήτ. Λογ. ΚΑ. ΚΒ. καὶ Ἐπιστ. π. Σμύρν. Πλίν. Ε. 31.—(γ) Στράβ. ΙΔ. σελ. 634.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

φιλομαθῶν τινῶν Σμυρναίων καὶ ἐξωμεριτῶν περὶ τῆς πόλεως ταύτης. Αἱ καθημεριναὶ ἀσχολίαι τοῦ ἐπαγγέλματός μου δὲν μὲ συγχωροῦσι νὰ ἐπιθεωρήσω μετ' ἐπιστασίας τὸ πόνημα. Ἂν παρεισέφρησαν εἰς αὐτὸ λάθη πολλὰ ἢ ὀλίγα, ἂς χρησιμεύσωσιν εἰς τοὺς πεπαιδευμένους τῶν Σμυρναίων ὡς κέντρα, διὰ νὰ ἐξετάσωσι βαθύτερα καὶ νὰ ἐκθέσωσι πλατύτερα τὴν ἱστορίαν τῆς Πατρίδος αὐτῶν.

§. κέ. Ὅσον διὰ τοὺς φιλομούσους Χίους ὁμολογῶ, ὅτι εἶναι ἄξιοι νὰ ἀντιφιλοτιμῶνται πρὸς τοὺς Σμυρναίους περὶ τοῦ μεγάλου Ποιητοῦ, διότι εἶναι ἐπίσης ζηλωταὶ καὶ σπουδασταὶ τῆς σοφίας αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸς ὁ Ὅμηρος, νομίζω, ἂν ἦτο τρόπος νὰ ἀκουσθῇ ἡ φωνή του ἀπὸ τὸν τάφον, ἤθελεν εἰπεῖ καὶ πρὸς τοὺς συμπατριώτας του Σμυρναίους καὶ πρὸς τοὺς ἐραστάς του Χίους, καὶ πρὸς ὅλους τοὺς Ἕλληνας, ὅτι «*Μήτηρ μου καὶ ἀδελφοί μου εἶναι οἱ μιμούμενοι τὴν ἀρετήν μου (α)*».

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΛΕΣΧΗΣ.

Πρὸς τοὺς ἐλλογίμους ἐκδότας τοῦ Λογίου Ἑρμοῦ.

Ἐπειδὴ τῶν καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἔργων αἱ ἀγγελίαι πρέπει νὰ ἀπευθύνωνται πανταχόθεν εἰς τοῦ Λογίου Ἑρμοῦ τὴν ἑστίαν, διὰ νὰ ἀνταναklῶνται καὶ διασπείρωνται ἀπ' αὐτοῦ θερμότεραι καὶ ὀξύτεραι εἰς ὅλον τὸ Πανελλήνιον· διὰ τοῦτο καὶ ἐγώ, χρέος φιλογενείας ἐκπληρῶν, σᾶς ἀναγγέλλω πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον, ὅσον μικρὸν καὶ ἂν φαίνηται καθ' ἑαυτό, δὲν εἶναι παντάπασιν ἀδιάφορον καὶ ἀκερδὲς εἰς τὰς παρούσας τοῦ Γένους ἡμῶν περιστάσεις. Μάθετε φίλοι μου, ὅτι εἰς τὴν Σμύρνην ἐσυστήθη ἀρτίως ἐμπορικὴ Λέσχη. Σμυρναῖοι καὶ Χῖοι φιλογενεῖς ἔμποροι, καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν εἰς ταύτην τὴν πόλιν παρεπιδημούντων Ἑλλήνων συμβουλευθέντες φρονίμως συνείργησαν εἰς σύστασιν ταύτης τῆς ἐμπορικῆς, ἢ νὰ τὴν ὀνομάσω προσφυέστερον, Ἰωνικῆς Λέσχης, πρὸς εὐκολωτέραν διοίκησιν τῶν ἐμπορικῶν αὐτῶν συμ-

---

(α) Ἐξεδόθη τὸ πρῶτον αὕτη ἡ Διατριβὴ ἐν τῷ Λογίῳ Ἑρμῇ ἔτ. **1817.** σελ. **520—530** καὶ **549—567.** Περὶ Ὁμήρου ἱκανοὶ καὶ τῶν ἡμετέρων ἔγραψαν κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους χρόνους, οὐκ εὐκαταφρόνητα· ἀλλὰ πάντας ὑπερέβαλε καὶ κατ' εἶδος καὶ καθ' ὕλην ὁ ἐλλόγιμος **Κ. Ι. Βαλέττας**, ἐκδοὺς τῷ **1867** ἐν Λονδίνῳ μετὰ πλείστης φιλοκαλίας «**Ὁμήρου Βίον καὶ Ποιήματα**». **Σημ. Ἐκδ.**

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Κούμας, περὶ τὸν Μάϊον τοῦ ᾳωιδ' ἔτους, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ σχολαρχῶν εἰς τὴν Κουρουτσέσμιον Σχολὴν ἐνιαυτὸν ἕνα. Κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον ἀνέλαβε τὴν φροντίδα τῆς παραδόσεως τῶν ἐπιστημονικῶν μαθημάτων εἰς τὸ Φιλολογικὸν Γυμνάσιον ὁ Ἰατρὸς Στέφανος Οἰκονόμος.

Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, ἐπειδὴ αἱ μὲν ἐκ τῶν δίσκων καὶ γάμων καὶ λειψάνων πρόσοδοι μετὰ τῆς ἐτησίου συνεισφορᾶς τοῦ ἁγίου Γεωργίου δὲν ἦσαν ἱκαναὶ νὰ ἐξισωθῶσι μὲ τὴν ἀπαιτουμένην κατ' ἔτος δαπάνην, αἱ δὲ συνδρομαὶ ἤρχισαν νὰ φαίνωνται βαρεῖαι, καὶ εἰς τοὺς δίδοντας καὶ εἰς τοὺς συνάγοντας, ἀναγκαίως ἐπροβλήθησαν διάφορα μέσα εἰς τὸ νὰ εὑρεθῶσι μίαν φορὰν οἱ τρόποι τῆς διατηρήσεως τοῦ Γυμνασίου, καὶ νὰ παύσῃ ἡ κατ' ἔτος γινομένη ἐπίπονος ζήτησις τῶν συνδρομητῶν· πολλῶν δὲ σκέψεων περὶ τούτου γινομένων, ἐπροβλήθη τέλος πάντων γνώμη ἀγαθὴ «Νὰ καλέσωσι τοὺς φιλομαθεῖς ὁμογενεῖς εἰς τὸ νὰ ἀφιερώσωσιν εἰς τὸ Γυμνάσιον διὰ μιᾶς ἀφθονοτέραν ἕκαστος χρηματικὴν ποσότητα, κατὰ δύναμιν καὶ προαίρεσιν, τὸ δὲ κεφάλαιον τῶν συνδρομῶν νὰ κατατεθῇ μετὰ τόκου, ὅπου κρίνουσιν εὔλογον καὶ συμφέρον οἱ Ἐπίτροποι· νὰ γίνεται δὲ κατ' ἔτος ἑορτὴ καὶ λειτουργία ἀρχιερατικὴ ὑπὲρ ψυχικῆς σωτηρίας τῶν συνδρομητῶν τὴν λ'. τοῦ Ἰανουαρίου μηνός, ἤγουν εἰς τὴν μνήμην τῶν τριῶν μεγάλων Ἱεραρχῶν»· ἡ γνώμη αὕτη ἐπεκρίθη ὑπὸ πάντων, καὶ εὐθὺς ἔγεινε κατάστιχον τῶν συνδρομητῶν μετὰ τοῦ ἑφεξῆς προοιμίου.

Ἴσον ἀπαράλλακτον τοῦ προοιμίου τὸ ὁποῖον ἐγράφη πρὸ τοῦ καταλόγου τῶν συνδρομητῶν.

Ἐπειδὴ τῶν κοινωφελῶν ἀγαθῶν ἡ οἰκονομία πρέπει ἐξ ἀνάγκης νὰ ἦναι στερεὰ καὶ διαρκὴς καὶ ἀκλόνητος, ἐὰν μέλλωσι νὰ ἦναι τῷ ὄντι κοινωφελῆ· διὰ τοῦτο ἡμεῖς οἱ ὑπογραφόμενοι εἰς τὴν παροῦσαν κοινὴν συμφωνίαν, ὑπὸ ζήλου φιλογενείας κινούμενοι, ἀνελάβομεν τὴν φροντίδα καὶ ἐπιμέλειαν τῆς διαρκοῦς στερεώσεως καὶ συμπήξεως τοῦ Φιλολογικοῦ τῆς Σμύρνης Γυμνασίου· ἀπὸ τὸ ὁποῖον καὶ ξένοι καὶ συμπολῖται ὁμολογοῦμεν τὴν προερχομένην ὠφέλειαν εἰς τὸ Γένος. Εἰς τοῦτο τὸ Σχολεῖον χρεωστοῦμεν τῶν φιλτάτων ἡμῶν τέκνων τὸν φωτισμὸν καὶ καταρτισμὸν εἰς τὰ ἱερὰ τῆς πίστεως δόγματα, καὶ τὴν χρηστότητα τῶν ἠθῶν, ἔτι δὲ καὶ τὸν κοινωφελῆ στολισμὸν καὶ τὴν εὐπρέπειαν τῶν ἱερῶν ἡμῶν Ἐκκλησιῶν, διὰ τῆς λιπαρᾶς καὶ ἀδιακόπου κηρύξεως τοῦ Εὐαγγελικοῦ λόγου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον κρέμα-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ξεκομμένα. 172.
Ξενοφῶν. 13.—2) ὁ Σμύρνης. 347.
Ξεψωμιστής. 183.
Ξηραλοιφεῖν. 160.
Ξηρολουτεῖν. 160.
Ξηροτριβεῖν. 160.

Ὀβολός. 174.
Ὀδησσοῦ ἑλλην. κοινότης. 364. 388.
Ὀδυσσεύς. 36. 131. 187.
Ὁδῶν εἴδη. 187.
Ὄθωνος ἀποβατηρίων ἑορτὴ ἐν Ναυπλίῳ. 395.
Οἰκονόμος Στέφανος 57, 59. 439. 416. 452. 456. 472. ι. ια.—2) Κωνσταντῖνος 438, 440. 445. 419.—452. 459. 464. 471. ς—λε.
Ὀλεάριος. 329.
Ὀλυμπίου Διὸς ναὸς ἐν Ἀθήναις. 134. 190.
Ὅμερ. 333.
Ὁμηρεῖον. 351.
Ὁμηρίδαι. 353.
Ὅμηρος. 16—17. 23. 36. 321. 323. 349—354. 433.—2) Παῦλος 444. 463.—3) Γεώργ. 445. 459.
Ὁμοιούσιος. 7.
Ὄνομα. 64. ὀνομάτ. κυρίων σημασίαι. 73.
Ὀνομαστικὴ ἀπόλυτος. 74. λεγομένη, νοουμένη. 75.
Ὀνομαστικὰ ἀπαρέμφατα.. 67. ὀνοματ. μετοχή. 75.
Ὀξωνιακὰ μάρμαρα. 326, 328, 330. 543.
Ὁπλῖται 124.
Ὁριστική. 84.
Ὅρκος κοινός. 126. μέγας· 137. 192. ἀπαγορεύεται τοῖς κληρικοῖς. 421.
Ὀρφανίδης Θεόδωρ. 431.
Οὐ. 89.
Οὐαλερία 151.
Οὐαλέριος. 134.
Οὐδέτερα ἐπίθετα. 66.
Οὐελία. 143. 153. 194.
Οὐεσπεσιανὸς. 147.
Οὐετούριος Πούπλιος. 145.
Οὐήτοι. 146.
Οὐΐκας πότας ἱερόν. 142. 195.
Οὐϊνδίκιος. 136. 140. 193.
Οὐϊνδίκτα. 140. 193.
Οὐϊτελλίων οἰκογένεια. 136.
Οὐσία. 14.
Ὀφτάρμισμα. 252.
Ὀψίγονος. 150 198.

Πάγος ὄρος. 324. 337.
Παίδευσις μερικὴ καὶ δημοσία. 43.
Παιδομανίας πάθος. 102. 161.
Παΐσιος ὁ Σμύρνης (Α'. Β'. καὶ Γ'.) 347. 430.
Παλαιολόγ. Ἀνδρόνικος ὁ Γέρων. 330.
Παπίριος ὁ Σμύρνης. 346.
Πανέριον. 179.
Πανσλαβισμός. 375.
Πανιώνια. 325.
Πανουργία. 32.
Παραδαρμένη. 252.
Παραθετικά. 64.
Παρακείμενοι χρόνοι. 81. 82.
Παραλήψεως σημεῖον. 95.
Παράλων κόμμα. 113.
Παρασιτεῖν, παράσιτος. 126. 183.
Παρασκευῆς ἁγ. παρεκκλήσιον. 342.
Παρατατικὸς χρόνος. 82.
Παράφρασις. 96.
Παρένθεσις. 93.
Παρθένιος ὁ Σμύρνης. 347.—2) ὁ Τύμβας. 479.
Πασικράτης. 348.
Πάτμου βιβλιοθήκη. 423.
Παῦλος ὁ ἀπόστολος. 8, 27, 29, 30.
Παυσανίας. 322, 324, 325, 326, 399.
Πάφιλας. 245.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ἔθνος ὅλον (καθὼς γινώσκετε) δὲν ἦτο ἀκόμη προπαρεσκευασμένον εἰς αὐτόν· χωρὶς ὅπλα, χωρὶς χρήματα, χωρὶς τὰς ἀναγκαίας ἑτοιμασίας, ἐβιάσθη νὰ ὑπερασπίζηται ἤδη τὴν ὕπαρξιν αὐτοῦ. Ὁ κίνδυνος εἶναι μέγας! Ἂν δειλανδρίσητε, καὶ ὀκνήσητε ἕως τέλους, ὁ μὲν ἀγὼν σὺν Θεῷ θέλει λάβει αἴσιον τέλος, ἀλλ' ὑμεῖς θέλετε θεωρεῖσθαι δικαίως ὡς ἀλλοπρόσαλλοι, καὶ νόθοι τῆς Πατρίδος υἱοί, καὶ πολλῶν παραίτιοι συμφορῶν αὐτῆς. Ὅτι δὲ πρέπει νὰ ἔχητε πρὸς ἀλλήλους ἀδελφικὴν ἕνωσιν καὶ εἰλικρινῆ ὁμόνοιαν, νομίζω περιττὸν νὰ ἐξοδεύσω λόγους πολλούς. Καὶ μόνοι αἰσθάνεσθε πόσον φρικτὸν πρᾶγμα εἶναι νὰ ἐμφωλεύωσι μεταξὺ ὑμῶν διαφοραὶ καὶ ταραχαί. Αἱ διαφοραὶ προέρχονται πολλάκις ἀπὸ πάθη ἀνόητα, τὰ ὁποῖα γίνονται αἰτία ἀφανισμοῦ. Πῶς; Εἰς τὸ ἔνδοξον τοῦτο στάδιον, ἀντὶ νὰ φιλοτιμῆσθε, τίς τινα νὰ ὑπερβῇ εἰς τὴν ἐλευθεριότητα καὶ ἀγάπην καὶ τιμήν, καὶ νὰ καταφιλῆτε ἀλλήλους συχνάκις μὲ δάκρυα χαρᾶς, διότι ἠξιώθητε νὰ βουλεύησθε καὶ νὰ εὐεργετῆτε τὰ συμφέροντα τῆς Πατρίδος, ὑμεῖς διαφέρεσθε, καὶ ἀντιλέγετε ἄτακτα πρὸς ἀλλήλους, καὶ συνερίζεσθε ποῖος νὰ καταβάλῃ ὀλιγώτερα, διότι δὲν κατέβαλεν ἄλλος πολλά, καὶ ἀναχωρεῖτε ἀπὸ τῶν συνάξεων ἔχοντες διχόνοιαν καὶ ἀποστροφήν. Ἆ! δι' ἀγάπην Θεοῦ, σιωπᾶτε· μὴ ἀκούσωσιν ἡμᾶς οἱ ἐχθροὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ὀνόματος, καὶ γίνωσιν ἀκράτητοι εἰς τὰς ὕβρεις αὐτῶν. Ἀδελφοὶ ὁμογενεῖς! Λυπήθητε καὶ τὸ Γένος καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν καὶ ὑμᾶς αὐτούς· συνέρχεσθε συχνάκις εἰς ἕν, συσκέπτεσθε φρονίμως χωρὶς πείσματα καὶ μάχας καὶ πάθη σατανικά· φιλοτιμεῖσθε νὰ ὑπερβαίνητε ἀλλήλους εἰς τὸ καλόν, συνεισφέρετε γενναίως, καὶ μεταχειρίζεσθε φρονίμως τὰ συνεισφερόμενα.

Ναί, φίλτατοι πατριῶται, ἐπακούσατε τὴν δέησίν μου, ἥτις εἶναι ἡ αὐτὴ καὶ δέησις τῆς Πατρίδος. Ἐκείνη δι' ἐμοῦ κραυγάζει γοερῶς, καὶ προσκαλεῖ τὴν βοήθειαν ὑμῶν ἐναντίον τῶν ἀνηλεῶν τυράννων αὐτῆς καὶ βασανιστῶν. Ἀλλ' ἂν ἡ ἰδική μου φωνὴ φανῇ ἀσθενής, ἂν ἡ φωνὴ τῆς ἰδίας ὑμῶν συνειδήσεως ἀδυνάτισεν, Ἆ! Ἀκούσατε ἄλλας φρικτοτέρας κραυγάς, αἵτινες εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ κινήσωσιν ἀνθρωπίνην ψυχήν. Ἀκούσατε τὰς γενναίας φωνὰς τῶν ἐν Γαλαζίῳ πεσόντων ἀδελφῶν ἡμῶν, πῶς προσκαλοῦσιν ὑμᾶς εἰς ἐκδίκησιν. Ἀκόμη ἀντηχοῦσιν εἰς τὸν ἀέρα οἱ ἄσβεστοι κρότοι τῶν πυροβόλων. Ἀκόμη εἶναι ἔναυλος εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν ἡ τελευταία αὐτῶν λέξις, *Πατρίς*. Ἀκούσατε τέλος τὰς γοερὰς φωνὰς τῶν εἰς Κωνσταντινού-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἑξηνταβελώνης.

Ἔτσι θέλω νὰ χάμω! (τὸν σκαλίζει ταῖς τσέπαις καὶ τοὺς κόρφους).

Στροβίλης. (σιγά).

Σκορδούλα νὰ μάσῃ καὶ τὴ φιλαργυρία, καὶ τὴς φιλαργύρους.

Ἑξηνταβελώνης.

Πῶς; τί λές;

Στροβίλης.

Τί λέω;

Ἑξηνταβελώνης.

Ναί! τί λὲς διὰ τὴν φιλαργυρίαν καὶ τοὺς φιλαργύρους;

Στροβίλης.

Λέω νὰ πνίξ' ἡ σκ'ρδούλα καὶ τὴ φιλαργυρία καὶ τὴς φιλαργύρους.

Ἑξηνταβελώνης.

Καὶ γιὰ τίνα τὸ λέγεις;

Στροβίλης.

Γιὰ τὴς φιλαργύρους.

Ἑξηνταβελώνης.

Καὶ ποιοὶ εἶναι αὐτοὶ οἱ φιλάργυροι;

Στροβίλης.

Κακὰ σκυλλιά! λιμστάδες!

Ἑξηνταβελώνης.

Κὶ ποιόνα νοεῖς μὲ τούτους τοὺς λόγους;

Στροβίλης.

Κ' ἤντα σᾶς κόφτει;

Ἑξηνταβελώνης.

Μὲ κόφτει! θέλω νὰ μάθω!

Στροβίλης.

Πᾶς καὶ θαῤῥεῖτεν πῶς τῶπα γιὰ σᾶς;

Ἑξηνταβελώνης.

Ἐγὼ θαῤῥῶ, ὅ,τι θαῤῥῶ! θέλω μόνον νὰ μὲ 'πῇς γιὰ τίνανε 'μιλεῖς.

Στροβίλης.

Μιλῶ.... Μιλῶ μὲ τὴ σκούφια μου!

Ἑξηνταβελώνης.

Καὶ 'γὼ σοῦ 'μιλῶ 'ς τὰ μοῦτρα.

Στροβίλης.

Καὶ θὰ μ' ἐμποδίσετεν ἐσεῖς νὰ μὴ βλαστημῶ τὴς φιλαργύρους;

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

fastigium (κορυφή). Βλ. Οὐϊργίλ. Αἰνειαδ. Θ. καὶ Κικέρ. Β. Φιλιπ. 43.

Στίχ. 25. Ῥατουμέναν). Ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ἡνιόχου ὀνομασθεῖσαν ὅστις ἐκαλεῖτο Ῥατουμένας, ὡς Πλίνιος ἱστορεῖ (Η. μ.ε. σελ. 467).

Σελ. 147. στίχ. 1. Ταύτην δὲ τὴν τιμήν). Ἡ καθιέρωσις τοῦ ναοῦ ἐνομίζετο μεγίστη τιμή, διότι ὁ ναὸς ἔφερε τὸ ὄνομα τοῦ καθιερωτοῦ.

Στίχ. 9. Πλὴν δύναται ἕκαστος περὶ τούτων νὰ συμπεράνῃ). Ὁ Πλούταρχος φαίνεται ὅτι δὲν δέχεται τὴν περὶ τῶν κλήρων ἱστορίαν, τὴν ὁποίαν ἱστορεῖ ὁ Λίβιος (Β. 8). Διότι ἂν ἔβαλλον κλήρους, τὸ πρᾶγμα ἤθελε νομισθῇ ὡς ἐψηφισμένον ὑπὸ τῶν θεῶν, καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ποπλικόλα δὲν ἤθελε τολμήσει νὰ ταράξῃ τὸν Ὡράτιον εἰς τὴν καθιέρωσιν.

Στίχ. 29. ἐμφυλίους πολέμους). Τοὺς μεταξὺ δηλονότι Μαρίου καὶ Σύλλα. Τότε ἐκάη ὁ πρῶτος οὗτος ναὸς διαρκέσας ἔτη 423. Διότι ἐκτίσθη τῇ 68 Ὀλυμπιάδι, καὶ ἐπυρπολήθη τῷ δ'. τῆς 174. Ἀνήγειρε δὲ αὐτὸν ὁ Σύλλας κοσμήσας μὲ στήλας καλλίστας, μεταχομισθείσας ἀπὸ τοῦ ἐν Ἀθήναις ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διός. Τοῦτον καθιέρωσεν ὁ Κάτουλλος 14 ἔτει μετὰ τὴν πυρπόλησιν αὐτοῦ, ἤτοι τῷ 67 π. Χ. Ἐκάη δὲ τὸ δεύτερον τῷ 69 μετὰ Χριστόν, πολιορκοῦντος τοῦ Οὐϊτελίου τὸν Φλάβιον Σαβῖνον εἰς τὸ Καπιτώλιον. Τὸ ἀκόλουθον ἔτος ἀνήγειρεν αὐτὸν ὁ Οὐσπεσιανὸς πολὺ παρὰ τοὺς πρώτους ὑψηλότερον. Ἀλλὰ μετὰ δέκα ἔτη πάλιν καέντα ἀνήγειρε τελευταῖον ὁ Δομετιανὸς τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς αὐτοκρατορίας του καὶ 81 μ. Χ. Βλέπε τὰ περὶ τούτου εἰς τὸν Συετώνιον (De XII. Caesarib. L. VIII. p. 744 καὶ 787 ἐκδ. Schield.) καὶ τὸν Τάκιτον (Histor. L. III. 72. IV. 54).

Σελ. 148. στίχ. 8. δώδεκα χιλιάδας ταλάντων). 60 περίπου ἑκατομμύρια γρόσια τουρκικά. Τόσον πλοῦτον λέγει ὁ Πλούταρχος δὲν εἶχεν εἰς τὸν καιρὸν αὐτοῦ οὐδεμία τῆς Ῥώμης ἰδιωτικὴ οἰκία. Ἀλλ' εἰς τὸν καιρὸν τῆς δημοκρατίας ἦσαν Ῥωμαῖοι πλουσιώτατοι. Ὁ Σκαῦρος Αἰμίλιος ἔστησε διὰ μίαν καὶ μόνην ἑορτὴν ἐν θέατρον μὲ τριακοσίας ἑξήκοντα στήλας λιθίνας καὶ ὀρειχαλκίνας καὶ κρυσταλλίνας, καὶ μὲ τρεῖς χιλιάδας ἀγάλματα. Ταῦτα μετὰ τὴν ἑορτὴν μετέφερεν εἰς τὴν μεγαλοπρεπεστάτην κατὰ τὸ Τοῦσκλον οἰκίαν του. Ὁ Κράσσος κατὰ τὸν Πλούταρχον ἦτο πλουσιώτατος. Ὁ Βάλβος ἀποθνήσκων ἐχάρισε διὰ τῆς διαθήκης αὐτοῦ 25 δηνάρια εἰς ἕκαστον πολίτην Ῥωμαῖον. Πολλοὶ Ῥωμαῖοι Σαρδανάπαλοι διὰ τὴν τρυφὴν ἔτρεφον δέκα μέχρι τῶν εἴκοσι χιλιάδων ἀνδράποδα μόνον πρὸς ἐπίδειξιν τῆς ματαιότητος αὐτῶν. Βλ. Meursij De luxu Roman. 1.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

εἰς τὴν ὁποίαν εἰσέτι ἄταφος κεῖται ὁ σεβάσμιος Γέρων, δεικνύει πρὸς τὸ θεοσεβέστατόν Σου Κράτος τὴν ἐν αὐτῷ περιυβρισθεῖσαν ἐσχάτως ὀρθοδοξίαν Σου, καὶ ἄφωνος ἐπικαλεῖται τὴν κραταιὰν δεξιάν Σου πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν σφαζομένων ὁμογενῶν του καὶ ὁμοθρήσκων Σου, καὶ πρὸς ἀπαλλαγὴν τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς δουλείας τοῦ ὠμοτάτου καὶ ἀνοσιουργοτάτου τυράννου. Εὐδόκησον, ὦ Ποιμὴν ἀγαθὲ τρισευδαιμόνων λαῶν, νὰ ἀναστήσῃς καὶ ἕνα λαὸν προγόνων ἀγαθῶν, ἐξ οἵας εὐτυχίας εἰς οἵαν κακοδαιμονίαν ἐκκυλισθέντα. Ἐπίβλεψον συμπαθῶς, ὦ πρόμαχε τῶν θείων καὶ ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, εἰς ἔθνος δυστυχές, ἀγωνιζόμενον δι' αἵματος ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος. Νεῦσον, καὶ ὁ ἐχθρὸς τῶν χριστιανῶν ἠφανίσθη, ὡς καπνός. Πολλὰ καὶ καλὰ καὶ μεγάλα εἶναι τὰ τρόπαιά Σου, τρισμέγιστε Αὔγουστε, πολλὰ τῶν βασιλικωτάτων Σου ἀρετῶν τὰ ἐγκώμια· θέλησον, ὦ Μεγαλουργὲ τῆς ἀγαθῆς θελήσεως Ἥρως, θέλησον νὰ προσθέσῃς εἰς τὰς περικλεεστάτας ἐπωνυμίας Σου καὶ τὰς ζηλωτὰς καὶ ἀθανάτους προσφωνήσεις ἐκείνας «ΣΩΤΗΡ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΥΠΕΡΜΑΧΟΣ». Τοιοῦτόν Σέ, θεόχριστε Αὐτοκράτωρ, φρονοῦντες καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν προσφωνοῦντες, παύομεν τὴν οἰκτρὰν ἱκεσίαν μας μὲ βαθύτατον σέβας, μὲ πικροστάλακτα δάκρυα, μὲ στεναγμοὺς ἐγκαρδίους, καὶ μὲ ἐλπίδας χρηστάς, Καῖσαρ καὶ Αὐτοκράτωρ τρισσέβαστε.

ΑΩΚΑ'. Μαΐου ΙΕ'.

Τῆς Ὑμετέρας κραταιοτάτης, τρισσεβάστου καὶ Θεοχρίστου Μεγαλειότητος

οἰκτρότατοι δοῦλοι καὶ ἱκέται
ΟΙ ΕΝ ΟΔΗΣΣΩ ΣΕΣΩΣΜΕΝΟΙ ΓΡΑΙΚΟΙ.

ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΟΣ ΠΡΟΤΡΕΠΤΙΚΟΣ
ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΝ ΟΔΗΣΣΩ ΓΡΑΙΚΟΥΣ
ΠΕΡΙ ΣΥΜΦΩΝΟΥ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑΣ (α).

Ἀδελφοὶ Ἕλληνες, κάτοικοι τῆς Ὀδησσοῦ! Ἐν ὀνόματι τῆς φίλης Πατρίδος προσκαλῶ ὑμᾶς ν' ἀκούσητε λόγους ἀδελφοῦ ὁμογενοῦς,

(α) Ἐξεφωνήθη δὲ ὁ Προτρεπτικὸς οὗτος τῷ ϛωκα Ἰουνίου ἀ συνεδριαζόντων διαφόρων ἐκλεκτῶν ὁμογενῶν τῆς ἐν Ὀδησσῷ Ἑλληνικῆς κοινότητος καὶ διασκεπτομένων περὶ τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων, διχονοούντων ὅμως καὶ φειδωλευομένων, ὡς αὐτὸς μαρτυρεῖ. Μνημονεύει δὲ τοῦ λόγου τούτου ὁ φιλόπατρις Ι. Φιλήμων, καίπερ μὴ πάνυ τὰ κατὰ τοὺς χρόνους ἀκριβῶν. (Βλ. Δοκίμ. περὶ τῆς Ἑλλην. ἐπαναστάσ. Τόμ. Δ. σελ. 23). Σημ. Ἐκδ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

παίγνιδιον τῶν χαρτίων εἶναι αὐστηρῶς ἀπηγορευμένον· μόνον τὸ σφαιριστήριον (βιλλάρδον) ἐσυγχωρήθη καὶ ἡ κυβεία (τὸ τάβλι) διά τινας ἀσθενικούς. Ἀλλὰ τὸ σύνθεμα τῶν δύω τούτων παιγνιδίων, ὅπως καὶ ἂν γίνηται, δὲν δύναται νὰ ἀναβῇ περαιτέρω ἀπὸ ἓν γρόσιον εἰς τὴν τριπλῆν παιξίαν (παρτίδα).

ΙΑ'. Ἡ Οἰκία τῆς Λέσχης θέλει εἶσθαι ἀνοικτὴ ἀπὸ τὰς ἑπτὰ ὥρας τὸ πρωΐ, ἕως τὰς δώδεκα τῆς νυκτός.

ΙΑ'. Ἐὰν φωραθῇ τις, ὅτι ἐπῆρεν ἔξω ἀπὸ τὴν Λέσχην κἀνὲν σκεῦος κοινὸν δι' ὁποιανδήποτε πρόφασιν, θέλει πληρόνει ποινὴν γροσίων ἑκατόν.

ΙΒ'. Ὅταν οἱ Ἔφοροι συγκαλέσωσι γενικὴν Συνέλευσιν περὶ πραγμάτων ἀνηκόντων εἰς τὸ σύστημα τῆς Ἑταιρίας, ὅσοι τύχωσι παρόντες ἔχουσι τὴν δύναμιν νὰ ἀποφασίζωσι περὶ τοῦ πράγματος, χωρὶς νὰ δύνανται οἱ ἀπόντες νὰ ἀντιτείνωσιν εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς Συνελεύσεως.

ΙΓ'. Ὅταν ἀπ' ἐδῶ ἀναχωρήσῃ μέτοχός τις τῆς Ἑταιρίας δύναται ὁ σύντροφος ἢ ὁ διάδοχός του νὰ εἰσέρχηται ἀντ' αὐτοῦ εἰς τὴν Λέσχην· τοῦτον δὲ τὸν διάδοχον ἔχει τὴν ἄδειαν νὰ εἰσάγῃ εἰς τὴν Λέσχην καὶ τριάκοντα ἡμέρας πρὶν ἀναχωρήσει ὁ καταγεγραμμένος σύντροφος, ὡς μέλλοντα νὰ γείνῃ μέλος τῆς Ἑταιρίας.

ΙΔ'. Τὸ κάπνισμα τῆς πίπας (τὸ τσιμπούκι) εἶναι ἐμποδισμένον εἰς τὴν μεγάλην τῆς Συνελεύσεως στοάν, καὶ εἰς τὰς δύω καμάρας τοῦ σφαιριστηρίου.

ΙΕ'. Ἐὰν οἱ Ἔφοροι ἀνακαλύψωσιν τινὰ παραβάτην τῶν συνθηκῶν τῆς Ἑταιρίας, τὴν μὲν πρώτην φορὰν θέλουσι συμβουλεύσει αὐτὸν κατὰ μόνας, τὴν δὲ δευτέραν θέλουσι ἀποβάλλει διόλου ἀπὸ τὴν Ἑταιρίαν, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὸ δίκαίωμα νὰ ζητῇ ὀπίσω τὸν ἔρανον.

ΙΣ'. Ὅλοι οἱ Λεσχαῖοι γνωρίζοντες ὅτι ἡ ὕπαρξις τούτου τοῦ ἠθικοῦ συστήματος θεμελιόνεται εἰς τὴν κοινωφελεστάτην ἁρμονίαν τῶν διαφόρων αὐτοῦ μελῶν, καὶ εἰς τὴν ἐγκάρδιον ὑποταγὴν καὶ πειθαρχίαν πρὸς τοὺς ἀνωτέρω διαληφθέντας Κανόνας, ὁμολογοῦμεν, ὅτι ἀποδεχόμεθα τὰ δεκαὲξ κεφάλαια, ὑποσχόμενοι καὶ ὑποχρεούμενοι νὰ φυλάξωμεν αὐτὰ ἀκριβῶς πρὸς παντοτεινὴν τῆς Ἑλληνικῆς Λέσχης στερέωσιν. Καὶ ταύτην τὴν ὑπόσχεσιν ἐπισημαίνεται ἕκαστος ἐξ ἡμῶν διὰ τὰς ἰδίας αὐτοῦ ὑπογραφῆς.

1-1-1819

Ἐξεδόθησαν ἐν Σμύρνῃ τῷ χιλιοστῷ ὀκτακοσιοστῷ δεκάτῳ ἐννάτῳ Σωτηρίῳ ἔτει· Ἰανουαρίου πρώτῃ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ὰν μεγάλως οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ τὸν ἐπρόσφεραν χρήματα πολλὰ καὶ τιμὰς μεγάλας· ἀλλ᾽ αὐτὸς δὲν ἐδέχθη τίποτε ἄλλο, εἰμὴ μόνον ἕνα κλάδον ἐζήτησεν ἀπὸ τὴν ἱερὰν ἐλαίαν, καὶ λαβὼν αὐτὸν ἀνεχώρησεν.

§. ιγ. Εἶχε παύσει ἤδη εἰς τὰς Ἀθήνας ἡ περὶ τῶν Κυλωνείων ταραχή, καὶ οἱ ἐναγεῖς, ὡς προείπομεν, εἶχον ἀναχωρήσει. Ἀλλ᾽ οἱ Ἀθηναῖοι ἀνενέωσαν πάλιν ἄλλην παλαιὰν στάσιν περὶ τῆς πολιτικῆς διοικήσεως, καὶ ἡ πόλις ὅλη διηρέθη εἰς τόσα μέρη, ὅσαι ἦσαν αἱ διάφοροι καταστάσεις τῶν κατοίκων τῆς Ἀττικῆς. Τὸ κόμμα τῶν Διακρίων (Ὀρεινῶν) ἤθελε δημοκρατίαν, τὸ δὲ τῶν Πεδιέων (Καμπησίων) ὀλιγαρχίαν, τὸ δὲ τρίτον τῶν Παράλων (Παραθαλασσίων) ἤθελε διοίκησιν μικτὴν καὶ ἀπὸ τὰ δύω εἴδη, καὶ ἐμπόδιζε καὶ τὰ δύω ἄλλα κόμματα νὰ μὴ ὑπερισχύσῃ μήτε τὸ δεύτερον μήτε τὸ πρῶτον. Εἰς ταύτας τὰς περιστάσεις ἤκμασε μεγάλως καὶ ἡ μεταξὺ τῶν πτωχῶν καὶ πλουσίων συνήθης ἀνωμαλία καὶ διαφορά. Καὶ κατήντησεν ἡ πόλις εἰς τόσον κίνδυνον, ὥστε ἐφαίνετο ὅτι κατ᾽ οὐδένα ἄλλον τρόπον δὲν ἠδύνατο νὰ κατασταθῇ καὶ νὰ ἡσυχάσῃ, παρὰ μόνον ἐὰν συσταθῇ μοναρχίαν. Ὅλος ὁ δῆμος ἦτο χρεωμένος εἰς τοὺς πλουσίους. Καὶ ἄλλοι μὲν ἐγεώργουν δι᾽ αὐτούς, πληρώνοντες τὸ ἕκτον ὅλων τῶν καρπῶν των· διὰ τοῦτο ὠνομάζοντο ἑκτήμοροι καὶ θῆτες (ἡμερομίσθιοι)· ἄλλοι δὲ ἔβαλλον ἐνέχυρα τὰ ἴδιά των σώματα εἰς τοὺς δανειστάς, καὶ ἐκεῖνοι ἢ τοὺς ἔσυρον ὡς δούλους τῶν οἰκιῶν των, ἢ τοὺς ἔστελλον εἰς ξένην γῆν νὰ πωληθῶσι. Πολλοὶ ἠναγκάζοντο νὰ πωλῶσι καὶ τὰ ἴδια παιδία των (διότι κἀνεὶς νόμος δὲν τοὺς ἐμπόδιζε), καὶ νὰ φεύγωσιν ἀπὸ τὴν πόλιν, διὰ τὴν σκληρότητα τῶν δανειστῶν. Οἱ δὲ πλειότεροι καὶ ἀνδρειότεροι σηκωθέντες ὅλοι ὁμοῦ ἐγκαρδίονον ἀλλήλους νὰ μὴ παραβλέψωσι πλέον τὸ κακόν, ἀλλὰ νὰ ἐκλέξωσιν ἕνα προστάτην ἄνδρα πιστόν, καὶ ὁρμήσαντες νὰ ἐπάρωσιν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν δανειστῶν τοὺς πληρώσαντας τὰ χρέη των εἰς τὴν διορίαν, καὶ νὰ μοιράσωσιν ἐκ νέου τὴν γῆν, καὶ νὰ μεταβάλωσι καθόλου τὴν διοίκησιν.

§. ιδ. Τότε τῶν Ἀθηναίων οἱ φρονιμώτατοι βλέποντες ὅτι μόνος ὁ Σόλων ἦτο καθαρὸς ἀπὸ δημοσίους ἁμαρτίας, καὶ οὔτε εἰς τῶν πλουσίων τὰς ἀδικίας ἐνείχετο οὔτε εἰς τῶν πτωχῶν τὰς ἀνάγκας, τὸν ἐπαρακάλουν νὰ ἐμβῇ εἰς τὰ κοινά, καὶ νὰ καταπαύσῃ τὰς διαφοράς. Ὁ δὲ Φανίας ὁ Λέσβιος ἱστορεῖ ὅτι αὐτοκίνητος ὁ Σόλων ἠπάτησεν ἀμφότερα τὰ μέρη πρὸς σωτηρίαν τῆς πόλεως, ὑποσχεθεὶς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

πρὸς ὁδηγίαν τῶν νεοψηφίστων· ἔμειναν δὲ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἔφοροι ὅ,τε Κύριος Ἠλίας Βαλλῆς καὶ ὁ Κύριος Νικόλαος Μαυρογορδάτος. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος κατὰ μῆνα Ἀπρίλιον ἀπῆλθε πάλιν ὁ διδάσκαλος κύριος Κ. Κούμας εἰς Βιέννην πρὸς ἐκτύπωσιν τῶν συγγραμμάτων του· ἔμειναν δὲ εἰς τὴν σχολὴν ὡς ἐξ ἀρχῆς διδάσκαλοι οἱ αὐτάδελφοι Οἰκονόμου. Πρὸς τούτους ἀναβὰς εἰς τὸ τοῦ Μεγάλου Διερμηνέως ἀξίωμα ὁ ἐνδοξότατος καὶ περιφανέστατος κύριος κύριος Μιχαὴλ Σοῦτσος, ἀνὴρ ἐς τὰ μάλιστα τὰς Μούσας τιμῶν καὶ πρὸς τοὺς διδασκάλους ἀρχῆθεν εὐνοϊκώτατα διακείμενος, ἔγραψε τὴν ἐφεξῆς ἐπιστολήν.

Τὴν ὑμετέραν Σοφολογιότητα ἡδέως προσαγορεύω.

Τὸ νὰ διδάσκωνται οἱ ἀπαίδευτοι, τὸ νὰ γνωρίζωσι διὰ τῆς παιδείας, ὅσον ἐφικτὸν ἀνθρωπίνῃ διανοίᾳ τὸν κτίστην καὶ τὰ κτίσματα, τὸ νὰ μανθάνωσι τοῦ κοινωνικοῦ βίου τὰ ἱερὰ χρέη, εἶναι ὅλα ἀπαιτούμενα παρ' ἐκείνων, οὓς διέταξε μία ὁποιαδήποτε κοινότης ἀνθρώπων εἰς τὸ τοιοῦτον ὑπούργημα. Ὅτι δὲ αἱ μουσοστεφεῖς ὑμῶν κορυφαὶ ἐντελῶς ἀποπληροῦτε τὰ κοινωφελῆ τοῦ ἐπαγγέλματος ὑμῶν ὀφειλήματα, εἰδότες ἀκριβῶς, οὐκ ἐπαυόμεθα ἐπαινοῦντες ὑμᾶς τῆς συντόνου προθυμίας καὶ τῶν ἀτρύτων πόνων, οὓς ὁσημέραι καταβάλλετε ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ Γένους. Διὸ καὶ ἅμα ἐλεηθέντες παρὰ τῆς θεοσυντηρήτου Κραταιᾶς βασιλείας τῇ τῆς Μεγάλης Διερμηνείας ἀξίᾳ, διὰ νὰ παραστήσωμεν ἐν πρώτοις πόσον ἐφιέμεθα τὴν πρόοδον τῶν ὁμογενῶν εἰς τὸ τῆς μαθήσεως στάδιον, καὶ τὴν ἰδιαιτέραν ὑπόληψιν καὶ ἀγάπην, ἣν σώζομεν πρὸς τὰς ἐλλογίμους ἡμῶν Κορυφάς, ἐφροντίσαμεν νὰ ἐξερευνήσωμεν διὰ τοῦ παρόντος τὰ καθ' ὑμᾶς, καταστέφοντες ὑμᾶς τοῖς δικαίοις ἐπαίνοις, καὶ ἀξιοῦντες ἅμα νὰ διπλασιάσητε τὴν προθυμίαν καὶ ἐπιμέλειαν ὑμῶν εἰς τὴν μετάδοσιν παντὸς μὲν εἴδους μαθημάτων, κατ' ἐξοχὴν δὲ λόγον περὶ τὴν καλλιέργειαν τῆς προγονικῆς ἡμῶν ἀπαραμίλλου γλώσσης, ἐφ' ᾧ καὶ χάριτας ὑμῖν εἰσόμεθα προθύμως τε ἐξετε διακειμένους ὑσάκις ἂν χρήζοιτε τῆς παρ' ἡμῶν ἐπικουρίας. Ἀωιζ'. Νοεμβρίου δ'.

Τῆς ὑμῶν Σοφολογιότητος ὅλως πρόθυμος φίλος
ΜΙΧΑΗΛ ΣΟΥΤΣΟΣ.

Ἔγραψε δὲ ἡ ἐνδοξότης του καὶ πρὸς τιμιωτάτους Ἐπιτρόπους τὴν ἐφεξῆς ἐπιστολήν.

Τιμιώτατοι Ἐπίτροποι τοῦ ἐν Σμύρνῃ Φιλολογικοῦ Γυμνασίου,

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Λογ. Ἑρμῇ ἔτ. 1819. σελ. 391'. Περὶ δὲ τὸ 1820 ἀναγορευθεὶς διδάκτωρ, ἐπανῆλθεν οἴκαδε,καὶ ἤσκει τὸ ἰατρικὸν ἔργον εὐδοκίμως. Τοῦ Ἑλληνικοῦ ὅμως ἀγῶνος ἐπιστάντος ἀπεσώθη καὶ αὐτός, ὅπως καὶ πολλοὶ ἄλλοι, ἀπὸ τοῦ ὀλέθρου τῆς ἀδιακρίτου ἐκδικήσεως εἰς τὴν Ἑπτάνησον, ἔνθα τῷ 1824 διωρίσθη ἐν τῇ κατὰ τὴν Κέρκυραν Ἰονίῳ Ἀκαδημίᾳ καθηγητὴς τῆς Βοτανικῆς, περὶ ἧς ἐκτενῆ πραγματείαν εἶχε γράψας. Ἐδίδαξε δ' αὐτόθι καὶ τὴν Ζωολογίαν ἐξ ἰδίων χειρογράφων. Ἀλλὰ καὶ Γραμματικὴν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἔγραψεν ὁ φιλόπονος ἰατρός. Οὐκ ἐφθασε μέντοι οὐδὲν τούτων δημοσίᾳ ἐκδοῦναι· τῷ γὰρ 1827 (Νοεμβρ. 26) μόλις τὸ πρῶτον μετὰ τὰ τριάκοντα ἔτη τῆς ἡλικίας ἄγων τὸ ζῆν ἐξεμέτρησεν. Ἀπόκειται οὖν τῷ ἐλλογίμῳ ἀνεψιῷ αὐτοῦ Νικολάῳ Σπαθῇ, παρ' ᾧ σώζονται τὰ χειρόγραφα τοῦ μακαρίτου συγγράμματα, διὰ τῆς ἐκδόσεως αὐτῶν τήν τε μνήμην τοῦ ἀνδρὸς ἀνεξίτηλον εἰς τὴν τοῦ ἔθνους συνείδησιν ἀποκαταστῆσαι, καὶ εἰς αὐτοῦ τοῦ ἔθνους τὸν ἐν τοιαύταις συμφοραῖς ἀμάραντον ἐπιστημονικὸν ζῆλον νέον τεκμήριον παράσχειν καὶ ἀπόδειξιν ὅτι ὁ Ἕλλην ἀεὶ τὰς Μούσας ἐφίλει καὶ τὰ ἐνόντα ἔθυεν αὐταῖς χαίρων, καὶ μάλα χαριζόμενος αὐτῷ. Προσσημειωτέον δ' ὅτι πρὸ τοῦ ἀοιδίμου Σπαθῆ καὶ Δημήτριος ὁ Ἀργυράμπος ἐν Κωνσταντινουπόλει διατρίβων περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, ὅπου καὶ κῆπον βοτανικὸν εἶχεν, ἔγραψε Λεξικὸν βοτανικὸν (βλ. τὴν ἡμετέραν Περὶ Μάρκου τοῦ Κυπρίου διατριβήν. σελ. 15). Καὶ πολὺ πρὸ τούτου ἐγένετο ἐν Χίῳ Δημήτριος Ἀμμιραλὸς ὁ ἰατρὸς περὶ τὰ βοτανικὰ ἄριστα ἐξησκημένος (Βλ. Βλαστοῦ Χιακά. Τόμ. Β. σελ. 124). Διέπρεψε δὲ διδάσκων τὴν Βοτανικὴν Γαλλιστὶ ἐν τῇ κατὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν Ἰατρικῇ Σχολῇ ὁ ἀοίδιμος Στέφανος Καραθεοδωρῆς ὁ σοφὸς ἰατρός,ὅστις καὶ χειρόγραφον περὶ ταύτης τῆς ἐπιστήμης πραγματείαν ἐγκατέλιπε (Βλ. Ἠλ. Ταντα λίδου Βίον Στεφ. Καραθεοδωρῆ ἰατροῦ σελ. 38—54. Ἐν Κωνσταντινουπ. 1868). Νῦν δὲ διαπρέπει ἐν τῷ Ἀθηναϊκῷ Πανεπιστημίῳ διδάσκων τὴν Βοτανικὴν Θεόδωρος Γ. Ὀρφανίδης, ἐκ Σμύρνης καὶ οὗτος τὸ γένος ἕλκων, οὗτινος τὴν περὶ τὰ βότανα βαθεῖαν γνῶσιν καὶ ὀξύνοιαν ἄλλα τε μαρτυροῦσι καὶ οἱ τῷ 1869 ἐν τῇ κατὰ τὴν Πετρούπολιν συγκροτηθείσῃ Βοτανικῇ Συνόδῳ ἐκφωνηθεῖσαι δύω ὁμιλίαι περί τινων φυτῶν τῆς Ἑλληνικῆς χλωρίδος (Βλ. Th. C. Orphanidès Deux Discours sur quelques plantes de la Flore Grecque etc. St. Pètersbourg. 1870, καί, Λόγος ἐκφωνηθεὶς τῇ κς. Νοεμβρίου

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Σήμερον τοῦ ἔκλεψαν τ' ἄσπρα του. Δὲν εἶναι τρόπος νὰ μὴν ἔχῃς ἐτὺ κακμμίαν εἴδησιν περὶ τούτου.

Κὺρ Γιάννης (σιγά).

Νὰ κηρὸς νὰ φέρου 'ποῦ δίκηρου τοὺν κὺρ 'πίτρουπό μας. Αφ' οὗ ἤρθει 'δῶ μέτα, αὐτὸς εἶνι πλειὰ ἡ ἀγαπημένους. Αὐτονοῦ ταὶς συμβουλαὶς ἀκοῦν. 'Ακόμα 'ς τὴν καρδιὰ μ' κάθουντη ἡ βρισαίς του κὴ τὰ σπρουξίματά του!

'Εξηνταβελώνης.

Τὶ ξηρομασσέσαι!

'Αρχέλαος.

'Αφήστε δά! 'Ετοιμάζεται νὰ μᾶς εὐχαριστήσῃ. 'Εγὼ σὲ τῶπα, εἶναι τιμημένος ἄνθρωπος.

Κὺρ Γιάννης.

'Αφεντικό! Θέλς νὰ σοὶ 'πῶ τν ἀλήθεια; Εἰγὼ, θαῤῥῶ, πῶς ἡ ἀγαπημένους ἡ 'πίτρουπός σας, τιμὴ νἄχουν τὰ πρόσουπά σας! σ' ἔχουσει τοὺ παλοῦκι.

'Εξηνταβελώνης.

'Ο Δημητράκης!

Κὺρ Γιάννης.

Ναῖσκι.

'Εξηνταβελώνης.

Κάλ' αὐτὸς ὁ τόσον ἐμπιστεμένος;

Κὺρ Γιάννης.

Αὐτός, αὐτὸς σεὶ 'ξειγύμνουσει.

'Εξηνταβελώνης.

Κἀπαὶ ποῦ τὸ 'ξεύρεις.

Κὺρ Γιάννης.

Τοὺ 'ξεύρου··—ποὺ 'κεῖ 'π' τοὺ 'ξεύρου.

'Αρχέλαος.

Πρέπει δὰ νὰ μᾶς εἰπῇς, καὶ ποῖα σημεῖα ἔχεις!

'Εξηνταβελώνης.

Τὸν ἴδες νὰ κλωθογυρίζῃ εἰς τὸν τόπον, ὅπου εἶχα χωσμένα τ' ἄσπρα μου;

Κὺρ Γιάννης.

Ναίσκι! τοὺ σουστό! Ποῦ τὰ εἶχεις τ' ἄσπρα σου;

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ἐχειρίζωσιν εἰς πρώτην των ζήτησιν τὴν εἰρημένην ἑκάστη 2000 γροσίων ποσότητα, καὶ οἱ ὁποῖοι παραλαμβάνοντες καὶ τὰς ἄλλας εἰρημενας προσόδους θέλουν χορηγεῖν ἐξ αὐτῶν τοὺς διδασκαλικοὺς μισθούς, καὶ τὴν λοιπὴν χρειώδη δαπάνην. Κατὰ πᾶσαν διετίαν, θέλουν ἀποδίδειν οὗτοι ἀκριβῆ λογαριασμόν, καὶ θέλουν ἢ ἐπικυρώνεσθαι ἐκ δευτέρου, ἢ ἀντικαθιστάνεσθαι ὑπ' ἄλλων, καθὼς καὶ οἱ ἐπίτροποι τῶν Ἐκκλησιῶν, τοῦ Νοσοκομείου καὶ ἄλλων κοινῶν συστημάτων. Κατὰ τὸ παρὸν δὲ ἐκλέγομεν ἐπιτρόπους τοὺς κυρίους Στέφανον Ῥάλλην, καὶ Στέφανον Μαυρογορδάτον, καὶ Ἀθανάσιον Κλοκώνην, καὶ Ἰωάννην Ἀλφιέρην ἄνδρας διακαῆ ζῆλον πρὸς τὸ κοινῇ συμφέρον τρέφοντας.

Δ'. Οἱ ἐπίτροποι πάντοτε θέλουν φροντίζειν ἐλευθέρως τὰ πρὸς οἰκονομίαν τοῦ Γυμνασίου, ὡς ἀγαθοὶ τῆς Κοινότητος πατέρες, καὶ δὲν θέλουν προστάζεσθαί ποτε ὑπ' οὐδενὸς οὔτε μεγάλου οὔτε μικροῦ· ὑπὸ δὲ μόνον τῶν κατὰ καιρὸν Δημογερόντων τῆς πόλεως, τότε μόνον θέλουν διευθύνεσθαι εἰς τὸ ὀρθόν, ὅταν (ὃ μὴ γένοιτο!) ἀμελήσωσι τῶν κοινωφελῶν χρεῶν των, ἄλλοτε δὲ οὐδέποτε. Θέλουν δὲ οὗτοι ἐκλέγειν πληρεξουσίως εἰς ἔλλειψιν ἀρχιδιδασκάλους τοῦ Γυμνασίου συμβουλευόμενοι καὶ μετὰ τῶν προκρίτων ἀρχόντων, καὶ τῶν εἰδημονεστέρων, διὰ νὰ εὑρίσκωσι σοφοὺς καὶ τιμίους ἄνδρας.

Ε'. Γνωρίζομεν δὲ τοῦ κοινοῦ ἡμῶν Φιλολογικοῦ Γυμνασίου Ἀρχιδιδάσκαλον καὶ διδάσκαλον τῶν ἐπιστημονικῶν μαθημάτων τὸν σοφολογιώτατον κύριον Κωνσταντῖνον Μ. Κούμαν, ὅστις ἔχει παρ' ἡμῶν ἀνεμπόδιστον ἐξουσίαν νὰ διατάττῃ μετὰ τῶν συνεργῶν του τὴν ἐσωτερικὴν τοῦ Γυμνασίου κατάστασιν, καὶ μὲ τὴν γνώμην τῶν Ἐπιτρόπων νὰ εἰσάγῃ εἰς τὸ Γυμνάσιον τοὺς ἀπαιτουμένους διδασκάλους, καὶ ὑποδιδασκάλους νὰ διορίζῃ, καὶ χωρὶς νὰ ἐνοχλῇ ἐκείνους ἐρωτῶν· ὡσαύτως νὰ τιμᾷ μὲ ὅσα μέσα ἠξεύρει τοὺς ἐναρέτους καὶ προκόπτοντας μαθητάς, καὶ νὰ σωφρονίζῃ ἢ καὶ νὰ ἀποδιώκῃ διόλου τοὺς ἀτάκτους καὶ κακοήθεις· ἀλλὰ τοὺς ἐρχομένους μαθητὰς θέλει δέχεσθαι δι' ἐγγράφου ἀποδείξεως ἑνός τινος τῶν τεσσάρων Ἐπιτρόπων.

Ϛ'. Ἡ ἀρχὴ τοῦ Φιλολογικοῦ ἡμῶν Γυμνασίου θέλει γενῆν ἀπὸ 10 Αὐγούστου τοῦ ἐνεστῶτος 1812 ἔτους, ὁπότε λαμβάνει τέλος τὸ διὰ ἰδιαιτέρων συνεισφορῶν συντηρούμενον.

Ταῦτα πάντα ἐπικυρόνοντες οἱ ὑπογεγραμμένοι ὑποσχόμεθα νὰ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ντες ἀκριβῶς οὔτε πληγὴν εὗρον τινὰ ἐπ' ἐκείνῳ, οὔτε σήμειον φόνου σημαντικόν, ἐφ' οἷς καὶ χοτσέτιον ἐξέδωκαν ἀνασκευάζον τὴν τοῦ φόνου ὑποψίαν. Ἐντὸς δὲ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων διαφορᾶς (ἴσ. γρ. διὰ ἀναφορᾶς) κοινῆς ἐδηλοποίησαν ἡμῖν ἐκεῖνο τὸ συμβὰν οἱ τῆς πολιτείας ἐκείνης χριστιανοί, μετέπειτα δὲ τελευτήσαντος τοῦ Ἀρχιερέως ἦλθε μὲν ὁ ῥηθεὶς ἱερομόναχος εἰς τὰ ὧδε δικαιολογούμενος πολυτρόπως, καὶ ἀναίτιον ἑαυτὸν παριστῶν τῆς ἐκείνου τελευτῆς· οὐ μέντοι ἔφυγε τὴν ποινήν, ἀλλὰ τοῦτο μὲν διὰ τὸν ὁπωσδήποτε παρακολουθήσαντα θάνατον, τοῦτο δὲ διὰ τὴν τῶν πολλῶν ἀπερίσκεπτον ὑπόληψιν, ὡς ἀπειρίᾳ πραγμάτων, μόνῃ τῇ αἰσθήσει προσεχόντων, καθαιρέσει καθυπεβάλομεν αὐτόν, καὶ τοῦ ἱερατεύειν ἀπείρξαμεν· καιροῦ δὲ διαδραμόντος οὐκ ὀλίγου, μετὰ τὴν πολλὴν αὐτοῦ ὑπομονὴν προσέδραμε τῷ ἐλέει τῆς Ἐκκλησίας κλαίων καὶ ὀδυρόμενος καὶ λέγων ὅτι ἀναιτίως κατεδικάσθη, ἄτε μαρτυρίας ἀκριβοῦς ἄνευ τινος καὶ ἀποδείξεως προσηκούσης τοῖς τοῦ φόνου παρεδόθη ἐπιτιμίοις, καὶ ἀφόρητον ἐπιφορτίζει φήμην, προκαλινδούμενός τε τῷ ἐδάφει τῆς Ἐκκλησίας οὐ διέλειπε μέχρι τοῦ νῦν παρακλητεύων ἀπαλλαγῆς τυχεῖν καὶ λύσεως τῆς ποινῆς· ἀνθ' ὧν συνοδικῶς γυμνασθέντος τοῦ πράγματος ἐγνωμοδοτήθη κοινῶς ὅρκῳ μόνῳ διαλυθῆναι τὴν ὑπόθεσιν, διὰ τὴν ἀσάφειαν τῶν περιστάσεων (α). Ὅτι γὰρ ἐκεῖνος ἀπὸ τῆς ἀποπληξίας ἐτελεύτησεν

(α) Σημειωτέον ὅτι ἡ λέξις ὅ ρ κ ο ς ἐνταῦθα κεῖται καταχρηστικώτερον ἀντὶ τῆς ἐ ν σ υ ν ε ι δ ή σ ε ι δ ι α β ε β α ι ώ σ ε ω ς. Τὸ δὲ Ἀποστολικὸν καὶ ἐκκλησιαστικὸν τοῦτο ἔθιμον (βλ. Εὐθυβούλου Ὁ ὁρκιστὴς Φαρμακίδης σελ. **107, 186, 194—196, 436, 736.** Ἐν Κωνσταντινουπόλ. **1851**), τελεῖται παρὰ τοῦ διαβεβαιοῦντος κληρικοῦ ἄνευ τῆς ὁμωτικῆς ἐπαφῆς τῶν ἁγίων Εὐαγγελίων, ἣν διατάσσει εἰς τοὺς λαϊκοὺς ὁ πολιτικὸς νόμος (βλ. Ἁρμενοπούλ. Πρόχ. νόμ. Α. ζ. §. 19. σελ. **104**). Καὶ νόμος δὲ βασιλικὸς διατάσσει ὅτι «ὑπὸ τῶν ἐκκλησιαστικῶν θεσμῶν καὶ τοῦ κανόνος οἱ κληρικοὶ κωλύονται ὁρκωμωτεῖν» (βλ. Ῥάλλη Σύνταγμ. τῶν θείων Κανόν. Τόμ. Ε. σελ. **625**). Προσσημειωτέον δὲ ὅτι πρόκεινται τὰ ἅγια Εὐαγγέλια ἐν τῇ πιστώσει τῆς ἐν συνειδήσει διαβεβαιώσεως ἵνα διεγείρωσι τὸ σέβας καὶ τὸ δέος τοῦ βεβαιοῦντος τῶν θείων μυστηρίων ἱερουργοῦ, καὶ καταδεικνύωσιν αὐτῷ ἐναργέστερον ὅτι ἀοράτως ἐφέστηκεν ὁ Χριστός, ὅστις «κριτὴς ἐστὶν ἐνθυμήσεων καὶ καρδίας, καὶ τὸν νοῦν οἶδε τὸν ἐν ἡμῖν» (Γρηγορ. Παλαμ. Ὁμιλ. ΞΓ. §. ς. σελ. **285**. ἐμ. ἐκδ.). Διὰ τοῦτο κατωτέρω ἡ Σύνοδος ἐκάλεσε ταύτην τὴν διαβεβαίωσιν καὶ ὅ ρ κ ο ν φ ρ ι κ τ ό ν, ὅ ρ κ ο ν ε ὐ α γ γ ε λ ι κ ό ν, κατὰ τὴν παρὰ τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς συγγραφεῦσιν ἐν χρήσει οὖσαν περὶ τὰ τοιαῦτα ἔκφρασιν. Ὅθεν καὶ ὁ ἱε-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Τὸ τεῖχος τοῦτο ὀνομάζεται Τουρκικώτερον Σαντζὰκ μπουρνοῦ (σημαίας ἄκρα), διὰ τὴν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κρεμαμένην ἐπ' αὐτοῦ Τουρκικὴν σημαίαν. Μετὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ Σουλτάνου 'Αμουράτ ἔμεινεν ἡ Σμύρνα ὑπὸ τῶν Τούρκων τὴν ἐξουσίαν ἀπολέμητος ἀπ' ἄλλας δυνάμεις. Τῷ **1694**, ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Σουλτάνου 'Αχμὲτ τοῦ Β'. οἱ Ἐνετικοὶ κυριεύσαντες τὴν Χίον, ἦλθον καὶ εἰς τὴν Σμύρναν μὲ ἀρκετὰ πολεμικὰ καράβια διὰ νὰ τὴν πολιορκήσωσιν. 'Αλλ' οἱ ἐν τῇ Σμύρνῃ Πρόξενοι (Κόνσουλοι) τῶν ἄλλων Εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν, Γάλλων, καὶ Ἄγγλων, καὶ 'Ολλανδῶν ἀπαντήσαντες εὐθὺς τὸν 'Αρχιναύαρχον τῶν Ἐνετῶν, παρεκάλεσαν νὰ ἐνθυμηθῇ, ὅτι ὁ πόλεμος οὗτος ἔμελλε νὰ ἐξαγριώσῃ τοὺς Σμυρναίους Τούρκους κατὰ τῶν παρεπιδημούντων μάλιστα Εὐρωπαίων, καὶ νὰ προξενήσῃ ὄλεθρον καὶ εἰς τὰς πραγματείας καὶ εἰς τὰ σώματά των. Ὁ 'Αρχιναύαρχος φοβηθεὶς τὴν ἀγανάκτησιν τῶν Εὐρωπαϊκῶν βασιλείων, ἀνεχώρησεν ἄπρακτος (α) καὶ ἀφῆκε τὴν Σμύρναν εἰς ἡσυχίαν, ἥτις δὲν διεκόπη μέχρι τῆς σήμερον, ἐκτὸς ἐὰν ἐξαιρέσῃς ἐσωτερικάς τινας ὄχι ἀξιολόγους ταραχάς, καὶ τὴν ἔφοδον, τὴν ὁποίαν ματαίως ἔκαμε κατ' αὐτῆς ὁ ἀποστάτης Σαριμπέογλος κατὰ τὸ **1736** (β).

§. ιή. Μετὰ τοσαύτας μεταβολὰς φανερὸν εἶναι, ὅτι ἡ δυστυχὴς Σμύρνα ἐφόρεσεν ἱκανοὺς χρόνους πένθιμον σχῆμα. Οἱ πόλεμοι, οἱ σεισμοί, αἱ πυρκαϊαί, τὸ θανατικὸν (γ), ἡ αἰχμαλωσία ἐπροξένησαν πολλὴν

ψαντες τὸ ἀμφιθέατρον μετεκόμισαν τοὺς λίθους πρὸς χρῆσιν τοῦ κτιζομένου φρουρίου. Σημ. Ἐκδ.].

(α) Δημήτρ. Καντεμίρ. Ἱστορ. 'Οθωμαν. Βιβ. Δ. **48**.—(β) Περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Σαριμπέογλου γενομένης ἐπαναστάσεως διέλαβεν ὁ περιηγητὴς **Ποκκόκιος** (**Beschreib. des Morgenl. T. 3. p. 56**). Καὶ κατὰ τὸν Μάρτιον τοῦ **1797** συνέβη μεγάλη ταραχή. Κατέσφαξαν δὲ τότε οἱ Τοῦρκοι ὑπὲρ τὰς ἓξ χιλιάδας χριστιανῶν ἀθώων Γραικῶν, καὶ κατέκαυσαν τὸ κάλλιστον τῆς πόλεως μέρος, ὡς ἐσημειώσατο ὁ ἀοίδιμος ἡμῶν **Πατὴρ** ἀλλαχοῦ (Λόγ. Ἐκκλησιαστικ. σελ. **266**). Διέλαβε δὲ περὶ ταύτης τῆς ταραχῆς καὶ ὁ Τρικὼν (βλ. **Slaars l. c. p. 44—45**). Σημ. Ἐκδ.—(γ) Διέλαβε περὶ τοῦ μεγίστου κακοῦ τῆς πανώλης, καὶ ὁ ἐξαπόστολος Γερμανὸς Λυδέκης ἱστορῶν ὅτι κατὰ τὸ **1759, 1760, 1762** καὶ **1765** ἐτελεύτησαν ἐν Σμύρνῃ εἴκοσι χιλιάδες (βλ. **Chr. W. Lûdeke Glaubw. Nachrichten von dem Tûrkisch. Reiche etc. pag. 32, Frankfurt, 1771**). Τὸν δὲ κατὰ τὸ **1784** γενόμενον φθοροποιὸν λοιμὸν διέγραψεν ὁ ἰατρὸς **Εὐσ. Βαλλῆς** (βλ. **Eus. Valli Memoria Sulla peste di Smyrna del 1784. Losanna, 1788**). Κατὰ δὲ τὸ **1813** ἐτελεύτησαν ἐν Σμύρνῃ ὑπὸ πανώλης **40** χιλιάδες, ἐξ ὧν αἱ **8**, ἦσαν χριστιανοὶ (βλ. τοῦ ἡμετ. **Πατρὶς** Λόγ.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ὅλα τὰ προτερήματά σας ἠθέλετε εἶσθαι ὅμοιοι μὲ ἄθλια ὀρφανὰ παιδία ἀφειμένα εἰς ἔρημον τόπον χωρὶς ὁδηγὸν νὰ τὰ κατευθύνῃ, χωρὶς τροφὸν νὰ τὰ διατρέφῃ, χωρὶς προστάτην νὰ τὰ διαφυλάττῃ ἀπὸ τοὺς φοβεροὺς κινδύνους, ὅσοι ἐπικρέμανται εἰς τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. Βέβαιοι λοιπὸν ὄντες, ὦ καλὴ Νεολαία, ὅτι χωρὶς τοῦ ὑψίστου καὶ δημιουργοῦ σας Ὄντος τὴν βοήθειαν δὲν δύνασθε νὰ ἦσθε εὐτυχεῖς καὶ πεπαιδευμένοι, ἀνυψόνετε πάντοτε τὴν καρδίαν ὑμῶν πρὸς τὸν Σωτῆρα τοῦ Κόσμου διὰ τῆς πίστεως, καὶ ζητεῖτε τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ τοῦ Παντὸς διὰ τῆς προσευχῆς καὶ τῆς ἀγαθοεργίας. Αὐτὸς δὲ ὁ πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν εἴθε νὰ ἐπιβλέπῃ εἰς ἡμᾶς μὲ ὄμμα πατρικὸν καὶ εὐμενές! Νὰ φωτίζῃ ὑμᾶς εἰς τὰς σπουδάς, ὁδηγῶν καὶ διδασκάλους καὶ μαθητὰς εἰς τὴν ἀληθινὴν σοφίαν! Νὰ διαφυλλάττῃ τοῦ Γυμνασίου τούτου τοὺς ἐπιτρόπους καὶ ὑπερασπιστάς! καὶ νὰ ὁμαλύνῃ τὰς ὁδοὺς τῆς προκοπῆς τοῦ ὀρθοδόξου Γένους ἡμῶν! (α).

ΛΟΓΟΣ

Περὶ παίδων ἀγωγῆς ἐκφωνηθεὶς κατὰ τὸ ς'. ἔτος τῆς συστάσεως τοῦ Φιλολογικοῦ Γυμνασίου ἐν Σμύρνῃ, τῷ 1814 Σεπτεμβρίου ά.

§. ά. Τῆς φιλογενοῦς καὶ φιλοκάλου ὑμῶν διαθέσεως, ὦ ἄνδρες, λαμπρότατον τεκμήριον εἶναι ἡ σημερινὴ συνδρομὴ καὶ πανήγυρις εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς εἰσόδου τοῦ ἕκτου ἔτους ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Φιλολογικοῦ τῆς Σμύρνης Σχολείου. Πληροφορηθέντες ὅλοι ὅτι μόνη πηγὴ τῶν ἀγαθῶν ὑπάρχει ἡ παιδεία, καὶ θεωροῦντες τὸ Σχολεῖον ὡς ἐργαστήριον τῆς κοινῆς εὐτυχίας συνήχθητε ὁμοθυμαδόν, ἵνα εὐφρανθῆτε μὲ τὴν θεωρίαν τοῦ ἐνδόξου σταδίου, τὸ ὁποῖον ἀνανεόνεται σήμερον εἰς τοὺς φιλτάτους υἱοὺς ὑμῶν, καὶ αὐτοὺς τούτους νὰ ἐμψυχώσητε καὶ ἀκονήσητε πρὸς τοὺς ἀγῶνας μὲ τὸν ὑπὲρ τῆς προκοπῆς αὐτῶν διακαέστατον ὑμῶν ζῆλον. Πρὸς ταύτην ὑμῶν τὴν φιλομάθειαν τίς ποτε ἤθελεν εἶσθαι τόσον ἀναίσθητος, ὥστε νὰ μὴ ἐπαινέσῃ εἰλι-

---

(α) Τοῦ παρόντος λόγου μνείαν ποιεῖται καὶ ὁ Λόγιος Ἑρμῆς (ἔτ. 1813. σελ. 275) ἐκτιθεὶς τὰ τοῦ πέμπτου ἔτους μαθήματα καὶ ὑπισχνούμενος τὴν ἔκδοσιν καὶ αὐτοῦ, ἀλλ' οὐκ ἐκδούς. Σημ. Ἐκδ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

της τοῦ Εὐαγγελικοῦ κηρύγματος, διδάσκει τὸν θεῖον λόγον ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἄμβωνος τῶν αὐτόθι Ἐκκλησιῶν, καὶ ταύτην μετὰ τῶν ἄλλων τὴν ψυχικὴν ὠφέλειαν ἀφθόνως καὶ εὐδοκίμως ἡμῖν παρεχόμενος, καὶ νὰ προθυμοποιῆσθε εἰς τὰ πρὸς ἄνεσιν αὐτοῦ καὶ περίθαλψιν, διὰ νὰ ἐπαυξάνῃ καὶ ἡ ἐντιμολογιότης του τὴν ἐνοῦσαν προθυμίαν καὶ ἐπιμέλειαν περὶ τὴν εὐκοσμίαν τῶν ἠθῶν, καὶ τὴν ἄλλην προκοπὴν καὶ ἐπίδοσιν τῶν τέκνων σας, καὶ τῶν κατ' ἔρωτα παιδείας ἀλλαχόθεν αὐτῷ προσφοιτώντων, καὶ ἐν ἑνὶ λόγῳ, μὲ κοινὴν σύμπνοιαν καὶ φιλάδελφον ἕνωσιν νὰ προστατεύητε τὸ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν σας κατ' εὐτυχίαν συσταθὲν τοῦτο καλόν, ὥστε αὐξανομένης μὲ τὴν πρόοδον τοῦ καιροῦ τῆς γενναίας συνδρομῆς σας, νὰ κατασταθῇ τροφεῖον πάσης Μούσης, καὶ πάσης ἀρετῆς ἐνδιαίτημα, καὶ νὰ ἐκπέμψῃ πανταχοῦ καὶ εἰς ὅλον τὸ ἡμέτερον Γένος τὰς ὠφελείας, πολυπλασιάζον καὶ τοὺς παρὰ πάντων χρεωστουμένους ἐπαίνους εἰς τὸν ἔνθεον ζῆλόν σας, καὶ τὴν κοινὴν εὔκλειαν τῆς πατρίδος σας, καὶ τὸν ἀποκείμενον θεόθεν μισθὸν διὰ τὴν ἐξαίρετον αὐτὴν ἀγαθοεργίαν σας. Οὕτω τοίνυν γινώσκοντες, τέκνα ἡμῶν ἀγαπητὰ ἐν Κυρίῳ, ποιήσατε, καθὼς Ἐκκλησιαστικῶς ἡμῖν παραινοῦντες, γράφομεν καὶ ἐντελλόμεθα, ἵνα ἡ τοῦ Θεοῦ χάρις, καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος, καὶ ἡ εὐχὴ καὶ ἡ εὐλογία τῆς ἡμῶν μετριότητος, εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.

Αωιέ. Ἐν Μηνὶ Ἰουλίῳ Ἰνδικτιῶνος Γ'.

ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ ΦΙΛΟΘΕΟΣ. ΕΦΕΣΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ. ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ ΜΕΛΕΤΙΟΣ. ΚΥΖΙΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΣ. ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ. ΝΙΚΑΙΑΣ ΙΩΑΝΝΙΚΙΟΣ. ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ. ΔΕΡΚΩΝ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ. ΝΕΟΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ ΜΕΛΕΤΙΟΣ. ΣΜΥΡΝΗΣ ΑΝΘΙΜΟΣ. ΠΑΤΡΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΣ.

Κατὰ δὲ τὸ αωις'. ἔτος, περὶ μῆνα Ἀπρίλιον, ἐπειδὴ ὁ Κύριος Δημήτριος Μαυρογορδάτος ἀπεδήμησεν εἰς Λιβόρνον δι' ἐμπορικάς του ὑποθέσεις, οἱ λοιποὶ τρεῖς Ἐπίτροποι ἔκλεξαν ἀντ' αὐτοῦ συνεπίτροπόν των τὸν οὐχ' ἧττον ζηλωτὴν καὶ φιλόμουσον αὐτάδελφόν του Κύριον Νικόλαον Μαυρογορδάτον. Τελειωθείσης δὲ τῆς προθεσμίας τῇ έ. Αὐγούστου τοῦ αωιζ'. ἔτους, οἱ κύριοι Ἐπίτροποι ἐξέλεξαν διαδόχους των τὸν Κύριον Στυλιανὸν Χ: Παναγ. Μουνδάνιαλιν καὶ τὸν Κύριον Κουζηνὸν Κατακουζηνόν· κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ χρόνον σκέψεως γενομένης ἐψηφίσθη ἐκ τῶν παλαιῶν Ἐπιτρόπων νὰ μένωσι δύω ὡς ἔφοροι

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

§. ιδ'. Ὅλη ἡ μικρὰ Ἀσία ἤρχησεν ἤδη νὰ ἐρημόνηται ἀπὸ τοὺς βαρβαρικοὺς πολέμους. Ὁ Αὐτοκράτωρ Ἀλέξιος ἔστειλε τὸν Φιλοκάλην νὰ ἀνοικοδομήσῃ τὰς κατηδαφισμένας πόλεις (α)· καὶ συνοίκησε πολλὰς καὶ μεταξὺ τούτων τὸ Ἀδραμύττιον, τοῦ ὁποίου τότε δὲν εἶχε μείνει μηδὲ ἴχνος. Περὶ δὲ τὰς ἀρχὰς τοῦ ιγ' αἰῶνος ἐπόλισε τελειότερον τὴν Σμύρναν, καὶ ἀνώρθωσε τὰ ἐρείπια τῶν τειχῶν αὐτῆς· ὁ φιλόμουσος Αὐτοκράτωρ Ἰωάννης Δούκας ὁ Βατάτσης, ὅστις ἐβασίλευσε κατὰ τὸ **1222**. Εἰς ταύτην τὴν ἀνάκτισιν τῆς Σμύρνης ἐπεστάτει, λέγουσιν, ὁ τότε ἀνθύπατος Θεοδόσιος, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνέστησαν οἱ Σμυρναῖοι μαρμαρίνην εἰκόνα μὲ τοῦτο τὸ ἐπίγραμμα·

Τὸν μέγαν ἐν βουλαῖς Θεοδόσιον Ἀσίδος ἀρχὸν
Εἰκόνι μαρμαρέῃ στήσαμεν Ἀνθύπατον,
Οὕνεκα Σμύρναν ἤγειρε καὶ ἤγαγεν ἐς φάος αὖθις
Ἔργοις θαυμασίοις πολλὸν ἀειδομένην (β).

Εἶχον δὲ τότε τὴν καθέδραν εἰς τὴν Νίκαιαν οἱ Αὐτοκράτορες τῆς Κωνσταντινουπόλεως· τὴν δὲ Κωνσταντινούπολιν κατεῖχον εἰσέτι οἱ Λατῖνοι. Ὁ Βατάτσης πληγεὶς ἀπὸ ἀποπληξίαν κατέβη νὰ προσκυνήσῃ εἰς τὸν ἐν Σμύρνῃ περιφημότατον Ναὸν τοῦ Χριστοῦ, τὸ σήμερον λεγόμενον τοῦ Κεστενὲ παζὰρ (Καστανοπωλείου) τσαμίον· μετὰ ταῦτα διέτριψε χρόνον ἱκανὸν εἰς τὰ Περίκλυστα (τὸ Βουνάρπασι) ἀναλαμβάνων τὴν ὑγείαν του· ἔπειτα ἐλθὼν κατὰ τὸ **1255** ἀπέθανεν εἰς τοὺς κήπους τοῦ Νυμφαίου, ὅπου ἦσαν καὶ βασιλικὰ Παλάτια (γ). Τὸ δὲ σῶμά του ἐτάφη εἰς τὴν μονὴν τῆς Σωσάνδρας (δ), τὴν ἐπὶ τοῦ Σιπύλου, τοῦ βαρβαρικώτερον Κουζινᾶ, ὄχι μακρὰν τῆς Μαγνησίας (ε).

§. ιέ. Τῷ δὲ **1313** ὁ Ἀϊδίν, ἄλλος Τοῦρκος πορθητὴς στρατηγὸς τοῦ πρώτου τῶν Ὀθωμανῶν Σουλτάνου Ὀσμάν, κυριεύσας τὴν Αυδίαν ἐπὶ τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου τοῦ Παλαιολόγου, ἔστησε τὰς αἱματοσταγεῖς κύτοῦ σημαίας ἔξω τῆς Σμύρνης· ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ

(α) Βλ. Ἄν. Κομνην. Ἀλεξ. ΙΔ. σελ. **420**.—(β) Ἀνθολογ. Ἐπιγραμμ. Βιβλ. Δ. σελ. **432**.—(γ) Γεωρ. Ἀκροπολιτ. ἱστορ. §. νϐ.—(δ) Ὁ τούτου τάφος εὑρέθη, ὡς λέγεται, πρό τινων ἐνιαυτῶν. Βλ. Ἀμάλθ. τῆς **5** Ὀκτ. **1862**. Σημ. Ἐκδ. —(ε) Διὰ τοῦτο καὶ μέχρι σήμερον οἱ Μάγνητες ἐπιτελοῦσιν ἐτήσιον μνήμην τοῦ ἀοιδίμου τούτου καὶ εὐσεβεστάτου βασιλέως, ψάλλοντες καὶ ἀκολουθίαν κατὰ τὴν δ. Νοεμβρίου. [Συνέταξε δὲ τὴν ἀσματικὴν ἀκολουθίαν ὁ ἀκάματος Νικόδημος (Βλ. Συναξαρ. Τ. Λ. σελ. **233**). Σημ. Ἐκδ.].

τῶν μὲ γράμματα, τὰ ὁποῖα δὲν διαφέρουσιν ἀπὸ τῆς ἀράχνης τὰ ὑφάσματα· ἐπειδὴ καθὼς εἰς ἐκεῖνα, οὕτω καὶ εἰς τοὺς νόμους, οἱ μὲν ἀδύνατοι καὶ λεπτοὶ πιάνονται καὶ ἐμποδίζονται, οἱ δὲ πλούσιοι καὶ δυνατοὶ τοὺς σχίζουν καὶ περῶσι. Πρὸς ταῦτα ἀπεκρίθη ὁ Σόλων, Οἱ ἄνθρωποι, Ἀνάχαρσι, φυλάττουσιν ὅλας τὰς συνθήκας, ὅσας δὲν συμφέρει οὔτε εἰς τὸ ἓν οὔτε εἰς τὸ ἕτερον τῶν συμφωνούντων προσώπων νὰ τὰς παραβαίνωσι· καὶ ἐγὼ λοιπὸν σπουδάζω νὰ ἐφαρμόσω τοὺς νόμους εἰς τὰ συμφέροντα τῶν συμπολιτῶν μου τοιουτοτρόπως, ὥστε ν' ἀποδείξω μὲ τούτους εἰς ὅλους ὅτι κάλλιον εἶναι νὰ πράττωσι τὰ δίκαια παρὰ νὰ παρανομῶσι. Τὸ πρᾶγμα ὅμως εἰς τὸ ὕστερον ἀπέβη μᾶλλον καθὼς ἐσυμπέραινεν ὁ Ἀνάχαρσις, παρὰ καθὼς ἤλπιζεν ὁ Σόλων. Εἶπεν ἀκόμη καὶ τοῦτο ὁ Ἀνάχαρσις· ὅτι, ὅταν ὑπῆγεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν Ἀθηναίων, ἐθαύμασε βλέπων πῶς εἰς τὴν Ἑλλάδα δημηγοροῦσι μὲν οἱ σοφοί, κρίνουσι δὲ οἱ ἀμαθεῖς.

§. ς. Ὁ δὲ Σόλων ἐλθὼν ὕστερον εἰς τὴν Μίλητον νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν Θαλῆν, θαυμάζω, εἶπε, διὰ τί κατεφρόνησας τὸν γάμον καὶ τὴν παιδοποιΐαν. Ὁ δὲ Θαλῆς τότε μὲν ἐσιώπησεν, ἀφήσας δὲ ὀλίγας ἡμέρας νὰ περάσωσιν, ἔκαμε νὰ παρασταθῇ ξένος ἄνθρωπος, ὅστις ἔλεγεν ὅτι τότε ἦλθεν ἀπὸ τὰς Ἀθήνας εἰς δέκα ἡμέρας. Ὁ Σόλων τὸν ἠρώτησεν, ἂν συνέβη τι νεώτερον εἰς τὰς Ἀθήνας. Ὁ δὲ ἄνθρωπος, διδαγμένος τί πρέπει ν' ἀποκριθῇ, Τίποτε ἄλλο δὲν γνωρίζω, εἶπεν, εἰμὴ τὸν θάνατον ἑνὸς νέου, τοῦ ὁποίου τὸ λείψανον ἐσυνώδευεν ὅλη ἡ πόλις, διότι ἦτο, καθὼς ἔλεγον, υἱὸς ἀνδρὸς ἐνδόξου καὶ πρώτου κατὰ τὴν ἀρετὴν ἀπὸ τοὺς πολίτας. Ἔλειπε δὲ ὁ πατήρ του, καθὼς ἔλεγον, πολὺν καιρὸν εἰς τὴν ξενιτείαν. Ὢ τὸν δυστυχῆ πατέρα! εἶπεν ὁ Σόλων, καὶ πῶς τὸν ὠνόμαζον. Ἤκουσα τ' ὄνομα, ἀπεκρίθη ὁ ξένος, ἀλλὰ τὸ ἐλησμόνησα. Τόσον μόνον ἐνθυμοῦμαι, ὅτι πολλὰ ἐφήμιζον τὴν σοφίαν αὐτοῦ καὶ δικαιοσύνην. Ὁ Σόλων καθ' ἑκάστην ἀπόκρισιν τοῦ ξένου ἐκυριεύετο μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀπὸ τὸν φόβον, καὶ τέλος, βιασμένος πλέον ἀπὸ τὴν ταραχὴν ἀνέφερεν αὐτὸς τὸ ὄνομα εἰς τὸν ξένον, καὶ τὸν ἠρώτησε, Μήπως ὁ ἀποθαμμένος ὠνομάζετο υἱὸς τοῦ Σόλωνος; Ναὶ ἀληθινά, ἀπεκρίθη ὁ ξένος. Τότε ὁ μὲν Σόλων ὥρμησε νὰ κτυπᾷ τὴν κεφαλήν του, καὶ νὰ κάμνῃ καὶ νὰ λέγῃ ὅσα συνειθίζουσιν οἱ περιπαθεῖς ἀπὸ τὴν λύπην. Ὁ δὲ Θαλῆς εὐθὺς τὸν ἐπίασε, καὶ γελάσας τὸν εἶπε. Ταῦτα, ὦ Σόλων, τὰ συμβεβηκότα μ' ἐμποδίζουσιν ἀπὸ τὸ νὰ λάβω γυναῖκα καὶ νὰ παιδο-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Καὶ γιατὶ κόρη μου; πῶς πάλι τόση ἀνησυχία!

Χαρίκλεια.

Ἀλλοίμονον! Καὶ μὲ τὸ ῥωτᾶτε; Δὲν συλλογίζεσθε πόσον φόβον πρέπει νὰ ἔχῃ καθεὶς, ὅταν τὸν σύρωσιν εἰς κἀμμίαν καταδίκην.

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Τῶνοιωσα! Ὁ Ἐξηνταβελώνης σοῦ φαίνεται 'σὰν καταδίκη. Καὶ καθὼς γνωρίζω ἀπὸ τὴν ὄψι σου, τὸ παλληκάρι, περὶ τοῦ ὁποίου εἶχε μὲ 'μιλήσει, ἔρχεται πάντα 'ς τὸ νοῦ σου.

Χαρίκλεια.

Ναίσχε Κερά μου. Δὲν θέλω νὰ σοῦ τὸ κρύψω. Οἱ πυκνοὶ καὶ φρόνιμοι καὶ γλυκεῖς χαιρετισμοί του μοῦ 'πλήγωσαν τὴν καρδίαν.

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Κ' ἔμαθες, κόρη μου, ποιὸς εἶν' αὐτὸς ὁ νέος;

Χαρίκλεια.

Ὄχι! Ποῖος εἶναι δὲν ἐξεύρω· ξεύρω ὅμως ὅτι εἶναι κυμωμένος διὰ ν' ἀγαπᾶται! Καὶ ἂν ἦτον εἰς τὸ χέρι μου, δὲν ἤθελα 'πάρειν ἄλλον παρ' αὐτόν. Τοῦτο μὲ κάμνει νὰ τρομάζω ὡτὰν κόλασιν τὸν ἄλλον τοῦτον ἀῤῥαβωνιαστικόν.

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Αἴ, κόρη μου! Τὶ νὰ σοῦ πῶ! Ὅλα ταῦτα νὰ τὰ πάλληκάρια εἶναι νόστιμα, καὶ διηγιῶνται ταὶς χάραις των ὥμορφα καὶ καλά. Τὰ πλειότερα ὅμως εἶναι θεόγυμνα 'σὰν τσοῖ ποντικοί. Τὸ καλήτερον εἶναι νὰ πάρῃς γέρον ἄνδρα κυβερνημένον. Αἰσθάνομαι ὅτι ἀπὸ τέτοια ὑποκείμενα τὸ 'μάτι δὲν χορταίνει· κιάλλοθινὰ 'μπορεῖ νὰ εὕρῃ κάποιαις ἀνοστάδαις μιὰ νέα κοπέλλα εἰς ἕνα γερον. Δὲν θὲ νὰ ταὶς ἔχῃ ὅμως πολὺν καιρόν. Αὔριον ἀπαιθαίνει καὶ σ' ἀφίνει σὲ κατάστασι νὰ 'πάρῃς ἄλλον ὥμορφον, νὰ τὸν ἔχῃς νὰ τόνε χαίρεσαι.

Χαρίκλεια.

Καλὲ Κερά μου! καὶ ὅταν ἐμπορεῖ κάνεῖς νὰ εἶναι κατ' ἄλλον τρόπον εὐτυχής, εἶναι πολλὰ παράξενον νὰ εὔχεται ἢ νὰ προσμένῃ τὸν θάνατον τοῦ ἄλλου. Κ' ὕστερα, τὶ 'ξεύρω καὶ 'γώ! Ὁ θάνατος δὲν ἀκολουθεῖ τὰ θελήματα τὰ δικά μας.

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Καλὲ χωρατεύεις κόρη μου; Ἐσὺ θὲ νὰ τόνε 'πανδρευθῇς μὲ συμφωνία, σὲ λίγον καιρὸ νὰ σ' ἀφήσῃ χήραν. Καί, νὰ σὲ κάμω νὰ γελάσῃς,

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Στροβίλης.

Νά το!

Ἐξηνταβελώνης.

Καὶ τ' ἄλλο!

Στροβίλης.

Νά το νά!

Ἐξηνταβελώνης.

Καὶ τ' ἄλλο!

Στροβίλης.

Καὶ τ' ἄλλο;

Ἐξηνταβελώνης.

Ναί!

Στροβίλης. (σιγά),

Τοῦ διαβόλου 'γυιός! 'σὰν νἄχω καμμιὰν τουζίνα χέρια! (Ἀψά) Νά τα πάλε καὶ τὰ δυό. Χάτκετέν τα ὅλη 'μέρα.

Ἐξηνταβελώνης

(δείχνων τὸ βρακὶ τοῦ Στροβίλη).

Πᾶς κ' ἔχωσες τίποτες αὐτοῦ μέσα;

Στροβίλης.

Ψάξετεν ἀτός σας.

Ἐξηνταβελώνης

(τινάζων τὰ βρακοπόδια τοῦ Στροβίλη).

Αὐτὰ τὰ μεγάλα βρακιὰ γίνονται κρυψάναις τῶν κλεφτῶν, κιὅσοι τὰ ράβγουνε, ἤθελα νὰ τοὺς ἔβλεπα ὅλους κρεμασμένους.

Στροβίλης. (σιγά)

Ἄχ! ἕνας τέτοιος κακόγερος! πόσο τὸν πρέπει νὰ πάθῃ τὰ φοβᾶται! καὶ πόσο τῶθελα νὰ τοῦ κλέψω τίποτας!

Ἐξηνταβελώνης.

Ἔ;

Στροβίλης.

Ἤντα;

Ἐξηνταβελώνης.

Τὶ λέγεις νὰ κλέψῃς;

Στροβίλης.

Λέω πῶς μὲ σκαλίζετεν ἀπ' ὅλα τὰ μέρη, 'σὰν νὰ σᾶς ἤκλεψα τίποτας.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

σμένον ἀπέχοντες ἀπ' ἀλλήλων. Ὅταν οἱ θεωροὶ ἔδιδον τὸ σημεῖον νὰ τρέξωσιν (Ἀριστοφάν. Βατρ. στίχ. 131), ὁ πρῶτος ἄναπτε τὴν ἱερὰν λαμπάδα εἰς τὸν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ βωμὸν τοῦ Προμηθέως, ὅπου ἔστεκε πλησίον καὶ τοῦ Ἔρωτος ἄγαλμα, καὶ τρέξας παρέδιδεν ἀναμμένην αὐτὴν εἰς τὸν δεύτερον, καὶ οὗτος εἰς τὸν ἐφεξῆς, ἕως τοῦ ἐσχάτου. Οὕτω διαγράφει τὸν ἀγῶνα ὁ Αἰσχύλος·

Τοιοίδ' ἔτυμοι λαμπαδηφόρων νόμοι,
Ἄλλος παρ' ἄλλου διαδοχαῖς πληρούμενοι. Ἀγαμν. 322.

Ἂν εἷς τινος τὴν χεῖρα ἔσβενεν ἡ λαμπάς, οὗτος ἔχανε τὴν νίκην (Παυσαν. ἔνθ' ἀνωτ.). Ἔτρεχον δὲ ἀπὸ τῆς Ἀκαδημίας πρὸς τὴν πόλιν πεζοί. Εἰς δὲ τοῦ Πλάτωνος τὰς ἡμέρας εἰσήχθη ἡ συνήθεια νὰ τρέχωσιν ἔφιπποι, ὡς αὐτὸς οὗτος μαρτυρεῖ (Πλάτ. Πολιτ. Α. σελ. 147 ἐκδ. Bip.). Εἶναι σημειώσεως ἄξιον ὅτι ἄλλος φαίνεται ὁ ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ βωμὸς τοῦ Προμηθέως, ἐξ οὗ ἄναπτον τὰς λαμπάδας, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Παυσανίας (Ἀττικ. κεφ. 30. §. 2), καὶ εἰς τὸν ὁποῖον ἀνέθηκεν ὁ Πεισίστρατος διὰ τὸν Χάρμον τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἔρωτος, ὡς λέγει ὁ Πλούταρχος, καὶ ἄλλος ὁ κυρίως λεγόμενος τοῦ Ἔρωτος βωμός, τὸν ὁποῖον αὐτὸς ὁ Χάρμος ἀνέθηκεν εἰς τὸν Ἔρωτα πρὸ τῆς εἰσόδου τῆς Ἀκαδημίας, ὡς βεβαιόνει πάλιν ὁ Παυσανίας (ἔνθ' ἀνωτ).

Σελ. 103. στίχ. 23. ὡς λέγει ὁ Ἡσίοδος). Ὁ στίχος τοῦ Ἡσιόδου εἶναι οὗτος·

Ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος, ἀεργίη δὲ τ' ὄνειδος. Ἔργ. καὶ Ἡμέρ. 309.

Στίχ. 29. Πρῶτις τὴν Μασσαλίαν). Τὸ Ἑλληνικὸν κείμενον ἔχει Πρῶτος, κύριον ὄνομα τοῦ πρώτου οἰκιστοῦ τῆς Μασσαλίας· ἀλλ' ὁ Κοραῆς διώρθωσε Πρῶτις, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης ὠνόμασε τὸν ἄνδρα (παρ' Ἀθην. ΙΓ. σελ. 516). Κελτοὶ δ' ὀνομάζονται συνήθως ὑπὸ τῶν παλαιῶν οἱ σημερινοὶ Γάλλοι, ἀπὸ Κελτοῦ, ὡς λέγουσιν, υἱοῦ τοῦ Ἡρακλέους (Βλ. Εὐστάθ. εἰς Διον. τὸν Περιηγ. στίχ. 285—287). (α).

Στίχ. 30. ὁ Θαλῆς). Ὁ Θαλῆς προνοήσας εὐφορίαν ἐλαιῶν ἐμίσθωσε τὰ ἐλαιουργεῖα, καὶ ἐκέρδησε χρήματα πολλά. Ἦλθε δὲ καὶ εἰς Αἴγυπτον (Διογ. Λαέρτ. εἰς βίον Θαλ. §. ε, καὶ ς). Ὁ δὲ Πλάτων ἀπελθὼν εἰς Αἴγυπτον πρὸς περιήγησιν εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὸν ποιητὴν Εὐριπίδην, ὡς λέγει ὁ Λαέρτιος (ἐν βίῳ Πλάτ. §. 8). Τότε ἐπραγματεύθη τὸ ἔλαιον. Ἐγίνετο δὲ εἰς τὴν Αἴγυπτον πολλοῦ πώλησις ἐλαίου, τὸ

(α) Ὅτι δὲ Κελτοὶ καὶ Γάλλοι οἱ αὐτοὶ εἰσίν, ἐσημειώσατο καὶ ἀλλαχοῦ ὁ ἡμέτερος Πατήρ. Βλ. Περὶ τῶν Ο, Ἑρμηνευτ. Τόμ. Β. σελ. 496. Σημ. Ἐκδ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς (πρὸς τὸν κὺρ Γιάννην).

Ἐσὺ τοῦ τῶπες;

Κ ὺ ρ Γ ι ά ν ν η ς.

Κἠ σὺ γλέπς πῶς εἰγὼ δὲν λέγου τίπουτας.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ναίσκε! Νὰ ἐδῶ πέρα ὁ ἄρχων Γραμματικὰς ἤκουσε τὴν μαρτυρίαν του.

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Καὶ ἠμπορεῖτε νὰ μὲ σταχασθῆτε ἐπιδεκτικὸν τοιαύτης αἰσχρᾶς πράξεως;

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Δεκτικόν, ἢ ἀκατάδεκτον! Ἐγὼ θέλω τ' ἄσπρα μου!

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ.

Κ λ ε ά ν θ η ς, Σ τ ρ ο β ί λ η ς, καὶ οἱ ἀνωτέρω.

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Μὴ βασανίζεσθε, Παππάκη, τοῦ κάκου! Μὴ κατηγορῆτε κἀνένα διὰ τὰ ἄσπρα μας. Ἐγὼ ἔμαθα κἄτιτοι, καὶ ἦλθα νὰ σᾶς εἰπῶ, ἂν μὲ συγχωρήσετε πρῶτον. Ἡ κατάρα σας μὲ τρομάζει.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ἔχε τὴν εὐχή μου! ἔχε τὴν εὐχή μου! Λέγε! Τί 'ξεύρεις;

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Ἔ, Παππάκη! Ἐδῶ χρειάζεται σιμὰ εἰς τὴν εὐχήν σας νὰ μὲ χαρίσητε καὶ ἄλλο κἄτιτοι. Ἂν μ' ἀφήσετε νὰ 'πάρω—καὶ—τὴν Χαρίκλειαν, ἐγὼ μεσιτεύω νὰ σᾶς δοθῶσιν ὀπίσω τ' ἄσπρα σας.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Καὶ ποῦ εἶναι; Τίς τὰ ἔχει;

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Δέν σας μέλει. Εἶναι εἰς τόπον, ὅπου ἐγὼ ἔχω μεγάλην ἐπιρροήν. Εἰς τὸ χέρι σας στέκει μόνον νὰ προτιμήσητε ἓν ἀπὸ τὰ δύω, ἢ τὴν Χαρίκλειαν, ἢ τὴν Κασσέλαν.

Κ ε ρ ά τ σ α Σ ο φ ο υ λ ι ὼ (στεκομένη ὄπισθεν τοῦ Κλεάνθους κάμνει πρὸς τὸν Ἐξηνταβελώνην νεύματα μὲ τὰ 'μάτια καὶ μὲ τὰ χέρια).

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

γα. Πρέσβεις ἦλθον ἀπὸ τὸν Ταρκύνιον εἰς τὴν Ῥώμην φέροντες γράμματα κολακευτικὰ τοῦ δήμου καὶ λόγους ἡμέρους, μὲ τοὺς ὁποίους ἐνόμιζον ὅτι θέλουσι διαφθείρει τὸ πλῆθος, ὡς λεγομένους ἀπὸ μέρος τοῦ βασιλέως, ὅστις ἐφαίνετο ὅτι ἀφῆκε τὴν ὑπερηφάνειαν, καὶ ἐζήτει μέτρια καὶ ὀλίγα πράγματα. Τούτους τοὺς πρέσβεις ἐνόμιζον οἱ ὕπατοι ὅτι πρέπει νὰ παραστήσωσιν εἰς τὸ πλῆθος. Ὁ Οὐαλέριος δὲν τοὺς ἀφῆκεν, ἀλλ᾽ ἠναντιώθη καὶ τοὺς ἐμπόδισε νὰ δώσωσιν αἰτίαν καὶ πρόφασιν νεωτερισμοῦ εἰς ἀνθρώπους πτωχούς, οἵτινες ἐβαρύνοντο μᾶλλον τὸν πόλεμον παρὰ τὴν τυραννίαν.

§. γ. Μετὰ ταῦτα ἦλθον ἄλλοι πρέσβεις λέγοντες ὅτι ὁ Ταρκύνιος παραιτεῖται πλέον τὴν βασιλείαν καὶ παύει τὸν πόλεμον, ζητεῖ ὅμως τὴν περιουσίαν του καὶ τὰ χρήματα καὶ τὰ ἰδικά του καὶ τῶν οἰκείων καὶ τῶν φίλων του, διὰ νὰ ζήσωσι μὲ αὐτὰ εἰς τὴν ἐξορίαν. Εἰς τοῦτο τὸ ζήτημα ἔκλινον οἱ πλειότεροι, καὶ μάλιστα συνηγόρευεν ὁ Κολλατῖνος· ὁ δὲ Βροῦτος, ἄνθρωπος ἄκαμπτος καὶ ὀξύθυμος, ἔδραμεν εἰς τὴν ἀγορὰν ὀνομάζων προδότην τὸν συνάρχοντά του, ὡς χαρίζοντα πολέμου καὶ τυραννίας ἀφορμὴν εἰς ἀνθρώπους, εἰς τοὺς ὁποίους ἦτο κακὸν τῷ ὄντι νὰ δώσωσι καὶ ὀλίγα ἐφόδια διὰ τὴν ἐξορίαν των. Ἀφ᾽ οὗ δὲ συνήχθησαν οἱ πολῖται τότε πρῶτον, ἰδιώτης ἄνθρωπος, Γάϊος Μινούκιος, ἐδημηγόρησεν εἰς τὸν Δῆμον παραγγέλλων τὸν Βροῦτον καὶ συμβουλεύων τοὺς Ῥωμαίους νὰ προσέχωσιν, ὥστε τὰ χρήματα νὰ πολεμῶσι μᾶλλον μετ᾽ αὐτῶν κατὰ τῶν τυράννων, παρὰ μετὰ τῶν τυράννων κατ᾽ αὐτῶν. Ἐφάνη ὅμως καλὸν εἰς τοὺς Ῥωμαίους, ἐπειδὴ πλέον εἶχον τὴν ἐλευθερίαν, ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἐπολέμουν, νὰ μὴ ἀποβάλωσι τὴν εἰρήνην διὰ χρήματα, ἀλλὰ νὰ ἐξορίσωσι καὶ αὐτὰ μετὰ τῶν τυράννων. Ὁ δὲ Ταρκύνιος, ὡς φαίνεται, πολλὰ ὀλίγον ἐφρόντιζε διὰ τὴν περιουσίαν του. Ἔστειλε δὲ νὰ ζητήσῃ αὐτήν, ἵνα δοκιμάσῃ τὸν Δῆμον ἐν ταὐτῷ καὶ διενεργήσῃ προδοσίαν τινά. Καὶ τοῦτο ἔπραττον οἱ πρέσβεις εἰς τὴν πόλιν μὲ τὴν πρόφασιν τῆς τῶν πραγμάτων παραλαβῆς, ἐκ τῶν ὁποίων ἄλλα μὲν ἔλεγον ὅτι πωλοῦσιν, ἄλλα δὲ ὅτι φυλάττουσιν, ἄλλα δὲ ὅτι στέλλουσιν εἰς τὸν Ταρκύνιον, ἕως οὗ διέφθειραν δύο οἰκογενείας τῶν νομιζομένων καλῶν καὶ ἀγαθῶν· μίαν τῶν Ἀκυλίων, ἐκ τῶν ὁποίων ἦσαν τρεῖς βουλευταί, καὶ ἄλλην τῶν Οὐϊτελλίων, ἐκ τῶν ὁποίων ἦσαν δύο. Οὗτοι πάντες ἦσαν ἀπὸ μητέρων ἀνεψιοὶ τοῦ ὑπατεύοντος Κολλατίνου. Οἱ δὲ Οὐϊτέλλιοι εἶχον ἰδιαιτέραν συγγένειαν καὶ

νεῖους ἐπήγαινε διὰ ξηρᾶς διὰ νὰ πιασθῇ μὲ τοὺς Μεγαρεῖς· καὶ ἐν ᾧ ἀκόμη ἐπολέμουν, ἐπρόφθασαν οἱ ἐλθόντες μὲ τὸ καράβιον καὶ ἐκυρίευσαν τὴν πόλιν. Μὲ ταύτην τὴν ἱστορίαν φαίνεται ὅτι συμφωνοῦσι καὶ ὅσα ἔκαμναν τὸ πάλαι οἱ Ἀθηναῖοι εἰς ἐτήσιον ἀνάμνησιν ταύτης τῆς μάχης. Ἀττικὸν καράβιον ἔπλεε πρὸς τὴν Σαλαμῖνα πρῶτον σιωπηλά. Ἔπειτα καθὼς ἐπλησίαζαν πρὸς τὴν γῆν ἔκαμνον κραυγὰς καὶ ἀλαλαγμούς· καὶ εἷς ἀνὴρ πηδῶν ἀπὸ τὸ καράβιον ἔτρεχε μετὰ βοῆς πρὸς τὸ Σκιράδιον ἀκρωτήριον, ὅπου ἤρχοντο ἄλλοι ἐναντίον του διὰ ξηρᾶς. Αὐτοῦ πλησίον εἶναι καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Ἐνυαλίου, τὸ ὁποῖον ἀνήγειρεν ὁ Σόλων· διότι ἐνίκησε τοὺς Μεγαρεῖς, καὶ ὅσοι δὲν ἀπέθανον εἰς τὴν μάχην, τούτους ἀπέλυσεν ὅλους μὲ συνθήκας.

§. ι. Μ' ὅλα ταῦτα οἱ Μεγαρεῖς ἐπέμενον νὰ λάβωσι πάλιν τὴν νῆσον· καὶ ἀφ' οὗ πολεμοῦντες ἔπαθον καὶ ἔπραξαν πολλὰ κακὰ ἀμφότερα τὰ μέρη, ἔκαμαν τέλος τοὺς Λακεδαιμονίους κριτὰς αὐτῶν καὶ διαλλακτάς. Κατὰ τὴν γνώμην τῶν πολλῶν ἡ δόξα τοῦ Ὁμήρου ἐβοήθησε τὸν Σόλωνα νὰ κερδήσῃ τὴν κρίσιν· διότι ἀνέγνωσεν εἰς τοὺς κριτὰς μαρτυρίαν ἀπὸ τὸν κατάλογον τῶν νηῶν προσθέσας αὐτὸς ἐπιδεξίως τὸν δεύτερον στίχον

Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν δυοκαίδεκα νῆας,
Στῆσε δ' ἄγων ἵν' Ἀθηναίων ἵσταντο φάλαγγες.

Αὐτοὶ δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ταῦτα μὲν τὰ νομίζουσι φλυαρίαν, λέγουσι δὲ ὅτι ὁ Σόλων ἀπέδειξεν εἰς τοὺς δικαστάς, ὅτι Φιλαῖος καὶ Εὐρυσάκης, Αἴαντος υἱοί, πολιτογραφηθέντες εἰς τὰς Ἀθήνας παρέδοσαν τὴν νῆσον εἰς τοὺς Ἀθηναίους, καὶ κατοίκησαν ὁ μὲν εἰς τὴν Βραυρῶνα, χωρίον τῆς Ἀττικῆς, ὁ δὲ εἰς τὴν Μελίτην. Καὶ ἔχουσιν ἀκόμη οἱ Ἀθηναῖοι ἐπώνυμον τοῦ Φιλαίου δῆμον τῶν Φιλαϊδῶν, ἐξ ὧν κατήγετο ὁ Πεισίστρατος. Ἵνα δ' ἐξελέγξῃ λαμπρότερα τοὺς Μεγαρεῖς, διϊσχυρίσθη πρὸς τούτοις ὅτι οἱ νεκροὶ εἶναι τεθαμμένοι εἰς τὴν νῆσον ὄχι καθὼς θάπτουσιν οἱ Μεγαρεῖς, ἀλλὰ καθὼς οἱ Ἀθηναῖοι. Οἱ Μεγαρεῖς κηδεύουσι τοὺς νεκροὺς βλέποντας πρὸς ἀνατολάς, οἱ δ' Ἀθηναῖοι πρὸς δύσιν. Ἀλλ' ὁ Μεγαρεὺς Ἡρέας ἀντιστεκόμενος πρὸς ταύτην τῶν Ἀθηναίων τὴν μαρτυρίαν λέγει, ὅτι καὶ οἱ Μεγαρεῖς ἐνταφίαζον τοὺς νεκροὺς γυρισμένους πρὸς δυσμάς. Καὶ τὸ μεγαλήτερον, προσθέτει ὅτι εἰς μὲν τὰς Ἀθήνας ἔθαπτον τοὺς νεκροὺς ἕνα εἰς μίαν θήκην. Εἰς δὲ τὰ Μέγαρα (ὡς καὶ εἰς τὴν Σαλαμῖνα) ἐνεταφίαζον καὶ τρία καὶ τέσσαρα σώματα εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ μνῆμα. Τὸν Σόλωνα ὅμως τὸν ἐβοήθη-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ἐλέχθησαν μὲ βιάζει εἰς ἀπολογίαν, ἡ μαρτυρία λέγω τοῦ ὅτι ἐγὼ ἐξεφώνησα καὶ ἔπραξα οὐδὲν ἐξ ὧν ἐκεῖνοι κατ' ἐμοῦ εἶπον· εἰ γὰρ ὁ εἷς καὶ πρῶτος τῆς ἱερᾶς Συνόδου καὶ ποιμενάρχης ταύτης τῆς ἐπαρχίας ὡς ἐξ ἁπάντων τῶν ἐνταῦθα κατοίκων ἐμμαρτυρήσειε πρὸς αὐτὴν τὸ ὅτι οὔτε οἱ λόγοι, οὔτε τὰ ἔργα, ἅπερ ὡς τέκνα ἐμὰ ἐκεῖνοι ἡμῖν παρεστήσαντο, εἰσὶ τέκνα ἐμά, καὶ ἐγὼ οὐκ εἰμὶ πατὴρ τῶν τοιούτων τέκνων· οὐ μόνον ἐγὼ ἀθωοῦμαι, ἀλλὰ καὶ δυοῖν θάτερον, ἢ ὅτι αὐτοί εἰσι γεννήτορες τῶν τοιούτων τέκνων, καὶ καθ' ἑαυτῶν παρεστήσαντο εἰς τὴν μητέρα ἡμῶν Ἐκκλησίαν ἄλλον γεννήτορα· τὸ γὰρ ἐμφανίσαί τινα κακὸν προϋποτίθησι τὴν κακίαν τῷ ἐμφανίσαντι, ἢ εὑρόντες αὐτὰ καθ' ὁδὸν ἡπάτησαν τὴν ἑαυτῶν μητέρα Ἐκκλησίαν, ὀνομάζοντες αὐτὰ τέκνα οὗπερ οὐκ εἰσὶ πατρός· ἀλλ' εἰ κατὰ τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ, ὁ Θεὸς ἐστὶν αὐτὴ ἡ ἀλήθεια, «ἐγὼ εἰμὶ ἡ ἀλήθεια», ἀναγκαίως οὗτοι καθὸ ψεῦσται εἰσὶν ἐναντίον τοῦ Θεοῦ, καὶ ταῦτα τὴν ἑαυτῶν μητέρα Ἐκκλησίαν βουληθέντες ἀπατῆται· ἡ πληρετάτη, ἔφην, ἐμὴ ἀθώωσις εἴη ἂν ἡ μόνη μαρτυρία τοῦ σεβασμιωτάτου μοι Γέροντος, τοῦ ὅτι τὰ κατ' ἐμοῦ ὑπ' ἐκείνων λεχθέντα ἐπήγαζον ἐκ τοῦ ἐκείνου ἐγκεφάλου, ὅστις ἐστὶν ἡ μόνη πηγὴ τῶν ψευστῶν, καὶ ἔμοι γ' ἐδει μηδὲν ἐπιπροσθῆναι· ἀλλ' ἐπειδὴ οὐκ ἂν εἴη ἱκανὴ ἡ μόνη μου ἀθώωσις, ἀλλ' ἀνήκει τῇ μητρὶ ἡμῶν Ἐκκλησίᾳ εἰδέναι καὶ πῶς τὰ ἴδια αὐτῆς τέκνα φρονοῦσι· διὸ ἰδοὺ ἐγὼ πῶς φρονῶ. Ἐγὼ ἐγεννήθην τέκνον τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἐγὼ ἀνετράφην ὑπὸ τοῦ καθαροῦ αὐτῆς γάλακτος, αὕτη μόνη ἐτιθηνήσατό με, ὥστε ἤδη ἐγὼ εἰμὶ ἐκεῖνο ὅπερ ἐγεννήθην, ἐκεῖνο ὅπερ ἀνετράφην, εἰμὶ τέκνον τῆς ὑφ' ἧς ἐγεννήθην μητρός, ὥστε ὅσα ἡ ἐμὴ μήτηρ φρονεῖ, τοσαῦτα καὶ ἐγώ, ὅσα ἐκείνη ἀναθεματίζει, τοσαῦτα καὶ ἐγώ, καὶ ὅσα ἐκείνη δέχεται, τοσαῦτα καὶ ἐγώ, δίχα τινὸς προσθέσεως ἢ ἀφαιρέσεως. Ἐγώ, Παναγιώτατε Δέσποτα, οὐκ εἰμι διδάσκαλος θεολογίας, ἀλλὰ μαθηματικῶν καὶ φυσικῶν μαθημάτων· εἰς τὰ μαθηματικὰ νομίζω ἀδύνατον τὴν παρείσδυσιν τινὸς βλασφημίας, καὶ εἰ ὁ διδάσκων ἂν εἴη ὁ παγκάκιστος τῶν ἀνθρώπων. Εἰς τὰ φυσικά, εἶπον ὑμῖν οὗτοι οἱ σεβάσμιοι, κατάγοντες (καὶ τοῦτο ἐστὶ τὸ τοῦ ἑτέρου εἰδέναι) ὅτι ἐγὼ δογματίζω ἅπαντα ὅσα διδάσκω τοὺς μαθητάς· ἀλλ' εἰ τοῦτο ἦν ἀληθές, ἐγὼ ἂν ἤμην ὁ ἀλογώτερος τῶν ἀφ' οὗ γινώσκειν οἱ ἄνθρωποι [ἴσ. λείπει τὸ δύνανται ἢ οἷοί τε]. Εἰ γὰρ ἅπασαι αἱ τῆς Φυσικῆς ἔννοιαι, ὡς ἐστὶ γνωστόν, οὐκ' εἰσὶν ἑτερόγ

μετάβολαὶ τῶν τεσσάρων καιρῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀποφασίζουσι περὶ τῆς εὐτυχοῦς ἢ δυστυχοῦς καρποφορίας τῶν προϊόντων, καὶ ἡ μὲν ἄνοιξις ἁπαλὰ φυτρόνουσα ἄνθη κάμνει τὴν εὐθηνίαν τοῦ θέρους, καὶ τούτου πάλιν ἡ εὐκρασία συμβάλλει πρὸς ὡρίμασιν τῶν καρπῶν τοῦ φθινοπώρου, τοιουτοτρόπως καὶ εἰς τὸν ἠθικὸν κόσμον ἡ σώφρων καὶ ἐνάρετος νεότης ὁδηγεῖ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ὥριμον ἀνδρικὴν ἡλικίαν, καὶ ἀπὸ τῆς ἀνθούσης ταύτης ὡριμότητος καταντᾷ εἰς ἱλαρὸν καὶ σεβάσμιον γῆρας. Διὰ τοῦτο τὴν παροῦσαν περίοδον τῆς ζωῆς σας πρέπει νὰ θεωρῆτε ὡς κάλλιστον καιρόν, ἐξ οὗ χρέμαται ἡ παντοτεινὴ εὐτυχία ἢ δυστυχία ὑμῶν· κατὰ ταύτην νὰ σπουδάζητε νὰ ἐντυπώνητε εἰς τὰς ἁπαλὰς ὑμῶν ψυχὰς ὀρθὰ περὶ τῶν ὄντων φρονήματα, ἐξ ὧν ἄρχεται ἡ Σωφροσύνη, τὸ ταμεῖον τῶν ἀρετῶν κατὰ τὸν σοφόν (α). Πρώτη δὲ καὶ ἀναγκαιοτάτη ὅλων τῶν ἀρετῶν ὑπάρχει ἡ πρὸς Θεὸν εὐσέβεια, τὸ θεμέλιον ὅλης τῆς ἠθικῆς, καὶ ἡ ἀρχὴ πάσης Σοφίας. Ἡ νεότης τῷ ὄντι εἶναι ὁ καιρὸς ὅλων τῶν δραστικῶν καὶ γενναίων κινήσεων τῆς ψυχῆς. Τῶν νέων ἡ καρδία κινεῖται εὐκολώτερον παρὰ πᾶσαν ἄλλην εἰς τὸ νὰ θαυμάζῃ πᾶν ὅτι εἶναι μέγα καὶ ὑψηλόν. Κυριεύεται τάχιστα ὑπὸ τοῦ ἔρωτος τοῦ καλοῦ καὶ ἐπαινετοῦ. Θέλγεται τρυφερώτατα ὑπὸ τῆς ὄψεως τῶν γενναίων καὶ ἀδιαφόρων εὐεργεσιῶν. Ποῖον λοιπὸν δύναται νὰ ᾖναι ἄλλο ἀντικείμενον ἀξιώτερον νὰ ἐξάψῃ τὰς καλὰς ταύτας τῆς νέας ψυχῆς διαθέσεις, εἰμὴ ὁ πάγκοινος πατὴρ τοῦ παντὸς καὶ πάσης εὐδαιμονίας Δημιουργός; Δύνασθε ποτέ, φίλοι νέοι, νὰ θεωρήσητε χωρὶς θαυμασμὸν τὸ ὕψος καὶ μέγεθος, ὅπερ κηρύττουσι μὲ μυρία στόματα πανταχόθεν τῶν παντοδυνάμων αὐτοῦ δακτύλων τὰ ἔργα. Δύνασθε χωρὶς δραστικωτάτην εὐγνωμοσύνην νὰ ἀπολαύσητε ὅλα τὰ ἀγαθά, τὰ ὁποῖα ἡ πάντροφος δεξιά του ἐξέχεεν εἰς ὅλα τὰ ὄντα, καὶ μάλιστα εἰς ὑμᾶς κατὰ τὸν καλὸν τοῦτον καιρὸν τῆς ὑμετέρας ζωῆς; ὦ μακάριοι διὰ τὰς καλὰς ἐλπίδας τῶν ὑμετέρων συγγενῶν, καὶ τὴν περὶ ὑμῶν ἐπιμέλειαν καὶ ἀγάπην αὐτῶν· ἀνυψώσατε τὰς καρδίας εἰς τὸ ὕψιστον Ὄν, ὅπερ ἐμπνέει καὶ εἰς τοὺς γονεῖς καὶ εἰς τοὺς ὑπερασπιστάς, καὶ εἰς τοὺς φίλους ὑμῶν, ὅλην τὴν εὐμένειαν καὶ τρυφερότητα, μεθ' ἧς σᾶς θεωροῦσιν. Ἀποβλέπετε εἰς τοῦτον, ὡς εἰς δυνατώτατον καὶ φιλανθρωπότατον ὑμῶν Πατέρα, καὶ προστρέχετε ὡς πρὸς εἰλικρινέστατον φίλον. Οὗτος ἦτο πρὸ ὀλίγου τῶν βρεφικῶν ὑμῶν ἐνιαυτῶν ὁ φύλαξ καὶ τροφός,

(α) Ταμεῖον ἀρετῆς ἐστὶ Σωφροσύνη μόνη.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

εὐλόγως τὴν διαφορὰν τῶν ἀπὸ τοιαύτας γραμματέων χεῖρας γεγραμμένων ἐπιστολῶν καὶ καταστίχων καὶ τῶν πρὸ δέκα ἐτῶν συντεθειμένων. Νέοι, τῆς Ἑλλάδος ἡ μόνη ἐλπίς, ἀναδείχθητε ἄξιοι τῆς τιμῆς ἣν ἡ πατρὶς εἰς ὑμᾶς προσφέρει ζητοῦσα τὴν ἐκ τῆς παιδείας καὶ ἀρετῆς ὑμῶν βοήθειαν πρὸς ἀνάστασιν. Ἡ παιδεία καὶ ἀρετή, φίλοι, ἀνήκει εἰς ὑμᾶς ὄχι μόνον κατὰ κληρονομικὸν τῶν προγόνων δικαίωμα, ἀλλὰ καὶ ὡς προϊὸν τῆς πατρίδος κάλλιστον συνάμα καὶ κυριώτατον. Τίς ἄλλη χώρα τῆς οἰκουμένης ἐγέννησε καὶ ἀνέθρεψεν εἰς πᾶσαν ἀρετὴν διαπρέψαντας ἄνδρας, ὡς ἡ Ἑλλάς (α); Ὅλοι κοινῶς, φίλοι ὁμογενεῖς οἱ παρόντες, νομίζετε, ὅτι ἱκετεύουσι μετὰ δακρύων ὑμᾶς, ἡ Ἑλλάς, τὸ γένος, ἡ χώρα ἑκάστου, τὰ σχολεῖα, τῶν Λυκείων καὶ Περιπάτων τὰ λείψανα· σᾶς παρακαλοῦσι θερμῶς τῶν Προπατόρων οἱ τάφοι, τῶν Ἡρώων αἱ στῆλαι, τῶν Ῥητόρων, τῶν Ποιητῶν, τῶν Φιλοσόφων αἱ σεβάσμιαι σκιαὶ ἀοράτως παροῦσαι σήμερον ἔμπροσθέν σας· μετὰ τούτων συνάπτουσι τὰς φωνὰς αὐτῶν αἱ βιβλιοθῆκαι, οἱ ναοί, τὰ ἱερά· τιμήσατε τὴν πατρικὴν ἡμῶν γλῶσσαν, φυλάσσετε αὐτὴν ὡς πολύτιμον θησαυρόν, σπουδάζετε αὐτὴν ἐπιμελῶς καὶ ἀδιακόπως ὡς μόνην ἰατρὸν τῶν δυστυχιῶν τοῦ Γένους. Εἴθε δὲ ἡ παρὰ τοῦ Θεοῦ εὐμένεια νὰ εὐοδόνῃ μετὰ τῶν λοιπῶν τῆς Ἑλλάδος σχολείων καὶ τὸ Φιλολογικὸν τοῦτο Γυμνάσιον, νὰ περιφράσσῃ μὲ εὐτυχίας τοὺς φιλογενεῖς Σμυρναίους, τοὺς προστάτας καὶ ἐπιτρόπους αὐτοῦ, νὰ φωτίζῃ καὶ Διδασκάλους καὶ μαθητάς, καὶ νὰ αἴρῃ ἀπὸ τοῦ μέσου πᾶν ἐμπόδιον τῆς προκοπῆς τῶν Ἑλλήνων (β).

(α) Ἐπίσταμαι γὰρ ἐν τοῖς ἄλλοις τόποις φύσεις ἐγγιγνομένας καρπῶν καὶ δένδρων καὶ ζώων ἰδίας ἐν ἑκάστοις, καὶ πολὺ τῶν ἄλλων διαφερούσας· τὴν δ' ἡμετέραν χώραν ἄνδρας καὶ τρέφειν καὶ φέρειν δυναμένην, οὐ μόνον πρὸς τὰς τέχνας καὶ πράξεις εὐφυεστάτους, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀνδρίαν καὶ ἀρετὴν διαφέροντας. Ἰσοκ. Ἀρεοπ. §. λϐ'. — (β) Ὁ λόγος οὗτος ἐκδέδοται τῷ **1811** ἐν τῷ Λογίῳ Ἑρμῇ (σελ. **409—437**), ἐξ οὗ μετατυποῦμεν αὐτὸν παραβαλόντες πρὸς χειρόγραφον φέρον βελτιώσεις τινὰς περὶ τὸ λεκτικὸν ἰδιοχείρως ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου γεγραμμένας. Εὕρομεν δὲ τοῦτο παρὰ τῷ μακαρίτῃ διδασκάλῳ Ἀλεξάνδρῳ τῷ Πεζάρῳ κειμήλιον καὶ μνημεῖον τῆς ἐν τῷ Φιλολογικῷ τῆς Σμύρνης Γυμνασίῳ μαθητείας αὐτοῦ εὐγνωμόνως καὶ τοῦτο σὺν ἄλλοις διατηροῦντι, ὡς καὶ τοὺς ἑφεξῆς δύο λόγους, ἢ μᾶλλον τὰ πρῶτα σχέδια αὐτῶν, πολλὰς μὲν ἔχοντα τὰς ἀποσβέσεις καὶ μεταβολάς τινων λέξεων, ἔστιν ἃς δὲ δυσαναγνώστους καὶ ἐξιτήλους τῷ χρόνῳ γενομένας· ὅθεν ἴσως οὐκ ἔδει ἐκδοῦναι αὐτοὺς οὕτως ἔχοντας, ἀλλ' ἠβουλήθημεν παρασχεῖν καὶ δι' αὐτῶν ἀμυδράν τινα τῆς ἐν Σμύρνῃ διδασκαλίας ἰδέαν καὶ τεκμήριον τῷ εὐγνώμονι ἀναγνώστῃ. Σημ. Ἐκδ.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ὅπως « ἔχωσιν οἱ ὁμογενεῖς καὶ ἐξ αὐτοῦ παράδειγμα πρὸς μίμησιν καὶ ζῆλον τῆς ἀρετῆς », ὡς προσφυῶς λέγει (σελ. 395). Τότε καὶ τὴν διαθήκην αὐτοῦ συνέταξε, καθ' ἣν οὐ μικρὰ τῇ πατρίδι ἐκληροδότησεν, ὥστε ἐκ τῶν τόκων τοῦ κληροδοτήματος αὐτοῦ ἐκπαιδεύονται καὶ νῦν ἔτι πένητες μαθηταί· διὸ « ζήσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἰς γενεάς » ἐγκωμιαζόμενον καὶ εὐλογούμενον παρὰ παντὸς τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος· δίκαιον δ' ἐνομίσαμεν καὶ ἡμεῖς ἐν τοῖς συγγράμμασι τοῦ Πατρὸς προσθεῖναι καὶ τοῦτο τῆς πρὸς τὸν ἄνδρα τιμῆς τὸ τεκμήριον. Τούτοις δὲ προστεθείκαμεν καὶ δύο ἐκ τῶν μετὰ τὴν εἰς Ἑλλάδα κάθοδον γεγραμμένων, τὸ δημαρχικὸν προσφώνημα (σελ. 395) καὶ τὸ φιλολογικὸν ὑπόμνημα (σελ. 398). Ἐν μὲν τῷ πρώτῳ προσφωνηθέντι τῷ 1835 τῷ Βασιλεῖ Ὄθωνι κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν ἀποβατηρίων αὐτοῦ, διέγραψεν ὁποία ἦν ἡ τοῦ μακαρίτου ἐκείνου ἀποστολὴ ὡς πρώτου Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος πρὸς ἀνάπλασιν καὶ ἀνάπτυξιν αὐτῆς. Ἀλλ' ὅμως τὰς χρηστὰς ἐκείνας ἐλπίδας ἐματαίωσεν ἡ τοῦ ἄνακτος ἀδυναμία καὶ αἱ ἐξωτερικαὶ ἐπεμβάσεις, ἐξ ὧν ἐπῆλθεν ἡ ἐκ τοῦ θρόνου ἔκπτωσις αὐτοῦ. Ἐν δὲ τῷ κατὰ τὸ 1837 συντεταγμένῳ Φιλολογικῷ ὑπομνήματι, ἁπάντων πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ ἀρχαιολόγου Ῥὸς διατριβὴν περὶ τοῦ τότε ἐν Μεθάνοις γενομένου σεισμοῦ, ἐπικυροῖ τὴν ὑπὸ Κορᾶῆ προταθεῖσαν διόρθωσιν τοῦ Στραβωνείου χωρίου ἐκ τοῦ Παυσανίου, καὶ ἐπανορθοῖ ἀνακριβείας τινὰς τοῦ σοφοῦ Γερμανοῦ ἀρχαιολόγου. Ἐκδέδοται δὲ τοῦτο ἐν τῷ τοῦ Μιχαὴλ Γ. Σχινᾶ Θεατῇ. Ἐν δὲ τῷ παρ' ἡμῖν ἀντιτύπῳ τοῦ Θεατοῦ εἰσὶ καί τινες ἰδιόχειροι τοῦ συγγραφέως προσθῆκαι, ἃς συγκατετάξαμεν ἐν τῷ κειμένῳ τῆς παρούσης ἐκδόσεως.

§. η. Καὶ ταῦτα μὲν περιέχει ὁ παρὼν τόμος ἐκ τῶν ἀνεκδότων καὶ ἐκδεδομένων φιλολογικῶν συγγραμμάτων τοῦ ἀοιδίμου ἡμῶν Πατρός, οἷς ὑπετάξαμεν καί τινας εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ τὴν τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἱστορίαν λυσιτελεῖς δοξάσας ἡμῖν γε βραχείας σημειώσεις (σελ. 400), τιμιώτερον τοῦ μηδενὸς καὶ τῆς ῥαστώνης τὸ ἐνὸν λογιζόμενοι καὶ τοῖς σοφοῖς ἀφορμὴν διδόντες, ἵνα σοφώτεροι γένωνται.

Ἄλλου δ' ἄλλον ἔθηκε θεός γ' ἐπιδευέα φωτῶν (α).

Προσετέθη δ' ὡς ἐπίμετρον τοῦ τεύχους καὶ παράρτημα, ἐν ᾧ τρία τινα ἐμπεριέχονται διαφωτίζοντα τὴν ἱστορίαν τῆς συστάσεως τοῦ ἐν

(α) Θεόκριτ. Εἰδ. κε'. 50.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

σιαζεν ἐκεῖ· καὶ ἀφ᾽ οὗ περιετείχισεν αὐτὴν μὲ μεγάλα ἔξοδα, ἔστειλεν εἰς αὐτὴν ἑπτακοσίους μόνον ἀποίκους φύλακας, ἵνα δείξῃ ὅτι εὐκόλως καὶ ἀφόβως διοικεῖ τὸν πόλεμον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Πορσήνας ὥρμησεν ἰσχυρῶς εἰς τοῦτο τὸ τεῖχος, ἐδιώχθησαν οἱ φύλακες, καὶ φεύγοντες ὀλίγον ἔλειψε νὰ σύρωσι μεθ᾽ ἑαυτῶν καὶ τοὺς πολεμίους μέσα εἰς τὴν Ῥώμην. Ἐπρόφθασεν ὅμως εἰς τὰς πύλας βοηθήσας ὁ Ποπλικόλας. Καὶ μάχην συγκροτήσας πλησίον τοῦ ποταμοῦ, ἀντεῖχεν εἰς τὴν βίαν τῶν πολυαρίθμων ἐχθρῶν, ἕως οὗ λαβὼν μεγάλας πληγὰς ἀπεσύρθη βαστακτὸς ἀπὸ τῆς μάχης. Τὸ αὐτὸ ἔπαθε καὶ ὁ συνάρχων αὐτοῦ Λουκρήτιος, ὅθεν ὀλιγοψυχήσαντες οἱ Ῥωμαῖοι ἔφευγον πρὸς τὴν πόλιν ἵνα σωθῶσι· καὶ οἱ ἐχθροὶ ἀκολουθοῦντες ἐστενοχωροῦντο νὰ διαβῶσι τὴν ξυλίνην γέφυραν. Τότε ἐκινδύνευσεν ἡ Ῥώμη νὰ κυριευθῇ κατὰ κράτος. Πρῶτος ὅμως ὁ Κόκλιος Ὡράτιος καὶ δύω μετ᾽ αὐτοῦ τῶν ἐπιφανεστάτων, Ἑρμήνιος καὶ Λουκρήτιος, ἀντεστάθησαν πρὸς τοὺς ἐχθροὺς εἰς τὴν ξυλίνην γέφυραν. Ὁ δὲ Ὡράτιος ἐπωνομάσθη Κόκλιος, διότι εἶχε χάσει εἰς τὸν πόλεμον τὸν ἕνα τῶν ὀφθαλμῶν· ἢ καθὼς λέγουσιν ἄλλοι, διότι εἶχε μύτην τόσον σιμὴν καὶ βουλισμένην, ὥστε δὲν ἦτο κἀνὲν σημεῖον εἰς τὸ μεταξὺ νὰ χωρίζῃ τὰ ὄμματα αὐτοῦ, καὶ τὰ ὀφρύδια ἦσαν σμιγμένα· διὰ τοῦτο θέλοντες οἱ πολλοὶ νὰ ὀνομάζωσιν αὐτὸν Κύκλωπα, κατὰ σφάλμα τῆς γλώσσης τὸν ὠνόμαζον Κόκλιον, καὶ ὑπερίσχυσαν διὰ τὸ πλῆθος νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὸν τὸ ὄνομα. Οὗτος ὁ Κόκλιος στεκόμενος ἔμπροσθεν τῆς γεφύρας ἠναντιόνετο πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ἕως οὗ διέκοψαν οἱ ὄπισθέν του σύντροφοι τὴν γέφυραν. Καὶ τότε πηδήσας μὲ τὰ ὅπλα εἰς τὸν ποταμὸν ἐκβῆκε κολυμβῶν εἰς τὴν ἀντικρυνὴν ὄχθην κτυπημένος τὸν γλουτὸν μὲ κοντάριον Τυῤῥηνικόν. Ὁ δὲ Ποπλικόλας θαυμάσας τὴν ἀνδρίαν τοῦ ἀνδρός, τότε μὲν ἀπεφάσισε πάραυτα νὰ συνεισφέρωσιν ὅλοι οἱ Ῥωμαῖοι ὅσα ἕκαστος ἐξώδευε τὴν ἡμέραν πρὸς τροφήν του, καὶ νὰ προσφέρωσι τὸ κεφάλαιον εἰς αὐτόν. Ἔπειτα ἐχάρισαν εἰς αὐτὸν ὅσην γῆν ἠδυνήθη νὰ περιλάβῃ μὲ τὸ ἄροτρον αὐτὸς εἰς μίαν ἡμέραν. Καὶ πρὸς τούτοις ἔστησαν αὐτοῦ εἰκόνα χαλκῆν εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Ἡφαίστου, παρηγοροῦντες μὲ τιμὴν τὴν ἐκ τῆς πληγῆς χωλότητα τοῦ ἀνδρός.

§. ιζ. Ἐν ᾧ δὲ ὁ Πορσήνας ἐπολιόρκει τὴν πόλιν, ἤρχισε νὰ τυραννῇ τοὺς Ῥωμαίους καὶ πεῖνα, καὶ ἄλλο προσέτι στράτευμα τῶν Τυῤῥηνῶν αὐτοκέφαλον ἐμβῆκεν εἰς τὴν γῆν αὐτῶν. Ὁ δὲ Ποπλικόλας

κ. Χ: Παναγιώτης λοιπὸν λαβὼν τὴν ἐπιστολὴν ὑπῆγεν εἰς τὸ Κοινὸν καὶ ἐζήτησε νὰ καλεσθῶσιν οἱ πρὸς οὓς ἐπεγράφετο, ὥςε νὰ ἀναγνωσθῇ. Ἀλλ' οἱ Δημογέροντες μὲ πολλὰς προφάσεις ἀνέβαλον τὴν ἀνάγνωσιν εἰς τὴν ἐπαύριον, ὑποσχεθέντες νὰ συγκαλέσωσιν ὀλίγους μόνον ἐκ τῶν προκρίτων καὶ τοὺς Δεπουτάτους καὶ μερικοὺς πρωτομαΐστορας ἐκ τῶν μεγάλων μόνων συντεχνιῶν. Καὶ τὸν μὲν γηραιὸν οὕτω παραπείσαντες ἀπέπεμψαν μηδὲν ὑφορώμενον. Εὐθὺς δὲ διεμοίρασαν διὰ τῶν ὑπηρετῶν τοῦ Κοινοῦ γραμμάτια (διὰ τῶν ὁποίων συνειθίζουσιν ἤδη νὰ συγκαλῶσι τὰς συνελεύσεις), διὰ τῶν ὁποίων ἐκάλουν νὰ συναχθῶσι τῇ ις' περὶ τὴν δεκάτην ὥραν εἰς τὸ Κοινόν· καὶ τοὺς μὲν πρωτομαΐστορας τῶν ἑσναφίων (συντεχνιῶν), τῶν ἀγαπώντων τὴν εἰρήνην καὶ τὸ Σχολειον, οἷον Γυαλάδων, Βουτσάδων, Μισιρτσίδων (ἐμπόρων Αἰγυπτιακῶν προϊόντων), Γεμικτσίδων (ἐμπόρων ξηρῶν ὀπωρῶν) καὶ τῶν λοιπῶν, ἐκάλουν αὐτοὺς μόνους, πρὸς δὲ τοὺς ὁμόφρονας ἔγραφον ῥητῶς εἰς τὰ προσκλητήρια νὰ παραλάβωσι μεθ' ἑαυτῶν καὶ ἄλλους τινὰς εἰς τὴν συνέλευσιν. Καὶ οὕτω διετέλεσαν ὅλην τὴν νύκτα διὰ πνευματικῶν καὶ ἄλλων μέσων προετοιμάζοντες τὴν συνέλευσιν. Τῇ ἐπαύριον λοιπὸν ἑξαφνα ἐκήρυξαν ὅτι ἡ συνέλευσις θέλει γείνει ὄχι εἰς τὸ Κοινὸν ἀλλ' εἰς τὴν ἱερὰν Μητρόπολιν. Ἐκεῖ προκαθημένης τῆς Θεοφιλίας του, δηλαδὴ τοῦ τιτουλαρίου ἐπισκόπου Ἐρυθρῶν ἐπιτρόπου τοῦ ἁγίου Σμύρνης, καὶ τῶν Δημογερόντων καὶ Δεπουτάτων καὶ Προκρίτων, ἔτι δὲ καὶ ἱκανῶν πρωτομαϊστόρων συντεχνιῶν, ἐξαίφνης ἀνεφάνησαν τινῶν συντεχνιῶν οἷον παντοπωλῶν (βακάλιδων), χρεοπωλῶν, χαρμπογιατσίδων (βαφέων μελανῶν χρωμάτων), πατσατσίδων (μαγείρων ποδῶν τετραπόδων) καὶ ἄλλων τοιούτων οἱ τολμηρότεροι καὶ αὐθαδέστεροι. Ἀνέγνωσε τὴν ἐπιστολὴν ἡ Θεοφιλία του. Ἐπευφήμησαν οἵτε Δεπουτάτοι καὶ οἱ Πρόκριτοι, εἰπόντες ὅτι προσκυνοῦσιν ἀποδεχόμενοι τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἐπιταγάς· οἱ Δημογέροντες ἐσιώπησαν. Ἡ δὲ Θεοφιλία του ἠρώτησε τότε τοὺς χυδαίους τί λέγουσι πρὸς ταῦτα· ἐκεῖνοι ἀπεκρίθησαν ἀδιάκριτά τινα. Τότε ὁ δημογέρων Μερίκας εἶπεν, ἀδελφοί, τί σιωπᾶτε, εἰπέτε τὴν γνώμην σας. Τότε ἐφώναξαν ἑνὶ στόματι, «*Δὲν τὸν θέλομεν*». Οἱ πρόκριτοι λοιπὸν ἀνεχώρησαν, ἀφ' οὗ μάλιστα εἶδον ὅτι εἷς τῶν Δεπουτάτων ἐκινδύνευσε νὰ πάθῃ τι δεινὸν (α)· ὁμοίως ἀνεχώρησαν καὶ οἱ χρησι-

(α) Ἐκαλεῖτο δὲ ὁ φιλόμουσος οὗτος καὶ χρηστὸς δεπουτάτος Νικόλαος Δαν-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ὁπωῖον ἔφερον καὶ ἐκ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς Ἰουδαίας, ὡς φαίνεται εἰς τὸ ιϐ κεφάλαιον τοῦ Ὡσηέ· «Ὁ δὲ Ἐφραὶμ . . . ἔλαιον εἰς Αἴγυπτον ἐνεπορεύετο».

Σελ. 104. στίχ. 32. Οἱ Σοφοὶ οὗτοι). Οὗτοι ἦσαν οἱ ἑπτὰ περίφημοι Σοφοὶ τῆς Ἑλλάδος· Θαλῆς Μιλήσιος, Βίας Πριηνεύς, Πιττακὸς Μιτυληναῖος, Κλεόβουλος Λίνδιος, Σόλων Ἀθηναῖος, Χίλων Σπαρτιάτης, Περίανδρος Κορίνθιος ἀντὶ τοῦ ὁποίου ἀριθμεῖ ὁ Πλάτων (ἐν Πρωταγ. σελ. 153) Μύσωνα Χηνέα, ἀπὸ Χηνῶν κώμης τοῦ ὄρους τῆς Οἴτης, ἄλλοι δὲ τὸν Σκύθην Ἀνάχαρσιν (Βλ. Παυσαν. Φωκικ. κεφ. κδ. 1. καὶ Διογ. Λαέρτ. Α. α.§. 7. 14). Τούτων τῶν Σοφῶν ὠφελιμώταται γνῶμαι ἦσαν γεγραμμέναι εἰς τὸν πρόναον τῶν Δελφῶν, τὰς ὁποίας ἐλθόντες εἰς τοὺς Δελφοὺς ἀφιέρωσαν εἰς τὸν Ἀπόλλωνα· οἷον, τὸ Γνῶθι σαυτόν, τὸ Μηδὲν ἄγαν κτλ. (Παυσαν. ἔνθ. ἀνωτ.). Τὸ δὲ παρὰ τῷ Περιάνδρῳ τῶν Σοφῶν συμπόσιον, περὶ τοῦ ὁποίου ἐμπαρόδως ἀναφέρει ἐνταῦθα, ἔγραψεν αὐτὸς ὁ Πλούταρχος μιμούμενος τὸ συμπόσιον τοῦ Πλάτωνος καὶ τὸ τοῦ Ξενοφῶντος.

Σελ. 105. στίχ. 1. Κῷοί τινες ἔσυρον σαγήνην). Τὴν ἱστορίαν ταύτην ὁ Λαέρτιος ἐκθέτει ποικιλοτρόπως κατὰ διαφόρους γνώμας τῶν παλαιῶν ἱστορικῶν (ἐν βίῳ Θαλ. α. 7). Ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ εὑρήματος δὲν συμφωνοῦσιν, ἂν ἦτο τρίπους, φιάλη, ἢ ποτήριον. Ὁ Πλούταρχος ἀλλαχοῦ (Ἑπτ. Σοφ. συμπόσ. §. 13) δέχεται τὴν ὑστέραν γνώμην. Τὸ δὲ ποτήριον τοῦτο, ἢ ἡ φιάλη, ὡς τὸ ὀνομάζει ὁ Λαέρτιος, ἦτο τοῦ Βαθυκλέους Ἀρκάδος ἀνδρὸς ἑρμογλύφου, ὅστις ἀποθνήσκων ἀφῆκεν αὐτὸ εἰς τὸν υἱόν του Θυρίωνα νὰ τὸ προσφέρῃ εἰς τὸν πρώτιστον τῶν σοφῶν (Λαέρτ. ἔνθ. ἀνωτ.). Εὔδοξος δὲ ὁ Κνίδιος (Λαέρτ. αὐτ.) ἔλεγεν ὅτι τοῦτο ἦτο ποτήριον χρυσοῦν ἢ φιάλη, ὡς τὴν ὀνομάζει ἐνταῦθα ὁ Πλούταρχος, δωρημένη παρὰ τοῦ Κροίσου εἰς ἕνα τῶν φίλων του, ὅστις ἐπρόσφερεν αὐτὴν εἰς τὸν Θαλῆν ὡς σοφώτατον, καὶ ἀπ' ἐκεῖνον ὕστερον περιῆλθε τὸ δῶρον καὶ εἰς τοὺς ἄλλους σοφούς, ἕως οὗ κατήντησεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ ἐν Δελφοῖς ἢ τοῦ Ἰσμηνίου. Ἐτιμᾶτο δὲ ὁ Ἰσμήνιος Ἀπόλλων εἰς τὰς Θήβας, παρωνυμούμενος ἀπὸ Ἰσμηνοῦ τοῦ παραῤῥέοντος ποταμοῦ. Καὶ αὐτοὶ οἱ Θηβαῖοι διὰ τοῦτο ἐλέγοντο Ἰσμήνιοι. (Βλ. Παυσαν. Θ. κεφ. ι. Στεφ. Βυζ. λ. Ἰσμήνη).

Στίχ. 27. Ὁ Ἀνάχαρσις). Ὁ Ἀνάχαρσις ἦτο ἀπὸ τοὺς Σκύθας τοὺς λεγομένους Ἀμαξοβίους καὶ Νομάδας (Στραϐ. Ζ. σελ. 302), τοὺς ὁποίους ἐπῄνεσεν ὁ Ὅμηρος ὡς δικαιοτάτους (Ἰλιάδ. Ν. 6), Ἦλθεν

λα. Ἡ Γεωγραφία καυχᾶται διὰ τοὺς Σκύλακας, Στράβωνας, Παυσανίας, Διονυσίους, καὶ εἰς αὐτῶν τὰ πονήματα εὐγνωμόνως ὁμολογεῖ τὴν ἐπίδοσίν της. Ἡ Φυσιολογία ἐχάραξεν εἰς κυπαρισσίνας μνήμας μὲ χρυσοῦς χαρακτῆρας τῶν Ἐμπεδοκλέων, καὶ Ἀναξαγορῶν, καὶ Δημοκρίτων, καὶ τῶν ἄλλων διδασκάλων αὐτῆς τὰ ὀνόματα, καὶ κόσχεται ἀψευδῶς νὰ ξεναγήσῃ εἰς τὴν μεγαλοπρεπῆ τῆς φύσεως θωρίαν τούς, ὅσοι μελετήσωσι τῶν πατέρων τῆς φυσικῆς Ἱστορίας ριστοτέλους καὶ Θεοφράστου τὰ συγγράμματα. Ὅλη τῆς ἠθικῆς ἡ σεμνότης λάμπει ζωηρῶς εἰς τὸν σεβασμιώτατον Πλούταρχον· διότι οὗτος εἶναι ὁ δεύτερος μετὰ τὸν δαιμόνιον Σωκράτην ἀληθινὸς αὐτῆς ἐραστής· χωρὶς τούτου τὰ συγγράμματα, τὴν μόνην τῆς πολυμαθείας βιβλιοθήκην, πῶς θέλει τις ὀρθοποδήσει εἰς τὰς ἀκανθηρὰς τοῦ βίου ὁδούς; Σὲ δὲ, θειότατε Κῷε γέρον Ἱπποκράτες, καὶ τὸν ἀξιώτατον ὀπαδόν σου καὶ ὑπομνηματιστὴν Γαληνόν, καὶ Ἀρεταῖον τῆς ἀρετῆς σου τὸν ἐραστὴν, ὅστις δὲν ἐκλέξῃ διδασκάλους διὰ βίου, καὶ δὲν θρέψῃ τὸν νοῦν μὲ τὰς ἀπὸ τῶν μεγαλοφυεστάτων ὑμῶν συγγραμμάτων ἀποφερομένας ἀπορρίας, πῶς ποτε θέλει τολμήσει νὰ καυχηθῇ, ὅτι ἐμυήθη τὰ ὄργια τῆς σωσανδρικῆς τέχνης, καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος τὴν χεῖρα τῆς δάφνης τὸν στέφανον καὶ τῆς πανακείας τὴν ῥάβδον; Ἀλλὰ τί νὰ εἴπω περὶ τῆς Οἰκονομικῆς; τί περὶ Στρατηγικῆς; τί περὶ Κριτικῆς; τί περὶ τῆς τῶν καλῶν ἐν γένει λεγομένων τεχνῶν φιλοσοφικῆς θεωρίας, καθ' ἣν ἐπέδοσαν ἐξαισίως οἱ ἀμίμητοι Ἕλληνες; οἱ Ἕλληνες ἐχρημάτισαν τὸ μόνον ἐκεῖνο ἔθνος, τὸ ὁποῖον ἡ φύσις ὤδινε πολλοὺς αἰῶνας, καὶ ἀφ' οὗ ἐγέννησεν αὐτό, ὤμοσεν ὅτι ἄλλο τόσον εὐφυὲς ποτὲ δὲν θέλει γεννήσει· οἱ Ἕλληνες καὶ μόνοι καὶ πρῶτοι καὶ ἐπενόησαν καὶ ἐδίδαξαν καὶ τὰ τίμια καὶ τὰ καλὰ τῆς φιλοσοφίας, καὶ καθ' ἡμέραν εἰς ταύτην ὁδηγοῦσιν ἡμᾶς διὰ τῶν ἀθανάτων συγγραμμάτων αὐτῶν· ἃς προχωρήσωμεν περαιτέρω.

§. ή. Τῶν κεκρυμμένων εἰς τὰς πτυχὰς τῆς ψυχῆς ἐννοιῶν σημεῖα πρώτιστα εἶναι αἱ λέξεις καὶ αἱ φωναί, ὅτι ταύτας ἡ παντεχνήμων φύσις ἐδίδαξε τοὺς ἀνθρώπους, θεῖα τῷ ὄντι τῆς ἀγνοίας ἀλεξητήρια καὶ γενναῖα ἐπιβοηθήματα, ἵνα ἐξαγγέλλωσι πρὸς ἀλλήλους τὰς ἰδίας ἐννοίας μὲ τόσην εὐκολίαν καὶ ταχύτητα, μὲ ὅσην τὰ νοούμενα καταβαίνουσιν εἰς τὴν γλῶσσαν ἀπὸ τὸν νοῦν. Ὅσον δὲ περισσότεροι καὶ ποικιλώτεροι ὅροι περιέχονται εἰς μίαν τινὰ γλῶσσαν, τόσον περισσότερα εἶναι τὰ σημαινόμενα, καὶ τόσον περισσότερον ἀκολούθως αὐξά-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

§. ις. Μ' ὅλα ταῦτα ὁ Σόλων δὲν ἤρεσεν οὔτε εἰς τοὺς πένητας, οὔτε εἰς τοὺς πλουσίους. Τοὺς πλουσίους ἐλύπησε μὲ τὴν ἀκύρωσιν τῶν ὁμολογιῶν, καὶ πολὺ πλέον τοὺς πένητας· διότι δὲν ἔκαμεν, ὡς ἤλπιζον, δευτέραν μοιρασίαν τῆς γῆς· οὐδὲ κατέστησεν ὅλους τοὺς πολίτας ἴσους εἰς τὸ ἔχειν καὶ εἰς τὰ κτήματα, καθὼς ὁ Λυκοῦργος. Ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν, ἐνδέκατος ὢν ἀπὸ Ἡρακλέους, καὶ βασιλεύσας ἔτη πολλὰ εἰς τὴν Λακεδαίμονα, εἶχε μέγα ἀξίωμα, καὶ φίλους, καὶ δύναμιν συνεργοῦσαν εἰς ὅσα καλῶς ἀπεφάσισε περὶ τῆς πολιτείας. Πρὸς τούτοις ἐμεταχειρίσθη περισσότερον βίαν παρὰ πειθώ, ὥστε ἔχασεν ἕνα τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ οὕτω κατώρθωσε πρᾶγμα συμφορώτατον καὶ ἀναγκαιότατον πρὸς σωτηρίαν καὶ ὁμόνοιαν πόλεως, νὰ μὴ ἦναι μηδεὶς τῶν πολιτῶν μήτε πλούσιος μήτε πένης. Ὁ δὲ Σόλων τοῦτο μὲν δὲν ἠδυνήθη νὰ κατορθώσῃ εἰς τὰς Ἀθήνας, διότι ἦτο δημοτικὸς καὶ καταστάσεως μεσαίας. Δὲν ἔμεινεν ὅμως κατόπιν οὐδενός, ὅσα ἐσυγχώρουν αἱ δυνάμεις του, βοηθούμενος εἰς ὅλας τὰς πράξεις μόνον ὑπὸ τῆς φρονήσεώς του καὶ τῆς πρὸς αὐτὸν ἐμπιστοσύνης τῶν πολιτῶν. Ὅτι δὲ δυσηρέστησεν εἰς τοὺς πλειοτέρους, οἵτινες ἄλλα ἤλπιζον παρ' αὐτοῦ, τοῦτο ὡμολόγησε μόνος, λέγων ταῦτα περὶ αὐτῶν,

Ὅσοι μὲ μωρὰς ἐλπίδας ἦσαν τότε χαυνωμένοι,
Τώρα μὲ στραβοκυττάζουν ὡς ἐχθρόν των χολιασμένοι.

Καὶ ὅμως προσθέτει, ἂν ἄλλος εἶχε δύναμιν ἴσην μὲ τὴν ἰδικήν του,

Δὲν ἐκράτει τὸν θυμόν του, οὐδ' ἐστήκονε κεφάλι,
Ἕως οὗ τὸ πᾶν ταράξας τὸ ἀνθόγαλα ἐκβάλῃ.

Γρήγορα ὅμως ἠσθάνθησαν τὸ συμφέρον των, καὶ ἀφήσαντες ἕκαστος τὸ παράπονόν του ἑώρτασαν κοινῶς· καὶ τὴν μὲν ἑορτὴν ὠνόμασαν Σεισάχθειαν, τὸν δὲ Σόλωνα διορθωτὴν τῆς πολιτείας καὶ νομοθέτην ἀπέδειξαν, παραδώσαντες εἰς τὴν ἐπιστασίαν αὐτοῦ ὄχι μόνα ταῦτα καὶ ὄχι ἐκεῖνα, ἀλλ' ὅλα κοινῶς τὰ πράγματα τῆς πόλεως, ἀρχοντίας, ἐκκλησίας, δικαστήρια, βουλάς. Ὁ Σόλων εἶχεν ἀπόλυτον ἐξουσίαν νὰ διορίσῃ ὅλων τούτων τῶν ἀξιωμάτων τὰ εἰσοδήματα, καὶ τὸν ἀριθμόν, καὶ τὸν καιρόν, ὅσον ἔπρεπε νὰ κρατήσῃ ἑκάστου τὸ ἀξίωμα. Ὁ Σόλων ἠδυνήθη καὶ νὰ ἀναιρέσῃ καὶ νὰ φυλάξῃ ὅ,τι ἤθελε φανῇ εἰς αὐτὸν εὔλογον τῶν πρότερον διατεταγμένων νομίμων καὶ ἐθίμων τῆς δημοκρατίας.

§. ιζ. Πρῶτον λοιπὸν ἠκύρωσε τοῦ Δράκοντος τοὺς νόμους, πλὴν τῶν περὶ φονέων ὅλους τοὺς λοιπούς, διὰ τὴν σκληρότητα καὶ τὸ μέ-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ἀπορίων εὑρίσκειν τὴν λύσιν. Ὡς δ' εἰκάζομεν, ἐν τούτοις τοῖς πίναξι συνώψισεν ὅσα εἶχε καταγράψας συντάττων πρότερον Ἑλληνικὴν Γραμματικήν (α). Ἔχουσι δὲ καὶ οἱ σοφοὶ Γερμανοὶ τοιούτους γραμματικοὺς πίνακας γενικούς τε καὶ μερικούς (β). Εὐχῆς δ' ἔργον καὶ λίαν λυσιτελοῦν δοκεῖ ἡμῖν τὸ σύστημα τοῦτο τοῖς μαθηταῖς εἰσαγόμενον ὑπὸ τῶν ἐλλογίμων διδασκάλων εἴς τε τὰ Γυμνάσια καὶ τἄλλα ἐκπαιδευτήρια.

§. δ. Ἐφεξῆς δ' ἐτάξαμεν δύο βίους τοῦ Πλουτάρχου ἡρμηνευμένους καὶ μετά τινων ὑπομνημάτων εἰς τὴν καθομιλουμένην διάλεκτον. Πλὴν ὅμως τούτων εἶχεν ἑρμηνεύσας καὶ σχολιάσας καὶ ἄλλους ὀκτὼ διὰ τὴν ἐξῆς αἰτίαν. Ἡ εἰς τὴν καθομιλουμένην διάλεκτον παράφρασις τῶν Παραλλήλων Βίων τοῦ Πλουτάρχου ἐγένετο μέλημα τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει λογίων ἀνδρῶν καὶ τῶν φιλομούσων ἐμπόρων, ἀφορμὴν λαβόντων ἐκ προτροπῆς τοῦ μακαρίτου Ἀλεξάνδρου Βασιλείου. Ὅθεν ὁμογενής τις ἀνώνυμος ὑπέσχετο χορηγήσειν τὴν δαπάνην τοῦ τύπου. Συνέστη δὲ καὶ ἐφορία ἐξ ἐμπόρων, ἵνα φροντίσῃ περὶ τῆς πωλήσεως τῶν τῆς παραφράσεως τοῦ Πλουτάρχου ἀντιτύπων, καὶ τὸ ἐντεῦθεν ἀργύριον δαπανᾷ εἰς τύπωσιν ἄλλων κοινωφελῶν συγγραμμάτων (γ). Προσεκλήθησαν δὲ παρὰ τῆς Ἐφορίας εἰς τὴν τοῦ ἔργου κατάρτισιν ὅ τε ἀοίδιμος ἡμῶν Πατὴρ, ὁ τῆς Χίου σοφὸς

(α) Βλ. τὴν πρὸς Ἀλέξ. Βασιλείου ἐπιστολὴν τοῦ Στεφάνου προτεταγμένην πρὸ τῆς ὑπ' αὐτοῦ μεταφρασθείσης Γραμματικῆς τοῦ Βουτμάννου σελ. έ. ἔνθα πρόσκειται καὶ ὅτι «ἐπειδὴ ἄλλαι ἀναγκαιόταται ἀσχολίαι ἐπολιόρκησαν τὸν ἀδελφόν, καὶ ἀναγκάσασαι αὐτὸν ἵνα μὴ προχωρήσῃ εἰς τὴν σύνταξιν τῆς Γραμματικῆς, ἐν δὲ τῷ μεταξὺ ἐφάνη ἀξία μεταφράσεως ἡ τοῦ Βουτμάννου Γραμματικὴ, ἔπεσεν ἡ ψῆφος εἰς τὸν Στέφανον ἵνα μεταφράσῃ καὶ ἐκδώσῃ διὰ τοῦ τύπου τὴν βίβλον.» Ὁ δὲ μακαρίτης Κούμας κατὰ τὴν συνήθη αὐτῷ κομπορρημοσύνην γράφων ὅτι «θέλων νὰ εἰσάξῃ Γραμματικὴν νεωτέραν εἰς τοὺς μαθητάς του (!!) ἔδωκε τὴν φροντίδα τῆς μεταφράσεως τῆς Γραμματικῆς τοῦ Βουτμάννου εἰς τὸν Στέφανον Οἰκονόμου» (Ἱστορ. τῶν ἀνθρωπ. πράξ. Τόμ. ΙΒ'. σελ. 589) φαίνεται οὐκ ἀληθεύων.

(β) Οὕτω Βερνάρδος ὁ Θήρσιος ἐδημοσίευσεν ἐν Λειψίᾳ τῷ 1826 πίνακα τῶν Ὁμηρικῶν τύπων (Tabellarische übersicht der Homerischen Formen), ὁ Μεγγῆνος (Mengein) πίνακα τῶν ἀνωμάλων ῥημάτων (τῷ 1836 ἐν Μανάχῳ) κτλ.

(γ) Βλ. Λόγ. Ἑρμῆν ἔτ. 1816. σελ. 301—308.

Πεδιέων κόιμα. 113. ἀρχηγός. 130.
Πέζαρος 'Αλέξανδρος. 23, 201. ζ.
Δημήτριος. 391.
Πεισίστρατος. 102 108. 130—133. 186. 190.
Πεῖσμα. 31. 41.
Πεκούλιον. 114. 195.
Πελάτης. 138. 192.
Πελεκοφόροι. 143. 194.
Πελοπίδας. 44.
Πενέσται. 192.
Πεντετηρίς. 26.
Πεντακοσίων βουλή. 176.
Πεντακοσιομέδιμνοι. 118. 175.
Πεντελικοῦ μάρμαρα. 148. 197.
Πέρδικες. 121, 178.
Πέρσαι. 323. περσικαὶ λέξεις ἐν τῇ Ἑλλην. 21.
Περίανδρος. 104. 112.
Περικλῆς. 44.
Περίκλυστα. 323.
Περικύκλωσις. 386.
Περίοδος. 94.
Περιποιητικόν. 77.
Περιπόρφυρα. 151.
Περιτάφρευμα σκεπαστόν. 384.
Περίψημος. 109. 165.
Πέτρα. 330.
Πετρίτης Γεώργ. 409. Κωνσταντῖν. 445.
Πέτρου φρούριον. 333.
Πευστικὰ ἀντωνυμικά. 72.
Πιλίδιον 164. 407.
Πιόνιος. 345. 346. 352.
Πίστις ἀληθής. 30.
Πιττακός. 114, 170.
Πλάτων. 9. 39. 52. 103. 127. 133. 134. 162. 189.—2) ὁ Χίου. ιϐ. Μνημονεύει τοῦ Πλάτωνος μετ' ἐπαίνων καὶ ὁ φιλέλλην Μάρκελλος ἐν τοῖς Souvenirs d'Orient. pag. 119.
Πλαῦτος. 203—204. 208, 209.
Πλεονασμός. 96.
Πληρωτικά. 64.
Πλούταρχος. 11. 39. 177. 180. 196. 351.
Ποιητῶν χορός. 16.
Ποκκόκιος. 336. 338. 344.
Πολιάδος 'Αθηνᾶς ναός. 167.
Πολιτισμὸς ἐπιτετηδευμένος. 41.
Πολύζηλος ὁ Ῥόδιος. 116.
Πολύκαρπος ὁ Σμύρνης. 344. 246.
Πολυκ. ἐκκλησία. 337. 411.
Ποπλικόλας. 134, 144. 190. 145. 198. 200.
Πόπλιος Οὐαλέριος. 131. 190.
Πορεύομαι. 13.
Πόρκιοι. 145.
Πορσήνας. 148. 152. 197,
Ποσείδιππος. 34.
Ποστουμίου δημηγορία. 22.
Ποταμοὶ 'Αττικῆς. 124. 182.
Ποτεμκῖνος. 383.
Πουγγίον. 195.
Πούρνελος. 339.
Πραίτωρ. 330.
Προβεντάδες. 241.
Προθέσεις. 87—88.
Προκόπιος ὁ Σμύρνης. 345. 347.
Προσαλέντης Φραγκῖσκ. 344.
Προστακτική. 84.
Προφητεία περὶ Μουνυχίας 169.
Προφύλια. 199.
Πρυτανεῖον. 126. 180, 182. 326.
Πρῶτα κοινὰ 'Ασίας. 325.
Πρῶτις. 103. 162.
Πρωτότυπος αὐτωνομία. 69.
Πυθία. 105. 111, 113.
Πυροβολοστασία. 384.
Πωμήριον, 338.

'Ραββίνων γλῶσσα. 12.
'Ραβδοῦχοι. 143. 194.
'Ράλλης Στέφαν. 439, 440. 443. λζ.
'Ρατουμένας. 146. 196.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ὅταν ἔχωσι παρὸν ὅ,τι ἂν ἀγαπῶσι καλόν, δὲν δύνανται νὰ τὸ χαρῶσι· διότι τὸ μέλλον προξενεῖ εἰς αὐτοὺς πάντοτε τρόμους καὶ ὠδῖνας καὶ ἀγῶνας, μήπως τὸ στερηθῶσι. Δὲν πρέπει λοιπὸν οὔτε πτωχὸς νὰ στέργῃ τις νὰ ζῇ, ἵνα ἀποφύγῃ τὸν φόβον τῆς ζημίας τῶν χρημάτων, οὔτε ἄφιλος ἵνα μὴ χάσῃ τοὺς φίλους, οὔτε ἄγαμος ἵνα μὴ ἀποθάνωσι τὰ τέκνα του. Ἀλλὰ πρὸς ὅλας τοῦ βίου τὰς περιστάσεις νὰ ἦναι καθωπλισμένος μὲ τὸν ὀρθὸν λόγον. Καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ συγγράμματός μας ἴσως εἶναι πλειότερα παρὰ τὰ ἱκανά.

§. η. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι πολεμοῦντες πόλεμον μακρὸν καὶ δύσκολον πρὸς τοὺς Αἰγινήτας περὶ τῆς νήσου Σαλαμῖνος, ἀπέκαμον πλέον καὶ ἐνομοθέτησαν μήτε νὰ γράψῃ τις μήτε νὰ δημηγορήσῃ εἰς τὸ ἑξῆς ὅτι πρέπει νὰ ἐξουσιάσῃ ἡ πόλις τὴν Σαλαμῖνα· εἰ δὲ μή, νὰ τιμωρῆται μὲ θάνατον. Ταύτην τὴν ἀτιμίαν τῆς πόλεως βαρέως ὑποφέρων ὁ Σόλων, καὶ βλέπων τοὺς πλειοτέρους νέους ὅτι πάλιν ἐζήτουν αἰτίαν πολέμου, αὐτοὶ ὅμως δὲν ἐτόλμων νὰ ἀρχίσωσι διὰ τὸν νόμον, ἐπροσποιήθη ὅτι ἔχασε τὸ λογικόν του, καὶ διεδόθη ἡ φήμη εἰς ὅλην τὴν πόλιν ἀπὸ τοὺς οἰκιακούς του, ὅτι ὁ Σόλων ἐτρελλάθη. Εἰς τοῦτο τὸ μεταξὺ ἐσύνθεσε κρυφὰ στίχους ἐλεγείους, καὶ ἀφ' οὗ τοὺς ἀπεστήθισεν, ἐξεπήδησεν ἔξαφνα εἰς τὴν ἀγορὰν φορέσας σκούφιαν εἰς τὴν κεφαλήν. Ὄχλος πολὺς συνέδραμε νὰ τὸν ἴδωσι. Τότε ἀνέβη εἰς τὸν λίθον, ὅπου ἐσυνείθιζε νὰ στέκηται ὁ κῆρυξ, καὶ ἔψαλλε τὴν ἐλεγείαν του, τῆς ὁποίας ἡ ἀρχὴ εἶναι αὕτη·

Κῆρυξ ἐκ τῆς Σαλαμῖνος ἦλθον τῆς περικαλλοῦς
Ἀντὶ λόγων πεζῶν στίχους νὰ σᾶς ψάλλω ὁμαλούς.

Τοῦτο τὸ ποίημα ἐπιγράφεται Σαλαμὶς καὶ περιέχει στίχους ἑκατὸν μὲ πολλὴν χάριν καὶ γλυκύτητα πεποιημένους. Ἀφ' οὗ τὸ ἔψαλεν, ὅλοι του οἱ φίλοι ἤρχισαν νὰ τὸν ἐπαινῶσιν· καὶ ἀφοῦ ὁ Πεισίστρατος μάλιστα παρώξυνε καὶ ἐγκαρδίωνε τοὺς πολίτας νὰ καταπεισθῶσιν εἰς τὸν ποιητήν. Τότε οἱ Ἀθηναῖοι ἀκύρωσαν τὸν νόμον, καὶ πάλιν ἐψήφισαν τὸν πόλεμον χειροτονήσαντες ἀρχιστράτηγον τὸν Σόλωνα. Κατὰ τὴν κοινὴν φήμην τὸ πρᾶγμα ἐτελείωσε τοιουτοτρόπως. Ὁ Σόλων λαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ τὸν Πεισίστρατον ἔπλευσεν εἰς τὴν Κωλιάδα, ὅπου εὗρηκεν ὅλας τὰς γυναῖκας τῶν Ἀθηναίων ἐπιτελούσας τὴν κατ' ἔτος πατροπαράδοτον θυσίαν εἰς τὴν Δήμητρα. Ἀπ' ἐκεῖ ἔστειλεν ἄνθρωπον πιστὸν εἰς τὴν Σαλαμῖνα προσποιούμενον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

σμὰ ἴτως ἄλλων ἐλαττωμάτων, θέλουσι ψέξει τὴν Δ' Σκηνὴν τῆς Β Πράξεως, καὶ τὴν ΙΒ' τῆς Γ' ὡς ἀλλότρια ἐπεισόδια, μὴ πηγάζοντα ἀμέσως ἀπὸ τὴν πρᾶξιν. Εἶναι ἀληθές, ὅτι παραβλάπτεται ἡ ἑνότης τῆς πράξεως, ὅταν τὰ συμβεβηκότα δὲν γίνονται δι' αὐτήν, καὶ πολλάκις φαίνονται βάρος περιττόν, διότι ἀποπλανῶσι τὸν θεωρὸν ἀπὸ τῆς πράξεως τὸν σκοπόν. Ἀλλ' εἰς τὰς κωμῳδίας συγχωροῦνται ἐνίοτε τὰ τοιαῦτα ἐπεισόδια, ὅταν χαρακτηρίζωσι τὰ κυριώτερα τοῦ δράματος πρόσωπα. Διὰ ν' ἀφήσω τὸν ἀμίμητον Ἀριστοφάνην μας, τὸν ὁποῖον οἱ νεώτεροι ἐξελέγχουσι πολλάκις ὡς ἀκανόνιστον, ὁ Τερέντιος εἰς τὸν Εὐνοῦχόν του ἐξοδεύει ὅλην τὴν Α΄ Σκηνὴν τῆς Γ΄ Πράξεως διὰ νὰ χαρακτηρίσῃ τὸν Θράσωνα. Καὶ διὰ ν' ἀφήσω τοὺς ἄλλους τοὺς νεωτέρους, αὐτὸς ὁ Μολιέρος εἰς τὸν Φιλάργυρόν του ἐξοδεύει πολλὰς σκηνὰς διὰ νὰ διαγράψῃ τοὺς χαρακτῆρας, οἱ ὁποῖοι πολλὰ ὀλίγην σχέσιν ἔχουσι μὲ τὴν πρᾶξιν τοῦ δράματος (α).

Ταῦτα περὶ τοῦ πραγματικοῦ τῆς παρούσης Κωμῳδίας. Ὅσον διὰ τὸ λεκτικόν, δὲν εἶν' ἀκόμη ἡ κοινή μας γλῶσσα εἰς κατάστασιν, ὥστε ν' ἀπαιτηθῶ ἀπὸ κἀνένα φιλολόγον γραμματικοὺς κανόνας. Ὅσον ἠδυνήθην ἐσπούδασα νὰ γένω σαφής, καὶ νὰ φυλάξω τὸ ἰδίωμα τῆς κοινῶς λαλουμένης γλώσσης, ἥτις εἶναι κυρίως ἡ γλῶσσα τῆς Κωμῳδίας. Διὰ ταῦτα ἐσυγχώρησα καί τινας ξένας λέξεις, ὅπου, ἂν μεταχειριζόμην τῆς παλαιᾶς μας ἑλληνικῆς τὰς ὀνομασίας, ἤθελα κάμει τὴν φράσιν ἀνώμαλον καὶ μακαρωνικήν. Ἡ λαλουμένη γλῶσσά μας εἶναι ἀκόμη ἀκανόνιστος καὶ ἀκαθάριστος ἀπὸ πολλὰς κηλίδας. Ἕως νὰ κανονισθῇ καὶ νὰ πλουτισθῇ, πρέπει νὰ ὑποφέρωμεν τὴν ἀτέλειάν της. Μετεχειρίσθην καί τινας διαλέκτους, οἷον· τὴν κοινὴν τοῦ χυδαίου λαοῦ τῆς Χίου εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Στροβίλη, καὶ τὴν δημώδη τῶν Θεσσαλῶν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ κὺρ Γιάννη, καὶ τὴν δημώδη τῶν Σμυρναίων εἰς τὸ πρόσωπον τῆς Σοφουλιῶς, καὶ ἐν μέρει τοῦ βαρβάρου πλουσίου Ἐξηνταβελώνη. Αἱ γλῶσσαι παραλαμβάνονται εἰς τὴν Κωμῳδίαν, διότι τὰς ἀπαιτεῖ πολλάκις τὸ πρέπον τῶν διαλεγομένων προσώπων. Μὲ τὴν διάλεκτον παριστάνει ὁ Κωμῳδοποιὸς τὴν ἀφέλειαν, τὴν ἀπαιδευσίαν, τὸ ἐπιτήδευμα πολλάκις τοῦ λαλοῦντος αὐτὴν πρωσώπου. Διὰ τοῦτο ὁ ἀστειότατος Ἀριστοφάνης εἰσάγει εἰς τὰς κωμῳδίας του Λάκωνας, Βοιωτούς, Μεγαρεῖς, Πέρσας,

(α) Βλέπε Encyclopédie. Tom. VII. Articl. Comédie.

Χ α ρ ί κ λ ε ι α.

Πολλὰ εὔμορφον ἀληθινά. Στράπτει μὲ πολλὰς ἀκτῖνας ἀπ' ὅλα τοῦ τὰ μέρη. (Θέλει νὰ ξαναδώσῃ ὀπίσω ἡ Χαρίκλεια τὸ δακτυλίδι).

Κ λ ε ά ν θ η ς (στέκεται ἔμπροσθέν της).

Ὄχι, Κυρία μου! εἰς καλὰ χέρια στέκει! Ὁ Παππάκης μου σᾶς τὸ προσφέρει δῶρον.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ἐγώ!

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Δὲν θέλετε, Παππάκη, νὰ τὸ φυλάγῃ ἡ Χαρίκλεια εἰς σημεῖον τοῦ ἔρωτός σας;

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς (πρὸς τὸν Κλεάνθην σιγά).

Πῶς;

Κ λ ε ά ν θ η ς (πρὸς τὴν Χαρίκλειαν).

Εὔμορφον διαμάντι! ὁ Παππάκης μου μὲ κάμει νεῦμα νὰ σᾶς βιάσω νὰ τὸ δεχθῆτε.

Χ α ρ ί κ λ ε ι α.

Δὲν ἀγαπῶ νά....

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Καλὲ παίζετε; Ἐκεῖνος δὲν τὸ 'παίρει 'πίσω πλέον.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς. (σιγά).

Δαιμονίζομαι!

Κ λ ε ά ν θ η ς (ἐμποδίζων πάντα τὴν Χαρίκλειαν).

Ὄχι σᾶς λέγω! τὸν πειράζετε!

Χ α ρ ί κ λ ε ι α.

Συμπάθειον.....

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Δὲν εἶναι τίποτε!

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς (σιγά).

Σκορδοῦλα νὰ σὲ....

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Νά τος πῶς χωλοσκάνει, διότι δὲν τὸ δέχεσθε.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς (σιγά).

Ἄχ! προδότα!

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Βλέπετε, πόσον ἀδημονεῖ;

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

των (α), καὶ Διομένους τοῦ διδασκάλου τοῦ Ἀναξάρχου, καὶ τοῦ ῥήτορος Δημητρίου (β), καὶ τῶν μεταγενεστέρων της Σοφιστῶν, τοὺς ὁποίους μνημονεύει ὁ Φιλόστρατος, ἱκανοῦσι, λέγω, ταῦτα νὰ μαρτυρήσωσιν ὅτι ἡ Σμύρνα ἐστάθη Μουσεῖον τῆς Ἰωνίας (§. ε).

§. κβ'. Ἀλλ' ἡ λαμπροτέρα δόξα τῆς σοφίας τῆς Σμύρνης εἶναι ὁ θεῖος Ὅμηρος, τοῦ ὁποίου καυχᾶται, ὅτι εἶναι πατρίς. Περὶ τούτου ἂς μὲ συγχωρηθῇ νὰ ἀναφέρω συντόμως τὰς κυριωτάτας μαρτυρίας, ὁποίας κἀμμία ἄλλη πόλις ἀπὸ τὰς ὅσαι ἀντιποιοῦνται τὸν Ὅμηρον, δὲν δύναται νὰ παραστήσῃ.

Α'.) Αὐτὸς ὁ Ὅμηρος εἰς ἓν ἀπὸ τὰ φερόμενα ἐπιγράμματά του (γ)

(α) Ὁ Σμυρναῖος Ποιητὴς τῶν 14. βιβλίων τῶν Παραλειπομένων τοῦ Ὁμήρου δὲν μᾶς εἶναι γνωστὸν πῶς ὠνομάζετο· τὸ λατινικὸν ὄνομα Κόϊντος φαίνεται ὅτι ἦτο τοῦ κτήτορος τοῦ βιβλίου ἐπιγεγραμμένον κατὰ τὸ σύνηθες εἰς τὸ προμετώπιον. Εὗρε δὲ τὸ ποίημα Βησσαρίων ὁ Τραπεζούντιος εἰς τὴν πόλιν τῆς Καλαβρίας. Διὰ τοῦτο ὀνομάζεται ὁ Ποιητὴς καὶ Καλαβρός, καὶ Κόϊντος Σμυρναῖος. Βλ. Chandler T. 1. pag. 161. Fabric. Biblioth. Graec. T. 1. p. 359.—(β) Διογέν. Λαέρ. Βιβ. Ε. κεφ. ε. §. ια. καὶ Θ. κεφ. ι. §. 1.—(γ) Τὰ Ἐπιγράμματα τοῦ Ὁμήρου, ὡς καὶ τοὺς Ὕμνους του, κατέκριναν ὡς νόθα πολλοὶ Κριτικοί. Ἀλλ' ὁ Θουκυδίδης (Γ. 104) μᾶς ἐπικυρόνει τὸν εἰς τὸν Ἀπόλλωνα ὕμνον του. Καὶ ὁ Πλάτων (Φαίδρ. σελ. 359) τὸ εἰς Μίδαν ἐπίγραμμα (βλέπ. Φαβρικ. Βιβλιοθ. Ἑλλην. Τόμ. Α. βιβ. Β. κεφ. 6. 5, καὶ Ἰωσ. Σκαλιγ. ἐπιστασ. εἰς τὰ Χρονικὰ τοῦ Εὐσεβ. φύλ. 74 καὶ Ἀγῶνα Ὁμήρ. καὶ Ἡσιόδ. καὶ Σουΐδ. ἐν Λέξ. Μίδας). Ἀλλὰ καὶ Διογένης ὁ Λαέρτιος ἀναφέρων τινῶν γνώμην, ὅτι τὸ εἰς τὸν Μίδαν ἐπίγραμμα εἶναι τοῦ Κλεοβούλου, μαρτυρεῖ ὅτι κοινῶς ἀπεδίδετο εἰς τὸν Ὅμηρον (Βιβ. Α. κεφ. ς. §. 2). Εἶναι βέβαιον λοιπὸν ὅτι ἔγραψεν ὁ Ὅμηρος ὕμνους καὶ ἐπιγράμματα. Τὸ ἀνωτέρω ἐπίγραμμα ἀναφέρει ὁ Ἡρόδοτος εἰς τὸ περὶ Ὁμήρου βιοτῆς. Ἐὰν δὲ ὁ Στράβων (Βιβ. ΙΒ. σελ. 554) λέγῃ ῥητῶς, ὅτι ὁ Ὅμηρος δὲν ἐμνημόνευσεν οὔτε τὸν Μέλητα, οὔτε τὴν πατρίδα του Σμύρναν, τοῦτο πρέπει νὰ περιορίσωμεν μόνον εἰς τὸν ἐν Ἰλιάδι κατάλογον τῶν πόλεων· ἐπειδὴ ἄλλως ὁ μέγας Γεωγράφος δὲν συμφωνεῖ οὔτε μὲ τὸν Ποιητήν, οὔτε μὲ τὸν ἑαυτόν του· εἰς τὸν αὐτὸν παράγραφον λέγει ὅτι ὁ Ὅμηρος δὲν ἐμνημόνευσεν οὔτε τὴν Λέσβον, οὔτε τὴν Τένεδον· καὶ ὅμως αὐτὸς ὁ Γεωγράφος (ΙΓ. σελ. 604) ἀναφέρει τὸν Ὁμηρικὸν ἐκεῖνον στίχον περὶ τῆς Τενέδου

Τενέδοιό τε ἶφι ἀνάσσεις. Ἰλιάδ. Α. στίχ. 38.

ὡσαύτως καὶ τὴν Λέσβον ὀνομάζει Μάκαρος πόλιν (Γεωγ. Η. σελ. 356) ὡς τὴν ὠνόμασεν ὁ Ποιητὴς

Ὅσσον Λέσβος ἄνω Μάκαρος ἔδος ἐντὸς ἐέργει. (Ἰλιάδ. Ω. στίχ. 544).

Εἶναι ὅμως ἀληθὲς ὅτι οὔτε τὴν Λέσβον, οὔτε τὴν Τένεδον ἀναφέρει εἰς τὸν Κατάλογον ὁ Ὅμηρος. Τοῦτο πρέπει νὰ ἐννοήσωμεν καὶ διὰ τὸν Μέλητα καὶ τὴν Σμύρναν.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Στίχ. 10. Πεντελικοῦ). Ἀπὸ τῆς Πεντέλης δήμου τῆς Ἀττικῆς, οὗ ἦσαν αἱ περίφημοι λιθοτομίαι τοῦ Πεντελικοῦ ὄρους (Στέφ. Βυζ. λ. Πεντέλη. Στράβ. Θ. σελ. 399).

Στίχ. 16. βασιλικήν). Ὑπακουομένου κατὰ Κορατῆν ἔξωθεν τοῦ οἰκιαστικοῦ οἰκίαν. Βασιλικὰς ὠνόμαζον ἑλληνικώτερον οἱ Ῥωμαῖοι ὅσας τὰς μετὰ βασιλικῆς μεγαλοπρεπείας ᾠκοδομημένας δημοσίους οἰκίας, δικαστήρια καὶ βουλευτήρια ἢ μᾶλλον τὴν ἐν ταῖς οἰκίαις εὐπρεπέστερον διακεκοσμημένην αἴθουσαν ἢ παστάδα εὐρύχωρον (salle), ὡς ἐκ τῆς τοῦ Πλουτάρχου φράσεως «ἐν *οἰκίᾳ* . . . στοάν, ἢ *βασιλικὴν* ἢ βαλανεῖον» καταφαίνεται. Τοιαῦται βασιλικαὶ ἦσαν εἰς τὴν Ῥώμην ἡ ὑπὸ τοῦ Κάτωνος κτισθεῖσα Πορκία (Λίβ. λθ. 44), καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος Ἰουλία· ἀμφότεραι ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τῆς οἰκογενείας τῶν κτιτόρων ὠνόμασμέναι. Μετὰ ταῦτα βασιλικὰς ὠνόμασαν οἱ Ῥωμαῖοι χριστιανοὶ τοὺς θείους ναούς, ὡς οἰκίας τοῦ βασιλέως τῶν ὅλων (Sulp. Sever. Hist. Sacr. II. c. 33. Isidor. XV. 4). Οὕτω λέγουσι καὶ τώρα οἱ Ῥωμαῖοι ἡ βασιλικὴ τοῦ ἁγίου Πέτρου. Ὁ δὲ ἱερὸς Ἱερώνυμος βασιλικὰς τῆς ἐκκλησίας φαίνεται ὅτι ὀνομάζει τὰ ἐν τῷ ναῷ μικρὰ παρεκκλήσια (Epist. 3. ad Heliod.) (α).

Στίχ. 22. Μίδας). Φρυγῶν βασιλεὺς υἱὸς Γορδίου (Ἡρόδ. Α. 14) περιβόητος διὰ τὴν φιλαργυρίαν. Οὗτος φιλοξενήσας τὸν Διόνυσον, ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ χάριν ὅ,τι πιάνῃ νὰ μεταβάλληται εἰς χρυσόν. Ἐπένευσεν ὁ θεός· ἀλλὰ ταχέως κατενόησε τὴν ἀνοησίαν τοῦ αἰτήματος ὁ Μίδας. Ἀφ' οὗ ἐκάθισεν εἰς τὴν τράπεζαν, ὁ ἄρτος, τὸν ὁποῖον ἤγγιζε, μετεβάλλετο εἰς χρυσόν· καὶ οὕτως ἐκινδύνευσε νὰ ἀποθάνῃ ἀπὸ χρυσῆν πεῖναν. Ἐδεήθη λοιπὸν πάλιν τὸν θεὸν νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τοῦ κινδύνου τῆς φιλοπλουτίας, καὶ κατὰ προσταγὴν ἐκείνου, ἀπελθὼν ἐλούσθη εἰς τὸν Παχτωλὸν ποταμόν, ὅστις ἔκτοτε ἤρχισε νὰ καταβιβάζῃ ψήγματα χρυσοῦ. Τὸν μῦθον ἀνέφερε πολλάκις καὶ ὁ ἀστεῖος Λουκιανὸς καὶ ἄλλοι καὶ ὁ Ὀβίδιος (Μεταμορφ. ια. στίχ. 91—145).

Στίχ. 26. Πορσήνα). Porsenam τοῦτον λέγουσι οἱ Λατῖνοι. Καὶ ὁ μὲν Πλούταρχος ἐξελληνίζει Πορσήναν, ὁ δὲ Πολύαινος Πορσίναν. Ὁ δὲ Ἁλικ. Διονύσιος Πορσῖνον. Οὕτως ἀδιάφορος ἦτο ἔκτοτε ἀκόμη ἡ τοῦ η καὶ ι προφορά.

(α) Περὶ τῆς λέξεως Βασιλικὴ διέλαβεν ὁ Πατὴρ κἀν τῷ Περὶ τῶν Ο, Ἑρμηνευτ. Τόμ. Β. σελ. 388. Σημ. Ἐκδ.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ἁς τε Ἐπιστήμας καὶ τὴν Ἑλληνικὴν παιδείαν, καὶ τὴν ἱερὰν Κατήχησιν τῆς εὐσεβοῦς ἡμῶν Ὀρθοδόξου Πίστεως. Ἔνθεν τοι διὰ τοῦ παρόντος κοινοῦ καὶ ἐκκλησιαστικοῦ γράμματος ἀποφαινόμεθα τὰ κοινῶς ὑπὸ ὁμοφώνων ψήφων κριθέντα καὶ ἀποφασισθέντα περὶ διοικήσεως καὶ συντηρήσεως ἀσφαλοῦς καὶ ἀδιασείστου τοῦ εἰρημένου Φιλολογικοῦ Γυμνασίου τὰ ἑφεξῆς.

Α΄. Τὸ εἰρημένον Γυμνάσιον γνωρίζομεν κοινὸν τῆς πόλεως Σχολεῖον προστατευόμενον καὶ ὑπερασπιζόμενον ὑπὸ τῆς φιλογενείας καὶ ἀγρύπνου φροντίδος τοῦ Κοινοῦ, ἤγουν τῶν κατὰ καιρὸν Δημογερόντων καὶ Προεστώτων τῆς πόλεως ἡμῶν, οἵτινες θέλουν τὸ περιθάλπειν καὶ ἐπιμελεῖσθαι ὡς ἐργαστήριον τῆς προκοπῆς τῶν τέκνων τῶν ὁμογενῶν μας, καὶ πρόξενον τῆς κατά τε σῶμα καὶ ψυχὴν εὐδαιμονίας του.

Β΄. Πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ, ἤγουν τῶν ἀναγκαίων εἴς τε διδασκαλοπληρωμὰς καὶ ἄλλα χρειώδη ἐξόδων διορίζομεν ὡς βέβαια καὶ στάθερὰ εἰσοδήματα νὰ πληρόνωσιν ἐτησίως εἰς τοὺς κατὰ καιρὸν ἐπιτρόπους τοῦ Γυμνασίου 4000 γροσίων, ἤγουν χιλιάδας τέσσαρας αἱ δύω Ἐκκλησίαι τῆς πόλεως ἡμῶν, ἥ τε τῆς ἁγίας Μεγαλομάρτυρος Φωτεινῆς καὶ ἡ τοῦ ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου. Καὶ ἡ μὲν πρώτη κατὰ τὸ παρὸν ἀντὶ γροσίων δίδει τόν τε μεγάλον αὐτῆς οἶκον τὸν γειτονεύοντα εἰς τὴν ἱερὰν Μητρόπολιν, καὶ τὸν πλησίον αὐτῆς μικρὸν καθὼς ἔχουσι, διὰ νὰ κατασταθῶσιν οἶκοι Γυμνασίου, ἤγουν νὰ παραδίδωνται εἰς αὐτοὺς τὰ μαθήματα, ἡ δὲ δευτέρα δίδει μετρητὰ γρόσια δύω χιλιάδας. Τυχηρὰς δὲ προσόδους ἀποφασίζομεν, τὰ συναγόμενα ἀπὸ δίσκους περιφερομένους εἰς ὅλας τὰς ἁγίας Ἐκκλησίας, ἤγουν εἴς τε τὰς τρεῖς τῆς πόλεως Σμύρνης, καὶ εἰς τὰς τῶν χωρίων τῶν ὑποκειμένων τῇ ἁγιωτάτῃ Μητροπόλει Σμύρνης. Πρὸς δὲ τούτοις, ὡς τυχηρὰ θέλει φροντίζειν τὸ Κοινὸν νὰ συνάγῃ καὶ νὰ παραδίδῃ εἰς χεῖρας τῶν Ἐπιτρόπων, τὰ προδιαταχθέντα νὰ δίδωνται λόγῳ δωρεᾶς εἰς τὸ Σχολεῖον ἀπὸ ἐνταφιασμοὺς καὶ γάμους καὶ ἐπικυρώσεις διαφόρων συμφωνητικῶν γραμμάτων· ὅσα δὲ ἐλλείψωσι πρὸς τὴν τελείαν τοῦ Γυμνασίου ἐξοικονόμησιν ἐξοδα, θέλουν φροντίσειν οἱ ζηλωταὶ Ἐπίτροποι ἀπὸ διαφόρους πόρους, ὅσους εὐπορεῖ ἡ μεγαλόπολις ἡμῶν πατρὶς Σμύρνη.

Γ΄. Διορίζομεν δὲ πληρεξουσίους ἐπιτρόπους τοῦ Γυμνασίου τέσσαρας, εἰς τοὺς ὁποίους ὑποχρεόνονται οἱ Ἐπίτροποι τῶν Ἐκκλησιῶν νὰ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

καὶ ὅσην δύναμιν ἐφαίνετο ὅτι ἀφήρει ἀπὸ τῆς ἐξουσίας του, τόσον ἐπρόσθετεν εἰς ἑαυτόν· διότι ὁ δῆμος ὑπέκλινε μετὰ χαρᾶς εἰς αὐτὸν καὶ τρόπον τινὰ τὸν ἐβάσταζεν ἑκουσίως εἰς τοὺς ὤμους. Ὥστε ὠνόμασεν αὐτὸν καὶ Ποπλικόλαν· σημαίνει δὲ τὸ ὄνομα δημοκηδῆ, δῆλον ὅτι φροντιστὴν τοῦ δήμου, καὶ τοῦτο ἐπεκράτησε πλέον παρὰ τἄλλα τὰ παλαιότερα ὀνόματα αὐτοῦ. Τοῦτο καὶ ἡμεῖς θέλομεν μεταχειρισθῆ εἰς τὸ ἑξῆς ἱστοροῦντες τὸν ὑπόλοιπον βίον τοῦ ἀνδρός.

§. ια. Εἶχε δώσει ἄδειαν ὁ Ποπλικόλας εἰς ἕκαστον, ὅστις ἤθελε, νὰ ζητήσῃ τὸ χηρεῦον μέρος τοῦ ὑπατικοῦ ἀξιώματος. Πρὶν ὅμως χειροτονηθῇ ὁ συνάρχων αὐτοῦ, ἀγνοῶν τί μέλλει νὰ γείνῃ, φοβούμενος μάλιστα μήπως ὁ συνάρχων ἢ δι' ἄγνοιαν ἢ διὰ φθόνον ἀντιστέκηται εἰς τοὺς σκοποὺς αὐτοῦ, ἐν ὅσῳ εἶχε τὴν μοναρχίαν, μετεχειρίσθη τὴν δύναμιν εἰς τὸ νὰ πράξῃ τὰς μεγίστας καὶ καλλίστας πολιτικὰς πράξεις. Καὶ πρῶτον μὲν ἀνεπλήρωσε τὴν βουλὴν ὀλίγους ἔχουσαν ἀνθρώπους· ἐπειδὴ εἶχον ἀποθάνει ἄλλοι μὲν φονευθέντες πρότερον ὑπὸ τοῦ Ταρκυνίου, ἄλλοι δὲ πρὸ μικροῦ εἰς τὴν μάχην. Κατεγράφησαν δὲ ὑπ' αὐτοῦ, καθὼς λέγουσιν, ἑκατὸν ἑξήκοντα τέσσαρες βουλευταί. Μετὰ ταῦτα ἔγραψε νόμους ἐκ τῶν ὁποίων τρεῖς ηὔξησαν μάλιστα τὴν ἰσχὺν τοῦ λαοῦ. Ὁ πρῶτος ἔδιδε τὴν ἄδειαν εἰς τὸν κατηγορούμενον νὰ κάμνῃ ἔκκλητον τὴν κρίσιν ἀπὸ τῶν ὑπάτων εἰς τὸν δῆμον. Ὁ δεύτερος ἐπρόσταζεν ὅσοι λάβωσιν ἀρχοντίαν χωρὶς τὴν ψῆφον τοῦ δήμου, νὰ φωνεύωνται. Ὁ δὲ τρίτος μετὰ τούτους ἐβοήθησε τοὺς πτωχούς, διότι ἐσήκωσε τὰ τελωνικὰ δοσίματα ἀπὸ τοὺς πολίτας, καὶ ἔκαμεν ὅλους νὰ πιάνωνται ἀπὸ τὰς τέχνας καὶ ἐργασίας προθυμότερον. Ἀλλὰ καὶ ὁ νόμος ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἔγραψε κατὰ τῶν ἀπειθούντων πρὸς τοὺς ὑπάτους, δὲν ἐφάνη ὀλιγώτερον δημοτικός, καθότι ἦτο γεγραμμένος πρὸς χάριν πλέον τῶν πολλῶν καὶ πτωχῶν, παρὰ τῶν πλουσίων καὶ δυνατῶν. Ἡ ζημία, τὴν ὁποίαν διώρισε νὰ πληρόνῃ ὁ ἀπειθής, ἦτο πέντε βωδίων καὶ δύω προβάτων τιμή. Ἤξιζε δὲ τὸ μὲν πρόβατον ὀβολοὺς δέκα, τὸ δὲ βῶδιον ἑκατόν· διότι δὲν ἔκαμνον ἀκόμη τότε οἱ Ῥωμαῖοι πολλὴν χρῆσιν τοῦ νομίσματος, συνίστατο δὲ ὁ πλουτισμὸς αὐτῶν εἰς ἀγέλας κτηνῶν καὶ προβάτων. Διὰ τοῦτο καὶ μέχρι σήμερον ὀνομάζουσι τὰς περιουσίας αὐτῶν ἀπὸ τὸ ὄνομα τῶν προβάτων Πεκούλια· καὶ εἰς τὰ παλαιότατα νομίσματά των ἐχάραττον βοῦν, ἢ πρόβατον, ἢ χοῖρον. Καὶ τὰ παιδία των δὲ ὠνόμαζον Συΐλλους, καὶ Βουβούλκους, καὶ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

σωπικῶς· μὴ μέντοι ἔχειν ἄδειαν παραχωρῆσαι καὶ δοῦναι ἑτέρῳ τινὶ προσώπῳ οἵας δηποτοῦν τάξεως τε καὶ καταστάσεως τὸ τοιοῦτο δικαίωμα ἢ λόγῳ παραιτήσεως ἢ οἱῳδήτινι ἄλλῳ ἐκποιήσεως τρόπῳ, ἀλλὰ μένειν τοῦ λοιποῦ συνημμένον καὶ συνδεδεμένον ἀδιαιρέτως καὶ ἀδιαλύτως τῇ μητροπόλει Σμύρνης ὡς μέρος αὐτῆς λογιζόμενον ἀναφαίρετον καὶ ἀναπόσπαστον εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα καὶ ὑποκείμενον τῷ τε ἤδη ἀρχιερατεύοντι ἱερωτάτῳ μητροπολίτῃ Σμύρνης κὺρ Νεοφύτῳ, καὶ τῷ μετ' αὐτὸν διαδεξομένῳ τὴν μητρόπολιν ταύτην. Καὶ δὴ γράφοντες ἀποφαινόμεθα Συνοδικῶς, ἵνα ἡ ῥηθεῖσα νῆσος καὶ ἐξαρχία τῶν Μοσχοννησίων ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἑξῆς ὑπάρχῃ διόλου συνηνωμένη τῇ ἁγιωτάτῃ μητροπόλει Σμύρνης μέχρι παντὸς ἀδιαιρέτως καὶ ἀναφαιρέτως, ἐνοριακὴ τελοῦσα τῆς αὐτῆς μητροπόλεως καὶ ὑποκειμένη ταύτῃ ὡς μέλος γνήσιον μετὰ πάντων τῶν ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων καὶ ἀφιερωμάτων αὐτῆς κινητῶν τε καὶ ἀκινήτων, δεσποζομένη καὶ ἐξουσιαζομένη καὶ νεμομένη ὑπό τε τοῦ ἤδη καὶ τοῦ κατὰ καιροὺς μητροπολίτου Σμύρνης, ἀναντιῤῥήτως ὀφείλοντος παρέχειν κατ' ἔτος τὸ διωρισμένον αὐτῆς ἐτήσιον κατὰ τὴν γενομένην Συνοδικὴν διάγνωσιν μόνῳ τῷ ῥηθέντι ἄρχοντι κυρίτζῃ Μανωλάκῃ ἐφ' ὅρου ζωῆς αὐτοῦ, οὐ μὴν ἢ μετ' ἐκεῖνον ἢ ζῶντος ἐκείνου ἑτέρῳ οἱῳδήτινι προσώπῳ· ἔχῃ δὲ πᾶσαν ἄδειαν καὶ ἐξουσίαν ὅτε νῦν ἱερώτατος μητροπολίτης Σμύρνης καὶ συναδελφὸς ἡμῶν κὺρ Νεόφυτος, καὶ ὡσαύτως καὶ οἱ μετ' αὐτὸν ἐν ἐκείνῃ ἀρχιερατεύσοντες ὑπὸ τὴν ἰδίαν ἐξουσίαν κτᾶσθαι τὴν νῆσον ταύτην τῶν Μοσχοννησίων ὡς ἐνοριακὴν τῆς ἐπαρχίας αὐτῆς, καὶ ἀρχιερατεύειν ἐν αὐτῇ, καθὼς καὶ ἐν τῇ λοιπῇ αὐτοῦ ἐπαρχίᾳ, εὐλογῶν καὶ ἁγιάζων τοὺς χριστιανοὺς καὶ πάντα τὰ ἀρχιερατικὰ ἐκτελῶν κατὰ τὴν περίληψιν τῆς πράξεως αὐτοῦ, ποιμαίνων αὐτοὺς ἐν ἁγίῳ πνεύματι, ὡς ὑποκείμενον αὐτῷ λογικὸν τοῦ Χριστοῦ ποίμνιον, λαμβάνειν τε παρ' αὐτῶν καὶ καρποῦσθαι τὰ ἐξ ἔθους ἐκκλησιαστικὰ δικαιώματα ἀνεμποδίστως. Οἱ δὲ χριστιανοὶ τῆς αὐτῆς νήσου τῶν Μοσχοννησίων ὀφείλουσι γινώσκειν τὸν ἱερώτατον μητροπολίτην Σμύρνης γνήσιον αὐτῶν Ἀρχιερέα καὶ πνευματικὸν ποιμένα καὶ προστάτην ἁπαξάπαντες ἱερωμένοι τε καὶ λαϊκοί, μνημονεύειν τε τοῦ κανονικοῦ αὐτοῦ ὀνόματος ἐν πάσαις ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς καὶ πείθεσθαι καὶ ὑποτάσσεσθαι αὐτῷ ὡς ἰδίῳ Ἀρχιερεῖ καὶ πνευματικῷ πατρὶ ποδηγετοῦντι αὐτούς, καὶ διεξάγοντι ἀρχιερατικῶς καὶ κανονικῶς, καὶ διδάσκοντι καὶ νουθετοῦν-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ξει πρᾶγμα εἰς πολλοὺς ἀρεστόν, ἂν δι' ὀλίγων ἀκριβῶς τε ἅμα καὶ ἀληθῶς ἱστορήσω τὰ κατὰ τὸ μνημονευθὲν Σχολεῖον συμβάντα, διὰ νὰ ἀπαλλάξω πολλοὺς ἀπὸ δόξας ψευδεῖς καὶ κρίσεις παντάπασιν ἐσφαλμένας. Δύναμαι δὲ νὰ δώσω ἀκριβεστάτην περὶ τῶν πάντων ἰδέαν, ὡς καὶ αὐτὸς τὰ πλεῖστα εἰδώς, καὶ πολλὰ παρά τε τῶν κατὰ καιροὺς ἐπιτρόπων τοῦ Σχολείου καὶ τῶν συνδρομητῶν αὐτοῦ καὶ τῶν διδασκάλων μετ' ἐπιμελείας καταμαθὼν καὶ ἀπογραψάμενος.

§. Ϛ'. Ἀνάγκη δὲ ἵνα ἀρχίσω ἀπὸ αὐτῆς τοῦ Σχολείου τῆς συστάσεως, ἥτις ἐγένετο δι' αἰτίαν τήν δε. Δημήτριος Βαχατώρης, εἷς τῶν τεσσάρων ἐπιτρόπων τῶν διοικούντων τὴν αὐτόνομον Εὐαγγελικὴν σχολήν, τὴν νῦν παλαιὰν ὀνομαζομένην, μόνος ἀπολειφθείς, καὶ μὴ θέλων μηδὲ νὰ παραλάβῃ ἑτέρους συνεπιτρόπους μηδὲ εἰς ἑτέρους νὰ παραχωρήσῃ (κατὰ τὸ δίκαιον καὶ τὴν θέλησιν τοῦ πάλαι συστήσαντος τὴν Σχολὴν) τὴν ἐπιτροπίαν, ἠμέλει περὶ τῆς καλῆς οἰκονομίας τῆς ῥηθείσης παλαιᾶς Σχολῆς, σχολαρχοῦντος τοῦ ἀειμνήστου Χρυσάνθου, ἀνδρὸς ἐναρέτου μὲν καὶ χριστιανικωτάτου, μηδεμίαν ὅμως διὰ τὸ γῆρας ἔχοντος φροντίδα περὶ τῆς προκοπῆς τῶν εἰς τὴν σχολὴν φοιτώντων (α). Κατὰ τὸ ᾳωή καὶ ᾳωθ' ἔτος οἱ προϊστάμενοι τοῦ Κοινοῦ Δημογέροντες ἠθέλησαν νὰ ἀναγκάσωσι τὸν Δημήτριον Βαχατώρην νὰ ἐκπληρώσῃ τὰ χρέη του, δηλαδὴ νὰ παραδώσῃ λογαριασμὸν εἰς ἄλλους ἐπιτρόπους, ὥστε νὰ προσκληθῶσι διδάσκαλοι καὶ νὰ βελτιωθῇ ἡ σχολή. (β) Ἐκείνου δὲ ἀπειθοῦντος ἔκριναν οἱ τότε προϊ-

---

καύχημα καὶ ἀγλάϊσμα καὶ τοῖς ὑπὸ Σοῦ κατ' εὐκληρίαν ἀρχομένοις, καὶ τοῖς Σμυρναίοις ἡμῖν, καὶ τῇ Ἑλλάδι πάσῃ καὶ τῷ Γένει παντί.

ΑΙωιθ. Ἰανουαρίου ί. Σμύρνῃ.

Τῆς Ὑμετέρας εὐσεβεςάτης καὶ θεοφρουρήτου Ὑψηλότητος δοῦλοι ἐλάχιστοι

Οἱ ἐπίτροποι τοῦ Φιλολογικοῦ Γυμνασίου,

Νικόλαος Μαυροκορδάτος. Ἠλίας Βαλλῆς. Στυλιανὸς Μουνδάναλις. Κουζηνὸς Κατακουζηνός.

(α) Χρύσανθος ἱερομόναχος ὁ Καραβίας ἐπονομαζόμενος, Ἰθακήσιος τὴν πατρίδα, διεδέξατο τὸν ἀοίδιμον Ἱερόθεον, τελευτήσαντα τῷ **1780**, εἰς τὴν σχολαρχίαν τῆς Εὐαγγελικῆς ἢ παλαιᾶς λεγομένης Σχολῆς. Ἐτελεύτα δὲ τὸν βίον τῷ **1812** Φεβρ. **12** κατὰ τὸ **90** ἔτος τῆς ἡλικίας. (Βλ. Κ. Σ. Ξανθοπούλου Λόγος ἐκφωνηθεὶς ἐπὶ τῆς ἐνάρξ. τῶν ἐξετάσεων τῆς Εὐαγγελ. Σχολῆς. σελ. **16**. Ἐν Ἀθήναις, **1862**.—Λόγ. Ἑρμ. ἔτ. **1812**. σελ. **133**. καὶ Νικ. Κατραμῆ Ἱστορ. διασαφήσεις ἐπὶ τῆς πατρίδος Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως κτλ. σελ. **106**. Ζακύνθῳ **1854**). Σημ. Ἐκδ.

(β) Ἀπόκειται παρ' ἡμῖν ποίημα ἀνέκδοτον ἀνωνύμου, ἐπιγραφόμενον Σχο-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΣΟΛΩΝ.

§. α. Δίδυμος ὁ Γραμματικὸς εἰς τὴν πρὸς Ἀσκληπιάδην ἀντίρρησίν του περὶ τῶν νόμων τοῦ Σόλωνος ἀναφέρει περικοπὴν Φιλοκλέους τινός, ὅστις ὀνομάζει τὸν πατέρα τοῦ Σόλωνος Εὐφορίωνα ἐναντίον τῆς δόξης τῶν ἄλλων ἱστορικῶν, ὅσοι μνημονεύουσι τὸν Σόλωνα. Ὅλοι συμφώνως ἱστοροῦσιν, ὅτι ὁ Σόλων ἦτο υἱὸς τοῦ Ἐξηκεστίδου, ἀνδρὸς κατὰ μὲν τὴν δύναμιν καὶ περιουσίαν ἑνὸς τῶν μετρίων πολιτῶν, κατὰ δὲ τὸ γένος ἀπὸ τὴν πρώτην οἰκίαν τῶν Ἀθηνῶν· διότι ἐξ ἀρχῆς κατήγετο ἀπὸ τὸν Κόδρον. Ἡ δὲ μητὴρ τοῦ Σόλωνος, ὡς ἱστορεῖ ὁ Ποντικὸς Ἡρακλείδης, ἦτο πρωτεξαδέλφη τῆς μητρὸς τοῦ Πεισιστράτου. Καὶ ὁ Σόλων καὶ ὁ Πεισίστρατος εἶχον ἐξ ἀρχῆς πρὸς ἀλλήλους φιλίαν, πολλὴν μὲν διὰ τὴν συγγένειαν, πολλὴν δὲ διὰ τὴν εὐμορφίαν καὶ ὡραιότητα. Ὁ Σόλων, καθώς τινες λέγουσιν, ἠγάπα τὸν Πεισίστρατον ἐρωτικῶς. Διὰ τοῦτο καὶ ὕστερον, καθὼς φαίνεται, ὁπότε διεφέρθησαν περὶ τῆς δημοκρατίας, δὲν ἐβλάστησεν ἡ ἔχθρα των κανὲν πάθος ἄγριον καὶ σκληρόν. Ἀλλ᾽ ἔμειναν ἐντετυπωμένα εἰς τὰς ψυχάς των ἐκεῖνα τῆς φιλίας τὰ δικαιώματα, καὶ διεφύλαξαν κρυφοκαίουσαν τὴν μνήμην καὶ χάριν τοῦ ἔρωτος, ὡς ἀκόμη ζῶσαν φλόγα καυστικωτάτου πυρός. Ὅτι δὲ ὁ Σόλων δὲν ἦτο καλὸς νὰ ἀντικρύσῃ τοὺς εὐμόρφους, οὔτε τολμηρὸς νὰ ἀντισταθῇ πρὸς τὸν ἔρωτα,

ὡσὰν γενναῖος ἀθλητὴς ἐρχόμενος εἰς χεῖρας,

δυνάμεθα νὰ τὸ καταλάβωμεν καὶ ἀπὸ τὰ ποιήματά του καὶ ἀπὸ τὸν νόμον τὸν ὁποῖον ἔγραψε, προστάζων, Δοῦλος μήτε γυμναστικὸν ἔλαιον ν᾽ ἀλείφηται, μήτε νὰ παιδεραστῇ. Οὕτως ὁ Σόλων ἔθετε ταύτην τὴν ἀγάπην εἰς τὴν μερίδα τῶν καλῶν καὶ σεμνῶν ἐπιχειρημάτων, καὶ ἐν ᾧ ἐδίωκε τοὺς ἀναξίους, ἐπροσκάλει τοὺς ἀξίους εἰς αὐτήν. Λέγουσι δὲ ὅτι καὶ ὁ Πεισίστρατος ἔγεινε τοῦ Χάρμου ἐραστής, καὶ διὰ τοῦτον ἀφιέρωσεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τὸ ἄγαλμα τοῦ ἔρωτος εἰς τὸν βωμόν, ὅπου ἀνάπτουσι τὴν ἱερὰν λαμπάδα οἱ τρέχοντες λαμπαδηφόροι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Χ α ρ ί κ λ ε ι α.

Ναίσκε! Ἀφ' οὗ ἄνοιξες τὸ στόμα σου, ἄρχισεν ἡ καρδία μου νὰ κτυπᾷ! Ἐγὼ εἶμαι ἡ κόρη τοῦ Μεγαδώρου! Ἡ μήτηρ μας εἶναι ἐδῶ. Χιλιάκις μ' ἐδιηγήθη ἀπαράλλακτα τὴν δυστυχίαν τῆς φαμιλίας μας, καὶ ἐγὼ σώζω εἰς τὴν μνήμην μου ἀμυδρότατα αὐτῆς ἴχνη. Ὁ Θεὸς δὲν ἀφῆκε μηδ' ἡμᾶς νὰ χαθῶμεν εἰς ἐκεῖνο τὸ ναυάγιον. Πρὸς τὸ ἐξημέρωμα ἐγὼ καὶ ἡ μήτηρ μου ἐπάνω εἰς μίαν σανίδα ἐλυτρώσαμεν τὴν ζωήν μας μὲ τὸν χαμὸν τῆς ἐλευθερίας μας. Ἐπέσαμεν εἰς χεῖρας Μανιατῶν, οἱ ὁποῖοι μᾶς ἐκράτησαν τρεῖς ὁλοκλήρους χρόνους εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν. Ἕνας Χριστιανὸς μᾶς ἐξηγόρασεν. Ἐπιστρέψαμεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, ἀλλ' εὑρήκαμεν ὅλα τὰ ὑπάρχοντά μας διηρπασμένα. Τίποτε δὲν ἠδυνήθημεν νὰ μάθωμεν περὶ τοῦ πατρός μας. Ὕστερον ὑπήγαμεν εἰς τὴν Ἐλασσῶνα, ὅπου ἡ μήτηρ μου ἐσύναξεν ὀλίγα δυστυχῆ λείψανα μιᾶς συγγενικῆς της κληρονομίας, καὶ μ' ἀνέθρεψεν ἐλευθερίως ὁπωσοῦν. Ἡ ἐλπὶς νὰ εὕρωμεν ἐδῶ ἕνα θεῖόν της, μᾶς ἔφερεν εἰς τὴν Σμύρνην. Εὑρήκαμεν καὶ τὸν θεῖον ἀποθαμμένον· καὶ ζῶμεν ἤδη ἑπτὰ χρόνους εἰς ταύτην τὴν πόλιν πολλὰ στενοχωρημένα.

Β α ρ δ α λ α μ π ο ύ μ π α ς.

(σηκόνεται ὄρθιος κ' ἐκβάλλει τὴν σκούφιάν του).

Μέγας εἶσαι, Θεέ μου, καὶ ἀνεξερεύνητα τὰ κρίματά σου! Μόνη ἡ παντοδυναμία σου, Κύριέ μου, δύναται νὰ ἐνεργῇ τοιαῦτα θαυμάσια! Ἐλᾶτε, παιδία μου νὰ σᾶς ἐναγκαλισθῶ. Ἐλᾶτε, σμίξετε τὴν ταραχὴν τῆς χαρᾶς σας μὲ τὰ χαρμόσυνα δάκρυα τοῦ πατρός σας!

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Σὺ εἶσαι ὁ πατήρ μας!

Χ α ρ ί κ λ ε ι α.

Τὸν ὁποῖον ἀκόμη κλαίει ἡ μήτηρ μας!

Β α ρ δ α λ α μ π ο ύ μ π α ς.

Ναίσκε, κόρη μου! Ναίσκε, υἱέ μου! (τοὺς ἀγκαλιάζει) Ἐγὼ εἶμαι Μεγάδωρος ὁ Φιλίννης. Διέσωσε κ' ἐμένα ὁ Θεὸς ἀπὸ τὸ ναυάγιον. Δεκαὲξ ἤδη χρόνους σᾶς εἶχα ὅλους πνιγμένους. Ἀφοῦ περιῆλθα πολλὰς πόλεις καὶ χώρας νὰ παρηγορῶ τὴν λύπην μου, κατήντησα πρὸ τριῶν ἤδη ἐνιαυτῶν εἰς τὴν Σμύρνην. Κατοικῶ εἰς τὸ Χατζηλάρι μεταλλάξας τὸ ὄνομά μου διὰ πλειοτέραν μου ἡσυχίαν. Εἰς ἐκεῖνο τὸ χωρίον, καὶ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν εὕρισκα ἕως σήμερον τὴν παρηγορίαν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

φερόντων. Παρατυχὼν εἰς τὰς πρώτας αὐτῶν συνελεύσεις ἐκ τοῦ διαβατικοῦ, ἐθαύμασα τὸν ζῆλον καὶ τὴν ὁμόνοιαν αὐτῶν ὑπὲρ τῆς κοινῆς εὐτυχίας. Προθυμότατα κατέβαλον χρήματα, διώρισαν οἰκίαν, διέταξαν τὰ πάντα, καὶ συνήχθησαν τὸ πρῶτον τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ Δεκεμβρίου τὸ ἑσπέρας. Ἓν πνέοντες, πρὸς ἓν βλέποντες, τὸ κοινὸν ὄφελος, ἐξακολουθοῦσιν ἔκτοτε νὰ ἐκτελῶσι τὰς συνάξεις των κοσμιώτατα. Ἐξέδωκαν δὲ καὶ κανόνας τινὰς τοῦ συστήματός των, τοὺς ὁποίους ἔχετε ἐφεξῆς.

Κανόνες τῆς ἐν Σμύρνῃ ἐμπορικῆς Λέσχης.

Ἀρχὴ τῶν καλῶν ἁπάντων καὶ βάσις ἀσφαλὴς καὶ εἶναι καὶ νομίζεται ἡ ὁμόνοια. Τροφὸς δὲ καλλίστη καὶ συνεργὸς τῆς ὁμονοίας ὑπάρχει ἡ πρὸς ὁμοίους ὁμοίων συνήθεια καὶ συχνὴ συναναστροφή. Διὰ τοῦτο ἡμεῖς οἱ ὑπογεγραμμένοι ἔμποροι τῆς Σμύρνης ἐπικαλεσάμενοι τὸν ὕψιστον τῶν φώτων Πατέρα καὶ Θεὸν τῆς ἀγάπης μιᾷ ψυχῇ καὶ μιᾷ καρδίᾳ συνεστήσαμεν εἰς τὴν πόλιν ταύτην ἐμπορικὴν Λέσχην (Καζίνον). Αὕτη δὲ τῆς Σμύρνης ἡ Λέσχη μίαν ἔχει σπουδήν, ἓν τέλος, ἕνα σκοπόν, νὰ συνερχώμεθα ὁμοθυμαδὸν εἰς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν τόπον, διὰ νὰ ἀδολεσχῶμεν κατὰ Θεὸν συμβουλευόμενοι περὶ τῶν κοινῶν καὶ ἰδίων ἐμπορικῶν συμφερόντων, κοινοποιοῦντες πρὸς ἀλλήλους εἰλικρινῶς τὰς ἀφορώσας εἰς τὸ ἡμέτερον ἐπάγγελμα γνώσεις, βοηθοῦντες ὁ εἷς τὸν ἕτερον εἰς τὰς προστυχούσας ἀνάγκας, εὐκολύνοντες, ὅσον τὸ δυνατόν, τῶν συναλλαγμάτων τὰς δυσκολίας, ἐκπληροῦντες ἁπλῶς τῆς φιλανθρωπίας τὰ χρέη, ὅσα ἐπιβάλλει τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης ὁ νόμος καὶ εἰς ἕνα ἕκαστον μερικῶς, καὶ καθόλου εἰς τὰς διαφόρους τάξεις τῶν ἐπαγγελμάτων τῆς πολιτικῆς κοινωνίας.

Πρὸς ἀσφαλῆ στερέωσιν τοῦ ἠθικοῦ τούτου καὶ κοινωφελοῦς συστήματος, μὲ κοινὴν συγκατάθεσιν καὶ συμφωνίαν ὅλων τῶν τῆς Λέσχης Μετόχων ἐψηφίσθησαν καὶ ἐκυρώθησαν οἱ ἑφεξῆς Κανόνες.

Α΄. Ἡ διοίκησις τῆς Λέσχης καὶ ἡ ἐπιστασία τῆς κατ' αὐτὴν εὐταξίας παρεδόθη εἰς ἓξ Ἐφόρους, εἷς τῶν ὁποίων ἐξελέχθη ὁ αὐτὸς καὶ Ταμίας· καὶ προσέτι εἰς τρεῖς Συμβούλους. Οὗτοι πάντες θέλουσι ψηφίζεσθαι κατ' ἔτος εἰς γενικὴν ὅλων τῶν τῆς Λέσχης Μετόχων Συνέλευσιν.

Β΄. Οἱ ἓξ Ἔφοροι χρεωστοῦσι νὰ φροντίζωσι διὰ νὰ διατηρῆται ἡ εὐταξία καὶ νὰ ἐκτελῶνται τὰ πάντα μὲ κοσμιότητα καὶ εἰς τὰς ὁμι-

ΛΟΓΟΣ

Παραινετικὸς πρὸς τοὺς νέους ἐκφωνηθεὶς κατὰ τὸ Ε'. ἔτος τῆς συστάσεως τοῦ Φιλολογικοῦ Γυμνασίου ἐν Σμύρνῃ, τῷ ᾳωιγ Σεπτεμβρίου ά.

§. ά. Πάλαι μέν, ὦ ἄνδρες, πενταετηρίδας πανηγύρεις συνάγουσα ἡ Ἑλλὰς καὶ πένταθλον ἀγῶνα προβάλλουσα ἐγύμναζε τῶν νέων τὰ σώματα, ἵνα γίνωνται πρὸς τοὺς πόνους καρτερικοὶ καὶ ἱκανοὶ πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς ἐλευθερίας αὐτῶν. Συνέτρεχε δὲ πρὸς θέαν τῶν τοιούτων πλῆθος ἀνθρώπων πολύ, καὶ θέατρα μυρίανδρα συνεπληροῦντο, καὶ θυσίαι λαμπραὶ ἐτελοῦντο, καὶ εἷς τις τῶν νενομισμένων θεῶν εἰς ἑκάστην πανήγυριν ἐτιμᾶτο, καὶ τῶν Ἰδαίων δακτύλων ἡ πεντὰς ἐγεραίρετο. Ἡμεῖς δὲ σήμερον Πενταετηρίδα πανηγυρίζοντες ἀπὸ τῆς πρώτης ἐνάρξεως τοῦ Φιλολογικοῦ ἡμῶν Γυμνασίου δοξάζομεν τὸν ἄχρονον τῶν χρόνων δημιουργὸν καὶ ὑπέρφωτον τῶν φώτων Πατέρα, διότι πανσόφως οἰκονομῶν τὰ ἡμέτερα ηὐδόκησε νὰ εἰσέλθωμεν εἰς νέαν ἔτους περίοδον· ὑμνοῦμεν δὲ τὴν πάρεδρον τῶν ὑψίστων αὐτοῦ θρόνων Σοφίαν, τὴν ὁποίαν ἀπέστειλεν εἰς τοὺς θνητοὺς παραμύθιον τῶν θλίψεων τοῦ μετὰ σώματος βίου καὶ παμπόλλων ἀγαθῶν χορηγόν, τὴν Σοφίαν ἣν ἐγέννησε πρὸ αἰώνων πρὶν ἑδρασθῶσι τὰ ὄρη καὶ κατασκευασθῶσιν αἱ ἄβυσσοι, καὶ δι' ἧς ὑπέστησε τὸν νοερὸν διάκοσμον τῶν πνευμάτων, κατέβαλε δὲ τὰ τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου θεμέλια. Τὴν Σοφίαν ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ ὁ ἀριστοτέχνης δημιουργὸς ὡμίλει πρὸς τὸ χάος τοὺς παντοδυνάμους λόγους, καὶ ἐμαίευε τὴν φύσιν ἐκ τοῦ μηδενός, καὶ ἐχώριζε τοὺς οὐρανοὺς ἀπὸ τὴν ἄβυσσον τῶν ὑδάτων. Διὰ τὴν Σοφίαν προέκυψεν ἡ λαμπέτις ἠὼς καὶ ἀνέτειλεν ἡ παμφαὴς τοῦ ἡλίου ἀκτίς, καὶ τὸ σέλας ἅπαν τοῦ χοροῦ τῶν ἀστέρων ἐγέλασε, καὶ ὁ εὔδιος αἰθὴρ ἐξεχύθη, ἐσταθμίσθησαν τῶν ἀέρων τὰ βάρη καὶ περιεγράφησαν τῆς θαλάσσης τὰ ὅρια. Διὰ τὴν Σοφίαν οἱ λειμῶνες στολίζονται τὰ μὲ τὸ φῶς κεντημένα ποικιλόχροα ἄνθη, καὶ τὰ δένδρα κομῶντα συνάπτουσι τῶν τρυφερῶν αὐτῶν φύλλων τοὺς ψιθυρισμοὺς μὲ τὰ μουσικὰ τῶν ἀμερίμνων πτηνῶν κελαδήματα πρὸς αἴνεσιν τῆς ἀοράτως διενεργούσης εἰς τὰ πάντα παντοδυνάμου θελήσεως, καὶ τὰ μέταλλα μυστικῶς εἰς τοὺς κόλπους τῆς γῆς ἐξυφαίνονται. Ἡ Σοφία διορίζει τῶν ζώντων ὅλων τὴν μοῖραν, καὶ τοῦ παντὸς τὴν σφαῖραν ἁρμονικώτατα κινεῖ, καὶ τὸν ἄνθρωπον, τὸ κάλλιστον τῶν θείων δημιουργημάτων, ὁμοιότατον τοῦ δημιουργοῦ ἀποδεικνύει. Ὑπὲρ τῆς Σοφίας

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

σήμερον καί τινα τούτων γηραιὰ λείψανα ἔν τε τῇ δούλῃ καὶ ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι, ἐν οἷς διαπρέπει ὁ Φθιώτιδος Καλλίνικος Καστόρχης, ὃς διά τε τῆς διδασκαλίας τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ διὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν αὐτοῦ λόγων ἐν καιρῷ τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος οὐ μικρὸν ὠφέλησε τὸ τῶν πιστῶν πλήρωμα. Ἐδίδαξαν ἐν Ἑλλάδι εὐδοκίμως καὶ καρποφόρως καὶ Νικόλαος Φαρδούλης ἐν Σύρᾳ, καὶ Νικόλαος Χορτάκης ἐν Ἀθήναις, ἀμφότεροι Σμυρναῖοι, ἀμφότεροι τοῦ Σμυρναϊκοῦ Γυμνασίου παιδεύματα. Διὰ ταῦτα ἁπάντων ὁ ἡμέτερος Πατὴρ τῷ 1836 (Ἰουλίου 2) ἐκ Ναυπλίας πρὸς τοὺς ἐφόρους τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς ζητοῦντας Σχολάρχην ἐπίσημον καὶ τὴν παιδείαν καὶ τὴν ἀρετὴν ἔλεγε περὶ τοῦ Φιλολογ. Γυμνασίου τὰ ἑξῆς· «Δι' ὑμᾶς (τοὺς Σμυρναίους) ἔχει σήμερον καὶ ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ Ἑλλὰς εἰς διαφόρους τόπους ἐργάτας τῆς παιδείας καλλιεργοῦντας τὰς ψυχὰς τῶν ὁμογενῶν, κατὰ τὸ μέτρον τοῦ χαρίσματος τοῦ δωρηθέντος εἰς

σιε πρεσβῦτα πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν εἶπον· εἴγε κατ' Εὐριπίδην φάναι «φιλῶ λέγειν τἀληθὲς αἰεί, κ' οὐ διπλοῦς πέφυκ' ἀνήρ»· ἡ δὲ σεβασμιότης ὑμῶν διαιτήσει τὸ συμφέρον τούτῳ τῷ λογίῳ, ἀξιοῦσα κἀμὲ τὸν ταπεινὸν τῆς εὐνοίας καὶ τῶν εὐθάδων αὐτῆς (ἴσ. γρ. ἐθάδων αὐτῇ) δυσωπεῖν τὸν Θεὸν εὐχῶν.» Τοῦ ἐλλογίμου τούτου διδασκάλου, μαθητοῦ γενομένου τοῦ περιπύστου Λάμπρου τοῦ Φωτιάδου (βλ. Δούκα Ἐπιστολ. Τόμ. Α'. σελ. 111. Αἰγίν. 1839), ἀπόκεινται παρ' ἡμῖν ἐν ἀντιγράφῳ ἐπιστολαὶ 36 καὶ ᾠδὴ διὰ στίχων ἡρωελεγείων εἰς τὸν αὐτοκράτορα Νικόλαον τὸν Α'. Σημειωτέον δὲ ὅτι ὁ διδάσκαλος Σεργιος ὁ Μυστάκης τῷ 1806 ἐκ Βουκουρεστίου ἀπῆλθεν εἰς Κίαιβον μετὰ τοῦ ἡγεμόνος Κωνσταντίνου τοῦ Ὑψηλάντου, διδάσκαλος ὢν τῶν τέκνων αὐτοῦ. Τῷ δὲ 1813 μεταβὰς εἰς Ἰάσιον ἐδίδαξεν ἐπὶ τετραετίαν ὅλην ἐν τῇ ἐκεῖ Ἑλληνικῇ Σχολῇ. Κἀκεῖθεν δὲ τῷ 1817 ἀπελθὼν καὶ διαβὰς διὰ Βουκουρεστίου καὶ τιμηθεὶς παρὰ τοῦ ἡγεμόνος Ἰωάννου Καρατσᾶ τῷ τῆς καμιναρίας ἀξιώματι (βλ. Λόγ. Ἑρμῆν ἔτ. 1817. σελ. 596) μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔνθα εὐδοκίμως ἐδίδαξεν ἐν τῇ Μεγ. τοῦ Γένους Σχολῇ τὸν Ἕλληνα λόγον μέχρι Μαρτίου τοῦ 1821, ὅτε, τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως ἐκραγείσης, διαβληθεὶς παρὰ τοῖς κρατοῦσιν ὡς διδάσκαλος τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου, ἀπεσώθη εἰς Ῥωσσίαν τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ λαμπροῦ καὶ φιλέλληνος πρέσβεως Στρογανώφου. Τῷ δὲ 1836 διδάσκων ἐν τῷ τῆς Καζάνης Πανεπιστημίῳ ἐποίησε τὴν προμνημονευθεῖσαν ᾠδήν. Ὁ δὲ καθηγητὴς Α. Χαρίλαος, ὃς καλὸν ἔγραψε περὶ τῆς ἱστορίας τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς λόγον, οὐκ ἐξηκρίβωσε τὸν χρόνον τῆς τοῦ Μυστάκη ἐν Κωσταντινουπόλει διδασκαλίας. (Βλ. τὴν τοῦ ἐλλογίμου ἀρχιμανδρ. Φιλοθ. Βρυεννίου Ἔκθεσιν τῆς καταστάσ. τῆς Μεγ. τοῦ Γένους Σχολῆς κτλ. σελ. 24. ἐν Κωσταντινουπ. 1870). Οὐ συνφέρουσι τῇ ἀκριβείᾳ καὶ τὰ ὑπὸ Παρανίκα (Σχεδίασμα κτλ. σελ. 31; γεγραμμένα·

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τῶν ἄλλων συντριμμάτων αὐτοῦ τὰς οὐλάς, λαοῦ, τὸν ὁποῖον, μυρία παθόντα καὶ πικρῶς διαμελισθέντα, συνάψεις, τέλος, καὶ συναρμόσεις εἰς ἓν ὁλομελὲς καὶ εὔρωστον σῶμα, οὕτινος ἐτάχθης θεόσδοτος κεφαλή. Σὲ περιμένουσι καὶ αἱ ζῶσαι πόλεις ἵνα εὐδαιμονήσωσι, καὶ τὰ σωζόμενα τῶν κατεστραμμένων ἴχνη καὶ ὀνόματα ἵνα ἀναζήσωσι καὶ συνοικισθῶσι. Πρὸς Σὲ ἀποβλέπουσι καὶ Νόμοι, καὶ Μοῦσαι, καὶ τέχναι, καὶ ἐμπορεία, καὶ ἡ τῶν ἀρχόντων διακόσμησις, καὶ ἡ Ἑλληνικὴ τὴν νεολαίας μόρφωσις, καὶ τὰ τοῦ ἔθνους δικαιώματα, καὶ πᾶσα ἡ τοῦ λαοῦ Σου εὐδαιμονία· διότι πρὸς Σὲ καὶ τὰς σὰς ἀρετὰς οἱ Ἕλληνες ἀφορῶντες μέλλουσι συσχηματίζεσθαι παρομοίως, διάγοντες μετὰ δικαιοσύνης καὶ σωφροσύνης καὶ ὁμονοίας ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Πατρὸς αὐτῶν καὶ Βασιλέως.

Ἀλλὰ συγχώρησον, Βασιλεῦ, ἂν μακρότερον τοῦ δέοντος ἐπιτείνωμεν τὸν λόγον, ἐνθουσιῶντες ὑπὸ τῶν χρηστῶν ἐλπίδων καὶ τῆς γλυκυτάτης παρουσίας Σου. Καὶ ἄλλως δὲ συγγνώμη εἰς τοὺς πιστούς Σου Ναυπλιεῖς, οἵτινες διψήσαντες τὴν Βασιλικήν Σου θέαν ἐκχέουσι πλατύτερον τὰ αἰσθήματα τῆς καρδίας αὐτῶν. Πρότερον ἡ πόλις τῆς Ναυπλίας λαμπρῶς ἐκαλλωπίζετο, διότι Σὲ εἶχεν εἰς τοὺς κόλπους της, ἀλλὰ καὶ μετοικήσαντος ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἑλλάδος, μεγάλην ἔχει παρηγορίαν καὶ πεποίθησιν, ὅτι ἡ ἀγαθή Σου καρδία βεβαίως οὐδέποτε λησμονήσει τὴν πρώτην Βασιλικήν Σου καθέδραν, καὶ τοὺς κλεινοὺς Ἀποβάθμους, ὅπου πρῶτον ἐπάτησαν οἱ πόδες Σου ἔδαφος Ἑλληνικόν. Ἐπὶ τούτων καὶ σήμερον συνελθόντες πανηγυρίζομεν τὰ χαρμόσυνά Σου Ἀποβάσια· καὶ καίεται μὲν λογικὴ θυσία τῆς εὐσεβείας, ἀναβαίνει δὲ καθαγιάζων τὸν ἀέρα ὁ ἱερὸς τῶν θυμιαμάτων καπνός, συναναβαίνουσι δὲ μετ' αὐτοῦ καὶ αἱ τῶν ἐξ ἀγάπης Σου καιομένων καρδιῶν τοῦ λαοῦ Σου πρὸς τὸν Ὕψιστον ἐκπεμπόμεναι εὐχαί, καὶ πάντες κράζομεν ὁμοφώνως· Ὕψιστε Παμβασιλεῦ, σῶσον τὸν Βασιλέα, καὶ δὸς αὐτῷ τὴν φρόνησιν τοῦ Σολομῶντος, καὶ ἑνὸς τῶν παλαιῶν αὐτοῦ προκατόχων, τοῦ Τριγέροντος τῆς Πύλου, τὴν μακραίωνα ζωήν. Ζήτω ὁ Βασιλεύς!

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΥΠΟΜΝΗΜΑ.

§. α. Ἔσειεν ὁ Θεὸς πρό τινων ἡμερῶν (καὶ νῦν ἐκ διαλειμμάτων εἰσέτι σείει) τὰ παρὰ τὴν Τροιζῆνα Μέθανα. Ἐκινήθη δὲ καὶ πᾶσα ἡ Πελο-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ ΤΟΥ ΓΙΑΦΤΑ,

ἤτοι τῆς ἐπιγραφῆς τῆς ἐπιγεγραμμένης εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἀλῆ πασᾶ τῶν Ἰωαννίνων.

Οὐδεὶς ἀγνοεῖ, πόσην εὔνοιαν καὶ πόσας εὐεργεσίας ἀπήλαυσεν ἤδη τριάκοντα καὶ τεσσαράκοντα ἔτη, ὁ Τεπελενλῆς Ἀλῆ πασᾶς ὑπὸ τὴν σκιὰν καὶ τὴν τρισόλβιον προστασίαν τῆς ὑψηλῆς Πόρτας, καὶ μὲ πόσας χώρας καὶ ἐπαρχίας προσηύξησε τὴν Σατραπείαν αὐτοῦ, καὶ πόσαι χάριτες ἐπεδαψιλεύθησαν κατὰ νεῦσιν ὑψηλὴν καὶ εἰς αὐτόν, καὶ εἰς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ εἰς ἅπαντας τοὺς περὶ αὐτόν. Ἀλλὰ μ' ὅλα ταῦτα, εἰς οὐδὲν λογιζόμενος τοσαύτας εὐεργεσίας, καὶ πάντοτε προσφερόμενος μετ' ἐπισήμου ἀχαριστίας ἐναντίος εἰς τὰς βουλὰς τῆς εὐεργέτιδός του, τῆς ὑψηλῆς Πόρτας, ἥτις εἶχεν ἐπισωρεύσει εἰς αὐτὸν μέχρι τοῦ νῦν ἀναρίθμητα τεκμήρια τῆς εὐνοίας της, δὲν ἄφησεν ὁ ἄνθρωπος ἀδικίαν, τὴν ὁποίαν δὲν ἔπραξεν εἰς τοὺς ὑπηκόους αὐτῆς, τοὺς δούλους τοῦ Θεοῦ.

Αἱ παρανομίαι, καὶ ἀθεμιτουργίαι, τὰς ὁποίας ἔπραξεν οὗτος ὁ ἄνθρωπος, οὔτ' ἠκούσθησαν, οὔτ' ἐφάνησαν ἄλλοτε ποτέ. Ποτὲ δὲν ἦτο ἥσυχος· παντοῦ, ὅπου συνκίβενεν ἐπανάστασις, ἢ ἀποστασία, αὐτὸς ἦτο, ἢ προφανῶς, ἢ ἀφανῶς τὸ πρῶτον κινοῦν, αὐτὸς ἐλάμβανε μέρος εἰς αὐτήν, καὶ τὴν ἔτρεφεν, ἢ μὲ χρήματα, ἢ μὲ τὰς σκευωρίας του.

Μὴ εὐχαριστούμενος εἰς τὰς γαίας καὶ χώρας τὰς ἐμπιστευθείσας εἰς τὴν διοίκησίν του, ἐσπούδαζε διὰ παντὸς νὰ ἐπεκτείνῃ τὰ ὅρια τῆς ἐπικρατείας του, εἰς ἄλλας ἐπαρχίας, διεγείρων παντοίας στάσεις καὶ ταραχάς, διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὸν σκοπόν του, ἄλλων ἥρπαζε τὰ κτήματα, ἄλλων κατεπάτει τὴν τιμήν, οἰκογενείας ὅλας ἐξωλόθρευεν, ἐγίνετο μάστιξ τῶν δυστυχῶν ὑπηκόων, οἵτινες εἶναι πολυτιμότατον ἐνέχυρον, τοῦ ὁποίου ἡ φύλαξις ἐνεπιστεύθη ἀπὸ τὸ ὕψιστον Ὄν, εἰς ἕνα Μονάρχην.

Ἔσβυσε πολλὰς οἰκογενείας εἰς τὴν Ἀλβανίαν, εἰς τὴν Λάρισσαν, εἰς τὸ Μοναστήριον, εἰς τὴν Σαρίγκιολην, καὶ εἰς ἄλλους τόπους,

---

χωρήσας εἰς τὴν τοῦ ἔργου ἀποπεράτωσιν. Μεταξὺ δὲ ταύτης τῆς ὕλης ἦν καὶ ἡ ὑπ' αὐτοῦ γενομένη μετάφρασις τοῦ Γιαφτᾶ, ἣν ἐκρίναμεν καλὸν δημοσιεῦσαι, ὡς χαρακτηρίζουσαν καὶ διὰ τουρκικῶν τῶν κρατούντων στομάτων τὰς θηριωδίας τοῦ ἐπαράτου τῆς Ἠπείρου νέου Ἐχέτου. Σημ. Ἐκδ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ὁ Στοράριος ἐκαυχᾶτο ὅτι ὡς τοῦτο ἀποδείξας (Βλ. Storari l. c. p. 33. πρβλ. καὶ pag. 11) ἀνασκευάζων τὸν Τουρνεφόρτιον. Θαυμαστὸν ἄρα πῶς ὁ Σλαάρσιος τὴν τῶν ἄλλων μεταγραφὴν ἐλέγχων αὐτὸς ἀλλότρια ἀνωνύμως μεταγράφει.

Σελ. 327. στίχ. 37. μετὰ τὸ Dissert. 1. (πρόσθες). Βλ. καὶ A. Cherbuliez La ville de Smyrne et son orateur Aristide. pag. 51. Genève, 1853.

Σελ. 332. στίχ. 7. «Δούκας». Σημείωσαι ὅτι παρὰ τῷ Βανδίνῃ (Catal. Manuscr. Bibl. Medic. Laurent. T. 2. p. 579) κεῖται ἡ ἑξῆς ἐν ἡρῴῳ μέτρῳ ἐπιγραφὴ εὑρεθεῖσα, ὡς λέγει τὸ χειρόγραφον, «ἐν Σμύρνῃ ἐν κυκλοτερεῖ μαρμάρῳ». Παρατιθέμεν δ' αὐτὴν ὡς ἐκεῖ ἐκδέδοται ἔν τισιν ἐσφαλμένως, ὡς συντελοῦσαν πρὸς ἐπιβεβαίωσιν τῶν ὑπὸ Ἰωάννου Δούκα γενομένων καλλωπισμῶν τῆς Σμύρνης. «Εἰ τραφερῆς πάσης ἀγχιτέρμονα κύκλον ὁδεύσῃς—Οὔποτέ τινα χῶρον ἀρείονα τοῦδε νοήσῃς—Θέσκελον, οἷον ἔτευξεν ἀγακλυτὸς Ἰωάννης—Κυδαίνων βασιλείαν ὅλης χθονός· ἐκ ῥοθίων γὰρ—Τερπωλὴν ἀκόρητον ἐν ἄστει θῆκεν Ὁμήρου».

Σελ. 335. στίχ. 26. μετὰ τὸ «p. 56)» (πρόσθες). Ὁ κακοῦργος οὗτος ἀντάρτης λῃστὴς ἐπὶ ἐννεαετίαν ὅλην ἐκακοποίει τοὺς κατοίκους τῆς Μικρᾶς Ἀσίας· ἀλλὰ τέλος πολιορκηθεὶς ὑπὸ στρατοῦ εἰς Κολοσσοὺς καὶ ζωγρηθεὶς ἐφονεύθη (Βλ. Ἀθ. Ὑψηλάντου Τὰ μετὰ τὴν ἅλωσιν· σελ. 334. ἐν Κωνσταντινουπόλ. 1870). Ταραχαὶ δὲ καὶ σφαγαὶ τῶν χριστιανῶν ἐγένοντο ὑπὸ τῶν ἐν Σμύρνῃ Τούρκων καὶ τῷ 1770, ὅτε ὁ Ὀθωμανικὸς στόλος κατεστράφη ἐν Τζεσμὲ ὑπὸ τῶν γενναίων Ῥώσσων (Βλ. Ὑψηλάντ. αὐτ. σελ. 467). — Αὐτ. στίχ. 31. μετὰ τὸ «45)» (πρόσθες). Τὰς δὲ κατὰ τὸ 1821 γενομένας σφαγὰς τῶν χριστιανῶν καὶ τὰς παντοίας ἀθεμιτουργίας τῶν κατοῤχουμένων βαρβάρων κατακτητῶν διέγραψεν ὁ φιλόπατρις Ι. Φιλήμων (Δοκίμ. περὶ τῆς Ἑλλην. ἐπαναστάσ. Τόμ. Γ. σελ. 239—257. Ἐν Ἀθήναις, 1860).

Σελ. 336. στίχ. 28. μετὰ τὸ «335)» πρόσθες. Σημείωσαι ὅτι κατὰ τὸν ὑπὸ τοῦ Αυδέκου ἐξιστορούμενον σεισμὸν ἐκάη καὶ ἡ Μητρόπολις, ἐφ' ἧς ἦσαν τὰ ἑξῆς καλὰ τοῦ μακαρίτου Ῥυσίου ἐπιγράμματα.

Ἰωνίης ὀφθαλμὸς ἥδ' ἐστὶ πόλις·
Πάλιν δὲ ταύτης ἐστὶν ἡ Μητρόπολις.
Ἐπὶ δὲ τῆς Βρύσεως αὐτῆς οἰνοπωλεῖον πρότερον οὔσης
Πέπαυκα Βάκχον εἰν ἐμοὶ ὀρχούμενον·
Νυμφῶν δὲ νηφάλιον κερασμ' ἀναβλύειν

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Ἐδέχθηκε τὸ ζήτημα μὲ τσῆ χαραῖς. Τῆς εἶπα καὶ πῶς ἐπιθυμᾶτε νὰ παρευρεθῇ ἡ κόρη τση ἀπόψε 'ς τὴν ἀρράβωνα τῆς ἀκριβῆς σας· καὶ τὥστερξε χωρὶς δυσκολία.

Ἐξηνταβελώνης.

Ἐγώ, κεράτσα Σοφουλιώ, θὲ νὰ κάμω καὶ δεῖπνον τὸν κυρίτση Βαρδαλαμπούμπαν, κ' ἤθελα νἄναι κ' ἐκείνη 'ς τὸ τραπέζι.

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Ἔχετε δίκαιον. Πρέπει λοιπὸν ἀπομεσήμερα νὰ ἔλθῃ νὰ χαιρετήσῃ τὴν κόρη σας. Κιαπέκει κάμνομε ματσὶ ἕναν περίπατον ὡς τὰ περβόλια, καὶ κατόπι ἂς ἔλθῃ νὰ δειπνήσῃ.

Ἐξηνταβελώνης.

Πολλὰ καλά. Πᾶνε ματσὶ μὲ τὴν κόρη μου. Πάγουν ἄ, θέλουνε καὶ 'ς τὸ γιαλό. Ἐγὼ στέλλω καὶ ταῖς ὁτοιμάζω καΐκι.

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Δὲν βολεῖ καλήτερα.

Ἐξηνταβελώνης.

Κιαμμὲ περὶ προίκας ἐμίλησες τίποτε κεράτσα Σοφουλιώ; Εἶπες τὴ τσάτσα της, ὅτι πρέπει, ἔτσι δά, νὰ κάμῃ καρδιὰν κομματάκι, νὰ βάλῃ τὰ δυνατά της, νὰ δώσῃ μὲ τὸ παραπάνω, γιὰ τέτοια μιὰν τύχη τοῦ κοριτσιοῦ της; Ἐπειδὴς κιἄλλον ἕνα, κάνεῖς δὲν παίρει γυναῖκα χωρὶς νὰ τοῦ φέρῃ καὶ κάτι τοι.

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Μάλιστα! ἡ κόρη θὲ νὰ σᾶς φέρῃ πέντε χιλιάδες γρόσσα εἰσόδημα τὸν καθέκαστο χρόνο.

Ἐξηνταβελώνης.

Τὸν καθέκαστο χρόνο;

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Ναίσκε τσελεμπῆ! Ἡ κοπελλούδα εἶναι μαθημένη νὰ φυλάγῃ καλὰ τὸ στόμα τση. Εἶναι συνειθισμένη νὰ ζῇ μὲ σαλάταις, μὲ γάλας, μὲ τυράκι, μὲ 'πωρικά, καὶ δὲν θὲ νὰ ζητῇ τραπέζι μὲ ζωμιὰ καὶ σούπαις, καὶ ὀφτὰ καὶ καλὰ κρασάκια καὶ ἄλλαις κακοεξοδιαίς. Ἀπὸ 'δῶ, μὰ τὴν ἀλήθεια, 'μπορεῖτε νὰ κερδαίνετε κάθε χρόνο τ' ὀλιγώτερο χίλια πεντακόσια γρόσσα. Ἀπ' ἄλλο μέρος, ἡ κοπέλλα ἀγαπᾷ νὰ ἦναι παστρικούτσικα 'ντυμένη, δὲν θέλει ὅμως μήτε περίφαναις φορεσιαίς, μήτε διαμαντικά, μήτε στρωτικὰ πολυέξοδα, 'σὰν ἄλλαις

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

κρυφὰ εἰς μὲν τοὺς πτωχοὺς νὰ μοιράσῃ τὴν γῆν, εἰς δὲ τοὺς χρηματικοὺς νὰ βεβαιώσῃ τὰς ὁμολογίας των. Αὐτὸς ὅμως ὁ Σόλων, λέγει περὶ ἑαυτοῦ, ὅτι κατὰ πρῶτον ἐμβῆκεν εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ κοινοῦ πολλὰ συνεσταλμένος καὶ φοβούμενος τῶν μὲν πλουσίων τὴν φιλοχρηματίαν, τῶν δὲ πενήτων τὴν ὑπερηφανίαν. Ἀλλ᾽ ὅπως ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, ἐξελέχθη ἄρχων ὁ Σόλων μετὰ τὸν Φιλόμβροτον, καὶ διαλλακτὴς συνάμα τῶν διαφερομένων, καὶ νομοθέτης, καὶ τὸν ἐδέχθησαν ὅλοι μετὰ χαρᾶς, οἱ μὲν πλούσιοι ὡς πλούσιον, οἱ δὲ πένητες ὡς φιλάνθρωπον. Περιεφέρετο δὲ τότε καὶ λόγος τις τοῦ Σόλωνος, τὸν ὁποῖον εἶχε πρότερον ἐκφωνήσει ὅτι, «τὸ ἴσον δὲν κάμνει πόλεμον». Ὁ λόγος οὗτος ἤρεσκε καὶ εἰς τοὺς κτηματικοὺς καὶ εἰς τοὺς ἀκτήμονας. Οἱ πρῶτοι ὑπελάμβανον ὅτι θέλει νὰ κάμῃ ὅλους ἴσους κατὰ τὴν ἀξίαν καὶ ἀρετήν· οἱ δὲ πένητες πάλιν ἐπρόσμενον νὰ γίνωσιν ἴσοι κατὰ τὸ μέτρον καὶ τὸν ἀριθμὸν τῆς περιουσίας. Ἐν ᾧ εἶχον τόσον μεγάλας ἐλπίδας εἰς τὸν Σόλωνα καὶ τὰ δύω μέρη, οἱ προεστῶτες ἐπρόσφερον εἰς αὐτὸν τὴν μοναρχίαν καὶ τὸν ἐφορτόνοντο θέλοντες νὰ τὸν καταπείσωσι νὰ ἐπιχειρήσῃ μὲ πλειοτέραν τόλμην νὰ γείνῃ κύριος τῆς πόλεως. Πολλοὶ δὲ καὶ ἀπὸ τοὺς μεσαίους πολίτας βλέποντες ὅτι λόγος καὶ νόμος δυσκόλως ἠδύνατο νὰ μεταβάλῃ τὰ πράγματα εἰς τὸ καλόν, ἔστεργον νὰ λάβῃ τοῦ κοινοῦ τὴν διοίκησιν εἷς μόνος, ὁ δικαιότατος καὶ φρονιμώτατος. Τινὲς δὲ λέγουσιν ὅτι ἐδόθη καὶ χρησμὸς ἀπὸ τὴν Πυθίαν εἰς τὸν Σόλωνα τοιοῦτος,

Κάθου 'ς τῆς πρύμνης τὸ μέσον νὰ κυβερνᾷς τὸ τημῶνι·
Πολλοὶ ἐκ τῶν Ἀθηναίων σὲ βοηθοῦσι καὶ μόνοι.

Τὸν ἐμέμφοντο δὲ μάλιστα οἱ φίλοι του ὡς δειλόν, διότι δὲν ἐτόλμησε νὰ δεχθῇ τὴν μοναρχίαν ἐντρεπόμενος τὸ ὄνομα τοῦ τυράννου. Ὡς νὰ μὴ δύνατται, ἔλεγον, νὰ μεταμορφωθῇ εὐθὺς ἡ τυραννία εἰς βασιλείαν διὰ τοῦ λαβόντος τὴν ἀρετήν. Μὴ γὰρ δὲν ἔγειναν ἀγαθοὶ βασιλεῖς ὁ Τυννώνδας, τὸν ὁποῖον πρότερον ἐξέλεξαν τύραννον οἱ Εὐβοεῖς, καὶ τώρα ὁ Πιττακὸς εἰς τοὺς Μιτυληναίους; Κἀνὲν ὅμως ἀπὸ ταῦτα δὲν ἔκαμε τὸν Σόλωνα νὰ ἐκβῇ ἀπὸ τὸν σκοπόν του. Ἀλλὰ πρὸς μὲν τοὺς φίλους του, ὡς λέγουσιν, ἀπεκρίθη ταῦτα τὰ λόγια· «Καλὸν χωρίον εἶναι ἡ τυραννία, δὲν ἔχει ὅμως τόπον πόθεν νὰ καταβῇ κἀνείς». Εἰς δὲ τὰ ποιήματά του, ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Φῶκον λέγει οὕτως

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ολον τὸν κόσμον. Ἡ ὑπερβολική του φιλαργυρία, καὶ ἡ σκληρότης, μὲ τὴν ὁποίαν φέρεται πρὸς τὰ τέκνα του, δύνανται νὰ δικαιολογήσωσι καὶ τὰ πλέον παράξενά των ἔργα. Συγχώρησόν με, φιλτάτη, ὅτι σὲ ὁμιλῶ τοιουτοτρόπως περὶ τοῦ πατρός σου. Καταλαμβάνεις ὅτι εἰς τοῦτο τὸ κεφάλαιον, δὲν δύναται κἀνεῖς νὰ ἔχῃ γλῶσσαν εὔφημον καὶ καλολόγον. Περὶ τῆς συγκαταθέσεώς του, ἐλπίζω, ὅτι δὲν θέλομεν κοπιάσει πολύ, νὰ τὸν φέρωμεν εἰς τὰ νερά μας, ἀφ' οὗ, καθὼς ἐλπίζω, εὕρω τοὺς γονεῖς μου. Καθ' ἡμέραν προσμένω περὶ τούτου νέας εἰδήσεις, καὶ ἂν ἀργοπορήσουν, ἔγω νὰ ὑπάγω καὶ ἀτός μου νὰ ἐρευνήσω.

Ζωήτσα.

Ἄ Δημητράκη! μὴ σαλεύσῃς ἀπ' ἐδῶ, σὲ παρακαλῶ! Φρόντιζε μόνον νὰ κερδήσῃς τὴν εὔνοιαν τοῦ πατρός μου.

Δημητράκης.

Καὶ σὺ τὸ 'ξεύρεις πόσον προσπαθῶ. Ἴδες πόσας ἐπιδεξίους φιλοφροσύνας μετεχειρίσθην διὰ νὰ ἔμβω εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του. Βλέπεις ποῖον προσωπεῖον συμπαθείας καὶ κοινωνίας ἰδεῶν ἀπεφάσισα νὰ φορῶ, διὰ νὰ τὸν ἀρέσκω. Τὸ πρᾶγμα ὑπάγει καλά. Προχωρῶ θαυμαστά, καὶ μανθάνω ἀπὸ τὴν πεῖραν, ὅτι, διὰ νὰ κερδήσῃ κἀνεῖς ἀνθρώπους, δὲν εἶναι ἄλλος εὐκολώτερος δρόμος, παρὰ νὰ φαίνηται, ὅτι ἔχει τὰς αὐτὰς μ' ἐκείνους ὀρέξεις· νὰ ἐπιβεβαιόνῃ τὰ ἀξιώματά των· νὰ θυμιάζῃ τὰ ἐλαττώματά των· νὰ ἐπικροτῇ εἰς πᾶν, ὅ,τι καὶ ἂν κάμουν. Δὲν ἔχει νὰ φοβηθῇ, μήπως φανῇ παρὰ πολὺ φορτικὸς εἰς τὰς φιλοφροσύνας του. Ἂς γνωρίζεται πολλάκις ὁ τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖον τοὺς περιπαίζει. Οἱ πλέον πανουργότεροι εἶναι οἱ πλέον εὐκολοαπάτητοι ἀπὸ μέρους τῆς κολακείας. Δὲν εἶναι πρᾶγμα τόσον ἀηδὲς καὶ γελοῖον καθ' ἑαυτό, τὸ ὁποῖον νὰ μὴ τὸ καταπίνωσιν, ὅταν ἦναι ἀρτυμένον μὲ τοὺς ἐπαίνους. Ἀληθινά, ἡ εἰλικρίνειά μου πάσχει πολὺ εἰς τοῦτο τὸ φέρσιμόν μου· ἀλλ' ὅταν κἀνεῖς ἔχῃ τὴν χρείαν τῶν ἀνθρώπων, πρέπει νὰ συμμεταμορφόνηται πρὸς τὰ ἤθη των. Καὶ —ἐπειδὴ κατ' ἄλλον τρόπον δὲν δύναται νὰ τοὺς κερδήσῃ — δὲν πταίουσιν ὅσοι κολακεύουσιν, ἀλλ' ὅσοι θέλουσι νὰ κολακεύωνται.

Ζωήτσα.

Ἀλλὰ πῶς δὲν σπουδάζεις ὁμοίως νὰ κερδήσῃς καὶ τὴν βοήθειαν τοῦ ἀδελφοῦ μου; διὰ νὰ παραγγείλῃ μάλιστα καὶ τὴν δούλην νὰ μὴ ξεσκεπάσῃ τὸ μυστικόν μας;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ναῦς Νέστορος. 2) Τὰ συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικὰ εἰς τὸ θετικὸν μετὰ τοῦ μᾶλλον καὶ μάλιστα. 3) Τὰ εἰς *τέον* θετικὰ εἰς τὸ ῥῆμα καὶ τὸ δεῖ· οἷον *γραπτέον* εἰς τὸ *δεῖ γράφειν*· 4) Τὰ ὑποκοριστικὰ παρώνυμα ῥηματικὰ εἰς τὴν πρώτην σημασίαν· οἷον *ἀνθρωπίσκος*, ἄνθρωπος μικρός· *Γραπτός*, ὁ γεγραμμένος ἢ δυνατὸς γραφῆναι κτλ.

Β'.) Ῥήματα· 1) Τὸ ὀνοματικὸν ἀπαρέμφατον ἐπὶ μὲν τῶν ὁμολογουμένων πολλάκις ἀναλύεται διὰ τοῦ ὅτι· οἷον, Ἤκουσται τὸ ναυμαχῆσαι=ὅτι ἐναυμάχησαν. Ἐπὶ δὲ τῶν ἀμφιβαλλομένων διὰ τοῦ εἰ· οἷον, ἀγαπώη ἂν τῷ περιγενέσθαι (εἰ περιγένοιτο)· ἐπὶ δὲ ὁρισμοῦ δι' ἐπεξηγήσεως τοῦ ἵνα, ἢ τοῦ ὥστε· οἷον, Αὕτη ἐστὶν ἡ ζωὴ, ἵνα γινώσκωσι (τὸ γινώσκειν) τὸν Θεόν. Καί, Τοῦτο πρῶτον ὥστε κατειπεῖν (τὸ κατειπεῖν)· 2) Τὸ τελικὸν διὰ τοῦ ἵνα· 3) Τὸ εἰδικὸν διὰ τοῦ ὅτι. Ἀναλύονται δὲ καὶ αἱ ἐγκλίσεις· ἡ μὲν ὁριστικὴ καθόλου εἰς τὴν σύστοιχον μετοχὴν καὶ τὸ ὑπαρκτικόν· οἷον, Γράφων εἰμί. (Γράφω). Αἱ δὲ ἄλλαι εἰς ἀπαρέμφατον καὶ τὸ ἐμφαντικὸν τῆς ἐγκλίσεως ῥῆμα οἷον· Πενοίμην (εὔχομαι πένεσθαι) κ. τ. λ.

Γ'.) Πᾶσα μετοχὴ κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτῆς σημασίαν, οἷον ἡ ἀοριστολογικὴ διὰ τοῦ ὅστις, ἡ ὑποθετικὴ διὰ τοῦ ἐάν κτλ.

Κεφ. ς'. Ἀνακόλουθον.

§. ά. Ἡ Ἀνακολουθία γίνεται κατὰ σύνταξιν, ὅταν τὸ τέλος τοῦ λόγου δὲν συμφωνῇ γραμματικῶς πρὸς τὴν ἀρχήν, χάριν σαφηνείας ἢ ἐμφάσεως ἢ εὐφωνίας. Τοῦτο δὲ γίνεται τριχῶς. Α.) Ὅταν μεταξὺ τῆς περιόδου παρεμπίπτῃ παρένθεσις ταράττουσα τὴν σαφήνειαν· οἷον, Τούτων ἕκαστος οἷός τ' ἐστὶν ἰὼν εἰς ἑκάστην τῶν πόλεων, τοὺς νέους—οἷς ἔξεστι τῶν ἑαυτῶν πολιτῶν προῖκα ξυνεῖναι ᾧ ἂν βούλωνται—τούτους πείθουσιν (ἀντὶ πείθειν). Β.) Ὅταν τὸ οὐσιαστικὸν λάβῃ τὴν πτῶσιν τοῦ ἰδίου ἀναφορικοῦ, ἀνθ' ἧς ἀπαιτεῖ τὸ ῥῆμα· οἷον, Μελέαγρος τὰς τιμὰς ἃς ἔλαβε φανεραὶ εἰσί. Γ.) Πολλάκις ἡ περίοδος ἀπ' ὀνομαστικῆς ἀρξαμένη μεταπίπτει εἰς ἄλλην πτῶσιν, τοῦ λόγου πάθος ἐμφαίνοντος· οἷον, Ἐκεῖνος δέ, οὐ δώσω αὐτῷ οὐδέν.

Κεφ. Ζ'. Σολοικισμός.

§. ά. Ἐναντίον πρὸς τὰ σχήματα τοῦ λόγου ἁμάρτημα, εἶναι ὁ Σολοικισμός. Γίνεται δὲ τοῦτο. 1) Κατ' ἔλλειψιν ἢ ἔνδειαν· οἷον,

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

σεως σοφωτέρους ἄλλους οὔτ' ἔχω, οὔτε δύναμαι νὰ συμβουλεύσω, παρ' ὅσους ἔδειξεν ὁ σοφὸς καὶ σεβάσμιος γέρων εἰς διάφορα μέρη τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ (α).

§. ις'. Ὅτι δὲ ἡ καθομιλουμένη γλῶσσα ἡμῶν εἶναι γνησία διάλεκτος τῆς Ἑλληνικῆς, θυγάτηρ εὔμορφος εὐμορφοτάτης μητρός, τοῦτο γίνεται φανερὸν καὶ εἰς τοὺς ὀλίγον προσέξαντας τὸν νοῦν εἰς αὐτήν. Ἄδικον καὶ παράλογον ἔργον κάμνουσιν, ὅσοι καταφρονοῦντες αὐτὴν ὡς βάρβαρον καὶ μιξοσόλοικον, κρατοῦσι δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν τῆς παλαιᾶς τὰς λέξεις, καὶ ἢ μακαρονίζουσιν ἀθλίως, ἢ ἑλληνίζουσιν ἀηδῶς, γινόμενοι καὶ οὕτως καὶ ἐκείνως ἀκατάληπτοι εἰς τὸ ἔθνος καὶ πρόσκαιρον ἐμπόδιον εἰς τὴν διόρθωσιν τῆς γλώσσης. Ὁ ζῆλος αὐτῶν ἴσως εἶναι θερμότερος παρ' ὅσον ἡ κρίσις νοὸς φρονίμου νομοθετεῖ. Διὰ τί τάχα νομίζουσι βάρβαρον τὴν γλῶσσαν; διὰ τοὺς ἀρχαϊσμοὺς πολλῶν τῆς παλαιᾶς λέξεων, καὶ ἄλλων μεταβολὰς καὶ νεωτερισμούς; ἀλλὰ διὰ τοῦτο καιρὸς εἶναι νὰ ὀνομάσωσι βάρβαρον καὶ αὐτὴν τὴν καλλίστην καὶ τρυφῶσαν Ἀττικήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔγραψε Πλάτων, καὶ Δημοσθένης· διότι καὶ αὐτὴ ἔπαθε πολλὰς μεταβολάς, συγκρινομένη ὡς πρὸς τὴν πρώτην Ἰωνικήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔγραψεν Ὅμηρος. Ἄλλη τοῦ Ὁμήρου ἡ γλῶσσα, ἄλλη ἡ μέση Ἰωνικὴ ἐπὶ Σόλωνος, καὶ ἄλλη ἡ Ἀττική. Ἡ αὐτὴ μεταβολὴ δύναται νὰ θεωρηθῇ καὶ μεταξὺ τῆς Ἀττικῆς καὶ τῆς σημερινῆς τῆς ἡμετέρας· ἡ διαφορὰ εἶναι, ὅτι εἰς ἐκείνας ἐγίνετο ἡ μεταβολὴ ἀπὸ καλοῦ εἰς καλὸν διὰ τὴν σοφίαν καὶ εὐτυχίαν τοῦ ἔθνους, τῆς δ' ἡμετέρας ἡ μεταβολὴ ἔγεινεν ἀπὸ καλοῦ εἰς τὸ χεῖρον διὰ τὴν ἀμάθειαν καὶ δυστυχίαν καὶ πτῶσιν τοῦ αὐτοῦ ἔθνους. Ποία δυσκολία εἶναι νὰ ἐλπίσωμεν καὶ αὐτῆς τὴν εἰς τὸ καλὸν πρόοδον συγχρόνως μὲ τὴν εἰς τὴν παιδείαν πρόυδον τῶν ὁμογενῶν ἡμῶν; ἢ ποία ἀπὸ τὰς σημερινὰς σοφὰς τῆς Εὐρώπης γλώσσας δὲν βελτιόνεται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐν ὅσῳ τὸ λαλοῦν αὐτὴν ἔθνος προκόπτει εἰς τὴν σοφίαν;

§. ιζ'. Ἐὰν πάλιν νομίζουσιν αὐτὴν βάρβαρον διὰ τοὺς φορυτοὺς τῶν ξένων λέξεων, καὶ τὰς ποικίλας τῶν ἰδικῶν της διαφθοράς, καὶ διὰ φράσεων πενίαν, ἀλλ' ἐδῶ εἶναι τὸ ἀπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς ὄφελος. Αὕτη δύναται νὰ πλουτίσῃ αὐτὴν καὶ κατὰ τὴν ὕλην καὶ κατὰ τὸ

(α) Βλ. Ἡλιοδώρ. προλεγ. καὶ Πρόδρ. Ἑλλην. Βιβλ. καὶ Ἰσοκρ. Τόμ. Α. καὶ πολλαχοῦ τῶν σοφῶν αὐτοῦ σημειώσεων.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τευμα ἥκειν. Ἐπὶ δὲ τῶν ὑπαρκτικῶν καὶ τῶν τούτοις ὁμοιοσήμων, Δοκῶ, Ἔοικα, καθ' ὅλας τὰς περιστάσεις ταυτοπτωτεῖ τὸ κατηγορούμενον πρὸς τὸ ὑποκείμενον· οἷον, Ἔξεστί μοι γενέσθαι εὐδαίμονι.

Σημ. Δ'. Εὑρίσκεται τὸ ἀπαρέμφατον καὶ πάντῃ ἀνεξάρτητον· 1) Ἐπὶ εὐχῆς ἀπροσώπως· οἷον, Ὦ Ζεῦ ἐκγενέσθαι μοι τίσασθαι τὸν ἐχθρόν. 2) Ἐπὶ προσταγῆς ἀντὶ δευτέρου προσώπου· οἷον, Σὺ δὲ Θέων εἰπεῖν. 3) Ἐπὶ παραγγελμάτων, ἐννοουμένου γ'. προσώπου· οἷον, Γυμνὸν πρωτεῖν. Μὴ δόλους ῥάπτειν.

Κεφ. ς'. Μόρια.

Ἄρθρον ά. Προθέσεις.

§. ά. Ἡ Πρόθεσις διορίζει τὴν σχέσιν ὀνόματος πρὸς ὄνομα. Συντάσσονται δὲ αἱ Προθέσεις.

Α'. Ἡ Σύν, καὶ Ἐν μετὰ μόνης δοτικῆς. Αὕτη δὲ καὶ μετὰ γενικῆς κατ' ἔλλειψιν τῆς δοτικῆς· οἷον, Ἐν διδασκάλου (οἴκῳ). Ἐν ποδῶν (τόπῳ). Μετὰ δοτικῆς συντάσσονται καὶ τὰ *Ὁμοῦ*, *Ἅμα*, προθετικὰ μόρια.

Β'. Ἡ *Ἐκ*, καὶ *Πρό*, καὶ *Ἀντί*, καὶ *Ἀπό*, μετὰ μόνης γενικῆς. Ὡσαύτως καὶ τὰ προθετικὰ μόρια *Δίχα*, *Ἄνευ*, *Χωρίς*, *Πλήν*, *Ἄτερ*, *Ἕνεκα*, *Ἔξω*, *Ἔσω*.

Γ'. Ἡ *Εἰς*, μετὰ μόνης αἰτιατικῆς, καὶ κατ' ἔλλειψιν, μετὰ γενικῆς, οἷον, Εἰς Πολεμάρχου. Μετὰ αἰτιατικῆς ἡ δὲ καὶ τὰ προθετικὰ *Νὴ* (ἐπὶ κατομώσεως) *Μὰ* (ἐπὶ ἀπομώσεως). Τὸ δὲ Ναὶ Μὰ ἰσοδυναμεῖ τῷ *Νή*.

Δ'. Ἡ δὲ *Κατὰ* καὶ *Διὰ* καὶ *Ὑπὲρ* μετὰ γενικῆς, καὶ αἰτιατικῆς.

Ε'. Ἡ δὲ *Ἀνά*, μετὰ αἰτιατικῆς καὶ δοτικῆς.

ς'. Ἡ δὲ *Πρός*, *Μετά*, *Παρά*, *Ὑπό*, *Ἀμφὶ* καὶ *Περί*, μετὰ γενικῆς, καὶ δοτικῆς καὶ αἰτιατικῆς.

Σημ. Α'. Αἱ Προθέσεις συντάσσονται ὄχι μόνον κατὰ παράθεσιν, ἀλλὰ καὶ κατὰ σύνθεσιν συντιθέμεναι πρὸς πάντα σχεδὸν τοῦ λόγου τὰ μέρη καὶ πρὸς ἑαυτάς· οἷον, Ἀπέναντι. Συντιθέμεναι δὲ πρὸς τὰ ῥήματα φυλάττουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸ ἴδιον ἑκάστη πτωτικόν· οἷον, Ἀπεπήδησαν Σωκράτους. Κυρίως εἰς τὰ ῥήματα φαίνονται ὅτι ἐπέχουσι τόπον ἐπιῤῥημάτων. Διὰ τοῦτο ἐνίοτε εὑρίσκονται χωρισταί· οἷον, Ξὺν κακῶς ποιεῖν αὐτοὺς μετὰ Ἀθηναίων.

Σημ. Β'. Χάριν εὐφωνίας χωρίζονται πολλάκις αἱ Προθέσεις ἀπὸ τῶν ὀνομάτων, παρεντιθεμένων ἄλλων τινῶν λέξεων μεταξύ· οἷον, Οἱ μετὰ δὲ τούτους. Ἐπ' ἄλλοτ' ἄλλον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Ἐγώ, Παππάκη, μούραις ; καὶ διὰ τί ;

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Θαυμάζομαί σε ! Ἡμεῖς ἐξέρομεν τὰ παιδιὰ μὲ τὶ 'μάτι βλέπουν αἰς μητρυιαίς των. Ἂν ὅμως ἐσὺ θέλεις νὰ λησμονήσω καὶ τὴν ὑστερινήν σου τρέλαν, σὲ 'ξαναπαραγγέλλω νὰ κυττάζῃς μὲ γελάσιο πρόσωπο τὴν ἀγαπητικήν μου, καὶ νὰ τὴν ὑποδεχθῇς μὲ ὅσο 'μπορεῖς φιλικὴν ὑποδεξίωσιν.

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Νὰ σᾶς εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν, Παππάκη, δὲν παρὰ τὸ νοστιμεύομαι νὰ γένῃ μητρυιά μου· καὶ ἂν σᾶς τὸ ὑποσχεθῶ, θέλω φανῇ ψεύστης. Ὅσον ὅμως νὰ τὴν ὑποδεχθῶ ἥμερα καὶ γελαστά, σᾶς τὸ ὑπόσχομαι ἐξ ὅλης καρδίας.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Πρόσεχε δά !

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Ὤ ! ὅσον διὰ τοῦτο, δὲν ἔχετε νὰ παραπονεθῆτε !

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Φρόνιμα θὰ κάμῃς !

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς, Δ η μ η τ ρ ά κ η ς, καὶ Κ ὺ ρ Γ ι ά ν ν η ς

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ἔλα τώρα, Δημητράκη, νὰ μὲ βοηθήσῃς ἐδῶ. Ἔ κὺρ Γιάννη ! ἐσένα σ' ἀφῆκα ὅλον κ' ὕστερα.

Κ ὺ ρ Γ ι ά ν ν η ς.

Τί 'νῃ οὐρισμός σας ;

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ἐγώ, κὺρ Γιάννη, θὲ νὰ κάμω ἀπόψε τραπέζι.

Κ ὺ ρ Γ ι ά ν ν η ς.

Μεγάλου θᾶμα ! πῶς ἦταν αὐτό !

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Γιὰ 'πές με θὲ νὰ μᾶς κάμῃς καλὰ φαγιά ;

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τοὺς ὁποίους μὲ ὑπαγορεύει τὸ πρὸς τὴν Πατρίδα ἱερώτατον χρέος. Εἰς τὸν προκείμενον ἀγῶνα ἕκαστος Ἕλλην χρεωστεῖ καὶ νὰ πράττῃ καὶ νὰ λέγῃ καὶ νὰ ἀκούῃ ὅ,τι φαίνεται συμφέρον εἰς ἐπιτυχίαν τοῦ ἡμετέρου σκοποῦ.—Φίλοι καὶ ἀδελφοί! ὁ καιρός, τὸν ὁποῖον ὥδιναν τόσοι αἰῶνες, τὸν ὁποῖον ματαίως ἐπεθύμησαν οἱ προπάτορες ἡμῶν, τὸν ὁποῖον ὁ δάκτυλος τῆς θείας προνοίας εἶχε θησαυρισμένον διὰ τὰς ἡμετέρας ἡμέρας, ὁ καιρὸς τοῦ θριάμβου τῆς εὐσεβούσης Ἑλλάδος εἶναι ἤδη παρών. Ἡμᾶς τοὺς νῦν ζῶντας Ἕλληνας συνεκάλεσεν ὁ βασιλεὺς τῶν αἰώνων νὰ τινάξωμεν τὸν ζυγὸν τῆς ἀσεβείας καὶ ἀνομίας, καὶ νὰ ἴδωμεν ἐλευθέραν τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ. Ἐποχὴ μακαρία! Ὁ τύραννος πίπτει. Ὁ Σταυρὸς θριαμβεύει· καὶ τὸ ἔθνος τῶν Ἑλλήνων ἀναγεννᾶται. Πρὸς ταύτην τὴν θείαν τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Πατρίδος φωνὴν δὲν ἔμεινε κωφὸς κανεὶς γνήσιος Γραικός. Εἰς ὅλων τὰ στήθη ἄναψεν ἡ γλυκυτάτη φλὸξ τοῦ ἔρωτος τῆς ἐλευθερίας. Ἄνδρες Ἕλληνες συντρέχουσι πανταχόθεν, καὶ χύνουσι τὸ αἷμα αὐτῶν ὑπὲρ τῆς Πίστεως καὶ Πατρίδος. Ἄλλοι συνεισφέρουσι χρήματα· ἄλλοι τροφὰς καὶ ἀποσκευάς· ἄλλοι συμβουλὰς ὠφελίμους, καὶ ἕκαστος, ὅ,τι δύναται πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ. Καὶ σεῖς, φιλογενεῖς Γραικοὶ τῆς Ὀδησσοῦ, καὶ σεῖς μάλιστα ἐδείξατε ἐξ ἀρχῆς καὶ προθυμίαν καὶ ἀπαράμιλλον ἐνθουσιασμὸν ὑπὲρ τῆς φιλτάτης Πατρίδος. Ἀλλὰ τώρα, συγχωρήσατέ με νὰ εἴπω πρὸς ὑμᾶς, ὅτι φαίνεσθε κατώτεροι ἀπὸ τὸν ἑαυτόν σας. Ἀγνοῶ ποῖος δαίμων φθονερὸς ἐρύσησεν εἰς τὸ μέσον ὑμῶν τὸν φθοροποιὸν ἀέρα τῆς διχονοίας καὶ ὀκνηρίας. Ἀληθῶς συνέβησαν περιστάσεις τινὲς ἐναντίαι καὶ κωλύματα μικρά, ὡς πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ ἀγῶνος (α). Ἀλλὰ τοιαῦτα κωλύματα, ἀντὶ νὰ ψυχράνωσι τὰς εὐγενεῖς τῶν Ἑλλήνων ψυχάς, πρέπει ἐξ ἐναντίας νὰ ἐκκαίωσιν αὐτὰς περισσότερον εἰς τὰ γενναιά των κατορθώματα. Τοιαῦτα κωλύματα πρέπει, ἀδελφοί, νὰ κάμωσι καὶ ὑμᾶς δραστηριωτέρους καὶ προθυμοτέρους νὰ ἐνεργῆτε καὶ μὲ χεῖρα, καὶ μὲ πόδα, καὶ μὲ φωνήν, καὶ μὲ ψυχήν, διὰ νὰ φθάσητε τὸ γρηγορότερον μετὰ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν ὑμῶν εἰς τοῦ ἀγῶνος τὸ τέρμα. Πρῶτον δὲ σημεῖον καὶ ἀπόδειξις τῆς ὑμετέρας προθυμίας εἶναι ἡ χρηματικὴ συνεισφορά. Πλούσιοι ἔμποροι, καὶ μέσης, καὶ τρίτης

(α) Αἰνίττεται ὁ λόγος τὴν ἐν Γαλαζίῳ περὶ τὰς ἀρχὰς Μαΐου συμβᾶσαν ἧτταν τῆς ἐκεῖ Ἑλληνικῆς ὀλίγης στρατιᾶς.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ἐξηνταβελώνης.

Ἠκούσατε ..

Κλεάνθης.

Τί Πάτερ μου;

Ἐξηνταβελώνης.

Ἐδῶ πέρα....

Κλεάνθης.

Τί;

Ἐξηνταβελώνης.

Ὅσα ἐλεγα.

Κλεάνθης.

Ὄχι!

Ἐξηνταβελώνης.

Ἐξάπαντος! ἐξάπαντος!

Ζωήτσα.

Μὲ συμπαθᾶτε!

Ἐξηνταβελώνης.

Ἐγὼ βλέπω, ὅτι ἠκούσατε κἄτί τι. Ὡμιλοῦσα μὲ τὸν ἐμαυτόν μου, πόσον δύσκολον εἶναι νὰ εὕρῃ κἀνεῖς ἄσπρα τὴν σήμερον. Καὶ ἐλεγα· Καλότυχος, ὅττις ἔχει εἰκοσιπέντε χιλιάδες γρόσσα ματσί του.

Κλεάνθης.

Κ' ἡμεῖς δὲν ἐτολμούσαμεν νὰ σᾶς πλησιάσωμεν, μήπως διακόψωμεν τοὺς λογαριασμούς σας.

Ἐξηνταβελώνης.

Ἔκαμα καλά, καὶ σᾶς τὰ εἶπα ὅλα, μήπως ἐπάρετε ἐξάνάστροφα τὸ πρᾶγμα, καὶ φαντασθῆτε, ὅτι ἔλεγα διὰ τὸν ἐμαυτόν μου, ὅτι τάχα ἔγω ματσί μου εἰκοσιπέντε χιλιάδες γρόσσα.

Κλεάνθης.

Ἡμεῖς δὲν ἐμβαίνομεν εἰς τὰς ὑποθέσεις σας.

Ἐξηνταβελώνης.

Ἄμποτε νὰ τὰ εἶχα! Εἰκοσιπέντε χιλιάδες γρόσσα!!!

Κλεάνθης.

Ἐγὼ δὲν πιστεύω ὅτι....

Ἐξηνταβελώνης.

Τοῦτο ἦτον πολλὰ καλὴ δουλειὰ γιὰ 'μένα!

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ἐξηνταβελώνης.

Πῶς κρεμασμένε! καὶ τολμᾷς νὰ φωλεύῃς εἰς τήνε 'δικήμου τὴ φωλεά;

Κλεάνθης.

Ἐσεῖς φωλεύετε εἰς τὴν ἰδικήν μου. Ἐγὼ πρῶτα τὴν ἀγάπησα.

Ἐξηνταβελώνης.

Δὲν εἶμαι πατέρας σου; δὲν χρεωστεῖς νὰ μὲ σέβεσαι παντοῦ;

Κλεάνθης.

Ἐδῶ δὲν εἶναι πρᾶγμα νὰ τὸ παραχωροῦν τὰ τέκνα εἰς τὸν πατέρα. Ὁ ἔρως δὲν διακρίνει πρόσωπα.

Ἐξηνταβελώνης.

Ἐγὼ θὲ νὰ σὲ κάμω διακριτικὸν μὲ κἄμποσαις καλαὶς ξυλαίς.

Κλεανθης.

Ὅλοι σου οἱ φοβερισμοὶ τίποτε δὲν κατορθόνουν.

Ἐξηνταβελώνης.

Ἀφίνεις τὴν Χαρίκλειαν;

Κλεάνθης.

Καθόλου!

Ἐξηνταβελώνης (ἀνασκομπόνεται).

Φέρτε μου 'δῶ μιὰ σχίζα! τούτη τὴ στιγμή!

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

Ἐξηνταβελώνης, Κλεάνθης, καὶ Κὺρ Γιάννης.

Κὺρ Γιάννης.

Ἔ! Ἔ! Ἔ! Ἀφειντάδεις! Τ' εἶνη 'δῶ; Τί ἔχειτει κατὰ νοῦν;

Κλεάνθης.

Ὅλ' αὐτὰ τὰ περιπαίζω.

Κὺρ Γιάννης (πρὸς τὸν Κλεάνθην).

Ὤ! Ἀφειντικό! ὑπουμουνὴ δά;

Ἐξηνταβελώνης.

Νὰ μὲ 'μιλῇ μὲ τέτοιαν ἀδιαντροπιάν;

Κὺρ Γιάννης (πρὸς τὸν Ἐξηνταβελώνην).

Ὤ! Ἀφέντη! Συμπάθειου!

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

Προλεγόμενα . . . . . Σελ. ε — λζ
Λόγος περὶ Ἑλληνικῆς παιδείας ἐκφωνηθεὶς κατὰ τὴν δ'. Σεπτεμβρίου τοῦ ᾳ ω ι α ἔτους, εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς ἐνάρξεως τοῦ Γ'. ἔτους τῆς κατὰ τὴν Σμύρνην Φιλολογικῆς Σχολῆς . . . . . » 1—25
Λόγος παραινετικὸς πρὸς τοὺς νέους (ἀνέκδοτος) . . » 26—38
Λόγος περὶ παίδων ἀγωγῆς (ἀνέκδοτος) . . . . . » 38—57
Ἔκθεσις τῶν μαθημάτων, τὰ ὁποῖα παραδίδονται εἰς τὸ Φιλολογ. Γυμνάσιον ἀπ' ἀρχῆς Σεπτεμβρίου τοῦ ἐνεστῶτος 1814 ἔτους . . . . . » 57—59
Πίναξ Β. Συντακτικὸν (ἀνέκδοτον) . . . . . » 60—101
Πλουτάρχου Σόλων καὶ Ποπλικόλας καὶ σύγκρισις αὐτῶν (ἀνέκδοτα). . . . . » 102—160
Σημειώσεις εἰς τὸν Σόλωνα καὶ Ποπλικόλαν (ἀνέκδοτοι) » 160—201
Ὁ Φιλάργυρος κατὰ Μολιέρον . . . . . » 202—318
Αὐτοσχέδιος διατριβὴ περὶ Σμύρνης . . . . . » 319—355
Περὶ τῆς ἐν Σμύρνῃ ἐμπορικῆς Λέσχης. . . . . » 355—360
Ἱκετήριος ἀναφορὰ πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα τῶν Ῥωσσιῶν Ἀλέξανδρον τὸν Α'. . . . . » 361—364
Αὐτοσχέδιος προτρεπτικὸς πρὸς τοὺς ἐν Ὀδησσῷ Γραικοὺς περὶ συμφώνου συνεισφορᾶς (ἀνέκδοτος) . . » 364—370
Ὑπόμνημα ἱστορικὸν περὶ τῶν ἀρχῶν τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως (ἀνέκδοτον) . . . . . » 370—377
Μετάφρασις τοῦ Γιαφτᾶ (ἀνέκδοτος) . . . . . » 378—379
Ὑπόμνημα ἱστορικὸν εἰς τὰς ἀνδραγαθίας τοῦ κόμητος καὶ στρατηγοῦ Λανζερῶν (ἀνέκδοτον) . . . » 380—388
Βιογραφία τοῦ φιλοπάτριδος Ἰωάν. Βόζου (ἀνέκδοτος). » 388—395
Λόγος ἐκφωνηθεὶς τῷ βασιλεῖ τῆς Ἑλλάδος Ὄθωνι . . » 395—398
Φιλολογικὸν ὑπόμνημα . . . . . » 398—406
Παραλειφθεῖσαι σημειώσεις . . . . . » 407—437
Παράρτημα, ἐν ᾧ ἐκδίδονται κατὰ πρῶτον τὰ ἑξῆς· Α'. Περὶ τῆς ἀρχῆς καὶ συστάσεως τοῦ φιλολογ. Γυμνασίου (σελ. 438—455). Β'. Στεφάνου Οἰκονόμου. Περὶ τῶν κατὰ τὸ ἐν Σμύρνῃ Φιλολ. Σχολειον συμβάντων (456—474). Γ'. Ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς Κ. Οἰκονόμου (474—481) . . . » 438—481
Συμπλήρωμα εἰς τὴν σελ. 410 σημείωσιν . . . . » 482—483
Πίναξ τῶν κυριωτέρων ὀνομάτων καὶ πραγμάτων . . » 484—496

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ἀ·ορὰν (Δημοσθ. πρὸς Εὐβουλίδ. §. 8), καὶ τρίτος νόμος ἐπρόσταζε, μηδεὶς νὰ μὴ ἐπαγγέλληται δύω τέχνας ὁ αὐτὸς (Δημοσθ. κατὰ Τιμοκρ. §. 32). Οὕτως αὐξάνουσι καὶ τελειοποιοῦνται αἱ τέχναι καὶ πλουτίζονται αἱ πόλεις τῶν φωτισμένων ἐθνῶν.

Σελ. 124. στίχ. 1. νὰ φονεύσῃ τὸν μοιχόν). Διὰ τί ὁ Σόλων τὴν μὲν μοιχείαν ἐτιμώρει μὲ φόνον τὴν δὲ βίαν καὶ ἁρπαγὴν τῆς ἐλευθέρας γυναικὸς μὲ ζημίαν χρηματικήν, δίδει τὸν λόγον ὁ Λυσίας (Λόγ. ὑπὲρ τοῦ Ἐρατοσθέν. φόνου §. ζ). Ὁ βιάσας, λέγει, μισεῖται ὑπὸ τῆς βιασθείσης, καὶ τοῦτο εἶναι ἱκανὴ τῆς βίας ἀμοιβή. Ὁ δὲ μοιχὸς καταπείθων τὴν γυναῖκα, πρῶτον μὲν ἐξαλείφει ἐκ τῆς καρδίας αὐτῆς τὴν πρὸς τὸν σύζυγον ἀγάπην, καὶ τὴν ἀποξενόνει ἀπ' αὐτόν. Ἔπειτα μιαίνει τὴν γενεὰν αὐτῆς, διότι τὰ γενόμενα τέκνα εἶναι ἄδηλον τίνος εἶναι, τοῦ ἀνδρός, ἢ τοῦ μοιχοῦ. Διὰ τοῦτο τὴν μοιχείαν, ὡς βαρύτερον παρὰ τὴν βίαν ἁμάρτημα, ἐτιμώρησε μὲ φόνον ὁ νομοθέτης.

Στίχ. 16. ὁ μὲν Ἰσθμιονίκης). Πρὸ τοῦ Σόλωνος ἦσαν μεγαλήτεροι τῶν ἀθλητῶν οἱ μισθοὶ (Λαέρτ. ἐν βίῳ Σόλ. §. 8), τοὺς ὁποίους ὁ Σόλων ἐσμίκρυνε καὶ συνέστειλε. Πολὺ συμφερώτερον ἦτο εἰς τὴν πόλιν νὰ τιμᾷ τοὺς εἰς τὸν πόλεμον πεσόντας, καὶ νὰ τρέφῃ καὶ νὰ διδάσκῃ δημοσίως τοὺς υἱοὺς αὐτῶν, παρ' ὅσον νὰ ἀνταμείβῃ πλουσίως τοὺς ἀθλητάς, οἵτινες ἐστεφανόνοντο μᾶλλον κατὰ τῆς πατρίδος παρὰ ὑπὲρ τῆς πατρίδος, χάνοντες πολλάκις κυριώτατα μέλη εἰς τὰς ἀθλήσεις καὶ καταδαπανῶντες εἰς μάτην τὰς σωματικὰς αὐτῶν δυνάμεις, ὥστε εἰς τὸ γῆρας αὐτῶν ἐγίνοντο ὡς ῥάσσα τριμμένα καὶ ἐξυφαδιασμένα κατὰ τὸν Εὐριπίδην.

Τρίβωνος ἐκλείποντες οἴχονται κρόκας.

Βλ. Γαλην. προτρεπτ. λογ. πρὸς τὰς τέχν. §. θ.—ιδ. καὶ Λουκιαν. περὶ Γυμνασ. §. 5—30, ὅπου ὁ μὲν Ἀνάχαρσις ψέγει τὰ γυμνάσια, ὁ δὲ Σόλων δικαιολογεῖ καὶ συνιστᾷ μόνον τὰ μέτρια καὶ φρόνιμα ὡς ἀναγκαιότατα.

Στίχ. 26. τῶν υἱῶν τοῦ Ἴωνος). Τέσσαρες ἦσαν οὗτοι ἐξ ὧν καὶ ὁ Ἡρόδοτος (Ε. 66) καὶ Εὐριπίδης (Ἰωνι στίχ. 1575—81) λέγουσιν ὅτι ὠνομάσθησαν αἱ τέσσαρες φυλαὶ τῶν Ἀθηνῶν, Γελέων καὶ Ὁπλης καὶ Ἀργάδης καὶ Αἰγικόρευς. Εὑρίσκονται δὲ διάφοροι αἱ τῶν φυλῶν γραφαί· διότι καὶ Τελέοντες λέγονται καὶ Ὁπλῖται καὶ Ἐργαδεῖς καὶ Αἰγοκερεῖς (Βλ. Στ. Βυζάντιον Α. Αἰγικόρεως καὶ Πολυδεύκ. Η. θ). Αἱ τέσσαρες φυλαὶ ἔγειναν ὕστερον ὑπὸ τοῦ Κλεισθένους

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

θρώπων περιεργίας ἔκγονα. Ταῦτα δὲ παραλαβόντες οἱ Ἕλληνες μὲ τὴν δαιμονίαν ὀξύτητα τοῦ ἰδίου νοὸς ηὔξησαν καὶ ἐπολλαπλασίασαν, ἐφευρόντες καὶ ἀφ' ἑαυτῶν ὅσα μήτ' ὠνειρεύθησαν τὰ σοφώτερα τῆς ἀρχαιότητος ἔθνη. Καὶ δικαίως λοιπὸν μήτηρ καὶ τροφὸς τῶν ἐπιστημῶν, καὶ τῆς τῶν λόγων δυνάμεως καὶ εἶναι καὶ λέγεται ἡ Ἑλλάς. Ἡ Ἑλλὰς ἐδιωρίσθη ὑπὸ τῆς φύσεως νὰ γείνῃ τῆς σοφίας ἑστία καὶ τῶν Μουσῶν καταγώγιον· διότι καθὼς ἕκαστον τῶν ἄλλων ἐθνῶν ἀνεδείχθη ἐπιτήδειον εἰς μίαν τινὰ ἐργασίαν, οἱ Φοίνικες καὶ Αἰγύπτιοι εἰς θαλασσοπλοΐαν καὶ ἀργυρολογίαν, οἱ Σκύθαι εἰς τὴν τοξικήν, οἱ ἄλλοι βάρβαροι εἰς τὴν θηριώδη πολεμικήν, καὶ ἄλλοι εἰς ἄλλο, ἕκαστος κατὰ τὰς κράσεις καὶ τὰ ἤθη καὶ τοὺς τόπους τῆς κατοικίας αὐτῶν, τοιουτοτρόπως οἱ Ἕλληνες ἐπέδοσαν κατ' ἐξοχὴν εἰς τοὺς λόγους καὶ τὴν σοφίαν (α), ἐξ ἧς ἐγεννήθη τῆς Ἑλλάδος ἡ εὐτυχία καὶ δόξα· καὶ ἔλαμψαν ἐξ αὐτῆς Ἥρωες, Φιλόσοφοι, Στρατηγοί, Νομοθέται, Ῥήτορες, Ποιηταί, τεχνῖται τόσοι καὶ τοιοῦτοι, ὥστε ἐχρημάτισαν ὅλων τῶν αἰώνων τὸ θαῦμα. Ἐὰν ἦναι λοιπὸν πάσης σοφίας μόνοι πατέρες οἱ Ἕλληνες, ἕπεται ἐξ ἀνάγκης ὅτι καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν εἶναι φιλοσοφικωτάτη, ὡς πλουσιωτάτη καὶ πλήρης ἰδεῶν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα εἶναι τῆς φιλοσοφίας τὸ ὑποκείμενον· καὶ ὡς τοιαύτην λοιπὸν πρέπει νὰ σπουδάζωμεν αὐτήν, ἐὰν θέλωμεν νὰ μετέχωμεν τῆς φιλοσοφίας· ἐπειδὴ ποῦ ἀλλοῦ θέλομεν ἀκριβέστερον διδαχθῆ τὰ ἀρχαῖα κάλλη τῆς μεταφυσικῆς καὶ διαλεκτικῆς, εἰμὴ εἰς τὸν Ἀριστοτέλην; τίνος ἄλλου παρὰ τοῦ ἀνδρὸς τούτου τὰ πολιτικὰ καὶ ὅσα εἶπε περὶ ἠθῶν καὶ παθῶν εἶναι τῆς πολιτικῆς τὰ θεμέλια; Οἱ πλέον ἐνδοξότεροι νομοθέται ἐσεβάσθησαν τὰ ἐμβριθέστερα καὶ ἀξιολογώτερα τῶν περὶ πολιτείας καὶ νόμων τοῦ θείου Πλάτωνος συγγραμμάτων· καὶ πολλαὶ βασιλεῖαι καὶ πολιτεῖαι πολλοὺς τῶν νόμων αὐτοῦ τρισευτυχῶς μετεχειρίσθησαν· ἡ Ἀστρονομία, ἡ Γεωμετρία, ἡ Μαθηματικὴ ὅλη ἀγαλλομένη φέρει ὡς λιθοκόλλητον στέφανον τὰ ὀνόματα τοῦ Εὐκλείδου, τοῦ Ἀρχιμήδους, τοῦ Πτολεμαίου, καὶ τῶν λοιπῶν Ἡρώων, καὶ τὰ συγγράμματα αὐτῶν πολυτιμότατα νομίζει κειμή-

(α) «Κατὰ τοὺς τοῦ οὐρανοῦ τόπους καὶ τῶν ἠθῶν αἱ κράσεις· καὶ διὰ τοῦτο »τινὲς μὲν ἀνθρώπους εἶναίφησι πρὸς μαθήματα ὀξυτέρους, τοὺς πρὸς τὴν Ἑλ»λάδα· τοὺς δὲ πρὸς ἀργυρισμόν, τοὺς περὶ Φοινίκην καὶ Αἴγυπτον, καὶ ἄλλους περὶ »θυμὸν, ὅσοι τῶν βαρβάρων εἰσὶ πολέμοις ἀνακείμενοι». Πλάτ. παρὰ Διον. Αλικ. Τέχ. Β. σελ. 66. ἐκδ. Sylb.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ροῦσαν αὐτά· καὶ ἐπυμένως τὰ δίκαια δίδωσι τοῖς δημογέρουσι καὶ ταῖς συντεχνίαις, ἀπυδεξάμενος τὰ ἐν τῇ ἀναφορᾷ αὐτῶν ζητούμενα. Τοῦτο ἐνεποίησε φρόνημα τοῖς ἐκ τῆς ἐλεύσεως τῶν σιγγιλίων ἀπονεναρκωμένοις ἀποστάταις, καὶ ἐλύπησαν οὐ μικρὸν πολλοὺς τῶν φιλογενῶν· καίτοι οἱ ἐμπειρότεροι παρηγόρουν αὐτούς, λέγοντες ὅτι ἀθέτησις σιγγιλίων καὶ ἀποφάσεως πατριαρχικῆς δὲν γίνεται εὐκόλως καὶ ἄλλα παρόμοια. Οὕτω λοιπὸν μεταξὺ φόβου καὶ ἐλπίδος σαλευομένων παρῆλθεν ὁλόκληρος ὁ Αὔγουστος, τῶν μὲν ἀποστατῶν ὡς ἐπὶ κατηργημένοις τοῖς σιγγιλίοις κομπαζόντων, τῶν δὲ φιλοκάλων ἐλπίσιν ἀεὶ πτερουμένων χρησταῖς, ὅτι ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία καὶ τὸ εὐκλεὲς Γένος καὶ διὰ τὸ δίκαιον τοῦ πράγματος καὶ διὰ τὴν ὑπόληψιν ὅλου τοῦ Γένους δὲν θέλουσιν ἀφήσει ἄκυρα καὶ ἀτέλεστα τὰ φιλογενῆ καὶ φιλόχριστα θεσπίσματά των· ἀλλὰ θέλουσιν ἐνεργήσει τὰ σιγγίλια, καὶ ἡ μὲν Σχολὴ θέλει ἀνοιχθῇ, σταυροπηγιακὴ τοῦ λοιποῦ καὶ ἄθικτος· ὁ δὲ διδάσκαλος, τοῦ ὁποίου τὴν ἄδικον καταδρομὴν ἐγνώρισαν ὅλοι οἱ μεγάλοι τοῦ Γένους, θέλει ἀποκατασταθῇ κατὰ τὴν εὐχὴν τῶν φιλομούσων.

§. θ'. Τούτων οὕτω διακειμένων ἐλθὼν ὁ ταχυδρόμος τῇ λά Αὐγούστου ἔφερε τὴν χαρμόσυνον εἴδησιν, ὅτι ἀμετάθετος ἀπόφασις τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους εἶναι νὰ διενεργηθῶσι τὰ σιγγίλια, καὶ νὰ ἀποκατασταθῇ καὶ ὁ διδάσκαλος. Πρὸς δὲ τὴν τούτων ἐκτέλεσιν διωρίσθη ἔξαρχος ὁ πανιερώτατος καὶ ἐλλογιμώτατος ἅγιος Αἴνου [Ματθαῖος (α)]. Ἡ παιδεία καὶ τὸ φιλόμουσον τοῦ ἁγίου ἐξάρχου γνωστὰ εἰς πολλούς, ἔδωκαν χρηστοτάτας εἰς ὅλους ἐλπίδας, ὅτι θέλει λάβει τὸ πρᾶγμα τὴν ἐπιθυμητὴν ἔκβασιν. Ἡ δὲ Θεοφιλία του εὐθὺς μετὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ ταχυδρόμου ἔκαμε μυστικὸν συμβούλιον μετὰ τῶν Δημογερόντων καὶ τοῦ Σάββα. Οὗτοι δὲ τὰς θεοφιλεῖς τῆς

(α) Ἐν τῷ χειρογράφῳ οὐ κεῖται τὸ ὄνομα τοῦ Αἴνου. Τοῦ σοφοῦ καὶ ἐναρέτου τούτου ποιμένος, μετατεθέντος μετὰ ταῦτα καὶ ποιμάναντος τὴν Θεσσαλονίκην καὶ τὴν Κύζικον ἔχομεν ἐκδεδομένην ὑπὸ τοῦ ἀρχιδιδασκάλου Σαμουὴλ τοῦ Κυπρίου «Ἀντίῤῥησιν πρὸς τὴν ἐν εἴδει Ἀπολογίας περὶ τῆς εἰς τὸ χυδαῖον ἰδίωμα μεταφράσεως τῶν ἱερῶν Γραφῶν ἀποσταλεῖσαν τῇ τοῦ Χριστοῦ Μεγ. Ἐκκλησίᾳ ἐπιστολὴν τοῦ μακαρίτου κυρ. Ἱλαρίωνος κτλ. ἐν Κωνσταντινουπόλει» **1841**». Ὁ δὲ ἀοίδιμος τῆς Μεγ. τοῦ Γένους Σχολῆς ἀρχιδιδάσκαλος Σαμουὴλ ἐν τῇ εἰσαγωγῇ ταύτης τῆς ἐκδόσεως διέγραψε συντόμως τὸν βίον τοῦ ἐπὶ παιδείᾳ καὶ ἀρετῇ διασήμου τούτου ποιμενάρχου (σελ. μβ'.—μδ'). Σημ. Ἐκδ.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ὑπέστρεψε πάλιν. Καὶ γενομένης ὡς ἦλθε σιωπῆς, εἶπεν ὅτι διὰ τοὺς υἱούς του ἦτο ἀρκετὸς αὐτὸς κριτής, περὶ δὲ τῶν ἄλλων ἀφίνει εἰς τοὺς πολίτας ὄντας ἐλευθέρους τὴν ψῆφον. Ἂς δημηγορήσῃ λοιπὸν ὅστις θέλει, καὶ ἂς ἀγωνισθῇ νὰ καταπείσῃ τὸν δῆμον κατὰ τὴν γνώμην αὐτοῦ. Δὲν ἐχρειάσθησαν ὅμως λόγοι τινός, ἐπειδὴ γενομένης ψηφοφορίας κατεδικάσθησαν οἱ προδόται καθ' ὅλας τὰς ψήφους καὶ ἐπελεκίσθησαν. Περὶ δὲ τοῦ Κολλατίνου εἶχε μέν, ὡς φαίνεται, δ δῆμος ὑποψίαν τινά, καὶ διότι ἦτο συγγενὴς τῶν βασιλέων, ἐβαρύνοντο δὲ καὶ τὸ δεύτερον ὄνομά του διὰ τὸ πρὸς τὸν Ταρκύνιον μῖσος. Ἀφ' οὗ δὲ συνέβησαν καὶ τὰ προειρημένα, παντάπασι δυσαρεστήσας ὁ Κολλατῖνος ἀφῆκε θέλων τὴν ἀρχοντίαν, καὶ κρυφίως ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς πόλεως. Τότε λοιπὸν γενομένης πάλιν συνάξεως περὶ ἄρχοντος ἐκλογῆς, ἀνηγορεύθη λαμπρῶς ὕπατος ὁ Οὐαλέριος, ταύτην λαβὼν ἀξίαν τῆς προθυμίας του ἀμοιβήν. Νομίζων δὲ ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀπολαύσῃ μέρος ἐξ αὐτῆς καὶ ὁ Οὐϊνδίκιος, ἀπεφάσισεν ὥστε πρῶτος ἐκεῖνος εἰς τὴν Ῥώμην νὰ γείνῃ ἀπελεύθερος πολίτης, καὶ νὰ φέρῃ ψῆφον καὶ αὐτὸς συγκαταριθμηθεὶς εἰς ἥν τινα θελήσῃ φατρίαν. Εἰς δὲ τοὺς ἄλλους ἀπελευθέρους ἀργὰ καὶ μετὰ πολὺν ὕστερον καιρὸν ὁ Ἄππιος κολακεύων τὸν δῆμον ἔδωκεν ἐξουσίαν νὰ ψηφηφορῶσι. Διὰ τὸν Οὐϊνδίκιον τοῦτον, ὡς λέγουσιν, ὀνομάζεται καὶ μέχρι σήμερον ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἡ παντελὴς ἀπελευθέρωσις Οὐϊνδίκτα.

§. η. Μετὰ ταῦτα τὰ μὲν πράγματα τῶν βασιλέων ἔδωκαν εἰς τοὺς Ῥωμαίους πρὸς διαρπαγήν. Τὸ δὲ παλάτιον καὶ τὴν αὐλὴν κατέσκαψαν. Τὸ δὲ καλήτερον μέρος τοῦ Ἀρείου πεδίου, τὸ ὁποῖον ἐξουσίαζεν ὁ Ταρκύνιος, καθιέρωσαν καὶ αὐτὸ εἰς τὸν Ἄρην. Ἔτυχε δὲ νὰ ἦναι θερισμένον πρὸ ὀλίγου, καὶ ἐνόμιζον ὅτι δὲν πρέπει πλέον νὰ ἁλονίσωσι τὰ χειρόβολα τῶν ἀσταχίων, τὰ ὁποῖα ἔκειντο ἀκόμη κατὰ γῆς, οὔτε νὰ τὰ μεταχειρισθῶσι, καθὸ ἀφιερωμένα. Συνδραμόντες λοιπὸν ἐτίναζον τὰ δεμάτια εἰς τὸν ποταμόν. Ὡσαύτως καὶ τὰ δένδρα κόπτοντες ἔῤῥιπτον εἰς τὸν ποταμόν, ἀφίνοντες εἰς τὸν Θεὸν ἄκαρπον παντάπασι καὶ γυμνὸν τὸ χωρίον. Τὴν ὕλην ταύτην, ὡς ἐῤῥίπτετο ἀλλεπάλληλος καὶ ἀθρόα, ἔσυρεν ἡσύχως τὸ ῥεῦμα ὄχι εἰς τόπον μακρυνόν, ἀλλ' ἐκεῖ ὅπου ἐσταμάτησαν τὰ πρῶτα ῥιφθέντα, ὡς ἀπαντήσαντα ἐμπόδιόν τι στερεόν. Ἐπειδὴ δὲ τὰ ὕστερον ῥιπτόμενα δὲν εἶχον τόπον νὰ διαβῶσιν, ἀλλ' ἐμπεριεπλέκοντο καὶ προσηλόνοντο εἰς τὰ πρῶτα, ἡ σύμπηξις αὕτη καὶ συμπλοκὴ ἐδυνάμωνε

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

λαδὴ προκόπτουσι τὰ παιδία περισσότερον εἰς τὴν οἰκίαν παρὰ εἰς τὸ σχολεῖον, πολλοὶ λόγοι ἀντιφέρονται ἐναντίοι ἐκ διαμέτρου· τέσσαρες δὲ μάλιστα οἱ ἐφεξῆς· α) ἡ δημοτία διδασκαλία ὀξύνει τὸ πνεῦμα τοῦ νέου καὶ ἐμφυτεύει εἰς αὐτὸν τόλμην καὶ θάρρος περὶ τοὺς λόγους, συνειθίζει αὐτὸν νὰ μὴ φοβῆται τὸν ὄχλον, καὶ ἐλευθερώνει αὐτὸν ἀπὸ τὴν μικροψυχίαν ἐκείνην, ἥτις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς μονήρους καὶ σκυθρωπῆς ζωῆς. Ἐν ᾧ ἐξ ἐναντίας, ὅταν μόνος διάγῃ, μαραίνεται καὶ καταπίπτει, καὶ οὕτως εἰπεῖν σκωριάζει καὶ εὐρωτιᾷ, ἢ καταντᾷ τέλος εἰς τὴν ἀντίθετον ὑπερβολήν, φαντάζεται δηλονότι καὶ ἐξοιδαίνει καὶ θρασύνεται ὡς παντεπιστήμων, ἐπειδὴ δὲν ἔχει κανένα πρὸ ὀφθαλμῶν, πρὸς ὃν συγκριθεὶς δύναται νὰ γνωρίσῃ τὰς ἐλλείψεις αὐτοῦ καὶ τὴν δοξοσοφίαν. β) Εἰς τὸ σχολεῖον ἀποκτᾷ ὁ νέος πρὸς πολλοὺς γνωριμίαν καὶ φιλίαν, ἥτις διαμένει ἔπειτα εἰς ὅλην τὴν ζωὴν αὐτοῦ καὶ χρησιμεύει εἰς πολλὰς περιστάσεις. Μυρία τῶν παλαιῶν παραδείγματα βεβαιόνουσι τὸ τοιοῦτον, ἐξ ὧν δὲν ἀναφέρω τοὺς Κέβητας καὶ Αἰσχίνας, τοὺς Ἐπαμινώνδας καὶ Πελοπίδας καὶ Περικλεῖς καὶ Σωκράτας καὶ πολλοὺς ἄλλους καὶ στρατηγοὺς καὶ φιλοσόφους καὶ νομοθέτας, οἵτινες εἰς τὰ σχολεῖα συνέπηξαν τὰς λαμπρὰς φιλίας, ἀλλὰ μόνον ἐνθυμίζω ὑμᾶς τοὺς θείους Βασιλείους καὶ Γρηγορίους, οἵτινες δὲν ὑμνοῦνται περισσότερον διὰ τὴν σοφίαν καὶ ἁγιότητα τοῦ τρόπου ἢ διὰ τὴν εἰλικρινῆ καὶ ἔνθεον φιλίαν, ἥντινα ὠκοδόμησαν εἰς τῶν Ἀθηνῶν τὴν Ἀκαδημίαν· γ) κέρδος τῶν σχολείων εἶναι ἡ ἄμιλλα καὶ συνεριστία, ἥτις ἐξάπτεται εἰς τὰς νέας ψυχάς. Ἐνταῦθα τὸ παιδίον ὠφελεῖται καὶ ἐξ ὅσων πρὸς αὐτὸ λέγει ὁ διδάσκαλος καὶ ἐξ ὅσων πρὸς τοὺς ἄλλους θέλει βλέπει πάντοτε τὸν διδάσκαλον νὰ δοκιμάζῃ ὡς καλὸν τούτου τὸ ἔργον, νὰ διορθόνῃ τὸ τοῦ ἑτέρου, ἐκείνου τὴν ἀμέλειαν νὰ ἐπιπλήττῃ, τούτου τὴν ἐπιμέλειαν νὰ ἐπαινῇ, τοῦ ἄλλου τὴν κακίαν νὰ παραδειγματίζῃ. Ὅλα ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα γίνονται κέντρον εἰς τὴν φιλοτιμίαν καὶ παροξύνουσιν αὐτὸ νὰ μὴ θέλῃ νὰ φανῇ κατώτερον τῶν συσχολαστῶν. Πόσον ἀγωνίζεται ὁ φιλότιμος μαθητὴς νὰ πρωτεύσῃ εἰς τὴν τάξιν, νὰ ἐπιδείξῃ τὴν ἑαυτοῦ προκοπήν, νὰ λάβῃ τὸ βραβεῖον! Πῶς; ἐκεῖνος ἦλθεν ὑστερώτερός μου εἰς τὸ σχολεῖον, καὶ θέλω μείνει ἐγὼ κατόπιν αὐτοῦ; πῶς; ἐκεῖνος ἐτιμωρήθη, καὶ ἐγὼ θέλω ἐξελεγχθῆ ὅμοιος πρὸς αὐτόν; ἐκεῖνος ἐβραβεύθη, καὶ ἐγὼ θέλω μείνει εἰς τοὺς γονεῖς μου ἀβράβευτος; Ταῦτα εἶναι, ὦ ἄνδρες, τὰ μέσα τὰ ὁποῖα ἀνάπτουσιν εἰς τὰς εὐγε-

εὕρῃ κἄνεῖς εἰς αὐτὴν πολλὰ μεγάλα πλούτη, 'μπορεῖ ὅμως ἀπ' ἄλλο μέρος πάλιν νὰ κερδαίνῃ. Ἔ;

Κλεάνθης.

Ὅλα γίνονται!

Ἐξηνταβελώνης.

Ἔ! τώρα παιδί μου πολλὰ τὸ καμαρόνω, ἐπειδὴ σὲ βλέπω σύμφωνον μὲ τὰ φρονήματά μου. Τὶ νὰ σὲ 'πῶ! Τὸ τιμημένον φέρσιμόν της καὶ τὸ ἤμερόν της πρόσωπον μοῦ 'πλήγωσε τὴν καρδίαν, καὶ ἀπεφάσισα νὰ τὴν ὑπανδρευθῶ· ἴσως εὕρω πλούτη εἰς αὐτήν!

Κλεάνθης.

Ἄ!

Ἐξηνταβελώνης.

Πῶς;

Σλεάνθης.

Ἀπεφασίσατε.— Μεταπέτε το!...

Ἐξηνταβελώνης.

Νὰ ὑπανδρευθῶ τὴν Χαρίκλειαν.

Κλεάνθης.

Τίς; ἐσεῖς; ἐσεῖς;

Ἐξηνταβελώνης.

Ναίσκε! Ἐγώ! Ἐγώ! Ἐγώ! Τί θὲ νὰ 'ποῦν αὐτά;

Κλεάνθης.

Ὤφου! Λειποθυμία μ' ἐπῆρεν· ἐζαλίσθηκα! 'πάγω νὰ φύγω! (ἀναχωρεῖ).

Ἐξηνταβελώνης.

Δὲν εἶναι τίποτες! Ἄμε γλήγορα 'ς τὸ μαγειρεῖον νὰ πιῇς ἕνα μεγάλον ποτῆρι κρύο κρύο νερόν· καὶ γίνεσαι καλά!

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ.

Ἐξηνταβελώνης, Ζωήτσα.

Ἐξηνταβελώνης.

Γιὰ 'δὲ τὰ ζαρίφικα τ' ἀρχοντόπουλα. Εἶναι γερὰ καὶ δυνατὰ ἴσα μὲ παλούκια. Ἔτσι δὰ κόρη μου. Τοῦτο ἀπεφάσισα διὰ τὸν ἐμαυτόν μου. Διὰ τὸν ἀδελφόν σου ἐδιάλεξα μίαν κἄποιαν χήραν, περὶ τῆς

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

προξενήσῃ ταραχὴν εἰς τὸν ὄχλον. Ἔτυχον δὲ τότε ἐγκοτοῦντες οἱ Ἰανίτσαροι κατὰ τοῦ Σουλτάνου. Ἐπειδὴ δὲ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁ τότε πρίγκηψ τῆς Βλαχίας Ἀλέξανδρος Σοῦτσος, ὡς λέγουσι, μαθὼν τὸ μελέτημα, ἐμήνυσεν ἐκ Βουκουρεστίου τοὺς ἐπὶ ταῖς θύραις τοῦ Σουλτάνου, γίνεται βουλὴ καὶ σκέψις σπουδαιοτέρα περὶ τῶν διαφημιζομένων. Ἀπεφάσισαν λοιπὸν νὰ ἦναι προσεκτικοί, καὶ νὰ μανθάνωσιν ἔτι περιεργότερον καὶ παρὰ τοῦ Ἀσημάκη καὶ παρ' ἄλλων τὰ λεγόμενα, διπλασιάσαντες τοὺς φύλακας εἰς τὸν ναύσταθμον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἀσημάκης μηνύων τὴν ἐπιβουλὴν εἶπεν ὅτι μέλλει πρώτη νὰ ἐπαναστατήσῃ ἡ Πελοπόννησος, προσετάχθη ὁ Διερμηνεὺς μηδὲν ἐκ τούτων εἰδὼς νὰ μεταπαλέσῃ εἰς τὸ παλάτιον τοῦ Ἐπιτρόπου τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει παρόντας ἐφόρους τῶν Πελοποννησίων Θάνον καὶ Περούκαν καὶ Ἀναγνώστην ἵνα ἐρωτηθῶσί τι περὶ τοῦ Ἐπάρχου τῆς Πελοποννήσου. Ἐκεῖνοι δὲ ἐλθόντες καὶ ἰδόντες εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Διερμηνευτοῦ τουρκιστὶ γεγραμμένα τὰ ὀνόματα αὐτῶν (διότι τὰ ἔδωκεν εἰς πιττάκιον σημειωμένα ὁ Ῥεϊζ-ἐφένδης, Λειτουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν πραγμάτων κατὰ τὴν συμβουλὴν τοῦ Ἀσημάκη) ἐννόησαν ὅτι ὄχι διὰ καλὸν ἐφρόντισεν ἡ ὑψηλὴ Πόρτα νὰ ἐνθυμηθῇ αὐτοὺς ὀνομαστί. Ὀντες δὲ προμεμυημένοι καὶ περὶ τῆς ἤδη ἐγγιζούσης ἐπαναστάσεως καὶ φοβηθέντες προδοσίαν, ἀνεχώρησαν ἡσύχως ἀπὸ τὸ οἴκημα τοῦ Διερμηνέως, ἀφ' οὗ ἐκεῖνος εἰσῆλθεν εἰς τὸν Ῥεϊζ-ἐφένδην νὰ ἀναγγείλῃ τὴν ἄφιξιν αὐτῶν. Καὶ οὕτως οἱ μὲν Πελοποννήσιοι ἔγειναν ἄφαντοι· ὁ δὲ Διερμηνευτὴς ἐπιπληχθεὶς ἐσυγχωρήθη πάλιν διὰ τὴν εὔνοιαν τοῦ μέγιστα δυναμένου σουλτανικοῦ Συμβούλου Χαλέτη, τὸν ὁποῖον αὐτὸς ὁ Διερμηνεὺς ἔτι τὴν Διερμηνείαν τοῦ Στόλου διοικῶν εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἔτρεφεν ὡς ἴδιον γραμματέα εἰς τὰς τουρκικὰς ἐπιστολάς, καὶ προήγαγε κατὰ μικρόν, ἕως οὗ τὸν εἶδε νὰ γείνῃ ἀρχισύμβουλος καὶ ἡνίοχος τοῦ Σουλτάνου.

§. γ'. Περὶ δὲ τὴν **21** τοῦ Ἰανουαρίου ἔρχεται ἡμεροδρόμος εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀγγέλων τὸν θάνατον τοῦ Αὐθέντου τῆς Βλαχίας Ἀλεξάνδρου τοῦ Σούτσου, ἀποθανόντος τῇ **12** ἢ **14** τοῦ αὐτοῦ μηνός. Ἐκινήθησαν λοιπὸν οἱ εὐγενεῖς Βυζάντιοι κατὰ τὸ σύνηθες ζητοῦντες τὴν Αὐθεντίαν. Ἦσαν δὲ μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐπιδοξοι ὅτι θέλουσιν ἡγεμονεύσει αἱ τέσσαρες οἰκίαι, τὰς ὁποίας εἶχεν ἐκλέξει πρὸ δύω ἐτῶν ὁ Σουλτάνος ἀποκλείσας τὰς λοιπάς. Ἦσαν δὲ αὗται μία μὲν ἡ Μουρουζική, δευτέρα δὲ ἡ τοῦ Καλλιμάχη, τρίτη δὲ ἡ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΤΟΥ ΕΞ ΟΙΚΟΝΟΜΩΝ.

ΕΚΔΙΔΟΝΤΟΣ

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ Κ. ΤΟΥ ΕΞ ΟΙΚΟΝΟΜΩΝ

ΙΑΤΡΟΥ.

ΤΟΜΟΣ Α'.

ΑΘΗΝΗΣΙ,

ΤΥΠΟΙΣ ΤΩΝ ΤΕΚΝΩΝ ΑΝΔΡ. ΚΟΡΟΜΗΛΑ.

ΟΔΩ ΕΡΜΟΥ ΑΡΙΘ. 291.

ΑΩΟΔ'.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

'Αριστολογικὴ μετοχή. 75.
'Αριστοι ἀντωνυμίαι. 72. ἀόρ. χρόνοι. 83.
'Απαρέμφατον. 79. 86.
'Αποθετικὰ ῥήματα. 79.
'Αποκάμνω. 189.
'Αποκοπὴ, ἀποκόπτω. 172, 173.
'Αποσπόριον. 198.
'Αποστόλων ἐκκλησία ἐν Σμύρνῃ. 337.
'Απρόσωπα ῥήματα. 72. 82.
'Απτήμπεγις. 371.
'Αρὰ ἄρχοντος. 125. 182.
'Αράβων γλῶσσα. 12.
"Αρατος. 8.
'Αργίας καταδίκη. 186.
Αργυράμμος Δημήτριος. 431.
Αρδάνιον. 168.
'Αρείου πάγου βουλή. 116, 175, 176.
"Αρειος ὁ κακόδοξος, 6, 7.
Αρεοπαγίται. 119. 176.
'Αρεταῖος. 11.
"Αρθρον. 67—68.
'Αριθμητική. 64.
'Αριστάρχης Σταυράκ. ιζ.
'Αριστείδης ὁ ῥήτωρ. 319, 324. 2) ὁ ἐκ Τρικκάλων. 370.
'Αριστοτέλης. 34, 39, 40, 54, 126, 134, 162, 175, 350, 353.
'Αρίστων. 132. 2) ὁ Σμύρνης. 345.
'Αρμονία. 96.
Αρμόσυνοι. 180.
'Αρσενικῶν ὀνομάτων δι' ἄρθρου θηλυκοῦ προφορὰ παρὰ Θετταλοῖς. 264.
"Αρσιον δάσος. 141, 194.
'Αρτέμιδος λουτρά. 323. ἄγαλμα 338.
'Αρτώριος 'Ασκληπιάδης. 348.
'Αρχάγγελος 330.
'Αρχιερεύς. 329.
'Αρχιμίδης. 20.
'Αρχοντίαι. 117. 174.
"Αρων. 141, 151.
'Ασημάκης ὁ Πελοποννήσιος. 371.
'Ασιάρχης. 329.
'Ασκληπιάδης. 102. 160.
'Ασκληπιεῖον ἐν Σμύρνῃ 326.
'Ασσόριον. 201.
'Ασσυρίων γλῶσσα. 18.
'Ατιμίας νόμος. 120, 177.
'Ατλαντίδος ἱστορία. 133, 188.
'Αττικῆς γλώσσης μεταβολαί. 20, 22.
Αὐγουστῖνος ὁ ἱερός. 8.
Αὐθαδεύτσικα. 65.
Αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι. 71.
Αὐτὸς ἀντωνυμία σύνθετος. 69.
'Αφιλόσοφοι διδάσκαλοι. 12.
'Αφροδίτη ἔφορος τῆς Κύπρου. 185.
'Αχιλλεύς. 40.
'Αχμὲτ ὁ Β'. 335.

Βαδίζω. 13.
Βαθυκλῆς. 105, 163.
Βαλέττας. I. 335. ιζ. 2) Σπυρίδ. ιγ.
Βαλλῆς 'Ηλίας, Γεώργιος, Δημήτριος. 444, 445, 452.
Βάλτη. 112.
Βαρβάκης. 392.
Βαρόνιος. 40.
Βασίλειος ὁ Μέγας. 8, 9, 44. 2) 'Αλέξανδρ. ια.
Βασίλειος στοά. 165.
Βασιλεύς. 170.
Βαχατώρης. 340. Δημήτρ. 458, 460.
Βασιλική. 148, 197.
Βατάτσης. 322.
Βεζεστένιον ἐν Σμύρνῃ. 339.
Βεζιρχάνιον. 339.
Βενετοκλῆς Παναγ. 57.
Βενιαμὶν ὁ Λέσβιος. 377. 435, 472.
Βησσαρίων ὁ Τραπεζούντιος. 349.
Βίας. 105.
Βιβλία βλαβλερά. 37.
Βιβλιοθήκη τοῦ Μετοχίου τοῦ Παναγ.

σιν τῆς Σχολῆς, καὶ τοὺς διδασκάλους τῆς νέας Σχολῆς νὰ μεταβῶ-
σιν εἰς τὴν παλαιὰν εἰς παντελῆ ἄρσιν τοῦ σκανδάλου. Τοῦτο μόλις
ἔγεινε γνωστὸν εἰς ἀμύθητον χαρὰν τῶν ἁπάντων, καὶ εὐθὺς σκευω-
ρίαι τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως οὐ μόνον τὸν μετανοοῦντα γέροντα Βα-
χατώρην ἐμπόδισαν (διὰ τοῦ υἱοῦ του) νὰ παραδώσῃ, ὡς ὑπέσχετο
καὶ ἐπεθύμει, τὴν Σχολήν, ἀλλὰ καὶ τοὺς νῦν Ἐπιτρόπους αὐτῆς
ἀνθρώπους εὐκαταστάτους μὴ θέλοντας διόλου νὰ λάβωσι μετοχὴν εἰς
πρᾶγμα ὁμολογουμένως σκανδαλῶδες, διὰ λιπαρᾶς ἀμέσου τε καὶ
ἐμμέσου παρακινήσεως κατέπεισαν νὰ δεχθῶσι τὴν ἐπιτροπικήν,
τὸ ὁποῖον συνέβη τὸν Ἰούνιον τοῦ παρελθόντος ἔτους. Τοῦτο ἀφ' οὗ 1818
κατώρθωσεν ἡ ἱερὰ Μητρόπολις, ὥστε νὰ μὴ γείνῃ τῶν Σχολείων ἡ
ἕνωσις, εὐθὺς μὲν ἤρχισε διὰ τῶν ἀνθρώπων της νὰ κηρύττῃ παντα-
χόσε ὅτι εὐδοκιμεῖ ἡ παλαιὰ Σχολὴ πρὸς ἐλάττωσιν τῆς ὑπολήψεως
τῆς Φιλολογικῆς. Συγχρόνως δὲ ἐσπούδαζε νὰ ἐνεργῇ δημογεροντείαν
συνισταμένην ἐξ ἀνθρώπων οἰκείων της (ὁποῖος εἶναι μάλιστα Σάββας
Μουσουδάκης, ἄνθρωπος παντολμότατος, κόλαξ ἀχώριστος καὶ φίλος
καὶ σύμβουλος τῆς Μητροπόλεως)· διότι ἐγίνωσκεν ὅτι ὅλαι αἱ κατὰ
τῆς Σχολῆς μηχανουργίαι αὐτῆς, ἂν δὲν ὑπεστηρίζοντο διὰ τῆς δυ-
νάμεως τοῦ Κοινοῦ, δὲν ἦσαν ἱκαναὶ νὰ διασείσωσιν αὐτὴν ἐν ᾧ μά-
λιστα τοῦ διδασκάλου ἡ ὑπόληψις εἶχεν ὑπεραυξήσει καὶ διὰ τὴν
ἄλλην του παιδείαν, καὶ διὰ τὴν μεγάλην ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἄμβωνος
εὐγλωττίαν ἐφ' οἷς ὑπὸ πάντων καὶ τῶν ἀλλογενῶν αὐτῶν διὰ τιμῆς
ἀγόμενος ἐθαυμάζετο. Ἀφ' οὗ λοιπὸν διὰ τοῦ Σάββα καὶ ἄλλων τι-
νῶν μοχθηρῶν ἀνθρώπων διέβαλε τοὺς ἄρχοντας εἰς τὰς συντεχνίας
(ἐσνάφια), ὡς κατακρατοῦντας καὶ κατεξοδεύοντας τὸ Κοινόν, καὶ
συνέδεσε μὲ γράμματα συντεχνίας τινὰς τάχα νὰ ὑπερασπίζωνται
ἀλλήλας, κατώρθωσεν ὥστε ἐπὶ τῆς κατὰ τὸν παρελθόντα Μάρτιον
ἀρχαιρεσίας (γενομένης τότε πρῶτον ἔμπροθεν τῶν συντεχνιῶν) ἵνα
ἀποβληθῇ μὲν ὁ Νικόλαος Μαυρογορδάτος, νέος ἐκ τῶν πρωτίστων
καὶ ἀξιολογωτάτων, ψηφισθεὶς δημογέρων, ἀντεισαχθῇ δὲ ὁ διὰ
πολλοὺς λόγους ὑπὸ τῶν τιμίων ἀποδοκιμαζόμενος Χ: Ἀντώνιος. Εἰς
μάτην ἐπὶ ταύτης τῆς δημογεροντείας οἱ συνδημογέροντες Λουκᾶς
Ἀμπρᾶς καὶ Δημήτριος Χ: Στρατῆ ἠθέλησαν κατὰ τὴν συνήθειαν ἵνα
συστήσωσι τὴν ἐκ προκρίτων συγκειμένην Δωδεκάδα. Ὁ Σάββας, ἐρε-
θίσας μερικοὺς ἀπὸ τὰς συντεχνίας, ἐματαίωσεν αὐτήν, καὶ ἔκτοτε ἐκά-
θισεν αὐτὸς αὐτοχειροτόνητος καὶ σύμβουλος καὶ βοηθὸς καὶ προστά-

Εἰς μὲν τὸν Δῆμον ἔδωκα ἰσχὺν τὴν ἀρκετήν του·
Δὲν σμίκρυνα, δὲν ηὔξησα, φύλαξα τὴν τιμήν του.
Ὅσοι δὲ ἦσαν δυνατοὶ καὶ θαυμαστοὶ τὰ πλούτη,
Ἀσφάλειαν ἐφρόντισα νὰ ἔχωσι καὶ οὗτοι.
Μ' ἀσπίδα τοὺς καθώπλισα, 'ς τὸ μέσον των ἐμβῆκα,
Ὁ εἷς τὸν ἄλλον νὰ νικᾷ κἀνένα δὲν ἀφῆκα.

Ἐπειδὴ ὅμως ἐστοχάσθη ὅτι πρέπει νὰ ἐνισχύσῃ πλειότερον τὴν ἀδυναμίαν τοῦ λαοῦ, ἔδωκεν ἄδειαν εἰς ἕκαστον νὰ ζητῇ κρίσιν, καὶ νὰ προστατεύῃ τὸν ἄλλον, ὅταν ἀδικηθῇ. Ἂν ἤθελε πληγωθῇ τις, ἢ βλαφθῇ, ἢ ὁπωσοῦν ἀδικηθῇ, εἶχε τὴν ἐξουσίαν ὅστις ἠδύνατο καὶ ἤθελε, νὰ ἐνάγῃ τὸν ἀδικοῦντα εἰς τὸ κριτήριον, καὶ νὰ τὸν κατηγορῇ. Τοιουτοτρόπως ἠθέλησε φρονίμως ὁ νομοθέτης νὰ συνειθίσῃ τοὺς πολίτας νὰ συναισθάνωνται τὰς συμφορὰς τοῦ πλησίον των καὶ νὰ συμπονῶσιν ὡς ἑνὸς σώματος μέρη. Σύμφωνον μὲ τοῦτον τὸν νόμον ἀναφέρουσι καὶ ἄλλο τοῦ Σόλωνος ἀπόφθεγμα. Ἐρωτηθείς, ὡς λέγουσι, ποία πόλις κατοικεῖται εὐτυχῶς, Ἐκείνη, εἶπεν, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ ὅσοι δὲν ἀδικοῦνται κατατρέχουσι καὶ κολάζουσι τοὺς ἀδικοῦντας ὄχι ὀλιγώτερον παρ' ὅσον οἱ ἀδικούμενοι.

§. ιθ. Ὁ Σόλων ἐσύστησε καὶ τοῦ Ἀρείου πάγου τὴν βουλὴν ἐκ τῶν ἐτησίων ἀρχόντων τῶν Ἀθηνῶν· διὰ τοῦτο καὶ αὐτός, ὡς γενόμενος ἄρχων, ἦτο εἷς ἐκ τούτων τῶν κριτῶν· βλέπων ὅμως τὸν λαὸν ὅτι, ἀφ' οὗ ἐχαρίσθησαν τὰ χρέη, ἐφούσκονε καὶ αὐθαδίαζεν, ἐσύστησεν ἀκόμη καὶ ἄλλην βουλήν, διαλέξας ἀνὰ ἑκατὸν ἄνδρας ἐξ ἑκάστης τῶν τεσσάρων φυλῶν· τούτους διώρισε νὰ προβουλεύωνται καὶ νὰ μὴ ἀφίνωσι κἀμμίαν ὑπόθεσιν νὰ ἀναφέρηται εἰς τὴν σύναξιν τοῦ δήμου, πρὶν αὐτοὶ βουλευθῶσι πρότερον περὶ αὐτῆς. Τοὺς δὲ Ἀρεοπαγίτας, οἵτινες ὠνομάζοντο ἄνω βουλή, τοὺς ἐκάθισεν ἐφόρους ὅλων τῶν ὑποθέσεων καὶ φύλακας τῶν νόμων, νομίζων, ὅτι ἡ πόλις ἐπιστηριζομένη εἰς δύω βουλάς, ὡσὰν εἰς δύω ἀγκύρας, θέλει σαλεύεσθαι ὀλιγώτερον καὶ θέλει ζῆ ὁ δῆμος ἡσυχώτερα. Οὕτω λέγουσι συμφώνως οἱ πλειότεροι ἱστορικοί, ὅτι ὁ Σόλων ἐσύστησε τὴν βουλὴν τοῦ Ἀρείου πάγου, καθὼς προείπομεν. Καὶ τούτου μεγάλην ἀπόδειξιν ἔχουσι τὸ ὅτι ὁ Δράκων πούποτε δὲν ὠνόμασεν Ἀρεοπαγίτας εἰς τοὺς νόμους αὐτοῦ, ἀλλὰ πάντοτε ἀναφέρει τὰς περὶ φόνων κρίσεις εἰς τοὺς Ἐφέτας. Ὁ δέκατος τρίτος ὅμως πίναξ τῶν νόμων τοῦ Σόλωνος περιέχει τὸν ὄγδοον αὐτοῦ νόμον γεγραμμένον τοιουτοτρόπως, «Ἐκ τῶν ἀτίμων πολιτῶν, ὅσοι ἦσαν ἄτιμοι πρὶν γείνῃ ἄρχων ὁ Σό-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

συμπολίτας σου μὲ τὰ αὐτὰ μέσα, μὲ τὰ ὁποῖα ἐκεῖνος ἠπάτησε τοὺς ἐχθρούς του τραυματίσας τὸν ἑαυτόν του. Μετὰ τοῦτο τὸ μὲν πλῆθος ἦτο ἕτοιμον νὰ ὑπερμαχήσῃ ὑπὲρ τοῦ Πεισιστράτου, καὶ συνῆλθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὁ δῆμος. Τότε ἔγραψε ψήφισμα ὁ Ἀρίστων νὰ δοθῶσιν εἰς τὸν Πεισίστρατον πεντήκοντα σωματοφύλακες ἄνδρες ῥοπαλοφόροι· ὁ δὲ Σόλων σηκωθεὶς ἠναντιώθη, καὶ ὡμίλησε πολλὰ ὅμοια μὲ τοὺς ἐφεξῆς στίχους, τοὺς ὁποίους ἀφῆκε γραμμένους εἰς τὰ ποιήματά του·

Γλῶσσαν βλέπετε καὶ λόγους τοῦ πανούργου τοῦ ἀνδρός,
Χωρὶς νὰ παρατηρῆτε καὶ τί πράττει φανερῶς·
Ὁ καθεὶς σας ὡς ἀλώπηξ περπατεῖτ' ἀπατηλή,
Καὶ κοινῶς ἅπαντες εἶσθε χαῦνοι, ἄψυχοι, δειλοί.

Βλέπων δὲ τοὺς μὲν πένητας ὅτι ἐθορύβουν προθυμούμενοι νὰ χαρισθῶσιν εἰς τὸν Πεισίστρατον, τοὺς δὲ πλουσίους δειλιῶντας καὶ φεύγοντας, ἀνεχώρησε καὶ αὐτός, ἀφ' οὗ εἶπεν, ὅτι ἐκείνων μὲν εἶναι φρονιμώτερος, τούτων δ' ἀνδρειότερος· φρονιμώτερος μὲν παρὰ τοὺς πένητας, οἵτινες δὲν καταλαμβάνουσι τοῦ Πεισιστράτου τοὺς σκοπούς, ἀνδρειότερος δὲ παρὰ τοὺς πλουσίους, οἵτινες καταλαμβάνουσι μὲν αὐτούς, φοβοῦνται ὅμως νὰ ἐναντιωθῶσιν εἰς τὴν τυραννίαν. Ὁ δὲ δῆμος ἀφ' οὗ ἐκύρωσε τὸ ψήφισμα τοῦ Ἀρίστωνος, δὲν κατεδέχετο πλέον νὰ ζητῇ λεπτὸν λογαριασμὸν παρὰ τοῦ Πεισιστράτου περὶ τῶν σωματοφυλάκων, ἀλλὰ παρέβλεπε νὰ συνάγῃ φανερὰ καὶ νὰ τρέφῃ ὅσους ἤθελεν, ἕως οὗ ἐκυρίευσε τὴν ἀκρόπολιν. Ἀφ' οὗ ἔγεινε τοῦτο, καὶ συνεταράχθη ἡ πόλις, ὁ μὲν Μεγακλῆς ἔφυγεν εὐθὺς μετὰ τῶν ἄλλων Ἀλκμαιωνιδῶν. Ὁ δὲ Σόλων ἦτο πλέον πολλὰ γέρων, καὶ βοηθοὺς δὲν εἶχε· μ' ὅλον τοῦτο ἐκβῆκεν εἰς τὴν ἀγοράν, καὶ ὡμίλησε πρὸς τοὺς συμπολίτας του μέρος μὲν ὀνειδίζων τὴν ἀστοχασίαν καὶ ἀνανδρίαν των, μέρος δὲ παροξύνων ἔτι καὶ παρακαλῶν αὐτοὺς νὰ μὴ ἀφήσωσι τὴν ἐλευθερίαν των. Τότε εἶπε καὶ τὴν ἀξιομνημόνευτον ἐκείνην γνώμην, ὅτι πρότερον μὲν ἦτο εὐκολώτερον εἰς αὐτοὺς νὰ ἐμποδίσωσι τὴν τυραννίαν εἰς τὴν ἀρχήν της, τώρα δὲ εἶναι λαμπρότερον ἔργον καὶ μεγαλήτερον νὰ τὴν ἐκριζώσωσι καὶ νὰ τὴν ἀφανίσωσιν, ἀφ' οὗ μίαν φορὰν ἐρριζώθη καὶ ἐστερεώθη. Ἐπειδὴ δὲ οὐδεὶς ἤκουεν αὐτὸν διὰ τὸν φόβον τοῦ Πεισιστράτου, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ λαβὼν τὰ ὅπλα του ἀπέθεσεν ἔμπροσθεν τῆς θύρας εἰς τὸν στενωπόν, καὶ εἶπεν, Ἐγὼ μὲν, ὡς μοι ἦτο δυνατόν, ἐβοήθησα τὴν πατρίδα καὶ τοὺς νόμους. Καὶ εἰς τὸ ἑξῆς ἡσύχαζεν. Οἱ φίλοι ἐσυμ-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

νοί (α), νόμισμα εἰς τιμήν του, μήπως μὲ τοῦτο ἠδυνήθησαν νὰ ἀφαιρέσωσι τὰ εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Ποιητοῦ δικαιώματα τῆς Σμύρνης; Εἰς τὸ νόμισμα ἠδυνήθησαν νὰ μιμηθῶσι τοὺς Σμυρναίους, ἀλλὰ Μέλητα ἄλλον δὲν ἠδύναντο ποτὲ νὰ κάμωσι τὴν Χίον νὰ ἀναδώσῃ.

Οὔτε τὸ ῥηιζόμενον σχολεῖον τοῦ Ὁμήρου δὲν δέχεται ὁ περιηγητὴς Χάντλερος (β), ἀλλὰ διατείνεται, ὅτι ἐλεῖ ἦτο ναὸς τῆς Κυβέλης, ὡς ἀποδεικνύεται, λέγει, ἀπὸ τὰ πλησίον τοῦ θρόνου σωζόμενα ἐκτυπώματα τῶν λεόντων.

Ὅσον διὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Θεοκρίτου, εὔκολα δύναται νὰ ἐξηγηθῇ, ὅτι ὁ Θεόκριτος ὠνόμασε τὸν Ὅμηρον Χῖον ἀοιδόν, ἢ ὡς πολιτογραφηθέντα ἀπὸ τοὺς Χίους, ἢ ὡς διδάξαντα τὰ ποιήματά του εἰς τὴν Χίον.

§. κδ'. Ταῦτα ἔγραψα αὐτοσχέδιον καὶ σύντομον περὶ Σμύρνης διατριβήν, ἀναγκασθεὶς νὰ λύσω μικράν τινα διαφορὰν συμβᾶσαν μεταξύ

(α) Βλ. Rasch. Lexic. univers. r. numar. Tom. II. P. II. pag. 348. — (β) Chandler Voyage dans l' Asie mineure. T. 1. p. 449 καὶ 440. [Τούτῳ συγκαταφάσκει καὶ ὁ ἡμέτερος Κοραῆς καταδικάζων τοὺς πιστεύοντας ὅτι τὰ σωζόμενα τούτου τοῦ ναοῦ λείψανα ἀνήκουσιν εἰς τὴν Σχολὴν τοῦ Ὁμήρου (Βλ. Ἀτάκτ. Τόμ. Γ. σελ. 30). Καὶ ὅμως ὅδ' αὐτὸς ὁ σοφὸς φιλολόγος κατέταξε τὸν Ὅμηρον ἐν ᾗ συνέγραψε Βιογραφίᾳ Χίων ὀνομαστῶν πλαγίως πως ἀποκλίνων πρὸς τοὺς νομίζοντας τὸν Ποιητὴν Χῖον, (ἐν οἷς οὐκ ὀρθῶς προσέθηκε καὶ τὸν Θουκυδίδην. Ἀλλ' ὁ μέγας ἐκεῖνος καὶ φιλαλήθης ἱστορικὸς ἐξ ὧν γράφει καταφαίνεται ἀναντιῤῥήτως πιστεύων περὶ τοῦ Ὁμήρου μόνον ὅτι κατῴκησεν ἐν Χίῳ), καὶ ἀποσιωπῶν τὰς περὶ τῆς Σμύρνης (ὡς πατρίδος Ὁμήρου) μαρτυρίας τῶν συγγραφέων, αἵτινες προφανῶς ἀντιβαίνουσι πρὸς τὴν δόξαν αὐτοῦ. Ἀλλ' ὅμως ὑποπτευόμενος τὸ πρᾶγμα καὶ προλαμβάνων τὴν ἀντίῤῥησιν ἐπάγει· «Ἀλλ' ἐὰν ἡ Χίος δὲν ἐγέννησε τὸν Ὅμηρον, αὐτὴ ὅμως χωρὶς ἀμφιβολίαν ἐχρημάτισεν (;) ἡ θετή του πατρίς, ἐπειδὴ εἰς αὐτὴν εὗρηκε φιλοφρονεστέραν ὑποδοχήν, καὶ εἰς αὐτὴν παρὰ εἰς κάμμίαν ἄλλην ἐπρόκρινε νὰ διατρίψῃ τὸν βίον του!» Ἀλλὰ τοιαῦτα ἁμάρτυρα γράφων ὁ σοφὸς Κοραῆς φαίνεταί πως ἐπέκεινα πάσης πιθανότητος αὐτογνωμονῶν. Τούτοις δ' οὐκ ἀρκεσθεὶς ὁ κριτικὸς ἐπήγαγε καὶ τὰ ἑξῆς, λέγων· «Ἀλλ' ὅταν συλλογισθῇ ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ μυθώδη ὅλα, ἢ κἂν τὰ πλειότερα, συμφωνοῦν περὶ τῆς εἰς Χίον κατοικίας τοῦ Ὁμήρου, τί ἄλλο δύναται νὰ συμπεράνῃ, πλὴν ὅτι μόνοι (πόθεν μαθών;) οἱ Χιοι, κρίναντες τὴν ἀξίαν τοῦ Ποιητοῦ, τὸν υἱοθέτησαν καὶ τὸν ἔκαμαν πολίτην ἴδιον;» (Αὐτόθ. σελ. 241—243). Καὶ ὢδε πάλιν ὁ περίσοφος ἀνὴρ χιάζει ὑπερβολικώτερον! Ὁ δὲ μακαρίτης Χῖος ἰατρὸς Ἀλέξ. Βλαστὸς (Χιακῶν Τόμ. Α. σελ. 117) ὁμολογεῖ ὅτι ἡ τῶν θελόντων τὸν Ὅμηρον Σμυρναῖον γνώμη ἔχει «περισσοτέραν πιθανότητα». Σημ. Ἐκδ.].

βιβλίον τῶν Γραμματικῶν, τὴν τραγῳδίαν « Ὁ τελευταῖος Κωνσταντῖνος » καί τινα ἄλλα φιλολογικὰ καὶ ἐκκλησιαστικὰ πονήματα. Καὶ τῷ 1831 ἐν Πετρουπόλει ἀπετεφρώθη ὑπὸ θρυαλλίδος καταπεσούσης ἡ *Σύγκρισις τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων πρὸς τοὺς παλαιούς, καὶ τὰ τωρινὰ τῆς Εὐρώπης ἔθνη* (α), ἔνθα τῶν ἐν τῇ ἑσπερίᾳ Εὐρώπῃ σοφῶν καὶ περιηγητῶν τὰς κατὰ καιροὺς ἀδίκως κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἐκτοξευθείσας κατηγορίας καὶ συκοφαντίας ἀνεσκεύαζε. Καὶ ταῦτα περὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ βιβλίου (β).

§. γ. Ἐμπεριέχει δὲ ὁ παρὼν τόμος τινὰ τῶν ἐν τῇ Σμύρνῃ φιλοπονηθέντων, περὶ ὧν ἐφείσθω ἡμῖν πρῶτον μὲν συντόμως ἱστορικά τινα καὶ ἀναλυτικὰ προτάξαι. Μεταξὺ γὰρ τῶν καλῶν διατάξεων ὅσαι παρὰ τῶν τότε διδασκάλων εἰσηγμέναι ἀκριβῶς ἐτηροῦντο ἐν τῷ Φιλολογικῷ Γυμνασίῳ, μία ἦν καὶ ἡ κατὰ τὴν ἔναρξιν ἑκάστης σχολαστικῆς περιόδου ἐκφώνησις λόγου τοῦ προσήκοντος. Ταύτην δὲ τὴν διάταξιν ἀπὸ τῆς δευτέρας περιόδου τῆς συστάσεως τοῦ Γυμνασίου ἐξετέλει ὁ ἡμέτερος Πατήρ. Ἀλλ' ἐκ τῶν ἐκφωνηθέντων ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1811 μέχρι τοῦ Σεπτεμβρ. 1818 λόγων τρεῖς μόνον ἀπεσώθησαν, ὧν ὁ κατὰ τὸ 1811 ἐκφωνηθεὶς τύποις ἐξεδόθη ἐν τῷ Λογίῳ Ἑρμῇ, ὡς εἴρηται (σελ. 25), οἱ δὲ λοιποὶ δύω ἤδη κατὰ πρῶτον ἐκδίδονται κατὰ τὰ πρωτότυπα, ἅπερ εὕρομεν παρὰ τῷ εὐγνώμονι μαθητεῖ αὐτοῦ τῷ μακαρίτῃ Ἀλεξάνδρῳ Πεζάρῳ (γ) εὐτυ-

---

(α) Βλ. Κ. Οἰκονόμου. Περὶ τῆς γνησ. προφορᾶς τῆς Ἑλληνικ. γλώσ. σελ. 419.

(β) Ἐγκατέλιπε δὲ καὶ Λεξικὸν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἀτελές, ὅπερ συνέγραψε τῷ 1824—1825 ἐν Πετρουπόλει προχωρήσας μέχρι τῆς λέξεως Πηδαλιουχέω, καὶ ἐν χαρτιδίοις ἀτάκτως καταγεγραμμένην συλλογὴν λέξεων τῆς καθομιλουμένης γλώσσης, ἃς ἔμελλεν ἐν τῷ τέλει τοῦ Λεξικοῦ ὡς Γλωσσάριον ὑποσυνάψαι. Πολλὰς δὲ μετὰ ταῦτα ἐν τοῖς περιθωρίοις τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Θησαυροῦ τοῦ Σουϊκήρου καὶ τοῦ ὑπὸ Κούμα ἐκδεδομένου Λεξικοῦ σημασίας λέξεων καὶ λέξεις ἐλλειπούσας ἐν τοῖς ἐκδεδομένοις Λεξικοῖς καὶ παραδείγματα προσφυέστερα τῶν ἐν αὐτοῖς ὑπαρχόντων κατέγραψε. Ταῦτα δὲ πάντα, ἂν ὁ μίτος τοῦ βίου ἡμῶν μὴ διακοπῇ, κατατάξαντες ὡς εἰκὸς δημοσιεύσομεν συμπληροῦντες καὶ συνεχίζοντες τὸ Λεξικόν.

(γ) Ἐτελεύτησεν ὁ χρηστὸς Ἀλέξ. Πέζαρος ἐνταῦθα τῇ 6 Ἰουλίου 1867. Διέλαβε δὲ περὶ αὐτοῦ ἐπιτροχάδην ὁ ἐλλόγιμος καὶ φιλόκαλος καὶ χρηστὸς Ἀθανάσιος Δημητριάδης, υἱὸς τοῦ Δημητρίου Κωσταντίνου, μαθητοῦ τοῦ τῆς Σμύρνης Γυμνασίου (βλ. σελ. 472), ἐκδοὺς ἐν τῇ Πανδώρᾳ (Τόμ· ΙΣ'. σελ.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΠΑΡΑΛΕΙΦΘΕΙΣΑΙ.

Σελ. 58. στίχ. 21. «Γεώργ. Ἰωαννίδης Σμυρναῖος», πρόσθες τὴν ἑξῆς σημείωσιν. Ὁ Γ. Ἰωαννίδης (ὁ καὶ Φοιβαπόλλων) ἀπελθὼν ἐκ Σμύρνης μετέβη εἰς Γερμανίαν, ὅπου διατρίβων μετέφρασεν ἐκ τῆς Kleine encyclopaedische Bibliothek τὸ περὶ Ζωολογίας ἄρθρον (Βλ. Λόγιον Ἑρμῆν. ἔτ. 1819. σελ. 361—377). Μετέφρασε δὲ ἐκ τοῦ Λαμοΐου καὶ τὴν περὶ τῶν Διαφορῶν καὶ Σειρῶν διατριβήν, ἣν ἐδημοσίευσεν ἐν τῇ ἐν Παρισίοις τῷ 1819 ἐκδιδομένῃ Ἀθηνᾷ (σελ. 19. Πρβλ. καὶ Λόγιον Ἑρμῆν ἔτ. 1819. σελ. 389). Τῷ δὲ 1825 μετέφρασε τὴν Ἀστρονομικὴν Γεωγραφίαν τοῦ Βεζούτου (Bezout). Βλ. Δεκιγάλλα Σχεδίασμα κατόπτρου τῆς Ἑλλην. Φιλολογ. σελ. 41.

Σελ. 161. στίχ. 31. Πρόσθες τὴν ἑξῆς σημείωσιν. Σημειωτέον ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ἐτέλουν προσέτι ἀγῶνα τῆς Λαμπάδος εἴς τε τὴν ἑορτὴν τοῦ Πανός, οὗτινος ἱερὸν ἦν ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει (Ἡρόδ. ς. 105), καὶ ἐν Πειραιεῖ τῇ εἰκοστῇ τοῦ Θαργηλιῶνος μηνός, ὅτε ἑωρτάζοντο τὰ Θρακικὰ Βενδίδεια. Βένδις δὲ ἡ Ἄρτεμις, Θρακιστί (Ἡσύχ.). Οὗτος δὲ ὁ ἀγὼν εἰσήχθη ἐπὶ Πλάτωνος, ὅτε οἱ ἀγωνιζόμενοι ἔτρεχον ἔριπποι (Πλάτ. Πολιτ. Α. σελ. 141). Βλ. καὶ Meursij Graec. Fer. pag. 57, 58. Turnebi Advers. L. xiv. c. 11. pag. 260. Aureliop. 1604.

Σελ. 164. στίχ. 30. Πρόσθες τὴν ἐκπεσοῦσαν σημείωσιν μετὰ τὸ «302». Σημείωσαι ὅτι οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες οὐ μόνον ἀσθενοῦντες ἀλλὰ καὶ οἴκοι καθήμενοι ἐφόρουν πιλίδια, ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τῶν ἑξῆς λόγων τοῦ Πλουτάρχου. «Καὶ πυνθανόμενός τι παθὼν (ὁ Ἐπαμεινώνδας) ἐβάδιζε διὰ τῆς Πελοποννήσου μέσης, καὶ οὐ πιλίδιον ἔχων οἴκοι καθῆτο, δηλαδὴ περὶ τὴν τῆς γαστρὸς ἐπιμέλειαν ὅλος καθεστὼς» (πρὸς Κολώτ. §. λγ. σελ. 604. Wyt.).

Σελ. 188. στίχ. 2. μετὰ τὸ «κα, 22)» (πρόσθες) καὶ «ῥύμη βασιλικὴ (ἐν παπύρῳ τῆς Αἰγύπτου τῷ 104 π. Χ., ὃν ἐδημοσίευσε ῥωσσιστὶ καὶ ἑλληνιστὶ ὁ σοφὸς Ἀλέξ. Ὀλένιν τῷ 1822 ἐν Πετρουπόλει, σελ. 26).

Σελ. 264. στίχ. 35. Ζύγκερον. (πρόσθες) πρβλ. καὶ τὸ τοῦ ἡμετέρου Πατρὸς Περὶ τῆς γνησ. προφορᾶς τῆς Ἑλλην. γλώσ. βιβλίον σελ. 270.

Σελ. 323. στίχ. 4. «ἐβαρβαρώθησαν κατὰ τὰ ὀνόματα». Πρόσθες

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ἤδύ, ὡς παραγγέλλει ὁ ἐξ Ἁλικαρνασσοῦ κριτικός (α). Διὸ πεποίθαμεν ὅτι οἱ τῆς Ἑλλάδος χρηστοὶ νεανίαι διεξερχόμενοι τὰ πονήματα τῶν πρώην διδασκάλων καὶ παραλαμβάνοντες ἐξ αὐτῶν πᾶν ὅ,τι συμβάλλει πρὸς ἰδίαν διακόσμησιν εὐγνωμόνως ἀποδέξονται καὶ τὴν ἡμετέραν προθυμίαν, συγκαταβατικώτερον ἀποβλέποντες πρὸς τὰς περὶ τὴν ἐκτύπωσιν ἐλλείψεις, φυσικὸν οὖσας παρακολούθημα τῆς τῶν ὀφθαλμῶν ἀδυναμίας, ὑφ' ἧς ἀπὸ διετίας ἤδη κατατρυχόμεθα.

§. 6. Ἐπεγράψαμεν δὲ τὸ τεῦχος Σωζόμενα, διότι ὡς καὶ ἀλλαχοῦ εἴπομεν (β), πολλὰ ἐξ ὧν ὁ συγγραφεὺς ἀπὸ τῆς νεαρᾶς αὐτοῦ ἡλικίας μέχρι τῆς ἀποβιώσεως ἀκαμάτως ἐξεπόνησεν ἀπώλοντο. Οὕτως ἡ κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1818 γενομένη ἐν Σμύρνῃ πυρκαϊὰ κατέκαυσε τὴν ἐν Τσαριτσάνῃ εἰς ἡρωϊκοὺς στίχους ἐκπονηθεῖσαν μετάφρασιν τοῦ Φενελωνείου Τηλεμάχου, τὴν μετάφρασιν τοῦ πολυτόμου Λεξικοῦ τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν (γ), τὴν εἰς στίχους πολιτικοὺς παράφρασιν τῶν τοῦ Εὐριπίδου τραγῳδιῶν, μέρος τῆς ἐκ τοῦ Γαλατικοῦ ἑρμηνείας τῆς τοῦ Δουπουῆ *Ἠθογραφίας, ἤτοι γουθεσιῶν πατρὸς πρὸς υἱόν, πῶς νὰ πολιτεύηται εἰς τὸν κόσμον* (δ), Γενικὴν ἱστορίαν ἐξ ἀρχαίων καὶ νεωτέρων συγγραφέων ἀπηνθισμένην, ἐν ᾗ ἀπερράπιζεν, ὡς μοι ἔλεγεν ὁ ἀοίδιμος, τὸ κατὰ τῆς θρησκείας θράσος τοῦ Βολταίρου καὶ τὰ ψεύδη, ὅσα οὗτος ἐγκατέμιξεν ἐν τῷ *περὶ τῶν ἠθῶν καὶ τοῦ πνεύματος τῶν ἐθνῶν Δοκιμίῳ*· ἔτι δὲ καὶ τοὺς ἐν ἑκάστῃ ἐνάρξει τῶν τοῦ Φιλολογικοῦ Γυμνασίου μαθημάτων καὶ ἐν ἄλλαις περιστάσεσιν ἐκφωνηθέντας λόγους, καὶ συλλογὴν ἐπιγραμμάτων τινῶν καὶ ποιημάτων κτλ. Κατὰ δὲ τὸ 1821 ἐν Κωνσταντινουπόλει μόλις διαφυγὼν τὸ λυσσῶν τοῦ αἱμοβόρου θηρίου στόμα, ἀπώλεσε τὸ Δ′.

(α) Δ. Ἁλικαρνασ. π. συνθέσ. ὀνομάτ.

(β) Βλ. Κ. Οἰκονόμου Τὰ σωζόμ. ἐκκλησ. συγγράμ. Τ. Α′. σελ. ς′.

(γ) Ἀπὸ τοῦ 1810 ἤρξατο τῆς μεταφράσεως τοῦ Λεξικοῦ τούτου. Οἱ δὲ συνεχεῖς κόποι περὶ τὴν μετάφρασιν τοῦ Λεξικοῦ καὶ τὴν σύνταξιν διδακτικῶν βιβλίων καὶ τὴν διδασκαλίαν τοσοῦτον ἐξησθένησαν τὸν ἀείμνηστον, ὥστε τῷ 1812 περιέπεσεν εἰς τυφώδη πυρετόν, ἐξ οὗ μόλις διασωθεὶς μετέβη εἰς Χίον χάριν εὐκρασιστέρου περιέχοντος πρὸς ἀνάῤῥωσιν τοῦ σώματος.

(δ) Ταύτης τῆς Ἠθογραφίας ἐν Θεσσαλονίκῃ τῷ 1808 ἐκπονηθείσης, ἀπεσώθησαν τετράδιά τινα περιέχοντα τὰ πρῶτα κεφάλαια. Εἰς δὲ τὸ τέλος ἑκάστου κεφαλαίου ἦσαν καὶ σχόλια τοῦ μεταφραστοῦ συμπληρωτικὰ τῶν λόγων τοῦ συγγραφέως προστεθειμένα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ.

Ζωήτσα.

(μόνη κεντῶσα, μὲ ἓν βιβλίον εἰς τὸ πλάγι).

Τί καλὸν πρᾶγμα εἶναι ἡ ἐργασία! Ἐργασία καὶ ἀνάγνωσις εἶναι τὰ δύω καταφύγια τῆς τεταραγμένης ψυχῆς μου. Αἰωνία ἡ μνήμη τῆς μακαριτίσσης μητρός μου, ἥτις μ' ἐχάρισε ταῦτα τὰ δύω ἄσυλα τῶν δυστυχῶν! Πόσον εἶμαι ἐλεεινή, διότι ἔχασα τοιαύτην μητέρα! Ὁ πατήρ μου φαίνεται, ὅτι ἀγαπᾷ τὰ τέκνα του· ἀλλ' ὅμως—Ἄ! διὰ τί νὰ μὴ δύναμαι νὰ φυλάξω τὸ πρὸς τὸν πατέρα μου σέβας ἀμόλυντον ἀπὸ κακοὺς λογισμούς!—πολλὰ ὀλίγον φροντίζει διὰ ἡμᾶς. Ὁ ἀδελφός μου δὲν ἔχει κακὴν καρδίαν, καὶ ὁ νοῦς του εἶναι δεξιός. Μ' ὅλον ὅτι δὲν ἴδε τὸ σχολεῖον, εἰς ὀλίγον καιρὸν ἔμαθε νὰ λαλῇ, καὶ νὰ γράφῃ διωρθωμένα. Πλὴν ἡ μεγάλη φιλαργυρία τοῦ πατρὸς τὸν ἀναγκάζει νὰ διαφθαρῇ· καὶ φοβοῦμαι μήπως αὐτὸς τὸν διδάξῃ νὰ σκορπίζῃ ἀσώτως τοὺς θησαυρούς του. Ὅσον διὰ τὴν ἰδικήν μου τύχην, δὲν ἐξεύρω ποῦ θέλω καταντήσει. Ἡ ἡλικία μου εἶναι προχωρημένη. Ὁ πατήρ μου εἶναι γέρων. Ἀπ' ἄλλου μέρους λυπεῖται τὴν προῖκα. Δὲν ἐξεύρω ἂν ἔκαμα καλὰ νὰ ἐκλέξω μόνη μου τὸν Δημητράκην. Ὁ νέος εἶναι ἐνάρετος, καί, καθὼς λέγει, εὐγενής. Ἡ ψυχή μου συνέλαβε κλίσιν πρὸς αὐτὸν μάλιστα διὰ τὴν πρὸς ἐμέ του εὐεργεσίαν. Πλήν, χωρὶς τὴν ἄδειαν τοῦ πατρός μου εἶναι ἀδύνατον νὰ τελειώσω τὴν συζυγίαν. Κάλλιον νυμφεύομαι τὸν θάνατον παρὰ ἄνδρα χωρὶς πατρικὴν εὐλογίαν. Ἀλλ' ἔστω. Πιθανὸν νὰ συγκατανεύσῃ ὁ πατήρ μου, ὅταν ἀκούσῃ ὅτι εἶναι ἀνέξοδος ὁ γάμος. Τί μέλλουν νὰ εἰποῦν οἱ ἄνθρωποι δι' ἐμέ; Οἱ συμπολῖταί μου Σμυρναῖοι φυσικὰ ἀγαποῦν νὰ καταλαλοῦν. Ἂν λάβουν καὶ ὀλίγην αἰτίαν, τότε γίνονται ἀχράτητοι. Ὅταν ἀκούσωσιν, ὅτι ὑπανδρεύθην νέον ξένον—μὲ ἦθος ἀστεῖον καὶ παιγνιῶδες—ὅστις κατοικεῖ εἰς τὸν οἰκόν μας.—Ἄχ! φοβοῦμαι, μήπως ἡ φιδογλωσσοῦ φήμη χύσῃ ὅλον τὸ φαρμάκι της εἰς τὴν ὑπόληψίν μου. Καλότυχος εἰς τοῦτον τὸν κόσμον, ὅστις δὲν ἔχει

κῶς ἐξ. Εἶναι δὲ ποιητικώτερον ἡ ἀναστροφὴ τῶν προθέσεων, αἵτινες ἀναστρεφόμεναι ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον. Δὲν ἀναστρέφονται δὲ μόναι ἡ ἀντί, καὶ ἀμφί, καὶ ἡ ἀνά, καὶ ἡ διά.

Κεφ. Δ'. Μετάληψις.

§. ά. Ἡ Μετάληψις γίνεται πρῶτον·

Α'.) Εἰς ὀνόματα 1) τὰ ἀφῃρημένα ἀντὶ τῶν συγκεκριμμένων· οἷον, Ἡ Ἑλλὰς ἐσιδηροφόρει. 2) Τὰ οὐδέτερα ἐπίθετα ἀντὶ τῶν ἀφῃρημένων οὐσιαστικῶν· οἷον, τὸ σοφόν, τὸ χαῖρον, τὸ λυπούμενον ἀντὶ ἡ σοφία, ἡ χαρά. 3) Οὐσιαστικὰ ἀντ' ἐπιθέτων· οἷον· ἡ Ἑλλὰς φωνή, ἀντὶ ἡ Ἑλληνική. 4) Ἐπίθετα ἀντὶ ἐπιθέτων· οἷον, *εἷος* ἀντὶ τοῦ δυνατός, *τὶς* ἀντὶ τοῦ μέγας. Οὕτω γίνεται μετάλληψις καὶ τοῦ ἄρθρου, *τοῦ*, *τῷ*, ἀντὶ τοῦ τινός, τινί· καὶ τῆς γενικῆς πληθυντικῆς τῶν ἑνικῶν μετοχῶν, ἀντὶ προστακτικῶν προσώπου τρίτου πληθυντικῶν· οἷον, τυπτόντων ἀντὶ τυπτέτωσαν· καὶ εἰς τὰς ἀντωνυμίας· οἷον τὸ αὐτὸς ἀντὶ ἐγὼ καὶ σὺ, καὶ τὸ ὦ *οὗτος* ἀντὶ σύ. 5) Εἰς προθέσεις, αἵτινες μεταλαμβάνονται ἐνίοτε ἀντὶ ῥημάτων· οἷον, Ἡ *ἐν* γενομένη *ἔαρι*, λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ ἔνεστι, καὶ ἡ *πάρα* καὶ *ἔπι* ἀντὶ τοῦ πάρεστι καὶ ἔπεστι. Ἄλλοτε δὲ πολλάκις μεταλαμβάνονται πολλαχῶς ἄλλαι ἀντ' ἄλλων· οὕτω καὶ ἐπιῤῥήματα ἀντὶ ἄλλων ἐπιῤῥημάτων, καὶ σύνδεσμοι, ὡσαύτως.

Β'.) Εἰς ῥήματα 1) Τὸ ἀπαρέμφατον ἐνάρθρως ἀντὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ. 2) Τὸ προστακτικὸν ἀντὶ εὐκτικῆς καὶ τἀνάπαλιν. 3) Εἰς τὰς διαθέσεις οὐδετέρου ἀντὶ ἐνεργητικοῦ· οἷον, Ἡμέρα λάμπουσα σέλας· καὶ ἀντὶ παθητικοῦ· οἷον, ὧν ἐν ἀξιώματι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων· καὶ ἐνεργητικοῦ ἀντὶ παθητικοῦ· οἷον, Ὁ θανὼν κεύθει κατὰ γῆν· καὶ ἐνεργητικοῦ ἀντὶ μέσου· οἷον, Παῦε τοῦ λόγου· καὶ μέσου ἀντὶ ἐνεργητικοῦ· οἷον, Ἰδέσθαι φῶς. 4) Χρόνου· οἷον, ἐνεστῶτος ἀντὶ βεβαίου μέλλοντος· οἷον, *Ἄγω Βρισηΐδα* ἀντὶ *ἄξω*. Γίνεται δὲ κοινῶς καὶ ἀριθμοῦ μετάληψις· οἷον, *ἔστιν οἳς* ἀντὶ *εἰσίν*· καὶ εἰς τὰ ὀνόματα ὁμοίως καθ' ὅλα τὰ παρεπόμενα.

Κεφ. Ε'. Ἀνάλυσις.

§. ά. Τὰ παράγωγα ἀναλύονται εἰς τὰ ἐξ ὧν παράγονται.

Α'.) Ὀνόματα, οἷον 1) τὰ πατρωνυμικά, Νεστορίδης (υἱὸς Νέστορος) καὶ τὰ κτητικὰ εἰς τὴν γενικὴν τοῦ κτήτορος. Ναῦς Νεστορείη,

ὑποκειμένου· οἷον, τὰ καλά, πᾶν ὅτι εἶναι καλόν. Οἱ δὲ Ἀττικοὶ καταχρηστικώτερον ἐκφράζουσι πληθυντικῶς καὶ τὰ ἑνικὰ ἐπίθετα, καὶ μᾶλιστα τὰ εἰς τέος· οἷον, ἀδύνατα φυγεῖν· πολεμητέα, διακριτέα. Ἐκλαμβάνονται δὲ τὰ οὐδέτερα ἐπίθετα καὶ ἀντὶ ἐπιῤῥημάτων, εἰς ἑνικὴν καὶ πληθυντικὴν αἰτιατικήν· οἷον, ταχύ, πολύ, πλέον, πλεῖστα, τάχιστα, κτλ. Ἐντεῦθεν προῆλθεν εἰς τὴν λαλουμένην ἡμῶν γλῶσσαν νὰ προφέρῃ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ ἐπιῤῥήματα κατ' οὐδέτερον σχηματισμόν· οἷον, καλά, γρήγορα, γοργὰ γράφεις.

Σημ. Γ'. Περὶ τῆς συντάξεως τοῦ ὀνόματος πρὸς τὸ ῥῆμα βλέπε εἰς τὸ Ῥῆμα.

Κεφ. Β'. Ἄρθρον.

§. α'. Τὸ Ἄρθρον προτίθεται τῶν ὀνομάτων. 1) εἰς γένους διάκρισιν, ὡς προείρηται. 2) Εἰς δήλωσιν ἐγνωσμένου ἢ ἐξαιρέτου πράγματος ἢ προσώπου· οἷον, ὁ Γεωγράφος, τὸ βιβλίον. 3) Ἀντὶ τοῦ *πᾶς*, καθόλου προσδιορισμοῦ· οἷον, ὁ ἄνθρωπός ἐστι ζῶον. 4) Ἀντὶ τοῦ *τίς*, μερικοῦ προσδιορισμοῦ· οἷον, ἡ ἡδονὴ ἀγαθόν. 5) Ἀντὶ τῆς δεικτικῆς οὗτος, καὶ ἀντὶ μεριστικῆς ἀντωνυμίας, ἢ τινὲς μέν, τινὲς δέ· προηγουμένου τοῦ ὅλου ἢ κατὰ γενικήν, ἢ κατ' ὀνομαστικήν· οἷον, τῶν στρατιωτῶν οἱ μὲν ἐκύβευον, οἱ δὲ ἐγυμνάζοντο. Καί, οἱ Κορύβαντες δέ, ὁ μὲν αὐτῶν τέμνεται ξίφει, ὁ δὲ αὐλεῖ τῷ κέρατι. Οὕτω καὶ τό, ὁ δὲ εἶπε, καί, τὸν εἰπεῖν.

Σημ. Α'. Τὸ ἄρθρον προτίθεται καὶ πρὸ τῶν μετοχῶν· οἷον, οἱ ὄντες, τὰ γιγνόμενα. Καὶ πρὸ τῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν. οἷον, ὁ ἐμός. Καὶ πρὸ τῶν ἀορίστων ἕτερος καὶ ἄλλος. Καὶ πρὸ τῶν ἀναφορικῶν ὁ τοσοῦτος καὶ τοιόσδε. Καὶ πρὸ τῶν ἐρωτηματικῶν τίς, καὶ ποῖος, ἐπὶ ἀντερωτήσεως· οἷον, ὁ τίς; τὰ ποῖα λέγεις; Καὶ πρὸ τῶν ὀνοματικῶν λεγομένων ἀπαρεμφάτων· οἷον, τὸ λέγειν, τὸ γράφειν. Ἔτι δὲ καὶ πρὸ τῶν προθέσεων· οἷον, οἱ περὶ τὸν Πεισίστρατον. Συνάπτεται δὲ κυρίως πρὸς μόνα τὰ οὐσιαστικὰ καὶ τὰ ὀνοματικὰ ἀπαρέμφατα καὶ τὰς μετοχάς. Πρὸ δὲ τῶν ἐπιθέτων καὶ τῶν ἀντωνυμιῶν ἔχει ἔλλειψιν τῆς ὑπαρκτικῆς μετοχῆς· οἷον, ὁ Σωκράτης ὁ (ὢν) φιλόσοφος. Ὁ (ὢν) ἐμός. Ὡσαύτως καὶ ὅταν συνάπτηται μετὰ μορίων παρεμπιπτόντων μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ὀνόματος ἢ παρόντος ἢ νοουμένου· οἷον, οἱ (ὄντες) περὶ ἡμᾶς. Συναπτόμενον δὲ μετὰ τοῦ αὐτὸς ἔχει τόπον δεικτικῆς ἀντωνυμίας· οἷον, ὁ (οὗτος) αὐτός. Βλέπε τὴν Ϛ'. καθόλου σημείωσιν.

Σημ. Β'. Ὅταν συνάπτωνται οὐσιαστικὰ πρὸς ἐπίθετα, τότε τὸ ἄρθρον

Ὅτι δὲ τοῦτο παράγεται παρὰ τὸ κεκλεῖσθαι φανερόν· ὅθεν καὶ πύλαι δικλεῖδες παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλιάδ. Μ. 455). Ὠνόμαζον προσέτι τὰ πτερὰ τῆς θύρας καὶ Πτυχὰς καὶ Σανίδας (Πολυδ. Ι. 4). Ὅθεν ὁ Σουΐδας ἐξηγεῖ τὸ Κλεισιὰς «δίπτυχος θύρα». Ὁ δὲ Πολυδεύκης (ἔνθ'.ἀνωτ.) ὀνομάζει καὶ «Θύρας συνδρομάδας», διὰ τὴν ἐν τῷ κλείεσθαι συνδρομὴν τῶν πτερῶν. Ταῦτα δέ, τέλος, καὶ ὁ Ὅμηρος ὠνόμασε Σανίδας· οἷον

Κληῖσταὶ δ' ἔπεσαν σανίδες πυκινῶς ἀραρυῖαι,
Δικλίδες. (Ὀδυσ. Β. 344), καὶ
Ὀρσοθύρη δέ τις ἔσκεν . . . . . .
. . . . σανίδες δ' ἔχον εὖ ἀραρυῖαι (Ὀδυσ. Χ. 126).

Στίχ. 14. βιβλία τῶν Σιβυλλῶν). Τρία ἦσαν ταῦτα προσφερθέντα εἰς τὸν τύραννον Ταρκύνιον ὑπό τινος ἀγνώστου γυναικός, ὡς ἱστορεῖ διὰ μακρῶν ὁ Ἁλικαρν. Διονύσιος (Ἀρχ. Δ. 259—260). Περιεῖχον δὲ χρησμοὺς τῶν Σιβυλλῶν, τοὺς ὁποίους ἐνόμιζον οἱ Ῥωμαῖοι μόνην σωτηρίαν εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις τῆς πόλεως· διὰ τοῦτο ἐφύλαττον τὰ βιβλία ἄνδρες δέκα ἐπιφανέστατοι εἰς λάρνακα λιθίνην ἐν τῷ ναῷ τοῦ Καπιτωλίου Διός· ἀλλ' ἐκάησαν καὶ ταῦτα εἰς τοῦ πρώτου ναοῦ τὴν πυρπόλησιν.

Στίχ. 19. Ἄππιος Κλαῦσος). Τῖτον Κλαύδιον τοῦτον ὀνομάζει ὁ Ἁλικαρν. Διονύσιος (Ἀρχ. Ε. σελ. 308) καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς Ἄππιον Κλαύδιον (Ε. σελ. 330). Ἄττιον δὲ Κλαῦσον (Attius Clausus) ὁ Λίβιος (Β. 16), ὅστις προσθέτει, ὅτι μετὰ ταῦτα ὠνομάσθη Κλαύδιος, ὅθεν καὶ τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ Κλαυδίων ἡ οἰκία, τὴν ὁποίαν παρακατιὼν ἀναφέρει ὁ Πλούταρχος. Τινὲς δὲ γράφουσι τὸ πρότερον τοῦ ἀνδρὸς ὄνομα Ἄτταν Κλαῦσον ἀπὸ τοῦ Ἄττειν παράγοντες τὸ ὄνομα. Περὶ τῶν διαφόρων τούτων γραφῶν βλέπε Σιγώνιον εἰς Λίβ. Βιβλ. Β. καὶ Κασωβῶνα εἰς Συετώνιον Τιβερ. § α.

Σελ. 156. στίχ. 2. μὲ δημοσίαν δαπάνην). Τοῦτο ἐψήφισεν ὁ δῆμος ὄχι πρὸς ἁπλῆν τιμὴν τοῦ Ποπλικόλα, ἀλλὰ καὶ διότι ὁ Ποπλικόλας ἀπέθανε πτωχός. Ὁ Ποπλικόλας ὁ διώξας τοὺς τυράννους, ὁ διαμοιράσας τὰ πλούτη αὐτῶν εἰς τὸν δῆμον, ὁ τετράκις ὑπατεύσας, καὶ δὶς θριαμβεύσας ἀπὸ δύω δυνατωτάτων ἐθνῶν τῶν Τυρρηνῶν καὶ Σαβίνων, ὁ τόσας εὐλόγους ἀφορμὰς λαβὼν πλουτισμοῦ, δὲν ἀφῆκεν ἔξοδα τῆς θανῆς του! Ἰδοὺ ὁ μέγιστος ἔπαινος τῆς ἡρωϊκῆς ἀρετῆς τοῦ ἀνδρός, τὸν ὁποῖον διὰ τοῦτο μάλιστα καὶ ὁ Λίβιος καὶ ὁ Ἁλικαρνασσεὺς Διονύσιος (Ε. σελ. 314) ἐγκωμίασαν.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τόνα τῆς Δήμητρος, καὶ ἀπὸ τοῦ ἑτέρου τὴν εἰκόνα τῆς Ἀμαζόνος, τὴν ὁποίαν ἐτίμων οἱ Σμυρναῖοι ὡς ἐπώνυμον τῆς πόλεως αὐτῶν (α). Ἀπὸ ταύτην τὴν ἐπιγραφὴν συμπεραίνεται εὐκόλως, ὅτι οἱ Σμυρναῖοι ἐτιμῶντο ὡς πρῶτοι τῆς Ἀσίας, τὸ ὁποῖον μαρτυρεῖ καὶ ὁ Ῥωμαῖος Τάκιτος (β).

§. ή. Διὰ ταύτην τὴν δόξαν των ἠμιλλῶντο αἱ ἐνδοξότεραι πόλεις τῆς Ἀσίας νὰ διατηρῶσιν ὁμόνοιαν μὲ τὴν Σμύρναν. Εἰς ἓν νόμισμα τῆς πόλεως ταύτης φαίνεται ἐπιγραφὴ ΕΦΕΣΙΩΝ. ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ. ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ. ΟΜΟΝΟΙΑ. εἰς ἄλλο πάλιν ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ. ΙΕΡΑΠΟΛ. ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ. ΟΜΟΝΟΙΑ. καὶ εἰς ἕτερον ΟΜΟΝΟΙΑ. ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ. ΧΙΩΝ. ΕΦΕΣΙΩΝ (γ). Εἰς μάτην ἐφιλοτιμήθη ἡ Ἔφεσος νὰ λάβῃ τὰ πρωτεῖα τῆς Ἀσίας μὲ ὅλην τὴν δόξαν της. Ἐτύπωσαν καὶ οἱ Ἐφέσιοι νόμισμα μὲ ἐπιγραφὴν ΕΦΕΣΙΩΝ. ΠΡΩΤΩΝ. ΑΣΙΑΣ (δ). Ἀλλ' εὐθὺς οἱ φιλότιμοι Σμυρναῖοι τοὺς ἀντέστησαν μὲ ἄλλο νόμισμα ἐπιγραφόμενον· ΣΜΥΡΝΑ. ΠΡΩΤΗ. ΑΣΙΑΣ. ΚΑΛΛΕΙ. ΚΑΙ. ΜΕΓΕΘΕΙ (ε).

§. θ'. Ἀλλ' ἡ περὶ ἑαυτῶν μαρτυρία τῶν Σμυρναίων δὲν ἤθελεν ἴσως εἶσθαι τόσον ἀξιόπιστος, ἂν δὲν ἐφιλοτιμοῦντο καὶ οἱ Καίσαρες τῆς Ῥώμης νὰ βεβαιώσωσι τὰ πρωτεῖά των. Ὁ Τιβέριος ἐχειροτόνησε τὴν Σμύρναν μόνην ἀφ' ὅλας τὰς ἄλλας πόλεις τῆς Ἀσίας *Νεωκόρον* (ζ)· ἦτο δὲ αὕτη λαμπροτάτη τιμή, τὴν ὁποίαν ἐχάριζαν οἱ Αὐτοκράτορες τῆς Ῥώμης εἰς τὰς πόλεις ἐκείνας, ὅπου κατένευαν νὰ κτισθῶσι ναοὶ εἰς ἀποθέωσιν τοῦ ὀνόματος αὐτῶν (η). Τοιοῦτο ἀξίω-

---

(α) Mémoires de littérat. Tom. XVII. 1—4. Eckhel D. N. T. 2. p. 544, 556.—(β) Histor. Libr. IV. 56.—(γ) Spon Voyag. T. 3. p. 173—176. [Οἱ Σμυρναῖοι διετήρουν ὁμόνοιαν καὶ μετὰ τῶν ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ, ΝΙΚΟΜΗΔΕΩΝ, ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ, ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ, ΑΘΗΝΑΙΩΝ, ὡς μαρτυροῦσι τὰ σωζόμενα νομίσματα. Βλ. Spon l. c. pag. 175. 181. καὶ Eckhel T. 2. p. 561, 562. Σημ. Ἐκδ.].—(δ) Βλ. Eckhel D. Num. T. 2. p. 517. [Οἱ Ἐφέσιοι ὑπὸ κενοδοξίας κινούμενοι ἐτύπωσαν καὶ ἄλλο νόμισμα φέρον τὴν ἑξῆς ἐπιγραφήν. ΕΦΕΣΙΩΝ· ΜΟΝΩΝ. ΠΡΩΤΩΝ. ΑΣΙΑΣ. (Eckhel αὐτ. σελ. 521). Σημ. Ἐκδ.].—(ε) Βλ. Eckhel D. N. T. 2. p. 556. Περὶ κάλλους καὶ μεγέθους τῆς Σμύρνης βλέπε πολλὰς μαρτυρίας συνηθροισμένας ἀπὸ τὸν Σπαγχέμιον. (Spanhem. De usu et praest. numism. antiq. Tom. I. pag. 650).—(ζ) Tacit. Ann. IV. 55. 56. [Καὶ ἐν ἐπιγραφαῖς ἁπαντᾶται ἡ τιμητικὴ αὕτη ἐπωνυμία οἷον, «ἡ νεωκόρος Σμυρναίων πόλις» Βλέπ. Βοιχχίου Ἑλληνικ. ἐπιγρ. Τόμ. Β. σελ. 711. Σημ. Ἐκδ.].—(η) M. Vaillant sur les Néocores Dissertat. 1.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

καὶ θεόδμητον οἰκίαν ὑπάρχουσι σκεύη πολλὰ ὄχι μόνον χάλκινα καὶ ὀστράκινα, ὁποῖος εἶμ' ἐγώ, ἀλλὰ καὶ ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ. Ἓν ἐκ τῶν τοιούτων προβάλλετε. Ἐμὲ δέ, προδεξάμενοι εὐμενῶς εἴ τι τοῦ θείου κηρύγματος εἰς τὴν μητέρα μου τὴν Ἐκκλησίαν δεκαεπταετίαν ὅλην προσήνεγκα, συγχωρήσατε τοῦ λοιποῦ νὰ ἡσυχάσω ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς εὐεργετικωτάτης μητρός μου, θεραπεύων ὑφ' ἰατροῖς τὸ πολυπαθὲς καὶ σαθρὸν καὶ ἀσθενικώτατόν μου σωμάτιον ». Τοῦ δὲ Οἰκονόμου ταῦτα εἰπόντος αὐτίκα ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν οἱ ἅγιοι Ἀρχιερεῖς μετὰ τῆς αὐτοῦ Παναγιότητος διϊσχυριζόμενοι ὅτι τοῦτο ἀδύνατόν ἐστι γενέσθαι. Πολλὰ δὲ ἐπεῖπον καὶ ἀνέκραξαν οἱ περὶ τὸν μακάριον Νικομηδείας Ἀθανάσιον, τὸν τῆς σοφίας προστάτην Ἐφέσου Διονύσιον, καὶ τὸν φιλόσοφον Ἀδριανουπόλεως Δωρόθεον τὸν Πρωΐου. Καὶ ἐνέδωκε μέν, τέλος, ὁ Οἰκονόμος, συγκατένευσε δὲ ἡ Σύνοδος ἵνα ἱεροκηρύττῃ ὅταν θέλῃ καὶ ἐπιτρέπῃ αὐτῷ τοῦ σώματος τὸ φιλάσθενον. Διετέλει δὲ ὁ Οἰκονόμος ἔκτοτε ἐν Κωνσταντινουπόλει οὐ μόνον εὐαγγελιζόμενος τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ Μεγ. Ἐκκλησίᾳ (α), ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν ταῖς Συνοδικαῖς συνεδριάσεσι βουλευομένων καὶ διαπραττομένων κοινωνῶν, καὶ διαφωτίζων πολλὰ σπουδαῖα ζητήματα, καὶ παροτρύνων εἰς πολλὰ κοινωφελῆ ἔργα τοὺς συμβουλευομένους ποιμενάρχας τῆς Ἐκκλησίας, καὶ συντρέχων τοῖς περὶ τῆς παιδείας ἀγωνιζομένοις· κατέπνιγε δὲ καὶ τὰς ἔριδας τῶν διαμαχομένων πολιτικῶν, συμφιλιῶν αὐτοὺς καὶ εἰρηνεύων, καὶ ποδηγετῶν αὐτούς τε καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν διὰ νουθεσιῶν καὶ διδασκαλιῶν, καὶ ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν ἐνσπείρων τὸν σπόρον τῆς εὐσεβείας, τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης καὶ τῶν ἑλληνοπρεπῶν φρονημάτων (6). Καὶ ταῦτα μὲν δὴ ἐκεῖνος· ἡμεῖς

(α) Σημειωτέον ὅτι ὁ πρῶτος λόγος, ὃν ἐξεφώνησε τῇ 6 Ἰουνίου 1820 ἐν Κωσταντινουπόλει, ἐπραγματεύετο περὶ Ἐκκλησίας, ἀλλὰ τὸ προοίμιον μόνον αὐτοῦ σώζεται παρ' ἡμῖν.

(6) Τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει διατριβῆς καὶ τῶν ἔργων τοῦ Οἰκονόμου μαρτύριον ἀξιόπιστον ἀναφέρομεν τοῦ σοφοῦ φιλέλληνος Γαλάτου Μαρκέλλου τὰ ἀπομνημονεύματα (βλ. Les Grecs anciens et les Grecs modernes par le Comte de Marcellus. pag. 227—230. 233, 276, 285—289. Paris, 1861), ἐξ ὧν συνοψίζομεν τάδε. « Τῷ 1820 ὀλίγους μῆνας πρὸ τῆς Ἑλληνικῆς ἐθνεγερσίας προσεκλήθην εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πρώην μεγ. Ποστελνίκου Μάνου, ἔνθα παρῆσαν Κωνσταντῖνος καὶ Νικόλαος, οἱ δύω υἱοὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μουρούζη, ἡγεμόνος τῆς Μολδαβίας καὶ ἀνεψιοῦ Δημητρίου τοῦ ἐπ' ἀρε-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΠΙΝΑΞ Β.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ (α).

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

Συμφωνία, ἡ κατάλληλος σύναψις τῶν ταυτογενῶν, καὶ ταυταρίθμων καὶ ταυτοπροσώπων τοῦ λόγου μερῶν. Διττὴ δέ, Ἐπιθετικὴ, καὶ Ῥηματικὴ.

Κεφ. Α'. Συμφωνία ἐπιθετική.

§. ά Πᾶν ὅ,τι συνάπτεται πρὸς τὸ οὐσιαστικὸν ἐπιθετικῶς, συμφωνεῖ μετ' αὐτοῦ εἰς τρία, γένος, ἀριθμόν, πτῶσιν. Ταῦτα δὲ εἶναι·

Α'. Τὸ ἰδιαιτέρως ὀνομαζόμενον ἐπίθετον· οἷον, ἀγαθὸς ἀνήρ, φίλη Ἑλλάς, ἱερὸν γένος.

(α) Ὁ Πίναξ οὗτος εὑρέθη εὐτυχῶς μεταξὺ τῶν χαρτίων τοῦ μακαρίτου μαθητοῦ τοῦ Φιλολογικοῦ Γυμνασίου τῆς Σμύρνης Ἰωάννου Ῥουσοπούλου, οὐκ οἶδ' ὅπως κατὰ τὴν τοῦ φωχ. διάλυσιν τοῦ Σχολείου περισώσαντος αὐτόν. Παραδοθέντα δ' ἡμῖν ἔγνωμεν δημοσιεῦσαι οὐχ ἁπλῆς φιλολόγου περιεργίας μόνον χάριν, ἀλλὰ καὶ ὡς μαρτύριον τῆς ἀκαμάτου φιλοπονίας τῶν διδασκάλων ἐκείνων, οἵτινες ἄνευ τυπογραφίας καὶ τῶν ἄλλων βοηθημάτων πρὸς τῇ καθημερινῇ πολυώρῳ διδασκαλίᾳ ἐφιλοπόνουν καὶ τοιαῦτα πολύμοχθα τῇ εὐμαθείᾳ τῶν μαθητῶν ἐπικουροῦντα ἔργα. Ἀνέκειτο δὲ ὁ πίναξ οὗτος, ὥσπερ καὶ ὁ Α'. ὁ τὸ τυπικὸν καὶ ἐτυμολογικὸν τῆς Γραμματικῆς περιέχων, μὴ περισωθεὶς ὅμως ἡμῖν δυστυχῶς, ἐξηρτημένος ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ προδόμου τοῦ Γυμνασίου, ὅπου γεωγραφικοὶ πίνακες καὶ χρονογραφικοὶ καὶ ἄλλα τινὰ ἦσαν ἐξηρτημένα. Ἔχει δ' ὧδέ πως. Χάρτης μήκους μὲν μέτρ. **0,73** καὶ πλάτους **0,53** ἐπὶ κεφαλίδος φέρει τὴν ἐπιγραφὴν «Πίναξ Β'. Συντακτικὸν» καὶ κατωτέρω τρία περιγεγραμμένα χωρία· τὸ μὲν μέσον ἔχον «Σύνταξις ἡ κτλ. δεξιᾷ δὲ Συμφωνία ἡ κτλ· καὶ ἀριστερᾷ «Σύνθεσις καὶ τὰ ἀναγκαιότερα τῶν Γραμματικῶν σχήματα». Οὕτω δὲ καὶ ὅλος ὁ πίναξ εἰς τρεῖς διῄρηται μοίρας. Καὶ ἡ μὲν πρώτη ἡ ἀνωτάτη περιέχουσα τὴν Συμφωνίαν εἰς δύο ὑποδιῄρηται, τὴν μὲν ἐπιγεγραμένην **Συμφωνία ἐπιθετικὴ** καὶ τοὺς προσήκοντας κανόνας περιέχουσαν, τὴν δὲ **Συμφωνία ῥηματικὴ** ὡσαύτως. Ἡ δὲ δευτέρα **Σύνταξις** ἐπιγεγραμμένη εἰς τρεῖς ὑποδιῄρηται ὁριζοντίους μοίρας, τὴν μὲν τετράστυλον ἐπιγεγραμμένης ἑκάστης στήλης ἑκατέρωθεν τῆς πρώτης ἐπιγραφῆς ἀνὰ δύο τάδε, «Ὀνο-

Νέον Φιλολογικόν των Γυμνάσιον ὄχι μακρὰν τοῦ παλαιοῦ Γυμνασίου τῆς Σμύρνης. Ἀλλὰ καὶ ὁ καλλωπισμὸς τῶν ἱερῶν Ναῶν, εἶναι μία ἀπὸ τὰς πρώτας φροντίδας τῆς εὐσεβείας τῶν Σμυρναίων. Εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Τουρνεφόρτου ἦσαν εἰς τὴν Σμύρναν δύω μόνον Παρεκκλήσια τῶν Γραικῶν. Τώρα εἶναι ἀξιόλογοι καὶ μεγαλοπρεπεῖς τρεῖς ναοί, δύω εἰς τὸ κάτω μέρος τῆς Σμύρνης, ὁ μὲν τῆς Ἁγίας Φωτεινῆς (α), ὁ δὲ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, κτισμένοι ἐπὶ τῆς ἀρχιερατείας τοῦ μετὰ ταῦτα Πατριαρχεύσαντος σοφωτάτου κυρίου Γρηγορίου· καὶ ἄλλος εἰς τὴν ἐπάνω συνοικίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Θεολόγου Ἰωάννου ἀνεγηγερμένος πρό τινων ἐνιαυτῶν ἐπὶ τοῦ νῦν εὐκλεῶς Ἀρχιερατεύοντος φιλομούσου κυρίου Ἀνθίμου τοῦ Ναξίου (β). Ὑπάρχει δὲ καὶ παλαιὸν Παρεκκλήσιον

των. [Περὶ δὲ τῆς παλαιᾶς Σχολῆς ἔγραψεν ἀφήγησιν σύντομον ὁ ἐλλόγιμος Κ. Σ. Ξανθόπουλος ἐν τῷ «Λόγ. ἐκφωνηθ. ἐπὶ τῆς ἐνάρξ. τῶν ἐξετάσ. τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς. Ἐν Ἀθήναις, 1862». Πρβλ. καὶ τὸ καλὸν τοῦ καλοῦ κἀγαθοῦ φίλου Ματθ. Κ. Παρανίκα Σχεδίασμα περὶ τῆς ἐν τῷ Ἑλλην. Ἔθνει καταστάσεως τῶν Γραμμάτων κτλ. σελ. 116. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1867. Σημ. Ἐκδ.].

(α) Σημειωτέον ὅτι ἐν τῷ ναῷ τῆς ἁγίας Φωτεινῆς διατηρεῖται χειρόγραφον ἐν μεμβράνῃ κάλλιστον περιέχον τὴν Πεντάτευχον μετὰ σχολίων, γεγραμμένον οὐχὶ κατὰ τὸ 800 μ. Χ., ὡς λέγει ὁ Ποκόκκιος (Beschreib. des Morgel. T. 3. p. 56), ἀλλὰ κατὰ τὸν ΙΑ αἰῶνα (βλ. Tischendorf Terre-Sainte. pag. 486. Paris, 1868). Κοσμοῦσι δὲ τοῦτο διάφοροι ζωγραφίαι κάλλιστα εἰργασμέναι. Λείπουσι δὲ τὰ πρῶτα καὶ ὕστατα φύλλα τούτου τοῦ χειρογράφου (βλ. Χρυσαλλίδα. Τόμ. Δ. σελ. 125). Σημ. Ἐκδ.—(β) Ὁ ναὸς οὗτος κατὰ τὴν πρὸ τῆς εἰσόδου σωζομένην ἐπιγραφὴν ἀνῳκοδομήθη τῷ 1804, τῇ προστασίᾳ τῶν ἀοιδίμων Παναγιώτου καὶ Δημητρίου τῶν Μουρουζῶν. Τούτου τοῦ ναοῦ ὑπερεπαινεῖται τὸ ἐκ καρύας ξύλου τέμπλον διὰ τὸ λεπτὸν τῆς τεχνουργίας. Ἐν δὲ τῷ Ἐπιτροπικῷ τοῦ ναοῦ τούτου διατηροῦνται κώδηκες ἐν μεμβράναις ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων, ἐν οἷς ὑπάρχει πολύτιμον Εὐαγγέλιον τοῦ Θ'. αἰῶνος, ὡς λέγεται, κάλλιστα γεγραμμένον καὶ πλουσιοπαρόχως κεκοσμημένον. Ἀναγινώσκονται δὲ ἐν τῷ τέλει σημειώσεις δηλοῦσαι ὅτι ἐγράφη ὑπὸ Δανιὴλ Μοναχοῦ κατὰ τὸ 807 ἔτος ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἀνδρονίκου καὶ Εἰρήνης προτροπῇ καὶ δαπάνῃ Γερασίμου μητροπολίτου Φιλιππουπόλεως. Κατὰ δὲ τὸ 1709 ἐκοσμήθη καὶ ἐκαλλωπίσθη δι' ἀργυροῦ δεσίματος δαπάνῃ τοῦ μητροπολίτου Ἐφέσου Μελετίου τοῦ Πετροκοκκίνου κτλ. (Βλ. Χρυσαλλίδα. Τόμ. Δ. σελ. 125). Σημειωτέον δὲ ὅτι καὶ ἐν τῇ Εὐαγγελικῇ Σχολῇ διατηροῦνται τρεῖς κώδηκες ἐν μεμβράναις περιέχοντες τὰ Δ. Εὐαγγέλια. Πρὸς δὲ τούτοις Μιχαὴλ Ἐφεσίου Σχόλια εἰς τὴν Μεταφυσικὴν τοῦ Ἀριστοτέλους, Θεοφίλου τοῦ Κορυδαλέως καὶ Γεωργίου τοῦ Κορεσσίου διάφορα συγγράμματα. Ἀνωνύμου Ἐπιστολάριον. Γνωμικὰ φιλοσόφων τινῶν ἐκ τῆς Ἰταλικῆς γλώσσης μεταφρασθέντα. Ἑρμη-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ζ ω ή τ σ α.

Ὄγεστκε, σᾶς λέγω.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ναίγεστκε, σᾶς λέγω.

Ζ ω ή τ σ α.

Εἰς τοῦτο τὸ πρᾶγμα δὲν θέλετε μ' ἀναγκάσει.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Εἰς τοῦτο τὸ πρᾶγμα θὲ νὰ σὰς ἀναγκάσω.

Ζ ω ή τ σ α.

Σκοτόνομαι καλήτερα, παρὰ νὰ 'πάρω τοιοῦτον ἄνδρα.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Δὲν σκοτόνεσαι, καὶ τὸν ἐπαίρεις. Γιὰ 'δὲς ἀδιαντροπιά! εἶδε ποτὲ κἀνεῖς κορίτσι νὰ 'μιλῇ τοιουτοτρόπως τὸν πατέρα του;

Ζ ω ή τ σ α.

Κ' εἶδε ποτὲ κἀνεὶς πατέρα, νὰ 'πανδρεύῃ τοιουτοτρόπως τὴν κόρην του;

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Τὸ μέρος εἶναι πολλὰ καλόν. Τίποτε δὲν ἐχει νὰ 'πῇ κἀνεῖς. Στοίχημα βάνω, ὅλος ὁ κόσμος θὲ νὰ 'παινέσῃ τὴν ἐκλογή μου.

Ζ ω ή τ σ α.

Κ' ἐγὼ στοίχημα βάνω, ὅτι κἀνεὶς φρόνιμος δὲν θέλει τὴν ἐπαινέσει.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς

(βλέπων τὸν Δημητράκην ἀπὸ μακράν).

Νὰ ὁ Δημητράκης! θέλεις νὰ τόνε κάμωμεν κριτήν μας;

Ζ ω ή τ σ α.

Στέργω.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Δέχεσαι τὴν κρίσιν του;

Ζ ω ή τ σ α.

Μετὰ χαρᾶς! εὐχαριστοῦμαι εἰς ὅ,τι εἰπῇ.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Τελείωσε!

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ρ μου σέβας! Μ' ἐδωκε τὸ ζῆν! Μὲ ἀνέθρεψε μὲ πολλοὺς κόπους! Μὲ ἀγαπᾷ τρυφερώτατα. Καλλιον προκρίνω νὰ ἀποθάνω, παρὰ ποτέ σου νὰ τὴν πικράνω. Προσπάθησον ὅπως δυνηθῇς νὰ τῆς κερδήσῃς τὴν καρδίαν. Κάμε καὶ εἰπὲ ὅτι θέλεις. Σοῦ δίδω ὅλην τὴν ἐξουσίαν. Καὶ ὅταν χρειασθῇ νὰ σὲ βοηθήσω καὶ ἐγώ, ἔσο βέβαιος, ὅτι θέλω μᾶς ὁμολογήσει ὁ,τι αἰσθάνομαι περὶ σοῦ.

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Τσάτσα Σοφουλιώ! Κεράτσα μου! δὲν μᾶς βοηθεῖς καὶ σύ;

Κ ε ρ ά τ σ α Σ ο φ ο υ λ ι ώ.

Ἄ παιδάκι μου! καὶ χρειάζεται νὰ μὲ τὸ 'ρωτᾶς; μὲ ὅλην τὴν καρδίαν μου. Ἐσὺ 'ξεύρεις τὸ φυσικό μου πόσον εἶμαι πονητική! Δόξαν νἄχῃ ὁ Θεός! δὲν μ' ἔπλασε μὲ σιδηρίτικην καρδίαν. Ἔχω πολλὴν προθυμίαν νὰ βοηθῶ ὅσο 'μπορῶ, ὅσους ἀνθρώπους βλέπω, ὅτι ἀγαπιῶνται μὲ τιμὴ καὶ μὲ καλωσύνη. Τί 'μποροῦμε νὰ κάμωμ' ἐδῶ πέρα;

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Συλλογίσου δά, σὲ παρακαλῶ.

Χ α ρ ί κ λ ε ι α.

Ἄνοιξέ μας κἀνένα δρόμον.

Ζ ω ή τ σ α.

Εὗρε κἀνὲν ἐφεύρεμα νὰ χαλάσῃς ὅσα ἔκαμες ἀτή σου.

Κ ε ρ ά τ σ α Σ ο φ ο υ λ ι ώ.

Ἐδῶ εἶναι μεγάλη δυσκολία! (Πρὸς τὴν Χαρίκλειαν) Ὅσῳ δὰ γιὰ τὴν τσάτσα σου, ἐκείνη δὲν εἶναι λωλή. Ἴσως τήνε καταπείσωμε νὰ μεταφέρῃ εἰς τὸν υἱὸν τὸ πούλουδον ὅ,που 'τοίμαζε διὰ τὸν πατέρα. (Πρὸς τὸν Κλεάνθην) Ὅλο τὸ κακὸν εἶναι, υἱέ μου, ὅτι ὁ πατέρας σου—εἶναι πατέρας σου.

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Βέβαια! τὸ 'ξεύρω!

Κ ε ρ ά τ σ α Σ ο φ ο υ λ ι ώ.

Θέλω νὰ 'πῶ τάχα, ὅτι θὲ νὰ φυλάξῃ πεῖσμα 'σὰν τὸν εἰποῦνε πῶς δὲν τὸν ἐθέλουνε, καὶ δὲν θὲ νὰ στέρξῃ νὰ τήνε 'πανδρευθῇς ἐσύ. Γιὰ νὰ γένῃ τὸ πρᾶγμα καλά, πρέπει νὰ τόνε καταφέρωμε νὰ χαλάσῃ ἀτός του τὴ συμφωνία. Καὶ νὰ τόνε κάμωμε μὲ κἀνένα τρόπο νὰ τὴν ἀηδιάσῃ.

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Ἔχεις δίκαιον!

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

μετ' αὐτῆς ἐπροσπάθουν νὰ τὴν σώσωσιν. Αἱ δὲ ἄλλαι συνάδελφοι αὐτῆς ἔμειναν ἐπικινδύνως σμιγμέναι μετὰ τῶν μαχομένων. Ἀκούσας δὲ τὰς κραυγὰς Ἄρων ὁ υἱὸς τοῦ Πορσήνα, ταχέως ἔδραμε πρὸς βοήθειαν, καὶ τῶν πολεμίων φυγόντων, διέσωσε τοὺς Ῥωμαίους. Ὁ δὲ Πορσήνας, ὡς εἶδεν ἀχθείσας ἔμπροσθεν αὐτοῦ τὰς παρθένους, ἠρώτα νὰ μάθῃ τίς ἐξ αὐτῶν ἐστάθη τῆς πράξεως ἀρχηγός, καὶ παρεκίνησε τὰς ἄλλας. Ἀκούσας δὲ τὸ ὄνομα τῆς Κλοιλίας, ἐκύτταξε αὐτὴν μὲ πρόσωπον φαιδρὸν καὶ ἱλαρόν, καὶ προσάξας νὰ φέρωσιν ἕνα τῶν βασιλικῶν ἵππων ἐσολισμένον ἐχάρισεν αὐτὸν εἰς αὐτήν. Τοῦτο φέρουσιν εἰς ἀπόδειξιν ὅσοι λέγουσιν, ὅτι μόνη ἡ Κλοιλία διέβη τὸν ποταμὸν ἔφιππος. Ἄλλοι δὲ ἱστοροῦσιν ἐξ ἐναντίας, ὅτι μὲ τοῦτο ἠθέλησεν ὁ Τυῤῥηνὸς νὰ τιμήσῃ τὴν ἀνδρικὴν τόλμην τῆς Κλοιλίας. Καὶ στέκει μέχρι τοῦ νῦν εἰς τὴν ἱερὰν ὁδὸν πρὸς τὸ μέρος, ὅθεν ὑπάγομεν εἰς τὸ Παλάτιον, ἔφιππος ἀνδριάς, τὸν ὁποῖον λέγουσί τινες ὅτι δὲν εἶναι τῆς Κλοιλίας, ἀλλὰ τῆς Οὐαλερίας. Ὁ δὲ Πορσήνας διαλλαχθεὶς πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, καὶ ἄλλην πολλὴν μεγαλοπρέπειαν ἔδειξεν εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν, καὶ τοὺς Τυῤῥηνοὺς ἐπρόσταξε νὰ μὴ λάβωσι μεθ' ἑαυτῶν τίποτ' ἄλλο πλὴν τὰ ὅπλα, ἀφήσαντες τὸ στρατόπεδον γεμάτον ἀπὸ σῖτον πολύν, καὶ ἄλλα πράγματα καὶ πλούτη διάφορα, τὰ ὁποῖα ἐχάρισεν εἰς τοὺς Ῥωμαίους. Διὰ τοῦτο καὶ σήμερον ἀκόμη, ὅταν πωλῶσιν οἱ Ῥωμαῖοι δημόσια πράγματα, κηρύττουσι τὰ πρῶτα ὅτι εἶναι πράγματα τοῦ Πορσήνα, ἵνα φυλάττωσιν εἰς τὴν μνήμην των αἰωνίαν τιμὴν τῆς χάριτος τοῦ ἀνδρός. Ἐστέκετο δὲ μέχρι τινὸς πλησίον τοῦ Βουλευτηρίου χαλκοῦς αὐτοῦ ἀνδριὰς ἁπλοῦς καὶ ἀρχαῖος κατὰ τὴν ἐργασίαν.

§. κ. Μετὰ ταῦτα ἐμβῆκαν οἱ Σαβῖνοι πολεμικῶς εἰς τὴν Ῥωμαϊκὴν γῆν. Τότε ὕπατοι μὲν ἐχειροτονήθησαν Μάρκος Οὐαλέριος, ἀδελφὸς τοῦ Ποπλικόλα, καὶ Ποστούμιος Τούβερτος. Ἐπράττοντο δὲ τὰ μέγιστα πράγματα κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Ποπλικόλα παρόντος· καὶ ἐνίκησεν εἰς δύο μάχας μεγάλας ὁ Μάρκος, εἰς τὴν δευτέραν μάλιστα χωρὶς νὰ χάσῃ μηδένα Ῥωμαῖον, ἐφόνευσε δεκατρεῖς χιλιάδας ἐχθρούς. Καὶ θριαμβεύσας ἔλαβε καὶ ἄλλο βραβεῖον νὰ κτίσωσιν οἰκίαν αὐτοῦ μὲ δημοσίαν δαπάνην εἰς τὸ Παλάτιον. Ἐν ᾧ δὲ τῶν ἄλλων οἴκων αἱ θύραι τότε ἤνοιγον ἀπὸ μέσα πρὸς τὴν αὐλήν, ἐκείνης μόνης τῆς οἰκίας τὰς θύρας ἔκαμαν νὰ ἀνοίγωσιν ἔξωθεν πρὸς τὸν δημόσιον δρόμον· διότι τάχα καὶ ὁ Μάρκος κατὰ τὸ δοθὲν εἰς αὐτὸν

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

φυλάττωμεν ἀκριβέστατα, καὶ δι' ἡμῶν οἱ μεταγενέστεροι ἡμῶν πρὸς κοινὸν ὄφελος καὶ φωτισμὸν τῶν τέκνων μας καὶ ὅλων τῶν εὐσεβῶν ἀδελφῶν μας· οὐδεὶς δὲ οὔτε ἡμῶν οὔτε τῶν μεταγενεστέρων μας δύναται νὰ διασείσῃ ἢ νὰ μεταβάλῃ τι τῶν ὁρισθέντων καὶ κριθέντω ν, ἐκτὸς ἐὰν κοινὴ συνέλευσις γενομένη, φροντίσῃ βελτίωσιν τοῦ τοιούτου καλοῦ, ἀλλ' ὄχι μείωσιν καὶ κολόβωσιν· ὅστις δὲ ἢ πάθεσι παραφερόμενος, ἢ ἀνοίᾳ καὶ μωρίᾳ κυριευόμενος ἀποτολμήσει ἢ νὰ ἀντείπῃ εἰς τὰ καλῶς ἤδη ὁροθετηθέντα, ἢ μὲ δολίους τρόπους ἐπηρεάσῃ καὶ ὑποσκελίσῃ τὴν σύστασιν καὶ εὐεξίαν τοῦ κοινοῦ ἡμῶν Γυμνασίου, ὡς ἐχθρὸς τῶν ἀδελφῶν του Χριστιανῶν καὶ σπορεὺς ἀγρίων ζιζανίων εἰς τὴν καλλιεργουμένην χώραν μας, καὶ φθορεὺς τῆς χρηστότητος τῶν ἠθῶν, καὶ ψυχοκτόνος τῆς ἁπαλῆς νεολαίας τῶν τέκνων ἡμῶν καὶ τῶν ὁμογενῶν μας, καὶ κλέπτης τοῦ θησαυροῦ τῆς παιδείας, ὁ ἀλιτήριος λέγω οὗτος, ὅστις ἂν ἦναι, λογίζεται ὑπὸ πάντων ἡμῶν βδελυκτὸς καὶ ἀποτρόπαιος καὶ μισητὸς καὶ ἄλλος πτερνιστὴς Σατάν, ἐπιβουλεύων τοῦ ἀνθρώπου τὴν εἰς τὸ καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ πρόοδον. Προφανῶς δὲ ἐλεγχόμενος ὁ τοιοῦτος θέλει παιδεύεσθαι διὰ τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως μὲ τὰ φρικτὰ τῆς Ἐκκλησίας ἐπιτίμια, καὶ ἀποκόπτεσθαι ὡς λύκος μακρὰν τῆς εἰρηνιαίας μάνδρας τῶν λογικῶν τοῦ Χριστοῦ προβάτων.

Εἰς τοίνυν τούτων ἁπάντων ἔνδειξιν καὶ βεβαίωσιν ἐγένετο τὸ παρὸν κοινὸν ἐκκλησιαστικὸν ἡμῶν γράμμα ὑπογεγραμμένον ὑπὸ πάντων ἡμῶν, καὶ ἐπιβεβαιωμένον τῇ ἱερᾷ ἐπικυρώσει τοῦ πανιερωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου ἡμῶν Δεσπότου ἁγίου Σμύρνης κυρίου κυρίου Ἀνθίμου, καὶ καταστρωθὲν εἴς τε τὸν Κώδικα τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως, καὶ εἰς τὸν τοῦ Κοινοῦ, ἐνεχειρίσθη τοῖς ἐντιμοτάτοις Ἐπιτρόποις, ἵνα δι' αὐτοῦ ἐκτελῶσιν ἐλευθέρως καὶ πληρεξουσίως τὰ ἀποφασισθέντα. Σμύρνῃ.

Χ: Μανόλης Πογιατζόγλους Δημογέρων. Γ. Κονδυλάκης Δημογέρων. Σάββας Μουσιδάτζης Δημογέρων. Μ. Παππαδάκης Δημογέρων. Ἠλίας Βαλλῆς Δημογέρων. Χ: Ἰωάννης Πεστεμαλτζόγλους Δημογέρων.

ΟΙ ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΤΑΙ.

Κωνσταντῖνος Ἐμμανουήλ. Ἀτὸς Περβάνογλου. Γεώργιος Βαλλῆς. Ἀντώνιος Γιαλούσης. Νικόλαος Μαργαρίτης. Ηλίας Βαλλῆς. Γεώργιος Ὅμηρος. Δημήτριος Μαυρογορδάτος. Δημήτριος Μαργαρίτου. Κωνσταντῖνος Σκυλίτζης. Βασίλειος Ἀναστασιάδης. Παῦλος Ὅμηρος.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

νει μὲ τὴν τῆς εἰρωνείας βαφὴν πάντα τὰ σεμνά. Ταῦτα εἶναι κυρίως τὰ ἐλαττώματα καθ' ὧν οἱ γονεῖς καὶ τροφοὶ τοῦ παιδίου πρέπει νὰ ἔχωσιν ἀκήρυκτον πόλεμον. Ταῦτα ὅταν ἐκριζωθῶσι σύγκαιρα ἐκ τῶν ψυχῶν, ἀποβαίνουσιν οἱ νέοι φιλοπροσήγοροι καὶ εὐέντευκτοι καὶ καθάριοι, μήτε τοὺς ἄλλους νὰ πειράζωσι μὲ βωμολοχικοὺς ἀστεϊσμούς, μήτ' αὐτοὶ νὰ συγχίζωνται εὐκόλως ἀπὸ τῶν ἄλλων τοὺς λόγους, καὶ ἁπλῶς ἐντυπόνουσιν εἰς τὴν ψυχὴν τῆς εὐταξίας καὶ κοσμιότητος τοὺς κανόνας.

§. ς'. Ἀφ' οὗ δὲ τοιουτοτρόπως παρασκευασθῶσι πρέπει νὰ φέρωνται πρὸς τὴν μάθησιν, ἧς ὁ κυριώτερος σκοπὸς εἶναι ἡ τῆς ψυχῆς θεραπεία. Ταύτης ἡ ἐπιτυχία κρέμαται ἐκ τῆς ἀξίας τοῦ διδασκάλου· δὲν εἶναι ὅμως καὶ ὁ πατὴρ ἔξω πάσης φροντίδος, ἀλλὰ πρέπει νὰ παρατηρῇ μεθ' ὑπομονῆς ἂν ἀπὸ τὰ μαθήματα κερδαίνῃ τὸν σκοπόν του. Δυστυχία εἰς τὸ παιδίον ἐκεῖνο, οὗτινος οἱ γονεῖς καὶ διδάσκαλοι νομίζουσιν ὅτι τῆς παιδείας αὐτοῦ ὁ σκοπὸς εἶναι νὰ μάθῃ γλώσσας καὶ ἱτορίαν, ἢ νὰ γράφῃ θέματα καὶ στίχους, ἢ νὰ κατασκευάζῃ τρίγωνα καὶ συλλογισμούς. Αἱ γνώσεις αὗται, ὦ ἄνδρες, δὲν ἀρνοῦμαι, εἶναι ὠφελιμώταται· ἀλλ' ὅμως ὡς ὄργανα καὶ μέσα πρὸς ἄλλον τινὰ ὑψηλότερον σκοπόν· ἐπειδὴ ποῖον ὄφελος ἤθελεν ἔχει ὁ ἀξιοδάκρυτος ἐκεῖνος νέος, ὅστις ἕως τῶν δέκα πέντε καὶ εἴκοσιν ἐτῶν τῆς ζωῆς μὲ πολλὰ ἔξοδα καὶ πλειοτέρους κόπους μάθῃ ὀλίγα τινὰ λεξείδια, χωρὶς νὰ ἐξεύρῃ νὰ μεταχειρισθῇ αὐτὰ εἰς τὴν ζωήν; Σκοπὸς τῆς ὑγιοῦς διδασκαλίας εἶναι νὰ διδάξῃ τὸν ἄνθρωπον πῶς πρέπει νὰ ὠφελῆται ἐκ τῆς μαθήσεως τῶν γραμμάτων καὶ ἐπιστημῶν, συνάγων τὰ ὠφέλιμα ὡς ἡ μέλισσα ἀπὸ τὰ ἄνθη, καὶ ἐπιδεδόμενος ὅλος εἰς ὅσα μάλιστα μέλλουσι νὰ χρησιμεύσωσιν αὐτῷ πρὸς ὁποῖον δήποτε ἐπάγγελμα εἶναι προσκεκλημένος ὑπὸ τῆς θείας προνοίας. Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας εἶναι νὰ στολίσῃ ἐνταὐτῷ καὶ τὸν νοῦν διὰ τῶν γνώσεων καὶ τὴν καρδίαν διὰ τῆς δικαιοσύνης καὶ καλοκαγαθίας, νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς αὐτὸν τιμιότητα καὶ φιλομάθειαν καὶ φιλανθρωπίαν, νὰ ἐκριζώσῃ τελειότατα μὲ χεῖρα πολλὰ ἐλαφρὰν καὶ προσηνῆ τὴν ἀμαθῆ ὑπεροψίαν, τὴν τυφλὴν φιλαυτίαν, τὸ ἀνάλγητον καὶ ὑβριστικὸν ἦθος καὶ τὰς ἄλλας κακίας, καὶ τέλος νὰ οἰκειώσῃ αὐτὸν μὲ τὴν ἀληθῆ φιλοσοφίαν, δηλονότι τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ Θεοῦ, καὶ γνῶσιν ἑαυτοῦ, τὴν γνῶσιν τῶν ὄντων, ὅστις εἶναι ὁ ἀληθὴς τῆς παιδείας καρπός, πρὸς ὃν οὔτε πλοῦτος, οὔτε δόξα, οὔτε κάλλος, οὔτε σώματος ἀνδρεία,

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Πῶς τοὺ λέν', ἀνάθεμά του ! Δὲν ἔρχειτι 'ς τὴ γλῶσσά μου. Πές του 'Αφεντικό !

Ἐξηνταβελώνης.

Ἔ ;

Κὺρ Γιάννης.

Δὲν ἦταν ὡσὰν κόκκινη ;

Ἐξηνταβελώνης.

Ὄχι ! γαλάζια !

Κὺρ Γιάννης.

Ναίσκι, Ναίσκι ! γαλαζοκόκκινη ! Αὐτὸ ἤθελα νὰ 'πῶ κἠγώ !

Ἐξηνταβελώνης.

Δὲν εἶν' ἀμφιβολία ! Αὐτὴ εἶναι βέβαια ! Γράψε, Ἄρχων Γραμματικέ ! γράψε τὴν μαρτυρίαν τοῦ κὺρ Γιάννη. Ὦ Θεέ μου ! καὶ ποιὸν νὰμπιστευθῇ κάνεῖς εἰς τὸ ἑξῆς ; Κἀνέναν ὅρκον δὲν πρέπει πλέον νὰ πιστεύωμεν ! Καὶ 'γὼ ἀτός μου 'μπορῶ νὰ κλέψω τὸν ἐμαυτό μου.

Κὺρ Γιάννης (πρὸς τὸν Ἐξηνταβελώνην).

Νά τους ἡ φίλους ἔρχειτι ! Μὴ τοὺν 'πῇς, 'Αφεντικό, πῶς εἰγὼ τοὺν πρόδουσα !

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ.

Ἐξηνταβελώνης, Ἀρχέλαος, Δημητράκης, Κὺρ Γιάννης.

Ἐξηνταβελώνης.

Ἔλα 'δῶ κοντά ! Ἔλα νὰ ὁμολογήσῃς τὸ πλέον ἐντροπιασμένον σου ἔργον· τὴν πλέον φυβερωτέραν παρανομίαν ἀπ' ὅσας ἔπραξαν οἱ ἄνθρωποί ποτε !

Δημητράκης (συνεσταλμένος).

Τί θέλετε, Λὐθέντα ;

Ἐξηνταβελώνης.

Πῶς, πομπειασμένε ; Καθόλου δὲν κοκκινίζεις διὰ τὴν κατεργαριάν σου ;

Δημητράκης.

Ποίαν κακουργίαν μου ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ε σελ. 292), θεωρῶν τὸ προηγούμενον τῆς λέξεως λατινικὸν **Y** ὡς δίγαμμα Αἰολικόν, τὸ ὁποῖον ἐπρόσθετον οἱ Ῥωμαῖοι ὡς καὶ οἱ Ἕλληνες εἰς τὰ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενα ὀνόματα· οὕτω, λέγει, τὰ Ἔλια ὠνόμασαν Οὐέλια **Yelia**, καὶ τὴν Ἐλίαν Οὐηλίαν **Yeliam** (Ἀλλ. καρν. Ἀρχαιολ. **A.** σελ. **16**).

Στίχ. **28**. ἱερὸν Οὐΐκας Πότας). Δηλονότι Νίκης, ὡς τὴν ὠνόμαζον οἱ παλαιοὶ Ῥωμαῖοι, παρὰ τὸ **vincere** (νικᾶν) καὶ **potiri** (ἀπολαύειν), διότι νικῶντες ἀπολαύουσι τῆς νίκης τὸν καρπόν, ἢ παρὰ τὸ **potis vincendi** δυνατῆς νικᾶν, ὡς Κικέρων ἐτυμολόγησε (**De Legib. II. cap. 11**).

Σελ. **144**. στίχ. **4**. Ποπλικόλαν). **Poplicola**, παρὰ τὸ **populus**, ὁ δῆμος καὶ **colo** τὸ κήδομαι καὶ θεραπεύω (Λίβ. **B. 7. Γ. 18**). Γράφεται δὲ καὶ **Publicola**, παρὰ τὸ **publicus**, ὁ δημόσιος. Ἀλλ' ὁ Μανούτιος (**De orthograph.**) τὴν δευτέραν ταύτην γραφὴν ἐκ πολλῶν παλαιῶν μνημείων ἀποδεικνύει ἐσφαλμένην.

Στίχ. **27**. Πρὸς χάριν πλέον τῶν πολλῶν καὶ πτωχῶν). Ἐπειδὴ ἡ ζημία ὡς πρὸς τὸ ἁμάρτημα ἦτο μικρὰ καὶ ὄχι παρὰ πολὺ ὑπὲρ τὴν δύναμιν τοῦ πλήθους.

Στίχ. **34**. Πεκούλια). Τὸ ὄνομα διετηρήθη μέχρι σήμερον εἰς τὴν Θεσσαλίαν. Ὅλων σχεδὸν τῶν χωρίων αὐτῆς οἱ κάτοικοι πεκούλιον λέγουσι τὸ παχὺ τῶν πλουσίων βαλάντιον, οἷον «ἔκαμε τὸ πεκοῦλί του» ἀντὶ τοῦ παρ' ἄλλοις «ἔκαμε τὸ πουγγί του». Τὴν λέξιν πουγγίον ἔλεγον καὶ οἱ Βυζαντινοί· «Μαρσίππιον· σενδούκιον ἢ πουγγίον» (Κύριλ. Λεξ. παρὰ Μεϋρσ. λ. Πουγγί). Καὶ τοῦτο δὲ τὸ πουγγὶ τῆς Λατινικῆς γλώσσης φαίνεται κηλὶς εἰς τοὺς Ἕλληνας. Παρήχθη δὲ ἀπὸ τοῦ **punga** τοῦ παρακμάζοντος λατινισμοῦ σημαίνοντος σακκίον.

Στίχ. **36**. Συΐλλους). Συείους (Σκροφάτους) παρὰ τοῦ **Sus** (Σῦς) καὶ Βουβούλκους ἤτοι Βουκόλους παρὰ τοῦ **Bos** (Βοῦς) καὶ Καπραρίους ἤτοι Αἰγιδοβοσκοὺς καὶ Πορκίους ἤτοι χοιρίνους. Καθόλου δὲ τὰ κύρια ὀνόματα καὶ μάλιστα τῶν παλαιῶν εἶναι σημεῖα τῆς ἁπλότητος καὶ μετριότητος, ἢ τῆς μεγαλοπρεπείας καὶ τοῦ φρονήματος, ἢ τῆς τρυφῆς καὶ τῆς ἀλαζονείας τῶν ὀνοματοθετούντων.

Σελ. **146**. στίχ. **1**. εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ναοῦ). Τοιαῦτα τέθριππα καὶ ἀγάλματα ἐσυνείθιζον οἱ παλαιοὶ νὰ στήνωσιν εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ναῶν, καὶ φαίνονται ἀκόμη αἱ εἰκόνες εἰς τὰ νομίσματά των. Τὰ τοιαῦτα κορυφώματα οἱ Ῥωμαῖοι ὠνόμαζον **fastigia**, ἀπὸ τοῦ

Δημόκριτος. 11.
Δημοσθένης. 8.
Δημοχάρης ὁ Σμυρναῖος. 328.
Διαβατικόν. 77.
Διαβεβαίωσις ἐν συνειδήσει. 421.
Διαθέσεις τοῦ ῥήματος. 79—82.
Διάκριοι. 113, 170.
Διάπασμα. 161.
Διατάκτωρ. 385.
Διαφορικά. 64.
Διδασκαλίας σκοπός. 42.
Δίδυμος ὁ Γραμματικός. 102, 160.
Δικαστήρια ἐν Ἀθήναις. 174.
Διομένης. 349.
Διονύσιος ὁ τύραννος. 121. 2) ὁ Σμύρνης. 347. 3) ὁ Ἐφέσου. 377. κη. λδ. 4) ὁ Χίου. ιϐ.
Διόρθωσις τῆς καθομιλουμένης γλώσσης. 18—22.
Δολγορούκης. 418.
Δομετιανός. 148.
Δοτικὴ ἀπόλυτος. 73.
Δούγκας Στέφανος. ιϐ.
Δούκας Ἰωάννης. 331. 2) ὁ Βατάτσης. 332, 336, 337, 410.
Δουπουῆ Ἠθογραφία. ς.
Δράκοντος νόμοι. 117, 119. 175, 176, 183.
Δυτικῶν ναοὶ ἐν Σμύρνῃ. 342, 411.
Δωδεκάνοι. 344.
Δωρόθεος διδάσκαλος τῆς παλαιᾶς Σχολῆς. 473. 2) ὁ Πρώϊος. ιϐ. λδ.

Ἑβραϊκὴ γλῶσσα. 18.
Ἐγκλίσεις. 84.
Ἐγκράτεια. 35.
Εἴδη τοῦ ῥήματος. 75. τοῦ λόγου 93.
Εἰλικρίνεια. 33.
Ἐκ πρώτου, ἐκ δευτέρου, τρίτου, τετάρτου. 76, 93.
Ἐκκλησίαι κυρίαι καὶ κατεκκλησ. 174.
Ἐκτήμοροι. 113.
Ἐλαίου ἐν Αἰγύπτῳ πώλησις. 162.
Ἑλένη. 105.
Ἔλλειψις τῶν προθέσεων. 78. πότε γίνεται. 97.
Ἕλληνες πάσης ἐπιστήμης καὶ τέχνης διδάσκαλοι. 9—11. διέπρεψαν εἰς πᾶσαν ἀρετήν. 25.
Ἑλληνικῆς γλώσσης σπουδή. 3, 5. διατήρησις παρὰ τῆς ἐκκλησίας. 4, 24. ἀναγκαία εἰς τὸν κλῆρον. 6, 9. πλοῦτος. 12. συνώνυμα. 12—13. κλεὶς τῶν ἐπιστημῶν. 14. ὁδηγία εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ φιλανθρωπίαν. 14—15.
Ἑλληνισμός. 96.
Ἐμπορικὴ λέσχη ἐν Σμύρνῃ. 255—360.
Ἐμπόριον. 103, 104.
Ἐναγεῖς. 111, 168.
Ἐναγώνιος ἄμιλλα. 186.
Ἐνεστὼς χρόνος. 82.
Ἑνετικός. 335.
Ἐνεχειριασμένων γαιῶν σημεῖα. 173.
Ἕνη. 126.
Ἐνυάλιος, Ἐνυώ. 110, 166.
Ἐξηκεστίδης. 102.
Ἑξηνταβελώνης. 209.
Ἐπαμινώνδας. 44.
Ἐπιδόσεις. 173.
Ἐπίθετον. 60.
Ἐπιμενίδης. 8, 112, 169.
Ἐπιμεριζόμενα. 64. ἐπιμερ. ἀντωνυμίαι. 72.
Ἐπίπληξις. 49.
Ἐπίῤῥημα. 88—90. ἐπιῤῥημ. κατ' οὐδέτερον σχηματισμὸν εἰς τὴν λαλουμένην γλῶσσαν. 67.
Ἐπιῤῥηματικόν. 77.
Ἐπισύναψις. 95.
Ἐπιτάδου νόμος. 179.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

δέκα (Ἡρώδ. ἐνθ. ἀνώτ.), καὶ τέλος ἐπὶ τοῦ Ἀντιγόνου καὶ Δημητρίου τοῦ πολιορκητοῦ, δώδεκα.

Στίχ. 31. ποταμοὺς ἀεννάους). Ποταμοὶ ἀξιόλογοι τῆς Ἀττικῆς ἦσαν Ἠριδανός, Κηφισσὸς καὶ Ἰλισσός. Τοὺς δύω τοὺς ὑστέρους ὁ Στράβων (Θ. σελ. 400) ὀνομάζει χειμαῤῥώδεις, ὡς παντάπασι στειρεύοντας τὸ θέρος. Περὶ τοῦ Ἠριδανοῦ ἐγέλα ὁ Καλλίμαχος, συγγραφεὺς περὶ τῶν ἐν Εὐρώπῃ ποταμῶν (Σουΐδ. λ. Καλλίμαχος), ὁπότε ἀνεγίνωσκε τὴν περικοπὴν ἑνὸς ποιητοῦ, ὅστις ἔλεγεν ὅτι αἱ παρθέναι τῶν Ἀθηναίων ἔρχονται

Ἀφύσασθαι καθαρὸν γάνος Ἠριδανοῖο.

Ἀπὸ τὸν θολερὸν τοῦτον ποταμὸν οὐδὲ τὰ βοσκήματα, λέγει, δὲν δύνανται νὰ πίωσι (Στράβ. Θ. σελ. 397). Εἰς τὴν Ἀττικὴν λοιπὸν δὲν ἦσαν ἀέννααι ποταμοί· διὰ τοῦτο ἐλιτάνευον συχνῶς περὶ βροχῆς τοὺς θεούς, προσκυνοῦντες Ὄμβριον Δία (Παυσαν. Α. 32), καὶ Δία Ἰκμαλέον ἢ Ἰκμαῖον (βλ. Ἀπολλων. Ἀργον. Β. 524).

Στίχ. 34. τὸ ἱππικὸν τεσσάρων σταδίων). Τὸ στάδιον ἦτο ἓν ὄγδοον τοῦ Ῥωμαϊκοῦ μιλλίου. Τέσσαρα στάδια κάμνουσι μίλλιον ἥμισυ, ἤτοι πόδας πεντακοσίους.

Σελ. 125. στίχ. 4. ἓξ χοῶν). Ὁ χοῦς ἢ χοεὺς περιεῖχε δώδεκα κοτύλας ἀττικάς, τὰς ὁποίας τώρα οἱ Θεσσαλοὶ Κούτλους ὀνομάζουσιν. Ἐχώρει δὲ ἡ Ἀττικὴ κοτύλη 7 1/2 οὐγγίας Ῥωμαϊκὰς (βλ. Fannius de pond. et mensur.). Τρεῖς κοτύλαι ἐγέμιζον ἕνα ἀμφορέα (Δημοσθ. Λογ.).

Στίχ. 18. τούτους νὰ καταρᾶται ὁ ἄρχων). Ἡ ἀρὰ τοῦ ἄρχοντος ἦτο φρικτή, καὶ παντὸς μεγάλου ἀξιωματικοῦ εἰς τοὺς Ἕλληνας. Πῶς δὲ κατηρῶντο καὶ ἰδίως καὶ δημοσίως βλέπομεν τὸ παράδειγμα εἰς τὴν ὑπὸ τῶν Ἀμφικτυόνων ἐκφωνηθεῖσαν ἀρὰν κατὰ τῶν ἐργαζομένων τὴν Κιῤῥαίαν (Αἰσχίν. κατὰ Κτησιφ. §. 30).

Στίχ. 27. Νόστιμον ἐφεύρεμα). Τὸ νὰ τιμωρῆται τὸ βλαπτικὸν ζῶον, ἢ νὰ παραδίδηται εἰς τοῦ βλαφθέντος τὰς χεῖρας. Διότι οὕτως ἐγίνοντο προσεκτικώτεροι εἰς τὰ ζῶά των οἱ δεσπόται, καὶ ἐπομένως οἱ πολῖται ἀσφαλέστεροι.

Σελ. 126. στίχ. 1. εἰς τὴν δημόσιον τράπεζαν). Μία τῶν Σόλωνος διαταγῶν ἦτο πᾶσα μία φυλὴ νὰ θυσιάζῃ καθ' ἕκαστον μῆνα, καὶ μετὰ τὴν θυσίαν, ἥτις ἐλέγετο Ἐπιμήνια, νὰ γίνηται τράπεζα κοινὴ εἰς τὸ Πρυτανεῖον, ὅπου ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ συγκάθωνται μετὰ τοῦ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ἤλπιζα νὰ εὕρω. Ὁ ἀέρας της μ' ἐράνη ὀλίγον ἐρωτικός· τὸ κόψιμόν της στραβόν· τὸ κάλλος της μέτριον· τὸ πνεῦμά της ὀλίγον καὶ κοινόν. Μὴ νομίζετε, Παππάκη, ὅτι σᾶς ὁμιλῶ τοιουτοτρόπως διὰ νὰ τὴν ἀηδιάσετε. Μητρυιὰ διὰ μητρυιάν, κάλλιον ἀγαπῶ αὐτὴν παρὰ κάμμίαν ἄλλην.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ἐσὺ ὡστόσο τὴν ἐμίλησες κομμάτι . . .

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Μάλιστα! τῆς ὡμίλησα κἄμποσα γλυκὰ λόγια ἀπὸ μέρους σας, κ' ἐζαχάρωσα (α) μαζί της μόνον διὰ νὰ σᾶς ἀρέσω.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Καὶ δὲν ἔχεις, Κλεάνθη μου, κἀμμίαν κλίσιν πρὸς αὐτήν;

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Ἐγώ; Καθόλου!

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Τοῦτο μὲ πικραίνει, ἐπειδὴ κἀὶ μοῦ χαλᾷ ἕνα στοχασμόν, ὅστις μοῦ ἦλθε πρὸ ὀλίγου κατὰ νοῦν. Ἐγώ, παιδί μου, ὅταν τὴν ἔβλεπα 'δῶ πέρα, συλλογίσθηκα τὴν ἡλικία μου, κ' ἐσυμπέρανα, ὅτι θὲ νὰ μὲ κατηγορήσουν ὁ κόσμος, ἂν ὑπανδρευθῶ μιὰν τέτοια νέαν κοπελλούδαν. Αὐτὸς ὁ στοχασμὸς μ' ἔκαμε ν' ἀλλάξω γνώμην. Κ' ἐπειδὴ ἀκόμα δὲν ἐτελέψαμεν τὸν ἀρραβῶνα παρὰ μονάχα μὲ λόγια, 'μποροῦσα νὰ σοῦ τήνε δώκω ἂν δὲν εἶχες ἀποστροφὴν πρὸς αὐτήν.

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Ἐμένα;

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ἐσένα!

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Νὰ τὴν ὑπανδρευθῶ;

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Νὰ τήνε 'πανδρευθῆς.

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Ἀκοῦτε, Παππάκη! Ἀληθινὰ δὲν πταρὰ εἶναι τῆς ὀρέξεώς μου αὐ-

(α) Ζ α χ α ρ ό ν ω παρὰ Σμυρναίοις κοινῶς τὸ συνδιαλέγομαι μετὰ γυναικὸς ἡδέως. Ἀντίστοιχον τοῦ παλαιοῦ μας Ὁ α ρ ί ζ ω.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Μενεκρατῶν, καὶ Μηνοδώρων, καὶ Ἑρμογενῶν, καὶ Ἰατροδώρων (α),

---

(βλ. Παχυμέρ. Μιχ. Παλαιολ. Β. 17). ΚΓ) Τοῦτον δὲ ἀποχωρήσαντα διεδέξατο Ἰσαάκ, ἀνὴρ γεραρός, ἐκ τῆς κατὰ τὴν δύσιν τοῦ Ξηροποτάμου μονῆς ὁρμώμενος (Παχυμ. Μιχ. Παλαιολ. Β. 22). ΚΔ) Θεόδωρος Β, ὁ γράψας κατὰ Ἀζύμων, καὶ περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος (βλ. Allatij Vind. Syn. Ephes. pag. 293). ΚΕ) Ξενοφῶν, τῷ 1324, ἐπὶ πατριάρχ. Ἡσαΐου τοῦ Ἀθωνίτου (βλ. Acta Patriarch. Const. T. 1. pag. 102). Κς) Τῷ 1347 Ἰσίδωρος ὁ πατριάρχης ἐνέθετο τῷ μητροπολίτῃ Φιλαδελφείας ὥστε διοικεῖν τὰ δίκαια τῆς μητροπόλεως Σμύρνης (Act. Patr. Const. T. 1. p. 256). ΚΖ) Τῷ 1363 ἐπὶ πατρ. Καλλίστου ὁ Καμπανίας . . . προεβιβάσθη εἰς τὴν μητρόπολιν Σμύρνης. Καὶ ἐμφιλοχωρῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ μηδὲ φροντίζων παντάπασι περὶ τῆς εἰς Σμύρνην μεταβάσεως ἐπιτάσσεται συνοδικῶς ὅσον τάχος μεταβῆναι ἐκεῖ (Acta Patr. Const. T. 1. p. 445). ΚΗ) Διονύσιος τῷ 1389, ἐπὶ πατριάρχ. Ἀντωνίου τοῦ Δ (Act. Patr. Const. T. 2. p. 129). ΚΘ) Γαβριήλ, τῷ 1575 (βλ. Crusij Turcograec. pag. 507). Λ) Μακάριος, τῷ 1585, ὁ συνυπογράψας εἰς τὴν καθαίρεσιν τοῦ Πατριάρχ. Παχωμίου τοῦ Πατέστου (σώζεται δὲ παρ' ἡμῖν ἡ καθαίρεσις αὕτη ἐν χειρογράφῳ). ΛΑ) Μεθόδιος, τῷ 1592, ὁ συνυπογράψας εἰς τὸ γράμμα τὸ Συνοδικὸν τὸ ἐπικυρωτικὸν τῆς τοῦ Ἰὼβ χειροτονίας εἰς πρῶτον Πατριάρχην Ῥωσσίας. ΛΒ) Θεόληπτος. ΛΓ) Νικηφόρος. ΛΔ) Ἀθανάσιος, τῷ 1688 (βλ. Τὸ Κανονικὸν δίκαιον κτλ. σελ. 87. ἐν Κωνσταντινουπ. 1865). ΛΕ) Γρηγόριος ὁ Κονταρῆς, τῷ 1690. Λς) Κυπριανὸς τελευτήσας τῷ 1707. ΛΖ) Τούτου διάδοχος Παρθένιος (βλ. Ῥυσίου Λατίν. θρησκ. ἔλεγχ. σελ. 346, 373). ΛΗ) Ἀνανίας, τῷ 1721 (Le Quien Oriens Christ. T. 1. p. 746). ΛΘ) Νεόφυτος. Μ) Καλλίνικος (βλ. Ἀγγελοπούλ. τὰ κατὰ τὸν Πατρ. Γρηγόρ. Ε. Τόμ. Β. σελ. 481). ΜΑ) Προκόπιος, ὅστις τῷ 1785 μετέβη εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον. ΜΒ) Τούτου διάδοχος ὁ ἱερομάρτυς Γρηγόριος, τῷ 1785—1797. ΜΓ) Ἄνθιμος, τῷ 1797—1822, ὅτε μετέβη εἰς τὸν Οἰκουμεν. Θρόνον. ΜΔ) Τούτου διάδοχος Παΐσιος. ΜΕ) Δωρόθεος, ὁ Ἀθηναῖος. Μς) Σεραφείμ, ἐκπεσὼν τῷ 1833 τοῦ θρόνου, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν βασιλευομένην Ἑλλάδα διωρίσθη Ἄνδρου τῷ 1837, ὅπου καὶ ἐτελεύτησε τῷ 1842 (βλ. Κ. Οἰκονόμ. Τὰ σωζόμ. ἐκκλ. συγγράμ. Τόμ. Β. σελ. 360, 366, 490). ΜΖ) Παΐσιος Β, ὁ ἐκ Σκοπέλου, τῷ 1834. ΜΗ) Χρύσανθος, ὁ Βυζαντιος. ΜΘ) Ἀθανάσιος Β, τῷ 1844. Ν) Ἄνθιμος Β, ὁ Σμυρναῖος. ΝΑ) Παΐσιος Γ, ὁ ἐξ Ἠπείρου τῷ 1853. ΝΒ) Χρύσανθος, τὸ β', τῷ 1858—1869, ὅτε ἐτελεύτησε. ΝΓ) Τούτου διάδοχος Μελέτιος ὁ νῦν. Καὶ ταῦτα μὲν ἡμεῖς ἐκ τῶν ἐνόντων μικρὸν ἔρανον εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους ἡμῶν εἰσφέρομεν ἄσμενοι, εὐχόμενοι καὶ ἄλλους προθυμηθῆναι περὶ τὰ τοιαῦτα σπουδάσματα, ἐξ ὧν μέλλει ποτὲ τοῦ ἡμετέρου ἔθνους ἀκεραία καὶ πλήρης ἡ ἱστορία ἀπαρτισθῆναι μετὰ ἐναργείας καὶ πίστεων ἀναντιῤῥήτων. Σημ. Ἐκδ.

(α) Οἱ διάσημοι οὗτοι ἄνδρες ἦσαν ἰατροὶ ὀπαδοὶ τοῦ Ἐρασιστράτου. Ἐλάμπρυνε δὲ τὴν σχολὴν τῶν Ἐρασιστρατείων ὁ Ἰκέσιος συστήσας διδασκαλεῖον ἰατρικῆς ἐν Σμύρνῃ ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ πατρὸς τοῦ Στράβωνος (Γεωγρ.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

μως προκαλεῖσθαι συμπάθειαν, ἔλεος πρὸς τοὺς δεομένους ἔχει τις ἄλλην εἰπεῖν ἐκείνης δραστικωτέραν ἢ συντονωτέραν; σχήμασι, παραδείγμασι, παραβολαῖς καὶ δὴ τὸ μέγιστον, μετά γε τῆς πολυυμνήτου κομματικῆς γοργότητος· τοῦ δὲ κατὰ σύνταξιν τοῦ καθ' Ἕλληνας λόγου καὶ τῆς κατ' αὐτὸ καλλιεπείας τίς ἄλλη φιλονεικήσειεν ἐκείνῃ περὶ τῶν πρωτείων; καὶ ὅλως εἰπεῖν οὐ ῥάδιον εὑρεῖν ὅτῳ τῶν καθ' ἡμᾶς παρεικάσειεν ἐκείνην ἄντις. Τὰ δὲ λοιπὰ τῶν ἐκείνου πλεονεκτημάτων παρίημι, ἵνα μὴ τοῦ κατ' ἐπιστολὴν μέτρου ἐκπέσῃ ὁ λόγος. Ταῦτα τοίνυν ἀναλογιζόμενος ἐθρήνουν, δάκρυσιν ἐτηκόμην πρὸς δὲ καὶ τὸ νῦν δυστυχὲς γένος ἀπωδυρόμην, ἅτε δὴ ἀρρηνημένον τοιούτου ἀνδρός, ὃς ἐκόσμει αὐτὸ ἀρεταῖς ταῖς τε θεωρητικαῖς, ταῖς τε ἠθικαῖς, καὶ ἀπαράμιλλον προσῆν αὐτῳ φρόνημα καὶ γλῶττα ἑτοίμη, ἐμῤῥάττουσα γλῶσσαν κενὰ μελετῶσαν τῶν νῦν αἱρετιζόντων, ἀλλὰ νῦν (φεῦ) ταύτης ἀφῄρηται, καὶ τοῦτο ἴσως τῆς θείας προνοίας οὐκ ἀνεχομένης τοιαύτην ἔμψυχον ἰδέαν ἀρεταῖς ἐν τοῖς νῦν καιροῖς ἐμπολιτεύεσθαι διὰ τὴν ἀναξιότητα τῶν καθ' ἡμᾶς κατὰ τὸ «*ἀφελεῖ Κύριος ἐξ Ἰερουσαλὴμ ἄνδρα σοφόν τε καὶ ἐπιστήμονα*». Ταῦτα τοίνυν ὡς φθὰς ἔφθην κατὰ νοῦν στρέφοντι καὶ ἀπαρακλήτως ὀλοφυρομένῳ, οὐκ ἀθεεί, ὡς οἶμαι, ἀνεφάνη μοι ἡ ὑμετέρα Πανιερότης παρακλήτωρ καὶ συλλυπουμένη, τοῦτο μὲν ταῖς σοφαῖς αὐτῆς καὶ ἀρχιερατικαῖς εἰσηγήσεσι, τοῦτο δὲ ἐπαγγελίαις τε καὶ ἐπιστάσεσι πατρικαῖς καὶ ἀρωγαῖς κρείττοσι καὶ αὐτῶν δὴ τῶν κατὰ σάρκα γεννητόρων, αἷς τισιν ὑποθήκαις καὶ αὐτὸς πειθήνιον ἐμαυτὸν παρασχών, φέρω τὸ ἀπὸ τοῦδε εὐγνωμόνως τὴν διάστασιν, οὐ μόνον ἵνα μὴ τῷ ἀμέτρῳ τῆς λύπης (ὡς τῇ σῇ ἀρχιερατικῇ δοκεῖ συνέσει) ἀνηκέστῳ τινι περιπέσω νοσήματι· ἀλλ' ἵνα μὴ καὶ ἀπιστίας φύγω φυγὴν τῷ ὑπερβάλλοντι τοῦ ἄλγους, ἀπιστίας καὶ γὰρ σημεῖον ἡ ὑπερβολὴ τῆς ἀθυμίας, καὶ ψυχῆς ἀγνοούσης τὴν ἐλπίδα τῶν ἐπηγγελμένων ἀγαθῶν, ὡς δοκεῖ καὶ τῷ μακαρίῳ Παύλῳ, ἐν οἷς φησίν «*Οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν ἀδελφοὶ περὶ τῶν κεκοιμημένων, ἵνα μὴ λυπῆσθε καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα*». Καὶ ταῦτα μὲν ἅλις. Ἐγὼ δὲ τίσιν ἀμείψομαί Σε τῆς τε τοσαύτης πατρικῆς πρός με εὐνοίας, τῆς τε προνοίας, τῆς τε ἀκαπηλεύτου φιλίας πρὸς τὸν ἀπελθόντα; οὐδέσιν οἶμαι· τοῦ χάριν; ὅτι ἀνθρωπίνη δύναμις οὐκ ἐξαρκεῖ πρὸς εὐγνωμοσύνην τοιούτων καὶ τοσούτων ἀπαραμίλλων, μᾶλλον δὲ καὶ ἀνιστορήτων μέχρι τοῦδε χαρίτων· διά τοι τοῦτο λιπαρὴς ἱκέτης προσκάθημαι Θεῷ τῷ ἐπαγγελλομένῳ μηδὲ

νη δημοκρατία, ἔμελλε νὰ πρωτεύσῃ. Ἐπειδὴ δὲ Ταρκύνιος ὁ Σούπερβος οὔτ' ἔλαβε τὴν βασιλείαν δικαίως, ἀλλ' ἀνοσίως καὶ παρανόμως, οὔτε τὴν μετεχειρίζετο βασιλικῶς, ἀλλ' ὑβριστικῶς καὶ τυραννικῶς, καὶ ὁ δῆμος μισῶν καὶ βαρυνόμενος αὐτὸν ἔλαβεν ἀρχὴν ἀποστασίας τὴν συμφορὰν τῆς Λουκρητίας, ἥτις ἀτιμασθεῖσα ἐφονεύθη αὐτοχείρως· τότε Λεύκιος ὁ Βροῦτος, ὅστις ἦτο τῆς ἀποστασίας ὁ ἀρχηγός, ἦλθε πρῶτον εἰς τὸν Οὐαλέριον, καὶ μεταχειρισθεὶς αὐτὸν προθυμότατον συνεργὸν ἐδίωξε τοὺς βασιλεῖς. Ἕως οὗ λοιπὸν ὁ δῆμος ἠλπίζετο κοινῶς ὅτι ἔμελλε νὰ χειροτονήσῃ ἕνα στρατηγὸν ἀντὶ τοῦ βασιλέως, ἡσύχαζεν ὁ Οὐαλέριος, νομίζων ὅτι εἰς τὸν Βροῦτον πρέπει μᾶλλον νὰ ἦναι ἄρχων, ὡς γενόμενος ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατίας. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ὄνομα τῆς μοναρχίας ἐνομίζετο μισητόν, καὶ ὁ Δῆμος ἐφαίνετο ὅτι εὐκολώτερον ἤθελεν ὑπομείνει διαμερισμένην τὴν ἀρχοντίαν, καὶ ῥητῶς ἐπρόβαλε νὰ χειροτονηθῶσι δύο ὕπατοι, ὁ Οὐαλέριος ἐλπίζων ὅτι θέλει συνυπατεύσει ὁμοῦ μὲ τὸν Βροῦτον, ἀπέτυχε· διότι χωρὶς νὰ θέλῃ ὁ Βροῦτος, ἐξελέχθη συνάρχων αὐτοῦ ἀντὶ τοῦ Οὐαλερίου Ταρκύνιος Κολλατῖνος, ὁ ἀνὴρ τῆς Λουκρητίας, ὄχι καλλιώτερος τοῦ Οὐαλερίου κατὰ τὴν ἀρετήν. Ἔγεινε δὲ τοῦτο, διότι οἱ δυνατοὶ τῆς πόλεως φοβούμενοι τοὺς βασιλεῖς κολακεύοντας ἔξωθεν ἀκόμη τὴν πόλιν καὶ δοκιμάζοντας νὰ τὴν ἀπατήσωσιν, ἤθελον νὰ ἔχωσι στρατηγὸν τὸν ἄσπονδον ἐχθρόν των, ὅστις δὲν ἔμελλεν οὐδέποτε νὰ ἐξιλεωθῇ.

§. 6. Ἀγανακτῶν λοιπὸν ὁ Οὐαλέριος, πῶς νὰ μὴ πιστεύωσιν, ὅτι πράττει τὰ πάντα ὑπὲρ τῆς πατρίδος διὰ τοῦτο καὶ μόνον, διότι δὲν ἔπαθεν αὐτὸς κατ' ἰδίαν οὐδὲν κακὸν ὑπὸ τῶν τυράννων, ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τὴν βουλήν, καὶ δὲν ἤθελε πλέον οὔτε νὰ συνηγορῇ τοὺς ἀδικουμένους, οὔτε νὰ πράττῃ παντάπασι τὰ κοινά. Ὥστε ἔδωκεν εἰς τὸ πλῆθος ὁμιλίαν καὶ φροντίδα· διότι ἐφοβοῦντο μήπως διὰ τὴν ὀργὴν λάβῃ τὸ μέρος τῶν βασιλέων, καὶ ἀναποδογυρίσῃ τὴν κατάστασιν τῆς πόλεως, ἥτις δὲν εἶχε πηγιωθῇ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Βροῦτος ἔχων καὶ πρὸς ἄλλους τινὰς ὑποψίαν ἤθελε διὰ σφαγίων νὰ ὁρκώσῃ τὴν βουλήν, καὶ προεῖπε τὴν ἡμέραν, καὶ κατέβη πολλὰ φαιδρὸς ὁ Οὐαλέριος εἰς τὴν ἀγοράν, καὶ πρῶτος ὀμόσας ὅτι δὲν θέλει ἐνδώσει οὔτε κλίνει εἰς τὸν Ταρκύνιον, ἀλλὰ θέλει τὸν πολεμήσει κατὰ κράτος ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας, ἐπροξένησε χαρὰν εἰς τὴν βουλὴν καὶ θάρρος εἰς τοὺς ἄρχοντας. Ἐβεβαίωσε δὲ τὸν ὅρκον εὐθὺς καὶ μὲ τὰ ἔρ-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Σημ. Γ'. Καὶ Ὀνομαστικὴ εὑρίσκεται ἀπόλυτος κατ' ἐννοίας διακοπήν, τὴν ὁποίαν ἐπιτηδεύουσιν οἱ Ἀττικοὶ συγγραφεῖς πρὸς ὁρμῆς ἢ πάθους παράστασιν· οἷον, Ἡ ξυμφορὰ καὶ ἡ οἰμωγὴ διῆκεν. Ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ παραγγέλλων. Καί, Ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες, εἶπεν ὁ Κριτίας.

Σημ. Δ'. Ὅλων τῶν ἀπροσώπων ῥημάτων, ἢ ἀμεταβάτων ἢ παθητικῶν λέγεται, εἴρηται, ἤγγελται, τῆς οὐδετέρας μετοχῆς ἡ αἰτιατικὴ τίθεται ἀπολύτως· οἷον, Εἰρημένον αὐτοῖς παρεῖναι, οὐχ ἥκουσι. Καί, ταῦτα ἔπραττε, δέον ἕτερα. Καί, Ἄπειμι ἐκείνῳ δοκοῦν. Ὡσαύτως καὶ τὰ ἐκ τοῦ ἐστίν· οἷον, δυνατὸν ὂν, ἐξόν, ἐνόν κτλ.

§. 6'. Ἡ Μετοχὴ ὡς καὶ τὸ ἀπαρέμφατον, ἔχουσι τόπον κυρίως εἰς τὰ ἀτελοῦς ἐννοίας ῥήματα. Τὸ μὲν ἀπαρέμφατον, ἵνα ἐκφράζῃ τὸν σκοπὸν ἢ τὸ τέλος τοῦ ῥήματος, ἡ δὲ μετοχὴ ἵνα προσδιορίζῃ ἁπλῶς τὴν σημασίαν τοῦ ῥήματος. Εἶναι δὲ ῥήματά τινα, τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦσιν ὄχι ἀπαρέμφατον, ἀλλὰ μετοχήν, εἰς προσδιορισμὸν τῆς ἐννοίας, ἢ κατ' ὀρθὴν ἢ κατὰ πλαγίαν πτῶσιν. Τοιαῦτα εἶναι· 1) Τὰ αἰσθήσεως σημαντικὰ ῥήματα· οἷον, Ἑώρων οὐ κατορθοῦντος. Ἤκουσα διαλεγομένου· 2) Τὰ γνώσεως καὶ μαθήσεως ἐμφαντικά· οἷον, Φίλιππος οὐκ ἀγνοεῖ οὐ δίκαια λέγων. Ἴσθι ἄνθρωπος ὤν. 3) Τὰ μνήμης καὶ λήθης σημαντικά· οἷον, μέμνησο θνητὰ περιστέλλων μέλη. Χάριν λαβὼν ἐπιλέλησται. 4) Τὰ σημαίνοντα παράβλεψιν καὶ ἀνοχήν· οἷον, Μὴ περϊίδῃς τὴν πόλιν πεσοῦσαν. Μὴ κάμῃς εὐεργετῶν. 5) Τὰ παύσεως σημαντικά· οἷον, Ἔπαυσε πολλοὺς ἀμελοῦντας. Παῦσαι μάτην πονῶν. Ὡσαύτως καὶ τὸ ἐναντίον, ἄρχομαι. 6) Τὰ παθήματός τινος ψυχικοῦ σημαντικά· οἷον, χαρᾶς, λύπης, αἰσχύνης, μετανοίας· οἷον, Χαίρουσι τιμώμενοι. Ἄχθονται ἀπολιπόντες. 7) Τὰ δείξεως ἐμφαντικά· οἷον, Δείξω σοφὸς γεγονώς. Ἐλέγξω σε ἠπατημένον· οὕτω καὶ τὸ δηλῶ, φαίνομαι κτλ. 8) Τὰ διαρκείας σημαντικά· οἷον, Διαγεγένηται, διετέλεσεν εὐεργετῶν. 9) Τὰ κινήσεως σημαντικά· πρὸς μελλοντικὴν μάλιστα μετοχήν· οἷον, Πέμπω σε ἀγγελοῦντα. Ἵκω ἐρῶν. 10) Τὰ φθάνω, λανθάνω, τυγχάνω· οἷον, Ἔφθη πεποιηκώς. Ἔτυχε διαλεγόμενος. Ἔλαθεν ὑφαιρούμενος.

Σημ. Ἐκ τούτων τῶν ῥημάτων τινὰ συντάσσονται καὶ πρὸς ἀπαρέμφατον· οἷον, ἐκ τῶν γνωστικῶν· τὸ ἐπίσταμαι, οἴεσθαι, εἰδέναι. Οὕτω καὶ τά, πυνθάνομαι, αἰσθάνομαι, αἰσχύνομαι λέγειν κτλ.

Σημ. Καθόλου. Πᾶσα μετοχὴ περικλείει ἰδίαν πρότασιν διοριστικὴν τοῦ ἀτελοῦς ῥήματος, ἐξ οὗ ἐξήρτηται. Διὰ τοῦτο καὶ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἀτελὴς οὖσα ἡ μετοχή, θεωρεῖται ὡς λόγος ἀτελής, ἢ ἀναφορικός,

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἐξηνταβελώνης.

Τὰ συγκόμματά της, ἡ φυσιογνωμία της; (α)

Κλεάνθης.

Σεμνοτάτη καὶ γεμάτη ἀπὸ πνεῦμα.

Ἐξηνταβελώνης.

Ὁ τρόπος της, τὸ φέρσιμόν της;

Κλεάνθης.

Θαυμάσια! θαυμάσια!

Ἐξηνταβελώνης.

Τί σὲ φαίνεται μίαν τέτοιαν κόρην δὲν πρέπει κάνεῖς νὰ τὴν ἐννοιασθῇ;

Κλεάνθης

Ναίσκε Παππάκη!

Ἐξηνταβελώνης.

Δὲν εἶναι πρᾶγμα ἐπιθυμητόν, ὀρεκτικόν;

Κλεάνθης.

Ἐπιθυμητότατον, ὀρεκτικώτατον.

Ἐξηνταβελώνης.

Δὲν ἔχει πρόσωπον καλῆς οἰκοκυρᾶς;

Κλεάνθης.

Τίς ἀμφιβολία!

Ἐξηνταβελώνης.

Κ' ἕνας ἄνδρας δὲν θὲ νὰ εὐχαριστηθῇ ματσί της;

Κλεάνθης.

Βεβαιότατα!

Ἐξηνταβελώνης.

Ἔχει ὅμως κάποιαν δυσκολίαν τὸ πρᾶγμα. Φοβοῦμαι, μήπως δὲν ἔχει ἀρκετὰ πλούτη, καθὼς ἐμπορεῖ κάνεῖς νὰ ἐλπίσῃ ἀπ' αὐτήν.

Κλεάνθης.

Ἄχ, Παππάκη! δὲν πρέπει κανεῖς νὰ κυττάζῃ πλοῦτον, ὅταν ζητῇ νὰ νυμφευθῇ τιμημένον ὑποκείμενον.

Ἐξηνταβελώνης.

Νὰ μὲ συμπαθήσῃς! Νὰ μὲ συμπαθήσῃς! — Ἀγκαλὰ ἂν καὶ δὲν

(α) Συγκόμματα κοινῶς ὀνομάζουσιν οἱ Σμυρναῖοι τοὺς χαρακτῆρας τοῦ προσώπου.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

Ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς, πατὴρ τοῦ Κλεάνθους καὶ τῆς Ζωήτσας:

Β α ρ δ α λ α μ π ο ύ μ π α ς, πατὴρ τῆς Χαρικλείας καὶ τοῦ Δημητράκη.

Κ λ ε ά ν θ η ς, υἱὸς τοῦ Ἐξηνταβελώνη, καὶ ἐραστὴς τῆς Χαρικλείας.

Ζ ω ή τ σ α, θυγάτηρ τοῦ Ἐξηνταβελώνη.

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς, θετὸς υἱὸς τοῦ Βαρδαλαμπούμπα καὶ ἐραστὴς τῆς Ζωήτσας.

Χ α ρ ί κ λ ε ι α, θυγάτηρ τοῦ Βαρδαλαμπούμπα.

Κ ε ρ ά τ ζ α Σ ο φ ο υ λ ι ώ, Προξενήτρια.

Κ ὺ ρ Σ ί μ ο ς, μεσίτης.

Κ ὺ ρ Γ ι ά ν ν η ς, μάγειρος τοῦ Ἐξηνταβελώνη.

Κ ε ρ ὰ Μ α ρ ί α, δούλη τοῦ Ἐξηνταβελώνη.

Β ρ ά κ α ς, περιβολάρης τοῦ Ἐξηνταβελώνη.

Κ ε ρ ὰ Κ α κ ο ύ λ η, ἐνοικατόρισσα τοῦ Ἐξηνταβελώνη.

Σ τ ρ ο β ί λ η ς, δοῦλος τοῦ Κλεάνθους.

Ἐ π ί τ ρ ο π ο ι τοῦ Νοσοκομείου.

Ἀ ρ χ έ λ α ο ς, Ἀρχιγραμματεὺς τοῦ Κοινοῦ.

Ἡ Σκηνὴ ὑποτίθεται εἰς τὴν Σμύρνην
εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἐξηνταβελώνη.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

εἶχον καρδίαν νὰ βλέπωσι (βασανιζομένους τοὺς νέους). Ὁ δὲ Βροῦτος λέγουσιν ὅτι οὔτε τὰ ὄμματά του ἐγύρισεν ἀλλοῦ, οὔτε δι' εὐσπλαγχνίαν ἤλλαξε τὴν εἰς τὸ πρόσωπόν του ἐζωγραφισμένην ὀργὴν καὶ βαρυθυμίαν, ἀλλ' ἐκύτταζεν ἀγρίως τὰ τέκνα του κολαζόμενα, ἕως οὗ τεντώσαντες αὐτοὺς εἰς τὸ ἔδαφος οἱ δήμιοι ἀπέκοψαν μὲ πέλεκυν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. Τότε ἀφήσας τοὺς ἄλλους εἰς τὴν φροντίδα τοῦ συνάρχοντος ἐσηκώθη καὶ ἀνεχώρησεν, ἀφ' οὗ ἔπραξεν ἔργον, τὸ ὁποῖον δὲν δύναται ὅστις θέλει, οὔτε νὰ ἐπαινέσῃ, οὔτε νὰ κατηγορήσῃ ἀξίως. Διότι ἡ ὕψος ἀρετῆς ἀνέβασε τοῦ Βρούτου τὴν ψυχὴν εἰς ἀπάθειαν, ἢ πάθους μέγεθος ἔῤῥιψεν αὐτὴν εἰς ἀναλγησίαν. Οὐδὲν δὲ τῶν δύω τούτων εἶναι μικρόν, οὔτ' ἀνθρώπινον, ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον εἶναι θεῖον, τὸ δὲ δεύτερον θηριῶδες. Πλὴν δικαιότερον νὰ ἀκολουθῇ ἡ κρίσις ἡμῶν τὴν δόξαν τοῦ ἀνδρὸς παρὰ νὰ ἀπιστῶμεν εἰς τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ, κρίνοντες αὐτὴν ἐκ τῆς ἰδίας ἡμῶν ἀσθενείας. Ἐπειδὴ οἱ Ῥωμαῖοι νομίζουσιν ὅτι δὲν ἔπραξε τόσον μέγα ἔργον ὁ Ῥωμύλος κτίσας τὴν πόλιν, ὅσον ἔπραξεν ὁ Βροῦτος κτίσας καὶ συστήσας τὴν Δημοκρατίαν τῆς πόλεως.

§. ζ. Ἀφ' οὗ τότε ὁ Βροῦτος ἀνεχώρησεν ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς, πολλὴν ὥραν ἐκυρίευε πάντας ἔκπληξις καὶ φρίκη καὶ σιωπὴ διὰ τὰ πεπραγμένα. Οἱ δὲ Ἀκύλιοι βλέποντες τὴν ἀπαλότητα καὶ ἀργοπορίαν τοῦ Κολλατίνου, ἔλαβον θάῤῥος καὶ παρεκάλουν νὰ λάβωσι καιρὸν ἵνα ἀπολογηθῶσιν. Ἐζήτουν δὲ νὰ ἀποδοθῇ εἰς αὐτοὺς καὶ ὁ Οὐϊνδίκιος καθὸ δοῦλος αὐτῶν, καὶ νὰ μὴ διατρίβῃ μὲ τοὺς κατηγόρους των. Ἐν ᾧ δὲ ἤθελεν ὁ Κολλατῖνος νὰ ἐπινεύσῃ εἰς ταῦτα, καὶ οὕτω νὰ διαλύσῃ τὴν ἐκκλησίαν, ὁ Οὐαλέριος οὔτε τὸν ἄνθρωπον ἠδύνατο νὰ ἀφήσῃ περικυκλωμένον ὄντα ἀπὸ τὸν ὄχλον, οὔτε τὸν δῆμον ὑπέφερε νὰ ἀναχωρήσῃ ἀφήσας τοὺς προδότας νὰ φύγωσι. Καὶ τέλος βαλὼν τὰς χεῖρας ἐπάνω τῶν προδοτῶν ἐπεκαλεῖτο τὸν Βροῦτον, καὶ ἐφώναζεν ὅτι ὁ Κολλατῖνος κάμνει μέγα ἄδικον, διότι ἀφ' οὗ ἔῤῥιψε τὸν συνάρχοντά του εἰς ἀνάγκην παιδοφονίας, αὐτὸς νομίζει ὅτι πρέπει νὰ χαρίσῃ παρανόμως εἰς τὸν γυναικωνίτην τοὺς προδότας καὶ πολεμίους τῆς πατρίδος. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ὕπατος ἠγανάκτει καὶ ἐπρόσταξε νὰ σύρωσι τὸν Οὐϊνδίκιον, οἱ μὲν ὑπηρέται σχίσαντες τὸν ὄχλον ἐπίασαν τὸν ἄνθρωπον δέροντες τοὺς σπουδάζοντας νὰ τὸν ἐπάρωσιν· οἱ δὲ φίλοι τοῦ Οὐαλερίου ἐστάθησαν εἰς τὰ ἔμπροσθεν ἀπωθοῦντες τοὺς ὑπηρέτας, καὶ ὁ δῆμος ἔκραζε λέγων νὰ ἔλθῃ ὁ Βροῦτος, ὅστις καὶ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

Ἐξηνταβελώνης, Ζωήτσα, Χαρίκλεια, Δημητράκης, Κεράτσα Σοφουλιώ, Κὺρ Γιάννης, καὶ Ἀρχιγραμματεύς.

Ἐξηνταβελώνης.

Ἄ κόρη μιαρά! Κόρη ἀναξία τοιούτου πατρός! Τέτοια μαθήματα σὲ 'δίδαξα 'γώ; Ν' ἀγαπᾷς; Καὶ ν' ἀγαπᾷς ἕναν ἄτιμον κλέφτην! Καὶ νὰ τὸν ἀρραβωνισθῇς χωρὶς τὴν εἴδησί μου; Κακὰ ὅμως τἄχετε κ' οἱ δυό σας! 'γελασθήκετε! Ἔχω, μωρή, πρῶτα νὰ σὲ γαδαρουκαθίσω, κι ἀπέκει μιὰ πέτρα 'ς τὸ λαιμό, καὶ μέσα 'ς τὸ 'γιαλό! (Πρὸς τὸν Δημητράκην) Καὶ 'σένα, παράλυτε, κλέφτη, μιὰ 'ψηλή, ψηλὴ κρεμάλα θὲ νὰ σοῦ πληρώσῃ τὴν αὐθάδεια.

Δημητράκης.

Δὲν θέλει κρίνει ὁ κριτὴς τὴν ὑπόθεσίν μας κατὰ τὸ δικόν σας πάθος. Ἴσως ἀκούσουν κ' ἐμένα νὰ εἰπῶ δυὸ λόγους πρίν με κρεμάσουν.

Ἐξηνταβελώνης.

Ὄχι! Ἄδικον εἶπα κρεμάλα. Τιμὴν σὲ κάμνει! Θὰ σὲ κάψω βρέ! θὰ σὲ κάψω ζωντανόν!

Ζωήτσα (προσπίπτουσα εἰς τὰ γόνατα τοῦ πατρός της).

Ἄχ! Παππάκη! Λάβετε ὀλίγην φιλανθρωπίαν, σᾶς παρακαλῶ! Μὴν ἀμπώχνετε τὰ πράγματα μὲ τὴν ἐσχάτην βίαν τῆς πατρικῆς σας ἐξουσίας. Μὴν ἀφίνεσθε νὰ σᾶς σύρῃ ὁ χείμαρρος τοῦ θυμοῦ σας! Σταθῆτε ὀλίγον καιρὸν νὰ συλλογισθῆτε, τὶ μέλλετε νὰ κάμητε. Λάβετε τὸν κόπον νὰ περιεργασθῆτε καλήτερα τὸν ἄνθρωπον, κατὰ τοῦ ὁποίου παροργίζεσθε! Δὲν εἶναι τοιοῦτος, καθὼς τὸν κρίνουν οἱ ὀφθαλμοί σας! Σᾶς βεβαιόνω, ὅτι δὲν θέλετε παραξενευθῆ, πῶς παρεδόθην εἰς τὴν ἀγάπην του, ἂν ἐνθυμηθῆτε, ὅτι, χωρὶς αὐτόν, πρὸ πολλοῦ μὲ εἴχετε χαμένην. Αὐτὸς εἶναι, Παππάκη, ὅστις μὲ ἔσωσεν, ὡς ἐξεύρετε, ἀπὸ τὸν κίνδυνον τῆς θαλάσσης, ὅταν ἐγυρίζαμεν ἀπὸ τὸν Βουρνόβαν. Εἰς αὐτὸν χρεωστεῖτε τὴν ζωὴν αὐτῆς τῆς κόρης, τὴν ὁποίαν . . .

Ἐξηνταβελώνης.

Τίποτ' ἀπ' αὐτὰ δὲν θέλω νὰ 'ξεύρω. Καλήτερο ἤτανε γιὰ μένα, νὰ σ' ἀφήσῃ νὰ πνιγῇς, παρὰ νὰ κάμῃ, ὅ,τι ἔκαμε.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

μὲ τὴν λιπαρὰν συνέχειαν τοῦ κόπου καὶ τῆς μελέτης. Ἄλλου δὲ πάλιν ἡ ἀγχίνοια ἀγαπᾷ νὰ μελετᾷ ἐκ διαλειμμάτων· εἰς τοῦτον χρειάζεται κέντρον, εἰς ἐκεῖνον δὲ χαλινός. Οὗτος ἔχει κλίσιν πρὸς τοῦτο τὸ μάθημα, ἄλλος δέ τις εἰς ἄλλο. Δύο γνήσιοι ἀδελφοὶ ἔχουσι πολλάκις ἐναντίας τὰς διαθέσεις· τὸ νὰ θέλῃ τις λοιπὸν νὰ οἰκονομῇ πάντας μὲ τοὺς αὐτοὺς κανόνας, εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ νὰ θέλῃ νὰ βιάζῃ τὴν φύσιν. Διὰ τοῦτο ἕκαστος πρέπει νὰ διοικῆται κατὰ τὸ φυσικὸν αὐτοῦ ἰδίωμα, πάντοτε ὅμως μὲ τὴν στάθμην τῆς χρυσῆς μετριότητος. Ἡ πολλὴ ἐλευθερία ἀνοίγει τὸν δρόμον εἰς τὴν παραλυσίαν, καὶ πάλιν ἡ ὑπερβολικὴ βία κάμνει τὴν ψυχὴν ἀνόητον καὶ ὀρνεώδη, καὶ μάλιστα ὅταν γίνηται εἴς τινας διαθέσεις, αἵτινες εἶναι ἀδύνατον ὁλοτελῶς νὰ μεταβληθῶσι. Τὸ νὰ σπουδάζῃ τις νὰ κάμῃ χαρίεντα φερ' εἰπεῖν καὶ ἀστεῖον τὸν ἐκ φύσεως βαρὺν καὶ μελαγχολικόν, ἢ πάλιν τὸν ἐξυπνον καὶ παιγνιώδη νὰ μεταβάλλῃ εἰς σπουδαῖον καὶ σκυθρωπόν, εἶναι βλαβερὰ ματαιοπονία· δύνανται ὅμως νὰ σωφρονίζωνται αἱ ψυχικαὶ κλίσεις, ὥστε νὰ μὴ καταντῶσιν εἰς τὴν ὑπερβολήν; φθάνει μόνον ὁ πατὴρ νὰ παρατηρῇ μυστικῶς, χωρὶς νὰ αἰσθανθῇ τὴν παρατήρησιν τὸ παιδίον· ἐπειδὴ ὅσον ἁπλοῦν καὶ ἂν ἦναι, εὐθὺς ἀφ' οὗ καταλάβῃ ὅτι παρατηρεῖται, συγκλείεται καὶ κρύπτει τὰς ἑαυτοῦ διαθέσεις.

§. θ'. Ἐν ᾧ δὲ διακρίνουσιν οἱ γονεῖς τοῦ παιδίου τὰς κλίσεις, πρέπει ἐν ταὐτῷ νὰ σπουδάζωσιν ἵνα ἀναπτήσωσιν ἐπ' αὐτοῦ κυριαρχίαν τινὰ καὶ ὑπεροχήν, ἥτις θέλει ἐμφυτεύσει εἰς αὐτὸ τὸ πρὸς αὐτοὺς σέβας, καὶ θέλει ἀναδείξει αὐτὸ εὐπειθὲς καὶ ὑπήκοον εἰς τὰς συμβουλὰς αὐτῶν. Οὔτε ἡλικία προβεβηκυῖα, οὔτε σώματος μέγεθος, οὔτε βαρύτης ἐπισκυνίου, οὔτε τόνος φωνῆς, οὔτε βροντώδεις ἀπειλαὶ δύνανται κυρίως νὰ περιποιήσωσι τὴν ὑπεροχὴν ταύτην εἰς τοὺς πατέρας, ἀλλ' ἦθος ἐμβριθὲς καὶ καθεστηκὸς καὶ μέτριον καὶ ἱλαρόν, ὁδηγούμενον πάντοτε ὑπὸ τοῦ ὀρθοῦ λόγου καὶ μηδέποτε παραφερόμενον ὑπὸ ἀλόγων ὁρμῶν, οὗτος εἶναι ὁ μόνος τρόπος τοῦ νὰ κάμωσι καὶ οἱ γονεῖς καὶ οἱ διδάσκαλοι πειθαρχικοὺς τοὺς παῖδας. Τοῦτο δὲ πρέπει νὰ γίνηται εὐθὺς εἰς τὴν τρυφερὰν ἡλικίαν αὐτῶν, διότι ἐὰν ἀπὸ ταύτης δὲν μάθωσι νὰ σέβωνται καὶ νὰ πειθαρχῶσι, θέλουσι συνειθίσει νὰ ὑβρίζωσι καὶ νὰ ἀπειθῶσιν. Ὦ γονεῖς, ἀληθῶς φιλόστοργοι καὶ φιλότεκνοι, φροντίζετε νὰ καθυποτάσσητε εἰς τὰς ὀρθὰς ὑμῶν διαταγὰς τὴν ἀπαλὴν τῶν παιδίων ψυχὴν περισσότερον, παρ' ὅτι φροντίζουσιν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

αὐτῆς, ὦ ἄνδρες, γίνεται σήμερον καὶ ὁ πᾶς ἀγὼν εἰς ἡμᾶς· καὶ οἱ σημερινοὶ νέοι τῆς Ἑλλάδος, ἐπειδὴ καὶ τὰ σώματα δὲν δύνανται, γυμνάζουσι τὰς ψυχὰς αὐτῶν διὰ παιδείας καὶ μαθημάτων, ἐξ ὧν μέλλου ι νὰ ἀναδειχθῶσιν ὠφέλιμοι μὲν εἰς ἑαυτούς, χρήσιμοι δὲ εἰς τοὺς οἴκους, εὐεργέται δὲ τῆς ἑαυτῶν πατρίδος. Εἰς ταῦτα, ὦ ἄνδρες, ἀποβλέπει ἡ γύμνασις αὐτῶν, καὶ τὸ ὑπὸ τῆς μεγαλοψυχίας ὑμῶν συσταθὲν Φιλολογικὸν τοῦτο Γυμνάσιον. Μακάριοι εἶσθε, ὦ ἀγωνοθέται, καὶ τῶν ἀγώνων τούτων ἀλεῖπται καὶ συνδρομηταί, διότι συντρέχετε πρὸς εὐδαιμονίαν καὶ τῶν τέκνων ὑμῶν ἰδίως καὶ κοινῶς τῶν ὁμογενῶν. Ἐπειδὴ δὲ εἰς ὑμᾶς εἶναι ἱκανὴ τῶν κόπων ἀντιμισθία καὶ ἀνωτέρα παντὸς ἐπαίνου ἡ χαρά, τὴν ὁποίαν ἕκαστος ἐξ ὑμῶν αἰσθάνεται μυστικῶς εἰς τὴν ψυχήν του, διότι γίνεται χρήσιμος ὅσον δύναται πρὸς κοινὴν τοῦ Γένους πραμυθίαν, ὁ σημερινὸς λόγος γίνεται πρὸς αὐτοὺς τοὺς νέους, τῆς ὑμετέρας χαρᾶς τὸ ἀντικείμενον καὶ τῶν κόπων τὴν μόνην ἐλπίδα. Πρὸς ὑμᾶς ὁμιλῶ, φίλαι κεφαλαί, φιλόμουσοι τοῦ Γυμνασίου Μαθηταί. Γνωρίζω τὴν ὑμετέραν προθυμίαν καὶ τὴν ζέσιν τοῦ ν' ἀπολαύσητε ὄχι δάφνης ἢ ἐλαίας, ἀλλὰ τῆς Σοφίας τὸν ἀμάραντον στέφανον. Ὅσον ὅμως ἀπὸ τῆς ἡλικίας, ἔχετε χρείαν πολλῆς καὶ μεγάλης προσοχῆς. Δὲν εἶναι ἄλλο τι εἰς τὸν κόσμον τόσον εὐαπάτητον καὶ ἐπίζηλον, ὡς ἡ νεότης, ἔμπροσθεν τῆς ὁποίας ἐξαπλόνουσιν εὐρυχωροτάτην πεδιάδα αἱ ἀπατηλαὶ ἐλπίδες, καὶ παρίστανται πανταχόθεν ἡ ἡδονὴ προσφέρουσα ψευδεῖς στεφάνους, καὶ διασπείρουσα εἰς τὰ βήματα αὐτῆς ἀπαλώτατα ἄνθη, καὶ συμπεριλαμβάνουσα πρὸς βοήθειαν τὴν ἀπειρίαν καὶ θερμότητα καὶ εὐπιστίαν τῆς νεανικῆς ἡλικίας, ἵν' ἀποστρέψῃ τὸν γυμναζόμενον νέον ἀπὸ τὸ ἔνδοξον τῶν πόνων αὐτοῦ στάδιον, καὶ καταχρημνίσῃ αὐτὸν εἰς τῆς δυστυχίας τὰ βάθη. Τοιοῦτος εἶναι ὁ κίνδυνος, τὸν ὁποῖον τρέχετε, φίλοι νέοι, καὶ ἐξ οὗ μόνη ἡ Σωφροσύνη δύναται νὰ διαφυλάξῃ ὑμᾶς. Διὰ τοῦτο συμφώνως πρὸς τὸν μακάριον Παῦλον «τοῖς νέοις πᾶσι παράγγελλε σωφρονεῖν» (α), προτρέπει σήμερον ὑμᾶς ὁ λόγος εἰς σωφροσύνην, ὄχι μόνον τὴν ἐγκράτειαν τῶν παθῶν, ἀλλὰ καθολικώτερον τὴν περὶ τὰ φρονήματα καὶ τοὺς λόγους καὶ τὰς πράξεις θεωρουμένην, τὴν ἀρετὴν ἐκείνην, ἥτις περιέχει ὅλα τὰ καθήκοντα τῆς νεανικῆς ἡλικίας, ἅτινα ἀκολούθως μετὰ τῆς δυνατῆς συντομίας θέλομεν διαγράψει.

§. β'. Πρῶτον. Ὅπως φίλοι νέοι εἰς τὸν φυσικὸν τοῦτον κόσμον αἱ

(α) Τίτ. β. 7.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ται ὄχι ὀλίγον τῶν πιστῶν ἀκροατῶν ἡ ψυχικὴ ὠφέλεια. Ὡς τοιούτων καὶ τοσούτων καλῶν πρόξενον τὸ Φιλολογικὸν ἡμῶν Γυμνάσιον, σπουδάζομεν ἐπομένως καὶ νὰ τὸ καθιδρύσωμεν καὶ στερεώσωμεν ἀμετασαλεύτως στερεώνοντες οὕτω τὴν ἐκ τούτου καὶ τῆς πόλεως ἡμῶν καὶ κοινῶς ὅλου τοῦ Γένους ὠφέλειαν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ τοῦ σχολείου στερέωσις ὑφίσταται μάλιστα εἰς τὰς ἐτησίους προσόδους, διὰ νὰ ἦναι διαρκεῖς καὶ ἐξικανοῦσαι τοῦ Φιλολογικοῦ Σχολείου αἱ πρόσοδοι· ἀφιερόνομεν καθ' εἷς ἐξ ἡμῶν τῶν ὑπογραφομένων, ὅσην παρὰ Θεοῦ ποσότητα φωτισθῇ, τὴν ὁποίαν καὶ καταγράφομεν ἰδιοχείρως ἐν τῷ παρόντι, διὰ νὰ ἦναι μνημόσυνον ἀνάγραπτον τῆς φιλογενείας ἡμῶν καὶ τοῦ διακαεστάτου ζήλου πρὸς φωτισμὸν τῶν ὀρθοδόξων ὁμογενῶν μας· τὴν δὲ συναχθησομένην ποσότητα τῶν ἀφιερωμάτων μας, παραλαβόντες οἱ φιλόκαλοι καὶ φιλογενεῖς τοῦ Γυμνασίου ἐπίτροποι, θέλουσι τὴν ἐξοικονόμησειν, οἷς οἴδασι τρόποις, διὰ νὰ συνάγωσι κατ' ἔτος τὸν ἐκ τούτου προερχόμενον τόκον πρὸς οἰκονόμησιν καὶ κυβέρνησιν τοῦ Φιλολογικοῦ Γυμνασίου. Εἰς ἀμοιβὴν δὲ κοινῶς ὅλων τῶν συνδρομητῶν τῆς κοινῆς ταύτης συνεισφορᾶς, ὑπεσχέθησαν οἱ Ἐπίτροποι ἀπὸ μέρους τοῦ Φιλολογικοῦ Γυμνασίου νὰ γένηται κατ' ἔτος ἀρχιερατικὴ ἱερὰ Λειτουργία, καὶ νὰ μνημονεύωνται εἰς τὸν ἅπαντα αἰῶνα, τὰ ὀνόματα τῶν φιλοκάλων καὶ φιλοθέων τούτων συνδρομητῶν, πρὸς ψυχικὸν αὐτῶν μνημόσυνον· τὰ δὲ αὐτὰ ὀνόματα θέλουσι καταγραφῆν καὶ εἰς τὸν Κώδηκα τοῦ Φιλολογικοῦ Γυμνασίου. Διὰ νὰ εὐλογῶνται καὶ εὐφημίζωνται ἀπὸ τοὺς μεταγενεστέρους, καὶ νὰ διεγείρωσι καὶ εἰς τούτων τὰς ψυχὰς τὸν πρὸς τὴν παιδείαν θερμότατον ζῆλον, ἀπὸ τὴν ὁποίαν μόνην, ἐμάθομεν ἐκ πείρας, ὅτι πηγάζουσιν ὅλα τὰ ἀγαθά. Ταῦτα συνεφωνήσαμεν καὶ ἐψηφίσαμεν κοινῶς καὶ ὁμοφώνως, καὶ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν συμφωνιῶν μας τούτων ὑπογραφόμεθα.

Ἀωιέ. Μαΐου γ'. Ἐν Σμύρνῃ.

Τὸ κατάστιχον τοῦτο παραλαβόντες οἱ Ἐπίτροποι, μὲ σπουδὴν ἄκον, καὶ κόπους ἀτρύτους περιῆλθον εἰς τοὺς φιλομαθεστέρους ὁμογενῆς, καὶ λέγοντες καὶ παροτρύνοντες ἕνα ἕκαστον, τοὺς ἔπεισαν νὰ ὑπογράψῃ καθ' εἷς ὅσην ποσότητα προῃρέθη· καταφαίνονται δὲ εἰς σελὶδα 116 τῆς βίβλου ταύτης, τά τε ὀνόματα τῶν συνδρομητῶν καὶ ἡ ὑ ἑκάστου ἀφιερωθεῖσα ποσότης· ἐφεξῆς δὲ (σελίδι . . .) καὶ ποῦ κατεθὲν ὑπὸ τῶν Ἐπιτρόπων εὑρίσκεται τὴν σήμερον τὸ μέχρι τοῦδε συναθὲν κεφάλαιον τῶν συνεισφορῶν.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

κασθη νὰ παραδεχθῇ εἰς τὴν γλῶσσαν πολλῶν ἀλλοεθνῶν λέξεων ἐπιβλήματα καὶ μολύσματα, καὶ νὰ ὑπομείνῃ πολλῶν καὶ καλῶν καὶ φράσεων καὶ ὀνομάτων τὴν ζημίαν καὶ ἀπονέκρωσιν, ἀλλ' ἐν ὅλῃ ταύτῃ τῇ δυστυχίᾳ ἐφύλαξε τῆς γλώσσης τὰ κυριώτερα μέλη. Καὶ ἦτο μὲν ἀξιοδάκρυτος ἡ μέχρι τινὸς ἀναισθησία πρὸς τὴν μεγίστην ταύτην πληγήν, ἀφ οὗ δὲ ἤδη, τῷ Θεῷ χάρις, ἐξύπνησεν ἡ Ἑλλὰς ἀπὸ τοῦ λιθάργου τῆς ἀμαθίας, πρώτη καὶ μεγίστη φροντὶς τῶν σοφωτέρων τέκνων αὐτῆς καὶ εἶναι καὶ πρέπει νὰ ἦναι τῆς γλώσσης τοῦ ἔθνους ἡ κάθαρσις καὶ τελείωσις, διότι τοῦτο καὶ μόνον εἶναι σημεῖον ἔθνους εἰς τὴν σοφίαν προκόπτοντος. Αὕτη δὲ πῶς ἄλλως, ὦ ἄνδρες, δύναται νὰ γείνῃ ποτέ, εἰμὴ διὰ τῆς ἀκριβοῦς μαθήσεως καὶ μελέτης τῆς προπατορικῆς ἡμῶν γλώσσης; ἐκείνην παραβάλλοντες καὶ συγκρίνοντες πρὸς τὴν σημερινὴν ἡμῶν γλῶτσαν, γνωρίζομεν ἐπαισθητῶς τὰς ἐλλείψεις ταύτης καὶ πληγὰς καὶ εἰς τὸ χεῖρον μεταβολάς, καὶ ὅσον τὸ δυνατὸν σπουδάζομεν νὰ θεραπεύσωμεν αὐτάς. Τοῦ δὲ μεγάλου τούτου ἔργου ἀρχηγὸν καὶ ὁδηγὸν ἔχομεν τὸν πάσης τιμῆς ἄξιον Ἀδαμάντιον Κοραῆν· εἰς αὐτὸν πρῶτον χρεωστεῖ τὰς χάριτας ὅλον τὸ Ἑλληνικὸν διὰ τῆς γλώσσης αὐτοῦ τὴν τελείωσιν· διότι πρῶτος αὐτὸς ἠδυνήθη μὲ τῆς σοφῆς αὐτοῦ κρίσεως τὸν διορατικώτατον ὀφθαλμὸν νὰ ἴδῃ τὸν μόνον τρόπον τῆς θεραπείας, καὶ μὲ τὴν ἱλαρὰν τῶν λόγων του πειθὼ νὰ ὑποτυπώσῃ αὐτὴν καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους πεπαιδευμένους τοῦ ἔθνους. Εὐχῆς ἔργον ἦτο ν' ἀναλάβῃ πάλιν τὸ ἀρχαῖον αὐτῆς κάλλος ἡ Ἑλληνική· τίς εἶναι τόσον ἀναίσθητος καὶ σιδηροῦς τὴν ψυχήν, ὥστε νὰ μὴ ἐπιθυμῇ νὰ ἀκούσῃ τοῦ Δημοσθένους καὶ Πλάτωνος τὴν μοῦσαν ἀναβιώσασαν καὶ λαλοῦσαν εἰς τὰς ἀγοράς, εἰς τὰς κοινὰς τῶν Ἑλλήνων συνελεύσεις, εἰς τὰς ἰδίας συνδιατριβάς, καθὼς καὶ εἰς τὰ σχολεῖα; ἀλλὰ φεῦ! τὸ πρᾶγμα σχεδὸν ἐξελέγχεται ἀδύνατον, κατὰ τὸ παρὸν τοὐλάχιστον, καὶ ἡ περὶ τοῦτο σπουδὴ εἶναι ἁπλῆ ματαιοπονία· ὁ τρόπος τοῦ ζῆν, ὅλη ἡ δίαιτα καὶ διαγωγὴ τοῦ ἔθνους, ὁ αἰὼν αὐτὸς ἐναντιόνονται πρὸς τοῦτο μετὰ μεγάλης ὁρμῆς, καθὼς πᾶς φρόνιμος νοῦς καταλαμβάνει, καὶ δὲν μένει ἄλλη παραμυθία, εἰμὴ μόνη τῆς ὁμιλουμένης γλώσσης ἡ διόρθωσις· διότι αὕτη εἶναι ἡ γλῶσσα τοῦ ἔθνους, κτῆμα ἀναφαίρετον καὶ ἀναπόσπαστον αὐτοῦ, ἥτις νὰ βελτιωθῇ μὲν εἶναι δυνατόν, ὄχι ὅμως καὶ παντάπασι νὰ μεταβληθῇ εἰς τὴν ἀρχαίαν, ἐν ᾧ εἶναι τόση ἡ μεταξὺ ταύτης καὶ ἐκείνης διάστασις. Τρόπους δὲ καὶ μεθόδους τῆς διορθώ-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Σημ. Γ'. Ἀττικῶς μετατίθενται τινὲς ἀναβιβάζουσαι τὸν τόνον· οἷον, Τούτου πέρι, τούτων μέτα. Ἡ δὲ μετά, καὶ ἐπί, καὶ παρά, καὶ ἐνὶ (ἐν) ἀναβιβάζουσαι τὸν τόνον ἔχουσιν ἔξωθεν νοούμενον πολλάκις τὸ *ἐστί*· Πάρα Μήτηρ (πάρεστι). Ἔνι γενέσθαι (ἔνεστι).

Σημ. Δ΄. Εἰς τὰς Προθέσεις ἀνάγονται καὶ τὰ καθ' ἑαυτὰ μὲν ἀσήμαντα, ἐν δὲ συνθέσει σημαντικὰ μόρια Δύς, Ζα, Λά, Α, Νέ· κ. τ. λ. οἷον, Δύσκολος, Ζάπλουτος, Λάμαχος, Ἀδελφός, Νέπους.

Σημ. Καθόλου. Ἑκάστη τῶν κυρίως Προθέσεων ἢ κατὰ σύνθεσιν ἢ κατὰ παράθεσιν ἐμφαίνει ἔν τι ἢ πλειότερα ἐκ τῶν πέντε περιστατικῶν, Χρόνον, Τόπον, Αἰτίαν, Ποιότητα, Ποσότητα.

Ἄρθρον ϐ΄. Ἐπίῤῥημα.

§. ά. Τὸ Ἐπίῤῥημα ἀνάγεται ἀμέσως πρὸς τὸ ῥῆμα ὡς ἐπίθετον εἰδοποιητικὸν αὐτοῦ· οἷον, Γράφει καλῶς. Εἰδοποιεῖ δὲ καὶ ὄνομα· οἷον, Λίαν ὠφέλιμος· καὶ ἐπίῤῥημα· οἷον, Ἰσχυρῶς μάλα.

Σημ. Α'. Ὅσα ἐπιῤῥήματα παράγονται ἀπὸ λέξεων πρός τινα πτῶσιν συντασσομένων, καὶ ταῦτα συντάσσονται πρὸς τὴν αὐτήν· οἷον, ἀξίως τοῦ ὀνόματος. Ἐπιμελῶς τούτου ἔχειν. Οὕτω καὶ τὰ παραθετικὰ ἐπιῤῥήματα μιμοῦνται τῶν παραθετικῶν ὀνομάτων τὴν φύσιν· οἷον, Μᾶλλον, κάλλιστα πάντων, καὶ τὰ τοπικὰ Ποῦ, Ἐνταῦθα κτλ. πρὸς γενικήν.

Σημ. Β΄. Προθετικά τινα μόρια πρὸς γενικὴν καὶ δοτικὴν συντασσόμενα φέρονται καὶ πρὸς ῥῆμα ἀμέσως κατ' ἔλλειψιν τῆς πτώσεως· οἷον, Ἐγγὺς κάθημαι. Ἅμα καθήπτετο· καί τινα πρὸς μετοχήν· οἷον, Μεταξὺ δειπνῶν, ἅμα λέγων.

Σημ. Γ΄. Τὰ πάθος ἐμφαίνοντα μόρια, τὰ ὁποῖα καταχρηστικώτερον ὠνομάσθησαν ἐπιῤῥήματα· συντάσσονται πρὸς γενικὴν ἢ δοτικὴν ἐλλειπτικῶς· οἷον, Φεῦ, Βαβαὶ τοῦ κάλλους (ἕνεκα). Οἴμοι (ἐπ' ἐμοί). Ὡσαύτως καὶ τὰ χρόνου ἢ τόπου ἢ ποσότητος σημαντικὰ ἐπιῤῥήματα· οἷον, Δὶς τοῦ ἐνιαυτοῦ (ἐπί), Ποτὲ χρόνου (ἐπί), Ποῦ γῆς; (ἐπί).

Σημ. Δ΄. Ἐκ τῶν χρονικῶν τὸ μὲν Ἤδη, καὶ Σήμερον καὶ Νῦν καὶ Δή, καὶ Αὐτίκα, καὶ τὸ Οὐδέποτε πρὸς πάντας τοὺς χρόνους συντάσσονται δι' ἣν ἐμφαίνουσιν ἔκτασιν. Τὸ δὲ Πάλαι, καὶ Ἄρτι, εἰς παρῳχήμενον, ἐνίοτε τὸ πάλαι καὶ εἰς ἐνεστῶτα. Τὸ δὲ *Ἀπάρτι* μόνον πρὸς μέλλοντα. Τὸ δὲ *Νῦν* σημαίνει ἐνίοτε καὶ ἐναντίωσιν τῆς ἑπομένης ἐννοίας ἐν ἀρχῇ τῆς περιόδου τιθέμενον μετὰ τοῦ *Δέ*· οἷον, Εἰ μὲν ταῦτ' ἐποίει, ἦν ἂν σοφὸς ἀνήρ· νῦν δ' οὐδένα λόγον ποιεύμενος ἤϊεν ἐς τὰ πρόσω.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

πρόκριτα καὶ ἐπίλεκτα μέλη· τὰς μὲν γὰρ τοιαύτας κάκωσίν τινα πε-
πονθυίας καὶ δυστυχίᾳ περιπεσούσας παραβλέπειν, ὀλιγωρεῖν καὶ μὴ
ἐκ τῶν ἐνόντων πειρᾶσθαι ἐνδυναμῶσαι καὶ ἀνακτήσασθαι, μὴ οὐχὶ
τῶν ἀδικημάτων [εἴη] εἰς τὸ ἔσχατον, [ἀλλὰ] καὶ μεγάλης κατακρί-
σεως ἐπάγοιτο πρόκριμμα. Ἐπειδὴ τοιγαροῦν καὶ ἡ ἁγιωτάτη μητρό-
πολις καὶ ἐπαρχία Σμύρνης ἐπίσημος οὖσα καὶ διατελέσασα ἀνέκαθεν
μητρόπολις κἀν τῷ καταλόγῳ τῶν μητροπόλεων τοῦ καθ' ἡμᾶς Οἰκου-
μενικοῦ θρόνου, ἀξίᾳ τε καὶ τιμῇ καὶ ὑπεροχῇ καὶ λαμπρότητι κοσ-
μουμένη καὶ προέχουσα, πρὸ χρόνων ἤδη τινῶν, κρίμασιν οἷς μόνος
οἶδε Θεός, συνεχέσι καὶ ἐπαλλήλοις συμφοραῖς περιπέπτωκε, κοιναῖς
τε καὶ δημοσίαις πληγαῖς μεμαστίγωται, κατά τινα φεῦ! θεομηνίαν
δεινοῖς καὶ ἐξαισίοις τραύμασι βεβλημένη, σεισμῷ τε βαρυτάτῳ πολ-
λῶν συνοικιῶν ὑπέστη κατάπτωσιν, ἐπιδήμιά τε λοιμικὰ πάθη οὐ τὴν
τυχοῦσαν μοῖραν τοῦ οἰκουμένου λαοῦ τοῦ ζῆν ὑπεξέτεμε καὶ θανά-
τῳ παρέπεμψε, τέως δ' ἐπιγενομένη καὶ ἡ ἐσχάτη πληγὴ τοῦ βαρυ-
τάτου πυρός, τῶν δυστυχημάτων τὸ χαλεπώτατον ἅμα καὶ φρικω-
δέστατον, τὸ λειπόμενον ἅπαν τοῦ καθ' ἡμᾶς χριστωνύμου πληρώμα-
τος ἐξέτριψεν, ὥστε ἐν ὑπαίθρῳ διάγειν καὶ μετὰ τῶν οἰκιῶν τῆς
οὐσίας ἁπάσης καὶ τῶν κτημάτων ἀθρόον καὶ ἐν βραχεῖ τὴν στέρησιν
καὶ ἀποβολὴν ὑποστῆναι πεποίηκεν· ἐπὶ τοσοῦτον καὶ γὰρ λαβροτάτῃ
βίᾳ ἐπενεμήθη ἡ φλὸξ τὸ πλεῖστον τῆς πόλεως, καὶ σχεδὸν ἅπαν,
ὅσον ὑπὸ τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων ᾠκεῖτο ὡς μηδὲ ἴχνος ὑπολε-
λεῖφθαι συνοικισμοῦ, οὐδὲ οἰκίαν διασωθῆναι τινὰ τῶν ἡμετέρων χρι-
στιανῶν, ἀλλ' ἁπάσας ἀποτεφρωθῆναι τῷ πυρὶ καὶ ἐξαφανισθῆναι, ἐλε-
εινήν τε καὶ οἰκτρὰν τοῖς ὁρῶσι τραγῳδίαν προκεῖσθαι, καὶ εἰς ἐσχά-
την ἀμορφίαν μεταβεβλῆσθαι τὴν πρὶν ἀνθοῦσαν καὶ ἀκμάζουσαν πό-
λιν, καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ ὀρθοδόξους ὡς ἐκ ναυαγίου δεινοῦ ἐκβολὴν ὑπο-
στάντας τῶν ὄντων ἁπάντων, καὶ μόλις τὸ ζῆν περισεσωκότας γυ-
μνούς, ἀοίκους καὶ πάσης περιθάλψεως τῆς περὶ τὸν βίον ἀπεστερη-
μένους πλανᾶσθαι. Ταῖς δὲ τοιαύταις καιρίαις πληγαῖς τραυματισθεί-
σης τῆς πόλεως καὶ τῶν ὀρθοδόξων ἐσχάτῃ πενίᾳ καὶ ἀπορίᾳ κατει-
λημμένων ἑπομένως καὶ ἡ μητρόπολις καὶ ἡ ἐπαρχία αὕτη (ἥτις περι-
χώρου μὲν καὶ περιοίκων ἄλλων χωρίων καὶ κωμῶν πάντῃ ἐστέρηται,
μιᾷ δὲ μόνῃ τῇ πολιτείᾳ ταύτῃ καὶ τῷ ἐν αὐτῇ οἰκοῦντι τῶν ὀρθο-
δόξων συστήματι τὴν ἑαυτῆς ἅπασαν διοίκησιν ἔχουσα περιειφημένην
(ἴσ. γρ. περιειλημμένην, ἢ περιειργμένην) ὡς ἐπ' ἀγκύρᾳ μιᾷ σαλεύουσα, ἐν-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ὅμως εὐκολώτερον εἰς τῶν παλαιῶν τὰ συγγράμματα· διότι ἐκεῖνοι ἐζωγράφησαν τὰ ἤθη καὶ τοὺς χαρακτῆρας, τὰς ἀρετὰς καὶ τὰς κακίας τῶν ἀνθρώπων ἐντελέστατα, καὶ ζωηρότατα. Ὁ τότε βίος ἦτο ἁπλούστερος, ἐλευθερώτερος, ἠθικώτερος· παντοῦ ὅπου ἔστρεφον τοὺς ὀφθαλμούς των οἱ δαιμόνιοι ἄνδρες ἐκεῖνοι, ἔβλεπον πράγματα μεγάλα, ἐλεύθερα, λαμπρὰ διὰ τὴν ἀρετὴν τοῦ αἰῶνος αὐτῶν. Ἐξ ἀνάγκης λοιπὸν ὑψώνετο καὶ ὁ νοῦς αὐτῶν, καὶ τοῦτο ἐνεχάραξεν εἰς τὰ συγγράμματα αὐτῶν μέγα τι καὶ ὑψηλὸν καὶ ἐξαίσιον, τὸ ὁποῖον διεγείρει πρὸς τὰ καλὰ τῶν προσεκτικῶν ἀναγνωστῶν τὰς καρδίας.

§. ιγ'. Ἀλλὰ παρ' ὀλίγον κινδυνεύει νὰ μὲ διαφύγῃ τὸ κυριώτερον καὶ ἀναγκαιότερον· Ὅμηρε, τῆς Ἑλληνικῆς σοφίας ὠκεανέ, καὶ γενεσιουργὲ καὶ διδάσκαλε τῆς ἀρετῆς ὑψηλότατε, ἵλεως ἂς ἦναι εἰς ἐμὲ ἡ ἱερά σου σκιά, διότι πολλῶν ἄλλων ὕστερον σὲ ὠνόμασα, τὸ πρώτιστον καύχημα τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους· σὺ πάτερ τρισσέβαστε, σὺ καὶ ὁ λοιπὸς τῶν μαθητῶν σου καὶ ὀπαδῶν, τῶν ἄλλων Ποιητῶν ὁ χορός, κρύψαντες σοφῶς τὴν ἀηδίαν τῶν συμβουλῶν ὑποκάτω τῆς γλυκύτητος τῶν μύθων καὶ μέτρων καὶ ᾠδῶν, ὡς ἔμπειροι τῶν ἀνθρωπίνων καρδιῶν ἰατροί, κιρνᾶτε τὸ νέκταρ τῆς ἀρετῆς εἰς τούς, ὅσοι μελετῶσιν ὑμᾶς (α), καὶ δημιουργεῖτε αὐτοὺς ἀνεπαισθήτως καλοὺς καὶ χρηστοὺς πολίτας (β)· τὰ ἡμέτερα ποιήματα ἐπίσης μὲ τοὺς ὀρθῶς κειμένους νόμους ὠφελοῦντα τῶν ἀνθρώπων τὸ γένος, ὑπερτεροῦσιν ὅμως παρὰ πολύ, καθότι ἔχουσιν ἀναμεμιγμένον τὸ καλὸν μετὰ τοῦ ἡδέος· διότι ὅσα οἱ νόμοι προστάσσουσιν αὐστηρῶς, καὶ κατ' ἀνάγκην ἐγγράφουσιν εἰς τὰς ἡμετέρας ψυχὰς ὑπηρέτην μεταχειριζόμενοι τὸν φόβον, ταῦτα ὁμαλῶς καὶ ὑγρῶς ἐντυπόνει ἡ θεσπεσία πειθὼ τῶν ὑμετέρων λόγων, χαίροντας ὁδηγοῦσα τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς. Ἰδοὺ ἡ αἰτία, φίλοι ὁμογενεῖς, διὰ τὴν ὁποίαν οἱ σοφοὶ προπάτορες ἡμῶν, ἐξω τῶν εἰς τὸ θέατρον καθ' ἡμέραν διδασκομένων λαμπρῶν ποιημά-

---

(α) «Καθάπερ δὲ οἱ ἰατροὶ τοῖς κακοσίτοις τῶν καμνόντων τὰ πικρὰ τῶν »φαρμάκων ἀναδεύσαντες προσηνεῖ τροφῇ, ἀπέκρυψαν τὴν τοῦ ὠφελοῦντος ἀη»δίαν· οὕτω καὶ ἡ παλαιὰ φιλοσοφία καταθεμένη τὴν αὑτῆς γνώμην εἰς μύ»θους, καὶ μέτρα, καὶ σχῆμα ᾠδῆς, ἔλαθε τῇ περιβολῇ τῆς ψυχαγωγίας κε»ράσασα τὴν ἀηδίαν τῶν διδαγμάτων». Μάξ. Τύρ. Λόγ. I. §. ς.

(β) Τίνος οὕνεκα χρὴ θαυμάζειν ἄνδρα ποιητὴν;
Δεξιότητος καὶ νουθεσίας, ὅτι βελτίους τε ποιοῦμεν
Τοὺς ἀνθρώπους ἐν ταῖς πόλεσιν. Ἀριστοφ. Βατρ. στίχ. 999.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ζεται τοσαύτη ὑπερβολὴ ἀναιδείας, ἀφ' οὗ ἱκανῶς αὐθάδης πρὸς τὸν πατέρα ἐφάνη ὁ υἱὸς ἀπὸ τοὺς προηγηθέντας λόγους του; Τὰς τοιαύτας λοιπὸν ὑπερβολάς, ἂν καὶ ἔχωσιν ἄλλως τοὺς ὑπερασπιστάς των (α), ἐσπούδασα νὰ τὰς ἀποφύγω.

Ἄλλος Γάλλος Φιλόσοφος ὁ Διδερῶτος κακίζει τὸν Ἀριστοφάνην τῆς πατρίδος του, ὅτι εἰς τὴν Α΄ Σκηνὴν τῆς Δ΄ Πράξεως εἰσάγει τὴν προξενήτριαν ὑποσχομένην ν' ἀποσπάσῃ τὸν Φιλάργυρον ἀπὸ τὴν ἐρωμένην τοῦ υἱοῦ του, μὲ τὸ νὰ προξενήσῃ εἰς αὐτὸν ἄλλην τινὰ πλουσίαν εὐγενῆ γυναῖκα, τὴν ὁποίαν αὐτὴ ἔμελλε ψευδῶς νὰ δημιουργήσῃ. Ὁ θεωρὸς προσμένει τοῦτο τὸ τέχνασμα τῆς προξενητρίας, ἢ τοὐλάχιστον κἀμμίαν εἴδησιν περὶ αὐτοῦ· ἀλλ' οὔτε ἡ πλουσία γυνὴ φαίνεται ἕως τέλους, οὔτε ἡ προξενήτρια ἀναφέρει τίποτε πλέον περὶ αὐτῆς. Ὁ κανὼν τῆς δραματοποιΐας ἐξελέγχει περιττὸν πᾶν ὅ,τι δὲν συντρέχει εἰς δέσιν, ἢ λύσιν τοῦ Μύθου, καὶ ὁ Διδερῶτος ἔχει δίκαιον. Διὰ τοῦτο ἐγὼ εἰσήγαγον τὴν Σοφουλιὼν εἰς τῆς Ε΄ Πράξεως τὴν Ϛ΄ Σκηνὴν νὰ συμβάλῃ καὶ αὐτὴ μὲ τὴν ὑπόσχεσίν της εἰς πιθανωτέραν λύσιν τοῦ δράματος.

Ἄλλοι σοφοὶ Γαλάται, καὶ μεταξὺ τούτων εἷς τῶν νεωτάτων ἐκδοτῶν τοῦ Μολιέρου, ὁ Βρέτος, εἰς τὰς σημειώσεις τῆς ἐκδόσεώς του (Παρισ. 1805 Τομ. 8) παρατηροῦσιν, ὅτι ἔπρεπεν ὁ Μολιέρος νὰ προείπῃ τίποτε συνεπτυγμένως περὶ τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς ἐρωμένης τοῦ Φιλαργύρου μετὰ τοῦ πατρός της, διὰ νὰ προδιαθέσῃ τὸν θεωρὸν εἰς τοιαύτην μυθιστορικὴν περιπέτειαν. Δύω ἔξαφνοι καὶ παντάπασι παράδοξοι ἀναγνωρίσεις βλάπτουσιν ὁπωσοῦν τὴν τελειότητα τούτου τοῦ ἀριστουργήματος. Διὰ τοῦτο ἐγώ, κατὰ τὴν γνώμην τούτων τῶν Κριτικῶν, εἰς τὴν Η΄ Σκηνὴν τῆς Α΄ Πράξεως, ἔδωκα μικρὰν νύξιν περὶ τῆς οἰκογενείας τοῦ Μεγαδώρου.

Αὗται εἶναι αἱ κυριώτεραι κρίσεις τῶν σοφῶν Γάλλων περὶ τοῦ Φιλαργύρου τοῦ Μολιέρου, αἱ ὁποῖαι μ' ἔκαμαν νὰ μεταβάλω τινὰ μέρη τοῦ δράματος εἰς τὴν μετάφρασίν μου. Ἂν ἦναι καὶ ἄλλαι τινες ἀξιόλογοι κρίσεις, τὰς ὁποίας ἔπρεπε ν' ἀκολουθήσω, δὲν ἐξεύρω. Πολλαὶ ὅμως μ' ἐφάνησαν αὐστηραί, καί τινες παντάπασιν ἄδικοι καὶ κωφαί, τὰς ὁποίας δὲν ἠθέλησα νὰ ἀκούσω. Ἂν τινες καὶ ἀπὸ τοὺς ἰδικούς μου ὁμογενεῖς θελήσωσι νὰ κρίνωσιν αὐστηρῶς τὸν Φιλάργυρόν μου,

Κανόνας ἐξοίσαντες καὶ πήχεις ἐπῶν·

(α) **Laharpe Lycée Tom. V. pag. 462.**

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

§. ιά. Ἡ ἀκριβὴς παρατήρησις καὶ ἑρμηνεία τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης δύναται προσέτι νὰ χρησιμεύσῃ καὶ κατὰ λέξιν μερικῶς ὡς κλεὶς τῶν ἐπιστημῶν, δι' ἧς δύναταί τις εὐκόλως νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὰ τούτων ἄδυτα· διότι ἀναγκαζόμενοι νὰ ἐξηγήσωμεν Ἑλληνικὰς λέξεις δι' ἄλλων τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης, ἐπειδὴ πολλάκις δὲν εὑρίσκομεν ἀκριβῶς ἀντίστοιχον, ζητοῦμεν νὰ μάθωμεν τὸ σημαινόμενον πρᾶγμα, καὶ οὕτω φιλοσοφοῦμεν, λαμβάνοντες αὐτοῦ διακεκριμένην ἰδέαν. Τοιουτοτρόπως εἰς τὰς λέξεις *οὐσία*, *σῶμα*, μὴ ἔχοντες νὰ ἀντιτάξωμεν ἄλλας ἰσοδυνάμους, σπουδάζομεν νὰ παραστήσωμεν εἰς τοὺς σπουδαστὰς τῆς Ἑλληνικῆς αὐτὸ τῶν λέξεων τὸ σημαινόμενον, βλέποντες λόγου χάριν, ὅτι σῶμα δὲν εἶναι μόνον τὸ κορμίον, ἀλλὰ καὶ τράπεζα, καὶ πέτρα, καὶ ἄλλα, λαμβάνομεν διὰ τῆς λέξεως ταύτης τὴν ἰδέαν ὄντος τρεῖς ἔχοντος διαστάσεις, ἥτις ἐφαρμόζει εἰς ὅλα τὰ σώματα· πάλιν ἡ λέξις *οὐσία* μανθάνομεν ὅτι δὲν σημαίνει μόνον τὰ σωματικά, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄϋλα καὶ ἀόρατα ὄντα, λέξις οὖσα γενικωτέρα παρὰ τὸ σῶμα· καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐπιστημονικῶν λέξεων ὡσαύτως. Ἐντεῦθεν λοιπὸν ἀποκτῶμεν τὰς περισσοτέρας τῶν φιλοσοφικῶν ἰδεῶν· ἐντεῦθεν μανθάνομεν τί εἶναι γένος, τί εἶδος, τί οὐσία, τί συμβεβηκός, τί δυνατόν, τί ἐνδεχόμενον, καὶ τὰ τούτων ὅμοια· ἐντεῦθεν συντόμως ὅσα μὲ πολλοὺς κόπους ἡ Μαθηματικὴ, καὶ Λογικὴ, καὶ Μεταφυσικὴ σπουδάζουσι νὰ διδάξωσι δι' ὁρισμῶν· ὥστε τὰ τῶν Ἑλλήνων μειράκια μανθάνουσιν ἀνεπαισθήτως νὰ συνομιλῶσι μὲ τὴν Δέσποιναν φιλοσοφίαν πρὶν καταγραφῶσιν εἰς τῶν ἰδίων αὐτῆς θεραπόντων τὸν χορόν.

§. ιβ'. Ἀλλὰ τίς ἡ χρεία νὰ ἐνοχλῶ διὰ μακρῶν λόγων τὰς ὑμετέρας ἀκοάς, ἐν ᾧ εἶναι δυνατὸν νὰ καταντήσω συντομώτερον εἰς τοῦ ζητουμένου τὸ τέλος; Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα, ὦ ἄνδρες, μᾶς ὁδηγεῖ εἰς τὴν φιλανθρωπίαν καὶ ἀρετήν, ἥτις εἶναι τῆς φιλοσοφίας ὁ μόνος σκοπός διότι ὅστις, ἐκμαθὼν αὐτὴν ἀκριβῶς, καταλαμβάνει ὀρθῶς τοὺς παλαιοὺς συγγραφεῖς, οὗτος ἀποκτᾷ τὴν καλλίστην καὶ τελειοτάτην ἐπιστήμην διὰ τὸν κοινωνικὸν βίον, ἐξ ἧς ἐκπηγάζουσιν ὅλαι αἱ πράξεις τῆς ἀρετῆς. Αὕτη στολίζει ἡμᾶς μὲ φρόνησιν καὶ πολυπειρίαν τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, διὰ τῶν ὁποίων περιέχει σοφωτάτων ὑποθηκῶν καὶ παραγγελμάτων. Δὲν εἶναι ἀνθρώπινος αἰσθητικὴ ψυχή, ἥτις δὲν συλλαμβάνει τὰ σπέρματα τοῦ πρὸς τὸν Θεὸν ἡμῶν χρέους, τοῦ πρὸς ἑαυτούς, τοῦ πρὸς τὸν πλησίον, ἀπὸ μόνα τὰ φιλοσοφικὰ ἀπο-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Δι' Ἀρχιερέα νῦν ἔχω σεβάσμιον.

Βλ. N. Piccolos Supplément à l' Anthologie grecque etc. pag. 109. Paris, 1853.

Σελ. 342. στίχ. 2. «Οἱ Δυτικοὶ ἔχουσι δύω Ἐκκλησίας». Πρόσθες τὴν ἑξῆς σημείωσιν. Τρεῖς ἤδη ἐκκλησίας ἔχουσιν οἱ Δυτικοὶ ἐν Σμύρνῃ (Βλ. Storari Guida di Smirne, pag. 25). Ὁ δ' ἐλλόγιμος Σλαάρσιος (l. c. pag. 147—150) ἱστορικώτερον διαλαβὼν περὶ τῆς καθιδρύσεως αὐτῶν ἐξιστόρησε καὶ τὰ περὶ τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν Φραγκισκανῶν, Καπουκίνων καὶ Ἰησουϊτῶν καὶ τὰς πρὸς ἀλλήλους εἰς δόξαν Θεοῦ διαμάχας αὐτῶν. Ὡς δυτικὸς δ' οὐκ ἀπαναίνεται ὁ ἀνὴρ καὶ τὴν τῶν Ἑλλήνων ἄδικον διαβολήν, ὡς ζητησάντων σφετερίσασθαι τὰ γήπεδα τῶν δυτικῶν Ἐκκλησιῶν ἐπὶ τῶν κατὰ διαφόρους καιροὺς γενομένων πυρκαϊῶν, καταβιβρωσκουσῶν καὶ τὰς Ἐκκλησίας. Ἀλλ' οἱ εἰδότες τὰς ἐν διαφόροις πόλεσι τῆς Ἑλλάδος μηχανορραφίας καὶ ἁρπαγὰς ἐκκλησιῶν τῶν χρηστῶν τοῦ Παπικοῦ χριστιανισμοῦ προμάχων καὶ ἐκβιαστῶν, πάσῃ μηχανῇ σπουδαζόντων καταδουλώσασθαι τὴν Ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν ὑπὸ τῷ Παπικῷ τύφῳ, οὐδόλως ξενισθήσονται ἐφ' οἷς ὁ Παπιστὴς οὗτος διαβάλλει τοὺς Ἕλληνας ὡς ἅρπαγας, ἵνα συσκιάσῃ καὶ καλύψῃ τὰς τῶν ἁγίων αὐτοῦ πατέρων ἀθεμίτους ἁρπαγάς. Οὕτω καὶ περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Πολυκάρπου ἀνέκαθεν προσήκοντος τοῖς Ἕλλησιν ἀντεπεξέρχεται διὰ πολλῶν ἀλλ' ἀπιθάνων καὶ μόνον ἀληθειαν οὐκ ἐχόντων λόγων κατὰ τοῦ φιλοπάτριδος Ἰκεσίου Λάτρου, γράψαντος ὅτι ὁ ναὸς οὗτος τοῖς Ἕλλησι προσῆκε. Καὶ ὁ ἀοίδιμος δὲ πατριάρχης Γρηγόριος ὁ Ε. ἔγραψε κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον τοῦ 1798 πρὸς τὸν τότε Σμύρνης περὶ τῆς ὑπὸ τῶν Γάλλων τρόποις, οἷς οἴδασιν ἐκεῖνοι, καταλειφθήσης Ἐκκλησίας ταύτης, ἐντελλόμενος ἵνα δι' ἀναφορᾶς οἱ Σμυρναῖοι ἀποδείξωσι τὸν σφετερισμὸν καὶ ἐξαιτήσωνται τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς (Βλ. Γ. Ἀγγελοπούλου Τὰ κατὰ τὸν πατρ. Γρηγόρ. τὸν Ε. Τόμ. Β. σελ. 464—469). Ἀλλ' ὡς φαίνεται κατόπιν ὑπερίσχυσεν, ὡς εἴωθεν, ἡ πολιτικὴ πίεσις, καὶ ἐματαιώθη ἡ δικαία τῶν Σμυρναίων ἀπαίτησις. Παρασημειωτέον δ' ὅτι οἱ Ἰησουΐται, οἱ τῷ 1624 ἐν Σμύρνῃ συνεργείᾳ τοῦ Γάλλου προξένου Σαμψῶνος Ναπόλωνος ἐγκατασταθέντες θρασύτητος οὐδεμίαν ὑπερβολὴν ἀπολελοίπασι, διά τε Σχολείων τοὺς τῶν Ὀρθοδόξων παῖδας ἐκμαυλίζειν πειρώμενοι, καὶ τὶ μὴ μετερχόμενοι; Ἐκαυχῶντο δ' ὅτι ἐκήρυττον τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἐν τοῖς τῶν Ὀρθοδόξων Ἑλλήνων ναοῖς, καὶ διὰ τῶν

πλοῦν τοῦτον ὑμέναιον, καὶ θελήσατε νὰ ἰδῆτε μὲ χαρὰν σας ἀντὶς ἐμᾶς νυμφίον τὸν υἱόν σας, καθὼς ἐγὼ μὲ ἄκραν μου εὐφροσύνην βλέπω εἰς τὸν τόπον μου τὸν υἱὸν καὶ ἀνεψιόν μου.

Ἐξηνταβελώνης.

Πρέπει πρῶτον νὰ βεβαιωθῶ ὅτι ἔχω νὰ ἰδῶ τὴν κατσέλαν μου σῶαν καὶ ἀπείρακτον.

Κλεάνθης.

Μάλιστα! τὴν βλέπετε παρευθὺς σῶαν καὶ ἀπείρακτον, καὶ ἀνέγγιχτον.

Ἐξηνταβελώνης.

Δὲν ἔχω ὅμως νὰ ’ξοδεύσω παρᾶν εἰς τὸν γάμον τῶν παιδιῶν μου. ’Ομπροσθὰ τὰ λόγια!

Βαρδαλαμπούμπας.

Πολλὰ καλά! Μή σας μέλῃ. ’Εγὼ ἐξοδεύω.

Ἐξηνταβελώνης.

Ὑπόσχεσθε λοιπὸν τιμημένα νὰ κάμετε καὶ τῶν δύω γάμων τὰ ἔξοδα;

Βαρδαλαμπούμπας.

Ναίσκε, ὑπόσχομαι. Εἶσθε εὐχαριστημένος;

Ἐξηνταβελώνης.

Ναίσκε. Ὅμως—νὰ σᾶς κάμω νὰ γελάσετε; Οὐκ ἔχω ἔνδυμα γάμου. Ἂν ὁρίζετε κἀμμίαν φορεσιάν!—

Βαρδαλαμπούμπας.

Ὁρισμός σας! Ὅ,τι θέλετε. Ἂς ὑπάγωμεν ν’ ἀπολαύσωμεν τὴν χαρὰν τῆς παρούσης ἑσπέρας. (ἀναχωροῦν).

Ἀρχέλαος.

Ὦ! Ἄρχοντες! σιγὰ δά! Μὲ συμπάθειον! Τίς θέλει μοῦ πληρώσει τὸν κόπον τοῦ μαρτυρικοῦ γράμματος;

Ἐξηνταβελώνης.

Καὶ ’μεῖς πλέον δὲν ἔχομε χρείαν ἀπὸ τὸ γράμμα σας!

Ἀρχέλαος.

Ναίσκε. Πλὴν ἐγὼ δὲν τὤγραψα διὰ νὰ μὴ τὸ χρειασθῆτε!

Ἐξηνταβελώνης (δείχνων τὸν κὺρ Γνάννην).

Γιὰ πληρωμή, σᾶς χαρίζω τοῦτον δὰ τὸν καλὸ τὸν ἄνθρωπο. Κάμετέ τον ὅ,τι θέλετε. Κἰὰν ὁρίζετε, χρεμάσατέ τον.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

εὐῶδες, (α) ἐκλάμπον πόρρω, καὶ θερμαῖνον, ὥστε ζεῖν τὴν θάλατταν ἐπὶ σταδίους πέντε, θολερὰν δ' εἶναι καὶ ἐπὶ εἴκοσι σταδίους, προσχωσθῆναι δὲ πέτραις ἀποῤῥῶξι, πύργων οὐκ ἐλάττοσι» (Στράβ. Α. 59. ἀρχ. ἐκδ.—καὶ ἐκδ. Κοραῆ Τομ. Α. σελ. 76).

§. ε. Εἰς τὰς παλαιὰς τοῦ Στράβωνος ἐκδόσεις ἔλειπε τὸ πῦρ, καὶ ὁ λόγος ἐγίνετο ἀσυνάρτητος. Ὁ δὲ Κοραῆς προσθεὶς τὴν λέξιν, ἐσημείωσεν ἐν τοῖς σχολίοις καὶ ὅτι, «Τινὰ τῶν ἀρχαίων ἀντιγράφων φέρει «Ἡ περὶ Μεθώνην δὲ τὴν ἐν τῷ κτλ.» ὃ καλῶς ἂν ἴσως εἶχεν, εἰ τὸ προπαρατελευταῖον ἄρθρον (Ἡ) ἐτρέπετο εἰς τὸ ΓΗ, ὅπερ ἐξέφρασαν οἱ ἀρχαῖοι μεταφρασταί, ὅ,τε Λατῖνος καὶ ὁ Ἰταλὸς» κτλ. (β)—Ἀλλ' ἡ

(α) Τοῦτο τὸ εὐῶδες διαστερίσας ὁ σοφὸς ἐκδότης ἐν τῷ κειμένῳ, ἐσημείωσεν ὀρθῶς ὅτι, «Ἢ διαγραπτέον τὴν λέξιν, ἢ τρεπτέον εἰς τὸ φλογῶδες ἢ πυρῶδες, ὡς ἀλλότριον ὂν τὸ εὐῶδες πρὸς τὴν ἔννοιαν» (Μέρ. δ. σελ. 29). Ἀλλὰ τὸ φλογῶδες μὲν πιστοῦται καὶ ἐξ ἧς ἐμνημόνευσε ῥήσεως τοῦ Ἀριστοτέλους (αὐτόθ.)· Πυρῶδες δὲ πῦρ, οὐδέποτ' ἂν ἔγραψε (νομίζομεν) ὁ Στράβων· πάντων δὲ πιθανώτατον ἔκρινε τὸ πρῶτον, ὅτι διαγραπτέον τὴν λέξιν παντελῶς· διότι τὸ εὐῶδες φαίνεται προστεθειμένον ὑπ' ἀντιγραφέων ἀβλεψίας, πλανηθέντων ἐκ τῆς ὁμοιότητος τῶν παρακειμένων λέξεων θειώδους ὀδμῆς. [Ἐν τῷ περιθωρίῳ τῆς σελίδος πρόσκειται «ἴσ. ἰῶδες,» ἥπερ καὶ εὐστοχωτάτη πασῶν ἔμοιγε δοκεῖ τοῦ νοσοῦντος χωρίου θεραπεία. Σημ. Ἐκδ.]—(β) Ἰδοὺ κατὰ λέξιν ἡ ἀρχαία τοῦ χωρίου Λατινικὴ μετάφρασις. «Circa Methonam —terra altitudine septem stadiorum egesta est a flammosa quadam e f-f l a t i o n e: locus que is interdiu inaccessus est ob calorem et sulfureum odorem», etc. τουτέστι· περὶ Μεθώνην—ἡ ΓΗ τὸ ὕψος ἑπτὰ σταδίων ἐξήχθη ὑπό τινος φλογώδους ἀ ν α φ υ σ ή σ ε ω ς· καὶ ὁ τ ό π ο ς ο ὗ τ ο ς μεθ' ἡμέραν ἀπρόσιτός ἐστιν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ καὶ τῆς θειώδους ὀδμῆς» (Στράβ. Α. 59. ἐκδ. Lutet. Paris. 1620). Τὸν Λατῖνον ἠκολούθησε πιθανώτατα καὶ ὁ Ἰταλός. Ἀλλ' οὐδ' εἰς τὰ παρ' αὐτοῖς ἀντίγραφα τοῦ Στράβωνος ἐφέρετο τὸ ΓΗ. Προσέθηκαν δὲ τὴν λέξιν ἀφ' ἑαυτῶν εἰς τὴν μετάφρασιν, ἀναγκασθέντες ἐφευρεῖν ποίαν τινα θεραπείαν τῆς ἀσαφείας τοῦ ἐλλειποῦς κειμένου. Φαίνεται δέ· διότι προχωροῦντες οἱ μεταφρασταί, καὶ στενούμενοι ὑπὸ τῶν ἐφεξῆς ἐπιφερομένων οὐδετέρων τοῦ κειμένου ἐπιθέτων, τῶν, «ἀ π ρ ό σ ι τ ο ν, ἐ κ λ ά μ π ο ν, θ ε ρ μ α ῖ ν ο ν» (ἅτινα προφανῶς ἀπαιτοῦσι καὶ οὐδέτερον ὑποκείμενον, ἀλλ' οὐχὶ τὸ ΓΗ), προσέθηκαν εἰς τὴν μετάφρασιν καὶ τὸ «ὁ τ ό π ο ς ο ὗ τ ο ς», τοῦτο πλάσαντες νέας περιόδου ὑποκείμενον, καὶ πρὸς τοῦτο ἐφαρμόσαντες τὰ οὐδέτερα ἐπιθετικά. Σημείωσαι δὲ καὶ πῶς, ὁ μὲν Στράβων εἶπεν ἀ ν α φ ύ σ η μ α, αὐτὸ δηλῶν τὸ ἀναφυσηθὲν πρᾶγμα, τὸ φυσῶν εἰς ὕψος φλογῶδες ἄσθμα ἢ ἄναμμα τοῦ πυρὸς (ὡς εἶπε καὶ ἀλλαχοῦ «γῆς καὶ θαλάσσης ἀναφυσήματα» αὐτὰ τὰ ἀναφυσώμενα)· οἱ δὲ μεταφρασταὶ ἡρμήνευσαν ἀ ν α ῤ ρ ύ σ η σ ι ν (efflationem), τὴν πρᾶξιν καὶ ἐνέργειαν ἢ τὴν ἐνεργοῦσαν δύναμιν

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ἐ ξ ή ν τ α β ε λ ώ ν ή ς.

Ὦ τὶ καλός, τὶ ὥμορφος λόγος! Ἔλα νὰ σ' ἀγκαλιάσω, Δημητράκη μου, διὰ τοῦτόν σου τὸν λόγον. Νὰ ἀξιόλογον γνωμικόν, τὸ ὁποῖον δὲν τὸ εἶχ' ἀκούσει εἰς τὴν ζωήν μου! Ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ ζῇ, διὰ νὰ τρώγῃ, καὶ ὄχι νὰ τρώγῃ διὰ ν. . . . . Ὄχι, δὲν 'πάγει ἔτσι! Πῶς τὸ εἶπες μάτια μου;

Δ ή μ ή τ ρ ά κ ή ς.

Ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ τρώγῃ, διὰ νὰ ζῇ, καὶ ὄχι νὰ ζῇ, διὰ νὰ τρώγῃ.

Ἐ ξ ή ν τ α β ε λ ώ ν ή ς.

Ἄ! (Πρὸς τὸν κὺρ Γιάννη) τ' ἀκοῦς ἐσύ; (Πρὸς τὸν Δημητράκη) Καὶ ποῖος μεγάλος ἄνθρωπος εἶπεν αὐτὴν τὴν γνώμην;

Δ ή μ ή τ ρ ά κ ή ς.

Δεν ἐνθυμοῦμαι τ' ὄνομά του. Θαρρῶ ὅμως . . . ὁ Ἐπίκουρος.

Ἐ ξ ή ν τ α β ε λ ώ ν ή ς.

Ὁ Θεὸς συγχωρήσαι τον! Ἐνθυμήσου, νὰ ζῇς! νὰ μοῦ τὰ γράψῃς αὐτὰ τὰ λόγια. Θέλω νὰ τὰ χαράξω μὲ χρυσᾶ γράμματα εἰς τὸ ἔμβασμα τῆς τραπεζαρίας μου.

Δ ή μ ή τ ρ ά κ ή ς.

Δὲν θέλω λείψει, Αὐθέντα! Καὶ διὰ τὸν δεῖπνον, ἄφετ' ἐμένα νὰ τὸν ἑτοιμάσω. Ὅλα θέλω τὰ οἰκονομήσει κατὰ τὸ πρέπον.

Ἐ ξ ή ν τ α β ε λ ώ ν ή ς.

Ἑτοίμασέ τα λοιπόν.

Κ ὺ ρ Γ ι ά ν ν ή ς.

Τόσου καλλιώτερα. Γλυτόνου 'γὼ 'π' τοῦ γκόπου.

Ἐ ξ ή ν τ α β ε λ ώ ν ή ς.

Ἐδῶ, Δημητράκη, χρειάζονται πράγματα νὰ χορταίνουν τὸν ἄνθρωπον εὐθύς. Ὀμπρὸς ὀμπρὸς ἕνα πελάφι ἀνακατωμένον μὲ ροβίθια, ἢ μὲ χονδρὰ φασούλια. Ὕστερα κἄνα ζυμαρικὸ μὲ κάστανα καὶ' λίγο κρέας. Καὶ ἄλλα παρόμοια καθὼς 'ξεύρεις. Μάλιστα νᾶσαι κ' εἰς ταὶς φωτιαὶς προσεκτικός. Ὀλίγη φωτιὰ καὶ σιγανὴ 'ψήνει καλὰ τὸ φαγί. Βούτουρας δὰ δὲν μᾶς χρειάζεται. Ὁ Βούτουρας χαλᾷ τὸ στομάχι. Ὅταν τόνε φάγω, ὁ στόμας μου πάντα εἶναι πικρός.

Δ ή μ ή τ ρ ά κ ή ς.

Μή σας μέλῃ. Ἐλπίζω νὰ εὐχαριστηθῆτε κατὰ πάντα ἀπὸ τὰ φαγητά μου.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ὑπατεύων τὸ τρίτον, ἐνόμιζεν ὅτι πρὸς μὲν τὸν Πορσήναν πρέπει νὰ ἀντέχῃ ἡσυχάζων καὶ φυλάττων τὴν πόλιν. Κατὰ δὲ τῶν Τυῤῥηνῶν ἀπ' ἄλλου μέρους ἐξεστράτευσε καὶ συνάψας μάχην ἐνίκησεν αὐτοὺς καὶ ἐφόνευσε πεντακισχιλίους ἐξ αὐτῶν. Τὸ δὲ ἔργον τοῦ Μουκίου ἱστόρησαν μὲν καὶ ἄλλοι πολλοὶ καὶ διαφόρως, ἃς τὸ ἱστορήσωμεν δὲ καὶ ἡμεῖς, καθὼς μάλιστα μᾶς φαίνεται ἀξιόπιστον. Ἦτο ὁ Μούκιος ῥωμαῖος ἀνὴρ εἰς πᾶσαν ἀρετὴν ἀγαθὸς καὶ ἄριστος εἰς τὰ πολεμικά, ἐπιβουλεύων δὲ νὰ φονεύσῃ τὸν Πορσήναν ἐμβῆκε λαθραίως εἰς τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ φορῶν ἐνδυμασίαν τυῤῥηνικήν, καὶ γλῶσσαν λαλῶν ὁμοίαν. Ἐλθὼν περιεγύρισε τὸ βῆμα, ὅπου ἐκάθητο ὁ βασιλεύς, καὶ αὐτὸν μὲν τὸν βασιλέα δὲν ἐγνώριζε, νὰ ἐρωτήσῃ δὲ περὶ αὐτοῦ ἐφοβεῖτο, ἕνα τινα τῶν συγκαθεζομένων, ὅστις μάλιστα τὸν ἐφάνη ὡς βασιλεύς, ἐξεσπάθωσε καὶ τὸν ἐφόνευσε. Τὸν ἐπίασαν πάραυτα διὰ τοῦτο, καὶ τὸν ἐξέταζον. Εἶχον δὲ φέρει ἔμπροσθεν εἰς τὸν Πορσήναν μικρὰν ἐσχάραν μὲ πῦρ, διὰ νὰ θυσιάσῃ. Εἰς τοῦτο τὸ πῦρ προσταχθεὶς ὁ Μούκιος ἐτέντωσε τὴν δεξιάν του χεῖρα, καὶ τῆς σαρκὸς καιομένης ἔστεκε βλέπων τὸν Πορσήναν μὲ πρόσωπον ἱταμὸν καὶ ἀμετάτρεπτον, μέχρις οὗ θαυμάσας ὁ βασιλεὺς ἀφῆκεν αὐτόν, καὶ μόνος ἐκτείνας ἀπὸ τὸ βῆμα τὴν χεῖρα ἀπέδωκεν ὀπίσω τὸ ξίφος. Ὁ δὲ Μούκιος ἤπλωσε τὴν ἀριστεράν του καὶ τὸ ἐδέχθη. Διὰ τοῦτο λέγουσιν ὅτι ἐπωνομάσθη Σκαιόλας, τουτέστιν Ἀριστερός. Εἶπε δὲ πρὸς τὸν Πορσήναν ὅτι, ἂν καὶ ἐνίκησα τὸν φόβον σου, ἐνικήθην ὅμως ἀπὸ τὴν μεγαλοψυχίαν σου, ὅθεν καὶ δι' εὐγνωμοσύνην σὲ ἐξομολογοῦμαι πράγματα, τὰ ὁποῖα μὲ ὅλας τὰς βασάνους δὲν ἤθελον ἐξαγορευθῆ. Τριακόσιοι Ῥωμαῖοι, Πορσήνα, τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντες μ' ἐμέ, πλανῶνται εἰς τὸ στρατόπεδόν σου παρατηροῦντες εὐκαιρίαν. Ἐγὼ δὲ πρῶτος ἐπεχείρησα τὸ ἔργον μὲ λαχμόν, καὶ δὲν λυποῦμαι, διότι δὲν εὐτύχησα νὰ φονεύσω ἄνδρα ἀγαθόν, εἰς τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ἦναι φίλος πλέον, παρ' ὅσον πολέμιος τῶν Ῥωμαίων. Ταῦτ' ἀκούσας ὁ Πορσήνας, τὰ ἐπίστευσε, καὶ ἔλαβε κλίσιν νὰ κάμῃ εἰρήνην, ὄχι τόσον, ὡς μὲ φαίνεται, διότι ἐφοβήθη τοὺς τριακοσίους, ὅσον διότι ἐθαύμασε καὶ ἠγάπησε τὴν μεγαλοφροσύνην καὶ ἀρετὴν τῶν Ῥωμαίων. Τοῦτον τὸν ἄνδρα Μούκιον ὅλοι σχεδὸν οἱ συγγραφεῖς καὶ Σκαιόλαν ὀνομάζουσιν· ὁ δὲ τοῦ Σάνδωνος υἱὸς Ἀθηνόδωρος εἰς τὸ πρὸς τὴν ἀδελφὴν τοῦ Καίσαρος Ὀκταουΐαν βιβλίον αὐτοῦ λέγει, ὅτι ὠνομάζετο καὶ Ὀψίγονος.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ζ ω ή τ σ α.

Αὐτὰ δὰ εἶναι πράγματα....

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Κ' ἔχω πολλὴν ἀνάγκην ἀπὸ ἄσπρα!

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Ἐγὼ στοχάζομαι....

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ἤθελα εἶσθαι πολλὰ ἀναπαυμένος, ἂν τὰ εἶχα!

Ζ ω ή τ σ α.

Καὶ σεῖς εἶσθε....

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Καὶ δὲν ἤθελα νὰ κλαίωμαι, καθὼς κάμνω, γιὰ τὸν καιρόν, ὅτι εἶναι πολλὰ δυστυχής!

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Ἂν ἀγαπᾷς τὸν Θεόν! Καλὲ Παππάκη, δὲν ἔχει τὸν τόπον του νὰ κλαίεσθε σεῖς διὰ τὸν καιρόν! Ὅλοι τὸ ξεύρουν, ὅτι ἔχετε πλοῦτον ἀρκετόν!

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Πῶς; Ἐγὼ ἔχω πλοῦτον ἀρκετόν; Ὅσοι τὸ λέγουν εἶναι ψεῦσται! Μεγαλήτερον ψεῦμα δὲν ἐμπορεῖ νὰ γένῃ. Κακότροποι εἶναι ὅσοι διασπείρουν τέτοια λόγια γιὰ τ' ἐμένα!

Ζ ω ή τ σ α.

Μὴ δὰ θυμόνετε!

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ἄ! τοῦτο μὲ δαιμονίζει. Τὰ ἴδιά μου τέκνα νὰ μὲ προδίδουν, καὶ νὰ γίνωνται ἐχθροί μου.

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Καὶ ἐχθρός σας εἶναι, ὅστις λέγει, ὅτι ἔχετε πλοῦτον;

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ναίσκε! Αὐτά σου τὰ λόγια καὶ τὰ ἔξοδά σου θὲ νὰ σταθοῦν αἰτία νὰ μὲ προδώσουν.... ἢ νὰ ἔλθουν τὴν νύκτα νὰ μοῦ κόψουν τὸ κεφάλι, νομίζοντές με σακκὶ γεμάτον φλωρί.

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Καὶ ποῖα μεγάλα ἔξοδα ἔκαμα ἐγώ;

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ποῖα; Κ' ἐμποροῦν νὰ γένωσι μεγαλήτερα; Ἐψὲς ἐμάλλονα τὴν

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

καὶ ἀποσκοράκισιν τῶν βαρβάρων ἐξευμαρίσει. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀρουν-δέλλιον καὶ Λετρῶνα ἔκ τινος ἐπιγραφῆς εὑρεθείσης εἰς τὸ Σειδίκιον ὑπέλαβον ὅτι τὸ πάλαι τοῦτο ἐκαλεῖτο «Ὑρκανῶν πόλις» (Βλ. Boeckh. l. c. p. 728). Ἀλλ' ἐκ τῆς τουρκικῆς ὀνομασίας σημαινούσης χωρίον ἔρημος ἢ ἐραστὸν δύναταί τις εἰκάσαι ὅτι ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν ἐκαλεῖτο λατινικώτερον Ἀμόριον. Ἢ, τὸ πιθανώτερον, ἐκαλεῖτο *Ἡδιαρά*, διότι μνημονεύεται ἐν ταῖς Σμυρναϊκαῖς ἐπιγραφαῖς Κορνήλλιος Ολλανὸς ὁ Ἡδιανός, Ἀσιάρχης καὶ ῥήτωρ γενόμενος τῆς πόλεως Σμύρνης (Βλ. Boeckh. l. c. p. 732). Ἀπαντᾶται δὲ ἐν ταῖς Σμυρναϊκαῖς ἐπιγραφαῖς καὶ «Ἡδέα Τίμωνος» (Boeckh. l. c. p. 745). Τελευταῖον. Ἐκ τῶν προειρημένων ἐγγράφων τῆς Μονῆς καταφαίνονται προσέτι καὶ πολλῶν ἤδη ὑπαρχουσῶν οἰκογενειῶν τὰ ὀνόματα. Οἷον Ἰωάννης καὶ Θεόδωρος οἱ Γορδάτοι (σελ. 94, 99, 113, 125), Μιχαὴλ καὶ Γεώργιος οἱ Πετρίτζαι, ἄνδρες στρατιωτικοὶ (σελ. 69, 88, 92, 130, 160· ὁ δὲ Γεώργιος Πετρίτζης ἦν γαμβρὸς Θεοδώρου τοῦ Γορδάτου), Γεώργιος Κάππαρις (σελ. 264) κτλ. Ἐκ δὲ τούτων καταδείκνυται τρανῶς πόσον ἐπλανήθησαν οἱ εἰπόντες ὅτι αἱ ἐπιδρομαὶ τῶν ξένων ἐθνῶν καὶ οἱ συμβαίνοντες λοιμοὶ κατέστρεψαν ἁπάσας τὰς ἀρχαίας τῆς Σμύρνης οἰκογενείας (Βλ. Slaars l. c. p. 102). Μνημονεύεται δὲ καὶ Ἰωάννης Μέλης (σελ. 124), ὅπερ μαρτυρεῖ ὅτι οἱ τότε κάτοικοι ἐνησμενίζοντο τῇ ἐκ τοῦ Μέλητος ποταμοῦ προσωνυμίᾳ.

Σελ. 326. στίχ. 25. «Ἀκραίου». Ὁ Σλαάρσιος (σελ. 19) σημειῶν ἐνταῦθα ὅτι «τὰ περὶ τῆς Ἀκροπόλεως ὁ Οἰκονόμος μετέφρασεν ἐκ τῆς Γαλ. Ἐγκυκλοπαιδείας, ἥτις καὶ τοῦτο ὡς καὶ πολλὰ ἐκ τοῦ Τουρνεφορτίου μετέγραψε», προστίθησιν ὡς αὐτὸς ἀντιλέγων· «Ἀλλ' ὁ Παυσανίας οὐ λέγει ὅτι ἐπὶ τοῦ Πάγου ἐτιμᾶτο ὁ Ἀκραῖος, καὶ ὅτι αὕτη ἐκαλεῖτο Κορυφή. Ἀλλὰ περὶ μὲν τῆς Κορυφῆς λέγει «Ἐποιήθη δὲ καὶ κατ' ἐμὲ Σμυρναίοις ἱερὸν Ἀσκληπιοῦ, μεταξὺ Κορυφῆς τε ὄρους καὶ θαλάσσης ἀμιγοῦς ὕδατι ἀλλοίῳ» (Z, ε. 4), καὶ ἀλλαχοῦ πάλιν «ἀπὸ δὲ τοῦ Περγαμηνῶν Σμυρναίοις γέγονεν ἐφ' ἡμῶν Ἀσκλήπειον τὸ ἐπὶ θαλάσσῃ». (Β.κς. 7). Κατὰ ταῦτα λοιπὸν ζητητέον τὴν Κορυφὴν πλησίον τῆς θαλάσσης καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῷ Πάγῳ. Le mont Coryphée ne serait-il donc pas selon toute probabilité, le mont des moulins (Déirmen tèpé) sur les penchants duquel on voit le cimetière des Juifs etc. ?» Οὕτω δὲ φαίνεται ὡς ἀποδεικνύων τὴν ἀληθῆ τῆς Κορυφῆς θέσιν ἐπὶ τοῦ νῦν Deirmen tépé. Ἀλλὰ πολλῷ πρότερον αὐτοῦ

τῷ **1084** Τσαχᾶς, Τοῦρκος πειρατής, κηρυχθεὶς βασιλεὺς ἀπὸ τοὺς παδούς του, ἐκυρίευσεν ἐξ ἐφόδου τὴν Σμύρναν, καὶ αὐτοῦ ἔστησε τὸν θρόνον του. Μὲ τὸν μικρόν του στόλον ἐξουσίασε τὰς Κλαζομενάς, τὴν Φώκαιαν, τὴν Χίον, τὴν Σάμον, τὴν Μιτυλήνην, καὶ ἄλλας παθαλασσίους χώρας καὶ νήσους. Ἦτο δὲ τότε Σουλτάνος τῶν Τούρκων (α) Σολιμὰν ὁ Α'. ἔχων τὸν θρόνον του εἰς τὴν Νίκαιαν. Ἀλλὰ κατὰ τὸ **1097** ὁ Δούκας Ἰωάννης, γυναικάδελφος τοῦ τότε Αὐτοκράτορος Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, σταλθεὶς ἀρχιστράτηγος διὰ ξηρᾶς, μετὰ τοῦ ἀρχιναυάρχου Κάσπακος, ἀνέλαβε πάλιν τὴν Σμύρναν μὲ συνθήκας, νὰ ἀπολύσῃ τὸν Τσαχᾶν καὶ τοὺς ὀπαδούς του· κατέστησε δὲ εἰς αὐτὴν Ἡγεμόνα ἡ Δούκα, ὡς τὸν ὀνομάζει ἡ Κομνηνὴ Ἄννα, τὸν Κάσπακα (β). Ὁ Κάσπαξ ἐφονεύθη πάραυτα ἀπὸ ἕνα Τοῦρκον, καὶ δι' αὐτὴν τὴν αἰτίαν ἐξελθόντες ὁ ναυτικὸς ὄχλος ἀπὸ τὰ πλοῖα κατέσφαξαν δέκα χιλιάδας Σμυρναίους, διὰ νὰ ἐκδικηθῶσι τὸν θάνατον τοῦ Ἀρχιναυάρχου των. Ὁ δὲ Δοὺξ Ἰωάννης ἀφῆκεν ἀντ' αὐτοῦ διοικητὴν τῆς Σμύρνης τὸν Ὑαλέα. Μετά τινα χρόνον ἐπελθὼν πάλιν ἐκυρίευσε τὴν Σμύρναν ὁ Τσαχᾶς. Ἀλλ' ὁ Αὐτοκράτωρ Ἀλέξιος τὸν ἐξέβαλε διὰ τοῦ θαλασσοκράτορος Δαλασσηνοῦ· τὸν ἐκατηγόρησε δὲ ἐνταυτῷ καὶ ὡς αὐτοχειροτόνητον βασιλέα πρὸς τὸν τότε πενθερόν του καὶ Σουλτάνον Κιλιτσλῆ Ἀσλὰν (σπαθήρη Λέοντα). Διὰ τοῦτο παροξυνθεὶς ὁ Σουλτάνος, συναφθεὶς μὲ τὰ στρατεύματα τῶν Ῥωμαίων, ὥρμησε κατὰ τοῦ Τσαχᾶ, ἐν ᾧ ἐπολιόρκει τὴν Ἄβυδον, καὶ προσκαλέσας αὐτὸν εἰς συμπόσιον τὸν ἐμέθυσε, καὶ τὸν ἔσφαξεν.

(α) Οἱ Τοῦρκοι εἶναι ἔθνος Σκυθικόν, πρόγονοι τῶν Ὀθωμανῶν, οἱ κατά τινας τὸ παλαιὸν λεγόμενοι Μασσαγέται. Ἤρχισαν δὲ νὰ ταράττωσι τὴν Ἀσίαν περὶ τὰ μέσα τοῦ ἑνδεκάτου αἰῶνος ἀπὸ Χριστοῦ. Μετὰ ταῦτα ὠνομάσθησαν Ὀθωμανοὶ ἀπὸ τοῦ Ὀθμὰν ἢ Ὀσμάν, ἐγγόνου τοῦ Σολιμὰν Σὰχ Τούρκου καὶ αὐτοῦ. Ἀπὸ τὸν Ὀσμὰν κατάγονται οἱ καὶ σήμερον βασιλεύοντες τῆς Κωνσταντινουπόλεως Σουλτάνοι· ἐσήμαινε δὲ τὸ ὄνομα, Τοῦρκος, κατ' ἀρχὰς καλὸς ἢ ἐραστός· ἔπειτα κατ' εἰρωνείαν ἐξέπεσεν εἰς τὴν σημασίαν τοῦ βάρβαρος, διὰ τοῦτο διακρίνέται μέχρι σήμερον ἀπὸ τοὺς Ὀθωμανοὺς τὸ ὄνομα Τοῦρκος ἀπὸ τὸ Ὀσμανλῆς· καὶ τοῦτο μὲν ἐκλαμβάνεται ἀντὶ τοῦ πεπολισμένος, τὸ δὲ Τοῦρκος ἀντὶ τοῦ ἀπολίτευτος. Βλέπ. Προλεγ. Δημητρ. Καντεμ. Ἱστορ. Ὀθωμ. Τόμ. Α. καὶ Λαόνικ. Χαλκοκονδ. Ἱστορ. Βιβλ. Α.—(β) Βλ. Ἄνναν Κομνηνὴν Ἀλεξιάδ. ΙΑ. σελ. **322, 323**. καὶ Ἰωάν. Καντακουζ. Ἱστορ. βιβλ. Γ. **68**. καὶ Μιχαὴλ Δούκαν ἱστορ. **7**. καὶ **Tournefort voyage de Levant. Letr. XXI.** καὶ **Chandler Voyage dans l' Asie mineure. Tom. 1. Chap. 18.** Τὸν δὲ Τσαχᾶν, Ζαχάτην ὀνομάζει ὁ Ζωναρᾶς· Τσαχατσᾶν δὲ ὁ Γλυκᾶς.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ἡ Ἐπίτροπός σας ἤθειλα νὰ τοῦ φτειάσου, νὰ γλύψει τὰ δάχτυλά σας!

Ἐξηνταβελώνης.

Ἐδῶ δὲν εἶναι ὁ λόγος πλειὰ γιὰ γουρουνάκια. Νὰ ὁ Ἄρχοντας ἐδῶ, πρὸς τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ 'μιλήσῃς ἄλλα πράγματα.

Ἀρχέλαος.

Μὴ φοβεῖσαι Χριστιανέ! Δὲν εἶμ' ἐγὼ ἄνθρωπος νὰ σὲ πειράξω. Τὰ πράγματα θέλουν ὑπάγει σιγὰ σιγά.

Κὺρ Γιάννης.

Εἶνι κιἀφέντης εἰδὼ ἕνας ἀπ' τοὺς ἀπουψεσινούς μας φίλους;

Ἀρχέλαος.

Ἐδῶ, φίλε μου, δὲν πρέπει νὰ κρύψῃς τίποτ' ἀπὸ τὸν Ἀφέντην σου.

Κὺρ Γιάννης.

Μὰ τὴ μπίστι μ', Ἀφεντικό, θὰ δείξου ὅλη μου τὴν τέχνη. Εἰγὼ πάντα 'ς τοῦ μαγειριὸ γυρίζου! ἂς πήρει τὴν φροντίδα ἡ κὺρ 'πιτρουπός μας. Εἰγὼ πάλι θὰ κάμω τὴ φιλιά!

Ἐξηνταβελώνης.

Ὤφου! καὶ δὲν εἶναι ὁδῶ ὁ λόγος διὰ φιλιαίς!

Κὺρ Γιάννης.

Τὶ νὰ κάμου! Ἤθειλα νὰ κάμου πολλὰ καλὰ φαγιά. Ἀνάθειμα τοὺν 'πίτρουπό μας. Αὐτὸς μ' ἔκουψει τὰ φτειρὰ μεὶ τοῦ ψαλίδι τῆς οἰκονουμίας του!

Ἐξηνταβελώνης.

Προδότα! Ἄλλο πρᾶγμα ζητοῦμεν ἐδῶ. Τὶ μωρολογᾷς γιὰ τραπέζια; Θέλω νὰ μὲ 'πῇς ποιὸς ἔκλεψε τ' ἄσπρα μου!

Κὺρ Γιάννης.

Σᾶς ἔκλειψαν τ' ἄσπρα σας;

Ἐξηνταβελώνης.

Ναίσκε, Ἀχρεῖε! καὶ θὲ νὰ σὲ κρεμάσω, ἂν δέν μου τὰ δώκῃς.

Ἀρχέλαος (πρὸς τὸν Ἐξηνταβελώνην).

Ἂν ἀγαπᾷς τὸν Θεόν! μὴ τὸν σφίγγῃς τὸν ἄνθρωπον! Ἐγὼ τὸν γνωρίζω ἀπὸ τὸ πρόσωπον ὅτι εἶναι ἄνθρωπος τιμημένος· καὶ χωρὶς νὰ φυλακωθῇ, θέλει μᾶς εἰπεῖ, ὅ,τι θέλεις νὰ μάθῃς. Ναίσκε, φίλε μου! ἂν μᾶς ὁμολογήσῃς τὸ πρᾶγμα, δὲν παθαίνεις κἀνὲν κακόν. Ἔχεις μάλιστα ν' ἀνταμειφθῇς πλουσιοπάροχα ἀπὸ τὸν αὐθέντην σου.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών/ Academy of Athens

φθέγματα· τίς τῶν ὁπωσδήποτε πεπαιδευμένων δὲν ἐνθυμεῖται μὲ πολλὴν τῆς ψυχῆς του κατάνυξιν τὰς ἀειμνήστους ἐκείνας φωνάς· *Θεὸν σέβου· πρόνοιαν τίμα· νόμοις πείθου· γνῶθι σαυτόν· γονεῖς αἰδοῦ· υἱοὺς παίδευε· φίλους εὑρόει· ἔχθρας διάλυε· κακίαν μίσει· ἀρετὴν ἄσκει· προγόνους στεφάνου· θνῆσκε ὑπὲρ πατρίδος· καιρὸν γνῶθι·* ἀλλὰ τί κάμνω ; πῶς μὲ τὴν μικρὰν κοτύλην τῆς γλώσσης μου θέλω νὰ μετρήσω τὴν θάλασσαν τῶν Ἑλληνικῶν γνωμῶν, ἐξ ἧς πηγάζουσι πάντες μὲν ποταμοί, πᾶσαι δὲ βρύσεις τῆς ἀνθρωπίνης εὐδαιμονίας ; Μοῦσαι, τῆς Ἑλληνικῆς σοφίας ἔφοροι καὶ προστάτιδες, σεῖς μὲ τὰς ἱλαρὰς καὶ θεσπεσίους πνοάς σας ἐντυπώσατε εἰς τῶν ἀκροατῶν μου τὰς φρένας τῶν φιλοσοφικῶν ἀποφθεγμάτων τὸ ὄφελος, τὸ ὁποῖον τρυγῶσιν ὅσοι μετὰ προσοχῆς ἀναγινώσκουσιν αὐτά. Ἄπολλον ἀργυρότοξε, μουσηγέτα ! θέρμανον τῶν ὁμογενῶν μου τὰ στήθη μὲ τῆς σοφίας σου τὰς ἀκτῖνας, ἵνα συγχρωτίζωνται καθ' ἡμέραν μὲ τῶν ἀθανάτων προπατόρων τὰ λείψανα· ἐξ ὧν ἀποφέρεται τῆς ἀρετῆς ὁ εὐώδης ἀτμός· ὦ ! ποία εὐτυχία, ἐγκύπτων τις εἰς τὰ συγγράμματα τῶν Ξενοφώντων, τῶν Πλατώνων, τῶν Πλουτάρχων, τῶν Ἡροδότων, νὰ ἐμφύηται εἰς τὰς ὑψηλὰς αὐτῶν ἐννοίας, καὶ νὰ νοῇ μετὰ τόσων πολλῶν καὶ μεγάλων ἀνδρῶν· νὰ βλέπῃ αὐτοὺς πράττοντας, νὰ ἀκούῃ κρίνοντας, να περιεργάζηται χαίροντας, λυπουμένους, κατορθοῦντας, δυστυχοῦντας, καταπίπτοντας, φιλοσοφοῦντας ! ὦ ποία εὐτυχία, νὰ διδάσκηται τὴν φιλανθρωπίαν ἐκ τῶν ῥήσεων τῶν νομοθετῶν· καὶ οὕτω μάλιστα διεκρίνοντο οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τῶν Βαρβάρων (α)· νὰ θησαυρίζῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ κρίσιν ἐκ τῶν ἐμβριθεστέρων ἱστορικῶν· τὴν σωφροσύνην ἀπὸ τὰ ἐξιστορούμενα παραδείγματα (β), γινόμενος αὐτὸς φρονιμώτερος ἀπὸ τῶν ἄλλων τὰ πάθη· καὶ αἰσθανόμενος μὲν ἀπὸ τὰ παρελθόντα, κρίνων δὲ περὶ τῶν μελλόντων τὰ πρόσφορα (γ). Οἱ ἄνθρωποι, φίλοι μου ὁμογενεῖς, πάντοτε καὶ παντα-
χοῦ καὶ ἦσαν καὶ εἶναι καὶ θέλουσιν εἶσθαι οἱ αὐτοί· γνωρίζονται

(α) «Ἅπαν τὸ Ἑλληνικὸν ἀπέμαθον, ὡς μήτε φωνὴν Ἑλλάδα φθέγγεσθαι... μήτε χρῆσθαι νόμοις Ἑλλήνων ἐπιεικέσιν, ᾧ μάλιστα διαλλάσσει φύσις Ἑλλὰς βαρβάρου». Διον. Ἁλικ. Ῥωμ. ἀρχ. βιβ. Α.

(β) Ἱστορία φιλοσοφία ἐστὶν ἐκ παραδειγμάτων. Διον. Ἁλικ. Τέχ.

(γ) «Ὅσοι δὲ βουλήσονται τῶν τε γενομένων τὸ σαφὲς σκοπεῖν, καὶ τῶν μελλόντων ποτὲ αὖθις κατὰ τὸ ἀνθρώπειον, τοιούτων ὄντων καὶ παραπλησίων ἔσεσθαι, ὠφέλιμα κρίνειν αὐτὰ, ἀρκούντως ἕξει» (ἡ ἱστορία). Θουκ. Α. κβ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

καλὴ καὶ πάγκαρπος Ἑλλάς, ἀνεγέννησε δὲ ἡ θεία καὶ ἱερὰ κολυμ-βήθρα, ποίαν ἆρά γε ἀπολογίαν δύνανται νὰ εἴπωσιν; οὐδεμίαν! ἐξ ἀνάγκης πρέπει νὰ ὁμολογήσωσιν, ὅτι κωφεύουσι πρὸς τὴν ἐντολὴν τοῦ Σωτῆρος (α), πρὸς τὰς διὰ τῶν Προφητῶν (β) λαληθείσας φωνὰς τοῦ παναγίου πνεύματος, πρὸς τὰς συμβουλὰς ὅλων τῶν θεοσόφων τῆς ἐκκλησίας Πατέρων (γ).

§. δ'. Ἐὰν δὲ καί τινες, βεβυθισμένοι δι' ὅλου εἰς τὸ σκότος τῆς ἀμαθίας, ὄχι μόνον δὲν ἐπιθυμοῦσιν, ἀλλὰ καὶ καταφρονοῦσι καὶ μισοῦσι τὴν Ἑλληνικὴν σοφίαν, νομίζοντες αὐτὴν κακῶν παραίτιον, πρὸς τοὺς τοιούτους δὲν ἔχει καιρὸν ὁ λόγος νὰ διατρίψῃ· ἱκανὸν εἶναι μόνον νὰ εἰδοποιήσῃ αὐτούς, ὁποίους ὀνομάζει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ τοῦ προφήτου Σολομῶντος (δ) τοὺς ἐχθροὺς τῆς σοφίας· «Ἀσεβεῖς ἐξουθενήσουσι σοφίαν καὶ παιδείαν»· εἰς τοὺς ἀσεβεῖς μόνους εἶναι τὸ κακὸν τοῦτο συγχωρημένον, ὄχι ποτὲ εἰς τοὺς λάτρεις τῆς Σοφίας καὶ τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ· ὥστε ἐὰν θέλωσι καὶ οὗτοι νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὸν ἐπίσημον ἐκείνων χορόν, ἃς καταφρονῶσι τὴν σοφίαν καὶ τὰ ἐκ τῆς σοφίας καλά· καὶ ταῦτα μὲν πρὸς τούτους. Ὁ δὲ ἀληθὴς Χριστιανὸς πρέπει νὰ ᾖναι καὶ πιστός, καὶ γνωστικὸς κατὰ τὸν ἱερὸν Κλήμεντα (ε)· πρέπει καὶ τῆς πίστεως τὰ ἄρθρα νὰ γινώσκῃ καλῶς, καὶ τὴν ἐξωτερικὴν σοφίαν νὰ ᾖναι μεμυημένος· τὸ πρῶτον, διὰ τὴν σωτηρίαν του· τὸ δεύτερον, πρὸς οἰκοδομὴν καὶ ἐαυτοῦ καὶ τοῦ πλησίον· διότι εἶναι βέβαιον, ὅτι ὅσαι αἱρέσεις καὶ κακοδοξίαι εἰσέῤῥευσαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, πολλὰ ὀλίγαι προῆλθον ἀπὸ κακίαν· αἱ δὲ πλειότεραι ἐγεννήθησαν ἀπὸ ἀμάθειαν καὶ ἀμελετησίαν τῶν ἱερῶν βίβλων. Ὅσον περισσότερον λοιπὸν εἶναι τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἐγκρατεῖς καὶ μελετῶσι τὰ θεῖα λόγια, τόσον ὀλιγώτερος εἶναι ὁ κίνδυνος νὰ συμβῶσι κακοδοξίαι καὶ φρενοβλάβειαι περὶ

(α) Ματθ. κβ. 29. Ἰωάνν. ς. 45.

(β) Δαυὶδ Ψαλ. β. 12. καὶ οα. Σοφ. Σολ. πολλαχοῦ. Ἡσαΐ. Α. 3. Ἱερεμ. ιη. 18. Ἀββακ. β. 2.

(γ) Ἰγνατ. ὁ Θεοφ. Ἐπιστ. Β. πρὸς Πολύκαρπ. «Δέον ἐπιστημόνως πάντα ζητεῖν ἐξ ὀνόματος», καὶ Χρυσόστ. λόγ. λά. τῆς πρὸς Ῥωμ. «Ἔστι καὶ ἀπὸ ψιλῶν ὀνομάτων μέγαν εὑρεῖν θησαυρὸν· πολλῶν γὰρ ἔστι πραγμάτων ὑπομνήματα», καὶ Καν. Μ. τῆς ἐν Τρούλλῳ καὶ ἄλλων Συνόδων πολλοί.

(δ) Παροιμ. κεφ. α. 7.

(ε) Στρωματ. Βιβ. Β.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Κλεάνθης.

Ναί! Καὶ μὴν ἐρωτᾶς! εἶδα κ' ἔπαθα νὰ τοῦ κρύψω τὴν ταραχὴν τῆς ψυχῆς μου διὰ τὸ ἀνέλπιστον τοῦτο καινούριον.

Στροβίλης.

Καλὲ σεῖς! ἀνακατόνεται κι ὁγέρος 'ς τὴν ἀγάπη; Ποιὸς διάβολος σοῦ τῶβαλε 'ς τὸ νοῦ; Ἤντα; νὰ παίζῃ θὲ μὲ τὸν κόσμο; ἢ πᾶς ἔγεινεν ἡ ἀγάπη γιὰ τέτοια κούγτρια.

Κλεάνθης.

Ἔπρεπε διὰ τὰς ἁμαρτίας μου νὰ τοῦ ἐλθῃ 'ς τὸ κεφάλι κιαὐτὸ τὸ πάθος.

Στροβίλης.

Καὶ πῶς ἐσεῖς ἔν τοῦ ξεμυστηρευθήκετεν τὴν ἀγάπη σᾶς;

Κλεάνθης.

Διὰ νὰ μὴ τὸν βάλω εἰς ὑποψίας, καὶ διὰ νὰ μοῦ μείνουν, χρείας τυχούσης, κάποιοι δρόμοι ἀνοικτοί, νὰ χαλάσω αὐτὴν τὴν ὑπανδρείαν. Λέγε με, τί σε ἀπεκρίθηκαν;

Στροβίλης.

Στὴμπίστι μου τσελεμπῆ! πολλὰ κακόμαρ' εἶναι ὅσοι δανείζονται. Χονδρὸ κόκκαλο πρέπει νὰ καταπιοῦνε, καὶ νὰ πηλομαλάξουνε πολλά, ὅσοι εἶν' ἀναγκασμένοι, 'σὰν καὶ σᾶς, νὰ περάσουν ἀπὸ χέρια προβεντάδωνε (α).

Κλεάνθης.

Ἔ! καὶ δὲν τελειόνει ἡ ὑπόθεσις;

Στροβίλης.

Ἀκούτενε. Ὁ κὺρ Σίμος μας εἶναι ἄθρωπος τῆς δουλειᾶς πολλὰ προκομμένος καὶ ἀβάρετος μεσίτης. Μ' εἶπενε πῶς λωλαίνεται γιὰ σᾶς. Κ' ἤμονε κ' ἐκαταλυούτανε πῶς μονάχη σας ἡ φυσιονωμία τοῦ πῆρε τὸ νοῦ του.

Κλεάνθης.

Λαμβάνω τὰς δεκαπέντε χιλιάδας καθὼς τὰς ζητῶ;

Στροβίλης.

Ναίσκε! μὲ κἄτι συμφωνίαις ὅμως, ταὶς ὁποίαις πρέπει νὰ ταὶς δεχθῆτεν, ἂν θέτε νὰ τελειώσῃ ἡ δουλειά.

(α) Προβεντάδας ἰταλικώτερον ὀνομάζει ὁ ὄχλος τῆς Χίου, τοὺς δανειστάς.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Καὶ σὲ ὑπεδέχθηκε καλά;

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Πολλὰ καλά! χωρὶς ὅμως να 'ξεύρῃ ποῖος εἶμαι. Διὰ τοῦτο ἐξαφνίσθη ὅταν μ' εἶδεν ἐδῶ.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Καὶ τῆς ὡμολόγησες τὸ πάθος σου, καὶ τὸν σκοπό σου νὰ τήνε 'πανδρευθῇς;

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Πρὸ πολλοῦ! Χάραξα μάλιστα καὶ κάποια λόγια πρὸς τὴν μητέρα της.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ἔ; Πῶς ἄκουσε τὸ πρόβλημά σου περὶ τῆς κόρης της;

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Πολλὰ πολιτικά.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Κ' ἡ κόρη ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸν ἔρωτά σου;

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Ἂν πρέπει νὰ πιστεύω τὰ φαινόμενα, μὲ πληροφορεῖ ὅτι ἔχει κάποιαν εὐσπλαγχνίαν πρὸς ἐμέ.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς (σιγά).

Εἶμαι πολλὰ εὐχαριστημένος, ὅτι ἔμαθα ἕνα τέτοιο μυττικόν. Ἴσα ἴσα, τοῦτο ἤθελα κ' ἐγώ. (Ἀψά) Ἔ, παιδί μου! 'ξεύρεις τί πρέπει νὰ κάμῃς; Νὰ προσπαθήσῃς, ἂν θέλῃς, νὰ ξεκάμῃς ἀπ' αὐτὴν τὴν ἀγάπη· καὶ νὰ παύσῃς ἀπὸ τοῦ νὰ ζαχαρόνῃς μὲ μιὰν κοπέλλαν, τὴν ὁποίαν ἐγὼ διώρισα γιὰ τὸν ἐμαυτό μου. Εἰς ὀλίγο 'πανδρεύεσαι μ' ὅποιαν σὲ διορίσω ἐγώ.

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Καλὲ Παππάκη, τοιουτοτρόπως νὰ μὲ παίξετε; Καλά!—Ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ τὰ πράγματα 'γύρισαν ἀνάποδα, σὲ τὸ κηρύττω φανερὰ ὅτι δὲν ἀφίνομαι ποτὲ ἀπὸ τὸν πρὸς τὴν Χαρίκλειαν ἔρωτά μου. Δὲν εἶναι τιμωρία, τὴν ὁποίαν δὲν θέλω ὑπομείνει μετὰ χαρᾶς, ἀφ' οὗ πιασθῶ μαζί σας, ἕως νὰ ἰδῶμεν ποῖος ἔχει νὰ τὴν κερδήσῃ. Ἂν ἐσεῖς ἔχετε πρὸς βοήθειάν σας τὴν συγκατάθεσιν τῆς μητρός της, ἔχω καὶ 'γὼ ἄλλα μέσα νὰ μὲ ὑπερασπισθῶσι.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ἰσαὰκ ὁ Σμύρνης. 347.
Ἰσὼρ ψαμμον. 333.
Ἰσθμιονίκης. 124. 181.
Ἰσμήνιος Ἀπόλλων. 105. 163.
Ἰσοκράτης. 8. 433.
Ἰσπαχίδες. 192.
Ἱστορικοὶ χρόνοι. 183.
Ἰωάννης ὁ Σμύρνης. 346.—2) ὁ Φωκᾶς. 419.
Ἰωαννίδης Γεώργιος. 58, 407.—2) ἰατρός. 348.—3, Εὐστάθιος. κς.
Ἰωνικὴ τρυφή. 322.
Ἴωνος υἱοί. 181.

Καζάνιον. 344.
Καϊμάκι. 173.
Κακολογία. 178.
Καλαὶ κυράδες. 168.
Καλάθιον. 179.
Καλάμιον. 179.
Καλαμωτή. 179.
Καλλιμάχης Ἰωάννης. 370, 373, 374.—2) Σκαρλάτος. 373, 376, 453.
Καλλίνικος ὁ Σμύρνης. 347. μ.—2) ὁ Ἐρυθρῶν. 465, 473, 478.
Καλλόης ὁ Σμύρνης. 346.
Καλοφόρος ὁ Σμύρνης. 346.
Καμέριος ὁ Σμύρνης. 346.
Κανάτια=πτερὰ τῆς θύρας. 199.
Κανέλλος Στέφαν. κη.
Κάνης. 122. 179.
Κανίον. 179.
Κανίσκιον. 179.
Κάννα, καννί. 179.
Κάνωβος. 127. 185.
Καπετανάκαι. 390.
Καπιτωλίου Διὸς ναός. 145. 146. 148. 196.
Καποδίστριας Ἰωάν. 393.
Καπνίσματα δεισιδαιμονικά. 184.
Κάππαρις Γεώρ. 409. Φίλιππ. 436.
Καπράριοι. 145.
Καραθεοδωρῆς Στέφαν. 431.
Καρακάλλας Ἄντων. 40.
Καρατσᾶς Ἰωάννης. 377.
Καρδάριον. 168.
Καρμοίρης. 252.
Κάσπαξ. 331.
Κατωβών. 192. 200.
Κάτυλος. 147.
Κάϋλος. 323.
Κέβης. 44.
Κελτοί. 40 103. 162.
Κεραμεικός. 161.
Κεστενέ—Παζὰρ, κεστεναπαζαρλῆς. 332. 462
Κετέμπεζης Γεώργ. 210.
Κηδείας τρόπος κατὰ τοὺς Ἀθηναίους καὶ Μεγαρεῖς. 110.
Κίρρα, Κιρραιεῖς. 111, 166.
Κλαζομεναί. 311. 321. 330,
Κλαυδίων γένος. 151.
Κλαῦσος Ἄππιος. 153. 200.
Κλεινίας. 116.
Κλεισθένης. 176, 181.
Κλεισίον. 199.
Κλέοβις. 129.
Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεύς. 5. 9.
Κλοιλίας ἀνδριάς. 152. 199.
Κλοκώνης Ἀθανάσ. 439,440.443.445.
Κλούσιον. 148.
Κλωστὴ ἱκετῶν. 167.
Κόγχη. 408.
Κοδράντης. 201.
Κόδρος. 102. 162.
Κοινὴ γλῶσσα. 66, 67, 69, 75. 76. 78, 82, 84. 168. 207.
Κόϊντος. 338. 349.
Κόκκος Φραγκίσκ. 434.
Κόκλιος. 149. 198.
Κολλατῖνος. 135, 191.
Κόλπος τοῦ Σάλωνα. 167.
Κολοφώνιοι. 320.
Κόμματα. 95.

Τοῦ λόγου σας πρέπει νὰ σηκωθῆτε κατὰ 'πάνω του, καὶ μὲ ἐξοδά σας νὰ τόνε σύρετε σὲ ὅλαις ταὶς κρίσαις γιὰ νὰ ἐκδικηθῆτε τὴν ἀχρειότητά του.

Βαρδαλαμπούμπας.

'Εγώ, ἀδελφέ μου, δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ 'πάρω γυναῖκα στανικῶς. Δὲν ζητῶ ποτέ μου καρδίαν, ἡ ὁποία δὲν ἔχει κλίσιν νὰ ἑνωθῇ μὲ τὴν ἰδικήν μου. Καλήτερον ὅτι ἔγεινε τοιουτοτρόπως! "Ισως ἡ κόρη ἔμελλε νὰ δυστυχήσῃ εἰς ἐμέ! "Οσον ὅμως διὰ τὸ συμφέρον σας, εἶμαι ἕτοιμος νὰ σᾶς συνεργήσω, καὶ νὰ ἐναγκαλισθῶ τὴν ὑπόθεσίν σας ὡς ἂν ἰδική μου. Εἰς τὴν ὑπεράσπισιν τῶν δικαίων εὑρίσκω τὴν παρηγορίαν τῶν θλίψεών μου.

'Εξηνταβελώνης.

'Εδῶ πέρα ἔχομεν καὶ τὸν "Αρχον Γραμματικὸν τῆς χώρας, ὁ ὁποῖος, καθὼς μὲ ὑπεσχέθηκε, θὲ νὰ μαρτυρήσῃ τὰ πάντα. (Πρὸς τὸν 'Αρχέλαον δείχνων τὸν Δημητράκην) Φόρτωσέ τον τὸν ἄπιστο, καθὼς τὸν πρέπει. "Οσο ἠμπορεῖς τάνυσε τὸ σκοινί, καὶ γράψε ταὶς παρανομίαις του μὲ αἷμα!

Δημητράκης.

'Εγὼ δὲν βλέπω ποίαν παρανομίαν ἔκαμα, διότι ἠγάπησα τὴν κόρην σου τιμημένα. Οὔτε καταλαμβάνω, πῶς, καθὼς νομίζεις, ἔχω νὰ καταδικασθῶ, διότι τὴν ἠρράβωνίσθην, ἀφ' οὗ μάλιστα μὲ μάθουν ποῖος εἶμαι.

'Εξηνταβελώνης.

"Ο,τι φθάσῃς, λέγεις. "Ολο παραμύθια! 'Ο κόσμος τὴν σήμερον εἶναι γεμάτος ἀπὸ τέτοιους κλέφταις εὐγενικούς, ἀπὸ πλάνους καὶ ἀπατεῶνας, οἱ ὁποῖοι ὅσον εἶναι σκοτειναὶς καὶ ἀγνώρισταις ἡ φαμιλιαίς τωνε, τόσον εὐκολώτερα ἐνδύνονται τὸ φόρεμα τῆς εὐγενείας· καὶ ἐρχόμενοι 'δῶ πέρα ἀπὸ τοῦ διαβόλου τὴ μάννα, ὀνομάζονται μὲ τὰ πλέον λαμπρότερα ὀνόματα.

Δημητράκης.

Γνώριζε, Λύθέντα! ὅτι ἐγὼ δὲν ἔχω τοιαύτην καρδίαν, ὥστε νὰ ἐπαγγέλλωμαι πράγματα, τὰ ὁποῖα δέν μου ἀνήκουν. "Ολη ἡ Θεσσαλονίκη ἐμπορεῖ νὰ μαρτυρήσῃ ἀπὸ τὶ γένος εἶμαι.

Βαρδαλαμπούμπας,

Καλόν! Κύταξε καλά, τί λέγεις! ἐδῶ κινδυνεύεις, ὅσον δὲν ἐμπορεῖς νὰ στοχασθῇς. 'Ομιλεῖς πρὸς ἄνθρωπον, ὅστις γνωρίζει τὴν

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

διατί λοιπὸν παραγγέλλει αὐτὰς συχνὰ ἡ θεία Γραφή; «Ὁ φειδόμενος τῆς ἑαυτοῦ βακτηρίας, μισεῖ τὸν ἑαυτοῦ υἱόν (α)· καὶ ὁ ἀγαπῶν ἐνδελεχήσει μάστιγας» (β) καὶ πάλιν «Θλάσον τὰς πλευρὰς τοῦ υἱοῦ σου, ἕως ἐστὶ νήπιος» (γ). Αὕτη εἶναι τινῶν ἡ ἀντίστασις· ἀλλ' ἰδοὺ πρὸς ταῦτα τί ἀποκρίνομαι. Πρῶτον μὲν ἡ ἁγία Γραφὴ διὰ τούτων τῶν λόγων δύναται ἀλληγορικῶς νὰ ἐννοῇ τὴν τιμωρίαν ἁπλῶς, ἥτις δὲν εἶναι μόνον μαστίγωσις, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι τρόποι μυρίοι, θέλουσα διὰ τούτων νὰ κατακρίνῃ τὴν τυφλὴν ἀγάπην τινῶν γονέων, οἵτινες κλείουσι τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὰ σφάλματα τῶν τέκνων, ἵνα μὴ τιμωρήσωσιν αὐτά. Ἔπειτα ἐὰν καὶ κατὰ γράμμα ἐννοήσωμεν τὴν ῥάβδον, ἡ τιμωρία πρέπει νὰ ταμιεύηται διὰ τοὺς σκληροὺς καὶ ἀναγώγους καὶ ἀναισθήτους πρὸς τὰς συμβουλάς, πρὸς οὓς οὐδ' ἐγὼ ἀρνοῦμαι ὅτι ἀναγκάζεται ἐνίοτε ὁ ταλαίπωρος πατὴρ νὰ δοκιμάζῃ καὶ τοῦτο τὸ μέσον τῆς διορθώσεως. Ἐπειδὴ τίς εἶναι τόσον σκληροκάρδιος, ὥστε νὰ στοχασθῇ ὅτι ἡ ἁγία Γραφή, ἡ πλήρης χάριτος καὶ εὐσπλαγχνίας, ἡ διδάσκαλος τῆς πραότητος καὶ ἀγάπης πρὸς πᾶσαν ἡλικίαν καὶ τάξιν, αὕτη λέγω τῆς ἀγαθότητος ἡ πηγὴ θέλει νὰ τιμωρῶνται σκληρῶς τὰ ἄκακα παιδία, διότι περιέπεσον εἴς τινα ἐγκλήματα, κινούμενα περισσότερον ὑπὸ κουφότητος ἢ ὑπὸ κακοηθείας τῆς ψυχῆς; Θαῤῥούντως λοιπὸν συμπεραίνω, ὅτι οἱ παῖδες δὲν πρέπει νὰ μαστίζωνται οὔτε εἰς τὰς οἰκίας, οὔτε εἰς τὰ σχολεῖα, εἰμὴ σπανιώτατα καὶ διὰ μεγάλας τινὰς κακίας. Αἱ πληγαὶ πρέπει νὰ παραλαμβάνωνται ὡς φοβρὰ ἰατρικὰ εἰς τὰς ἐσχάτας τῆς ψυχῆς ἀσθενείας· εἰδὲ μή, προξενοῦσι βλάβην φρικτήν, ὅσην δὲν δύναται νὰ εἴπῃ τις. Φάλαγγες καὶ στρόφοι καὶ βούνευρα καὶ στρεβλώσεις εἶναι ὄργανα τυραννικά, πρέποντα περισσότερον εἰς δημίους καὶ μιαιφόνους ἀνθρώπους παρ' ὅσον εἰς χεῖρας πατέρων καὶ διδασκάλων, οἵτινες χρεωστοῦσι νὰ καταπείθωσι περισσότερον παρὰ νὰ καταναγκάζωσι τοὺς νέους νὰ στέργωσι τὴν ἀρετήν. Ποῖος ἆρά γε, ὦ ἄνδρες, ἐκ δύω τινῶν πατέρων εἶναι ὠφελιμώτερος, ὅστις μὲ φιλανθρώπους συμβουλὰς καὶ λόγους ἀρίστους σπουδάζει νὰ διορθώσῃ τὰ τέκνα, ἢ ὅστις καταξέει καὶ καθαιμάσσει τὸ σῶμα αὐτῶν μὲ δαρμοὺς καὶ στρεβλώσεις χειρότερα παρὰ τοὺς λύκους καὶ τὰ θηρία, αἵτινες πολλάκις, ὦ Θεὲ τῆς εὐσπλαγχνίας, βλάπτουσι τὰ μέλη αὐτῶν, διότι

(α) Παροιμ. ιγ. 24. — (β) Σ. Σειρ. λ. 1. — (γ) Σ. Σειρ. λ. 12.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γλῶσσαν μεθερμηνεύοντες, καὶ πωλοῦντες ὡς νεοφανεῖς ἀώρους ὀπώρας, ὅσους καρποὺς ἐθησαύρισε δι' αὐτοὺς πρὸ πολλῶν αἰώνων τῶν προγόνων ἡμῶν ἡ σοφία. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ καθομιλουμένη ἡμῶν γλῶσσα εἶναι διεφθαρμένη, ἀλλ' ὡσαύτως εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ διόρθωσις αὐτῆς πηγάζει ἀπὸ τὴν μητέρα της τὴν Ἑλληνικήν· τίς ποτε φρόνιμος δύναται ν' ἀμφιβάλῃ ὅτι ἡ διορθόνουσα καὶ πλουτίζουσα τὸν νοῦν γλῶσσα, ἐκείνη μόνη δύναται νὰ διορθώσῃ καὶ πλουτίσῃ καὶ πτωχήν τινα διάλεκτον, ὅταν ἦναι μάλιστα συγγενὴς αὐτῇ;

§. ιδ'. Ἀκάμας χρόνος.

Περὶ γ' ἀεννάῳ ῥεύματι φοιτᾷ,
Τίκτων αὐτὸς ἑαυτόν.

Οὕτω φυσιολογεῖ ἡ τραγῳδία (α) περὶ τοῦ πανδαμάτορος χρόνου ἀληθέστατα καὶ σοφώτατα· διότι ὁ ἀνάλγητος οὗτος καὶ ἄγριος τύραννος, ἐπίσης καὶ πρὸς τὰ καλὰ καὶ τὰ μὴ τοιαῦτα ἀναισθητῶν, μόνον ἑαυτὸν γεννᾷ καὶ ἀνανεόνει, τὰ δὲ ἄλλα πάντα, συντροφευμένος ἀπὸ μυρία στρατεύματα περιστάσεων, διαφθείρει καὶ μεταβάλλει καὶ ἀμαύρως μεταμορφόνει. Τὴν θηριώδη ταύτην, ὦ ἄνδρες, ὁρμὴν τοῦ χρόνου οὐδὲν ἠδυνήθησαν οὔτε αἱ γλῶσσαι τῶν ἀνθρώπων νὰ διαφύγωσιν. Ἔπεσεν ἡ παλαιὰ τῶν Ἀσσυρίων γλῶσσα, καὶ μόλις ἤδη καὶ αὐτὰ τὰ ἐρείπιά της διακρίνονται ἀπὸ τοὺς σοφούς· ἔχασεν ἡ Ἑβραϊκὴ τὴν εὐφράδειαν ἐκείνην, μεθ' ἧς ἐστιχούργουν οἱ Δαυίδαι, καὶ ἐνουθέτουν θαυμασίως οἱ Σολομῶντες· καὶ θρηνεῖ μὲν ἐκείνην ἡ Βαβυλών, κλαίουσι δὲ ταύτην τὰ Ἱεροσόλυμα· καὶ ἡ Ῥώμη δὲ καὶ τὸ Λάτιον ὅλον στενάζει διὰ τὴν ζημίαν τῆς εὐγλωττίας τῶν Βιργιλίων καὶ Κικερώνων, καὶ ἄλλα ἔθνη ὡσαύτως, ἅτινα ἢ παντάπασιν ἐστερήθησαν τὴν πάτριον αὐτῶν γλῶσσαν, ἢ μετεμόρφωσαν ταύτην καὶ παρήλλαξαν, πολλὰς μὲν λέξεις ἀπαρχαΐσαντες, πολλὰς δὲ καὶ διαφθείραντες καὶ νεωτερίσαντες· καὶ συμβαίνει ἄρα καὶ ἐνταῦθα νὰ ἀληθεύῃ τὸ τοῦ Ὁμήρου,

οἵη περ φύλλων γενεή, τοιήδε καὶ γλωσσῶν·
. . . . . ἡ μὲν φύει, ἡ δ' ἀπολήγει (β).

§. ιέ. Τῆς δυστυχίας ταύτης παράδειγμα, ὡς μὴ ὤφελεν, ἔγεινε καὶ τὸ γένος τὸ Ἑλληνικόν, καὶ τοῦτο κατατρεχθὲν ἀπὸ τὸν ἀγήραστον χρόνον καὶ πολλῶν περιστάσεων παλιρροίας, καὶ ἐθνῶν ἐφόδους καὶ γειτνιάσεις, ἔχασε τὴν ἀρχαίαν τῆς Ἀττικῆς φωνῆς καλλονήν, καὶ ἠναγ-

(α) Παρὰ Κλήμ. Στρωμ. Ε. — (β) Ἰλιαδ. Ζ. 146—149.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ἔμφανὲς ὑπάρχει καὶ μεμαρτυρημένον ἐξ αὐτῶν ἐκείνων τε τῶν τοῦ πάθους ἀποτελεσμάτων ἐκείνου, οὐχ ἧττον τε καὶ ἀπὸ τῆς τῶν ἰατρῶν ἐγγράφου μαρτυρίας, τῆς φαινομένης ἐν ταῖς χερσὶ τούτου. Αἴτιον δὲ τῆς ἀποπλήξεως προσεχὲς ὁ θυμὸς ἐγένετο κατὰ φύσιν ἀναμφιβόλως· τὸ δὲ αἴτιον τοῦ θυμοῦ εἰ χρὴ καὶ πόρρω αἴτιον ἐπινοῆσαι, ἀφανὲς ἐστὶ καὶ ἐν ἀδήλοις κεῖται, καὶ οὐδενὶ γνωστὸν ἐστὶν ἐν ἀκριβείᾳ καὶ ἀληθείᾳ εἰμὴ μόνῳ Θεῷ· καὶ γὰρ κατ' ἰδίαν οἴκοι τῆς ἔριδος αὐτῷ καὶ συμπλοκῆς γεγονυίας οὐδεὶς ἄλλος παρῆν, οὔτ' ἐθεάσατό τις αὐτοψεὶ τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος τῶν πεπραγμένων· διὸ τὴν τοῦ ἀδήλου κρίσιν Θεῷ ἐπιτρέψαντες τῷ ἀπαραλογίστῳ κριτῇ, τὸν ἱερομόναχον εἰς ὅρκον εὐαγγελικὸν ἐπαγαγεῖν διεκρίναμεν, ὅστις προκειμένου τοῦ θείου καὶ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἐδέξατο φρικτὸν ὅρκον, λέγων ὡς οὔτε ἔκρουσεν ἐκεῖνον οὔτε κατὰ γῆς ἔῤῥιψεν, οὔτε ἐξηκούτησεν, οὔτε μετοχὴν αἰτίας θανάτου πρὸς ἐκεῖνον τὸν Ἀρχιερέα ἔχει· κἀντεῦθεν ἐν φιλανθρωπίᾳ τὴν ἀνάκλησιν αὐτοῦ ἀναλαβεῖν κατενεύσαμεν. Τούτου χάριν γράφομεν καὶ ἀποφαινόμεθα Συνοδικῶς, ἵνα ὁ ἱερομόναχος αὐτὸς Νεκτάριος ἀθῷος ὑπάρχῃ καὶ ἀνέγκλητος, συγκεχωρημένος τε καὶ λελυμένος τῆς κατ' αὐτοῦ προβάσης καθαιρέσεως, καὶ ἔχει τὸ ἐνεργοῦν τῆς ἱερωσύνης αὐτοῦ ἀκωλύτως ὡς καὶ πρότερον, εὐλογῶν καὶ ἁγιάζων τοὺς χριστιανοὺς ἀναντιῤῥήτως τιμώμενος τε καὶ εὐλαβούμενος παρὰ πάντων ὡς ἱερονομόναχος καὶ τὰ ἀνήκοντα τοῖς ἱερεῦσιν εἰσοδήματα καρπούμενος μηδενὸς ἐναντιουμένου αὐτῷ ἢ ἀντιλέγοντος ἱερωμένου ἢ λαϊκοῦ, ἐν βάρει ἐπιτιμίου ἐξ ἀποφάσεως. Ἀχ/θ. Σεπτεμβρ. Ἰνδικτ. Η.» Εὑρίσκεται δὲ αὕτη ἡ ἀθωωτικὴ πρᾶξις ἐν τῷ προμνημονευθέντι χειρογράφῳ τοῦ Κριτίου (σελ. 583), ἐξ οὗ μετεγράψαμεν αὐτήν.

Αὐτόθ. στίχ. 23. «Ἀνανίας» (πρόσθες) Τὸν Ἀνανίαν λογιώτατον ἀποκαλεῖ ὁ ἀοίδιμος τῆς Πάτμου διδάσκαλος Μακάριος ἔν τινι ἐπιστολῇ, καὶ τὸν ζῆλον καὶ τὴν σπουδὴν ἐξυμνεῖ, ἣν κατέθετο πρὸς συγχρότησιν ἐν Σμύρνῃ Σχολῆς, ἥτις, ὡς ἔοικε, προηγήσατο τῆς μετὰ ταῦτα (τῷ 1733) καθιδρυθείσης *Εὐαγγελικῆς Σχολῆς*. Ἔχει δὲ ἡ ἐπιστολὴ οὕτωσί. «Τῷ πανιερωτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ μητροπολίτῃ τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Σμύρνης κυρίῳ κὺρ Ἀνανίᾳ τὴν ὀφειλομένην προσκύνησιν. Καὶ αὖθις τὰ πανίερα αὐτῆς γράμματα ἐλθόντα πάνυ

ρομόναχος Νεκτάριος προκειμένου τοῦ θείου Εὐαγγελίου κατέθετο «κατὰ τὸ πρέπον ἱερεῦσιν ἐνώπιον Θεοῦ» τοῦ ἐπιτεταγμένου τὴν πίστωσιν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

6) Ἡ Σχολὴ ἐσφαλίσθη ὀχλοκρατικῶς τῇ ις'. Ἰουλίου, ὁπότε ὁ Ἅγιος Ἐρυθρῶν τὸ ἑσπέρας πίνων μετὰ τοῦ ἀξίου φίλου του Σάββα, ἐφώναζεν ὑποτραυλίζων ὑπὸ μέθης, *ἰσχυρὸν ὄχλος* (α).

γ) Ὅτι ὁ ἱερὸς Τόμος ὁ περὶ τῶν Ἑλληνομουσείων ἀναγνωσθεὶς κατὰ Μάρτιον, ἐπειδὴ ἡρμηνεύθη κακῶς ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν τῆς Μητροπόλεως, ὡς κατὰ τῆς Φιλολογικῆς Σχολῆς τοξευόμενος, ἐπροξένησε βλάβην μεγάλην (6).

(α) Ὅτι δὲ ὁ Ἐρυθρῶν Καλλίνικος ἦν φιλοπότης καὶ τὸ ἦθος μοχθηρὸς μαρτυρεῖ καί τις ἀνώνυμος Κωμῳδία ἐπιγραφομένη «Αἰτία καὶ τρόπος τῆς δημεγερσίας πρὸς καταδρομὴν τοῦ Οἰκονόμου» ἥτις ἀντιγεγραμμένη τῷ 1820 χειρὶ τοῦ μακαρίτου διδασκάλου τῆς ἐν Τυρνάβῳ τῆς Θεσσαλίας εὐκλεοῦς Σχολῆς Δημητρίου Κωνσταντίνου, ἑνὸς τῶν εὐδοκιμωτάτων τοῦ Γυμνασίου μαθητῶν, σώζεται παρ' ἐμοί. Σημ. Ἐκδ. — (6) Ἱερὸν τόμον περὶ τῶν Ἑλληνομουσείων ἐννοεῖ ὁ συγγραφεὺς τὸν κατὰ τὸν Μάρτιον τοῦ 1819 ἀπολυθέντα, ἐν ᾧ ἡ Μεγ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία προτρέπει ἁπαξάπαν τὸ χριστιανικὸν πλήρωμα πρός τε τὴν ἄλλην σπουδὴν καὶ μάλιστα πρὸς τὴν σπουδὴν τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς φωνῆς, καὶ μή, χάριν τάχα τῶν Μαθηματικῶν καὶ τῆς φιλοσοφίας, τὴν μητέρα καὶ τροφὸν τῆς φιλοσοφίας καταφρονεῖν ὡς περιττὴν εἰς τὸ Γένος. Συνεβούλευε δὲ ἵνα τὰ Γραμματικὰ σπουδάζωσιν ὡς ἀναγκαιότατα καὶ ὠφελιμώτατα εἰς τὰς τότε περιστάσεις, καὶ καταφέρετο κατὰ τῆς ὁλοτελοῦς ἀφοσιώσεως μαθητῶν ὁμοῦ καὶ διδασκάλων ἔν τισι Σχολείοις εἰς μόνα τὰ Μαθηματικὰ καὶ τὰς ἐπιστήμας, οἵτινες ἐδείκνυον ψυχρότητα περὶ τὰ τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν Πίστεως καὶ ἀδιαφορίαν εἰς τὰς παραδεδομένας νηστείας. Διὸ προέτρεπε τοὺς διδασκάλους, ἵνα πρῶτον ἀσκῶσι τοὺς νέους εἰς τὰ Γραμματικὰ καὶ τὰς Λογικὰς καὶ Ῥητορικὰς τέχνας καὶ μετέπειτα εἰσάγωσιν αὐτοὺς εἰς τὰ προαύλια τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς Φιλοσοφίας, καὶ πᾶσαν γνῶσιν καὶ μάθησιν ἀνθρωπίνην εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Χριστοῦ αἰχμαλωτίζωσι· διότι διεφημίζοντο ἐπαρίστερα τινὰ κατὰ τῆς προλαβούσης ἐν Κυδωνίαις τοῦ Βενιαμὶν διδασκαλίας, καὶ τὰ ἐν Βουκουρεστίοις περιαδόμενα, καὶ ἐκ τῆς Χίου ἠκούοντο δυσαρέσκειαι. Ἐξεδόθη δὲ ὁ ἱερὸς οὗτος Τόμος ἐν τῇ ὑπὸ Ἀθ. Σταγειρίτου ἐκδιδομένῃ ἐν Βιέννῃ Καλλιόπῃ ἔτ. 1819. σελ. 217. Ἔγραψαν δὲ περὶ τοῦ Τόμου τούτου πρὸς τὸν Πατριάρχην οἱ αὐτάδελφοι διδάσκαλοι τοῦ Φιλολογ. σχολείου Οἰκονόμοι ἐπιστολὴν ἐπαινοῦντες τὴν πρόνοιαν τῆς Μεγ. Ἐκκλησίας δι' ἣν ἔδειξεν ἀγανάκτησιν κατὰ τῆς ψευδωνύμου σοφίας καὶ φροντίδα ἵνα ἐκπαιδεύηται τὸ τῶν πιστῶν πλήρωμα τὴν ἀνυπόκριτον καὶ μεστὴν καρπῶν ἀγαθῶν σοφίαν, τὴν πρῶτον μὲν καὶ κυρίως ἐκ τῶν θείων καὶ ζωοβλύτων Γραφῶν, ἔπειτα δὲ ἐκ τῶν ἄλλων διδακτικῶν βιβλίων ἀθροιζομένην (βλ. τὴν ἐπιστολὴν παρὰ Ἀγγελοπούλῳ Τόμ. Α. σελ. 395). Ὁ δὲ Πατριάρχης Γρηγόριος ἀπήντησε πρὸς τὸ γράμμα λίαν φιλοφρονητικῶς ὑπερεπαινῶν καὶ καταστέφων εὐχαῖς καὶ εὐλογίαις ἐγκαρδίαις τοὺς διδασκάλους (βλ. καὶ ταύτην αὐτόθι σελ. 157). Σημειωτέον

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

πλλὴν σχέσιν πρὸς τὸν Κριτίαν, ὅστις εἶναι ἡ συγγραφή, ἣν, ἐπεχείρησε περὶ τῆς Ἀτλαντίδος. Εἰς τὸν Τίμαιον ἐκθέτει τὰς περὶ κόσμου δόξας συμφώνους πρὸς τῆς πολιτείας τὴν ἠθικήν. Εἰς τὸν Κριτίαν τέλος, ἠθέλησε μὲ τὴν παλαιοτάτην ἱστορίαν τῆς Ἀτλαντίδος νὰ ἀποδείξῃ ὅτι τοιαύτη ἦτο ἡ ζωὴ καὶ τῶν ἀρχαιοτάτων Ἀθηναίων, οἵτινες ἔζων πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ τοῦ Δευκαλίωνος. Ἀλλὰ τὸ μεγαλοπρεπέστατον τοῦτο πλάσμα τοῦ φιλοσόφου, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπικάθηται ὁμηρικὴ φαντασία καὶ καλλιέπεια, κατὰ δυστυχίαν εἶναι ἀτελές, καὶ μάλιστα εἰς τοὺς μεγάλους σκοπούς, τοὺς ὁποίους συνέλαβεν ὁ φιλόσοφος πρὸς διδασκαλίαν τῶν Ἀθηναίων.

Στίχ. 30. Ἠγανάκτησε καὶ ἀπέκαμε). Παρέβαλον τὸ ἠγανάκτησε πρὸς τὸ ἀπέκαμε, ἵνα δείξω ὅτι τὸ ἀγαναχτῶ ἔχει καὶ τοῦ ἀποκάμνω τὴν σημασίαν. Εἰς ὅλην τὴν Θετταλίαν ἀντὶ τοῦ ἀποκάμνω μεταχειρίζονται τὸ ἀγαναχτῶ· καὶ ἡ σημασία τοῦ ῥήματος αὕτη εἶναι τοὐλάχιστον ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρινῆς ἐποχῆς παλαιὰ ἑλληνική, εἰσενηνεγμένη εἰς τὴν γλῶσσαν ἡμῶν. Ὁ Γαληνὸς (Περὶ τῶν ἐν τοῖς νοσήμασιν αἰτίων κεφ. 6) λέγει ὅτι «Τὰ μὲν τῶν ἀθλητῶν σώματα πολυχρονίων τε ἅμα καὶ σφοδροτάτων ἀνέχεται κινήσεων ἄνευ τοῦ κοπωθῆναι, τὰ δ' ἡμῶν τῶν ἰδιωτῶν εἰ πλείω βραχὺ παρὰ τὰ καθεστῶτα πονήσαιμεν, εὐθὺς *ἀγαναχτεῖ*». Τίς δὲν βλέπει ἐνταῦθα ὅτι τὸ ἀγαναχτεῖ σημαίνει τὸ ἀποκάμνει; Καὶ ὅμως οὔτε εἰς τὰ Λεξικὰ εἶναι κατακεχωρισμένη ἔτι αὕτη τοῦ ἀγαναχτῶ ἡ σημασία, καὶ ὁ μεταφραστὴς τοῦ Γαληνοῦ εἰς τὸ λατινικὸν μεταφράζει διὰ τοῦ conqueri, δυσφορεῖν. Ἐκ τούτου καὶ ἄλλων τοιούτων μυρίων γίνεται φανερώτατον ὅτι τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἡ κατάληψις δὲν δύναται ποτὲ νὰ γείνῃ ἀκριβὴς χωρὶς τῆς νεωτέρας τὴν ἐξέτασιν. Μόνοι οἱ νέοι Ἕλληνες, ὅταν παιδευθῶσι, καθὼς πρέπει, θέλουσι συνθέσει ἀκριβὲς τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης Λεξικόν (α).

Σελ. 134. στίχ. 3. διὰ τὴν συγγένειαν). Ὁ Πλάτων ἦτο ἔκτος ἀπόγονος τοῦ Σόλωνος, ἐκ τοῦ ὁποίου κατήγετο ἡ μήτηρ αὐτοῦ Περικτιόνη (Λαέρτ. Γ. α).

Στίχ. 8. καθὼς ἡ πόλις τῶν Ἀθηναίων). Λαμπρότατος καὶ κάλ-

(α) Τὸ αὐτὸ φρόνημα πλατύτερον καὶ μετὰ πλειόνων πειστικῶν ἐπιχειρημάτων ἐξέθηκεν ὁ συγγραφεὺς καὶ ἀλλαχοῦ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ (βλ. Περὶ τῆς γνησίας προφορᾶς τῆς Ἑλλ. γλώσσης σελ. 763 καὶ 774). Σημ. Ἐκδ.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ποιήσω, τὰ ὁποῖα καταβάλλουσι καὶ σὲ τὸν ἀνδρειότατον. Ἀλλὰ μὴ τυπεῖσαι. Οἱ λόγοι, τοὺς ὁποίους ἤκουσας, εἶναι ψευδεῖς. Ταύτην τὴν ἱστορίαν λέγει ὁ Ἕρμιππος ὅτι τὴν διηγεῖται ὁ Πάταικος, ὅστις ἐκαυχᾶτο ὅτι εἶχε τοῦ Αἰσώπου τὴν ψυχήν.

§. ζ. Μ' ὅλα ταῦτα πολλὰ παράξενος καὶ ἄνανδρος εἶναι ὅστις ἀποφεύγει τῶν ἀναγκαίων πραγμάτων τὴν ἀπόκτησιν διὰ μόνον φόβον μή ποτε τὰ χάσῃ. Τοιουτοτρόπως δὲν πρέπει νὰ ἀγαπᾷ κἀνεὶς οὔτε πλοῦτον οὔτε δόξαν οὔτε σοφίαν, ὅταν δύναται νὰ τὰ ἀπολαύσῃ, διότι ἐνδέχεται νὰ τὰ στερηθῇ. Καὶ αὐτὴν τὴν ἀρετήν, τῆς ὁποίας οὔτε μεγαλήτερον οὔτε γλυκύτερον ἄλλο κτῆμα δὲν δύναται νὰ εὑρεθῇ, βλέπομεν ὅτι διαφθείρεται διά τινας ἀῤῥωστίας καὶ φαρμακοποσίας. Ἔπειτα καὶ αὐτὸς ὁ Θαλῆς ἂν καὶ ἔφυγε τὸν γάμον, δὲν ἦτο πάλιν ὅμως ἐλεύθερος ἀπὸ φόβον, ἐπειδὴ καὶ φίλους εἶχε καὶ συγγενεῖς καὶ πατρίδα. Μάλιστα καὶ υἱὸν θετὸν ἔκαμε, καθὼς λέγουσι, Κύβισθον τὸν υἱὸν τῆς ἀδελφῆς του. Τοιουτοτρόπως ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ἔχει κλίσιν ἔμφυτον πρὸς τὸ ἀγαπᾷν! καὶ ὡς εἶναι φυσικόν της νὰ αἰσθάνηται καὶ νὰ συλλογίζηται καὶ νὰ ἐνθυμῆται, οὕτως εἶναι καὶ τὸ νὰ ἀγαπᾷ· διὰ τοῦτο ὅσοι δὲν ἔχουσιν οἰκείους ν' ἀγαπήσωσι, προσηλώνονται καὶ ἀγαπῶσι ξένους. Οὗτοι δὲ οἱ ξένοι καὶ νόθοι κολακεύουσι καὶ ἀναπαύουσι τὴν φυσικὴν τοῦ ἀνθρώπου φιλοστοργίαν, ὡς οἰκίαν καὶ χώραν ἔρημον γνησίων διαδόχων. Καὶ ἀφ' οὗ δὲ ἅπαξ ἐμβῶσιν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀγαπῶντος καὶ τὴν κυριεύσωσι, κάμνουσιν ἔπειτα αὐτὴν μετὰ τῆς ἀγάπης νὰ φροντίζῃ περὶ αὐτῶν καὶ νὰ φοβῆται μὴ τοὺς χάσῃ Αὕτη εἶναι ἡ αἰτία, διὰ τὴν ὁποίαν ἐνδέχεται νὰ ἴδῃς ἀνθρώπους, οἵτινες λαλοῦσι μὲ πολλὴν σκληροκαρδίαν περὶ γάμου καὶ τεκνογονίας, νὰ κατακόπτωνται καὶ νὰ μυρολογῶσιν ἀνάνδρως, ὅταν ἀῤῥωστῶσι καὶ ἀποθνήσκωσι τέκνα παλαιῶν δούλων τῆς οἰκίας των, ἢ ψυχοπαίδια τῶν παλλακῶν των. Τινὲς δὲ πάλιν καὶ διὰ σκυλλίων καὶ ἵππων θάνατον τόσον ἄπρεπα λυποῦνται, ὥστε νομίζουσιν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ζῶσιν. Ἄλλοι ὅμως ἐξ ἐναντίας καὶ τέκνα χάσαντες ἀγαθὰ δὲν ἔπεσαν εἰς ἀπαρηγόρητον λύπην, οὔτ' ἔκαμον κανὲν ἀπαίσιον ἔργον, ἀλλὰ μάλιστα ἐπέρασαν τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς μὲ φρόνησιν καὶ γενναιοψυχίαν. Ὄχι ἡ ἀγάπη, ἀλλ' ἡ μικροψυχία γεννᾷ τὰς ἀπαρηγορήτους λύπας καὶ τοὺς διηνεκεῖς φόβους εἰς ἀνθρώπους, οἵτινες δὲν ἐξήσκησαν τὸ λογικὸν νὰ ἀπαντῶσι γενναίως εἰς τῆς τύχης τὰς προσβολάς. Οἱ τοιοῦτοι καὶ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΤΕΡΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ.

Ἀβουκέρια. 185.
Ἀγαμέμνονος λουτρά. 342.
Ἀγαναχτῶ. 189.
Ἀγησίλαος. 54.
Ἀγορά. 184.
Ἀγωγῆς ὀρθῆς σκοπός. 39.
Ἀδριανὴ Σμύρνα. 328.
Ἀθανάσιος ὁ θεῖος. 7. 2) ὁ Σμύρνης (Α'. καὶ Β'.) 347. 419. 430. 3) ὁ Πάριος. 345. 348. 418. ιϐ.
Ἀθηναίων εὐαισθησία. 22. πόλεμος πρὸς τοὺς Αἰγινήτας. 108. ἀστειότης. 115. κατὰ λύκων καταδρομή. 124. ἄποικοι Ἰώνων. 166. 321.
Ἀθηνόδωρος. 150, 198.
Αἰγικορεῖς. 124. 181.
Αἰγύπτιοι. 10.
Ἀϊδίν. 325.
Αἰθέριχος ὁ Σμύρνης. 346.
Αἰκατερίνη Β. αὐτοκρ. Ῥωσσίας. 389.
Αἰολεῖς. 320.
Αἰπεία. 127.
Αἰσάνειος λειμών. 141.
Αἰσχύνης. 44. 111.
Αἴσωπος. 129.
Αἰτιατικὴ ἀπόλυτος. 73.
Ἀχραῖος Ζεύς. 326, 336, 409,
Ἀχυλίων εἰκογένεια. 136.
Ἀλβανιτῶν σφαγαὶ ἐν Πελοπον. 418.
Ἀλέξανδρος ὁ μέγας. 23. 323, 324, 343. 2) ὁ Α'. αὐτοκράτωρ Ῥωσσίας. 361, 388, 389.
Ἀλῆ πασᾶ Βερανέ. 333. 2) Ἰωαννίνων καταδίκη. 328.
Ἀλκιβιάδης. 23.
Ἀλλάτιος. 351.
Ἀλφιέρης Ἰωάν. 439, 440, 443.
Ἀμαζόνος Σμύρνης νόμισμα. 327. προτομή. 337.
Ἀμαξοδρομίας ἀγῶνες. 146.
Ἀμερική. 22, 188.
Ἀμηρᾶς Ἀλέξανδρος. 375. 2) Λουκᾶς. 461. 3) Δημήτριος. κς.
Ἀμιότος. 160.
Ἀμμιραλὸς Δημήτριος. 431.
Ἀμουρὰτ ὁ Α'. 333. 2) ὁ Β'. 334, 335.
Ἀμφιθεάτρου ἐρείπια ἐν Σμύρνῃ. 337.
Ἀναβληθῆναι. 403.
Ἀνακόλουθον. 400.
Ἀναλογικά. 64.
Ἀνάλυσις. 99.
Ἀνανίας ὁ Σμύρνης. 344, 347, 422.
Ἀναξαγόρας 11.
Ἀναξιμένης ὁ ῥήτωρ. 142.
Ἀνάπαυσις ἀπὸ τῶν κόπων. 54.
Ἀνατροφή. 39. ἀνατρ. ὁρισμός. 45.
Ἀναφορικὴ ἀντωνυμία. 69. ἀναφορικὴ μετοχή. 75.
Ἀναφορικοανταποδοτικαὶ ἀντωνυμ. 70.
Ἀναφύσημα. 410.
Ἀνάχαρσις. 105, 163.
Ἄνδροκλος. 321.
Ἀνδροτίων. 116.
Ἀνήλιον. 330.
Ἄνθιμος ὁ Σμύρνης (Α'. καὶ Β'.) 57. 341. 347. 440. 473—478. κη.
Ἀνθόγαλα. 117. 173.
Ἀντιλογίας πνεῦμα. 41.
Ἀντιπιπτικά. 76.
Ἀντισχόλων πρότασις. 43.
Ἀντιφάνης. 348.
Ἀντώνιος ὁ μοναχός. 346.
Ἀντωνυμία. 62, 67, 69—73.
Ἄξονες. 126. 133.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Το ίδιο από
χφ. Διαθήκ.
Βιβλιοθ., 31 εφ.

ΙΚΕΤΗΡΙΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ ΤΩΝ ΡΩΣΣΩΝ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ ΤΟΝ Α΄. (α)

Θεόστεπτε Αὐτοκράτωρ !

Ἀπέναντι τοῦ θρόνου τῆς Ὑμετέρας Αὐτοκρατορικωτάτης Μεγαλειότητος τολμῶμεν διὰ τῆς παρούσης ταπεινῆς ἀναφορᾶς νὰ παρασταθῶμεν οἱ πάντων ἀνθρώπων ἐλεεινότατοι. Μέλη ἀξιοδάκρυτα τοῦ κατασπαρασσομένου Ἑλληνικοῦ Γένους, λείψανα πολυπαθῆ, διαδράντα τῆς ῥομφαίας τὸ στόμα, κατεφύγομεν, τρισμέγιστε Αὐτοκράτωρ, γυμνοὶ καὶ πεινῶντες εἰς τὸ ἄσυλον τῆς εὐρυχωροτάτης Ἐπικρατείας Σου, ὄχι μόνον νὰ διασώσωμεν τὴν ἀθλιωτάτην ζωήν μας, ἀλλὰ καὶ νὰ τολμήσωμεν νὰ πρασταθῶμεν ἱκέται πρὸς τὴν Αὐτοκρατορικήν Σου Μεγαλειότητα. Ἀπὸ τὸ μέσον τῆς ὑπερλάμπρου Αὐλῆς Σου ἀναβαίνει διὰ τῶν οἰκτρῶν μας στομάτων πρὸς τὴν φιλανθρωποτάτην Σου ψυχὴν ὅλης τῆς βασανιζομένης Ἑλλάδος ἡ φωνή. Τρισμέγιστε, τρισσέβαστε Αὔγουστε ! ἐπάκουσον τοὺς γοεροὺς στεναγμούς της, ἐπίβλεψον εἰς τὰ δάκρυά της, κάμφθητι πρὸς τὴν ἀπαράμιλλον δυστυχίαν της. Τὸ εὐσεβὲς Ἑλληνικὸν γένος, θεόστεπτε Καῖσαρ, τὸ καὶ πρώην μεταξὺ τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς διὰ τὰ ἀγαθά του περικλεέστατον, καὶ ὕστερον διὰ τὴν εἰς τὰς συμφοράς του γενναιότητα περιώνυμον, κινδυνεύει τώρα πλέον νὰ μὴ ὑπάρχῃ. Τέσσαρας ἤδη αἰῶνας θανασίμως ἐτυραννήθη ὑπὸ τοῦ βαρβάρου ἐχθροῦ τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς ἀνθρωπότητος. Κατεξαίνετο καθ' ἡμέραν ὑπὸ τῶν αἱμοβόρων ὀνύχων τῆς ἀθικίας. Καθ' ἡμέραν κατὰ πόλεις ἐγίνετο σφάγιον τῆς ὠμοτά-

(α) Ἐδημοσιεύθη αὕτη ἡ ἀναφορὰ τὸ πρῶτον ὑπὸ Ι. Φιλήμονος (Δοκίμ. περὶ τῆς Ἑλλην. ἐπαναστάσ. Τ. Δ. σελ. 370). Ἐκδίδομεν δ' αὐτὴν καὶ ἐνταῦθα κατὰ τὸ παρ' ἡμῖν σωζόμενον ἀπόγραφον, ὅπερ αὐτὸς ὁ συντάκτης ἔχει διωρθωμένον. Σημ. Ἐκδ.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Οὕτως οἱ φρόνιμοι γονεῖς οἰκονομοῦσι τοὺς παῖδας καὶ κάμνουσιν αὐτοὺς εὐπειθεῖς εἰς τοὺς κανόνας. Δέν με λανθάνει ὅτι πολλοὶ νέοι παραλελυμένοι τὴν κυριαρχίαν ταύτην τῶν γονέων καὶ διδασκάλων ὀνομάζουσι τυραννίαν, ἀλλ' εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς νὰ ὠνόμαζον τυραννίαν καὶ τὴν αὐστηρὰν ἐπιμέλειαν τοῦ παιδαγωγοῦ, μεθ' ἧς ἐμποδίζει τὸ βρέφος ἀπὸ τοῦ νὰ πέσῃ εἰς τὸ πῦρ καὶ νὰ ἀσπασθῇ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ εἰς τὸν ποταμόν. Ἢν ὅ,τι εἶναι ἀρεστὸν δὲν εἶναι ἐν ταὐτῷ καὶ συμφέρον.

§. ί. Αὕτη δὲ ἡ εἰς τοὺς παῖδας κυριαρχία τῶν γονέων, περὶ ἧς ὠμίλησα ἕως τώρα, στηρίζεται εἰς δύω τινὰ θεμέλια, τὸν φόβον καὶ τὴν ἀγάπην. Τὰ δύω ταῦτα πάθη βοηθούμενα ὑπ' ἀλλήλων γίνονται τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῆς ἀρετῆς, εἰς πᾶσαν μὲν διοίκησιν καθόλου, μάλιστα δὲ εἰς τὴν τῶν παίδων ἀνατροφήν· διότι εἰς τούτους μάλιστα διὰ τὴν ἀτέλειαν τοῦ λογικοῦ χρησιμεύουσιν ὡς κάλλιστοι ὁδηγοὶ πρὸς ἔρωτα τῶν καλῶν καὶ μῖσος τῆς κακίας. Πρέπει ὅμως τὰ πάθη ταῦτα νὰ διεγείρωνται εἰς τοὺς παῖδας μὲ σοφὴν οἰκονομίαν καὶ μετριότητα καὶ εὐκρασίαν· διότι ἂν ὁ φόβος ἦναι ἄμικτος ἀγάπης, ἀπολιθόνει τὴν ἁπαλὴν ψυχήν, ἡ πολλάκις βιάζει αὐτὴν νὰ συντρίβῃ τὸν ζυγὸν καὶ νὰ αὐθαδιάζῃ· καὶ πάλιν ὅταν ἡ ἀγάπη ἦναι ἄκρατος καὶ ἀπεριόριστος, ἐκνευρίζει καὶ χαυνόνει τὸ παιδίον. Ἵνα κάμνωσι λοιπὸν καὶ τὰ δύω συμφώνως τὸ ἀποτέλεσμα, πρέπει ἀφ' ἑνὸς μὲν μέρους ἡ πραότης καὶ ἡμερωσύνη τῶν γονέων νὰ θεραπεύῃ τὸ τραχὺ καὶ στύφον τῶν παραγγελμάτων καὶ νὰ ἀμβλύνῃ τὴν ὀξύτητα τοῦ κέντρου αὐτῶν, ἀπ' ἄλλου δὲ μέρους πάλιν ἡ φρόνιμος σοβαρότης νὰ παγιόνῃ καὶ νὰ στηρίζῃ τὸ κοῦφον καὶ σαλευόμενον ταύτης τῆς ἡλικίας καὶ μὲ μίαν βλέμματος ῥίψιν νὰ ἐκκαλῇ εἰς τὸ πρόσωπον αἰδῶ καὶ ἐρύθημα τὸ χρῶμα τῆς ἀρετῆς. Τὸ παιδίον πρέπει νὰ ἔχῃ φόβον πρὸς τοὺς αὐτοῦ γονεῖς ἀλλ' ὄχι ἀνελεύθερον καὶ καταπληκτικόν. Πρέπει νὰ ἔχῃ θάῤῥος καὶ ἀγάπην, ἀλλ' ὄχι διαῤῥέουσαν καὶ μαλθακήν.

Μὴ πάντα θαῤῥεῖν, μηδ' ἀπελπίζειν ἄγαν·
Τὸ μὲν γὰρ ἐκλύει σε, τὸ δ' ἀνατρέπει.

§. ιά. Συμβαίνει ὅμως πολλάκις νὰ μὴ σωφρονίζωνται οἱ παῖδες μόνον μὲ τὴν ἡμερότητα καὶ σκυθρωπότητα τῶν γονέων. Τότε τί πρέπει νὰ κάμνωσιν οὗτοι; τί ἄλλο, εἰμὴ νὰ τρέπωνται εἰς τὸν ἄλλον δρόμον τῆς ἀνατροφῆς, δηλονότι εἰς τὰς τιμωρίας καὶ τὰς ἐπιπλήξεις; ὅντινα ἐπειδὴ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συνειθίζουσι νὰ βαδίζωσιν οἱ γονεῖς, δίκαιον εἶναι νὰ θεωρήσωμεν ἀκριβέστερον, ἵνα γνωρίσωμεν πότε

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Δειον ἄνωθέν ἐστι καταβαῖνον » (α). Ἄνωθεν, πανάγαθε Βασιλεῦ, Πάτερ τῶν ὅλων καὶ Δημιουργέ, ἡ πηγὴ τῆς σοφίας καὶ ἀρετῆς. Ἄνωθεν ἐπικαλούμεθα τὴν θείαν σου χάριν καὶ πατέρες καὶ διδάσκαλοι, ἵνα ἐνισχύσῃς ἡμᾶς νὰ ὁδηγήσωμεν τοὺς νέους σου τούτους θεράποντας εἰς τοῦ θελήματός σου τὴν ὁδόν. Εἰς μάτην ὁμιλοῦμεν ἡμεῖς εἰς τὰ ὦτα, ἐὰν σὺ δὲν ὁμιλήσῃς εἰς τὴν καρδίαν. Εἰς μάτην ἀγρυπνοῦμεν, φυτεύομεν καὶ ποτίζομεν ἡμεῖς, ἐὰν ἡ δρόσος τῆς εὐσπλαγχνίας σου δὲν ἐπινεύσῃ πρὸς αὔξησιν τῆς φυτείας ἡμῶν. Σὺ εἶσαι ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ δύναμις ἡμῶν. Σὺ εἶσαι τὸ φῶς καὶ ἡ συμβουλὴ ἡμῶν. Σὺ εἶσαι ὁ ὁδηγὸς καὶ ὁ Ποιμὴν τοῦ μικροῦ τούτου ποιμνίου, ὅπερ ἐνεπιστεύθης εἰς τὴν ἡμετέραν φροντίδα. Διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ καὶ τῶν εὐπροσδέκτων δεήσεων τῶν πανιερωτάτων Ἱεραρχῶν (β) καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ σου χάρισαι καὶ εἰς πατέρας καὶ εἰς τέκνα καὶ εἰς διδασκάλους καὶ μαθητὰς πνεῦμα σοφίας καὶ συνέσεως, πνεῦμα βουλῆς καὶ ἰσχύος, πνεῦμα γνώσεως καὶ εὐσεβείας, πνεῦμα φόβου Θεοῦ! Εὐλόγησον τῶν πιστῶν σου τέκνων τὴν ἀνατροφήν, ἕως *μορφωθῇ ἐν αὐτοῖς ὁ Χριστός* (γ). Ἀμήν.

Ἔκθεσις τῶν Μαθημάτων, τὰ ὁποῖα παραδίδονται εἰς τὸ Φιλολογικὸν Γυμνάσιον ἀπ' ἀρχῆς Σεπτεμβρίου τοῦ ἐνεστῶτος 1814 ἔτους.

Στ. Οἰκονόμος διδάσκει,

Α'. Ἀπὸ ιά. ἕως ιβ'. ὥρας πρὸ μεσημβρίας τὰ Μαθηματικὰ ἐκ τῆς Κ. Κούμα Σειρᾶς τῶν μαθηματικῶν πραγματειῶν, καὶ πρῶτον τὴν Ἀριθμητικὴν δι' ὅλης τῆς ἑβδομάδος, πλὴν τῆς Πέμπτης καὶ τοῦ Σαββάτου.

Β'. Ἀπὸ β'. ἕως γ'. ὥρας ἐκ μεσημβρίας τὴν Φιλοσοφίαν ἐκ τῶν τοῦ Κούμα χειρογράφων συνταγμάτων· καὶ πρῶτον τὴν Ἐμπειρικὴν Ψυχολογίαν τρὶς τῆς ἑβδομάδος, Δευτέραν, Τετράδα καὶ Παρασκευήν.

Γ'. Ἑκάστης ἑβδομάδος κατὰ Σάββατον ἀπὸ ιά. ἕως ιβ'. ὥρας πρὸ μεσημβρίας τὴν Κ. Κούμα Εἰσαγωγὴν τῆς Φυσικῆς διὰ τοὺς πρωτοπείρους.

(α) Ἰακωβ. α. 17.— (β) Παρῆσαν εἰς ταύτην τὴν ὁμήγυριν ὅ,τε Μητροπολίτης Σμύρνης Ἄνθιμος καὶ ὁ Κρήνης Ἰγνάτιος, ἐπίσκοπος τοῦ ἁγίου Ἐφέσου. Βλ. Ἕλλην. Τηλέγρ. ἔτ. 1814. ἀριθ. 135. σελ. 587. Σημ. Ἐκδ.—(γ) Γαλάτ. δ. 19.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

δὲ τὸν φίλον ἀναγνώστην ἀσπαζόμενοι καὶ τὴν εὐμένειαν αὐτοῦ ἐξαιτούμενοι, διατελοῦμεν ἐφιέμενοί τε καὶ εὐχόμενοι ἀξιωθῆναι τὴν τῶν σωζομένων πονημάτων τοῦ ἡμετέρου Πατρὸς δημοσίευσιν ἐπιτελέσαι

καῖς διαπρεποῦς, τοῦ ὑπὸ τῆς Ὑψ. Πύλης νεωστὶ κατὰ τὸ εἰωθὸς ἀδίκως ἀποκεφαλισθέντος, ὁ τῆς Ἐφέσου ποιμενάρχης Διονύσιος ὁ Καλλιάρχης, παρύτητα ἔχων καὶ κῦρος πολὺ παρὰ τοῖς Συνοδικοῖς καὶ μεγάλως φροντίζων περὶ τῶν γραμμάτων καὶ τῆς τοῦ Γένους πολιτικῆς, καὶ ὁ Οἰκονόμος, οὗτινος τὰ διδακτικὰ συγγράμματα ἐφώτιζον τὴν ἐπιμελῆ ἑλληνικὴν νεολαίαν· ἐγενόμην δὲ μάρτυς φιλολογικῆς τινος ἑορτῆς. Ὁ Οἰκονόμος ἔχων παρ' ἑαυτῷ μαθητήν τινα τοῦ Σχολείου τῶν Κωδωνιῶν, εἶπε πρὸς τοὺς παρευρισκομένους ὅτι τὸ Σχολεῖον περιεστοιχισμένον καὶ σχεδὸν καταπεπιεσμένον ὑπὸ τοῦ φανατισμοῦ τῶν ἀσιατικῶν ἐθνῶν, ἔχει ἀνάγκην μείζονος φρονήσεως καὶ προφυλάξεως παρὰ τὰ ἄλλα ἐργαστήρια τῆς ἐκπαιδεύσεως τὰ θεμελιωθέντα ὑπὸ τῶν συμπατριωτῶν ἡμῶν. Ἀναμφιβόλως ἐπετράπησαν ἐν αὐτῷ αἱ παραστάσεις τῆς Ἑκάβης καὶ τοῦ Φιλοκτήτου, αἵτινες μόνον ἐνεκίνουν τὰς ὀλίγον ἐπικινδύνους ἀναμνήσεις τοῦ πολέμου τῆς Τρωάδος. Ἀλλ' ὅμως οὐκ ἠδυνάμεθα ἐπιτρέψαι ἵνα παρασταθῶσιν οἱ Πέρσαι μεθ' ὅλων τῶν ὑπαινιγμῶν πρὸς τὴν πρόσφατον ἡμῶν ἱστορίαν. Ἐν τούτοις ἐξορίζοντες αὐτοὺς ἐκ τοῦ ἀναγεννωμένου ἡμῶν δημοσίου θεάτρου, οὐδαμῶς ἐκρίναμεν ἀπομακρῦναι αὐτοὺς ἀπὸ τῆς διανοίας καὶ μνήμης τῶν σπουδαστῶν. Ἐξ ὅλων τῶν δραμάτων ἡμῶν τοῦτο δύναται εὐχερέστερον στερηθῆναι τῆς γοητείας τῆς σκηνῆς, ὡς ὂν μᾶλλον πολεμικὸς διθύραμβος πρὸς τιμὴν τῶν προγόνων ἡμῶν ἡ τραγῳδία κυρίως λεγομένη. Δι' εὐφυοῦς τινος τρόπου ἢ διὰ μυστηρίου τινὸς τῆς τέχνης, ἣν ἔπλασεν ὁ Αἰσχύλος τίθησιν ἅπαντα τὰ πρόσωπα πλησίον τῶν ἀνακτόρων τοῦ Ξέρξου, καὶ ποιεῖ ἀντηχοῦσαν τὴν δόξαν τῶν Ἑλλήνων ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς ἡττηθείσης αὐτοκρατορίας. Ἐνθυμηθῶμεν νῦν τὶ διὰ τὰς Ἀθήνας ἦσαν αἱ κλαυθμοὶ ἐκεῖνοι τῶν Περσῶν ἐπὶ τῇ συμφορᾷ τῆς Σαλαμῖνος, ὅτε οἱ ὡραῖοι στίχοι τοῦ Αἰσχύλου ἔπληττον τὰ ὦτα καὶ τὰς καρδίας τῶν θριαμβευόντων πολιτῶν ἐν τῷ μεγάλῳ ἀγῶνι, καὶ ὁ ποιητὴς διαπρέψας ἐν ταῖς πρώταις τάξεσι τῶν μαχητῶν ἤρχετο διηγούμενος αὐτὰς τοῖς συμμετόχοις τῆς δόξης, μετ' ἀκριβείας ἱστορικοῦ καὶ ἐνθουσιασμοῦ ἥρωος. Οὐδαμῶς θαυμάσομεν τότε μανθάνοντες, ὅτι οἱ θεαταὶ ὁμοφώνως καὶ εὐγνωμονοῦντες ἐπέθηκαν στέφανον ἐπὶ τοῦ τὰς οὐλὰς φέροντος μετώπου τοῦ Αἰσχύλου, νικητοῦ ἐν Μαραθῶνι, ἐν Σαλαμῖνι, ἐν Πλαταιαῖς, καὶ νικητοῦ προσέτι ἐν Ἀθήναις διὰ τῶν θείων αὐτοῦ ἀσμάτων. Μετὰ δὲ τὴν προεισαγωγὴν ταύτην ἤρξατο ἀπαγγέλλειν τὸ Αἰσχύλειον ποίημα ὁ μαθητής· ἐν τῷ τέλει δὲ ἑκάστης σκηνῆς ὁ Οἰκονόμος ἐξέθετε διασαφήσεις τινάς, ἐν αἷς παρετήρει, ὅτι ὁ Αἰσχύλος ἀπεμιμήθη τὴν Ὁμήρου Ἰλιάδα συντομεύσας καὶ μεθαρμόσας αὐτὴν πρὸς τὴν δραματικὴν ποίησιν, καὶ ὅτι ἡ τῆς τραγῳδίας ἀρχὴ ἔῤῥευσεν ἐκ τῆς ἐποποιΐας. Τοῦ ὁμηρικοῦ μύθου ὄντος εἴδους συνεχοῦς ἐπεμβάσεως τῶν Θεῶν εἰς τὰς ἀνθρωπίνους τύχας ἡ ἑλληνικὴ τραγῳδία μένει πιστὴ εἰς τὰς εὐλαβεῖς ταύτας παραδόσεις,

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ὅλην αὐτοῦ τὴν μόραν, καὶ δεκαὲξ κανόνια, καὶ τρεῖς ἀετούς. Μετὰ ταῦτα ἠγωνίσθη εἰς τὰς μάχας τῆς Ἀρταύης (Hartau) καὶ Βισχοβέρδης (Bischoffs-Verda) καὶ εἰς τὴν διάβασιν τῆς Ἔλβας, καὶ εἰς τὴν μάχην τοῦ Βαρτεμβούργου (Wartembourg) καὶ τῆς Μωκέρνης (Mokern) παρὰ τὴν Λειψίαν, ὅπου τὸ ὁπλιτικόν του στίφος ἔλαβε δεκατρία κανόνια, καὶ μίαν σημαίαν. Ἔτι δὲ καὶ εἰς τὴν μάχην τῆς Λειψίας, ὅπου ἐκυρίευσε τὸ πολίχνιον Σχοιφέλδην (Schoenfeld) καὶ εἰς τὴν ἅλωσιν τῆς Λειψίας, ὅπου ἡ στρατιά του ὁμοῦ μὲ τὴν τοῦ Σάκα, στρατηγοῦ τοῦ Ῥωσσικοῦ πεζικοῦ, εἰσεβίασε τὴν εἴσοδον τῆς πόλεως, καὶ ἔλαβε πεντήκοντα ἑπτὰ κανόνια. Παρὼν ἦτο καὶ εἰς τὴν μάχην τοῦ Βεϊσενφέλδου (Weissenfeld) καὶ εἰς τὴν δίωξιν τοῦ Ναπολεοντικοῦ στρατοῦ ἕως εἰς τὸν Ῥῆνον.

§. ιδ'. Τὸν δὲ Νοέμβριον καὶ Δεκέμβριον τοῦ **1813**, ἐκύκλωσε τὸ Κάσσελον ἀντικρὺ τῆς Μαγουντίας (Mayence).

§. ιέ. Κατὰ δὲ τὸν Ἰανουάριον τοῦ **1814**, διέβη τὸν Ῥῆνον εἰς Κάβην (Caube), ἐκυρίευσε τὴν Βίγγην (Bingen), ἐκύκλωσε καὶ περιτάφρευσε τὴν Μαγουντίαν. Περὶ δὲ τὰς ἀρχὰς τοῦ Φεβρουαρίου εἰσέβαλεν εἰς τὴν Γαλλίαν, συναφθεὶς μὲ τὴν στρατιὰν τοῦ μεγάλου στατοπεδάρχου Βλυχέρου παρὰ τὴν Σουϊσσῶνα. Αὐτοῦ ἐπρομάχησεν ὑπὲρ ταύτης τῆς πόλεως ὑποστὰς τὴν ἔφοδον μιᾶς μοίρας τοῦ Ναπολεοντικοῦ στρατοῦ. Παρευρέθη δὲ καὶ εἰς τὰς μάχας τῆς Κραόννης (Craonne) καὶ τοῦ Λαόνου (Laon) καὶ εἰς τὸν ἐν Γρασσίῳ (Grassy) ἀγῶνα, καὶ εἰς τὴν μάχην τέλος τῶν Παρισίων, ὅπου τὸ στίφος τῶν ὁπλιτῶν αὐτοῦ ἐκυρίευσεν ἐξ ἐφόδου τὰς ἄκρας τοῦ Μοντεμάρτου (Montemartre), ἔλαβεν εἰκοσιεννέα κανόνια, καὶ ἐπῆρε μὲ συνθήκας τὴν πόλιν τοῦ ἁγίου Διονυσίου.

§. ις'. Γενομένης δὲ τῆς εἰρήνης, καὶ ἀποκατασταθέντος τοῦ ΙΗ'. Λουδοβίκου εἰς τὸν θρόνον τῆς Γαλλίας, παρέλαβε τὴν στραταρχίαν τῆς τετάρτης φάλαγγος τοῦ Ῥωσσικοῦ στρατοῦ, καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ῥωσσίαν.

§. ιζ'. Τῷ δὲ **1815**, ταραχθέντων πάλιν τῶν πραγμάτων τῆς Γαλλίας, εἰσέβαλε τὸ δεύτερον εἰς αὐτήν, στρατηλατῶν τὴν ὑπ' αὐτῷ τεταγμένην φάλαγγα. Μετὰ δὲ τὴν ἐν Βατερλόῳ μάχην, καὶ τὴν εἰς Γαλλίαν εἴσοδον τῶν συμμαχικῶν δυνάμεων, ἐξεπολιόρκησε τὰ φρούρια Ἀλσάκην (Alsace) καὶ Λοῤῥαίνην (Lorrainne), τὰ ὁποῖα δὲν εἶχον ἀκόμη ὑποταχθῆ εἰς τὸν βασιλέα, τὸν ΙΗ', Λουδοβίκον. Τελευ-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

μηδὲ κἂν μίαν γλῶσσαν νὰ φοβηθῇ! Καλότυχος, ὅστις δὲν ἔχει νὰ ἐμπαπῇ μηδ' ἓν καὶ μόνον ζευγάρι 'μάτια.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Δημητράκης, Ζωήτσα.

Δημητράκης.

Τί ἐχεις Ζωήτσα μου; Διατί, φῶς μου, εἶσαι τόσον σκυθρωπή; Σὲ βλέπω νὰ στενάζῃς, ἀλλοίμονον! εἰς τὸ μέσον τῆς χαρᾶς μου. Εἰπέ με, μήπως λυπεῖσαι διότι μ' ἐκαμες εὐτυχῆ; Μήπως μετανοεῖς διὰ τὴν ὑπόσχεσίν σου, εἰς τὴν ὁποίαν τὸ πῦρ τοῦ ἔρωτός μου σὲ ἠνάγκασε νὰ συγκατανεύσῃς;

Ζωήτσα.

Ὄχι Δημητράκη! Δὲν δύναμαι νὰ μετανοήσω δι' ὅσα ἀπεφάσισα περὶ σοῦ. Αἰσθάνομαι γλυκεῖάν τινα βίαν, ἡ ὁποία μὲ σύρει εἰς τὴν ὑπόσχεσίν μου. Ὅμως, νὰ σὲ εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν, ἡ ἔκβασις τοῦ πράγματος μὲ προξενεῖ ἀνησυχίαν. Φοβοῦμαι μήπως σὲ ἀγαπῶ περισσότερον ἀπὸ τὸ πρέπον.

Δημητράκης.

Ἐ! καὶ τί φοβεῖσαι, Ζωήτσα μου, διὰ τὴν πρὸς ἐμέσου καλωσύνην;

Ζωήτσα.

Ἀλλοίμονον! ἑκατὸν πράγματα ἐν ταὐτῷ. Τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ πατρός μου. Τοὺς ὀνειδισμοὺς τῶν συγγενῶν μου. Τὴν κατάκρισιν τοῦ Κόσμου. Καὶ τὸ μεγαλήτερον, Δημητράκη, τὴν μεταβολὴν τῆς καρδίας του, καὶ τὴν ἀσυγχώρητον ἐκείνην ψυχρότητα, μὲ τὴν ὁποίαν συνειθίζετε σεῖς οἱ ἄνδρες ν' ἀνταμείβετε πολλάκις καὶ τὰς θερμοτάτας τοῦ ἀθώου ἔρωτος ἀποδείξεις.

Δημητράκης.

Ἄ! μὴ δὰ τόσον μὲ ἀδικεῖς! Θέλεις νὰ κρίνῃς περὶ ἐμοῦ, ἀπὸ τὸ φέρσιμον τῶν ἄλλων; Ὑποπτεύου περὶ ἐμοῦ πᾶν ὅ,τι ἄλλο θελήσῃς! Μόνον ἀχάριστον μή με στοχασθῇς! Ἐγὼ ὡστόσον σὲ ἀγαπῶ. Καὶ ὁ ἔρως μου θέλει διαρκέσει, ὅσον καὶ ἡ ζωή μου.

Ζωήτσα.

Αἰ Δημητράκη! Ὅλοι οἱ ἄνδρες τοιαῦτα ὁμιλοῦν· ὅλοι εἰς τοὺς διαλόγους των εἶναι ὅμοιοι, αἱ πράξεις ὅμως τοὺς ἐξελέγχουσι πολλὰ διαφόρους καὶ ἀνομοίους.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

πόγγησος καὶ ἡ Ἀττικὴ καὶ τῶν νήσων συχναί, καὶ μάλιστα ἡ Κα-
λαύρια, καὶ ἡ πολλὰ καὶ δεινὰ παθοῦσα βαθυκλεὴς Ὑδρέα. Καὶ βρά-
χος ἄνωθεν ἀπὸ τῶν Μεθάνων, καὶ ἄλλος παρὰ τὴν Ἐπίδαυρον, ἀπορ-
ρήγέντες, ὡς ἂν πύργοι μεγάλοι, κατέπεσαν εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ
θεωδὴς ὑσμὴ προσέβαλε τὴν παραλίαν ἐκείνην, ἐκ τῆς θαλάσσης
ἀναδοθεῖσα. Ἐν δὲ τούτοις ἡ φιλόσοφος καὶ φιλάνθρωπος Μοῦσα,
ἐμφορὰς ἐπισκοποῦσα θνητῶν, «δίζηται, κατὰ τὸν ποιητήν, τά τε
πρόσσω τὰ τ' ὀπίσσω, χρόνῳ ξυνείρουσα χρόνον, παλαιά τ' ἐπὶ καὶ-
νοῖσι ξυντιθεῖσα ἔργματα καὶ πάθη».

§. 6. Τοιαύτης Μούσης ἔργον εἴδομεν ἐν τῷ 422 ἀριθμῷ τῆς Ἀθηνᾶς
τὴν ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Ἀρχαιολόγου Ρ[ὸς] ἐκδεδομένην διατριβήν, ἐν ᾗ
πρὸς τὸν πρόσφατον τῶν Μεθάνων σεισμὸν παραβάλλει καὶ ἄλλα πάλαι
ποτὲ κατὰ τὴν αὐτὴν συμβεβηκότα χώραν ἀφαίστεια παθήματα, τό,
τε παρὰ τῷ Στράβωνι διαγραφόμενον, καὶ τὸ παρὰ τῷ Ῥωμαίῳ ποιη-
τῇ Ὀβιδίῳ. Ἐπαινοῦμεν τὸν ἄνδρα διὰ ταύτην τὴν μικρὰν μέν, ἀλ-
λὰ χαρίεσσαν διατριβήν (α), καὶ προσφέρομεν εἰς αὐτήν, ὡς ἐπίμε-
τρον, καὶ τρίτον ἄλλο περὶ τῶν Μεθάνων ἱστόρημα τοῦ Παυσανίου,
σύμφωνον πρὸς τὸ τοῦ Στράβωνος. Λέγει δὲ ταῦτα ὁ Παυσανίας.
«Τῆς δὲ Τροιζηνίας γῆς ἐστὶ ἰσθμὸς ἐπὶ πολὺ διήκων εἰς θάλασσαν,
ἐν δὲ αὐτῷ πόλισμα οὐ μέγα ἐπὶ θαλάσσῃ Μέθανα ᾤκισται. Τοῦ δὲ
πολίσματος τριάκοντά που στάδια ἀπέχει θερμὰ λουτρά. Φασὶ δέ,
Ἀντιγόνου τοῦ Δημητρίου βασιλεύσαντος, τότε πρῶτον τὸ ὕδωρ φα-
νῆναι· φανῆναι δὲ οὐχ ὕδωρ εὐθύς, ἀλλὰ πῦρ ἀναζέσαι πολὺ ἐκ τῆς
γῆς, ἐπὶ δὲ τούτῳ μαραθέντι ῥυῆναι τὸ ὕδωρ, ὃ δὴ καὶ εἰς ἡμᾶς
ἄνεισι, θερμόν τε καὶ δεινῶς ἁλμυρόν (β). Λουσαμένῳ δὲ ἐνταῦθα,
οὔτε ὕδωρ ἐστὶν ἐγγὺς ψυχρόν, οὔτε ἐσπεσύντα εἰς τὴν θάλασσαν

(α) Πάντοτε παρ' Ἕλλησι τίμιός ἐστι καὶ ἀγαπητὸς ὁ σοφὸς Ῥ[ός]. Πολὺ δὲ μᾶλλον ἀγαπηθήσεται καὶ ἂν τὰς ἐν Ἑλλάδι γινομένας ὑπὸ τῆς αὐτοῦ πολυμαθείας ἀρχαιολογικὰς εὑρέσεις ἐκδίδῃ μὴ μόνον Λατινιστὶ καὶ Γαλλιστὶ διὰ τοὺς Εὐρωπαίους, ἀλλὰ καὶ Ἑλληνιστὶ διὰ τοὺς Ἕλληνας, τῶν ὁποίων καὶ τὴν γλῶσσαν ἐξηκρίβωκε, καὶ τὴν πατρίδα κατοικεῖ, καὶ τὸ δημόσιον τῆς παιδείας σύστημα κοσμεῖ.—(β) Ταῦτα, ἴσως, τὰ ἐπὶ τοῦ Παυσανίου θερμὰ τῶν Μεθάνων σώζονται καὶ τὴν σήμερον, ἱκανὸν ἐπέχοντα τόπον, καὶ καλοῦνται κοινῶς Βρωμολίμνη, διὰ τὴν κακὴν τῶν ὑδάτων ὀσμήν. Ἐπειδὴ δὲ κοινωνοῦσιν ἤδη πρὸς τὴν θάλασσαν, ἀπέβαλον μὲν τὴν θερμότητα, ὅσα δ' ἐν αὐτοῖς εἰσπέσωσι θαλάσσια ὀψάρια, ἂν ἐνδιατρίψωσιν ἐπὶ πολὺν χρόνον, ἀποβαίνουσιν ἀηδῆ. Ἀλλ' ἐὰν τὰ παρὰ τῷ Παυσανίᾳ ἱστορούμενα θερμὰ τῶν Με-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

νόμου, καὶ τὸν παρεκίνουν νὰ σαφηνίσῃ καθαρώτερα ἑκάστου τὸ νόημα. Ὁ δὲ Σόλων βλέπων καὶ νὰ μὴ πράξῃ ταῦτα ἦτο ἄτοπον, καὶ νὰ τὰ πράξῃ ἐπικίνδυνον, καθόλου θέλων νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὰς δυσκολίας καὶ νὰ ἀποφύγῃ τὸ δυσάρεστον καὶ φιλοκατήγορον ἰδίωμα τῶν συμπολιτῶν του· διότι, ὡς εἶπεν αὐτός,

Εἰς τὰ ἔργα τὰ μεγάλα δύσκολον ν' ἀρέσ' εἰς ὅλους·

ἐξέπλευσε προφασιζόμενος ὅτι θέλει ἐμπορευθῇ διὰ θαλάσσης. Ἔλαβε δὲ παρὰ τῶν Ἀθηναίων ἄδειαν ἀποδημίας δεκαετοῦς· διότι ἤλπιζεν ὅτι εἰς τοῦτον τὸν καιρὸν θέλουσι συνειθίσει εἰς τοὺς νόμους του.

§. κς. Πρῶτον λοιπὸν ἦλθεν εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ διέτριψεν, ὡς αὐτὸς λέγει πρὸ τοῦ ἀνωτέρω στίχου του·

Εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Νείλου 'ς τὸν αἰγιαλὸν Κανώβου.

Αὐτοῦ συνεφιλοσόφησε χρόνον τινὰ καὶ μὲ τοὺς λογιωτάτους τῶν Αἰγυπτίων ἱερέων Ψένωφιν τὸν Ἡλιουπολίτην καὶ Σῶγχιν τὸν Σαϊτην. Ἀπὸ τούτους, ὡς λέγει ὁ Πλάτων, ἤκουσε τὴν περὶ τῆς Ἀτλαντίδος νήσου διήγησιν, καὶ ἐπεχείρησεν ὕστερον νὰ τὴν κοινοποιήσῃ διὰ στίχων εἰς τοὺς Ἕλληνας. Ἔπειτα πλεύσας εἰς Κύπρον ἠγαπήθη πολὺ ἀπὸ τὸν Φιλόκυπρον, ἕνα τῶν τότε βασιλέων τῆς νήσου, ὅστις ἐκατοίκει εἰς πόλιν μικρὰν κτισμένην ἀπὸ τὸν Δημοφῶντα υἱὸν τοῦ Θησέως πλησίον τοῦ Κλαρίου ποταμοῦ, εἰς τόπον ὀχυρὸν μέν, δύσβατον ὅμως καὶ ἄκαρπον. Ἔπεισε λοιπὸν ὁ Σόλων τὸν βασιλέα νὰ μεταθέσῃ τὴν πόλιν εἰς τὴν ὑποκάτω κειμένην καλὴν πεδιάδα, καὶ νὰ τὴν κάμῃ μεγαλειοτέραν καὶ ἀναπαυτικωτέραν. Καὶ παρὼν αὐτὸς ἐπεμελήθη τὸν νέον τῆς πόλεως συνοικισμὸν ὁμοῦ μὲ τὸν βασιλέα· τὴν ἔβαλεν εἰς εὐταξίαν ἀρίστην καὶ πρὸς ἀνάπαυσιν καὶ πρὸς ἀσφάλειαν τῶν κατοίκων της. Ὥστε γρήγορα ἐπολλαπλασιάσθησαν μὲν οἱ κάτοικοι, ἐφθόνησαν δὲ οἱ ἄλλοι βασιλεῖς τὸν Φιλόκυπρον. Ἀλλ' αὐτὸς ἀποδίδων εἰς τὸν Σόλωνα τὴν χρεωστουμένην τιμήν, τὴν πόλιν, πρότερον ὀνομαζομένην Αἰπεῖαν, παρωνόμασεν ἀπ' αὐτοῦ Σόλους. Τοῦτον τῆς πόλεως τὸν συνοικισμὸν ἀναφέρει καὶ αὐτὸς ὁ Σόλων εἰς τὰ ἐλεγεῖά του, ὅπου προσαγορεύσας πρῶτον τὸν Φιλόκυπρον λέγει·

Σὺ μὲν καὶ ἡ γενεά σου εὐτυχῶς νὰ κατοικῇς
Εἰς τὴν πόλιν τῶν Σολίων κ' εἰς μακρὸν νὰ διοικῇς.
Ἐμὲ δὲ ἡ Ἀφροδίτη ἡ ῥοδόστεπτος θεὰ
Νὰ μὲ πέμψῃ μὲ τὸ πλοῖον ἐκ τῆς νήσου ὑγιᾶ,
Χάριν δόξαν νὰ μὲ δώσῃ διὰ τὸν συνοικισμόν,
Καὶ εἰς τὴν πατρίδα πάλιν νὰ στραφῶ μετὰ τιμῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ἐχάθησαν οἱ πεπαιδευμένοι καὶ οἱ ὑπερασπισταὶ τῆς παιδείας, ἢ, νὰ εἴπω καλλιώτερον, ἐξωρίσθη ἡ παιδεία ἐκ τῆς μεγάλης καὶ πλουσίας Σμύρνης. — Ἐλέγξατε κατ' ἐξοχὴν τοὺς δύο λυκανθρώπους ποιμένας τῆς δυστυχοῦς Σμύρνης, οἵτινες εἰς διαφόρους περιστάσεις μᾶς κατήσχυναν ἐνώπιον τῶν ἐνταῦθα Εὐρωπαίων » κτλ. (α). Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐν τῷ παραρτήματι περιεχομένων.

§. θ. Καταπαύοντες δὲ τὸν λόγον προστίθεμεν καὶ τόδε. Ἀναβὰς ὁ Οἰκονόμος κατὰ πρόσκλησιν τῆς ἁγιωτάτης Συνόδου εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, ἠξιώθη παραυτίκα παρά τε τῶν διαπρεπόντων τοῦ Γένους προυχόντων καὶ παρὰ τῆς Μεγ. Ἐκκλησίας πάσης ἐνδείξεως, τιμῆς καὶ ἀγάπης. Καὶ δὴ τῇ 25 Μαΐου τοῦ 1820 Συνόδου πληρεστάτης γενομένης ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, εἰς ἣν προσεκλήθη ὁ Οἰκονόμος ἵνα παραστῇ, ὁ ἀοίδιμος Πατριάρχης Γρηγόριος εἶπε πρὸς αὐτὸν τάδε. « Σήμερον συνοδικῶς ἡ μήτηρ σου ἡ Ἐκκλησία καὶ τὸ Γένος ὅλον ἀπονέμομεν πρὸς τὴν σοφολογιότητά σου τὰς πρεπούσας εὐχαριστίας διὰ τοὺς ἀτρύτους κόπους σου, τοὺς ὁποίους τοσούτους χρόνους ὁλοψύχως ἐκοπίασας πρὸς φωτισμὸν τῶν ὁμογενῶν μας, καὶ δόξαν καὶ εὔκλειαν τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ἐπαινοῦμεν δέ σε καὶ καταστέφομεν καὶ διὰ τοὺς ἄθλους, ὅσους γενναίως ὑπέμεινας ὑπὲρ τῆς ἱερᾶς παιδείας ἀγνωμονούμενος ὑπὸ τῶν ἀθλίων καὶ μισομαθῶν, καὶ ὡς ἄλλος Παῦλος ἐγκαρτερῶν ἐν κινδύνοις ἐκ ψευδαδέλφων. Ἔχε τὴν εὐχήν, υἱὲ ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε. Τὸ παράδειγμα τῆς σοφίας καὶ ἀρετῆς σου θέλει εἶσθαι τύπος καὶ ὑπογραμμὸς πρὸς ὅλους τοὺς ἀληθινοὺς διδασκάλους τοῦ Γένους. Ἡ Ἐκκλησία καὶ τὸ Γένος σὲ καταστέφει εὐγνωμόνως μὲ τοὺς προσήκοντας ἐπαίνους. Καὶ ἡμεῖς πρὸ μηνῶν σε ἐχειροτονήσαμεν συνοδικῶς Πατριαρχικὸν τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου ἱεροκήρυκα καὶ διδάσκαλον πασῶν τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Ἤδη δὲ, προσεπιμετροῦντες εἰς τὴν φιλοτιμίαν, σὲ ψηφίζομεν καὶ ἰδιαιτέρως ἱεροκήρυκα τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἐκ τῆς ὁποίας, ὡς ἀπὸ κέντρου, θέλεις ἐκπέμπει τῆς εὐαγγελικῆς διδασκαλίας σου τὰς ἀκτῖνας πρὸς πολλῶν

συνέλαβε καὶ ἐφυλάκισεν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, καὶ οὕτως ἐματαιώθη καὶ αὐτὴ ἡ καταχθόνιος σκευωρία τῶν διωκτῶν τοῦ Οἰκονόμου.

(α) Βλ. Μέλισσα, ἡ ἐφημερὶς Ἑλληνικὴ, ἐκδιδομένη ὑπὸ Σ. Κονδοῦ. Τετράδ. Β. σελ. 292. ἐν Παρισίοις, 1820.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Τάφοι ἐν Κωνσταντινουπόλει. 423.
Βιργίλιος. 18.
Βισκόντης. 352.
Βιτέλιος. 147.
Βίτων. 129.
Βίων. 348, 350.
Βλαδιμηρέσκος. 375, 376.
Βλαστάρης Παῦλος. 413.
Βλαστὸς Ἀλέξανδρ. 354.
Βλάχων μιελληνισμός. 375.
Βραγκοβάνος Κωνσταντ. ιδ.
Βόζος Ἰωάν. 388—395. κα.
Βοίκχιος. 351.
Βόσσιος. 320.
Βουβοῦλκοι. 142.
Βουζᾶς. 323, 333, 408, 479. κθ.
Βουκόλος ὁ Σμύρνης. 344. 345.
Βουλευταὶ ἐν Ἀθήναις. 174.
Βουνάρπασι. 322.
Βουρνόβας. 322, 338.
Βραυρών. 110, 166.
Βρέφη κολοβωμένα. 153.
Βρεῦτος. 135, 137, 138, 141, 192.
Βρύουλα. 343.
Βρωμολίμνη. 399.
Βωμὸς ὕβρεως καὶ ἀναιδείας. 169.

Γαβριὴλ ὁ Γ'. Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. 345, 417. 2) ὁ Δ'. Πατριάρχ. Κωνσταντινουπ. 345, 417. 3) ὁ Σμύρν. 347. 4) ὁ ἱεροκήρυξ. κθ.
Γαλάζιον. 365, 376.
Γαλακτοτροφία παιδίων. 39, 256. η.
Γαληνός. 11.
Γάλλοι. 162.
Γεδέοντες. 124.
Γεδίζιον. 334.
Γενετυλλίδες. 165.
Γενικὴ ἀπόλυτος. 73.
Γεράσιμος ὁ Θεσσαλονίκης. 439. 2) ὁ Βυζάντιος. 429.
Γερμανὸς ὁ Κύπριος. 423.
Γερόντων συνέδριον ἐν Σμύρνῃ. 330.
Γέφυραι ἐν Ῥώμῃ. 141, 193.
Γεφυροποιός. 193.
Γεωργίου ἁγ. ναὸς ἐν Σμύρνῃ. 341. 459. 2) Γεώργ. Κάλοχτένης ὁ Σμύρνης. 346. 419.
Γλώσσης χαρίσματα. 2.
Γονέων κυριαρχία. 48.
Γορδάτοι. 409.
Γραικικὸν σχολεῖον ἐν Πετρουπόλ. 389.
Γράμματα=νόμοι. 164.
Γραφῶν σπουδή. 29.
Γρηγόριος ὁ θεῖος. 8. 44. 2) ὁ πρεσβύτερος. 346. 3) ὁ Ἰωαννίνων. 435. 4) Κονταρῆς ὁ Σμύρνης. 344, 347, 419. 5) ὁ Σμύρνης καὶ μετὰ ταῦτα γενόμενος Πατριάρχης Κωνσταντινουπ. 341, 344, 345, 347, 363, 411, 472. 6) ὁ ς'. Πατριάρχ. Κωνσταντινουπόλεως. 413. 7) ὁ Χίου. 418.
Γυμνάσιον παλαιὸν τῆς Σμύρνης. 339. 341.
Γυναικονόμοι. 123, 180.
Γωνιακόν. 254.

Δαΐμαχος. 159.
Δαμιανὸς Βασιλ. ἰατρός. 348. 2) Νικόλαος. 462.
Δανδρὲς Νικόλαος 465.
Δάνειον ναυτικὸν, ἑτερόπλοον, ἀμφοτερόπλουν, ἔγγειον. 172.
Δανιὴλ ὁ Χίου. ιϐ.
Δεικτικὴ ἀντωνυμία. 71.
Δελφῶν ναός. 111.
Δεισιδαιμονία. 30.
Δημάδης. 118.
Δημητριάδης Ἀθανάσιος. ζ.
Δημητρίου Ἀντιγόνου βαρβαρισμοί. 22. 2) ὁ ῥήτωρ. 349.

Δέλτας 359

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ναί, φίλοι. *γυμνοὶ καὶ ἐλεύθεροι!* Εὐτυχέστερος εἶναι ἐλεύθερος πτωχός, παρὰ σκλάβος τῶν Ἀγαρηνῶν δεδεμένος μὲ ἅλυσιν χρυσῆν. Ὅστις προτιμᾷ πλούτη, ἢ δόξαν, ἢ ζωήν, παρὰ τὴν ἐλευθερίαν, εἶναι ἄξιος νὰ ζῇ εἰς τὴν δουλείαν τοῦ Σουλτάνου, ἤγουν νὰ ζῇ ὡς ἄλογον θρέμμα, φυλαττόμενον εἰς ἡμέραν σφαγῆς, ἵνα ζήσῃ αἰσχρῶς καὶ ἀποθάνῃ αἰσχρότερα. Ἔπειτα τὸ νὰ ἀφιερώσῃ τις ὅλα του τὰ ὑπάρχοντα εἰς τὸ Γένος, τοῦτο εἶναι ἀρετὴ τῶν τελείων χριστιανῶν, οἵτινες εἶναι σπανιώτατοι εἰς τὸν κόσμον. Ἐξ ὑμῶν, ὅσοι συνεισφέρετε, συνεισφέρετε πάντοτε ἀναλόγως πρὸς τὴν ὑμετέραν κατάστασιν· καὶ ἡ ἀναλογία αὕτη εἶναι ἴσως πολλὰ μικρὰ μεταξὺ τῶν ὅσων προσφέρετε εἰς τὸ Γένος, καὶ τῶν ὅσα κρατεῖτε διὰ τὸν ἑαυτόν σας. Μ' ὅλον τοῦτο ἂν φυλάττητε συχνὰ ταύτην τὴν ἀναλογίαν, πάλιν εἶσθε ἐπαινετοί. Δεῦτε λοιπόν, Ἀγαπητοί, συνάχθητε πάλιν, καθὼς καὶ ἄλλοτε ἐν ὀνόματι τῆς Πατρίδος. Καταβάλλετε πάλιν, καὶ πάλιν, ἂν τύχῃ, καὶ πολλάκις γενναίως. Οἱ πλούσιοι πλούσια, οἱ μέτριοι μέτρια, καὶ οἱ μικροὶ μικρά. Μηδεὶς ἂς μὴ μείνῃ ἀμέτοχος ταύτης τῆς τιμῆς. Οἱ πλουσιώτεροι ἂς γίνωνται καλὸν παράδειγμα εἰς τοὺς ὑποδεεστέρους, καὶ οἱ ὑποδεέστεροι ἂς ἀκολουθῶσι κατὰ δύναμιν τοὺς πλουσιωτέρους. Ἓν ἑκατομμύριον ρουβλίων ἔπρεπε νὰ ἔχητε ἕως τώρα εἰς τὴν Κάσσαν τῆς ὑμετέρας ἑταιρίας, ἵνα ἐξοδεύητε εἰς ἀποδεδειγμένας ἀνάγκας, διὰ μέσου τιμίων ἀνδρῶν, καὶ νὰ πέμψητε τὰ πρόσφορα βοηθήματα εἰς τὴν πάσχουσαν Πατρίδα, πρὸς τὴν ὁποίαν κυρίως πρέπει νὰ ἀποβλέπωσιν ὅλων ὑμῶν οἱ σκοποί. Τοῦτο προσπαθήσατε τάχιστα νὰ κατορθώσητε, ἀδελφοί. Τοῦτο εἶναι ἡ βάσις πολλῶν γενναίων κατορθωμάτων, περὶ τῶν ὁποίων συνερχόμενοι καθ' ἡμέραν συσκέπτεσθε μὲ μυστικότητα καὶ φρόνησιν. Τί ἠθέλετε κάμει, παρακαλῶ, ἂν ὁ τύραννος τῆς Πατρίδος ἤθελεν ἐπιβάλει εἰς ὑμᾶς μίαν ἀπὸ τὰς συνειθισμένας αὐτοῦ βαρείας φορολογίας; τί ἄλλο ἠδύνασθε νὰ κάμητε, παρὰ νὰ πληρώσητε αὐτὴν καὶ μὲ καταφρόνησιν ὑμῶν; Τώρα δέ, ἐν ᾧ ἡ Πατρὶς ἀπαιτεῖ τὴν συνεισφορὰν πρὸς ἀσφάλειαν τῆς ζωῆς, τῆς τιμῆς, τῆς ἐλευθερίας, τῆς θρησκείας ὑμῶν, ὀκνεῖτε, καὶ ἀναβάλλετε τὸν καιρόν, καὶ προφασίζεσθε προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις. Εἰς τὸν Ἅδην, εἰς τὰ τάρταρα, καὶ ὁ τυφλὸς πλοῦτος καὶ ὁ τυφλότερος πλούσιος, ἐκεῖνος, ὅστις προτιμᾷ τὸ χρυσίον αὐτοῦ παρὰ τὴν ἀνάστασιν τῆς Πατρίδος! Ἔπειτα, φίλοι Ὀδησσηνοί, ἐνθυμήθητε καὶ τοῦτο. Σεῖς ἐν πρώτοις μάλιστα συνεδράμετε εἰς ἐπίσπευσιν τοῦ φοβεροῦ τούτου ἀγῶνος. Τὸ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ὅπου ἠδύνατο νὰ ἐκτείνῃ τὸν φονικόν του βραχίονα, καὶ μὲ τοιαύτας ἀφορμὰς, συνήλασεν εἰς ἀπελπιτίαν πολλὰς οἰκογενείας καὶ πολλοὺς κατοίκους ἐκείνων τῶν τόπων νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν πατρίδα των. Ἡ δὲ ὑψηλὴ Πόρτα, γνωρίζουσα ταῦτα τὰ βίαια ἔργα αὐτοῦ, ἐνουθέτησεν αὐτὸν πολλάκις νὰ ἀλλάξῃ διαγωγήν, καὶ νὰ συλλογισθῇ τὰ ἄθλια τέλη του. Ἀλλ' ὅμως αὐτός, δὲν ἠθέλησε ποτὲ νὰ δώσῃ ἀκρόασιν εἰς τὰς ἐπαναλαμβανομένας προτροπὰς αὐτῆς, ἀλλὰ πάντοτε ἐξηκολούθει βαδίζων τὴν πονηράν του ὁδόν. Ἐπιθέτων δὲ τὸν κολοφῶνα εἰς τὰς ἀπιστίας καὶ ἀνοσιουργίας του, διὰ νὰ ἐκδικηθῇ ἀνθρώπους, τοὺς ὁποίους ἐμίσει ὡς ἐναντίους του, οἵτινες εἶχον καταφύγει εἰς τὴν καθέδραν τοῦ Κράτους Κωνσταντινούπολιν, ἐτόλμησε νὰ ἐπιβουλευθῇ τὴν ζωὴν αὐτῶν ῥίψας κατ' αὐτῶν δύω πιστολίας διὰ χειρὸς τῶν ἐπὶ τούτῳ ἀποσταλέντων ὑπουργῶν του.

Ἐπειδὴ λοιπόν, καὶ διὰ τὰς ἀρχὰς τῆς δικαιοσύνης, καὶ πρὸς ἐκδίκησιν τῶν εἰς τὴν μεγαλειότητα τοῦ Κράτους γενομένων παρ' αὐτοῦ ὕβρεων, ἀπεδείχθη ἀναγκαία ἡ τούτου τιμωρία, καθηρέθη τὸ πρῶτον ἀπὸ τὴν Σατραπείαν του, καὶ ἡ διοίκησις τῶν ἐπαρχιῶν του ἐνεχειρίσθη εἰς ἄλλον· ἀλλ' αὐτὸς τότε προφανῶς διακηρυχθεὶς ἀποστάτης, καὶ ὀνειροπολήσας ὅτι θέλει δυνηθῇ νὰ φέρῃ εἰς πέρας τοὺς ἀπίστους αὐτοῦ σκοπούς, προπαρεσκευασμένος ἤδη πρὸ πολλοῦ, ὠχυρώθη εἰς τὸ φρούριον τῶν Ἰωαννίων, πεπεισμένος ὅτι θέλει δυνηθῇ νὰ ἀνθέξῃ εἰς τὰς δυνάμεις τῆς ὑψηλῆς Πόρτας, τῆς μεγάλης αὐτοῦ εὐεργέτιδος. Ἀπέδειξε δὲ καὶ τὴν μυστικὴν συνωμοσίαν, τὴν ὁποίαν εἶχε μετὰ τῶν ἀποστατησάντων Ἑλλήνων, καὶ πέμψας μεγάλην ποσότητα χρημάτων εἰς τοὺς Πελοποννησίους καὶ Σουλιώτας, παρώρμησεν αὐτοὺς νὰ καθοπλισθῶσι κατὰ τοῦ λαοῦ τῶν Μουσουλμάνων. Διὰ τοιούτων ἐγχειρήσεων ἀπεδείκνυεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, ὅτι ἦτο ἄθρησκος καὶ ἄπιστος ἄνθρωπος. Ὅθεν, ἐπειδὴ καὶ ὁ νόμος καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ Κράτους ἀπῄτουν τὸν θάνατον αὐτοῦ, διορισθεὶς ὁ πολυπόθητος Σατράπης τῆς Ῥουμελίας καὶ ἀρχιστράτηγος Χουσρὲτ πασᾶς συνέλαβε τὸν κακοῦργον, καὶ κατὰ τὴν τοῦ ἱεροῦ φεφτᾶ νομικὴν ἀπόφασιν καὶ κατὰ τὴν φοβερὰν τοῦ εὐθυδικοῦντος Κράτους ἐπιταγὴν ἐπέφερε κατ' αὐτοῦ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου· καὶ οὕτως ὁ λαὸς τῶν Μουσουλμάνων ἐλευθερώθη ἀπὸ τῆς βίας καὶ τυραννίας τούτου τοῦ ἀποστατήσαντος ὑπηκόου. Αὕτη εἶναι ἡ κεφαλὴ τοῦ προῤῥηθέντος προφανεστάτου προδότου Τεπελενλῆ Ἀλῆ πασᾶ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Σκύθας, διαλεγομένους κατὰ τὸ πρέπον, τοὺς Ἕλληνας κατὰ τὸ ἰδίωμα τῆς γλώσσης των, τοὺς βαρβάρους κατὰ τὴν βάρβαρον καὶ προφορὰν καὶ ψυχήν των (α).

Δὲν μὲ λανθάνει, ὅτι νεώτεροί τινες Κριτικοὶ κατέκριναν πολλὰς ἰταλικὰς μάλιστα Κωμῳδίας, διότι περιέχουσι διαφόρους τῆς ἰταλικῆς γλώσσης διαλέκτους, διὰ τὰς ὁποίας γίνονται σχεδὸν ἀκατάληπτοι εἰς τούς, ὅσοι εἶναι ἄπειροι τῆς διαλέκτου. Γνωρίζω, ὅτι τοῦτο τὸ κωμικὸν τεχνούργημα, κατὰ τὴν γνώμην τῶν νεωτέρων, δὲν ἁρμόζει τόσον εἰς τὰς ὑψηλοτέρας Κωμῳδίας, ἀπὸ τῶν ὁποίων τὸν ἀριθμὸν εἶναι καὶ ὁ Φιλάργυρος, ὅσον εἰς τὰς βαναυσικὰς καὶ βωμολόχους καὶ ταπεινάς (β). Μ' ὅλα ταῦτα μετεχειρίσθην τὰς διαλέκτους. Ἐπειδὴ πρῶτον μὲν τὸ γένος μας δὲν ἔφθασεν ἀκόμη εἰς τοσαύτην ἀκμὴν παιδείας, ὥστε νὰ ἀπαιτῇ εἰς τὰς κωμῳδίας ὑμαλὸν λεκτικὸν ὕφος. Χρειάζεται καὶ ὀλίγον φορτικώτερος λόγου χαρακτὴρ κἄποτε καὶ μέτριαι βωμολοχίαι νὰ τὸ κινῶσι, καὶ νὰ τὸ ἐρεθίζωσιν εἰς γέλωτα (γ). Δεύτερον, οἱ διάλεκτοι τῆς σημερινῆς ἑλληνικῆς μας γλώσσης δὲν ἔχουσι μεγάλην παραλλαγὴν καὶ διαφορὰν πρὸς ἀλλήλας, ὥστε νὰ κάμνωσι μίαν κωμῳδίαν δυσκατάληπτον καὶ σκοτεινήν. Ὁ Σμυρναῖος καταλαμβάνει τὸν Χίον, μὲ ὅλας τὰς ἰδιαζούσας του λέξεις· καὶ ὁ Χῖος τὸν Θετταλὸν μὲ ὅλους τοὺς ἰωτακισμοὺς καὶ τὰς ἀποκοπάς του. Εἰς τὴν Σμύρνην μάλιστα, ὅπου ὑποτίθεται ἡ πρᾶξις τούτου τοῦ δράματος, διὰ τὴν πολλὴν ἐπιμιξίαν ταύτης τῆς πόλεως μὲ τοὺς πολίτας τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, ὅλαι αἱ ἑλληνικαὶ διάλεκτοι εἶναι γνωσταί, καθὼς καὶ τὸ παλαιὸν αἱ διάλεκτοι τῆς παλαιᾶς γλώσσης εἰς τοὺς Ἀθηναίους.

Τελευταῖον, τὸ ἀρχικὸν τοῦ δράματος πρόσωπον, τὸν Φιλάργυρον, ὁ μὲν Πλαῦτος τὸν ὀνομάζει *Εὐκλείωνα*, παρὰ τὸ *εὖ* καὶ *κλείειν*,

---

(α) Βλέπ. Θεσμοφορ. Λυσιστράτ. Ἀχαρν.—(β) Τὰς τοιαύτας κωμῳδίας ὀνομάζουσιν οἱ Γάλλοι **Farces**, καὶ ὁ σοφὸς καὶ ἀστεῖος τῶν Ἀστείων τοῦ Ἱεροκλέους ἐκδότης ὠνόμασε Φορτικὰς κωμῳδίας, ἐκ τοῦ Ἀριστοφάνους (Σφηκ. 66) τὴν λέξιν λαβών. Μὲ τὰς τοιαύτας φορτικὰς κωμῳδίας τῶν νεωτέρων ἀναλογοῦσι πολὺ τῶν παλαιῶν μας οἱ Μῖμοι, τῶν ὁποίων εὑρέτης ἀναφέρεται ὁ Σώφρων.—(γ) Ἡ τοῦ πεπαιδευμένου παιδιὰ διαφέρει τῆς τοῦ ἀπαιδεύτου. Ἴδοι δ' ἄν τις καὶ ἐκ τῶν κωμῳδιῶν τῶν παλαιῶν καὶ τῶν καινῶν. Τοῖς μὲν γὰρ ἦν γελοῖον ἡ αἰσχρολογία· τοῖς δὲ μᾶλλον ἡ ὑπόνοια. Ἀριστ. Ἠθικ. Νικομ. Δ. η. 20.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

νος μουσικώτατα, ὡς κατὰ τὴν αὐτὴν χώραν καὶ τοῦτο συμβεβηκός. Ὅτι δὲ τοῦτο διαφέρει πολὺ παρὰ τὸ τοῦ Στράβωνος «φλογῶδες ἀναφύσημα», καὶ τὴν παρὰ τῷ Παυσανίᾳ «τοῦ πολλοῦ πυρὸς ἀνάζεσιν», φανερόν· διότι οὗτοι μὲν ἱστοροῦσι πῦρ ἀναδοθέν, ὁ δὲ Λατῖνος ποιητὴς ἔψαλεν «ἀνέμων βίαν» ἐξοιδάνασαν τὸ ἔδαφος εἰς λόφον, διὰ τοῦ μακροῦ αἰῶνος ἀποσκληρωθέντα. Φαίνεται λοιπὸν ὅτι περί τινος ἄλλου φυσικοῦ παθήματος ἐλάλησεν ὁ Ῥωμαῖος τῶν Μεταμορφώσεων ἀοιδός, πάλαι ποτὲ περὶ τὴν Τροιζῆνα συμβάντος· τοῦτο δὲ παρὰ τῆς φήμης ἡ ποιητικὴ φαντασία παραλαβοῦσα, κατεσκεύασεν ὀγκωδέστερον, τερατοποιήσασα τὸν γενόμενον ἐκεῖνον ἀνώμαλον τῆς γῆς μετασχηματισμόν, ὁποῖοι συμβαίνουσι κατὰ τόπους «ἔκ τε ὕδατος καὶ πυρὸς καὶ σεισμῶν καὶ ἀναφυσημάτων καὶ ἄλλων τοιούτων» ὡς ὁ Γεωγράφος φυσιολογεῖ. Ἴσως δὲ καὶ ὁ λόφος τῷ ὄντι συνέστη συγκριθεὶς ἔκ τινων γηγενοῦς πυρὸς ἀναφυσημάτων, ὁποίους λόφους ἱστοροῦσι καὶ ἀλλαχοῦ καὶ εἰς τὴν κατακεκαυμένην χώραν τῆς Μυσίας, ἀνωμάλους καὶ τραχεῖς πλησίον ἐσβεσμένων ἤδη κρατήρων ὑπερκειμένους, οἵτινες πιθανῶς συνεσωρεύθησαν ἐκ τῶν ἀναφυσηθέντων μύδρων (Στράβ. ΙΓ, 628). Ἀλλὰ τὸ τῶν Μεθάνων παρὰ τῷ Γεωγράφῳ μνημονευόμενον ἀναφύσημα πρᾳότερον ἱστορεῖται, καὶ τοιούτων ἐκρηγμάτων ἄγονον, φλογῶδες δὲ μόνον καὶ τηλαυγές· εἰ δὲ τοῦτ' αὐτὸ ἐνόει καὶ ἡ Μοῦσα τοῦ Ὀβιδίου, πῶς ἂν παρέλιπε τὴν ἐκπληκτικὴν τοῦ πυρώδους φαινομένου ζωγραφίαν, τὴν ὁποίαν καὶ αὐτὸς ὁ Γεωγράφος τόσον ἐναργῶς ἐξιστόρησε;

§. η. Τελευταῖον τὰ παρὰ τῷ Παυσανίᾳ Μέθανα, Μέθανα καὶ ὁ Στράβων εἶπεν ἀλλαχοῦ (Η. 374.—ἐκδ. Κορ. Τ. Β. σελ. 127). «Μεταξὺ (λέγει) Τροιζῆνος καὶ Ἐπιδαύρου χωρίον ἦν ἐρυμνόν, Μέθανα, καὶ χερρόνησος ὁμώνυμος τούτῳ. Παρὰ Θουκυδίδῃ δὲ ἔν τισιν ἀντιγράφοις Μεθώνη φέρεται,» κτλ. (α). Ἀλλὰ τὰ Μέθανα φαίνεται τὸ συνηθέστερον ὄνομα τοῦ τόπου, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν καλεῖται καὶ τὴν σήμερον ὅλη ἡ χερσόνησος (τὰ δ' ἐπ' αὐτοῦ τὴν σήμερον ἑπτὰ χωρία ἔχουσιν ἕκαστον ἰδίαν ὀνομασίαν). Ἐν δὲ τῷ Σκύλακος περίπλῳ γράφεται τὸ ἀρχαῖον πόλισμα Μεθάνα (ή). «Μεθάνα πόλις καὶ λιμήν» (6). Ἂν ἡ γραφὴ αὕτη

(α) Οὕτω καὶ νῦν ἀναγινώσκεται παρὰ τῷ Θουκυδίδῃ. Δ. 45.—(6) Ὁ Σκύλαξ ἀπατηθεὶς ἐκ τῆς ὁμωνυμίας τῆς Ἐπιδαύρου τῆς ἱερᾶς, (ἧς πλησίον κεῖνται τὰ Μέθανα) πρὸς τὴν Ἐπίδαυρον τὴν λιμηράν, ταύτης πλησίον ἔταξεν ἐκτοπίσας τὴν πόλιν τῶν Μεθάνων (Βλ. Σκύλ. περίπλ. καὶ εἰς τοῦτον Σχόλ.

Ἐξηνταβελώνης.

Ἢ τὴν Χαρίκλειαν, ἢ τὴν Κασσελαν. Καὶ τὰ δυό μου εἶναι στενά. Τί λὲς Κεράτσα Σοφουλιώ;

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Νὰ σᾶς 'πῶ Ἀφέντη! Ἐγὼ ἐπιθυμῶ νὰ 'πάρετε τὸ Χαρικλάκι μας. Δὲν θέλω ὅμως καὶ νὰ ζημιωθῆτε. Ἡ κατσέλα σας μοῦ καύει τὴν καρδιάν. Κ' ὕστερα ὕστερα, τὸ Χαρικλάκι μας, ἂν τὸ παρατήσετε 'ς τὸ γυιό σας, πάντα παιδί σας θὲ νἄναι. Ἐλᾶτε, 'ς τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ! πάρτε τὴν κασσέλα, κ' ἔχει ὁ Θεός. Αὔριο 'γὼ σᾶς ὁτοιμάζω ἕνα...

Ἐξηνταβελώνης.

Τί;

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Ἐδῶ, Ἀφέντη, εἶναι μία Ἀρχόντισσα Πολίτισσα, ἡ ὁποία σᾶς γνωρίζει. Κάθεται 'ς τὸ 'γιαλό... Αὔριο τὰ 'μιλοῦμε! Ἐλπίζω νἄναι ὡμορφότερη καὶ πλουσιώτερη παρὰ τὸ Χαρικλάκι μας! Νὰ μὲ συμπαθήσῃς, κόρη μου! Ἐγὼ κιἀπὸ 'πίσω, κιἀπὸ 'μπρὸς λέγω πάντα τὴν ἀλήθεια. Τὶ νὰ σὲ κάμω! Ἐτσένα τέτοιο εἶναι τὸ ριζικό σου. Ὅσω δὲν ἀγαπᾷς τὰ παλληκάρια, τόσω σὲ 'μπερδεύει 'ς τὰ δίχτυά των.

Ἐξηνταβελώνης (πρὸς τὸν Κλεάνθην).

Ἔ, καὶ δὲν ἐπῆραν τίποτες ἀπὸ τὴν κασσέλαν;

Κλεάνθης.

Τίποτε, καθόλου! Κυττάξατε λοιπόν, ἂν ἦναι ὁρισμός σας, νὰ ὑπογράψετε τὸ γράμμα τοῦ ἀρραβῶνός μου, καὶ νὰ συγκατανεύσετε συμφώνως μὲ τὴν μητέρα τῆς Χαρικλείας, ἥτις τὴν ἔδωκε τὴν ἄδειαν νὰ ἐκλέξῃ ὅποιον ἀπὸ τοὺς δυω μας θέλει.

Χαρίκλεια (πρὸς τὸν Κλεάνθην).

Δὲν ἐξεύρεις ὅμως ὅτι ἡ συγκατάνευσις αὕτη δὲν ἀρκεῖ. Ὁ οὐρανὸς μ' ἐχάρισε σήμερον, μαζὶ τὸν ἀδελφόν μου (δείχνει τὸν Δημητράκην) καὶ τὸν φίλτατόν μου πατέρα (δείχνει τὸν Μεγάδωρον), ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐλευθέρως ἐμπορεῖς νὰ μὲ ζητήσῃς.

Βαρδαλαμπούμπας.

Ὁ Θεός, φίλτατά μου τέκνα, δὲν μ' ἐξαναχάρισεν εἰς ἐσᾶς διὰ νὰ σᾶς πικραίνω, ἀντιστεκόμενος εἰς τὰς νομίμους καὶ τιμίας σας ἐπιθυμίας! Κυρίτσ' Ἐξηνταβελώνη! καταλαμβάνετε καὶ ἀτός σας, ὅτι ἡ νέα θὲ νὰ ἐκλέξῃ καλήτερα τὸν υἱόν, παρὰ τὸν πατέρα. Μὴν ὁμιλεῖτε πλέον μάταια πράγματα. Συγκατανεύσατε ἀσμένως εἰς τὸν δι-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Κὺρ Γιάννης.

Μπὰ ἀμ γιατί· 'σὰ μοὶ δώστει πουλλὰ γρόσια.

'Εξηνταβελώνης.

Τὶ διάβολο! ὅλο γρόσσα. Τοῦτ' οἱ ἄνθρωποι δὲν ἔχουν ἄλλο τίποτε νὰ 'ποῦν, μονάχα γρόσσα, γρόσσα, γρόσσα! Τοῦτον τὸν λόγον ἔχουνε πάντα 'ς τὸ νοῦ των γρόσσα! Σκατά! ὅλον αὐτὰ μασσοῦνε! Γρόσσα! χμ!

Δημητράκης.

Μήδ' ἐγὼ δὲν ἤκουσα εἰς τὴν ζωήν μου τόσον ἀδιάντροπον ἀπόκρισιν. Ἄ! Μεγάλη τέχνη μαθὲ νὰ κάμῃ κἀνεῖς καλὰ φαγητὰ μὲ πολλὰ γρόσσα. Τοῦτο τὸ κάμνει καὶ ὁ πλέον οὔριος χωριάτης. Τὸ κάμνει κ' ἡ γάτα μας. Ὁ καλὸς ὁ μάγειρος πρέπει νὰ κάμνῃ καλὰ φαγητὰ μὲ ὀλίγα γρόσια.

Κὺρ Γιάννης.

Καλὰ φαϊὰ μεὶ 'λίγα γρόσια;

Δημητράκης.

Ναί!

Κὺρ Γιάννης.

Μά τν ἀλήθεια σὰ 'μπουρεῖς ἡ ἀφεινδιὰ σ' μάθει μει κ' εἰμέν' αὐτὸ τοὺ μυστικό. Εἰ δεὶ μή, πάρτ' τν ἀξία μ' καὶ ζώσου τὴν πουδιὰ μ' καὶ γένει μάειρας. Σὶ ὅλα τὰ πράματ' ἀνακατώνεισ' εἰδῶ μέσα, 'σὰν τοὺ κρουμμύδ' 'ς τὰ φαϊά.

'Εξηνταβελώνης.

Σιωπή! τί θὲ νὰ μᾶς χρειασθοῦν κὺρ Γιάννη;

Κὺρ Γιάννης.

'Αμ' νὰ εἰδῶ ἡ 'πίτρουπός σας (α)! Αὐτὸς ξέρ' νὰ κάμ' καλὰ φαϊὰ μεὶ 'λίγα γρόσια.

'Εξηνταβελώνης.

'Ιωφοῦ! Ἐγὼ θέλω νὰ μ' ἀποκριθῇς ἐσύ.

Κὺρ Γιάννης.

Πόσ' θὰ νἄστῃ 'ς τοὺ τραπέζ';

(α) Θετταλικὸν ἔθος νὰ προφέρωσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ ἀρσενικὰ ὀνόματα μὲ ἄρθρον θηλυκόν. Ἡ συνήθεια ἔμεινεν ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς Δωριεῖς μας. Ἐκεῖνοι ἔλεγον, ἡ Τάρταρος, ἡ Φθόγγος, ἡ Ἰσθμός, καὶ ὅλα τὰ οὐσιαστικά των ὡσαύτως· ἴδε περὶ Διαλέκτων Ἰάκωβ. Ζύγκερον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

θέντα, καὶ ἄλλας δύο εἰς τὸ δημόσιον θησαυροφυλάκιον. Ἐπειδὴ τὸ μὲν νὰ μὴ κρατῇ μηδεὶς πούποτε τὴν ὀργήν του, εἶναι ἴδιον ἀνθρώπου ἀχαλινώτου καὶ ἀπαιδεύτου, τὸ δὲ νὰ ἐξουσιάζῃ αὐτὸν παντοχοῦ, εἶναι πρᾶγμα δύσκολον, καὶ εἴς τινας ἀδύνατον. Ὁ νόμος λοιπὸν πρέπει νὰ ἀναλογῇ πρὸς τὰς δυνάμεις τῶν πλειοτέρων, ἂν θέλῃ νὰ κολάζῃ ὀλίγους χρησίμως, καὶ ὄχι πολλοὺς ἀνωφελῶς. Ἐτιμήθη δὲ πολὺ καὶ ὁ περὶ διαθηκῶν νόμος. Πρὸ τοῦ Σόλωνος δὲν εἶχεν ἄδειαν οὐδεὶς νὰ γράψῃ διαθήκην. Ὁ οἶκος καὶ τὰ χρήματα τοῦ ἀποθανόντος ἔπρεπε ν' ἀπομένωσιν εἰς τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ. Ὁ δὲ Σόλων ἐσυγχώρησεν εἰς ἕκαστον, ἂν δὲν ἔχῃ τέκνα, νὰ χαρίζῃ τὰ πράγματά του εἰς ὅν τινα θέλῃ, προτιμήσας πλέον τὴν φιλίαν παρὰ τὴν συγγένειαν, καὶ τὴν αὐτοθέλητον χάριν παρὰ τὴν ἐξ ἀνάγκης μετάδοσιν, καὶ καταστήσας τοὺς ἀνθρώπους ἀληθινοὺς κυρίους τῶν χρημάτων αὐτῶν. Δὲν ἀφῆκεν ὅμως πάλιν νὰ γίνωνται αἱ τοιαῦται χάριτες ἁπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν· ἀλλ' ἐκείνας μόνον ἐκύρονεν, ὅσας ἔδιδεν ὁ ἀποθνήσκων ἐλευθέρως, ἂν δὲν ἠναγκάζετο ἢ ὑπὸ ἀσθενείας νοός, ἢ ὑπὸ φαρμάκων, ἢ ὑπὸ δεσμῶν, ἢ καὶ ἂν δὲν κατεπείθετο μὲ τὰς κολακείας τῆς γυναικός του. Ἐπειδὴ πολλὰ καλὰ ἐνόμιζεν ὁ Σόλων ὅτι τὸ νὰ καταπεισθῇ τις νὰ πράξῃ τι περὶ τὸ δίκαιον δὲν διαφέρει τοῦ νὰ βιασθῇ· διὰ τοῦτο ἔθετεν εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν τὴν ἀνάγκην μὲ τὴν ἀπάτην, καὶ τὸν πόνον μὲ τὴν ἡδονήν, ὡς μέσα δυνάμενα ἐπίσης νὰ ἐκβάλωσι τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὰς φρένας του. Καὶ εἰς τὰς ἐκ τῆς οἰκίας ἐξόδους τῶν γυναικῶν, καὶ εἰς τὰ πένθη καὶ εἰς τὰς ἑορτάς των διώρισε νόμον ἐμποδίζοντα τὴν προτέραν αὐτῶν ἀκολασίαν καὶ ἀταξίαν. Ἡ γυνὴ νὰ ἐκβαίνῃ ἐκ τῆς πόλεως φέρουσα μεθ' ἑαυτῆς ὄχι πλειότερα παρὰ τρία φορέματα, μήτε φαγητόν, μήτε ποτὸν ἀκριβώτερον ἑνὸς ὀβολοῦ, μήτε καλάθιον μεγαλήτερον ἑνὸς πήχεως. Ἐμπόδισε προσέτι, γυνὴ τὴν νύκτα νὰ μὴ περιπατῇ εἰς τοὺς δρόμους, εἰ μὴ καθημένη εἰς ἅμαξαν μὲ προπηγούμενον φανάριον. Ἐσήκωσεν ὡσαύτως καὶ τὸ νὰ παραδέρωνται ξαίνουσαι τὰ πρόσωπα εἰς τὴν ἐκφορὰν τῶν νεκρῶν, καὶ νὰ θρηνολογῶσι μὲ στίχους ποιητικούς, καὶ νὰ κλαίωσιν ἄλλαι μυρολογίστριαι εἰς μὴ συγγενῶν ἐνταφιασμούς. Δὲν ἐσυγχώρησε προσέτι μήτε βώδιον νὰ θυσιάζωσιν εἰς τὸ μνῆμα τοῦ νεκροῦ, μήτε νὰ συνθάπτωσι μετ' αὐτοῦ πλέον παρὰ τρία φορέματα, μήτε εἰς ξένα μνήματα νὰ ὑπάγωσιν ἄλλοτε, εἰμὴ εἰς τοῦ λειψάνου τὴν ἐκφοράν. Ἐκ τούτων τὰ πλειότερα καὶ ὑπὸ τῶν

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

νει γε ὄντα, πρῶται ὥσπερ κύριαι βάσεις καὶ θέμεθλοι τῆς ἐν ἀνθρώπῳ ἐνδεχομένης εὐδαιμονίας, καὶ ὧν ἄνευ, ὅσα περ δοκεῖ μέν, οὐκ ἔστι δὲ τείνοντα εἰς τὰ αὐτὰ ἐκείνοις, ὡς ἀνύπαρκτα καὶ ἀτελεσφόρητα, οὐχ' ὅπως ἄξιόν τι λόγου παρέχεται, ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας ἐργάζεται ῥεῖν καὶ ὑπεξίστασθαι καὶ εἰς τὸ μηδὲν οἴχεσθαι. Ἐπειδὴ οὖν τὸ εὔδαιμον τοῦτο οὐκ ἐν τοῖς ἐκτὸς τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' ἐν αὐτῇ τῇ ψυχῇ τὴν ἕδραν διὰ παντὸς ἔχον διατελεῖ, ὅ,τι δήποτ' ἄρα συντελεστικόν ἐστι πρὸς ἐκχέρσωσιν μὲν καλλιεργίαν δέ, τῆς κατὰ τὸ λογικὸν παμφόρου χώρας, τοῦτο δὴ πηγὴν ἀνεξάντλητον ἡγητέον ἐστὶ τῆς ἀνθρωπίνης ὡς ἀληθῶς εὐδαιμονίας, καὶ τοῦ κοινωνικοῦ βίου σύνδεσμον. Καὶ δὴ μόνη τοιαύτη ἡ παιδεία ἐστί· αὕτη γὰρ τὸν λογικὸν καταφωτίζουσα ἄνθρωπον καὶ τοῦτον ἀναβιβάζουσα, ὅπου περ διετάχθη τὸ κατ' ἀρχὰς εἶναι, ὡς θεῖόν τι ἐν ἑαυτῷ ἐμπεριέχοντα, καὶ ὕθεν ἔπειτα κατὰ κρημνὸν φερύμενος, τῷ γήϊνῳ ἐπισκοτούμενος ματαίῳ, φέρων ἑαυτὸν ἀνθυπέβαλλε μυρίοις ὅσοις τοῖς ἀτοπήμασιν, ἐν μέσῃ τῇ ὀνειροπολομένῃ εὐημερίᾳ, δυσημερῶν ὄντως ἀθλιώτατα. Διὸ δὴ ἀναμφισβήτητον καὶ ἀναμφίλεκτον, ὅπου τὰ τῆς παιδείας ἐφαπλοῦται, ἐνταῦθα καὶ τὰ κοινωνικὰ τῶν χρεῶν γνώριμα εἶναι, καὶ τὴν κοινὴν εἰκὸς εὐτυχίαν παρεῖναι· καὶ τοῦτο ἔξεσιν ἡμῖν καταμαθεῖν οὐκ ἀλλοτρίοις, ἀλλ' οἰκείοις ἤδη χρωμένοις τοῖς παραδείγμασι τὰ πρὸ τοῦ, τοῖς ἔπειτα ἀντεξετάζουσιν. Αὐτὸ δὴ τοῦτο εἰδότες καὶ οἱ τῶν σοφῶν ἐκείνων ἡμετέρων προγόνων ἀπόγονοι, ὅλαις ἔκ τινος χρόνου δυνάμεσι πρὸς τὴν μετάδοσιν τοῦ ἀπὸ τῆς παιδείας φωτὸς ὅλως ἔχοντες τῇ Ἑλλάδι, πολλὰ φροντιστήρια καὶ μουσεῖα ἀνεγείρουσι, καὶ τὰ τῆς μεθόδου τῆς διδασκαλίας ἀεὶ καὶ ἀεὶ μεταῤῥυθμίζουσι ἐπὶ τὸ βέλτιον. Εἰδότες τοίνυν καὶ αὐτοὶ ἐν ταῖς ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα σχολαῖς τὸ ἐν Σμύρνῃ ἀρτιπαγὲς Γυμνάσιον ἐς τὰ μάλιστα συντελοῦν πρὸς τὴν τοῦ ἀπὸ τῆς παιδείας φωτὸς μετάδοσιν καὶ βελτίωσιν τοῦ κοινοῦ τῶν Ἑλλήνων, οὐκ ἔχομεν ἄλλως ποιεῖν ἢ χάριτας ἐπὶ τούτῳ ὁμολογεῖν τοῖς ἐν Σμύρνῃ φιλογενέσι συνίστορσιν αὐτοῦ. Βουλόμενοι δὲ καὶ οὐκ ἀλυσιτελεῖς εἶναι τῇ ἀσφαλείᾳ καὶ παγιώσει τοῦ ἀρτισυστάτου τούτου Γυμνασίου τοῦ ἐπ' ὠφελείᾳ κοινῇ τοῦ Γένους συγκροτηθέντος, δεῖν ἔγνωμεν τὸν παρόντα ἡμῶν Αὐθεντικὸν Χρυσόβουλλον λόγον ἀπολῦσαι, διατάττοντες αὐτῷ ἐτησίαν χρηματικὴν συνδρομὴν διακοσίων γροσίων ἀπὸ τῶν ἡμετέρων προσόδων τῶν τε ἁλικῶν καὶ τῶν τελωνείων τῆς θεοσώστου ἡμῶν Τσάρας τῆς Μολδαβίας, λαμβανομένων ἀνὰ

Στίχ. 24. Ἄρσιον δάσος). Ἀπὸ ἥρωος δηλονότι Ἄρσου ὠνομασμένον, ὡς καὶ ὁ Αἰσούϊος λειμὼν ἀπ' ἄλλου ἥρωος Αἰσούου. Ὁ δὲ Ἁλικαρνασσεὺς (σελ. 288) ὀνομάζει τὸ Ἄρσιον δάσος Οὐίνιον λειμῶνα ἐναντίον τοῦ Λιβίου (Β. 7) καὶ τοῦ Οὐαλερίου Μαξίμου, οἵτινες συμφωνοῦσι πρὸς τὸν Πλούταρχον.

Σελ. 142. στίχ. 20. Τέθριππον ἅρμα). Ἁμάξιον συρόμενον ὑπὸ τεσσάρων ἵππων.

Σελ. 143. στίχ. 7. μὲ ὅλους τοὺς ραβδούχους καὶ πελεκοφόρους). Δώδεκα ἄνδρες κρατοῦντες πελέκεις προηγοῦντο κατ' ἀρχὰς πρὸ τοῦ βασιλέως. Μετὰ τὴν ἔξωσιν τῶν βασιλέων οἱ περὶ τὸν Βροῦτον συστήσαντες τοὺς δύω ὑπάτους, ὥρισαν οἱ δώδεκα πελέκεις νὰ προηγῶνται πρὸ τοῦ ἑνὸς ὑπάτου, πρὸ τοῦ ἄλλου δὲ νὰ προπορεύωνται δώδεκα ὑπηρέται κρατοῦντες ῥαβδίων δεμάτια, καὶ καθ' ἕκαστον μῆνα παρηλλάσετο ἀμοιβαίως ἡ τιμὴ αὕτη εἰς ἑκάτερον τῶν δύω ὑπάτων. Οἱ μὲν πελέκεις εἰς τοῦτον, οἱ δὲ ῥαβδοῦχοι εἰς ἐκεῖνον (Διον. Ἁλικαρν. Ἀρχαιολ. Ε. σελ. 278). Ἦσαν δὲ τὰ δεμάτια ἐκ λευκῶν καὶ λεπτῶν ῥάβδων τοῦ φυτοῦ τοῦ λεγομένου Betula (Plin. XVI. 18) ἤτοι σημύδας, χρησίμου μόνον εἰς βακτηρίας κατὰ τὸν Θεόφραστον (Φυτ. ἱστορ. Γ. 14), τὸ ὁποῖον οἱ Φυτολόγοι ὀνομάζουσι Betula alba (Βλ. Σπρεγγέλ. Ἱστορ. τῆς Βοτανικ. Τόμ. Α. σελ. 85). Εἰς ταῦτα τὰ δεμάτια περιείχοντο κατ' ἀρχὰς οἱ πελέκεις, τοὺς ὁποίους ἐστήκωσε παντάπασιν ὁ Ποπλικόλας κολακεύων τὸν δῆμον. Διότι οἱ μὲν πελέκεις παρελαμβάνοντο εἰς ἀποκοπὴν τῶν ἀνουθετήτων ἁμαρτωλῶν, αἱ δὲ ῥάβδοι πρὸς νουθέτησιν καὶ σωφρονισμὸν (Πλούτ. Ῥωμ. κεφ. §. 81). Εἶχον δὲ ὕστερον προπορευομένους ῥαβδούχους ὄχι μόνον οἱ ὕπατοι, ἀλλὰ καὶ οἱ στρατηγοὶ καὶ ὁ δικτάτωρ (Plin. VII. 30), καὶ τούτους λέγει ἄρχοντας ὁ Πλούταρχος παρακατιών. Ὁ δὲ Οὐαλέριος μόνος ὑπατεύων εἶχε προπορευομένους ὅλους τοὺς ῥαβδούχους καὶ τοὺς πελέκεις. Καὶ ἡ πομπὴ ὡς τυραννικὴ ἐσκανδάλιζε τὸν δῆμον.

Στίχ. 10. ὀλίγον τραγική). Πομπώδης, ἐπιδεικτική. Ἡ λέξις μετεφέρθη ἀπὸ τῆς τραγῳδίας, τῆς ὁποίας οἱ ἥρωες παριστάνονται μεγαλοπρεπεῖς καὶ κομπώδεις καὶ εἰς τοὺς λόγους καὶ εἰς τὰς πράξεις. Ἐπειδὴ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον παριστάνονται δυστυχοῦντες, διὰ τοῦτο καὶ τὸ ἐλεεινὸν λέγεται τραγικόν, οἷον *τραγικὸν τέλος*.

Στίχ. 11. Οὐελίαν). Οὗτος ἦτο λόφος ὑψηλὸς καὶ ἀπότομος εἰς τὴν ἀγοράν, τὸν ὁποῖον ὁ Ἁλικαρνασσεὺς ὀνομάζει Ἐλίαν (Ἀρχαιολ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ῥωμύλ. §. ιθ) ἀπέμεινε μὲ τὸν Τάτιον βασιλέα τῶν Σαβίνων εἰς τὴν Ῥώμην (Διον. Ἁλικαρν. Ῥωμ. Ἀρχαιολ. Β. σελ. 111. Lipsiae. 1691). Σελ. 135. στίχ. 2. οὔτ' ἔλαβε τὴν βασιλείαν). Ὁ Ταρκύνιος ἀνέβη εἰς τὸν αὐτοκρατορικὸν θρόνον σφάξας πρῶτον μὲν τὸν ἀδελφόν τοῦ Ἀρούντιον, ὕστερον τὸν πενθερὸν Σερούϊον Τέλλιον. Τοιαῦτα ἦσαν τὰ προοίμια τῆς βασιλείας αὐτοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν ἐτυράννει ἀκωλύθως ἁρπάζων, ἀτιμάζων, ἐξορίζων, θανατόνων τοὺς χρηστοὺς καὶ πλουσίους πολίτας (Διον. Ἁλικ. Ἀρχαιολ. Δ. σελ. 245. Σουΐδ. λ. Σύπερβος).

Στίχ. 5. ἀτιμασθεῖσα). Ἡ σώφρων Λουκρητία ἐβιάσθη ἀπὸ τὸν Σέξτον, πρωτότοκον υἱὸν τοῦ Ταρκυνίου, ἀπόντος τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς Κολλατίνου εἰς τὸ στρατόπεδον. Μὴ ὑποφέρουσα τὴν ὕβριν ταύτην ἐμαχαιρώθη μόνη ἔμπροσθεν τοῦ ἰδίου πατρὸς αὐτῆς Λουκρητίου καὶ πολλῶν ἄλλων φίλων καὶ συγγενῶν (Διον. Ἁλικ. Ἀρχαιολ. σελ. 263).

Στίχ. 14. ὕπατοι). Τούτους ὠνόμαζον οἱ Ῥωμαῖοι Κωνσούλας, (Πλούταρχ. Ῥωμύλ. §. ιδ), ἢ ὡς γράφει ὁ Ἁλικαρνασσεὺς Κωνσιλίους, δηλονότι συμβούλους ἢ προβούλους (Ἀρχαιολ. Δ. σελ. 270), ὡς χρεωστοῦντας νὰ συμβουλεύωνται εἰς τὰς πράξεις των καὶ τὸν δῆμον (Ann. Flor. Hist. Rom. I. c. IX). Οἱ δὲ Ἕλληνες ὠνόμασαν αὐτοὺς ὕστερον ὑπάτους, διὰ τὴν ἀκρότητα καὶ ὑπεροχὴν ταύτης τῆς ἀρχοντίας.

Στίχ. 17. Ταρκύνιος Κολλατῖνος) ὁ καὶ Λεύκιος. Οὗτος ἦτο ἔγγονος Ἠγερίου ἀδελφοῦ τοῦ πρεσβυτέρου Ταρκυνίου βασιλέως τῆς Ῥώμης, τοῦ ὁποίου πάλιν ἔγγονος ἦτο ὁ Σούπερβος Ταρκύνιος. Ὁ Κολλατῖνος λοιπὸν ἦτο μικρὸς ἐξάδελφος τοῦ Σουπέρβου. Ὠνομάσθη δὲ Κολλατῖνος ἀπὸ Κολλατείας πόλεως, τῆς ὁποίας ἐχρημάτισεν ἡγεμών (Τίτ. Λίβ. Α. 38. 46. Δ. Ἁλικαρν. Ἀρχαιολ. σελ. 261).

Στίχ. 19. φοβούμενοι τοὺς βασιλεῖς). Ἐννοεῖ τοὺς δύο, τὸν πατέρα Ταρκύνιον καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Σέξτον, τὸν ὁποῖον εἶχε χειροτονήσει ὁ πατὴρ βασιλέα τῶν Γαβίων (Δ. Ἁλικαρν. σελ. 257).

Σελ. 136. στίχ. 8. νεωτερισμοῦ). Νεωτερίζειν καὶ Νεωτερισμὸν ὠνόμαζον οἱ παλαιοι τῆς διοικήσεως τὴν μεταβολήν, καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ δήμου τὴν ἐπανάστασιν (Θουκυδ. Α. §. 97. Δ. 108. Δημοσθ. Περὶ συνθεσ. π. Ἀλέξ. §. ζ).

Στίχ. 19. ἰδιώτης ἄνθρωπος). Συνήθεια τῶν Ῥωμαίων ἦτο νὰ μὴ δημηγορῇ εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἄνθρωπος ἰδιώτης, μὴ ἔχων δηλαδὴ μηδεμίαν ἀρχοντίαν (Δ. Ἁλικαρν. Ἀρχαιολ. Ε. σελ. 286).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ρίζοντο καὶ πλειότερα παρὰ τῆς δαπάνης των· ἀλλ' ὅμως ὅλοι ἁπλῶς μετεχειρίζοντο τὴν Διερμηνείαν ὡς μέσην βαθμίδα εἰς τὴν τῆς Ἡγεμονίας ἀνάβασιν. Ὁ δὲ Ἰωάννης Καλλιμάχης εἴτε ἀποδυσπεπτήσας πρὸς τὰς φροντίδας, τὰς ὁποίας ἔπρεπε νὰ ἀνέχῃ ἑπταετίαν ὅλην, ἕως νὰ περιέλθῃ πάλιν εἰς αὐτὸν τῆς Ἡγεμονίας ἡ τάξις, εἴτε καὶ προβλέψας, τὸ πιθανώτατον, τοὺς κινδύνους, ἐξ ὅσων προεμάντευε ταραχῶν τῆς Ἑλλάδος, παραιτεῖται πεισματικῶς τῆς Διερμηνείας, ἄκοντος τοῦ Ἀρχισυμβούλου καὶ αὐτοῦ τοῦ Σουλτάνου· διὸ καὶ περιπεσὼν εἰς ὀργὴν ἐξορίζεται εἰς Καισάρειαν αὐθημερόν, ἀφ' οὗ παρῃτήθη.

§. έ. Μετὰ δὲ τὴν ἐξορίαν τοῦ Καλλιμάχου τῇ ἐπαύριον δεκάτῃ ἑβδόμῃ τοῦ Φεβρουαρίου μηνὸς πέμπεται κλήτωρ ἐκ τῆς Ὀθωμανικῆς Πόρτας πρὸς τὸν Ἡγεμονίδην Κωνσταντῖνον Μουρούζην, προσκαλῶν αὐτὸν κατὰ τὸ ἔθος νὰ φορέσῃ εἰς τὸ παλάτιον τοῦ μεγάλου Βεζύρη τὴν τήβεννον τῆς Διερμηνείας· καὶ τῇ ἐπαύριον τὴν ἐνεδύθη μετὰ λαμπρότητος καὶ πολλῆς εὐμενείας τῶν βουλευτῶν (α).

§. ς'. Κατὰ ταύτας τὰς ἡμέρας ἤρχισαν νὰ ἀναφαίνωνται σπινθῆρες τῆς ταραχῆς τῆς Ὀθωμανικῆς αὐλῆς. Εἶχεν ἤδη ἔλθει ἡ ἀγγελία, ὅτι

νων. Δι' ἓν ἐγχειρίδιον (χαντσέρι), τὸ ὁποῖον ἔστελλεν ἐνίοτε πρὸς τὸν Ἡγεμόνα εἰς σημεῖον εὐνοίας ὁ Σουλτάνος, ἐλάμβανε μὲν αὐτὸς ἑπτακοσίας πεντήκοντα χιλιάδας γροσίων, ὡς σημεῖον εὐγνωμοσύνης παρὰ τοῦ Αὐθέντου, πεντακοσίας χιλιάδας ὁ μυστικὸς ἀρχισύμβουλος τοῦ Σουλτάνου, πεντήκοντα δὲ ὁ κομιστὴς τοῦ ἐγχειριδίου διὰ τὸν κόπον του!

(α) Τὸν μακάριον Κωνσταντῖνον Μουρούζην, ἔσχατον γενόμενον τῶν Βυζαντινῶν τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους Διερμηνέων, ἡ Ὑψηλὴ Πύλη ἀπεκεφάλισε τῷ **1821** Ἀπριλ. **2**, ὡς συμπράκτορα καὶ συμμέτοχον τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως. Τὸν φιλογενέστατον τοῦτον ἄνδρα καὶ πρότερον (τῷ **1819**) κατέθλιψεν ἡ Ὀθωμανικὴ αὐλὴ ἐξορίσασα ἀνόμως εἰς Μιτυλήνην, ὅπου μείνας ὀλίγους μῆνας ἐπανεκλήθη πάλιν ἐντίμως (Βλ. Κατάλογον ἱστορ. τῶν Πατριαρχ. σελ. **281**). Πρὸς τὸν γενναῖον τοῦτον ὑπερασπιστὴν τῶν καλῶν διατρίβων τότε (τῷ **1819**) ὁ ἀοίδιμος ἡμῶν Πατὴρ ἐν Κυδωνίαις ἔγραψεν ἐπιστολὴν διαγράφων τὰ τῆς πόλεως ἐκείνης καὶ προτρέπων τὸν ἄνδρα ἵνα προστατεύῃ τὰ κοινὰ συμφέροντα τῶν Κυδωνιατῶν. Ὁ δὲ ἱλαρὸς καὶ φιλόκαλος Κ. Μουρούζης ἀπήντησε (τῇ **12** Ἰουνίου **1819**) ἐκ Μιτυλήνης πρὸς τὸν ἀοίδιμον λέγων ὅτι «δέχεται οὐ μόνον τὴν ἐπιγραφὴν Προστάτου, ἀλλὰ καὶ τὴν καταγραφὴν συμπολίτου τοιαύτης χώρας, ἀπὸ τὴν ὁποίαν δύναται νὰ ἐλπίζῃ τὸ Γένος ἀγαθὰ ἀποτελέσματα». Ἐξέδωκε δὲ ἀμφοτέρας ταύτας τὰς ἐπιστολὰς ἡ ἐλλόγιμος Χαρίκλεια Σταυράκη (Βλ. Αἱ Κυδωνίαι πρὸ τοῦ **1821** κτλ. σελ. **57—60**. Σμύρνη, **1861**). Σημ. Ἐκδ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

εἶν' ἐδῶ πέρα ὁ δανειστής. (Πρὸς τὸν Ἐξηνταβελώνην) Πιστεύσατέ με, αὐθέντα, ἐγὼ δὲν τοὺς ἔδειξα μήτε τ' ὄνομά σας, μήτε τὴν κατοικίαν σας. Ὅμως, θαῤῥῶ, δὲν πειράζει. Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι εἶναι τιμημένοι, καὶ 'μπορεῖτε 'δῶ πέρα νὰ 'ξηγηθῆτε μαζί τους, ὅπως θέλετε.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Πῶς;

Κ ὺ ρ Σ ί μ ο ς (δείχνων τὸν Κλεάνθην).

Νὰ ὁ νέος, αὐθέντα, τὸν ὁποῖον ἔχετε νὰ δανείσητε τὰς δεκαπέντε χιλιάδας γρόσσια, καθὼς σᾶς ὡμίλησα.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Πῶς χρεμασμένε; Ἐσὺ παρεδόθηκες εἰς τόσον τρελὴν ἀπελπισίαν;

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Πῶς, πάτερ μου; ἐσεῖς ζητεῖτε τόσον ἄτιμα κέρδη; (Ὁ κὺρ Σίμος φεύγει, καὶ ὁ Στροβίλης ὑπάγει νὰ κρυφθῇ).

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς, Κ λ ε ά ν θ η ς.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ἐσύ 'σαι παραλυμένε, ὁ νέος, ὅστις θέλεις ν' ἀφανισθῇς μὲ τέτοια πομπειασμένα δανείσματα;

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Ἐσεῖς εἶσθε ὁ δανειστής, ὅστις θέλετε νὰ πλουτίσετε μὲ τέτοια παράνομα διάφορα;

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Καὶ τολμᾷς ἀκόμα νὰ φαίνεσαι ὀμπροσθά μου;

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Καὶ τολμᾶτε ἀκόμη νὰ φαίνεσθαι εἰς τὰ 'μάτια τῶν ἀνθρώπων;

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Δὲν ἐντρέπεσαι, γιὰ 'πές με, νὰ καταντήσῃς εἰς τόσην παραλυσίαν, νὰ πέσῃς εἰς τόσον τρομερὰ ἔξοδα, νὰ σκορπίζῃς τόσον ἄτιμα τῶν γονέων σου τὸ ἔχει, ἀφ' οὗ ἐκεῖνοι τὸ συνάξανε μὲ τόσους κόπους καὶ ἱδρῶτας;

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Δὲν αἰσχύνεσθε γὰ ἀτιμάζετε τὸ γῆρας σας μὲ τοιαύτας ληψοδο-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τῆς Συνόδου μας ἀπεσβέσθησαν· τέσσαρες ἐκρεμάσθησαν, καὶ οἱ λοιποὶ φυλάττονται σιδηροδέσμιοι εἰς σφαγήν. Ὁ δὲ Παναγιώτατος ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἐκρέματο τὰς τρεῖς ἡμέρας τοῦ Πάσχα ἐπὶ τοῦ ξύλου, καὶ τὸ λείψανον αὐτοῦ περισυρὲν καὶ καθυβρισθὲν ὑπὸ τῶν Ἑβραίων ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν, ὅθεν θεία τις νεῦσις διέσωσεν αὐτὸ εἰς τὴν Ὀδησσόν. Ἀλλὰ καὶ ὁ μακαριώτατος Πατριάρχης τῶν Ἱεροσολύμων καὶ οἱ ἄλλοι οἱ πρώην δύο γέροντες τῆς Κωνσταντινουπόλεως Πατριάρχαι, καὶ ὁ τῆς Ἀντιοχείας καὶ ὁ τῆς Ἀλεξανδρείας, ἐπαπειλοῦνται μετ' ὀλίγον, (ἐὰν μέχρι τῆς ὥρας δὲν ἔπαθον,) νὰ πάθωσι καὶ αὐτοὶ τὰ αὐτά. Θεόστεπτε τῆς ὀρθοδοξίας Προστάτα! Ἰδὲ τὴν τῆς Ἐκκλησίας Σου κάκωσιν· νόμισον, ὅτι βλέπεις ἐνώπιόν Σου τὴν πνευματικήν Σου ταύτην τροφὸν καὶ μητέρα ἐκτείνουσαν τὰς ἁγίας της χεῖρας πρὸς τὴν θεόχριστον κορυφήν Σου, καὶ φωνοῦσαν ἐλεεινῶς, καὶ δεικνύουσαν τὰς καιριωτάτας πληγάς της, καὶ ἐπικαλουμένην τὸν κραταιόν Σου βραχίονα πρὸς ἀντίληψιν. Ἰδέ, φιλανθρωπότατε Καῖσαρ, πᾶσαν ἡλικίαν τοῦ ὁμοπίστου Σου Γένους κλίνουσαν ἐνώπιόν Σου τὸ γόνυ, καὶ ζητοῦσαν ἐκ κατωδύνου καρδίας τὴν εὐσπλαγχνίαν Σου. Ἰδὲ τὴν παναθλίαν Ἑλλάδα πάσχουσαν ἤδη, ὅσα μήτε ἀπὸ τοὺς τυράννους τῆς πίστεως, μήτε ἐν καιρῷ τῆς ἁλώσεώς της ἔπαθε δεινά. Ἐπάκουσον τὰς γοερωτάτας φωνὰς συγγενῶν ἀποσχιζομένων ἀπ' ἀλλήλων, χηρῶν κλαιουσῶν τοὺς συζύγους των, παιδίων ἀκάκων ἀποθρηνούντων τοὺς σφαζομένους γονεῖς των, γερόντων ἀθλίων ὀδυρομένων τῶν οἰκιῶν τὴν ἐρήμωσιν. Γενοῦ σωτὴρ ἔθνους ὁλοκλήρου, τὸ ὁποῖον ἤδη λογίζεται ὡς πρόβατον σφαγῆς, ἐν ᾧ ἡ ἐν Σοὶ θριαμβεύουσα πίστις τὸ ἔχει ἐμπεπιστευμένον ὡς ἱερὰν παρακαταθήκην εἰς τὴν θεόστεπτόν Σου Μεγαλειότητα. Σοὶ ἐγκαταλέλειπται θεόθεν, εὐσεβέστατε Αὐτοκράτωρ, ὁ πτωχὸς λαὸς τῶν Γραικῶν. Ἔθνει ὀρφανῷ καὶ τῶν πατρώων ἀγαθῶν ἀπεστερημένῳ Σὺ προωρίσθης ἄνωθεν βοηθός. Ἐλέησον, ἐλεημονικώτατε Πάτερ, τοὺς τρισαθλίους ἱκέτας Σου. Πρέσβεις προσφέρομεν πρὸς τὸ Κράτος Σου ὅλων τῶν εὐσεβῶν βασιλέων τὴν χρυσῆν σειράν, ὅσοι διέσωσαν τὴν ὀρθοδοξίαν ἀπὸ τῶν τυράννων τὸν διωγμόν. Ὅλων τῶν Χριστοκηρύκων Πατέρων ἡμῶν τὸν χορόν, τῶν ὁποίων αἱ χεῖρες ἐφύτευσαν εἰς τὴν εὐκλεεστάτην Ῥωσσίαν τὸ ξύλον τοῦ Σταυροῦ. Αὐτὸν τελευταῖον τὸν ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας νεωστὶ πεσόντα σεβασμιώτατον ἡμῶν Πατριάρχην, ὅστις κατὰ θείαν βέβαια εὐδοκίαν κατέφυγε καὶ νεκρὸς ἱκέτης πρὸς τὴν θεόστεπτον Αὐτοκρατορίαν Σου. Ἀπὸ τῆς λάρνακός του,

ποίων εἶς εἶναι καὶ ὁ Ἀνδροτίων, γράφουσιν ὅτι δὲν ἠκυρώθησαν παντάπασι τὰ χρέη, ἀλλ' εὐχαριστήθησαν οἱ πένητες μόνον νὰ ἐλαφρωθῶσιν οἱ τόκοι, καὶ ταύτην τοῦ Σόλωνος τὴν φιλάνθρωπον εὐεργεσίαν ὠνόμασαν σεισάχθειαν. Περιείχετο δὲ εἰς αὐτὴν καὶ ἡ αὔξησις τῶν μέτρων, καὶ τοῦ νομίσματος ἡ τιμή. Ἐπειδὴ τὴν μνᾶν, ἥτις ἤξιζε πρῶτον ἑβδομήκοντα τρεῖς δραχμάς, τὴν ἀναίβασαν εἰς ἑκατόν. Ὥστε ὅσοι εἶχον νὰ πληρώσωσι πολλά, ὠφελοῦντο μεγάλως ἀποδίδοντες τὰ χρέη των σωστὰ μὲν κατὰ τὴν ποσότητα, πλὴν μὲ πραγματικὴν ἀξίαν τοῦ νομίσματος ὀλιγωτέραν, καὶ οἱ δανεισταὶ δὲν ἐζημιόνοντο. Ἀλλ' οἱ πλειότεροι ἱστορικοὶ λέγουσιν, ὅτι ἡ σεισάχθεια ἦτο ἀκύρωσις ὅλων τῶν χρεωστικῶν ὁμολογιῶν· καὶ πρὸς τούτους συμφωνοῦσι τὰ ποιήματα τοῦ Σόλωνος, ὅστις καυχᾶται ὅτι «ἐσήκωσεν ἀπὸ τὰς εἰς ἐνέχυρον δεδομένας γαίας τὰ πολλαχοῦ στημένα σύνορα τῶν δανειστῶν· Ὅτι ἔκαμεν ἀπὸ δούλης ἐλευθέραν τὴν γῆν τῆς Ἀττικῆς· Ὅτι τῶν δι' ἀργύριον ὡς δούλων συρομένων πολιτῶν ἄλλους μὲν ἐπανέφερεν εἰς τὴν πατρίδα ἀπὸ τὴν ξενιτείαν, ὅπου περιπλανώμενοι εἶχαν λησμονήσει τὴν πάτριον αὐτῶν γλῶσσαν, ἄλλους δὲ ἠλευθέρωσεν ἀπὸ δουλείαν αἰσχράν, τὴν ὁποίαν ὑπέμενον αὐτοῦ εἰς τὴν Ἀττικήν». Ἐκ ταύτης δὲ τῆς πράξεως συνέβη εἰς τὸν Σόλωνα πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον τὸν ἐπίκρανε πλειότερον πάσης ἄλλης ἀνιαρᾶς εἰς αὐτὸν περιστάσεως. Ὅταν ἀπεφάσισε νὰ ἀκυρώσῃ τὰ χρέη, ζητῶν λόγους ἁρμοδίους καὶ πρόφασιν εὐλογοφανῆ, ἐξεμυστηρεύθη τὴν βουλήν του εἰς τοὺς πιστοτάτους φίλους, Κόνωνα καὶ Κλεινίαν καὶ Ἱππόνικον, ὅτι γῆν μὲν δὲν ἔχει σκοπὸν νὰ πειράξῃ, ἀλλὰ μόνον τὰς χρεωστικὰς ὁμολογίας θέλει νὰ ἀκυρώσῃ. Τοῦτο μαθόντες οἱ φίλοι ἐπρόλαβαν εὐθύς, καὶ δανεισθέντες πολλὰ χρήματα παρὰ τῶν πλουσίων ἠγόρασαν μεγάλας χώρας. Ἔπειτα ἀφ' οὗ ἐξεδόθη ἡ προσταγή, αὐτοὶ μὲν ἐκαρπόνοντο τὰ κτήματα, εἰς δὲ τοὺς δανειστάς των δὲν ἐπλήρονον τὰ χρήματα. Ὅθεν διήγειρον τοὺς ἀνθρώπους κατὰ τοῦ Σόλωνος, νὰ κατηγορῶσιν αὐτὸν μεγάλως, ὅτι δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ συναδικηθῇ μὲ τοὺς πολίτας, ἀλλὰ νὰ συναδικήσῃ μὲ τοὺς φίλους του. Ἀλλὰ τοῦτο τὸ ἔγκλημα διελύθη παρευθὺς μὲ πέντε τάλαντα· διότι τόσα μόνον εὑρέθη ὁ Σόλων ὅτι εἶχε δανεισμένα· καὶ ταῦτα πρῶτος τὰ ἐχάρισε κατὰ τὸν νόμον. Τινὲς δὲ λέγουσιν ὅτι ἦσαν δεκαπέντε, καὶ μὲ τούτους συμφωνεῖ καὶ ὁ Ῥόδιος Πολύζηλος. Τοὺς φίλους ὅμως τοῦ Σόλωνος ὅλοι τοὺς ὠνόμαζον ἕως τέλους Χρεωκοπίδας.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Κομνηνὸς Ἀλέξιος. 331, 332.
Κόνων. 116.
Κόπανος ὁ διδάσκαλος. 459.
Κοραῆς. 19. 162. 178. 344, 354. 400. 401. κς.
Κοράκιον ὄρος. 343.
Κορέσιος. 341. 434.
Κορυφή. 173. 326. 409.
Κουζινᾶς. 332.
Κουκλουζᾶς. 323. 408.
Κούκουλος. 408.
Κούλουρι. 165.
Κούμας. 57. 438. 443. 448, 449, 452. 473. ια. λ.
Κουρμαδιά. 408.
Κουρουτσεσμὲ σχολεῖον. 445, 449.
Κοῦτλος. 182.
Κρατῖνος ὁ κωμικός. 126. 183.
Κρεμαμένη. 95.
Κρίσσα· 166.
Κριτίας. 412—413.
Κροῖσος. 127. 129. 163. 186.
Κρόνου ναὸς ἐν Ῥώμῃ. 145.
Κρουφὴ παναγία. 338.
Κτημάτων διάθεσις. 178.
Κτητικὰ ὀνόματα. 64. κτητ. ἀντωνυμίαι. 71.
Κτητορολογικά. 64.
Κύβισθος. 107.
Κυδωνιῶν σχολεῖον. 377.
Κυδώνιον. 121, 177.
Κύλων. 111. 167.
Κυμαῖοι. 320. 350.
Κύναιθος· 353.
Κυπριανὸς ὁ Σμύρνης. 347.
Κύρβεις. 165. 183.
Κύριλλος ς΄. ὁ Οἰκουμεν. Πατριάρχ. 448. ιθ. λζ.
Κῦρος· 129.—2) ὁ Σμύρνης. ιθ.
Κυχρεύς. 109, 165.
Κῶλα. 95.
Κωλιάς. 108, 165.
Κωμικὸν δρᾶμα. Αἰτία τῆς πρὸς κατ᾽ ὁρομὴν τοῦ Οἰκονόμου δημεγερσίας. 472.
Κωνσίλιοι. 191.
Κωνσταντινούπολις. 362.
Κωνσταντῖνος Παρθένης ὁ Σμύρνης. 319.—2) ὁ Σοφίας. 432.—3) Δημητρίου, ὁ διδάσκαλος. 472. ζ.
Λαέρτιος. 188. 349.
Λακεδαιμόνιοι. 35.
Λαμπαδηδρομία, Λαμπαδοφορία, Λαμπάδος ἀγών. 102. 161. 407.
Λανζερών. 382—388. κα.
Λατρευτικῶς. 7.
Λάτρις. 408. 411.
Λέμβων μονή. 408.
Λεξικοῦ τῆς ἑλλην. γλώσσης σύνταξις. 189.
Λεόντιος ὁ Εὐστράτιος. 434.
Λέσβος. 349.
Λευκὴς ἐνορία. 408.
Λέων ὁ σοφός. 330.
Λίθος. 165. 184.
Λόγου εἴδη. 93. λόγ. ἁπλοῦς, συνημμένος. 94.
Λουκρητία. 135. 145 191.
Λουκρήτιος. 145.
Λυδέκης. 335, 410.
Λυκοῦργος. 117. 123. 190. 2) Σύρ. ιγ.
Μαγνησία. 330. 332.
Μακάριος ὁ Σμύρνης. (Α΄. καὶ Β΄.) 347. 419.—2) ὁ τῆς Πάτμου διδάσκαλος. 422, 424—426. 429. —3) ὁ Νοταρᾶς. 418.
Μακραῖος Σέργιος. 417.
Μανωλάκης ποστέλνικος. 415.—Ἰωάννης. 422.
Μαργαρίτης Τυρναβίτης. 57.
Μάρκος ὁ τοῦ Οὐαλερίου ἀδελφός. 138.—2) Μινούκιος. 145.—3) ὁ αὐτοκράτωρ. 328 433.

Μαθηματική 359

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

αὐτόθι καταγινόμενος εἰς καλλιέργειαν τῆς λογικῆς φυτείας μὲ εὐχαρίστησιν ὅλων ὑμῶν τῶν κατοίκων τῆς πολιτείας ταύτης· ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὸ παρὸν καὶ ἡ αὐτοῦ σοφολογιότης διά τινας χρειώδεις ἀνάγκας ἔγνω νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὰ αὐτόθι, δὲν λείπομεν ἐξ εὐαφόρμου αἰτίας ἀπὸ τοῦ νὰ συμβουλεύσωμεν ὑμῖν πατρικῶς τὰ καθήκοντα, καὶ ὅσα κρίνομεν ἀναγκαῖα περὶ τοῦ ὑπὸ τὴν προστασίαν σας διατελοῦντος Φροντιστηρίου. Καὶ δὴ γράφοντες Συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων Ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν καὶ ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, πρῶτον μὲν εὐχόμεθα καὶ εὐλογοῦμεν πάντας ἡμᾶς πατρικῶς, εἶτα δὲ συμβουλεύομεν καὶ παραγγέλλομεν ἐκκλησιαστικῶς, πληροφορούμενοι ἐκ τῶν ἐν προοιμίοις εἰρημένων, ὅτι ἡ περὶ τὰ κοινωφελῆ ἐνδεικνυμένη πρόνοια καὶ φροντὶς εἶναι ἐπαινετωτέρα καὶ ἀναγκαιοτέρα τῶν ἄλλων, καὶ καθ' ὑπέρτερον λόγον ἀναγκαιοτάτη ἡ πρὸς αὔξησιν τοῦ θεοσδότου τουτουὶ καὶ πολυωφελεστάτου τῆς παιδείας καὶ μαθήσεως χρήματος, καὶ οἰκειοτάτη τοῖς εὐσεβέσιν ὑμῖν, δι' ἧς καὶ ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη πλεῖον τῶν ἄλλων χαρακτηρίζεται, καὶ διαφυλάττητε διαρκῆ καὶ ἀκάματον τὸν ζῆλον ἐκεῖνον τὸν ἐξ ἀρχῆς, καὶ νὰ ἀγωνίζησθε ἐκ παντὸς τρόπου εἰς τὴν συντήρησιν τοῦ εἰρημένου Φροντιστηρίου καὶ διαμονήν, καὶ νὰ φιλοτιμῆσθε μᾶλλον καὶ μᾶλλον εἰς τὴν ἐπαύξησιν αὐτοῦ, καὶ νὰ συντρέχητε καὶ νὰ βοηθῆτε αὐτῷ [ἄνευ] μικροψυχίας καὶ ἀκριβολογίας, εἰδότες, ὅτι τῶν τοιούτων κοινωφελῶν κατορθωμάτων ἡ ἀμετάτρεπτος σύστασις δὲν ἀπαρτίζεται, κατ' ἄλλον τρόπον, εἰμὴ μὲ τὴν ἄνωθεν ῥοπὴν καὶ βοήθειαν πρῶτον, καὶ ἀκολούθως μὲ τὴν ἔμφρονα πρόνοιαν, καὶ τὴν συνεχῆ βοήθειαν τῶν προεστάναι κατὰ τόπους λαχόντων, καὶ ὅταν ἐξ ἐναντίας τὰ τοιαῦτα μένωσιν ἀπρονόητα, καὶ τῆς ἐν δέοντι βοηθείας ὑστερημένα, ἐνδέχεται μία ἀθρόα περιστατικὴ ἔφοδος, ὡς ἄλλη τις καταιγίς, καὶ βίαιον πνεῦμα, ἐμπεσοῦσα, νὰ ἀνατρέψῃ τὸ εὐκατάστατον αὐτῶν, καὶ νὰ διαλύσῃ τὴν καλὴν ἁρμονίαν, ἀποδεικνύουσα καὶ τὸν περὶ τὰς ἐνάρξεις αὐτῶν κόπον μάταιον, καὶ τὰ προκαταβληθέντα ἔξοδα περιττὰ καὶ τὴν ἐπὶ τούτοις μεταμέλειαν διόλου ἀνωφελῆ καὶ ἀνύητον. Τὸν δὲ ἐντιμολογιώτατον Οἰκονόμον καὶ διδάσκαλον νὰ ἀγαπᾶτε ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας, καὶ νὰ ἀποδίδητε αὐτῷ τὸ προσῆκον σέβας καὶ τὴν εὐλάβειαν διά τε τὸν διδασκαλικὸν καὶ ἱερατικὸν αὐτοῦ χαρακτῆρα· καὶ διότι παρὰ ταῦτα ἀξιώτατος ὢν ὑπηρέ-

§. ς'. Εἰς τὸ Ταϋγάνιον ἐξελέχθη ἐπίτροπος τοῦ μακαρίτου Γεραπίου Τυπάλδου, καὶ διέταξεν ἄριστα τὰς ἐν τῇ διαθήκῃ αὐτοῦ καθιερωθείσας ἀγαθοεργίας. συστήσας ἐν τῷ Ταϋγανίῳ τὸ Γραικικὸν ξενοδοχεῖον, καὶ τὰ εἰς ἐξαγόρασιν τῶν αἰχμαλώτων Ἑλλήνων διωρισμένα χρήματα κάλλιστα ἐξοικονομήσας, καὶ εἰς τὴν ἀγωνιζομένην Ἑλλάδα ἀποστείλας ἀσφαλῶς τὰς διατεταγμένας ἑβδομήκοντα πέντε χιλιάδας δουβλίων (α).

(α) Περὶ τούτου τοῦ κληροδοτήματος τοῦ μακαρίτου Τυπάλδου, τελευτήσαντος τῷ **1824** ἐν Ταϋγανίῳ, διέλαβεν ἐν τῇ «Περὶ τῆς σχολαζούσης περιουσίας τοῦ ἀοιδίμου Βασβάκη» ἐπιστολῇ ὁ μακαρίτης Βόζος (σελ. **13**). Ἔγραφε δὲ τῇ **7** Μαρτίου τοῦ **1830** ἐκ τοῦ Ταϋγανίου πρὸς τὸν ἡμέτερον Πατέρα εἰς τὴν Πετρούπολιν καὶ ὁ μακαρίτης Δημήτριος Οἰκονομίδης ὁ Πέζαρος, ὅτι διὰ μὲν τὸ Γένος ἦτο **75,000** ρουβλίων, διὰ δὲ ἐξαγορὰν αἰχμαλώτων **25,000**, ἐξ ὧν αἱ **22,758** εἶχον ἀποσταλῇ πρὸς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει Βλάκιον (Black). Ἦν δ' οὗτος ὁ Δημήτριος πρεσβύτερος υἱὸς τοῦ περικλεοῦς τῆς Τυρνάβου Οἰκονόμου καὶ Διδασκάλου Ἰωάννου τοῦ Πεζάρου, μαθητὴς εὐγνώμων τοῦ ἐν Σμύρνῃ Φιλολογικοῦ Γυμνασίου, εἰς Ταϋγάνιον περιελθὼν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν παιδείαν διδάσκων τοὺς ἐκεῖ Ἑλληνόπαιδας ἀδείᾳ τῆς Κυβερνήσεως, ἧς ἕνεκα ὁ διδάσκαλος μαρτυρικόν τι ἐξέδοτο καὶ τὴν πρὸς τὸν τότε διευθυντὴν τοῦ ἐν Χαρκόβῳ Πανεπιστημίου συστατικὴν ἐπιστολὴν ἀπέστειλεν. Ἐκδίδομεν δὲ ταῦτα χάριν περιεργείας καὶ ὑπὲρ τῆς μνήμης τοῦ χρηστοῦ Οἰκονομίδου· ἔχει δὲ τὸ μὲν μαρτυρικὸν ὡς ἑξῆς· «Δημήτριος Ἰωαννίδης Οἰκονομίδης ἐγεννήθη κατὰ τὸ **1794** ἐν Τυρνάβῳ, πόλει τῆς Θετταλίας, ἐκ πατρὸς Ἰωάννου πρεσβυτέρου καὶ Οἰκονόμου τῆς Μητροπόλεως Τυρνάβου καὶ τῆς ἐν αὐτῇ σχολῆς ἀρχιδιδασκάλου, ἀνδρὸς κοινωφελεστάτου γενομένου, καὶ μεταξὺ τῶν καθ' ἡμᾶς ἐπισημοτάτων σοφῶν τῆς Ἑλλάδος ἐπ' ἀρετῇ καὶ σοφίᾳ τὰ μάλιστα διαπρέψαντος. Οὗτος καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Δημήτριον ἔν τε τοῖς ἱεροῖς τῆς Πίστεως δόγμασιν ὡς γνήσιον τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας τέκνον ἀνέθρεψε, καὶ τὰς βάσεις τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας ἐδίδαξε. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς ὁ Δημήτριος ἀπάρας εἰς Σμύρνην ἐξεπαιδεύθη ἐν τῷ κατ' αὐτὴν Πατριαρχικῷ Φιλολογικῷ Γυμνασίῳ δι' ὅλης ἑπταετίας ἐπὶ τῆς ἡμετέρας σχολαρχίας καὶ διοικήσεως τοῦ Γυμνασίου, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ διδασκόμενα μαθήματα πάντα διήκουσε· λέγομεν δὲ τὴν Ἑλληνικὴν φιλολογίαν, ῥητορικήν, ἱστορίαν, ποιητικήν, ἀριθμητικήν, γεωμετρίαν καὶ τὰς ἄλλας μαθηματικὰς ἐπιστήμας, φυσικήν, χημείαν, φυσικὴν ἱστορίαν, ἀστρονομίαν, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὴν ἐπιτομωτέραν θεολογίαν. Ἐδιδάχθη δὲ καὶ τὴν Λατινικήν, καὶ τὰς ἄλλας τὰς ἀναγκαιοτέρας τῶν νεωτέρων τῆς Εὐρώπης γλωσσῶν. Περὶ τούτων δὲ τῶν μαθημάτων ἁπάντων ἔν τε ταῖς μερικαῖς καὶ ταῖς δημοσίαις δοκιμασίαις ἐξετασθείς, ἠὐδοκίμησε, καὶ τὰς περὶ τῶν ἰδίων διδασκάλων εἰθισμένας ἔλαβεν ἀποδείξεις, καὶ αὐτὸς τὴν ἑαυτοῦ παιδείαν διὰ σχολικῶν συνταγμάτων ἐδήλω-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Θεοφιλίας του παραινέσεις εἰς τοὺς συναποστάτας κοινοποιήσαντες καὶ συσκεψάμενοι ἐκήρυξαν ὅτι καὶ πρὸς τὸν ἅγιον.....
..(α). Πλὴν οἱ Δημογέροντες διὰ νὰ μὴ πέσωσιν ἀπὸ τὴν ἀξίαν των προσέδραμον μὲ χρήματα εἰς τοὺς κρατοῦντας καὶ κατέπεισαν αὐτοὺς νὰ προστάξωσι τοὺς προκρίτους ὥστε νὰ τοὺς ἀφήσωσι μέχρι τῆς προθεσμίας· καὶ οὕτω μ' ὅλον ὅτι ἔγειναν σκέψεις εἰς συμβιβασμόν, τίποτε δὲν κατωρθώθη. Μάλιστα τοὐναντίον· ἐπειδὴ ἐσχάτως ἦλθον αὐστηρὰ πατριαρχικὰ γράμματα, οἱ Δημογέροντες μετὰ ὄχλου ὑπῆγαν εἰς τὴν Κρίσιν, καὶ ἔλαβον ἀπόφασιν (ἱλάμι) κατὰ τοῦ διδασκάλου. Τί δὲ θέλει ἀποφασίσει πρὸς τοιαῦτα πάντολμα κινήματα ἡ ἁγία Ἐκκλησία, ἄδηλον (6)....

§. ί. Καιρὸς δὲ ἤδη εἶναι νὰ ἐπιλυθῶσι τὰ ζητούμενα δηλαδή.

α) Ὅτι τὸν ὄχλον κατὰ τῆς Σχολῆς ἐτάραξεν ἡ ἱερὰ Μητρόπολις, διασπείρασα ἐκ πολλοῦ ἀκαμάτως διὰ πνευματικῶν καὶ ἐφημερίων καὶ τοῦ Σάββα ὅτι ἡ πόλις ἐξοδεύει πολλὰ ἐκ τοῦ Κοινοῦ, ὅτι ἐμποιεῖ κακόδοξα φρονήματα (γ), καὶ ὅτι ὁ διδάσκαλος ἀνακατόνεται εἰς τὰ πολιτικὰ λαμβάνων τὸ μέρος τῶν ἀρχόντων κατὰ τῶν πτωχῶν. Πόσον δὲ ἀληθεύουσι ταῦτα, μάρτυρες ὅλοι οἱ τίμιοι καὶ πρὸ πάντων ὁ ἅγιος Ἔξαρχος.

(α) Ἐλλείπουσιν ἐκ τοῦ χειρογράφου δύω φύλλα, ἐν οἷς ἐξιστοροῦντο, ὡς φαίνεται, τὰ μετὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Ἐξάρχου γενόμενα ὀχλοκρατικὰ κινήματα. Σημ. Ἐκδ.—(6) Ἡ περικοπὴ αὕτη ἦν ἐν τῷ τέλει τοῦ χειρογράφου· ἐτάξαμεν δ' αὐτὴν ἐνταῦθα ὡς ἀνήκουσαν εἰς τὰ ἀπολεσθέντα φύλλα. Σημ. Ἐκδ.—(γ) Ἐν τῷ περιθωρίῳ τοῦ χειρογράφου εἰσὶ καὶ τὰ ἑξῆς γεγραμμένα ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Στεφάνου. «Ὅτι ἐμποιεῖ κακόδοξα φρονήματα. Πρὸς τὸ πρῶτον ἀπολογοῦνται οἱ κατὰ καιροὺς ὑπάρξαντες δημογέροντες ἄνευ ἐξαιρέσεως, ὅτι τὸ Κοινὸν δὲν ἐδαπάνησε διὰ τὴν σχολὴν οὐδὲ ὀβολόν· διότι τῶν κατὰ τὸ ᾳωθ καὶ ᾳωί δαπανηθέντων αἴτιος εἶναι ὁ Βαχατώρης, ὅστις ἐμάχετο πρὸς τοὺς τότε γέροντας, καὶ ὁ Μανουὴλ Περόγλου, ὅστις ἐνήργησε τὴν κατὰ τὸ ᾳωι τῶν δημογερόντων ἀποβολήν. Πρὸς τὸ δεύτερον τρανωτάτη ἀπολογία ὅλοι οἱ χρήσιμοι καὶ τίμιοι καὶ θεοφοβούμενοι· ὅλοι τῶν παιδίων τῶν εἰς τὴν Σχολὴν διδασκομένων οἱ πατέρες· ὅλοι οἱ κατὰ καιροὺς ἔχοντες οἰκοδιδασκάλους ἐκ τῶν μαθητῶν τῆς Σχολῆς. Τοῦ δὲ Οἰκονόμου ἐγκλήματα εἶναι ὅτι ἔκαμνε ἐφεσπερίδας καὶ ἀνεκατόνετο εἰς τὰ πολιτικά, πρὸς τὰ ὁποῖα ἂς ἀπολογηθῶσιν αὐτοὶ οὗτοι οἱ κατὰ καιροὺς δημογέροντες. Πρὸς τὰ ἄλλα κατὰ Οἰκονόμου μηχανουργούμενα ἐγκλήματα, ἂς ὑπεραπολογηθῇ ὅλων τῶν εὐσυνειδήτων τὸ σύνταγμα, καὶ πρὸ πάντων ἡ Μεγ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία καὶ τὸ εὐαγὲς Γένος». Σημ. Ἐκδ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

καὶ πρὸς τὸν Βροῦτον· διότι ὁ Βροῦτος εἶχεν ἀδελφὴν αὐτῶν, καὶ πολλοὺς υἱοὺς ἐξ αὐτῆς. Ἐκ τούτων δύο τοὺς ἡλικιωμένους οἱ Οὐϊτέλλιοι, καθὸ συγγενεῖς καὶ φίλους, ἔσυραν εὐκόλως εἰς τὴν γνώμην των, καὶ κατέπεισαν αὐτοὺς νὰ μεθέξωσιν ἀπὸ τὴν προδοσίαν καὶ νὰ συναφθῶσι μὲ τὴν μεγάλην οἰκογένειαν τῶν Ταρκυνίων καὶ μὲ ἐλπίδας βασιλικάς, νὰ ἐλευθερωθῶσιν ἀπὸ τὴν ἡλιθιότητα καὶ σκληρότητα τοῦ πατρός των. Ὠνόμαζον δὲ σκληρότητα μὲν τὴν κατὰ τῶν πονηρῶν ἀδυσώπητον ὀργήν του, ἡλιθιότητα δὲ ἐπροσποιήθη ὁ Βροῦτος πολὺν καιρὸν πρὸς τοὺς τυράννους χάριν τῆς ἀσφαλείας του· διὰ τοῦτο οὐδ' ὕστερον ἠδυνήθη ν' ἀποφύγῃ ταύτην τὴν ἐπωνυμίαν.

§. δ. Ἀφ' οὗ κατεπείσθησαν τὰ μειράκια, συνῆλθον εἰς ὁμιλίαν μετὰ τῶν Ἀκυλίων, καὶ ἀπεφάσισαν ὅλοι νὰ ὀμόσωσιν ὅρκον μέγαν καὶ φοβερόν, χύσαντες αἷμα σφαγέντος ἀνθρώπου, καὶ φαγόντες ἐκ τῶν σπλάγχνων αὐτοῦ. Μὲ τοῦτον τὸν σκοπὸν συνῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν τῶν Ἀκυλίων. Τὸ δὲ οἴκημα, εἰς τὸ ὁποῖον ἔμελλον νὰ πράξωσι τὸ ἔργον, ἦτο κατὰ τὸ πρέπον, μεμονωμένον καὶ σκοτεινόν. Δοῦλος δέ τις ὀνομαζόμενος Οὐϊνδίκιος χωρὶς νὰ τὸν αἰσθανθῶσιν ἐκρύβη εἰς τὸ οἴκημα, ὄχι δι' ἐπιβουλὴν ἢ διὰ προϋπάρχουσάν τινα τοῦ μέλλοντος εἴδησιν, ἀλλ' ἔτυχε νὰ ἦναι μέσα, καὶ φοβηθεὶς νὰ φανῇ ἔμπροσθεν τῶν ἀνδρῶν μὲ ὁρμὴν ἐρχομένων, ἐσύρθη καὶ ἐστάθη ὀπίσω τινὸς κιβωτίου, ὥστε καὶ τῶν πραττομένων ἔγεινεν αὐτόπτης, καὶ τῶν βουλευμάτων αὐτήκοος. Ἀπεφάσισαν δὲ οἱ ἄνδρες νὰ φονεύσωσι τοὺς ὑπάτους, καὶ τούτου δηλωτικὰς ἐπιστολὰς γράψαντες πρὸς τὸν Ταρκύνιον ἔδωκαν εἰς τοὺς Πρέσβεις, οἵτινες ἐκατοίκουν εἰς τὴν αὐτὴν οἰκίαν φιλοξενούμενοι ὑπὸ τῶν Ἀκυλίων, καὶ τότε παρῆσαν καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν συνωμοσίαν. Ταῦτα πράξαντες ἐκεῖνοι ἀνεχώρησαν. Ὁ δὲ Οὐϊνδίκιος ἐξελθὼν κρυφίως ἠγνόει πῶς νὰ φερθῇ εἰς τὰ συμβεβηκότα, καὶ ἦτο εἰς ἀπορίαν. Κακὸν ἐνόμιζεν, ὡς τῷ ὄντι ἦτο, νὰ κατηγορήσῃ υἱοὺς πρὸς πατέρα τὸν Βροῦτον, καὶ ἀνεψιοὺς πρὸς θεῖον τὸν Κολλατῖνον διὰ τοιοῦτον μιαρότατον ἔγκλημα. Ἀλλὰ οὐδένα πάλιν ἀπὸ τοὺς ἰδιώτας Ῥωμαίους δὲν ἐνόμιζεν ἀξιόπιστον νὰ φανερώσῃ τοιαῦτα μυστικά. Ἐλαυνόμενος λοιπὸν ὑπὸ τῆς συνειδήσεώς του καὶ δυνάμενος πᾶν πρᾶγμα νὰ πράξῃ εὐκολώτερον παρὰ νὰ ἡσυχάσῃ, ὑπῆγεν εἰς τὸν Οὐαλέριον παρακινηθεὶς μάλιστα ἀπὸ τὴν κοινότητα καὶ φιλανθρωπίαν τοῦ ἀνδρός, διότι ἦτο εὐπρόσιτος εἰς ὅλους τοὺς δεομένους καὶ πάντοτε εἶχε τὴν οἰκίαν του ἀνοικτήν, μηδεμίαν

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

δὲ καὶ κυριώτατον, ἐμψυχόνετε, ὦ ἄνδρες, τὰς συμβουλὰς ὑμῶν μὲ τὸ ἀγαθὸν ὑμῶν παράδειγμα· διότι τοῦτο εἶναι ὁ συντομώτατος δρόμος πρὸς τὴν ὀρθὴν τῶν τέκνων ἀνατροφήν. Μακάριον τὸ παιδίον ἐκεῖνο, ὅπερ μορφόνεται, ὡς ἂν εἰς καθρέπτην, εἰς τὴν ἀγαθὴν διαγωγὴν τῶν γονέων καὶ διδασκάλων αὐτοῦ. Μακάριον, ὅταν δύναται νὰ ἐφαρμόζῃ τὴν θεωρίαν τῆς ἀρετῆς εἰς τὰς πράξεις τῶν οἰκιακῶν αὐτοῦ· εἰ δὲ μή, γίνεται ματαία πᾶσα διδασκαλία καὶ ἀνατροφή. Πόσοι ἄνθρωποι θρηνοῦσιν ἀνωφελῶς, ὅταν ἐνθυμῶνται ὅτι τὰ ἐλαττώματα αὐτῶν ἐκληρονόμησαν παρὰ τῶν γονέων! Φίλτατοι τρόφιμοι τοῦ Σχολείου, εἴθε μηδεὶς ἐξ ὑμῶν νὰ μὴ ἀναγκασθῇ ποτε νὰ κλαύσῃ διὰ παρομοίαν δυστυχίαν!

§. ις'. Τελευταῖον, ὦ φίλοι πατέρες, γυμνάζετε πάντοτε τὰ τέκνα εἰς τὴν εὐτέβειαν, τὴν μάθησιν δηλονότι τῶν τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως ἐντολῶν καὶ διδαγμάτων. Ἡ πίστις ἡμῶν εἶναι ἡ ψυχὴ τῆς καλῆς ἀνατροφῆς· ἡ πίστις ἐμψυχόνει τὰ παιδία πρὸς τὴν ἀρετήν, καθαρίζει τὴν καρδίαν, ἀνυψόνει τὸν νοῦν, ἐξευγενίζει, τελειοποιεῖ αὐτὰ εἰς ὅλας τὰς μαθήσεις. Ἡ πίστις εἶναι ἡ οὐράνιος παρακαταθήκη, ἥντινα χρεωστεῖς νὰ ἐμπιστευθῇς πρώτιστα καὶ ὕστατα εἰς τοὺς ἀπογόνους σου. Τούτου τοῦ παιδίου, ὦ πάτερ, τοῦ ὁποίου σὺ ἐδάνεισας τὴν σάρκα, ἐξηγόρασε τὴν ψυχὴν μὲ τὸ πολύτιμον αὐτοῦ αἷμα ὁ τοῦ κόσμου Σωτήρ, καὶ ἐπέτρεψεν αὐτὴν εἰς τὴν φροντίδα σου. Ὁ τῶν ὅλων δημιουργὸς σοὶ ἐχάρισε τὸ θειότατον αὐτοῦ ὄνομα, ἵνα ὀνομασθῇς καὶ σὺ πατὴρ εἰς τὴν γῆν, καθὼς ἐκεῖνος εἰς τὸν οὐρανόν. Πρώτιστον καὶ τελευταῖον σου ἔργον λοιπὸν ἂς ἦναι νὰ ἀναφανῇς ἄξιος τῆς θείας ταύτης προσηγορίας, νὰ παραστήσῃς τὸ χάρισμα αὐτοῦ ἄσπιλον καὶ ἀμόλυντον, ὅταν σε ζητήσῃ αὐτό. Τοῦτο δὲ μόνη ἡ εὐσέβεια εἶναι ἱκανὴ νὰ κατορθώσῃ. Γύμναζε λοιπὸν τὸ τέκνον σου εἰς τὴν προσευχὴν ἡμέρας καὶ νυκτός· δίδασκε αὐτὸ τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας τὰς διαταγάς. Ὅπλιζε αὐτὸ συχνὰ μὲ τῶν ἁγίων μυστηρίων τὴν πανοπλίαν ἐναντίον εἰς τὰς προσβολὰς τῶν ὁρατῶν καὶ ἀοράτων ἐχθρῶν, καὶ εἴτε πρὸς τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ ἀποβλέπεις καὶ σπουδάζεις νὰ μορφώσῃς μὲ τὴν παιδείαν, εἴτε διὰ φόβου καὶ ἀγάπης ζητεῖς νὰ φυλάττῃς αὐτὸ εἰς τὴν ὑπακοήν σου, εἴτε δι' ἐπιπλήξεων, εἴτε διὰ κολάσεων, εἴτε δι' ἐπαίνων, εἴτε διὰ βραβείων, εἴτε διὰ κόπων, εἴτε δι' ἀναπαύσεως, εἴτε διὰ λόγων, εἴτε διὰ παραδειγμάτων ὁδηγεῖς αὐτὸ εἰς τὴν ἀρετήν, ἔλπιζε τὸ πᾶν εἰς τὴν χάριν τοῦ Πατρὸς τῶν φώτων· ὅτι «*πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα τέ-*

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τὰ παρὰ τοῦ Μ. Κούμα οὐ κατ' ἀλήθειαν γραφέντα ἐπανορθοῖ (α). Σημειωτέον δὲ ὅτι ἡ τῶν τοῦ δαιμονίου Πλουτάρχου Παραλλήλων βίων ἀνάγνωσις ἦν παρὰ τοῖς πατράσιν ἡμῶν φίλη καὶ ποθεινή, ὡς συμβάλλουσα πρὸς ἀρετήν. Διὸ καὶ κατὰ τὸν ιδ'. αἰῶνα ἐγένετο ἑρμηνεία κοινολεκτικὴ ὑπὸ Δημητρίου Ὑαλοδίκου ἤδη μὴ σωζομένη, ἣ γοῦν ἄγνωστος διατελοῦσα, ἐξ ἧς μετεφράσθησαν εἰς τὴν Ἀραγωνικὴν γλῶσσαν ὑπό τινος λατίνου ἐπισκόπου οἱ τοῦ Πλουτάρχου Παράλληλοι βίοι, ὡς ἔγραψεν ὁ μακαρίτης Μουστοξύδης (β). Καὶ ὁ ἀείμνηστος δὲ Λάμπρος ὁ Φωτιάδης εἶχε μεθερμηνεύσας τοῦ *Πλουτάρχου τὰ πλείω* (γ), ἀλλ' ἀγνοοῦμεν ποῦ κεῖνται τοῦ ἐθνωφελεστάτου ἐκείνου διδασκάλου τὰ πολύτιμα πονήματα. Ἀλλὰ καὶ τῷ 1834 ἐξέδωκεν ἐν Μελίτῃ ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει διατρίβων Ἰωάννης Νικολάου τὸ κείμενον τῶν βίων τοῦ Δημοσθένους καὶ τοῦ Κικέρωνος μετὰ παραφράσεως εἰς τὴν κοινὴν διάλεκτον κατὰ διαταγὴν τοῦ ἀοιδίμου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κωνσταντίου τοῦ Α', εἰς ὃν καθιέρωσε τὸ τεῦχος. Καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς τῷ 1837 ἐδημοσίευσεν ἐν Ἀθήναις ἐν δυσὶ τόμοις ὀκτὼ βίους (Θησέως, Ῥωμύλου, Λυκούργου, Νουμᾶ, Σόλωνος, Ποπλικόλα, Θεμιστοκλέους καὶ Καμίλου) ἡρμηνευμένους, συνεκδοὺς καὶ τὸ κείμενον, καὶ μελετῶν καὶ τῶν ἐπιλοίπων τριάκοντα καὶ ὀκτὼ τὴν μετάφρασιν, ὡς λέγει ἐν τῷ προοιμίῳ (σελ. κβ'). Ἀλλ' ὅμως τοῦ ἐγχειρήματος φθὰς ἀφήρπασεν αὐτὸν ὁ θάνατος. Καθιέρωσε δὲ τὸ βιβλίον τῷ φιλομούσῳ Σωτ. Καλλιάδῃ τὴν δαπάνην τοῦ τύπου φιλοτίμως χορηγήσαντι. Κατὰ δὲ τὸ 1864 ὁ φιλογενὴς Γεώργιος Μπήκας ἐξ Ἠπείρου κατέβαλε τὴν ἀπαιτουμένην δαπάνην εἰς ἐκτύπωσιν μεταφράσεως συμπάντων τῶν Παραλλήλων βίων τοῦ Πλουτάρχου παρὰ τῷ ἐλλογίμῳ Ἀλεξ. Ρ. Ῥαγκαβῇ, ὃς ἐν δέκα

(α) Βλ. Ὑπόμνημ. αὐτοσχέδ. περὶ τοῦ αἰδεσίμ. πρεσβ. καὶ οἰκονομ. Κωνσταντ. τοῦ ἐξ Οἰκονόμων σελ. 16. Τεργέστῃ, 1857. πρβλ. καὶ Κούμα Ἱστορ. τῶν ἀνθρωπ. πράξ. Τόμ. ΙΒ'. σελ. 589.

(β) Βλ. Πανδώραν Τόμ. ΙΓ'. σελ. 402.

(γ) Βλ. Λόγ. Ἑρμῆν ἔτ. 1811. σελ. 83. Σημειωτέον δὲ ὅτι καὶ τῷ 1704 ἐν Βουκουρεστίῳ τύποις ἐξέδωκε τῶν τοῦ Πλουτάρχου «Ἑλληνικῶν καὶ Ῥωμαϊκῶν παραλλήλων μετάφρασιν ἀκριβεστάτην εἰς ἁπλῆν διάλεκτον» ὁ ἐλλόγιμος Κωνσταντῖνος Βραγκοβάνος, υἱὸς τοῦ Οὐγκροβλαχίας ἡγεμόνος Ἰωάννου Βασσαράβα Βραγκοβάνου. Τοῦ σπανίου ἤδη καταστάντος τούτου βιβλίου ἀντίτυπον ἀπόκειται ἐν τῇ ἡμετέρᾳ βιβλιοθήκῃ.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τὰς Ἐριννύας, κατ' εὐφημισμόν, ὡς καὶ σήμερον ἡ λαλουμένη γλῶσσα χυδαΐζουσα ὀνομάζει αὐτὰς Καλὰς κυράδας.

Στίχ. 31. ὠνομάζοντο ἐναγεῖς). Ἐναγεῖς καὶ ἀλιτήριοι τῆς Θεοῦ (Θουκυδ. Α. ρκς. Ἀριστοφ. Ἱππ. 443 μετὰ τοῦ Σχολ.) ὠνομάζοντο καθὸ μεμιασμένοι ἀπὸ τὸν φόνον, καὶ ἁμαρτήσαντες εἰς τὴν Ἀθηνᾶν. Τὸ ἐναγεῖς παράγεται ἀπὸ τὸ ἅγος, τὸ ὁποῖον καθ' ἑαυτὸ μὲν σημαίνει ὁσιότητα, ὅθεν καὶ τὸ ἅγιος καὶ τὸ ἁγιότης. Ἐτίθετο κατ' ἀντωνομασίαν ἀντὶ τοῦ μύσους, τῆς μιαρότητος (Μεΰρσ. Ἀττικ. Ἀναγ. Δ. α). Ἦσαν δὲ ἐναγεῖς ὅλοι οἱ φονεῖς, καὶ βέβηλοι καὶ μιαροὶ καὶ ἀνόσιοι καὶ ἀκάθαρτοι ἐλέγοντο μισούμενοι ἐπίσης, καθὼς καὶ οἱ ἰδικοί μας ἀφωρισμένοι καὶ ἐξωκκλησιασμένοι. Διότι καὶ ἐκείνους οὔτε εἰς τὰς κοινὰς θυσίας ἐδέχοντο, οὔτε ἐχαιρέτων, οὔτε πῦρ ἔδιδον εἰς αὐτούς, οὔτε ἀπὸ τὰς χέρνιβας ἄφινον αὐτοὺς νὰ χρισθῶσιν. Οὕτως ὁ Οἰδίπους ἀφορίζει τὸν φονέα τοῦ Λαΐου.

Μήτ' εἰσδέχεσθαι, μήτε προσφωνεῖν τινά,
Μήτ' ἐν θεῶν εὐχαῖσι, μήτε θύμασι
Κοινὸν ποιεῖσθαι. Μήτε χέρνιβας νέμειν.
Ὠθεῖν δ' ἀπ' οἴκων πάντας. Σοφοκλ. Οἰδ. Τύρ. στίχ. 236—240.

Ἐλέγετο δὲ χέρνιψ τὸ ἡγιασμένον ὕδωρ, εἰς τὸ ὁποῖον ἔβαπτον δαυλὸν ἀναμμένον ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου λαμβάνοντες (Εὐριπ. Ἡρακλ. μαιν. 928), καὶ μὲ τοῦτο περιῤῥαίνοντες τοὺς παρόντας (Βλ. Ἀθήν. Θ. σελ. 409). Χέρνιψ (ἡ) καὶ χέρνιβον ἦτο καὶ αὐτὸ τὸ ἀγγεῖον τοῦ ἱεροῦ ὕδατος, τὸ ὁποῖον ἐκρέματο εἰς τὸ προτεμένισμα τοῦ ναοῦ καὶ δι' αὐτοῦ ἐνίπτοντο τὰς χεῖρας ὅσοι ἤρχοντο πρὸς θυσίαν ἢ περιερῥαίνοντο, διὰ τοῦτο ἐλέγετο καὶ περιῤῥαντήριον (Σουΐδ. Λέξ. Θεόφρ. Χαρακτ. περὶ δεισιδαιμον.). Χέρνιβα ὠνόμαζον καὶ τὸ πρὸ τῆς θύρας τοῦ νεκροῦ στεκόμενον σταμνίον ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐνίπτοντο καθαριζόμενοι ὅσοι ἐξήρχοντο ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ νεκροῦ, ὡς φαίνεται εἰς τὸν Εὐριπίδην.

Πυλῶν προπάροιθεν οὐχ' ὁρῶ
Πηγαῖον, ὡς νομίζεταί
Γε, χέρνιβ' ἐπὶ φθιτῶν πύλαις (Ἀλκήστ. 98).

Τὸ σταμνίον τοῦτο ἐλέγετο καὶ ἰδιαιτέρως Ἀρδάνιον (Ἡσύχ. Λέξ. καὶ Πολυδ. Η. ζ). Τὸ δὲ Ἀρδάνιον καὶ ἄλλως ἐσήμαινε πήλινον ἀγγεῖον ἢ γάστραν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπότιζον τὰ πρόβατα. Ὅθεν οἱ Θετταλοὶ τὰ ὑδροφόρα ξύλινα ἀγγεῖα, τὰ ὁποῖα μάλιστα μεταχειρίζονται οἱ βαφεῖς, λέγουσι Καρδάρια. Καὶ πᾶσαν δὲ ἁπλῶς χειρονιψίαν οἱ παλαιοὶ ὠνόμα-

τιώτας, ὅτι διὰ μὲν τοὺς ἰδικούς των νεκροὺς ἐλυποῦντο, διὰ δὲ τῶν ἐχθρῶν ἐκαυχῶντο. Τόσον ἀδιάκριτα καὶ παράλληλα διὰ τὸ πλῆθος ἦσαν τὰ πτώματα τῶν νεκρῶν. Πλὴν καὶ τὰ δύω μέρη βλέποντα ἕκαστον τὴν μὲν ἰδικήν των ζημίαν πλησιέστερα τὴν δὲ ζημίαν τοῦ ἐχθροῦ ἐξ εἰκασίας, ἐβεβαιόνετο πλέον ὅτι ἐνικήθη παρὰ ὅτι ἐνίκησεν. Ἦλθεν ἔπειτα ἡ νὺξ τοιαύτη, ὁποίαν ἦτο ἑπόμενον νὰ αἰσθανθῶσιν αὐτὴν ὕστερον μετὰ τόσον αὐστηρὰν μάχην. Ἀφ' οὗ δὲ ἡσύχασαν τὰ στρατεύματα, λέγουσιν ὅτι ἐσείσθη τὸ δάσος, καὶ ἐκβῆκεν ἐξ αὐτοῦ μεγάλη φωνὴ λέγουσα, ὅτι εἰς τὴν μάχην ἀπέθανον Τυῤῥηνοὶ καθ' ἕνα πλειότεροι τῶν Ῥωμαίων. Ἦτο δέ, καθὼς φαίνεται, θεός τις ὁ ταῦτα ἐκφωνήσας· ἐπειδὴ εὐθὺς εἰς μὲν τοὺς Ῥωμαίους ἐπῆλθε νὰ ἀλλαλάξωσι μεγαλοφώνως καὶ θαῤῥαλέως, οἱ δὲ Τυῤῥηνοὶ περίφοβοι γενόμενοι καὶ συνταραχθέντες ἔφυγον ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου καὶ διεσπάρησαν οἱ πλειότεροι. Ὅσοι δὲ ἀπέμειναν ὀλίγον τῶν πέντε χιλιάδων ὀλιγώτεροι, τούτους ἐφορμήσαντες, ἠχμαλώτισαν οἱ Ῥωμαῖοι καὶ τὰ σκεύη αὐτῶν διήρπασαν. Οἱ δὲ νεκροὶ ἀριθμηθέντες εὑρέθησαν τῶν μὲν ἐχθρῶν ἕνδεκα χιλιάδες καὶ τριακόσιοι, τῶν δὲ Ῥωμαίων ἄλλοι τόσοι παρὰ ἕνα. Αὕτη ἡ μάχη λέγουσιν ὅτι ἔγεινε μίαν ἡμέραν πρὸ τῆς νουμηνίας τοῦ Μαρτίου. Ἐθριάμβευσε δὲ ἐπιστρέφων ἐπ' αὐτῆς ὁ Οὐαλέριος, ἐμβὰς εἰς τὴν πόλιν μὲ τέθριππον ἅρμα πρῶτος ὅλων τῶν ὑπάτων, καὶ τὸ πρᾶγμα ἐφάνη σεμνὸν καὶ μεγαλοπρεπές, χωρὶς νὰ κινήσῃ φθόνον ἢ δυσαρέσκειαν, ὡς λέγουσιν, εἰς τοὺς θεατάς. Ἐπειδὴ ἄλλως δὲν ἤθελεν ἀποβῆ ὁ μετὰ τεθρίππου θρίαμβος τόσον ζηλωτός, ὥστε νὰ διαρκέσῃ πάμπολλα ἔτη μετὰ ταῦτα ἡ τοιαύτη φιλοτιμία. Ἐπήνεσαν δὲ τὸν Οὐαλέριον καὶ διὰ τὰς τιμὰς μὲ τὰς ὁποίας ἐκόσμησε τὸ λείψανον τοῦ συνάρχοντος αὐτοῦ Βρούτου, καὶ ἐν ᾧ ἐφέρετο εἰς τὴν ταφήν, καὶ ἐν ᾧ ἐθάπτετο. Καὶ λόγον ἐξεφώνησεν ἐπιτάφιον εἰς τιμὴν αὐτοῦ, ὅστις τόσον ἀρεστὸς καὶ καλὸς ἐφάνη εἰς τοὺς Ῥωμαίους, ὥστε ἔκτοτε ἤρχισεν ἡ συνήθεια νὰ ἐγκωμιάζωνται ὑπὸ τῶν ἐνδόξων ὅλοι οἱ μεγάλοι καὶ ἐνάρετοι εἰς τὸν θάνατόν των. Οὗτος ὁ λόγος λέγουσιν ὅτι ἔγεινεν ἀρχαιότερος καὶ ἀπὸ τοὺς ἐπιταφίους τῶν Ἑλλήνων, ἂν δὲν εἶναι καὶ τοῦτο ἐφεύρημα τοῦ Σόλωνος, ὡς ἱστορεῖ ὁ ῥήτωρ Ἀναξιμένης.

§. ι. Ἤρχισαν ὅμως νὰ δυσαρεστῶνται καὶ νὰ ψυχραίνωνται οἱ Ῥωμαῖοι πρὸς τὸν Οὐαλέριον διὰ τὴν ἐφεξῆς αἰτίαν· ὅτι ὁ μὲν Βροῦτος, τὸν ὁποῖον ἐνόμιζεν ὁ δῆμος πατέρα τῆς ἐλευθερίας, δὲν ἤθελε

μου ὀρθὸς ὀρθὸς φυτευμένος 'σὰν παλοῦκι· νὰ παρατηρῇς τὶ γίνεται, καὶ πάντα νὰ διαφραίνῃς. Δὲν θέλω νὰ βλέπω ἀκατάπαυστα ὁμπρός μου ἕναν κατάσκοπον τῶν ὑποθέσεών μου· ἕναν προδότην, τοῦ ὁποίου τὰ κατηραμένα 'μάτια κάθονται εἰς ὅλα τὰ ἐπιχειρήματά μου· κατατρώγουν ὅτι ἀποκτῶ, καὶ γυρίζουν καὶ πασπατεύουν ὅλα τὰ μέρη, γιὰ ν' αὔρουνε τίποτε νὰ κλέψουν.

Στροβίλης.

Καὶ πῶς διάβολο 'μπορεῖ κάνένας νὰ κλέψῃ. Εἶστεν ἐσεῖς ἄθρωπος νὰ σᾶς ἐκλέψουνε; Ὅμορφο πούλουδο νὰ πάρῃς μέλι! Ὅλα τὰ πράματά σας τἄχετεν κλειδωμένα, καὶ 'μέρα νύχτα τὰ βιγλίζετεν.

Ἐξηνταβελώνης.

Ὅ,τι θέλω, κλειδόνω, κὶ ὅπως θέλω, τὰ βιγλίζω. Γιὰ 'δὲ δραγάταις νὰ μὲ παραμονεύουν, ὅ,τι κάμνω! (σιγά). Μὲ μυρίζει κάτι ὑποπτεύθηκε διὰ τ' ἄσπρα μου. (Ἀψά). Καὶ δὲν εἶσαι σὺ ἄνθρωπος νὰ κωδωνίσῃς εἰς ὅλην τὴν πολιτείαν, ὅτι ἐγὼ ἔχω ἄσπρα χωσμένα;

Στροβίλης.

Ἔχετεν ἄσπρα χωσμένα;

Ἐξηνταβελώνης.

Ὄχι διαβολεμένε! δὲν λέγω τοῦτο ἐγώ. (σιγά) Δαιμονίζομαι! (Ἀψά) Σ' ἐρωτῶ μόνον ἂν ἔχεις σκοπόν, ὡς κακότροπος, νὰ διασπείρῃς τέτοιον ἕνα ψεῦμα, ὅτι ἔχω ἄσπρα χωσμένα.

Στροβίλης.

Ἔ! κ' ἤντα μοῦ μέλει κι᾽ ἂν ἔχετε κι᾽ ἂν δὲν ἔχετεν. Ἐμένα τὸ τὸ ἴδιο μοῦ κάμει.

Ἐξηνταβελώνης

(σηκόνει τὸ χέρι νὰ τὸν ῥαπίσῃ).

Τὸν φρόνιμο μὲ κάμνεις ἀχρεῖε! Ἐγὼ νὰ σὲ δώσω τὸν λογαριασμὸν αὐτὸν εἰς τ' αὐτιά. Φύγ' ἀπ' ἐδῶ, σὲ λέγω!

Στροβίλης.

Ἔ καλά, φεύγω.

Ἐξηνταβελώνης.

Γιὰ στάσου! Δὲν μοῦ 'πῇρες τίποτες;

Στροβίλης.

Κ' ἤντα θὲ νὰ σᾶς πάρω;

Ἐξηνταβελώνης.

Ἔλα 'δῶ νὰ σὲ ψάξω. Δεῖξέ με τὸ χέρι σου!

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ἀδελφήν σου, καὶ σὺ εἶσαι χειρότερος. Δὲν εἶναι κρίμ' ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ φορῇς τέτοια φορέματα; Ἀπὸ τὰ ποδάρια ὡς τὸ κεφάλι ὅλος εἶσαι γεμάτος ἀσωτία. Σὲ τὸ εἶπα ἑκατὸν φοραῖς. Παιδί μου τὰ φερσίματά σου δέν με ἀρέζουν. Τρελένεσαι νὰ κάμῃς τ' Ἀρχοντόπουλον. Ἐσὺ βέβαια νὰ φορένεσαι ἔτσι δὰ νὰ—πρέπει κἄτι νὰ μοῦ κλέπτῃς.

Κλεάνθης.

Ἄ! Νὰ σᾶς κλέπτω;

Ἐξηνταβελώνης.

Ξεύρω 'γώ! Καὶ πόθεν εὑρίσκεις τόσα κακὰ ἔξοδα νὰ στολίζεσαι;

Κλεάνθης.

Ἐγώ, πάτερ μου παίζω. Καὶ ἐπειδὴ εἰς τὸ παιγνίδι εἶμαι εὐτυχής, ὅ,τι κερδαίνω τὸ φορῶ 'ς τὴν ράχιν μου.

Ἐξηνταβελώνης.

Πολλὰ κακὰ τὸ κάμνεις. Ἂν εἶσαι εὐτυχὴς εἰς τὸ παιγνίδι, ἔπρεπε νὰ ὠφελῆσαι, καὶ ὅσα κερδαίνεις, νὰ τὰ δανείζῃς μ' ἕνα καλὸν διάφορον διὰ νὰ τὰ ἔχῃς κἀνέναν καιρόν. Ἤθελα νὰ 'ξεύρω τί σου χρειάζεται αὐτὴ ἡ πλατειὰ ζώνη νὰ σὲ σκεπάζῃ ἀπὸ τὸ στῆθος ὡς τὴν κοιλίαν σου; Ἕνα στενὸν κεμεράκι, ἔτσι δὰ νά, καρφωμένον μὲ μίαν καρφίτσα δὲν ἔκαμνε τὸ ἴδιον; Δὲν κυττάζεις; εἶναι μεγάλη ἀνάγκη νὰ φορῇς γοῦνα καὶ μεταξωτὸν ζηπούνι! Βλέπεις τοῦτο νὰ τ' ἀστάρι; Ἀπὸ τὸν γάμον μου τῶχω ἀκόμη. Πέντε χρόνους φορῶ τὰ πασούμια μου, καὶ πάλιν θὲ νὰ τὰ δώσω ψυχικόν. Ἐγὼ ξουρίζομαι ἀτός μου, καὶ μίαν φορὰν τὸν μῆνα, γιὰ νὰ μὴ χαλᾷ τὸ ξουράφι. Κ' ἐσένα δέν σε φθάνουνε 'σ τὸ ξούρισμα εἴκοσι παράδες τὴν ἑβδομάδα. Εἴκοσι παράδες τὴν ἑβδομάδα κάμνουν εἰκοσιπέντε γρόσσα τὸν χρόνον. Καὶ εἰκοσιπέντε γρόσσα τὸν χρόνον, φέρουν πέντε γρόσσα διάφορον, τὸ ὅλο ἐλάχιστον, πρὸς εἴκοσι τὰ ἑκατόν.

Κλεάνθης.

Ἔχετε δίκαιον!

Ἐξηνταβελώνης.

Ἂς τ' ἀφήσωμεν τώρ' αὐτά, καὶ ἂς συνομιλήσωμεν δι' ἄλλας ὑποθέσεις. (Βλέπει τὸν Κλεάνθην καὶ τὴν Ζωήτσαν νὰ κάμνωσι νεύματα πρὸς ἀλλήλους) Ἔ; (σιγὰ) αὐτοὶ κάμνουν σημεῖα συναλλήλως των, θαρρῶ γιὰ νὰ μοῦ κλέψουν τὴν σακκοῦλαν. (Ἀψὰ) Τί θὲ νὰποῦν αὐταῖς αἱ χειρονομίαις;

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ται (α), ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐπιγενομένοις πρὸς κρίσιν τοῦ χαρακτῆρος τῶν προτέρων ἱκανὰ περέχονται τεκμήρια καὶ κέντρα πρὸς μίμησιν τῶν ἀγαθῶν καὶ ἀποφυγὴν τῶν ὡς ἑτέρως ἐχόντων. « Καλλίστην γὰρ παιδείαν ἡγητέον, ἀποφαίνεται Πολύβιος, πρὸς ἀληθινὸν βίον τὴν ἐκ τῆς πραγματικῆς ἱστορίας περιγιγνομένην ἐμπειρίαν· μόνη γὰρ αὕτη χωρὶς

Σχολὴ ἀθείαν (σελ. 463), φαρμασονίαν καὶ μαγικήν, ἤτοι φυσικὴν καὶ ἀστρονομίαν (ὡς ἐκ τῆς μνημονευθείσης (σελ. 472) ἀνεκδότου Κωμῳδίας καὶ τοῦ περιηγητοῦ Σβάνου (Τόμ. Α′. σελ. 240) καταφαίνεται), καὶ ὅτι ὁ Οἰκονόμος ἀναμίγνυται εἰς τὰ πολιτικὰ καὶ κάμνει ἐφεσπερίδας! β) εἰς τὴν σύστασιν Δημογεροντίας ἐκ μισομαθῶν κοινολαϊτῶν ἐχθρῶν τῆς Σχολῆς, οὓς ἐξήγειρεν ἡ Μητρόπολις κατὰ τῶν ἀρχόντων, ὡς καταφαγόντων τὰ τοῦ Κοινοῦ χρήματα· γ) εἰς τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι ὁ λαὸς ὀλιγωτέρους φόρους τελέσει ἔχων Δημογέροντας κοινολαίτας, οἵτινες καταπαύσουσι τὰς μεγάλας χάριν τῆς Σχολῆς γινομένας δαπάνας (!), καὶ τοὺς ἄρχοντας ὑποχρεώσουσι πρὸς πληρωμὴν τῶν ὧν οὗτοι κατεχράσθησαν τοῦ Κοινοῦ χρημάτων· δ) εἰς τὴν διὰ δώρων διαφθορὰν τῶν κρατούντων. Ταῦτα δὲ καταπράξαντες ὥρμησαν τῷ 1819 ἐπὶ τὴν διὰ τῆς ὀχλοκρατίας κατάργησιν τῆς Σχολῆς. Καὶ τότε μόνον ὁ Οἰκονόμος ἐξεφώνησε τὸν εἰσέτι παρὰ τῶν ἐπιζώντων ἐκ τῶν ἀκουσάντων μετ' ἐπαίνου μνημονευόμενον λόγον, ἐν ᾧ ἐξήλεγξε τὸν ἐπίσκοπον Ἐρυθρῶν διὰ τὰ κατὰ τῆς Σχολῆς γενόμενα. Διὰ ταῦτα καὶ πρὸς τὸν ἀοίδιμον ἱερομάρτυρα πατριάρχην Γρηγόριον ἐν τῷ συγχαρητηρίῳ ἐπὶ τῇ τὸ τρίτον ἐπὶ τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ἀναβάσει ὁ ἡμέτερος Πατὴρ ἔγραφεν· « Ἂν εἰς τὴν ἀπουσίαν ἐλυμήνατο αὐτὴν (τὴν Σμύρνην) ὓς ἐκ τοῦ δρυμοῦ, ἂν μονιὸς ἄγριος ἐτύπωσεν εἰς τὴν εὐανθεστάτην σου χώραν τῆς αὐτοῦ ἀπανθρωπίας τὰ ἴχνη, ἐπιστρέψεις, ὦ φιλανθρωπότατε τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν γεωργέ, τὰ ἱλαρά σου βλέμματα καὶ εἰς τοῦτο τὸ λήϊον τῶν κατορθωμάτων σου! ἐκβαλεῖς ἀπὸ τὸν θεοστόλιστον τοῦτον ναόν σου τοὺς περιστεμπόρους, ἄν τινες εἰσέφρησαν, τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἃς προχέεις δωρεὰν τοῦ πνεύματος δωρεάς, καὶ συντρίψεις τῶν παρ' ἡμῖν κολλυβιστῶν τὰς τραπέζας καὶ διασκορπίσεις τὰ ἄθλια τούτων κερμάτια, καὶ διατάξεις τοὺς πάντας ὁδεύειν ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ » (βλ. Ἀγγελοπούλ. Τὰ κατὰ τὸν πατριάρχ. Γρηγόρ. Ε′. Τόμ. Α′. σελ. 304).

(α) Ὁ μακαρίτης Κούμας βιογραφῶν ἑαυτὸν γράφει καὶ τὰ ἑξῆς περὶ τῶν ἐν Σμύρνῃ συμβάντων. « Εἰς τοῦτο τὸ μεταξὺ ἐσυγχύσθη ἡ ἁρμονία μεταξὺ τοῦ εἰς Σμύρνην διδάσκοντος καὶ τῶν Δημογερόντων τῆς πόλεως· καὶ ὁ πρῶτος ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν διὰ νὰ εὕρῃ βοήθειαν ὑπὲρ τοῦ Γυμνασίου »!! (Ἱστορ. τῶν ἀνθρωπ. πράξ. Τ. ΙΒ. σελ. 597). Ἀλλ' ἔστι παμμαρτύρητον καὶ γνωστότατον ὅτι ἡ Μ. Ἐκκλησία κατιδοῦσα ὅτι οὔτε ὁ πεμφθεὶς Ἔξαρχος Ματθαῖος (σελ. 470), οὔτε τὰ μετὰ ταῦτα πεμπόμενα παρακινετικὰ σιγίλλια ἠδυνήθησαν καθησυχάσαι τοὺς ἀφηνιάσαντας ὀχλαγωγούς, οἵτινες καὶ αὐτὰ τὰ σιγίλλια ἐν ὥρᾳ τῆς θείας Λειτουργίας ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγινωσκό-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

του. Λυποῦμαι διότι εὑρίσκεσθε εἰς τοιαύτας περιπλοκάς. Ἐξεύρω πόσας λύπας προξενοῦσιν εἰς τὰ τοιαῦτα αἱ ἐναντίαι περιστάσεις καὶ σᾶς βεβαιόνω μὲ πολὺν πόνον τῆς ψυχῆς μου, ὅτι λαμβάνω πολὺ μέρος εἰς τὴν κατάστασίν σας.

Χαρίκλεια.

Καὶ τοῦτο εἶναι μεγάλη μου παρηγορία νὰ βλέπω τὸ χρυσοῦν ὑποκείμενόν σας νὰ λαμβάνῃ μετοχὴν ἀπὸ τὴν κατάστασίν μου. Σᾶς παρακαλῶ, Κερά μου, νὰ φυλάττετε καὶ εἰς τὸ ἑξῆς τὴν γενναίαν σας ταύτην πρὸς ἐμένα φιλίαν· καὶ ὅσον εἶναι δυνατόν, νὰ μοῦ γλυκαίνετε τῆς τύχης μου τὰς πικρίας.

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Ἔσεῖς δά, 'ς τὴν πίστιν μου, εἶσθε κακορρίζικα κεφάλια καὶ ὁ ἕνας καὶ ὁ ἄλλος. Πῶς ἕως τώρα νὰ μή με δώσετε εἴδησιν καθόλου περὶ τῆς ὑποθέσεώς σας; Βέβαια ἐγὼ τὰ 'γύριζ' ἀλλεῶς τὰ πράγματα, καὶ δὲν τἄφερνα ὡς ἐδῶ.

Κλεάνθης.

Τί τὰ θέλεις; ἡ μοῖρά μου ἡ κακή! Καὶ τί ἀπεφασισες φῶς μου Χαρίκλεια;

Χαρίκλεια.

Ἀλλοῖ! Κ' ἐμπορῶ ἐγὼ ν' ἀποφασίσω; Ἐσὺ βλέπεις ὅτι κρέμαμαι ἀπὸ ἄλλον. Τί ἄλλο πλέον μὲ μένει παρὰ νὰ εὔχωμαι;

Κλεάνθης.

Ἄχ! καὶ δὲν ἔχεις ἄλλην πλέον κἀμμίαν βοήθειαν δι' ἐμέ, παρὰ μόνον ξηρὰς εὐχάς; Δὲν ἔχεις σπλάγχνα βοηθητικά; Δὲν ἔχεις διάθεσιν ἐνεργὸν καὶ δραστικήν;

Χαρίκλεια.

Καὶ τὶ νὰ σὲ εἰπῶ, Κλεάνθη! βάλε τὸν ἑαυτόν σου εἰς τὸν τόπον μου, καὶ ἰδὲ τί ἐμπορῶ νὰ κάμω; Συμβούλευτέ με! Πρόσταξέ με! Ἐπειδὴ γνωρίζω πολλὰ καλά, ὅτι ἡ φρόνησίς σου δὲν θέλει ζητήσει ἀπὸ ἐμέ, παρὰ ὅ,τι μὲ συγχωρεῖ ἡ τιμὴ καὶ τὸ καθῆκον.

Κλεάνθης.

Ἀλλοίμονον! Ἡ τιμὴ καὶ τὸ καθῆκον σπανίως συμφωνοῦν μὲ τὰ πάθη τῶν ἐραστῶν.

Χαρίκλεια.

Καὶ τί θέλεις νὰ κάμω; Ἂς ἀφήσω νὰ κουρεύωνται τὰ στόματα τοῦ κόσμου! Δὲν δύναμαι ὅμως νὰ ἀμελήσω καὶ τὸ πρὸς τὴν μητέ-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ταξίαρχος (commandant) τῆς δευτέρας στιχὸς (colonne) ἡγουμένου τοῦ πεζάρχου Κουτουσόφου. Τῷ δὲ 1806, καὶ 1807, ἐστράτευσεν εἰς Βασσαραβίαν κατὰ τῶν Τούρκων, στρατηλάτης στίφους πεζικοῦ μετὰ τῶν δύω πεζάρχων τοῦ Ῥωσσικοῦ στρατοπέδου Μιχελσὼν καὶ Πεϋενδόρφου, καὶ παρευρέθη εἰς τὰς μάχας Καρακούρτης καὶ Βαβίλης καὶ εἰς τὴν πολιορκίαν τοῦ Ἰσμαηλίου. Τῷ δὲ 1808, γενομένης ἀναχωρήσεως διέτριψεν εἰς Βασσαραβίαν διέπων τὸ ἀριστερὸν κέρας τοῦ Ῥωσσικοῦ στρατοῦ, ἡγουμένου τοῦ μεγάλου στρατοπεδάρχου καὶ πρίγκηπος Ποζορούσκη. Ὡσαύτως καὶ τῷ 1809 διεῖπεν εἰς Βλαχίαν τὸν τῆς προμηθείας στρατὸν (armée de reserve) ἡγουμένου τοῦ πεζάρχου πρίγκηπος Παγκρατίωνος. Μετὰ ταῦτα κατεπολέμησεν εἰς Φρακίναν (μεταξὺ Βουκορεστίου καὶ Γιουργέβου) τὴν προφυλακὴν τοῦ μεγάλου Βεζύρη (Ἐπάρχου), καὶ διὰ τῆς εὐδοκημήσεως τῶν ὅπλων του ἐμπόδισεν αὐτὸν νὰ μὴ εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν Βλαχίαν. Ὕστερον ἐπιστεύθη τὴν ἐπιστασίαν τῆς πολιορκίας τῆς Δρύστρας, ὅπου ἀπώθησε δὶς ἐξελθοῦσαν τὴν Ὀθωμανικὴν φρουράν. Τὸν δὲ χειμῶνα διέτριψεν εἰς Ἰάσιον καὶ τὴν Μολδαβίαν διέπων τὸν ἐν αὐτῇ παραχειμάζοντα στρατόν. Τῷ δὲ 1810 ἐστρατήγησε φάλαγγα πεζῶν, ἡγουμένου τοῦ πεζάρχου κόμητος Καμένσκη δευτέρου. Ἐπῆρε τὴν Δρύστραν μετὰ ἑπταήμερον περιτάφρευσιν. Ἀπήντησε γενναίως εἰς Δερέκιον πλησίον τῆς Σούμλας μὲ δισχιλίους ὀκτακοσίους ἄνδρας τὴν ἔφοδον ὅλου τοῦ μεγάλου τῶν Τούρκων στρατοῦ, στρατηγοῦντος τοῦ Βεζύρη. Ἐστράτευσε δὲ καὶ εἰς Ζουμάν, καὶ ἕως εἰς τὸν Αἷμον. Ἡγεμόνευσεν εἰς τὰς πολιορκίας τοῦ Ῥουσουκίου καὶ Γιουργέβου, τὰ ὁποῖα παρεδόθησαν ἀμφότερα μὲ συνθήκας. Τὸν δὲ χειμῶνα πάλιν ἐποίμανε τὸν στρατὸν εἰς Ἰάσιον, καὶ Μολδαβίαν, καὶ τὴν Βασσαραβίαν.

§. θ'. Τῷ δὲ 1811 παρέλαβε τὴν στρατηγίαν ὅλου τοῦ ἐν Μοραβίᾳ Ῥωσσικοῦ στρατοῦ, ἐν ὅσῳ ἦτο ἄῤῥωστος ὁ κόμης Καμένσκης. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον αὐτοῦ στρατηγῶν μίαν φάλαγγα τούτου τοῦ στρατοῦ, ἠγωνίσθη γενναίως εἰς τὴν ἰσχυρὰν μάχην τοῦ Ῥουσουκίου ἡγουμένου τοῦ πεζάρχου Κουτουσόφου.

§. ί. Μετὰ δὲ ταύτην τὴν μάχην προβιβασθεὶς εἰς τὴν πεζαρχίαν, ἐστρατήγησεν ὁλόκληρον τὸν Ῥωσσικὸν στρατόν, ἀρχιστρατηγοῦντος Κουτουσόφου, ἀφ' οὗ διέβη τὸν Δανούβιον ὁ Τουρκικὸς στρατὸς κατὰ διαπαγὴν τοῦ Βεζύρη. Τότε ὁ γενναῖος στρατηγὸς ἠγωνίσθη εἰς τρεῖς μάχας, καὶ ἄλλους τρεῖς περὶ τῶν ὅλων ἀγῶνας ἐναντίον τοῦ Τουρ-

σιν καὶ Πυθικοί τινες χρησμοί, εἰς τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς ὠνόμασε τὴν Σαλαμῖνα νῆσον Ἰωνικήν. Ταύτην τὴν κρίσιν ἔκριναν πέντε ἄνδρες Σπαρτιᾶται Κριτολαΐδας, Ἀμομφάρετος, Ὑψηχίδας, Ἀναξίλας, Κλεομένης.

§. ια. Διὰ ταῦτα τὰ κοτορθώματα ἔγεινεν ὁ Σόλων τότε μέγας καὶ πολύς. Ἐθαυμάσθη δὲ καὶ ἐφημίσθη πλέον εἰς τοὺς Ἕλληνας, ὅταν ἐδημηγόρησε περὶ τοῦ Ναοῦ τῶν Δελφῶν, ὅτι πρέπει νὰ δράμωσι πρὸς βοήθειάν του καὶ νὰ μὴ παραβλέπωσι τοὺς Κιρραίους ὑβρίζοντας τὸ μαντεῖον, ἀλλὰ νὰ βοηθήσωσι τοὺς Δελφοὺς δι' ἀγάπην τοῦ Θεοῦ. Οἱ Ἀμφικτύονες πεισθέντες εἰς τοὺς λόγους αὐτοῦ ὥρμησαν πρὸς τοῦτον τὸν πόλεμον, ὡς μαρτυροῦσι καὶ ἄλλοι καὶ ὁ Ἀριστοτέλης, ὅστις εἰς τὴν καταγραφὴν τῶν Πυθιονικῶν ἀναφέρει ταύτην τὴν γνώμην εἰς τὸν Σόλωνα. Δὲν ἐχειροτονήθη ὅμως ὁ Σόλων στρατηγὸς τούτου τοῦ πολέμου, ὡς λέγει ὁ Ἕρμιππος ὅτι ἱστόρησεν Εὐάνθης ὁ Σάμιος· διότι οὔτε ὁ ῥήτωρ Αἰσχίνης εἶπε τίποτε περὶ τούτου, καὶ τὰ ὑπομνήματα τῶν Δελφῶν ὀνομάζουσι στρατηγὸν τότε τῶν Ἀθηναίων ὄχι Σόλωνα ἀλλ' Ἀλκμαίωνα.

§. ιβ. Τὴν δὲ πόλιν τῶν Ἀθηναίων πρὸ πολλοῦ χρόνου τὴν ἐπαίδευεν ἡ ἁμαρτία τοῦ φόνου τῶν συνωμοτῶν τοῦ Κύλωνος. Τούτους τοὺς δυστυχεῖς, ἐν ᾧ ἐκάθηντο ἱκέται εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς, τοὺς κατέπεισεν ὁ ἄρχων Μεγακλῆς νὰ καταβῶσιν ἀπὸ τὸν ναόν, ἵνα κριθῶσιν. Αὐτοὶ δὲ ἔδεσαν μίαν κλωστὴν ἀπὸ τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ ἐκβῆκαν ἀπὸ τὸν ναὸν πιάνοντες τὴν κλωστήν, καὶ καταβαίνοντες. Ἀλλ' ὡς ἔφθασαν εἰς τὰς σεμνὰς Θεάς, ἐκόπη ἡ κλωστὴ ἀφ' ἑαυτῆς, καὶ ὥρμησεν εὐθὺς ὁ Μεγακλῆς ὁμοῦ μὲ τοὺς συνάρχοντας νὰ πιάσωσιν αὐτούς, συμπεραίνοντες ὅτι, ὡς ἐκόπη ἡ κλωστή, οὕτως ἀποβάλλει καὶ ἡ θεὰ τὴν ἱκεσίαν των, καὶ ἄλλους μὲν ἐξ αὐτῶν ἐλιθοβόλησαν ἔξω τῆς πόλεως, ἄλλους δὲ ἔσφαξαν πλησίον εἰς τοὺς βωμοὺς τῶν θεῶν, ὅπου εἶχον καταφύγει. Μόνους ἀπέλυσαν τοὺς καταφυγόντας ἱκέτας εἰς τὰς γυναῖκάς των. Ἀπὸ τότε οἱ περὶ τὸν Μεγακλῆν ὠνομάζοντο ἐναγεῖς, καὶ ἐμισοῦντο. Καὶ ὅσοι τῶν συνωμοτῶν τοῦ Κύλωνος διεσώθησαν, πάλιν ἦσαν ἰσχυροί, καὶ πάντοτε ἐστασίαζον κατὰ τῶν ἀπογόνων τοῦ Μεγακλέους. Τότε δέ, εἰς τοῦ Σόλωνος τὸν καιρόν, ἡ στάσις ἔλαβε μεγάλην ἀκμήν, καὶ ὁ Δῆμος διῃρέθη εἰς δύω μέρη. Ὁ Σόλων λοιπὸν μεγάλην ἔχων ὑπόληψιν, λαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ τοὺς ἐνδοξοτέρους τῶν Ἀθηναίων, ἦλθεν εἰς τὸ μέσον καὶ μὲ δεή-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Καὶ γνωρίζεις ἀπ' αὐτά ;

Κ ε ρ ά τ σ α Σ ο φ ο υ λ ι ώ.

Κ᾽αμμὲ δὲν γνωρίζω ; Γιὰ νὰ 'δῶ τὸ χεράκι σας. Αἰβοῖ ! νὰ κι᾽ἄλλο σημεῖο πῶς θὲ νὰ πολλοζήσετε.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ποιό ;

Κ ε ρ ά τ σ α Σ ο φ ο υ λ ι ώ.

Καὶ δὲν βλέπετε ὡς ποῦ πάγει τοῦτο δὰ νὰ τὸ χάραγμα ;

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ἔ ; καὶ τί θὲ νὰ 'πῇ αὐτό ;

Κ ε ρ ά τ σ α Σ ο φ ο υ λ ι ώ.

Τοῦτο θὲ νὰ πῇ χρόνους ἑκατόν. Τοῦ λόγου σας ὅμως θὲ νὰ περάσετε καὶ τοὺς ἑκατὸν εἴκοσι.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Καὶ εἶναι δυνατόν ;

Κ ε ρ ά τ σ α Σ ο φ ο υ λ ι ώ.

Τὰ πολλὰ τὰ λόγια εἶναι φτώχεια. Ἐγὼ σᾶς λέγω πῶς θὲ νὰ ζήσετε νὰ θάψετε καὶ τὰ παιδιά σας καὶ τὰ παιδιὰ τῶν παιδιῶν σας.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Τόσῳ καλήτερα ! Πῶς πάγει ἡ δουλειά μας ;

Κ ε ρ ά τ σ α Σ ο φ ο υ λ ι ώ.

Καὶ χρειάζεται νὰ μ' ἐρωτᾶτε ; Ἐγὼ ὅλα τἀβγάζω 'ς τὸ κεφάλι. Γιὰ ταὶς πανδρειαὶς δὰ ἔχω μιὰ χάρι ξεχωριστή Ὡς καὶ τὸ λύκο; σὰ θελήσω, τὸν ἐπανδρεύω μὲ τὴν προβατίνα. Ἀγκαλὰ 'ς αὐτὴ τὴν ὑπόθεσι δὲν ἐχρειάσθηκε μεγάλος κόπος. Ἐμίλησα τὴ τσάτσα τση (α) πῶς ἀγαπᾶτε τὴ Χαρίκλεια, ἀπαὶ τὴ στιγμὴν ἀποῦ τὴν ἴδετε 'ς τὸ γωνιακό, νὰ 'παίρῃ τὸν ἀέρα τση.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ἔ ! τί σ' ἀποκρίθηκε ;

(α) Τσάτσα παρὰ Σμυρναίοις καὶ Χίοις κοινῶς ἡ μήτηρ, κατὰ παραφθορὰν ἀπὸ τοῦ Κυρία, Κυράτσα. Μεταχειρίζονται δὲ τὴν προσφώνησιν ταύτην καὶ εἰς τὰς προβεβηκυίας τὴν ἡλικίαν, χάριν τιμῆς. Γ ω ν ι α κ ὸ ν μόνον ἐπιθετικῶς λέγουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ Σμυρναῖοι τὸ εἰς τὴν γωνίαν παράθυρον.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ἐξομολόγησιν πολλὰ τὴν ἐπιθυμοῦσα ! καὶ ἂν ὡμιλοῦσε κατ' ἄλλον τρόπον, ἤθελα σμικρύνει τὴν πρὸς αὐτὸν ὑπόληψίν μου.

Ἐξηνταβελώνης.

Ἡ πολλή σας καλοσύνη σᾶς κάμνει νὰ δικαιολογῆτε τὰ σφάλματά του. Μὲ τὸν καιρὸν θὲ νὰ φρονιμεύσῃ, καὶ θὲ νὰ ἰδῆτε ὅτι θὲ ν' ἀλλάξῃ γνώμην.

Κλεάνθης.

Ὄχι, Ὄχι, Παππάκη ! Ἐγὼ δὲν μεταβάλλομαι ποτέ, καὶ τοιοῦτον παρακαλῶ τὴν Κοκκῶναν νὰ μὲ νομίζῃ.

Ἐξηνταβελώνης.

Γιὰ 'δὲ παραξεναίς ! Πάλιν ὅλον ἕνα, 'σὰν ὁ κωφὸς τὸ τούμπανο ;

Κλεάνθης.

Καὶ πῶς θέλετε ; νὰ ἀρνηθῶ τὴν καρδίαν μου καὶ τὰ φρονήματά μου ;

Ἐξηνταβελώνης.

Ἀκόμα ; Καλὲ δὲν ἀλλάζεις ὁμιλίαν ; Ὕπαγε ὀπίσω μου . . . . !

Κλεάνθης.

Πολλὰ καλά ! Ἐπειδὴ καὶ θέλετε νὰ ὁμιλήσω κατ' ἄλλον τρόπον, ὑποφέρετε, Κυρία μου, νὰ ἔμβω εἰς τὸν τόπον τοῦ πατρός μου, καὶ νὰ σᾶς ὁμολογήσω, ὅτι ὡραιότερον πλάσμα δὲν ἴδα εἰς τὸν κόσμον ἄλλο παρὰ σᾶς. Μακάριος εἶναι, ὅστις σᾶς εὐαρεστήσῃ ! Τὸ νὰ ὀνομασθῇ κἀνεῖς συζυγός σας εἶναι μία δόξα, μία εὐτυχία, τὴν ὁποίαν ἐγὼ ἤθελα προτιμήσει ἀφ' ὅλας τὰς τύχας τῶν ἡγεμόνων τῆς γῆς. Ναί, Κυρία μου ! Τὸ νὰ συναφθῇ κἀνεῖς μαζί σας εἶναι ἡ τελειοτάτη ἀπὸ τὰς εὐδαιμονίας τούτου τοῦ κόσμου. Τοῦτο ἐπιθυμῶ. Εἰς τοῦτο προσηλόνω ὅλην μου τὴν φιλοτιμίαν. Τὰ πάντα κάμνω, τὰ πάντα ὑπομένω διὰ τοιοῦτον πολύτιμον θησαυρόν ! Τὰ πλέον σκληρότερα ἐμπόδια . . .

Ἐξηνταβελώνης.

Σιγὰ δά ! Σιγά !

Κλεάνθης.

Καὶ 'γὼ 'πὸ μέρους σας κάμνω ταύτας τὰς φιλοφροσύνας εἰς τὴν Κοκκῶναν.

Ἐξηνταβελώνης.

Σπολάτη ! Σ' εὐχαριστῶ ! Ἔχω καὶ 'γὼ κομμάτι γλῶσσα νὰ 'ξηγηθῶ. Δὲν χρειάζομαι δραγομάνον 'σὰν καὶ σένα ! Ἐλᾶτε δά, καθῆστε μὲ τὴν ἀνάπαυσί σας !

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

γλῶσσαν. Ταῦτα τὰ τρία θέλει θεωρήσει ὁ λόγος σήμερον· καὶ ἰδοὺ ἄρχεται ἀπὸ τὸ πρῶτον.

§. γ'. Ἀπὸ τὰς πολλάς, ὦ ἄνδρες, καὶ μεγάλας εὐεργεσίας, μὲ τὰς ὁποίας εὐηργέτησε τὸ δυστυχὲς ἡμῶν Γένος ἡ κοινὴ μήτηρ τῶν Χριστιανῶν, ἡ πάνσεπτος τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, μία εἶναι καὶ τὸ νὰ διαφυλάξῃ εἰς τὰς ἱερὰς αὐτῆς βίβλους καθαρὰν καὶ ἀκέραιον, ὅσον τὸ δυνατόν, τὴν προπατορικὴν ἡμῶν γλῶσσαν. Ὅλα τὰ ἁγιόγραφα τῆς παλαιᾶς Διαθήκης βιβλία, ὅλοι τῆς νέας οἱ θησαυροί, ὅλοι οἱ ἐκκλησιαστικοὶ κανόνες, οἱ ὕμνοι, αἱ ἱεραὶ ἱστορίαι, τὰ πρακτικὰ τῶν Συνόδων, ὅλα εἶναι γεγραμμένα Ἑλληνιστί. Ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς πίστεως ἡμῶν ὁ ἀρχηγὸς καὶ τελειωτὴς Ἰησοῦς προστάζει φανερῶς εἰς τὸ θεῖον αὐτοῦ Εὐαγγέλιον· Ἐρευνᾶτε τὰς γραφάς, διότι εἰς αὐτὰς θέλετ' εὑρεῖ τὴν αἰώνιον ζωὴν· «ὅτι ἐν αὐταῖς ζωὴν εὑρήσετε» (α)· πῶς λοιπὸν ὁ ὀρθόδοξος Γραικὸς δύναται νὰ ἐξερευνήσῃ τὰς θείας Γραφάς, καὶ διδαχθῇ τὸ ὕψος τῶν μυστηρίων τῆς πίστεως χωρὶς τὴν εἴδησιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης; ἢ τέκτων μέν, καὶ χαλκεύς, καὶ ἐμβαδοποιὸς δὲν θέλει ποτὲ συγχωρηθῇ νὰ ἐμβῇ εἰς τῶν συντεχνιτῶν αὐτοῦ τὸ σύστημα, χωρὶς νὰ μάθῃ πρότερον τῆς τέχνης του τοὺς κανόνας· ὁ Χριστιανὸς δὲ θέλει συναριθμηθῇ εἰς τὸν χορὸν τῶν πιστῶν, χωρὶς νὰ κατηχηθῇ, τί εἶναι πίστις, καὶ τί χρεωστεῖ νὰ πιστεύῃ; Ἀλλὰ φεῦ! δὲν δύναμαι νὰ κρύψω τοὺς στεναγμούς, οἱ ὁποῖοι ταύτην τὴν στιγμὴν ἀναπηδῶσιν ἀπὸ τὸ στῆθός μου· τὸ πρᾶγμα τοιουτοτρόπως γίνεται ἤδη· οἱ περισσότεροι τῶν ὁμογενῶν καὶ ὁμοπίστων ἀγνοοῦσι παντάπασι τὰ Ἑλληνικά, καὶ οὔτε θέλουσι νὰ ἐκμάθωσιν, ὡς νὰ ἦναι παντελῶς ἀνοίκεια καὶ ἀλλότρια καὶ τοῦ γένους, καὶ τῆς θρησκείας αὐτῶν· ἐὰν δὲ καί τινες μάθωσι ν' ἀναγινώσκωσιν, ἀναγινώσκουσι τὰς Γραφάς, ὡς ἀνεγίνωσκεν αὐτὰς ὁ Ἄραψ ἐκεῖνος εὐνοῦχος τῆς Κανδάκης (β), χωρὶς νὰ ἐννοῶσιν αὐτάς. «Ἆρά γε γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις;» δυνάμεθα νὰ ἐρωτήσωμεν καὶ ἡμεῖς καθ' ἕνα ἀπὸ αὐτούς, ὡς ἐκεῖνον ὁ ἀπόστολος Φίλιππος; ἀλλ' ἐκεῖνος μέν, Ἄραψ ὢν καὶ ἀκόμη ἀκατήχητος καὶ ἀβάπτιστος, εἶχεν ἀπολογίαν εὐπρόσωπον, οἱ δὲ ὁμογενεῖς μου, οἱ φίλοι ὁμογενεῖς μου, τοὺς ὁποίους δὲν ἐτέκνωσεν ἡ ἀμμώδης καὶ ἄσχημος Ἀραβία, ἀλλ' ἐγέννησε μὲν ἡ

(α) Ἰωάν. ε. 39.
(β) Πράξ. η. 27.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

δεμίαν ἡμέραν, εἰς ἣν καὶ διὰ λόγων καὶ δι' ἔργων θέλετε παρακινεῖ τοὺς παῖδας εἰς τὴν ἀρετὴν συμφώνως μὲ τὸ Σχολεῖον, προφυλάσσοντες αὐτοὺς ἀπὸ πάσης διαφθορᾶς. Πολλοὶ εἶναι, ὦ ἄνδρες, οἱ κίνδυνοι, οἵτινες περικυκλόνουσι τὸν ταλαίπωρον ἄνθρωπον ἀπὸ τῆς νεότητος ἔτι· προδίδουσιν αὐτὸν εἰς τὴν κακίαν οἱ δοῦλοι· προδίδουσιν οἱ φίλοι· προδίδουσιν αὐτοὶ πολλάκις οἱ συγγενεῖς. Εἶναι εἰς τὸν κόσμον προλήψεις ἢ δεισιδαιμονίαι; τὸ παιδίον κινδυνεύει· λέγονται λόγοι ἀναιδεῖς καὶ ἀκούσματα καὶ τραγῴδια κακοήθη; τὸ παιδίον κινδυνεύει· γίνονται αἰσχρά τινα θεάματα καὶ παράνομα ἔργα πρὸ ὀφθαλμῶν αὐτοῦ; τὸ παιδίον κινδυνεύει. Ὁ πατὴρ λοιπὸν πρέπει νὰ ἀγρυπνῇ ὡς ἄλλος πολυόμματος Ἄργος εἰς τὴν διαγωγὴν τοῦ παιδίου καὶ νὰ φυλάττῃ τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ. Νὰ περιτειχίζῃ αὐτὸ μὲ καλὰς συναναστροφάς, ἀπομακρύνων ἀπ' αὐτοῦ ὅσον δύναται μακρὰν ἀνθρώπους κακοήθεις καὶ μιαρούς, οἵτινες εἶναι τῆς νεότητος ἡ ἀνίατος λοιμικὴ νόσος. Νὰ ὁμιλῇ πάντοτε πρὸς αὐτὸ συμβουλὰς καὶ νὰ ζωγραφίζῃ ἐνώπιον αὐτοῦ τὴν ἀρετὴν μὲ τῶν ἐπαίνων τὰ τερπνότατα καὶ γλυκύτατα χρώματα, ἅτινα θέλουσι μείνει ἀνεξάλειπτα καὶ εἰς τὸ ἐφεξῆς· ἐπειδὴ ὅσον συχνότερα ἐνθυμίζει εἰς αὐτὸ τὰ καθήκοντα, τόσον σπανιώτερον θέλει ἀναγκάζεσθαι νὰ ἐπιπλήττῃ. Νὰ συνειθίζῃ αὐτὸ εἰς τὴν μετριοφροσύνην καὶ ἐγκράτειαν καὶ καλολογίαν, τὴν φύλαξιν τῶν μυστηρίων, καὶ ἐξαιρέτως εἰς τὴν ἀλήθειαν· ἐπειδὴ φυσικὰ τὰ παιδία κλίνουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὸ ἐλάττωμα τοῦ ψευδολογεῖν, ἐξ οὗ ἐκπηγάζει ὕστερον ἡ ὑπόκρισις καὶ ἡ ἀπάτη, τῆς πολιτικῆς κοινωνίας ἡ μάστιξ. Ζήτει πάντοτε λοιπόν, ὦ πάτερ, ἀκριβῶς παρὰ τοῦ παιδίου νὰ ἀληθεύῃ, καὶ ὅταν ἀνυποκρίτως σοὶ ἐξομολογῆται τὸ σφάλμα, δίδε εἰς αὐτὸ πολλάκις τὴν συγχώρησιν εἰς ἀμοιβὴν τῆς ἀληθείας. Ἀνόητοί τινες γονεῖς χαίρουσιν, ὅταν βλέπωσι τὰ τέκνα πανοῦργα καὶ ἀπατηλά, καὶ τὸ κάκιστον νομίζουσιν ὅτι, ὅταν συνειθίσῃ τὸ παιδίον νὰ ὁμιλῇ τὴν ἀλήθειαν, ἀποβαίνει ὕστερον ἄνθρωπος εὐαπάτητος καὶ ἠλίθιος. Πλάνη εἶναι αὕτη καὶ μωρία σαφής. Εἶναι δυνατόν ποτε ἀπὸ τοῦ ἀγαθοῦ νὰ πηγάσῃ κακόν; Ὄχι μὰ τοὺς τῆς ἀληθείας ἀγωνιστὰς καὶ τὴν κραταιὰν καὶ ἄμαχον ταύτης δύναμιν. Ὄχι βέβαια. Θεὸς καὶ κόσμος στεφανόνουσιν ἕως τέλους τὸν φιλαλήθη. Ποτὲ δὲν ἔβλαψε τὸν ἄνθρωπον τὸ ἱερώτατον χρῆμα τῆς ἀληθείας, ὅταν οἰκονομῆται ὑπὸ τῆς φρονήσεως. Ἐν ᾧ ἐξ ἐναντίας ὁ ψεύστης εἶναι πάντοτε τῆς καταισχύνης καὶ καταφρονήσεως ἡ καθέδρα. Τὸ μέγιστον

ξίωμα τοῦτο εἶχε καὶ ἡ Μαγνησία, καὶ ἄλλαι Ἑλληνικαὶ πόλεις τῆς Ἀσίας. Διέμεινε δὲ καὶ εἰς αὐτὰς καὶ εἰς τὴν Σμύρνην μέχρι καὶ τῶν Αὐτοκρατόρων τῆς Ῥώμης (α). Ὁ Στεφανηφόρος ἦτο ἱερεὺς ἑνός τινος Θεοῦ, τὸν ὁποῖον παραβάλλει ὁ Ἁλικαρνασσεὺς Διονύσιος πρὸς τοὺς παρὰ Ῥωμαίοις Ἱερέας τοὺς λεγομένους Φλάμινας (Flamines) (β). Τοιοῦτος Στεφανηφόρος τῆς Ἀθηνᾶς ἐχρημάτισεν ὁ Θεμιστοκλῆς εἰς τὴν Μαγνησίαν (γ). Τῆς δὲ Σμύρνης Στεφανηφόρους πολλοὺς ὀλίγους γνωρίζομεν, ἐκ τῶν ὁποίων εἷς ὑπῆρξε καὶ ὁ σοφιστὴς Ἡρακλείδης (δ). Τοῦ Στεφανηφόρου ἡ ἀρχοντία διήρκει ἕνα ἐνιαυτὸν ὡς καὶ τοῦ Ἄρχοντος εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἦσαν καὶ τῶν δύω τὰ αὐτὰ ἔργα. Ἐπὶ δὲ τῶν Ῥωμαίων Αὐτοκρατόρων προσέλαβεν ἡ Σμύρνα, καθὼς καὶ ἄλλαι πόλεις τῆς Ἀσίας, καὶ ἄλλο ἱερατικὸν ἀξίωμα, τοῦ Ἀσιάρχου, τὸ ὁποῖον πρῶτον μὲν ἐσήμαινε τὸν πολιτικὸν ἀρχηγὸν τῆς Ἀσίας, ὕστερον δὲ Ἀσιάρχαι ὠνομάζοντο οἱ ἐπιστάται τῶν κοινῶν μιᾶς τινος ἐπαρχίας ἀγώνων, ἑορτῶν, καὶ ἄλλων ἱερῶν τελετῶν (ε). Τοιοῦτοι Ἀσιάρχαι ἦσαν συνηγμένοι εἰς τὴν Ἔφεσον κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Ἀρτέμιδος, ὡς βλέπομεν εἰς τὸ ΙΘ κεφάλαιον τῶν Πράξεων. Εἶχε δὲ ἡ Σμύρνα καὶ Ἀρχιερέα ἰδιαίτερον, ὡς φαίνεται εἰς τὰ νομίσματά της. ΕΠΙ. ΤΕΡΤΙΟΥ. ΑΣΙΑΡΧΟΥ. καὶ εἰς ἄλλο. ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ. ΑΡΧΙΕΡΕ. (ζ). Ἐγίνετο δὲ ὁ αὐτὸς πολλάκις καὶ Ἀσιάρχης καὶ Ἀρχιερεύς, καὶ Στεφανηφόρος. Ἀσιάρχης μέν, καθὸ ἔφορος τῶν κοινῶν τῆς Ἐπαρχίας Ἱερῶν. Ἀρχιερεὺς δὲ τῆς ἰδίας αὐτοῦ πατρίδος. Στεφανηφόρος δὲ Ἱερεὺς ἑνός τινος ναοῦ, οἷον Νεμέσεων, Ἀθηνᾶς, Ἡρακλέους κτλ. Μ' ὅλον δὲ ὅτι, καθὼς εἴπομεν, ἡ ἀρχὴ τοῦ

(α) Φιλοστρατ. ἐν βίοις Σοφιστ. Βιβ. Β. κεφ. κς. σελ. 613.—(β) Διον. Ἁλικ. Ἀρχαιολ. Ῥωμ. Β. 64.—(γ) Ἀθήν. Δειπνοσ. ΙΒ. σελ. 533.—(δ) Φιλόστρατ. ἔνθ. ἀνωτ. «Τὴν Στεφανηφόρον ἀρχὴν παρ' αὐτοῖς ἦρξεν Ἡρακλείδης» ὅπου ὁ σημειωτὴς Ὀλεάριος πλανηθείς, στεφανηφόρον ἀρχὴν ἐνόμισε τὴν τοῦ ἐπὶ τῶν ὅπλων στρατηγοῦ· ἀλλὰ πρὸς τοῦτον ἱκανῶς ἀπήντησεν ὁ πολυμαθέστατος Ἐκκέλιος (Eckhel Tom. IV. de Magistrat. p. 213). [Ὁ δὲ Ὀλεάριος καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ κειμένου τοῦ Φιλοστρατείου βίου τοῦ στεφανηφόρου Ἡρακλείδου ἀδιανοήτως ἐξέδωκεν. Ἐθεράπευσε δὲ τὰ κακῶς ἔχοντα ὁ ἡμέτερος Πατὴρ γράψας εἰς τὴν πέζαν τῆς 612 σελίδος τὰ ἑξῆς· «Οὕτως (οἶμαι) γραπτέον· «Καὶ Ἡρακλείδης ὁ Λύκιος, ἀνὴρ ἐλλογιμώτατος, καὶ τὰ οἴκοι μὲν (ἐπειδὴ πατέρων τε ἀγαθῶν ἔφυ, καὶ ἀρχιερέων Λυκίων ἐγένετο, τήν δε τὴν λειτουργίαν οὖσαν οὐ μεγάλου ἔθνους, Ῥωμαῖοι μεγάλων ἀξιοῦσιν, ὑπὲρ ξυμμαχίας, οἶμαι, παλαιᾶς) ἐλλογιμώτερος δὲ κτλ. Σημ. Ἐκδ.].—(ε) Βλ. Schleusn. Lexic. N. Testam. λ. Ἀσιάρχης.—(ζ) Eckhel T. 2. p. 553.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

κηρύττων τρανῶς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· καὶ ὅτι τῆς οὕτω ὠφελιμωτάτης εἰς ὅλον τὸ Γένος Φιλολογικῆς σχολῆς ζητοῦσι καὶ ἐπιθυμοῦσι τὴν διηνεκῆ παγίωσιν καὶ ἀκλόνητον στερέωσιν. Ταύτην τὴν ἀναφορὰν ἔπεμψαν οἱ ἐπίτροποι τῆς Σχολῆς εἰς τὴν Παναγιότητά του, πρὶν τῆς ἐλεύσεως τῆς μνημονευθείσης πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς.

§. ζ'. Σκέψεως λοιπόν, ὡς ἔοικε, γενομένης ἀπεφασίσθη ἐν Κωνσταντινουπόλει συνοδικῶς νὰ γείνῃ ἡ Σχολὴ πατριαρχική, σταυροπηγιακή· καὶ δικαίως, διότι ἀφιερώματα δὲν ἔχει ἄλλα παρὰ τὴν οἰκίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς ἁγίας Φωτεινῆς, καὶ δύο χιλιάδας γρόσσια κατ' ἔτος ἐκ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ἡ δὲ ἄλλη προίκισις αὐτῆς ἔγεινε παρὰ τῶν προκρίτων καὶ προυχόντων, χωρὶς νὰ ἐξοδεύσῃ τὸ Κοινὸν οὐδὲ ὀβολόν· ὥστε δὲν ἔχουσιν οὐδὲν δικαίωμα νὰ ἀνακατόνωνται εἰς τὴν Σχολὴν αἱ συντεχνίαι, μάλιστα οἱ μικροὶ καὶ μηδὲν συμβάλλοντες εἰς τὰ κοινὰ πράγματα. Οὕτως ἐγένετο γράμμα προσκυνητὸν σιγγιλιῶδες ἔτι δὲ καὶ ἕτερον γράμμα εὐεργετήριον ὑπὲρ Οἰκονόμου, διορίζον αὐτὸν διδάσκαλον τῆς σταυροπηγιακῆς ταύτης Σχολῆς, καὶ πατριαρχικὸν ἱεροκήρυκα πάσης ὀρθοδόξου ἐκκλησίας (α)», τὰ ὁποῖα ἐστάλησαν ὑπὸ τῆς Παναγιότητός του πρὸς τὸν κύριον Χ. Παναγιώτην Μουντάνιαλην νὰ τὰ ἐνεργήσῃ, καὶ νὰ διενεργήσῃ ὁμοῦ καὶ τὴν γενικὴν εἰρήνην. Ταῦτα τὰ προσκυνητὰ γράμματα ἦλθον εἰς τὴν Σμύρνην Ἰουλίου λ'. μετὰ τὴν βιαίαν κατάκλεισιν τῆς Σχολῆς τὴν τῇ ις'. τοῦ αὐτοῦ συμβᾶσαν. Ὁ κόσμος ἐχάρη, καὶ πάλιν ἐλπὶς συμβιβασμοῦ. Ἀνεγνώσθησαν τὰ προσκυνητὰ γράμματα τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐν τῇ Μητροπόλει ἔμπροσθεν τοῦ κυρίου Χ: Π. Μουντάνιαλη καὶ τῶν Δημογερόντων. Ἡ Θεοφιλία του ὅμως διέσπειρεν εἰς τοὺς ἀξίους ὑπουργούς του, ὅτι ἡ Παναγιότης του δὲν δύναται κοινὸν κτῆμα νὰ τὸ κάμῃ σταυροπήγιον, ὁ δὲ κύριος Χ: Παναγιώτης ἐπέμενε νὰ συνάξωσιν οἱ Δημογέροντες δώδεκα μόνον ἐκ τῶν πρωτίστων, καὶ νὰ ἀναγνωσθῶσι τὰ σιγγίλια, διὰ νὰ γείνῃ εὐθὺς τρόπος εἰρήνης καὶ διαλλαγῆς. Ἀλλ' οἱ καλοὶ Δημογέροντες προφασιζόμενοι πάλιν τότε μὲν τῆς ἡμέρας τὸ πολυάσχολον, τὴν δ' ἐπαύριον τὴν ἀπόκρεων, ἀνέβαλον τὴν συνέλευσιν εἰς τὴν πρώτην Αὐγούστου. Ὑπῆγεν εἰς τὸ Κοινὸν ὁ κύριος Χ: Π. Μουντάνιαλης, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ τὰ προσκυνητὰ γράμματα παραλα-

---

(α) Βλ. ἀμφότερα ταῦτα τὰ γράμματα παρὰ Ἀγγελοπούλῳ. (Τὰ κατὰ τὸν ἀοίδ. Πατριάρχ. Κωνστ. Γρηγόριον. Τόμ. Α. σελ. 104 καὶ 148). Σημ. Ἐκδ.

ειθίζει νὰ ἐλεῇ καὶ τὰ μεγαλήτερα ὄντα, καὶ σύρει τοὺς πάντας εἰς τὴν ἀγάπην αὐτοῦ. Ὁ Ποσείδιππος ἐκαυχᾶτο ὅτι εἶχε πλειοτέρους φίλους διὰ τὴν χρηστότητα τοῦ ἤθους, παρὰ γνωρίμους διὰ τὴν τελειότητα τῆς τέχνης αὐτοῦ.

§. ιϐ'. Ἐπειδὴ δὲ οἱ νέοι ἔχουσι μεγάλην κλίσιν μάλιστα πρὸς τὴν φιλίαν, ἐπιθυμοῦντες νὰ συμπλέκωσι πρὸς τοὺς ὁμοίους σχετικούς τινας ἰδιαιτέρους δεσμούς, πρὸς ταύτην τὴν φυσικὴν τοῦ ἀνθρώπου κλίσιν ὁ λόγος δὲν ἀντιστέκεται. Μακάριοι ὅσοι τὴν αἰσθάνονται! ἀλλὰ μακαριώτεροι ὅσοι αἰσθάνονται αὐτὴν μὲ τὴν προσήκουσαν προσοχὴν καὶ προφύλαξιν· διότι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αἱ νομιζόμεναι τῶν νέων φιλίαι εἶναι ἀπολαύσεων σύντροφοι τεθεμελιωμέναι εἰς τὴν ὁμοιότητα τῶν ἐλαττωμάτων καὶ εἰς τὴν ἀργίαν καὶ ῥᾳθυμίαν αὐτῶν, αἵτινες διαλύονται γρηγορώτερα παρ' ὅσον ἠδυνήθησαν νὰ συσταθῶσι. Τοιαῦται φιλίαι γίνονται πολλάκις καὶ διὰ δολίας φιλοφροσύνας πρὸς κέρδος ἀποβλεπούσας, συντρεχούσης ἀφ' ἑνὸς μὲν χαμερπεστάτης κολακείας, ἀπὸ δὲ τοῦ ἑτέρου εὐπίστου τινὸς εὐηθείας. Προσέχετε, φίλοι, μὴ συστήσητε ποτὲ τοιούτους φιλίας δεσμούς, οὕτως ἀσυλλογίστους, οὕτως ἐπικινδύνους, διὰ τοὺς ὁποίους δυνατὸν ποτε νὰ καταισχυνθῆτε· καλῶς γινώσκοντες ὅτι ὁ χαρακτὴρ ὑμῶν θέλει διαμορφωθῆ πρὸς τῶν φίλων τὸν χαρακτῆρα, καὶ ὁ κόσμος θέλει κρίνει περὶ τῶν ὑμετέρων πράξεων ἀποβλέπων πρὸς τὰς ἐκείνων. Ἂς ἦσθε λοιπὸν βραδεῖς καὶ προβλεπτικοὶ εἰς τὸ νὰ ἐκλέγητε φίλους· θεωροῦντες ὡς ἱερώτατον καὶ πολύτιμον δῶρον ὄντινα εὕρητε ἀληθῶς φίλον πιστόν, τοῦ ὁποίου ἡ ἀρετὴ ἤθελε τρώσει τὴν ὑμετέραν καρδίαν, καὶ προσέχοντες καλῶς νὰ μὴ κατηγορῆσθε δικαίως ὡς κοῦφοι καὶ ἀκατάστατοι μεταλλάσσοντες φίλους· διότι ἡ τοιαύτη ἀκαταστασία ἀποδεικνύει νοῦν ἐπιπόλαιον καὶ καρδίαν διεφθαρμένην. Εὐλαβεῖσθε ὅλα τῶν φίλων τὰ μυστικά· ἔχετε τὸ ὅμμα ἀνοικτὸν πάντοτε εἰς τὰς χρείας αὐτῶν καὶ τὰ κέρδη· μὴ λησμονήσητε ποτὲ αὐτοὺς εἰς τὰς θλίψεις καὶ τοὺς κινδύνους. Οἰκονομεῖτε φρονίμως τὰ ἐλαττώματα αὐτῶν· διότι κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην, ἐκεῖνος εἶναι ἐπιτήδειος πρὸς φιλίαν, ὅστις ἐπίσταται καὶ νὰ ἀδικῆται.

§. ιγ'. Μὲ ἕνα λόγον σπουδάζετε νὰ ἦσθε ἀληθῶς ἀξιέραστοι εἰς τὴν κοινωνίαν, ἀποφεύγοντες πᾶν εἶδος ἀπολιτευσίας καὶ ἀγροικίας εἰς τας πράξεις ὑμῶν καὶ τοὺς λόγους. Τὸ προσηνὲς ἦθος ἂς διευθύνῃ ὅλα τὰ διαβήματα ὑμῶν, προερχόμενον ἀπὸ καρδίαν ἱλαρὰν καὶ τιμίαν περισσότερον, ἢ ἀπὸ ψευδῆ καὶ κατεσπουδασμένην πολιτικήν. Ἀκολου-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γίνῃ ἔρευνα, εἶναι ἕτοιμοι ὅλοι οἱ χρήσιμοι τοῦ χωρίου καὶ ὅλοι τῆς Σμύρνης οἱ ἐπισημότεροι ἄρχοντες νὰ μαρτυρήσωσιν εἰς τὴν Παναγιότητά του διὰ τὴν ἀδικωτάτην κατ' αὐτοῦ καταφορὰν τοῦ ἁγίου Σμύρνης κτλ.

Σμύρνῃ τῇ ιζ'. Φεβρουαρίου ᾳωιθ.

νηστεία τοῦ Αὐγούστου, πολλοὶ τῶν ἐν Σμύρνῃ πνευματικῶν του τέκνων παρεκάλουν τὸν ἅγιόν Σμύρνης νὰ τοὺς δοθῇ πάλιν ὁ κὺρ Παρθένιος νὰ ἐξαγορευθῶσι· «μάλιστα, ἀπεκρίνατο, μετ' ὀλίγας ἡμέρας τελειόνει τὸ ζήτημά σας»· ἡμεῖς ἐν τῷ χωρίῳ βλέποντες τὴν ἀναβολὴν συναχθέντες ὡμιλήσαμεν τοὺς προεστῶτας τοῦ χωρίου νὰ ζητήσωμεν τὸν Παρθένιον ἀπὸ τὴν ἱερὰν Μητρόπολιν διὰ κοινῆς ἱκετικῆς ἀναφορᾶς. Οἱ Προεστῶτες δὲν ἠθέλησαν νὰ ὑπογραφῶσιν εἰς τὴν ἀναφοράν. Ὑπεγράφημεν λοιπὸν οἱ ἄλλοι καθὼς βλέπετε εἰς τὸ περικλειόμενον ἴσον ἀπαράλλακτον τῆς ἀναφορᾶς οἱ χρησιμώτεροι τῶν χριστιανῶν καὶ τῶν παροίκων τοῦ χωρίου Σμυρναίων, καὶ τὴν ἐπαῤῥησιάσαμεν εἰς τὸν ἅγιον Σμύρνης θερμῶς δεόμενοι καὶ παρακαλοῦντες νὰ μᾶς ἐπιστρέψῃ πάλιν τὸν Παρθένιον εἰς σωτηρίαν τόσων ψυχῶν· ἡ Πανιερότης του χρυφίως ἐμήνυσε τοὺς προεστῶτας τοῦ χωρίου καὶ ποιήσαντες συνέλευσιν ἐφώναζον «δὲν τὸν θέλομεν»· πρὸς ἡμᾶς δὲ οὐδεμίαν ἀπόκρισιν ἔδωκε. Μετὰ ταῦτα οἱ προεστῶτες τῆς Σμύρνης βλέποντες τὴν διαφωνίαν τοῦ χωρίου ἀπῆλθον εἰς τὴν Μητρόπολιν παρακαλοῦντες κατὰ τὸ ζήτημα τῶν χρησιμωτέρων τοῦ χωρίου νὰ διορισθῇ ὁ κὺρ Παρθένιος νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἐφημερίαν του ὡς εἰρηνοποιὸς νὰ τοὺς διαλλάξῃ· ἡ Πανιερότης του ἀπεκρίθη «μετὰ χαρᾶς», καὶ κράξας τὸν Παρθένιον παρεκίνησεν αὐτὸν λέγων ὅτι «ἡ μὲν παραίτησις σου ἠκυρώθη διόλου, σὺ δὲ λάβε τὴν ἐπιστολήν μας ταύτην πρὸς τοὺς προεστῶτας τοῦ χωρίου ἀνοικτήν, καὶ ὕπαγε νὰ φιλιώσῃς τὰ διεστῶτα καὶ νὰ ἐπισκέπτεσαι τὴν ἐφημερίαν σου»· κατένευσεν ὁ Παρθένιος· λαμβάνει τὴν ἐπιστολήν· ὑπάγει τὸ σάββατον· ἀλλὰ τὸ σάββατον τὴν νύκτα περιερχόμενος ὁ ἐν τῷ χωρίῳ ἐφημέριος τῆς Σμύρνης ὁμοῦ μὲ τοὺς ἄλλους δύω παρεφημερίους διήγειραν τὸν λαὸν κατὰ τοῦ Παρθενίου· καὶ τῇ ἐπαύριον, μετὰ τὴν μεσημβρίαν τῆς Κυριακῆς, συνάξαντες ὄχλον μεθυσμένον, τὸν ἐδίδασκον νὰ φωνάζῃ «δὲν θέλομεν τὸν Παρθένιον»· καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐνώπιον τοῦ σημαιοφόρου (μπαϊρακτάρη) τοῦ Ἐλέζογλου πυρασταθεὶς ὁ ἐφημέριος μετὰ τῶν ἄλλων δύω παρεφημερίων, συνάξεως γενομένης, ἠρώτα τοὺς συνελθόντας τίνα θέλετε ἐφημέριον, τὸν Παρθένιον ἢ τούτους τοὺς δύω· «τοὺς δύω, ἐφώναζον, ὄχι τὸν Παρθένιον». Μὲ τοιαύτας κρίσεις κατηγορεῖτο ὁ εἰκοσαετὴς ἐφημέριος καὶ πατήρ μας· ἡμεῖς καὶ ἐθρηνούσαμεν καὶ ἀπορούσαμεν εἰς τὴν τοσαύτην πόρωσιν τοῦ Ἀρχιερέως μας. Ἀφ' οὗ ἀπέρασεν ὀλίγος καιρὸς καὶ ἡ κατακραυγὴ τοῦ λαοῦ ἐπληθύνετο διὰ τὴν ἀδικίαν τοῦ κὺρ Παρθενίου, μίαν ἡμέραν παρέστησε τοὺς προεστῶτας τοῦ χωρίου ἡ Πανιερότης του, καὶ τοὺς ἐπρόσταξε νὰ κάμωσι ταρίφαν νὰ τὴν ὑπογράψῃ ὁ κὺρ Παρθένιος καὶ νὰ ὑπάγῃ, διὰ νὰ βεβαιώσῃ ὁ ἱερὸς

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ἔ, σιωπά! Φέρε τὸ γερώτερον ὁμπροσθά, καὶ στέκου προσεκτικός, καὶ ἄν ποτε γυρίσῃς, γύριζε κώλου κώλου. Ὅσῳ διὰ τὴν γουνέλα σου, κράτει πάντα τ' ἀριστερό σου χέρι ἔτσι δὰ νὰ (τὸν δείχνει πῶς νὰ κρατῇ τὸ χέρι του) γιὰ νὰ μὴ φαίνεται τὸ λάδι, καὶ δούλευε πάντα μὲ τὸ δεξί. Ἄμε καὶ σύ! Γιὰ νὰ σοῦ 'πῶ! καλὰ καὶ τὸ θυμήθηκα. Πρόσεχε τὴν πόρτα νἄναι πάντα κλεισμένη, καὶ μάλιστα 'σὰν βραδυάζῃ. Τότε συνειθίζουν οἱ καλοί μας γειτόνοι νὰ ζητοῦν, ὁ ἕνας φωτιάν, ὁ ἄλλος νερόν, ἄλλος τὸ γουδί, ἄλλος τὴν πλασταριάν, ὅλο πρόφασαις εὑρίσκουνε σὲ τέτοιον καιρό, γιὰ νὰ σουρρώσουν τίποτας. Βάλε τὸ σίδηρο, κὶ ὄξω ἀπὸ τοὺς φίλους μὴν ἀνοίξῃς κἀνένανε. Ἄϊδε.

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς, Κ λ ε ά ν θ η ς, Ζ ω ή τ σ α,
Δ η μ η τ ρ ά κ η ς καὶ Κ ὺ ρ Γ ι ά ν ν η ς.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ἐσύ, κόρη μου, ἔχε τὰ μάτια σου 'ς τὰ φαγητά, ὅσα σηκόνουν ἀπ' τὸ τραπέζι, καὶ πρόσεχε νὰ μὴ γίνεται κἀμμιὰ φθορά. Ἔτσι πρέπει νὰ κάμνουν αἱ κόραις ὡσὰν οἰκοκυραίς. Ἑτοιμάσου ὅμως προτήτερα νὰ ὑποδεχθῇς τὴν ἀγαπητική μου, ἡ ὁποία θὲ νἄλθῃ νὰ σὲ χαιρετίσῃ, καὶ ὕστερα νὰ τὴν συντροφεύσῃς εἰς τὸν περίπατον. Ἀκοῦς τί σὲ λέγω;

Ζ ω ή τ σ α.

Ναίσκε, Παππάκη! (ἀναχωρεῖ).

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς, Κ λ ε ά ν θ η ς, Δ η μ η τ ρ ά κ η ς καὶ Κ ὺ ρ Γ ι ά ν ν η ς.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Καὶ σύ, υἱέ μου τζελεμπῆ μου, ἀφ' οὗ δὰ ἀπὸ μόνην μου καλωσύνην σ' ἐσυγχώρησα τόσα καὶ τόσα—πρόσεχε νὰ μὴ κάμῃς τίποτα μούραις εἰς τὴν Κοπέλλαν,

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

πολιν καὶ ἀλλαχοῦ σφαζομένων, κρεμαμένων, πνιγομένων Πατριαρχῶν, Ἀρχιερέων, Ἱερέων, Εὐπατριδῶν, πτωχῶν ὁμογενῶν ἀδελφῶν ἡμῶν. Ἴδετε τὰ ἀθῶα αἵματα αὐτῶν, πῶς ἀχνίζοντα κραυγάζουσιν ἐκδίκησιν εἰς τὸν Οὐρανὸν καὶ εἰς ὑμᾶς. Ἴδετε τὰς χήρας αὐτῶν καὶ τὰ ὀρφανά, πῶς σύρονται εἰς αἰχμαλωσίαν. Ἴδετε καὶ εἰς τὸ Καθαρτήριον (Καραντίναν) καὶ εἰς τοὺς δρόμους τῆς πόλεως ταύτης τόσα σφάγια τῆς τυραννίας, τὰ ὁποῖα διέφυγον τῆς ῥομφαίας τὸ στόμα, πῶς πεινῶσι, καὶ γυμνητεύωσι, καὶ ὀλοφύρονται, καὶ μὲ σχῆμα καὶ μὲ πρόσωπον καὶ μὲ φωνὴν ἐλεεινὴν ζητοῦσι τὴν προστασίαν ὑμῶν. Ἆ! Τοιαῦτα φρικτὰ ὠμότητος παραδείγματα θέλουσι κάμει μὲ τὴν Ἱστορίαν αὐτῶν νὰ φρίττωσιν ὅλοι οἱ αἰῶνες, καὶ ἡμεῖς τὰ βλέπομεν, τὰ ἀκούομεν, καὶ ἀκόμη στέκομεν; ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ. ἀδελφοί! ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ. ΠΑΤΡΙΣ. Ἂς ῥεύσῃ καὶ τὸ χρυσίον καὶ τὸ αἷμα ἡμῶν νὰ πνίξῃ τὸν τύραννον, καὶ νὰ καταφιλήσωμεν ἀλλήλους Ἐλεύθεροι ἢ εἰς τὸν Οὐρανόν, ἢ εἰς τὴν Πατρίδα. Εἶπα, ἠκούσατε, ὁρμήσατε. Εὐτυχεῖτε!

ΔΩΚΑ. Ἰουνίου ά.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ
ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ.

§. ά. Ἀρχομένου τοῦ 1821 ἔτους πέμπτῃ καὶ δεκάτῃ τοῦ Ἰανουαρίου μηνὸς ὁ Μέγας τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους Διερμηνεὺς Ἰωάννης Καλλιμάχης μετακαλεσθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐπιτρόπου τοῦ Σουλτάνου προσετάχθη νὰ μεταφράσῃ καὶ ἐξηγήσῃ καταλεπτῶς γράμματά τινα Ἑλληνικά, ἀποσταλέντα παρὰ τοῦ Σατράπου τῆς Βιδίνης Σεκίρπατα. Ἦσαν δὲ τάῦτα τὰ γράμματα ἐπιστολὴ τοῦ πρίγκηπος Ὑψηλάντου πρὸς τὸν πρίγκηπα τῶν Σέρβων παρακινοῦσα πρὸς ἐπανάστασιν, καὶ ἄλλαι τινῶν προσηλύτων εἰς τὴν Ἑταιρίαν διευθυνόμεναι πρὸς τὴν λεγομένην γενικὴν ἀρχὴν τῆς Ἑταιρίας τῶν Φιλικῶν. Ταῦτα τὰ γράμματα ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ Ἀριστείδης ὁ ἐκ Τρικκάλων τῆς Θετταλίας, εἷς τῶν ἀποστόλων τῆς Ἑταιρίας περιελθὼν ὡς ἐπὶ συλλογῇ συνδρομητῶν εἰς ἔκδοσιν βιβλίου τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ τὴν Σμύρνην καί τινας τῶν Ἑλληνικῶν νήσων, τὸ δ' ἀληθὲς εἰς κατήχησιν τοῦ μυστηρίου τῆς ἐπαναστάσεως. Τοῦτον λοιπὸν τὸν Ἀριστείδην πιάσας εἰς

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Ὄγεσκε· Καλλιώτερα νὰ 'πᾶμε 'ς τὸν περίπατο, γιὰ νὰ γυρίσωμε 'νωρίς, καὶ νἄχωμεν καιρὸν ὕστερα νὰ μιλήσωμεν.

Ἐξηνταβελώνης.

Τώρα δὰ πᾶτε! (πρὸς τὸν Βράκαν) Ἄμε νὰ πιάσῃς καΐκι.

ΣΚΗΝΗ ΕΝΔΕΚΑΤΗ.

Ἐξηνταβελώνης, Χαρίκλεια, Ζωήτσα, Κλεάνθης, Δημητράκης, καὶ Κεράτσα Σοφουλιώ.

Ἐξηνταβελώνης.

Σᾶς παρακαλῶ, Κοκκωνά μου, νὰ μὲ συμπαθήσετε, διότι δὲν ἑτοίμασα τίποτε νὰ σᾶς φιλεύσω.

Κλεάνθης.

Ἐφρόντισα 'γώ, Παππάκη! Παρήγγειλα ἀπὸ μέρους σας εἰς τὸν Φραγγομαχαλᾶν καὶ μᾶς ἔφεραν ζαχαρικὰ διάφορα, κομφέτα, πισκοτίνια, λεμονάδαις, παγωτὰ καὶ . . .

Ἐξηνταβελώνης (πρὸς τὸν Δημητράκην σιγά).

Δημητράκη! τ' εἶν' αὐτά;

Δημητράκης (πρὸς τὸν Ἐξηνταβελώνην σιγά).

Ἔχασε τὸν μυελόν του.

Κλεάνθης.

Πῶς; ὀλίγα τὰ εὑρίσκετε Παππάκη; Ἡ Κοκκώνα ἔχει τὴν καλωσύνην νὰ μᾶς συγχωρήσῃ.

Χαρίκλεια.

Ἄ, μήδ' αὐτὰ δὲν ἦσαν ἀναγκαῖα.

Κλεάνθης

Ἴδετε ποτέ σας, Κυρία μου, πλέον λαμπρότερον διαμάντι ἀπ' ἐκεῖνο ὅ,που φορεῖ ὁ Παππάκης μου εἰς τὸ δάκτυλόν του;

Χαρίκλεια.

Πολλὰ λαμπρὸν εἶναι τῇ ἀληθείᾳ.

Κλεάνθης (ἐκβάλλει ἀπὸ τὸ δάκτυλον τοῦ πατρός του τὸ δακτυλίδι, καὶ τὸ δίδει τὴν Χαρίκλειαν).

Ἰδέτε το καὶ ἀπὸ σιμά.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Προκόπιος καὶ Γρηγόριος οἱ μετὰ κλέους Πατριαρχεύσαντες μετέβησαν εἰς τὸν θρόνον τὸν Οἰκουμενικὸν ἀπὸ τὸν θρόνον τῆς Σμύρνης (α).

Ἰουλίου 1790) τὰ ἑξῆς· «Παρακαλῶ νὰ μὲ σημειώσῃς τὸ ὄνομα τοῦ νῦν Πατριάρχου. Δὲν ἐξεύρεις ὅτι αὐτὸς εἶναι συμμαθητής μου, καὶ ὅτι ἐσπούδασεν εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν τὴν Ἑλληνικὴν διάλεκτον εἰς τοῦ μακαρίτου Ἱεροθέου; Ὅταν ἦτο χριστιανός, ὠνομάζετο Νικόλαος» (!!). (Βλ. Α. Κοραῆ ἐπιστολαὶ πρὸς τὸν Σμύρνης Πρωτοψάλτην σελ. 36. Παρισ. 1838). Σμυρναῖος ἦν καὶ Γαβριὴλ Γ'. ὁ κατὰ τὸ 1702 Πατριαρχεύσας, ἐκ γονέων ἐπιφανῶν γενηθεὶς (κατὰ τὸν Ῥύσιον), ἀνὴρ θεοσεβὴς καὶ πραότατος, καὶ παιδείας δὲ ἀμφιλαφοῦς ἐγκρατὴς ἑλληνικῆς καὶ τῶν θείων Γραφῶν ἐμπειρότατος καὶ διδακτικός. (Βλ. Δημήτρ. Προκοπ. παρὰ Fabric. Biblioth. Graec. T. XI. p. 774). Πρὸς τοῦτον προσεφώνησε Φραγκῖσκος ὁ Προσαλέντης ὁ Κερκυραῖος τὸ κατὰ τῶν Διαμαρτυρομένων ἀξιόλογον αὐτοῦ πονημάτιον, οὗ ἡ ἐπιγραφή· «Ὁ αἱρετικος διδάσκαλος ὑπὸ τοῦ ὀρθοδόξου μαθητοῦ ἐλεγχόμενος. Ἀμστελοδάμῳ, 1706». (Μετετυπώθη δὲ τοῦτο τὸ δεύτερον τῷ 1862 Ἀθήνῃσι ὑπὸ Παύλου Λάμπρου προτάξαντος καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Α. Μουστοξύδου βιογραφίαν τοῦ Προσαλέντου). Οὗτος Συνοδικῇ ψήφῳ (τῷ 1703 κατὰ μῆνα Ἰούνιον) ἐκύρωσε κατ' αἴτησιν τῶν οἰκητόρων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀγγέλου Συμμαχίου συντεταγμένην Ἀκολουθίαν εἰς τὸν ἅγιον Διονύσιον τὸν Σηκοῦρον καὶ πανήγυριν ἐκανόνισε «περιγραφομένην ἐν μόναις ταύταις ταῖς νήσοις». Ἐκδέδοται δὲ ἡ Πατριαρχικὴ ἐπιστολὴ μετὰ πολλῶν σφαλμάτων ἐν ἀρχῇ τῆς Ἀθήνῃσιν ἐπιμελείᾳ Σεργίου τοῦ Ραφτάνη τῷ 1841 τυπωθείσης Ἀκολουθίας τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Διονυσίου τοῦ Νέου. σελ. ζ—ιδ. Ἐξύμνησε δὲ λαμπρῶς τὰς ἀρετὰς τοῦ Γαβριὴλ ὁ ἀοίδιμος Διαμαντῆς ὁ Ῥύσιος (τῷ 1703) συνοδικῶς ἀπαγγείλας προσφώνημα, (βλ. Δ. Ῥυσίου Λατίνων θρησκ. ἔλεγχοι. σελ. 290—315 καὶ σελ. XIV). Σμυρναῖος ἦν καὶ Γαβριὴλ Δ, ὁ Παλαιῶν Πατρῶν, πατριαρχεύσας τῷ 1780. Ἀνὴρ εὐπρεπὴς τὸ σῶμα καὶ ἀγαθὸς τοὺς τρόπους, ἐκκλησιαστικώτατος καὶ τῆς Μουσικῆς ἐγκρατής. Ἐπ' αὐτοῦ ἠθωώθη ὁ μακαρίτης Ἀθανάσιος ὁ Πάριος συκοφαντηθεὶς ὑπό τινων Ἁγιορειτῶν ὡς τὰ μνημόσυνα τῶν τεθνεώτων ἀναιρῶν ἐν ταῖς ἀναστασίμοις ἡμέραις τῶν Κυριακῶν (βλ. Ἀντίπαπαν σελ. 187—190), ὅστις μετὰ ταῦτα πρὸς αὐτὸν προσεφώνησε τὸν Ἀντίπαπαν δημοσιευθέντα τῷ 1785 (ἴσ. ἐν Βιέννῃ). Σημ. Ἐκδ.

(α) Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἄνω εἰρημένων περὶ τῶν ἐν Σμύρνῃ γενομένων ἐκκλησιαστικῶν ποιμένων καταγράφομεν κατὰ χρονολογικὴν τάξιν ὅσοις ἐνετύχομεν μνημονευομένοις ἐν διαφόροις βιβλίοις. Ἐν ταῖς Διαταγαῖς τῶν Ἀποστόλων (Ζ, 46) μνημονεύονται τρεῖς ἐπίσκοποι πρὸ τοῦ Βουκόλου χειροτονηθέντες ὑπὸ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων. Α) Ἀρίστων. Β) Στρατέας ὁ Λῳΐδος. Γ) Ἀρίστων Β. (Βλ. Coteler. Part. Apostol. T. 2. pag. 384). Δ) Ὁ ἅγιος Βουκόλος, ὃν ὁ μὲν Σουΐδας (Λ. Πολύκαρπος) τίθησι πρῶτον ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων χειροτονηθέντα ἐπίσκοπον Σμύρνης, ὁ δὲ Πιόνιος διάδοχον τοῦ ἁγίου Πολυ-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

πον, καὶ χωρὶς αὐτῆς νεκροῦται ἡ λογικὴ αὐτοῦ δύναμις καὶ καταργᾶται, καὶ οὔτ' αἱ πράξεις του καταγγέλουσι τὸν κατ' εἰκόνα Θεοῦ πασθέντα ἄνθρωπον, οὔτ' αἱ βουλαί του ἀποβλέπουσι τὸ κοινὸν τῆς ἀνθρωπότητος καλόν, ἐξ ἐναντίας δὲ δι' αὐτῆς καὶ μετ' αὐτῆς ἐλλαμπόμενος καὶ συζῶν, καὶ εἰς ἑαυτὸν καὶ εἰς τὸν πλησίον του ἀποκαθίσταται, ὅσον δυνατὸν εὐτυχὴς καὶ εὐδαίμων, εἶναι καὶ ἡλίου φανότερον, καὶ μόνον ὅστις τυφλώττει πρὸς τὰ καλὰ ἔχει χρείαν τῆς τούτου πληροφορίας· διότι καὶ Σολομὼν ὑπὸ Θεοῦ καθ' ὕπνους ἐρωτηθείς, τίνα τῶν κοσμικῶν ἀγαθῶν προαιρεῖται διὰ νὰ ἀπολαύσῃ ἀπὸ τὴν θείαν αὐτοῦ φιλανθρωπίαν, τἆλλα πάντα ὡς σκύβαλα λογισάμενος, Σοφίαν ἐζήτησε, καὶ μετ' αὐτῆς προσαπέκτησε καὶ ὅλων τῶν λοιπῶν ἀγαθῶν τὴν σύνοδον. Καὶ Δαυὶδ ὁ προφητάναξ τὴν μάθησιν μόνην νομίζων τὸ εἰς τὸν Θεὸν ἀρεστὸν καὶ ἀποδεκτὸν χρῆμα, ὀργὴν Θεοῦ ἐπαπειλεῖ κατὰ τῶν, ὅσοι ἤθελον τὴν ἀμελήσειν· « Δράξασθε παιδείας, μήποτε ὀργισθῇ Κύριος ». Ταῦτα κατανοοῦντες καὶ ἡμεῖς ἐναργῶς, καὶ βλέποντες φανερῶς, ὅτι ἡ φροντὶς ἡ περὶ τὴν μάθησιν τῶν τέκνων μας εἶναι ἡ μεγαλητέρα καὶ ἀξιολογωτέρα ἀπὸ τὰς φροντίδας, ὅσαι ἀνήκουσιν εἰς τὸ κοινὸν τῆς πόλεως ἡμῶν καὶ πατρίδος Σμύρνης πρὸς ὠφέλειαν καὶ πρὸς τὸ κοινῇ ἁπάντων τῶν ὁμογενῶν μας συμφέρον, ἐπειδὴ ἡ κοινὴ Σχολὴ παραμεληθεῖσα πρὸ χρόνων τινῶν ἀπέβη σχεδὸν παντάπασιν ἄχρηστος, φροντίδα ἐθέμεθα νὰ καταρτίσωμεν αὐτὴν καὶ ἀνακαινίσωμεν καὶ καταστήσωμεν ἱκανὴν νὰ παιδεύῃ τὰ τέκνα τῶν ὁμογενῶν μας, καὶ νὰ τὰ ἀποκαθιστᾷ ἀγαθοὺς καὶ ἀξίους πολίτας πρὸς ἀνακουφισμὸν τῶν ἐκ τοῦ ὀδυνηροῦ τούτου βίου προσγενομένων εἰς τοὺς ἀνθρώπους ταλαιπωριῶν. Διὰ δὲ συνελεύσεως γενομένης εἰς τὸ Κοινὸν τῆς πόλεως ἡμῶν πληρεστάτης, δηλονότι τῶν τε Δημογερόντων, καὶ τῶν δώδεκα Προεστώτων, καὶ τῶν Ἐπιτρόπων τῶν ἐκκλησιῶν καὶ ὅλων τῶν προκρίτων καὶ προεχόντων, καὶ τῶν πρωτομαϊστόρων καὶ μαϊστόρων τῶν τεχνικῶν συστημάτων, κατὰ γνώμην καὶ ἐπίμονον θέλησιν καὶ συγκατάθεσιν καὶ τοῦ Πανιερωτάτου καὶ θεοπροβλήτου ἁγίου Σμύρνης κυρίου κυρίου Ἀνθίμου, σεβασμιωτάτου ἡμῶν Πατρὸς καὶ Δεσπότου καὶ κυριάρχου τῆς ἐπαρχίας, ἐκρίθη ὁμοφώνως καὶ ὁμογνωμόνως, ἵνα τὸ ὑπὸ ἰδιαιτέρων συνεισφορῶν συντηρούμενον Φιλολογικὸν Γυμνάσιον, ἀποκαταστήσωμεν κοινὸν τῆς πόλεως ἡμῶν Σχολεῖον διὰ νὰ διδάσκωνται εἰς αὐτὸ τὰ τέκνα τῶν πολιτῶν ἐν ἀνέσει καὶ ἀδείᾳ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Στροβίλης.

Ἔν καταλαβαίνεις τί σου γίνεται. Μὲ συμπάθειο κιόλας. Ἐσὺ δὲν ἐγρώνισες ἀκόμα τὸν κυρίτση τὸν Ἐξηνταβελώνη. Ὁ κυρίτσης ὁ Ξηνταβελώνης εἶναι ὁ πλειὰ καρμοίρης, ὁ πλειὰ σφιχτός, ὁ πλειὰ σκληρόκαρδος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου. Ποτέ του δὲν πᾷ τὸ χέρι του νὰ πληρώσῃ κἀμμιὰ δούλεψι. Χάδια μονάχα καὶ σπολάτια καὶ 'παινέματα ὅσα θέτενε· μ' αὐτὰ ὅμως δὲν γεμίζει ἡ παραδαρμένη. Πάντα πεινασμένοι σηκονούμαστ' ἀρ' τὸ τραπέζι, καὶ μᾶς λέ, καλὰ παλληκάρια. Τίποτας δὲν ξέρει νὰ χαρίσῃ ποτές του κἀνενοῦς. Ὡς καὶ τὰ 'νύχια του, 'σὰν τὰ κόφτει, τὰ μαζόνει σὲ μιὰ σακκοῦλα νὰ τὰ πωλήσῃ μὲ τὸ δράμι, γιατ' ἤκουσε πῶς τἄχουν οἱ ζευγάδες γιατρικὸ 'σ τὸ ὀφτάρμισμα (α) τῶν βωδιῶνε. Τί τὰ θέτενε! Δίνω δὲν ξέρει νὰ πῇ ποτές του. Πάντα δανείζω. Προχθὲς ἀντὶς νὰ πῇ δύτεν τοῦ γαδάρου νερό, εἶπενε, δανείσετέτου. Πάντα θὲ νὰ παίρῃ χῶρις νὰ δίνῃ. Φαίνεται πῶς εἶν' ἀπὸ τὴμ Πάρο, δὲν ἐπῆγε ποτὲ 'ς τὴν Δῖνο.

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Ὠρσοῦ! Ἂν ἀγαπᾷς τὸ Θεό! Καὶ ξέρω δὰ πῶς νὰ φέρωμαι μὲ τσοῖ ἀνθρώποι. Ἔχω μιὰν τέχνη κρουφὴ νὰ τσοῖ ἀνοίγω τὰ σπλάγχνα, νὰ γκρεμαλίζω τὰ φύλλα τσῆ καρδιᾶς τωνε, καὶ ν' αὑρίσκω τὸν τρόπο νὰ τσοῖ κάμνω νὰ γίνωνται πονητικοί.

Στροβίλης.

Αὐτά 'ναι κοροφέξαλλα. Μὴν ἀπαντέχῃς ποτὲς νὰ μαλακώσῃς τοῦτό να τὸ γέρο, νὰ σοῦ δώκῃ παρᾶ. Ἑβρηὸς εἶναι. Ἀρβανίτης εἶναι. Νὰ σκάσῃς δὲν τόνε φέρῃς σὲ θεογνωσία. Ἐκεῖνος ἀγαπᾷ τ' ἄσπρα πλειότερο παρὰ τὴν τιμή, καὶ τὴν ὑπόληψι, καὶ τὴν ἀρετή, κιαὐτὴν τὴ θεότη. Σὰν ἰδῇ κἄνα φτωχὸ σκυλλιάζει, σπάσματα τοῦ δίνουνε. 'Σὰν νὰ τόνε μαχαιρόνῃ, 'σὰν νὰ τοῦ καρφόνῃ τὴν καρδιά, 'σὰν νὰ τοῦ 'ξερρίζόνῃ τὸ σηκότι. Καὶ τοῦτό να..... Ὠγοῦ! Νάτος κ' ἔρχεται. Ἂς κόψω λάσπη.

(α) Ὀφτάρμισμα καὶ φτάρμισμα παρὰ Χίοις τὸ παρ' ἄλλοις μάτιασμα, ἡ Βασκανία. Παραδαρμένη ἡ κοιλία. Καρμοίρης ὁ γλίσχρος, ὁ φειδωλός, ὁ ἀκριβὸς κατὰ μεταπλασμὸν τοῦ Κλαμοίρης ἢ Κλαυσομοίρης.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

καταπραΰνῃ τῶν διεφθαρμένων καρδιῶν τὰς ἀτάκτους κινήσεις, χωρὶς τοῦ καλοῦ γέροντος Ἰσοκράτους τὴν ἱλαρὰν καὶ σειρηναίαν φωνήν; ἢ ποῦ ἀλλοῦ ἐλπίζει νὰ διδαχθῇ τὴν εὐγλωττίαν, εἰμὴ εἰς τοὺς πατέρας τῆς γλώσσης; Τοῦτο γνωρίζοντες καλῶς οἱ θεῖοι Πατέρες, ἔγειναν τῆς σοφίας νυμφίοι, καὶ τὴν Ἑλληνικὴν ἐσπούδασαν ἀκριβῶς, καὶ τὰς βίβλους τῶν παλαιῶν τῆς Ἑλλάδος σοφῶν ἀνείλιττον συνεχῶς. Ἀνεγίνωσκε τοὺς Θουκυδίδεις καὶ Ξενοφῶντας ὁ μέγας Βασίλειος, καὶ τόσον ἐτίμα τοὺς ἄνδρας, ὥστε πολλὰς αὐτῶν γνώμας καὶ φράσεις ἀντέγραψεν εἰς τοὺς ἱεροὺς αὐτοῦ λόγους (α), καὶ τὴν Ὁμήρου ποίησιν ἀρετῆς διδασκαλίαν ὠνόμασεν (β). Ἀνεγίνωσκε τοὺς Πλάτωνας καὶ Ἀριστοτέλεις ὁ θεῖος Γρηγόριος, καὶ πυκνὰ ἐπροσκάλεσεν αὐτοὺς μάρτυρας εἰς τὰ ἑαυτοῦ ὑψηλὰ συγγράμματα. Εἶχεν ἀνὰ χεῖρας πάντοτε τοὺς γλαφυρωτάτους τῶν ῥητόρων ὁ θεῖος Χρυσόστομος, καὶ μὲ φράσεις καὶ γνώμας ἐκείνων ἐστίλβωσε καὶ κατεπλούτισε τὰς θελκτικωτάτας αὐτοῦ ὁμιλίας, ὥστε καὶ Δημοσθένης τῶν Χριστιανῶν ὠνομάσθη· σιωπῶ τοὺς Ἀλεξανδρέων καὶ Νυσσαέων φωστῆρας, οὔτε θέλω ν' ἀναφέρω τοὺς ἱεροὺς Αὐγουστίνους καὶ Ἱερωνύμους, σοφοὺς τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας πατέρας, οἵτινες ἐπαινοῦσι καὶ συνιστῶσι τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν ὡς ἀναγκαίαν· δὲν δύναμαι ὅμως νὰ σιωπήσω καὶ τοῦ διδασκάλου τῶν ἐθνῶν, τοῦ θειοτάτου τῶν ἀποστόλων Παύλου, τὴν πρὸς τοὺς σοφοὺς Ἕλληνας κλίσιν τε καὶ ὑπόληψιν, δι' ἣν ἠξίωσε νὰ καθιερώσῃ στίχους ὁλοκλήρους τοῦ Ἐπιμενίδου (γ), τοῦ Πινδάρου (δ), τοῦ Εὐριπίδου (ε), μεταχειρισθεὶς αὐτοὺς ὡς περισσότερον βάρος τῆς εὐαγγελικῆς αὐτοῦ πειθοῦς· ἀλλὰ καὶ ὁ θεῖος εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς ἀνέφερε τοῦ Ἀράτου ἡμίστιχον ὅλον αὐτολεξεί (ς).

§. ς'. Συμβάλλει δὲ ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα εἰς τὸν περὶ θρησκείας λόγον, ὄχι μόνον ὡς χορηγητικὴ φράσεων διηρημένων, καὶ καλῶν καὶ προσφυῶν ὀνομάτων, ἀλλὰ καὶ ὡς νοημάτων ἐπεξεργαστική, καὶ ποριστικὴ πολλῶν ἠθικῶν καὶ μεταφυσικῶν ἰδεῶν· διότι πολλὰ τῆς ἐξω-

---

(α) Πολλαχ. τῶν παραινετ. λόγ. καὶ ἐπιστ.
(β) Λόγ. πρὸς τοὺς Νέους.
(γ) Τίτ. α, 12. Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται, κτλ.
(δ) Πράξ. θ, 5. Πρὸς κέντρα λακτίζειν.
(ε) Α. Κορινθ. ιε. 33. Φθείρουσιν ἤθη χρήσθ' ὁμιλίαι κακαί.
(ς) Πράξ. ιζ. 28. «Τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν».

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

του καὶ ἄλλας τινάς, περὶ τῶν ὁποίων θέλομεν ἀκολούθως διαλάβει ἐξιστοροῦντες τὰ τῆς Βλαχίας (α), ἐπρότεινεν ἐγγράφως εἰς τὸ Ὀθωμανικὸν Κράτος, καὶ ὁ προβληθεὶς ἤδη ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας Σκαρλάτος ὁ Καλλιμάχης μετερχόμενος καὶ καταπραΰνων τοὺς Αὐλικοὺς ἠγωνίζετο νὰ καταπαύσῃ τὴν ταραχήν, πέμπων μὲν πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῆς Βλαχίας, πέμπων δὲ πρός τινα Σάββαν χιλίαρχον τῆς Ἡγεμονείας καὶ ἔκπαλαι γνώριμόν του, νὰ πείσωσιν ἢ νὰ βιάσωσι τὸν Θεόδωρον πρὸς ἡσυχίαν.

§. ζ'. Κατὰ δὲ τὴν δευτέραν Μαρτίου ἔντρομος ταχυδρόμος ἐλθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀναγγέλλει τὰ κατὰ τὸ Γαλάζιον τῆς Μολδαβίας ἀρτίως συμβάντα· ὅτι Χριστιανοί τινες ἀπελθόντες ἐκεῖ ἐφόνευσαν τοὺς παρατυχόντας Τούρκους, καὶ τὸ Γαλάζιον εἶναι ἤδη εἰς ἀποστασίαν. Τότε ἤδη ὁ λειτουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν πραγμάτων μεταχαλέσας τὸν ἔφορον καὶ ἀδελφὸν τοῦ ἡγεμόνος τῆς Μολδαβίας Νικόλαον Σοῦτσον ἠρώτησεν, ἐὰν ἤκουσέ τι νεώτερον ἀπὸ τῆς Μολδαβίας· ὁ δὲ Νικόλαος ἡσύχως ἀπεκρίθη ὅτι συνέβη μικρὰ ταραχὴ κατὰ τὸ Γαλάζιον μεταξὺ μεθυσμένων τινῶν Χριστιανῶν καὶ Τούρκων ὑβριστῶν, καὶ ὅτι ὁ Ἡγεμὼν εὐθὺς ἀπέστειλε τὸν ἐπίτροπον αὐτοῦ μὲ ἀν-

---

τὴν Βλαχικὴν (Βλ. Λόγ. Ἑρμῆν ἔτ. 1816. σελ. 307). Μῶν ὑπὸ τῆς Ῥωσσίας κἀκεῖνοι παρωθούμενοι; Ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα μεσελληνισμοῦ τῶν Βλάχων παραδείγματα, καὶ μάλιστα μετὰ τὸ 1821, παραλείπομεν, ὡς γνωστά, ἐπευχόμενοι ἵνα ἀπαξάπαντες οἱ ὁμόδοξοι ἐν τῇ Ἀνατολῇ λαοὶ ἀποσκορακίσαντες τὸ ὑπὸ τῶν ἀλλοδόξων στρεβλῶς χαλκευθὲν τῶν ἐθνοτήτων ἐπινόημα (δι' οὗ οἱ ἀλάστορες ἐξεγείροντες τὰς φυλετικὰς ὁρμὰς κατασπεύδουσι τὴν ἐκπολέμωσιν τῶν ὀρθοδόξων λαῶν καὶ ἀνακυκῶσιν ἐμφυλίους στάσεις ἀδελφῶν πρὸς ἀδελφούς) διάγωσιν ἐν εἰρήνῃ ἀποσοβοῦντες κοινῇ τὰς ἐναντίον τῆς Ὀρθοδοξίας ἐπιβουλὰς τῶν τῆς Δύσεως προσηλυτιστῶν, οἵτινες περιτρέχουσι γῆν καὶ θάλασσαν πᾶν μετερχόμενοι μέσον πρὸς διάσπασιν τοῦ σωτηρίου συνδέσμου τῶν Ὀρθοδόξων λαῶν, ἵνα εἰσελάσωσι διὰ τοῦ τῆς μάνδρας χαλάσματος ὡς λύκοι εἰς τὸ ποίμνιον. Εἴπομεν δέ τινα καὶ ἄλλοτε (βλ. Βίον Γρηγορίου Μητροπολ. Εἰρηνουπόλ. σελ. 38—40) περὶ τῶν ὑποκινουμένων φθοροποιῶν τούτων δελεασμάτων τῆς ἐθνικῆς φιλοτιμίας, ἅτινα τείνουσι πρὸς διάσπασιν τοῦ στερροτάτου συνδέσμου τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης καὶ εἰρήνης. Σημ. Ἐκδ.

(α) Ὁ Βλαδιμηρέσκος ἐζήτει πρὸς τούτοις καὶ τὴν ἀποπομπὴν τῶν ἐν ὑπηρεσίᾳ διατελούντων Φαναριωτῶν ἐκ τῆς Βλαχίας καὶ τὸν περιορισμὸν τῆς τῶν τσαράνων καταθλίψεως παρὰ τῶν εὐγενῶν Βλάχων, καὶ τὴν αὔξησιν τοῦ σώματος τῶν Πανδούριδων (τοπικῆς φρουρᾶς συγκειμένης ἐξ 9600 στρατιωτῶν), ὧν τὴν ἀρχηγίαν αὐτὸς ἠβούλετο ἔχειν. Σημ. Ἐκδ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

σεις καὶ συμβουλὰς κατέπεισε τοὺς λεγομένους ἐναγεῖς νὰ στέρξωσι νὰ κριθῶσιν ὑπὸ τριακοσίων κριτῶν, τῶν ἐναρετωτάτων τῶν Ἀθηναίων. Εἰς ταύτην τὴν κρίσιν κατήγορος ἦτο Μύρων ὁ Φλυεύς. Οἱ ἐναγεῖς κατεδικάσθησαν, καὶ οἱ μὲν ζῶντες ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὴν πόλιν· τῶν δὲ ἀποθανόντων ἀνασκάψαντες τὰ λείψανα ἔῤῥιψαν ἔξω τῶν συνόρων τῆς Ἀττικῆς. Ὁμοῦ μὲ ταύτας τὰς ταραχὰς ἐπλάκωσαν τοὺς Ἀθηναίους καὶ οἱ Μεγαρεῖς. Τότε ἔχασαν τὴν Νισαίαν οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ πάλιν ἐδιώχθησαν ἀπὸ τὴν Σαλαμῖνα. Εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν ἡ πόλις ἐταράσσετο ἀπό τινας δεισιδαιμονικοὺς φόβους καὶ φαντάσματα. Οἱ δὲ μάντεις ἔλεγον ὅτι τὰ ἱερὰ θύματα ἐδείκνυον φανερὰ μιασμούς τινας καὶ ἁμαρτίας τῶν πολιτῶν, αἵτινες ἐξ ἀνάγκης ἔπρεπε νὰ καθαρισθῶσιν. Ἔστειλαν λοιπὸν καὶ ἔφερον ἀπὸ τὴν Κρήτην τὸν Φαίστιον Ἐπιμενίδην, τὸν ὁποῖον ἀριθμοῦσιν ἕνα τῶν ἑπτὰ Σοφῶν, ὅσοι δὲν συγκαταλέγουσιν εἰς τούτους τὸν Περίανδρον. Ἐνομίζετο δὲ ὁ ἀνὴρ θεοφιλὴς καὶ σοφὸς περὶ τὰ θεῖα, ὅσα ἀποβλέπουσι τοὺς ἐνθουσιασμοὺς καὶ τῶν μυστηρίων τὰς τελετάς. Διὰ τοῦτο οἱ τότε ἄνθρωποι ὠνόμαζον αὐτὸν υἱὸν νύμφης ὀνομαζομένης Βάλτης, καὶ νέον Κούρητα. Ὡς ἦλθεν εἰς Ἀθήνας ἐφιλιώθη μὲ τὸν Σόλωνα, καὶ πολλὰ τὸν συνήργησεν εἰς τὴν νομοθεσίαν, καὶ προητοίμασε τοὺς Ἀθηναίους νὰ ὑποδεχθῶσι τοὺς νόμους του. Πρῶτον ἔκαμεν αὐτοὺς νὰ ἦναι ὀλιγοδάπανοι εἰς τὰς ἱεροπραξίας καὶ νὰ ὑποφέρωσι πρᾳότερα τὰ πένθη, διότι εἰς τὰς κηδείας τῶν νεκρῶν ἐδιώρισεν εὐθὺς νὰ γίνωνται συγχρόνως καὶ θυσίαι τινές, καὶ ἐσήκωσε τὰς σκληρὰς καὶ βαρβάρους συνηθείας, εἰς ἃς ἦσαν πρότερον προσηλωμέναι αἱ πλειότεραι γυναῖκες. Τὸ μεγαλήτερον, ἐμυσταγώγησε καὶ ἐκαθάρισε τοὺς πολίτας μὲ καθαρισμούς τινας καὶ θυσίας ἐξιλεωτικὰς καὶ ναῶν κατασκευάς, ὥστε τοὺς ἔκαμε νὰ ἦναι μᾶλλον ὑπήκοοι εἰς τὰ δίκαια, καὶ εὐπειθέστεροι πρὸς ὁμόνοιαν καὶ εἰρήνην. Λέγουσι πρὸς τούτοις περὶ αὐτοῦ, ὅτι ὅτε εἶδε τὴν Μουνυχίαν, ἀφ' οὗ πολλὴν ὥραν παρετήρησεν αὐτὴν εἶπε πρὸς τοὺς παρόντας· «Πόσον τυφλὸς εἶναι πρὸς τὸ μέλλον ὁ ἄνθρωπος! Ἂν προεγίνωσκον οἱ Ἀθηναῖοι πόσον μέλλει νὰ πικράνῃ αὐτοὺς τοῦτο τὸ χωρίον, ἤθελον τὸ φάγει μὲ τοὺς ὀδόντας των». Παρομοίαν περίπου πρόγνωσιν λέγουσιν ὅτι ἔκαμε καὶ ὁ Θαλῆς. Ἐπρόσταξεν οὗτος ὅταν ἀποθάνῃ, νὰ τὸν θάψωσιν εἰς τόπον τῆς Μιλησίας ἔρημον καὶ καταφρονημένον, προφητεύσας ὅτι τοῦτο τὸ χωρίον μέλλει ποτὲ νὰ γείνῃ τῶν Μιλησίων ἀγορά. Τὸν δὲ Ἐπιμενίδην ἐθαύμα-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τοὺς γυρίζῃ ἐπιδεξία, διὰ νὰ τοὺς ὑπάγῃ, ὅπου θέλει. Ὑποκρίσου καὶ σύ, ὅτι κλίνεις εἰς τὸ θέλημά του, διὰ νὰ φύάσῃς καλήτερα τὸν σκοπόν σου, καί....

Ζ ω ή τ σ α.

Ἀλλ' ἡ ὑπανδρεία, Δημητράκη.....

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Εὑρίσκομεν σκευωρία; νὰ τὴν χαλάσωμεν.

Ζ ω ή τ σ α.

Καὶ τί νὰ ἐρεύρῃς; ὁ γάμος πρέπει νὰ τελειώτῃ ἀπόψε.

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Ζήτησον ἀναβολήν. Ὑποκρίσου κἀμμίαν ἀῤῥωττίαν.

Ζ ω ή τ σ α.

Καὶ ἂν προσκαλέσῃ Ἰατρόν, καὶ ἀνακαλύψῃ τὴν ὑπόκρισιν;

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Καλὲ παίζεις Ζωήτσα; Τί καταλαμβάνουν οἱ Ἰατροί; Κάμε καθὼς σὲ λέγω. Ὁποίαν ἀῤῥωστίαν θελήσῃς, μὲ τοὺς ἰατροὺς ἐμπορεῖς νὰ τὴν ἔχῃς. Πάντοτε οἱ Ἐξοχώτατοί μας εὑρίσκουν λόγους νὰ σὲ ἀποδείξουν, πόθεν προῆλθεν ἡ ἀῤῥωστία σου.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς, Ζ ω ή τ σ α, Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς
(σιγὰ εἰς τὸ ἐσώτερον τοῦ θεάτρου).

Δὲν εἶναι τίποτε! Δόξα σοι ὁ Θεός!

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς
(χωρὶς νὰ βλέπῃ τὸν Ἐξηνταβελώνην).

Καὶ τελευταῖον τὸ ὑστερινὸν καταφύγιόν μας εἶναι ἡ φυγή, ἥτις μᾶς ἐλευθερώνει ἀπὸ πάντα κίνδυνον. Ἐὰν ὁ ἔρως σου, καλή μου Ζωήτσα, εἶναι σταθερός.... (βλέπει τὸν Ἐξηνταβελώνην) Ναίσκε! ἡ κόρη πρέπει νὰ ὑπακούῃ τὸν πατέρα της. Δὲν πρέπει νὰ παρατηρῇ τὸν ἄνδρα πῶς εἶναι καμωμένος. Ὅταν μάλιστα ἡ μεγάλη αἰτιολογία, Χωρὶς προῖκα, εἶναι εἰς τὸ μέσον, πρέπει προθύμως νὰ ὑπανδρεύηται ὅποιον τὴν δώσουν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Χμ ! πολλὰ καλά ! Γιὰ νὰ σοῦ 'πῶ Δημητράκη !

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Αὐθέντα !

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς (σιγά).

Ἔχε τὸ 'μάτι σου, σὲ παρακαλῶ, εἰς ὅλα τὰ πράγματ' ἀνοικτόν· καὶ κύτταξε ἴσως γλυτώσῃς τὰ περισσότερα γλυκίσματα, νὰ τὰ στείλωμεν ὀπίσω 'ς τὸν πραγματευτήν.

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Μὴ σᾶς μέλῃ.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς (μόνος).

Ἄχ ἀδιάντροπε καὶ παραλυμένε υἱέ ! Ἔβαλες κατὰ νοῦν νὰ μὲ σβύσῃς ! (Σκύπτει κατὰ γῆς). Νὰ ἕνα βελόνι ! ἂς τὸ 'πάρω ! Ἄχ ὁ δυστυχής ! Μὲ τὸ βελόνι τὰ σινάζω, καὶ μὲ τὸ φτυάρι μοῦ τὰ σκορπίζουνε !

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΠΡΑΞΕΩΣ.

ΠΡΑΞΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ.

Κ λ ε ά ν θ η ς, Χ α ρ ί κ λ ε ι α, Ζ ω ή τ σ α, καὶ
Κ ε ρ ά τ σ α Σ ο φ ο υ λ ι ώ.

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Ἂς ἔμβωμεν εἰς τὸν κῆπον ! Ἐδῶ βλέπομεν τὴν ἀθῶαν φύσιν, ἥτις μοιράζει πλουσίως καὶ δικαίως εἰς ὅλους τὰς δωρεάς της ! Ἐδῶ τὸ γέρικον δένδρον δὲν φθονεῖ τοὺς νέους βλαστούς ! Ἐδῶ ὁ ὥριμος καρπὸς παραχωρεῖ τὸν τόπον εἰς τὰ τρυφερὰ ἄνθη ! Ἐδῶ δὲν ἔχομεν μαζί μας κἀνένα πρόσωπον νὰ μᾶς στραβοκυττάζῃ, κ' ἐμποροῦμεν νὰ ὁμιλήσωμεν ἐλεύθερα !

Ζ ω ή τ ζ α.

Ναίσκε, Κερά μου ! Ὁ ἀδελφός μου μ' ἐξωμολογήθη τὸν ἔρωτά

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

νει καὶ γίνεται πολύχους ἡ γνῶσις τῶν ὄντων εἰς τὸν εἰδήμονα τῆς γλώσσης ἐκείνης, καὶ ἡ νοητικὴ δύναμις τῆς ψυχῆς πλατύνεται, καὶ ἡ κρίσις γίνεται ὀρθοτέρα, καὶ ἡ ἀπόφανσις ἀσφαλεστέρα, καὶ ἡ περὶ τὴν φιλοσοφίαν σπουδὴ τελειοτέρα καὶ ἐπιτυχεστέρα· διότι ὁ ἀπὸ βρέφους ἄπειρος καὶ ἐστερημένος ἰδεῶν ἄνθρωπος, ἔξωθεν ἀποκτῶν κατὰ μικρὸν τὰς ἐννοίας, ὅσον πλειοτέρους ἀγγέλους τῶν ἐννοιῶν, οἵτινες εἶναι αἱ λέξεις, πλουτήσῃ, τόσον καὶ περὶ τὴν γνῶσιν τῶν ὄντων γίνεται πλουσιώτερος, οὔτε εἶναι ποτὲ δυνατὸν νὰ συνκφθῇ πλοῦτος ἐννοιῶν μὲ γλώσσης πτωχίαν· μαρτύριον δὲ τοῦ λόγου ἔχομεν τοὺς πολυγλώσσους ἄνδρας καὶ ἐπομένως πολυμαθεῖς, καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου πάλιν μέρους τοὺς ἀπαιδεύτους καὶ ἀγλώσσους, καὶ διὰ τοῦτο ὀλιγομαθεῖς· καὶ τέλος αὐτὰ τὰ βρέφη, τῶν ὁποίων αἱ γνώσεις αὐξάνουσιν ἀναλόγως πρὸς τὰς εἰς τὴν μητρικὴν αὐτῶν γλῶσσαν προόδους. Τώρα ἐρωτῶ πάντα φρόνιμον, ἵνα μοὶ εἴπῃ, ποία ποτὲ γλῶσσα δύναται νὰ κκυχηθῇ ὅτι εἶναι χορηγητικωτέρα ἐννοιῶν καὶ τοῦ νοὸς ὀξυντικωτέρα καὶ πρὸς ἐπιστήμην καὶ φιλοσοφίαν ἐπιτηδειοτέρα παρὰ τὴν Ἑλληνικήν; Ὅλοι οἱ ἀληθινοὶ φιλόλογοι τῆς σοφῆς Εὐρώπης, ὅσοι καὶ τὰς φαραγγώδεις ἐρήμους τῆς γλώσσης τῶν Χαλδαίων καὶ Σύρων ἐπάτησαν, καὶ τὰ τραχέα καὶ ἀκανθώδη χωρία τῆς τῶν Περσῶν καὶ Ἀράβων καὶ Ῥαββίνων καὶ τῶν ἄλλων Ἀσιατικῶν ἐθνῶν περιῆλθον, καὶ τὰς πλατείας καὶ καλὰς πεδιάδας τῶν Εὐρωπαϊκῶν διαλέκτων περιηγήθησαν, εἰς μόνον τὸν εὐρυχωρότατον καὶ πολυανθέστατον κῆπον τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης εὐχαριστήθησαν, καὶ παρὰ πάσας τὰς ἄλλας αὐτὴν ὑπερύψωσαν, ὡς γλῶσσαν ἀληθῶς τῆς φιλοσοφίας, καὶ μὲ ποικίλους καὶ ἀκριβεστάτους ὅρους ἑρμηνεύουσαν καὶ σαφηνίζουσαν θαυμαστῶς τὰς ἰδέας τῶν ὄντων· καὶ λοιπὸν ἀναμφιβόλως, ὅσον ἀκριβέστερον καὶ ἐντελέστερον μανθάνομεν τοὺς ὅρους αὐτῆς, τόσον περισσοτέρας ἰδέας συνάγομεν, καὶ τόσον ἀληθέστερον φιλοσοφοῦμεν.

§. θ'. Ἀλλὰ φθάσας εἰς τοῦτο τὸ μέρος τοῦ λόγου, ἀδυνατῶ νὰ κρύψω τὴν χαρὰν τῆς ψυχῆς μου, μεθ' ἧς βλέπω ὅτι παντάπασι σχεδὸν ἐξέλιπε τὴν Ἑλλάδα τὸ κόμμα τῶν ἀφιλοσόφων ἐκείνων τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἐξηγητῶν καὶ διδασκάλων, οἵτινες μέχρι τινὸς νομίζοντες πολλοὺς ὅρους τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης συνωνύμους, μετεχειρίζοντο αὐτοὺς καὶ εἰς τὸ γράφειν καὶ εἰς τὸ λέγειν ἀδιαφόρως, μὴ φροντίζοντες ν' ἀνακαλύψωσι τὴν ἀληθινὴν αὐτῶν σημασίαν· ἐξήγουν λόγου χάριν τὸ *ὑπάρχει* διὰ τοῦ *εἶναι*, τὸ *εὐφυΐα* διὰ τοῦ

Κὺρ Γιάννης.

Βρὲ γιὰ ὄνομα Θειοῦ! Κὴ τὶ διάβουλου νὰ κάμῃ κάνεις! Σὰν πῶ ἀλήθεια, μεὶ κουπανίζουν. Σὰν πῶ ψέματα, τοιμάζουν νὰ μεὶ κρειμάσουν!

Βαρδαλαμπούμπας.

Ἐ! Κυρίτση Συμπέθερε, συγχωρήσατέ τον δὰ καὶ τὸν κὺρ Γιάννη!

Ἐξηνταβελώνης.

Πληρόνετε λοιπὸν ἡ αὐθεντία σας καὶ τὸν Ἄρχον Γραμματικόν;

Βαρδαλαμπούμπας.

Ἂς ἦναι καὶ τοῦτο! Ὤ! ἂς ὑπάγωμεν τὸ γρηγορώτερον νὰ ῥιφθῶμεν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς φιλτάτης μητρός σας, καὶ νὰ τὴν κάμωμεν συμμέτοχον τῆς χαρᾶς μας!

Ἐξηνταβελώνης.

Καὶ γὼ ματσί σας, νὰ ἰδῶ τὴν φιλτάτην μου Κασσέλλαν.—

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΦΙΛΑΡΓΥΡΟΥ.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ζ ω ή τ σ α.

Χρυσέ μου Παππάκη! σὲ ὁρκίζω εἰς τὴν πατρικήν σου ἀγάπην νὰ...

Ἐ ξ ή ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ὄχι! Ὄχι! τίποτε δὲν θέλω ν' ἀκούσω. Πρέπει νὰ σᾶς τιμωρήσῃ ἡ δικαιοσύνη!

Κ ὺ ρ Γ ι ά ν ν η ς (σιγά).

Ἄ! διάβουλει! Θὰ μοὶ πληρώσῃς τὴς βρισιαίς σου! Δὲν ἤθελα ὄρφους ἢ καϊμένους νὰ καῇ!

Κ ε ρ ά τ σ α Σ ο φ ο υ λ ι ώ (σιγά).

Ἀνόλπιστη ταραχή! Ἐδῶ μέσα ὅλοι γιὰ γάπαις λωλαθήκανε! Πᾶσα ψαλμὸς τελεύει 'ς τ' Ἀλληλούϊα! Καθὼς φαίνεται, 'ς τὸ σπιτικὸ τοῦ ριλαργύρου ὅλα τὰ πάντα καταντοῦνε ς' τὴν παραλυσία!

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ.

Β α ρ δ α λ α μ π ο ύ μ π α ς, καὶ οἱ ἀνωτέρω.

Β α ρ δ α λ α μ π ο ύ μ π α ς.

Καλὴ Ἑσπέρα σας! (Τὸν προσηκόνοντται) Τ' εἶναι κυρίτσ' Ἐξηνταβελώνη; σὲ βλέπω πολλὰ τεταραγμένον.

Ἐ ξ ή ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ἄ! κυρίτση Βαρδαλαμπούμπα! εἶμαι ὁ πλέον δυσχερέστερος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου! Μεγάλη ταραχὴ καὶ δυστυχία μοῦ συνέβηκε. Πάγει 'ς τὸν διάβολον ἡ συμπεθεριά μας! Μὲ σκοτώσανε 'ς τὸ ἔχει μου. Μὲ σκοτώσανε 'ς τὴν ὑπόληψί μου! Γιὰ 'δὲ 'δῶ πέρα ἕναν προδότην, ἕναν κατεργάρην! ὁ ὁποῖος ἐτσαλαπάτησε τὰ πλέον ἁγιώτερα δικαιώματά μου! Γλύστρησε κ' ἐμβῆκε 'ς τὸ 'σπῆτί μου τὸ 'φίδι τάχα 'σὰν δοῦλος, νὰ μοῦ κλέψῃ τ' ἄσπρα μου, καὶ νὰ πλανέσῃ τὴν κόμη μου.

Δ η μ ή τ ρ ά κ η ς.

Τί με μέλει πάλιν διὰ τ' ἄσπρα σας; Τίποτε δὲ καταλαμβάνω ἀπ' αὐτὴν τὴν ἀνακατωμένην του ὁμιλίαν!

Ἐ ξ ή ν τ α β ε λ ώ ν η ς. (πρὸς τὸν Βαρδαλαμπούμπαν).

Ναίσκε, ἀδελφέ μου! ἐδωκαν ἕνας τοῦ ἄλλου ὑπόσχεσι νὰ 'παρθοῦνε. Αὐτὴ ἡ ἀτιμία σὲ λογου σας ἀνήκει, κυρίτσ' Βαραλαμπούμπα.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ζῶ, ὑγιαίνω. Ἄλλα δὲ μεταβατικὰ ἢ ἀτελῆ, ὅσα ἀπαιτοῦσιν πλαγίαν τινὰ πτῶσιν ἀντικειμένου, πρὸς τὸ ὁποῖον μεταβαίνει τοῦ ῥήματος ἡ ἐνέργεια· οἷον, πράττω, ἐπιβουλεύω. Τούτων δὲ τὰ εἴδη τρία. Συντάσσονται.

Α΄. Πρὸς αἰτιατικήν. 1) Τὰ πλεῖστα τῶν εἰς ψυχικὰς καὶ σωματικὰς διαθέσεις ἀναφερομένων· οἷον, νίπτω, γυμνάζω, εὐεργετῶ, ἀσπάζομαι, νοῶ, θαυμάζω κτλ. 2) Τὰ συνημμένα μετὰ προθέσεων αἰτιατικῇ συνταξομένων· οἷον, ἐσήει μᾶλλον αὐτοὺς τὰ δεινὰ (ἤει εἰς αὐτούς), περιέπλευσε τὴν νῆσον (ἔπλευσε περὶ τήν).

Β΄. Πρὸς δοτικήν. 1) Τὰ ἀντιπιπτικά· οἷον, μάχομαι, φθονῶ κτλ. 2) Τὰ βοηθητικὰ καὶ κελευστικά· οἷον, ἀρήγω κελεύω. κτλ. 3) Τὰ ὑπουργικὰ καὶ ἀκολουθητικά· οἷον, ἕπομαι, δουλεύω κτλ. 4) Τὰ μετὰ προθέσεων δοτικῇ συνταξομένων σύνθετα· οἷον, προστρέχω σοι, συγκατατίθεμαί σοι·

Γ΄. Πρὸς γενικήν. 1) Τὰ αἰσθήσεως καὶ ὀρέξεως σημαντικά, πλὴν τοῦ ὁρῶ, καὶ τρώγω, καὶ τῶν ταυτοσήμων. 2) Τὰ ὑπεροχικά· οἷον, κρατῶ, βασιλεύω κτλ. 3) Τὰ φροντιστικὰ καὶ τοὐναντίον· οἷον, φροντίζω, ὀλιγωρῶ κτλ. 4) Τὰ μετοχικὰ ἢ τοὐναντίον· οἷον, μετέχω, ἀπολαύω, στέρομαι, χρῄζω. 5) Τὰ μνήμης καὶ λήθης σημαντικά· οἷον, μέμνημαι, ἐπιλέλησμαι. 6) Τὰ διαφορικὰ καὶ ἀποστατικά· οἷον, δέω, διαφέρω κτλ. 7) Τὰ ἀπὸ συγκριτικῶν παραγόμενα· οἷον, ἐλαττονοῦμαι, πλεονεκτῶ. 8) Τὰ σύνθετα ἀπὸ προθέσεων γενικῇ συνταξομένων· οἷον, κατηγορῶ σου, ὑπεραπολογοῦμαί σου, ἀπέχω σου.

Σημ. Καθόλου. Παντὸς μεταβατικοῦ ῥήματος κυρίως συνταχτικὴ πτῶσις εἶναι ἡ Αἰτιατική. Αἱ δὲ ἄλλαι πτώσεις ἢ κατ' ἔλλειψιν φέρονται, ἢ κατὰ μετάληψιν· οἷον, αἱ δοτικαὶ καὶ πολλαὶ γενικαὶ εἶναι προπροθέσεως ἐλλειπτικαί, ἥτις καὶ πολλάκις συμφέρεται, διότι λέγομεν, ἀκολουθῶ σοι, καὶ μετὰ σοῦ, οὕτω καὶ φροντίζω περὶ κτλ. Ἐνίοτε δὲ ἡ γενικὴ μεταλαμβάνεται, ἢ ὡς ὅλον μέρους τινὸς ἐννοουμένου πρὸς αἰτιατικήν, τὸ ὁποῖον καὶ πολλάκις συμφέρεται· οἷον, μετέχω μέρος τοῦ πλούτου, ἢ κατ' ἀντίπτωσιν ἀντὶ τῆς αἰτιατικῆς· οἷον, αἰσθάνομαι, ἀκούω, ὀσφραίνομαι. Διὰ τοῦτο ἡ λαλουμένη ἡμῶν γλῶσσα τὴν πρὸς αἰτιατικὴν τοῦ ῥήματος σύνταξιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον φυλάξασα, τὰς ἄλλας πλειοτέρας προφέρει μετὰ τῶν ἐλλειπτικῶν αὐτῶν μορίων· οἷον, ἀπολαύω ἀπὸ τὸν πλοῦτον, φροντίζω διὰ τὸν λαόν κτλ.

Σημ. Β. Πᾶν ῥῆμα μεταβάλλον ἔννοιαν μεταβάλλει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ σύνταξιν· οἷον, τὸ τυγχάνω ἐπὶ ἀπολαύσεως μὲν συντάσσεται

πολλάκις καὶ ἡ κτητική, καὶ ἡ ἁπλῆ ἀναφορικὴ αὐτός· οἷον, Γιγνώσκω τὰ ἐμά. Ἐδίδασκε τοὺς συνόντας αὐτῷ. Εἰς δὲ τὰ σχετικὰ καὶ παραλείπεται παντάπασιν· οἷον, Ἐδίδασκε τοὺς συνόντας· Ἦλθε μετὰ τοῦ πατρός. Καθόλου δὲ τὴν τριτοπρόσωπον ἑαυτοῦ, μεταχειριζόμεθα εἰς πᾶν πρόσωπον ἀδιαφόρως καὶ ἑνικῶς καὶ πληθυντικῶς ἐπ' αὐτοπαθείας· οἷον, Ἑαυτὸν καὶ ὑμᾶς ἐξηπάτησα· Καὶ, εἰς βάραθρον φέρων ἑαυτὸν ἐνσέσεικας (ἀντὶ σεαυτόν). Καί, ἑαυτούς ὠφελοῦμεν-εῖτε-οῦσι· ἀντὶ ἡμᾶς αὐτούς· ὑμᾶς αὐτούς κτλ. Ἐπὶ δὲ ἀλληλοπαθείας μεταχειριζόμεθα τὴν Ἀλλήλους ἐνεργητικῶς· οἷον, Ἀγαπήσωμεν ἀλλήλους· καὶ παθητικῶς σπανιώτερον· οἷον, Ὑπ' ἀλλήλων θνήσκουσι. Τοῦτο δὲ συνήθως ἐκφράζεται καὶ διὰ τῆς ἑαυτῶν· οἷον, Ὑφ' ἑαυτῶν ἔπασχον.

Ζ΄. Αἱ Ἀόριστοι, ὁπότερος, ὅστις, ἄλλος· καὶ αἱ ἐπιμεριζόμεναι. Ἕκαστος, Ἑκάτερος, Ἕτερος, Ἄλλος, φέρονται πρὸς γενικήν· οἷον, Ὅστις τῶν ἀνθρώπων· καὶ μετὰ προθέσεως· οἷον, ὅστις ἐξ αὐτῶν. Οὕτω καὶ τά, Πᾶς τις, Οὐδείς κλπ.

Σημ. Τὸ Ἕτερος ἐμφαίνει ἐκ τῶν διαιρουμένων δύο τὸν ἕνα, ὁμοίως καὶ πληθυντικῶς, τὴν εἰς δύω διαίρεσιν πολλῶν. Καὶ συνάπτεται μὲ ἄρθρον συναιρούμενον μετὰ τοῦ ε εἰς α οἷον, ὁ Ἕτερος Ἄτερος. Τὰ Ἕτερα Θάτερα. Τὸ δὲ Ἄλλος σημαίνει ἕνα ἐκ πολλῶν. Ἐνάρθρως δὲ ἐκφράζει ὅλον τὸ κατ' ἀντίθεσιν ἀπὸ τοῦ ἰδίου μέρους χωριζόμενον· οἷον, Ἡ δὲ ἄλλη χώρα. Ἐνάρθρως ἐκφέρεται καὶ τὸ Πᾶς· οἷον, Οἱ πάντες. Συντάσσονται δὲ καὶ πρὸς ἑνικὸν καὶ πρὸς πληθυντικὸν ῥῆμα, ὡς προείπομεν, συναπτόμενα μετὰ τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας, πρὸς προσώπου διάκρισιν· οἷον, ἕκαστος ἡμῶν, ἢ ὑμῶν γράφομεν-φετε. Τὸ δὲ ὅστις καὶ ἀπὸ πληθυντικοῦ ὑποκειμένου φέρεται ἑνικῶς διὰ τὸ ἀόριστον· οἷον, ἀνθρώπους τίννυσθον, ὅστις ἐπιορκήσῃ. Ἀντὶ δὲ τοῦ *τινός, τινί*, μεταχειρίζονται οἱ Ἀττικοὶ τό, τοῦ, τῷ, ἐγκλιτικῶς· οἷον, Ἥκουσά του· καὶ Ἐρωτηματικῶς· οἷον, Τῷ τρόπῳ, καὶ οἵῳ τρόπῳ ;

Η΄. Τὰ Πευστικὰ ἀντωνυμικά. Τίς, Πόσος, Ποῖος, Πηλίκος, Πότερος, Ποδαπός, Πόστος, Ποσταῖος· τίθενται ἐπὶ ἐρωτήσεως, τὰ μὲν ποιότητος τὰ δὲ ποσότητος ὄντα σημαντικά. Συντάσσονται δὲ τινὰ μὲν πρὸς γενικὴν ἐλλειπτικήν· οἷον, Τίς ; Πότερος τῶν ἀνθρώπων ; Τινὰ δὲ πρὸς αἰτιατικὴν· οἷον, Πηλίκος τὸ μέγεθος ; Ποδαπὸς τὴν πατρίδα ; Ποταπὸς τὸ ἦθος ; Ἀναλόγως γίνονται καὶ αἱ ἀποκρίσεις· οἷον, Ποῖος ; ἀγαθός. Πότερος ; ὁ ἕτερος, ὁ λευκός. Ποδαπός ; ἡμεδαπός, Ἀλλοδαπός.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

σῆς, τοῦτο πρέπει νὰ γραφῇ καὶ 'ς τὸ προικοσύμφωνον. Πολλὰ ἀδιάκριτος θὲ νἄναι ἂν δὲν ἀποθάνῃ σὲ τρεῖς μῆνες! Νάτος ἀτός του.

Χαρίκλεια.

Αἴβοῖ Κερά μου! καὶ τὶ μούρη εἶν' αὐτή!

ΣΚΗΝΗ ΟΓΔΟΗ.

Ἐξηνταβελώνης, Χαρίκλεια, Κεράτσα Σοφουλιώ.

Ἐξηνταβελώνης.

Μή σας κακοφανῇ, Κοκκῶνά μου, ἂν παῤῥησιάζομαι ἐμπροσθά σας μὲ 'ματογυάλια. Τὰ κάλλη σας κτυποῦν 'ς τὰ μάτια. Λάμπουνε καὶ φέγγουν θαυμαστά. Δὲν χρειάζεται κἀνεῖς 'ματογυάλια νὰ τὰ 'δῇ. Τὰ ἄστρα ὅμως τὰ παρατηροῦνε μὲ 'ματογυάλια. Κ' ἐγὼ σᾶς βεβαιόνω ὅτι εἶσθε καὶ ἡ εὐγενία σας ἕνα ἄστρον. Μὰ ἕνα ἄστρον τὸ πλέον εὐμορφότερον ἀπὸ τ' οὐρανοῦ τὰ ἄστρα . . . Καλὲ Κεράτσα Σοφουλιώ, κἄτι δὲν ἀποκρίνεται ἡ Κοκκῶνα. Καθὼς βλέπω δὲν παρανοστιμεύεται τὴν παρουσία μου.

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Χι! χι! Σᾶς εἶδεν ἐξαφν', Ἀφέντη, κιαπόμεινε σβυτή. Αἱ κοπελλοῦδαις πάντα 'ντρεποῦνται 'ς ταὶς ἀρχαὶς νὰ δείχνουνε τὴ γκαρδιά τωνε.

Ἐξηνταβελώνης.

Ἔχεις δίκαιον! (Πρὸς τὴν Χαρίκλειαν) Νὰ κ' ἡ κόρη μου, Χαδεμένη μου! ἔρχεται νὰ σᾶς χαιρετήσῃ.

ΣΚΗΝΗ ΕΝΝΑΤΗ.

Ἐξηνταβελώνης, Ζωήτσα, Χαρίκλεια, καὶ Κεράτσα Σοφουλιώ.

Χαρίκλεια.

Πολλὰ ἀργά, Κερά μου! ἦλθα νὰ πληρώσω τὸ χρέος μου.

Ζωήτσα.

Ἐκάμετε, Κερά μου! ὅ,τι ἔπρεπε προτήτερα νὰ κάμω ἐγώ. Τοῦτο ἦτον ἰδικόν μου χρέος. (Χαιρετοῦνται μὲ ἀσπασμόν).

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ρησαν ἐκεῖνα τὰ γράμματα, διὸ ἐθαρρήσαμεν καὶ ταῦτα μάλιστα τὸ ἐνδόσιμον καὶ δικαίας ἀφορμὰς λαβόντες ἐκ τῶν γραμμάτων τοῦ θεοφιλεστάτου κυρίου Νικοδήμου, ἐν οἷς γράμμασι διαβεβαιοῦται ὅτι ἀπούστης τῆς σῆς Πανιερότητος καὶ τοῦ θερμοῦ ζήλου, τῆς τε προστασίας καὶ ἐφαμίλλου σπουδῆς περὶ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ ἀποστολικοῦ ἐνταῦθα σκήνους ἐγένετο οὐδέν. Ταῦτα καὶ διὰ δευτέρων τουτωνὶ τῶν γραμμάτων ἐθαρρήσαμεν ἡμεῖς μεθ' ὅσης τῆς εὐγνωμοσύνης καὶ θερμῆς εὐλαβείας προσκυνῆσαι τὰ ἱερὰ αὐτῆς κράσπεδα, καὶ ὁμολογεῖσαι αὐτῇ τὰς ὀφειλομένας καὶ διὰ λόγου χάριτας, καίτοι εἰδότες καλῶς ὅτι ἡ ὑμετέρα πανίερος ψυχὴ οὐ χαριζομένη ἡμῖν τοῖς εὐτελέσι καὶ οὐδενὸς ἀξίοις, ναὶ μὴν καὶ προσκαίροις τοσαύτην κατεβάλετο σπουδὴν περὶ τὴν ὠνὴν τοῦ Μετοχίου, ἔργον ὅσον λυσιτελές, ὅσον εἰς σύστασιν τῆς δε τῆς Μονῆς ἀνῆκον, τοσοῦτον οὐδ' εἰς ὄναρ ἦλθε τοῖς πρὸ αὐτῆς, καίτοι δοκοῦσιν εἶναί τι· ἀλλ' ὡς τρανῶς τὰ πράγματα κηρύττει, ὡς ἐν τῇ ἄλλῃ ἀγλαΐᾳ τῶν ἀρετῶν τὰ νικητήρια φέρει κατὰ πάντων, οὕτω καὶ ἐν τῇ ἀποστολικῇ ἀπαραμίλλῳ ἀγάπῃ, πρὸς ἣν καὶ μόνην ἀφορῶσα τὸ τοιοῦτον ἔργον ἐσπούδασε δαιμονίως εἰς τέλος ἀγαγεῖν. Διά τοι ταῦτα καὶ τούτων πλείονα ὁμολογοῦμεν ἡμεῖς οἱ εὐτελεῖς δοῦλοι τοῦ Ἀποστόλου τὰς διὰ λόγου δυνατὰς χάριτας, τὰς δὲ δι' ἔργου ὁ τῶν ἠγαπημένων τοῦ Χριστοῦ προεξάρχων ἐπιστήθιος καὶ τῆς μόνης μητρὸς καὶ παρθένου ἀξιωθεὶς ἀκοῦσαι υἱὸς ἀποδώτει πάντως γε ἔν τε τῷ παρόντι καὶ τῷ μέλλοντι. Καὶ ταῦτα μὲν εἰς ψιλὴν προσκύνησιν καὶ σημεῖον δουλικῆς εὐγνωμοσύνης. Ὅσα δ' ἀπαιτεῖ εἰς σύστασιν καὶ διαρκῆ κυβέρνησιν τοῦ αὐτόθι οἰκήματος, ὡς ἔφορος αὐτοῦ καὶ ἴδιος κύριος, οὐ μὴν ὡς ἐπίτροπος τῆς Ἀποστολικῆς ταύτης μονῆς, οἰκονόμησον μηδενὸς παρ' ἡμῶν προσδεηθείς, ἀλλὰ πάντα τῇ βαθείᾳ σου συνέσει διοίκησον· ἡμῖν δὲ τὰς πανιέρους εὐχὰς δαψιλεῖς πέμπε, καὶ ὡς οἰκείους δούλους πρὸς τὰ κρείττονα παρότρυνε, καὶ τὰ συνοίσοντα τῷ αὐτόθι οἴκῳ καὶ τοῖς ἐνταῦθα διάταττε καὶ δήπου παρά τε Θεοῦ καὶ τοῦ Ἀποστόλου αὐτοῦ τὰς ἀμοιβὰς ἀκηράτους ἀποδρέψῃ».

Ὁ δὲ θεσπέσιος Μακάριος καὶ πρὸς τοὺς Σμυρναίους ἔγραψεν ἐπιστολὴν εὐχαριστήριον, ἐν ᾗ διακηρύττει τὴν τούτων εὐσέβειαν καὶ εὐγένειαν καὶ φιλανθρωπίαν. Ἔχει δὲ ἡ ἐπιστολὴ ὡς ἑξῆς· «Τοῖς εὐσεβεστάτοις καὶ εὐγενεστάτοις καὶ χρησιμωτάτοις προϊσταμένοις τῆς μεγαλοπόλεως Σμύρνης τὸν ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἀσπασμὸν καὶ ἀδελφικὴν ἐκ μέσης ψυχῆς πρόσρησιν. Σημεῖα εὐγενείας καὶ εὐσεβείας ἡ

Στεφανηφόρου ἤκμαζεν εἰς τὴν Σμύρνην καὶ ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων Αὐτοκρατόρων· ἡ ἐπισημοτέρα ὅμως ἀρχοντία τῆς Σμύρνης ἦτο τότε ὁ Πραίτωρ, ἤτοι ὁ Στρατηγός, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα ἐχαράσσετο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὰ νομίσματα οἷον, ΕΠΙ. ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ. ΣΤΡΑ. ΣΚΡΙΒΩΝΙΟΥ. ΣΜΥΡ. (α). Εἶχαν δὲ οἱ Σμυρναῖοι καὶ Γερουσίαν, ἢ συνέδριον Γερόντων τιμώμενον ἀπὸ τοὺς Αὐτοκράτορας μὲ τὴν ἐπωνυμίαν Σεμνότατον, ὡς φαίνεται εἰς ἓν τῶν Ὀξονιακῶν Μαρμάρων ΤΩ. ΣΕΜΝΟΤΑΤΩ. ΣΥΝΕΔΡΙΩ. ΤΩΝ. ΕΝ. ΣΜΥΡΝΗ. ΓΕΡΟΝΤΩΝ. Τὸ αὐτὸ δὲ συνέδριον ὠνομάζετο καὶ ἱερὰ Σύγκλητος, ὡς φαίνεται εἰς νόμισμα Σμυρναίων, ἔχον ἐπιγραφὴν ἐντεῦθεν μὲν ΙΕΡΑ. ΣΥΝΚΛΗΤΟΣ. ἐτέρωθεν δέ. ΓΑ. ΚΛ. ΒΙΩΝΟΣ. ΤΑΜΙΟΥ. ΣΜΥΡΝ. Ἐντεῦθεν συμπεραίνεται, ὅτι καὶ ὁ Ταμίας παρὰ Σμυρναίοις ἦτο διαπρεπέστατον ἀξίωμα· διὰ τοῦτο ἐπωνομάζετο καὶ *ταμίας τῶν Ὁσίων προσόδων* (β). Ἀρ' ὅλα ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα μαρτυρεῖται ἡ παλαιὰ τῶν Σμυρναίων λαμπρότης.

§. ιϐ'. Ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς χρόνους τῶν Χριστιανῶν Αὐτοκρατόρων ἡ Σμύρνα ἐθεωρεῖτο ὡς δευτερεύουσα τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ διὰ τὴν εὐγένειαν καὶ διὰ τῆς εὐσεβείας της τὴν δόξαν. Ἡ Σμύρνα ὑπάρχει μία ἀπὸ τὰς ἑπτὰ τῆς Ἀποκαλύψεως Ἐκκλησίας (γ), ἥτις κυρίως σώζεται ἀκόμη πολὺ παρὰ τὴν Πέργαμον καὶ τὰ Θυάτειρα βεβαιότερα· διότι Σάρδεις, καὶ Ἔφεσος, καὶ Λαοδίκεια, καὶ Φιλαδέλφεια δὲν εἶναι πλέον αἱ παλαιαὶ ἐκεῖναι πόλεις, ἀλλὰ λείψανα αὐτῶν μετοικισμένα εἰς ἄλλην παρὰ τὴν προτέραν αὐτῶν θέσιν. Ἐτίθετο δὲ ἡ Μητρόπολις τῆς Σμύρνης ἐπὶ τοῦ Αὐτοκράτορος Λέοντος τοῦ Σοφοῦ μεταξὺ τῶν Αὐτοκεφάλων λεγομένων Μητροπόλεων (δ). Εἶχε δὲ καὶ Ἐπισκοπὰς ἕξ, ὡς φαίνεται εἰς τὴν διάταξιν τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου Παλαιολόγου τοῦ Γέροντος (ε). Τὴν Φώκαιαν, τὴν Μαγνησίαν, τὸ Ἀνήλιον, ἢ Ἡλεῖον, τὰς Κλαζομενάς, τὸν Ἀρχάγγελον, τὴν Πετραν.

§. ιγ'. Ἀλλ' ἔμελλον ποτὲ νὰ περάσωσι καὶ τῆς Σμύρνης, καθὼς καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος αἱ πρὸς δύσιν ἤδη κλίνουσαι εὐτυχεῖς ἡμέραι. Τὸ Ἑλληνικὸν βασίλειον ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ἐξέπιπτεν εἰς δυστυχίας.

Ἦν δ' ἄρα καὶ πῦρ ἐς πλέον ἄλλου πυρὸς καῖον,
Καὶ κακοῦ κακὸν ἄλλο χερειότερον!

(α) Eckhel p. 554.—(β) Μαρμ. Ὀξον. Β. στίχ. 58.—(γ) Ἀποκαλ. Γ.—(δ) Κωδ. Κουροπαλάτ. σελ. 292.—(ε) Αὐτ. σελ. 340.

ξανε! Μοῦ κλέψαν τ' ἄσπρα μου! Ποιὸς εἶν' αὐτὸς ὁ φονιάς; Ποιὸς μ' ἔκαμε τὸ κακό; Ποῦ εἶναι; Ποῦ 'χώθηκε; Τί νὰ κάμω νὰ τὸν εὕρω; Ποῦ νὰ τρέξω; Ποῦ νὰ μὴ τρέξω; Πᾶς κ' εἶν' ἐκεῖ; Πᾶς κ' εἶναι 'δῶ; Ποιὸς εἶσαι σύ; Στάσου σκυλλί! (Πρὸς τὸν ἑαυτόν του κρατῶν τὴν ποδιάν του) Δός μου τ' ἄσπρα μου ἀθεόφοβε! — Ἄχ! εἶμαι 'γὼ ἀτός μου! Σάλεψεν ὁ νοῦς μου! Δὲν ξεύρω ποῦ 'βρίσκομαι· μήτε ποιὸς εἶμαι, μήτε τὶ κάμνω. 'Αλλοίμονον! Ἄχ! 'Ασπρουλάκια μου! 'Ασπρουλάκια μου! Πιστεμένοι φίλοι μου! Ποιὸς μ' ἐχώρισ' ἀπὸ σᾶς! Σᾶς ἔχασα φλωράκια μου! Πάγ' ἡ παρηγοριά μου, ἡ 'λπίδα μου, ἡ χαρά μου. Τελέψανε τὰ πάντα γιὰ 'μένα. Ξέκαμ' ἀπὸ τὸν κόσμο! Χωρὶς τ' ἀσπρουλάκια μου ἀβάλετο νὰ ζήσω! Τέλεψα! Δὲ 'μπορῶ πλειά! 'Απαιθαίνω. 'Ηπαίθανα κ' ἐθάφθηκα! Δὲν εἶναι κἀνεῖς νὰ μ' ἀναστήσῃ; Ἅ! Νεκρανάστασι Θεέ μου! Νὰ μοῦ δώσῃ τ' ἄσπρα μου! ἢ νὰ 'πῇ ποιὸς μοῦ τὰ πῆρε! Ἔ; Τί λέτε; Τί λέτε; Κἀνεῖς δὲν εἶν' ἐδῶ! Ὤιμε! ὅποιος μ' ἔκαμε τὸ κακό, παραμόνεψε καλὰ τὴν ὥρα κ' ηὗρε τὸν καιρὸν ἴσα ἴσα, ὅταν ἐμιλοῦσα μὲ τὸν παραλυμένο τὸ γυιό μου! Ἄχ! ὁ κακόμοιρος. Ἂς ἐβγω 'πὸ 'δῶ! Νὰ 'πάγω νὰ ζητήσω δικαιοσύνη! νὰ φέρω νὰ 'ξετάξουνε ὅλο μου τὸ 'σπῆτι. Τὴ δουλεύτρα, τοὺς δούλους, τὴν κόρη, τὸ γυιό μου, κ' ἐμένα τὸν ἴδιον. —Γιὰ 'δὲ πόσοι εἶναι ματσεμένοι! Σ' ὅποιον ρίξω τὸ 'μάτι, τὸν ὑποπτεύομαι. Καθένας μοῦ φαίνεται ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ κλέφτης. Ἔ; Γιὰ τίνα, γιὰ τίνα νε 'μιλεῖτε! Γιὰ τὸν κλέφτη μου; Πῶς μὲ 'ξεγύμνωσε; Ἅ! κἄτι βρόντος ἀκούεται 'δῶ 'πάνω! Πᾶς κ' εἶν' ὁ κλέφτης αὐταῦ; Ἂν ἀγαπᾶτε τὸ Θεό! Ὅποιος 'ξεύρει τίποτε γιὰ τὸν κλέφτη μου, ἂς μὲ τὸ 'πῇ! Πᾶς κ' εἶναι κρυμμένος ἀνάμεσά σας; Ὤιμε! Ὅλοι μὲ βλέπουν καὶ γελοῦνε! Νὰ 'δῇς ὅτι ὅλοι ἔχουνε τὸ χέρι των σ' αὐτὴν τὴν κλεψιά! Χωρὶς ἀμφιβολία! Γλήγορα! Γλήγορα! 'Σ τὸ Κοινό, 'ς τὴν Κρίσι, 'ς τὸ Μουλᾶ, 'ς τὸ Μουσελίμη! 'Σ τὰ σίδερα, 'ς τὸ σκοινί, 'ς τὸ παλοῦκι, 'ς τὴν κρεμάλα! Θὰ κρεμάσω ὅλον τὸν κόσμον. Κἂν δὲν εὕρω τ' ἄσπρα μου, ὅλον κ' ὕστερα θὰ κρεμασθῶ κι' ἀτός μου!

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΤΕΤΑΡΤΗΣ ΠΡΑΞΕΩΣ.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τὴν ἑξῆς σημείωσιν. Σημειωτέον ὅτι αἱ Τουρκικαὶ ὀνομασίαι τῶν χωρίων τῆς Σμύρνης ἀνάγονται εἰς τὴν ἐποχήν, καθ' ἣν οἱ Ὀθωμανοὶ κατεξουσιάσαντες τὴν χώραν πολλὴν τῶν ἐγχωρίων κατοίκων φθορὰν ἐπήνεγκον. Ἡ βία καὶ ἐπικράτησις τῶν κατακτητῶν καταλαμβάνουσα τὰς κώμας μετέφραζεν ὡς τὰ πολλὰ καὶ τὰ ὀνόματα εἰς τὴν ἰδίαν γλῶσσαν εἴτε ὀρθῶς εἴτε κακῶς, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ τὰς φωνὰς αὐτὰς ἐπὶ τὴν ἰδίαν παρέσπα παχυστομίαν, καὶ οὕτω κατὰ μικρὸν ἐξέπεσαν τὰ ἐγχώρια ὀνόματα. Ὥστε δύναταί τις πολλάκις ἐν τοῖς ἐπικρατοῦσι νῦν ἀνευρεῖν τὰ πάλαι φυγαδευθέντα γνήσια πολλῶν χωρίων ὀνόματα. Αὐτίκα· ἐν τῷ ὑπὸ τοῦ στρατοπεδάρχου Φωκᾶ συνπαχθέντι τῷ **1235** *Καθολικῷ περιορίῳ τῆς Μονῆς τῶν Λέμβων* (ἔκειτο δὲ αὕτη ἡ Μονὴ κατὰ τὸ ὄρος τῆς Σμύρνης, ὡς μαρτυροῦσι διάφορα ταύτης χρυσόβουλλα, προστάγματα, πρατήρια, ἐκδοτήρια, διαθηκῶν γράμματα κτλ. ἐκδεδομένα ἤδη ὑπὸ τοῦ σοφοῦ I. Μυλλέρου ἐν τῷ τετάρτῳ Τόμῳ τῶν **Acta et Diplomata** σελ. **1—289**) ἀπαντῶνται διάφορα τῶν περὶ τὴν Σμύρνην τοποθεσιῶν ὀνόματα· οἷον τὸ «ἐν τῇ τοποθεσίᾳ τῆς *Κόγχης* πλησίον τῆς βατιλικῆς ὁδοῦ» κτλ. (σελ. 8), ἐξ οὗ δύναταί τις εἰκάσαι ἀκινδύνως ὅτι οἱ βάρβαροι κατακτηταὶ τὴν *Κόγχην* μεθερμήνευσαν Βουτζᾶ (τὴν δὲ τουρκικὴν ταύτην ὀνομασίαν ὁ ἐλλόγιμος Λάτρις μετέφρασε *Γωτlar*. Βλ. Slaars l. c. p. 9). Καὶ πάλιν τὸ «ἀπέρχεται τῆς ὁδοῦ τῆς πρὸς τὸν *Κούκουλον* ἀπαγούσης» (σελ. **11**) καταδεικνύει ὅτι οἱ παρατραυλίζοντες κατακτηταὶ μετέστρεψαν τὸν Κούκουλον εἰς τὸ *Κουκλουτζᾶ*· ἐλέγετο δὲ τοῦτο καὶ «χωρίον τῆς Κουκούλης» (σελ. **9**). Τὸ δὲ «χωρίον τῆς Ῥούζης» (σελ. **35**), οὗτινος οἱ κάτοικοι ἐλέγοντο Ῥουζάται καὶ Ῥουζίται (σελ. **39, 42**) μεθερμήνευσαν Ναρλίκιοϊ (Ναρλήκιον). Ἐκτὸς δὲ τούτων μνημονεύεται καὶ «ἐνορία Λεύκης», ἡ σήμερον τουρκιστὶ λεγομένη **KavaKlidèré**, καὶ «τοποθεσία τοῦ Φοίνικος» (σελ. 8), ἡ κοινότερον λεγομένη *Κουρμαδιά*, ἥτις παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐλέγετο Φοινικῶν, ὡς μαρτυροῦσι τὰ «Χερσίφρων Ἀσιάρχης τοὺς κήπους εἰς τὸν Φοινεικῶνα» (στίχ. 9) ἐπιγραφῆς Σμυρναϊκῆς ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Ἀδριανοῦ γεγραμμένης (Βλ. **Boeckh. Corp. Inscript. Graec. T. 2. p. 713**). Ἡ γοῦν παραβολὴ τούτων τε καὶ ἄλλων πολλῶν λέξεων ἐκ τῶν ἐγγράφων τούτων πρὸς τὰς σήμερον τουρκικὰς ὀνομασίας οὐ μόνον συντελέσει πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς τε ἀρχαιοτέρας καὶ τῆς ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν χωρογραφίας τῆς **πόλεως** Σμύρνης, ἀλλὰ τὴν ἀντικατάστασιν τῶν γνησίων ὀνομασιῶν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ἀποκεφαλίσας χιλίους ἔκτισε, μνημεῖον τῆς νίκης του, πύργον ἀπὸ πέτρας καὶ ἀπὸ τὰ κρανία τῶν νεκρῶν! (α).

§ ιζ'. Ἀναχωρήσας ὁ Ταμερλάνος ἀφῆκε τὴν ἐξουσιαν τῆς Σμύρνης εἰς τὸν πρότερον ἡγεμόνα της Τοῦρκον Κινεῖτ ἢ Τσινεΐτ, ὡς τὸν ὀνομάζει ὁ Δούκας, υἱὸν τοῦ Καρασούμπασι ἡγεμόνος τῆς Ἐφέσου, εὐνοούμενον τοῦ Σουλτάνου Βαϊαζήτ. Ὁ Κινεῖτ φρονήσας ὑπὲρ τὴν δύναμίν του ἠθέλησε νὰ γείνῃ βασιλεὺς τῆς Ἀσίας. Ἀλλ' ὁ Σουλτάνος Μωάμεθ ὁ Α'. ἐκστρατεύσας κατὰ τούτου τῷ **1419**, τοῦ ἐπῆρε τὸ Νύμφαιον, τὴν Κύμην, καὶ ἓν φρούριον ἰσχυρὸν κτισμένον εἰς τὴν παλαιὰν Τῆμνον, τὴν νῦν λεγομένην Μενεμένην (β), καὶ τέλος καὶ τὴν Σμύρναν αὐτήν. Ὁ Σουλτάνος κατηδάφισεν ὅλα τὰ φρούρια τῆς Σμύρνης, δὲν ἐβλαψεν ὅμως τοὺς κατοίκους αὐτῆς· ἐσυγχώρησε δὲ καὶ τὸν Κινεῖτ νὰ ἔχῃ πάλιν τῆς πόλεως τὴν ἡγεμονίαν. Τῷ δὲ **1424** ὁ Σουλτάνος Ἀμουράτ ὁ Β'. ἐδίωξε τὸν Κινεΐτ, καὶ διώρισεν ἄλλον τῆς πόλεως Σατράπην. Ἀπὸ τοῦτον τὸν Σουλτάνον ἔλαβε, λέγουσιν, ἡ Σμύρνα τὸ προνόμιον νὰ κόπτῃ νόμισμα μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Σουλτάνου. Ἐδόθη δὲ αὕτη ἡ χάρις ὕστερον καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν (γ). Οἱ δὲ Τοῦρκοι τῆς Σμύρνης ἀνήγειραν πάλιν τὸ ὑπὸ τοῦ Ταμερλάνου κατεδαφισθὲν παραθαλάσσιον φρούριον τοῦ ἁγίου Πέτρου, τὸ ὁποῖον σώζεται μέχρι σήμερον· τὸ δὲ ἄλλο τῆς θαλάσσης λεγόμενον τεῖχος, τὸ κείμενον εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ κόλπου τῆς Σμύρνης πλησίον τῶν λεγομένων Μυρμήκων ἀντικρὺ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἕρμου (δ) ποταμοῦ, ἢ Τουρκικώτερον Γεδιζίου, ἐκτίσθη ὡς προπύργιον τῆς Σμύρνης ἀπὸ τοὺς Ὀθωμανοὺς τῷ **1656**, μετὰ τὴν εἰς τὸν Ἑλλήσποντον φθορὰν τοῦ Τουρκικοῦ στόλου ὑπὸ τῶν Ἐνετῶν (ε).

(α) Οἱ ἱππεῖς τῆς Ῥόδου τῷ **1475** ἔπλευσαν πάλιν μετὰ στόλου κυβερνωμένου ὑπὸ τοῦ Μοκενίγου εἰς τὴν Σμύρνην ἵνα κυριεύσωσι τὸ φρούριον· καταπλεύσαντες δὲ τὴν πόλιν ἀπῆλθον ἄπρακτοι. **Βλ. Texier Descript. de l' Asie min. T. 2. pag. 298. Paris 1849.** Σημ. Ἐκδ.—(β) **Βλ. Chandler Voyage T. 1. pag. 112.**—(γ) Δημήτρ. Καντεμίρ. ἱστορ. Ὀθωμ. Βιβλ. Α. κεφ. β. σημ. **I.**—(δ) Εἰς τὴν τιμὴν τοῦ Ἕρμου, ὡς καὶ τοῦ Μέλητος, πρὸς διάγνωσιν μάλιστα τῆς τοπικῆς θέσεως, ἔκοψαν νομίσματα οἱ παλαιοὶ Σμυρναῖοι ἔχοντα τύπον ποταμοῦ, καὶ ἐπιγραφὴν ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ. ΕΡΜΟΣ. ΕΠΙ. ΙΩΝΙΟΥΣ. καὶ ἄλλα. ΕΠΙ. ΒΩΛΑΝΟΥ. ΕΡΜΟΣ. **Βλ. Encyclopéd. articl. Smyrn.** καὶ **J. Eckhel T. 2. pag. 501.**—(ε) **Βλ. Chandler Voyage T. 1. p. 167.** [Ὁ δὲ περιηγητὴς Ταβερνιέρος (**Six Voyag. T. 1. p. 102** παρὰ **Slaars pag. 42**) ἱστορεῖ ὅτι τοῦτο τὸ φρούριον ᾠκοδομήθη μικρὸν πρὸ τοῦ **1631**, ὅτε οἱ Τοῦρκοι καταστρέ-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

πολλάκις πρόεδρος τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα δικαστικῶν ἐπιτροπῶν (commissions).

§. γ'. Κατὰ δὲ τὸ 1806 ἔτος ἀσθενήσας παρητήθη ὑπουργήσας τὴν εὐεργέτιδα Ῥωσσίαν πολυτρόπως καὶ πολυετῶς καὶ ἀμωμήτως ἐπὶ τριῶν αὐτῆς ἐφεξῆς ἀοιδίμων Αὐτοκρατόρων, Αἰκατερίνης καὶ Παύλου καὶ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἀπελύθη μετὰ τῆς ἀξιωματικῆς αὐτοῦ στολῆς ἐπιβραβευθεὶς καὶ μὲ σιτηρέσιον ἐτήσιον διὰ βίου.

§. δ'. Τὸ δὲ πάντων μάλιστα ἀξιέπαινον τῶν προτερημάτων τοῦ εὐκλεοῦς Ἰωάννου Βόζου εἶναι, ὅτι ὁ ἐνάρετος οὗτος Ἕλλην καί τοι ἀνήλικος ἐκλιπὼν τὴν πατρίδα καὶ ὅλως ἀφιερωμένος εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων τοῦ ἰδίου αὐτοῦ ὑπουργήματος καὶ τῆς ἐγκαρδίου πίστεως καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν Ῥωσσίαν, τὴν ὁποίαν ἐγνώρισε δευτέραν αὐτοῦ πατρίδα, δὲν ἐλησμόνησεν ὅμως τὴν πρώτην αὐτοῦ γεννήτριαν καὶ μητρίδα, οὐδ' ἔπαυσε ποθῶν τὸ φίλτατον αὐτοῦ γένος καὶ τὰ κάλλιστα εὐχόμενος καὶ ἐνεργῶν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος· καὶ πάντα συμπατριώτην, ὅπου εὕρισκε χρείαν ἔχοντα, προθύμως βοηθῶν καὶ παντοίως παρηγορῶν. Ὡς δὲ παρητήθη τῆς ὑπουργίας, ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς τὴν Ἀστραχάνην, ὅπου συνεφιλιώθη ἐγκαρδίως μετὰ τοῦ ἀοιδίμου Ἰωάννου Βαρβάκη, συμμελετῶν πάντοτε μετ' αὐτοῦ καὶ συνδιασκεπτόμενος περὶ τῶν ἱερῶν χρεῶν ἑκάστου πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τῆς ἐκπληρώσεως αὐτῶν κατὰ τὸ δυνατόν.

§. ε. Κατὰ δὲ τὸ 1821 ἀκούσας τὴν ἀγγελίαν τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως μετέβη παρευθὺς εἰς Ταϋγάνιον, ἐπιθυμῶν νὰ μανθάνῃ εὐκολώτερον καὶ ταχύτερον τὰς ἐκ τῆς Ἑλλάδος εἰδήσεις, καὶ προθυμούμενος νὰ βοηθῇ τοὺς ἐκεῖ πολλαχόθεν καταφυγόντας ἐκ τοῦ Τουρκικοῦ διωγμοῦ δυστυχεῖς ὁμογενεῖς, τοὺς ὁποίους καὶ περιέθαλπε παντοίως. Ἐξώδευσε δὲ χρήματα ἱκανὰ καὶ εἰς σύνταξιν βιβλίου «*περὶ τῶν ἐξ ὁμονοίας ἀγαθῶν, καὶ τῶν κακῶν τῆς διχονοίας*» ἐκ παραδειγμάτων ἱστορικῶν. Τοῦτο τὸ σύνταγμα ἐπενόησεν αὐτὸς καὶ ἤθελε νὰ πέμψῃ αὐτὸ πρὸς τοὺς ἀγωνιζομένους Ἕλληνας, ἀλλὰ κατ' ἀτυχίαν περιστάσεις ἐναντίαι ἐμπόδισαν μέχρι σήμερον τὴν ἐκτέλεσιν καὶ τύπωσιν τῆς κοινωφελοῦς ταύτης συγγραφῆς (α).

(α) Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἀνέλαβον συντάξαι καὶ ἐκδοῦναι, οἱ ἀδελφοὶ Καπετανάκη, ἀλλ' οὐκ ἐξετέλεσαν τὴν ὑπόσχεσιν «διὰ τὸ ἀσύμφορον τῆς ἐν Βιέννῃ ἐκδόσεως βιβλίου λίαν καταφερομένου κατὰ τοῦ ψευδοπροφήτου καὶ τῶν ὀπαδῶν του», ὡς ἔγραφον τῇ 17 Ὀκτωβρίου 1827! Σημ. Ἐκδ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

αἱ μάμμαι νὰ διαπλάττωσι τὰ ἄπλαστα καὶ ὑγρὰ καὶ μαλακὰ τοῦ σώματος μέλη. Γίνου πατὴρ ἐξουσιαστὴς τοῦ παιδίου σου, διότι ἓν ἐκ τῶν δύω εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ, ἢ πρέπει νὰ σοὶ ὑποτάσσηται ἢ νὰ σὲ τυραννῇ· «*Κάμψον τὸν τράχηλον αὐτοῦ ἐν νεότητι*», τὸ πνεῦμα ῥητῶς σε προστάσσει (α). Ἤ τί ἄρά γε σημαίνουσιν αἱ κραυγαὶ καὶ τὰ δάκρυα καὶ τὰ σχήματα τὰ ἀπειλητικὰ καὶ ἡ βλοσυρὰ ὄψις τῶν μικρῶν παιδίων, ὅταν ζητῶσι μὲ βίαν ὅ,τι ἐπιθυμήσωσι; τί ἄλλο εἰμὴ ὅτι φυσικὰ ὁ ἄνθρωπος ἐπιθυμεῖ νὰ ἦναι ἀνεξάρτητος καὶ αὐθαίρετος; Αὕτη δὲ ἡ ἐπιθυμία ἀναπτύσσεται μάλιστα εἰς τὴν ἀπαλὴν αὐτοῦ ἡλικίαν. Οὗτος λοιπὸν εἶναι προσφορώτατος καιρός, εἰς ὃν πρέπει φιλανθρώπως καὶ ἐπιεικῶς νὰ ἐκριζώνηται ἀπὸ τῆς ψυχῆς τοῦ παιδίου πᾶσα κακὴ κλίσις καὶ ἀκόλαστος φαντασία, καὶ νὰ ἐμφυτεύωνται τὰ σπέρματα τῆς σωφροσύνης καὶ ὑπακοῆς. Εἰς πολλὰς οἰκίας βλέπει ἕκαστος τὰ παιδία, ἅτινα καθήμενα κοσμίως εἰς τὴν τράπεζαν δὲν ζητοῦσι τίποτε, ἀλλὰ δέχονται μετὰ χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης ὅ,τι προσφέρει εἰς αὐτὰ ὁ ἐπιστάτης· καὶ πάλιν ὑπάρχουσιν ἄλλα παιδία ἅτινα ζητοῦσιν ἀσχημόνως πᾶν ὅ,τι βλέπουσι, καὶ πρέπει τις νὰ προσφέρῃ εἰς αὐτὰ προτήτερα παρ' ὅλους τοὺς ἄλλους, ἐὰν θέλῃ νὰ προλάβῃ τὰς κραυγὰς τοῦ πταίσματος αὐτῶν. Πόθεν ἄρα προέρχεται αὕτη ἡ διαφορὰ τῆς διαγωγῆς; Ἀπὸ τὴν διαφορὰν βέβαια τῆς ἀνατροφῆς αὐτῶν. Ὅσον νεώτερα ἦναι τὰ παιδία, τόσον ὀλιγώτερον πρέπει νὰ ἐκπληρώνῃ τις τὰς ἀτάκτους αὐτῶν ἐπιθυμίας. Ὅσον ἀσθενέστερον εἶναι ἀκόμη τὸ λογικὸν αὐτῶν, τόσον ἰσχυρότερον πρέπει νὰ καθυποβάλλωνται εἰς τὴν ἀπόλυτον οἰκονομίαν τῶν φρονίμων διοικητῶν· ἐπειδὴ ἀφ' οὗ λάβωσιν ἅπαξ ταύτην τὴν κλίσιν καὶ εὐκαμψίαν, καὶ φυλάττουσιν αὐτὴν ἔπειτα ἐφ' ὅλην τὴν ζωήν. Εἴδετε τὰ πωλάρια, πῶς ἀναποδίζουσι καὶ λακτίζουσι καὶ δάκνουσι τὸν χαλινὸν καὶ ἀντιστέκονται εἰς τὸν πτερνιστῆρα, ἀλλ' ἡ ἐπιδεξιότης τοῦ ἱπποκόμου μὲ χεῖρα ἐλαφρὰν τὰ ἀναχαιτίζει καὶ δαμάζει τὰ πηδήματα αὐτῶν καὶ κάμνει αὐτὰ πειθήνια καὶ εὐάγωγα καὶ χειροήθη. Εἴδετε τὰ φυτά, ὅταν ἦναι νήπια καὶ ἁπαλά, πῶς κλίνουσι καὶ λυγίζουσιν ἀτάκτως πρὸς τοῦτο ἢ πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, ἀλλ' ἡ ἐπιτήδειος χεὶρ τοῦ γεωργοῦ παρεμπήγουσα καλάμια καὶ χάρακας καὶ ὑποστηρίγματα διορθόνει κατ' ὀλίγον τὰ στραβώματα αὐτῶν, καὶ κάμνει αὐτὰ ὀρθὰ καὶ εὐθυτενῆ.

(α) Σ. Σειρὰχ λ. 12.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Οὐδ' εἴπερ τε σιδήρεα δέσματ' ἔχῃσι (α).

Δεῖ μέντοι οὐ πρότερον ἐπάνοδον ζητεῖν, πρὶν ἂν τῇ τῶν λόγων καὶ ἐπιστημῶν κτήσει πέρας ἧπερ ἔθος ἐστὶν ἀποδοῦναι.

Αἰσχρὸν γάρ τοι δηρόν τε μένειν, κενεόν τε νέεσθαι» (β).

Ἐρρῶσο. Ἐν Σαλαμαντικῇ πόλει τῆς Ἱσπανίας. αχιβ». Κεῖται δὲ αὕτη ἡ ἀνέκδοτος ἐπιστολὴ ἐν τῷ πολυτίμῳ χειρογράφῳ ἐπιγραφομένῳ «*Ἐπιστολαὶ διαφόρων μεταγενεστέρων Ἑλλήνων σοφῶν ἀπὸ τοῦ Αφ'. σωτηρίου ἔτους ἕως τοῦ Αψτα*», (φύλλφ 134), ὅπερ ἔχει ὁ ἐκ τῆς Ἠπείρου τανῦν τὴν τῶν Δέρκων μητρόπολιν κοσμῶν εὐπαίδευτος καὶ τοὺς τρόπους χαρίεις καὶ ἀγχίνους ἱεράρχης Νεόφυτος, οὗ τὰς ποιμαντορικὰς ἀρετὰς καὶ τὴν ἄλλην σύνεσιν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐθαυμάσαμεν πειραθέντες. Ἐν δὲ τούτῳ τῷ χειρογράφῳ ὑπάρχουσι καὶ ἕτεραι τρεῖς ἐπιστολαὶ τοῦ Ῥοδινοῦ πεμφθεῖσαι ἡ μὲν πρὸς Νικηφόρον χαρτοφύλακα καὶ ἡγούμενον Πάτμου (τῷ 1607), ἡ δὲ πρὸς τὸν Χῖον Γεώργιον τὸν Κορέσιον (τῷ 1608 ἐκ Ῥώμης) καὶ ἡ τρίτη πρὸς Φραγκίσκον τὸν Κόκκον, ἄνευ ἔτους, ὃν «ἀνδρῶν ἄριστον καὶ σοφώτατον» ἀποκαλεῖ. Ἐκ δὲ τῆς πρὸς τὸν ἡγούμενον Νικηφόρον ἐπιστολῆς καταχωρίζομεν τὸ ἑξῆς τεμάχιον, ἐξ οὗ φαίνονταί τινα πρὸς τὴν βιογραφίαν τοῦ δραπετίδου τούτου λογίου ἀναγόμενα, ὅστις ἐν Κύπρῳ διάγων ἐξεπαιδεύθη ὑπὸ τοῦ ἐλλογίμου ἱερομονάχου Λεοντίου τοῦ Εὐστρατίου (Βλ. Κυπριανοῦ Ἱστορ. τῆς νήσ. Κύπρου σελ. 360. Ἐνετ. 1788). Ἔχει δὲ τὸ χωρίον τῆς ἐπιστολῆς ὡς ἑξῆς. «Ἀνθότου κἀγὼ πάντα κάλλων (ὃ δὴ λέγεται) σείσας καὶ τοῦ οὗ ἐφιέμην οὐχ οἷός τε ὢν ἐν μετοχῇ γενέσθαι ἐν Ἑλλάδι τῇ ἐμῇ πατρίδι, ἄλλως τε καὶ τοὺς σοὺς πρὸ ὀφθαλμῶν ἀεὶ θέμενος λόγους, οὓς μοι πολλάκις ἔφησθα, οὐδὲν προτιμᾷν λέγων τῆς παιδείας, ἀλλὰ πάντων κατατολμᾷν τῆς εἰς Ἰταλίαν φερούσης ἠψάμην ὅλῃ ψυχῇ καὶ τοῦ ἐν Ῥώμῃ καθ' ἡμᾶς ἱεροῦ φροντιστηρίου ἐγκρατὴς (ὡς καὶ αὐτός με ἐνουθέτεις) ἐγενόμην· ὁπόσοις δὲ δυσχερέσι καθ' ὁδὸν ἐνέτυχον, νῦν μὲν πειραταῖς κατὰ θάλατταν, νῦν δὲ κλύδωσιν ὑποβρυχίους ἡμᾶς ποιῆσαι ἀπειλοῦσιν, ἀσθενείαις ἄλλοτε, καὶ τοῖς τούτων παραπλησίοις, περιττὸν ἂν ἦν μοι διεξέρχεσθαι, ἅπερ δὴ καίπερ οὕτως ὄντα δεινὰ τὴν ἔφεσιν ἣν οἶσθά με ἔχοντα εἰς τοὺς λόγους παρασαλεῦσαι οὐκ ἴσχυσαν». Ἐν δὲ τῇ Σαλαμαντικῇ διατρίβων ἐδί-

---

(α) Ὀδυσ. Α. στίχ. 204.—(β) Ἰλιάδ. Β. 293.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

μώτεροι τῶν ἐσναφιωτῶν, μὴ δυνάμενοι νὰ ἀκουσθῶσιν εἰς τοιάυτην ἐκ συνθήματος καὶ παρακοῆς ὄχλου κατακραυγήν. Οἱ δὲ καλοὶ Δημογέροντες ἐκβαλόντες ἔκτοτε τὸ προσωπεῖον καὶ εἰπόντες ὅτι καὶ αὐτοὶ εἶναι ἕτοιμοι νὰ συναποθάνωσι μετὰ τοῦ λαοῦ (!!!), συνασπιστὰς ἔχοντες τόν τε Σάββαν Μουσουδάκην καὶ τὸν Μανουὴλ Περόγλου, ἀνθρώπους στιγματίας, ἔκπαλαι διψῶντας τὴν κατάργησιν τῆς Σχολῆς, ἄγοντες τὸν λαὸν ἐκ τοῦ Κοινοῦ εἰς τὴν Μητρόπολιν, καὶ ἐντεῦθεν πάλιν εἰς τὸ Κοινόν, ἐβίασαν τέλος τοὺς ἐπιτρόπους τῆς Σχολῆς νὰ μετακομίσωσιν ἐν μεσημβρίᾳ τὰ *πράγματα καὶ βιβλία* τῆς Σχολῆς καὶ νὰ ἐκβάλωσι τοὺς μαθητὰς εἰς τὸν δρόμον καὶ τὰ πράγματά των, καὶ νὰ παραδώσωσιν εἰς αὐτοὺς τῆς Σχολῆς τὰ κλειδία. Τοῦτο ἔγεινεν ὡς εἴπομεν τῇ ις' Ἰουλίου, καθ' ἣν ἡμέραν ἀνεγνώσθη ἡ Πατριαρχικὴ ἐπιστολή.

§. ς'. Τὴν ἐφεξῆς νύκτα ἐδαπάνησαν οἱ Δημογέροντες καὶ ὁ Σάββας εἰς συνελεύσεις ἐν τῇ Μητροπόλει· καὶ τῇ ὑστεραίᾳ εὐθὺς συνετέθη καὶ ἄλλη ἀναφορὰ κατὰ Οἰκονόμου, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ ἐκόντας καὶ ἄκοντας ὑπέγραψαν πολλούς· τοὺς δὲ ἐπιτρόπους τῆς ἁγίας Φωτεινῆς ἀνθρώπους τιμιωτάτους, μὴ θελήσαντας νὰ ὑπογράψωσιν, ἐξωσαν παρευθὺς διὰ τῆς Θεοφιλίας του, καὶ ἀντισείγαγον ἐκ τῆς φατρίας ἄλλους· οἱ δὲ ἐπίτροποι τοῦ Νοσοκομείου, διὰ νὰ μὴ βιασθῶσι, διέτριβον εἰς τὰ χωρία, πλὴν ἐζητήθησαν καὶ αὐτοὶ πολλάκις. Μεταμεληθέντες δὲ διὰ τὸ λυσσῶδες ὑπὸ πάντων κατακρινόμενον κίνημά των, τὸ κατὰ τῆς Σχολῆς γενικῶς, ἀπεφάσισαν νὰ κρύψωσι τὴν γνώμην των (ἥτις ἦτο, *ἀφ' οὗ καταργηθῇ ἅρδην ἡ Σχολὴ ἡ νέα, νὰ προικίσωσι τὴν παλαιὰν μὲ τὰ ἀφιερώματά της*)· διὰ τοῦτο εἰς τὴν ἀναφοράν των ἐκείνην ἔγραφον ὅτι τὴν Φιλολογικὴν Σχολὴν θέλουσι, πλὴν τὸν διδάσκαλον δὲν θέλουσιν, ὅθεν παρακαλοῦσι τὴν Παναγιότητά του νὰ στείλῃ ἕτερον διδάσκαλον. Ἐν τούτοις οἱ ἄρχοντες καὶ πρόκριτοι καὶ ἔμποροι καὶ δεπουτάτοι καὶ οἱ χρησιμώτεροι τῶν ἐσναφιωτῶν ἔγραψαν ἀναφορὰν καὶ μαρτυρίαν περί τε σχολῆς καὶ διδασκάλων, ὅτι ἔζησαν τιμίως καὶ χριστιανικῶς εὐδοκιμοῦντες καὶ ἐπαινούμενοι παρὰ πάντων, μάλιστα περὶ τοῦ ἱεροδιδασκάλου Οἰκονόμου ὅτι ὠφελεῖ τὰ μέγιστα τὸ χριστιανικὸν ὀρθόδοξον πλήρωμα,

---

δρές, τελευτήσας τῷ 1847 ἐν Ναυπλίῳ. Συλλαβόντες δηλ. τότε τοῦτόν τινες τῶν ὀχλοκρατικῶν, προεξάρχοντος διακόνου τινός, ἐξεσφενδόνισαν κατὰ τῆς ἀναβάθρας τῆς Μητροπόλεως, καὶ πεσὼν χαμαὶ ἔθραυσε τὴν χεῖρα. Σημ. Ἐκδ.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΩΝ ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ.

Σελ. 1. στιχ. 14. γράφε φιλογένεια. Σ. 8. στιχ. 28. διηρμένων. Σ. 10. στίχ. 33. τινας. Σ. 15. στιχ. 27. μὲν τὰ παρόντα ἀπὸ. Σ. 24. στιχ. 12. παρέπεμψαν αὐτήν. Σ. 27. στιχ. 3. μέλλουσι. Σ. 28. στιχ. 29. Ὄν. Σ. 29. στιχ. 9. πρόπαπποι. Σ. 30. στιχ. 12. παῤῥησίᾳ. Σ. 33. στιχ. 20. ἐντετυπωμένον. στιχ. 21. πρᾶττε. Σ. 38. στιχ. 11. ἡμᾶς. Σ. 45. στιχ. 27. θ' ἅμα (παρὰ Πλουτάρχ. Βίῳ Ἀλεξ. §. ζ). Σ. 47. στιχ. 19. τὰς κραυγὰς τοῦ στόματος. Σ. 54. στιχ. 15. πολύφωνον. Σ. 56. στιχ. 23. τελευταῖόν σου. Σ. 57. στιχ. 2. ἀρετῆς, ἄνωθεν. Σ. 59. στιχ. 12. ἐπέστειλε. Σ. 60. στιχ. 13. γράφ. ᾳωιθ. Σ. 61. στιχ. 16. ἀὴρ. Σ. 62. στιχ. 6 ἦναι ἔμψυγα. Σ. 68. στιχ. 5. πρὸ μόνου τοῦ οὐσιαστικοῦ. Σ. 69. στιχ. 7. σπανίαν. στιχ. 20 ἐμφάσεως. 33. ἐκέλευσε. Σ. 71. στιχ. 5 συνημμένα. στιχ. 21. τἀμὰ. Σ. 72. στιχ. 33. ποιότητος. Σ. 73. στιχ. 21. βέλτιόν ἐστι. 26. ἐλλειπτικὴ,. Σ. 74. στιχ. 3. διῆκεν, ὁ ἔτ. Σ. 75. στιχ. 5. αἰτιολογική. Σ. 77. στιχ. 30. πολλά. Σ. 80. στιχ. 2. δικαιοσύνην. στιχ. 6. ἐλλειπτική. Σ. 81. στιχ. 3. φαίρονται. Σ. 83. στιχ. 24. κινήσεως. 26. ᾠχόμην. Σ. 84. στιχ. 4. Τὸ μέλλω παράτασιν μὲν ἐνεργ. σημαῖνον. στιχ. 15. ἂν (πρόσθες τὴν ἐκπεσοῦσαν σημείωσιν) Βλ. καὶ τὸ περὶ γνησ. προφορ. τῆς Ἑλλην. γλώσ. βιβλίον. σελ. 602. ὅπου καὶ ἐκ τοῦ ἔγω παραδείγματα συνθετου μέλλοντος καταγράφονται. Τούτοις πρόσθες καὶ τὰ τοῦ Ὠριγένους «καὶ ἄλλα μυρία εἰπεῖν ἔχει» (=ἐρεῖ), ᾗ «τὰς ἀποδείξεις παρασχεῖν ἔχει», (=παρέξει), καὶ «ἔχει εὑρεῖν» (=εὑρήσει) ᾗ. Ὠριγέν. εἰς Γενέσ. α. 14. Σ. 85. στιχ. 6. ἤδειν. 26. ὄφρα,. 32. ἢ μή; Σ. 86. στιχ. 17. ἄναρθρα. Σ. 87. στιχ. 20. ἐξαλειπτέον τὸ «ἡ» πρὸ τοῦ δὲ. 21. κατωμόσεως . . ἀπωμόσεως. Σ. 89. στιχ. 2. συντάσσεται. 12. σημαίνωσιν εὐγὴν. 18 ἐδεδίει. Σ. 91. στιχ. 2. ἀπαρεμφατικοῦ. στιχ. 23. κἂν δεινοῖς· 2) ἢ—δυνητ. κᾶν δεινοῖς· ἢ πρὸς. 27. ὤφειλε, καὶ. Σ. 94. στιχ. 3. πορθοῖεν. 26. τέλος καὶ μέγ. Σ. 95, στιχ. 14., καί τοι. 25. τῶν κώλων. Σ. 96. στιχ. 25. συγκεκριμένον. Σ. 97. στιχ. 27. ταγεῖαν Σ. 98. στιχ. 35. τούτου πέρι. Σ. 99. στιχ. 6 συγκεκριμένων. 19. μετάληψις. Σ. 100. στιχ. 9. ἀγαπῴη. Σ. 103. στιχ. 27. οἰκείονε. Σ. 109. στιχ. 30. τὸ Εὔβοιαν διωρθωσεν ὁ Σιντένιος Νίσαιαν· οὐδαμῶς γὰρ ἡ Σαλαμὶς τῇ Εὐβοίᾳ ἀντίκειται. Σ. 112. στιχ. 2. Νίσαιαν· (οὕτω καὶ Σ. 169. στιχ. 3). Σ. 121. στιχ. 15. νὰ τὴν. ὑπ. Σ. 112. στιχ. 3. αὐτὴν. 19. παρὰ τὸ. Σ. 123. στιχ. 20 ἀντὶ καὶ νὰ κρατῶσι γραπτ. νὰ κρατῇ ἄνευ τοῦ «καί». Σ. 124. στιχ. 4. μαστροπεύσῃ 26. ἀπὸ τῶν υἱῶν. Σ. 125. στιχ. 32. τοῦτο. Σ. 127. στιχ. 2. βλέπων ὅτι. Σ. 14 . στιχ. 11. ἀλαλάξωσι. Σ. 144. στιχ. 22. φονεύωνται. Σ. 154. στιχ. 5. συμφορώτατα. (οὕτω καὶ σελ. 181. στιχ. 18). Σ. 155. 3. εἶχε. Σ. 156. 10. δᾳδίον· Σ. 158. στιχ. 13. στενοχωρῆται. Σ. 160. στιχ. 30. ξηρολουτεῖν. Σ. 161. στιχ. 31. εἰς μῆκος. 34. ἄστεος. Σ. 164. στιχ. 18. Σμυρναῖος. Σ. 165. στιχ. 15. τονθορύζοντες. Σ. 166. στιχ. 30. τοῦ ἐνδοξοτάτ. Κριτηρίου. Σ. 167. στιχ. 24. παραλλάσσων. Σ. 169 στιχ. 17. ἐκκαθαρίσθη. 19. ὠνομάζετο. Σ. 175. στιχ. 17. κεφ. 6 §. 23. ἐκδ. l. Bekkeri, ἔνθα Ἀριστοτέλης λέγει «Καὶ Ἡρόδικος . . . καὶ Δράκοντα τὸν νομοθέτην ὅτι οὐκ ἀνθρώπου οἱ νόμοι, ἀλλὰ δράκοντος». Σ. 178. στιχ. 37. ἐπλάσθησαν. Σ. 179. στιχ. 9. συνέῤῥευσεν. 21. ῥακοδόχον. Σ. 181. στιχ. 2. ἐπαγγέλληται. Σ. 183. στιχ. 22 στάσεως. Σ. 185. στιχ. 15. προσχωσθείσα. Σ. 190. στιχ. 25. ὁστᾶ. Σ. 194. στιχ. 14. παρηλλάσσετο. Σ. 195. στιχ. 9. δυνατὸς. 23. Μαρσύππιον. Σ. 196. στιχ. 15. μεταχομισθείσας. Σ. 201. στιχ. 35. εὐθηνίαν. Σ. 207. στιχ. 21. μετεχειριζομην. Σ. 208. στιχ. 10. αἱ διάλ. 19. Χῖον. Σ. 209. 15. βελόνι Σ. 213. στιχ. 12. Σῖμος. Σ. 218. στιχ. 29. τί μας. Σ. 221. στιχ. 2. ἁλυσιδωμένους. 8. ἐνόμεν. Σ. 230. στιχ. 25. μαχαλᾶν. Σ. 232. στιχ. 1. κἀνεῖς. Σ. 240. στιχ. 24. ἀπεκρίθηκεν. Σ. 244. στιχ. 19. σεδέφια. Σ. 256. στιχ. 24. ἀλλοιῶς. Σ. 258. στιχ. 8. ξεμυαλισμέναις. Σ. 260. στιχ. 6. Σκυλλοφιλάργυρε. Σ. 274. στιχ. 31. ἀπόκρισις. Σ. 275. στιχ. 5. ἰδῆτε. Σ. 307. στιχ. 33. ἑταιρειάζουν. Σ. 309. στιχ. 22. δυστυχέστερος. 29. κόρη μου. Σ. 320. στιχ. 27. ἔκγονον. Σ. 322. στιχ. 18. ἄμικτον. Σ. 326. στιχ. 5. Ὠδεῖον. Σ. 331. στιχ. 31. διακρίνεται. Σ. 336. στιχ. 4. κατεπόντισε. στιχ. 30. γράφ. 1040. (Βλ. Muralt Chronol. Byzant. p. 617). Σ. 337. στιχ. 3. βορείας. 19. βόρειον. Σ. 341. στιχ. 20. Morgenl. Σ. 344. στιχ. 33. 1789. Μαΐου ά. Σ. 346. στιχ. 39. ΚΒ). Θεόδωρος (βλ. σελ. 419). Σ. 347. στιχ. 2. ΚΔ). βλ. σελ. 419. καὶ 430 καὶ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ὀψάρια, ὁποῖοι εἶναι οἱ παρ' ἡμῖν καψαλισμένοι Τσίροι. Τὰ δὲ σκεύη, εἰς τὰ ὁποῖα ἔφρυγον τὰς κριθὰς καὶ τοὺς κυάμους ἐλέγοντο πατάνια ἢ βατάνια (Ἡσύχ. Λεξ. Πολυδ. Ι. κδ). Ταῦτα ἦσαν ἀγγεῖα ἁπλωτά, ὡς οἱ παρ' ἡμῖν βαρβαρικώτερον λεγόμενοι ταβάδες ἢ ταψία. Ἂν δὲ ἦσαν πήλινα ἐλέγοντο Κοδομεῖα καὶ καθόλου Φρύγετρα (Πολ. ς, 10). Καὶ ταῦτα μὲν οὕτω. Παρομοίας δὲ τοῦ Κρατίνου κωμικὰς φράσεις ἔχει καὶ ἡ παρ' ἡμῖν συνήθεια. Οὕτω φέρ' εἰπεῖν περὶ γραμμάτων ἢ βιβλίων ἀχρήστων καὶ ἀνωφελῶν λέγομεν κωμῳδοῦντες· «Φύλαγέ τα νὰ κατνίζησαι». Ἀπὸ τῶν δεισιδαιμονικῶν καπνισμάτων, τὰ ὁποῖα μεταχειρίζονται καὶ τώρα, καθὼς καὶ τὸ πάλαι, οἱ ἁμαθεῖς διὰ νὰ ἀπαλλαχθῶσιν ἀπὸ πυρετὸν ἢ ἐρυσίπελας, ἢ ἄλλο τι νόσημα καίοντες τρίχας, ἢ πιττάκιον, εἰς τὸ ὁποῖον γράφουσιν ἀπορρήτους τινας λέξεις

Γόητες ἄνδρες ἀργύριον λειχώμενοι.

Στίχ. 17. θεσμοθέτης). Εἴπομεν προλαβόντως ὅτι οἱ Θεσμοθέται ἦσαν μία τῶν μεγάλων ἀρχοντιῶν εἰς τὰς Ἀθήνας ἓξ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν πολὺ παρὰ τοὺς νομοθέτας καὶ νομοφύλακας διάφοροι. Οἱ Θεσμοθέται ὤμνυον τὸν ὅρκον περὶ τῆς φυλάξεως τῶν νόμων εἰς τὴν στοὰν τοῦ ἄρχοντος τοῦ βασιλέως ἐπὶ τοῦ λίθου τοῦ στημένου εἰς τὴν μεταξὺ τοῦ Διπύλου καὶ τοῦ Κεραμεικοῦ κειμένην ἀγοράν, ἥτις καὶ κυρίως ἐλέγετο Ἀγορά. Ὁ λίθος οὗτος ἦτο εἶδος βωμοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἐγίνοντο οἱ δημόσιοι ὅρκοι, ὡς φαίνεται ἀπὸ τοῦ πρὸς Κόνωνα λόγου τοῦ Δημοσθένους· «Καθ' ἕνα ἡμῖν οὑτωσὶ πρὸς τὸν λίθον ἄγοντες καὶ ἐξορκοῦντες» (§. θ). Εἰς πολλὰς ἐκδόσεις τοῦ Δημοσθένους τὸ κείμενον ἔχει «πρὸς τὸν βωμὸν ἄγοντες». Ἀλλ' ἡ ἀληθὴς γραφὴ τοῦ κειμένου σώζεται εἰς τὸν Ἁρποκρατίωνα (λ. λίθος. βλ. καὶ Σουΐδ. λ. Λίθος). Ἐντεῦθεν ἔλεγον Λιθωμόσαι καὶ «πρὸς λίθον ὀμόσαι». Ὁ ὅρκος τῶν Θεσμοθετῶν ἦτο «Νὰ φυλάξωσι τοὺς νόμους, καὶ νὰ μὴ δωροδοκήσωσιν, εἰ δὲ μὴ νὰ ἀφιερώνωσιν εἰς τὸν Ἀπόλλωνα χρυσοῦν ἀνδριάντα ἴσον μὲ τοῦ σώματος αὐτῶν τὸ μέγεθος» (Πολυδ. Η. θ). Τὸ δὲ χρυσοῦν ἐνταῦθα ἢ σημαίνει χρυσωμένον, γανωμένον μὲ χρυσίον, ἐπειδὴ ὁλόχρυσον ἀνδριάντα ν' ἀφιερώσῃ τις ἀπὸ τῶν πολιτῶν τότε δὲν ἦτο τόσον πλούσιος, ἢ εἶναι εὐχῆς ὑπερβολή, καὶ ὡς τοιαύτην φαίνεται ὅτι ἀναφέρει αὐτὴν ἀστείως ὁ Πλάτων εἰς τὸν Φαῖδρον (σελ. 297).

Στίχ. 27. Ὁμηρικοῦ στίχου). Τοῦ μὲν φθίνοντος μηνός, τοῦ δ' ἱσταμένοιο. Ὀδυσ. Ξ. 162. Ἠρίθμει δὲ ὁ Σόλων τὰς μετὰ τὴν εἰκοστὴν ἡμέρας τοῦ μηνὸς οὐχὶ κατὰ πρόσθεσιν, εἰκοστὴν πρώτην λέγων καὶ

ἐκ τῶν ἐνόντων τὰ καθήκοντα ἡμῖν πληροῦντες, καὶ τῆς τὰ ἐλλείποντα ἀναπληρούσης θείας χάριτος τὴν ἐπικουρίαν ταπεινῶς ἐξικετεύοντες.

Ἔγραφον Ἀθήνησι τῇ 30 Δεκεμβρίου. 1870.

Κύριλλος ἐλέῳ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

† Ἐντιμολογιώτατε Οἰκονόμε, καὶ Ἀρχιδιδάσκαλε τοῦ ἐν Σμύρνῃ Ἑλληνομουσείου κύριε Κωνσταντῖνε, ἡμέτερε κατὰ πνεῦμα υἱὲ ἀγαπητέ, χάρις εἴη σου τῇ Ἐντιμολογιότητι καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ, παρ' ἡμῶν δὲ εὐχή, εὐλογία καὶ συγχώρησις. Ὅτι καὶ τὴν παιδείαν ἐκ πολλοῦ τοῦ περιόντος τιμῶμεν, καὶ τοῖς γνησίοις αὐτῆς ὀργιασταῖς εὐμενῶς

Κατόπιν δὲ κατεδείκνυε διὰ ποίων ἰσχυρῶν θρησκευτικῶν καὶ πατριωτικῶν δεσμῶν ὁ Αἰσχύλος ἐδέσμευε τὴν τοῦ θεατοῦ προσοχὴν καὶ διαγράφων τὴν γελοιαλογίαν τῆς φοβερᾶς ἐκείνης δυναστείας τῶν Περσῶν, ἧς οἱ ἀρχηγοὶ κατὰ μὲν τὴν ἐπιδρομὴν φαίνονται θριαμβεύοντες, ἀλλ' ἐν τῇ πέμπτῃ πράξει ἐν ὅλῃ τῇ ἀτιμίᾳ τῆς ἥττης καὶ τοῦ θανάτου φεύγουσι, διεθέρμαινε διὰ τοῦ πατριωτισμοῦ τὴν ψυχὴν τῶν αὐτοῦ συμπολιτῶν. Οἱ δὲ κλαυθοὶ τοῦ Ξέρξου καὶ τῶν περὶ αὐτὸν ἀποτελοῦσιν ἄλλον πάλιν ἔπαινον διὰ τοὺς νικητάς. Ἀλλ' οἱ μακροὶ οὗτοι θρῆνοι, ἰδιάζοντες εἰς τὰ τῶν ἀσιατικῶν ἐθνῶν ἤθη, ἐφάνησαν εἴς τινας κριτικοὺς ὀλίγον ἄξιοι βασιλέως καὶ ἑπομένως τοῦ Αἰσχύλου· πλὴν μὴ ἀμνημονῶμεν ὅτι ὅλαι αἱ τοῦ Ξέρξου ταπεινώσεις ἀποτελοῦσιν ἔπαινον τῆς δόξης τῶν ἀντιπάλων αὐτῶν, καὶ ἰδίως τοῦ λαοῦ τῶν Ἀθηνῶν, ὅστις οὐδόλως ἀπηξίου ἀκούειν μεγεθυνομένας τὰς ἀδυναμίας τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ γελᾶν ἐνίοτε ἐπ' αὐταῖς. Ὁ Αἰσχύλος ἠνέῳξε νέον δρόμον ἐν τῷ ὕφει τῆς ποιήσεως παραλιπὼν τὴν ἡρωϊκὴν ἁπλότητα τοῦ Ὁμήρου καὶ τὸ διδακτικὸν τοῦ Ἡσιόδου καὶ ἀποκλίνας μᾶλλον πρὸς τὴν λύραν τοῦ Πινδάρου ἐξέφρασεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς τὸ αἴσθημα τοῦ πατριωτισμοῦ. » Ἐπισφραγίζει δὲ τὸν λόγον ὁ σοφὸς Μάρκελλος ἐπιλέγων « Καὶ μετὰ δύω χιλιάδας ἐτῶν αἱ ἐμπνεύσεις αὗται ἔμελλον συντελέσαι ὅπως πάλληται ἡ καρδία καὶ διαθερμαίνηται ἡ τῶν ἀπογόνων τοῦ Αἰσχύλου γενναιότης, ἀείποτε φωτιζομένων ὑπὸ τῆς αὐτῆς διαλέκτου ἐχούσης λέξεις εὐήχους, οἵτινες καταπιεζόμενοι ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἀσιατικῆς φυλῆς ἀναμένουσι νέον τινα Ἀλέξανδρον πρὸς ἐκδίκησιν. Μόλις δὲ παρῆλθον ὀλίγοι μῆνες μετὰ τὴν συνδιάλεξιν ταύτην οἱ Μουρούζαι ἀπεκεφαλίσθησαν, ὁ Ἐφέσου ἐκρεμάσθη, ὁ Μάνος ἀπέθανεν ἐν ξένῃ γῇ, ὁ μαθητὴς τῶν Κωδωνιῶν ἔπεσε μαχόμενος ἐν Πελοποννήσῳ, ὁ δὲ Οἰκονόμος ἐτελείωσε πρὸ μικροῦ τὸ μακρὸν καὶ εὐεργετικὸν στάδιον ἐν τῷ κόλπῳ τῶν ἀπελευθερωθεισῶν Ἀθηνῶν. Ἐγὼ δὲ μόνος μετὰ τοσούτους φίλους ἀποιχομένους ἐπιζῶ εἰσέτι ὅπως ἀναζωογονήσω τὴν μνήμην αὐτῶν καὶ τιμήσω αὐτούς. »

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

βεια κτλ. Ὁμοίως καὶ γνώμας φιλοσοφικάς· οἷον, Δός τι καὶ λάβεις τι· καί, Μὴ κακὰ κερδαίνειν· κακὰ κέρδεα ἴσα ἄτῃσι· καί, Κέρδος πορίζου πάντοθεν πλὴν ἐκ κακῶν· καί, Ψεύδεα μὴ βάζειν· τὰ δ' ἐτήτυμα πάντ' ἀγορεύειν· καὶ Ἐπὶ χρήμασιν ἔμπορε μὴ φρόνει μέγα, ὧν ἐστὶ πάντων ἐνίοτ' ἄνεμος κύριος, καὶ ἄλλα τοιαῦτα πολλά, τὰ ὁποῖα γίνονται πολλάκις ἀφορμὴ πολλῶν ἠθικῶν ὁμιλιῶν εἰς τὴν ἐν τῇ στοᾷ κοσμιωτάτην Συνέλευσιν τῶν Μετόχων. Πόση εἶναι, φίλοι μου, ἡ ἐκ τοῦ συστήματος τούτου ἐλπιζομένη ὠφέλεια τῆς Σμύρνης, συμπεράνατε ἀπὸ τὸ ἑφεξῆς ὑπόδειγμα. Τῇ κδ. τοῦ παρελθόντος Δεκεμβρίου πρωὶ συνέβη κατὰ δυστυχίαν εἰς τὴν πόλιν μας δεινὴ πυρκαϊὰ κατὰ τὴν συνοικίαν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Γεωργίου. Τεσσαράκοντα περίπου οἰκίαι καλαὶ καὶ μεγάλαι ἠφανίσθησαν. Ἐκάησαν δὲ καὶ δεκαπέντε ἐργαστήρια· ἡ ζημία ἐστάθη μεγάλη. Διὰ τὸν ἐπικρατοῦντα σφοδρότατον ἄνεμον ὅλας τὰς ῥηθείσας οἰκίας κατέφαγεν ἡ φλὸξ εἰς τρεῖς ὥρας. Ὀλίγοι ὀλίγα πράγματα ἐπρόφθασαν νὰ διασώσωσι. Τὰ ἄλλα ὅλα ἔγειναν παρανάλωμα τῶν ἀγρίων γνάθων τοῦ παμφάγου πυρός. Εἰς ταύτην τὴν πυρκαϊὰν ἔχασεν ἡ Σμύρνη περίπου ἓν καὶ ἥμισυ μιλλιόνιον γροσίων συνυπολογιζομένων τῶν οἰκιῶν ἅμα καὶ τῶν μετ' αὐτῶν καταφλεχθέντων σκευῶν. Οἱ ζημιωθέντες εἶναι ὅλοι χρήσιμοι· καὶ μεταξὺ αὐτῶν πτωχαὶ χῆραι, καὶ πένητες οἰκονομούμενοι φειδωλῶς ἀπὸ τὰ πατρῷα κτήματά των. Τὸ Κοινὸν τῆς Σμύρνης ἐλαβε φροντίδα περὶ αὐτῶν. Οἱ δὲ καλοὶ Λεσχαῖοι αὐτόμολοι συνέδραμον εἰς παραμυθίαν τῶν δυστυχησάντων ἀδελφῶν, καταβαλόντες τὸ πλεῖστον μέρος τῶν δέκα χιλιάδων συναχθέντων γροσίων. Εἰς ταύτην τὴν περίστασιν δὲν πρέπει νὰ σιωπήσω καὶ τὴν φιλανθρωπίαν τῶν ἐν Σμύρνῃ κατοικούντων Εὐρωπαίων. Καὶ οὗτοι εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν Λέσχην συνηγμένοι, κατέγραψαν δύω χιλιάδας γροσίων συνδρομήν, καὶ ἐμοίρασαν ἀναλόγως εἰς τοὺς ζημιωθέντας Γραικούς. Ταῦτα καὶ τοιαῦτα εἶναι τὰ φιλάνθρωπα ἔργα τῶν εἰς ἓν συνερχομένων καὶ πρὸς ἀλλήλους συμφωνούντων χρησίμων πραγματευτῶν. Εἴθε, φίλοι μου, νὰ μιμηθῶσι καὶ ἄλλαι πόλεις τῆς Ἑλλάδος, τῶν Σμυρναίων τὴν περὶ τὰ καλὰ καὶ κοινωφελῆ πράγματα σπουδήν! (α).

(α) Ἐξεδόθη ἀνωνύμως ἐν τῷ Λογ. Ἑρμῇ ἔτ. 1819. σελ. 225—227. Σημ. Ἐκδ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ἢ τελικός, ἢ χρονικός, ἢ αἰτιολογικός κτλ. Ἀναλύεται λοιπὸν εἰς ῥῆμα καὶ ἕν τι μόριον τῆς ἰδιότητος αὐτῆς ἐκφραστικόν· οἷον. Γυνή τις εἶχεν ὄρειν τίκτουσαν (ἢ ἔτικτεν). Ἀδικεῖτε πολέμου ἄρχοντες (ὅτι ἄρχετε). Ἔπεμψαν ἀγγελοῦντα (ἵνα ἀγγείλῃ). Ἐντεῦθεν προῆλθον αἱ ὀνομασίαι τῆς Μετοχῆς, χρονική, αἰτιολογική, τελική κτλ. Συμβάλλει ἄρα ἡ μετοχὴ καὶ πρὸς εὐφράδειαν καὶ πρὸς συντομίαν τοῦ λόγου, δύο προτάσεις εἰς μίαν συνάπτουσα χωρὶς τῶν ἀναγκαίων εἰς τὴν διάλυσιν τῆς προτάσεως μορίων. Ἐνίοτε δὲ καὶ ἀντὶ ὀνόματος ἁπλοῦ ἐκλαμβάνεται ἡ μετοχή· οἷον, οἱ φιλοσοφοῦντες (οἱ φιλόσοφοι). Ἰδιαιτέρως δὲ εἰς τὰς ἀναφορικὰς καὶ ὀνοματικὰς καὶ ἀοριστολογικὰς καλουμένας μετοχὰς προτίθεται ἄρθρον· οἷον, ὁ ἀκούσας καὶ ποιήσας (ὃς ἂν ἀκούσῃ καὶ ποιήσῃ).

Σημ. Β'. Ὅταν τύχωσι πολλαὶ μετοχαὶ διάφορα ἔχουσαι ἀντικείμενα, προφέρονται ἀσυνδέτως· οἷον, Κυμαίνουσαν ἔχων τὴν ψυχήν, συγκαλέσας τοὺς φίλους, ἡσυχῇ τοῦ σκίμποδος κουφίσας ἑαυτόν, ἔλεξε τοιάδε. Πολλάκις εἰς τοιαύτας περιστάσεις, ὅταν ἐγχωρῇ τὸ νόημα καὶ ἡ ἁρμονία, παρεμπίπτει τὸ ῥῆμα καὶ μεταξὺ τῶν μετοχῶν ὡς σύνδεσμος· οἷον, Βαρέως φέροντες οἱ Σαβῖνοι, ἐπὶ τὴν Ῥώμην ἐστράτευσαν, Τάτιον ἀποδείξαντες στρατηγόν.

Κεφ. Ε'. Ῥῆμα.

Ἄρθρον ά. Εἴδη.

§. ά. Πᾶν ῥῆμα ἀπαιτεῖ ὑποκείμενον, ἤτοι ὀνομαστικήν, ἢ λεγομένην ἢ νοουμένην, κατὰ πᾶσαν ἔγκλισιν καὶ διάθεσιν, χρόνον καὶ πρόσωπον καὶ ἀριθμόν.

Σημ. Α΄. Εἰς τὰ πρῶτα καὶ δεύτερα πρόσωπα ἡ ὀνομαστική, ἐὰν δὲν ἦναι χρεία ἐμφάσεως, λείπει. Λείπει δὲ καὶ εἰς τὰ τρίτα μόνον ἐπί τινων φυσικῶν ἐνεργημάτων ἢ ἐπαγγελμάτων, ὅπου ἐννοεῖται ἀναγκαίως τὸ ὑποκείμενον· οἷον, βρέχει, βροντᾷ (ὁ θεός), σαλπίζει (ὁ σαλπιγκτής), σημαίνει (ὁ σημάντωρ). Τὴν αὐτὴν συνήθειαν ἐφύλαξε καὶ ἡ λαλουμένη ἡμῶν γλῶσσα.

Σημ. Β'. Τὰ δὲ ἀπρόσωπα λεγόμενα ῥήματα, δεῖ, χρή, προσήκει, λέγεται, ἔχουσι κυρίως ὑποκείμενον, τὸ ἐξ αὐτῶν ἐξηρτημένον ἀπαρέμφατον· οἷον, λέγεται γενέσθαι (τό).

§. β'. Ἐκ τῶν ῥημάτων ἄλλα μὲν εἶναι τέλεια ἢ ἀμετάβατα· οἷον,

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

νονται πολλὰ παράλογοι. Συγχωρεῖ, φέρ' εἰπεῖν, νὰ φονεύσῃ τὸν μοιχόν, ὅστις συλλάβῃ αὐτὸν εἰς τὴν πρᾶξιν. Ἐὰν δέ τις ἁρπάσῃ καὶ βιάσῃ γυναῖκα ἐλευθέραν, τὸν καταδικάζει εἰς ἑκατὸν δραχμῶν ζημίαν. Ἂν δέ τις μαστρωπεύσῃ, νὰ πληρόνῃ εἴκοσι δραχμάς, ἔξω ἂν ἡ γυνὴ εἶναι ἀπὸ τὰς περιφερομένας φανερά, καὶ μὲ τοῦτον τὸν λόγον ἐννοεῖ τὰς πόρνας· διότι αὗται ὑπάγουσι φανερὰ εἰς τοὺς ὅσοι δίδουν χρήματα. Πρὸς τούτοις δὲν συγχωρεῖ νὰ πωλήσῃ τις ἢ θυγατέρα ἢ ἀδελφήν, ἔξω ἂν εὕρῃ αὐτὴν ἐφθαρμένην ὑπὸ ἀνδρός, ἐν ᾧ ἦτο ἀκόμη παρθένος. Ἀλλὰ τὸ νὰ κολάζῃ τις τὸ αὐτὸ ἁμάρτημα ποτὲ μὲν πικρῶς καὶ ἀπαραιτήτως, ποτὲ δὲ εὐκόλως καὶ ἐλαφρῶς διορίζων, ὡς νὰ παίζῃ, μικράν τινα ζημίαν πρὸς τιμωρίαν, εἶναι πρᾶγμα παράλογον. Ἔξω ἂν ἡ τότε σπάνις τοῦ νομίσματος εἰς τὰς Ἀθήνας ἔκαμνε ταύτας τὰς ζημίας νὰ φαίνωνται μεγάλαι διὰ τοῦ ἀργυρίου τὸ δυσεύρετον. Διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν θυσιῶν λογαριάζει ἓν πρόβατον καὶ μίαν δραχμὴν ἴσα μὲ ἕνα μέδινον σιταρίου. Διώρισε πρὸς τούτοις ὁ μὲν Ἰσθμιονίκης νὰ λαμβάνῃ δωρεὰν δραχμὰς ἑκατόν, ὁ δὲ Ὀλυμπιονίκης πεντακοσίας. Ὅστις δὲ φέρει λύκον, πέντε δραχμάς· ὅστις δὲ λυκόπωλον, μίαν· ἦσαν δὲ, ὡς λέγει ὁ Φαληρεὺς Δημήτριος, αἱ μὲν πέντε δραχμαὶ βωδίου τιμή, ἡ δὲ μία προβάτου. Καὶ εἶναι μὲν πολὺ ἀκριβώτεραι αἱ τιμαὶ τῶν ἐκλεκτῶν θυμάτων, τὰς ὁποίας διορίζει ὁ Σόλων εἰς τὸν ις'. πίνακα τῶν νόμων αὐτοῦ, ἄλλως ὅμως καὶ ἐκεῖναι ὡς πρὸς τὰς σημερινὰς εἶναι πολλὰ ὀλίγαι. Ἦτο δὲ παλαιὰ συνήθεια νὰ πολεμῶσι τοὺς λύκους οἱ Ἀθηναῖοι, διότι εἶχον γῆν ἐπιτηδειοτέραν μᾶλλον πρὸς βοσκήματα παρ' ὅσον πρὸς γεωργίαν. Καὶ αἱ τέσσαρες φυλαὶ τῶν Ἀθηνῶν, καθώς τινες λέγουσι, δὲν ὠνομάσθησαν ἀπὸ τὸν υἱὸν τοῦ Ἴωνος, ἀλλ' ἀπὸ τῶν εἰδῶν τῶν ἐπαγγελμάτων, εἰς ἃ διῃρέθησαν τὸ πρῶτον. Οἱ πολεμικοὶ ὠνομάσθησαν Ὁπλῖται, οἱ δὲ ἐργατικοὶ Ἐργάδεις. Ἀπὸ δὲ τὰς ἄλλας δύω Γεδέοντες μὲν ὠνομάσθησαν οἱ γεωργοί, Αἰγικορεῖς δὲ οἱ βοσκοὶ καὶ προβατονόμοι. Ἐπειδὴ δὲ ἡ Ἀττικὴ δὲν ἔχει ὑδάτων ἀφθονίαν, οὔτε ποταμοὺς ἀεννάους, οὔτε λίμνας τινάς, οὔτε βρύσεις πλουσίας, ἀλλ' οἱ πλειότεροι μετεχειρίζοντο φρέατα ὀρυκτά· διὰ τοῦτο ἔγραψε νόμον ὁ Σόλων· «Ὅσοι ἀπέχουσιν ἀπὸ δημοσίου φρέατος ὀλιγώτερον ἑνὸς ἱππικοῦ (ἦτο δὲ τὸ ἱππικὸν τεσσάρων σταδίων διάστημα), τοῦτο τὸ φρέαρ ὅλοι νὰ μεταχειρίζωνται κοινῶς. Ὅσων δὲ αἱ οἰκίαι ἀπέχουσιν ἀπὸ τοῦ φρέατος πλειότερον ἑ-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Χαρίκλεια.

Ἔσο ἥσυχος! θέλω κάμει ὅ,τι δυνηθῶ.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Ἐξηνταβελώνης, Κλεάνθης, Ζωήτσα.

Ἐξηνταβελώνης (ἀπὸ τὴν ἄκραν χωρὶς νὰ φαίνηται).

Ὠγοῦ! Ὁ υἱός μου φιλεῖ τὸ χέρι τῆς μελλούσης μητρυιᾶς του, καὶ ἡ μέλλουσα μητρυιά του δὲν ἀντιῤῥιέται παντελῶς. Μήπως κρύβγετ' ἐδῶ 'ποκάτω κἀνένα μυστικό; Γιὰ νὰ δοκιμάσωμεν!

Ζωήτσα.

Νὰ ὁ Παππάκης.

Ἐξηνταβελώνης.

Ὁ δοῦλος καὶ τὸ καΐκι στέκουν ἕτοιμα. Ὅταν ὁρίζετε 'μπορεῖτε ναὐγῆτε 'ς τὸν περίπατο.

Κλεάνθης.

Ἐπειδὴ καὶ σεῖς, Παππάκη, δὲν ὑπάγετε, μὲ τὴν ἄδειάν σας νὰ 'πάγω 'γὼ νὰ τὰς συντροφεύσω;

Ἐξηνταβελώνης.

Ὄχι! Στάσου 'δῶ. Πάγουνε τοὺ λόγου των μοναχαίς των. Ἐσένα σὲ χρειάζομαι.

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ.

Ἐξηνταβελώνης, Κλεάνθης.

Ἐξηνταβελώνης.

Ἔτσι δὰ παιδί μου. Τ' ὄνομα τῆς μητρυιᾶς ἂς σταθῇ 'ς τὴν ἄκρη. Πῶς σὲ φαίνεται ἀλλειῶς αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον;

Κλεάνθης.

Ἄ! Ἔτσι κ' ἔτσι!

Ἐξηνταβελώνης.

Ἀκόμ' ἀκόμα;

Κλεάνθης.

Νὰ σᾶς ὁμιλήσω ἐλεύθερα, Παππάκη; Δὲν εὑρῆκα εἰς αὐτήν, ὅ,τι

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τον ἀνεκτίμητον θησαυρόν! Αὐθέντα μου! συγχατανεύσατε εἰς τὸ αἴτημά μου!

Ἐξηνταβελώνης.

Καλὲ τί θὲ νὰ 'ποῦν αὐτά;

Δημητράκης.

Ὑπεσχέθημεν πρὸς ἀλλήλους πίστιν ἀμοιβαίαν, καὶ ὡρκίσθημεν νὰ μὴ χαρισθῶμέν ποτε!

Ἐξηνταβελώνης.

Ὦ νόστιμη ὑπόσχεσις! καὶ ὁ ὅρκος θαυμαστός.

Δημητράκης.

Ναίσκε, Αὐθέντα, ἐσυμφωνήσαμεν νὰ συζήσωμεν ἀχώριστοι διὰ παντός.

Ἐξηνταβελώνης.

Ἂ ἐγὼ θὲ νὰ σᾶς χωρίσω! Σᾶς βεβαιόνω!

Δημητράκης.

Ἄλλο, παρὰ τὸν θάνατον, δὲν θέλει μᾶς χωρίσει ποτέ!

Ἐξηνταβελώνης.

Σ τὸ Θεό μου τοῦτος ἐδαιμονίσθηκε γιὰ τ' ἄσπρα μου!

Δημητράκης.

Ἐγώ, Κύριέ μου, σᾶς εἶπα· Δὲν μ' ἐβίασε τὸ κέρδος νὰ κάμω ὅ,τι ἔκαμα. Ἡ καρδία μου δὲν ἐκινήθη, ὡς νομίζετε, ἀπὸ ἐλατήρια χαμερπῆ καὶ οὐτιδανά. Ἄλλο τι εὐγενέστερον αἴτιον μοῦ ἐνέπνευσε τὴν ἀπόφασίν μου.

Ἐξηνταβελώνης.

Νὰ ἰδῇς ὅτι τοῦτος ὁ καλὸς Χριστιανός μας ἤκλεψε τὸ βίος μου γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ πλησίον. Ἐγὼ ὅμως τὰ διορθόνω ὅλα. Τώρα, τώρα, ἀδιάντροπε, κρεμασμένε, σὲ διδάσκει ὁ Μουλᾶς, ὅτι πρέπει νὰ μὲ δώσῃς τὸ δίκαιόν μου.

Δημητράκης.

Κάμετε ὅ,τι ἀγαπᾶτε! Εἶμαι ἕτοιμος νὰ ὑποφέρω, ὅσα βάσανα θελήσητε. Σᾶς παρακαλῶ ὅμως τοὐλάχιστον νὰ ἦσθε πληροφορημένος, ὅτι διὰ τοῦτο τὸ κακόν, ἂν εἶναι κακόν, ἐμένα μόνον πρέπει νὰ κατηγορῆτε. Ἐγὼ εἶμαι ὁ αἴτιος. Ἡ κόρη σας εἶναι παντάπασιν ἀθῶα.

Ἐξηνταβελώνης.

Τὸ πιστεύω βέβαια! Ἀλλειῶς ἤθελεν εἶσθαι παράξενον πρᾶγμα νὰ τσαλαβουτήσῃ κ' ἡ κόρη μου σὲ τέτοια μιὰ λάσπη! Τὴ δουλειά μας,

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ῥῆμα. 75—87.
Ῥοδινὸς Νεόφυτ. 432—434.
Ῥοδοτᾶς. 435.
Ῥόδου ἱππεῖς. 333, 334.
Ῥόθιον. 410. 483.
Ρούζη, Ῥουζάται. 408.
Ρός. 399.
Ῥουσόπουλος Ἰωάν. 60.
Ῥύμη βασιλική. 407.
Ῥύσιος Διαμαντ. 345. 410, 423.
Ῥωδοτόρων λεγεών. 383.
Ῥωμαίων νομίσματα 444. πλοῦτος. 148, 196. νόμοι. 180.
Ῥωμύλος. 139.

Σάθας Κ. 418.
Σακκελίων Ἰωάν. 424.
Σαλαμίς. 108, 109, 111.
Σαμουὴλ ὁ Κύπριος. 470.
Σανὶς=καινάτιον. 199.
Σαντζὰκ μπουρνού. 335.
Σάρδεις. 127.
Σαρῆ Παντελῆς. 340.
Σαριμπέογλους. 335. 337. 410.
Σαρωνικὸς κόλπος. 405.
Σαφήνεια. 96.
Σεβαστος ὁ Τραπεζούντιος. 423.
Σεϊδίκιον. 323. 409.
Σεισάχθεια. 116, 117, 173.
Σεμναὶ θεαί. 167.
Σεραφεὶμ ὁ Σμύρνης. 347.
Σημύδα. 194.
Σιβίνης Κ. ιγ. λα.
Σιβυλλῶν βιβλία. 153. 200.
Σιπυλήνη. 343.
Σίπυλος. 332. 343.
Σκαιόλας. 150. 198.
Σκιράδιον ἀκρωτήριον. 110.
Σκούφια. 108. 164.
Σκύθαι. 10. 162.
Σλαάρσιος. 324. 337. 388, 339. 352. 409. 411.
Σμύρνα. 319. 321, 323, 325. μουσεῖον τῆς Ἰωνίας. 326. 349. δόξης μνημεῖα. 326. μνημονεύεται ἐν τῇ Ἀποκαλύψει. 330. κάτοικοι, προϊόντα. 339. κῆποι. 342. σεισμοί. 328, 335—336. πυρκαϊαί. 336. 360. 414. σφαγαί. 335. 410. νοσοκομεῖον, τεχνικὰ συστήματα. 340. σχῆμα. 342. μῆκος καὶ πλάτος. 343. διοίκησις. 344. Ἀρχιερεῖς. 344—347. 419. 430. ιθ. μ. ἀντλίαι πυροσβεστικαί. 475.
Σμυρναίων ἀνδρία. 321. ἤθη. 322. νομίσματα. 326—328. 330. 350. φιλοτιμία πρὸς καλωπισμὸν τῆς πόλεως. 325. προθυμία εἰς τὰς φοιτήσεις τῶν ἐξετάσεων. θ. ὑπεράσπισις τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν ὁμογενῶν. κδ. κε.
Σολιμὰν ὁ Α. 331.
Σόλοι. 127, 185.
Σολοικισμός. 100.
Σολομὼν ὁ προφήτης. 5.
Σόλων. 100, 103. 116. 119. 121, 122. 123. 124. 125. 180. 181. 184. 186. 187, 188. 190.
Σόπα. 187.
Σοῦτσος Κωνσταντῖνος. 371. Ἀλέξανδρος. 372. Μιχαήλ. 373. 452, 453. Νικόλαος. 376. 377.
Σοφίας ἔργα. 26.
Σπαθῆς Στυλιανός. 430.
Σπόνιος. 326.
Σπουρίζω. 269.
Στάδιον. 182.
Σταθμάρχης. 384.
Στενωπός. 187.
Στερητικά. 64.
Στεφανηφόρος. 328. 329.
Στέφανος ὁ Βυζάντιος. 319.—2) ὁ Σμύρνης. 346.—3) ὁ κωμικός. 348.
Στοάριος. 337. 410.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

χωριό. Ἴσως, ἀφ' οὗ γυρίστη μᾶς χρειασθῆ, νὰ μᾶς ὑπηρετήστη καὶ 'ς τὸν δεῖπνο.

Κὺρ Γιάννης.

Ἀκόμα καλλιώτειρα! Ἂς ψουφήστη τοῦ τηλείπουρου τοῦ γουμάρ' σ' ἀλουνοῦ χέρια κιὄχ' 'ς τὰ δικά μου.

Δημητράκης.

Ὁ κὺρ Γιάννης μας κάμνει τὸν φρόνιμον!

Κὺρ Γιάννης.

Ἡ κὺρ 'πίτροπός μας εἰδῶ κάμνει τοὺν οἰκονόμου.

Ἐξηντα βελώνης.

Εἰρήνη! Σιωπή!

Κὺρ Γιάννης.

Ἀρέντ' εἰγὼ δὲν 'μπορῶ νὰ ὑπουφέρω τὴς κολακείης. Ἡμεῖς οἱ Τουρναβίτης (α) γεννιώμαστει 'σ ἀξεισκέπασα 'σπήτια, κὴ λέμει πάντα τν ἀλήθεια. Αὐτοὶ οἱ ψιλοὶ λουγαριασμοὶ γιὰ τοὺ κρασί, κὴ γιὰ τοὺ ψουμί, κὴ γιὰ τὰ ξύλα, κὴ γιὰ τ' ἄλας γένουντη, ὅλου γιὰ νὰ σεὶ κολακεύ' κὴ νὰ σεὶ σκαλίζ' αὐτὸς ἡ ἄνθρουπους. Εἰγὼ δημουνίζουμη. Σκάζου ἀπ' τοῦ κακό μ', 'σὰν ἀκούγου, τὶ λὲν οἱ ἄνθρουποι γιὰ τὴν ἀφεινδιά σου. Τρώγου τοὺ ψουμί σας, κὴ θέλου τοὺ καλό σας. Ἰρῶτ' ἀγαπῶ τοὺ κειφάλι μ', κὴ δεύτειρου τοὺν ἀφέντη μου.

Ἐξηντα βελώνης.

Καὶ 'μποροῦμαι νὰ 'ξεύρωμε καὶ μεῖς κὺρ Γιάννη τί λὲν ὁ κόσμος γιὰ τ' ἐμᾶς;

Κὺρ Γιάννης.

Μάλιστ' Ἀρέντη, σᾶς τἄλειγα, ἂν ἤξηυρα πῶς θὰ μὴ σᾶς κακουφανῆ.

Ἐξηντα βελώνης.

Ἐμένα; Καθόλου, κὺρ Γιάννη, δέν με κακοφαίνεται!

Κὺρ Γιάννης.

Νὰ μοὶ συμπαθήστει! Ξεύρου καλὰ πῶς θὰ σᾶς κακουφανῆ!

Ἐξηντα βελώνης.

Νά! καθόλου σὲ λέγω. Μαλιστα θὲ νὰ τὸ νοστιμευθῶ, ἂν μάθω τὶ 'μιλοῦν ὁ κόσμος γιὰ τ' ἐμένα.

(α) Τούρναβος καὶ τὸ παλαιότερον Τρίνοβος, πόλις Θετταλίας, πλησίον τῆς Λαρίσσης.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

εἰς ἀνάγκας κατεπειγούσας πᾶσα ἀργοπορία εἶναι ἐπικίνδυνον καὶ ὄλεθριον. Ἡ Πατρὶς κινδυνεύει ἢ νὰ χαθῇ ἢ νὰ ἐλευθερωθῇ, καὶ ὑμεῖς εὑρίσκετε προφάσεις καὶ δυσκολίας; Τὸ Γένος παλαίει μετὰ τοῦ θανάτου, καὶ ὑμεῖς ἔχετε καιρὸν νὰ τρυφᾶτε, καὶ νὰ παίζητε, καὶ ἐμπορεύησθε, καὶ νὰ περιφέρησθε βλασφημοῦντες εἷς τὸν ἄλλον, καὶ λοποιοῦντες ἀκρίτως, καὶ πλάττοντες νέα ψευδῆ, καὶ ὀνειροπολοῦντες ματαίας ἐλπίδας; Ὦ! συνέλθετε εἰς ἑαυτοὺς δι' ἀγάπην Θεοῦ. Φοβήθητε τοὺς κεραυνοὺς τῆς θείας Δικαιοσύνης. Ἐντράπητε κἂν τοὺς ἀλλοφύλους, μήπως κανεὶς φρόνιμος ἐξ αὐτῶν παρασταθεὶς ἐξαίφνης εἰς τὸ μέσον ὑμῶν, ἐκφωνήσῃ πρὸς αἰσχύνην σας τὸν ἔλεγχον ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον εἶπεν ὁ κοχλιοθήρας εἰς τοὺς ψηνομένους καὶ τρίζοντας κοχλίας· *Κάκιστα ζῶα, τῶν οἰκιῶν ὑμῶν πιμπραμένων, ὑμεῖς ᾄδετε;* «Ἕλληνες, ἀνάξιοι τοῦ ὀνόματος! Οἱ συμπατριῶται ὑμῶν σφάζονται. Ἡ πατρὶς ἐρημοῦται. Οἱ Ναοὶ καίονται, καὶ ὑμεῖς τερετίζετε καὶ παίζετε; *Τῶν οἰκιῶν ὑμῶν πιμπραμένων, ὑμεῖς ᾄδετε;*»

Ὦ ἀδελφοί μου! στρέψατε μίαν φορὰν τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν εἰς τοὺς ὑμετέρους ἄλλους ἀδελφούς. Ἰδέτε αὐτοὺς εἰς τὸ στρατόπεδον, πῶς χαίροντες θυσιάζουσι τὴν ζωὴν αὐτῶν. Ἰδέτε αὐτοὺς εἰς τὴν Πελοπόννησον, εἰς τὰς Νήσους, εἰς τὴν Θάλασσαν, πῶς μάχονται πρὸς τὰ στοιχεῖα καὶ τοὺς τυράννους ὑπὲρ τῆς φίλης Πατρίδος. Ἐκεῖνοι ἀφειδοῦσι καὶ κόπους, καὶ χρήματα, καὶ κτήματα, καὶ γυναῖκας, καὶ τέκνα, καὶ τὴν ἰδίαν αὐτῶν ζωήν. Ἐκεῖνοι ποτίζουσι τὴν Πατρίδα μὲ τὸ αἷμα αὐτῶν πρὸς ἀμοιβὴν τοῦ γάλακτός της· καὶ ὑμεῖς θέλετε κρατήσει ψιλὸν χρηματικὸν λογαριασμόν, μήπως ὀλιγοστεύσητε παρὰ πολὺ τὴν περιουσίαν ὑμῶν; Καὶ ποῖος νόμος βαρβαρικὸς δύναται νὰ συγχωρήσῃ τοιαύτην ἀδικίαν; Νὰ τρέξωμεν ὅλοι οἱ Ἕλληνες εἰς τὸν πόλεμον, τοῦτο βέβαια εἶναι ἀδύνατον. Σεῖς, καθὼς καὶ ἄλλοι ὁμογενεῖς, ζῆτε ἐν ἀνέσει ὑποκάτω εἰς τὰς πτέρυγας τοῦ *Ἀητίτου Ἀετοῦ*. Ἀλλ' εἰς τὸν κοινὸν τῆς Πατρίδος ἀγῶνα χρεωστεῖτε νὰ καταβάλητε τὸ μέρος ὑμῶν, ὡς κοινοὶ τῆς ἐλευθερίας ἑταῖροι. Εἶναι ἐντροπή! Εἶναι ἀδικία καὶ φοικτὴ ἀθεμιτουργία, νὰ ὀμελῆτε τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ πρὸς τὴν Πατρίδα χρέους ὑμῶν. Μὲ χεῖρας κουλλὰς δὲν ἀπωθεῖται ὁ ἐχθρός. Παλάμη ἐκτεταμένη καὶ στιβαροὶ βραχίονες θέλουσι διώξει τὸν τύραννον ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. «Καὶ καλά, δύναται νὰ εἴπῃ μικρόψυχός τις ἐξ ὑμῶν, τί νὰ κάμωμεν; νὰ ἐξοδεύσῃ ἕκαστος ἡμῶν ὅλον αὐτοῦ τὸ ἔχειν, καὶ νὰ μείνωμεν ὕστερον γυμνοί;»

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΟΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

ΠΕΡΙ

ΣΜΥΡΝΗΣ.

§. ά. Ἡ *Σμύρνα* (α), κατὰ τὴν πιθανωτέραν χρονολογίαν, ἐκτίσθη εἰς τὴν Αἰολίδα τῆς Ἀσίας χιλίους ἑκατὸν τριάκοντα χρόνους πρὸ Χριστοῦ (β), ἤγουν τρεῖς χιλιάδας παρὰ πεντήκοντα τρεῖς χρόνους πρὸ τῆς σημερινῆς ἐποχῆς μας (γ). Τινὲς ἀναβιβάζουσι τὴν ἀρχὴν αὐτῆς εἰς ἀκόμη παλαιοτέρων χρόνων ἐποχήν. Στέφανος ὁ Βυζάντιος (δ) καὶ ὁ ῥήτωρ Ἀριστείδης (ε) κηρύττουσι ταύτην τὴν πόλιν κτίσμα τοῦ Ταν-

---

(α) Σημείωσαι ὅτι καὶ ἐν ἐπιγραφαῖς (Βλ. Boeckhij Corp. Inscr. Graec. T. I. p. 362. 529. T. II. p. 736, 740, 753, 757, 762) καὶ ἐν ἀρχαίοις νομίσμασι (Βλ. Spanhem. Observ. ad Callim. Hymn. in Delum v. 78 καὶ ἑφεξ. §. ια) εὑρηται ἡ Σμύρνα γεγραμμένη Ζμύρνα καὶ Ζμυρναίων ἀντὶ Σμύρνα, Σμυρν. διὰ τὴν καὶ παρ'ἡμῖν τὰ νῦν σωζομένην παλαιοτάτην τοῦ Σ πρὸ τοῦ Μ ζητόφθογγον προφοράν, ἣν ὅ,τε Λουκιανὸς (Δίκῃ φωνηέντ. §. 9) καὶ Σέξτος ὁ Ἐμπειρικὸς (π. Γραμματ. §. κθ) μαρτυροῦσι. Διὰ τοῦτο καὶ ἐν χειρογράφοις φέρονται ἀρχαῖαι γραφαὶ ζμικρός, ζμινύη, ζμῆγμα κτλ. ἀντὶ σμικρός, σμινύη, σμῆγμα κτλ. (Βλ. τοῦ ἡμετ. Πατρὸς περὶ τῆς γνησ. προφορ. τῆς Ἑλληνικ. γλώσσ. σελ. 72, 168 κτλ.). Ὁ δὲ σοφὸς Θηρούαλλος (Thirvval Hist. des Orig. de la Grèce ancien. T. I. p. 368) καὶ ἄλλοι τῶν πεπαιδευμένων Εὐρωπαίων ἀπροσέκτως ἀναγνόντες τὰ παρ' Ἀθηναίῳ «Τῷ δὲ τοῦ μύρου ὀνόματι πρῶτος Ἀρχίλοχος κέχρηται . . . Μύῤῥα γὰρ ἡ σμύρνα παρ' Αἰολεῦσιν, ἐπειδὴ τὰ πολλὰ τῶν μύρων διὰ σμύρνης ἐσκευάζετο» (Δειπνοσ. ΙΕ. σελ. 688) ἔπλασαν ὅτι ἡ πόλις Σμύρνα ἐλέγετο τὸ πάλαι καὶ Μύῤῥα!! Περιέπεσε δὲ εἰς τὴν αὐτὴν πλάνην καὶ ὁ ἀκρίτως τὰ τῶν ξένων ἀντιγράφων Κυριακὸς ὁ Μυλωνᾶς (De Smyrnaeor. reb. gest. p. 20. Gotting. 1866). Καὶ ἄλλα δέ τινα τῆς τοῦ γράψαντος κενοσπουδίας μαρτύρια περιέχει τὸ βιβλιάριον, ἀλλ'οὐ τοῦ παρόντος ὁ ἔλεγχος. Σημ. Ἐκδ.—(β) Voyage du J. Anachars. Tom. 7. Table. 1. καὶ Tabl. IV.—(γ) Τουτέστι τῷ 1817 ὅτε τὸ πρῶτον ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ἡ διατριβή. Σημ. Ἐκδ.—(δ) «Σμύρνα, πόλις Ἰωνίας, ἣν πρῶτον ἔκτισε καὶ ὤκησε Τάνταλος. Καὶ τότε μὲν Ναύλοχον, ὕστερον δὲ Σμύρνα προσηγορεύθη, ἀπὸ Σμύρνης Ἀμαζόνος, κατασχούσης τὴν Ἔφεσον». Περὶ πόλεων. Λέξ. Σμύρνα.—(ε) Προσφωνητ. Σμυρν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ.

§. α. Ἀμφοτέρων ἕνεκα ἡψάμεθα τῆς δημοσιεύσεως τῶν Σωζομένων φιλολογικῶν συγγραμμάτων τοῦ ἀοιδίμου ἡμῶν Πατρὸς κατὰ φιλικὴν προτροπὴν λογίων καὶ φιλοκάλων ἀνδρῶν. Πρῶτον μὲν εἰς τὴν ἀκριβεστέραν καὶ ἀσφαλεστέραν τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἱστορίας ἐξερεύνησιν τὸν ὀβολὸν ἡμῶν συνεισφέρειν προαιρούμενοι, εἶτα δὲ ὅπως τά τε ἀνέκδοτα σωζόμενα καὶ τῶν ἐκδεδομένων τὰ ἤδη σπάνια καὶ δυσεύρετα γενόμενα εὐπόριστα τῇ εὐέλπιδι Ἑλληνικῇ νεολαίᾳ καταστήσαντες παράσχωμεν αὐτῇ τοὐνδόσιμον εἰς ἐπιστατικωτέραν ἔποψιν τῆς προαιρέσεως καὶ τῶν ἀγώνων ἑνὸς τῶν ἀειμνήστων διδασκάλων τοῦ Ἔθνους, οὐ μικρὸν συντελέσαντος εἰς ἐξάπλωσιν συστηματικωτέρας καὶ καρποφόρου διδασκαλίας ἐν τῷ Πανελληνίῳ. Ἐκ γὰρ τοιούτων παραδειγμάτων, νομίζομεν, οἱ φιλόκαλοι νεανίαι ἀρυόμενοι διαυγῆ νάματα ὑγιοῦς φιλοσοφίας λυσιτελέστερον πρὸς ἐμπέδωσιν τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος καὶ ἀσφαλῆ τοῦ ἔργου τῶν πατέρων ἡμῶν τελείωσιν συντελοῦσι, πᾶν ὀθνεῖον καὶ βλαβερὸν ἀποσκορακίζοντες τὸ οἰκεῖον δὲ καὶ προσῆκον ἐκλεγόμενοι καὶ ἀφομοιοῦντες τὸν ἴδιον βίον πρὸς τὰς ἀρετὰς τῶν μυσταγωγῶν τῆς πνευματικῆς τοῦ ἡμετέρου Ἔθνους παλιγγενεσίας. Οἱ γὰρ ἀκάματοι ἐκεῖνοι διδάσκαλοι ἐν καιροῖς δυσχερέσι καὶ μισοκάλοις γενόμενοι, ὑπὸ τῆς πρὸς τὴν πατρίδα ὅμως ἀγάπης καὶ τῆς εἰς τὸν Θεὸν ἀκραδάντου πίστεως ἐμψυχούμενοι, διὰ τῆς οἰκείας φρονήσεως καὶ τῆς ἀνεξαντλήτου ὑπομονῆς καὶ ἐπιμονῆς οὐ μόνον ἄσβεστον τὴν παραδοθεῖσαν αὐτοῖς λαμπάδα τῆς Ἑλληνικῆς συνειδήσεως καὶ παιδείας περιέσωσαν ἐν μέσῳ μυρίων ἀντιπνοιῶν· ἀλλὰ καὶ τὴν ἀχλὺν τῆς ἀμεθόδου διδασκαλίας ἐπιτηδειότατα διεκδύντες, λαμπρότερον τὸ σωτήριον φῶς μετελαμπάδευσαν, ἀνάπτοντες μὲν ἐν ταῖς καρδίαις τῶν νέων διακαῆ ζῆλον πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν παιδείαν, ἐξεγείροντες δὲ καὶ ἀναπτύσσοντες ἐν αὐτοῖς αἴσθησιν τοῦ καλοῦ περί τε τὸ πράττειν καὶ λέγειν καὶ γράφειν, καὶ ποδηγετοῦντες αὐτοὺς δι' ἔμφρονος ἐπισασίας καὶ ἀγωγῆς, ὅπως ἐξωραΐζωσι τό τε ἦθος δι' ἐξαιρέτων παραδειγμάτων καὶ τὸν λόγον δι' ἐκλογῆς καθαρῶν ἅμα καὶ γενναίων ὀνομάτων καὶ συνθέσεως ἐχούσης μεμιγμένην τῷ σεμνῷ τὸ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

σιν ἱκανά. Πρέπει νὰ συνειθίζωνται εἰς τὴν κοσμιότητα μὲ λόγους ἀστείους καὶ τερπνὰς συμβουλάς, καὶ νὰ διδάσκωνται ὑπὸ τῶν γονέων, οἵτινες εἰς τὸ δυστυχὲς ἡμῶν Γένος εἶναι οἱ αὐτοὶ καὶ οἱ παιδονόμοι. Καὶ αὐτὰ τὰ παιγνίδια καὶ οἱ λόγοι καὶ οἱ μῦθοι, δι' ὧν τέρπουσιν αὐτά, πρέπει νὰ μὴ ἦναι ἀνελεύθερα καὶ αἰσχρά. Ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας πρέπει νὰ μάθωσι νὰ φυλάττωσι καθαριότητα εἰς τὰ ἐνδύματα, χωρὶς νὰ ἀγαπῶσι τὴν τρυφὴν καὶ τὸν καλλωπισμόν, νὰ μὴ τρώωσιν ὁπόταν φθάσωσι, νὰ προσηκόνωνται πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους, νὰ παραχωρῶσιν εἰς αὐτοὺς τὸ κάθισμα, τὸν δρόμον, νὰ βάλλωσι πάντοτε τὰ πράγματα, οἷον τὰ βιβλία, τὰ φορέματα, εἰς τὸν πρέποντα τόπον μετ' εὐταξίας. Ὅλα ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα πρέπει νὰ διδάσκηται τὸ παιδίον εὐθὺς ἀφ' οὗ ἀρχίσῃ νὰ διακρίνῃ τὰ πράγματα. Δὲν λέγω ὅμως νὰ τὰ διδάσκηται ὡς δογματα μετὰ πολλῆς αὐστηρότητος καὶ λεπτολογίας· διότι ὁ ἐπιτετηδευμένος καὶ περιττὸς πολιτισμὸς εἶναι πολλὰ ἀηδέστερος καὶ ὀχληρότερος παρὰ τὴν ἀγροικικὴν ἀφέλειαν καὶ ἁπλασίαν. Ὀλιγώτερον κακὸν εἶναι νὰ καταγελασθῇ τις ὡς ἄκομψος χωριάτης, παρὰ ὡς γλαφυρὸς καὶ περίεργος καλλωπιστής, μετρῶν τὰ ἴδια κινήματα πρὸς κανόνα καὶ σταθμὸν κατὰ τὴν παροιμίαν, καὶ ξύων τὴν κεφαλὴν μὲ τὰ ἄκρα τῶν δακτύλων, ἵνα μὴ χαλάσῃ τῆς κόμης καὶ τοῦ πίλου τὴν εὐπρέπειαν.

§. έ. Ἀλλ' ὅσον καὶ ἂν ἐξασκῆται τὸ παιδίον εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ὀλίγον θέλει εἶσθαι τὸ ἐκ ταύτης τῆς ἀσκήσεως ὄφελος, ἐὰν οἱ ἐπιστάται αὐτοῦ δὲν ἀπευθύνωσι τὴν ἑαυτῶν προσοχὴν εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Τὴν ῥίζαν, τὴν πηγὴν τοῦ κακοῦ πρέπει πρώτιστα νὰ ἐκκόπτωσι, κακάς τινας δηλονότι διαθέσεις, αἱ ὁποῖαι πολλάκις φυτρόνουσιν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου πολεμιώταται εἰς τὰ καθήκοντα τῆς πολιτικῆς κοινωνίας. Τοιαῦται εἶναι πεῖσμα θηριῶδες καὶ βάρβαρον, ὅπερ παιδιόθεν ἐμποδίζει ἀπὸ τοῦ νὰ παρατηρῶμεν ποῖά τινα ἀρέσκουσι καὶ ποῖα δυσαρεστοῦσιν εἰς τοὺς συνόντας. Φιλαυτία ἀχαλίνωτος, ἥτις ἀναγκάζει ἡμᾶς νὰ ἀσχημονῶμεν ζητοῦντες πάντοτε τὸ ἴδιον κέρδος. Ἀμέλεια καὶ ἀναισθησία πρὸς τὰ καλά, ἥτις ἐκφράζεται πάντοτε καὶ εἰς τοῦ σώματος τὴν ῥυπαρότητα. Οἴησις καὶ ὑψηλοφροσύνη, ἥτις μᾶς καταπείθει ὅτι τὸ πᾶν χρεωστεῖται εἰς ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς δὲν ἔχομεν οὐδὲν χρέος πρὸς τοὺς πλησίον. Πνεῦμα ἀντιλογίας καὶ τρόπος ἐριστικός, ὅστις βιάζει ἡμᾶς ποτὲ νὰ μὴ συμφωνῶμεν τὰς γνώμας πρὸς τοὺς ἄλλους. Ἦθος σκωπτικὸν καὶ περιγελαστικόν, ὅπερ μολύ-

καὶ ἀποφεύγειν πᾶν ὅ,τι ἀνελεύθερον καὶ αἰσχρὸν ἐν τοῖς λόγοις καὶ ἔργοις, ἵνα ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων συνειθίζωνται εἰς τὴν κοσμιότητα· τοὺς δὲ πατέρας ἐκκόπτειν τὰς κακὰς διαθέσεις τοῦ παιδίου ἅμ' ἀναφαινομένας παραδιδόντας αὐτὸ εἰς διδασκαλίαν καὶ ἐξετάζοντας μετὰ προσοχῆς εἴπερ καὶ ὁπόσον ὠφελεῖται ἐκ τῆς μαθήσεως τῶν γραμμάτων. Ἐξετάζων δ' εἴπερ ἡ ἐν τῇ οἰκίᾳ γινομένη ἐκπαίδευσις τοῦ τέκνου προτιμοτέρα ἐστὶ τῆς ἐν τοῖς σχολείοις καταδείκνυσιν ἐναργῶς τὴν ἐν τοῖς σχολείοις λυσιτελεστέραν. Καθυπογράφων δὲ τοὺς τρόπους, δι' ὧν οἵ τε γονεῖς καὶ οἱ διδάσκαλοι δύνανται ἐνάρετα καὶ σπουδαῖα τὰ τέκνα καταστῆσαι, ὁρίζει καὶ τὰς πρὸς σωφρονισμὸν ἀναγκαίας τιμωρίας καὶ ἐπιπλήξεις τῶν παίδων καταδικάζων αὐστηρῶς τὰς μαστιγώσεις καὶ τὰ παραπλήσια ὡς δουλοπρεπῆ καὶ βλαβερώτατα, καὶ τοὺς κανόνας τῶν ποινῶν. Μάλιστα δὲ πάντων προτρέπει τοὺς γονεῖς πρὸς ἀποσόβησιν τῶν κινδύνων, ὅσοι πηγάζουσιν ἐκ τῆς διαφθορᾶς τῶν ὑπηρετῶν, τῶν συγγενῶν καὶ φίλων, καὶ τὸ κυριώτατον ἵνα αὐτοὶ ἑαυτοὺς παρέχωσι τοῖς τέκνοις ζηλωτὸν παράδειγμα. Συνηθέστατα γὰρ τὰ κακὰ παραδείγματα τῆς οἰκίας ἐγένοντο τοῖς παιδίοις ἕξις καὶ φύσις κατόπιν ἀναπότριπτος. Αἱ τοιαῦται τοῦ διδασκάλου πρὸς τοὺς γονεῖς συμβουλαὶ καὶ σήμερον ἄξιαι δοκοῦσιν ἀδιαφόρως ἐπάδεσθαι πρὸς τοὺς Ἕλληνας γονεῖς, οἵτινες τὸ τῆς οἰκίας παράδειγμα παρ' οὐδὲν λογίζονται, σπουδαιότατον ὂν πρός τε τὴν οἰκιακὴν καὶ πρὸς τὴν τῆς πολιτείας εὐδαιμονίαν ἢ κακοδαιμονίαν καιριώτατον. Ὅταν γὰρ ἀποστῇ ἐκ τῆς οἰκίας ἡ εὐσέβεια, ἡ εὐκοσμία, ἡ ἐργασία, ἡ τάξις, τότε πᾶσα ἐν τοῖς σχολείοις διδασκαλία ἀποβαίνει ἄκαρπος καὶ ἀνωφελὴς τοῖς νεωτέροις, καὶ μυρίαι ὅσαι κακοδαιμονίαι ἀναπηδῶσιν ἐν τῇ πολιτείᾳ, ἧς ῥίζα οὕτως εἰπεῖν καὶ θεμέλιόν ἐστι τὸ τῆς οἰκίας σύστημα. Καὶ τοιοῦτοι μὲν οἱ λόγοι (α)· οἷς προστέθειται ἡ Ἔκθεσις τῶν τῷ 1814 διδαχθῆναι μελλόντων μαθημάτων. Ἀλλ' ὡς ἐσημειώσαμεν (σελ. 59. πρβλ. καὶ σελ. 445, 446), κατ' αὐτὸ τὸ ἔτος ἕνεκα τῆς τοῦ Κούμα εἰς τὴν σχολὴν τοῦ Κουρουτσεσμὲ μεταβάσεως οὐκ ἐδιδάχθησαν τὰ Λατινικά, ἡ Φυσικὴ ἱστο-

---

(α) Σημειωτέον δὲ ὅτι καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν ἐξετάσεων ἐξεφώνει λόγους παραινετικοὺς καὶ ἐπαινετικοὺς τῆς τῶν Σμυρναίων προθυμίας εἰς τὰς φοιτήσεις τῶν ἐξετάσεων (Βλ. Λόγ. Ἑρμῆν ἔτ. 1812 σελ. 133), ὧν οὐδεὶς ἀπεσώθη.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

συμβαίνει καὶ εἰς τὰ ἄλλα ἀναφορικά, οἷος, ὅσος, ὅτου, ὅτῳ. Λείπει πολλάκις καὶ ἡ ἀναφορικὴ αὐτὸς εἰς ἐννοίας ἀναγκαίαν ἐχούσας ἀναφοράν· οἷον, πατήρ, υἱός, ἀδελφός· οὕτως, Ἀρισταίνετος μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ (αὐτοῦ).

Δ΄. Αἱ Δεικτικαὶ οὗτος, ὅδε, ἐκεῖνος τίθενται. 1) Ἐπὶ ἁπλῆς δείξεως πλησιεστέρου μὲν τὸ οὗτος, ἀπωτέρου δὲ τὸ ἐκεῖνος. Καὶ συνημένα, πολλάκις ἐπὶ ἐμφάσεως· οἷον, οὗτος, ἐκεῖνος! 2) Ἐπὶ ἀνταποδόσεως ἐννίας, οἷον, ὁ ταῦτα πράττων, οὗτος ἐμοὶ πολεμεῖ, καὶ κατὰ προαναφώνησιν· οἷον, τοῦτο θαυμάζω, εἰμὴ συνίεσαν Ἀχαιοί· 3) Διὰ τῆς δεικτικῆς συνάπτονται δύω προτάσεις εἰς μίαν· οἷον, τοῦτο μὲν οὐδὲν θαυμαστὸν λέγεις, ἀντὶ τοῦ οὐδὲν θαυμ· τοῦτο ὃ λέγεις. 4) Ἡ οὗτος καὶ ὅδε λαμβάνονται καὶ ἀντὶ τοπικῶν ἐπιῤῥημάτων· οἷον, Ἠρώμην ὅπου εἴη; Οὗτος, ἔφη, ὄπισθεν ἔρχεται· ὡς τὸ τῆς συνηθείας Νάτος.

Σημ. Αἱ δεικτικαὶ πλεονάζουσιν ἐνίοτε ἀττικῶς, προτασσόμεναι ἢ ἐπιτασσόμεναι τῶν ἐνάρθρων ὀνομάτων· οἷον, τούτους τιμᾶσθαι τοὺς ἐμπειροτάτους ὄντας. Τοῦτο μεταχειρίζεται κατακόρως ἡ συνήθεια· οἷον, τὸν ὡμίλησα τὸν ἄνθρωπον.

Ε΄. Αἱ Κτητικαί, ἐμός, σός, ἑός, συντάσσονται ὡς κτητικὰ ἐπίθετα πρὸς τὰ οὐσιαστικά, ἀντὶ τῆς προσωπικῆς γενικ. μοῦ, σοῦ, καὶ τῆς ἀναφορικῆς αὐτοῦ· οἷον, οἶκος ἐμὸς (οἶκος μου). Διὰ τοῦτο πολλάκις ἐπιφέρεται καὶ ἄλλο πτωτικὸν διοριστικὸν τῆς ἐννοίας κατὰ γενικήν· οἷον, ἐμὸν τὸ κτῆμα τοῦ φίλου σου. Καὶ, διαρπάζουσι τὰ μὰ τοῦ κακοδαίμονος.

Σημ. Πολλάκις αἱ κτητικαὶ ὡς καὶ αἱ πρωτότυποι προτιθέμεναι τῶν ῥημάτων ἔχουσιν ἔμφασιν, οἷον· Ἐμὸν τὸ κτῆμα, (καὶ οὐκ ἄλλου.) Συνάπτονται δὲ καὶ μετὰ τοῦ αὐτὸς χάριν ἐμφάσεως· οἷον, Τὸν ἐμὸν αὐτοῦ βίον· αἱ σφέτεραι νῆες· καὶ αἱ σφέτεραι αὐτῶν. Τὸ δὲ σφέτερος ποιητικώτερον ἐκλαμβάνεται καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου προσώπου, ἀντὶ τοῦ ὑμέτερος· οἷον, Σφέτερον πατέρ' ὑμνείουσαι πάρεστε.

Ϛ΄. Αἱ Σύνθετοι ἢ Αὐτοπαθεῖς, ἐμαυτοῦ, σεαυτοῦ, ἑαυτοῦ-ῷ-όν, τίθενται. 1) Ἐπ' αὐτοπαθείας, ὅταν, δηλ. ὑποκείμενον τοῦ ῥήματος καὶ ἀντικείμενον εἶναι τὸ αὐτό· οἷον, Σώζω ἐμαυτόν. 2) Ἐπ' αὐτοπαθοῦς κτήσεως, ὅταν ἡ διάθεσις τοῦ ῥήματος μεταβαίνῃ εἰς τὸ ἴδιον τοῦ ὑποκειμένου κτῆμα, ἢ ἀπὸ τοῦ κτήματος εἰς τὸν κτήτορα· οἷον, Σώζω τὰ ἐμαυτοῦ. Καί, τὰ ἐμαυτοῦ σώζει με. 3) Κατ' ἀντιμετάβασιν, ὅταν ἡ διάθεσις τοῦ ῥήματος μεταβαίνουσα εἰς ἄλλο τι ἀντικείμενον ἐπιστρέφῃ πάλιν εἰς τὸ τοῦ ῥήματος ὑποκείμενον· οἷον, Σωκράτης ἐδίδασκε τοὺς συνόντας ἑαυτῷ. Ἀλλ' ἐπὶ τῆς β. καὶ γ. περιπτώσεως, χωρεῖ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Κλεάνθης.

Καὶ τί νὰ τὰ κάμω; Δὲν τὰ χρειάζομαι.

Στροβίλης.

Σταθήτενε.

»Ἔτι δώδεκα χαρτίνας εἰκόνας, εἰς τὰς ὁποίας εἶναι τυπωμένοι οἱ »ἔρωτες τοῦ Καχαρέλα καὶ τῆς Μερλαχίνας.

»Ἔτι δύω ἁμαξάκια διὰ μικρὰ παιδία, ἀπὸ καρυδιάν, ὡραιότατα »δουλευμένα, ὁλόχρυσα καὶ πλουμιστά.

»Ἔτι ἕνα καθρέπτην μὲ ὁλόχρυσα περιθόρια, μίαν πλάκα μεγά»λην, ἀξιόλογον καὶ πολλὰ ἀστεῖον· διότι δείχνει τὸ πρόσωπον τοῦ »ἀνθρώπου μακρύτερον ἀπὸ μίαν πήχην.

»Ἔτι δύω σενδούκια μὲ ψεύτικα πούλουδα, γαρούφαλα, τριαντά»φυλλα, καὶ ἄλλα ἄνθη ζωηρότατα, ὡσὰν νὰ τὰ ἔκοψες ἀπὸ τὸ περιβόλι.

Κλεάνθης.

Τὸν διάβολον! Καὶ τί νὰ τὰ κάμω!

Στροβίλης.

Μὴ βιαζοῦστεν τσελεμπῆ!

»Ἔτι τρία μεγάλα τουφέκια ὀλίγον μεταχειρισμένα, μὲ τὰς τρεῖς »σιδηρᾶς των βέργας, στολισμένα τὰ κοντάκια μὲ πολλὰ σεφέδια.

»Ἔτι τρία φουρνέλλα χωματένια, δουλευμένα θαυμαστά, μὲ δύω »κέρατα ἢ γυαλένιους ἀλαμπύκους, πολλὰ χρήσιμα διὰ τοὺς ὅσοι »εἶναι περίεργοι ν' ἀλαμπυκάρουν διάφορα ὑγρά.

»Ἔτι .....

Κλεάνθης.

Δαιμονίσθηκα.

Στροβίλης.

Σιγὰ δά.

»Ἔτι ἓν Κλαβίρι παλαιὸν ἀξιόλογον μὲ ὅλας τὰς χορδάς του. »Πολλὰ ὀλίγαι τοῦ λείπουν.

»Ἔτι μίαν τηλίαν, ἤτοι τάβλι, εὐμορφότατον μὲ κύβους ἐλεφαντί»νους, ἐφεύρημα, καθὼς λέγουν, τοῦ σοφοῦ Παλαμήδους, χρησιμώτα»τον νὰ διασκεδάζῃ κανεῖς τὸν καιρόν του, ὅταν δὲν ἔχει τί νὰ κάμῃ.

»Ἔτι ἓν δέρμα Κροκοδείλου τρία καὶ μισὸν ποδάρια τὸ μάκρος, »γεμάτον ἀπὸ ἄχυρα, περίεργον πρᾶγμα καὶ ἀξιόλογον, διὰ νὰ κρέμα»ται εἰς τὸν θόλον τῆς καμάρας.

»Ὅλα τὰ ἄνω εἰρημένα τεφαρίκια ἂν καὶ ἀξίζουν πραγματικῶς

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τον Χέρνιβα (τά)· οἷον, «χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα». Ὀδυσ. Α. 136.

Σελ. 112. στίχ. 7. Νισαίαν). Πόλιν παραθαλασσίαν, ἐπίνειον τῶν Μεγάρων, ἀνήκουσαν κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν Ἀττικήν (Στράβ. Θ. σελ. 391).

Στίχ. 12. Φαίστιον Ἐπιμενίδην). Τὸν ἄνδρα τοῦτον ὁ μὲν Πλούταρχος καὶ ἄλλοι θέλουσιν ὅτι κατήγετο ἐκ τῆς Φαιστοῦ πόλεως τῆς Κρήτης. Πλάτων δὲ καὶ Παυσανίας καὶ Λαέρτιος, ἀπὸ τῆς Κνωσσοῦ. Οἱ τούτου συμπατριῶται ὠνόμαζον αὐτὸν νέον Κούρητα, ὡς ἀφρὸν καὶ ἐνθουσιῶντα παρομοίως μὲ τοὺς Κούρητας, τοὺς καὶ Ἰδαίους καὶ Κάβειρας καὶ Κορύβαντας καλουμένους, οἵτινες ἦσαν εἰς τὴν Κρήτην τροφοὶ καὶ ἱερεῖς τοῦ Διὸς (Στράβ. Ι. σελ. 468—474). Ἦλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας τῇ 46 Ὀλυμπιάδι, καὶ ἐκαθάρισε τὴν πόλιν τοιουτοτρόπως. Λαβὼν πρόβατα μαῦρα καὶ λευκά, ἔφερεν αὐτὰ εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον. Καὶ ἀφῆκεν ἐκεῖθεν νὰ ὑπάγωσιν, ὅπου θελήσωσι, προστάξας τοὺς ἀκολούθους, ὅπου καθίσῃ ἕκαστον αὐτῶν νὰ σφάζωσιν αὐτὸ εἰς θυσίαν ἑνός τινος τοῦ προσήκοντος εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον Θεοῦ· τὰ ἔσφαξαν, καὶ ἡ πόλις ἐκκαθαρίσθη. Διὰ τοῦτο ἔμειναν πολλοὶ βωμοὶ εἰς τοὺς δήμους τῆς Ἀττικῆς, οἵτινες ὕστερον ἦσαν ἀνώνυμοι. Διὰ τὴν περὶ τὰς τοιαύτας καθάρσεις σοφίαν ὠνωμάζετο ὁ Ἐπιμενίδης καὶ Καθαρτής. Ἔγραψε δὲ καὶ Καθαρμοὺς διὰ στίχων, καὶ ἄλλα πολλὰ (βλ. Διογ. Λαέρτ. εἰς βίον αὐτοῦ καὶ Στράβ. Ι. σελ. 479. καὶ Παυσαν. Α.ιδ. Β.κα. Γ.ιβ). Εἰς δὲ τὰς Ἀθήνας μεταξὺ τῶν ἄλλων ναῶν ἀνήγειρε καὶ βωμὸν Ὕβρεως καὶ Ἀναιδείας. Ἴσως οὗτοι ἦσαν οἱ εἰς τὸ κριτήριον τοῦ Ἀρείου Πάγου στεκόμενοι λευκοὶ λίθοι, εἰς τοὺς ὁποίους, ὡς λέγει ὁ Παυσανίας (Α. κη), ἀνέβαινον οἱ κρινόμενοι, ὁ μὲν κατήγορος εἰς τὸν λίθον τῆς Ἀναιδείας, ὁ δὲ κατηγορούμενος εἰς τὸν τῆς Ὕβρεως. Ἡ περὶ τῆς Μουνυχίας προφητεία αὐτοῦ ἐπληρώθη κατὰ τὴν 196 Ὀλυμπιάδα. δηλονότι μετὰ 280 ἔτη, ὁπότε ὁ Μακεδὼν Ἀντίπατρος ἠνάγκασε τοὺς Ἀθηναίους νὰ δεχθῶσι πρῶτοι φρουρὰν μακεδονικὴν εἰς τὸ τεῖχος τῆς Μουνυχίας (Βλ. Πλούταρχ. εἰς βίον Φωκίων. §. κζ).

Στίχ. 24. προσηλωμέναι αἱ πλειότεραι γυναῖκες). Ἐννοεῖ τὰς βαρβάρους συνηθείας τῶν γυναικῶν, μὲ τὰς ὁποίας ἐθρήνουν τοὺς νεκροὺς κοπτόμεναι τὰ στήθη καὶ τοὺς μηροὺς καὶ ἀνασπῶσαι τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς, καὶ καταξαίνουσαι τὰ πρόσωπα, ὡς φαίνεται εἰς τὸν Ὅμηρον πολλαχοῦ, (οἷον Ἰλιάδ. Σ. 27. Τ. 285. Χ. 406 κτλ.). Ἀλλ' αἱ συνήθειαι αὗται ἀνενεώθησαν ὡς φαίνεται ὕστερον, καθὼς βλέπομεν εἰς

αὐτοὺς ἄνωθεν παρὰ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων· ὑμεῖς καὶ τὸν καύσωνα τῆς ἡμερας ὑπεμείνατε γενναίως, καὶ τὸν παγετὸν τῆς νυκτός, εἰς ὑπεράσπισιν τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν ὁμογενῶν. Διὰ ταῦτα τ' ὄνομα τῶν Σμυρναίων ὑπάρχει πανταχοῦ τίμιον καὶ λαμπρόν, καὶ ἡ θεία χάρις οὔτ' ἐγκατέλιπεν, ἀλλ' οὐδ' ἐγκαταλείψει πώποτε ἀπερισκέπτους καὶ ἀβραβεύτους τοὺς φιλοθέους ὑμῶν ἀγῶνας.—Φίλαυτον ἴσως μὲ νομίσετε, φίλοι Σμυρναῖοι, καὶ μικρόφρονα παρὰ πολύ, διότι γνωποδοτῶ περὶ διδασκάλων οὔτε λίαν ἐπισήμων καὶ τῆς λαμπρότητος τῆς ἡμετέρας πόλεως ἀναλόγων, καὶ τούτους προβάλλω μόνον ἐκ τῶν μαθητῶν τοῦ Φιλολογικοῦ τῆς Σμύρνης Σχολείου· ἀλλ' ἰδοὺ ἡ ἀπάντησις. Ὅτε τὸ πρῶτον ἐσυστήθη τὸ φιλολογικὸν Γυμνάσιον ὑπῆρχεν ὁ καιρὸς τελειοτέρων διδασκάλων φορός, ἀλλ' ἤδη τρεῖς ἢ τέσσαρες ἔμειναν ἐκ τῶν ἐπισημοτάτων· ἀναγκαίως λοιπὸν στερκτέον καὶ εἰς τοὺς τῆς δευτέρας τάξεως. Ἀπὸ δὲ τούτων πάλιν προτιμῶ τοὺς παιδευθέντας εἰς τὴν Σμύρνην. Ἰδοὺ καὶ τοῦτο διὰ τί. Τ' ὄνομα τοῦ φιλολογικοῦ τῆς Σμύρνης Γυμνασίου, φίλοι Σμυρναῖοι, ἔμεινε μόνον ἱστορικόν, καὶ οὐδ' ἀκούεται πλέον οὐδ' εἰς αὐτὴν ὑμῶν τὴν πόλιν, τὴν ὁποίαν κατεκόσμει· ἀλλ' οἱ πρὸς τὴν τούτου σύστασιν ἀγῶνες ὑμῶν μένουσιν ἀθάνατοι, καὶ οἱ ἐξ αὐτοῦ προελθόντες μαθηταί, ἐγκρατεῖς ὄντες μάλιστα τῆς γλώσσης τῆς ἑλληνικῆς καὶ εὐμέθοδοι εἰς τὴν παράδοσιν αὐτῆς, καὶ ὠφέλησαν καὶ ὠφελοῦσι τοὺς ὁμογενεῖς» κτλ. Καὶ ταῦτα μὲν κατὰ παρέκβασιν πρὸς γνῶσιν τοῦ διδασκαλείου ἐκείνου (α). Τὰ δ'

(α) Παρασημειωτέον δ' ὅτι ἐκτὸς τῶν τρίων ἀρχιδιδασκάλων ἦσαν ἐν αὐτῷ ἓξ ὑποδιδάσκαλοι ἐκ τῶν ἀρίστων μαθητῶν ἐκλεγόμενοι διὰ τὰς κατωτέρω τάξεις, διδάσκοντες τοὺς νέους ἐν τάξει καὶ ῥυθμῷ τὰ στοιχειώδη καὶ προπαιδευτικὰ μαθήματα καὶ κατ' ἔτος μετὰ τὰς δοκιμασίας προβιβάζοντες αὐτοὺς εἰς τὰς ἀνωτέρας τάξεις· καὶ οὕτω προκατηρτισμένοι εἰσήγοντο οἱ μαθηταὶ εἰς τὴν ἀκρόασιν τῶν δοκίμων συγγραφέων καὶ ποιητῶν καὶ τῶν φιλοσοφικῶν καὶ φυσικομαθηματικῶν διδασκαλιῶν. Καὶ αὐτοὶ οἱ ὑποδιδάσκαλοι διετέλουν ἀκροώμενοι τῶν παρὰ τῶν ἀρχιδιδασκάλων διδασκομένων μαθημάτων. Ἐν δὲ τῇ Βίβλῳ τῆς τιμῆς (ἥτις ἀπώλετο) κατεγράφοντο οἱ ἐν ταῖς ἀνωτάταις τάξεσι διαπρέψαντες καὶ τοῦ ἀπολυτηρίου ἀξιωθέντες φοιτηταί, ὅπερ ὑπεγράφετο ὑπὸ τῶν ἀρχιδιδασκάλων καὶ ἐσφραγίζετο τῇ τῆς Σχολῆς σφραγῖδι, ἐχούσῃ τὴν προτομὴν τοῦ Ὁμήρου καὶ κύκλῳ διὰ γραμμάτων κεφαλαίων τὰς λέξεις ΟΜΗΡΟΣ. ΣΦΡΑΓΙΣ ΤΟΥ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΤΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ. ΑΩΘ· διατηροῦμεν δὲ τὴν σφραγῖδα εὐτυχῶς ἐν τῇ ἡμετέρᾳ βιβλιοθήκῃ. Ἐκ δὲ τῶν ὑποδιδασκάλων δύω μάλιστα

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΝΑΙΩΝ, καὶ εἰκὼν λέοντος μετὰ τυμπάνου (α). Ταῦτα δὲ ἦσαν τῆς Μητρὸς τῶν Θεῶν τὰ παράσημα,

Ἠΐ κροτάλων, τυπάνων τ' ἰαχή, σύν τε βρόμος αὐλῶν
Εὕαδεν, ἠὲ λύκων κλαγγή, χαροπῶν τε λεόντων (β).

Διοικεῖται δὲ τώρα ἡ Σμύρνα τὰ πολιτικὰ ἀπὸ Ἔπαρχον (Μουσελίμην) καὶ Κριτὴν (Μουλᾶν) καὶ Δήμαρχον (Ἀγιάμπασην). Τὰ δὲ τέσσαρα γένη τῶν Ὀθωμανῶν, καὶ Ἑβραίων, καὶ Ἀρμενίων, καὶ Γραικῶν ἔχουσι καθὲν ἰδιαιτέρως Κοινὸν ἰδικόν των, καὶ ὅλα ὁμοῦ κοινὴν ἑταιρίαν, τὸ λεγόμενον Καζάνιον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον πληρόνουσιν ἀναλόγως τοὺς διωρισμένους βασιλικοὺς φόρους. Τὸ δὲ Κοινὸν τῶν Γραικῶν διοικεῖται ἀπὸ πέντε δημογέροντας, καὶ δώδεκα ἐφόρους, τοὺς ὀνομαζομένους δωδεκάνους, οἵτινες ἀλλάσσονται κατ' ἔτος, καὶ πάλιν εἰς ἄλλου χρόνου περίοδον ἐκλέγονται οἱ εὐδοκιμήσαντες. Εἰς τὰ Ἐκκλησιαττικὰ καὶ τώρα ἡ Σμύρνα εἶναι τιμημένη μὲ λαμπρὸν καὶ ἔγκριτον θρόνον Μητροπολίτου, ὑπὸ τὸν ὁποῖον ὑπόκειται μία Ἐπισκοπὴ τὰ Μοσχοννήσια, αἱ παλαιαὶ Ἑκατόννησοι, οἷον Ἀπολλώννησοι, διότι ἐτιμᾶτο μάλιστα ὁ Ἕκατος Ἀπόλλων εἰς αὐτὰς καὶ τὴν παρ' αὐτὰς παραλίαν γῆν (γ).

§. κά. Δὲν κρίνω ἀναγκαῖον νὰ ἐκθέσω πλατὺν κατάλογον τῶν ἔκπαλαι διαλαμψάντων ἐκ τῆς Σμύρνης ἐνδόξων ἀνδρῶν. Οἱ ἐνδοξότεροι τούτων εἶναι γνωστοὶ εἰς τοὺς πλειοτέρους ὁμογενεῖς μου, καὶ πολὺ μᾶλλον εἰς τοὺς Σμυρναίους, οἵτινες σπουδάζουσι νὰ μιμῶνται τὰς πράξεις αὐτῶν. Ἀπὸ τοὺς Ἐκκλησιαστικοὺς ὁ πρῶτος Ἀρχιερατεύσας τῆς Σμύρνης Ἀπόστολος Πολύκαρπος, καὶ ὁ μετ' αὐτόν, ἢ πρὸ αὐτοῦ, κατά τινας, ἅγιος Βουκόλος τιμῶνται ἀφ' ὅλους τοὺς εὐσεβεῖς ὡς στύλοι τῆς Πίστεως. Μετὰ τούτους τοὺς θείους ἄνδρας ἡ τῶν Σμυρναίων Ἐκκλησία ἐτιμήθη ἀπὸ πολλοὺς ἀειμνήστους Μητροπολίτας. Θεόληπτος, Νικηφόρος, Γρηγόριος ὁ Κονταρῆς, Ἀνανίας, Νεόφυτος, καὶ ἄλλοι ἦσαν Ἀρχιεπίσκοποι τῆς Σμύρνης περίφημοι διὰ τὴν φιλομάθειαν καὶ ἀρετήν των. Νεόφυτος ὁ ἀοίδιμος Πατριάρχης ἦτο Σμυρναῖος (δ).

(α) Eckhel Doct. N. T. 2. p. 543.—(β) Ὁμήρ. Ὕμν. ΙΒ. στίχ. 3.—(γ) Στράβ. ΙΓ. σελ. 618.—(δ) Ἐπατριάρχευσεν ὁ Νεόφυτος τῷ 1789 Μαρωνείας ὢν ἐπίσκοπος, οὗτινος ἐπαινεῖται ἡ χρηστότης καὶ φρόνησις καὶ θεοσέβεια καὶ ἡ πολιτικὴ σύνεσις καὶ δεξιότης πρὸς οἰκονομίαν πραγμάτων (βλ. Κατάλογ. ἱστορικ. τῶν Πατριαρχ. σελ. 261). Οὗτος ἐν τῷ κατὰ κόσμον βίῳ ἐκαλεῖτο Νικόλαος. Ἐσπούδασεν ἐν τῇ Εὐαγγελικῇ Σχολῇ τὰ ἐγκύκλια μαθήματα ἔχων συμμαθητὴν τὸν Α. Κοραῆν, ὅστις ἔγραφε περὶ αὐτοῦ πρὸς τὸν Πρωτοψάλτην τῆς Σμύρνης (τῇ 1

Χαίρω τοῖς λόγοις. 4) Τὰ ἀπρόσωπα· οἷον, Χρῆ, Δεῖ. Ταῦτα συμφέρονται ἢ μετ' ἀπαρεμφάτου μόνου· οἷον, Δεῖ ποιεῖν· ἢ προστιθεμένου καὶ τοῦ προσώπου περιποιητικῶς· οἷον, Συμφέρει μοι ἀπελθεῖν· ἢ μετὰ περιποιητικοῦ καὶ γενικῆς ἐλλειπτικῆς· οἷον, Μέλλει μοι τούτων (περί). Σχηματίζονται δὲ τὰ ἀπρόσωπα καὶ προσωπικῶς· οἷον, Ἑορταὶ μέλουσι πᾶσι· καὶ παθητικῶς πρὸς ἀπαρέμφατον. Λέγεται, Δέδοκται, ταῦτα γενέσθαι· ἢ προσωπικῶς· οἷον, Λέγεται Κῦρος γενέσθαι.

Σημ. Ἀφ' ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν οὐδετέρων σχηματίζονται τινὲς παθητικοὶ χρόνοι, παρακείμενοι μάλιστα· οἷον, βεβίωται, παραβέβαται, πέπαικται, γεγέλασται κτλ.

Ἄρθρον δ'. Χρόνος.

§. ά. Τῶν Χρόνων.

Α'. Ὁ Ἐνεστὼς ἐμφαίνει 1) Τὸ παρὸν ἀτελῶς· οἷον, γράφω, ἀναγινώσκω. Ἐπὶ δὲ διηγήσεως ἐκλαμβάνεται ἀντὶ τοῦ ἀορίστου· οἷον, Παίει, τιτρώσκει, κτείνει· ἀντὶ ἔπαισεν, ἔτρωσεν, ἔκτεινε. 2) Συνεμφαίνει καὶ σπουδήν τινα περὶ τὴν πρᾶξιν· οἷον, Πείθω σε (σπουδάζω πείθειν). 3) Τὸ διηνεκές· οἷον, Ἀπόκειται πᾶσιν ἀποθανεῖν. 4) Τὸ ἀόριστον· οἷον, Φασί. Λέγεται.

Β'. Ὁ Παρατατικὸς ἐκφράζει 1) Τὸ παρελθὸν μὲν ὡς πρὸς τὸ ἐνεστώς· ἀλλὰ διαμένον ἔτι καὶ παρατεινόμενον ἀτελῶς ὡς πρὸς ἄλλην τινὰ παρελθοῦσαν πρᾶξιν· οἷον, Ἔγραφον, ὅτε Θέων ἦλθε. 2) Συνεμφαίνει σπουδήν τινα περὶ τὴν πρᾶξιν· οἷον, Ὠνεῖτο τὴν πορφύραν (ἔσπευδεν ὠνήσασθαι).

Γ'. Ὁ Παρακείμενος καὶ Ὑπερσυντελικὸς σημαίνουσι μὲν ἀμφότεροι τὸ παρελθὸν ἐντελῶς· ἀλλὰ σχέσιν ἔχον πρὸς παρελθοῦσαν μὲν πρᾶξιν ὁ ὑπερσυντελικὸς (οἷον, ἐγεγράφειν τὴν ἐπιστολήν, ὅτε ἦκες), πρὸς τὸ παρὸν δὲ ὁ παρακείμενος· οἷον, Καὶ τεθαύμακα Ὅμηρον· τουτέστιν, ἐθαύμασα Ὅμηρον, καὶ τὸ θάμβος μου διαμένει.

Σημ. Διὰ τοῦτο τοὺς χρόνους τούτους ἐπρόφερον οἱ παλαιοὶ καὶ συνθέτους μετὰ τοῦ ἔχω· λέγοντες ἀντὶ παρακειμένου μέν, θαυμάσας ἔχω· ἀντὶ δὲ τοῦ ὑπερσυντελικοῦ θαυμάσας εἶχον. Οὕτως ἐκφράζει καὶ τώρα ἡ συνήθεια τούτους τοὺς χρόνους μετὰ τοῦ ἔχω καὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου τοῦ ῥήματος· οἷον, τὸν μὲν παρακείμενον· ἔχω γράψειν τὴν ἐπιστολήν· καὶ παθητικῶς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον· ἔχω γραμμένην τὴν ἐπιστολήν. Τὸν δὲ ὑπερσυντελικὸν μετὰ τοῦ παρῳχημένου εἶχον· οἷον, εἶχον γράψειν· καὶ εἶχον γραμμένην τὴν ἐπιστολήν, ὅτε ἦλθες. Τὸν δὲ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

λεγόμεναι, τὰς ὁποίας δρόμους βασιλικοὺς ἰδιαιτέρως ὀνομάζομεν, κατὰ τῶν παλαιῶν τὸ ὁδὸς βασιλικὴ (Ἀριθμ. κ, 17. κα, 22), καὶ Στενωποί, τὰς ὁποίας καὶ λαύρας καὶ ῥύμας ἀμαθῶς ὠνόμασαν οἱ Μακεδόνες, ὡς ὁ Φρύνιχος μαρτυρεῖ (σελ. 180). Αἱ στενωποὶ τῶν παλαιῶν ἐκλείοντο μὲ θύραν κατὰ τὴν περιγραφὴν τοῦ Τατίου· «Μέσον δὲ διεῖργε στενωπὸς ὁδὸς ἐπὶ τὰ οἰκήματα· θύρα δὲ ἐν ἀρχῇ τοῦ στενωποῦ μία ἐκλείετο» (τῶν κατὰ Κλειτοφ. καὶ Λευκ. Β. §. ιθ). Ὥστε οἱ στενωποὶ ὡμοίαζον πολλάκις μὲ τὰ ἰδικά μας τυφλοσώκακα, εἰς τῶν ὁποίων τὴν ἀρχὴν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εὑρίσκεται θύρα, ἥτις διὰ τὸ μέγεθος χυδαϊκώτερον λέγεται πορτάρα.

Σελ. 133. στίχ. 10. Εἰς τὸ γῆρας). Θαυμαστὴ τοῦ γέροντος ἀνδρία, τὴν ὑποίαν αὐτὸ τὸ γῆρας ηὔξανεν ἀντὶ νὰ σβύσῃ καθὼς συνειθίζει εἰς τὰς μικρὰς ψυχὰς (βλ. Κικέρ. περὶ γήρως). Ὁ δὲ Λαέρτιος ἀπιθάνως ἱστορεῖ τὸν Σόλωνα φεύγοντα διὰ τὴν τυραννίαν τοῦ Πεισιστράτου (Α. 6. §. 4). Ἀναφέρει δὲ καὶ ἐπιστολὰς αὐτοῦ πρὸς Πεισίστρατον καὶ Πεισιστράτου πρὸς Σόλωνα, αἵτινες ἐξελέγχονται ὡς νόθοι ὑπὸ πολλῶν νεωτέρων κριτικῶν (βλ. Fabric. Bibl. Graec. T. I. pag. 422).

Στίχ. 29. Ἀτλαντίδος ἱστορίαν). Νῆσον μεγάλην ἐνόμιζον οἱ ἀρχαῖοι τὴν Ἀτλαντίδα (Πλάτ. Τίμ. σελ. 296. καὶ Κριτ. σελ. 39) περίῤῥυτον ὑπὸ τοῦ Ὠκεανοῦ, μεγαλειοτέραν τῆς Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς, ἥτις εἰς μίαν ἡμέραν κατεποντίσθη. Ὁ Σικελιώτης Διόδωρος (Ε. 19-20) λέγει ὅτι οἱ Φοίνικες ἀνεκάλυψαν ταύτην τὴν νῆσον. Οἱ δὲ Καρχηδόνιοι μὲ ποινὴν θανάτου ἐμπόδισαν τοὺς συμπατριώτας αὐτῶν νὰ μὴ ὑπάγῃ μηδεὶς ἐκεῖ νὰ κατοικήσῃ (Ἀριστοτέλ. περὶ θαυμασ. ἀκουσμ. σελ. 879). Φαίνεται ὅτι καὶ εἰς τὴν Καρχηδόνα, καθὼς καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον, εἶχόν τινας δόξας ἀμυδρὰς περὶ τῆς Ἀμερικῆς. Τὰς δόξας ταύτας ἤκουσεν ὁ Σόλων ἀπὸ τῶν Αἰγυπτίων σοφῶν, καὶ εἰς ταύτας ἐπῳκοδόμησαν ὕστερον οἱ Ἕλληνες τὸν εἰς τὸν Κριτίαν τοῦ Πλάτωνος σωζόμενον μῦθον, ὅτι δηλαδὴ οἱ κάτοικοι τῆς Ἀτλαντίδος ὑποτάξαντές ποτε τὴν Ἀφρικὴν καὶ πολὺ μέρος τῆς Εὐρώπης ἀπέπλευσαν καὶ κατὰ τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' οἱ τότε Ἀθηναῖοι νικήσαντες τούτους τοὺς καταχτητὰς ἀπέκλεισαν εἰς τὴν νῆσον αὐτῶν. Τοιαύτη ἱστορία συνέφερε πολὺ εἰς ἀναῤῥίπισιν καὶ ἐμψύχωσιν τῆς ἀνδρίας τῶν Ἀθηναίων, διὰ τοῦτο καὶ ὁ Πλάτων ἠθέλησε νὰ ἐπεξεργασθῇ αὐτήν. Ἡ Πολιτεία τοῦ Πλάτωνος καὶ ὁ Τίμαιος ἔχουσι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ὅστις διϊσχυρίζεται, ὅτι ἔχει συμπατριώτην του τὸν Ὅμηρον (α), ἐν ᾧ ἄλλως καταξεσχίζει τόσον ἀπάνθρωπα τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ὁμήρου (β).

ΙΒ΄.) Οἱ ἐνδοξότεροι τῶν Ῥωμαίων συγγραφέων καὶ ποιητῶν, οἷον, Λουκανὸς (γ), Σίλιος Ἰταλικὸς (δ), Κικέρων (ε), καὶ ἄλλοι ὁμολογοῦσι τὸν Ὅμηρον Σμυρναῖον.

ΙΓ΄.) Πολλοὶ ἀλλογενεῖς νεώτεροι σοφοί, οἷον, Κύστερος (Kuster), Τάνεγυς (Tanegy), Λεφάβριος (le Favre), ἡ κυρία Δακιέρα (Madame Dacier), Κύπερος (Cuper), Σχότος (Schotte), Φαβρίκιος (Fabricius), Τουρνεφόρτιος (Tournefort) (ζ), Λάμιος (Lami) (η), Νοέλος (Noel) (θ), καὶ ἄλλοι πολλοὶ καὶ Ἄγγλοι καὶ Γερμανοὶ καὶ Γάλλοι καὶ Ἰταλοὶ (ι) κρίνουσιν ἄδικον προφανέστατον, ἀφίνοντες τὸν Μέλητα καὶ τὴν Σμύρναν νὰ ζητῶσιν ἀλλοῦ τοῦ Ὁμήρου τὰ γενέθλια.

§. κγ΄. Ἀλλ' οἱ φιλόκαλοι καὶ φιλότιμοι Χῖοι θέλουσι τὸν Ὅμηρον ἰδικόν των.

Προβάλλουσιν εἰς μάρτυρα τὸν Βουκολικὸν Θεόκριτον, ὅστις ὠνόμασε φανερὰ τὸν Ὅμηρον «Χῖον ἀοιδόν» (κ).

Ἀναφέρουσιν αὐτοῦ τοῦ Ποιητοῦ μαρτυρίαν

«Τυφλὸς ἀνήρ, οἰκεῖ δὲ Χίῳ ἔνι παιπαλοέσσῃ» (λ).

Προβάλλουσι παλαιὰν φαμιλίαν τῆς πατρίδος των, ἥτις ὠνομάζετο ποτὲ Ὁμηρίδαι.

Δεικνύουσι νομίσματα τῆς Χίου μὲ τὸν τύπον τοῦ Ποιητοῦ.

Δεικνύουσι Σχολεῖον Ὁμήρου, καὶ καθέδραν, ὅπου ἐδίδασκεν ὁ Ποιητής.

Ὅλαι αὗται αἱ μαρτυρίαι των καὶ ἂν ἦσαν ἀληθιναί· κἀμμία ὅμως δὲν βεβαιόνει τὴν Χίον πατρίδα τοῦ Ὁμήρου.

(α) Βλ. Allatij de patria Homeri. Lugdun. 1640. — (β) Σημείωσαι δὲ ὅτι καὶ ὁ πρεσβύτερος Πιόνιος ἀνακηρύττει τὸν Ὅμηρον Σμυρναῖον. Βλ. Fabric. Bibl. Graec. T. 1. p. 259. Σημ. Ἐκδ. — (γ) Smyrnaei vatis honores (τουτ. Homeri). Pharsal. Libr. IX. v. 984 — (δ) Smyrnaeis aemula plectris (pro Homericis) Punic. L. VIII. v. 594. — (ε) Pro Archia. 8. — (ζ) Voyage de Levant. Lettr. XXI. — (η) Βλ. Harles Introd. in Histor. Linq. Graec. T. 1. p. 141. — (θ) Noel Diction. de la Fable. — (ι) Καὶ ὁ περικλεὴς ἀρχαιολόγος Βισκόντης νομίζει ὅτι ὁ Ὅμηρος ἦν Σμυρναῖος (βλ. Visconti Iconograph. Grecq. T. 1. pag. 64 καὶ 72. Milan, 1824). Οὕτω καὶ ὁ σοφὸς Γερμανὸς Κ. Ο. Μύλλερος (Ἱστορ. τῆς Ἑλλην. Φιλολογ. Τ. Α. σελ. 56. Ἀθήνησ. 1867), καὶ ὁ ἐλλόγιμος Σλαάρσιος (l. c. p. 77). — (κ) Εἰδύλ. Ζ. 47. — (λ) Ὕμν. εἰς Ἀπόλ. στίχ. 172.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Β) Πρὸ δύω χρόνων ἐσυνειθίσθη νὰ μὲ προσκαλῶσί τινὰ τῶν Συναφίων νὰ ὁμιλῶ λόγους πανηγυρικοὺς εἰς τὰς ἑορτάς, ὁπότε καθέκαστον ἐπανηγύριζε. Τὸ πρᾶγμα μοὶ ἦτο βαρύ. Πλὴν συγκατένευσον, διότι καὶ τὰ Συνάφια κατέβαλον εἰς σύστασιν τοῦ Σχολείου. Ὅσον ἐγὼ ἀπέφευγα τοὺς λόγους τοὺς πανηγυρικοὺς διὰ τὸ ἀσθενές μου σαρκίον, τόσον ἔχαιρεν ἡ Πανιερότης του. Ὅτε δὲ βιαζόμενος ὡμίλουν, ἐδαιμονίζετο ἡ Πανιερότης του. Τελευταῖον ἐφέτος ὡμίλησα εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου Νικολάου προσκληθεὶς ἀπὸ τοὺς παντοπώλας (βακάλιδας), καὶ μάλιστα ἀπὸ τὸν πρωτομαγίστορα, τὸν γαμβρὸν τοῦ φίλου μας ἁγίου Μέγα, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν παράκλησιν δὲν ἠδυνάμην νὰ ἀντισταθῶ. Ἐγὼ ἐγκωμίαζον ἀπ' ἄμβωνος τὸν ἅγιον· ἡ Πανιερότης μὲ ὕβριζεν εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, σατυρίζων τοὺς λόγους μου, παρόντων πολλῶν ἱερέων, καὶ πλειοτέρων τοῦ Σχολείου μαθητῶν. Ἀφ' οὗ κατέβην μ' ἐφίλησε καὶ μ' εὐλόγησεν, ὀνομάσας με, καθὼς συνειθίζει, νέον Χρυσόστομον (ὁποία χαμέρπεια !). Μετὰ ταῦτα ὑπῆγαν ἀκολούθως καὶ ἄλλα Συνάφια προσφέροντες τὴν λειτουργίαν, καὶ ζητοῦντες τὴν ἄδειαν νὰ μὲ προσκαλέσωσιν. Ἡ Πανιερότης του ἔστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν Θεοφιλίαν του· ἡ Θεοφιλία του τοὺς ἀπεκρίθη «ὅτι ἦλθον πολλοὶ εἰς τὴν ἱερὰν Μητρόπολιν παραπονούμενοι διὰ τὴν ἄργητάν τῆς ἀκολουθίας, ἥτις συμβαίνει ἐξ αἰτίας τῶν μακρῶν λόγων τοῦ εὐλογημένου Οἰκονόμου. Δὲν κάμνει, τέκνα μου (ἐπρόσθετε) τὴν ὠφέλειάν σας ὁ λόγος, ἀλλ' ἡ ἀρχιερατικὴ λειτουργία. Τὴν πανήγυριν συσταίνει, ὄχι ὁ Οἰκονόμος, ἀλλ' ὁ σεβαστὸς Μητροπολίτης». Μὲ τοιαύτας ἀποκρίσεις ἀπέστειλε τὰ Συνάφια. Καὶ τούτων μὲν οἱ φρονιμώτεροι περιερχόμενοι τοὺς δρόμους ἐκακολόγουν τὴν Μητρόπολιν· ὁ δὲ Μητροπολίτης ἐγέλα ὡς νικητής, καὶ οἱ διάκονοί του περιτρέχοντες ἐκήρυττον ὅτι «τὸ ἀπύλωτον στόμα τοῦ Οἰκονόμου ἔφραξεν ὁ Δεσπότης. Ἐμποδίσθη ἀπὸ τοῦ νὰ ὁμιλῇ λόγους πανηγυρικούς, καὶ μετ' ὀλίγον θέλει καθαιρεθῇ παντελῶς ἀπὸ τὴν ἱεροκηρυκίαν».

Γ) Τῇ κγ΄. Ἰανουαρίου τοῦ ἁγίου Χρυσοστόμου ἑορτάζουν οἱ *Τουλουμπατσῆδες* (πυροσβέσται). Ἕως ἐφέτος εἶχον μόνον οἱ Κόνσουλοι πυροσβεστικὰς ἀντλίας (τουλούμπας)· ἐφέτος ἔφερον καὶ αἱ δύω Ἐκκλησίαι μας ἀνὰ μίαν. Ὑπῆγαν οἱ Τουλουμπατσῆδες τὴν ῥητὴν ἡμέραν προσφέροντες τὴν λειτουργίαν. Ἡ Πανιερότης του τοὺς διαίρεσε. Κράζει πρῶτον τοὺς ἐπισάτας τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀντλιῶν, καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς «ὅτι σεῖς πλέον εἶσθε ἀφιερωμένοι εἰς τὴν ἁγίαν Φωτεινὴν καὶ εἰς τὸν

θετικῶν· οἷον, ὡς μέγιστος. 3) Μετὰ προθέσεων· ἵνα σημαίνωσι τὸ ἀτελὲς τῆς κινήσεως· οἷον, Ὡς πρὸς Βασιλέα. 4) Σημαίνει τὸ περίπου, ὡς πεντακοσίους.

Ἄρθρον γ'. Σύνδεσμος.

§. ά. Ὁ Σύνδεσμος συνδέει κατὰ μέρος λέξεις, ἢ λόγους, ἢ περιόδους. Ἀξιοσημειωτότεροι δὲ τῶν ἄλλων συνδέσμων εἶναι· 1) Οἱ Συμπλεκτικοί. 2) Οἱ Αἰτιολογικοί, 3) Οἱ Διαζευκτικοί, 4) Οἱ Ὑποθετικοί.

Σημ. Α'. Ὁ Μέν, ἔχει συνήθως ἀνταποδιδόμενον τὸν Δέ. Ὁ Τέ, τὸν Καί, καὶ ἑαυτόν. Ὁ Καί, ἑαυτόν. Ὁ Ἀλλὰ εἰς τὰς συνθέσεις ἑαυτόν. Καὶ ὁ μὲν Μὲν πολλάκις παραλείπεται μετὰ τοῦ προσώπου· οἷον, Ἐδίδασκες· ἐγὼ δὲ ἐφοίτων. Ἄλλοτε δὲ πρὸς τὸν Μὲν ἀνταποδίδονται ἐναντιωματικῶς ὁ Ἀλλά, ἢ Ἀτάρ, ἢ Μέντοι, ἢ Αὖθις, ἢ Πλήν. Ἐνίοτε δὲ ὁ Μὲν καὶ ὁ Δὲ διπλασιάζονται ἡγουμένης δεικτικῆς Ἀντωνυμίας· οἷον, Οὗ μὲν ἔδει δαπάνης, ταῦτα μὲν ἐδίδασκεν. Οὗ δὲ οὐδὲν ἔδει, ταῦτα δὲ οὐκ ἐδίδασκεν. Ἰδιαιτέρως δὲ ὁ Δὲ συμβάλλει εἰς τὴν ἀπὸ λόγου εἰς λόγον μετάβασιν. Ἐκλαμβάνεται δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ Γάρ αἰτιολογικῶς, καὶ ἀντὶ τοῦ Ἀλλά, ἀντιθετικῶς. Ὁ δὲ Καί 1) συμπλέκει· 2) σημαίνει αἰτίαν καὶ χρόνον· οἷον, Ὀψὲ ἦν, καὶ ἐπαιάνισαν, ἀντὶ τοῦ ὅτε· 3) τίθεται μετὰ τῶν ὁμοιώσεως καὶ ἰσότητος σημαντικῶν. οἷον, Οὗτοι ὁμοίως καὶ Ὅμηρος (ἀντὶ τῷ Ὁμήρῳ) πεποιήκασι. 4) Ἐπὶ τῶν ἐρωτηματικῶν καὶ προστακτικῶν πρὸς ἔμφασιν· οἷον, Καί μοι λέγε. Καὶ πῶς; 5) Πρὸς ἁπλοῦν καλλωπισμόν· οἷον, Ἵνα καὶ εἰδῶ.

Σημ. Β'. Ὁ Γάρ, εἶναι 1) Κατασκευαστικὸς λόγου. 2) Βεβαιωτικός· οἷον, Ἔστι γὰρ οὕτω. 3) Ἐρωτηματικός. οἷον, Ἦ γάρ; 4) Διασαφητικὸς εἰς διηγήσεως ἢ ἀποδείξεως ἀρχὴν τιθέμενος· καὶ μάλιστα προηγουμένης δεικτικῆς Ἀντωνυμίας ἢ ὑπερθετικοῦ, ἢ τῆς φράσεως *Τεκμήριον δέ· Ἐδήλωσε δέ κτλ.*

Σημ. Γ'. Ὁ δὲ Ἤ διαζευκτικὸς 1) διαζευγνύει λέξεις, οἷον, Ἤ τοῦτο, ἢ ἐκεῖνο, καὶ μετὰ τοῦ *Τοί* προηγουμένου πάντοτε· οἷον, ἤτοι θεῖον, ἢ θηριῶδες· καὶ μετὰ τοῦ *Μὲν* καὶ *Δὲ* ἀνταποδοτικῶς, κατὰ συμπλεκτικὴν ἔννοιαν· οἷον, Ἤ μὲν νέα ἢ δὲ παλαιά. 2) Μετὰ τοῦ *Οὐκ ἄν* συναπτόμενος σημαίνει τὸ ἄλλως, ἤ, εἰ δὲ μή· οἷον, Τεθέαται, ἢ οὐκ ἂν ἦλθε. 3) Τίθεται ἐπ' ἐρωτήσεως μετὰ τοῦ Οὐχί· οἷον, Ἤ οὐχ ὁρᾷς;

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

λαιῶν Πατρῶν μητρόπολιν μετατίθεται, καὶ γνήσιος ἐκείνης ποιμὴν καὶ ᾽Αρχιερεὺς καταστα θείς, κατεσκαμμένην καὶ ἔρημον σχεδὸν κατα λαβών, συμπονῶν καὶ συναγωνιζόμενος καὶ διαπαλαίων πρὸς τοὺς κακούργους ἐπηρεαστὰς τῶν λαῶν τοῦ Θεοῦ, ὑπεραμυνόμενος πρὸς τοὺς δεινοὺς τελχῖνας, καὶ πᾶσαν τοῦ καιροῦ ἐκείνου τὴν κάκωσιν φέρων, καὶ τὴν θηριωδίαν τῶν ᾽Αλβανιτῶν ὑπενεγκών, συνήγαγε καὶ συνεστήσατο αὖθις ἐπὶ τὸ πρότερον. ᾽Επεὶ δὲ τοῦ ἀοιδίμου Σωφρονίου πρὸς Θεὸν ἐκδημήσαντος εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον προήχθη καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν κατάστασιν τυραννουμένην κατέλαβεν· ἐδυσχέραινε μὲν καὶ βαρέως ἔφερεν, ἀλλὰ τὴν προστοῦσαν δυσθυμίαν καὶ ἀπαρέσκειαν συνέκρυπτε καιρὸν οἰκονομῶν· διὸ καὶ ἐγκαίρως τὸν τότε Νικομηδείας ἀπεσείσατο τῆς Συνοδικῆς ἐλευθερίας προνοούμενος καὶ τῆς πατριαρχικῆς μεγαλειότητος ἄξια πράττων. ῏Ην γὰρ φιλάγαθος, φιλοδίκαιος, ἐλεήμων, φιλόπτωχος, ἐπιεικής, πραότατος, φιλόμουσος εὐμαθὴς ὤν. ᾽Εδόκει δὲ ἁπλούστατος καὶ ἀπράγμων, βαθύνους καὶ κρυφίνους ὤν· διὸ καὶ διέλαθε τοὺς τυραννοῦντας μηδὲν ἀντιπράττοντα ὑροραμένους.

εἰς Ζάκυνθον μετὰ τὴν τῶν ᾽Αλβανῶν εἰσβολὴν εἰς τὴν Πελοπόννησον (Βλ. Σάθα Τουρκοκρατουμέν. ῾Ελλάς. σελ. 499. ᾽Αθήνησι, 1869, ὅστις, οὐκ οἶδ᾽ ὅ,τι παθών, ἐκδοὺς τὸ παρὰ τούτων τῶν ᾽Αρχιερέων δοθὲν πιστοποιητικὸν τοῖς ἄρχουσιν ᾽Ανδρ. Καλογεράκῃ καὶ ᾽Αναστ. Γουλιμῇ περὶ τῶν ἐπ᾽ ἐλπίδι τῆς ἐλευθερίας τῶν χριστιανῶν καταστραφέντων ἐν Αἰτωλίᾳ κτημάτων αὐτῶν παρέλιπε τὰ ὀνόματα τῶν μνημονευθέντων ᾽Αρχιερέων καὶ τὸν Χριστιανουπόλεως μετεποίησεν εἰς Μεθώνης! ῎Εγραψε δὲ τοῦτο τὸ πιστοποιητικὸν γράμμα ὁ ἐν ἁγίοις Κορίνθου Μακάριος ὁ Νοταρᾶς, ὅστις μετέστη πρὸς Κύριον τῇ 16 ᾽Απριλίου τοῦ 1805 σωτηρίου ἔτους ἐν Χίῳ, οὗ τὸν μὲν βίον συνέγραψεν ὁ ἀοίδιμος διδάσκαλος ᾽Αθανάσιος ὁ Πάριος, τὴν δὲ ἀσματικὴν ᾽Ακολουθίαν ὁ μακαρίτης ἱερομόναχος Νικηφόρος ὁ Χῖος. ᾽Εξεδόθη δὲ αὕτη ἡ ᾽Ακολουθία τῷ 1863 ἐν Χίῳ ὑπὸ τοῦ ἱερομονάχου Ἰωσὴφ ἐγκρίσει καὶ ἐπινεύσει τοῦ σοφοῦ τῆς Χίου Μητροπολίτου Γρηγορίου τοῦ Βυζαντίου μετὰ συντόμου προλόγου. Τοῦ ἁγίου Μακαρίου σώζεται παρὰ τῷ στρατηγῷ Παναγ. Νοταρᾷ ἀνέκδοτος ψυχωφελὴς «Συλλογὴ παραινέσεων καὶ ὑποδειγμάτων τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν γραφεῖσα κατὰ τὸ ᾱψοα ἐν μηνὶ Δεκεμβρίῳ», ὅτε διέτριβεν ἐν τῇ κατὰ τὰ ῾Ομαλὰ τῆς Κεφαλληνίας κειμένῃ Μονῇ τοῦ ὁσίου Γερασίμου). Διαγράφει δὲ ὁ ἰατροφιλόσοφος Ὑψηλάντης τὰς σφαγὰς καὶ τὰς καταστροφὰς τῶν ᾽Αλβανιτῶν, ἃς κατέπραξαν οἱ ἁλιτήριοι ἐν Πάτραις καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Πελοποννήσου, ἐξιστορῶν καὶ τὴν τῶν Πελοποννησίων πρὸς τὸν Ῥῶσσον Δολγορούκην πολιορκοῦντα τὴν Μεθώνην ἄτοπον διαγωγὴν (Βλ. Τὰ μετὰ τὴν Ἅλωσιν, σελ. 462. Πρβλ. καὶ Π. Χιώτου Ἱστορικ. ἀπομνημονεύμ. Τόμ. Γ. σελ. 467. ἐν Κερκύρᾳ, 1863).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

μεμιγμένον μὲ κόνιν καὶ κηρίον· διὰ τοῦτο καὶ ἰδιαιτέρως ὠνόμαζον κήρωμα. Ἦτο δὲ καὶ ἄλλο ἔλαιον ξηρὸν ἢ πηκτὸν συντεθειμένον ἐκ πολλῶν ἀρωμάτων, μὲ τὸ ὁποῖον ἠλείφοντο μετὰ τοὺς ἀγῶνας καὶ τὸ λουτρόν, πρὸς κατάπαυσιν τοῦ ἱδρῶτος. Τοῦτο ὠνόμαζον Διάπασμα. Διαπάσματα μετεχειρίζοντο καὶ αἱ γυναῖκες μετὰ τὸ λουτρὸν πρὸς ἐμπόδισιν τοῦ ἱδρῶτος (Βλ. Πλούταρχ. Συμποσ. Α. 6). Ὁ Σόλων ἐννοεῖ τὸ πρῶτον εἶδος τοῦ ξηροῦ ἐλαίου, διότι σκοπὸν εἶχε νὰ ἀποκλείσῃ τοὺς δούλους ἀπὸ τῶν εἰς ἐλευθέρους ἄνδρας πρεπόντων ἀγώνων.

Στίχ. 27. εἰς τὴν μερίδα τῶν καλῶν). Κακῶς ὁ Σόλων ἔθετεν εἰς τὴν μερίδα τῶν καλῶν καὶ σεμνῶν ἐπιχειρημάτων τὸ τῆς παιδομανίας αἴσχιστον πάθος, τὸ ὁποῖον ἡ ἀρετὴ τοῦ Προδίκου ἀριθμεῖ εἰς τὰ γνωρίσματα τῆς κακίας (Ξενοφ. Ἀπομν. Β. α. 24. 30). Αὐτὸς οὗτος ὁ σοφὸς νομοθέτης δι' ἄλλου νόμου ἀπέκλειεν ἀπὸ τοῦ ῥητορικοῦ βήματος τὸν εἰς τοιαύτην ἀτιμίαν περιπεσόντα (Λαέρτ. Σόλων. §. ζ). Καὶ ἄλλος νόμος τῆς πατρίδος αὐτοῦ ἀπέκλειεν ὄχι μόνον ἀπὸ τοῦ βήματος ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς ἱερωσύνης καὶ τῆς κηρυκείας καὶ ἀπὸ πάσης ἀρχοντίας καὶ ὅλων τῶν κοινῶν συνελεύσεων (Αἰτχίν. κατὰ Τιμάρχ. §. 7). Ἀλλ', ὡς φαίνεται, ὁ νομοθέτης παρεσύρη ἀπὸ τὸ φιλήδονόν του ἦθος, τὸ ὁποῖον παρακατιὼν ψέγει δικαίως ὁ χρηστὸς Πλούταρχος, ἢ τὴν κακίστην συνήθειαν τοῦ καιροῦ αὐτοῦ, ἢ τὸ ἀληθέστερον, ἀπὸ τὴν πλάνην τῆς θρησκείας του, τῆς ὁποίας οἱ λάτρεις ἐστερημένοι τοῦ θείου νόμου τὸ φῶς, παρεδίδοντο πολλάκις «ὑπὸ τῶν ἐπιθυμιῶν αὐτῶν εἰς ἀκαθαρσίαν, τοῦ ἀτιμάζεσθαι τὰ σώματα αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς (Ῥωμ. α, 24).

Στίχ. 31. τὴν ἱερὰν λαμπάδα). Τρὶς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑώρταζον εἰς τὰς Ἀθήνας τὸν ἀγῶνα τῆς Λαμπάδος, ὅςις ἐλέγετο καὶ Λαμπὰς ἁπλῶς (Πλάτ. Πολιτ. Α. σελ. 147. Ἡσύχ. Λέξ.), καὶ Λαμπαδοφορία (Ἡρόδ. Οὐρανν. 98) καὶ Λαμπαδηδρομία (Σχολ. Ἀριστοφ. Βατρ. στίχ. 131), καὶ Λαμπαδοῦχος ἀγὼν (Σχολ. Ἀριστοφ. αὐτ.). Πρῶτον ἠγωνίζοντο μὲ λαμπάδα εἰς τοῦ Ἡφαίστου τὴν ἑορτὴν (Ἡρόδ. ἔνθ. ἀνωτ.). Δεύτερον εἰς τὰ Προμήθεια πρὸς τιμὴν τοῦ Προμηθέως (Ἁρποκρατ. Λέξ. Λαμπάς). Τρίτον εἰς τὰ μικρὰ Παναθήναια (Ἀριστοφ. Βατρ. στίχ. 1175—1187). Τὸ στάδιον, ὅπου ἐγίνετο ὁ ἀγών, ἦτο εἰς τὸν ἔξω τῆς πόλεως Κεραμεικὸν (Σχολ. Ἀριστ. Βατρ. 1083), τὸ μῆκος ἓξ ἢ ἑπτὰ σταδίων ἐκτεινόμενον, ἀπὸ τοῦ ἐν Ἀκαδημίᾳ βωμοῦ τοῦ Προμηθέως ἕως εἰς τὰ τείχη τοῦ ἄστεως. (Παυσαν. Α. λ). Ἠγωνίζοντο δὲ οὕτω. Νέοι γεγυμνασμένοι ἔστεκον εἰς τὸ στάδιον τεταγμένοι κατά τι διάστημα διωρι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

παραπονούμενος διὰ τὴν ἀφιλοξενίαν τῶν Κυμαίων μαρτυρεῖ Μητέρα καὶ πατρίδα του τὴν Σμύρναν· ἰδοὺ τὰ ἑπη του αὐτά.

Οἵη μ' αἴσῃ δῶκε πατὴρ Ζεὺς κύρμα γενέσθαι,
Νήπιον αἰδοίης ἐπὶ γούνασι μητρὸς ἀτάλλων!
Ἦ ποτ' ἐπύργωσαν βουλῇ Διὸς Αἰγιόχοιο
Λαοὶ Φρίκωνος (α), μάργων ἐπιβήτορες ἵππων,
Ὁπλότεροι, μαλεροῖο πυρὸς κρίνοντες Ἄρηα,
Αἰολίδα ΣΜΥΡΝΑΝ ἁλιγείτονα ποτνιάνακτον.

Β΄.) Ὁ Ὅμηρος ὀνομάζεται ἀπὸ ὅλους συμφώνως υἱὸς Μέλητος, καὶ Μελησιγενὴς καὶ Μελησιάναξ. Ὁ Μέλης εἶναι Σμυρναῖος· ἕπεται λοιπὸν ὅτι καὶ ὁ Ὅμηρος ἦναι Σμυρναῖος. Ὁ Μέλης εἶναι ποταμός, καὶ ὁ ποταμὸς δὲν δύναται νὰ γεννᾷ υἱόν, εἰμὴ εἰς τὴν χώραν τῆς Μυθολογίας. Μ' ὅλον τοῦτο ὁ Ἡρόδοτος (6) ἑρμηνεύει τὴν ῥῆσιν ταύτην, ὅτι ἡ Κριθηΐς, ἡ μήτηρ τοῦ Ὁμήρου, ἐγέννησεν αὐτὸν πλησίον τοῦ ποταμοῦ, ὅθεν ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομα.

Γ΄.) Πλὴν τοῦ Μέλητος καὶ τοῦ Ἡροδότου, ἀνώνυμός τις Ἕλλην συγγραφεὺς τῆς ζωῆς τοῦ Ὁμήρου ἀναφέρει μαρτυρίαν τοῦ Πινδάρου, καὶ ὁ Πλούταρχος τοῦ Ἀριστοτέλους (περὶ βίου Ὁμήρου), ὅτι ὁ Ὅμηρος ἦτο γέννημα τῆς Σμύρνης (γ).

Δ΄.) Μόσχος Βουκολικὸς ποιητὴς ἐν τῷ ἐπιταφίῳ αὐτοῦ εἰς τὸν Σμυρναῖον Βίωνα κλαίει τὴν Σμύρναν, ὅτι ἔχασε τοῦτον τὸν βλαστόν της μὲ τόσην ζημίαν, μὲ ὅσην εἶχε χάσει καὶ τὸν παλαιὸν υἱόντης τὸν Ὅμηρον·

»Τοῦτο, Μέλη, νέον ἄλγος! Ἀπώλετο πράν τοι Ὅμηρος (δ).

Ε΄.) Ὁ Στράβων, ἀφ' οὗ ἐμπαρόδως ἀναφέρει ὅτι καὶ οἱ Κολοφώνιοι καὶ οἱ Χῖοι ἀντιποιοῦνται τοῦτον τὸν ποιητήν, αὐτὸς φαίνεται ὅτι συγκατατίθεται μὲ *τοὺς Πλείστους λέγοντας τὴν Σμύρναν πατρίδα τοῦ Ὁμήρου* (ε). Ἀλλὰ καὶ ὁ πολὺ πρὸ τοῦ Στράβωνος καὶ πρὸ αὐτοῦ τοῦ Ἡροδότου ἀκμάσας Σκύλαξ ὁ Καρυανδινὸς εἰς τὸν Γεωγραφικόν του Περίπλουν λέγει τὸν Ὅμηρον Σμυρναῖον (ζ).

(α) Λαοὺς Φρίκωνος ὀνομάζει τοὺς Κυμαίους· ἡ δὲ Κύμη ὠνομάσθη Φρικωνὶς ἀπὸ Φρικίου ὄρους τῆς Λοκρίδος, ὅπου διατρίψαντες πολὺν χρόνον οἱ Αἰολεῖς διέβησαν ὕστερον εἰς τὴν Ἀσίαν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τῶν Ἀγαμέμνονος ἀπογόνων, καὶ ἔκτισαν τὴν Κύμην, εἰς τὴν ὁποίαν συνοίκισαν τοὺς πολὺ πρότερον ἀπῳκισμένους, καὶ ἤδη ὑπὸ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου κεκακωμένους Πελασγούς (Στράβ. ΙΓ. σελ. 582 καὶ 621).— (6) Περὶ τῆς Ὁμήρ. Βιοτῆς. §. α.— (γ) Ἀνώνυμ. Περὶ Ὁμήρ. σελ. XIII. ἔκδ. ὑπὸ Ἰησοῦ Βαρνεσίου.—(δ) Μόσχ. Εἰδύλ. Γ. στίχ. 71.—(ε) Γεωγρ. ΙΔ. σελ. 646 καὶ ΙΒ. σελ. 554.—(ζ) Σκύλ. Περιπλ. σελ. 79. Τόμ. Α. Συλλογ. Γεωγρ. ἐκδοθ. ὑπὸ Ζωσιμάδ. Βιέν. 1807.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Σημ. Α΄. Πολλὰ τῶν μέσων ἔχουσι προστεθειμένην τὴν δοτικὴν τοῦ προσώπου χωρὶς ἀνάγκης· οἷον, Γέγραμμαι ἐμαυτῷ ταῦτα. Ἄλλα δὲ χωρίως μέσα φέροντα πρὸς αἰτιατικὴν προθέσεως ἐλλειπτικήν· οἷον, φοβοῦμαι τοὺς πολεμίους (φοβῶ ἐμαυτὸν διά). Περαιοῦμαι τὸν Τίγριν (περαιῶ ἐμαυτὸν κατά) Ἐνίοτε δὲ ἐκλαμβάνεται τὸ μέσον ἀδιαφόρως ὡς ἁπλοῦν ἐνεργητικόν· οἷον, Ἀποφαίνεσθαι καὶ ἀποφαίνειν. Ἰδεῖν καὶ ἰδέσθαι.

Σημ. Β΄. Μέσου σημασίαν ἔχουσι κυρίως, οἱ μέσοι λεγόμενοι ἀόριστοι καὶ μέλλοντες, καὶ τῶν Παθητικῶν ὁ ἐνεστὼς καὶ παρατατικὸς καὶ παρακείμενος καὶ ὑπερσυντελικός. Ἐνίοτε δὲ καὶ ὁ Παθητικὸς ἀόριστος ἐμφαίνει μεσότητα· οἷον, κατεκλίθην, ἐκοιμήθην, καὶ τὰ ὅμοια. Καὶ τἀνάπαλιν ὁ μέσος μέλλων ἐκλαμβάνεται ἐνίοτε ἀντὶ παθητικοῦ· οἷον, γυμνάσομαι, ὠφελήσομαι κτλ. Ὁ δὲ δεύτερος Παρακείμενος τοῦ ἐνεργητικοῦ ὠνομάσθη μέσος, διότι συμφωνεῖ μὲ τὸ κυρίως μέσον, καθότι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἔχει ἀμετάβατον σημασίαν· οἷον, Γέγηθα, Πέφρικα. Ἄλλοτε δὲ τῶν τοιούτων παρακειμένων ἡ σημασία εἶναι ἐνεργητική· οἷον, Δέδορκα. Οἶδα. Σπανίως δὲ παθητική· οἷον, Ἐρρώγα, Ἔαγα.

Δ΄. Οὐδετέρα. Ἡ σχηματιζομένη εἰς ῶ. Ταύτης τὰ εἴδη. 1) Τὸ κυρίως οὐδέτερον, τὸ μήτε πάθος μητ' ἐνέργειαν σημαῖνον· οἷον, Ὑγιαίνω. Ζῶ. Τούτου τοῦ εἴδους εἶναι καὶ τὰ ὑπαρκτικά· οἷον, Εἰμὶ κτλ. Ταῦτα, ὡς καὶ τὸ γίνομαι καὶ τὰ ὁμοιόσημα, ἀπαιτοῦσι καὶ κατηγορούμενον ὁμοιόπτωτον τοῦ ὑποκειμένου· οἷον, Εἰ μέν σοι ὑπάρχει φύσει ῥητορικῷ εἶναι, ἔσῃ ῥήτωρ ἐλλόγιμος· καί, Ἐδέοντο αὐτοῦ γενέσθαι προθύμου. Συμφέρονται δὲ καὶ μετὰ γενικῆς κατ' ἔλλειψιν τοῦ κατηγορουμένου· οἷον, Σωκράτης ἐστὶ (εἷς) τῶν σοφῶν. Τοῦτο οὐκ ἀνδρὸς σοφοῦ (ἴδιον). Προσλαμβάνουσι δὲ καὶ δοτικὴν περιποιητικήν· οἷον, Ἔστι μοι υἱός. 2) Τὰ καταχρηστικῶς καλούμενα οὐδέτερα διὰ τὸν τύπον, ἐνεργητικὰ δὲ κατὰ σημασίαν· οἷον, Ἀναβαίνω τὸ ὄρος (καὶ εἰς τό). Ἐὰν δὲ σημαίνωσι κτῆσιν φέρονται πρὸς γενικὴν ἐλλειπτικήν οἷον, Ἀπολαύω τοῦ πλούτου· οὕτω καὶ τὰ ἐναντία τούτων· οἷον, Χρήζω, Σπανίζω. Ἐὰν δὲ περιποίησιν, πρὸς δοτικήν· οἷον, Εἴκω σοι· καὶ μετὰ γενικῆς ἐλλειπτικῆς. Εἴκω σοι τῆς ὁδοῦ. 3) Τὰ καταχρηστικῶς καλούμενα οὐδέτερα διὰ τὸν τύπον, σημαίνοντα δὲ πάθος· οἷον, Θνήσκω, Πίπτω, Ὑπνώττω, Νοσῶ κτλ. Τούτων τινὰ μὲν συντάσσονται ὡς καὶ τὰ παθητικά· οἷον, Πίπτω ὑπὸ μέθης. Τινὰ δὲ συμφέρονται πρὸς δοτικὴν ἢ μετά, ἢ χωρὶς προθέσεως· οἷον,

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Κὺρ Γιάννης.

Ἔ 'Αφέντη! ἐπειδὴς κὴ τοὺ θέλειτει, σᾶς τὰ λέγου εἰλεύθειρα. Ὅλοι σᾶς περιπαίζουν! Ὅπου κιᾶν μᾶς ἰδοῦν τοὺς δούλους σου, μεὶ τὴ σάπεια τὰ λειμόνια μᾶς ἔχουν. Μᾶς λὲν γιὰ τὴν ἀφεινδειά σ', ὅσα σοὺ' τοὺ φουκάλ'. Ἴσα μεὶ τοὺν κώλου τσ', μεὶ συμπάθειου, δὲν σεὶ μ.τροῦν. Ὅλου γιὰ τὴ φιλαργυρία σου σπουρίζουν (α). Ἄλλοι λὲν πὼς γειλᾷς τοὺς 'σπητικούς σου νὰ δειρτιρίζουν, κὴ νὰ νηστεύουν σχνά, ὄχι ἀπὸ πὐλάβειαν, ἀλλὰ μόνον γιὰ νὰ κειρδαίνῃς ἀπ' τὴ νησεία των. Ἄλλοι πῶς μαλλόνς μεὶ τοὺς δούλους, ὅταν τελειόνῃ ἡ χηρός των, γιὰ νὰ βρίσκῃς ἠτίῃς νὰ μὴν τοὺς πληρώνῃς τὴ ῥόγα των. Ἄλλους λέϊ, πῶς ἔπνιξεις μιὰ φουρὰ τὴ γάτα τοῦ γείτουνά μας· ἐπειδὴς κὴ σ' ἔφαγειν ἕνα κουμμάτι κρέας. Ἄλλους, πῶς κλέφτεις τὰ πιάτα κὴ τὰ ταψιὰ 'π' τοὺ μαγειριού, κ' ὕστειρα βάνεις τοῦ μάγειρα κὴ σεὶ τὰ πληρόνει. Κὴ τάχα ἡ μάγειρας ἡ προυκάτουχός μου σ' ἔπιασει μιὰ νύχτα 'ς τὰ σκοτεινά, κὴ σεὶ τίναξει ξύλου διαβουλειμένου. Κὴ σὺ τσ' ἔφαγεις κὴ μούλουξεις (β). Ὅσ' ἀμανέτια σ' ἔφειραν, οὖλα τ' ἀρνήθηκεις, κὴ πῆρεις ὅρκουν. Ὅσους συντρόφους ἔκαμεις, οὔλους τοὺς ἔβγαλεις μεὶ τοῦ δάχλου 'ς τοὺ στόμα. Ὅσα καλὰ θέλουν νὰ κάμουν 'ς τὴν πολιτεία, εἰς ὅλα στέκεις ἀντίμαχους γιὰ νὰ μὴ δώσῃς κὴ σὺ βουήθεια κἀνέναν παρᾶν. Τὶ τὰ θέλειτει! δὲν εἶνι μέρους ὅπ' νὰ μὴν ἔχουν τν ἀφειλουγή σου. Γίνηκεις τοὺ παραμύθ' κὴ τοῦ πειργέλιου τῆς Σμύρνης. Πουτὲς δὲν ἀναφέρουν τ' ὄνουμά σου καθὼς πρέπει. Μούν' ὅλου ἡ φιλάργυρους! ἡ ἅρπαγας! ἡ γύφτους! ἡ καρμοίρης! Κ' οἱ Χιώτης σεὶ λέν, ἡ Πάφιλας!

Ἑξηνταβελώνης.

Εἶσ' ἕνας τρελός, ἕνας ἀγρεῖος, ἕνας ἀδιάντροπος, ἕνας δαιμονισμένος (τὸν δέρει).

Κὺρ Γιάννης.

Ἔμ τώρα; Δὲν τοῦ 'προυφήτειψα 'γώ; Μὰ δέ μοι 'πίστευεις. Εἰγὼ σοὶ τοῦπα· Θὰ σοὶ κακοφανῇ 'σάν σοι 'πῶ τν ἀλήθεια!

(α) Σπουρίζω Θετταλιστὶ τὸ Συνδιαλέγομαι παρεφθαρμένον ἀπὸ τὸ Συμπορίζω. Ὅτι οἱ διαλεγόμενοι συμπορίζονται καὶ συζητοῦσι καὶ συνθηρεύουσι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος. Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν ἀπαντᾶται ἡ λέξις καὶ εἰς τοὺς παλαιούς.—(β) Μουλόνω παρὰ Θετταλοὶς τὸ Σιωπῶ, καὶ Ἡσυχάζω, ἐκ τοῦ παλαιοῦ Μωλύω καὶ Μωλύνω τὸ Πραΰνω, καὶ Ἀμβλύνω καὶ Καταστέλλω. Ἡσύχ.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τίδα νικῶσαν ἐξ αἰτίας τῆς ἰδικῆς του ἀρχοντίας καὶ στρατηγίας, τιμηθεὶς καὶ θριαμβεύσας ἀπήλαυσε τὴν ὑπὸ τοῦ Σόλωνος ζηλευμένην καὶ μακαριζομένην τελευτήν. Καὶ ὅσα πρὸς τούτοις ἀντιλέγων ὁ Σόλων πρὸς τὸν Μίμνερμον ἐξεφώνησε περὶ διαρκείας τῆς ζωῆς· ἤγουν

Ἄκλαυστον θάνατον μισῶ, θέλω 'ς ἂν τελευτήσω,
Δάκρυα εἰς τοὺς φίλους μου καὶ στεναγμοὺς ν' ἀφήσω,

καὶ ταῦτα ζωγραφίζουσι τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ Ποπλικόλα. Διότι τελευτήσας ὁ Ποπλικόλας ὄχι μόνον εἰς τοὺς φίλους καὶ συγγενεῖς του, ἀλλ' εἰς ὅλην τὴν πόλιν, εἰς πολλὰς δηλονότι μυριάδας ἀνθρώπων, ἀφῆκε δάκρυα καὶ πόθον καὶ κατήφειαν διὰ τὴν στέρησίν του. Καὶ τῶν Ῥωμαίων αἱ γυναῖκες ἔκλαυσαν αὐτόν, ὡς νὰ ἔχασαν υἱόν, ἢ ἀδελφόν, ἢ πατέρα κοινόν. Χρήματα, πάλιν ἔλεγεν ὁ Σόλων, θέλω νὰ ἔχω, ἀλλ' ἀδίκως νὰ τ' ἀποκτήσω δὲν θέλω, φοβούμενος τὴν θείαν δίκην. Ὁ δὲ Ποπλικόλας ἠδύνατο καὶ δικαίως νὰ πλουτῇ, καὶ καλῶς νὰ ἐξοδεύῃ, εὐεργετῶν τοὺς δυστυχεῖς. Ὥστε ἂν ὁ Σόλων ὑπῆρξε σοφώτατος ὑπὲρ πάντα, ὁ Ποπλικόλας ὑπῆρξεν εὐδαιμονέστατος· διότι ὅσα ἀγαθὰ ηὔχετο καὶ ἔκρινεν ὁ Σόλων ὡς μέγιστα καὶ κάλλιστα, ταῦτα ηὐτύχησεν ὁ Ποπλικόλας καὶ νὰ ἀποκτήσῃ καὶ νὰ φυλάξῃ καὶ νὰ χαρῇ μέχρι τέλους τῆς ζωῆς του.

§. 6. Τοιουτοτρόπως ὁ Σόλων ἐτίμησε τὸν Ποπλικόλαν. Τὸν Σόλωνα δὲ πάλιν ἐκεῖνος εἶχε πρὸ ὀφθαλμῶν του εἰς τὴν πολιτικὴν διοίκησιν ὡς παράδειγμα τελειότατον ἀφ' ὅσα δύναταί τις νὰ προβάλῃ εἰς ἄνδρα διοικοῦντα Δημοκρατίαν, καὶ σηκώσας ἀπὸ τὴν ὑπατείαν τὸν ὄγκον καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν, ἔκαμε τὸ ἀξίωμα πρὸς πάντας ἱλαρὸν καὶ ὑποφερτόν. Μετεχειρίσθη δὲ καὶ πολλοὺς ἐκ τῶν νόμων τοῦ Σόλωνος. Διότι καὶ τῆς χειροτονίας τῶν ἀρχόντων ἔκαμε κύριον τὸν λαόν, καὶ εἰς τοὺς καταδικαζομένους ἔδωκεν ἄδειαν νὰ ἐπικαλῶνται τὸν δῆμον, ὡς ὁ Σόλων τοῦ δήμου τὸ κριτήριον. Καὶ βουλὴν μὲν ἄλλην δὲν ἐσύστησεν, ὡς ὁ Σόλων· ηὔξησεν ὅμως τὴν προϋπάρχουσαν, διπλασιάσας σχεδὸν τὸν ἀριθμὸν τῶν βουλευτῶν. Τὸν Σόλωνα ἐμιμήθη ὁ Ποπλικόλας καὶ εἰς τὸ νὰ καταστήσῃ ταμίας εἰς τὰ χρήματα, σκοπῶν ὥστε ὁ ἄρχων, ἂν μὲν ἦναι ἀγαθός, νὰ μὴ ἐμποδίζηται διὰ τοῦτο ἀπὸ μεγαλητέρων ἐνασχολήσεων, ἂν δὲ ἦναι πονηρός, νὰ μὴ λαμβάνῃ ἀφορμὴν νὰ πράττῃ μεγαλητέρας ἀδικίας, ἀφ' οὗ γένῃ κύριος καὶ τῶν πράξεων καὶ τῶν χρημάτων. Τῶν δὲ τυ-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

δαξε τὰ Ἑλληνικά, καθὰ λέγει ὁ Ῥοδοτᾶς, ὅστις καὶ ἄλλας τοῦ βίου τούτου τοῦ λογίου τοῦ ἀπεκδυσαμένου τὰ τῆς πατρῴας ὀρθοδοξίας διδάγματα περιπετείας διεξέρχεται (Del rito Greco. Tom. 3 pag. 184). Ὁ παποσέπτης οὗτος ἱερομόναχος ἐκ τῆς Ἠπείρου μετεκόμισεν ἐν Ῥώμῃ κάλλιστον ἐν μεμβράναις χειρόγραφον περιέχον τοὺς ΙΒ'. Προφήτας μετὰ τῶν τοῦ Θεοδωρήτου σχολίων, περὶ οὗ διέλαβεν ὁ σοφὸς Λουκᾶς Ὀλστεῖνος (Epistolae. pag.290). Σμυρναῖος ἦν καὶ Γρηγόριος ὁ τῷ 1769 Ἰωαννίνων γενόμενος μητροπολίτης (Βλ. Ὑψηλάντου Τὰ μετὰ τὴν Ἅλωσιν σελ.413) καὶ Νικηφόρος ὁ διδάξας ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ποστελνίκου Ἀλεξ. Ὑψηλάντου, καὶ τῷ 1773 χειροτονηθεὶς Ἀδριανουπόλεως, ὅστις μετὰ ἑπταετῆ ποιμαντορίαν ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον τῷ 1780 (Βλ. Ὑψηλάντ. ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 512, 519, 618).

Σελ. 377. στίχ. 31. Πρόσθες τὴν ἑξῆς σημείωσιν. Τότε ἔπεμψε πρὸς τὴν ἁγιωτάτην Σύνοδον τῆς ἑξῆς ἀπολογίαν ὁ διδάσκαλος Βενιαμίν, ἣν ἀντιγράψαντες ἐκ τοῦ κώδικος τῆς Μεγ.Ἐκκλησίας (Τόμ.Ζ. σελ.175—176) ἐκδίδομεν ἐνταῦθα, ἅτε τόν τε χαρακτῆρα τοῦ γράψαντος πιστῶς εἰκονίζουσαν καὶ τὸν προστάτην ὑποδηλοῦσαν. «Ἀπολογία πρὸς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν τοῦ ἐν Κυδωνίαις σχολαρχοῦντος διδασκάλου κυρίου Βενιαμὶν περὶ τῶν κατ' αὐτοῦ διαθρυλληθέντων ἐνταῦθα.

Τὴν ὑμετέραν θειοτάτην καὶ σοφωτάτην Παναγιότητα σὺν τῇ περὶ αὐτὴν ἱερωτάτῃ Συνόδῳ δουλικῶς προσκυνῶ ἀσπαζόμενος τὴν παναγίαν Αὐτῆς δεξιάν. Ἐν Κυδωνίαις 10 Μαΐου 1805.

Δεόμενος, εἰ καὶ ἀνάξιος, τοῦ ὑπερτάτου τῶν Ὄντων, ὅπως διαφυλάττῃ Αὐτὴν ἀνωτέραν παντὸς ἀνιαροῦ συναντήματος πρὸς καταρτισμὸν τοῦ πληρώματος τοῦ χριστωνύμου λαοῦ, καὶ καύχημα ἐμοῦ τοῦ ταπεινοῦ Αὐτῆς δούλου. Οὐδεὶς οἶδε τὰ τοῦ ἑτέρου Παναγιώτατε Δέσποτα, εἰμὴ τὸ πνεῦμα τὸ κατοικοῦν ἐν αὐτῷ, ἀποφαίνεται ἡ αὐτοαλήθεια· ὅθεν ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι οὐ δυνάμεθα περὶ τῶν ἑτέρων ἀποφασίσαι ἑτέρωθεν, εἰμὴ ἐξ ὧν ἐκεῖνος ἐκφωνεῖ ἢ πράττει, ὡς ὄντων τῶν ἔργων καὶ λόγων ἀποτελεσμάτων τῶν βουλευμάτων τοῦ ἐσωτερικοῦ πνεύματος. Ἄνδρες τινὲς σεμνυνόμενοι τῷ τρίβωνι τῆς ἀρετῆς κατεῖπον κατ' ἐμοῦ πρὸς τὴν ὑμετέραν Παναγιότητα καὶ τὴν ἱερὰν Σύνοδον τοσαῦτα, ὅσα πάμπολλοι ὁμοῦ κακοὶ μόλις ἂν εἶπον καὶ ἔπραξαν. Πᾶσα ἡ περὶ τούτου ἐμὴ ἀπολογία εἴη ἂν περιττή, καὶ εἴη πληρεστάτη ἐμὴ ἀθώωσις ἡ μόνη μαρτυρία τοῦ σεβασμιωτάτου μοι γέροντος ἁγίου Ἐφέσου, οὗτινος ἡ ἄφιξις ἱστορῶσά μοι ὅσα κατ' ἐμοῦ αὐτόθι

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τὴν ὑμῶν τιμιότητα ἀσπαζόμεθα ἀπὸ καρδίας· καὶ διὰ τῆς παρούσης ἡμῶν ἐπιστολῆς δηλοποιοῦμεν ὑμῖν ὅτι καὶ ἔκπαλαι ἀναφλεγόμενοι ὑπὸ τῆς ἐφέσεως τοῦ βλέπειν τὸ φίλτατον ἡμῶν Γένος ἐπιδίδον καὶ προχωροῦν εἰς τὸ τῆς μαθήσεως στάδιον, ἅμα ἤδη ἐλεηθέντες παρὰ τῆς θεοσυντηρήτου Κραταιᾶς βασιλείας τῷ τῆς Μεγάλης Διερμηνείας ἀξιώματι, δεῖν ἔγνωμεν παραστῆσαι πρὸς πάντας πόσον τιμῶμεν καὶ ἀγαπῶμεν τοὺς περὶ τὴν ἐπίδοσιν τοῦ Γένους φροντίζοντας καὶ ἀγωνιζομένους. Καὶ δὴ ἐν πρώτοις τὴν ὑμῶν φιλόμουσον τιμιότητα διαφερόντως ἀγαπῶμεν καὶ ἐπαινοῦμεν, ὡς προϊσταμένους τοῦ περιφήμου Σχολείου τῆς ἀξιεπαίνου πόλεως Σμύρνης, θάλλοντος ἤδη μάλιστα καὶ ἀκμάζοντος ὑπὸ τὴν διοίκησιν τῶν σοφολογιωτάτων διδασκάλων καὶ αὐταδέλφων Οἰκονόμων, φίλων ἡμῖν ἐς τὰ μάλιστα πεφιλημένων, καὶ πολλῆς τιμῆς ἀξίων διὰ σοφίαν καὶ ἀρετήν. Καὶ δὴ καὶ ἀξιοῦμεν ὑμᾶς, ὅπως ἀγρυπνεῖτε καὶ τοῦ λοιποῦ ἐπιστατοῦντες ἀόκνως εἰς τοῦ Σχολείου τὴν ἡσυχίαν καὶ στερέωσιν, καὶ πρὸς ἡμᾶς ἀναγγέλλητε πάντα, ἐν οἷς ἂν χρήζοιτε τῆς παρ' ἡμῶν ἐπικουρίας καὶ ἕξετε προθυμοτάτους ἡμᾶς πρὸς ἐκτέλεσιν. Ἀωιζ'. Νοεμβρίου δ'.

Τῆς ὑμῶν φιλογενοῦς τιμιότητος ὅλως εὔνους

ΜΙΧΑΗΛ ΣΟΥΤΣΟΣ.

Κατὰ δὲ τὸ ἑφεξῆς ἔτος ὁ ὑψηλότατος καὶ θεοσεβέστατος καὶ φιλομουσότατος Αὐθέντης καὶ Ἡγεμὼν πάσης Μολδαυΐας Κύριος Κύριος Σκαρλάτος Καλλιμάχης, πυνθανόμενος τὰς προόδους τῆς Φιλολογικῆς, ἠξίωσε νὰ τιμήσῃ αὐτὴν μὲ τὸν ἑφεξῆς μεγαλοπρεπῆ χρυσόβουλλον Λόγον.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΚΑΡΛΑΤΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΚΑΛΛΙΜΑΧΗΣ ΒΟΕΒΟΔΑΣ ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΥΘΕΝΤΗΣ ΚΑΙ ΗΓΕΜΩΝ ΠΑΣΗΣ ΜΟΛΔΑΥΙΑΣ.

Τὸ εὔδαιμον ἀειδήποτε ἑαυτοῦ μαστεῦον καὶ μεταλλῶν τ' ἀνθρώπειον ἐς γ' ἐπ' αὐτὴν τὴν τοῦ βίου τελευτήν, τὸν συναγελαστικὸν βίον προσηρμόσατο, ἐν ᾧ πάντα μὲν πόνον, πάντα δὲ κίνδυνον ἕνεκα τούτου ἀναντλᾶν φιλεῖ καὶ ὑφίστασθαι. Κἀντεῦθεν δῆλον τὸν φιλανθρώπως μὲν ἔχοντα, βουλόμενον δὲ ἑαυτὸν χρήσιμον, ὅπως ποτὲ παρασχεῖν τοῖς ὁμοίοις ἑαυτῷ, ὃ χρεῶν ἁπάντων τὸ μέγιστον, ταῦτα πρὸ πάντων, πλείστην ὅσην φροντίδα καταβαλλόμενον, ἐπαυξητέον εἶναι, περιθάλποντα καὶ περιποιούμενον, ἅπερ ὁμολογουμένως τυγχά-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τοῦ ἀποθανόντος ἀρτίως Ἀλεξάνδρου τοῦ Σούτσου, καὶ τέλος τε-
τάρτη ἡ τοῦ ἐν Μολδαβίᾳ ἡγεμονεύοντος Μιχαὴλ Σούτσου τοῦ Δρα-
κοντίδου. Ἐκ τούτων τῶν τεσσάρων οἰκιῶν κατὰ τὸ θέσπισμα τοῦ
Σουλτάνου ἔπρεπε νὰ ἐκλέγωνται δύω μὲν ἡγεμόνες ὁ τῆς Βλαχίας
καὶ Μολδαυΐας, ὅρον ἔχοντες τῆς ἡγεμονίας ἑπταετίαν ἑκάτερος,
δύω δὲ διερμηνεῖς, ὁ τῆς ὑψηλῆς Πόρτας καὶ ὁ τοῦ Στόλου. Τούτων
λοιπὸν τῶν οἰκιῶν οἱ πρίγκηπες εἰς ὅσους καθῆκεν ἡ τάξις ἐνείργουν
ἐρίζοντες νὰ λάβωσι τὴν χηρεύουσαν τῆς Βλαχίας ἡγεμονίαν. Ἤριζε
μὲν ὁ υἱὸς τοῦ ἀποθανόντος ἡγεμόνος, ἤριζε δὲ ὁ πρίγκηψ Κωνσταν-
τῖνος ὁ Μουρούζης, ἤριζον δὲ οἱ δύω ἀδελφοὶ Καλλιμάχαι ὅτε Διερ-
μηνεὺς Ἰωάννης καὶ ὁ ἡγεμὼν Σκαρλάτος, ἀντιφερόμενος δεινῶς πρὸς
τὸν ἀδελφόν. Οὗτος καὶ προετιμήθη τῶν ἄλλων φορέσας τὸν μανδύαν
τῆς Ἡγεμονείας κατὰ τὴν β'. Φεβρουαρίου. Ἐπειδὴ δὲ πρὸ δύω πε-
ρίπου μηνῶν εἶχε διορισθῆ διὰ θεσπίσματος παρὰ τοῦ Σουλτάνου με-
σίτης καὶ διαιτητὴς τῶν μεταξὺ τῆς Ῥωσσίας καὶ Ὀθωμανῶν μικρῶν
τινων διαφορῶν, ἐπεσκέπτετο καὶ ταύτας τὰς διαφορὰς ὁ ἡγεμὼν
Σκαρλάτος συνερχόμενος εἰς ἡμέρας διωρισμένας καὶ συσκεπτόμενος
μετὰ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρέσβεως τῆς Αὐτοκρατορικῆς τῶν
Ῥώσσων Αὐλῆς βαρώνου Στρογανόφου, ἀνδρὸς γενναίου καὶ φιλανθρώ-
που, καὶ πολλὰ καὶ καλὰ καὶ μεγάλα εὐεργετήσαντος ὕστερον τοὺς
Ἕλληνας.

§. δ'. Ὁ δὲ Διερμηνεὺς Ἰωάννης ὁ Καλλιμάχης ἀποτυχὼν τῆς Αὐθεν-
τείας ἐπρόβαλεν ὅτι θέλει νὰ παραιτηθῇ καὶ τὴν Διερμηνείαν, ὡς ἀξίωμα
πολυδάπανον, πρὸς τὸ ὁποῖον δὲν ἐξικανεῖ πλέον ἐκδαπανήσας καὶ
τὰ οἰκεῖα καὶ πολλὰ δάνεια. Καὶ εἶναι μὲν τῷ ὄντι δαπανηρότατον
τὸ ὑπούργημα (α). Οἱ δωρολῆπται, ἄν τινες ἐτύγχανον διερμηνεῖς ἐπο-

(α) Τοῦ Διερμηνέως τῆς Ὀθωμανικῆς αὐλῆς τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα ἦτο μόνον χίλια διακόσια γρόσια ἀπὸ τὸ βασιλικὸν θησαυροφυλάκιον διὰ τροφήν. Ἦσαν δὲ καὶ ἄλλα τεταγμένα σιτηρέσια· πέντε μὲν χιλιάδας ἐλάμβανεν ἐτήσιον ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου, ἐννέα δὲ χιλιάδας ἀπὸ τοῦ ἁγίου Ὄρους, τριάκοντα δὲ χιλιάδας ἀπὸ τῶν δύω ἡγεμονιῶν τῆς Μολδαβίας καὶ Βλαχίας· τὰ πάντα τεσ-
σαράκοντα καὶ πέντε χιλιάδας γρόσια. Ἀλλ' ἐκ τούτων ὀλιγώτατα ἐκέρδαινε
δι' ἑαυτὸν ὁ Μέγας Διερμηνεύς. Τὰ πλεῖστα εἰς τοὺς τελευταίους μάλιστα
χρόνους ἐξωδεύοντο πάλιν εἰς τὴν δωροφάγον Ὀθωμανικὴν αὐλήν. Ἀπὸ τῶν
δύω ἡγεμονειῶν ἡ μὲν Βλαχία εἶχεν ἐσχάτως περίπου πέντε ἑκατομμύρια,
ἤτοι πεντακοσίας μυριάδας γροσίων ἐτήσιον εἰσόδημα, τὸ τρίτον δὲ τούτων
ἡ Μολδαβία· ἀλλὰ πολλὰ ὀλίγα ἔμενον εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον τῶν Ἡγεμό-

πολὺ καὶ ἡ ἀπὸ τῶν κόπων ἄνεσις καὶ ἀναψυχή· διότι πολλοὶ πατέρες ἁμαρτάνουσιν ἓν ἀπὸ τὰ δύω, ἢ δὲν φροντίζουσι παντάπασι τί μανθάνουσι τὰ παιδία των, ἢ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐγχύσωσιν εἰς μίαν ἡμέραν, ἂν ἦτο τρόπος, ὅλον τὸ πέλαγος τῆς σοφίας εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου, ἐπιφορτίζουσιν αὐτὸ κόπους ἀμέτρους (α). Οἱ πρῶτοι βλάπτουσι τὰ τέκνα μὲ τὴν ἀφροντισίαν καὶ τὰ παραβλέπουσι νὰ ξηραίνωνται εἰς τὴν ὀκνηρίαν καὶ ἀκολούθως εἰς τὴν ἀμάθειαν· διότι οὐδὲν ἄλλο, λέγει ἡ παροιμία, δὲν παχύνει τὸν ἵππον, καθὼς τὸ ὄμμα τοῦ κυρίου αὐτοῦ· οἱ δεύτεροι μὲ τὴν πλεονεξίαν, διότι πνίγουσιν αὐτὰ μὲ τοὺς ὑπεράντλους πόνους, καθὼς καὶ οἱ γεωργοὶ τὰ δένδρα μὲ τὴν πολυνερίαν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶναι παντάπασι τῆς φύσεως ἐναντίον. Ὅλος, ὦ ἄνδρες, τῶν ἀνθρώπων ὁ βίος μεταξὺ ἀναπαύσεως καὶ κόπων εἶναι διηρημένος. Ἐργασίμους ἡμέρας ἔχομεν, ἀλλὰ καὶ ἑορτάς. Πόλεμος γίνεται, ἀλλὰ καὶ εἰρήνη. Ἀγρυπνοῦμεν, ἀλλὰ καὶ κοιμώμεθα. Τὸν χειμῶνα διαδέχεται ἡ γαλήνη, τὴν πωλύφωνον ἡμέραν ἡ σιωπηλὴ νύξ. Τὰ τόξα ξετεντόνουσιν οἱ τοξόται, τὰς κιθάρας ξεκορδίζουσιν οἱ μουσικοί. Τὴν γῆν ἀναπαύουσιν ἀνὰ πᾶν ἔτος οἱ γεωργοί. Ἡ δὲ ψυχὴ δὲν θέλει λάβει ἄνεσιν ἀπὸ τῆς μελέτης; Ἡ ἀπὸ τῶν κόπων ἀνάπαυσις εἶναι ἀναγκαία εἰς τὰ παιδία διὰ τρεῖς μάλιστα αἰτίας. Πρῶτον διὰ τὸ σῶμα, ἐπειδὴ οὐδὲν ἄλλο δὲν εἶναι ὀλεθριώτερον εἰς τὴν τῶν παιδίων ὑγείαν, καθὼς οἱ πρόωροι κόποι. Δεύτερον διὰ τὸ πνεῦμα, ἐπειδὴ μὲ τὴν συνεχῆ σπουδὴν καὶ μελέτην αἱ νοητικαὶ δυνάμεις ἐξαντλοῦνται καὶ ἀτονοῦσι. Τρίτον, διότι ἡ ἀνάπαυσις εἶναι ἄρτυμα τῶν κόπων. Ὅταν ἀναπαυθῶσι καὶ ἀναψύξωσι τὰ παιδία, ἀναλαμβάνουσι τὰς σπουδάς αὐτῶν μετὰ πλειοτέρας προθυμίας καὶ εὐκαρπίας. Δι' ὅλας λοιπὸν τὰς αἰτίας ταύτας εἶναι ἀναγκαία ἡ ἄνεσις εἰς τοὺς νέους καὶ μάλιστα ἀθῶά τινα καὶ ὑγιεινὰ παιγνίδια, πρὸς ἃ δὲν πρέπει νὰ ἦναι πολλὰ αὐστηροὶ οἱ γονεῖς. *Παίζειν δεῖ, ὅπως σπουδάζωσιν*, ἔλεγεν ὁ Ἀριστοτέλης. Καὶ αὐτὸς ὁ Σωκράτης, ἢ καθὼς ἄλλοι λέγουσιν, ὁ Ἀγησίλαος εὑρέθη ποτὲ καβαλικεύων εἰς τὸ ξύλον καὶ παίζων μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. Στραφεὶς δὲ πρὸς τὸν φίλον βλέποντα, Σὲ παρακαλῶ, εἶπε, νὰ μὴ ὁμολογήσῃς εἰς μηδένα τὸ πρᾶγμα, ἕως οὗ γείνῃς καὶ σὺ παιδίων πατήρ (β).

§. ιέ. Καθόλου δέ, ὦ φίλοι πατέρες, δὲν πρέπει νὰ ἀμελήσητε μη-

---

(α) Πλούταρχ. π. παιδ. ἀγωγ. — (β) Βλ. Πλούταρχ. Ἀγησιλ. §. κε.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

νώτατον εἶναι ὅτι ὁ Δράκων ἐξησθένησε τοῦ κριτηρίου τὴν δύναμιν συ-
στήσας τοὺς Ἐφέτας, δικαστήριον συνιστάμενον ἐκ πεντήκοντα καὶ
ἑνὸς δικαστῶν, οἵτινες ἐδίκαζον περὶ φονικῶν ἐγκλημάτων εἰς ὅλα τὰ
ἐπὶ τούτῳ διωρισμένα λοιπὰ πέντε δικαστήρια. Ὠνομάσθησαν δὲ
Ἐφέται, διότι εἶχον τὴν ἄδειαν καὶ οἱ πρότερον ὑπὸ τοῦ βασιλέως
κρινόμενοι ἀκούσιοι φονεῖς νὰ κάμνωσιν ἐφέσιμον τὴν κρίσιν ἀπὸ τοῦ
βασιλέως εἰς αὐτούς (Πολυδ. Η. ι). Ὁ δὲ Σόλων ἐνίσχυσεν ὕστερον
τοὺς Ἀρεοπαγίτας, καὶ τὴν δύναμιν τῶν Ἐφετῶν μετέφερεν εἰς αὐ-
τούς, ὥστε οἱ Ἐφέται κατεγελῶντο (Πολυδ. αὐτ.). Διὰ τοῦτο ἴσως
ἐνομίσθη πρῶτος τῶν Ἀρεοπαγιτῶν συστητής. Ἦτο δὲ τὸ κριτήριον
πλησίον τῆς ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν ἐπὶ λόφου, ὅστις ὠνομάζετο
Ἄρειος Πάγος, διότι πρῶτος αὐτοῦ ἐκρίθη ὁ Ἄρης διὰ τὸν φόνον τοῦ
Ἁλιῤῥοθίου (Παυσαν. Α. κα. κη). Αὐτοῦ λέγεται ὅτι ἐκρίθη καὶ ὁ πολ-
λοὺς πρὸ τοῦ Σόλωνος αἰῶνας ἀκμάσας Ὀρέστης διὰ τὸν φόνον τῆς
μητρός του (Αἰσχύλ. Εὐμεν. 688). Ἐτιμᾶτο δὲ τῶν Ἀρεοπαγιτῶν
τὸ κριτήριον ὡς τῶν Ἑλληνικῶν δικαστηρίων τὸ τιμιώτατον (Ἰσοκρ.
Ἀρεοπ. §. ιδ.). Περὶ δὲ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δικαστῶν αὐτοῦ, ἄλλοι
μὲν καταβιβάζουσιν αὐτοὺς μέχρι τῶν ἐννέα, ἄλλοι δὲ ἀναβιβάζουσι
μέχρι τῶν τριακοσίων. Ὁπότε κατεδικάσθη ὑπ' αὐτῶν ὁ Σωκράτης εἰς
θάνατον, διακόσιοι καὶ ὀγδοήκοντα καὶ εἷς Ἀρεοπαγῖται ἔβαλον τὴν
ψῆφον ἐναντίον αὐτοῦ, χωρὶς τῶν ἄλλων οἵτινες δὲν συγκατετέθησαν
εἰς τὸν τούτου φόνον (Βλ. Ποττέρ. Ἀρχαιολ. Βιβλ. Α. κεφ. ιθ). Πλὴν
ὅσον διὰ τοῦτο, παρὰ νὰ πιστεύσωμεν τὸ ἱερώτατον κριτήριον τῶν Ἀθη-
νῶν ἔνοχον τοιαύτης μιαιφονίας, πιθανωτέρα μοὶ φαίνεται ἡ γνώμη ἄλ-
λων σοφῶν, οἵτινες λέγουσιν ὅτι ὁ ἀθῶος Σωκράτης κατεδικάσθη εἰς
τὸ δικαστήριον τῆς Ἡλιαίας συνιστάμενον ἐκ πεντακοσίων δικαστῶν
(Βλ. Memoire de l' Acad. des belles Lettr. Tom. 18. pag. 83),
εἰς τὸ ὁποῖον παρευρέθη ὁ Σωκράτης, ὑπὸ τὸν ἄρχοντα βασιλέα, εἰς
τοῦ ὁποίου τὴν στοὰν ἀνεφέροντο τὰ περὶ ἀσεβείας ἐγκλήματα (Πλάτ.
ἐν Εὐθύφρ. σελ. 3 καὶ Θεαιτήτ. σελ. 195).

Στίχ. 23. ἐσύστησε καὶ ἄλλην βουλήν). Αὕτη εἶναι ἡ βουλὴ τῶν
πεντακοσίων. Εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Σόλωνος ἦσαν εἰς τὰς Ἀθήνας τέσ-
σαρες αἱ φυλαί, τὰς ὁποίας ὁ Πλούταρχος μετ' ὀλίγον θέλει ὀνομάσει.
Ἐκ τούτων ἐξέλεξεν ὁ Σόλων τοὺς 400 βουλευτάς, οἵτινες ὑπὸ τοῦ
Ἀλκμαιωνίδου Κλεισθένους τοῦ διώξαντος τοὺς Πεισιστρατίδας, ἔγει-
ναν πεντακόσιοι (Ἡρόδ. ς. 131).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

της τοῦ Κοινοῦ. Ἡ σκανδαλώδης αὕτη σχέσις τοῦ Σάββα μετὰ τῶν Δημογερόντων ἔκαμε δύο ἐξ αὐτῶν ἀπαηδιάσαντας διὰ τὰ κινήματα τῶν συναδέλφων των νὰ παραιτηθῶσι παντάπασιν ἀπὸ τοῦ νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὸ Κοινόν. Τοῦτο καὶ ἡ πανώλης (ἥτις ἐδίωξε τοὺς προκρίτους ὅλους εἰς τὰ χωρία) ἔδωκεν εὐκαιρίαν εἰς τὸν Σάββαν καὶ τοὺς Δημογέροντας ἵνα συνεδριάζωσι τοῦ λοιποῦ ἐπ' ἀδείας μετὰ τῶν συνομωτῶν ἐσναφιωτῶν, οἵτινες ἦσαν κἄποιος Ἀγγελῆς ἀλευρᾶς, Μαρκῆς κεστενεπαζαρλῆς (καστανοπώλης), ὁ Βακάλμπασης δημιούργημα τοῦ Μερίκα, Τάστος γούναρης, Σταμπολῆς ταβερνάρης (οἰνοπώλης), Χ: Σταματὸς ταβερνάρης, Περάκης Περόγλου, Σταυρινὸς καζάσης (χαϊτανοπλόκος), πρωτομαΐστορες, ἄνθρωποι ταραχοποιοί, ἐχθροὶ τῆς νέας Σχολῆς ἀνέκαθεν διὰ τῶν ἐφημερίων καὶ πνευματικῶν εἰς πλείονα ἔχθραν ἐκκυθέντες. Μετὰ τούτων ἐκκλησιάζοντες καὶ εἰς τὴν τυχοῦσαν ὑπόθεσιν καὶ ἄλλους δι' αὐτῶν ἀνθρώπους κοινοὺς συναθροίζοντες, ἀπεφάσισαν ἵνα πράττωσι τὰ πάντα. Καὶ πρῶτον μὲν ἀδίκως καὶ παρατόλμως ἐδίωξαν τὸν γραμματικὸν τοῦ Κοινοῦ Νικόλαον Δαμιανόν, ἄνθρωπον πιστότατον καὶ τιμιώτατον πασιδήλως, ἐπὶ προφάσει ὅτι ἐκβάλλει τὰ μυστικὰ τοῦ Κοινοῦ, καὶ ὅτι αἱ συντεχνίαι δὲν θέλουσιν αὐτόν, ἀντεισήγαγον δὲ ὅμοιόν των γραμματέα κἄποιον Ἀναστάσιον Σαρῆ, περὶ τοῦ ὁποίου ἄλλος εἰπάτω. Ἔπειτα δὲ ἐσυνείθισαν νὰ πράττωσιν οὕτω πᾶσαν ὑπόθεσιν λέγοντες ὅτι «*οὕτω θέλουν τὰ ἐσνάφια*» (αἱ συντεχνίαι)· ὥστε μερικοὶ μόνον ἀπὸ τοὺς πρωτομαΐστορας οἱ σκανδαλοποιοί, ἐπειδὴ ἐβοηθοῦντο ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Κλήρου καὶ τοῦ Κοινοῦ, ὄχι μόνον ἔσυραν πολλοὺς μεθ' ἑαυτῶν, τοὺς μὲν πειθοῖ τοὺς δὲ καὶ βίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐτόλμησαν νὰ φανῶσι καὶ νὰ φαίνωνται ὡς παρασταίνοντες ὅλον τὸν λαὸν τῆς Σμύρνης. Καὶ ταῦτα μὲν ἀρχοῦσιν ἵνα δώσωσιν εἰς τοὺς νουνεχεῖς ἰδέαν τῆς παρούσης οἰκονομίας τοῦ Κοινοῦ, καὶ τί σημαίνουσιν αἱ λέξεις «*ὁ λαὸς θέλει τοῦτο καὶ ἐκεῖνο*»· καὶ πῶς πρέπει νὰ ἐξηγηθῇ τὸ τῶν καλῶν Δημογερόντων, «*δὲν ἠμποροῦμεν νὰ κάμωμεν τὸ δεῖνα πρᾶγμα, διότι ὁ λαὸς μᾶς ξεσχίζει*», καὶ ἄλλαι ἀηδέστεραι τούτων ἐκφράσεις.

§. δ'. Καιρὸς δὲ εἶναι ἵνα ἐπαναλάβωμεν τὸν περὶ τῆς Σχολῆς λόγον, καὶ ἴδωμεν πῶς κατήντησαν τὰ πράγματα εἰς τὴν παροῦσαν κατάστασιν. Ἀφ' οὗ κατεστάθησαν οἱ παρόντες Δημογέροντες καὶ ἐματαιώθη τὸ σωτηριῶδες συμβούλιον τῆς Δωδεκάδος, τῆς ὑπὸ τῶν προκριτοτέρων συνισταμένης, καὶ δύο τῶν Δημογερόντων, μὴ ἀνεχομένης

ᾧ ἦτο μέγα ἔργον νὰ διαφυλάξῃ τὴν πόλιν εἰς τοὺς Ῥωμαίους, αὐτὸς ἐκέρδησε προσέτι καὶ τὸ στρατόπεδον τῶν πολιορκητῶν. Στέρξας δὲ νὰ κριθῇ ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἐχθροῦ καὶ νικήσας τὸν Ταρκύνιον, ἐκέρδησε μετὰ τῆς κρίσεως καὶ ὅσα ἤθελε δώσει αὐτὸς μετὰ χαρᾶς, ἵνα κερδήσῃ μόνην τὴν κρίσιν. Διότι καὶ τὸν πόλεμον διέλυσεν ὁ Πορσήνας, καὶ τὴν ζωοτροφίαν τοῦ στρατεύματος ἀφῆκεν εἰς τοὺς Ῥωμαίους διὰ τῆς ἀρετῆς των καὶ καλοκἀγαθίας τὴν ὑπόληψιν, τὴν ὁποίαν νὰ συλλάβῃ περὶ πάντων εἷς μόνος ἔγεινεν αἴτιος, ὁ ὕπατος τῶν Ῥωμαίων.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΣΟΛΩΝΑ.

Σελ. 102. στίχ. 3. Δίδυμος). Γραμματικὸς Ἀλεξανδρεύς, ὁ διὰ τὴν πολλὴν φιλοπονίαν ἐπικληθεὶς Χαλκέντερος. Ἔζη κατὰ τὸ 50 π. Χ. Ἔγραψε κατὰ Σουΐδαν τρεῖς χιλιάδας καὶ πεντακόσια βιβλία, ἐκ τῶν ὁποίων δὲν σώζονται εἰμὴ τὰ Σχόλια εἰς τὸν Ὅμηρον, ἢ τῶν γνησίων ἐκ τῶν σχολίων ἐπιτομή, γενομένη ὑπό τινος μεταγενεστέρου (Βλ. Fabric. Bibl. Graec. T. I. pag. 266 καὶ VII. p. 56). Ὁ δὲ Ἀσκληπιάδης ἦτο καὶ αὐτὸς Γραμματικὸς ἐκ τῆς Ἀπαμείας τῆς Βιθυνίας, ἀκμάσας διακόσια ἔτη π. Χ. Περὶ δὲ τοῦ Φιλοκλέους ἀμφιβάλλεται ἂν εἶναι οὗτος ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Αἰσχύλου, σύγχρονος τοῦ Εὐριπίδου κωμικὸς ποιητής (Βλ. Σουΐδ. ἐν λ. καὶ Σχολ. Ἀριστοφ. Ὄρν. στίχ. 281) ἢ ἄλλος τις ἱστορικός. Ὁ Γάλλος Ἀμιότος εἰς τῶν Παραλλήλων τὴν μετάφρασιν ἀνέγνωσεν, ὡς φαίνεται, Ἀμφικλέους, καὶ ἀναφέρει τῷ ὄντι ὁ Ἀθήναιος (Δειπνοσοφ. ΙΓ) Ἀμφικλέα τινὰ ἱστοριογράφον.

Στίχ. 23. Ὡσὰν γενναῖος). Εἶναι ἡμιστίχιον τοῦ Σοφοκλέους ἐκ τῶν Τραχινιῶν του. Ἰδοὺ ὅλη ἡ ῥῆσις τοῦ ποιητοῦ·

Ἔρωτι μέν νυν ὅστις ἀντανίσταται,
Πύκτης ὅπως ἐς χεῖρας, οὐ καλῶς φρονεῖ. στίχ. 442.

Στίχ. 25. Δοῦλος μήτε γυμνας. ἔλαιον ν' ἀλείφ.). Τὸ πρωτότυπον ἔχει ξηραλοιφεῖν. Τὸ ξηραλοιφεῖν, ὡς καὶ τὸ ξηροτριβεῖν καὶ ξηρολουτρεῖν ἐσήμαινεν εἰς τοὺς παλαιοὺς τὸ διὰ ξηροῦ ἐλαίου ἀλείφεσθαι. Ὠνόμαζον δὲ ξηρὸν τὸ ἔλαιον, μὲ τὸ ὁποῖον ἠλείφοντο οἱ ἀγωνιζόμενοι χωρὶς λουτροῦ (Ἁρποκρατ, λ. Ξηραλοιφ.). Τοῦτο πολλάκις ἦτο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

νεῖ ψυχὰς τὴν τόλμην καὶ φιλοτιμίαν καὶ σπουδὴν ἄληκτον καὶ συνερεσίαν περὶ τῶν πρωτείων, ἥτις ὅταν καθαρεύῃ πάσης κακοηθείας καὶ φθόνου καὶ ἀλαζονείας, ὁδηγεῖ τὸν νέον εἰς τῆς σοφίας τὰ ἀνάκτορα· δ) κέρδος τῶν σχολείων εἶναι ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ διδάσκαλος ὅταν ἔχῃ πολυαρίθμους ἀκροατὰς ἐμψυχόνεται καὶ ἀναῤῥιπίζεται πολλὰ διαφόρως παρὰ τὸν μερικόν, ὅστις διάγων καὶ συνομιλῶν κατὰ μόνας πρὸς ἕνα τινά, καὶ τοῦτον δύστηνον πολλάκις μαθητήν, διδάσκει αὐτὸν ψυχρῶς καὶ μὲ τόνον συνειθισμένον τὸν τῆς συναναστροφῆς. Ὅταν ὁ διδάσκαλος ἐξηγῇ τὰ κάλλιστα χωρία τῶν συγγραφέων καὶ διδάσκῃ τὰς ἄλλας μαθήσεις εἰς χορὸν προσεκτικῶν μαθητῶν, οἵτινες ἐπιθυμοῦσιν ὡς νεοττοὶ νὰ λάβωσι παρ' αὐτοῦ τὴν ψυχικὴν τροφήν, καὶ ἀγάλλεται καὶ ἐνθουσιᾷ καὶ σπουδάζει περιπαθῶς νὰ μεταδώσῃ καὶ εἰς αὐτοὺς ἐκ τοῦ αἰσθήματος, ὑφ' οὗ καὶ αὐτὸς ἐμφορεῖται. Ἡ εἰς τὸ δημόσιον λοιπὸν σχολεῖον διδασκαλία εἶναι προκριτωτέρα παρὰ τὴν μερικήν, δὲν λέγω καθ' ὅλας τὰς περιστάσεις. Ἐπειδὴ εἶναί τινες πόλεις, εἰς ἃς ἀναγκάζονται πολλοὶ νὰ προτιμῶσι τὴν οἰκοδιδασκαλίαν. Καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Σμύρνην τὸν καιρὸν τοῦ θανατικοῦ οἱ οἰκοδιδάσκαλοι γίνονται μεγίστης ὠφελείας παραίτιοι· ἀλλ' ὅταν ἦναι ὑγεία, τὸ δημόσιον σχολεῖον πρέπει νὰ γίνηται τὸ γυμναστήριον τῆς τῶν νέων παιδείας καὶ ἀρετῆς.

§. ή. Ποίους δὲ τρόπους μεταχειριζόμενοι καὶ οἱ γονεῖς καὶ οἱ διδάσκαλοι συμφώνως δύνανται νὰ κάμωσι τὰ παιδία ἐνάρετα καὶ σπουδαῖα; Πρὸς τοῦτο πάραυτα βαδίζει ὁ λόγος. Ἡ ἀνατροφή, ὦ ἄνδρες, τίποτ' ἄλλο δὲν εἶναι εἰμὴ τέχνη τοῦ μεταχειρίζεσθαι καὶ διαπλάττειν τῶν νέων τὰς ψυχάς. Τέχνη μεγάλη καὶ δύσκολος καὶ, ἵνα εἴπω μετὰ τοῦ Σοφοκλέους,

Πολλῶν χαλινῶν ἔργον, οἰάκων δ' ἅμα.

Ἐπειδὴ μέλλει νὰ διοικήσῃ ὄχι προβάτων ποίμνιον καὶ βοῶν καὶ ἵππων ἀγέλας, ἀλλὰ τὸ ποικιλώτατον ζῶον, τὸν ἄνθρωπον, ὅστις ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας δυσκόλως ὑποφέρει τὸν ζυγὸν τῆς ὑπακοῆς, ἐὰν δὲν οἰκονομῆται μὲ τὰς προσηκούσας προφυλακάς. Πρῶτον λοιπὸν καὶ ἀναγκαιότατον ἔργον καὶ τῶν σωματικῶν καὶ τῶν ψυχικῶν πατέρων εἶναι νὰ διακρίνωσι καλῶς τὴν εὐφυΐαν καὶ τὸν ἠθικὸν χαρακτῆρα. Ὑπάρχουσι πολλοὶ παῖδες, οἵτινες ἂν δὲν βιασθῶσιν, ἐκλύονται, ἄλλοι δ' ἐξ ἐναντίας ἀγανακτοῦσι πρὸς τὴν ἰσχὺν τῆς ἀνάγκης· τοῦτον σωφρονίζεις μὲ τὸν φόβον, ἀλλ' ἐκεῖνον ἐκνευρίζεις. Ἄλλος ὠφελεῖται

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Καλόν! Νὰ καλὴ ὁμιλία!

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Αὐθέντα! σᾶς ζητῶ συγχώρησιν ἂν ἐπαρεφέρθηκα ὀλίγον, καὶ ἐτόλμησα νὰ τὴν ὁμιλήτω, καθὼς τὴν ὡμίλησα.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Πῶς! Μάλιστα τὸ κατανοστιμεύθηκα! Θέλω νὰ ἔχῃς ἐπάνω της ὅλην τὴν ἐξουσίαν. (Πρὸς τὴν Ζωήτσαν σηκωθεῖταν νὰ φύγῃ). Τοῦ κάκου φεύγεις. Τοῦ ἐχάρισα τὴν αὐθεντείαν, τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς μοῦ ἔχει δομένην ἐπάνωθέν σου, καὶ προσμένω νὰ κάμῃς ὅ,τι σὲ εἰπῇ αὐτός.

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Ἄ! Τώρα ἂν θέλῃς ἀντιστέκου εἰς τὰς συμβουλάς μου. (ἀναχωρεῖ ἡ Ζωήτσα).

ΣΚΗΝΗ ΕΝΔΕΚΑΤΗ.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς, Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Αὐθέντα! θέλω νὰ τὴν ἀκολουθήσω ἐξοπίσω, διὰ νὰ τῆς κάμνω συχνὰ τὴν διδασκαλίαν.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ναίσκε! μὲ ὑποχρεόνεις μάλιστα!

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Πρέπει νὰ τῆς μαζέψωμεν ὀλίγον τὰ λωριά.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ὦ! βέβαια! πρέπει .... (σηκόνεται).

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Μὴ λαμβάνετε τὸν κόπον. Ἐλπίζω δὰ νὰ τὸ καταφέρω μόνος μου.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Κάμε! Κάμε τοῦ λόγου σου ὅπως ξεύρεις. Ἐγὼ πάγω νὰ κάμω ἕναν μικρὸν γύρον ἔξω, καὶ ἐπιστρέφω παρευθύς.

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

(ἐκβαίνων ἀπὸ τὸ μέρος, ὅθεν ἐκβῆκεν ἡ Ζωήτσα, ἀποτείνει τὸν λόγον πρὸς αὐτήν).

Ναίσκε! Τὰ ἄσπρα εἶναι τὸ πολυτιμότερον πρᾶγμα τούτου τοῦ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

τὰς Τραγῳδίας καὶ εἰς τὸν Λουκιανὸν (Περὶ πένθ. §. 12) μετὰ ταῦτα. Μ' ὅλον ὅτι ἦτο νόμος εἰς τὰς Ἀθήνας· «Τὰς γυναῖκας μὴ ξαίνειν τὰς παρειάς, μηδ' ὀλοφύρεσθαι μεγάλῃ φωνῇ». (Κικέρ. περὶ Νόμ. Βιβλ. Β. κγ).

Σελ. **113**. στίχ. 8. Τὸ κόμμα τῶν Διακρίων). Τὰ ἤθη τῶν ἀνθρώπων συμφωνοῦσι πρὸς τὰς τύχας αὐτῶν καὶ τοὺς τόπους, εἰς τοὺς ὁποίους κατοικοῦσιν. Οἱ ὀρεινοὶ καθὸ πτωχοὶ καὶ ἁπλοῖ εἶναι φιλελεύθεροι καὶ δημοκρατικοί. Οἱ κατοικοῦντες τὰς πεδιάδας καθὸ πλουσιώτεροι καὶ ἀστειότεροι καὶ ἑπομένως ἀλαζονικώτεροι, προτιμῶσι τὴν ὀλιγαρχίαν, νομίζοντες καθεὶς ὅτι καὶ αὐτὸς θέλει μεθέξει ἀπὸ τὴν ἀρχοντίαν. Οἱ παραθαλάσσιοι μετέχοντες καὶ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς καὶ ἀπὸ τοῦ ἑτέρου κόμματος τὰς κλίσεις θέλουτι διοίκησιν μικτὴν ἐξ ὀλιγαρχίας καὶ δημοκρατίας, ὥστε νὰ ἔχῃ μὲν ὁ δῆμος τὴν ἐλευθερίαν τῆς ψηφοφορίας, ἀλλὰ τὴν δύναμιν τοῦ κρίνειν καὶ ἀποφασίζειν νὰ ἔχωσιν οἱ ὀλίγοι.

Σελ. **114**. στίχ. 28. ἡ τυραννὶα εἰς βασιλείαν). Βασιλεὺς τυράννου διαφέρει καθότι οὗτος μὲν νόμον τὴν ἰδίαν θέλησιν ἔχων μεταχειρίζεται βιαίως τοὺς ὑπηκόους ὡς ἀνδράποδα, ὁ δὲ βασιλεὺς βασιλευόμενος καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῶν νόμων ἐπιτροπεύει τοῦ πλήθους ἐπιστημόνως σπουδάζων εἰς εὐδαιμονίαν τῶν βασιλευομένων (βλ. Πλάτ. Πολιτ. Θ. καὶ Ξενοφ. Ἀπομνημ. Γ. β. 3. Δ. ς. 12.). Τὸ δὲ παλαιὸν ἐξελαμβάνετο ἁπλῶς τὸ τύραννος ἀντὶ τοῦ βασιλεύς. (Ἰσοκράτ. Εὐαγόρ. πολλαχοῦ).

Στίχ. **31**. Πιττακός). Οὗτος ἦτο εἷς τῶν ἑπτὰ Σοφῶν ἀκμάσας περὶ τὴν **42** Ὀλυμπιάδα. Στασιαζούσης τῆς πατρίδος Μιτυλήνης, ἔγεινε τύραννος αὐτός, ὀλίγον φροντίσας διὰ τοὺς φλογεροὺς στίχους τοῦ συμπατριώτου αὐτοῦ Ἀλκαίου, ὁποίους ἐκεῖνος τοξεύων κατὰ πάντων τῶν τυράννων, ἐτόξευσε καὶ κατ' αὐτοῦ·

Τὸν κακοπάτριδα λέγων Πιττακόν·
Πόλεως τᾶς ἀσχόλω καὶ βαρυδαίμονος
Ἐστάσαντο τύραννον
Μέγ' ἐπαινέοντες ἀολλέες. (Ἀριστοτ. Πολιτ. Γ. θ. 6).

Ἐκυβέρνησε δὲ τὴν μοναρχίαν ὁ Πιττακὸς ἔτη δέκα, καὶ ἀφ' οὗ εἰρήνευσεν ἡ πατρίς, παρητήθη καὶ αὐτὸς τὴν βασιλείαν. Κατὰ τὸν Κλέαρχον (Βλ. Λαέρτ. ἐν βίῳ Πιττακ.) ἐσυνείθιζε χάριν γυμνάσεως νὰ ἀλέθῃ εἰς τὸν μύλον. Ὅθεν ἔγεινεν ἐξ αὐτοῦ τὸ ἐπιμύλιον λεγόμενον ᾆσμα, τὸ ὁποῖον ἔψαλλον αἱ ἀλέθουσαι γυναῖκες·

Ἄλει, μύλε, ἄλει· καὶ γὰρ Πιττακὸς
Ἤλει μεγάλας Μιτυλάνας βασιλεύων. (Εὐστάθ. σελ. **724**).

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΣΤ΄.) Ὁ Πλούταρχος ἐξ ἰδίας γνώμης ὁμολογεῖ τὸν Ὅμηρον Σμυρναῖον (α).

Ζ΄.) Ὁ Φιλόστρατος μεταξὺ τῶν ἄλλων του Εἰκόνων ἔγραψε (Βιβλ. Β. η) καὶ καλλίστην τοῦ Μέλητος εἰκόνα χάριν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ομήρου.

Η΄.) Πολλὰ νομίσματα τῶν Σμυρναίων φέροντα τὸν τύπον τοῦ Ὁμήρου (β), παριστάνουσι τὸ δικαίωμά των περὶ τῆς εἰς τὴν πατρίδα των γεννήσεως τούτου τοῦ Ποιητοῦ· διὰ τοῦτο εἶχε καὶ Ὁμηρεῖον, ἢ Νεὼν εἰς τιμὴν τοῦ Ὁμήρου, καὶ νόμισμα ἰδιαιτέρως παρωνυμούμενον ἀπὸ τοῦ ποιητοῦ ΟΜΗΡΕΙΟΝ (γ).

Θ΄.) Ἄλλων πόλεων νομίσματα μαρτυροῦσι τὸν Ὅμηρον Σμυρναῖον· οὕτω σώζεται νόμισμα τῶν ἐκ Παφλαγονίας Ἀμαστριανῶν ἔχον ἐπιγραφὴν ἐντεῦθεν μέν, ΟΜΗΡΟΣ, ἑτέρωθεν δέ, ΜΕΛΗΣ (δ).

Ι΄.) Ἀκόμη δείκνυται εἰς τοὺς περιηγητὰς τὸ σπήλαιον τοῦ Ὁμήρου, τὸ ὁποῖον μνημονεύει ὁ Παυσανίας (ε) τιμώμενον εἰς τὸν καιρόν του, διότι εἰς αὐτὸ ἔγραφε τὰ ποιήματα. Πιθανώτατα τὸ σπήλαιον τοῦτο κεῖται ὄπισθεν τοῦ Πάγου πλησίον τοῦ παλαιοῦ ὑδραγωγείου πρὸς τὰ ἀριστερὰ τῆς κοίτης τοῦ ποταμοῦ Μέλητος, ὡς παρετήρησεν ὁ Χάντλερος (Τόμ. Α. σελ. 162. [Πρβλ. καὶ Στοράρ. σελ. 59]).

ΙΑ΄.) Εἰς τὰ Ἀπομνημονεύματα τῆς Φιλολογίας (Mémoires de Littérature) σώζεται παλαιὰ Ἑλληνικὴ ἐπιγραφὴ εὑρημένη εἰς τὴν Σμύρναν, ἥτις ἀναφέρει τὸ ὄνομα τοῦ Σμυρναίου ἰατροῦ Ἑρμογένους, υἱοῦ τοῦ Χαριδήμου, καὶ τὰ διάφορα συγγράμματά του, μεταξὺ τῶν ὁποίων φαίνεται καὶ ἓν περὶ πατρίδος Ὁμήρου (ζ). Ὁ Σμυρναῖος Ἑρμογένης, ὅστις ἤκμαζεν εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς ἀνθούσης Ἑλλάδος, εἶχεν ἴσως πολλὰ ἀξιοπιστότερα δικαιώματα νὰ ἀποδείξῃ συμπατριώτην του τὸν Ὅμηρον, παρὰ ὁ μετὰ ΙΗ΄. ἑκατονταετηρίδας γεννηθεὶς Ἀλλάτιος ὁ Χῖος,

---

(α) Ἐν βίῳ Δημητρ. καὶ περὶ βίου Ὁμήρ.—(β) Βλ. Spon Voyag. T. 3. p. 193.—(γ) Στράβ. ΙΔ΄. σελ. 646. Πλίν. Δ. 12. Κικέρ. Ἀρχ. η. — (δ) J. Eckhel Doct. N. T. 2. pag. 362. [Ἡ δὲ Ἄμαστρις πιθανῶς ἦν ἀποικία τῶν Σμυρναίων. Βλ. Visconti Iconogr. Grecq. T. 1. p. 71. Σημ. Ἐκδ].—(ε) Παυσαν. Ζ. κεφ. 5.—(ζ) «Ἑρμογένης Χαριδήμου . . . συνέγραψε βιβλία ἰατρικὰ μὲν οζ, ἱστορικα δέ, περὶ Σμύρνης α, β, περὶ τῆς Ὁμήρου σοφίας α καὶ πατρίδος α» κτλ. [Βλ. Boeckhij Corp. Inscr. T. 2. p. 768, ἔνθα καὶ ὁ σοφὸς Βοίσχιος σημειοῖ Smyrnaeum credo Homerum probabat Hermogenes Smyrnaeus. Σημ. Ἐκδ.].

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

περέως ὅλοι οἱ συγκαλούμενοι φυλέται. Δὲν ἐπροσκαλεῖτο πάντοτε ἕκαστος, ἀλλ' ὅστις προσκαλούμενος δὲν ἤρχετο, ἦτο ὑποκείμενος εἰς ζημίαν, ὡς καταφρονητὴς τοῦ Κοινοῦ. Οἱ τρώγοντες εἰς τοιαύτας δημοσίους τραπέζας καὶ ἁπλῶς ὅσοι χάριν τιμῆς ἐψωμίζοντο μὲ δημόσια ἔξοδα εἰς τὸ Πρυτανεῖον, ἐλέγοντο Παράσιτοι (Ἀθήν. Δειπνοσ. ς. σελ. 234). Εἶχε δὲ τότε ἡ λέξις καλὴν σημασίαν, φανερόνουσα τὴν ἐκ τοῦ ἱεροῦ σίτου τροφήν. Καὶ ἡ τράπεζα εἰς τὴν ὁποίαν ἔτρωγον ἐλέγετο κοσμίως Παρασίτιον. Πρῶτος ὁ κωμικὸς Ἐπίχαρμος ὠνόμασεν ἀστείως παράσιτον τὸν μετὰ κολακείας τρεφόμενον εἰς ξένας τραπέζας (Ἀθήν. ς. σελ. 235). Τοῦτον λέγομεν συνήθως Ξεψωμιστήν. Ὁ δὲ Ὅμηρος ὠνόμασε τὸν παράσιτον φίλον *εἰλαπινιστὴν* (Ἰλιάδ. Ρ. 577). Βλ. καὶ Πολυδ. ς. ζ. καὶ Ἁρποκρατ. λ. Ἐπιμήνια.

Στίχ. 10. Ἄξονες καὶ Κύρβεις). Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Πολυδεύκους (Ὀνομ. η. ι) οἱ Ἄξονες ἦσαν χάλκινα τετράγωνα· αἱ δὲ Κύρβεις τρίγωνοι σανίδες πυραμοειδεῖς. Εἰς ταῦτα ἦσαν γεγραμμένοι τοῦ Σόλωνος οἱ νόμοι, οἵτινες ἀπέκειντο πρῶτον εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, μετὰ δὲ ταῦτα, ἵνα δύνηται ἕκαστος νὰ τοὺς ἀναγινώσκῃ μετεκομίσθησαν εἰς τὴν Βασίλειον στοὰν καὶ ὕστερον εἰς τὸ Πρυτανεῖον ὅπου ἦτο καὶ κριτήριον ἓν ἀπὸ τὰ πέντε τὰ κρίνοντα περὶ φόνου, τὸ *ἐπὶ Πρυτανείῳ* λεγόμενον. Ὁ δὲ Ἁρποκρατίων λέγει τοὺς μὲν Ἄξονας ξύλινα τετράγωνα, τὰς δὲ Κύρβεις λίθους στημένους ὀρθούς. Ὥστε ἀπὸ μὲν τῆς συστάσεως ὠνομάζοντο στῆλαι, ἀπὸ δὲ τὸ ὕψος εἰς τὸ ὁποῖον ἐκορυφόνοντο ὠνομάζοντο κύρβεις (Ἁρποκρ. λ. Ἄξονες καὶ Κύρβεις. Σουΐδ. λ.), διότι τὸ κύρβις σημαίνει καὶ κορυφήν. Ἀλλ' ὁ Πλάτων διακρίνει τὰς στήλας ἀπὸ τὰς κύρβεις. Ὁ δὲ Πλούταρχος, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Ἀριστοτέλους, δὲν κάμνει καμμίαν διαφορὰν μεταξὺ τῶν κύρβεων καὶ ἀξόνων, ἢ ἂν ἦτο τις θέττει αὐτὴν ὄχι εἰς τὸ εἶδος τῶν πινάκων, ἀλλ' εἰς τὴν ἔννοιαν τῶν ἐν αὐτοῖς περιεχομένων νόμων.

Στίχ. 11. Κρατῖνος). Κωμῳδοποιὸς Ἀθηναῖος σύγχρονος σχεδὸν τοῦ Ἀριστοφάνους ἀκμάσας τῷ 455 π. Χ. Τῷ διστίχῳ τούτῳ κωμῳδεῖ τοὺς νόμους τοῦ Δράκοντος καὶ Σόλωνος ὡς σχεδὸν καταργημένους εἰς τὰς ἡμέρας αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο μὴ χρησιμεύοντας εἰς ἄλλο παρὰ νὰ καίωνται εἰς τὰς παρεστίας διὰ νὰ καψαλίζωσι κριθάρια. Τοῦτο σημαίνει τὸ φρύγω. Οὕτως ἔλεγον *φρυκτοὺς κνάμους*, καὶ *φρυκτοὺς ἐρεβίνθους* (Ἀριστοφ. Σφηξ.) τὰ καὶ εἰς ἡμᾶς συνηθέστατα τραγήματα καὶ *φρυκτοὺς ἰχθῦς* (Ἀθήν. ς. σελ. 227) τὰ μικρὰ ὀπτὰ

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Ἐπειδὴ λοιπὸν αἱ πράξεις μᾶς ἀποδεικνύουν τὶ εἴμεθα, πρόσμεινε νὰ μοῦ κρίνῃς τὴν καρδίαν ἀπὸ τὰ ἔργα. Μὴ μὲ σκοτώνῃς, σὲ παρακαλῶ, μὲ τὰ πικρὰ βέλη τῶν ἀδίκων ὑποψιῶν σου. Δός με καιρὸν νὰ σὲ ἀποδείξω μὲ χιλίας ἀποδείξεις τὴν εἰλικρίνειαν τοῦ ἔρωτός μου.

Ζ ω ή τ σ α.

Ἀλλοίμονον! Μὲ πόσην εὐκολίαν καταπείθεται κἀνεῖς ἀπὸ πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἀγαπᾷ! Ναί, φίλτατε Δημητράκη, ἐγὼ πιστεύω, ὅτι εἰς τὴν καρδίαν σου δὲν χωρεῖ ἀπάτη. Μὲ ἀγαπᾷς εἰλικρινῶς καὶ πιστῶς. Δὲν θέλω περὶ τούτου παντελῶς νὰ ἀμφιβάλλω. Ὅμως—

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Ὅμως;—Εἰπέ με, φιλτάτη, τί ἄλλο εἶναι τῆς λύπης σου ἡ αἰτία;

Ζ ω ή τ σ α.

Τίποτε δὲν εἶχα νὰ φοβηθῶ, ἂν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι σὲ ἐβλεπαν μὲ τὰ ἰδικά μου 'μάτια. Εὑρίσκω εἰς τὸ ὑποκείμενόν σου προτερήματα, τὰ ὁποῖα δικαιολογοῦν πᾶν ὅ,τι σὲ ὑπεσχέθην. Ἡ αἴσθησις τῶν ἀρετῶν σου εἶναι θεμελιωμένη εἰς μίαν βαθυτάτην τῆς καρδίας μου εὐγνωμοσύνην. Φαντάζομαι καθ' ὥραν τὸν φοβερὸν κίνδυνον τῆς θαλάσσης, ὅστις ἤρχισεν ἀμοιβαίως νὰ προσηλόνῃ πρὸς ἀλλήλους τὰ βλέμματά μας. Ἐνθυμοῦμαι τὴν ἄκραν σου γενναιότητα, μὲ τὴν ὁποίαν ἐβάλες εἰς κίνδυνον τὴν ζωήν σου, διὰ νὰ σώσῃς τὴν ἰδικήν μου ἀπὸ τὴν μανίαν τῶν κυμάτων. Αἰσθάνομαι τὰς τιμὰς τοῦ ζέοντος ἔρωτός σου, τὸν ὁποῖον μήτε χρόνος μήτε κόποι ἠδυνήθησαν νὰ τὸν ἀμαυρώσωσιν. Ἡ πρὸς ἐμέ σου ἀγάπη σὲ κάμνει ν' ἀμελῇς, τοὐλάχιστον πρὸς καιρόν, καὶ συγγενεῖς καὶ πατρίδα, καὶ σὲ κρατεῖ καρφωμένον εἰς τοῦτον τὸν τόπον. Δι' ἀγάπην μου ἔκρυψας τὴν κατάστασίν σου· ὑπεκρίθης πρόσωπον ἀλλότριον τῆς τύχης σου· μετεμορφώθης ἀπὸ εὐγενοῦς εἰς ὑπηρέτην τοῦ πατρός μου. Ὅλα ταῦτα μοῦ κινοῦν θαυμαστῶς τὴν καρδίαν, καί, ὅσον τὸ κατ' ἐμέ, εἶναι ἀρκετὰ νὰ δικαιολογήσωσι τὸν ἀρραβῶνά μας. Δὲν τὸ πιστεύω ὅμως νὰ μὲ ἀθωώσωσιν ἔμπροσθεν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους· διότι κἀνεῖς ἴσως δὲν θέλει γνωρίσει τὰ αἰσθήματά μου.

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Ἀπ' ὅλα ὅσα εἶπες, ψυχή μου! μόνον διὰ τὸν ἔρωτά μου νομίζω, ὅτι ἀξίζω νὰ μ' ἔχῃς εἰς κάποιαν ὑπόληψιν. Ὅσον διὰ τὰς ἄλλας σου ὑποψίας, αὐτὸς ὁ πατήρ σου φροντίζει ἀρκετὰ νὰ σὲ δικαιολογήσῃ εἰς

καὶ βωμολοχικώτερα παρ' ὅσον ἀνήκει εἰς ἄνδρα φιλόσοφον. Τῶν ἐμπόρων τὸ ἐπάγγελμα, διότι ἔχει πολλοὺς καὶ μεγάλους κινδύνους, ἀπαιτεῖ ἐξ ἀνάγκης καί τινας ἡδυπαθείας καὶ ἀπολαύσεις. Ὅτι δὲ ὁ Σόλων ἔταττε τὸν ἑαυτόν του πλέον εἰς τῶν πτωχῶν παρὰ τῶν πλουσίων τὴν τάξιν, εἶναι φανερὸν ἀπὸ τούτους αὐτοῦ τοὺς στίχους·

Καλοὶ πεινοῦν, κακοὶ πλουτοῦν, τὸ βλέπω, δὲν διστάζω·
Πλὴν ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀρετὴν μὲ πλοῦτον δὲν ἀλλάζω·
Ἡ ἀρετή 'ναι μόνιμος, ζῇ πάντα, πάντ' ἐξέχει.
Χρήματα δ' ἄλλος σήμερον, ἄλλοτε ἄλλος ἔχει.

Τὴν δὲ ποίησιν φαίνεται ὅτι δὲν μετεχειρίσθη ἐξ ἀρχῆς εἰς πράγματα σπουδαῖα, ἀλλὰ μόνον διὰ νὰ παίζῃ τρόπον τινὰ καὶ νὰ διατρίβῃ τῆς ἀργίας του τὴν ὥραν· ὕστερον δὲ καὶ γνώμας ἐστιχούργησε φιλοσόφους καὶ πολιτικὰ παραγγέλματα πολλὰ συνέπλεκεν εἰς τὰ ποιήματά του, ὄχι πρὸς ἁπλῆν ἱστορίαν καὶ μνήμην, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀπολογίαν τῶν πράξεών του, παρασπείρων εἰς τὸ μεταξὺ καὶ προτροπὰς καὶ νουθεσίας καὶ ἐπιπλήξεις πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. Λέγουσι δέ τινες ὅτι καὶ τοὺς νόμους του ἐπεχείρησε νὰ ἐκθέσῃ διὰ στίχων, καὶ διαμνημονεύουσι τοῦτο τὸ δίστιχον ὡς ἀρχήν,

Ὦ Ζεῦ, Κρονίδη Βασιλεῦ, πρῶτα παρακαλῶ σε,
Στοὺς νόμους τούτους ἀγαθὴν τύχην καὶ δόξαν δῶσε.

Ἐκ δὲ τῆς ἠθικῆς φιλοσοφίας ἠγάπησε μάλιστα τὸ μέρος τὸ πολιτικόν, καθὼς ἔκαμνον οἱ πλειότεροι τῶν τότε σοφῶν. Εἰς δὲ τὰς φυσικὰς παρατηρήσεις ἦτο πολλὰ ἁπλοῦς καὶ ἀρχαῖος, καθὼς φαίνεται ἀπὸ ταύτας αὐτοῦ τὰς δόξας,

Τὰ μαῦρα σύννεφα γεννοῦν χιόνα καὶ χαλάζι,
Καὶ ἡ λαμπρὰ ἡ ἀστραπὴ φρικτὴν βροντὴν τινάζει,
Ἄνεμοι θάλασσαν κινοῦν· ἂν τις δὲν την ταράττῃ,
Δὲν κυματίζ' ἡ θάλασσα, εἶναι δικαιοτάτη.

Φαίνεται λοιπὸν ὅτι μόνος τῶν τότε σοφῶν ὁ Θαλῆς ἐπροχώρησεν εἰς τὴν θεωρίαν τῆς φύσεως ὑψηλότερα ἀπὸ τὴν κοινὴν συνήθειαν. Οἱ δὲ ἄλλοι ὠνομάσθησαν Σοφοὶ διὰ τὴν περὶ τὰ πολιτικὰ ἐμπειρίαν των.

§. δ. Οἱ Σοφοὶ οὗτοι συνῆλθον, καθὼς λέγουσιν, ὅλοι ὁμοῦ εἰς τοὺς Δελφούς, καὶ πάλιν εἰς τὴν Κόρινθον, ὅπου συνήθροισεν αὐτοὺς ὁ Περίανδρος καὶ ἐφίλευσεν εἰς συμπόσιον κοινόν. Ηὔξησε δὲ μάλιστα τὴν δόξαν καὶ τὸ σέβας αὐτῶν ἡ μετριοφροσύνη, μεθ' ἧς ἐφιλοτιμήθησαν ἕκαστος νὰ προτιμήσῃ τὸν ἕτερον ὡς σοφώτερον, παραχωροῦντες ἄλλος εἰς ἄλλον τὸν χρυσοῦν τρίποδα, ἕως οὗ περιῆλθεν ὁ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

λας μένων εἰς τὴν Ῥώμην καὶ ὑπατεύων καὶ διοικῶν τὰ πολιτικά, ἐστερέωσε καὶ κατέστησεν εἰς ἀσφάλειαν τὴν δημοκρατίαν. Προσέτι ὅμὲν Σόλων ἂν καὶ προησθάνθη τὸν Πεισίστρατον δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐμποδίσῃ αὐτόν, οὐδ' ἐν ᾧ ἔμελλεν ἀκόμη νὰ τυραννήσῃ· ἀλλ' ἐνικήθη παρευθὺς εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς συστάσεως τοῦ τυράννου· ὁ δὲ Ποπλικόλας ἐκρήμνισε καὶ ἐδίωξε βασιλείαν ἐκ πολλῶν ἤδη χρόνων ἰσχύουσαν καὶ ἀκμάζουσαν, βοηθούμενος ὑπ' ἀρετῆς ἀναλόγου πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, καὶ τύχης δυνατῆς καὶ τελεσιουργοῦ πρὸς τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ.

§. δ. Περὶ δὲ τῶν πολεμικῶν πράξεων ἀμφοτέρων τούτων τῶν ἀνδρῶν, τοῦ μὲν Σόλωνος οὐδὲ τὴν πρὸς Μεγαρεῖς ἐκστρατείαν δὲν δέχεται ὁ Πλαταιεὺς Δαίμαχος, καθὼς ἡμεῖς ἐδιηγήθημεν αὐτήν. Ὁ δὲ Ποπλικόλας ἐνίκησε μάχας μεγίστας καὶ στρατηγῶν καὶ μαχόμενος αὐτός. Ἐὰν δὲ πάλιν ἐξετάσωμεν τὰς πολιτικὰς αὐτῶν πράξεις, ὁ μὲν Σόλων ἐπαῤῥησιάσθη εἰς τὸν δῆμον νὰ δημηγορήσῃ ὑπὲρ τῆς Σαλαμῖνος, παίζων τρόπον τινὰ καὶ προσποιούμενος μανίαν. Ὁ δὲ Ποπλικόλας ῥιφθεὶς μὲ ὅλα τὰ σωστά του εἰς μέγιστον κίνδυνον, καὶ ἐπανέστη κατὰ τοῦ Ταρκυνίου καὶ ἐξεφώρασε τὴν προδοσίαν. Καὶ γενόμενος πρῶτος αἴτιος νὰ κολασθῶσι καὶ νὰ μὴ διαφύγωσιν οἱ προδόται, ὄχι μόνον τὰ πρόσωπα τῶν τυράννων ἐδίωξεν ἀπὸ τῆς Ῥώμης, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐλπίδας αὐτῶν ἐξερρίζωσεν. Ἀφ' οὗ δὲ ἀντεστάθη τόσον γενναίως καὶ ἀνεκπλήκτως εἰς πράγματα θυμὸν ἀπαιτοῦντα καὶ ἀντίστασιν καὶ ἀγῶνα, πλέον καλλιώτερα διοίκησεν ὅσα ἐξ ἐναντίας ἐχρειάζοντο συνομιλίαν εἰρηνικὴν καὶ συγκατάβασιν καὶ πειθώ· διότι τὸν Πορσήναν, ἀκαταμάχητον ἄνδρα καὶ φοβερόν, εἵλκυσε μὲ τὴν ἡμερότητα, καὶ μετέβαλεν αὐτὸν ἐκ πολεμίου εἰς φίλον τῆς Ῥώμης. Δύναται ὅμως ἐδῶ νὰ εἴπῃ τις, ὅτι ὁ μὲν Σόλων ἔκαμε τοὺς Ἀθηναίους νὰ ἀναλάβωσι τὴν Σαλαμῖνα, τὴν ὁποίαν εἶχον χαμένην. Ὁ δὲ Ποπλικόλας ὑπεχρέωσε τοὺς Ῥωμαίους νὰ παραχωρήσωσιν εἰς τὸν Πορσήναν γῆν, τὴν ὁποίαν εἶχον ἀποκτημένην. Μ' ὅλον τοῦτο πρέπει νὰ κρίνῃ ἕκαστος τὰς πράξεις τῶν ἀνθρώπων καθ' οὓς ἐπράχθησαν καιρούς. Ὁ πολιτικὸς ἀνὴρ καθὸ πολύτροπος καὶ ποικίλος ἐπιχειρίζεται ἔκαστον πρᾶγμα ἐξ ἐκείνου τοῦ μέρους, ὅθεν δύναται νὰ πιασθῇ, καὶ πολλάκις ἀφήνων ὀλίγον μέρος σώζει τὸ πᾶν, καὶ παραβλέπων τὰ μικρὰ κερδαίνει τὰ μεγάλα. Οὕτω καὶ ὁ Ποπλικόλας τότε παραιτήσας τὴν ξένην γῆν ἔσωσε βεβαίως ὅλην τὴν ἰδικήν του. Καὶ ἐν

ἅγιον Γεώργιον· εἶσθε πιστὰ παιδία τῆς Ἐκκλησίας, δὲν πρέπει νὰ συνεορτάζητε μὲ τοὺς ἐπιστάτας τῶν φραγκικῶν ἀντλιῶν, χωρίσατε τὴν ἑορτήν σας. Δὲν ἑορτάζετε τὸν ἅγιον Χρυσόστομον; Κάμετε τὴν πανήγυριν τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν, διὰ νὰ ἔχητε βοηθὸν ὄχι μόνον τὸν ἅγιον Χρυσόστομον, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους δύω Ἱεράρχας». Ἐπείσθησαν οἱ ταλαίπωροι, καὶ ἐχώρισαν ἀπὸ τοὺς συναδελφούς των. (Μὲ τοιαῦτα μέσα εἰς τοιαύτας κεφαλὰς εὑρίσκει πάντοτε τὴν ὑπόληψίν του). Κράζει ἔπειτα τοὺς ἐπιστάτας τῶν φραγκικῶν ἀντλιῶν, καὶ τοὺς λέγει ὅτι οἱ ἐκκλησιαστικοὶ Τουλουμπατσῆδες μὲ βιάζουν νὰ λειτουργήσω αὔριον (τῇ κγ΄. Ἰανουαρίου) δι' αὐτούς, καὶ μὲ δίδουν γρόσια ἑκατὸν (25 εἶναι ἡ συνήθης λειτουργία). Ἐγὼ προτιμῶ ἐσᾶς, καὶ διότι εἶσθε παλαιοὶ καὶ διὰ χάριν τῶν φίλων μου Κονσόλων». Λαμβάνει λοιπὸν ἀπὸ τούτους 80 γρόσ. καὶ κάμνει τὴν ἑορτήν των. Τὴν παραμονὴν τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν ὑπῆγαν οἱ ἐπίτροποι τοῦ Σχολείου νὰ τὸν προσφέρωσι 50 γρόσια διὰ τὴν ἑορτὴν νὰ λειτουργήσῃ. Ἐπειδὴ ταύτην τὴν ἑορτὴν ἔπαλαι πανηγυρίζει τὸ Σχολειόν μας, καὶ ἐκφωνῶ ἐγκώμιον εἰς τοὺς τρεῖς Ἱεράρχας. Ἐδέχθη τὰ χρήματα μὲ πολλὴν εὐγένειαν. Ἔπειτα, ὅταν ἐσηκώθησαν, κρατῶν αὐτοὺς ἀπὸ τὰς χεῖρας φιλικῶς, τοὺς εἶπεν, ὅτι μὲ μεγάλην του δυσαρέσκειαν, παρὰ τὴν συνήθειαν, ἠναγκάσθη νὰ δεχθῇ καὶ ἄλλην λειτουργίαν τῶν ἐκκλησιαστικῶν Τουλουμπατσήδων. Οἱ ἐπίτροποι προεῖδον εὐθὺς τὸν δόλιον αὐτοῦ σκοπόν. Λειτουργίας, Δεσπότη μου, (ἀπεκρίθησαν) δύνασθε νὰ δεχθῆτε μυρίας. Ἡ ἱερὰ θυσία ἐκτελεῖται ὑπὲρ πάσης ψυχῆς χριστιανῶν ὀρθοδόξων. Μὴ θελήσατε ὅμως νὰ συγχέητε καὶ τοὺς συστητὰς τοῦ κοινοῦ μας Σχολείου μὲ τοὺς Τουλουμπατσῆδας. Μνημονεύσατε κατὰ τὴν συνήθειαν εἰς τὴν μεγάλην εἴσοδον τοὺς συνδρομητὰς τοῦ Σχολείου ῥητῶς (ἐπειδὴ συνειθίζει εἰς ὅλας τὰς λειτουργίας νὰ μνημονεύῃ ἀνωνύμως «Μνησθείη κύριος ὁ Θεὸς τῶν ἐπιτελούντων τὴν ἑορτὴν ταύτην». Οἱ δὲ ἄρχοντες τὸν παρεκάλεσαν ἐξ ἀρχῆς εἰς τὴν λειτουργίαν τῆς Σχολῆς νὰ ἐκφωνῇ ῥητῶς «*Τῶν συνδρομητῶν καὶ ἐπιτρόπων τοῦ σχολείου.*» Καὶ οὕτω τὸ ἠκολούθει χρόνους ἱκανούς). Ὄχι τοὺς ἀπεκρίθη· δὲν δύναμαι νὰ χωρίσω τοὺς ἑορταστάς. Καὶ σεῖς καὶ οἱ πτωχοὶ Τουλουμπατσῆδες ἑορτάζετε. Μὲ κοινὸν ὄνομα λοιπὸν πρέπει νὰ μνημονεύσω «τοὺς ἐπιτελοῦντας τὴν ἑορτήν.» — Ἂς λείψῃ λοιπὸν Δεσπότη μου ἡ λειτουργία. Δότε μας τὴν ἄδειαν νὰ κάμωμεν ἱερατικὸν συλλειτουργον

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

(ἵνα) σκεψώμεθα. 8) Ἐπιῤῥημάτων· ὡς τὰ ἀνταποδοτικὰ τῶν ἀναφορικῶν· οἷον, Κινεῖται (ἐκεῖσε) ὅπῃ βούλεται· Οὕτως ἐλλείπει καὶ τὸ μᾶλλον ἐπιφερομένου τοῦ ἤ· οἷον, Βούλομαι (μᾶλλον) λαὸν σῷον εἶναι ἢ ἀπολέσθαι.

Β΄. Λόγου ὁλοκλήρου· οἷον, Εἰ μὲν κατέδυσαν (καλῶς ἂν εἶχεν)· εἰ δὲ μή, (κατέδυσαν) πρύμναν ἐκρούοντο.

Σημ. Συνηθεστάτη ἔλλειψις εἰς τὸν λόγον εἶναι ἡ τοῦ ῥήματος· γίνεται δὲ τοῦτο διχῶς· 1) ἢ κατ' ἔνδειαν, ἔξωθεν ἐννοουμένου, ὡς τὸ ὑπαρκτικόν, καὶ μάλιστα μετὰ τὰ ἀναφορικά· οἷον, Καὶ ὃ μάλιστα πάντων ἠνίασέ με (τοῦτο ἐστὶν) ὅτι· Καὶ χωρὶς τοῦ ὅτι· οἷον, Ὃ δὲ πάντων γελοιότατον· καὶ Κερσοβλέπτην ἀνήγαγεν. Ὡσαύτως καὶ μετὰ τὰς φράσεις Τεκμήριον δέ· 2) ἢ κατὰ σύλληψιν, ὅταν πρὸς διάφορα ὀνόματα ἐπιφέρηται ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ῥῆμα ἀπὸ κοινοῦ λαμβανόμενον συλληπτικῶς ἢ κατὰ πρόσωπον ἢ κατὰ ἀριθμόν· οἷον, Ἐγὼ καὶ σὺ περιπατοῦμεν· ἵππος καὶ ὄνος τρέχουσιν. Ὅταν δὲ δύο ἢ πολλὰ ὀνόματα συντάσσωνται πρὸς ἓν ῥῆμα ἑνικῶς, λέγεται συνήθως Ζεῦγμα· οἷον, φιλοσοφεῖ Σωκράτης καὶ Πλάτων. Οὕτω λαμβάνεται τὸ ῥῆμα ἀπὸ κοινοῦ εἰς δύο περιόδους· οἷον, Ὥσπερ τὰ λεπτὰ γράμματα τὴν ὄψιν, οὕτω τὰ μικρὰ πράγματα νύττει καὶ ταράττει τὴν ὀργήν.

Κεφ. Γ΄. Μετάθεσις.

§. ά. Μετάθεσις γίνεται.

Α΄.) Ὅταν χάριν ἐμφάσεως ἢ εὐφωνίας μετατίθηται ἡ λέξις ἀπὸ τοῦ οἰκείου καὶ φυσικοῦ εἰς ἕτερον τόπον· οἷον, Ποικίλῃ μὲν ποικίλους διδοὺς ψυχῇ λόγους. Οὕτω καὶ τό, Νῦν δὴ ἃ ἔλεγον, ἐμφαντικώτερον· ἀντὶ τοῦ, ἃ νῦν δὴ ἔλεγον. Γίνεται δὲ ἡ μετάθεσις εἰς πᾶσαν λέξιν, καὶ μάλιστα, ὅταν ἀντιστρόφως τίθενται τὰ ἀνταποδοτικὰ πρὸ τῶν ἀναφορικῶν· οἷον, Τοιοῦτος—οἷος. Τότε—ὅτε. Οὕτως—ὥσπερ.

Β΄.) Γίνεται καὶ λόγου μετάθεσις, ὡς τὸ πρωθύστερον λεγόμενον σχῆμα, ὅταν τὰ πρῶτα νοήματα τίθενται δεύτερα καὶ τὰ δεύτερα πρῶτα· οἷον, Τοῦτον ἔτεκον κἄφερον ζώνης ὕπο. Οὕτω γίνεται καὶ τὸ *ὑπερβατόν*, ὅταν μεταξὺ τῆς ἐννοίας ἔννοιά τις παρεντίθεται ἄλλη· οἷον, τοῦτο ἐκεῖνο, ὅπερ καὶ ἀληθὲς τὸν ἐσθλὸν κτλ. Ὑπερβιβάζονται καὶ λέξεις, καὶ μάλιστα αἱ προθέσεις· οἷον, Ἄπο μὲν ὤλεσας σαὐτόν ἄπο δ' ὤλεσας Κῦρον. Οὕτω καὶ τά, οὑτουτ πέρι, κα-

Στράβων. 321, 323, 324. 326. 349. 350.
Στρατέας ὁ Λώϊος. 345.
Στρατήγιον. 187.
Στρογανόφος. 373. κδ.
Συγκείμενα. 77.
Σύγκλητος ἱερά. 330.
Συγκόμματα. 231.
Συγκριτικά. 65.
Σύλλοι. 144. 195.
Συκοφάνται. 125.
Σύλλας. 147.
Συμφωνία ἐπιθετική. 60. ῥηματική. 63.
Σύνδεσμος. 90.
Συνεκδοχικὴ αἰτιατική. 66.
Σύνθεσις. 93.
Σύνταξις. 171.
Σύρων γλῶσσα. 12.
Σχετικά. 64. 65. 66. 68.
Σχήματα. 96.
Σχινᾶς Ἰωάν. 377. Μιχαήλ. 406. ιη.
Σχολιάς. ποίημα ἀνωνύμου. 458.
Σῶγχος. 127.
Σωκράτης. 23. 44, 54. Σωκρ. κατα-δίκη. 176. γνωμικόν. 265.
Σῶμα. 14.
Σωσάνδρας μονή. 332.
Σωσανδρικὴ τέχνη. 11.
Σωφροσύνη. 27. 37.

Ταγματάρχης. 384.
Ταγὴ, ταγήνιον, ταγίζω, ταγάριον, τάγιστρον. 177.
Ταμερλάνος. 333. 334.
Ταμίας. 330.
Τάνσα. 171.
Ταντιλίδης Ἡλ. 430, 431. ιζ.
Τανταλίς. 320.
Τάπας ὁ διδάσκ. 459.
Ταραντῖνοι. 22.
Ταρκυνία. 141.
Ταρκύνια; ὁ Σούπερβος. 135. 191.— 2) ὁ Κολλατῖνος. 135. 191.—3) ὁ τοῦ Δημαράτου. 146.
Ταψίον. 184.
Τέθριππον ἅρμα. 142. 146. 194. ἄγαλμα. 195.
Τέλλος. 127, 156.
Τένεδος. 319.
Τερέντιος. 203. 207.
Τεταρτημόριον. 156. 201.
Τετραλογία. 186.
Τσίρος. 184.
Τσουκαλᾶς Γεώργ. Βλ. παροράματα.
Τιμωρία. 50.
Τὸς παλαιὰ ὀνομαστικὴ τοῦ ἄρθρου, ἣν ἔσωσεν ἡ συνήθεια. 69.
Τούβερτος Ποστούμ. 152.
Τοῦρκοι. 331.
Τούρναβος. 268.
Τερνεφόρτιος. 338 340 341.352.410.
Τραγικὴ οἰκία. 143. τραγ. τέλος. 194.
Τράπεζα δημόσιος. 182.
Τράστρον. 171.
Τρικών. 335.
Τριπτόλεμος. 40.
Τρίστρατον. 339.
Τριώβολον. 175.
Τριῶν ἱεραρχῶν ἑορτὴ τοῦ Φιλολογ. Γυμνασίου. 446.
Τρουών. 324.
Τσαγλί. 325.
Τσάτσα. 254.
Τσαχᾶς. 331.
Τσινεῖτ. 334.
Τυννώνδας. 114.
Τυπάλδος Γεράσιμ. 391.
Τυπογραφεῖον ἐν Σμύρνῃ· 359. ἐν Ὀδησσῷ. κα.
Τύρανος. 170.
Τυῤῥηνοί. 141.
Τυρταῖος. 17.
Τυφλοσώκακον. 188.

Ακαδημία Αθηνών — Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Τεῶ ἱερῶ Ἀναβυρίου Ἀθηνᾶ
Ἐ τοῦ Κυριακούλη βιβλιοθήκη τοῦ ἐξ Οἰκονόμων
διορθωνῶν
Ἀλέξιος Ε. Πάχυ,
ἀρχιβίβλου τοῦ Ἔθνους

ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
ΤΟΥ ΕΞ ΟΙΚΟΝΟΜΩΝ.

ΕΚΔΙΔΟΝΤΟΣ
ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ Κ. ΤΟΥ ΕΞ ΟΙΚΟΝΟΜΩΝ
ΙΑΤΡΟΥ.

ΤΟΜΟΣ Α'.

ΑΘΗΝΗΣΙ,
ΤΥΠΟΙΣ ΤΩΝ ΤΕΚΝΩΝ ΑΝΔΡ. ΚΟΡΟΜΗΛΑ.
ΟΔΩ ΕΡΜΟΥ ΑΡΙΘ. 291.

ΑΩΟΑ'.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών Academy of Athens

τὴν συμφωνίαν, οἷον, ἡ ἐγώ (ἀντωνυμία), τὸ λέγω (ῥῆμα), ὁ ἐπεὶ (σύνδεσμος), τὸ ἄξιον (ὄνομα).

Σημ. Β΄. Ὅτι τὸ ἄρθρον ἦτο τὸ πάλαι εἰς χρῆσιν δεικτικῆς ἀντωνυμίας φαίνεται, 1) ἀπὸ τὸν Ὅμηρον, ὅστις μεταχειρίζεται τὸ ὅ, ἀντὶ τοῦ οὗτος. 2) Ἀπὸ τὰ μεριστικά. Ὁ μέν, καί, ὁ δέ. 3) Ἀπὸ τὴν λαλουμένην γλῶσσαν, ὡς λέγομεν, τὸν ὠνόμασα, ἀντὶ ὠνόμασα αὐτόν. 4) Ἀπὸ τὴν σπάνιον σύνταξιν τοῦ ἄρθρου πρὸς τὴν πρωτότυπον ἀντωνυμίαν· οἷον, τὸν ἐμὲ τουτονὶ ἀντὶ αὐτὸν ἐμέ. Ὅθεν παραλαβοῦσα ἡ κοινὴ συνήθεια προφέρει ἐνάρθρως τὰς συνθέτους· οἷον, τὸν ἐμαυτόν, καὶ τὸν ἑαυτόν. Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ αὐτός ἀντωνυμία εἶναι σύνθετος ἐκ τοῦ αὖ καὶ τός, παλαιᾶς ὀνομαστικῆς τοῦ ἄρθρου, τὴν ὁποίαν ἔσωσεν ἡ συνήθεια· οἷον, εἶναί τος ;

Κεφ. Γ΄. Ἀντωνυμία.

§. ά. Ἡ Ἀντωνυμία ἐκλαμβάνεται ἀντὶ ὀνόματος. Εἶναι δὲ καὶ προσώπου σημαντική. Τίθεται δέ.

Α΄. Ἡ πρωτότυπος ἢ προσωπικὴ εἰς ἔμφασίν τινα καὶ διαστολὴν τοῦ ὀνόματος· οἷον, ἐγὼ σὲ ἔσωσα, σὺ λέγεις (καὶ οὐχ ἄλλος). Ὡσαύτως καὶ πλαγιοπτώτως ἐὰν ὀρθοτονῶνται πρὸ τοῦ ῥήματος· οἷον, Σοὶ ταῦτα δέδωκα (οὐχ ἄλλῳ). Εἰ δὲ μή, ἐγκλίνονται ἀπολύτως πρὸς τὸ ῥῆμα· οἷον, εἶπόν σοι (καὶ οὐχ ἄλλῳ). Χάριν ἐμφάνσεως, καὶ ἂν παραληφθῇ ἡ πρωτότυπος, προστίθεται ἄλλο τι ὑποκείμενον ἐνάρθρως· οἷον, ὁ δὲ τῆς Μαίας καὶ Ἄτλαντος διακονοῦμαι αὐτοῖς. Καὶ μετὰ τῆς ἀντωνυμίας αὐτῆς· οἷον, ἐγὼ δέ, ὁ πάντα μωρός, πάντ' ἀσύνετος ἐπειθόμην. Ἐὰν δὲ δὲν ἦναι χρεία ἐμφάσεως ἡ τοῦ ά. καὶ β΄. προσώπου ἀντωνυμία παραλείπεται, καθὸ γνωστή, ὡς καὶ εἰς τὴν συνήθειαν· οἷον, γράφω, περιπατεῖτε. Εἰς δὲ τοὺς διαλόγους ἐκφέρονται χωρὶς τοῦ προηγουμένου ῥήματος, αἱ πρωτότυποι τοῦ ά. καὶ β΄. προσώπου, συνημμέναι μετὰ τοῦ γε, οἷον, οὐ νομίζεις ; Ἔγωγε, (νομίζω). Οὐ καί σοι δοκεῖ ; ἔμοιγε (δοκεῖ). Ὡσαύτως καὶ εἰς τὰς ἱκετικὰς ἀπαγορεύσεις, οἷον, εἰ χρή, θανοῦμαι-Μὴ σύγε ! (θάνῃς). Τοῦ δὲ τρίτου προσώπου ἡ πρωτότυπος χρησιμεύει μάλιστα εἰς τὰς διαλέξεις ἀντὶ τῆς ἀναφορικῆς αὐτός, οἷον, Ἤδ' ὅς, ὁ Γλαύκων. Ὡσαύτως καὶ ἀντὶ τῆς συνθέτου ἑαυτοῦ -ῷ-όν· οἷον, ὁ Πολέμαρχος ἐκέλευσεν περιμεῖναί ἑ Σωκράτην. Καί, ἐφοβεῖτο μὴ οἱ ὁ πάππος ἀποθάνῃ.

Β΄. Ἡ Ἀναφορικὴ αὐτὸς τίθεται. 1) Ἐπὶ ἁπλῆς ἀναφορᾶς· οἷον, μή-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ψυχροῦ ποτηρίου παριδεῖν ἄμισθον καὶ ἀγέραστον, ὅπως αὐτὴν κατ' ἀξίαν ἀμείψῃ τοῖς παρ' αὐτοῦ ἀκηράτοις τε καὶ ἀμαράντοις δώροις ἔν τε τῷ νῦν αἰῶνι, ἔν τε τῷ μέλλοντι. Καὶ ταῦτα μὲν ὁ *παρακληθὶς Γεράσιμος*· αἱ δὲ θεοπειθεῖς αὐτῆς εὐχαὶ εἴησαν μετ' ἐμοῦ ἐν βίῳ πάντι παραμυθία τε καὶ σκέπη καὶ πρὸς τὰ κρείττω χειραγωγία». Ἀλλὰ ταύτης πατὴρ οὐκ ἔστιν ὁ θεσπέσιος Μακάριος, ἀλλ' ὁ μαθητὴς καὶ συνεργάτης καὶ διάδοχος αὐτοῦ εἰς τὴν ἐν τῇ Πατμιακῇ Σχολῇ τῶν ἱερῶν γραμμάτων θεραπείαν καὶ διάδοσιν, ὁ μακάριος ἱερομόναχος Γεράσιμος ὁ Βυζάντιος, περὶ οὗ γράφει ἐν τῇ ἀνεκδότῳ Νέᾳ Ἑλλάδι ὁ μακαρίτης Ζαβίρας (μετέγραψαν δὲ ταῦτα ὅ τε Βενδότης (Μελετ. Ἐκκλησ. ἱστορ. Τ. 4. σελ. 221) καὶ ἄλλοι) τάδε· «Γεράσιμος ὁ Βυζάντιος, ὅστις ἐχρημάτισε διάδοχος ἐν τῇ κατὰ Πάτμον Σχολῇ τοῦ Μακαρίου. Οὗτος εἶχε φθάσει εἰς μεγάλην ἁγιότητα καὶ ὑψηλὴν ἀρετὴν ὡς μαρτυρεῖ καὶ τὸ λείψανον αὐτοῦ, τὸ καὶ νῦν σωζόμενον ἐν τῇ κατὰ τὴν νῆσον Κρήτην μονῇ τῆς ἁγίας Τριάδος πλὴν τῆς δεξιᾶς, ἥτις ἐφέρθη ἐν τῇ Πάτμῳ παρὰ τοῦ μαθητοῦ καὶ διαδόχου αὐτοῦ Βασιλείου τοῦ ἐκ τῆς νήσου Κουτάλης· διὰ μακροῦ χρόνου ἐπιέζετο πάθει λιθιάσεως ὁ ἱερὸς ἀνήρ, ὅθεν καὶ τὸν βίον μετήλλαξε τῷ ἔτει 1740. Συνέθετο οὗτος διάφορα συγγράμματα, ὅμως τὰ πάντα εἰσὶν ἀνέκδοτα πλὴν τῆς Ἑρμηνείας εἰς τὸ Δ'. βιβλίον τῆς Θεοδώρου τοῦ Γαζῆ Γραμματικῆς, ἥτις ἐξεδόθη Ἐνετίῃσι τῷ 1757 εἰς δ'. παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι. Ὁ ἐκδότης τοῦ βιβλίου ἐν τῷ προοιμίῳ περὶ τοῦ Γερασίμου οὕτω φησί· «Ταύτην τὴν Ἑρμηνείαν κτλ. (σελ. 160). Ἐλεγοῦν τῆς προκειμένης ἐπιστολῆς, ἣν σαφέστατα δεικνύουσι τοῦ Γερασίμου οὖσαν μάλιστα τὰ ἐν τέλει «καὶ ταῦτα μὲν ὁ *παρακληθεὶς Γεράσιμος*» μανθάνομεν ὅτι ὁ γράψας οὐκ ἦν παρὰ τῷ τελευτῶντι διδασκάλῳ ἐν Πάτμῳ, ἀλλ' «ἐπι ξένης, ἐπ' ἐρημίας» (ἐν Κρήτῃ ἴσως ἢ ἄλλοθί που). Πρὸς αὐτὸν ἀπορφανισθέντα «διδασκάλου, οἰκείου, φίλου, προστάτου» ὁ τῆς Σμύρνης ποιμενάρχης ἔγραψε «παρακλήσεως ὅτι πλείστης γέμουσαν» παραμυθητικήν. Καὶ πρὸς ταύτην ἀποκρινόμενος ἀναγράφει λαμπρῶς ὁ Γεράσιμος τήν τε παιδείαν καὶ τὴν ῥητορικὴν δύναμιν καὶ τὰς λοιπὰς ἀρετὰς τοῦ περικλεεστάτου ἱδρυτοῦ τοῦ Πατμιακοῦ φροντιστηρίου, ὃς καὶ τῶν τότε *αἱρετιζόντων* καὶ κενὰ μελετώντων τὰς ἀνοσίους τερθρείας ἀνήρει γράφων τοὺς μελισταγεῖς καὶ κατὰ τῶν Παπικῶν καινοτομιῶν καὶ καινοδοξιῶν *ἀντιῤῥητικοὺς* αὐτοῦ λόγους. Ἐτελεύτα δὲ ὁ μὲν Μακάριος ἐν Πάτμῳ τῷ 1737 τῇ

+B. Μεχ. Οἰκ. XIV, φ. 509, 16-4-73

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΤΩι ΕΞΟΧΩΤΑΤΩι ΚΟΜΗΤΙ

ΚΑΙ ΓΕΝΝΑΙΩι ΣΤΡΑΤΗΓΩι

ΑΛΕΞΑΝΔΡΩι ΑΝΔΡΩΛΤΩι

ΛΑΝΖΕΡΩΝ.

ΔΙΟΙΚΗΤΗι ΧΕΡΣΩΝΟΣ. ΤΑΥΡΙΔΟΣ κτλ.

ΙΠΠΕΙ ΠΟΛΛΩΝ ΤΑΓΜΑΤΩΝ
ΡΩΣΣΙΑΣ. ΑΥΣΤΡΙΑΣ. ΓΑΛΛΙΑΣ.
ΠΡΟΥΣΣΙΑΣ. ΣΒΕΚΙΑΣ κτλ.

ΗΓΕΜΟΝΙ ΟΔΗΣΣΟΥ.

ΟΤΙ ΤΟΥΣ ΕΝΤΑΥΘΑ ΕΞΟΙΚΟΥΣ ΕΛΛΗΝΑΣ ΠΑΡΑΜΥΘΕΙΤΑΙ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΘΑΛΠΕΙ, ΑΞΙΟΧΡΕΩΣ ΕΚΠΛΗΡΩΝ ΤΗΝ ΦΙΛΑΝ-
ΘΡΩΠΟΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΧΡΙΣΤΟΝ ΕΥΔΟΚΙΑΝ

ΤΟΥ ΤΡΙΣΣΕΒΑΣΤΟΥ

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ

ΠΑΣΩΝ ΤΩΝ ΡΩΣΣΙΩΝ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΑΥΛΙΔΟΥ.

ΤΕΚΜΗΡΙΟΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗΣ

ΑΝΕΘΗΚΕΝ

Ὁ ἐκδότης.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών - Academy of Athens

Σελ. 139. στίχ. 13. τὴν δόξαν τοῦ ἀνδρὸς) ἤγουν νὰ κρίνωμεν ὅτι Βροῦτος διὰ τὴν ὑπερ ἄνθρωπον ἀρετήν του ἐθυσίασε τοὺς αὐτοῦ υἱοὺς χάριν τῆς ἐλευθερίας, τῆς ὁποίας ἐδοξάζετο κοινῶς ὡς πρῶτος θεμελιωτὴς καὶ ἱδρυτής.

Στίχ. 31. εἰς τὸν γυναικωνίτην). Ἐννοεῖ τὰς ἀδελφὰς τοῦ Κολλατίνου, τῶν ὁποίων υἱοὶ ἦσαν οἱ ἔνοχοι, ὡς προείδομεν §. γ.

Σελ. 140. στίχ. 17. φατρίαν). Τριάκοντα ἦσαν αἱ τοῦ Δήμου φατρίαι ἢ φράτραι εἰς τὴν Ῥώμην. Ἦτο δὲ φατρία τὸ δέκατον μέρος μιᾶς τῶν τριῶν φυλῶν, εἰς τὰς ὁποίας διεμέρισε κατ' ἀρχὰς ὁ Ῥωμύλος τοὺς κατοίκους τῆς Ῥώμης (Βλ. Διον. Ἁλικαρν. Ἀρχαιολ. Β. σελ. 82). Περὶ τῆς φρατρικῆς ψηφοφορίας βλέπε τὸν αὐτὸν Ἀρχαιολόγον (Θ. σελ. 598) καὶ Λίβιον (Β. νς).

Στίχ. 21. Οὐϊνδίκτα). Οὐϊνδίκταν ὠνόμαζον κυρίως οἱ Ῥωμαῖοι ῥαβδίον λεπτόν, δι' οὗ εἷς τῶν ὑπατικῶν ῥαβδούχων ἔψαυε τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀπελευθερουμένου ἐκφωνῶν τούτους τοὺς λόγους Profitemur hunc praesentem hominem esse liberum et civem Romanum, ἤτοι, ὡς μεταφράζει ὁ Ἁρμενόπουλος (Νομικ. Β. γ) «Φαμὲν τὸν παρόντα ἄνθρωπον ἐλεύθερον εἶναι καὶ Ῥωμαῖον». Τὸ ἔργον τοῦτο ἔπραττον ὕστερον καὶ τοῦ Πραίτωρος (στρατηγοῦ) οἱ ῥαβδοῦχοι (Βλ. Pers. Sat. V. v. 88. καὶ Cicer. Topic. c. 2. Boëth. Topic. L. 1. Sigon. De Judic. I. 13). Ἡ δὲ τῶν δούλων ἀπελευθέρωσις εἰς τὴν Ῥώμην φαίνεται πολὺ πρὸ τοῦ Οὐϊνδικίου, ὑπὸ Τυλλίου τοῦ βασιλέως νενομοθετημένη (Δ. Ἁλικαρν. Ἀρχ. Δ. σελ. 226). Ὅθεν ἡ λέξις Οὐϊνδίκτα πιθανώτατον εἶναι ὅτι δὲν παρήχθη παρὰ τὸν Οὐϊνδίκιον (Λίβ. Β. ε), ἀλλ' ἀπὸ τοῦ vindico, ἐκδικῶ καὶ ἀπαλλάττω (Vossij Etym. L. Latin.).

Σελ. 141. στίχ. 10. Μέση τῶν δύω γεφυρῶν). Διότι ἦτο μεταξὺ τῶν δύω τῆς Ῥώμης γεφυρῶν, ἐξ ὧν ἡ μία μὲν ἐπέκειτο εἰς τὸν Τίβεριν ἀπὸ μέρους τοῦ Καπιτωλίου, ἡ δὲ ἄλλη πρὸς τὸν Ἰανίκουλον ὑψηλὸν λόφον καταντικρὺ τῆς πόλεως κείμενον ἐπέκεινα τοῦ ποταμοῦ. Τὴν γέφυραν ταύτην ἔζευξε πρῶτος Μάρκος Ἄγκος ὁ βασιλεύς. Ἐκρατεῖτο δὲ ὅλη ἐκ ξύλων χωρὶς χαλκοῦ καὶ σιδήρου, ὡς ἱερὰ νομιζομένη (βλ. Διον. Ἁλικαρνασ. Ἀρχ. Γ. σελ. 183), καὶ τῆς ἐπισκευασίας αὐτῆς τὴν φροντίδα εἶχον οἱ ἱερεῖς. Ὅθεν καὶ ὁ πρῶτος τῶν ἱερέων Ποντίφηξ, ἤτοι Γεφυροποιὸς ὠνομάζετο (Varro De ling. Lat. IV). Τώρα ἡ νῆσος ὀνομάζεται τοῦ ἁγίου Βαρθολομαίου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

σου, μ᾽ ὅλον ὅτι σὲ ἀδικοῦσιν. Ἐὰν δὲ θέλῃς πρὸς σωτηρίαν σου νὰ ἀναχωρήσῃς καὶ νὰ φύγῃς τοὺς μισοῦντας, θέλει σὲ ὑποδεχθῆ καὶ δημοσίως καὶ ἰδιαιτέρως μὲ ὅλας τὰς τιμάς, ὅσαι ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἀρετήν σου καὶ εἰς τὴν λαμπρότητα τῶν Ῥωμαίων. Ταῦτα πολλάκις ἀνακρίνων ὁ Κλαῦσος εὗρισκε συμφερώτατα παρὰ πᾶν ἄλλο ὅ,τι τὸν ἐσυγχώρει ἡ ἀνάγκη νὰ πράξῃ. Προσκαλέσας λοιπὸν τοὺς φίλους του καὶ πολλοὺς ἄλλους καταπείσας διὰ μέσου ἐκείνων, ἐσήκωσε πέντε χιλιάδας οἰκογενείας μὲ τὰ τέκνα καὶ τὰς γυναῖκάς των, τὸ πλέον ἀτάραχον καὶ φιλήσυχον καὶ εἰρηνικὸν μέρος τῶν Σαβίνων, καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ῥώμην. Εἶχε δὲ περὶ τούτου προϋπάρχουσαν εἴδησιν ὁ Ποπλικόλας καὶ ὑπεδέχθη αὐτοὺς φιλοφρόνως καὶ προθύμως δώσας εἰς αὐτοὺς ὅλα τὰ δίκαια προνόμια. Διότι τὰς μὲν οἰκογενείας εὐθὺς ἐπολιτογράφησε καὶ εἰς ἑκάστην ἐχάρισε δύω στρεμμάτων γῆν πλησίον τοῦ Ἀνίηνος ποταμοῦ. Εἰς δὲ τὸν Κλαῦσον ἔδωκεν εἰκοσιπέντε στρέμματα, καὶ κατέγραψεν αὐτὸν εἰς τοὺς βουλευτάς. Τοῦτο ἐστάθη πρώτη ἀρχὴ νὰ ἐμβῇ ὁ Κλαῦσος εἰς τὴν πολιτικὴν διοίκησιν, τὴν ὁποίαν φρονίμως οἰκονομῶν ἀνέβη εἰς τὸ πρῶτον ἀξίωμα, καὶ δύναμιν ἀπέκτησε μεγάλην καὶ γένος ἀφῆκεν εἰς τὴν Ῥώμην ἐπίσης πρὸς τἄλλα εὐγενές, τὸ τῶν Κλαυδίων ἀπ᾽ αὐτοῦ ὀνομαζόμενον.

§. κϐ. Ἀφ᾽ οὗ δ᾽ ἐξεχωρίσθησαν οἱ Σαβῖνοι μὲ τὴν μετοικεσίαν τούτων τῶν ἀνδρῶν, δὲν ἀφῆκαν αὐτοὺς οἱ δημαγωγοὶ νὰ ἡσυχάσωσι καὶ καταστάθῶσιν· ἀλλὰ τοὺς ἔλεγον δεινοπαθοῦντες ὅτι, ὅ,τι δὲν ἠδυνήθη ὁ Κλαῦσος νὰ καταπείσῃ παρὼν τοὺς ὁμογενεῖς του, τοῦτο τώρα γενόμενος ἐχθρὸς τῆς πατρίδος καὶ φυγάς, θέλει κατορθώσει, νὰ μὴ ἐκδικηθῶσι δηλονότι τοὺς Ῥωμαίους οἱ Σαβῖνοι διὰ τὰς ἀδικίας αὐτῶν. Σηκωθέντες λοιπὸν οἱ Σαβῖνοι μὲ στράτευμα μέγα ἐστρατοπέδευσαν πλησίον εἰς τὰς Φιδήνας, καὶ στείλαντες δισχιλίους ὁπλίτας νὰ παραμονεύωσιν ἀντικρὺ τῆς Ῥώμης εἰς χωρία σύδενδρα καὶ κοῖλα, εἶχον σκοπὸν τὸ πρωῒ τῆς ἄλλης ἡμέρας νὰ ἐκβάλωσιν εἰς τὸ φανερὸν ὀλίγους ἱππεῖς, διὰ νὰ λεηλατῶσιν. Εἶχον δὲ παραγγελμένους αὐτούς, ὅταν πλησιάσωσιν εἰς τὴν πόλιν, νὰ προσποιηθῶσιν ὅτι φεύγουσιν, ἕως νὰ φέρωσιν εἰς τὴν ἐνέδραν τοὺς διώξαντας ἐχθρούς. Ταῦτα τὴν αὐτὴν ἡμέραν μαθὼν ὁ Ποπλικόλας παρὰ φυγάδων τῶν πολεμίων, εὐθὺς ἡτοιμάσθη ἁρμοδίως πρὸς πάντα, καὶ διεμοίρασε τὸν στρατὸν αὐτοῦ. Καὶ ὁ μὲν Ποστούμιος Βάλβος ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

δὲ τὸ πρῶτον χειρόγραφον ταύτης, καίπερ ὑπὸ τοῦ χρόνου ἐν πολλοῖς ἐφθαρμένον, ἔχον ὅμως ἐπανορθώσεις τινάς, ἐτηρήσαμεν αὐτάς, αἵτινες εἴπερ ἐτύγχανον γνωσταὶ ἔμελλον ἀπαλλάξαι τὸν καλὸν Σλαάρσιων ἀπό τινων ἐπιδεικτικῶν ἐπανορθώσεων. Σημειοῦμεν δὲ αὐτὰς πρὸς γνῶσιν τοῦ ἀναγνώστου. Ἐν σελ. 319. στχ. 8. ἔκειτο μὲν ἐν τῷ Λογίῳ Ἑρμῇ « Στέφανος ὁ Βυζάντιος καὶ ὁ ῥήτωρ Ἀριστείδης τὴν ὀνομάζουσι πόλιν Τανταλίδα », ἀλλ' ἐν τῷ χειρογράφῳ ὑπῆρχε διωρθωμένον ὡς ἐκδέδοται ἤδη μετὰ τῆς ὑποκειμένης σημειώσεως (σελ. 320). Ἐν σελ. 322. στχ. 19 κεῖται « ὁ Στράβων μᾶς βεβαιόνει », ἐν δὲ τῷ Λογίῳ Ἑρμῇ ἔκειτο « ὁ Στράβων καὶ ὁ Παυσανίας ». ἀλλ' ἐν τῷ χειρογράφῳ ἦν ἐξωβελισμένον τὸ « Παυσανίας ». Οὕτως ἦν ἐξωβελισμένον τοῦτο τὸ ὄνομα καὶ ἐν σελ. 339. στχ. 10. Ἐν σελ. 337 στχ. 25 ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ Λ. Ἑρμῇ *πέντε*, ὑπῆρχε *δέκα* διωρθωμένον. Ὑπεδείξαμεν δὲ καὶ ἐν σελ. 338 δι' ὑποσημειώσεως περὶ τῆς κατὰ τὸ ἐν Βουρνόβᾳ ὀθωμανικὸν τέμενος σωζομένης ἐπιγραφῆς, ὅτι ὁ συγγραφεὺς κατέταξε τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐπιδιορθωθὲν κείμενον τῆς ἐπιγραφῆς ἐν ὑποσημειώσει ἤδη μὴ σωζομένῃ δηλῶν τὰς ἀλλοιώσεις καὶ τοὺς λόγους αὐτῶν. Παρελάβομεν δὲ ἐκ τοῦ χειρογράφου καὶ ὅσας ἄλλας εἶχε περὶ τὸ λεκτικὸν μεταβολὰς βοστρυχίζων ἐν πάσῃ εὐκαιρίᾳ τὰ ἴδια πονήματα, ὅπερ οὐκ οἶδ' ὅπως διέλαθέ τινας, παρά τε τοῖς πάλαι (οἷον Πλάτωνι) καὶ τοῖς νεωτέροις (Gœthe) σύνηθες καὶ πασίγνωστον ὄν, ὥστε καὶ εἰς συκοφαντίαν ἐξετραχηλίσθησαν οἱ γενναῖοι (α). Προστιθέντες δὲ καὶ ἡμεῖς ὑποσημειώσεις τινὰς, ὅσας ἐνο-

---

(α) Ἐφείσθω ἡμῖν ὧδε διὰ βραχέων ἀναπτύξασι τὸ ἀνωτέρω εἰρημένον, ἀπὸ πάσης μὲν ἀπάτης καὶ σφαλερᾶς γνώμης ἀπαλλάξαι τὸν εὐγνώμονα τῶν φίλων ἀναγνωστῶν, πᾶσαν δὲ συκοφαντικὴν εὐθύνην ἀποτρίψασθαι τῶν καχυπόπτων καὶ ἀνέδην ἐνίοτε ἀποφαινομένων περὶ ὧν ἀγνοοῦσιν ἢ γοῦν ἐκ τῶν ἰδίων ἐπισφαλῶς δήπου κρίνουσιν. Ὁ γὰρ Γαλάτης Saint-Hilaire γράψας Notice sur les Κοραϊστικὰ de Rizos Neroulos (βλ. Annuaire de l'Association pour l'encouragement des études Grecques en France. Paris, 1870), ἔνθα τὴν πρόοδον τῆς γραφομένης γλώσσης ὁμολογεῖ καί τινων λογίων Ἑλλήνων τὴν πρὸς τὸ ἀρχαῖον ἑλληνικὸν ὕφος ἀπόκλισιν διὰ τῆς ἀποδοχῆς τῆς ἀπαρεμφάτου, τῆς ὁριστικῆς κτλ. σημειοῖ, προστίθησι καὶ τάδε· Nous avons un exemple bien remarquable de ces changements rapides de la langue Grecque moderne. L'éloge du patriarche Grégoire, par M. Constantinos Oeconomos, archiprêtre de la maison du patriarche, fut prononcé et publié à Odessa en 1821. On le réimprima en 1865, et,

ΠΡΑΞΙΣ ΠΕΜΠΤΗ.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς, καὶ Ἀ ρ χ έ λ α ο ς
(ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τοῦ Κοινοῦ μὲ δύω μεγάλα κλειδιὰ εἰς τὸ χέρι).

Ἀ ρ χ έ λ α ο ς.

Νὰ τώρα ὅτι ἐκλείδωσα τὸ Κοινόν! Ὅλην τὴν ἡμέραν σήμερον μόνος μου ἐθεώρησα τόσας ὑποθέσεις! Οἱ ἄρχοντες Δημογέροντές μας ὑπῆγαν εἰς τὰ χωρία ἀπὸ προχθές, καὶ λησμόνησαν ὅτι εἶναι οἱ Πατέρες τόσου λαοῦ! Ἀλλοίμονον εἰς τὴν πολιτείαν ἐκείνην, τῆς ὁποίας οἱ Ἄρχοντες κυττάζουν περισσότερον τὸ ἴδιον κέρδος παρὰ τὸ κοινόν. Αὐτοὶ τρυφοῦν καὶ ξεραντόνουν, κ' οἱ ταλαίπωροι πτωχοὶ καίονται καὶ φλογίζονται! Περαστικὰ δὰ κυρίτζ' Ἐξηνταβελώνη. Ἐπληροφορήθηκα τὰ πάντα. Μὴ λυπεῖσαι. Ὁ κλέπτης εἶν' οἰκιακός σου, καὶ ἐλπίζω νὰ τὸν εὕρω. Ὑπομονή! Ἐξεύρω 'γὼ πῶς νὰ κάμω τὴν ἐξέτασιν. Ἐγὼ ἐγήρασα εἰς αὐτά. Ὅσους κλέπτας ἔχω σταλμένους εἰς τὴν κρεμάλαν, τόσα καλὰ νὰ ἔχω!

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Εἰς τέτοιαις ὑπόθεσαις, Ἄρχων Γραμματικέ, ὅλοι οἱ Ἄρχοντες ἐμβαίνουν μὲ προθυμίαν, ἐπειδὴς κἄτι ἐλπίζουνε νὰ κερδέσουν. Ἂν δὲν μ' εὕρῃς τὸν κλέφτη, ὅλους τοὺς Δημογέροντας θὰ σᾶς σύρω εἰς τὴν κρίσιν.

Ἀ ρ χ έ λ α ο ς.

Ὑπομονὴ δά! Ἐδῶ πρέπει νὰ κάμωμεν ὅλας τὰς λεπτομερεῖς ἐρεύνας. Τί λέγεις, ὅτι εἶχες εἰς τὴν Κασσέλαν;

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Εἰκοσιπέντε χιλιάδες γρόσσα.

Ἀ ρ χ έ λ α ο ς.

Εἰκοσιπέντε χιλιάδας γρόσσα;

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Εἰκοσιπέντε χιλιάδες γρόσσα. Πενῆντα πουγγεῖα σωστά.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών, Academy of Athens

πάρχη ὀρθή, φαίνεται ὅτι ἡ Μεθώνη ἐλέγετο δωρικώτερον καὶ Μεθάνα κατὰ τὴν συνήθη δωρικὴν τροπὴν τοῦ ω καὶ η εἰς α)· ἡ δὲ Μεθάνα μετεπλάσθη καὶ εἰς τὰ Μέθανα κατὰ πληθυντικὸν οὐδέτερον σχηματισμὸν (ὡς ἡ Καρύανδα, καὶ τὰ Καρύανδα, καὶ ἄλλα τοιαῦτα). Ἀλλ' ὑποπτεύω πολύ, καὶ σχεδὸν νομίζω βέβαιον, ὅτι ἢ κακοὶ ἀντιγραφεῖς, ἢ πολλόγλωσσοι ἐκδόται παρετόνισαν καὶ τὸ παρὰ τῷ Σκύλακι Μέθανα (τὰ) γράψαντες Μεθάνα (ἡ). Οὕτω καὶ αὐτὰ τὰ παρὰ τῷ Στράβωνι Μέθανα οἱ Λατῖνοι σχολιασταὶ τοῦ ἐθνογράφου Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου μνημονεύσαντες, ἔγραψαν καὶ μετέφρασαν Μεθάναν (Methanam) (α). Τὰ γοῦν Μέθανα καὶ ἡ Μεθώνη (ὡς ἐκ πρωτοτύπων Μέθας, Μέθρας ετυμολογοῦνται ἢ παρὰ τὸ κύριον Μέθων, ὡς ἐκ τοῦ πρώτου ἱδρυτοῦ), ἢ καὶ γενικώτερον παρὰ τὸ μέθυ (ὁ οἶνος, ὅθεν καὶ ὁ Μέθων) δῶ εὔοινον τῶν οὕτω καλουμένων χωρίων. Ἐπαινεῖται δὲ καὶ τὴν σιον ὁ οἶνος ὁ τῶν Μεθάνων. Καὶ οἱ παλαιοὶ Μεθανῖται ἐκαλλιέργ τὰς ἀμπέλους· ἐπειδὴ δὲ τούτων τὴν βλάστην ἔβλαπτεν ὁ λιψ ἄος προσπίπτων ἐκ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, ὁπότε τοῦτον ἠσθάνοντο πντα οἱ Μεθανῖται, ἔσχιζον εἰς τὸ μέσον ὁλόλευκον ἀλεκτρυόνα, κρατοῦντες δύω τινὲς τὰ δύω ἡμίτομα, ἑκάτερος τὸ ἕτερον, περιγοντο τὰς ἀμπέλους ἐναντίοι πρὸς ἀλλήλους τρέχοντες; καὶ ὡς ἔφνον πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος, ὅθεν ὁρμήθησαν, κατέθαπτον ἐκεῖ τὸν κτρυόνα, καὶ ἀπέτρεπον τὸν λίβα, (καθὼς ἱστορεῖ ὁ Παυσανίας). λ' ὅσον κατὰ τοῦτο οἱ σημερινοὶ Μεθανῖται φαίνονται φρονιμώτερ τῶν παλαιῶν αὐτῶν προγόνων· διότι φυτεύουσι τὰς ὀλίγας αὐτῶν πέλους ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τόπους ἐπισκεπεῖς ἀπὸ τοῦ λιβός,

---

Ilmerij ἐν Συλλογῇ τῶν ἐν ἐπιτομ. Γεωγράφ. Τ. α. σελ. 39. ἐκδ. Βιέννν. 1807).

(α) Βλ. Στέφ. Βυζαντ. λέξ. Μεθώνη, καὶ Σχόλ. λατιν. ἐκδ. Lugd. Batav. 694. Πέντε δὲ ἀριθμοῦνται Μεθῶναι· ἡ Μεσσηνιακὴ (ὁ Θουκυδίδης (Β. 25) αἰ Λακωνικὴν αὐτὴν λέγει· ταύτην ὁ Παυσανίας καὶ Μοθώνην ὀνομάζει, καθὼς καὶ νῦν οἱ πολλοί), ἡ Μακεδονική, ἡ Θετταλική, ἡ Θρᾳκία, καὶ πέμπτη δὲ τὰ Μέθανα (Στράβ. Β.), ὁ δὲ Στέφανος ἀριθμεῖ ἕκτην καὶ ἐν Εὐβοίᾳ. Τὰ δὲ τοπικά, τῶν μὲν Μεθάνων ὁ πολίτης παρὰ Παυσανίᾳ σχηματίζεται Μεθανίτης (ὡς καὶ παρ' ἡμῖν τὴν σήμερον), τῶν δὲ Μεθωνῶν, τῶν μὲν ἄλλων ὅλων, Μεθωναῖος, μόνης δὲ τῆς Μεσσηνιακῆς Μεθωναιεύς, ὡς καὶ τῆς Κορώνης Κορωναιεύς. Ἀλλὰ καὶ τούτους ἡ συνήθ. Μεθωναῖον καὶ Κορωναῖον καλεῖ· Βλ. Στέφ. Βυζάντ. λ. Μεθώνη καὶ Εὐστάθ. εἰς Ἰλιαδ. Β. καὶ Ἁρποκρατ. καὶ Σουΐδ. λ. Μεθώνη.—(β) Μέθωνα πρόγονον Ὀρφέως ἱστοροῦσι πρῶτον τὴν ἐπὶ Θράκης πόλιν ὀνομάσαι Μεθώνην. Πλούταρχ. Ἑλληνικ. κεφαλ. καταγρ.

Βλ. Τριώβολον ἔλαβες; Χρ. Εἰ γὰρ ὤφελον.
Ἀλλ' ὕστερον νῦν ἦλθον. Ἐκκλησ. 379.

διότι οἱ ὕστερον ἐρχόμενοι δὲν ἐλάμβανον τίποτε. Ἀλλ' ὁ μικρὸς οὗτος μισθὸς διδόμενος καθ' ἡμέραν εἰς τοὺς 6000 δικαστάς, οἵτινες ἔκινον δέκα μῆνας ἢ 300 ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ (διότι δύω μῆνες ἐδωδεύοντο εἰς τὰς ἑορτάς, καθ' ἃς ἦσαν κλεισμένα τὰ κριτήρια) ὁ ἀριθμὸς λέγω τῶν τριωβόλων ἀνέβαινε καθ' ἑκάστην ἡμέραν εἰς 18000 ὀβολούς, ἤτοι 3000 δραχμάς, ἤτοι 300 μνᾶς, τουτέστι ἥμισυ τάλαντον τὴν ἡμέραν, καὶ ἑπομένως 15 τάλαντα τὸν μῆνα, καὶ ἑπομένως 150 τάλαντα καθ' ἕκαστον ἔτος (Σχολ. Ἀριστοφ. Σφηξ. 661). Βλ. Petit. Leg. Attic. pag. 324. καὶ Barthélemy Voyage du Ieune Anachars. T. 2. ch. 16.

Στίχ. 36. Τοῦ Δράκοντος). Ὁ Δράκων ἤκμασε 30 ἢ κατὰ Διόδωρον (Οὐλπ. εἰς τὸν κατὰ Τιμάρχ. §. πη.) 47 ἔτη πρὸ τοῦ Σόλωνος. Τῆς δ' ἐφεξῆς περὶ τῶν νόμων του γνώμης τοῦ Δημάδου ἄλλην ὁμοίαν ἔλεγε πολὺ πρὸ τοῦ Δημάδου πρότερον ὁ Ἡρόδικος, ὡς μᾶς βεβαιοῖ ὁ Ἀριστοτέλης εἰς τὴν Ῥητορικήν του (κεφ. 6).

Σελ. 118. στίχ. 15. ξηρῶν καὶ ὑγρῶν). Ξηρὰ ἐννοεῖ τὰ σιτηρὰ προϊόντα, οἷον σιτάριον, κριθάριον· ὑγρὰ δὲ τὰ ῥευστά, οἷον οἶνον, ἐλάδιον.

Στίχ. 17. Πεντακοσιομεδίμνους). Οὗτοι κατὰ Πολυδεύκην, ὄχι ἀναντίῤῥητα λέγοντα (Ὀνομ. Η, 10) ἐπλήρωναν εἰς τὸ Κοινὸν ἕκαστος ἀνὰ ἓν τάλαντον. Οἱ δὲ πληρωταὶ τῆς Ἱππάδος, διότι ἠδύναντο νὰ τρέφωσιν ἵππον διὰ πόλεμον, ἐπλήρωναν ἡμιτάλαντον· τοῦτο τὸ δόσιμον, καὶ αὐτὸ τῶν διδόντων τὸ τάγμα ὠνομάζετο Ἱππάς· ὅθεν αἱ φράσεις, Ἱππάδα τελεῖν (πληρόνειν) καὶ εἰς Ἱππάδα τελεῖν (συγκαταλέγεσθαι). Οἱ δὲ Ζευγῖται δέκα μνᾶς. Ὠνομάσθησαν δὲ Ζευγῖται, διότι ἠδύναντο νὰ τρέφωσιν ἓν ζεῦγος βοῶν, διὰ τοῦτο ὁ Πολυδεύκης (Η. ι) τοὺς λέγει καὶ Ζευγοτροφοῦντας, καὶ τὸ δόσιμον αὐτῶν Ζευγίσιον. Θῆτες δὲ ἐλέγοντο ὅλος ὁ λοιπὸς ὄχλος καὶ ἐργάται καὶ μισθωτοί.

Σελ. 119. στίχ. 19. τοῦ Ἀρείου πάγου τὴν βουλήν). Εἰς ταύτην τὴν γνώμην ἀντιλέγει ὁ Ἀριστοτέλης (Πολιτικ. Β. θ. 2). Καὶ ἄλλοι θέλουσι ταύτην τὴν βουλὴν συστημένην πολλοὺς πρὸ τοῦ Σόλωνος χρόνους ὑπὸ τοῦ Κέκροπος (βλ. Μάρμαρ. Ὀξωνιακ. Ἐποχ. 3). Καὶ αὐτὴ τοῦ Πλουτάρχου ἡ ἀκόλουθος ἀπορία δικαιόνει τὴν γνώμην τῶν νομιζόντων τοὺς Ἀρεοπαγίτας ἀρχαιοτέρους τοῦ Σόλωνος. Τὸ πιθα-

Ακαδημία Αθηνών Academy of Athens
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

»τέσσαρας χιλιάδας καὶ τριακόσια γρόσσια, ὡς διακριτικὸς ὅμως καὶ »φιλάνθρωπος, ὁ δανειστὴς συγκαταβαίνει νὰ τὰ περάσῃ εἰς τὸν λογα»ριασμὸν διὰ μόνον τρεῖς χιλιάδας γρόσσια.»

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Ὦ νὰ τὸν πνίξῃ ἡ σκορδοῦλα καὶ αὐτὸν καὶ τὴν φιλανθρωπίαν του! τὸν κλέπτην, τὸν ἅρπαγα, τὸν φονέα! Ποῦ ἀκούσθηκε ποτὲ παρόμοιον διάφορον; Καὶ δὲν εὐχαριστεῖται τὸ σκυλλὶ εἰς τόσον ληστρικὸν τόκον, ἀλλὰ μὲ ὑποχρεόνει ἀκόμη νὰ δεχθῶ διὰ τρεῖς χιλιάδας γρόσσια τὰ παλαιοκωλόπαννά του; Μηδὲ τριακόσια γρόσσια δὲν πιστεύω νὰ πιάτω ἀπ' αὐτά! Ὅμως—πρέπει νὰ κλίνω. Εἶναι εἰς καιρὸν ὁ μιαρὸς νὰ μὲ ἀναγκάσῃ νὰ δεχθῶ τὸ πᾶν. Κρατεῖ τὸ μαχαῖρι εἰς τὸν λαιμόν μου.

Σ τ ρ ο β ί λ η ς.

Ἐγὼ βλέπω σας Ἀφεντάκη μου, καὶ μὴ σᾶς κοκοφανῇ! ἴσα ἴσα νὰ προπατῆτε τὸν δρόμο τοῦ συντοπίτου μου τοῦ Σκουλουμπρῆ. Κ' ἐκεῖνος ὁ κακόμαρος ἔσβυσεν ὠχονοῦς, γιατὶ δανειζοῦταν βαρειά, ἀγόραζεν ἀκριβά, πωλοῦσεν εὐθηνά· καὶ τὰ φόρτωσε 'ς τὸν πετεινό.

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Καὶ τί θέλεις νὰ κάμω; Νὰ πῶς ἀφανίζονται αἱ φαμιλίαι! Νὰ πῶς παραλοῦν οἱ νέοι! Εἰς τοιαύτην κατάστασιν τοὺς φέρει ἡ κατηραμένη φιλαργυρία τοῦ πατρός των! Κ' ὕστερα θαυμάζουν πολλοί, πῶς τὰ παιδία παρακαλοῦν ν' ἀποθάνωσιν οἱ γονεῖς των.

Σ τ ρ ο β ί λ η ς.

Ἔντα νὰ σᾶς 'πῶ ἀφέντη! ὁ Πάγες σας 'ς τὴν ἀλήθεια κάμνει καὶ τὸν πλεὰ φρόνιμον ἄνθρωπο τοῦ κόσμου νὰ τόνε βλαστημᾷ. Ἐγὼ δά, δόξα ν' ἄχ' ἡ Παναγιά μας, δὲν εἶμαι κακὸς ἄνθρωπος γιὰ τὸ σχοινὶ καὶ γιὰ τὸ παλοῦκι· ὅμως, νὰ σᾶς πῶ τὴν ἀλήθεια, αὐτὸς ὁ Πάγες σας ὁ Πάφιλας (α) θὰ μὲ κάμει μὲ τὰ λόγια του νὰ τόνε κλέψω τίποτας. Καὶ 'γῶ θαῤῥῶ δὰ πῶς ἂν τόνε κλέψῃ κἀνένας, θὲ νὰ κάμῃ ψυχικό.

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Δόσε με τὴν καταγραφὴν νὰ τὴν στοχασθῶ καλήτερα.

(α) Πάφιλαν εἰδικώτερον ὀνομάζουν οἱ ἀστεῖοι Χῖοι τὸν φιλάργυρον, ἢ ἀπὸ τοῦ παφίλου, ἀτιμοτάτου μετάλλου, μέχρι τοῦ ὁποίου ἐκτείνεται τῶν φιλαργύρων ἡ φειδωλία, ἢ, τὸ πιθανώτερον, ἀπὸ τοῦ Παμφίλου, περιφήμου διὰ τὴν αἰσχροκέρδειαν δανειστοῦ Ἀθηναίου, τὸν ὁποῖον κωμωδεῖ ὁ Ἀριστοφάνης.

Ὁ Πάμφιλος δ' οὐχὶ διὰ τοῦτον κλαύσεται; (Πλουτ. στίχ. 174).

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τὴν πίστιν. Ἡ ἀπέβησαν ὀλίγοι θύματα τῆς ἑαυτῶν ἀμαθείας (α), ὅσοι δι' αὐτὴν ἔγειναν ὀπαδοὶ τῶν κακοδόξων Ἀρείου, καὶ Νεστορίου, καὶ τῶν λοιπῶν; ἐὰν ἦσαν οὗτοι ὡπλισμένοι μὲ τῶν θείων Γραφῶν καὶ τῆς ἄλλης σοφίας τὰ βέλη, δὲν ἐπείθοντο τυφλῶς εἰς τοὺς σεσοφισμένους ἐκείνων λόγους, ἀλλὰ πάραυτα κατεπολέμουν αὐτούς, πρὶν ἐπινεμηθῇ καὶ εἰς ἄλλους τὸ νόσημα, καθῶς ἔκαμαν ὕστερον οἱ σοφοὶ τῆς Ἐκκλησίας ἱεράρχαι, καὶ γενναῖοι τῆς πίστεως πρόμαχοι καὶ τριστεῖς. Ὁ ἀληθὴς καὶ τέλειος Χριστιανὸς πρέπει νὰ μιμῆται τὸν πατριάρχην Ἰακὼβ ἀλληγορικῶς· καθὼς ἐκεῖνος ἐνυμφεύθη καὶ τὴν πολύτεκνον Λείαν, καὶ τὴν εὔμορφον Ῥαχήλ (β), τοιουτοτρόπως καὶ αὐτὸς νὰ νυμφεύηται καὶ τὴν ἔξω σοφίαν ὡς Λείαν, πολλῶν γνώσεων γεννητικήν, καὶ τὴν ἔσω, τὴν θειοτάτην, καί, κατὰ τὴν Ῥαχήλ, δύο μόνον τέκνων, τῆς πράξεως καὶ τῆς θεωρίας, καλλίστην μητέρα· ὥστε οὕτω συγκεκροτημένος καὶ μὲ τῆς ἔξω καὶ μὲ τῆς ἔσω σοφίας τὰ κάλλη, νὰ ἀποβῇ ἀληθῶς τέλειος Ἰακώβ, *Νοῦς ὁρῶν τὸν Θεόν* (γ).

§. ε'. Ἀλλ' ἐὰν εἰς πάντα Γραικὸν Χριστιανὸν ἁπλῶς εἶναι πρεπωδεστάτη καὶ ἀναγκαία τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἡ εἴδησις, πολλῷ μᾶλλον εἶναι ἀναγκαιοτέρα εἰς τὸν κλῆρον, εἰς τοὺς ἱερεῖς καὶ θεολόγους, οἵτινες εἶναι τοῦ Χριστιανικοῦ λαοῦ ποιμένες καὶ κεφαλαί· ἐὰν εἰς τὸ ἄλλο σῶμα τῶν πιστῶν εἶναι ἀναγκαῖον τῆς σοφίας τὸ φῶς, πολλῷ μᾶλλον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, οἵτινες μέλλουσι νὰ χειραγωγήσωσιν αὐτὸ εἰς τὴν τῆς ἀληθείας ὁδόν. Τὰ ὕψιστα τῆς ἱερᾶς ἡμῶν πίστεως μυστήρια μήτ' ἐκφράζονται μήτ' ἀνυμνοῦνται σεμνότερον καὶ ἀξιοπρεπέστερον διά τινος ἄλλης γλώσσης, εἰμὴ διὰ τῆς ὑψηλοτέρας παρ' ὅλας τὰς ἄλλας, λέγω τῆς Ἑλληνικῆς· ὅτι τὸ ὕψος τῶν θείων τῆς ἐκκλησίας νοημάτων ἀναλογεῖ πολὺ μὲ τὸ ὕψος τῶν ἐκφαντορικῶν αὐτῆς καὶ θεοπρεπεστάτων ὀνομάτων, ὥστε καὶ ἐπὶ τῶν ἱερῶν προσευχῶν, καὶ ἐπὶ τῶν θεολογικῶν διαλέξεων καὶ συζητήσεων, καὶ ἐπὶ

(α) Οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι στρεβλοῦσι τὰς γραφὰς πρὸς ἰδίαν αὐτῶν ἀπώλειαν. Β. Πετρ. γ. 16.

(β) Γενέσ. κθ.

(γ) Αὐτὸς ὁ Θεάνθρωπος Σωτὴρ τοῦ κόσμου ἐμακάρισεν αὐτοστοματί, ὡς θησαυροὺς ἀκενώτους ἔχοντα τὸν ὅστις μὲ τὴν οὐράνιον σοφίαν τῆς πίστεως συνημμένην ἔχει καὶ τὴν ἐπίγειον τῶν γραμμάτων παιδείαν. «Πᾶς γραμματεὺς μαθητευθεὶς εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιά». Ματθ. ιγ. 52.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

δὲν ἀνέγνωσαν ἢ ἔγραψαν ὀρθῶς; Ποῦ λοιπὸν ἔχουσι τόπον αἱ μαστιγώσεις; εἰς ἐγκλήματα μεγάλα· ὅταν ἐπιμένῃ ὁ παῖς εἰς κακίαν τινά, οἷον τὴν κλοπήν, μέθην ἢ ψευδολογίαν, καὶ μάλιστα ὅταν ἐπιμένῃ μετὰ πείσματος ἀναιδῶς καὶ ὑβριστικῶς, ὅταν μετὰ πολλὰς ἐπιτιμήσεις καὶ παρακλήσεις καὶ συμβουλάς, τότε μὴ ὀκνήσῃς, γράψον τὴν καταδίκην αὐτοῦ· ἀλλὰ καὶ τότε μετὰ τῆς προσηκούσης προσοχῆς. Μὴ κάμῃς τὴν τιμωρίαν ἐπάνω εἰς τὸν θυμόν σου· διότι πῶς δύνασαι νὰ τιμωρήσῃς τὸ σφάλμα μὲ ἄλλο σφάλμα, τὴν ὀξυθυμίαν; Οὐδὲ τὸν δοῦλον αὐτοῦ δὲν ἐδειρεν ὁ Πλάτων, ὅτε ἦτο θυμωμένος, ἀλλὰ μόνον εὐχαριστήθη νὰ εἴπῃ ὅτι ἤθελε δείρει αὐτόν, ἐὰν δὲν εἶχε θυμωθῇ (α). Ἥσυχος λοιπὸν καὶ ἀτάραχος προσκάλεσον τὸν κατάδικον, δεῖξον τὴν θλῖψιν τῆς ψυχῆς σου, διότι εἶσαι ἠναγκασμένος νὰ κολάσῃς αὐτόν· πληροφόρησον αὐτὸν ὅτι δὲν κολάζεις αὐτὸν σύ, ἀλλὰ τὸ ἴδιον σφάλμα. Κάμε τοῦτον αὐτὸν κριτήν· καὶ τότε *στανικῶς* ἐπένεγκε τὴν τιμωρίαν ἢ κρυφίως ἢ δημοσίᾳ. Αὕτη μάλιστα ἡ δημοσία ποινὴ πρέπει νὰ ἀποταμιεύηται εἰς ὅλον τὸ ὕστερον, διότι ἡ ἐκ ταύτης καταισχύνη εἶναι ἡ ἐσχάτη τῆς διορθώσεως ἄγκυρα, ἥτις ὅταν δὲν βοηθήσῃ, χάνεται πλέον πᾶσα σωτηρίας ἐλπίς. Ἐὰν λοιπὸν ἡ μαστίγωσις πρέπει νὰ γίνηται τόσον σπανίως, ποῖαι πρέπει νὰ ἦναι συχνότεραι τιμωρίαι· πολλαὶ ἄλλαι διάφοροι καὶ πολλὰ χρησιμώτεραι νὰ κινήσωσιν εἰς τὸν νέον τὴν ἐντροπήν, ἥτις μόνη, ὄχι ἡ ἀλγηδὼν τῶν μαστίγων, δύναται νὰ ἀποκόψῃ τὴν κακίαν. Ἥμαρτεν ὁ υἱός σου; ἀποχώρισον αὐτὸν μίαν ἡμέραν ἀπὸ τῆς τραπέζης σου, ἢ βάλε αὐτὸν νὰ δειπνήσῃ μετὰ τοῦ δούλου· καταδίκασον αὐτὸν νὰ στέκηται ὄρθιος, ἢ ἐμπόδισον τὴν μετ' αὐτοῦ συνομιλίαν τῶν οἰκιακῶν σου. Τοιαῦτα καὶ μυρία ἄλλα μέσα ὠφελοῦσι πολλὰ περισσότερον, παρὰ τὰς μάστιγας καὶ τὰς ῥάβδους. Εἶτε μάρτυρες, ὦ ἄνδρες, πόσον ὠφέλησε τῶν τοιούτων ἡ μεταχείρισις τὸ Σχολεῖον ἡμῶν.

§. ιγ'. Δύο δὲ μάλιστα κανόνες πρέπει νὰ φυλάττωνται εἰς τὰς τῶν νέων ποινάς. α.) Ὅταν ὁ πατήρ, ἢ ὁ διδάσκαλος δεικνύει δυσαρέσκειαν καὶ ψυχρότητα πρὸς τὴν διαγωγὴν τοῦ νέου, νὰ φαίνωνται ἐπίσης δυσηρεστημένοι καὶ οἱ λοιποὶ συγγενεῖς, καὶ νὰ μὴ διαδέχωνται τοῦ πατρὸς τὰς ἐπιπλήξεις ἀνόητοί τινες παρηγορίαι καὶ κολακεῖαι ἄλλου τινὸς οἰκιακοῦ· διότι ἡ καθολικὴ αὕτη καταφρόνησις ἀναγκάζει

(α) Βλ. Διογ. Λαέρτ. Γ. ις.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Σημ. Α΄. Τὸ ἐπίθετον εὑρίσκεταί ποτε ἀντὶ οὐσιαστικοῦ· οἷον, ἡ Χέρσος, ἡ Ἔρημος, ὁ Βασιλεύς. Εἰς ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἐπινοεῖται ἔξωθεν τὸ οἰκεῖον οὐσιαστικόν, οἷον, ἡ Χέρσος γῆ, ὁ Βασιλεὺς ἀνήρ. Αὐτὰ δὲ ταῦτα συνάπτονται ὡς οὐσιαστικὰ καὶ πρὸς ἕτερον ἐπίθετον. οἷον, Ἔρημος μεγάλη, Τὸ γυναικεῖον στρατιωτικὸν (στράτευμα).

Σημ. Β΄. Ἐνίοτε τὰ δυϊκὰ τῶν θηλυκῶν οὐσιαστικῶν συνάπτονται ἀττικῶς πρὸς ἀρσενικὰ ἐπίθετα· οἷον, τω μεγάλω πόλεε.

Σημ. Γ΄. Ὅταν τὸ ἐπίθετον χωρισθῇ ἀπὸ τοῦ ἰδίου οὐσιαστικοῦ, ἀρσενικοῦ ὄντος ἢ θηλυκοῦ καὶ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ, τότε τίθεται κατ' οὐδέτερον γένος καὶ ἑνικὸν ἀριθμόν· οἷον, ἡ ἀρετή ἐστιν ἐπαινετόν, ἡ τιμὴ ἀγαθόν, οἱ παῖδες γίνονται ἡδύ, ἢ ἀνιαρόν. Ὑπονοεῖται δὲ εἰς τοιαύτας περιστάσεις ὡς οὐσιαστικὸν τοῦ ἐπιθέτου τὸ χρῆμα ἢ πρᾶγμα. Καὶ ἑνικὰ οὐσιαστικὰ συμφωνοῦσιν ἐνίοτε πρὸς ἐπίθετον πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ· οἷον, Ζώπυρος τῶν πολιτῶν τὰ πρῶτα.

Σημ. Δ΄. Πολλὰ οὐσιαστικὰ τῶν ἀψύχων συμφωνοῦσι πρὸς οὐδέτερον ἐπίθετον· οἷον, ἀνὴρ καὶ ὕδωρ τῇ φύσει λευκά.

Β΄. Αἱ μετοχαί· οἷον, Σωκράτης φιλοσοφῶν.

Σημ. Α΄. Τὰ περιληπτικὰ οὐσιαστικὰ συμφωνοῦσι πρὸς τὰς ἰδίας μετοχάς· 1) ἢ τριπλῶς, κατὰ τὴν φωνήν· οἷον, ὁ ὄχλος ἀκούσας· 2) ἢ

μα, Ἄρθον, Ἀντωνυμία, Μετοχή»· τὴν δὲ πεντάστυλον ἐπιγεγραμμένην κατὰ τὸ μέσον «Ῥῆμα» καὶ ἀριστερᾷ μὲν «Εἴδη, Συγκείμενα, Διαθέσεις», δεξιᾷ δὲ «Χρόνοι, Ἐγλίσεις» τὴν δὲ τρίτην, τέλος, τετράστυλον ὑπὸ γενικὴν μὲν ἐπιγραφὴν Μόρια ἀριστερᾷ δ' αὐτῆς «Πρόθεσις, Ἐπίῤῥημα», καὶ δεξιᾷ «Σύνδεσμος, Μικτά». Ἡ δὲ τρίτη καὶ κατωτάτη τοῦ Πίνακος χώρα κατὰ μὲν τὸ μέσον ἔχει τὰ ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Σύνθεσις, ἑκατέρωθεν δ' ἀνὰ μίαν τρίστυλον συστάδα, ὑπὸ τὴν αὐτὴν γενικὴν ἐπιγραφὴν Σχήματα, ἀλλ' ἀριστερᾷ μὲν τὰ «Πλεονασμός, Ἔλλειψις, Μετάθεσις», δεξιᾷ δὲ «Μετάληψις, Ἀνάλυσις, Ἀνακόλουθον, Σολοικισμός». Κατὰ δὲ τὴν ἐσχάτην πέζαν τοῦ Πίνακος «Εἰς τὸ Φιλολογικὸν τῆς Σμύρνης Γυμνάσιον χάριν τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας Κ. πρεσβύτερος καὶ Οἰκονόμος. Ἀωιζ'. Νοεμβρίου κ'.». Καὶ ἔχει μὲν ὁ Πίναξ ὅδε πολλὰ κοινὰ πρὸς τὸ Συντακτικὸν τῆς ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Στεφάνου τῷ **1812** μεταφρασθείσης καὶ ἐκδοθείσης Γραμματικῆς τοῦ Βουτμάννου, ἔστιν ἃ δὲ καὶ ἀτελέστερα καὶ κατώτερα ἴσως τῆς νῦν προκοψάσης συντακτικῆς θεωρίας· οὐχ ἧττον ὅμως πεποίθαμεν ὅτι ὁ εὐγνώμων ἀναγνώστης εὑρήσει καί τινα ἴδια τῆς μακρᾶς διδασκαλικῆς πείρας καὶ τῆς ἀριζήλου πρὸς εὐμάθειαν τῶν διδασκομένων σπουδῆς γεννήματα οὐκ εὐκαταφρόνητα, οὐδὲ καθεδεῖται πικρὸς καὶ ἄδικος κριτὴς μωμοσκοπῶν καὶ τὰ πεπηρωμένα ὡς αἱ τῶν σεσηπότων καὶ δυσωδῶν θηρευτικαὶ μυῖαι ἐπιζητῶν. Σημ. Ἐκδ.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Τ σοῦτον δὲ πρᾴως ὡμίλει καὶ δεξιῶς ἔπραττεν, ὥστε ἐν πέντε ἔτεσι τὸν Οἰκουμενικὸν διϊθύνας θρόνον οὐδένα παρελύπησεν, ἢ ἀλγοῦντα οὐκ ἐθεράπευσε γνώμην ἐν πᾶσι φιλάγαθον ἐπιδειξάμενος. Ταύτην οὖν δ' ἅμα βίου ἐπὶ τέρμα ἀσκήσας καὶ τὰ κατ' αὐτὸν συνταξάμενος, καὶ εἴ τι ἀπῶ περιῆν, οὐ γὰρ τῶν πλουσίων ἦν, οὐδὲ ἀπὸ τῆς Πατριαρχείας πλὴν τῶν εἰς τροφὴν προσελάβετο, πάντα θεοφιλῶς διανείμας, λαμπρῶς ἀπὸ τοῦ θρόνου πρὸς Θεὸν ἐξεδήμησε, κοινὸν λαβὼν καὶ τὸν τύμβον ἐν τῷ ναῷ τῶν Ἀσωμάτων κατὰ τὸ Μέγα Ῥεῦμα μετὰ τοῦ ἀοιδίμου προκατόχου αὐτοῦ Σωφρονίου τοῦ πραοτάτου».

Σελ. 346. στίχ. 38. μετὰ τὸ «Κηρουλαρίου» (πρόσθες) Κ) Κωνσταντῖνος ὁ Παρθένης, τῷ 1207 (Βλ. Acta et Diplomat. T. 4. pag. 12, 186, 190). ΚΑ) Γεώργιος ὁ Καλοκτένης, τῷ 1228—1240, κτλ. (Βλ. Acta et Diplomat. T. 4. p. 41, 53, 144, 187. Ῥάλλη κτλ).

Σελ. 347. στίχ. 4. μετὰ τὸ «Β, 22» (πρόσθες) ΚΕ) Ἰωάννης ὁ Φωκᾶς, τῷ 1274—1283 (Βλ. Acta et Diplomat. T. 4. p. 109—112, 132). Κς) Θεόδωρος κτλ.—στίχ. 19. Νικηφόρος (πρόσθες) Ας) Μακάριος Β. τῷ 1658 (Βλ. Ὑψηλάντου Τὰ μετὰ τὴν ἅλωσιν. σελ. 159). ΑΖ) Ἀθανάσιος κτλ.—στίχ. 21. «τῷ 1690» (πρόσθες) Ὁ φιλόκαλος οὗτος ποιμενάρχης συνετέλεσεν εἴς τε τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ ὑπὸ σεισμοῦ καταπεσόντος ναοῦ τῆς ἁγίας Φωτεινῆς καὶ εἰς ἄλλα κοινωφελῆ ἔργα τῆς πολιτείας Σμύρνης. Ἐτελεύτα δὲ ὁ Γρηγόριος ἀπόπληκτος. Τοῦ δὲ θανάτου ὑπαίτιος κατηγορήθη ὁ ἱερομόναχος Νεκτάριος, ὅστις καθαιρέσει τότε ὑποβληθεὶς ἠθωώθη τῷ 1699 διὰ Συνοδικῆς πράξεως. Ἔχει δὲ ἡ ἀθωωτικὴ αὕτη πρᾶξις ὡς ἐξῆς. «Εὔλογον δήπου καὶ ἀξιόλογον ἐστὶ νόμοις ἱεροῖς καὶ ἀκριβείᾳ θείων κανόνων πᾶσαν ὑπόθεσιν διαιτᾶσθαι τῆς ἐπὶ σεμνότητι καὶ εὐταξίᾳ συνεστώσης ἱερᾶς καταστάσεως· ἀλλ' ἔστιν ὅτε καὶ λόγος ἀπὸ σκέψεως προερχόμενος χώραν οὐχ ἧττον ἔσχηκεν ἀναγκαίως ἐν ἀδεκάστῳ δικαστηρίῳ, διαπεριττάσεσι (ἴσ. γρ. διὰ περιστάσεις ἢ διὰ περιστάσας) δυστυχείας τινὸς (ἴσ. γρ. τινὰς) ἀμφιῤῥεπῆ τὴν ὑπόθεσιν ἀμυδρῶς πως σχεδιαζούσης (ἴσ. γρ. σχεδιαζούσας)· ἐκεῖ γὰρ εὐλόγως παραιτουμένης τῆς ἀκριβείας οὐκ ἐξωλόγου τῷ μετὰ σκέψεως λόγῳ παραπεπαιδημένοις (ἴσ. γρ. παρὰ πεπαιδευμένοις) δικασταῖς ἀποπερατοῦται τὸ εἰς δίκην ὁπωσοῦν ποτε προβαλλόμενον, ἵνα μὴ τῷ τρόπῳ τῆς αὐστηρίας τοῦ δικαίου διαμάρτωσιν οἱ δικάζοντες, ὅπερ ἐν τοῖς ἀμφισβητουμένοις οἷδε μᾶλλον δισ-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

γαδουρολογιώτατον, καὶ κάμε τὴν δουλειάν σου. Ἐγὼ μὲ ταὶς κατσούναις μου ψηλὰ χαμηλὰ κυβερνῶ τὸ σπῆτι μου. Ὁ γείτωνάς μου μὲ τὰ πολλὰ τὰ γράμματα, τρεῖς βολαὶς ὡς τώρα ἔχει ριγμένο τὸ τόπι. Αὐτὴ ἡ Σμύρνη ἀπὸ τὰ κοινὰ καλά της πάγει νὰ βολίσῃ.

Ἐ π ί τ ρ ο π ο ι.

Καὶ χωρὶς κοινὰ καλά, καὶ μάλιστα Νοσοκομεῖον καὶ Σχολεῖον, ποία χώρα, ἄρχοντα, δύναται νὰ συσταθῇ;

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Τούρλαις! Ῥούφλαις! Τὰ σχολειὰ μάλιστα χαλοῦνε ταὶς χώραις. Βλέπετε τοὺς Χίους; Ὅσω μεγαλόνουνε τὸ σχολειό των τόσω μικραίνουνε τὰ καλυπάκιά των. Ἔχουνε καλοὺς Δασκάλους! κιαὐτοὶ γηράζουνε 'ς ταῖς ξενιτειαίς! ὡς καὶ 'ς τὴν Ἰγγλιτέραν πήγανε, καθὼς ἀκούγω. Οἱ Κυδωνιάταις, κύττα κύττα τὸ Σχολειό, θὲ ν' ἀφήσουν τῆς ἐλαίς των νὰ ξηραθοῦν, καὶ 'πάγουν νὰ γενοῦν ὅλοι πραγματευτάδες. Τώρα κ' οἱ Σμυρνοί μας, δὲν κυττάζουνε τὴν ψώραν των, μόνον ἄνοιξαν μεγάλο Σχολεῖο, γιὰ νὰ λωλαίνωνται τὰ παιδιά των, νὰ παγαίνουνε 'ς τὴν Φραγγιάν, καὶ νὰ γυρίζουν μὲ καπέλα. Κατὰ διαβόλου κώλου κιαὐτοί, καὶ τὰ γράμματά των. Ξεμυαλισθήκανε! Καλά μου τῶλεγε προχθὲς ὁ καψούλης ὁ Πνευματικός μου. Ἀφ' οὗ φανῆκαν οἱ Δασκάλοι χάλασεν ὁ κόσμος!

Ἐ π ί τ ρ ο π ο ι.

Καὶ διὰ τὸ 'σπητάλι, ἄρχοντα;

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ὁ Θεὸς νὰ ἐλεῇ!

Ἐ π ί τ ρ ο π ο ι.

Καὶ τοὺς ἀῤῥώστους, καὶ τὴν εὐγενίαν σας! (φεύγουν).

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ.

Κ ε ρ ά τ σ α Σ ο φ ο υ λ ι ώ, Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Κ ε ρ ά τ σ α Σ ο φ ο υ λ ι ώ.

Ὥρα καλή σας 'Αφέντη!

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Στάσου κομματάκι, τώρα ἔρχομαι καὶ σὲ 'μιλῶ· (σιγά) Καιρὸς εἶναι νὰ κάμω καὶ κἀνένα μικρὸν γύρον 'ς τ' ἀσπρουλάκια μου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἐξηνταβελώνης (δαγκάνων τὸ χέρι του).

Ἄχ φονέα! ἄχ!

Κλεάνθης.

Παππάκη! δὲν εἶναι 'δικόν μου τὸ σφάλμα. Κάμνω τὰ δυνατά μου νὰ τὴν καταπείσω νὰ τὸ δεχθῇ, αὐτὴ ὅμως εἶναι πεισματική.

Ἐξηνταβελώνης (πάντα φοβερίζων).

Κρεμασμένε!

Κλεάνθης.

Βλέπετε, Κυρία μου, ὅτι γίνεσθαι αἰτία νὰ μὲ μαλλόνῃ ὁ πατήρ μου;

Ἐξηνταβελώνης (μὲ πολλὰς χειρονομίας).

Θεοκατάρατε!

Κλεάνθης (πρὸς τὴν Χαρίκλειαν).

Θέλετε τὸν κάμει ν' ἀρρωστήσῃ. Συμπάθειον, Κυρία μου! Δὲν πρέπει πλέον ν' ἀντιστέκεσθε!

Κεράτσα Σοφουλιώ. (πρὸς τὴν Χαρίκλειαν).

Ἂν ἀγαπᾷς τὸ Θεό! Καὶ τί χρειάζονται τόσαις δυσκολίαις; Ἔπαρε τὸ δακτυλίδι 'σὰν προστάζει ὁ Ἀφέντης.

Χαρίκλεια (πρὸς τὸν Ἐξηνταβελώνην).

Διὰ νὰ μὴ θυμόνετε τὸ δέχομαι κατὰ τὸ παρόν, καὶ ἄλλοτ' εὑρέσκω τὸν καιρὸν νὰ σᾶς τὸ ἐπιστρέψω.

ΣΚΗΝΗ ΔΩΔΕΚΑΤΗ.

Ἐξηνταβελώνης, Χαρίκλεια, Ζωήτσα, Κλεάνθης, Δημητράκης, Κεράτσα Σοφουλιώ, Βράκας, Κερὰ Κακούλη.

Βράκας.

Ἀφέντη μιὰ γυναῖκα θέλει νὰ σᾶς 'μιλήσῃ.

Ἐξηνταβελώνης.

Πές την δὲν εὐκαιρῶ! ἄλλην φορὰν ἂς ἐλθῇ! ἔπιασες καΐκι;

Βράκας.

Λέγει ὅτι σᾶς φέρει κἄτοι ἄσπρα.

Ἐξηνταβελώνης (πρὸς τὴν Χαρίκλειαν).

Συμπάθειον! εὐθύς! (Ἐν ᾧ σηκόνεται μὲ βίαν νὰ ὑπάγῃ πρὸς τὴν θύραν, ὅπου πρόσμεινεν ἡ γυναῖκα, πίπτει κατακέφαλα.)

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

της ἀσεβείας, τοῦ λοιμοῦ, τῆς πυρκαϊᾶς καὶ τῆς ἀνομίας. Καθ' ἡμέραν ὑπέμενεν ὕβρεις, καὶ πληγάς, καὶ βασάνους, ὁποίας δὲν ἐβλεπεν ὁ ἥλιος ἄλλας εἰς ὅλον τῆς γῆς τὸ πρόσωπον. Ἡ θρησκεία, ἡ τιμή, ἡ περιουσία καὶ αὐτὴ ἡ ζωὴ κατεσπαράσσοντο κοινῶς καὶ ἀνυποστόλως καὶ ὑπὸ τοῦ οὐτιδανωτάτου ὑπηρέτου τῆς τυραννίας. Εἰς τὴν ἰδίαν του πατρίδα πιεζόμενον ἀπὸ τὰς ἀλύσεις ἑνὸς ἀθεωτάτου καὶ ἀσυμφύλου δυνάστου, ἀντὶ νὰ ἐλαφρώσῃ αὐτὰς μὲ τὴν ἄκραν ταπείνωσιν καὶ ὑποταγήν του, τὰς ἐβάρυνεν ἐπὶ πλέον, καὶ μὲ τὴν ὑπόκλισιν τοῦ αὐχένος του παρώξυνε μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὴν σπάθην τοῦ αἱμοβόρου τυράννου του. Ἐκ τοιούτων καὶ τοσούτων κακῶν ἐτόλμησε κατὰ μέρος νὰ στενάξῃ καὶ νὰ σωθῇ ὁπωσδήποτε ἀπὸ τὸν ἐσχάτως ἐπικρεμασθέντα κίνδυνον. Ἀλλ' ἰδοὺ παρὰ πάντα τὰ τῆς ἀνθρωπότητος δικαιώματα κινδυνεύει ὁλόκληρον νὰ ῥιφθῇ εἰς τὸ βάραθρον τοῦ παντελοῦς ἀφανισμοῦ. Πᾶσα πόλις τῆς Ἑλλάδος καὶ χώρα, τρισμέγιστε Αὐτοκράτωρ, ἔγεινεν ἤδη θέατρον τραγικωτάτων σφαγῶν. Καὶ ἡ Κωνσταντινούπολις, ἡ ἀθλία Κωνσταντινούπολις, ἀπέβη κλαυθμῶνος κοιλάς, καὶ φρικτὴ κατοικία τοῦ τρόμου καὶ τῶν ὀδυνῶν τοῦ θανάτου· καὶ ἀγοραί, καὶ ἀγυιαί, καὶ κατοικίαι τῆς πόλεως ταύτης πλημμυροῦσιν ἀπὸ αἷμα ἀθώων Χριστιανῶν· τὸ ἐν αὐτῇ ἄνθος τοῦ Γένους ἀπεθερίσθη· πάσης ἡλικίας καὶ πάσης τάξεως ταλαίπωροι Γραικοὶ καθ' ἡμέραν, καθ' ὥραν, ἄγχονται, πνίγονται, σφάζονται· οἱ δὲ ζῶντες φαίνονται καὶ τῶν φονευομένων ἐλεεινότεροι διὰ τὸν φόβον, καὶ τὴν πεῖναν, καὶ τὴν γύμνωσιν, καὶ τὰς ὕβρεις, καὶ τὰς βασάνους, μὲ τὰς ὁποίας, καὶ πρὶν τοὺς θανατώσῃ, ἀνασπᾷ τὴν ζωὴν αὐτῶν μυριάκις ἡ ὠμότης τοῦ ὁλοθρευτοῦ. Αἱ οἰκίαι παντοῦ ἐρημόνονται· αἱ εἰρκτὶ στενοχωροῦνται ἀπὸ τῶν σφαγίων τὸ πλῆθος· οἱ νεκροὶ ῥίπτονται ἄταφοι εἰς βρῶμα τῶν θηρίων τῆς γῆς καὶ θαλάσσης· οἱ ὑπήκοοι ἀνδραποδίζονται ὡς αἰχμάλωτοι· τὰ δυσσεβῆ ἔθνη ἐπιγελῶσι, καὶ τὸ ἄθλιον Γένος τῶν ὀρθοδόξων Ἑλλήνων κατὰ μικρὸν ὀλιγοστεύει καὶ ἀφανίζεται. Ὑπάρχουσι δεινὰ παρὰ ταῦτα δεινότερα; Πρόσθες, θεοσεβέστατε Αὐτοκράτωρ, καὶ τὰ κατὰ τῆς εὐαγοῦς ἡμῶν πίστεως. Τὰ θεῖα μυστήρια καθυβρίζονται· τὰ ἅγια ῥίπτονται εἰς τοὺς δρόμους ἀπὸ τοὺς κύνας εἰς ἄλλων κυνῶν καταπατήματα· οἱ ἱεροὶ ναοὶ βεβηλόνονται καὶ καταχαίονται καὶ κατεδαφίζονται· οἱ Χριστιανοὶ βιάζονται πρὸς ἐξόμνυσιν· οἱ ἱερεῖς τοῦ Ὑψίστου καταξαίνονται καὶ στρεβλόνονται, οἱ Ἀρχιερεῖς ἀνιλεῶς κατατροχάζονται· οἱ φωστῆρες τῆς ἁγιωτά-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ο ΦΙΛΑΡΓΥΡΟΣ,

ΚΑΤΑ ΤΟΝ

ΜΟΛΙΕΡΟΝ.

ΚΩΜΩΔΙΑ

ΕΙΣ ΠΕΝΤΕ ΠΡΑΞΕΙΣ.

ΥΠΟ * * * *

Ἤν δ' ἐμοὶ (τῇ Κωμῳδίᾳ) καὶ τοῖσιν ἐμοῖς εὐφραίνησθ' εὐρήμασιν,
Ἐς τὰς ὥρας τὰς ἑτέρας εὖ φρονεῖν δοκήσετε.

Ἀριστοφ. Νεφέλ. στίχ. 558—559.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

1867 ἡμέρᾳ τῆς ἐπιστήμ. ἐγκαθιδρ. τῶν νέων ἀρχῶν τοῦ Πανεπιστημ. Ἀθήνησι, 1868 (ἐν ᾧ πραγματεύεται περὶ τῆς αὐτοφυοῦς Ἑλληνικῆς βλαστήσεως), καί, Σύντομος ἔκθεσις περὶ τῶν λεμονοπορτοκαλεῶν τῆς Ἑλλάδος κτλ. Ἀθήνησι, 1859, καί, Σύντομος πραγματεία περὶ τῶν σπουδαίων φυτῶν νεωστὶ καλλιεργηθέντων ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐκτεθέντων ἐν τῇ Ἐκθέσει τῶν Ὀλυμπίων τοῦ 1870. Ἀθήνησι, 1870). Ὁ ἀκάματος οὗτος τῆς φύσεως ἐρευνητὴς πολλάκις περιηγήθη πολλὰς τῆς τε ἔσω καὶ ἔξω Ἑλλάδος χώρας ἐρευνῶν καὶ ἐξετάζων τὰ ἐν αὐταῖς ὑπάρχοντα φυτά. Τὰς δὲ ἀξιολόγους καὶ κριτικὰς αὐτοῦ ἀνακαλύψεις ἐδημοσίευσεν ὁ σοφὸς Ἐδ. Βοισσιέρος ἐν τῷ Diagnosis plantarum Orientalium novarum series secunda. Fascic. I—VI. Lipsiae, 1854—1859, ὅστις ἐπαινῶν δικαίως τὸν ἄνδρα λέγει La Flore si riche et si variée de la Grèce doit beaucoup à M. Orphanidès; grace à ses efforts persévérants, elle est bien mieux connu que celle d' aucune autre partie de l' Orient (Ed. Boissier Flora Orientalis. pag. XIV—XV. Basileae, 1867).

Σελ. 249. στίχ. 5. «Μουσεῖον τῆς Ἰωνίας». Πρόσθες τὴν ἐξῆς σημείωσιν. Οὐ πάνυ δὲ περιττὸν ἴσως πρὸς περιορισμὸν τῆς ἀτελείας τοῦ καταλόγου τῶν ἐν τοῖς γράμμασι διαπρεψάντων Σμυρναίων καὶ Κωνσταντίνου μνημονεῦσαι τοῦ κατὰ τὸ 1612 ἀκμάζοντος ἱεράρχου Σοφίας, ἀνδρὸς πεπαιδευμένου καὶ πολλαχοῦ τῆς Εὐρώπης ἐνδιατρίψαντος, ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τῆς πρὸς αὐτὸν καλλιεποῦς μὲν ἀλλ' ὑποκριτικῆς φιλοπατρίας ὀζούσης ἐπιστολῆς τοῦ δραπετίδου Νεοφύτου Ῥοδινοῦ τοῦ Κυπρίου. Ἔχει δὲ ἡ ἐπιστολὴ οὕτωσί. «Κωνσταντίνῳ Σοφίας τῷ Σμυρναίῳ. Τὴν ἑλαφηβολιῶνος τρίτῃ ἱσταμένου πρὸς ἐμέ σου γραφεῖσαν ἐπιστολήν, Μουνυχιῶνος τρίτῃ καὶ τούτου ἱσταμένου μετὰ τὸ ἄριστον εἰσιόντι μοι εἰς τὸ Γυμνάσιον ὁ γραμματοφόρος ἐνεχείρισε φέρων, ἣν ἐγὼ λαβὼν ἀναγνούς τε καὶ ἡσθεὶς (ἦν γὰρ πρὸ πολλοῦ τοῦτο καραδοκῶν) ἐθαύμασα τί δήποτε ὅσα παρὰ Σοῦ ἔλαβον γράμματα ἐξ οὗ ἐν Κοΐμβρῃ διάγεις, ἀείποτε ἐν Γυμνασίῳ ταῦτα συνέβη λαβεῖν· μὴ τὸ τῶν φιλοσόφων «ὅμοιον ὁμοίῳ χαίρει» (α), καὶ ὡς Ὁμήρῳ δόκει, «τὸν ὁμοῖον ἀεὶ Θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον ἄγει» (β); ἢ σημεῖον τοῦ, οὐ γνώσεως καὶ σοφίας μόνον, ἀλλὰ καὶ συνδρομῆς τόπου πρὸς τὴν

(α) Φιλοσόφους λέγων αἰνίττεται τὸν Ἀριστοτέλην (Ἠθικ. Νικομαχ. Θ. γ) καὶ Πλάτωνα (Φαίδρ.), ὧν τὰς λέξεις ἀλλαχοῦ (Γρηγορ. Παλαμ. Ὁμιλ. ΝΤ. §. ς. σελ. 206) ἐσημειώσαμεν.—(β) Ὅμηρ. Ὀδυσ. Ρ. 218.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

εἶναι νὰ γίνωνται αἱ ἐπιπλήξεις καθὼς πρέπει. Εἰς τοῦτο μάλιστα συνίσταται ὅλη τῆς ἐπιπλήξεως ἡ μέθοδος. Ἐπειδὴ ὅστις ἐπιπλήττει, ἀναγκάζεται νὰ παριστᾷ εἰς τοὺς νέους τὰ σφάλματα αὐτῶν, ἅτινα ἂν καὶ ἔχωσι καρδίαν νὰ κάμωσιν αὐτά, δὲν ἔχουσιν ὅμως ὀμμάτια νὰ ἴδωσιν. Ἕκαστος ἀγαπᾷ ἑαυτὸν τοιοῦτον, ὁποῖος εἶναι, καὶ ὅταν ἐγγιχθῇ καιρίως ἡ φιλαυτία αὐτοῦ, μάχεται καὶ ἀνθίσταται παρὰ πολύ· διὰ τοῦτο ὅσον τὸ δυνατὸν ἡ ἐπίπληξις πρέπει νὰ ἦναι μετρία, καὶ νὰ μὴ καταφορτίζηται μὲ λόγους σκληροὺς καὶ ἀποτόμους καὶ ἀπελπιστικούς· διότι, ὅταν ὁ συμβουλευόμενος χάσῃ τὴν ἐλπίδα τῆς διορθώσεως αὐτοῦ, ἀποθηριόνεται παντελῶς. Οὔτε πρέπει ὁ ἐπιπλήττων νὰ φαίνηταί ποτε ὅτι κάμνει τὴν ἐπίπληξιν διὰ προλήψεις τινάς, ἢ διὰ τὸ ἴδιον κέρδος, ἀλλὰ μόνον καὶ μόνον διὰ τὸ ἀγαθὸν τοῦ συμβουλευομένου. Ἔτι σπανίως πρέπει νὰ τραχύνῃ τὴν φωνὴν καὶ νὰ συνταράσσῃ τὸ ὄμμα ἀγριαίνων τοῦ προσώπου τὸν χαρακτῆρα· καθόλου δὲ ποτὲ δὲν θέλει χάσει ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ τὸν σκοπὸν τῆς ἐπιπλήξεως, ὅστις εἶναι νὰ ἀναγκάσῃ τὸν νέον νὰ ὁμολογήσῃ τὸ σφάλμα εἰλικρινῶς καὶ νὰ ἐπιθυμήσῃ τὴν διόρθωσιν ἑαυτοῦ. Πρῶτος βαθμὸς τῆς ἀρετῆς εἶναι ἡ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τῆς κακίας.

§. ιϐ'. Ἄλλο μέσον πρὸς τὸν τῶν νέων σωφρονισμὸν εἶναι αἱ τιμωρίαι. Ὁ δρόμος οὗτος φέρει μὲν ἐνίοτε σύντομα πρὸς διόρθωσιν, ἀλλὰ καὶ πολλάκις καταντᾷ πρὸς μέγιστον κίνδυνον. Τὸ συνηθέστερον εἶδος τῶν κολάσεων εἶναι ἡ ῥάβδος καὶ ὁ δαρμός· ἀλλὰ τοῦτο, καθὼς θέλομεν ἰδεῖ, σπανιώτατα γίνεται σωτήριον ἰατρικὸν εἰς τοὺς παῖδας. Καὶ πρῶτον μὲν αἱ τοιαῦται τιμωρίαι εἶναι δουλοπρεπεῖς καὶ ἀσχήμονες καὶ ὑβριστικαὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Καὶ ἄλλως, κάμνουσι τὰ παιδία νὰ φρίττωσι καὶ νὰ ἀποναρκῶσι πρὸς τῆς μαθήσεως τοὺς κόπους, καὶ ἐπομένως νὰ ἀποστρέφωνται ὅ,τι ἔπρεπε νὰ ἀγαπῶσιν. Αἱ μάστιγες, ὦ φίλοι πατέρες, δὲν μεταβάλλουσι τὰ πάθη καὶ τὰς φυσικὰς διαθέσεις, ἀλλὰ μόνον ὀλίγον καιρὸν καταστέλλουσιν αὐτὰς καὶ ἀποκοιμίζουσιν, ἵνα ἐκραγῶσιν ἔπειτα μὲ πλειοτέραν ἐκπυρσοκρότησιν, ὅταν τύχωσιν ἐλευθερίας. Αἱ μάστιγες, τὸ χειρότερον, πολλάκις σκληρύνουσι τὴν καρδίαν εἰς τὸ κακόν· ἐπειδὴ ὅταν ὁ νέος δὲν ἔχῃ τόσην φιλοτιμίαν, ὥστε νὰ αἰσχύνηται εἰς μόνας τὰς ἐπιπλήξεις, εὐκόλως συνειθίζει καὶ εἰς τὰς πληγάς, καθὼς οἱ δοῦλοι, καὶ ἀντέχει ὡς ἀναίσθητος ἄκμων εἰς τὴν τῶν ποινῶν ὕβριν. Τί σὺ λέγεις; δύναταί τις νὰ μοὶ ἀντισταθῇ, καὶ αἱ μάστιγες δὲν εἶναι ὠφέλιμοι πρὸς διόρθωσιν; καὶ

θρὸς τῷ δεῖνι. 2) Τὰ σύνθετα ἐκ προθέσεων δοτικὴ συνταασσομένων· οἷον, ὁμομήτριος, σύνοικος τῷ ἀνδρί. 3) Τὰ παράγωγα ἐκ ῥημάτων, ἢ ἐνεργητικῶν φερομένων πρὸς δοτικήν· οἷον, ἀκολουθητικὸς τοῖς πάθεσι, ἢ παθητικῶν μεταβαλλόντων τὴν προθετόπτωτον γενικὴν τοῦ παθητικοῦ εἰς δοτικήν· οἷον, γραπτός μοι ὁ πίναξ· ἀπὸ τοῦ γέγραπταί μοι ὁ πίναξ.

Σημ. Α΄. Καὶ τὰ σχετικὰ ἀκινδύνως συντάσσονται πρὸς γενικὴν κτητικήν· οἷον, Θεῶν φίλος, ἐχθρός. Συναγωνιστὴς Ἡρακλέους. Τινὰ δὲ συμφέρονται πρὸς αἰτιατικὴν προθετόπτωτον· οἷον, ἴσος πρὸς πολίτας, ἐναντίος πρὸς πάντας. Τοῦτο δὲ καὶ μετὰ τοῦ ἤ, ὅταν φέρηται πρὸς ῥῆμα· οἷον, ἐναντίον ἢ προσεδέχοντο. Τὰ δὲ εἰς τέος ῥηματικά, παθητικῶς μὲν ἐκφερόμενα ἔχουσι τὴν δοτικὴν ἀντὶ προθετοπτώτου γενικῆς τοῦ παθητικοῦ· οἷον, ὠφελητέα μοι ἡ πόλις (ὑπ' ἐμοῦ). Ἐνεργητικῶς δὲ ἀναλύονται, εἰς τό, δεῖ, χρή, καὶ τὸ ἀπαρέμφατον μετὰ τῆς δοτικῆς συμφερομένης πρὸς τὸ δεῖ· οἷον, ὠφελητέον μοι τὴν πόλιν (Δεῖ μοι τὴν πόλιν ὠφελεῖν).

Σημ. Β΄. Τὸ Κοινὸς συντάσσεται πρὸς δύω δοτικάς· οἷον, τί κοινὸν κυνὶ καὶ βαλανείῳ; καὶ ἐνίοτε ἐλλείπει· οἷον, οὐδὲν ἐμοὶ καὶ Φιλίππῳ πρᾶγμα.

Γ΄. Πρὸς αἰτιατικήν, τὴν καλουμένην Συνεκδοχικήν· οἷον, καλὸς τὸ εἶδος, δεινὸς τὰ πολιτικά.

Σημ. Καὶ ταύτην τὴν αἰτιατικὴν ἐκφέρουσι προθετόπτωτον διὰ τῆς περί, πρός, εἰς, κατά, κτλ· οἷον, δεινὸς περὶ τοὺς λόγους. Ἕτοιμος πρὸς τὸ ἐξαπατᾶν. Καὶ μετὰ δοτικῆς προθετοπτώτου· οἷον, ἐν λόγοις εὐφυής, καὶ χωρὶς προθέσεως· οἷον, χερσὶν ἀνίκητος. Καὶ πρὸς ὀνοματικὸν ἀπαρέμφατον· οἷον, καλὸς ἰδεῖν.

Σημ. Καθόλου. Ἡ πρὸς τὴν κτητικὴν γενικὴν τοῦ ὀνόματος σύνταξις φαίνεται μόνη κυρία καὶ κατὰ φύσιν. Εἰς ταύτην ἀνάγονται καὶ τὰ σχετικά. Ὅλαι δὲ αἱ ἄλλαι γενικαὶ καὶ δοτικαὶ καὶ αἰτιατικαί, εἶναι προθέσεων ἐλλειπτικαί. Διὰ τοῦτο ἡ κοινὴ ἡμῶν γλῶσσα τὴν κτητικὴν γενικὴν μόνην ἐφύλαξεν ἀκραιφνῆ, τὰς δὲ λοιπὰς πτώσεις ἐκφέρει μετὰ προθέσεως· οἷον, ἄδειος ἀπὸ γνῶσιν, διάφορος παρ' ἐκεῖνον, ἢ ἀπ' ἐκεῖνον. Σοφώτερος-τατος ἀπό, ἴσος, ὅμοιος, ἐχθρὸς μέ, ἔμπειρος εἰς τὴν τέχνην κτλ.

Σημ. Β΄. Τὰ οὐδέτερα ἐπίθετα χωρὶς οὐσιαστικῶν λεγόμενα, κατὰ μὲν ἑνικὸν ἀριθμὸν ἐκφράζουσι τὴν ἀφῃρημένην ἰδέαν τῶν ὑποκειμένων· οἷον, τὸ θεῖον, τὸ δοῦλον, ἀντὶ ἡ θεότης, ἡ δουλικὴ φύσις· οὕτω καὶ τὸ πρόθυμον, ἡ προθυμία. Πληθυντικῶς δὲ σημαίνουσιν ἀοριστίαν τοῦ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Μάθε νὰ 'μιλῇς.

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Καλὰ νὰ πάθῃς, ἀχρεῖε! Περισσότεραι σ' ἐχρειάζοντο. Πλὴν ὁ αὐθέντης εἶναι πολλὰ σπλαγχνικός. Αὐθάδη! Βάρβαρε! χάχά! (τὸν ἀμπώχνει).

Κ ὺ ρ Γ ι ά ν ν η ς.

Κ' εἰσύ, κ' εἰσὺ Σκατου....

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ἔ! μὴ φωνάζῃς! (ἀναχωροῦν).

Κ ὺ ρ Γ ι ά ν ν η ς (μόνος).

Νὰ 'πάρ' ἡ οὐργὴ κὴ τν ἀλήθεια κιὅποιους τν ἀγαπᾷ. Κακὸ πρᾶμα, τοῦτον τὸν κῆρὸν νᾶνῃ κἀνεὶς ἀληθινὸς κ' ἐμπιστευμένος. Ἀνάθεμά μοι, κιᾶν μεταπῶ ἀλήθεια! Μπρέμ' γιὰ τοὺν ἀφέντη μ' ἂς εἶνι δά! Τὶ θὰ κάμου! Ἀμ κὴ τ' ἄλλου τοὺ σκυλλί, ὡς κ' εἰκείνου νὰ μ' ὑβρίζῃ. Καλό! Ἂν 'μπουρέσου θὰ τοὺν φέρου ἀποὺ δίκῃου!

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ.

Χ α ρ ί κ λ ε ι α, Κ ε ρ ά τ ζ α Σ ο φ ο υ λ ι ώ, καὶ Κ ὺ ρ Γ ι ά ν ν η ς.

Κ ε ρ ά τ ζ α Σ ο φ ο υ λ ι ώ.

Ξεύρεις, κὺρ Γιάννη, ἂν εἶναι 'δῶ πέρα ὁ 'Αφέντης σου;

Κ ὺ ρ Γ ι ά ν ν η ς.

Μάλιστα 'δῶ εἶνι. Χμ! τοὺ ξέρου πουλλὰ καλά.

Κ ε ρ ά τ σ α Σ ο φ ο υ λ ι ώ.

Ἄμε δὰ 'πές τονε, σὲ παρακαλῶ, πῶς εἴμαστ' ἐδῶ.

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ.

Χ α ρ ί κ λ ε ι α, Κ ε ρ ά τ σ α Σ ο φ ο υ λ ι ώ.

Χ α ρ ί κ λ ε ι α.

Ὤφου, Κερὰ Σοφουλιώ. Δὲν ἐξεύρω πῶς εἶμαι τόσον τεταραγμένη! Ἂν πρέπει νὰ σὲ εἰπῶ τὶ αἰσθάνομαι· ἡ θεωρία τούτου τοῦ ὁσπητίου πολλὰ μὲ τρομάζει.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

μίμησις τὸν δυνατὸν τρόπον τοῦ παναγάθου Θεοῦ, τοῦ ὄντως ὑπερτάτου καὶ ἀνωτάτου πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας· μιμεῖται δὲ ἕκαστος τὸν Θεὸν ἐν οὐδενὶ τῶν ἁπάντων, εἰ μὴ ἐν τῷ σπλάγχνα ἀνοίγειν οἰκτιρμῶν τοῖς χρείαν ἔχουσι κατὰ μίμησιν τοῦ φύσει εὐσπλάγχνου καὶ ἐλεήμονος Θεοῦ, καὶ μάλιστα μιμεῖται τὸν θεῖον ἔλεον ὁ ἐπισκεπτόμενος καὶ τὴν σύστασιν καὶ διαμονὴν σπουδάζων τῶν ἱερῶν καὶ ἀρχαίων μοναστηρίων καὶ μάλιστα τῶν Ἀποστολικῶν, ὡσὰν ὁποῦ οὐ μόνον τοῖς Ἀποστόλοις ὡς αὐτόπταις τοῦ λόγου χρεωστοῦμεν πάντες οἱ ὀρθόδοξοι τὴν δυνατὴν εὐλάβειαν, ἀλλὰ καὶ ὡς διδασκάλους καὶ πρωταιτίους τῆς εὐσεβείας· τοιοῦτος ἦν καὶ ἐστὶν ὁ κατ' ἐξοχὴν διὰ τὴν ἄκραν καθαριότητα τοῦ βίου [παρθένος] ἀκούστας Ἰωάννης, ἡ τῶν θεολόγων πηγὴ καὶ πάσης Ἀσίας καὶ τῆς κλεινῆς Σμύρνης καὶ διδάσκαλος καὶ θεολόγος. Τούτου καὶ πρότερον πολλοὶ ἐστάθησαν μιμηταί, ἀλλ' οὐδεὶς ἐκείνων τῶν ἀρχαίων ἠξιώθη γενέσθαι μαθητὴς διὰ λόγου καὶ ἔργου, οὔτε μιμητὴς τῆς εὐσπλαγχνίας τοῦ Θεοῦ, καθὼς ἡ ὑμετέρα εὐσέβεια καὶ τιμιότης· λοιπὸν ὑμεῖς ὄντως εὐγενεῖς, ὑμεῖς ἀληθῶς μακαρισμοῦ ἄξιοι καὶ πολλῶν στεφάνων, ἅτε δὴ ἐν τοιούτοις καιροῖς δυστυχέσι, καὶ *ζυγῷ βαρυτάτῳ τοιούτῳ*, καὶ ἐφροντίσατε ὑπὲρ τῆς στερεώσεως τῆς Ἀποστολικῆς μονῆς, καὶ εἰς ἔργον ἠγάγετε· ὅθεν ὡς γνήσιοι μαθηταὶ τοῦ Ἀποστόλου ἐσπουδάσατε διὰ τοῦ διορισμοῦ τῶν κουτίων ἔχειν καὶ τὸν Ἀπόστολον, τὸν πνευματικὸν πατέρα ἡμῶν καὶ διδάσκαλον, ἀπόμοιράν τινα τῶν καθημερινῶν ἀναλωμάτων. Τοῦτο σημεῖον ἀληθέστατον καὶ τῆς εὐγενεστάτης ἡμῶν ψυχῆς καὶ εὐσεβείας· τοῦτο ὅσων ἐπαίνων ἄξιον παρά τε Θεῷ καὶ ἀνθρώποις, καὶ αὐτοὶ μόνοι οἴδατε, καὶ ὅτοι ὑγιῆ ἔχουσι τὸν νοῦν· καὶ ἀρκετὴ ἡ ἀποστολικὴ πρεσβεία εἰς ἀναπλήρωσιν τῆς προτηκούσης εὐχαριστίας· Ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς οἱ εὐτελεῖς καὶ ἀνάξιοι αὐτοῦ τοῦ Ἀποστόλου δοῦλοι ὁμολογοῦμεν τὴν χάριν, κηρύττομεν τὴν εὐεργεσίαν, καὶ θερμότερον ἱκετεύομεν αὐτὸν τὸν Ἀπόστολον, ὅπως χαρίζῃ ὑμῖν πᾶσι πλουσίοις τε καὶ πένησι ζωὴν ἐπιμήκιστον, τῶν ὑπαρχόντων στερέωσιν, τῆς ψυχῆς τὸν ἄτυλον πλοῦτον καὶ ἀναφαίρετον, καὶ ἀπολογίαν ὀρθὴν καὶ ἐπαινετὴν ἐν τῇ μελλούσῃ κρίσει. Ταῦτα μετὰ τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης γράφομεν πρὸς πάντας, καὶ ἀσπαζόμεθα τῷ σωτηρίῳ ἀσπασμῷ τῷ Χριστὸς ἀνέστη· τὰ δὲ λοιπὰ ὅσα ζητεῖ κατ' ἀξίαν τῆς τοιαύτης μεγαλοδωρεᾶς ἀναπληρώσει ὁ Κύριος ἁπάντων δεσπότης, οὗτινος τὸ ἔλεος εἴη μετὰ πάντων ἡμῶν». Καὶ ταῦτα μὲν ὁ Μακάριος. Ἐρείσθω

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

§. λϐ. Ὁ δὲ Πλάτων φιλοτιμούμενος νὰ φέρῃ εἰς τέλος τὴς Ἀτλαντικὴν ὑπόθεσιν, ὡς καλῆς χώρας γῆν ἀνήκουσαν εἰς αὐτὸν διὰ τὴν πρὸς τὸν Σόλωνα συγγένειαν, ἔβαλε μὲν εἰς τὴν ἀρχὴν πρόθυρα μεγάλα καὶ περιτειχίσματα καὶ αὐλὰς μεγαλοπρεπεῖς, ὁποῖα δὲν ἔχει οὐδεὶς ἄλλος οὔτε λόγος ἱστορικὸς οὔτε μῦθος οὔτε ποίημα. Ἄρχισεν ὅμως ἀργά, καὶ πρὶν τελειώσῃ τὸ σύγγραμμα, ἐτελείωσε τὴν ζωήν, ὅσον εὐφραίνει τοὺς ἀναγνώστας μὲ ὅσα ἔγραψε, τόσον λυπήσας αὐτοὺς δι᾽ ὅσα νὰ γράψῃ δὲν ἐπρόφθασεν. Ἐπειδὴ καθὼς ἡ πόλις τῶν Ἀθηναίων ἔχει τὸν ναὸν τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς ἀτελῆ, οὕτω καὶ ἡ τοῦ Πλάτωνος σοφία μόνον τὸν Ἀτλαντικὸν λόγον μεταξὺ τῶν πολλῶν καὶ καλῶν συγγραμμάτων του. Ἀφ᾽ οὗ δὲ ἤρχισε νὰ τυραννῇ ὁ Πεισίστρατος, ἐπέζησεν ὁ Σόλων, ὡς μὲν ἱστορεῖ ὁ Ποντικὸς Ἡρακλείδης, χρόνον ἱκανόν, ὡς δὲ Φανίας ὁ Ἐρέσιος ὀλιγώτερον ἀπὸ δύω ἔτη. Διότι ὁ μὲν Πεισίστρατος ἔγεινε τύραννος ἐπὶ ἄρχοντος Κωμίου, ὁ δὲ Σόλων, κατὰ τὸν Φανίαν ἀπέθανεν ἐπὶ Ἡγεστράτου, ὅστις ἀρχόντευσε μετὰ τὸν Κωμίαν. Λέγουσι δὲ ὅτι μετὰ τὸν θάνατον καύσαντες τὸ σῶμα αὐτοῦ διέσπειραν τὴν τέφραν εἰς τὴν νῆσον Σαλαμῖνα. Καὶ εἶναι μὲν ὁ λόγος οὗτος διὰ τὴν ἀτοπίαν παντάπασιν ἀπίθανος καὶ μυθώδης, ἱστορεῖται ὅμως καὶ ὑπὸ ἄλλων ἀνδρῶν ἀξιολόγων καὶ ὑπὸ τοῦ φιλοσόφου Ἀριστοτέλους.

ΠΟΠΛΙΚΟΛΑΣ.

§. α. Τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ Σόλων. Πρὸς τοῦτον παραβάλλομεν τὸν Ποπλικόλαν, εἰς τὸν ὁποῖον τοῦτο τὸ ὄνομα ἐδόθη ὕστερον παρὰ τοῦ δήμου τῶν Ῥωμαίων χάριν τιμῆς. Πρότερον δὲ ὠνομάζετο Πόπλιος Οὐαλέριος, ὡς νομιζόμενος ἀπόγονος τοῦ Οὐαλερίου ἐκείνου, ὅστις πρώτιστος ὅλων τῶν παλαιῶν Ῥωμαίων ὑπῆρξεν αἴτιος νὰ γείνωσι τὰ δύω ἔθνη τῶν Ῥωμαίων καὶ Σαβίνων ἐκ πολεμίων φίλοι, καὶ δῆμος εἷς. Διότι οὗτος εἶναι ὅστις διήλλαξε μάλιστα τοὺς βασιλεῖς καὶ κατέπεισεν αὐτοὺς νὰ συνέλθωσιν εἰς ἕν. Τούτου συγγενὴς ὢν, ὡς λέγουσιν, ὁ Οὐαλέριος, ἐν ὅσῳ μὲν ἐβασιλεύετο ἡ Ῥώμη ἦτο ἐπίσημος διὰ τὴν εὐγλωττίαν του καὶ τὸν πλοῦτον. Ἀπὸ τὰ δύο ταῦτα προτερήματα τὴν μὲν εὐγλωττίαν μεταχειριζόμενος πάντοτε μετὰ παῤῥησίας εἰς ὑπεράσπισιν τῶν δικαίων, μὲ τὸν πλοῦτον δὲ βοηθῶν τοὺς χρῄζοντας ἐλευθερίως καὶ φιλανθρώπως, ἔκτοτε ἐφαίνετο ὅτι, ἂν γεί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ἔχονται χώρας (διὰ τῆς). 2) Κατὰ πλεονασμόν· οἷον, ἐξ Ἀθήνηθεν 3) Κατὰ μετάθεσιν· οἷον, Ἡ ἡμέρα ἐστίν, ἤτοι νύξ. Δ.) Κατ' ἐναλλαγὴν ἢ μετάληψιν γένους· οἷον, Θῆλυς λέαινα· καὶ ἀριθμοῦ· οἷον, Ἀθήνα ἀντὶ Ἀθῆναι· καὶ ἐπιῤῥήματος· οἷον, *Ἄρτι* σολοικιῶ, ἀντὶ *ἤδη*. Καὶ ἁπλῶς καθ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ λόγου γίνεται ὁ Σολοικισμός, ὁπόταν αἱ λέξεις παρὰ τὴν ὀρθὴν χρῆσιν τῶν συγγραφέων ἐναλλάσσωνται, ἢ ἐλλείπωσιν, ἢ πλεονάζωσιν, ἢ μετατίθενται. Διὰ τοῦτο μεταχειριζόμενοι σχήματα καὶ μάλιστα τὸ Ἀνακόλουθον πρέπει νὰ προσέχωμεν μὴ σολοικίσωμεν, μὴ κατατολμῶντες μηδεμίαν ἰδιαιτέραν σύνταξιν ἢ φράσιν. Ἐκ δὲ τῶν σχημάτων συνηθέστατα μάλιστα εἰς τοὺς Ἕλληνας εἶναι ἡ Ἔλλειψις καὶ ἡ Μετάθεσις. Περὶ δὲ τῶν ἄλλων σχημάτων τοῦ λόγου διδάσκει ἡ Ῥητορική.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ἑκατὸν ἀφ' ἑκάστου κατὰ πᾶν ἔτος. Ἀξιοῦμεν δὲ καὶ τοὺς μεθ' ἡμᾶς τῆς Τσάρας ταυτησὶ ἡγεμονεύσοντας ἐκλαμπροτάτους Αὐθέντας ἀδελφοὺς ἡμῶν, τῶν ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα κηδομένους, ἰδίοις προσεμπεδῶσαι τοῦτον Χρυσοβούλλοις, ὡς ἂν ἐν ἅπαντι τῷ χρόνῳ ἀμετακίνητον εἴη τῷ πολυδαπάνῳ τούτῳ Γυμνασίῳ τὸ μικρὸν ταύτης τῆς δωρεᾶς, ὡς ἀφορῶν πρὸς ὄφελος τῶν ὁμογενῶν ἡμῶν. Ἀπελύθη τῷ χιλιοστῷ ὀκτακοσιοστῷ δεκάτῳ ὀγδόῳ ἔτει σωτηρίῳ, κατὰ λήγοντα μῆνα τὸν Ἰούνιον, τῷ ἕκτῳ ἔτει τῆς Β'. ἡμῶν ἐν Μολδαβίᾳ ἡγεμονίας, ἐν Ἰασίῳ τῇ Αὐθεντικῇ ἡμῖν Καθέδρᾳ.

(Τ. Σ.). ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΚΑΡΛΑΤΟΣ ΚΑΛΛΙΜΑΧΗΣ.

Κωνσταντῖνος Κάντας μεγ. Βεστιάρης. Νικόλαος Ῥωσσέτος Γ. Λογοθέτης.

Κατεχωρίσθη ἐν τοῖς τῶν Χρυσοβούλων κώδηξι. Κωνσταντῖνος Βέϊσας (Βλαχιστί). (α).

(α) Τὸ πρωτότυπον τοῦ Χρυσοβούλλου τούτου Λόγου σώζεται παρ' ἡμῖν. Ἐξεδόθη δὲ οὗτος τὸ πρῶτον ἐν τῷ Λογίῳ Ἑρμῇ (ἔτ. 1819. σελ. 150—152), ὅπου καὶ τὸ ἴσον τῆς εὐχαριστηρίου τῶν Σμυρναίων ἐπιστολῆς ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Νεοφύτου τοῦ Καισαρέως (αὐτ. σελ. 263). Ἔγραψε δὲ ταύτην τὴν ἐπιστολὴν ὁ ἡμέτερος Πατήρ, ἥτις ἔχει ὡς ἑξῆς·

Τῷ ὑψηλοτάτῳ καὶ εὐσεβεστάτῳ Αὐθέντῃ Κυρίῳ Κυρίῳ Σκαρλάτῳ Ἀλεξάνδρου Καλλιμάχῃ, τῷ μεγαλοπρεπεστάτῳ Ἡγεμόνι πάσης Μολδαβίας.

Ἀλεξάνδρου μὲν τοῦ Φιλίππου τάτε ἄλλα πολλὰ καὶ καλά, καὶ δὴ κἀκεῖνο ὑμνεῖται· ὅτι, Θήβας ἑλών, ἐφείσατο τῆς οἰκίας Πινδάρου, τὸ θρυλλούμενον ἐπειπὼν «Πινδάρου τοῦ μουσοποιοῦ τὴν στέγην μὴ καίετε». Καίτοι γε ἐχρῆν, ἴσως, μὴ μόνῃ τῇ οἰκίᾳ, ἀλλ' ὅλῃ τῇ πόλει τιμῆσαι τὸν ποιητήν· ἵνα, φιλανθρωπίᾳ μᾶλλον, ἢ πυρὶ καὶ σιδήρῳ νικήσας Θηβαίους, μὴ διέβαλε τὰ καλὰ καὶ χαρίεντα τοῖς χείροσι καὶ ἀτερπεστέροις. Σὺ δὲ Θεοφρούρητε Ἡγεμών, οὐ πόλεις αἱρῶν, ἀλλὰ δὴ μᾶλλον καὶ πόλεων καὶ χωρῶν οἰκιστὴς γενόμενος καὶ σωτήρ, δίκῃ τε καὶ θέμιδι καὶ πατρικῇ περὶ τοὺς ἀρχομένους κηδεμονίᾳ, ἓν δὴ καὶ τοῦτο καλὸν καὶ σεμνὸν ἐπιδέδειξαι, τὴν περὶ τοὺς λόγους ἡγεμονικὴν προστασίαν, οὐ στέγας μόνον σοφῶν περιποιῶν ἰδιωτικάς, ἀλλὰ δημόσια Μουσεῖα καθιδρύων καὶ περιέπων· οἷα καὶ περὶ τὸ καθ' ἡμᾶς Γυμνάσιον ἔφθης ἔναγχος φιλοτιμησάμενος. Ὁ γὰρ χρυσόβουλλος λόγος, δν ὑπὲρ αὐτοῦ καθῆκας ἡμῖν, πρύτανίν Σε Μουσῶν, καὶ φιλοτιμότατον χορηγόν, καὶ προστάτην διαῤῥήδην ἀναγορεύει, τὰ μέγιστα καὶ καιριώτατα τὸ Γένος εὐεργετοῦντα. Νοῦν μὲν εἰδὼς ὁρῶντα, καὶ νοῦν ἀκούοντα, κατὰ τὸν σοφόν· τὰ δ' ἄλλα πάντα τυφλὰ καὶ κωφὰ φρονήσεως δίχα φερόμενα, τὸν νοῦν τῶν ὁμογενῶν Σου διὰ τῆς παιδείας ἀνακαθαίρειν φιλοτιμῇ. Αὕτη δ' ἂν εἴη βασιλι-

Ἡ Κωμῳδία εἶναι μίμησις πράξεως ταπεινῆς καὶ γελοίας, σκοπὸν ἔχουσα τὴν ἀνώδυνον θεραπείαν τῆς κακίας, καὶ τὴν διδασκαλίαν τῆς ἀρετῆς. Διὰ νὰ κατορθώσῃ τοῦτο τὸ ἔργον ἡ κωμῳδία πρέπει νὰ μιμῆται καλῶς τὰ ἤθη καὶ ἐθη καὶ τὴν διαγωγὴν τοῦ ἔθνους, διὰ τὸ ὁποῖον γίνεται. Χωρὶς τὸ ἐθνικὸν τοῦτο κέρδος δὲν δύναται ὁ Κωμῳδοποιὸς νὰ θέλξῃ καὶ νὰ κινήσῃ τοὺς ἀναγνώστας, ἢ τοὺς θεατὰς τοῦ ποιήματός του. Ὁ Μολιέρος ἐζωγράφισε τὸν Φιλάργυρον κατὰ τῶν ὁμογενῶν του τὰ ἤθη. Ὁ Ἕλλην πρέπει νὰ τὸν ζωγραφίσῃ κατὰ τὰ ἤθη τῶν ἰδίων του συμπολιτῶν. Τὸ θέατρον ἐξ ἀνάγκης πρέπει νὰ ᾖναι ἐθνικόν, καὶ μάλιστα εἰς τὴν Κωμῳδίαν. Οἱ κυριώτεροι Χαρακτῆρες τῶν ἀρετῶν καὶ κακιῶν εἶναι βέβαια οἱ αὐτοὶ εἰς ὅλα τὰ ἔθνη· ἀλλ' εἶναι καί τινες τροπολογίαι, καὶ περιστάσεις τοῦ δράματος, αἱ ὁποῖαι συμμεταβάλλονται κατὰ τὴν ἀγωγήν, καὶ τὴν διοίκησιν, καὶ τὰς γνώσεις τούτου, ἢ ἐκείνου τοῦ ἔθνους· διὰ τοῦτο μεταχειρίσθην πολλάκις καὶ φράσεις, καὶ γνώμας, καὶ παροιμίας, καί τινας σκηνὰς πολλὰ διαφόρους παρὰ τὸ πρωτότυπον, διὰ νὰ ἐφαρμόσω ὁπωσοῦν τὸ ποίημα πρὸς τῶν ὁμογενῶν μου τὰ ἤθη· καὶ τοῦτο, εἶμαι βέβαιος, ὅτι καὶ ἐφρόντισαν, καὶ θέλουσι φροντίζει εἰς τὸ ἑξῆς οἱ πεπαιδευμένοι τοῦ γένους μας, ὅσοι μεταφράζουσιν ἢ μιμοῦνται Εὐρωπαϊκὰς δραματοποιΐας. Τὰ ὑφάσματα τῆς φωτισμένης Εὐρώπης τὰ κόπτομεν καὶ τὰ ῥάπτομεν κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν συμπατριωτῶν μας· πολὺ δικαιότερον πρέπει νὰ ἐφαρμόζωμεν εἰς τὰ ἤθη μας τῶν σοφῶν Εὐρωπαίων τὰ συντάγματα. Μακάριος μόνον ὅστις δύναται νὰ τὰ συῤῥάπτῃ καὶ νὰ τὰ προσαρμόζῃ κατὰ τὸ πρέπον! Ἐδῶ δὰ παρακαλῶ τοὺς ἀναγνώστας μου νὰ μὴ καθήσωσιν αὐστηροὶ καὶ ἀπαραίτητοι κριταί μου! Οὔτε καιρόν, οὔτε δύναμιν ἔχω ἀρκετὴν νὰ κατορθώσω τὸ πρέπον μὲ τὴν προσήκουσαν ἀκρίβειαν.

Ἄλλη αἰτία τοῦ νὰ μὴ μεταφράσω κατὰ λέξιν τὸν Γαλλικὸν Φιλάργυρον, εἶναι αἱ περὶ αὐτοῦ κρίσεις Γάλλων τινῶν σοφῶν, αἱ ὁποῖαι μ' ἐφάνησαν δίκαιαι καὶ ἀληθιναί. Ὁ Γενευαῖος φιλόσοφος Ῥουσσὼς ψέγει τὸν Μολιέρον διότι, ἀφ' οὗ ἐζωγράφισε τὸν υἱὸν τοῦ Φιλαργύρου ἱκανῶς ἄλλως ἀνάγωγον καὶ κακοήθη, τελευταῖον, ὅταν ὁ πατήρ του ἀγανακτήσας τὸν καταρᾶται, (Πράξ. Δ'. Σκην. Ε'.) ἀποκρίνεται, ὅτι δὲν ἔχει χρείαν τῶν εὐχῶν του. Τοῦτο εἶναι, λέγει ὁ Ῥουσσώς, ἀχρεῖος ἀστεϊσμὸς καὶ ἐναντίος εἰς τὴν χρηστότητα τοῦ καθολικοῦ ἤθους τῆς ἀρετῆς, πρὸς τὸ ὁποῖον ἀποβλέπει ἡ Κωμῳδία. Τί χρειά:

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ἀ ρ χ έ λ α ο ς.

Ὦ ! καὶ κἄτι μεγάλη κλεψιά !

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Δὲν εὑρίσκεται τιμωρία ἱκανὴ διὰ μίαν τέτοιαν ἀδικίαν ! Ἂν τοῦτο τὸ κακὸν μείνῃ ἀτιμώρητον, καὶ τὰ πλέον ἱερώτερα πράγματα δὲν εἶναι πλέον εἰς ἀτφάλειαν !

Ἀ ρ χ έ λ α ο ς.

Καὶ εἰς τί εἶδος νομίσματος ;

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Εἰς δύω χιλιάδες κομμάτια Ὀλλανδέζικα, ζυγιασμένα ἕνα πρὸς ἕνα. Ὅλα πρόσβαρα !

Ἀ ρ χ έ λ α ο ς.

Καὶ εἰς ποῖον ἔχεις ὑποψίαν ὅτι σοῦ τὰ 'πῆρεν.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Ὅλους θὲ νὰ τοὺς φυλακώσω καὶ τὴν πολιτεία καὶ τὰ χωριά !

Ἀ ρ χ έ λ α ο ς.

Ἂν θέλῃς νὰ μ' ἀκούσῃς, δὲν πρέπει ν' ἀγριεύῃς κἀνένα, μόνον σιγὰ σιγὰ νὰ πιάσωμεν πρῶτον ὀλίγα σημεῖα, κ' ὕστερα προχωροῦμεν μὲ αὐστηρότητα νὰ εὕρωμεν τὰ κλεμμένα.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς, Ἀ ρ χ ι γ ρ α μ μ α τ ε ύ ς, Κ ὺ ρ Γ ι ά ν ν η ς.

Κ ὺ ρ Γ ι ά ν ν η ς.

(Ἀπὸ τὸ ἐσώτερον τοῦ θεάτρου ἐρχόμενος παρεμπρός).

Εἰγὼ θὰ γυρίσου. Κιᾶν τοὺς 'γέλασα τὶ φταίγου ! ἔτσι θέλουν. Ἂς μεὶ σφάξουν τούτην τὴν ὥραν, ἂς μεὶ κρεμάσουν, ἂς μεὶ βράσουν, ἂς μεὶ ψήσουν, κιᾶς μεὶ φάγουν.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ποιόν, τὸν κλέφτη μου ;

Κ ὺ ρ Γ ι ά ν ν η ς.

Ἄ ! μιλῶ γιὰ ἕνα γουρουνάκι γαλατειρό. Νὰ ἤθειλει ν' ἀγοράσῃ

Ἑξηνταβελώνης.

Εὔκολα συγχωροῦν οἱ πατέρες τὰ σφάλματα τῶν παιδιῶν των, ὅταν αὐτὰ συνέλθωσιν εἰς τὸν ἑαυτόν των.

Κλεάνθης.

Πῶς, Παππάκη! νὰ μὴ μνησικακήσετε καθόλου δι' ὅλας μου τὰς τρέλας!

Ἑξηνταβελώνης.

Ἔτσι μὲ ἀναγκάζεις υἱέ μου μὲ τὸ σέβας σου καὶ τὴν ὑπακοήν σου!

Κλεάνθης.

Σὲ ὑπόσχομαι, ὅτι θέλω διαφυλάξει τὴν ἐνθύμησιν τῶν εὐεργεσιῶν σας ἕως εἰς τὸν τάφον.

Ἑξηνταβελώνης.

Καὶ ἐγώ, παιδί μου, σὲ ὑπόσχομαι, ὅτι δὲν εἶναι πρᾶγμα νὰ μὴ τὸ ἀπολαύσῃς ἀπὸ μέρους μου!

Κλεάνθης.

Ἄχ, Παππάκη! τίποτε πλέον δὲν ζητῶ· μὲ ἐχάρισες τὰ πάντα εἰς τὴν Χαρίκλειαν!

Ἑξηνταβελώνης.

Πῶς;

Κλεάνθης.

Θέλω νὰ σᾶς εἰπῶ, Παππάκη, ὅτι εἶμαι κατὰ πάντα εὐχαριστημένος ἀπὸ σᾶς. Ὅλα τὰ καλὰ τ' ἀπήλαυσα ἀπὸ τὴν καλωσύνην σας, μὲ τὴν ὁποίαν μοῦ παρητήσατε τὴν Χαρίκλειαν

Ἑξηνταβελώνης.

Σοῦ παραίτησα τὴν Χαρίκλειαν. Καὶ τίς σὲ τῶπε;

Κλεάνθης.

Ἐσεῖς, Παππάκη!

Ἑξηνταβελώνης.

Ἐγώ;

Κλεάνθης.

Βέβαια!

Ἑξηνταβελώνης.

Πῶς Βρέ! Σύ με ὑπεσχέθηκες νὰ τὴν ἀφήσῃς!

Κλεάνθης.

Ἐγὼ νὰ τὴν ἀφήσω;

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἂν ἐφείσθην τὴν πατρίδα καὶ δὲν θέλησα νὰ γείνω
Σκληρὸς τύραννος, τὴν δόξαν τὴν πολλήν μου νὰ μολύνω·
Δὲν ἐντρέπομαι· καυχῶμαι μάλιστα ἐξ ἐναντίας,
Ὅτι τοὺς ἀνθρώπους ὅλους νίκησα ἐπ' ἀληθείας.

Ἐντεῦθεν εἶναι φανερὸν ὅτι καὶ πρὶν γείνῃ νομοθέτης, εἶχε μεγάλην δόξαν. Ὅσα δὲ τὸν κατεγέλων πολλοὶ διότι ἀπέφυγε τὴν τυραννίαν, ἔγραψε πάλιν αὐτὸς εἰς τοὺς ἐφεξῆς αὐτοῦ στίχους·

Δὲν ἦτο βαθὺς ὁ Σόλων, οὔτε φρόνιμα βουλεύθη·
Ὁ Θεὸς καλὰ τὸν δίδει, καὶ αὐτὸς δὲν τὰ ἐδέχθη·
Ῥίπτει δίκτυον μεγάλον, καὶ ὀψάρι πολὺ πιάνει,
Καὶ ἀντὶ νὰ τ' ἀνασύρῃ, καὶ καρδιὰν καὶ νοῦν του χάνει·
Ἤθελον ἐγὼ νὰ ἤμην, πολὺν πλοῦτον νὰ κερδήσω,
Μίαν κἂν ἡμέραν μόνην Ἀθηνῶν νὰ τυραννήτσω,
Κ' ὕστερον ὡσὰν ἀσκίον ἂς μὲ ἔκδεραν μὲ κλέος,
Καὶ τὴν γενεάν μου ὅλην ἂς ξερρίζοναν βιαίως.

§. ιε. Τούτους τοὺς λόγους ἔλεγον, ὡς λέγει, περὶ αὐτοῦ τὸ πλῆθος καὶ οἱ ἀχρεῖοι. Αὐτὸς ὅμως καὶ ἂν ἀπέβαλε τὴν τυραννίαν, δὲν ἐδείχθη εἰς τὴν διοίκησιν πολλὰ πρᾷος οὔτε μαλακός, οὔτε ἔβαλε τοὺς νόμους ἵνα κολακεύῃ τοὺς δυνατούς, οὔτε ἵν' ἀρέσῃ εἰς τοὺς ὅσοι εἶχον ἐκλέξει αὐτὸν ἄρχοντα. Ἀληθινὰ δὲν ἐπέφερεν ἐντελεστάτην εἰς τὰ πράγματα ἰατρείαν, οὔτε μεγάλην καινοτομίαν· διότι ἐφοβήθη μήπως συγχύσῃ καὶ ταράξῃ παντάπασι τὴν πόλιν, καὶ ἔπειτα δὲν σταθῇ ἱκανὸς νὰ καθησυχάσῃ καὶ φέρῃ αὐτὴν εἰς τὴν καλλίστην ἁρμονίαν. Ἔπραττε δὲ μόνον ὅσα ἤλπιζεν ὅτι θέλουσι δεχθῇ οἱ πολῖται ἢ καταπειθόμενοι εἰς τοὺς λόγους, ἢ ὑπομένοντες, ἂν ἐπέφερεν εἰς αὐτοὺς βίαν τινά· διότι, καθὼς αὐτὸς λέγει, ἔσμιξε φρονίμως τὴν δύναμιν μὲ τὴν δικαιοσύνην. Ὅθεν ὕστερον ἐρωτηθεὶς ἂν ἔγραψεν εἰς τοὺς Ἀθηναίους τοὺς νόμους τοὺς ἀρίστους· Τοὺς ἀρίστους, εἶπεν, ἐξ ὅσων ἠδύναντο νὰ δεχθῶσιν. Οἱ δὲ νεώτεροι λέγουσιν, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ἐσυνείθιζον ἀστείως νὰ σκεπάζωσι τῶν πραγμάτων τὴν ἀηδίαν μὲ νόστιμα καὶ φιλάνθρωπα καὶ χαδευτικὰ ὀνόματα. Οὕτως ὠνόμαζον τὰς μὲν πόρνας ἑταίρας, τοὺς δὲ φόρους συντάξεις, τὰς φρουρὰς τῶν πόλεων φυλακάς, τὸ δεσμωτήριον οἴκημα. Τοῦτο τὸ ἐφεύρημα φαίνεται ὅτι πρῶτος τὸ ἐσοφίσθη ὁ Σόλων ὀνομάσας σεισάχθειαν (ξεφόρτωμα) τὴν ἀποκοπὴν τῶν χρεῶν. Ταύτην πρῶτον τὴν προσταγὴν ἐξέδωκεν ἐγγράφως εἰς τὴν πολιτείαν· Τὰ μὲν παλαιὰ χρέη νὰ χαρισθῶσιν, εἰς δὲ τὸ ἑξῆς νὰ μὴ δανείζῃ μηδεὶς λαμβάνων ἐνέχυρον τὸ σῶμα τοῦ δανειζομένου. Τινὲς ὅμως ἱστορικοί, τῶν ὁ-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

κικοῦ στρατεύματος, τὸ ὁποῖον τέλος παρεδόθη μὲ συνθήκας τὸν Δεκέμβριον μῆνα μετὰ 99 ἡμερῶν περικύκλωσιν (bivouac), ἀπέχουταν ἀπὸ τοὺς πολεμίους ὡς κανονίου βολήν, καὶ μετὰ ταῦτα παραλαβὼν ὅλον τὸν αἰχμάλωτον Τουρκικὸν στρατὸν ἐπανῆλθε νὰ παραχειμάτῃ εἰς τὴν Βλαχίαν.

§. ιά. Τῷ δὲ 1812, γενομένης εἰρήνης μεταξὺ Ῥωσσίας καὶ Πόρτας, ἐστρατήγησε μίαν φάλαγγα τοῦ Ῥωσσικοῦ στρατοῦ ἡγουμένου τοῦ στολάρχου Τσισακόφου, καὶ ἐστράτευσεν εἰς Βολυνίαν (Volhynie) ἐναντίον τῆς Αὐστριακῆς στρατιᾶς στρατηγουμένης ἀπὸ τὸν μέγαν στρατοπεδάρχην καὶ πρίγκηπα Κάρολον Σφαρσεμβέργον. Παρευρέθη εἰς τὰς μάχας τῆς Γραβόβης (Grabova) καὶ Λυβομέλης (Lubomele) παρὰ τὸν Βούγαν (Bouge) καὶ τῆς Λέσνης (Lezna) παρὰ τὸ Βρεστολιτεύσκιον. Ἔπειτα προχωρήσας εἰς Λιθουανίαν κατὰ τοῦ μεγάλου στρατοῦ τοῦ Ναπολέοντος, παρευρέθη εἰς τὰς μάχας τοῦ Βοριςκόβου (Boriscow), τῆς Βερεζίννας (Béresinne), τοῦ Στακόφου (Stakow), τοῦ Βρίλλου (Brill) καὶ εἰς τὴν δίωξιν τοῦ Ναπολεοντείου στρατοῦ μέχρι τοῦ Νιέμα (Niemen).

§. ιβ'. Περὶ δὲ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1813, στρατοπεδεύσας περὶ τὴν πόλιν Θόρνον (Thorn) παρὰ τὸν Οὐϊστούλαν (Vistule) ἐπολιόρκησεν αὐτὴν κατὰ τὸν Μάρτιον μῆνα, ἡγουμένου τοῦ πεζάρχου Βιρκλαϊδετόλλου. Κυριεύσας δὲ ταύτην μετὰ ἑπτατήμερον περιτάφρευσιν, ἐστράτευσεν εἰς Λυσάκην (Lusace). Ἠγωνίσθη μετὰ ταῦτα εἰς τὴν Βασιλοβάρθαν (Koenigs-Warta) ὅπου ἔλαβε πέντε κανόνια, καὶ τέσσαρας στρατηγοὺς αἰχμαλώτους, καὶ χιλίους διακοσίους ὁπλίτας. Εὐδοκίμησε εἰς τὰς μάχας τῆς Βωζήνης (Bautzen) καὶ εἰς τὴν ἐν Σιλεσίᾳ ὀπισθοχώρησιν τῶν ἐχθρῶν μέχρι τῆς Σβεδνίσης (Sweidnitz).

§. ιγ'. Κατὰ δὲ τὸν Αὔγουστον μετὰ τὴν λύσιν τῆς ἀνακωχῆς ἔγεινε φαλαγγάρχης πεντήκοντα χιλιάδων ὁπλιτῶν, οἵτινες ἦσαν μέρος τοῦ ἐν Σιλεσίᾳ μεγάλου στρατοῦ, ἡγουμένου τοῦ ἱππάρχου Βλυχέρου. Παρευρέθη εἰς τὰς μάχας τῆς Σειβενίχης (Sieben-Eichen) καὶ Λαβεμβέργης (Lawemberg) καὶ Χρυσουπόλεως (Goldberg) καὶ Κασβάθης (Katzbath) ὅπου ἠχμαλώτισε τρεῖς χιλιάδας πολεμίων, καὶ εἰκοσιοκτὼ κανόνια. Εὐδοκίμησε δὲ καὶ δεύτερον εἰς τὰς μάχας τῆς Σειβενίχης καὶ Χρυσουπόλεως, λαβὼν χιλίους διακοσίους αἰχμαλώτους καὶ δύω κανόνια. Ἠρίστευσεν ἔπειτα εἰς τὴν ἐν Πλαγγουΐτῳ (Plagwitz) μάχην, ὅπου ἔλαβεν αἰχμάλωτον τὸν στρατηγὸν Ποῦθον μὲ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τοῦ συνειδότος τὴν ἀλήθειαν παραποιησάντων τὸ ψεῦδος καταφαίνε-

---

ten, weil er es gevagt hatte, die Pflichten der Erzpriester von der Kanzel auf eine solhe Weise zu schildern, dass darin ein Gemælde von den Handlungen des Metropoliten von Smyrna dargestellt war. Wenn auch Oeconomos in allen andern Stücken untadelhaft war und den Feinden der Bildung, so viel ich weiss, keine Gelegenheit zu Vorwürfen gab, so gestehe ich doch, dass es nicht leicht ist, ihn wegen dieser seiner Predigten zu rechtfertigen, weil er dadurch, dass er unverbesserlichen Menschen Rathschlæge und Lehren geben wolte, mittelbar zur Aufloesung der hohen Schule beitrug» etc. (Jken Leucothea. T. 1. pag. 302). Ἀλλ' οὐχ οἱ λόγοι τοῦ Οἰκονόμου τὴν διάλυσιν τῆς Σχολῆς ἐπήνεγκον δῆλον ἐξ ἄλλων τε καὶ τῶν ἑξῆς. Εὐθὺς γὰρ ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῆς οἱ Σμυρναῖοι ἦσαν διηρημένοι, οἱ μὲν θέλοντες τὴν Εὐαγγελικήν, οἱ δὲ τὴν νέαν. Διὸ μόλις μετὰ ἓν ἔτος οἱ τῆς Εὐαγγελικῆς θιασῶται, ἐν οἷς ἦν καὶ ἡ Μητρόπολις, ὑπερισχύσαντες ἔπαυσαν αὐτὴν τῆς πόλεως οὖσαν καθίδρυμα (σελ. 458), καὶ ὁ Οἰκονόμος οὐκέτι ἐκήρυττε τὸν λόγον ἐπ' ἐκκλησίας (σελ. 430). Ἀλλ' οἱ ταύτης φίλοι διὰ συνδρομῆς διετήρησαν ἐπὶ δύω ἔτη αὐτὴν ὡς ἰδίαν. Ὅτε δὲ ἦλθον φιλόκαλοι Δημογέροντες φίλοι τῆς νέας Σχολῆς ἐγνωρίσθη αὕτη ὡς κοινὸν τῆς πόλεως ἐκπαιδευτήριον. Ἀλλ' ἡ τοῦ Ἀρχιερέως καὶ τοῦ κακοποιοῦ ἐπισκόπου αὐτοῦ Ἐρυθρῶν ὑπερηνορία καὶ μισομάθεια (ἡ καὶ τὸ ἐν Βουζᾷ Ἑλληνικὸν σχολεῖον κρημνίσασα βλ. σελ. 480) καὶ ἡ τῶν τῆς Εὐαγγελικῆς σχολῆς θιασωτῶν κουφόνοια καὶ ζηλοτυπία ἐφθόνουν τὴν νέαν Σχολὴν διὰ τὰς τῶν μαθητῶν αὐτῆς προόδους, ἐξ ὧν πολλοὶ μεταβαίνοντες εἰς ἄλλας πόλεις ὡς διδάσκαλοι ἢ ὡς γραμματεῖς ἐμπορικῶν καταστημάτων εὐδοκίμουν, καὶ διότι οἱ διδάσκαλοι ἐτιμῶντο παρά τε τοῖς ἐπισήμοις ὁμογενέσι καὶ τοῖς ξένοις (οἷον ἡ περικλεὴς τοῦ Μονάχου Ἀκαδημία ἔπεμψεν εἰς τὴν Σχολὴν τὰ Πρακτικὰ αὐτῆς ἐπαινοῦσα καὶ τιμῶσα τοὺς διδασκάλους, Ἄγγλοι καὶ Γάλλοι περιηγηταί, ὡς οἱ περὶ τὸν σοφὸν ἱερέα Jowett (Christ. Researches in the Medditeranean pag. 38) καὶ τὸν περικλεῆ Διδῶτον (Notes d'un Voyage fait dans le Levant en 1816 et 1817. pag. 133) κτλ. ἐρχόμενοι ἐν Σμύρνῃ ἐπεσκέπτοντο τὴν Σχολὴν καὶ τοὺς δ δασκάλους). Τούτων δ' ἕνεκα τὰ παιδία οὐκ ἐφοίτων εἰς τὰ παρά τινων ἀπαιδεύτων ἐφημερίων παιδαγωγεῖα, ἐν οἷς ἐδιδάσκοντο τὰ κοινὰ γράμματα μετὰ ῥαβδισμῶν καὶ φαλάγγων, ἐστερεῖτο δὲ βαθμηδὸν τῶν δώρων καὶ τῶν ἄλλων ὠφελειῶν ἡ ξυνωρὶς τῶν Ἀρχιερέων, διότι οἱ ἄνθρωποι συνεισέφερον μᾶλλον εἰς τὸν φωτισμὸν τῶν πενήτων προτιμῶντες τὰ παιδία εἰς ταύτην τὴν Σχολὴν ἀποστέλλειν καὶ οὐχὶ εἰς τὴν τότε παρακμάσασαν καὶ ἀντιφιλόσοφον Εὐαγγελικήν, ἐν ᾗ μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ γεραροῦ Χρυσάνθου καὶ τοῦ ἱεροκήρυκος Γαβριὴλ τοῦ ἐκ Βρυούλων ἐδίδασκον ἄσημοί τινες οἰηματαῖαι καὶ ὀκνηροὶ «ἀπείριτα δηριόωντες.» Ἐντεῦθεν οὖν οἱ φθονεροὶ καὶ ἰδιοτελεῖς συναπισθέντες ἵνα καταβάλλωσι τὸ Γυμνάσιον κατέφυγον α) εἰς τὴν δυσφημίαν ὅτι διδάσκει

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ν ἑπόμενον ἢ ἀπόδοσιν· οἷον· Ὅτε δὲ ἀπήλασεν Αἰσχίνην ἡ βουλὴ (ἡγούμενον), τότε ἀνέδειξε κακόνουν αὐτὸν εἶναι (ἑπόμενον). Ἂν τὸ ἡγούμενον καὶ τὸ ἑπόμενον συντίθεται ἐκ δύω κώλων, ἡ περίοδος λέγεται δίκωλος. Ἂν ἐκ τριῶν, ἑνὸς μὲν ἀνήκοντος εἰς τὸ ἡγούμενον ἢ τὸ ἑπόμενον, δύω δὲ εἰς τὸ ἑπόμενον ἢ τὸ ἡγούμενον, ἡ περίοδος λέγεται τρίκωλος. Ἂν ἀπὸ τέσσαρα, δύω μὲν τοῦ ἡγουμένου, δύω δὲ τοῦ ἑπομένου, τετράκωλος· καὶ οὕτως ἐφεξῆς. Μόρια συνδετικὰ τοῦ ἡγουμένου πρὸς τὸ ἑπόμενον εἶναι οἱ Σύνδεσμοι οἱ αἰτιολογικοὶ ἢ ἐναντιωματικοί, τὰ χρονικὰ καὶ ἀνταποδοτικὰ Ἐπιρρήματα, τὰ ἀναφορικά, καὶ πᾶς προσδιορισμὸς διακρίνων τὰ μέρη τοῦ νοήματος. Πολλάκις μετὰ τὸ τέλος τῆς περιόδου προσαρτῶμεν καὶ ἄλλο νόημα ὡς μέρος τοῦ ἑπομένου ἐπιφέροντες αἰτίαν τινὰ ἢ ἐναντίωσιν. Τοῦτο λέγεται Ἐπισύναψις· οἷον, Ῥωμαίοις Κικέρων μὲν ἀπήρεσκε νουθετῶν (ἡγούμενον), Καῖσαρ δὲ χαριζόμενος ἤρεσκεν (ἑπόμενον). Καίτοι προλέγοντος Κάτωνος, ὡς εἰς τὴν ἀκρόπολιν τὸν τύραννον αὐτοὶ ταῖς ἑαυτῶν ψήφοις ἐνιδρύουσιν (ἐπισύναψις). Καθόλου δὲ ὅλη μὲν ἡ περίοδος περιέχει νόημα τέλειον, τὰ δὲ κῶλα ἡμιτελές, τὰ δὲ κόμματα ἀτελὲς ὡς πρὸς τὴν ὅλην περίοδον· οἷον, εἰς τὴν περίοδον ταύτην, Ἐπεβουλεύετο μὲν ἡ γυνὴ ὑπὸ τοῦ Ἀράσπου (ἓν κῶλον καὶ ἡγούμενον)· ἦν μέντοι πιστὴ τῷ ἀνδρί (ἓν κῶλον καὶ ἑπόμενον,) καλῶς ποιοῦσα (κόμμα) καίπερ ἀπόντι (κόμμα). Ὥστε αἱ μετοχαὶ εἰς τὸν λόγον πρότασιν μὲν περικλείουσι, περίοδον δὲ δὲν συγκροτοῦσιν, ἀλλὰ περιόδου κόμματα, καὶ ἐνίοτε κῶλα. Ἀρχίζοντες τὴν περιοδον μὲ γράμμα κεφαλαικόν, εἰς τὸ τέλος αὐτῆς μεταχειριζόμεθα τὴν τελείαν στιγμήν. Εἰς δὲ τὰ τέλη τῶν λόγων τὴν μέσην ἢ κρεμαμένην. Εἰς δὲ τὰ κόμματα τὸ κόμμα ἢ τὴν ὑποδιαστολήν. Καὶ ἄλλα δὲ στίξεως σημεῖα τίθενται πρὸς διάκρισιν τοῦ νοήματος· οἷον, Τὸ Ἐρωτηματικὸν (;) εἰς τὰς ἐρωτήσεις, τὸ Ἐπιφωνηματικὸν (!) εἰς τὰς ἐπιφωνήσεις, καὶ τὰ θαυμαστικὰ καὶ τὰ σχετλιαστικά· οἷον, φεῦ! βαβαί! ὦ Πέτρε! Ἡ Παρένθεσις ( ) εἰς τὰς μεταξὺ τοῦ λόγου παρεμπιπτούσας ἐννοίας· οἷον, Γράμματα μὲν (ᾔτησα γὰρ) οὐκ εἶχε δοῦναι. Τὸ σημεῖον τῆς Παραλήψεως. . . . ἢ—· οἷον, Ὦ— τί ἂν σέτις εἴπῃ;! Οἱ Μηνίσκοι (« »), ὅταν ἀναφέρωμεν ἄλλου τινὸς ῥῆσιν ἢ γνώμην. Κατὰ τὸ νόημα σχηματίζομεν καὶ τὴν ἀπαγγελίαν. Εἰς τὸ τέλος τῆς περιόδου κρατοῦμεν μικρὸν τὴν φωνήν. Εἰς τὰ κῶλα συγκόπτομεν ὀλίγον τὸ πνεῦμα. Εἰς τὰ κόμματα ὑποχαλῶμεν τὸν τόνον, καὶ πολὺ πλέον εἰς τὰς παρενθέσεις· τὰς

καὶ τὰ ἀόριστα· οἷον, Ὅπως ἄντις διακρίνῃ φίλον. Ἐπὶ δὲ τῶν ὡρισμένων τὸ πῶς· οἷον, Πῶς δεῖ συγγράφειν.

Ἄρθρον δ'. Μικτά.

§. ά. Τὰ Μικτὰ μόρια, τὰ ὁποῖα καὶ ἰδιαιτέρως ὀνομάζονται Μόρια, εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀνάμικτα ἀπὸ Συνδέσμων καὶ Ἐπιῤῥημάτων, καὶ ἀπ' ἄλλων λέξεων καταχρηστικωτέρων. Τοιαῦτα εἶναι

Α'. Ἀλλὰ γάρ, Ἀλλά γε, Ἀλλὰ μήν, Ἀλλὰ δή. Τοῦτο εἶναι καὶ συμπερασματικόν, καὶ μεταβατικόν, καὶ ἐναντιωματικόν.

Β'. Μήτι, Μήτοιγε. Τοῦτο εἶναι 1) ἀπορηματικόν· ὡς τὸ μὴ γάρ, 2) ἀντὶ τοῦ Πολλῷ πλέον, ἡγουμένης ἀρνήσεως· οἷον, οὐδὲ τοῖς φίλοις, Μήτοιγε τοῖς θεοῖς.

Γ'. Οὐ μὴν ἀλλά, Οὐ γὰρ ἀλλά, σημαίνει κατάφασιν ἅμα καὶ ἀπόφασιν, τοῦ μὲν *οὐ* ἀναιροῦντος τὸ τέλειον τῆς προηγουμένης ἐννοίας, τοῦ δὲ ἀλλὰ προστιθέντος τὴν ἑπομένην. οἷον, Ὕβρισεν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἔτυψεν, ἀντὶ τοῦ, οὐ μόνον ὕβρισεν, ἀλλὰ καὶ ἔτυψεν.

Δ'. Οὐχ ὅπως, Οὐχ ὅτι, Οὐχ ὅσον, ἐκλαμβάνονται ἐπὶ ἀναιρέσεως καὶ συμπλοκῆς, ἀντὶ τοῦ οὐ μόνον· οἷον, Οὐχ ὅτι παρ' Ἰνδοῖς, ἀλλὰ καὶ παρ' ἄλλοις. Τὸ δὲ Οὐχ ὅπως Ἀττικώτερον ἐκλαμβάνεται ἀντὶ τοῦ Οὐ μόνον οὐ· οἷον, Οὐχ ὅπως χάριν ἀπέδοσαν, ἀντὶ τοῦ οὐ μόνον οὐκ ἀπέδοσαν.

§. β'. Ἐκ δὲ τῶν ἄλλων λέξεων καταχρηστικώτερον ἀντὶ μορίων ἐκλαμβάνονται.

Α'. Τὸ *Ἐφ ᾧ* 1) Ἀντὶ τοῦ *ὅτι* πρὸς παρωχημένον ὁριστικῆς καὶ ἐνεστῶτα· οἷον, Ἐφ' ᾧ καὶ κομᾷς. 2) Πρὸς ἀπαρέμφατον καὶ μέλλοντα ὁριστικῆς ἀντὶ τοῦ τελικοῦ ἵνα· οἷον, Ἐφ' ᾧ διαλλαγῆναι. Κυρίως ἀντὶ τοῦ, ἐπὶ τούτῳ, ἵνα διαλλαγῶσιν. Οὕτω καὶ τὸ *Ἀνθ' ὧν* ἀντὶ τοῦ ὅτι· οἷον, Χάριν οἶδά σοι ἀνθ' ὧν ἦλθες.

Β'. *Ὅσα περ*, Ὅσα, ἀντὶ τοῦ ὡς ὁμοιωματικοῦ· οἷον, Λιμῷ χρῶνται ὅσα περ ὄψῳ. Ὡσαύτως καὶ τὸ *Ἅτε καὶ Οἷον*· πρὸς ὄνομα καὶ μετοχὴν ὁμοιωματικῶς· τὸ δὲ *Οἷον*· ἀντὶ τοῦ ὡς ἐπιτατικοῦ· οἷον, Οἷον ἀπαλώτατος· τὸ δὲ Ὅσον οὐ, ἀντὶ τοῦ σχεδόν.

Γ'. *Ἀκμήν*, ἀντὶ τοῦ τῆς συνηθείας ἀκόμη. Οὕτω καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἰτιατικαὶ καὶ δοτικαὶ τίθενται ἐπιῤῥηματικῶς· οἷον, Κομιδῇ, Κοινῇ, Παντάπασι κτλ.

Σημ. Περὶ μορίων καθόλου ἰδιαιτέρων καὶ συνημμένων, πολλῶν

Σημ. Καθόλου. Κυρίως Ἀντωνυμίαι εἶναι αἱ προσώπου διακριτικαί. Αἱ δὲ Δεικτικαί, καὶ Ἀναφορικοανταποδοτικαί, καὶ Ἀόριστοι, καὶ Πευσετικαί, εἶναι ἐπίθετα κλινόμενα τριγενῶς, ἀντὶ ὀνόματος ἢ ἰδιότητος ὀνόματος παραλαμβανόμενα.

Κεφ. Δ'. Μετοχή.

§. ά. Ἡ Μετοχὴ ὡς μέρος λόγου μετέχον τῆς ἰδιότητος καὶ τοῦ ὀνόματος καὶ τοῦ ῥήματος, συντάσσεται πρὸς μὲν τὸ ὄνομα 1) ἐπιθετικῶς, ὡς ἀνωτέρω. καὶ 2) κατὰ σύνταξιν ῥηματικήν· οἷον, οἱ ἐπαινοῦντες Σωκράτην. Οἱ μεμνημένοι τῶν λόγων. Οἱ χρώμενοι τοῖς βιβλίοις. Πρὸς δὲ τὸ ῥῆμα συντάσσεται ὀνοματικῶς κατὰ τρεῖς τρόπους.

Α'. Ὀρθόν. Ὅταν συμφωνοῦσα μετὰ τῆς ὀνομαστικῆς τοῦ οὐσιαστικοῦ φέρηται πρὸς τὸ ῥῆμα· οἷον, Σωκράτης διελέγετο περιπατῶν.

Β'. Πλάγιον. Ὅταν ὡς πτωτικὸν ἐννοίας διακριτικὸν ἀποδίδωται μεταβατικῶς εἰς τὸ ῥῆμα καθ ἣν ἐκεῖνο ἀπαιτεῖ πτῶσιν, ἢ γενικὴν ἢ δοτικὴν ἢ αἰτιατικήν· οἷον, Ἐπαινῶ τοὺς λέγοντας. Βοηθῶ τοῖς χρήζουσιν. Ἀκούω τοῦ νουθετοῦντος.

Γ'. Ἀπόλυτον. Ὅταν ἑτεροπροσωποῦντα δύο ῥήματα ποιῶσιν ἑκάτερον ἴδιον λόγον, τότε τὸ ἕτερον προφέρεται κατὰ πτῶσιν Γενικὴν ἀπόλυτον λεγομένην, ὄχι μεταβατικὴν ἀλλὰ πλαγίαν σχέσιν ἔχουσαν πρὸς τὸ ἕτερον ῥῆμα ἐκ μόνης τῆς ἐννοίας· οἷον, Τούτων οὕτως ἐχόντων, βέλτιον ἐστι περιμένειν.

Σημ. Α'. Ἀντὶ γενικῆς εὑρίσκεται πολλάκις καὶ Δοτικὴ ἀπόλυτος, καὶ μάλιστα εἰς τὰ κινήσεως σημαντικὰ ῥήματα· οἷον, Περιϊόντι τῷ ἐνιαυτῷ φαίνουσι φρουράν. Καί, Εἰργομένοις αὐτοῖς τῆς θαλάττης καὶ πορθουμένοις, ἐνεχείρησάν τινες ἀγαγεῖν πρὸς Ἀθηναίους τὴν πόλιν. Εἶναι δὲ κυριως καὶ ἡ Δοτικὴ καὶ ἡ Γενικὴ ἡ ἀπόλυτος προθέσεως ἐλειπτική. Ὡς γίνεται δῆλον ἀπὸ τῆς μετὰ προθέσεως συντάξεως τῶν τοιούτων πτώσεων, ὅταν σημαίνωσι χρόνον· οἷον, Ἐπὶ Κύρου βασιλεύοντος· καί, Ἐν τούτοις δὲ ὀρχουμένοις σεισμὸς γίνεται.

Σημ. Β'. Εἶναι καὶ Αἰτιατικὴ ἀπόλυτος, ὅταν ἐκφράζῃ τὴν αἰτίαν μετὰ τοῦ ὡς ἢ ὥσπερ· οἷον, Ἐσιώπα ὡς πάντας εἰδότας. Καί, Τῶν ἀδελφῶν ἀμελοῦσιν, ὥσπερ ἐκ τούτων οὐ γιγνομένους φίλους. Ἐνταῦθα ἔλλειπει τὸ νομίζοντες, ἢ ἄλλου τινὸς ταὐτοσήμου ῥήματος μετοχή· οἷον, ἐσιώπα ὡς (νομίζων) πάντας εἰδότας.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

βουλεύῃ τις τὸ ὄμμα ὅτι πρέπει νὰ βλέπῃ, ἢ τὸ ὠτίον ὅτι πρέπει νὰ ἀκούῃ· διότι ποῖον ἄλλο εἶναι τὸ ἔργον μαθητοῦ, ὅστις ἔρχεται εἰς τὸ Σχολεῖον, εἰμὴ νὰ ἐπιμελῆται εἰς ὅλα τὰ μαθήματα; Ἔχετε τὰς ὥρας τῶν σπουδῶν διωρισμένας· διότι χωρὶς τὸν ἀπαράβατον διορισμὸν τῆς μελέτης συγχίζεται ὁ νοῦς, καὶ λαμβάνει τῶν διδασκομένων ἀτελεῖς τὰς ἰδέας. Ἔχετε καὶ χωριστὰς κατ' ἰδίαν μελέτας, ὅταν μείνῃ καιρὸς μετὰ τὴν ἀπαρτίσιν τῶν χρεῶν ὑμῶν ἐκπλήρωσιν. Προσέχετε ὅμως ποῖα βιβλία ἀναγινώσκετε, διότι καὶ ἡ τῶν πολλῶν συνάμα καὶ βλαβερῶν βιβλίων ἀνάγνωσις βλάπτει τὴν ψυχήν, καθὼς τὰ κακοήθη καὶ πολλὰ φαγητὰ τὸν σώμαχον. Πᾶν βιβλίον ὅ,τι δὲν ἀνήκει ἢ πρὸς αὔξησιν τῶν χρησίμων γνώσεων, ἢ πρὸς χρηστοήθειαν, ἢ πρὸς στερέωσιν τῆς θεοσεβείας ὑμῶν, φεύγετε ὡς ἐχθρὸν θανάσιμον τῆς ὑμετέρας εὐτυχίας. Φεύγετε τὴν ἀργίαν· διότι εἶναι ἡ πηγὴ ὅλων τῶν κακῶν. Μ' ἕνα λόγον ἐνθυμεῖσθε ἀκαταπαύστως ὅτι αἱ ὧραι καὶ ἡμέραι τοῦ χρόνου, αἵτινες τρέχουσιν ἐπάνω τῶν κεφαλῶν ὑμῶν, ἀεννάως ἀφίνουσι κατόπιν ἴχνη καὶ ἀνεξάλειπτα καὶ αἰώνια, τὰ ὁποῖα τώρα μὲν κρύπτονται ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς σας, ἔρχεται ὅμως καιρός, ὁπότε μέλλουσι νὰ παρρησιασθῶσιν ἔμπροσθέν σας ὡς μάρτυρες ἀδιάψευστοι, εἴτε πρὸς καταισχύνην, εἴτε πρὸς εὐφημίαν ὑμῶν.

§. ις. Ἀνακεφαλαιῶ τὸν λόγον πρὸς ἀνάμνησιν τῶν εἰρημένων. Ἡ Σωφροσύνη μόνη δύναται νὰ διαφυλάξῃ ὑμᾶς ἀπὸ τὸν κίνδυνον τῆς νεότητος, καὶ ταύτην ἔχοντες σύντροφον δύνασθε νὰ κάμνητε τὴν ὑμετέραν γύμνασιν εἰς τὴν παιδείαν ἀσφαλεῖς καὶ βέβαιοι ὅτι ἀπολαύετε τῆς σοφίας τὸν στέφανον, καὶ κηρύττεσθε ἀληθῶς πεπαιδευμένοι καὶ τοῦ γένους ὑμῶν εὐεργέται. Ἡ ἀρετὴ αὕτη περικλείει εἰς ἑαυτὴν τῆς νεότητος ὅλα τὰ καθήκοντα, λέγω δὲ τὴν εὐσέβειαν, καὶ μετριοφροσύνην, καὶ φιλαλήθειαν, καὶ ἐπιείκειαν, καὶ ἐγκράτειαν, καὶ τὴν εἰς τὰ μαθήματα ἐπιμέλειαν· τοὺς τοιούτους σώφρονας «Θεοὶ φιλοῦσι, καὶ στυγοῦσι τοὺς κακούς» (α). Ὁποιονδήποτε ἐπάγγελμα καὶ ἂν μέλλετε φίλοι νέοι νὰ ἐπαγγελθῆτε, ἢ μέγα ἢ μικρόν, χωρὶς ταύτας τὰς ἀρετὰς εἶναι ἀδύνατον νὰ διαδράμητε τὸ στάδιον ἐντίμως καὶ εὐτυχῶς. Ὅλων δὲ τούτων τῶν ἀρετῶν, πάλιν τὸ ἐπαναλαμβάνω, θεμέλιον ἔχετε τὴν πρὸς Θεὸν εὐσέβειαν. Ἡ Σοφία καὶ ἀρετὴ ὡς δῶρα τελειότατα ἄνωθεν καταβαίνουσιν, ἐκ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων. Χωρὶς τούτου τὴν προσασίαν μ'

(α) Σοφοκλ. Αἴαντ. στίχ. 133.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

νὸ ἱππικοῦ, οὗτοι νὰ ζητῶσιν ὕδωρ εἰς τὰς ἰδίας αὐτῶν οἰκίας, καὶ ἐὰν σκάψαντες βάθος ὀργυιῶν δέκα δὲν εὕρωσι, τότε νὰ λαμβάνωσιν ἀπὸ τοῦ γείτονος, γεμίζοντες καθ' ἑκάστην ἡμέραν δὶς μίαν στάμνον ἐξ ὑδάτων περιεκτικήν· διότι ἤθελε νὰ παρηγορῇ τὴν ἀνάγκην, ὄχι νὰ τρέφῃ τὴν ὀκνηρίαν. Πολλὰ ἔμπειρα διώρισε καὶ τὰ μέτρα τοῦ μεταξὺ τῶν φυτευομένων δένδρων διαστήματος, Ἂν τις θελήσῃ νὰ φυτεύσῃ ἄλλο τι δένδρον εἰς τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, τὸ δένδρον νὰ ἀπέχῃ ἀπὸ τοῦ γείτονος πόδας πέντε· ἂν δὲ συκῆν ἢ ἐλαίαν, ἐννέα· διότι τούτων τῶν δένδρων αἱ ῥίζαι ἐξαπλόνονται μακρότερα παρὰ τῶν ἄλλων, καὶ ἡ γειτονία εἰς τὰ πλειότερα φυτὰ εἶναι ἐπιβλαβής· διότι καὶ τὴν τροφήν των ἀποῤῥοφῶσι, καὶ εἰς πολλὰ ἐκπέμπουσιν ἀτμοὺς βλαβερούς. Λάκκους δὲ καὶ τάφρους ἐσυγχώρησε νὰ σκάπτῃ ὅστις θέλει, πλὴν ὅσον βάθος κάμῃ τὸν λάκκον, τόσον μάκρος νὰ ἀπέχῃ ἀπὸ τοῦ γείτονος. Καὶ ὅστις συνιστᾷ μελισσουργεῖα, νὰ ἀπέχῃ τριακοσίους πόδας ἀπὸ τοῦ τόπου, ὅπου ἄλλος πρότερον ἔχει θεμένα τὰ ἰδικά του.

§. κδ. Ἐκ δὲ τῶν προϊόντων τῆς Ἀττικῆς μόνον ἔλαιον ἔδωκεν ἄδειαν νὰ πωλῶσιν εἰς τοὺς ξένους. Ἄλλο δὲ τίποτε νὰ μὴ ἐκβάλλωσιν ἔξω. Ἂν δέ τινες ἐκβάλλωσι, τούτους νὰ καταρᾶται ὁ ἄρχων, εἰ δὲ μὴ νὰ πληρώνῃ αὐτὸς εἰς τὸ δημόσιον θησαυροφυλάκιον ἑκατὸν δραχμάς. Καὶ ὁ νόμος οὗτος περιέχεται εὐθὺς εἰς τὸν πρῶτον πίνακα. Δὲν εἶναι λοιπὸν παντάπασιν ἀπίθανοι οἱ λέγοντες, ὅτι καὶ τῶν σύκων ἡ ἐξαγωγὴ ἦτο ἐμποδισμένη τὸ παλαιὸν εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅθεν ὠνομάσθησαν Συκοφάνται, ὅσοι ἐφανέρονον εἰς τὸ Κοινὸν τοὺς ἐξάγοντας τὰ σῦκα. Ἔγραψε προσέτι νόμον καὶ περὶ τῆς ἐκ τῶν τετραπόδων συμβαινούσης βλάβης, εἰς τὸν ὁποῖον διορίζει, ἂν δαγκάσῃ σκύλλος ἄνθρωπον, νὰ παραδίδηται εἰς χεῖρας αὐτοῦ δεδεμένος μὲ τετράπηχυν ἅλυσσιν. Νόστιμον ἐφεύρεμα διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν πολιτῶν, εἰς ἣν ἀποβλέπει. Ὁ δὲ περὶ τῶν πολιτογραφουμένων νόμος ἐκίνησε πολλὴν ἀπορίαν. Δὲν δίδει ἄδειαν νὰ πολιτογραφηθῶσιν ἄλλοι ξένοι, πλὴν ὅσοι εἶναι ἐξωρισμένοι διὰ βίου ἀπὸ τῆς ἰδίας πατρίδος, ἢ ὅσοι μετοικήσουσιν εἰς τὰς Ἀθήνας, ἵνα ἐπαγγελθῶσι τέχνην τινά. Ἔκαμε δὲ τοῦτος καθὼς τινες λέγουσιν, ὄχι τόσον ἵνα διώκῃ τοὺς ξένους, ὅσον ἵνα προσκαλῇ αὐτοὺς μάλιστα εἰς τὰς Ἀθήνας μὲ τὴν ἐλπίδα τοῦ ὅτι βεβαίως θέλουσι γείνῃ πολῖται. Καὶ ἔπειτα ἐκείνους μόνον ἐνόμιζε πιστούς, ὅσοι ἢ ἔχασαν τὴν πατρίδα ἐξ ἀνάγκης, ἢ ἀφῆκαν αὐτὴν ἑκουσίως. Ἰδιαίτερος τοῦ Σόλωνος

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Δὲν δύναμαι νὰ τοὺς οἰκονομήσω καὶ τοὺς δύω. Τὸ ἦθος τοῦ πατρὸς εἶναι τόσον ἀντικείμενον πρὸς τὸ τοῦ υἱοῦ, ὥστε εἶναι δύσκολον πρᾶγμα νὰ ἦμαι καὶ τῶν δύω ἐμπιστευμένος. Ἐνέργησον αὐτὴ σὺ πρὸς τὸν ἀδελφόν σου, καὶ μεταχειρίσου τὴν φιλίαν σας μέσον νὰ τὸν ἐμπερδεύσῃς εἰς τοὺς σκοπούς μας. Νάτος ἔρχεται! Ἐγὼ ἀναχωρῶ· Νὰ καιρὸς νὰ τὸν ξεμυστηρευθῇς ὅσα κρίνεις ἀναγκαῖα.

Ζ ω ή τ σ α.

Δὲν ἐξεύρω ἂν δυνηθῶ νὰ τοῦ κάμω ταύτην τὴν ἐξομολόγησιν.

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ.

Κ λ ε ά ν θ η ς, Ζ ω ή τ σ α.

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Χαῖρω, ἀδελφή μου, διότι σ' εὗρῆκα μοναχήν. Διψῶ παρὰ πολὺ νὰ σὲ ὁμιλήσω, διὰ νὰ σ' ἐξομολογηθῶ ἕνα μου μυστικόν.

Ζ ω ή τ σ α.

Εἶμαι ἑτοίμη, ἀδελφέ, νὰ σὲ ἀκούσω. Τί ἔχεις νὰ μὲ εἰπῇς;

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Πολλὰ πράγματα, ἀδελφή μου, κομποδεμένα εἰς μίαν καὶ μόνην λέξιν. Ἀγαπῶ!

Ζ ω ή τ σ α.

Ἀγαπᾷς;

Κ λ ε ά ν θ η ς.

Ναί! ἀγαπῶ. Πρὶν ὅμως ὑπάγω παρεμπρός, ἄκουσέ με. Ἐξεύρω, ὅτι κρέμαμαι ἀπὸ πατέρα, εἰς τοῦ ὁποίου τὰς προσταγὰς πρέπει νὰ ὑπακούω. Ἐξεύρω, ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀρραβωνιζώμεθα ποτὲ τῆς κεφαλῆς μας, χωρὶς τὴν συγκατάθεσιν ἐκείνων, οἵτινες μᾶς ἐχάρισαν τὸ ζῆν. Ἐξεύρω, ὅτι ὁ Οὐρανὸς ἔκαμε τοὺς γονεῖς μας δεσπότας τῶν ἐπιθυμιῶν μας· ὅτι πρέπει νὰ τὰς διοικῶμεν κατὰ τὴν ὁδηγίαν των· ὅτι αὐτοὶ γνωρίζουν καλλιώτερα τὶ μᾶς συμφέρει· ὅτι χρεωστοῦμεν νὰ πιστεύωμεν περισσότερον τὰς φρονίμους των συμβουλάς, παρὰ τὰ τυφλά μας πάθη· ὅτι ἡ νεότης μᾶς σύρει πολλάκις εἰς ὀλεθρίους κρημνούς. Ὅλα ταῦτα σὲ τὰ προλέγω, ἀδελφή μου, διὰ νὰ μὴ λάβῃς τὸν κόπον νὰ μὲ τὰ εἴπῃς ἐσύ. Ἐπειδὴ— Ὁ ἔρως μου τελευταῖον τί-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ευσε νὰ ὑπογραφῶσιν οἱ προεστῶτες, διὰ νὰ μὴ κάμνωσι σύγχυ-
σιν δευτέραν βιάζοντες καὶ ἄλλους πολλοὺς εἰς ὑπογραφήν. Διὰ τὸν
θεὸν τῆς ἀθωότητος, πρόλαβε τὸ πρᾶγμα, μήπως ὀργισθῇ ἡ Παναγ-
ιότης του κατὰ τοῦ ἐναρέτου Παρθενίου (α). Ὁ ἱερὸς οὗτος ἀνὴρ

(α) Τὰ αἴτια τῆς κατὰ τοῦ Παρθενίου τοῦ ἐπονομαζομένου Τύμπα, ἀδι-
καιοτάτης καταφορᾶς τοῦ μητροπολίτου Σμύρνης Ἀνθίμου καταφαίνονται ἐν
τῇ πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Γρηγόριον τὸν Ε. ἀναφορᾷ τῶν κατοί-
κων τοῦ χωρίου Βουζᾶ, ἣν συνέταξεν ὁ ἀοίδιμος ἡμῶν Πατήρ. Καταχωρίζομεν
δὲ ἐκ ταύτης τὴν ἑξῆς μακρὰν περικοπὴν πρὸς διασάφησιν τῶν ἀνωτέρω
γεγραμμένων.

α Ἐνώπιον τῆς ὑμετέρας θειοτάτης Παναγιότητος παριστάμεθα οἱ ταπει-
νοὶ δοῦλοί της καὶ μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ πόνον ψυχῆς ἀναφέρο-
μεν πρὸς τὴν χριστομίμητον εὐσπλαγχνίαν της τὰ ἐλεεινά μας παράπονα,
ζητοῦντες ἔλεος.

Τὸ φίλτατον καὶ ἠγαπημένον της χωρίον ὁ Βουζᾶς, Παναγιώτατε Αὐθέντα,
κινδυνεύει νὰ ἐρημωθῇ. Μία ὄχι κατὰ Θεὸν γενομένη πανήγυρις ἔμελλε νὰ
ἐπιφέρῃ τὸν ἀφανισμόν του. Ἡ πανήγυρις τοῦ χωρίου, ἡ ὁποία ἐγίνετο κατὰ
τὴν συνήθειαν τῇ κδ'. τοῦ Ἰουνίου μηνός, πρὸ δύω χρόνων κοινῇ ἡμῶν γνώ-
μῃ καὶ παρακλήσει μετετέθη ὑπὸ τοῦ Πανιερωτάτου ἁγίου Σμύρνης διὰ
γράμματος κατὰ τὴν 29 τοῦ Αὐγούστου μηνός, διότι εἰς τὴν προτέραν της
ἐποχὴν εἶχαν πληθύνουν αἱ ἀχρειότητες ἐκ διαφόρων γενῶν προερχόμεναι,
καὶ ἐγίνοντο εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἔμπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν μας αἰσχρόν ἐστι
καὶ λέγειν πράγματα, τὰ ὁποῖα κατ' ἄλλον τρόπον δὲν ἐμποδίζοντο παρὰ μὲ
τὴν μετάθεσιν. Ἐφέτος ἐχθροῦ συνεργείᾳ κινηθέντες τινὲς τῶν χωριανῶν ἐ-
ζήτησαν τὴν πανήγυριν διὰ τὰ ἴδιά των κέρδη· ἡμεῖς ὅλοι συμφώνως οἱ ἀπὸ
τῆς Σμύρνης κάτοικοι τοῦ χωρίου καὶ αὐτῶν τῶν χωριανῶν οἱ φρονιμώτε-
ροι, καὶ οἱ γέροντες τοῦ χωρίου, καὶ οἱ ἐπίτροποι ἀντελέγομεν λέγοντες νὰ
ἔχῃ πάντοτε τὸν τόπον της ἡ μετάθεσις, ὡς μόνον σωτήριον μέσον τῆς χρι-
στιανικῆς κοσμιότητος καὶ εὐταξίας τοῦ χωρίου καὶ τῶν τέκνων μας. Οἱ
ἀντίπαλοι τοῦ καλοῦ τούτου ἔργου ἐμψυχωθέντες ἀπὸ τὴν ἱεράν μας Μητρό-
πολιν (ἥτις χαίρει νὰ σπείρῃ ὀιχονοίας) ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν ὀλίγους γαδου-
ρολάτας, καὶ ἀπῆλθον εἰς τὴν Μητρόπολιν προσκαλοῦντες τὴν Πανιερότητά
του· ἡ Πανιερότης του, χωρὶς νὰ ἦναι παρόντες οἱ ἐπίτροποι, χωρὶς οἱ προε-
στῶτες τοῦ χωρίου, χωρὶς κἀνεὶς ἀπὸ τοὺς προϊσταμένους ἡμᾶς, καθὼς ἦτο
συνήθεια νὰ προσκαλῆται, ἐπένευσεν εὐθὺς εἰς τὸ ζήτημα τῶν ὀνηλατῶν, καὶ
ἔγραψε σφοδρὰν προσταγὴν εἰς τὸν ἐφημέριον τοῦ χωρίου πρωτέκδικον κὺρ
Παρθένιον ὅτι ἐξάπαντος μέλλει νὰ ὑπάγῃ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν πανήγυριν εἰς
τὴν πρώτην αὐτῆς προθεσμίαν τῇ κδ' Ἰουνίου. Ταῦτα μαθόντες οἱ τότε προε-
στεύοντες τοῦ χωρίου ἀπῆλθον εἰς τὴν ἱερὰν Μητρόπολιν, ἱκετεύοντες μετὰ
θερμῶν δακρύων τὴν Πανιερότητά του νὰ μὴ καταργήσῃ τοιαύτην καλὴν
μετάθεσιν, καὶ ἀνανεωθῶσιν αἱ πρῶται ἀταξίαι· ἡ Πανιερότης ἀπέβαλεν αὐ-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ὅτι ἡ μὲν φρουρὰ σημαίνει σύστημα στρατιωτῶν διωρισμένον ὑπὸ τῆς διοικήσεως εἰς φύλαξιν τόπου τινὸς καὶ θελόντων καὶ μὴ τῶν πολιτῶν· ἡ δὲ φυλακή, ἑκούσιον καὶ αὐτοπροαίρετον ὑπ' αὐτῶν τῶν πολιτῶν φύλαξιν τῆς πόλεως. Ἐκλαμβάνονται δὲ πολλάκις καὶ ἀδιαφόρως αἱ λέξεις, ἡ μία ἀντὶ τῆς ἄλλης. Οὕτω λέγει ὁ Ξενοφῶν «φυλακὰς κατέστησε» (Ἑλλην. Α. α) καὶ ὁ αὐτὸς πάλιν «κατέλιπεν ἰσχυρὰς φρουράς» (Κύρου παιδ. Ζ. δ). Σημαίνει δὲ καὶ ἡ φρουρὰ καὶ ἡ φυλακή, καὶ τὴν ἰδιαιτέρως εἰς τὴν λαλουμένην ἡμῶν γλῶσσαν λεγομένην φυλακήν, ἤτοι εἱρκτήν. Αὐτίκα Πλάτων (Φαίδωνι σελ. 140) «ὡς ἔν τινι φρουρᾷ ἐσμὲν οἱ ἄνθρωποι». Καὶ ἡ φυλακὴ καὶ τὸ φυλακίζω σύνηθες μάλιστα εἰς τὴν ἁγίαν Γραφήν, ὡς καὶ εἰς τὴν συνήθειαν, οἷον «Ὃν καὶ πιάσας ἔθετο εἰς φυλακήν» (Πράξ. ιβ. 4), καὶ «Ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν» (Ματθ. ιη, 30), καὶ «Ἄξιοι στερηθῆναι φωτὸς καὶ φυλακισθῆναι ἐν σκότει» (Σοφ. Σολ. ιη. 4).

Στίχ. 35. ἀποκοπὴν τῶν χρεῶν). Ἡ ἀποκοπὴ ἐσήμαινε καὶ τὴν ὀλιγόστευσιν ἑνός τινος πράγματος, καὶ τὴν καθόλου ἀναίρεσιν, καθὼς εἰς τοῦτο τὸ χωρίον. Ταύτην τὴν σημασίαν ἐφύλαξεν ἡ λέξις καὶ εἰς τὴν λαλουμένην ἡμῶν γλῶσσαν μάλιστα εἰς τὸ ῥῆμα. Διότι λέγομεν ἀπεκόπη καὶ τὸν ἀπέκοψα ἢ τὸν ἐξέκοψα ἀπὸ τὰς κακὰς συναναστροφάς. Λέγομεν δὲ συνήθως Ἀποκοπὴν καὶ τὸν διὰ μιᾶς συμφωνούμενον μισθὸν ὁποιασδήποτε ἐργασίας χωρὶς νὰ λογαριάζωμεν λεπτολόγως τὰ ἡμερομίσθια τοῦ ἐργάτου· οἷον, ὁ δεῖνα μοῦ ἐδούλευσε τὸ χωράφιον ἀποκοπῆς. Ἀποκοπὴν λέγομεν καὶ τὸ παρ' ἄλλου διδόμενον εἰς ἡμᾶς εἰσόδημα τοῦ κτήματος, ὅταν τὸ παραδίδωμεν εἰς χεῖρας ἄλλου νὰ τὸ δουλεύσῃ καὶ νὰ τὸ καρποῦται χωρὶς νὰ ἐξετάσωμεν πόσον ἔχει νὰ κερδήσῃ· οἷον, ἔδωκα τὸ ἀμπέλιον ἀποκοπῆς διὰ τόσα γρόσια. Κατὰ ταῦτα εἶναι καὶ τὰ Ξεκομμένα, ὁ συμφωνημένος τόκος δηλονότι τῶν εἰς τοὺς ναυτικοὺς ἐμπόρους δάνειζομένων χρημάτων, χωρὶς διορισμὸν τῶν ἡμερῶν, τὰς ὁποίας μέλλουσι νὰ δαπανήσωσιν εἰς τὴν θάλασσαν ἕως νὰ ἔλθωσιν ὀπίσω, ἢ νὰ φθάσωσιν εἰς τὸν διωρισμένον τόπον. Τοιαῦτα δάνεια εἶχον οἱ παλαιοὶ τὰ ὁποῖα ὠνόμαζον Ναυτικὰ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν Ἐγγείων, τῶν δανείων δηλονότι τῆς ξηρᾶς (Βλ. Δημοσθ. π. Λακρ. παραγ. §. δ). Διήρουν δὲ ταῦτα εἰς δύω εἴδη· διότι ἔλεγον Ναυτικὸν (δάνειον) Ἑτερόπλουν, καὶ Ἀμφοτερόπλουν. Ἦσαν δὲ καὶ τὰ δύω ἐπικίνδυνα ἢ ὑποκίνδυνα, ἤγουν ὁ κίνδυνος ἐννοεῖτο τοῦ δανειστοῦ. Ἑτερόπλουν δάνειον ἐλέγετο, ὅτε ὁ κίνδυνος

Ἐξηνταβελώνης.

Ὄχι! μόνον θὰ σ' ἐμποδίσω νὰ μὴ φλυαρῇς, καὶ νὰ μὴν ἦσαι ἀδιάντροπος. Σιώπα!

Στροβίλης.

Καὶ 'γὼ δὲν ὀνοματίζω κἀνένα νε.

Ἐξηνταβελώνης.

Θὰ σὲ ξυλοφορτόσω ἂν μετά με 'μιλήσῃς.

Στροβίλης.

Ὅποιος ἔχει τὴ μυῖα, ἂς ξεμυιάζεται.

Ἐξηνταβελώνης.

Δὲν σιωπᾶς Βρέ;

Στροβίλης.

Ναίσκε, στανειό μου!

Ἐξηνταβελώνης.

Ἄχ! Ἄχ! Ἄχ!

Στροβίλης

(τὸν δείχνει ἀκόμη μίαν τσέπην τῆς καμιζόλας του).

Ὁρίστεν νὰ 'κόμα μνιὰν μπουζοῦ! Εὐχαριστηθήκετεν;

Ἐξηνταβελώνης.

Ἔλα τώρα δός μου το χωρὶς νὰ σὲ ψάξω.

Στροβίλης.

Ἤντα νὰ σᾶς δώκω;

Ἐξηνταβελώνης.

Ὅ,τι μοῦ 'πῆρες.

Στροβίλης.

Κ' ἐν σας πῆρα τίποτας.

Ἐξηνταβελώνης.

Μὲ τὰ σωστά σου;

Στροβίλης.

Κιάμὲ μὲ τὰ μισά μου;

Ἐξηνταβελώνης.

Ὥρα σου καλὴ τώρα. Ἄμε 'ς ὅλους τοὺς διαβόλους.

Στροβίλης (σιγά).

Ἂς εἶναι δά! μὲ σκόλασ' ὁ πρωτύσκολος.

Ἐξηνταβελώνης.

Τοὐλάχιστον σὲ ἀφίνω εἰς τὴν συνείδησίν σου!

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τῆς ἀειμνήστου Αὐτοκρατορίσσης πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν Αἰκατερίνης τῆς Β'. παρέλαβεν ὁ ἀρχιστράτηγος κόμης Ὀρλόβος ἐκ τῆς τότε δυστυχησάσης Πελοποννήσου, ἵνα παιδευθῶσιν εἰς τὸ κατὰ τὴν Πετρούπολιν ὑπὸ τῆς Αὐτοκρατορίσσης συσταθὲν καὶ Γραικικὸν ἐπικληθὲν Σχολεῖον, ὡς διωρισμένον ἐξεπίτηδες διὰ τοὺς Γραικοὺς μόνους. Εἰς τοῦτο τὸ Σχολεῖον μετακομισθεὶς μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλληνοπαίδων καὶ Ἰωάννης ὁ Βόϊος κατὰ τὸ **1775**, ἐπαιδεύθη δι' ὅλης ὀκταετίας πάντα τὰ ἐν αὐτῷ διδασκόμενα μαθήματα μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ τῶν ἀναγκαιοτέρων ἐπιστημῶν. Κατὰ δὲ τὸ **1783** διὰ τὰς προόδους αὐτοῦ καὶ τὴν περὶ τὰ Ναυτικὰ μάλιστα εὐφυΐαν μετετέθη δι' ὑψηλῆς προσταγῆς εἰς τὸ κατὰ τὸ Κρὸν-Στὰτ τῆς Πετρουπόλεως ἰδιαίτερον διδασκαλεῖον τῆς Ναυτικῆς, ὅπου τελειοποιηθεὶς περὶ τὰς θαλασσίους γνώσεις, ἐκβῆκεν ἀξιωματικὸς κατὰ τὸ **1785**.

§. 6'. Ἔκτοτε δι' ἐτῶν ὅλων εἴκοσι καὶ ἑνὸς ἐδούλευσεν εἰς τὸν Ῥωσσικὸν στόλον εὐδοκιμῶν καὶ τιμώμενος καὶ ἀγαπώμενος παρά τε τῶν ἰδίων ἀρχηγῶν καὶ τῶν τεταγμένων ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν αὐτοῦ. Περιῆλθε τὸν Ἀρκτικὸν Ὠκεανὸν καὶ τὴν Λευκὴν θάλασσαν καὶ τὴν Βαλτικὴν καὶ τὴν Κασπίαν συνεκδημῶν εἰς διαφόρους στρατείας τοῦ ςόλου, καὶ διοικῶν αὐτὸς εἰκοσιπέντε πλοῖα φορτηγὰ (transports). Παρευρέθη δὲ συμμέτοχος καὶ εἰς ἄλλας ἄλλοτε ναυμαχίας. Ἰδίως δὲ εἰς τρεῖς μάλιστα καυστειρὰς συμπλοκὰς τοῦ Ῥωσσικοῦ μετὰ τοῦ Σβεκικοῦ στόλου, ἐπὶ τοῦ διετοῦς (ἀπὸ **1788**, ἕως **1790**) μεταξὺ Ῥωσσίας καὶ Σβεκίας πολέμου, ὁπότε καὶ ἠνδραγάθησε προκινδυνεύων γενναίως, καὶ μεταξὺ τῶν προμάχων ἀτρόμητος διατάσσων τὸν κανονοβολισμόν. Διὰ δὲ τὴν ἀνδρίαν αὐτοῦ καὶ πίστιν καὶ ἐμπειρίαν καὶ τὸ τίμιον καὶ κόσμιον τῆς ἐναρέτου διαγωγῆς προεβιβάσθη μὲν κατὰ καιροὺς καὶ εἰς ἀνώτερα ἀξιώματα, Καπετάνος γενόμενος καὶ ὕστερον Μαγιόρος· ἐβραβεύθη δὲ καὶ μὲ τὸν σταυρὸν τοῦ ἁγίου Γεωργίου, τὸ ἐξαίρετον παράσημον τῆς ἀνδραγαθίας, ὡς ἔνδοξος πολεμιστὴς καὶ τίμιος ἀξιωματικός. Ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν ὑψηλὴν Ἀρχηγίαν ἐμαρτυρήθη δι' ἰδιαιτέρων ἐγγράφων μαρτυρικῶν ὑπὸ τριῶν ἐφεξῆς στολάρχων, τοῦ τε κόμητος Βαλεσιανοῦ Ζουβόφου καὶ τῶν στρατηγῶν Σεργίου Βουλγακόβου καὶ Παύλου κόμητος Τζιτζιανόβου, καὶ τέλος ἔλαβεν αὐτόγραφον ἐπιστολὴν παρὰ τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου τοῦ πρώτου, χαριστήριον διά τε τὰς ἀνδραγαθίας αὐτοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην, μεθ' ἧς ἔκρινεν ἐγκλήματα πολεμικῶν, διορισθεὶς

ὅτι εἶναι φυγὰς Ἀθηναῖος, διὰ νὰ παρακινήσῃ τοὺς φυλάσσοντας αὐτὴν Μεγαρεῖς, ἂν θέλωσι νὰ πιάσωσι τὰς πρώτας γυναῖκας τῶν Ἀθηναίων, νὰ πλεύσωσι μετ' αὐτοῦ τὸ γρηγορώτερον εἰς τὴν Κωλιάδα. Οἱ Μεγαρεῖς τὸν ἐπίστευσαν, καὶ πάραυτα ἔστειλαν δμοῦ μὲ αὐτὸν στρατιώτας εἰς τὸ πλοῖον. Ὁ Σόλων ἀφ' οὗ εἶδε τὸ πλοῖον ὅτι ἐκίνησεν ἀπὸ τὴν νῆσον, τὰς μὲν γυναῖκας ἐπρόσταξε νὰ ἀναχωρήσωσιν· αὐτὸς δὲ διαλέξας νέους ἀγενείους ἀκόμη, τοὺς ἐστόλισε μὲ τῶν γυναικῶν τὰ ἐνδύματα καὶ ὑποδήματα καὶ κεφαλοδέσματα, καὶ τοὺς παρήγγειλεν, ἔχοντες κρυμμένα μαχαίρια, νὰ παίζωσι καὶ νὰ χορεύωσι πλησίον τῆς θαλάσσης, ἕως νὰ ἐκβῶσιν εἰς τὴν γῆν οἱ ἐχθροί, καὶ νὰ λάβωσι πρῶτον τὸ πλοῖον εἰς τὰς χεῖράς των. Οἱ νέοι ἔβαλον εἰς πρᾶξιν τὴν προσταγήν του. Οἱ Μεγαρεῖς ἀπατηθέντες ἀφ' ὅσα ἔβλεπον, ἐπλησίασαν εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐξεπήδησαν ἀπὸ τὸ πλοῖον ἁμιλλώμενοι πρὸς ἀλλήλους ποῖος ποίαν γυναῖκα νὰ πιάσῃ. Τοιουτοτρόπως δὲν διέφυγεν οὐδείς, ἀλλ' ἐφονεύθησαν ὅλοι. Καὶ οἱ Ἀθηναῖοι πλεύσαντες εὐθὺς ἐκυρίευσαν τὴν νῆσον.

§. θ. Ἄλλοι δὲ λέγουσιν ὅτι δὲν ἔγεινε κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον ἡ κυρίευσις τῆς Σαλαμῖνος· ἀλλὰ πρῶτον μὲν ὁ ἐν Δελφοῖς Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὸν Σόλωνα τοῦτον τὸν χρησμόν·

Ἄμε νὰ ἐξιλεώσῃς μὲ θυσίας εὐαγεῖς
Τοὺς ἐφόρους τοῦ νησίου ἥρωας, καὶ μὴ ἀργῇς.
Τούτους τώρα τοὺς σκεπάζει τεθαμμένους μὲ τιμάς,
Ὁ Ἀσώπιος ὁ κόλπος τετραμμένους πρὸς δυσμάς.

Ὁ δὲ Σόλων νύκτα πλεύσας εἰς τὴν νῆσον ἐθυσίασε σφάγια εἰς τοὺς ἥρωας Περίφημον καὶ Κυχρέα. Ἔπειτα ἔλαβε μεθ' ἑαυτοῦ πεντακοσίους Ἀθηναίους θελήματικοὺς μὲ ψήφισμα κοινόν, ἂν ἐπάρωσι τὴν νῆσον, νὰ τὴν διοικῶσιν ὡς θέλουσιν αὐτοί. Καὶ οὕτω πλεύσας μὲ πολλὰ ὀψαράδικα πλοῖα, καὶ μὲ ἓν καράβιον τριάκοντα κωπίων, ἄρραξε κρυφὰ εἰς τὴν Σαλαμῖνα πρὸς τὴν ἄκραν τὴν ἀποβλέπουσαν εἰς Εὔβοιαν. Οἱ Μεγαρεῖς ἀκούσαντες ἐκ τῆς φήμης τὸ πρᾶγμα, χωρὶς κἀμμίαν βεβαιότητα, ἅρπαξαν τὰ ὅπλα τεθορυβημένοι, καὶ ἔστειλαν καράβιον νὰ κατασκοπήσῃ τὰ κινήματα τῶν ἐχθρῶν· ἀλλ' ὡς ἐπλησίασε τὸ ἐκυρίευσεν ὁ Σόλων, καὶ ἐφυλάκισε τοὺς Μεγαρεῖς. Ἔβαλε δὲ ἀντ' αὐτῶν εἰς τὸ καράβιον τοὺς ἀνδρειοτέρους Ἀθηναίους, προστάξας αὐτοὺς νὰ πλεύσωσιν εἰς τὴν πόλιν τῆς Σαλαμῖνος, ὅσον δύνανται κεκρυμμένοι· αὐτὸς δὲ λαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ τοὺς ἄλλους Ἀθη-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ὁποίας ῥέων ὁ σεβάσμιος Μέλης, στολίζει τὰς ὄχθας αὐτοῦ καὶ τοὺς παρακειμένους λόφους μὲ δένδρα ἀειθαλῆ καὶ παντοτεινὴν πρασινάδα! Κεῖται δὲ ἡ Σμύρνα εἰς τὴν 38, μοῖραν καὶ $^{25'}$, $^{54''}$ τοῦ πλάτους, καὶ 44, $^{46'}$, $^{33''}$, τοῦ μήκους (α), ἀπέχουσα τῆς Κωνσταντινουπόλεως 75, περίπου λεύγας Γαλατικάς. Ἀπὸ δὲ τῆς Ἐφέσου ἀπέχει κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν 320, σταδίους, ἢ 40, μίλλια, ἤτοι 12, λεύγας Γαλατικάς, περίπου 12, ὥρας Τουρκικάς. Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἠθέλησε νὰ κάμῃ εὐκολωτέραν τὴν κοινωνίαν τῶν δύω τούτων πόλεων, τὰς ὁποίας ὠνόμαζεν ὀφθαλμοὺς τῆς Ἀσίας, προστάξας νὰ διορύξωσι τὸν διαχωρίζοντα αὐτὰς ἰσθμὸν τῆς Χερσονήσου, διὰ νὰ ἐνωθῶσιν οἱ κόλποι των (β). Ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ ἐργάται ἀπήντησαν δυσκολίας πολλάς, ὅταν ἔφθασαν εἰς τὰ πετρώδη χωρία, ἀφῆκαν τὸ ἔργον ἀτελές. Φαίνεται δὲ μέχρι τῆς σήμερον τὸ ὄρυγμα εἰς τὴν πεδιάδα, πλησίον τῆς ὁδοῦ τῶν Βρυούλων (γ), τὰ ὁποῖα εἶναι ἡ παλαιὰ Δάφνος, ἢ κατ' ἄλλους τὸ Χύτριον (δ). Ὁ λιμὴν τῆς Σμύρνης κρίνεται ὁ μέγιστος καὶ εὐρυχωρότατος ὅλων σχεδὸν τῶν τῆς Ἀσίας λιμένων. Διὰ τοῦτο ἴσως ὠνομάζετο ἐξ ἀρχῆς καὶ Ναύλοχον ἡ Σμύρνα, ὡς δυναμένη παμπόλλας νῆας νὰ χωρῇ. Ὑπέρκειται δὲ τοῦ Σμυρναϊκοῦ κόλπου πρὸς μὲν τὸ δυτικονότιον μέρος τὸ Κοράκιον ὄρος, τὸ κοινότερον λεγόμενον τῶν δύω ἀδελφῶν, διὰ τὰς ἐξεχούσας δύω γειτονικὰς κορυφάς του· πρὸς δὲ τὸ ἀνατολικοβόρρειον, ὁ Σίπυλος, ἀπὸ τοῦ ὁποίου παρωνομάζετο καὶ ἡ παλαιὰ Σμύρνα Σιπυλήνη (ε). Σιπυλήνη δὲ ἐπωνομάζετο καὶ ἡ Κυβέλη, τὴν ὁποίαν ἐτίμων μάλιστα οἱ πρὸς Σίπυλον Μάγνητες (ζ) καὶ οἱ Σμυρναῖοι (η). Εἰς τὸ β'. τῶν Ὀξονιακῶν μαρμάρων σώζεται συνθήκη μεταξὺ Μαγνήτων καὶ Σμυρναίων μὲ τὸν ἑρεξῆς ὅρκον «Ὀμνύω Δία, Γῆν, Ἥλιον, Ἄρη, Ἀθηνᾶν Ἀρείαν, καὶ τὴν Ταυροπόλον, καὶ ΤΗΜ ΜΗΤΕΡΑ ΤΗΝ ΣΙΠΥΛΗΝΗΝ» (θ). Διὰ τοῦτο οἱ Σμυρναῖοι εἶχον καὶ νόμισμα ἐντεῦθεν μὲν φέρον τύπον γυναικείας πυργοφόρου κεφαλῆς, καὶ ἐπιγραφήν, ΣΙΠΥΛΗΝΗ· ἐτέρωθεν δὲ φαίνεται ἐπιγραφὴ ΣΜΥΡ-

---

(α) Ἄλλοι δὲ ἄλλως καταγράφουσι τὸ μῆκος καὶ πλάτος τῆς Σμύρνης. Βλ. Θ. Γ. Μ. Μαθήματα τῆς Ναυτικῆς ἐπιστήμης. Τόμ. Β. Βονωνία 1806. Slaars l. c. pag. 62. Σημ. Ἐκδ.—(β) Παυσαν. Β. α. Πλίν. Ε. 31.—(γ) Βλ. Chandler T. 1. p. 189.—(δ) Chandler αὐτ. σελ. 420.—(ε) Ἀριστείδ. Τόμ. Α. σελ. 229.—(ζ) Παυσαν. Βιβ. Γ. κεφ. κδ.—(η) Ἐκαλεῖτο δὲ ἡ Σιπυλήνη καὶ ἀρχηγέτις ὑπὸ τῶν Σμυρναίων. Βλ. Boeckhij Corp. Inscr. T. 2. p. 790. Σημ. Ἐκδ.— (θ) Βλ. Boeckhij Corp. Inscr. T. 2. pag. 696. Σημ. Ἐκδ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ότε αἵματος εὐγένεια δύνανται νὰ παραβληθῶσι. Τοῦτον πρέπει κυρίως νὰ διώκῃ ὁ πατήρ· διότι ἂν τοῦτον ἀποκτήσῃ ὁ υἱὸς αὐτοῦ, γίνεται εὐδαίμων καὶ εἰς τὴν νεότητα καὶ εἰς τὴν ἀνδρικὴν ἡλικίαν καὶ εἰς τὸ γῆρας.

Ἃ δ' ἂν μάθῃ τις, ταῦτα σώζεσθαι φιλεῖ
Πρὸς γῆρας. Οὕτω παῖδας εὖ παιδεύετε (α).

§. ζ'. Ἐνταῦθα προκύπτει μία τις ἀπορία, ἥτις ἐκ παλαιῶν ἐτῶν ἐννηθεῖσα περιφέρεται ἔτι καὶ εἰς τὰς ἡμέρας ἡμῶν. Ἐνόμισάν τινες ὅτι καλλιώτερον εἶναι ὅσοι ἔχουσι τὸν τρόπον νὰ παιδεύωσι τὰ ἑαυτῶν τέκνα εἰς τὰς οἰκίας μὲ χωριστὸν διδάσκαλον παρὰ νὰ στέλλωσιν αὐτὰ εἰ; τὰ δημόσια σχολεῖα· πρῶτον διότι, καθὼς λέγουσιν, εἰς τὰ κοινὰ σχολεῖα διαφθείρονται πολλάκις τὰ ἤθη τῶν νέων μὲ τὰς κακὰς συναναστροφάς, καὶ δεύτερον ὅτι εἰς τὴν οἰκίαν προκόπτει περισσότερον τὸ παιδίον διδασκόμενον ἐπιμελέστερον παρὰ τοῦ διδασκάλου. Ἐὰν ἡ πρώτη ὑπόθεσις ἦτο ἀληθινή, ἄ! μηδὲ στιγμὴν δὲν πρέπει νὰ βραδύνῃ τὸ παιδίον εἰς τὸ σχολεῖον. Μακρὰν τὸ γρηγορώτερον, μακρὰν ταύτης τῆς πηγῆς τῆς διαφθορᾶς. Ἀπὸ τοιαύτης λέγω ψυχολέθρου Σειρήνων μελῳδίας

Νῆα πάρεξ ἐλάαν· φεύγειν κάρτιστον ἀπ' αὐτῆς (β).

Ἀσυγκρίτως προτιμότερον εἶναι νὰ ζῇ τις ὀρθῶς παρὰ νὰ ὁμιλῇ μόνον γλαφυρῶς. Ἀλλ' οἴμοι! ὁ κίνδυνος, ὦ ἄνδρες, τῆς κακοηθείας ἐπικρέμαται ἐπίσης καὶ εἰς τὴν μερικὴν καὶ εἰς τὴν δημόσιαν παίδευσιν, καὶ τὸ πᾶν συνίσταται εἰς τὰς φυσικὰς κλίσεις τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν περὶ τῆς ἀγωγῆς αὐτοῦ ἐπιμέλειαν καὶ διάθεσιν τῶν γονέων καὶ διδασκάλων. Ἡ πεῖρα πολλάκις ἀπέδειξεν ὅτι τὸ παιδίον διαφθείρεται ὑπ' αὐτῶν τῶν γονέων μὲ τὰ κάκιστα παραδείγματα τῆς οἰκίας του· Ἐπειδὴ αὐτοῦ βλέπει καὶ ἀκούει πράγματα, ἅτινα ἔπρεπε νὰ ἀγνοῇ δι' ὅλης τῆς ζωῆς, καὶ ἅτινα γίνονται εἰς αὐτὸ ἕξις καὶ φύσις ἐπειτα ἀμετάβλητος. Τοιουτοτρόπως μανθάνουσι τὰ ταλαίπωρα παιδία τὰς κακίας, πρὶν μάθωσι νὰ διακρίνωσιν αὐτάς, καὶ γινόμενα ἄσωτα καὶ παραλελυμένα μεταφέρουσι μᾶλλον εἰς τὰ σχολεῖα παρὰ μεταλαμβάνουσιν ἐξ αὐτῶν τὴν κακοήθειαν. Ὥστε πολλάκις δίκαιον ἔχουσι τὰ σχολεῖα νὰ παραπονῶνται κατὰ τῶν οἰκιῶν περισσότερον, πάρεξ αὗται κατ' ἐκείνων. Πρὸς δὲ τὴν δευτέραν τῶν ἀντισχόλων πρότασιν, ὅτι δη-

---

(α) Εὐριπίδ Ἱκέτ. 916.—(β) Ὁμηρ. Ὀδυσ. Μ. 109. 120.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

§ θ'. Μὴ νομίσητε ὅμως, ὅτι αὕτη ἡ εἰλικρίνεια εἶναι χωρισμένη ἀπὸ τὴν φρόνησιν, καὶ ἀποκλείει μακρὰν πᾶσαν προφύλαξιν καὶ προσοχὴν περὶ τὰ ἀπόῤῥητα. Ἡ εἰλικρίνεια εἶναι ἐναντία εἰς τὴν πανουργίαν, καὶ ὄχι ποτὲ εἰς τὴν σύνεσιν τὴν ἀληθινήν. Διότι ἡ κουφότης τοῦ ἀνοήτου καὶ ὀλιγογνώμονος ἀνθρώπου δὲν εἶναι εἰλικρίνεια, ἀλλ' ἡ καθαρότης τῆς εὐγενοῦς καὶ γενναίας ψυχῆς, ἥτις ἀποβάλλει τὴν καθ' ἑαυτὴν ἀπάτην, διότι τὴν νομίζει ἐπίσης καὶ οὐτιδανὴν καὶ ἀνωφελῆ, καὶ ἥτις δὲν ζητεῖ ποτε νὰ κρυφθῇ, ἐπειδὴ δὲν ἔχει χρείαν προφάσεων καὶ μηχανουργημάτων. «Ἁπλοῦς ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας ἔφυ, καὶ οὐ ποικίλων δεῖτ' ἄνδιχα βουλευμάτων».

§. ί. Τέταρτον. Ἡ νεότης εἶναι ὁ ἁρμοδιώτερος καιρὸς εἰς τὸ νὰ κερδίσῃ τις μὲ τὴν ἐπιμέλειαν τὴν καρδίαν τῶν τιμίων ἀνθρώπων, καὶ νὰ καλλιεργήσῃ τὴν εὔνοιαν αὐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ὑμετέρα εὐτυχία κρέμαται πάντοτε ἀπὸ τὰς πρὸς τοὺς ὁμοφύλους ὑμῶν σχέσεις, εἶναι ἀναγκαιότατον νὰ ἀποκτήσητε σύνωρα τὰς διαθέσεις ἐκείνας, αἵτινες πλέκουσι τοὺς εὐτυχεῖς τούτους δεσμούς. Διὰ τοῦτο τὸ τέλος πρέπει νὰ ἔχητε θεμέλιον ὅλων τῶν ὑμετέρων κινημάτων τὴν δικαιοσύνην. Εὐθὺς ἀκόμη ἀπὸ τὰς μικρὰς πρὸς ἀλλήλους συναλλαγάς, καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ἀστείας διατριβὰς μὴ συγχωρήσητε ποτὲ νὰ πράξητε τὴν παραμικρὰν ἀπάτην, ἔχοντες ἐντετυπωμένην εἰς τὰς ὑμετέρας καρδίας διὰ παντὸς τὸ ἱερώτατον ἐκεῖνο ἀξίωμα, *πράττε εἰς τοὺς ἄλλους ὅ,τι θέλεις νὰ πράττωσι καὶ οἱ ἄλλοι εἰς σὲ αὐτόν.*

§. ιά. Ἡ συμπάθεια ὡσαύτως εἶναι τὸ αἴσθημα ἐκεῖνο, διὰ τὸ ὁποῖον δὲν πρέπει νὰ ἐντρέπησθε ποτέ. Ὢ πόσην χάριν ἔχουσιν εἰς τὴν νεότητα τῆς εὐσπλαγχνίας τὰ θέλγητρα, καὶ πόσον ἀξιέραστος φαίνεται ὁ νέος ὅταν σπλαγχνίζηται τὸν δυστυχῆ! Τὴν ὡς ἀληθῶς ἀνθρωπικὴν ταύτην διάθεσιν ἂς μὴ ἀπαμβλύνῃ ποτὲ ἡ κατάρατος φιλαυτία καὶ ἡ σύντροφος αὐτῆς ἀναλγησία, ἀλλ' ὑπάγετε, ὦ νέοι, πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν δυστυχῶν, καθὼς καὶ πρὸς συνέντευξιν τῶν εὐτυχούντων. Συνειθίσατε νὰ κάμπτησθε εἰς τὰς ἀχωρίστους ἀπὸ τὴν ἀνθρωπότητα δυστυχίας, καὶ ἐπισκέπτεσθε τὴν μικρὰν καὶ καταπίπτουσαν καλύβην τούτου τοῦ δυστυχοῦς, τὸ πικρὸν γῆρας ἐκείνης τῆς πτωχῆς καὶ σεβασμίας πολιᾶς, τὰ θλιβερὰ δάκρυα ἄλλου τινὸς ὀρφανοῦ κλαίοντος τοὺς γονεῖς αὐτοῦ καὶ ζητοῦντος χεῖρα βοηθείας. Μὴ ἐπιχαρῆτέ ποτε ἀπανθρώπως εἰς τὰς θλίψεις καὶ δυστυχίας τοῦ πλησίον, καὶ μὴ γίνητε τούτων αἴτιοι διὰ βίου μηδὲ εἰς τὸ μικρότατον ζωΐδιον. Ὅστις μάθῃ νὰ οἰκτείρῃ τὰ μικρά, συν-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

καὶ ἀξιοκαταφρόνητον. Οὐδὲν ἄλλο δὲν χαρακτηρίζει καλήτερα τὴν ἀνόητον οἵησιν καὶ τὸν τύφον τῆς ψυχῆς, εἰμὴ ὁ ἐπιτετηδευμένος ἐκεῖνος τρόπος τοῦ νὰ μεταχειρίζηταί τις μὲ ὑπεροψίαν καὶ ὀλίγην ὑπόληψιν καὶ τὸ παραμικρὸν ἐκ τῶν ἀποβλεπόντων πρὸς τὴν πίστιν. Διότι τοιαῦτα ἄθλια ἀνθρωπάρια θέλοντες νὰ ἐπιδειχθῶσιν ὅτι ἔχουσιν ἐπιστημονικὴν καὶ ἀληθῆ γνῶσιν τῶν ὄντων, καταφρονοῦσι τὴν πρώτην ἀλήθειαν, ἣν ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος σέβεται καὶ τιμᾷ, καὶ ὄντως ἐξελέγχονται ἄμοιροι καὶ ἐστερημένοι καὶ αὐτῆς τῆς κοινῆς αἰσθήσεως.

§. έ. Μὴ νομίσητε ὅμως. ὅτι ἐν ᾧ παρακινεῖ ὁ λόγος ὑμᾶς πρὸς τὴν εὐσέβειαν, ἀπαιτεῖ νὰ γίνητε βαρύτεροι καὶ μελαγχολικώτεροι, καὶ παραπολὺ διάφοροι ἀπὸ τοὺς συνηλικιώτας νέους, καὶ ἀκολούθως νὰ ἀποβῆτε πικροὶ δικασταὶ ὅλων τῶν ὁμοφύλων, καταφρονοῦντες παῤῥησία τοὺς ὅσους κρίνετε ὑποδεεστέρους ὑμῶν. Ἡ ἀληθὴς ἡμῶν πίστις ἐμπνέει εἰς ἕκαστον τὴν ἱλαρότητα καὶ ἐπιείκειαν, καὶ χαριζει φυσικὸν καὶ ἀνεπιτήδευτον χαρακτῆρα. Εἶναι κοινωνικὴ καὶ πλήρης οὐ μόνον ἀληθείας, ἀλλὰ καὶ χάριτος καὶ εὐφροσύνης. Εἶναι πολλὰ μακρὰν ἀπὸ τῆς σκυθρωπῆς καὶ μελαγχολικῆς δεισιδαιμονίας, ἥτις σκοτίζει τὴν καλὴν τοῦ ἀνθρώπου διάθεσιν, καὶ πικραίνει τὴν καρδίαν, καὶ ἀγριαίνει τὴν ψυχήν, καὶ ταπεινόνει τὴν εὐφυΐαν, καὶ μωραίνει τὸν νοῦν, καὶ διδάσκει τοὺς ἀνθρώπους ψευδῶς νὰ καταφρονῶσι τὰ καθήκοντα τῆς παρούσης ζωῆς, ἵνα προδιαθέτωνται τάχα διὰ τὴν μέλλουσαν. Ἡ ἀμώμητος ἡμῶν πίστις καθ' ὅλον τὸ ἐναντίον διδάσκει νὰ θεωρῶμεν τὴν προετοιμασίαν ἡμῶν διὰ τὴν μέλλουσαν αἰωνιότητα ὡς ἀναγκαῖον ἐπακολούθημα τῆς ἀκριβεστάτης ἐκπληρώσεως ὅλων τῶν καθηκόντων, ὅσα ἡ ἀρετὴ εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν διδάσκει. Εἶσθε λοιπὸν πληροφορημένοι ὅτι μετὰ τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν θρησκείας εἶναι συνηνωμένα κατὰ τὸν ἀπόστολον Παῦλον, *ὅσα ἀληθῆ, ὅσα δίκαια, ὅσα ἁγεστά, εἴτις ἀρετή, καὶ εἴτις ἔπαινος* (α). Διὰ τοιαύτην θρησκείαν εἰς οὐδεμίαν περίστασιν δὲν θέλετε καταισχυνθῆ καὶ ἐρυθριάσει οὐδέποτε. Προσέχετε ὅμως, μὴ φανῆτε ἐνάρετοι εἰς τὰ ὄμματα τῶν ἀνθρώπων χωρὶς ἀνάγκης καὶ μόνον διὰ ἐπίδειξιν.

§. ς'. Δεύτερον. Διὰ τοῦτο μετὰ τῆς εὐσεβείας ἔχετε ἡνωμένην τὴν μετριοφροσύνην, ἀφ' ἧς γεννᾶται ἡ εὐπείθεια εἰς τοὺς μεγαλητέρους. Λέγω δὲ τὸ σέβας πρὸς τοὺς γονεῖς, καὶ τὴν ὑποταγὴν εἰς ὅλους τοὺς

(α) Φιλιπ. δ. 8.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

§. ά Ὑπάρχουσιν ἄνδρες πολεμισταί, εἰς τοὺς ὁποίους φαίνεται ὅτι ἐπεδαψίλευσε πλουσίως ἡ φύσις καὶ τὰς ψυχικὰς δυνάμεις καὶ τὰς σωματικάς, διὰ νὰ ἀναδείξῃ αὐτοὺς ἐπισήμους καὶ δεινοὺς εἰς τελεσιουργίαν τῶν εὐγενῶν καὶ φοβερῶν ὑπουργημάτων τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτῶν. Καὶ ἡ τύχη δὲ εἰς τούτους συμφώνως μὲ τὴν φύσιν φαίνεται, ὅτι χορηγεῖ τὰς εὐκαιρίας τοῦ κατωρθοῦν. Τοιοῦτος εἶναι ὁ ἀνήρ, τοῦ ὁποίου ἰχνογραφοῦμεν τὰ κατορθώματα. Εἰς τόσας πολιορκίας καὶ μάχας εὐδοκίμησεν, ὥστε τινὲς ἐπειράθησαν νὰ ἐρωτήσωσι· «Πόσοι ἄρα στρατηγοὶ συνελθόντες συνέπραξαν τοσαῦτα ἀνδραγαθήματα; ἤ, ἀνίσως εἷς μόνος κατώρθωσεν αὐτά, πόσους αἰῶνας ἔζησεν;» Ἀλλ' ὁ συγγραφεύς, φυλάττων τῆς συντομίας τὰ ὅρια, ἀρκεῖται μόνον νὰ ἀπαριθμίσῃ αὐτὰ κατ' ὄνομα. Καὶ ἄλλως δὲ τοιαῦτα λαμπρὰ ἔργα δὲν ἔχουσι χρείαν ῥητορικῆς τερατείας, διὰ νὰ ἐκτιμηθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀναγνωστῶν.

§. β'. Λουδοβῖκος—Ἀλέξανδρος Ἀνδρῶλτος, ΛΑΝΖΕΡΩΝ, Κόμης τῆς Ῥωσσικῆς Αὐτοκρατορίας, στρατηγὸς τοῦ πεζικοῦ, τεταγμένος εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Αὐτοκράτορος, Ἱππεὺς τῶν ταγμάτων τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου, τοῦ ἁγίου Ἀλεξάνδρου, μὲ τὸν ἀδαμαντοκόλλητον ἀστέρα, τοῦ μεγάλου σταυροῦ τοῦ ἁγίου Γεωργίου δευτέρας τάξεως, τοῦ μεγάλου σταυροῦ τοῦ ἁγίου Βλαδιμήρου τῆς πρώτης τάξεως, τοῦ τῆς ἁγίας Ἄννης τῆς πρώτης τάξεως, τῆς Μάλτας, τοῦ στρατιωτικοῦ τάγματος τῆς Μαρίας Θηρεσίας τῆς τρίτης τάξεως, τοῦ βασιλικοῦ καὶ στρατιωτικοῦ τάγματος τοῦ ἁγίου Λουδοβίου, τοῦ τῆς Προυσσίας τάγματος τοῦ μαύρου ἀετοῦ καὶ τοῦ ἀετοῦ τοῦ ἐρυθροῦ τῆς πρώτης τάξεως, τοῦ μεγάλου σταυροῦ τοῦ τάγματος τοῦ ξίφους τῆς Σβεκίας τῆς πρώτης τάξεως, τοῦ Κιγκιννάτου, ξιφηφόρος τοῦ χρυσοῦ ξίφους τῆς Ῥωσσίας μετ' ἐπιγραφῆς ΤΗ ΑΝΔΡΑΓΑΘΙΑ (à la bravoure), φέρων τὸ χρυσοῦν νόμισμα τὸ τυπωθὲν εἰς τὴν ἐξ ἐφόδου ἅλωσιν τοῦ Ἰσμαηλίου, καὶ τὸ νόμισμα τῆς ἐκστρατείας τοῦ 1812 ἔτους, καὶ τὸ κόσμημα τῶν Κρίνων, Στρατάρχης τῆς τετάρτης φάλαγγος τοῦ Ῥωσσικοῦ στρατοῦ, Διοικητὴς Χερσῶνος καὶ Ταυρίδος καὶ Αἰκατερινοσλαβίας, Ἡγεμὼν Ὀδησσοῦ κτλ. κτλ. κτλ.

Ἐγεννήθη ἐν Παρισίοις τῷ 1763 Ἰανουαρίου 13, καὶ ἤρχησε τῷ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

§. κζ. Τὴν δὲ μετὰ τοῦ Κροίσου συντυχίαν του φαίνονταί τινες ὅτι θέλουσι διὰ τῆς χρονολογίας νὰ ἐξελέγξωσιν ὡς μυθώδη. Ἐγὼ ὅμως μίαν τόσον ἔνδοξον ἱστορίαν μὲ τόσους μάρτυρας, καὶ τὸ ἀξιολογώτερον, τόσον πρέπουσαν εἰς τοῦ Σόλωνος τὰ ἤθη, καὶ τόσον ἀξίαν τῆς σοφίας καὶ μεγαλοφροσύνης του, νομίζω ὅτι δὲν πρέπει νὰ τὴν ἀποβάλω διὰ χρονολογικοὺς τάχα κανόνας καὶ πίνακας, τοὺς ὁποίους πάμπολλοι σπουδάζοντες νὰ διορθώσωσιν ἕως σήμερον, δὲν δύνανται νὰ φέρωσι τὰς ἀντιλογίας εἰς μίαν συμφωνίαν. Ἦλθε λοιπόν, ὡς λέγουσιν, ὁ Σόλων εἰς τὰς Σάρδεις κατὰ παράκλησιν τοῦ Κροίσου· καὶ κατ᾽ ἀρχὰς ἔπαθεν ὅ,τι πάσχει ἠπειρώτης, ὅταν καταβαίνων πρώτην φορὰν εἰς τὴν θάλασσαν, πρὶν ἀκόμη τὴν ἴδῃ, ἐκλαμβάνει ὡς θάλασσαν ἄλλον μετ᾽ ἄλλον ἐκ τῶν ἀπαντώντων ποταμῶν. Καὶ ὁ Σόλων ὡσαύτως, ὅταν διέβαινε τὴν αὐλὴν βλέπων πολλοὺς ἀπὸ τοὺς βασιλικοὺς ἄρχοντας ἐστολισμένους πολυτελῶς καὶ σοβαρῶς περιπατοῦντας μεταξὺ πολλῶν δορυφόρων καὶ προπορευτῶν, καθένα ἐξ αὐτῶν ἐνόμιζε Κροῖσον, ἕως τέλος ἐφέρθη πρὸς τὸν Κροῖσον αὐτόν. Οὗτος δὲ διὰ νὰ φανῇ πρὸς τὸν Σόλωνα μεγαλοπρεπέστατον καὶ ποικιλώτατον θέαμα, ἐφόρει ἐπάνω του πᾶν ὅτι ἐνόμιζεν ὅτι εἶχεν εὔμορφον καὶ λαμπρὸν καὶ ζηλευμένον στολίδιον· λίθους πολυτίμους, φορέματα ποικιλόχροα, χρυσίον πολυτρόπως τεχνουργημένον. Ὁ Σόλων σταθεὶς ἥσυχος ἀντικρύ του οὔτε ἐξεπλάγη οὔτε εἶπε τίποτε δι᾽ ὅσα ἔβλεπε, καθὼς ἤλπιζεν ὁ Κροῖσος. Ἐξ ἐναντίας μάλιστα ἐφαίνετο εἰς τοὺς φρονίμους ὅτι κατεφρόνει τὴν μικροπρέπειαν καὶ ἀπειροκαλίαν αὐτοῦ. Τοῦτο βλέπων ὁ Κροῖσος ἐπρόσταξε νὰ τῷ ἀνοίξωσι τὰ θησαυροφυλάκια τῶν χρημάτων καὶ νὰ τὸν δείξωσι καὶ τὰ ἄλλα πολυτελῆ σκεύη τοῦ παλατίου χωρὶς ἀνάγκην. Ἐπειδὴ ἔφθανεν αὐτὸς ὁ Κροῖσος μὲ μόνην του τὴν θεωρίαν νὰ δώσῃ τὸν Σόλωνα νὰ καταλάβῃ ποῖος ἦτο. Ἀφ᾽ οὗ δὲ ὁ Σόλων θεωρήσας ὅλα τὰ ἀξιόλογα παρεστάθη τὸ δεύτερον ἔμπροσθέν του, τὸν ἠρώτησεν ὁ Κροῖσος ἂν εἶδεν ἄλλον ἄνθρωπον εὐδαιμονέστερον αὐτοῦ. Ναί, ἀπεκρίθη ὁ Σόλων, εἶδον τὸν συμπολίτην μου Τέλλον, καὶ ἐδιηγήθη ἀκολούθως, ὅτι ὁ Τέλλος ὑπῆρξεν ἐνάρετος ἀνήρ, ἀφῆκε παῖδας χρησίμους καὶ κατάστασιν ἀρκετὴν χωρὶς καμμίαν χρείαν τῶν ἀναγκαίων, καὶ τέλος ἀπέθανεν ἐνδόξως ἀριστεύσας ὑπὲρ τῆς πατρίδος του. Ταῦτα λέγων ἐφαίνετο εἰς τὸν Κροῖσον ἀλλόκοτος καὶ χονδρός· διότι μέτρον τῆς εὐδαιμονίας δὲν ἐνόμιζε τὸ πολὺ ἀργύριον καὶ χρυσίον, ἀλλὰ μᾶλλον

καὶ ἀντιληπτικῶς διακείμεθα, χρέος ἁπάντων χρεῶν δικαιότατον ἐκπλη-
ροῦντες, ἐχέγγυοι καὶ ἀπαράκρουστοι μάρτυρες ὅσοι τῶν καλῶν ἐρα-
σταί, καὶ τὴν ἀλήθειαν τιθέμενοι πρὸ τοῦ ψεύδους. Ἔνθεν τοι καὶ τὴν
Ἐντιμότητά σου ὡς ταῖς ἀγλαΐαις τῶν λόγων καὶ χάρισι, τοῖς ἐξαιρέ-
τοις ἀγαθοῖς τοῦ θεοσδότου τουτουὶ χρήματος ἐξαιρέτως κεκοσμημένην,
καὶ πρότερον εἴχομεν ἐν ὑπολήψει δικαίᾳ, καὶ εὐνοίᾳ πατρικῇ, ἤδη
δὲ μείζων, δὸς δ' εἰπεῖν, καὶ ἀσύγκριτος ὁ βαθμὸς τῆς πρὸς αὐτὴν
εὐνοϊκῆς ἡμῶν διαθέσεως, ὅτι καὶ εἰλικρινεστέρας τῶν κατ' αὐτὴν ἐλά-
ομεν τὰς πληροφορίας ἐξ ἀγγελίας προσωπικῆς τοῦ τε εὐγενεστάτου
ρχοντος πιτάρη κυρίου Παναγιωτάκη Βαρελτσήπαση, καὶ τοῦ τιμιω-
τάτου κυρίου Στεφανῆ Ῥάλλη, τῶν ἐν πνεύματι λίαν ἀγαπητῶν τέ-
κνων ἡμῶν, ὅσην μὲν τὴν φιλοτιμίαν προβάλλεται, ὅσους δὲ ὑποδύεται
καθ' ἑκάστην ἀγῶνας περί τε τὴν κατάρτισιν τῶν ἠθῶν καὶ εὐσεβῶν φρο-
νημάτων, καὶ περὶ τὴν ἐν λόγοις εὐδοκίμησιν καὶ βελτίωσιν τῆς αὐτόθι
φιλομαθοῦς νεολαίας τῆς ὑπὸ τὴν διδασκαλικὴν αὐτῆς προστασίαν κατ'
εὐτυχίαν διατελούσης. Ἐφ' ᾧ καὶ ἐν ἀγαλλιάσει καρδίας ἡμῶν ταῖς
προσηκούσαις αὐτὴν κατεστέψαμεν εὐφημίαις, καὶ γράφοντες διὰ τῆς
παρούσης Πατριαρχικῆς ἡμῶν ἐπιστολῆς ἐπιβραβεύομεν αὐτῇ τὰς ἐκλη-
σιαστικὰς ἡμῶν εὐχὰς καὶ εὐλογίας, καὶ προτρεπόμεθα, ὅπως τὸν αὐτόν,
καὶ θερμότερον ἔτι ἐπιδεικνυμένη ζῆλον κοσμῇ ἂν ἔλαχε σπάρταν εὐ-
κλεῶς, καὶ τῇ ἄνωθεν ἐπιῤῥωννυμένη ἰσχύϊ καὶ χάριτι διαθλῇ τὸν
θεάρεστον τοῦτον ἀγῶνα, ἐπιλανθανομένη μὲν τῶν ὄπισθεν, ἐπεκτει-
νομένη δὲ τοῖς ἔμπροσθεν, καὶ πρὸς ὃν ἐνεστήσατο σκοπὸν ἀπευθυνο-
μένη, φαμὲν δὴ τὴν ἀρίστην καὶ κατ' ἐπιστήμονα λόγον τῆς λογικῆς
ταύτης φυτείας καλλιέργειαν, ἧς ὁ καρπὸς γενναῖος καὶ πολύχους, καὶ
ἀνάλογος τῇ ἀγαθῇ αὐτῆς φήμῃ ἐλπίζεται σὺν Θεῷ, ἐνταῦθα μὲν
ἐμμίσθους, ἐν οὐρανῷ δὲ ἐντελομίσθους τὰς ἀμοιβὰς αὐτεπαγγελλόμε-
νος. Εἶεν· Πεπεισμένος δέ, υἱὲ ἡμῖν ἐν Χριστῷ περιπόθητε εἰς τὰ τῆς
πατρικῆς ἡμῶν διαθέσεως ταύτης μὴ διαλείπῃς γράφων ἡμῖν συνεχῶς
καὶ εὐπαῤῥησιάστως ἀναγγέλλων πᾶν εἴ τι χρῆζον τῆς ἡμετέρας ἐκ-
κλησιαστικῆς ἐντόνου καὶ φιλοτίμου προστασίας καὶ ἀντιλήψεως, πρὸ
πάντων δὲ δηλοποιῶν τὰ τῆς ἐφετῆς ἡμῖν ἀγαθῆς σου ὑγείας, ἵνα
χαίρωμεν ἐπ' αὐτῇ, ἣν καὶ δώῃ σοι ἀμετάπτωτον διὰ βίου ὁ Κύριος
μετὰ πάντων τῶν σωτηριωδῶν αἰτημάτων, οὗ ἡ χάρις εἴη μετὰ τῆς
Ἐντιμολογιότητός σου.

Ἀωιζ. Ἰαννουρίου κ′.

† Ὁ Κωσταντινουπόλεως καὶ ἐν Χριστῷ
διάπυρος εὐχέτης (α).

(α) Τὸ πρωτότυπον ταύτης τῆς Πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς διατηρεῖται παρ' ἡμῖν.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ἑξηνταβελώνης.

Ναίσχε!

Κλεάνθης.

Μὴ γένοιτο!

Ἑξηνταβελώνης.

Καὶ δὲν ἔπαυσες νὰ τήνε γυρεύῃς!

Κλεάνθης.

Τὸ ἐναντίον! Τώρα μάλιστα λωλαίνομαι δι' αὐτήν.

Ἑξηνταβελώνης.

Πῶς χρεμασμένε; παράλυτε; παραλυμένε δέκα φοραῖς;

Κλεάνθης.

Τίποτε δὲν ἐμπορεῖ νὰ μὲ κάμῃ ν' ἀλλάξω γνώμην!

Ἑξηνταβελώνης.

Ἔχω νὰ σὲ κάμω!—Προδότα!

Κλεάνθης.

Κάμετε ὅ,τι σᾶς ἀρέσῃ!

Ἑξηνταβελώνης.

Σὲ προστάζω νὰ μὴ μετανῇς ὁμπροσθά μου!

Κλεάνθης.

Μετὰ χαρᾶς!

Ἑξηνταβελώνης.

Σὲ διώχνω ἀπὸ τὸ σπῆτί μου!

Κλεάνθης.

Δίωξέ με!

Ἑξηνταβελώνης.

Δὲν σὲ γνωρίζω πλέον υἱόν μου!

Κλεάνθης.

Ἂς ἦναι καὶ αὐτό!

Ἑξηνταβελώνης.

Σὲ ἀποκηρύττω!

Κλεάνθης.

Ὅ,τι ὁρίζετε!

Ἑξηνταβελώνης.

Σὲ δίδω τὴν κάταρά μου!

Κλεάνθης (στενάζει σιγά).

Ἄχ!—(Ἀψὰ μὲ ἀπελπισίαν) Δὲν πταίω, καὶ δέν με μέλει (ἀναχωρεῖ).

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

οἷον, τοὺς ἀγαθοὺς ἀσκητέον δικαιοσύνην (δεῖ τοὺς ἀγαθοὺς ἀσκεῖν δικαιοσύν), ἀκουστέον ὑμᾶς τῶν λόγων.

Σημ. Ὅταν τὸ ἐνεργητικὸν ἔχῃ δύο αἰτιατικάς, τὴν μίαν προσώπου τὴν δ' ἄλλην πράγματος σημαντικήν, προσεχέστερον τοῦ ῥήματος ἀντικείμενον εἶναι ἡ μεταστρέφουσα εἰς ὑποκείμενον τοῦ παθητικοῦ, ἡ δὲ ἑτέρα μένει πάλιν ὡς προθέσεως ἐλειπτική, ἂν καὶ δὲν ἐκφράζεται ἡ πρόθεσις· οἷον, Διδάσκω σε τὰς τέχνας. Σὺ διδάσκει τὰς τέχνας (κατὰ) ὑπ' ἐμοῦ. Φανερωτέρα δὲ εἶναι ἡ ἔλλειψις τῆς προθέσεως εἰς παθητικά τινα ῥήματα συνεκδοχικῶς σημαίνοντα τὸ μέρος ἢ τὸ ποσόν· οἷον, Τύπτεται πληγὰς πολλάς. Κατέαγα τοῦ κρανίου (κατὰ μέρος). Πλήττομαι τὴν κεφαλήν. Εἰς δὲ τὰ περιποιητικά, ἡ ἀπωτέρω δοτικὴ τοῦ προσώπου μεταβάλλεται πολλάκις εἰς ὀνομαστικὴν τοῦ παθητικοῦ, τὸ δὲ ἐγγυτέρω τοῦ ῥήματος ἀντικείμενον μένει πάλιν εἰς αἰτιατικήν· οἷον, Σωκράτης ἐπετράπη τὴν δίαιταν. Καί τ' ἀνάπαλιν, Ἐπετράπη Σωκράτει ἡ δίαιτα. Ἐπὶ δὲ τῶν κλητικῶν καὶ προχειριστικῶν ῥημάτων, εἰς τὰ ὁποῖα φέρονται δύω αἰτιατικαί· οἷον, καλῶ σε, χειροτονῶ σε Βασιλέα, ἀμφότεραι αἱ πτώσεις μεταβάλλονται εἰς ὀνομαστικὰς ἐπὶ τοῦ παθητικοῦ· οἷον, Ἀριστείδης χειροτονεῖται ἢ αἱρεῖται πρεσβευτὴς ὑπὸ τοῦ δήμου. Οὕτω φυλάττουσιν ὁμοιόπτωτον τὸ κατηγορούμενον πρὸς τὸ ὑποκείμενον καὶ τὰ φαίνομαι, νομίζομαι, καθίσταμαι. κτλ.

Γ'. Μέση, λήγουσα εἰς μαι. Ταύτης εἴδη. 1) Τὸ κυρίως μέσον ὅπου τὸ ὑποκείμενον εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος· οἷον, Λούομαι, Νίπτομαι. 2) Τὸ ὑπὸ τοῦ ἀντικειμένου μεταστρέφον τὴν ἐνέργειαν πλαγίως εἰς τὸ ὑποκείμενον, τὸ ὁποῖον ἐμφαίνεται διὰ τῆς ἔξωθεν νοουμένης συνθέτου Ἀντωνυμίας· οἷον, Περιποιοῦμαι (ἐμαυτῷ) φίλους. Ὀλοφύρομαι τὰ (ἐμαυτοῦ) πάθη. 3) Τὸ δι' ἄλλου τινὸς προσώπου γινομένην ἐμφαῖνον τὴν ἐνέργειαν κατὰ χάριν, ἢ προσταγήν, καὶ ἀνταναχλωμένην πάλιν εἰς τὸ ὑποκείμενον· οἷον. Διδάσκομαι τὸν υἱὸν (διδάσκω τὸν υἱόν μου διὰ τοῦ διδασκάλου). Κείρομαι (κείρω ἐμαυτὸν διὰ τοῦ κουρέως). Οἰκοδομοῦμαι κτλ. 4) Τὸ σημαῖνον ἀντιπάθειαν ἢ ἀλληλοπάθειαν· οἷον, Βιάζομαι τὸν ἐχθρὸν (βιάζων τὸν ἐχθρὸν ἀντιβιάζομαι ὑπ' αὐτοῦ). Μάχομαί σοι (τουτ. Μάχομαι πρὸς σὲ ἀντιμαχόμενον) κτλ. Εἰς τὰς τρεῖς περιστάσεις πλὴν τῆς πρώτης τὸ μέσον θεωρούμενον ὡς ἐνεργητικὸν συντάσεται καθ' ἕν τι εἶδος τῶν ἐνεργητικῶν ῥημάτων· οἷον, Ὀρέγομαι τοῦ καρποῦ. Εὑρίσκομαι καταφυγὴν κτλ.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ἐξ τοῦ αἵματος τῆς αὐτῆς γενεᾶς. Πρὸς τοῦτο ἀποβλέπουσι καὶ αἱ ἐπεξῆς τοῦ Σόλωνος διαταγαί· τὸ νὰ συγκλείηται μὲ τὸν νυμφίον ἡ νύμφη εἰς τὸν θάλαμον συντρώγουσα μετ' αὐτοῦ κυδώνιον· καὶ τό, ὅστις λάβῃ μοναχοκόρην νὰ συνευρίσκηται μετ' αὐτῆς τρεῖς φορὰς ἐξ ἅπαντος καθ' ἕκαστον μῆνα. Διότι καὶ παῖδας ἂν δὲν γεννῶσιν, ἡ συνουσία ὅμως εἶναι τιμὴ καὶ φιλοφροσύνη τοῦ ἀνδρὸς πρὸς σώφρονα γυναῖκα· τιμή, ἥτις θεραπεύει πολλὰς δυσαρεσκείας συναθροιζομένας κατὰ ἑκάστην εἰς τὸ ἀνδρόγυνον, καὶ δὲν ἀφίνει αὐτοὺς νὰ μισηθῶσι παντάπασιν ἐξ αἰτίας τῶν διαφορῶν. Ἀπὸ δὲ τῶν ἄλλων γάμων ἐσήκωσε τὰς προῖκας. Μόνον τρία φορέματα καὶ ὀλίγης τιμῆς ἄξια σκεύη ἐπρόσταξε νὰ φέρῃ εἰς τὸν ἄνδρα ἡ νύμφη· ἄλλο δὲ μηδέν. Διότι δὲν ἤθελε τὸν γάμον μισθωτὸν καὶ ἀγοραστόν, ἀλλὰ ἐσπούδαζεν ὥστε ἡ συγκατοίκισις τοῦ ἀνδρὸς μετὰ τῆς γυναικὸς νὰ γίνηται διὰ τεκνογονίας καὶ ἀμοιβαίας ἀγάπης. Ὁπότε τὸν Διονύσιον παρεκάλει ἡ μήτηρ του νὰ τὸν ὑπανδρεύσῃ μετά τινος τῶν πολιτῶν, «ὦ μῆτερ, ἀπεκρίθη, τῆς μὲν πόλεως τοὺς νόμους ἐχάλασα, ἵνα τυραννήσω· τοὺς νόμους ὅμως τῆς φύσεως δὲν εἶμαι δυνατὸς νὰ βιάσω, ἵνα σὲ κάμω νύμφην παρ' ἡλικίαν». Ὡσαύτως καὶ εἰς τὰς πόλεις δὲν πρέπει νὰ συγχωρῶσιν οἱ ἄρχοντες ταύτην τὴν ἀταξίαν, οὔτε νὰ παραβλέπωσι νὰ γίνωνται παράκαιροι καὶ ἄχαροι περιπλοκαὶ καὶ συζυγίαι, αἱ ὁποῖαι δὲν ἀφορῶσιν εἰς τοῦ γάμου τὸ κύριον ἔργον καὶ τὸν σκοπόν. Ὅταν τις γέρων ζητῇ νὰ λάβῃ γυναῖκα νέαν, ὁ φρόνιμος ἄρχων καὶ νομοθέτης δύναται νὰ εἴπῃ πρὸς αὐτὸν τὸ τοῦ Φιλοκτήτου,

Καλὸς εἶσαι κακόμοιρε, καὶ πρέπει σοι καὶ γάμος.

καὶ πάλιν ὅταν εὕρῃ νέον εἰς καμάραν πλουσίας γραίας παχυνόμενον ὡς οἱ πέρδικες διὰ συνουσίας ἔλλειψιν, θέλει συγκατοικήσει αὐτὸν μετὰ νύμφης παρθένου χρείᾳν ἐχούσης ἀνδρός. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τούτων.

§. κα. Ἐκ δὲ τῶν νόμων τοῦ Σόλωνος ἐπαινεῖται πρὸς τούτοις καὶ ὁ παραγγέλλων νὰ μὴ κακολογῇ μηδεὶς ἀποθαμένον· διότι καὶ ὅσιον ἔργον εἶναι νὰ νομίζωμεν ἱεροὺς τοὺς μεταστάντας, καὶ δίκαιον νὰ ἀπεχώμεθα ἀπὸ τοὺς ὅσοι πλέον δὲν ὑπάρχουσι, καὶ πολιτικὸν νὰ κόπτωμεν τὰς ἔχθρας, ἵνα μὴ διαιωνίζωσι. Ζῶντα δὲ ἄνθρωπον ἀπηγόρευσε νὰ μὴ κακολογήσῃ μηδεὶς μήτε εἰς ναούς, μήτε εἰς κριτήριον, μήτε εἰς ἀρχοντεῖα, μήτε εἰς θέατρα καθ' ἣν ὥραν γίνονται οἱ ἀγῶνες. Εἰ δὲ μή, νὰ πληρώνῃ ὁ κακολόγος τρεῖς δραχμὰς εἰς τὸν κακολογη-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

εἶναι μόνη ἡ τοῦ πράγματος αἰτιατικὴ ὀνομάζεται ἐπιβατική· οἷον, δίδωμι χρυσίον, διδάσκω γράμματα, δέομαι τὰ εἰκότα. Κατὰ ταύτην τὴν σύνταξιν σχηματίζουσιν οἱ Ἀττικοί, ὡς καὶ ἡ λαλουμένη ἡμῶν γλῶσσα, συστοίχους αἰτιατικὰς ἐκ τῶν οὐδετέρων μάλιστα ῥημάτων· οἷον, ζῶ ζωήν, κινδυνεύω κίνδυνον, πλέω πλοῦν.

Σημ. Β΄. Ἐνίοτε προστίθεται εἰς τὸν λόγον αἰτιατικὴ δυναμένη καὶ ἄλλως νὰ ἐκφρασθῇ· οἷον, Ἑλένην κτάνωμεν, Μενέλεῳ λύπην πικράν, τουτέστιν ἵνα γένηται Μενελάῳ λύπη πικρά.

Σημ. Γ΄. Καθόλου δὲ ἡ διαβατικὴ αἰτιατικὴ φαίνεται κυρίως προθέσεως ἐλλειπτική. Καὶ εἰς πολλὰ ῥήματα ἐκφέρεται ἡ τοιαύτη αἰτιατικὴ κατ' ἄλλην πτῶσιν μετὰ προθέσεως, ἢ χωρίς· οἷον, πείθω σε ταῦτα, καὶ εἰς ταῦτα, διδάσκω, ἐρωτῶ σε ταῦτα, καὶ περὶ τούτων, ἐνδύω σε ἱμάτια, καὶ ἱματίοις (ἐν). Αἰτῶ σε (καὶ παρὰ σοῦ) ταῦτα, ἀφαιροῦμαι σε, καὶ σοῦ (ἀπὸ) οὐσίαν.

Σημ. Δ΄. Ἡ δὲ δοτικὴ τοῦ περιποιητικοῦ σημαίνει. 1) Ἢ ὠφέλειάν τινα καὶ περιποίησιν τοῦ προσώπου πρὸς τὸ ὁποῖον γίνεται τὸ πρᾶγμα· οἷον, δίδωμί σοι δῶρον· 2) ἢ πλαγίαν τινὰ χάριν· οἷον, Μενέλεῳ τόν δε τὸν πλοῦν ἐστείλαμεν, δηλ. πρὸς χάριν, ἢ χαριζόμενοι Μενελάῳ. Τότε κυρίως λέγεται χαριστική, κατ' ἔλλειψιν τοῦ ῥήματος χαρίζομαι. 3) Ἢ πάθημά τι πλαγίως διαβαῖνον εἰς ἄλλο ὑποκείμενον· οἷον, Ἡ μήτηρ σε ἐπαινεῖ, ἵν' αὐτῇ μακάριος ἦς, ἀντὶ τοῦ, ἐπ' ἀγαθῷ αὐτῆς. Οὕτω δὲ ἐκφράζει ἡ δοτικὴ καὶ τὸ ἐναντίον, βλάβην τινὰ ἢ λύπην ἐκ τῆς πράξεως διαβαίνουσαν πρὸς τὸ πρῶτον ὑποκείμενον· οἷον, οἱ πατέρες παραμυθοῦνται τοὺς παῖδας, ὅταν αὐτοῖς (ἐπὶ κακῷ αὐτῶν) ἐξαμαρτάνωσι. Τοιαύτη δοτικὴ ὀνομάζεται συνήθως Ἀντιπιπτική, αἱ δὲ ἄλλαι πᾶσαι εἰς τὰς ἄλλας περιστάσεις κοινῶς, Περιποιητικαί.

Σημ. Ε΄. Ἡ δὲ ἔλλειψις τῶν προθέσεων συμβαίνει εἰς Γενικὴν μέν. 1) Πανταχοῦ ὅπου περιοριζεταί τι, νοούμενον μέρος τοῦ ὅλου· οἷον, ἔδωκά σοι τῶν χρημάτων. Πίνω ὕδατος (μέρος). Οὕτω δύνανται νὰ ἐκληφθῶσι καὶ αἱ γενικαὶ τῶν αἰσθήσεων σημαντικῶν· οἷον, ὀρέγομαι, ἐπιθυμῶ ἄρτου (μέρος). Ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα ῥήματα, ὅταν ἦναι μέσα, ἀναλύωνται πολλάκις εἰς τὴν αἰτιατικὴν τοῦ ὑποκειμένου καὶ εἰς γενικὴν προθέσεως, ἐλλειπτικήν· οἷον, γεύομαι, (γεύω ἐμαυτὸν) κρεῶν (ἐκ τῶν)· ὀσφραίνομαι, (ὀσφραίνω ἐμαυτὸν) ῥόδου (ἀπό). Ἡ δὲ συνήθεια μεταχειρίζεται εἰς τὰ τοιαῦτα, ὡς καὶ ἡ παλαιὰ πολλάκις, ἀόριστον καὶ ἄναρθρον πτῶσιν· οἷον, τρώγω ψωμίον, πίνω νερόν. 2) Ἐλλείπουσι τῆς γε-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ρητικόν, καὶ ἐνὶ λόγῳ τῶν ἀγαθῶν ἁπάντων πρακτικὸν καὶ μακα-
ρισμοῦ πρόξενον· «μακάριος γάρ, φησιν, ἄνθρωπος ὃς εὗρε σοφίαν, καὶ
βροτὸς ὃς εἶδε φρόνησιν· καὶ χρεῖσσον αὐτὴν ἐμπορεύεσθαι, ἢ χρυσίου
καὶ ἀργυρίου θησαυρούς· τιμιωτέρα δέ ἐστι λίθων πολυτελῶν, καὶ πᾶν
χρήμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς». Τοῦτο τὸ πολυύμνητον καὶ ἐξαίρετον τῆς
παιδείας καὶ τῆς σοφίας καλὸν ὑπὸ ζήλου ἐνθέου κεκινημένοι καὶ
ὑμεῖς οἱ τῆς πόλεως αὐτῆς κάτοικοι καὶ πρόκριτοι εὐσεβεῖς, προεθυ-
μήθητε, ἐξ ὅτου ἐλάβετε, καὶ διὰ χειρὸς ἔχετε τὰ κοινὰ τῆς πολι-
τείας νὰ εἰσάξητε εἰς τὴν πατρίδα σας, καὶ νὰ ἀναζωπυρήσητε τὴν
ἀμαυρωθεῖσαν σχεδὸν ὁλοφεγγίως τῆς εὐγενοῦς ἐκείνης τῶν Ἑλλήνων
φωνῆς, καὶ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν καὶ μαθήσεων παιδείαν, καὶ νὰ
ἀποδείξητε ὅτι ὁ ἐν ὑμῖν σκοπός, καὶ τῶν ἀγώνων τὸ τέλος, εἰς οὐδὲν
ἄλλο ἀφορᾷ εἰμὴ εἰς τὴν καθ' αὐτὸ καὶ μεγίστην τῶν τέκνων σας
ὠφέλειαν, καὶ τὴν κοινὴν εὔκλειαν τῆς πατρίδος σας, ἥτις δι' αὐτῶν
καὶ μόνων τῶν μέσων κατορθοῦται. Ὅθεν καὶ ἐν ὀνόματι Κυρίου κάθε
δυσκολίαν ὑπερβαλόντες, συνεστήσατε τὸ κοινὸν αὐτὸ Φροντιστήριον,
καὶ δύω ἐν ταὐτῷ τοὺς ἐπὶ παιδείᾳ καὶ μαθήσει κλεϊζομένους ἄνδρας
φέροντες, ἐνιδρύσασθε εἰς τὰς ἐν αὐτῷ δύω διδασκαλικὰς καθέδρας,
τόν τε σοφολογιώτατον διδάσκαλον Κύριον Κωνσταντῖνον Κούμαν,
καὶ τὸν ἐντιμολογιώτατον Οἰκονόμον Κύριον Κωνσταντῖνον πρεσβύ-
τερον, τῶν ὁποίων καὶ τὴν φιλοπονίαν ἐγνωρίσατε, καὶ τὴν δεινότητα
ἐθαυμάσατε καὶ ἀναλόγους ἀπολαύσατε τῶν ἐπιδόσεων τοὺς καρ-
πούς, ζώσας τῶν λεγομένων εἰκόνας καὶ ἔμψυχα παραδείγματα ἔχον-
τες τοὺς ἐξ αὐτῶν τῶν δύω πηγῶν ἀρυσαμένους τὰ νάματα πῶν
μαθήσεων· αὐτὴ λοιπὸν ἡ θεάρεστος προθυμία σας, ἥτις ἔγει βάσιν,
δέδεικται, τὴν κοινὴν ὠφέλειαν τῆς πατρίδος σας, κατέστησε τὴν
μιότητά σας ἐπαινετοὺς παρὰ πᾶσι, καὶ σᾶς ἀπέδειξε φιλοπάτρι-
ς καὶ φιλογενεῖς, καὶ ὅτι δι' αὐτὸ τοῦτο ἐφάνητε δυσαρεστούμε-
ἱκανῶς εἰς τὴν ἐνταῦθα πρόσκλησιν τοῦ σοφολογιωτάτου διδα-
κάλου Κυρίου Κωνσταντίνου Κούμα, τὴν ὁποίαν δαψιλεστέρας ἕνεκα
δόσεως ἡ Ἐκκλησία καὶ τὸ Γένος ἐπραγματεύσαντο, καὶ ἀνέδειξαν
ἀξίως τὴν αὐτοῦ σοφολογιότητα διδάσκαλον τῆς ἐνταῦθα κατὰ
Κουρουτσεσμὲν κοινῆς Σχολῆς τῶν Ἑλληνικοφιλοσοφικῶν μαθη-
των· καὶ ὁ μὲν ἔκτοτε λαβὼν τὴν σχολαρχίαν τὴν ἐνταῦθα ἐφάνη
ἐπιχρόντως ἐπωφελής, καὶ τῆς κοινῆς διὰ ταῦτα ἔτυχεν εὐνοίας τε
καὶ τιμῆς, ὁ δὲ ἐντιμολογιώτατος Οἰκονόμος διέμεινε καὶ διαμένει

ὅπου οὔτ' ἐκεῖναι βλάβην πάσχουσιν, οὔτ' αὐτοὶ χρείαν ἔχουσιν ἀλεκτρυόνων, οὔτε λευκοπτέρων οὔτε μελανοπτέρων εἰς ἀνέμων δίωξιν, εἰς θοίνην δὲ καὶ μάλα.—ᾳωλζ. Μαρτίου λ'. Κ. (α).

(α) Ἔγραψεν ὁ ἀοίδιμος τὸ Φιλολογικὸν τοῦτο Ὑπόμνημα ἐν Ναυπλίῳ, ὅπερ ἀπέστειλεν εἰς Ἀθήνας τῷ μακαρίτῃ Μ. Σχινᾷ, ὅστις ἐξέδωκεν αὐτὸ ἐν τῷ Θεατῇ. Ἀριθμ. 12. σελ. 11—16. Βλ. καὶ σημ. εἰς Οἰκονόμου Τὰ σωζόμεν. Ἐκκλησ. συγγράμ. Τόμ. Α'. σελ. 304. Σημ. Ἐκδ.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

κοντα πρὸς ταῖς διακοσίαις,» ὡς γράφει ἐν τῇ εἰσέτι ἀνεκδότῳ *Ἀπογραφῇ τῆς Πατμιακῆς Βιβλιοθήκης* ὁ ἐλλόγιμος Ἰωάν. Σακκελίων.

Αὐτόθ. στίχ. 24. «Νεόφυτος». Πρὸς τοῦτον καὶ ὁ ἀοίδιμος τῆς Πάτμου διδάσκαλος Μακάριος ἐπέστελλεν ἐπαινῶν, καὶ ἐξαίρων τὴν ἀγλαΐαν τῶν ἀρετῶν τοῦ σοφοῦ καὶ ἀγαθοῦ ποιμενάρχου. Παρατιθέμεθα δὲ καὶ ταύτας ἐκ τοῦ Ἁγιοταφιτικοῦ χειρογράφου χάριν τῶν τὰ τοῦ σοφωτάτου Μακαρίου τιμώντων καὶ τὰ τῆς Πατμιακῆς Σχολῆς περὶ πολλοῦ ποιουμένων ὡς εἰκός. Ἐν ταύταις γὰρ χαριστήρια ἀποδίδει πρὸς τὸν φιλόκαλον ποιμενάρχην Νεόφυτον δι' ἣν πρόνοιαν ἐδείκνυεν ὑπὲρ τῶν τῆς ἐν Πάτμῳ μονῆς τοῦ Θεολόγου συμφερόντων.

«Τῷ πανιερωτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ μητροπολίτῃ τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Σμύρνης ὑπερτίμῳ καὶ ἐξάρχῳ Ἀσίας κυρίῳ κυρίῳ Νεοφύτῳ τὴν μεθ' ὅσης εὐλαβείας προσήκουσαν προσκύνησιν. Πείθει μὲν ἡμᾶς δεσμὰ φέρειν τοῖς χείλεσιν ἡ κατέχουσα ἀναξιότης, ἡ δὲ νῦν φορὰ τοῦ καιροῦ ἐπαπειλοῦσα παντελῆ ὄλεθρον τῇ ἀποστολικῇ ταύτῃ Μονῇ διὰ τῶν ἐπαλλήλων περιστάσεων πρὸς βίαν ἕλκει καὶ τοὺς χεῖρα ὀρέξαντας ἐπιζητεῖ· διὸ τῆς καθ' ἑαυτοὺς ἀναξιότητος ὀλιγωρήσαντες πρὸς τὴν σὴν Πανιερότητα πέμπομεν τὸν παρόντα θεοφιλέστατον κύριον κὺρ Νικόδημον ἐπίσκοπον πρώην Δημητσάνης καὶ Ἀργυροκάστρου, δεόμενοι ὅπως δι' αὐτοῦ δεξιὰ ὀρθείη χεὶρ τῇ Ἀποστολικῇ ταύτῃ μονῇ ἡ ὑμετέρα Πανιερότης δι' ὧν οἶδε τρόπων τὰς ἀμοιβὰς προσδεχομένη παρὰ τοῦ Ἀποστόλου· εἰ δὲ καὶ παρὰ τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου οὐ δίχα λόγου· ἐρείπιον καὶ γὰρ ὁ ναὸς αὐτοῦ ὁ ἐν τῇ Κῷ γέγονεν ἤδη, καὶ τὴν ἐκ δευτέρου οἰκοδομὴν ἀπαιτεῖ, ἧς τὰ ἀναλώματα οὐκ ἔλαθεν αὐτήν. Τοῖς τοιούτοις γοῦν χαριζομένη τὴν δυνατὴν χεῖρα ὀρεξάτω, ὅπως τὰ ἔτη αὐτῆς τῇ πρεσβείᾳ ὧν ἔρθημεν εἰπόντες Ἁγίων γένοιτο πλεῖστα μεθ' ὅσων ἐφίεται ἀγαθῶν· αἱ δὲ πανιεροι αὐτῆς εὐχαὶ εἴησαν μεθ' ἡμῶν ἐν βίῳ παντί». Καὶ «Τῷ πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ τῆς ἁγιωτ. μητροπόλεως Σμύρνης κυρίῳ κὺρ Νεοφύτῳ μετὰ πάσης εὐλαβείας τὴν ὀφειλομένην προσκύνησιν. Οὔπω παρῆλθε καιρὸς πολὺς ἐξ ὅτου τὰς πανιέρους αὐτῆς χεῖρας δι' εὐτελῶν συλλαβῶν προσεκυνήσαμεν καὶ τὰς δυνατὰς αὐτῆς εὐχαριστίας τῆς πρὸς ἡμᾶς αὐτῆς ἀγρύπνου κηδεμονίας ἀπεδόσαμεν (α)· ἀλλ' ἴσως ἀπερ-

(α) Ἐντεῦθεν φαίνεται ὅτι ἄλλη τις ἐπιστολὴ εὐχαριστήριος ἦν πρὸς τὸν Σμύρνης ἀπεσταλμένη παρὰ τοῦ αὐτοῦ· ἡ γὰρ ἐνταῦθα προηγουμένη οὐδαμῶς ἐστὶν εὐχαριστήριος.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Να δά! βλέπετε τὴν κόρη μου πόσο 'μεγάλωσε; Τὰ λωλόδενδρα γλήγορα θρέφονται!

Χ α ρ ί κ λ ε ι α (σιγά, πρὸς τὴν Σοφουλιών).

Ωρου, τὶ ἄνοστος ἄνθρωπος!

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς (πρὸς τὴν Σοφουλιών).

Τί λέγ' ἡ Κοκκωνίτσα;

Κ ε ρ ά τ σ α Σ ο φ ο υ λ ι ώ.

Σᾶς εὑρίσκει πολλὰ ὤμορφον.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Πολλὴ τιμὴ γιὰ λόγου μας, χαριτωμένη Κοπελλοῦδα.

Χ α ρ ί κ λ ε ι α (σιγά).

Τί ζῶον!

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Σᾶς εἶμαι ὑπόχρεως διὰ τὰ καλὰ φρονήματά σας.

Χ α ρ ί κ λ ε ι α (σιγά).

Δὲν ἐμπορῶ πλέον νὰ ὑποφέρω!

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς, Χ α ρ ί κ λ ε ι α, Ζ ω ή τ σ α, Κ λ ε ά ν θ η ς, Δ η μ η τ ρ ά κ η ς, Κ ε ρ ά τ σ α Σ ο φ ο υ λ ι ώ, καὶ Β ρ ά κ α ς.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Νὰ κι ὁ υἱός μου, Κοκκῶνά μου, ἔρχεται νὰ σᾶς προσκυνήσῃ.

Χ α ρ ί κ λ ε ι α (πρὸς τὴν Σοφουλιών σιγά).

Ἂ! Ἂ! Κερά μου! τί βλέπω; Νὰ τὸ παλληκάρι, περὶ τοῦ ὁποίου σὲ εἶπα!

Κ ε ρ ά τ σ α Σ ο φ ο υ λ ι ώ (σιγά).

Τὸ καλό σου τὸ ριζικό!

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Θὲ νὰ παραξενεύεσθε πῶς ἔχω τόσο μεγάλα παιδιά! Γλήγορα ὅμως θε νὰ τὰ 'ξεφορτοθῶ καὶ τὸν ἕνα καὶ τὴν ἄλλη.

Κ λ ε ά ν θ η ς (πρὸς τὴν Χαρίκλειαν).

'Αληθινά, Κυρία μου, δὲν ἤλπιζα ποτέ μου τὴν σημερινὴν τύχην,

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ιδος, καὶ διὰ φράσεων λέγω καὶ διὰ λέξεων πολλῶν. Ἡ παράθεσις τῆς ὁμιλουμένης γλώσσης πρὸς τὴν παλαιὰν καὶ ἡ ἀκριβὴς καὶ μετ' ἐπιστασίας ἔρευνα τῶν ὀνομάτων δύναται καὶ τὰς διεφθαρμένας λέξεις νὰ διορθώσῃ καὶ τὰς ξένας νὰ ἐξορίσῃ, καὶ ἀντ' αὐτῶν τὰς γνησίας νὰ ἀντιτάξῃ· ἐὰν δὲ καί τινα ὀνόματα προσεκολλήθησαν ἀνεξαλείτως, ἢ διότι εὑρέθησαν ὑπὸ τῶν νεωτέρων τὰ σημαινόμενα πράγματα, ἢ δι' ἄλλας αἰτίας τινάς, δύνανται καὶ ταῦτα οἱ πεπαιδευμένοι τοῦ ἔθνους νὰ ὁμαλύνωσι καὶ καλλύνωσιν, ὥστε νὰ γείνωσιν ἄξια νὰ προθετηθῶσιν ὑπὸ τῆς γλώσσης· οὕτως ἔπραττον καὶ οἱ σοφοὶ προπάτορες ἡμῶν. Εἰς τὴν κατ' αὐτῶν ἐκστρατείαν τῶν Περσῶν ἔμειναν πολλαὶ Περσικαὶ λέξεις, καθὼς εἶναι αἱ *γάζα*, *παρασάγγης*, *ἀκινάκης*, *Σατράπης*, *Ἀγγαρεῖον*, καὶ ἄλλαι (α)· τόσον ὅμως εὐήχους καὶ καλοφώνους ἔκαμεν αὐτὰς τῶν προγόνων ἡ εὐαισθησία, ὥστε δὲν σώζουσι παντελῶς ἴχνος τῆς Περσικῆς τραχύτητος.

§. ιή. Ἔπειτα ἡ συχνὴ ἀνάγνωσις τῶν προπατορικῶν συγγραμμάτων ἀναλόγως πρὸς τὸ ὕψος τῶν ἰδεῶν, ἃς θέλει ἐμφυτεύει εἰς τῶν ἐπιμελῶν ἀναγνωστῶν τὰς ψυχάς, θέλει ὑψόνει καὶ τὸ ὕφος τῆς γλώσσης, καὶ τῶν φράσεων τὰς ἰδέας· εἰς μάτην κοπιᾷ νὰ ὑψωθῇ ὁ κάλαμος ἀνδρὸς ταπεινὴν καὶ ἀνελεύθερον ἔχοντος ψυχήν· διότι δὲν ἔχει νὰ ζωγραφήσῃ ἄλλο, παρὰ τὰς χαμερπεῖς ἐννοίας αὐτοῦ τοῦ γράφοντος, καὶ νὰ δείξῃ καὶ εἰς τὸν χάρτην ὅσα ἡ ἀνελευθερία ἐνεχάραξεν εἰς τὸν ἐγκέφαλον αὐτοῦ· διὰ τοῦτο μάλιστα πρέπει νὰ ἐξασκῶνται οἱ νέοι εἰς τῶν προπατόρων ἡμῶν τὰ ἀθάνατα συγγράμματα· ἐκεῖ πρῶτον θέλουσι πλουτήσει ἐννοίας ὑψηλάς, καὶ τὸ ὕψος τῶν ἐννοιῶν θέλει γεννήσει τὸ ὕψος τοῦ προφορικοῦ λόγου· ἐκεῖ θέλει συνειθίσει ἡ ψυχὴ αὐτῶν νὰ αἰσθάνηται τὰ τίμια καὶ καλά, καὶ ἀκολούθως θέλει παριστάνει αὐτὰ ἀφελῶς, καὶ φυσικῶς, καὶ τερπνῶς· καὶ ἀπὸ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ λόγου αὐτῶν θέλει γνωρίζεσθαι ἡ σπουδαία ἀνατροφή (β)· διότι τὸ πρᾶγμα ἐνταῦθα ἀντιστρέφει· τὸ κάλλος καὶ ὕψος τῆς ὁμιλουμένης ἡμῶν γλώσσης γεννᾶται ἀπὸ τοῦ κάλλους καὶ ὕψους τῶν ἐννοιῶν, καὶ τοῦτο πάλιν ἀπὸ τοῦ κάλλους καὶ ὕψους τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς· ὥστε ὅσον ἐπιδώσωμεν εἰς ἐκείνην, τόσον θέλομεν τελειοποιήσει τὴν κοινὴν ἡμῶν γλῶσσαν. Ἐκ τῆς μελέτης τῶν Ἑλληνικῶν ἱστορικῶν καὶ

(α) **Burtoni Persicae linguæ historia.**

(β) Ἰσοκρ. Λόγ. πανηγ. § ιγ'.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

πλάκηστις, μεμιγμένη βέβαια μετὰ ψευμάτων καθὸ ποίημα, διὰ τὰ ὁποῖα ἐπέπληξεν ὁ Νομοθέτης τὸν ποιητὴν (Βλ. Meursij Solon. c. 13. Fabric. Bibl. Graec. T. 1. p. 600).

Στίχ. 36. τὸν Ὁμηρικὸν Ὀδυσσεα). Ὁ Ὀδυσσεὺς πληγώσας αὐτὸς ἑαυτόν, ἐμβῆκεν ὡς δοῦλος ῥακενδύτης ἀγνώριστος εἰς τὴν Τρωάδα, καὶ ἐφόνευσε πολλούς. Τὴν ἱστορίαν διηγεῖται ἡ Ἑλένη πρὸς τὸν Μενέλαον (Ὀδυσ. Δ. 242—264).

Σελ. 132. στίχ. 5. ἄνδρες ῥοπαλοφόροι). Κρατοῦντες δηλονότι ὄχι λόγχας καὶ κοντάρια, ἀλλὰ ῥόπαλα ἢ κορύνας. Εἶναι δὲ ἡ κορύνη ῥάβδος κεφαλωτή, ἡ συνήθως λεγομένη Σόπα.

Στίχ. 8. Γλῶσσαν βλέπετε). Ἰδοὺ τὰ ἔπη τοῦ Σόλωνος αὐτά.

Εἰς γὰρ γλῶσσαν ὁρᾶτε καὶ εἰς ἔπη αἰμύλου ἀνδρός,
Εἰς ἔργον δ' οὐδὲν γιγνόμενον βλέπετε·
Ὑμῶν δ' εἷς μὲν ἕκαστος ἀλώπεκος ἴχνεσι βαίνει·
Σύμπασιν δ' ὑμῖν χαῦνος ἔνεστι νόος.

Ὁ δεύτερος στίχος δὲν εὑρίσκεται εἰς τὸν Πλούταρχον, ἀφεθεὶς ἴσως κατὰ λάθος ὑπὸ τῶν πρώτων ἀντιγραφέων· καὶ τὸ τετράστιχον εἶναι κολοβόν· διὰ τοῦτο ἀνεπλήρωσα τὸν στίχον ἐκ τοῦ Λαερτίου (Βίῳ Σόλων. §. 5).

Στίχ. 34. Τὰ ὅπλα του ἀπέθεσεν ἔμπροσθεν τῆς θύρας). Ὡς περιττὰ δηλονότι, καὶ μὴ χρησιμεύοντα πλέον εἰς ὑπεράσπισιν τῆς πατρίδος, τὴν ὁποίαν ἐτυράννησεν ὁ Πεισίστρατος διὰ τὴν χαυνότητα τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ. Οὕτως ἐξέλαβον τὸ Ἑλληνικὸν «*θέμενος τὰ ὅπλα*», μ' ὅλον ὅτι τό, «*θέμενος*» ἔχει καὶ τὴν σημασίαν τοῦ φορέσας, ἐνδυθείς, ὡς ἐκ πολλῶν παραδειγμάτων εἶναι φανερόν. Οὕτως ἔχει καὶ ὁ Λαέρτιος «Ἔθηκε τὰ ὅπλα πρὸ τοῦ στρατηγίου» (Α. 6. §. 4). Ἦτο δὲ τὸ στρατήγιον ἢ στρατηγεῖον οἰκία δημόσιος, ὅπου διέτριβον οἱ στρατηγοί. Ὁ Πλούταρχος λέγει ὅτι ὁ Σόλων ἀπέθεσε τὰ ὅπλα του εἰς τὴν στενωπόν, δηλονότι τὴν πρὸ τῆς θύρας τοῦ οἴκου του στενάδα, ἢ βαρβαρικώτερον στενοσώκακον. Τοῦτο ἐσήμαινε τῶν παλαιῶν ὁ στενωπός. Στενωπὸς εἶναι κυρίως ἐπίθετον τοῦ ὁδός, ὡς εὑρίσκεται εἰς τὸν Ὅμηρον «Στενωπῷ ἐν ὁδῷ» (Ἰλιάδ. Η. 143) καὶ Στενωπὸς ὁδὸς (Ἰλιάδ. ψ. 427). Τὸ ἐπίθετον ἔπειτα ἔλαβε τόπον οὐσιαστικοῦ καὶ γένος ἀρσενικόν· διότι λέγεται καὶ ἡ καὶ ὁ στενωπός. Δύω ἦσαν τὸ πάλαι, καθὼς καὶ τώρα τὰ εἴδη τῶν εἰς τὰς πόλεις ὁδῶν (Πολυδ. Θ. ε), Λεωφόροι αἱ καὶ πλατεῖαι ἁπλῶς καὶ ἀμαξιτοὶ καὶ ἱππήλατοι

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τὴ δουλειά μας! Ἔλα νὰ μοῦ 'πῆς παστρικὰ μὲ ποιὸν τρόπον μοῦ τὴν ἐπῆρες;

Δημητράκης.

Ἐγώ; Δὲν τὴν ἐπῆρα Αὐθέντα! Ἐκείνη εἶναι εἰς τὴν οἰκίαν σας.

Ἐξηνταβελώνης (σιγά).

Ἄχ! Φῶς μου! Κασσελίτσα μου! (Ἀψὰ) Δὲν ἤβγεν ἀπὸ τὸ σπῆτί μου;

Δημητράκης.

Ὄχι, Αὐθέντα!

Ἐξηνταβελώνης.

Ἔ; Γιὰ 'πέ με τὴν ἄγγιξες καθόλου.

Δημητράκης.

Ἐγὼ νὰ τὴν ἐγγίξω; Θεὸς φυλάξοι! Ἀδικεῖτε κ' ἐκείνην κ' ἐμένα! Ἐγὼ καύομαι δι' αὐτὴν ἀπὸ φλόγα καθαρὰν ὅλην καὶ ἀκηλίδωτον.

Ἐξηνταβελώνης.

Καύεται διὰ τὴν κασσέλα μου!

Δημητράκης.

Ἤθελα προκρίνει καλήτερα ν' ἀποθάνω, παρὰ νὰ τῆς δείξω κἀνὲν σημεῖον, καὶ λόγον ἁπλῶς αἰσχρὸν καὶ ὑβριστικόν! Ὅσον διὰ τὰ τοιαῦτα εἶναι πολλὰ φρόνιμος καὶ τιμημένη.

Ἐξηνταβελώνης.

Ἡ κασσέλα μου τιμημένη!

Δημητράκης.

Ὅλαι μου αἱ ἐπιθυμίαι περιορίζονται εἰς τὸ νὰ τὴν βλέπω καὶ νὰ τὴν χαίρωμαι. Κἀμμία παρανομία δὲν ἐμίανε τὸ πάθος, τὸ ὁποῖον μοῦ ἐνέπνευσαν τὰ εὔμορφα 'μάτια της.

Ἐξηνταβελώνης.

Τὰ εὔμορφα 'μάτια τῆς κασσέλας μου! Τοῦτος 'μιλεῖ γιαὐτὴν 'σὰν ἕνας ἀγαπητικὸς γιὰ τὴν ἀγαπητική του!

Δημητράκης.

Ἡ κερὰ Μαρία 'ξεύρει, Αὐθέντα, τὴν πᾶσαν ἀλήθειαν, κ' ἐμπορεῖ νὰ μαρτυρήσῃ...

Ἐξηνταβελώνης.

Τί; ἡ δουλεύτρα μου; Εἶναι κιαὐτὴ 'μπλεγμένη 'ς αὐτὴν τὴ δουλειά;

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

λακτος. Καθὲν ἀπὸ τὰ τοιαῦτα λιπώδη γαλακτερὰ οἱ παλαιοὶ ὠνόμαζον πῖαρ γάλα, καὶ πῖαρ ἁπλῶς, καὶ οὖθαρ ἐνίοτε (Βλ. Πλούταρχ. Ὑγιειν. παραγγελμ.).

Στίχ. 29. Ἀρχοντίας, ἐκκλησίας, δικαστήρια, βουλάς). Τέσσαρες ἦσαν αἱ ἐπιφανέστεραι ἀρχοντίαι εἰς τὰς Ἀθήνας. Πρῶτος καὶ κυρίως λεγόμενος ἄρχων ἐπώνυμος τοῦ ἐνιαυτοῦ· β) ὁ βασιλεύς· γ) ὁ πολέμαρχος· δ) οἱ ἓξ θεσμοθέται. Οὗτοι ἁπλῶς ἐλέγοντο ἐννέα ἄρχοντες (Οὐλπιαν. εἰς τὸν κατὰ Τιμοκρ. §. 9). Ἦσαν καὶ ἄλλαι διάφοραι ἀρχαί· οἷον, α) Οἱ νομοθέται χίλιοι τὸν ἀριθμόν, ἐκλεγόμενοι χρείας καλούσης νὰ ἀκυρώσωσιν ἀνωφελῆ τινα νόμον. β) Οἱ δέκα νομοφύλακες, καὶ ἐνδέκατος ὁ γραμματεὺς αὐτῶν, οἵτινες ἐπεστάτουν εἰς ἐκτέλεσιν τῶν νόμων, ὅθεν ὠνομάζετο τῶν ἕνδεκα ὑπηρέτης ὁ δήμιος, ὅστις ἐθανάτωνε τοὺς καταδικαζομένους. γ) Οἱ φύλαρχοι καὶ ἄλλοι, περὶ τῶν ὁποίων ἴδε Πολυδ. Ὀνομαστ. Η. θ. Τὰ δὲ Δικαστήρια ἦσαν πέντε διὰ τοὺς φόνους, τῶν ὁποίων ὑπερεῖχε μάλιστα τὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ ἄλλα διὰ τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις, τῶν ὁποίων προεῖχε πάλιν ἡ Ἡλιαία βουλή, ἥτις ἦτο μετὰ τὸν Ἄρειον Πάγον τὸ μέγιστον κριτήριον (Πολυδ. Η. ι. Σουίδ. λ. Ἡλιαία). Εἶχε δὲ ἕκαστος πολίτης τὸ δικαίωμα νὰ κρίνῃ· διὰ τοῦτο οἱ κριταὶ πολλάκις οἱ κύριοι μετὰ τῶν προσωρινῶν ἀνέβαινον εἰς ἓξ χιλιάδας τὸν ἀριθμὸν (Ἀριστοφ. Σφήξ. 660). Αἱ δὲ ἐκκλησίαι τοῦ δήμου ἦσαν διτταί· Κύριαι καὶ Κατεκκλησίαι, ἢ σύγκλητοι ἐκκλησίαι. Αἱ κύριαι ἐγίνοντο τρεῖς τοῦ μηνὸς εἰς τὴν πλησίον τῆς Ἀκροπόλεως Πνύκα, ὕστερον δὲ καὶ εἰς τὸ θέατρον τοῦ Διονύσου. Αἱ δὲ Σύγκλητοι, διά τινας κατεπειγούσας ἀνάγκας συνηθροίζοντο ὑπὸ τῶν Πρυτάνεων (Δημοσθ. περὶ Στεφ. §. κ). Οἱ βουλευταὶ ἦσαν 400 πρῶτον καὶ ὕστερον 500 μὲν τῆς κάτω βουλῆς· ἀδιόριστοι δὲ τῆς ἄνω βουλῆς, ἥτις ἦν ἡ ὑπὸ τοῦ Σόλωνος καὶ αὐτὴ συσταθεῖσα ἢ ἀνανεωθεῖσα βουλὴ τῶν Ἀρεοπαγιτῶν. Ἐπειδὴ εἰς ταύτην ἐκεῖνοι μόνον ἀνέβαινον, ὅσοι ἤθελον περάσει ἀμώμητοι δι' ὅλων τῶν ἀξιωμάτων καὶ ἐξαιρέτως τῶν λεγομένων ἐννέα ἀρχοντιῶν (Πλούταρχ. Περικλ. §. θ). Ἕκαστος δὲ τῶν κάτω βουλευτῶν ἐλάμβανε μισθὸν μίαν δραχμὴν τὴν ἡμέραν. Ὡσαύτως καὶ ὅλοι οἱ δικασταὶ ἐπληρόνοντο ἀνὰ ἕνα ὀβολὸν μισθὸν δικαστικόν (Πολυδ. Η. ε. θ). Ὁ ὀβολὸς διωρίσθη ὕστερον καὶ εἰς ὅλους τοὺς συνερχομένους προθύμως εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐτριπλασιάσθη· Τοῦτο τὸ τριώβολον κωμῳδεῖ ὁ Ἀριστοφάνης

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

χὸς τῆς Σμύρνης δόξα φαίνεται ἡ τοῦ Στράβωνος. Ὁ φιλόσοφος οὗτος Γεωγράφος λέγει (α), ὅτι Σμύρνα πρῶτον ὠνομάσθη ἀπὸ μιᾶς τινος τῶν Ἀμαζόνων μέρος τῆς Ἐφέσου (β). Ἔπειτα πλῆθος τῶν Ἐφεσίων ἦλθον καὶ ἐκατοίκησαν τὴν Αἰολικὴν Σμύρναν, διώξαντες ἀπ' αὐτὴν τοὺς Λέλεγας, παλαιὸν ἔθνος Καρικόν, καὶ τὴν παρωνόμασαν ἀπὸ Σμύρνης τῆς Ἐφέσου. Φαίνεται λοιπὸν ἡ Σμύρνα κυρίως ἀποικία τῶν Ἀθηναίων (γ)· ἐπειδὴ καὶ οἱ Ἐφέσιοι ἦσαν Ἀθηναῖοι (δ), ἄποικοι δ' ἀπονότι τῶν Ἰώνων ἐκείνων, οἵτινες ἦλθον εἰς Ἀσίαν ὁδηγούμενοι ὑπὸ τοῦ Ἀνδρόκλου γνησίου υἱοῦ τοῦ Κόδρου βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν (ε) καὶ τοῦτο ἴσως ἔννοεῖ ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος Ἐπιγραμματοποιὸς ὀνομάζων Ἀθηναῖον καθὸ Σμυρναῖον τὸν θεῖον Ὅμηρον.

»Ἠμέτερος γὰρ ἐκεῖνος ὁ χρύσεος ἦν πολιήτης,
»Εἴπερ Ἀθηναῖοι Σμύρναν ἀπῳκίσαμεν (ζ).

§. 6'. Οἱ Σμυρναῖοι εἰς τὴν πρώτην ἐποχὴν των δὲν ἐφάνησαν κατώτεροι τῆς παλαιᾶς εὐγενείας των. Καὶ εἰς τὴν σοφίαν καὶ εἰς τὴν ἀνδρίαν διέλαμψαν, ὅσον καὶ οἱ Μιλήσιοι, καὶ οἱ Ἐφέσιοι, καὶ οἱ Κολοφώνιοι, καὶ οἱ ἄλλοι συνάδελφοι αὐτῶν Ἴωνες. Ἂν αἱ Κλαζομεναὶ καυχῶνται διὰ τὸν Φυσικὸν Ἀναξαγόραν, καὶ ἡ Μίλητος διὰ τὸν Ἀναξιμένην καὶ τὸν Θαλῆν (η), ἔχει καὶ ἡ Σμύρνα νὰ καυχηθῇ καὶ δι' ἄλλους πολλοὺς βλαστούς της, καὶ διὰ τὸν ἀθάνατον Πατέρα τῆς Ἑλληνικῆς σοφίας τὸν Ὅμηρον. Ἀλλὰ περὶ τούτου μὲν ὕστερον. Ὅσον δὲ περὶ τῆς ἀνδρίας τῶν παλαιῶν Σμυρναίων, δοξάζει αὐτοὺς ὁ πόλεμος, τὸν ὁποῖον ἔκαμον κατὰ τῶν συνεπαρχιωτῶν καὶ πορθητῶν αὐτῶν Αἰολέων, ἀπὸ τῶν ὁποίων τὴν ἀδικίαν ἐλευθερωθέντες, συνήφθησαν μὲ τοὺς Ἴωνας. Τοιουτοτρόπως ἡ Σμύρνα μετέβη ἀπὸ τὴν Αἰολίδα ἐπαρχίαν εἰς τὴν Ἰωνίαν (θ). Τόσον καλὴ καὶ περιμάχητος, λέγει ὁ Στράβων, ἦτο ἡ παλαιὰ Σμύρνα (ι), ὥστε ἐμάχοντο περὶ αὐτῆς ὡς περὶ καλλίστης παρθένου, τὰ δύω ἀξιολογώτερα τῆς Ἀσίας ἔθνη, οἱ Ἴωνες καὶ οἱ Αἰολεῖς. Καὶ αὕτη ἡ γνώμη τοῦ Γεωγράφου μαρτυρεῖ-

---

(α) Στράβ. ΙΔ. σελ. 633.—(β) Σημείωσαι δὲ ὅτι καὶ ἀρχαῖον νόμισμα φέρον προτομὴν Ἀμαζόνος μετ' ἐπιγραφῆς ἐντεῦθεν μὲν Σμύρνα, ἑτέρωθεν δὲ Σμυρναίων ἐπικυροῖ ταύτην τὴν παράδοσιν. Βλ. Eckhel Doct. Num. vet. T. 2. p. 544. Σημ. Ἐκδ.—(γ) Λουκιαν. Εἰκόσ. §. 15. Αἴλ. Ἀριστείδ. περὶ ὁμον. τ. πόλ. Τόμ. 2. σελ. 523.—(δ) Πλάτ. Ἰων. σελ. 202. Bip.—(ε) Στράβ. ΙΔ. σελ. 632—633.—(ζ) Ἐπιγραμ. Βιβλ. Ε. σελ. 438. Francof.—(η) Βλ. Στράβ. ΙΔ. σελ. 635, 642.—(θ) Ἡρόδοτ. Κλειοῖ. κεφ. 150.—(ι) Στράβ. ΙΔ. σελ. 634.

προτίμα ζωὴν καὶ θάνατον ἀνθρώπου κοινοῦ καὶ ἰδιώτου, παρὰ τοιαύτην δύναμιν. Μ' ὅλον τοῦτο πάλιν τὸν ἠρώτησεν, ἂν μετὰ τὸν Τέλλον ἐγνώρισεν ἄλλον εὐδαιμονέστερόν του. Ὁ δὲ Σόλων πάλιν ἀπεκρίθη, ὅτι γνωρίζει δύω ἀδελφοὺς Κλέοβιν καὶ Βίτωνα, πολλὰ φιλαδέλφους καὶ φιλομήτορας νέους, οἵτινες, διότι ποτὲ ἠργοπόρησαν τὰ βώδια τῆς μητρικῆς των ἁμάξης, ζεύξαντες αὐτοὶ τοὺς λαιμούς των εἰς τὸν ζυγὸν ἔφερον εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἥρας τὴν μητέρα των, χαίρουσαν καὶ μακαριζομένην ὑφ' ὅλων τῶν πολιτῶν. Ἔπειτα θυσιάσαντες καὶ πιόντες ἀπεκοιμήθησαν, καὶ πλέον δὲν ἐξύπνησαν τὴν ἄλλην ἡμέραν, ἀλλ' ἀπέθανον ἀπολαύσαντες φανερὰ θάνατον ἄλυπον καὶ ἀνώδυνον εἰς τῆς δόξης των τὴν ἀκμήν. Ἡμᾶς δὲ, εἶπε πλέον ὠργισμένος ὁ Κροῖσος, δὲν μᾶς βάλλεις καθόλου εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν εὐδαιμόνων ἀνθρώπων; Καὶ ὁ Σόλων μὴ θέλων μήτε νὰ τὸν κολακεύσῃ μήτε πλειότερον νὰ τὸν παροξύνῃ, «Ὦ βασιλεῦ Λυδῶν, ἀπεκρίθη, εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐχάρισεν ὁ Θεὸς καὶ τἄλλα πράγματα μέτρια, καὶ σοφίαν μᾶς ἔδωκε νὰ ἔχωμεν ἀνέκπληκτον καὶ δημοτικήν, ὄχι λαμπρὰν καὶ βασιλικήν. Τοιαύτη σοφία βλέπουσα πάντοτε τὸν ἀνθρώπινον βίον εἰς ποικίλας περιπίπτοντα δυστυχίας δὲν μᾶς ἀφίνει νὰ μεγαλοφρονῶμεν διὰ τὰ παρόντα ἀγαθά μας, οὔτε νὰ θαυμάζωμεν ἀνθρωπίνην εὐτυχίαν, ἥτις δύναται νὰ μεταβληθῇ. Ἔρχεται εἰς ἕκαστον τὸ μέλλον πολυποίκιλον ἀπὸ διάφορα συμβεβηκότα, παντάπασιν ἄδηλα. Ἐκεῖνον ἡμεῖς νομίζομεν εὐδαίμονα, εἰς τὸν ὁποῖον ἐχάρισεν ὁ Θεὸς τὴν εὐτυχίαν μέχρι τέλους τῆς ζωῆς του. Ἀνθρώπου δὲ ζῶντος ἀκόμη καὶ κινδυνεύοντος εἰς τὸν βίον μακαρισμὸς εἶναι ἄωρος καὶ ἀβέβαιος, καθὼς καὶ τῶν ἀγωνιζομένων ἀκόμη τὸ κήρυγμα καὶ ὁ στέφανος». Ταῦτα εἰπὼν ὁ Σόλων ἀνεχώρησε λυπήσας τὸν Κροῖσον χωρὶς νὰ τὸν βάλῃ νοῦν.

§. κη. Ἔτυχε τότε νὰ διατρίβῃ εἰς τὰς Σάρδεις καὶ ὁ μυθοποιὸς Αἴσωπος προσκεκλημένος καὶ τιμώμενος ἀπὸ τὸν Κροῖσον. Βλέπων λοιπὸν τὸν Σόλωνα ὅτι δὲν ἀπήλαυσε κἀμμίαν περιποίησιν ἐλυπήθη, καὶ τὸν ἐσυμβούλευσε λέγων, Ὦ Σόλων, μὲ τοὺς βασιλεῖς ἢ μὴ συνομίλει καθόλου, ἢ πολλὰ γλυκά. Ὄχι μὰ τὸν Δία, εἶπεν ὁ Σόλων, ἀλλὰ ἢ καθόλου ἢ πολλὰ ὀρθά. Καὶ τότε μὲν οὕτω κατεφρόνησεν ὁ Κροῖσος τὸν Σόλωνα. Ἐπειδὴ δὲ πολεμήσας ὕστερον μὲ τὸν Κῦρον ἐνικήθη, καὶ τὴν πόλιν του ἔχασε, καὶ αὐτὸς ζῶν πιασθεὶς ἔμελλε νὰ καῇ, ἀφ' οὗ πλέον ἀνεβιβάσθη δεμένος εἰς τῶν πυρωμένων ξύλων

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Σκατόπαιδα. Βρῶμαις. Νὰ τσούζουνε μονάχα 'ξέρουνε πολύ, γιὰ νὰ γυαλίζῃ τὸ πετσί των· ἤθελα νὰ 'ξέρω ποιὰν νοστιμάδα 'βρίσκουνε σ' αὐτούς!

Ἐξηνταβελώνης.

Κ' ἐγὼ δὲν καταλαμβάνω. Κι ἀπορῶ πῶς τοὺς ἀγαποῦνε κἄμποσαις γυναῖκες.

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Λωλαὶς ξεμυαλισμένας! Μηδὲ δυὸ δράμια γνῶσι δὲν ἔχει ὅποια 'γαπᾷ τὴ νειότη. Ἄνθρωποί 'ναι κ' οἱ νέοι. Κ' ἐμπορεῖ κἀνεῖς νὰ προσηλωθῇ σὲ τέτοια περίφανα ξόανα; Νὰ ἄνθρωπος ὡραῖος! Νὰ πρόσωπο γιὰ 'γάπη. 'Σὰν καὶ τὴν εὐγενία σας πρέπει νἄναι καμωμένος, κ' ἐντυμένος ὅστις θέλει νἄχῃ ἀγαπητική.

Ἐξηνταβελώνης.

Ἔμορφον μ' εὑρίσκεις Σοφουλιώ.

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Τρέλα! τὸ πρόσωπό σας εἶναι γιὰ ζουγραφιά. Γιὰ γυρίστε κομμάτάκι τὸ λαιμό σας; 'Αγάπη μου! 'Σὰν τὸ καϊμάκι. Γιὰ περπατῆστε νὰ σᾶς ἰδῶ; Μάτια μου! Κορμὶ 'σὰν κυπαρίσσι. Ὄμορφο, καὶ ἴσο, καὶ ὀρθὸ χωρὶς ψεγάδι, χωρὶς κἀνένα πάθος.

Ἐξηνταβελώνης.

Δὲν ἔχω πολλά! Δόξα σοι ὁ Θεός! Μονάχα καταῤῥοὴ μὲ καταιβαίνει κἀμμιὰ φορά. Κάχα! Κάχα! χα!

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Αὐτὸ δὲν θὲ νὰ 'πῇ τίποτας. Ἡ καταῤῥοὴ δὲν σᾶς ἀσχημίζει· ὁ Βήχας σας εἶναι πολλὰ μεγαλοπρεπὴς καὶ ἀρχοντικός.

Ἐξηνταβελώνης.

Γιὰ 'πέ με! Μ' εἶδε ποτέ της ἡ Χαρίκλεια, ἢ ἀκόμα!

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Ἀκόμα. Γρυκηθήκαμεν ὅμως πολλὰ καλά. Τῆς ἐζουγράφισα τὸ πρόσωπό σας· τῆς εἶπα ταῖς χάραις σας, καὶ τὴν ἐκαλοτύχησα πῶς θὲ ν' ἀξιωθῇ νὰ 'πάρῃ τέτοιον ἄνδρα.

Ἐξηνταβελώνης.

Καλὰ ἔκαμες! σὲ εὐχαριστῶ!

Κεράτσα Σοφουλιώ.

Ἐγώ, Ἀφέντη, ἔχω καὶ μιὰ παρακάλεσι νὰ σᾶς κάμω. Μὲ γυρεύγουνε τὸ 'νοῖκι τοῦ σπιτιοῦ, καὶ μ' ἔχουνε τὰ δυὸ ποδάρια 'ς ἕνα

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

θῆτε τὴν κοινὴν συνήθειαν εἰς ὅλα τὰ ἀδιάφορα πράγματα· καταφρονεῖτε δὲ φρονίμως τὴν καινοτροπίαν, ὅταν ἦναι μεμπτὴ καὶ ἀξιοκατηγόρητος· διότι ὅσον τὰ ἁπλᾶ καὶ φυσικὰ ἤθη ἐπισπῶσι τὴν εὔνοιαν τῶν ἀνθρώπων, τόσον ὁ ἐπιτετηδευμένος καὶ ἀλαζονικὸς χαρακτὴρ ἀποδεικνύει τὸν νέον αἰσχρὸν καὶ γελοῖον, καὶ τέλος γεμίζει αὐτὸν ἀναισθήτως ἀπὸ βαρέα ἐλαττώματα.

§. ιδ'. Πέμπτον. Μετὰ τὰς ῥηθείσας ἀρετὰς εἶναι ἀναγκαιοτάτη πρὸς σωτηρίαν ὑμῶν ἡ ἐγκράτεια· διότι εἰς τὸ αὐτὸ σῶμα μετὰ τῆς ψυχῆς συμπεφυτευμέναι αἱ ἡδοναὶ ἀπατῶσιν αὐτὴν εὐκόλως καὶ σκοτίζουσι τοῦ νοὸς τὰ ὄμματα, ὥστε δὲν δύναται εἰς οὐδὲν ἀξιόλογον μάθημα νὰ προκόψῃ· πολὺ δὲ περισσότερον παρὰ πᾶσαν ἡλικίαν πολιορκεῖται ὑπὸ τοῦ πολέμου τούτου ἡ νεότης·

Αἰεὶ δ' ὁπλοτέρων ἀνδρῶν φρένες ἠερέθονται (α).

Ὁ ἄπειρος νέος θεωρεῖ τοῦτον τὸν κόσμον ὡς ἀδιάκοπον πανήγυριν καὶ ἑορτήν, καὶ ὁρμᾷ πρὸς ἀχόρταστον ἀπόλαυσιν αὐτοῦ, συνελαυνόμενος ὑπὸ τῆς εὐεξίας καὶ ἀκμῆς καὶ ἀναβάσεως τῶν ζωτικῶν αὐτοῦ πνευμάτων, καὶ θερμότητος τῆς φαντασίας αὐτοῦ. Εἰς μάτην δαπανᾷ τὰς συμβουλὰς αὐτοῦ πολλάκις ὁ φρόνιμος γέρων· διότι ὁ νέος καθ' ἑαυτὸν λέγει, ὅτι ἐλησμόνησεν οὗτος ὁ σύμβουλός μου ὅτι ἦτό ποτε νέος καὶ αὐτός. Ἀλλὰ φεῦ! τότε πληροφορεῖται τὴν ἀλήθειαν τῶν συμβουλῶν τῶν μεγαλητέρων, ὅταν ῥιφθῇ ἀπὸ τῆς φιληδονίας τὰ κύματα εἰς σκόπελον δυστυχίας σκληρότατον, ὅπου βλέπει σωρηδὸν τὰ κόκκαλα τῶν ἀνοήτων νὰ κατασήπωνται εἰς τῆς ἀθλιότητος τὰ ῥεύματα. Συμβουλεύεσθε, φιλότιμοι νέοι, τὴν ἀνθρωπίνην ὑμῶν φύσιν. Συλλογίζεσθε ὅτι εἶσθε ὄχι μόνον ὄντα αἰσθητικά, ἀλλὰ καὶ λογικά· καὶ ὄχι μόνον λογικά, ἀλλὰ καὶ κοινωνικά· καὶ ὄχι μόνον κοινωνικά, ἀλλὰ καὶ ἀθάνατα. Φεύγετε πᾶσαν ἡδονήν, ἥτις δύναται νὰ βλάψῃ ἢ ὑμᾶς αὐτοὺς ἢ τὸν πλησίον· διότι αἱ τοιαῦται ἡδοναὶ κάμνουσι δοῦλον τὸν ἄνθρωπον τῶν παθῶν, καὶ ὄχι μόνον καλόν τι νὰ μάθῃ, ἢ νὰ μελετήσῃ ἀδυνατεῖ, ἀλλὰ χάνει παντάπασι τὴν ἀξίαν του καὶ περιπίπτει εἰς ἀνίατον δυστυχίαν. Ποῖον εἶναι τῶν μεθύσων τὸ τέλος; γνωρίζετε τοῦτο ὑμεῖς αὐτοί. Καθὼς ἀπὸ τὸν οἶνον, οὕτω καὶ ἀπὸ πᾶσαν ἄλλην ἀκρασίαν μεθύει ὁ ταλαίπωρος ἀκρατής, καὶ δυστυχεῖ παρομοίως. Διὰ τοῦτο οἱ Λακεδαιμόνιοι διδάσκοντες τὰ τέκνα νὰ ἦναι σωφρονικά, παρίστανον

(α) Ἰλιάδ. Γ. 108.

Δ ή μ η τ ρ ά κ η ς.

Ναίσκε, Αὐθέντα ! αὐτὴ εἶναι μάρτυς τῶν συμφωνιῶν μας. Αὐτὴ ἀφ' οὗ ἐγνώρισε τὴν τιμίαν μου κλίσιν μ' ἐβοήθησεν εἰς τὸ νὰ καταπεισθῇ ἡ κόρη σας νὰ με δώσῃ τὸν λόγον της, καὶ νὰ δεχθῇ τὸν ἰδικόν μου.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Τί διάβολο ! (σιγά) Πᾶς κι ἀλλαλόγησε καὶ τἄχασ' ἀπὸ τὸ φόβο τοῦ ; (Ἀψά) Τί βατταλαλεῖς ἐδῶ πέρα βρὲ γιὰ τὴν κόρη μου ;

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Σᾶς λέγω, Αὐθέντα, ὅτι ἐδοκίμασα ὅλας τὰς δυσκολίας τοῦ κόσμου ἕως νὰ κάμω τὴν παρθενικήν της αἰδῶ νὰ συγκατανεύσῃ εἰς τὸ ζήτημα τοῦ ἔρωτός μου.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Τίνος παρθενικήν . . . πῶς τῶπες ;

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Τῆς κόρης σας. Καὶ μόλις ἐχθὲς ἀπεφάσισε νὰ ὑπογράψῃ τὸ συμφωνητικὸν τοῦ ἀῤῥαβῶνός μας.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ἡ κόρη μου ὑπέγραψε συμφωνητικὸν πῶς ἀῤῥαβωνίσθηκε ματσί σου ;

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Ναίσκε, Αὐθέντα, καθὼς κ' ἐγὼ τῆς ὑπέγραψα ἄλλο ἀπὸ μέρους μου.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ὦ Θεέ μου ! ἄλλη δυστυχία !

Κ ὺ ρ Γ ι ά ν ν η ς (πρὸς τὸν Ἀρχιγραμματέα).

Γράψει, γράψ', Ἀφεντικό ! Αὐτὸς εἶνι ἡ κλέφτης.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ἄχ προσθήκη τῆς δυστυχίας μου ! Αὔξησις τῆς ἀπελπισίας μου ! (Πρὸς τὸν Ἀρχιγραμματέα) Τί προσμένεις Γραμματικέ ; Κάμε τὸ χρέος σου ! μαρτύρησέ τον ἐγγράφως ὅτι εἶναι καὶ κλέπτης, καὶ πλάνος.

Κ ὺ ρ Γ ι ά ν ν η ς.

Ἄ ! κὴ κλέφτης κὴ πλάνους, κὴ κλέφτης κὴ πλάνους !

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Τοῦτα εἶναι ὀνόματα τὰ ὁποῖα καθόλου δὲν μ' ἐτερειάζουν. Ὅταν μὲ γνωρίσωσι ποῖος εἶμαι . . .

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ἐπιταφίων λόγων ἀρχὴ ἐν Ῥώμῃ. 112.
Ἐπιφωνηματικόν. 95.
Ἐπίχαρμος. 148, 183.
Ἑπτὰ σοφοί. 163.
Ἐπώνυμος τοῦ ἐνιαυτοῦ. 328.
Ἐργάδειες. 124, 181.
Ἑρμιππος. 103, 107, 111, 164.
Ἑρμογένης. 347, 348, 351.
Ἕρμος ποταμός 334.
Ἐρωτηματικόν. 95.
Ἔρωτος βωμὸς, ἄγαλμα. 162.
Εὐαγγελικὴ Σχολή. 340, 348, 422, 458. κθ.
Εὐάνθης ὁ Σάμιος. 111.
Εὐδαίμων ὁ Σμύρνης. 346.
Εὐκλείδης. 10.
Εὐκτική. 84, 85.
Εὐμενίδες. 167.
Εὐριπίδης. 121, 123, 177.
Εὐσέβεια. 28—30, 37, 56.
Εὐτύχιος ὁ Σμύρνης. 346.
Εὐφορίων. 102.
Ἔφεσος, Ἐφέσιος 321, 327.
Ἔφέται. 119, 120, 176.

Ζαβίρας. 412, 429.
Ζαχαρόνω. 286.
Ζεῦγμα. 98.
Ζευγῖται. 118, 175.
Ζμύρνα. 319.
Ζωγράφου Μανιέρα. 380.

Ἡδιανά. Ἡδιανός. 109.
Ἡδονή. 35.
Ἦθος σκωπτικόν. 41.
Ἡρακλείδης ὁ Ποντικός. 102, 123, 133, 134. 2) ὁ σοφιστής. 329.
Ἡσαΐας Χριστόδουλ 359.
Ἡσίοδος. 36, 103, 165.

Θαλῆς. 103, 104, 105, 106, 112, 162, 321.
Θανατικὸν ἐν Σμύρνῃ. 45, 335.
Θεάτρου ἐρείπια ἐν Σμύρνῃ. 337.
Θέμενος τὰ ὅπλα. 187.
Θέογνις. 322.
Θεοδόσιος ὁ ἀνθύπατος. 332.
Θεόδωρος ὁ Σμύρνης (Α'. καὶ Β'.) 346, 347.
Θεόληπτος ὁ Σμύρνης 344, 347.
Θεολόγου Ἰωάννου ναὸς ἐνΣμύρνῃ. 337.
Θεοτόκης. ιζ.
Θεόφραστος. 133.
Θέρσιππος. 133.
Θεσμοθέται. 184.
Θέσπις. 131, 136.
Θησεύς. 320.
Θῆτες. 113, 118, 172.
Θράσων ὁ Διογένους. 328.
Θρῆνοι γυναικῶν. 169.
Θυρῶν ἄνοιγμα. 152, 199.

Ἰάσων. 316, 317.
Ἰατρόδωρος. 347, 348.
Ἰγνάτιος ὁ Σμύρνης. κ. 2) ὁ Οὐγγροβλαχίας. ιη. 3) ὁ Κρήνης. 57.
Ἰδδούας ὁ Σμύρνης. 346.
Ἰδιώτης ἄνθρωπος. 191.
Ἱερεμίας ὁ προφήτης. 40.
Ἱερόθεος ὁ Σμύρνης. 347, 480.
Ἱεροκήρυξ. 7.
Ἱερόπαιδες Χριστόδουλος καὶ Παναγιώτης. 59. κγ.
Ἱερώνυμος. 8.
Ἰησουϊτῶν θρασύτης. 411.
Ἱκέσιος 316, 347.
Ἰκμαλαῖος Ζεύς. 182.
Ἱππάδος πληρωταί. 118, 175.
Ἱππικόν. 124.
Ἱπποκράτης ὁ Κῶος 11. 2) ὁ μαθηματικός. 103.
Ἱππόνικος. 106.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

μου. Εἶχα σύντροφόν μου τὴν μοναξίαν ὑποκάτω εἰς τὸν γλυκὺν καὶ ἥμερον τῆς Ἰωνίας οὐρανόν. Ἐπεριπάτουν συχνότατα εἰς τὰς ἀνθηρὰς τοῦ χωρίου πεδιάδας, ὅπου βασιλεύει παντοτεινὴ ἄνοιξις. Πολλὰ σπάνια κατέβαινα εἰς τὴν Σμύρνην, διότι δὲν ἤθελα νἄχω μάρτυρας τῆς θλίψεώς μου, ἥτις ἕως τώρα μοῦ κατέτρωγε τὴν καρδίαν. Ἄ, φίλτατα τέκνα μου! πόσον μ' ἐτυράννησεν ἡ φαντασία τοῦ χωρισμοῦ σας. Πάντοτε ἐνήχουν εἰς τ' αὐτία μου αἱ πικραὶ φωναὶ τοῦ πνιγμοῦ σας. Πάντοτε σᾶς ἐβλεπα παλαίοντα μὲ τὴν ἀγρίαν θάλασσαν. Πολλάκις πλανώμενος εἰς τὰ λιβάδια, κατέβαινα ἕως εἰς τὸν Αἰολικὸν κόλπον καὶ παρεκάλουν τὰ κωφὰ κύματα νὰ μοῦ φέρουν κἀνὲν σημεῖον τῆς ὁποίας κατέπιαν φαμιλίας μου. Τὸ πρωὶ ἐγυαλίζετο ἡ αὐγὴ εἰς τὰ δάκρυά μου, καὶ τὸ ἑσπέρας, εἰς τὸ φῶς τῆς σελήνης, ἐβλεπα τὴν ἀμυδρὰν σκιὰν τῆς προτέρας μου εὐτυχίας. Αἱ στιγμαὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μοῦ ἐφαίνοντο χρόνοι. Ἐκινδύνευσα νὰ πέσω εἰς βαθεῖαν μελαγχολίαν. Φίλοι μου τινές, κινούμενοι ἀπὸ εὐσπλαγχνίαν, μὲ ἠνάγκασαν νὰ εὕρω εἰς κἀμμίαν νέαν σύζυγον τῆς οἰκογενείας μου τὴν ἀνάκτησιν. Ἔδωκα τὸν λόγον μου. Καὶ—ἴσως ἤθελα γενῆ περισσότερον δυστυχής, ἂν ὁ Θεὸς δὲν μ' ἐσπλαγχνίζετο. Ἤλθετε, τέκνα μου! Ὡδηγήσατέ με εἰς τὴν κατοικίαν τῆς μητρός σας! Ὦ Θεέ μου! Τὶ ἀνέλπιστος εὐτυχία!

Ἐ ξ ή ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Γιὰ σταθῆτε, κυρίτσή Βαρδαλαμπούμπα! Συμπάθειο κιόλας! ἐγὼ μὲ τὸ συνειθισμένο τ' ὄνομά σου θὰ σὲ φωνάζω. Τούτος δὰ εἶναι υἱός σας;

Β α ρ δ α λ α μ π ο ύ μ π α ς.

Ναίσκε!

Ἐ ξ ή ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Λοιπὸν θὲ νὰ σᾶς πιάσω 'πὸ τὴν τραχηλιὰ νὰ μὲ πληρώσετε ταὶς εἰκοσιπέντε χιλιάδες γρόσσα σφσταίς, καθὼς μοῦ ταὶς ἔκλεψε.

Β α ρ δ α λ α μ π ο ύ μ π α ς.

Καὶ αὐτὸς τὰς ἔκλεψεν;

Ἐ ξ ή ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Αὐτός, ἀτός του, ἡ εὐγενία του.

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Καὶ τίς σας τὸ εἶπεν;

Ἐ ξ ή ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ὁ κὺρ Γιάννης.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών - Academy of Athens

τοῦτο προνόμιον ἐφρόντιζε πάντοτε περὶ τῶν δημοσίων πραγμάτων. Λέγουσι δὲ ὅτι καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ παλαιὸν οὕτως ἤνοιγον ὅλαι αἱ θύραι, συμπεραίνοντες ἀπὸ τὰς Κωμῳδίας, ὅπου ὅσοι μέλλουσι νὰ ἐβῶσιν ἀπὸ τὰς οἰκίας των κτυποῦσιν ἀπὸ μέσα τὴν θύραν, ἵνα αἰσθανθῶσιν οἱ προσερχόμενοι ἢ ἄλλως στεκόμενοι πλησίον τῆς θύρας νὰ ἀπομακρυνθῶσι, μήπως κτυπηθῶσιν ἢ στενοχωρηθῶσιν εἰς τὸν ἐξόμον ἀπὸ τῶν σανίδων τὴν ὁρμήν.

§. κα. Τὸ δ' ἀκόλουθον ἔτος ὑπάτευε πάλιν ὁ Ποπλικόλας τετάρτην φοράν. Ἐπροσμένετο δὲ πόλεμος Σαβίνων καὶ Λατίνων, οἵτινες ἐσηκώθησαν συμφώνως κατὰ τῆς Ῥώμης. Ἐκυρίευσε τὴν πόλιν συνάμα καὶ δεισιδαιμονία τις· διότι ὅλαι αἱ τότε ἐγγαστρωμέναι γυναῖκες ἀπεβάλθησαν βρέφη κολοβωμένα, καὶ οὐδεμία γέννα δὲν ἐτελείωσεν εἰς τὸν καιρόν της. Ὁ Ποπλικόλας λοιπὸν συμβουλευθεὶς τὰ βιβλία τῶν Σιβυλλῶν ἐξιλέωσε τὸν Ἅδην μὲ θυσίας, καὶ ἀνανεώσας ἀγῶνάς τινας διατεταγμένους ὑπὸ τοῦ μαντείου τῶν Δελφῶν, ἔκαμε τὴν πόλιν μὲ τὰς χρηστὰς ἐλπίδας νὰ λάβῃ θάῤῥος πρὸς τοὺς Θεούς, καὶ οὕτως ἔστρεψε πλέον τὴν προσοχὴν αὐτοῦ εἰς τὰ φοβερὰ κινήματα τῶν ἀνθρώπων. Ἐπειδὴ ἐφαίνετο μεγάλη τῶν πολεμίων συνάθροισις καὶ ἑτοιμασία. Ἦτο δὲ τότε μεταξὺ τῶν Σαβίνων Ἄππιος Κλαῦσος, ἄνθρωπος καὶ εἰς τὰ πλούτη δυνατός, καὶ εἰς τὴν ἀνδρίαν τοῦ σώματος ἐπίσημος, καὶ πρῶτος μάλιστα διὰ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς εὐγλωττίας αὐτοῦ τὴν ὑπόληψιν. Ἀλλὰ δὲν διέφυγε καὶ αὐτὸς ἐκεῖνο τὸ πάθος, τὸ ὁποῖον συμβαίνει εἰς ὅλους τοὺς μεγάλους. Ἐφθονεῖτο. Καὶ ἐπειδὴ ἐσπούδαζε νὰ καταπαύσῃ τὸν πόλεμον, ἔδωκεν αἰτίαν εἰς τοὺς φθονεροὺς νὰ κατηγορῶσιν αὐτὸν ὅτι αὐξάνει τὴν δύναμιν τῶν Ῥωμαίων σκοπῶν νὰ ὑποδουλώσῃ καὶ νὰ τυραννήσῃ τὴν πατρίδα. Αἰσθανθεὶς δὲ ὅτι τὸ πλῆθος ἤκουε μὲ εὐχαρίστησιν τούτους τοὺς λόγους καὶ ὅτι ἐμισεῖτο ἀπὸ τοὺς φιλοπολέμους καὶ στρατιωτικούς, ἐφοβεῖτο μήπως ἐγκαλέσωσιν αὐτὸν εἰς κρίσιν, καὶ συνάξας βοηθοὺς τοὺς δυνατοὺς φίλους καὶ οἰκείους ἐστασίαζε. Τοῦτο ἔκαμνε τοὺς Σαβίνους νὰ διατρίβωσιν ἀναβάλλοντες τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ πολέμου. Ὁ Ποπλικόλας λοιπόν, ὅστις ἔκαμνεν ἔργον του ὄχι μόνον νὰ μανθάνῃ τὰ τοιαῦτα, ἀλλὰ καὶ νὰ παρακινῇ καὶ νὰ ἐξάπτῃ τὴν στάσιν, εἶχεν ἀνθρώπους πιστούς, οἵτινες ὡμίλουν πρὸς τὸν Κλαῦσον ἀπὸ μέρους αὐτοῦ τοιαῦτα. Ὅτι ὁ Ποπλικόλας κρίνει πρέπον εἰς σέ, ὡς δίκαιον καὶ καλοκάγαθον ἄνδρα, νὰ μὴ ἐκδικηθῇς τοὺς συμπολίτας

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

νεργεῖσθαι φιλαγάθως (α). Ἐν γὰρ τοῖς ἀμφιβόλοις ἀεῖ νικᾷ τὸ φιλάνθρωπον, ὡς θεῖοι νόμοι ῥητῶς γνωματεύοντες διαγορεύουσιν (β)· ἔνθεν τοι καὶ προλαβόντως μὲν τοῦ πρὶν μητροπολίτου Σμύρνης κὺρ Γρηγορίου, περιστάσεσιν ἀδοκήταις τισιν ὁμιλήσαντος θανάτῳ, κρίμασιν οἷς μόνος ὁ Θεὸς ἐπίσταται, κατηγορήθη ὁ ἐφημέριος ἐκείνου, Νεκτάριος ἱερομόναχος, ὡς ὑπαίτιος τὴν πρὸς θάνατον δῆθεν αἰτίαν ἐκείνῳ παρεσχηκώς· ἐξαναστὰς γὰρ ἐκεῖνος κατ' αὐτοῦ, φασί, μεθ' ὑπερβαλλούσης ὀργῆς καὶ ζέοντος θυμοῦ διὰ τὸ φύσει ἐκείνου ὀξύθυμον καὶ ἀκρατὲς τῆς ὀργῆς, ἐδράξατο τῶν τριχῶν τῆς τούτου κεφαλῆς ἕλκων αὐτὸν καὶ κρούων ὡς εἶχε δυνάμεως (γ), καὶ δὴ συμπλεχθέντων ἄμφω τότε, συνελκόντων τε καὶ συνελκομένων ἄχρις οὗ ἀποσπάσαντος τούτου μόλις τῶν ἐκείνου χειρῶν τὰς τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τρίχας, καὶ ἀποστάντες πόῤῥω, ἐκεῖνος ἐκκλίνας ὑπέπεσεν ἐπὶ παρακειμένῃ στρωμνῇ, ἐν ᾗ καθεζόμενος ἦν ἐφ' ἱκανὸν χρόνον, λογομαχῶν τε καὶ πολλοῖς ὀνείδεσι καὶ λοιδορίαις ἐξυβρίζων τοῦτον μακρόθεν, καὶ ἐξελθόντος τούτου τῆς θύρας, ἐπέῤῥευσεν ἀθρόως ἐκείνῳ τὸ τῆς ἀποπληξίας ὀξύτατον πάθος, καθάπερ εἴωθεν αὐτῷ πολλάκις ἐπισυμβαίνειν, ἀπὸ παροξυσμοῦ τῆς ὀξυχολίας, ὀξύτατον ἄγαν ὑπάρχον, καὶ πλειστάκις αὐθωρὸν ἐπιφέρον τὸν θάνατον. Τούτων οὕτω γεγονότων, ἐκεῖνος οὐ τέθνηκεν ἀθρόως, ἀλλ' ἔκειτο ζήσας ἡμέρας παρὰ μίαν εἴκοσι, καὶ οἱ ἰατροὶ προσκληθέντες ἐπεσκέψαντο ἐκεῖνον, οἵτινες ὡμολόγησαν ἀποπληξίαν εἶναι τὸ πάθος ἀναντιῤῥήτως. Ἀλλὰ καὶ τῆς βασιλικῆς κρίσεως προσκληθέντες οἱ τῷ κριτηρίῳ προσεδρεύοντες καὶ γυμνώσαντες ἐκεῖνον καὶ ψηλαφή-

---

(α) «Φιλαγάθως δεῖ τοὺς νόμους ἑρμηνεύειν ἐν τοῖς ἀμφιβόλοις». Ἀρμενόπουλ. Πρόχ. νόμ. Α. α. 25. σελ. 28. ἐκδ. Heimb. — (β) «Ἐν τοῖς ἀμφιβόλοις τὸ φιλάνθρωπον κρατεῖ». Ἀρμεν. Α. ιδ. 8. σελ. 176. Πρβλ. καὶ Βασιλικ. Βιβλ. Β. Τίτλ. γ. νς. ρ'ιϐ. Τ. Α. σελ. 68, 77. καὶ Βιβλ. ΜΔ. Τίτλ. ιη. Τ. Δ. σελ. 437. ἐκδ. Heimb.—(γ) Σημειωτέον ὅτι ὁ θεῖος Ἀπόστολος Παῦλος ἀπαγορεύει τοῖς ἐπισκόποις τὴν χειροδικίαν λέγων «δεῖ τὸν ἐπίσκοπον εἶναι μὴ πλήκτην» (Α'. Τιμοθ. γ'. 3). Ὅπου ὁ ἱερὸς Θεοφύλακτος ἐξηγῶν τὸ μὴ πλήκτην «μήτε (λέγει) διὰ χειρῶν πλήττοντα, μήτε διὰ πικρῶν λόγων καὶ ἀποτόμων ἀκαίρως». Ὅθεν καὶ σύμπας ὁ χορὸς τῶν ἁγίων Ἀποστόλων προσέταξεν «ἐπίσκοπον, ἢ πρεσβύτερον, ἢ διάκονον, τύπτοντα πιστοὺς ἁμαρτάνοντας καθαιρεῖσθαι». (Ἀποστολ. Καν. κζ.). Καὶ ὁ εὐσεβέστατος Αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς ἐθεσπίσατο ὅτι «Οἰκείαις χερσὶν οὐκ ἔξεστιν ἐπισκόπῳ τινὰ πλήττειν· τοῦτο γὰρ ἀλλότριον ἐστιν ἱερέων» (Νεαρ. ΡΚΓ. σελ. 548. ἐκδ. Lipsiae, 1844).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

γεθος τῶν ποινῶν ὅσας ἐδιώριζον. Δι' ὅλα σχεδὸν τὰ ἁμαρτήματα μίαν ἐπρόσταζον τιμωρίαν, θάνατον. Ὥστε καὶ ὅσοι ἐπιάνοντο ζῶντες ἀργοί, ἐφονεύοντο· καὶ ὅσοι ἤθελον κλέψει λάχανα ἢ ὀπωρικά, ἐτιμωροῦντο ἐξίσου, καθὼς οἱ ἱερόσυλοι καὶ οἱ ἀνθρωποκτόνοι. Διὰ τοῦτο ἤρεσεν ὕστερον ὁ λόγος τοῦ Δημάδου, ὅστις εἶπεν ὅτι ὁ Δράκων ἔγραψε τοὺς νόμους ὄχι μὲ μελάνην, ἀλλὰ μὲ αἷμα. Αὐτὸς δὲ ὁ Δράκων, ὡς λέγουσιν, ὅτε ἠρωτήθη, διὰ τί τῶν πλειοτέρων ἁμαρτημάτων τιμωρίαν διώρισε θάνατον, ἀπεκρίθη, ὅτι τὰ μὲν μικρὰ ταύτης ἐνόμιζεν ἄξια τῆς ποινῆς, διὰ δὲ τὰ μεγάλα δὲν εἶχε μεγαλητέραν νὰ διορίσῃ.

§. ιη. Δεύτερον δὲ ὁ Σόλων θέλων νὰ ἀφήσῃ ὅλας τὰς ἀρχοντίας εἰς τοὺς πλουσίους, καθὼς ἦσαν καὶ προτήτερα, καὶ ἐν ταυτῷ νὰ σμίξῃ καὶ τοὺς πένητας εἰς τῆς πόλεως τὴν διοίκησιν, ἐκ τῆς ὁποίας ὁ δῆμος δὲν μετεῖχεν· ἐξετίμησεν ἑκάστου πολίτου τὰ κτήματα. Καὶ ὅσοι μὲν εὑρέθησαν ὅτι ἔκαμνον κατ' ἔτος πεντακόσια μέτρα ξηρῶν συνάμα καὶ ὑγρῶν προϊόντων, τούτους ἔβαλε πρώτους εἰς τὴν τάξιν, καὶ ὠνόμασεν αὐτοὺς Πεντακοσιομεδίμνους. Δευτέρους δὲ διώρισε τοὺς δυνατοὺς νὰ τρέφωσιν ἵππον, ἢ νὰ κάμνωσι μέτρα τριακόσια, καὶ τούτους ὠνόμαζον Ἱππάδος πληρωτάς. Τρίτοι δὲ ἦσαν οἱ καλούμενοι Ζευγῖται, ὅσοι ἔκαμνον μέτρα διακόσια καὶ τῶν δύω εἰδῶν. Οἱ δὲ λοιποὶ ὅλοι ὠνομάζοντο Θῆτες. Τούτους δὲν ἐσυγχώρησεν ὁ Σόλων νὰ λαμβάνωσιν οὐδεμίαν ἀρχοντίαν, ἀλλ' ἀφῆκεν αὐτοὺς νὰ μετέχωσιν ἐκ τῆς πολιτικῆς διοικήσεως μόνον μὲ τὸ νὰ συνέρχωνται εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ νὰ δίδωσι ψῆφον εἰς τὰς δημοσίας κρίσεις. Τὸ πρᾶγμα τοῦτο κατ' ἀρχὰς ἐνομίσθη ὡς μηδέν, ὕστερον ὅμως ἐφάνη πολλὰ μεγάλον· διότι αἱ πλειότεραι διαφοραὶ ἔπιπτον εἰς τὸ κριτήριον τοῦ λαοῦ, καὶ εἰς τοῦτο εἶχε τὴν ἄδειαν, ὅστις ἤθελε νὰ κάμῃ ἔκκλητον πᾶσαν κρίσιν κριθεῖσαν ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας. Λέγουσι δὲ ὅτι ηὔξησεν ὁ Σόλων τὴν ἰσχὺν τῶν δημοσίων δικαστηρίων καὶ μὲ τὴν ἀσάφειαν τῶν νόμων, τοὺς ὁποίους ἔγραψε τοιουτοτρόπως, ὥστε νὰ δέχωνται πολλὰς ἐναντίας ἐξηγήσεις. Διὰ τοῦτο μὴ δυνάμενοι οἱ ἄνθρωποι νὰ διαλύσωσι τὰς διαφοράς των μὲ τοὺς νόμους, συνέβαινε πάντοτε νὰ χρειάζωνται κριτὰς καὶ νὰ ἀναφέρωσι τὰς ἀμφιβολίας των πρὸς ἐκείνους, οἵτινες ἦσαν τρόπον τινὰ κύριοι τῶν νόμων. Ταύτην τὴν ἰσοσταθμίαν τοῦ δήμου πρὸς τοὺς πλουσίους καυχᾶται ὁ Σόλων ὡς ἴδιόν του κατόρθωμα εἰς τοὺς ἑφεξῆς στίχους,

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ματολογίας. Μετετύπωσαν δὲ τὴν περὶ Σμύρνης διατριβὴν τῷ 1831 ἐν Μελίτῃ ὁ Ν. Ι. Καπετανάκης, καὶ τῷ 1869 ἐν Σμύρνῃ ὁ τυπογράφος Μαρκόπουλος. Μετέφρασε δὲ αὐτὴν Γαλλιστὶ καὶ μετὰ πολλῶν σημειώσεων καὶ παρεκβολῶν ἐπλούτισε δημοσιεύσας ἐν Σμύρνῃ τῷ 1869 ὁ φιλόπονος Σλαάρσιος, πρὸς ὃν καί τινα χάριν τῆς ἀληθείας ἀντείπομεν (σελ. 338 κ. ἑ.) τιμῶντες προσηκόντως τὸν ἄνδρα. « Φίλος γὰρ Πλάτων, φιλτάτη δ' ἀλήθεια ». Ὁ δὲ σοφὸς καὶ αἰδέσιμος Ἄγγλος ἱερεὺς Ἀρουνδέλλιος ἐπαινῶν ταύτην τὴν περὶ Σμύρνης διατριβὴν ὡς ἀξίαν λόγου κηρύττει, ὅτι ἰδίως ἐξ αὐτῆς ὠφελήθη (α). Ὡς ἐπίμετρον δὲ τῆς περὶ Σμύρνης διατριβῆς θεωρητέον τὴν *περὶ τῆς ἐν Σμύρνῃ ἐμπορικῆς λέσχης* ἀγγελίαν, ἣν ἀνωνύμως δημοσιευθεῖσαν ἐν τῷ Δογίῳ Ἑρμῇ τῷ 1819, ἐκρίναμεν προσάψαι ἐνταῦθα, ὡς τήν τε σύστασιν καὶ τὸν κανονισμὸν τῆς λέσχης περιέχουσαν, καὶ παράδειγμα ὠφελείας πηγασάσης ἐξ αὐτῆς εἰς τὴν πόλιν Σμύρνην ἱστορῦσαν. Μετέφρασε δὲ ταύτην Γερμανιστὶ ὁ φιλέλλην Κάρολος Ἴκενος (6). Καὶ ταῦτα μὲν ἐκ τῶν ἐν Σμύρνῃ γραφέντων.

§. Ϛ. Τούτοις ἕπονται τὰ ἐν Ὀδησσῷ. Ἀποσωθεὶς γὰρ τῷ 1821 ἐκεῖ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως διὰ μὲν τῆς συγκινητικωτάτης *Ἱκετηρίου ἀναφορᾶς* πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα Ἀλέξανδρον τὸν Α'. ἀναφέρων τὰ δεινὰ

νης (τῷ 445)· μετὰ δὲ τὴν χειροτονίαν ἀπελθὼν ἐκεῖ ὁ Κῦρος, ἀλλ' ὑφορώμενος ὑπὸ τοῦ λαοῦ ὡς ἑλληνόφρων, κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν ἁγίων Θεοφανίων προετράπη λαλῆσαι τῷ λαῷ ἐπ' ἐκκλησίας. « Οὗτος δὲ ἔφη· « ἄνδρες ἀδελφοί. ἡ γέννησις τοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ σιωπῇ τιμάσθω, ὅτι ἀκοῇ μόνῃ συνελήφθη ἐν τῇ ἁγίᾳ παρθένῳ ὁ τοῦ Θεοῦ λόγος· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν ». Καὶ ἐχάρη ὁ λαὸς, καὶ εὐφήμησαν αὐτὸν, καὶ ἐπεσκόπευσεν αὐτοῖς εὐσεβῶς » (Θεοφάν. Χρονογρ. Τ. Α'. σελ. 149. ἐκδ. Bon.). Καὶ Ἰγνάτιον τὸν ταφέντα ἐν τοῖς ἐρειπίοις τῆς μητροπόλεως καταπεσούσης ὑπὸ τοῦ τῷ 1688 συμβάντος σεισμοῦ, ὡς ἱστορεῖ ὁ μακαρίτης Δαπόντης ἐν τῇ ἀνεκδότῳ « Ἱστορίᾳ τῶν συμβάντων ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Σουλτὰν Μεχμέτη » κτλ.

(α) The writer has been munch indebtet to those who have preceded him... but especially to Oeconomos, the talented and respected master of the Ellenic School. Καὶ, Oeconomos, in a little pamphlet published aboud fifteen Jears ago, valuable as well from the information it contains, as from the purity of its style, says etc. F. V. I. Arundell, Discoveries in Asia Minor etc. T. 2. pag. 352 καὶ 358. London, 1834. πρβλ. καὶ σελ. 393 καὶ 402.

(6) Βλ. C. Iken Leucothea. T. 1. pag. 112. Leipzig, 1825.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Δημητράκης.

Ἄ ! δὲν χρειάζεται νὰ μὲ τὸ ’ζαναειπῆτε. Τὸ ’ξεύρω πολλὰ καλά. Πῶς διάβολος ἐμπορεῖ νὰ ἐναντιωθῇ ! Πλήν, εἶναι κάμποσοι πατέρες, οἵτινες προκρίνουν καλήτερα νὰ εὐχαριστοῦν τὴν κόρην των, παρὰ τὴν σάκκοῦλλαν των. Οἱ τοιοῦτοι δὲν ὑποφέρουν νὰ θυσιάζουν τὰ τέκνα των εἰς τὸ ἴδιον κέρδος· ἀλλὰ ζητοῦν περισσότερον ἀπὸ πᾶν ἄλλο πρᾶγμα, νὰ θεμελιόνωσι τὸ συνοικέσιον εἰς τὴν συμφωνίαν τοῦ ἀνδρογύνου, ἡ ὁποία διαφυλάττει ἀδιάκοπον τὴν τιμήν, καὶ τὴν εἰρήνην, καὶ τὴν χαράν του, καὶ ἡ ὁποία· · · ·

Ἐξηντα βελώνης.

Χωρὶς προῖκα !

Δημητράκης.

Μάλιστα ! τοῦτο κλείει τὸ στόμα καθενός. Χωρὶς προῖκα ! Πῶς ν’ ἀντισταθῇ κἀνεῖς εἰς ἕνα τοιοῦτον λόγον !

Ἐξηντα βελώνης.

(κυττάζων πρὸς τὸ περιβόλι του σιγά).

Αἰβοῖ ! Μοῦ φαίνεται ν’ ἀκούω τὸν σκύλλον νὰ γαυγίζῃ. Πᾶς καὶ πειράζουν τ’ ἄσπρα μου ; (Πρὸς τὸν Δημητράκην) Μὴ σαλέψῃς ! Νά με κ’ ἔφθασα.

ΣΚΗΝΗ ΕΝΝΑΤΗ.

Δημητράκης, Ζωήτσα.

Ζωήτσα.

Καλὲ χωρατεύεις, Δημητράκη ; πῶς τὸν ὁμιλεῖς τοιουτοτρόπως ;

Δημητράκης.

Τοῦτο τὸ κάμνω, διὰ νὰ μὴ τὸν παροξύνω, καὶ διὰ νὰ καταντήσωμεν εὐκολώτερα εἰς τὸν σκοπόν μας. Ἂν καταπατήσω τὰ φρονήματά του ἔμπροσθέν του, θέλω τὰ χαλάσει ὅλα. Εἶναί τινες ψυχαί, τὰς ὁποίας πρέπει κἀνεῖς νὰ πιάνῃ πλάγια καὶ λοξά, ἐπειδὴ ἡ στραβὴ διάθεσίς των ἀποστρέφεται πᾶσαν φανερὰν ἀντίστασιν καὶ προσβολήν. Τοὺς τοιούτους εὐκολώτερα τοὺς νικᾷς μὲ χαδεύματα παρὰ μ’ ἐπιπλήξεις. Ἡ φυσικὴ ἀναποδιά των, ὅταν ἀκούσῃ γυμνὴν τὴν ἀλήθειαν, χειρότερα κωλόνει. Πάντοτε, ὡς τὰ βαρυκέφαλα ἄλογα, ἀναποδίζουν εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν τοῦ ὀρθοῦ λόγου· καὶ πρέπει κἀνεῖς νὰ

λης του, καθὼς ἐφαίνετο, ὁ Πεισίστρατος, ὅστις εἶχεν εὐφράδειαν καὶ γλυκύτητα εἰς τοὺς λόγους, καὶ τοὺς πένητας ἐβοήθει πυκνά, καὶ πρὸς τοὺς ἐχθρούς του ἦτο πρᾷος καὶ συγκαταβατικός. Ἀλλὰ καὶ ὅσα προτερήματα δὲν εἶχεν ἐκ φύσεως, καὶ ταῦτα μιμούμενος ἐπισεύετο περισσότερον καὶ ἀπ᾽ ἐκείνους, ὅσοι τὰ εἶχον φυσικά. Ὅλοι τὸν ἐνόμιζον ἄνδρα κόσμιον καὶ συνεσταλμένον, καὶ μέγαν φίλον τοῦ δικαίου, καὶ ἐχθρὸν τῶν ὅσοι ἐτάραττον τὴν παροῦσαν τῆς πόλεως κατάστασιν, ἢ ἐπεθύμουν νεωτερισμούς. Μὲ ταῦτα τὰ προτερήματα ἐξηπάτα τὸ πλῆθος ὁ Πεισίστρατος. Ἀλλ᾽ ὁ Σόλων ταχέως ἐξεφώρασε τὸ ἦθός του, καὶ πρῶτος ἀνεκάλυψε τὴν ἐπιβουλήν του· δὲν τὸν ἐμίσησεν ὅμως, ἀλλ᾽ ἐσπούδαζε νὰ τὸν καταπραΰνῃ καὶ νὰ τὸν σωφρονήσῃ. Ἔλεγε δὲ καὶ πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς ἄλλους, ὅτι ἂν ἐκβάλῃ τις ἐκ τῆς ψυχῆς τοῦ Πεισιστράτου τὴν φιλοπρωτίαν καὶ τοῦ ἰατρεύσῃ τῆς τυραννίας τὴν δίψαν, δὲν εὑρίσκεται ἄλλος ἄνθρωπος εὐφυέστερός του πρὸς ἀρετὴν οὔτε καλλιώτερός του πολίτης εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰς τοῦτον τὸν καιρὸν ἤρχισεν ὁ Θέσπις νὰ μεταμορφόνῃ τὴν τραγῳδίαν, καὶ τὸ πρᾶγμα ὡς καινοφανὲς ἔσυρε μὲν πολλοὺς θεατάς, δὲν εἶχεν ὅμως καταντήσει εἰς ἐναγώνιον ἅμιλλαν καὶ συνερισίαν. Ὁ Σόλων λοιπὸν ἐκ φύσεως ὢν φιλήκοος καὶ φιλομαθής, ἔτι δὲ μᾶλλον καὶ διὰ τὸ γῆρας νοστιμευόμενος τὴν ἀργίαν καὶ τὰ παιγνίδια, καὶ ἐξαιρέτως τὰ συμπόσια καὶ τὴν μουσικήν, ἦλθε καὶ ἐθεώρησε τὸν Θέσπιν, ὅστις ὑπεκρίνετο εἰς τὸ δρᾶμα αὐτοπροσώπως, ὡς ἦτο συνήθεια εἰς τοὺς παλαιούς. Ἀφ᾽ οὗ ἐτελείωσε τὸ θέατρον ἐχαιρέτισε τὸν Θέσπιν καὶ τὸν ἠρώτησεν, ἂν δὲν ἐντρέπεται ψευδόμενος τόσον μεγάλα ψεύματα ἔμπροθεν τοσούτων ἀνθρώπων. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος ἀπεκρίθη ὅτι δὲν βλάπτει τὸ νὰ λέγῃ καὶ νὰ πράττῃ τις τὰ τοιαῦτα ὡς παιγνίδιον, ἀπεκρίθη ὁ Σόλων κτυπήσας δυνατὰ τὴν γῆν μὲ τὴν βακτηρίαν του, «γρήγορα θέλομεν εὕρει πολλοὺς ἐπαινοῦντας καὶ τιμῶντας τοῦτο τὸ παιγνίδιον καὶ εἰς τὰ συναλλάγματα καὶ εἰς τὰς ληψοδοσίας των».

§. λ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Πεισίστρατος καταπληγώσας αὐτὸς ἑαυτὸν ἦλθε μὲ ἅμαξαν εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ παρώξυνε τὸν δῆμον, παραπονούμενος ὅτι διὰ τὴν δημοκρατίαν ἐπεβουλεύθη ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν του, καὶ πολλοὺς εἶχεν ἀγανακτοῦντας καὶ φωνάζοντας ὑπὲρ αὐτοῦ, ὁ Σόλων σταθεὶς πλησίον του, Ὦ υἱὲ τοῦ Ἱπποκράτους, εἶπε, κακὰ ὑποκρίνεσαι τὸν Ὁμηρικὸν Ὀδυσσέα· διότι προσπαθεῖς νὰ ἀπατήσῃς τοὺς

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ἃ δ' ἀρετὰ βαίνει διὰ μόχθων.

Εὐριπίδ. Ἡρακλείδ. στίχ. 626.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

κινῶς τὸ εὐγενὲς καὶ φιλόκαλον καὶ τῷ ὄντι Ἑλληνικὸν ὑμῶν ἦθος; Ἀλλὰ τῶν μὲν ἐγκωμίων τοὺς στεφάνους ἄλλοι ἄλλοθεν ἂς πλέκωσιν. Ἐγὼ δὲ καλλιώτερον ἔργον καὶ πρεπωδέστερον ἅμα νομίζω, ἐὰν ἐνθέσω διὰ λόγων τῶν ὑμετέρων θεοφιλεστάτων σκοπῶν τὸ σχέδιον, διότι τοῦτο δύναται σήμερον μάλιστα νὰ γένῃ γλυκύτατον ἄκουσμα εἰς τὰς φιλομαθεῖς ὑμῶν ἀκοάς.

§. β'. Τῶν περὶ τὴν σύστασιν τούτου τοῦ Σχολείου φιλανθρώπων ἱδρυτῶν ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Σμυρναῖοι, πρώτιστος σκοπὸς εἶναι ἡ τῶν τέκνων ὑμῶν ὀρθὴ ἀνατροφὴ καὶ παιδεία, περὶ τῆς ὑποίας ὅτι εἶναι ὠφελιμωτάτη καὶ ἀναγκαία εἰς τὸν ἄνθρωπον περιττὸν εἶναι πρὸς εἰδότας νὰ ὁμιλῶ. Πῶς δὲ πρέπει νὰ γίνηται αὕτη ἡ ἀνατροφή, τοῦτο εἶναι ἐκεῖνο ὅπερ μοὶ φαίνεται ὅτι πρέπει νὰ ἀκούσωσι πολλοὶ ἐξ ὑμῶν, ἐπειδὴ εἰς τοῦτο μάλιστα συνίσταται τοῦ ὑμετέρου σκοποῦ ἡ ἐπιτυχία. Διὰ τοῦτο λοιπὸν ὁ λόγος σήμερον θέλει ἐκθέσει τὰ καθήκοντα τῶν γονέων, ὅσα πρέπει νὰ φυλάττωσι περὶ τὴν ἀνατροφὴν τῶν ἰδίων μειρακίων. Παρακαλῶ δέ, ὦ ἄνδρες, ἵνα μὴ νομίσητε ὅτι προβάλλω ἐμαυτοῦ κανόνας καὶ διαταγὰς περὶ τῆς τῶν τέκνων ἀγωγῆς. Μετρίαν πεῖραν ἔχω πρὸς τοῦτο καὶ εἶμαι πολλὰ ἀτολμότερος ἢ ὥστε νὰ φαντασθῶ ἐμαυτὸν ἱκανὸν νὰ νομοθετήσῃ τι πρὸς τοῦτο τὸ μέγα ἔργον. Πλάτων καὶ Ἀριστοτέλης καὶ Πλούταρχος καὶ αἱ θειόταται Γραφαὶ θέλουσι μοὶ δώσει τὴν ὕλην πρὸς τὴν τοῦ λόγου ἐξύφανσιν· διὰ τοῦτο καὶ μάλιστα πρέπει νὰ ἐπιτείνητε τὴν ὑμετέραν προσοχὴν ἀξίως τῶν ὑποκειμένων, ἐξ ὧν ἠρύσθην τὰς συμβουλάς.

§. γ'. Διπλοῦς εἶναι ὁ ἄνθρωπος, σύνθετος δηλονότι ἐκ σώματος καὶ ψυχῆς. Καὶ πρώτιστος καὶ κυριώτατος σκοπὸς τῆς ὀρθῆς ἀγωγῆς καὶ παιδείας εἶναι ἡ διάπλασις τῆς ψυχῆς, δὲν παραβλέπει ὅμως καὶ τὸ σῶμα ἠμελημένον· ἐπειδὴ καὶ ἡ τούτου καλλιέργεια ἔχει πολλὴν ἐπιρροὴν πρὸς τὴν μόρφωσιν τῶν ἠθῶν. Διὰ τοῦτο χρέος πρώτιστον τῶν γονέων εἶναι νὰ φροντίζωσι περὶ τῆς ὑγείας τῶν τέκνων καὶ νὰ ἐξασκῶσιν αὐτὰ εἰς τὴν κοσμιότητα καὶ τὴν εὐταξίαν τὴν περὶ τὰς τροφὰς καὶ ἐνδυμασίας καὶ τὴν ἄλλην τοῦ σώματος ἀγωγήν. Ὅσον ἀστεῖον καὶ ἀγχίνουν ἤθελεν εἶσθαι τὸ παιδίον, ὅταν προσφέρηται κακῶς καὶ ἀγροικικῶς, ὁμοιάζει καλὸν ἀδάμαντα, ὅστις εἶναι ἀκατέργαστος παντάπασι καὶ ἀπελέκητος. Συμβάλλει δὲ πρὸς ταύτην τὴν εὐταξίαν ἡ ἀπὸ τῆς βρεφικῆς ἔτι ἡλικίας καλὴ αὐτοῦ ἀγωγή. Διὰ τοῦτο συμφώνως οἱ σοφοὶ νομοθετοῦσι νὰ γαλακτοτροφῆται τὸ παιδίον ὑπ' αὐτῆς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ο ΦΙΛΑΡΓΥΡΟΣ

ΚΩΜΩΔΙΑ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἐξηνταβελώνης, πλούσιος φιλάργυρος χῆρος, εἶχε δύω τέκνα, Κλεάνθην καὶ Ζωήτσαν. Διὰ νὰ λάβῃ προῖκα ἀπεφάσισε νὰ νυμφευθῇ καὶ δευτέραν γυναῖκα· κόρην τινὰ πτωχήν, τὴν ὑποίαν ἐνόμιζε πλουσίαν, τ' ὄνομα Χαρίκλειαν. Ταύτην τὴν κόρην εἶχεν ἐρασθῆ πρὸ αὐτοῦ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Κλεάνθης. Εἶχε δὲ καὶ ἡ θυγάτηρ του Ζωήτσα κρυπτὸν ἐρώμενον Δημητράκην τινὰ νεανίσκον. Μὴ ἐξεύρων ὁ Φιλάργυρος τὸν ἔρωτα τῆς παρθένου, ἀπεφάσισε νὰ τὴν ἀῤῥαβωνίσῃ μὲ ἄλλον χῆρον πλούσιον Βαρδαλαμπούμπαν, ὅστις ὑπεσχέθη νὰ τὴν ἐπάρῃ χωρὶς προῖκα. Τὴν νύκτα, καθ' ἣν ἡτοίμαζε συμπόσιον ὁ Φιλάργυρος, νὰ ἑορτάσῃ καὶ τὸν ἰδικόν του καὶ τῆς θυγατρὸς τὸν ἀῤῥαβῶνα, μανθάνει πρῶτον τὸν ἔρωτα τῆς ἀῤῥαβωνιστικῆς του καὶ τοῦ υἱοῦ του. Τὸν αὐτὸν καιρὸν Στροβίλης ὁ ὑπηρέτης τοῦ υἱοῦ του ἔκλεψε τὸν κεκρυμμένον θησαυρόν του. Ἐξετάζων ὁ Φιλάργυρος νὰ μάθῃ τὸν κλέπτην, πληροφορεῖται, παρόντος τοῦ Βαρδαλαμπούμπα τὸν μετὰ τοῦ Δημητράκη ἀῤῥαβῶνα τῆς θυγατρός του. Εἰς τὴν ἐξέτασιν ταύτην ἀναγνωρίζεται ἡ μὲν Χαρίκλεια θυγάτηρ, ὁ δὲ Δημητράκης θετὸς υἱὸς καὶ ἀνεψιὸς τοῦ Βαρδαλαμπούμπα. Ἀναγκάζεται λοιπὸν ὁ Φιλάργυρος, ἀφ' οὗ παρεχώρησε πρῶτα τὴν θυγατέρα του εἰς τὸν Δημητράκην, ν' ἀφήσῃ καὶ τὴν Χαρίκλειαν εἰς τὸν υἱόν του, μὲ συμφωνίαν νὰ λάβῃ ὀπίσω τὸν κλεμμένον θησαυρόν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

σῶσιν. Οὕτω καὶ τὰ νῦν εἶναι, ἀντὶ τοῦ νῦν. 3) Μετοχῆς· οἷον, Παίζων ἔχων, Ληρεῖς ἔχων, ᾠχετ' ἀπιών, ἀντὶ τῶν ἁπλῶν παίζεις, ᾠχετο. 4) Ἐπιῤῥήματος· οἷον, Πάλιν αὖθις, αὖθις αὖ. 5) Συνδέσμου· οἷον, Τοιγάρ τοι κτλ. 6) Προθέσεως· οἷον, Ἐκ τῆς οἰκίας ἐξανίστατο ἐν τάχει ἀντὶ ταχέως. Εἰς τὸν πλεονασμὸν τῆς λέξεως ἀνάγονται καὶ αἱ περιφράσεις, ὅταν διὰ πολλῶν ἐκφράζωνται τὰ δι' ὀλίγων ἐξηγούμενα· οἷον, Διὰ στόματος ἔχω, ἀντὶ ἐπαινῶ. Ἀνὰ στόμα ἔχω, ἀντὶ ψέγω. Διὰ τιμῆς ἄγω, ἀντὶ τιμῶ.

Β.) Λόγου. 1) Ὅταν διπλασιάζηται ὁ αὐτὸς λόγος πρὸς πάθους ἔμφασιν· οἷον, Εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικεν. Εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικε. 2) Ὅταν ἐπιφέρηται ἄλλος λόγος ἰσοδύναμος· οἷον, ἡ Ἑλλὰς ᾠκεῖτο βεβαίως, καὶ οὐκέτι μετανίστατο. Πάντες συνέφερον, καὶ οὐδεὶς ἦν ἀσυντελής· Οὐκ ἔστιν ὅστις οὐ, ἀντὶ τοῦ πᾶς.

Σημ. Εἰς τὸν πλεονασμὸν πρέπει νὰ προσέχωμεν, μήπως ἡ λέξις ἡ φαινομένη ὅτι πλεονάζει σημαίνει πλείονα ἔμφασιν λόγου ἢ πάθους.

Κεφ. Β'. Ἔλλειψις.

§. ά. Ἔλλειψις γίνεται.

Α.) Λέξεως. 1) Ὀνόματος· οἷον, Βαθὺν (ὕπνον) ἐκοιμήθη. Τῇ μὲν (χειρὶ) τὸ πῦρ, τῇ δὲ τὸ ὕδωρ. 2) Ἀντωνυμίας, ὡς ἐπὶ τῶν γνωστῶν λόγων καὶ ἐπὶ τῶν σχετικῶν· οἷον, Ὁ πατήρ (μου) ἐσκοπεῖτο μετὰ τῶν φίλων· καὶ τὸ Τίς· οἷον, ἔστιν (τις) ὄντινα· καὶ ἐπί τινων ἀμεταβάτων φαινομένων ῥημάτων, ὡς τὸ Ἄγωμεν (ἑαυτούς). Εἰσέβαλον (ἑαυτοὺς ἢ τὸν στρατὸν) εἰς τὴν Ἀττικήν. 3) Ῥήματος· οἷον, Καὶ ταῦτα (ποιεῖς) φίλος ὤν. Τὰ μὲν ποιεῖν, τὰ δὲ μή. Οὕτως ἐλλείπουσι καὶ τὰ κινήσεως σημαντικά· οἷον, Πῇ δὲ καὶ πόθεν (ἔρχῃ); καὶ τὸ ὑπαρκτικὸν συχνότατα, καὶ τὸ ἀπαρέμφατον δεῖν· εἰς τό, μικροῦ (δεῖν) μὲ διέλαθεν· καὶ τὸ δοκεῖν ἢ εἰκάσαι, εἰς τὴν ἐφεξῆς φράσιν, Ταχείαν ὡς ἐμοὶ (δοκεῖν) σκέψιν ἐπιτάττεις· οὕτω καὶ τὸ βούλει εἰς τὰ ὑποτακτικά· οἷον, Πότερον (βούλει) σιωπῶ ἢ λέγω; καὶ τὸ δός, εἰς τὰς φράσεις· οὕτως εἰπεῖν κτλ. 4) Μετοχῆς, ὅταν παρεμπίπτῃ προσδιορισμὸς μεταξὺ τοῦ ἄρθρου καὶ τοῦ ὀνόματος· οἷον, ἡ ἐν Μαραθῶνι (γενομένη) μάχη. Οὕτως ἐλλείπει καὶ ἡ μετοχὴ τοῦ ὑπαρκτικοῦ εἰς τὰ ἔναρθρα ἐπίθετα· οἷον, Σωκράτης ὁ (ὢν) ἀγαθός. 5) Ἄρθρου· οἷον, ἐπὶ τῶν κυρίων καὶ γνωστῶν ὀνομάτων, καὶ ἐπὶ τῆς λέξεως ἄνθρωπος. 6) Προθέσεως· ὡς εἰς ὅλας τὰς ἐλλειπτικὰς λεγομένας πτώσεις. 7) Συνδέσμου· οἷον, Φέρε

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΑΣ.

Ἓν ἀπὸ τ' ἀριστουργήματα τοῦ Γάλλου Κωμῳδοποιοῦ Μολιέρου εἶναι καὶ ὁ Φιλάργυρος, τὸν ὁποῖον δὲν ἐνόμισα μάταιον κόπον νὰ μεταφράσω ἐλευθέρως εἰς τὴν λαλουμένην ἡμῶν γλῶσσαν, καὶ νὰ τὸν ἐκδώσω, ὡς ὠφέλιμον εἰς τὸ γένος. Ἂν κάμῃ πολλὴν ἢ ὀλίγην ὠφέλειαν, ἐγὼ δὲν ἐξεύρω. Ἐξεύρω μόνον, ὅτι τὸν Φιλάργυρον τοῦ Μολιέρου τὸν μετέφρασαν, ἢ τὸν ἐμιμήθησαν ὅλα τὰ σοφὰ τῆς Εὐρώπης ἔθνη· διὰ τί νὰ μὴ τὸν ἔχωμεν καὶ ἡμεῖς ; Ἂν ἐχάσαμεν τὸ θέατρον, δὲν ἐχάσαμεν ὅμως παντελῶς τὴν αἴσθησιν τῆς Μούσης τοῦ θεάτρου. Ἔπειτα, τοιαῦτα ποιήματα ἀνήκουσι μάλιστα εἰς ἡμᾶς, ὡς κατὰ κληρονομικὸν δικαίωμα τῶν προγόνων μας. Πλαῦτος, Ῥωμαῖος Κωμῳδοποιός, ἔγραψε, μεταξὺ τῶν ἄλλων, καὶ Φιλαργύρου Κωμῳδίαν (α), ἥτις σώζεται καὶ εἰς ἡμᾶς. Ὁ Πλαῦτος, καθὼς καὶ ἄλλοι ὁμογενεῖς του δραματοποιοὶ ἀντέγραφον, ἢ ἐμιμοῦντο δράματα Ἑλληνικά. Ὁ Τερέντιος μετέφραζε τὰς Κωμῳδίας τοῦ Μενάνδρου. Ὁ Πλαῦτος ἐμιμεῖτο τὸν Ἐπίχαρμον, καὶ Δίφιλον καὶ Φιλήμονα (β). Πιθανώτατον, καὶ ὁ Φιλάργυρός του νὰ ἦτο κάνενὸς τῶν ἀρχαίων τούτων δραματοποιῶν μας· καὶ τὸ μαρτυροῦσι τὰ ἑλληνικὰ ὀνόματα, μὲ τὰ ὁποῖα ἐνδύει ὅλα σχεδὸν τὰ πρόσωπα τοῦ Ποιήματός του. Τὸν Πλαῦτον ἐμιμήθη ὁ Μολιέρος καὶ ἀντέγραψεν ὁλοκλήρους σκηνάς του. Ἀπὸ τὸν Πλαῦτον μετέφερε τὴν κλοπὴν τοῦ κιβωτίου καὶ συγχρόνως τὴν ἀπάτην τῆς κόρης τοῦ Φιλαργύρου. Ἀπὸ τὸν Πλαῦτον, τὸν ἀστεῖον διάλογον τοῦ Φιλαργύρου πρὸς τὸν νεανίσκον, ὅστις ἐξεταζόμενος περὶ τοῦ κιβωτίου, ἀποκρίνεται περὶ τῆς παρθένου. Ἀπὸ τὸν Πλαῦτον τὴν σφοδρὰν ἔκφρασιν τοῦ πάθους τοῦ Φιλαργύρου, ὅταν ἔμαθε τῶν χρημάτων του τὴν κλοπήν. Ἀπὸ τὸν Πλαῦτον τὴν Γ΄ σκηνὴν τῆς Α΄ πράξεως, καὶ ἄλλας τινάς. Τὰ διδακτικώτατα σκώμματα λοιπὸν τοῦ Γάλλου Φιλαργύρου ἐπήγασαν κατὰ πρῶτον λόγον ἀπὸ τὴν ἱλαρὰν καὶ χαρίεσσαν Μοῦσαν τοῦ Ἑλληνικοῦ θεάτρου· ἄρα δὲν εἶναι δίκαιον, ἀφ' οὗ περιῆλθον ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ ἀπὸ τὴν Ῥωμην εἰς τὴν Γαλλίαν, νὰ ἐπιστρέψωσι πάλιν εἰς τὴν Ἑλλάδα ;

(α) Aulularia —(6) Laharpe Lycée Tom. II. pag. 54.

διόρθου τοὺς ἀριθμοὺς τῆς σειρᾶς τῶν ἐν Σμύρνῃ ἀρχιερατευσάντων. στιχ. 24. γρ. Καλλίνικος ὁ ἱερομόναχος, τῷ 1765. Ὀκτωμβρ. 1. διαδέξαμενος τὸν ἀποθανόντα Νεόφυτον. στιχ. 25. γρ. Προκόπιος ὁ Γανου καὶ Χώρας τῷ 1770, διαδεξάμενος τὸν Καλλίνικον εἰς τὴν μητρόπολιν Τουρνόβου προβιβασθέντα, ὅστις τῷ 1785 Ἰουλίου 29, μετέβη κτλ. Σ. 348. στιχ. 1. Ἀντιφανῶν. 25. ἰατρικήν. Σ. 253. στιχ. 29. ῥαβδῳδῶν. Σ. 358. στιχ. 18. ἀναχωρήσῃ. 25. θέλουσιν ἀποβάλει. 34. τῆς. Σ. 359. στιχ. 22. ἐστολισμένη. Σ. 360. στιχ. 2. λάβοις (ἂν) τι. στιχ. 14. ῥηθείσας. Σ. 361. στιχ. 12. παρασταθῶμεν. Σ. 362. στιχ. 6. ἁλύσεις. Σ. 365. στιχ. 31. γρηγορώτερον. Σ. 368. στιχ. 2. ἅλυσιν. 31. ἐλευθερίας. Σ. 369. στιχ. 13. τίς τίνα 25. γενναίως. Σ. 372. στιχ. 16. σημειωμένα. Σ. 374. στιχ. 1. τὰς δαπάνας. Σ. 375. στιχ. 9. μικρὸν (τῷ 1822 κατὰ μῆνα Ἰούλιον). Σ. 376. στιχ. 20. μισελληνισμοῦ. Σ. 378. στιχ. 18. συνέβαινεν. 22. ὅρια. Σ. 379. στιχ. 31. φετφᾶ. Σ. 382. στιχ. 6. κατορθοῦν. Σ. 383. στιχ. 5. βορείου. 36. στρατὸν τῶν. Σ. 385. στιχ. 13. εὐδοκιμήσεως. Σ. 387. στιχ. 7. Σχοινφέλδην. 16. περιετάφρευσε. 18. στρατοπεδάρχου. 23. στῖφος. Σ. 389. στιχ. 21. καυστηρὰς. Σ. 392. στιχ. 30. ἠδίκησεν. Σ. 396. στιχ. 7. αὐξηθεὶς. Σ. 397. στιχ. 17. βλέμματα. 34. στερεὰν. Σ. 398. στιχ. 3. οὗτινος. Σ. 399. στιχ. 19. γῆς ἐστιν. 24. μαρανθέντι. 26. ἐκπεσόντα. Σ. 401. στιχ. 25. τουτέστι. 31. ποιάν τινα. Σ. 402. στιχ. 23. προβληθεῖσα. Σ. 407. στιχ. 24. πυνθανόμενος. Τί. Σ. 408. στιχ. 8. ἐξεπεσον. 19. μεθηρμήνευσαν. στιχ. 26. ἀλλὰ καὶ τὴν. Σ. 410. στιχ. 1. γρ. ἐκαυχ. ὡς αὐτὸς τοῦτο. Σ. 411. στιχ. 26. καταληφθείσης. Σ. 412. στιχ. 11. ἐξαλειπτέον τὸν ΔΕ πρὸ τοῦ Γάρ. Σ. 413. στιχ. 31. δι' ἣντιν. στιχ. 32. κακωθείσας. Σ. 414. στιχ. 19. οἶδε. στιχ. 22. ᾠκεῖτο,. Σ. 415. στιχ. 3. οἵα τε. στιχ. 10. τίς πόθεν. Σ. 416. στιχ. 2. οἵας δηποτοῦν. Σ. 417. στιχ. 6. ἐξεδόθη. στιχ. 24. τρόπων. Σ. 418. στιχ. 14. πρᾳότητος. στιχ. 26. ᾄσματικήν. Σ. 419. στιχ. 25. ἀξιόλογόν ἐστιν. στιχ. 30. πως. Σ. 420. στιχ. 4. ἀδοκήταις. 38. ἀλλότριόν ἐστιν. Σ. 421. στιχ. 1. εὗρόν τινα. στιχ. 14. τινὸς. στιχ. 15. ἐπιφορτίζει (ἴσ. γρ. ἐπεφορτίσθη). στιχ. 26. ὁρκωμοτεῖν. Σ. 422. στιχ. 2. ἧττον δὲ. στιχ. 19. ἔχῃ. Σ. 243. στιχ. 6. ἐνδοξοτάτους [παρ'] αὐτῇ. Σ. 424. στιχ. 8. ἀποδίδωσι. Σ. 425. στιχ. 29. διάταττε,. Σ. 427. στιχ. 20. ὑστερημάτων;. στιχ. 30. δεινοτέρα. Σ. 428. στιχ. 18. ἔφην. Σ. 429. στιχ. 34. ἀνῄρει. Σ. 430. στιχ. 14. αἱ ἐλάσσον. στιχ. 24. 1869 κτλ. (προσθες) Διέλαβε περὶ τοῦ ἐπ' ἀρετῇ καὶ παιδείᾳ διαπρέψαντος τούτου ποιμενάρχου Γεώργ. ὁ Τσουκαλᾶς ἐν ᾗ συνέγραψε πραγματείᾳ, ἐπιγραφομένῃ « Ἡ Βουλγαροσλαβικὴ συμμορία καὶ ἡ τριανδρία αὐτῆς. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1859 ». Σ. 432. στιχ. 32. δοκεῖ. Σ. 433. στιχ. 33. ὄνησίς τις. Σ. 434. στιχ. 24. ὧν. Σ. 436. στιχ. 9. ἀνθ' ἑαυτῶν. Τὸ δ' ἑπόμενον ὑπερβατικὸν « τὸ γὰρ... ἐμφανίσαντι » ἐν παρενθέσει περιγραπτέον. στιχ. 19. ἐπιπροσθεῖναι. στιχ. 33. τὸ τὰ τοῦ ἑτέρ. Σ. 438. στιχ. 8. Δωδεκάνδρων. Σ. 441. στιχ. 7. φανότερον. Σ. 446. στιχ. 16. ἀφθονωτέραν. Σ. 449. στιχ. 9. ὁλοφεγγίως (ἴσ. γρ. ὁλοφεγγίαν). 35. ἀποχρώντως. Σ. 450. στιχ. 9. παρέλκειν μοι δοκεῖ ὁ μετὰ τὸ ἀγαπητῶν σύνδεσμος « καὶ ». στιχ. 16. τὸν σύνδεσμον « καὶ » πρὸ τοῦ διαφυλάττητε ἴσ. μεταβλητέον εἰς « ἵνα ». στιχ. 27. ἑστερημένα. Σ. 453. στιχ. 31. ἀνατλᾷν. Σ. 454. στιχ. 14. χρημνῶν. 16. ὀνειροπολουμένῃ. στιχ. 21. ἐξαλειπτέον τὸ μετὰ τὸ « πρὸ τοῦ » κόμμα. Σ. 462. στιχ. 35. προκριτωτέρων. Σ. 463. στιχ. 3. Πεστεμαλτσόγλους. Σ. 465. στιχ. 23. κρεωπωλῶν. Σ. 466. στιχ. 19 ἀντεισήγαγον. Σ. 469. στιχ. μεταμεληθεῖσα. Σ. 471. στιχ. 30 τρανοτάτη. Σ. 472. στιχ. 28. ἐπαριστερά τινα. στιχ. 29. περιᾳδόμενα. Σ. 477. στιχ. 23. ἐντροπὴ. Σ. 478. στιχ. 27. Παρθένιον. στιχ. 32. καταφερόμενοι. Σ 479. στιχ. 21. εἶχον πληθύνει. Σ. 480. στιχ. 1. θλῖψιν. στιχ. 34. ἀνέλαβε. στιχ. 40. ὀλίγας ἡμέρας. Σ. ί. στιχ. 11. ἐγχειρίδιον. Σ. ιέ. στιχ. 13. Κωμῳδίαν. Σ. κέ. στιχ. 2. ἡμέρας στιχ. 23. τριῶν. Τὰ δὲ λοιπὰ περὶ τὰ γράμματα καὶ τὰς προσῳδίας τυπογραφικὰ παροράματα διορθούτω ἡ τοῦ ἀναγνώστου εὐμένεια.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

βούλευον αὐτὸν νὰ φύγῃ, ἀλλ' αὐτὸς δὲν τοὺς ἤκουεν· ἔγραφε μάλιστα ποιήματα, καὶ ὠνείδιζε τοὺς Ἀθηναίους, ὡς φαίνεται ἀπὸ τοὺς ἐφεξῆς στίχους·

Ἐὰν ἐπάθετε κακὰ δι' ἄκραν σας δειλίαν,
Μὴ ἀναφέρετ' εἰς θεοὺς τὴν τῶν δεινῶν αἰτίαν.
Σεῖς μὲ σωματοφύλακας τούτου τὴν τυραννίαν,
Αὐξήσατε κ' ἐπέσατε εἰς δυστυχῆ δουλείαν.

§. λα. Πολλοὶ συμβουλεύοντες αὐτὸν νὰ παύσῃ ἀπὸ ταῦτα, διότι κινδυνεύει νὰ φονευθῇ ὑπὸ τοῦ τυράννου, τὸν ἠρώτησαν, Εἰς τίνα θαρρῶν λαλεῖς μὲ τόσην ἀπελπισίαν; Εἰς τὸ γῆράς μου, ἀπεκρίθη. Ἀλλ' ὅμως ὁ Πεισίστρατος ἀφ' οὗ ἔλαβεν εἰς χεῖράς του ὅλην τὴν ἐξουσίαν, τόσον ἐκολάκευσε τὸν Σόλωνα, διὰ νὰ τὸν οἰκειοποιηθῇ μὲ τιμὰς καὶ φιλοφροσύνας καὶ προσκλήσεις εἰς τὴν οἰκίαν του, ὥστε ὁ Σόλων ἔγεινε πλέον καὶ σύμβουλός του, καὶ πολλὰς πράξεις του ἐπῄνει ὡς καλάς. Ἐφύλαττε δὲ τοὺς πλειοτέρους νόμους τοῦ Σόλωνος ὁ Πεισίστρατος, πρῶτος αὐτὸς ἐκπληρῶν αὐτούς, καὶ τοὺς φίλους ἀναγκάζων νὰ τοὺς φυλάττωσι. Διὰ τοῦτο καὶ προσκληθεὶς εἰς τὸν Ἄρειον πάγον διὰ φονικὸν ἔγκλημα, τύραννος ὢν ἤδη, προσῆλθε κοσμίως ἵν' ἀπολογηθῇ. Ἀλλὰ δὲν ἐπῆγε πλέον ὁ κατήγορος νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν κρίσιν του. Καὶ νόμους ἄλλους ἔγραψεν αὐτὸς ὁ Πεισίστρατος, ἐκ τῶν ὁποίων εἷς εἶναι καὶ ὁ προστάσσων νὰ τρέφωνται μὲ δημόσια ἔξοδα ὅσοι χάσωσιν κἀνὲν μέλος τοῦ σώματος εἰς τὸ πόλεμον. Τοῦτο δὲ λέγει ὁ Ἡρακλείδης ὅτι ἐμιμήθη ὁ Πεισίστρατος τὸν Σόλωνα, ὅστις καὶ πρότερον εἶχε διορίσει ταύτην τὴν χάριν διὰ τὸν Θέρσιππον εἰς μάχην πληρωθέντα. Ὡς δὲ ἱστόρησεν ὁ Θεόφραστος, καὶ τὸν περὶ τῶν ἀργῶν νόμον δὲν ἔθεσεν ὁ Σόλων, ἀλλ' ὁ Πεισίστρατος. Μὲ τοῦτον τὸν τρόπον ἔκαμε καὶ τὴν χώραν νὰ καλλιεργηθῇ καὶ τὴν πόλιν μᾶλλον νὰ ἡσυχάζῃ. Ὁ δὲ Σόλων ἐπιχειρισθεὶς νὰ γράψῃ τὴν περὶ τῆς Ἀτλαντίδος ἱστορίαν ἢ μυθολογίαν, τὴν ὁποίαν ἤκουσεν ἀπὸ τοὺς Σαΐτας σοφούς, ὡς χρήσιμον εἰς τοὺς Ἀθηναίους, ἠγανάκτησε καὶ ἀπέκαμεν. Ὄχι διότι δὲν εἶχεν εὐκαιρίαν, ὡς λέγει ὁ Πλάτων, ἀλλὰ μᾶλλον διὰ τὸ γῆρας ἐφοβήθη τὸ μέγεθος τῆς συγγραφῆς. Ἐπειδή, ὅτι ἀπήλαυε πολλὴν εὐκαιρίαν μαρτυροῦσιν οἱ τοιοῦτοι στίχοι του·

Πολλὰ μανθάνων πάντοτε μαθήματα γηράσκω.

καί,

Ἀφροδίτης ἔργα τώρα, Διονύσου καὶ Μουσῶν,
Ταῦτα θέλω. Ταῦτα τέρπουν τοὺς ἀνθρώπους περισσόν.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ὄχλου καὶ ἀποστασίας δὲν σημαίνει τίποτε. Οἱ Περόγλοι ὡσαύτως· οἱ δὲ ἄλλοι ἀγενεῖς ὄντες εὑρίσκουσι καὶ αὐτοὶ τοιουτοτρόπως εἴσοδον εἰς τὰ ἀξιώματα τὰ πολιτικά.

Σμύρνη, 1819 κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον.

Γ΄.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΚΩΝΣΤ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ.

Τῇ δεκάτῃ τοῦ Φεβρουαρίου ἔλαβον τὴν ἀπὸ ὀγδόης Δεκεμβρίου ἐπιστολήν σου, διὰ τῆς ὁποίας αἰνιγματωδῶς μὲ ὑπεσήμανας τὴν τότε ἐπιφώσκουσαν αἴγλην τῆς τώρα γελώσης ἡμέρας..... Ἤδη δὲ προσθέτω καὶ ἄλλα.

Α΄) Εὐθὺς ἀφ' οὗ ἤκουσεν (ὁ Σμύρνης) τὴν ἐκλογὴν τοῦ πανσεβάστου Πατριάρχου συγκαλέσας μυστικῶς τὴν νύκτα εἰς ἄφωτον καὶ σκοτεινὸν οἰκίσκον τοὺς ἐπιτρόπους τῆς παλαιᾶς σχολῆς ἐσυμβούλευσεν αὐτοὺς νὰ γράψωσιν ἀναφορὰν συγχαρητικὴν μὲν πρὸς τὸ φαινόμενον πρὸς τὴν Παναγιότητά του, ἕνα δὲ καὶ μόνον ἔχουσαν σκοπὸν τὴν ἐπίμονον ζήτησιν ἱεροκήρυκος. Τοὺς εἶπε νὰ γράψωσιν ὅτι ὁ χριστιανικὸς τῆς Σμύρνης λαὸς διψᾷ τόσους χρόνους τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ κατὰ θείαν παραχώρησιν ποτίζεται ἀπὸ θολερὰ καὶ ἀκάθαρτα νάματα. Τοὺς παρεκίνησε νὰ προσθέσωσι καὶ κατ' ὄνομα, ὅτι ὁ Οἰκονόμος μὲ τὰς δολιότητάς του οἰκειοποιηθεὶς τὸν ἄμβωνα τῆς Σμύρνης, γίνεται εἰς πολλοὺς ἀπωλείας παραίτιος. Ἀλλ' εἷς φρονιμώτερος τῶν ἄλλων ἐπίτροπος ἀπεκρίθη «ὅτι τοῦτο δὲν συμφέρει. Ἁπλῶς μόνον ζητοῦμεν ἱεροκήρυκα· ἡ Παναγιότης του ἀγαπᾷ τὴν Σχολὴν τοῦ Χρυσάνθου καὶ μᾶς τὸν στέλλει. Ὅταν ἐλθῇ ἐδῶ πατριαρχικὸς ἱεροκῆρυξ τότε κτενίζομεν τοῦ Οἰκονόμου τὰ γένεια.» Ναὶ, ἀδελφοὶ, (ἐφώναζε χαίρων ὁ ἐπίσκοπος Ἐρυθρῶν) καλῶς εἴπατε· οὕτω νὰ γένῃ· Οὕτω συμφέρει ἅγιε Γέροντα. Ἐπένευσε καὶ ὁ ἅγιος Γέροντας, καὶ οὕτω διελύθη ἡ σκοτεινὴ συνέλευσις. Ἔγραψαν, ὑπέγραψαν, ἔστειλαν οἱ ἐπίτροποι τὴν ἀναφοράν· καὶ τώρα ἢ ἔλαβον, ἢ περιμένουσιν ἀπόκρισιν τῆς Παναγιότητός του.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ὁ Ὅμηρος λέγει, ὄχι ὅτι ἐγεννήθη, ἀλλ' ὅτι κατοικεῖ εἰς τὴν Χίον (α).

Ὁμηρίδαι ἦσαν εἰς τὴν Χίον· ἀλλ' οὕτως ὠνομάζοντο ὄχι οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ποιητοῦ, ἀλλ' οἱ ἀπὸ Κυναίθου Ῥαψῳδοί, οἵτινες ἔψαλλον καὶ ἐδίδασκον τὰ ἔπη τοῦ Ὁμήρου (β). Ἔπειτα καὶ ἀπόγονοί του ἂν ἦσαν, ὁ Ὅμηρος, ὡς μᾶς βεβαιόνει ὁ Ἡρόδοτος, ἢ ὁ ὑπὸ τὸ σχῆμα τοῦ Ἡροδότου γράψας τὸν βίον τοῦ Ὁμήρου, ὁ Ὅμηρος ἐδίδαξεν εἰς τὴν Χίον, καὶ ἐνυμφεύθη καὶ ἐγέννησε δύο θυγατέρας, τὰς ὁποίας, καὶ ἀπάνδρευσεν αὐτοῦ. Πιθανὸν εἶναι οἱ ἔγγονοί του νὰ ὠνομάσθησαν Ὁμηρίδαι. Δὲν ἦτο ὅμως διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ὅμηρος Χῖος (γ). Πολὺ δικαιότερον δύναται νὰ καυχηθῇ ἡ Σμύρνα διὰ τὴν ἀκόμη σωζομένην ἀρχαιοτάτην οἰκογένειαν τῶν Ὁμήρων, τοὺς ὁποίους, καὶ ἂν ἄλλας ἀποδείξεις δὲν εἶχεν, ἠδύνατο νὰ τοὺς προβάλῃ ὡς ἀπόδειξιν, τοῦ ὅτι ὁ Ὅμηρος ἦτο Σμυρναῖος.

Οὐδ' ἀπὸ τὸ νόμισμα δὲν ἀποδεικνύεται Χῖος ὁ Ὅμηρος. Εἰς ξένων πολλῶν πολλαὶ πόλεις τιμὴν ἔκοψαν νομίσματα. Οὕτως οἱ Φεραῖοι καὶ αὐτοὶ οἱ Σμυρναῖοι ἐτύπωσαν εἰς τὸ νόμισμά των τὸν Ἡρακλῆν, καὶ οἱ Σάμιοι τὸν Μελέαγρον· ἀλλ' οὔτε ὁ Ἡρακλῆς ἦτο Φεραῖος ἢ Σμυρναῖος, οὔτε ὁ Μελέαγρος Σάμιος. Ὁ Ἀριστοτέλης μάλιστα μᾶς βεβαιόνει ῥητῶς, ὅτι «*Χῖοι τετιμήκασιν Ὅμηρον* ΟΥΚ *ὄντα πολίτην*» (δ). Ἔπειτα καὶ ἂν οἱ παλαιότεροι Χῖοι, θέλοντες νὰ ἀντιποιηθῶσι τὸν Ὅμηρον, ἔκοψαν, ὡς καὶ οἱ Κολοφώνιοι, καὶ οἱ Ἀμαστρια-

---

(α) Τοῦτ' αὐτὸ βεβαιοῖ καὶ ὁ κλεινὸς Βισκόντης, λέγων L'auteur de l'Hymne dit bien que Chio est sa demeure ; mais il ne dit nulle part que Chio est sa patrie (Iconogr. Grecq. T. 1. p. 65). Συμφωνεῖ καὶ Μύλλερος (Ἱστορία τῆς Ἑλλην. Φιλολογ. Τ. Α. σελ. 55). Σημ. Ἐκδ.—(β) Ὁ Κύναιθος ἦτο Χῖος, ἀκμάσας κατὰ τὴν 69 Ὀλυμπιάδα. Ὁ Εὐστάθιος (εἰς Ἰλιάδ. Α. σελ. 6) καὶ ὁ Σχολιαστὴς τοῦ Πινδάρου (Νέμ. Β. στίχ. 1) λέγουσιν, ὅτι αὐτὸς ὑπῆρξεν ὁ ἐπιφανέστατος, τῶν ῥαβδῶν ἢ ῥαψῳδῶν, οἵτινες συνέῤῥαπτον εἰς τὰς ᾠδάς των τὰ ἔπη τοῦ Ὁμήρου, κρατοῦντες ῥάβδον εἰς τὰς χεῖρας. Λέγεται δὲ ὁ Κύναιθος ὅτι παρενέλαβε πολλοὺς ἰδικούς του στίχους εἰς τὴν ποίησιν τοῦ Ὁμήρου· καί τινας ἀπὸ τοὺς ἐπιγεγραμμένους εἰς τὸν Ὅμηρον ὕμνους πολλοὶ κριτικοὶ ἀπέδωκαν εἰς τὸν Κύναιθον.—(γ) Συνεῖδε τοῦτο καὶ Μύλλερος ὁ σοφός· λέγει γάρ· «Ἀλλ' ἐκ τοῦ ὅτι ᾤκμασαν ἐν Χίῳ ὁμηρίδαι . . . δὲν συνάγεται ὅτι καὶ ἐγεννήθη ἐν τῇ Χίῳ ὁ Ὅμηρος, διότι οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς ἀπὸ πολλοῦ διέλυσαν τὰς διαφορὰς ταύτας». (Ἱστορ. τῆς Ἑλλην. Φιλολογ. Τ. Α. σελ. 55). Σημ. Ἐκδ. —(δ) Ἀριστοτ. Ῥητορικ. Βιβλ. Β. κεφ. κγ.

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ.

Ἐξηνταβελώνης (μόνος).

Πάρα πολὺ μ' ἐζάλισεν αὐτὸς ὁ κρεμασμένος δοῦλος! Καθόλου δὲν μ' ἀρέσκει νά τονε βλέπω τὸν κοπρόσκυλλον ἐδῶ πέρα. Μὰ τὴν ἀλήθειαν δὲν εἶναι ὀλίγος κόπος νὰ φυλάγῃ κἀνεῖς ματσί του μεγάλην ποσότητα ἄσπρων. Καλότυχος, ὅστις ἔχει καλοθεμένον τὸ ἔχει του, καὶ δὲν κρατεῖ ματσί του παρὰ μόνον τὰ ἔξοδά του. Πολλὰ πρέπει νὰ τσακίσῃ τὸ κεφάλι του κἀνεῖς γιὰ ν' αὔρῃ εἰς ὅλον του τ' ὑσπῆτι μίαν γερὴν κρυψάναν. Κατὰ τὴν γνώμην μου τὰ σιδηρᾶ σενδούκια εἶναι ὕποπτα. Τίποτα δὲν ἐμπιστεύομ' εἰς αὐτά. Τὰ στοχάζομαι ὡσὰν ἕνα σωστὸν δόλωμα γιὰ τοὺς κλέπτας. Αὐτὰ εἶναι τὸ πρῶτον πρᾶγμα, ὅπου ἁπλόνουν τὰ χέρια των οἱ διαβολεμένοι.

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ.

Ἐξηνταβελώνης, Ζωήτσα καὶ Κλεάνθης
(συνομιλοῦντες εἰς τὸ ἐσώτερον τοῦ θεάτρου).

Ἐξηνταβελώνης
(νομίζων ὅτι εἶναι μόνος ἐξακολουθεῖ)

Δὲν ἐξεύρω ὅμως ἂν ἐγὼ ἔκαμα καλὰ κ' ἔχωσα εἰς τὸ περιβόλι μου ταῖς εἰκοσιπέντε χιλιάδες γρόσσα καθὼς μοῦ τἄφεραν ἐχθές. Ὁ περβολάρης μου εἶναι ἀρκετὰ ἀμελὴς καὶ δὲν πάγει 'ς τὸ περβόλι ἂν δὲν τόνε σύρω ματσί μου. Τόσῳ καλήτερα. Μ' ὅλον τοῦτο εἰκοσιπέντε χιλιάδες γρόσσα, νὰ τὰ βαστᾷ κἀνεῖς ματσί του, εἶναι μία ποσότης ἀρκετά.... (βλέπει τὸν Κλεάνθην καὶ τὴν Ζωήτσαν· σιγά) Αἰβοῖ! Ἀτός μου θὲ νὰ προδοθῶ! Ὁ θυμός μοῦ 'πῆρε τὸν νοῦν! Θαροῦσα πῶς εἶμαι μόνος μου κ' ἐλογάριαζα ἀψά. (Πρὸς τὸν Κλεάνθην καὶ τὴν Ζωήτσαν) Ἔ! τί εἶναι;

Κλεάνθης.

Τίποτε πάτερ μου!

Ἐξηνταβελώνης.

Εἴσθε πολλὴν ὥραν ἐδῶ;

Κλεάνθης.

Τώρα ὅτ' ἤλθαμεν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ἐσάφους, ἵνα γίνηται ἀκουστὴ τοῦ κήρυκος ἡ φωνή. Περὶ τοῦ λίθου τούτου ἔλεγεν ὁ Ῥωμαῖος κωμῳδὸς Πλαῦτος·

O stulte, stulte, nescis vendire te!
Atque in eo ipso adstas lapide, ubi praeco praedicat.

Bachid. Act. iv. Scen. 7. v. 16. ἤτοι.

Μωρέ, μωρέ, ἀνόητε! δὲν ξεύρεις πῶς πωλεῖσαι;
Κοντὰ 'ς τὸν λίθον στέκεσαι, κ' ὁ κῆρυξ διαλαλεῖ σε;

Ἦτο δὲ ὁ λίθος οὗτος, ὡς φαίνεται, διάφορος παρὰ τὸν λίθον, ἐπάνω τοῦ ὁποίου ὤμνυον οἱ ἄρχοντες καὶ περὶ τοῦ ὁποίου θέλομεν λαλήσει εἰς ἄλλην σημείωσιν. Ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἐστέκετο πλησίον εἰς τὴν Βασίλειον στοάν, ἥτις ἦτο ἐκ δεξιῶν ἐμβαίνοντος εἰς τὸν Κεραμεικὸν (Παυσαν. Α. γ). Εἰς ταύτην ἐφυλάττοντο αἱ Κύρβεις (Ἀριστοτέλ. παρ' Ἁρποκρατ. λ. Κύρβεις). Ὁ δὲ Σχολιαστὴς τοῦ Ἀριστοφάνους ἐξηγῶν τὸν στίχον τοῦ ποιητοῦ

Τονθορίζοντες δὲ γήρᾳ, τῷ λίθῳ προσέσταμεν (Ἀχαρν. στίχ. 675),

λίθον ὀνομάζει τὸ βῆμα τῆς πλησίον τῆς Ἀκροπολέας Πνυκός. (Πρβλ. καὶ Σχόλ. εἰς Ἀριστοφ. Ἱππ. στίχ. 753). Εἰς τοῦτο τὸ βῆμα ἀνέβαινεν ὁ κῆρυξ, καὶ τοῦτον τὸν λίθον ἐννοεῖ ἐνταῦθα ὁ Πλούταρχος.

Στίχ. 25. Ἀντὶ λόγων πεζῶν). Ὁ κῆρυξ ἐσυνείθιζε νὰ δημηγορῇ μὲ λόγους πεζούς. Ὁ δὲ Σόλων μέλλων νὰ ψάλλῃ, προειδοποιεῖ τοὺς ἀκροατάς, ὅτι κάμνει μὲν κήρυκος ἔργον, πλὴν ἀντὶ πεζῆς δημηγορίας ποίημα ἐκφράζεται διὰ στίχων.

Στίχ. 35. Κωλιάδα). Κωλιὰς ἀκρωτήριον τῆς Ἀττικῆς, εἴκοσι στάδια τοῦ Φαληροῦ ἀπέχον. Αὐτοῦ ἦτο Κωλιάδος Ἀφροδίτης ἱερὸν (Στράβ. Θ. σελ. 398), ἥτις δι' αὐτὸ τοῦτο καὶ Κωλιὰς ἐπωνομάζετο. Ἦσαν δὲ καὶ ἄλλων ἀγάλματα θεαινῶν Γενετυλλίδων, ἤτοι ἐφόρων τῆς γέννας (Σχολ. Ἀριστοφ. Νεφ. 52 καὶ Ἡσυχ. λ. Γενετυλλὶς), τὰς ὁποίας ἐτίμων διαφερόντως αἱ γυναῖκες (Παυσαν. Α. α. 5). Ἦτο δὲ περίφημος ἡ Κωλιὰς καὶ διὰ τὸ καλὸν χῶμα, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐπλαστούργουν κάλλιστα πήλινα σκεύη (Πλούτ. περὶ τοῦ ἀκούειν).

Σελ. 109. στίχ. 25. Περίφημον καὶ Κυχρέα). Ὁ Περίφημος εἶναι ἄγνωστος. Τὸν Κυχρέα ἀναφέρει ὁ Παυσανίας (Ἀττικ. λς) καὶ ὁ Γεωγράφος (Θ. σελ. 393) ὡς ἥρωα τῆς Σαλαμῖνος, ἀπὸ τοῦ ὁποίου καὶ παρωνομάσθη ποτὲ ἡ νῆσος Κυχρία, ὡς καὶ ἀπ' ἄλλου ἥρωος Σκιράς, ὅθεν τὸ Σκιράδιον ἀκρωτήριον τῆς νήσου, ὡς φαίνεται ἀκολούθως. Τὴν σήμερον ἡ νῆσος ὀνομάζεται Κούλουρι (Μελέτ. Γεωγραφ. Τόμ. Β'. σελ. 363).

τῆς Ἀμαζόνος Σμύρνης, κατὰ τὴν γνώμην πολλῶν ἀρχαιολόγων, ἢ τοῦ Ἀπόλλωνος κατ' ἄλλους. Εἰς δὲ τὴν εἴσοδον τῆς μεγαλοπρεπεστάτης βορρείας πύλης ἐπάνω τῆς καμάρας φαίνονται εἰκόνες δύω μετῶν, καὶ μία δυσανάγνωστος ἐπιγραφὴ εἰς τιμὴν τοῦ Ἰωάννου μοῦκα, καὶ τῆς ὡραίας βασιλίσσης αὐτοῦ (α). Εἰς τὸ μέσον τῆς Ἀκροπόλεως ἐντὸς τοῦ τείχους στέκει ἀκόμη ἡ κατά τινας παλαιὰ Ἐκκλησία τῶν ἁγίων Ἀποστόλων μεταμορφωμένη εἰς Τσαμίον ἔρημον ἤδη. Πλησίον δὲ τούτου σώζεται ἀρχαία εὐρυχωροτάτη δεξαμενὴ (Κιστέρνα) ὑπόγειος, τῆς ὁποίας ἡ ὀροφὴ ἐπαναπαύεται εἰς ἓξ μεγάλας καμάρας κατὰ μῆκος, καὶ πέντε κατὰ πλάτος (β). Ἀπὸ δὲ τὴν δυτικὴν πύλην τοῦ τείχους ἐξ ἀριστερῶν καταβαίνων πρὸς τὴν θάλασσαν, εὑρίσκεις ἐρείπια τοῦ παλαιοῦ καλλίστου σταδίου, ἤ, ὡς τὸ ὠνόμαζον οἱ Ῥωμαῖοι, Ἀμφιθεάτρου, τὸ ὁποῖον ἐπεστηρίζετο μέρος εἰς τὸν λόφον τοῦ Πάγου, καὶ μέρος, τὸ πρὸς τὴν πόλιν, ἐπάνω εἰς μεγάλας καμάρας, τῶν ὁποίων ἴχνη σώζονται μέχρι τῆς σήμερον. Ἐπάνωθεν δὲ τούτου στέκει καὶ μέρος ἱκανὸν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Πολυκάρπου, μεταμορφωμένης εἰς ἤδη ἔρημον Τσαμίον, ὅπου ἦτο καὶ ὁ τόπος τοῦ μαρτυρίου καὶ ὁ τάφος αὐτοῦ. Ἐξερχόμενος δὲ ἀπὸ τὴν βόρρειον πύλην τῆς ἀκροπόλεως διακρίνεις ἴχνη τοῦ παλαιοῦ θεάτρου καταντικρὺ τοῦ Σμυρναϊκοῦ κόλπου (γ)· καὶ παρακάτω σώζεται ἄθλιον τειχίον, τὸ ὁποῖον ἀνήγειραν οἱ κρατοῦντες πρὸς ἀντίστασιν τοῦ εἰρημένου Σαριμπέογλου. Εἰς τὸ Ναμαζγκιάπασι (Πρωτευκτήριον) λεγόμενον διὰ τοὺς πέριξ Τουρκικοὺς τάφους χωρίον τῆς πόλεως στέκονται ἀκόμη λείψανα ἀρχαίου οἰκοδομήματος, ναοῦ τινος ἴσως τοῦ Θεολόγου Ἰωάννου, ὡς λέγουσι, δέκα στῆλαι ὑψηλαί, καὶ ἄλλα μαρμάρων ἀποκόμματα (δ). Εἰς δὲ τὴν ἐπάνω συνοικίαν τῶν Γραι-

---

(α) Ταύτην τὴν ἐπιγραφὴν ἐξέδωκεν ὁ Χάνδλερος (**Inscript. antiq. p. 5**). Τὴν δὲ πύλην μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς πρὸ τεσσαράκοντα καὶ ἐπέκεινα ἐτῶν κατέστρεψαν οἱ Ὀθωμανοί. (Βλ. **Texier Descript. etc· T. 2. pag. 297** καὶ τὸν μισέλληνα **Michaud Correspondance d' Orient. T. 4. pag. 24—25**). Σημ. Ἐκδ. —(β) Βλ. **Spon Voyage T. 1. p. 306. Chandler Voyage T. 1. p. 136.** Ὁ δὲ ἐλλόγιμος Σλαάρσιος (**l. c. p. 48, 121**), εἴτω πιστός, διατείνεται ὅτι ἡ ὑπόγειος αὕτη δεξαμενὴ ἦν οἰκοδόμημα τῶν Λελέγων, ἐν ᾧ οὗτοι ἐναπέθετον τοὺς τῶν χρημάτων θησαυρούς. Σημ. Ἐκδ.—(γ) Τὴν περιγραφὴν τούτου τοῦ θεάτρου βλ. παρὰ **Storari Guida di Smyrne. pag. 41**. Σημ. Ἐκδ.—(δ) Τὰ λείψανα τοῦ ἀρχαίου τούτου οἰκοδομήματος ὑπέλαβον οἱ περὶ τὸν Τεξιέρον (**T. 2. pag. 296**) ὡς ἀνήκοντα εἰς τὴν ἀρχαίαν ἀγοράν. Ὁ Στοράρης (**Guida di Smirne pag. 44. To-**

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Τίς δ' ἄν σε νύμφη, τίς δὲ παρθένος νέα
Δέξαιτ' ἄν ; Εὖ γ' οὖν ὡς γαμεῖν ἔχεις, τάλας!

Στίχ. 26. ὡς οἱ πέρδικες). Τὸ χωρίον εἶναι ὀλίγον ἀσαφές. Τὸ Ἑλληνικὸν πρωτότυπον ἔχει «ὥσπερ οἱ πέρδικες ἀπὸ συνουσίας παχυνόμενοι». Ἀλλ' οἱ πέρδικες, ζῶον ἐκ φύσεως ἰσχνόν, ἰσχναίνονται μᾶλλον ἀντὶ νὰ παχυνθῶσιν ἐκ τῆς συνουσίας. Τοῦτο ἐκαμέ τινας ἀλλογενεῖς Ἑλληνιστὰς νὰ μεταβάλωσι τὸ ἀπὸ συνουσίας, εἰς τὸ ἄχρηστον ὑπ' ἀσυνουσίας (Βλ. Κοραῆ σημ. εἰς Σόλ. σελ. 419). Ἀλλὰ τὸ ἀπὸ συνουσίας ἔχει νομίζω τὴν αὐτὴν σημασίαν, ἐκλαμβανομένης τῆς ἀπό, ἀντὶ τοῦ μακρὰν ὡς λέγομεν *ἀπὸ μάχης* ἀντὶ τοῦ *ἀπάνευθε μάχης*· διὰ τοῦτο ἐξηγήσαμεν τὸ ἀπὸ συνουσίας μὲ τὸ «διὰ συνουσίας ἔλλειψιν» (α).

Στίχ. 30. νὰ μὴ κακολογῇ). Θαυμαστὴ φιλανθρωπίας διδασκαλία ἡ πρὸς τοὺς ἀποθανόντας εὐφημία. Ταύτην καὶ ἡ φιλάνθρωπος ἡμῶν Ἐκκλησία διδάσκει, μακαρίτας ὀνομάζουσα καὶ ἀειμνήστους καὶ συνήθως συγχωρημένους τοὺς ἀναπαυθέντας. Ἀλλὰ καὶ ἡ πρὸς τοὺς ζῶντας ἀπαγόρευσις τῆς κακολογίας ὠφέλιμος καὶ μάλιστα εἰς τόπους ἱερούς. Ἦτο δὲ καὶ νόμος ἄλλος, τοῦ Σόλωνος ἴσως καὶ αὐτός, ὅστις ἐκόλαζε μὲ ζημίαν τὸν κακολόγον, ὅπου καὶ ἂν ἤθελε κακολογήσῃ, ἂν δὲν ἀπεδείκνυεν ἀληθῆ τὰ λεγόμενα «Τὸν λέγοντα κακῶς, ἐὰν μὴ ἀποφαίνῃ, ὡς ἐστιν ἀληθῆ τὰ εἰρημένα, ζημιοῦσθαι» (Λυσίας κατὰ Θεομνήστ. Α. §. 6).

Σελ. 122. στίχ. 10. νὰ χαρίζῃ τὰ πράγματά του εἰς ὄντινα θέλῃ). Τὸν νόμον τοῦτον ἀναφέρει ὁλόκληρον ὁ Δημοσθένης εἰς τὸν κατὰ Στεφάνου

(α) Ἐν δὲ τῷ περισελίδῳ τῆς ὑπὸ Κοραῆ ἐκδόσεως τῶν τοῦ Πλουτάρχου Παραλλήλων βίων (Τομ. Α. σελ. 419) πληρέστερον καὶ σαφέστερον παρασεσημείωκεν ὁ ἀοίδιμος τάδε «Ἴσως γραπτέον «ἄπο συνουσίας» μὴ μετακινοῦντας ἄλλως τὴν γραφήν. Τὸ ἄ π ο ἢ ἀ π ὸ συνουσίας σημαίνει τὸ ἄπωθεν μακρὰν συνουσίας (ὡς καὶ τὸ συνουσίας ἄπο) κατὰ τὰ «ἄπο σκοποῦ, ἄπο πράγματος, ἀπ' ὀμμάτων γενέσθαι» κτλ. καὶ ἐν τοῖς συνθέτοις ἀπόσιτος, ἀποκαθεύδειν, ἀπαλγεῖν, ἀποικεῖν τινος, ἀπογίνεσθαι («τῶν ἁμαρτημάτων ἀπογενόμενοι» Θουκυδ. α, 30, ὅπου Ἑρ. ὁ Στέφανος ὀρθότερον ἔκρινεν ἀναγνωστέον «ἄπο γενόμενοι» ὡς καὶ Σουΐδας «τοῦ κινδύνου ἄπο ἐγένετο»), καὶ «Ἔσται δὲ ταῦτα οὐκ ἄπο τοῦ πράγματος» (Δημοσθ. κ. Τιμοκρ. §. γ)—(ἄπο τοῦ πράγματος» ἀντὶ τοῦ ἄπωθεν. Δημοσθένης κατ' Ἀνδροτίωνος. Ἁρποκρατ. βλ. Valken. Annot. in Adoniaz. Theocr. p. 238). Σημαίνει γὰρ ἡ ἀπὸ καὶ τὸ πόρρω, ὅθεν ἐπλάσθησαν καὶ τὰ ἄπωθεν, (ἀπότερος) ἀπώτερος, ἀπωτέρω, ἀπωτάτω». Σημ. Ἐκδ.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

γειρομένης ἤδη ἀπὸ τῆς μακρᾶς καὶ βαρείας αὐτῆς πτώσεως παρ' ἐλπίδα καὶ πρὸς ἔκπληξιν τοῦ σύμπαντος κόσμου. Ἦλθες καὶ Σύ, Βασιλεῦ, ὡς ἐκεῖνος «Ἐκ γῆς τηλεδαπῆς, ἔχων, οὐκ ἐλεφαντίναν ξίφεος χρυσόδετον λαβάν», ἀλλὰ χρυσῆν μὲν ψυχήν, χρυσᾶς δὲ φρένας, χρυσῆν δὲ γενέθλην καὶ ἀγωγήν, ἐξ ἀρχαίας καὶ μεγαλοδόξου κρηπῖδος προγόνων Βασιλέων ὑπὸ Βασιλεῖ πατρὶ φιλέλληνι γεννηθεὶς καὶ τραφεὶς καὶ αὐξηνθείς. Ἦλθες, ἵνα ἀναβῇς τὸν ἀρχαιότατον καὶ περικλεέστατον ὅλων τῶν Βασιλικῶν Θρόνων τῆς Οἰκουμένης, τὸν Θρόνον τῆς Ἑλλάδος, τὸν ὁποῖον, διὰ Σὲ πρῶτον ἀνέστησεν ὁ πολυαίματος καὶ πολυχρόνιος ἀγὼν τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες ὑπὲρ τῆς ἑαυτῶν ἐλευθερίας γενναίως ἀγωνισθέντες, ἐπερρώσθησαν τέλος τοὺς ἀπηυδοκότας αὐτῶν βραχίονας ὑπὸ τῆς φιλανθρωπίας τῶν τριῶν Μεγάλων Δυνάμεων τῆς Εὐρώπης. Ἦλθες πολυπόθητε, δῶρον θεόπεμπτον εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἐστὶ τῆς Ἑλλάδος ὁ κλόνος, καὶ ἐστηρίχθη αὐτῆς ἡ αὐτονομία, καὶ ἀνέζησε πάλιν ἀπὸ Σοῦ ἀρξαμένη ἡ Βασίλειος αὐτῆς δόξα καὶ μεγαλοπρέπεια. Καὶ ἀπέκειτο ἄρα μέχρι τῆς σήμερον εἰς ἕν καὶ μόνον ἐκ πάντων τῶν πεπτωκότων παλαιῶν καὶ μεγάλων τῆς Οἰκουμένης ἐθνῶν, τὸ πάντων εὐκλεέστατον, εἰς μόνον τὸ ἔθνος τῶν Ἑλλήνων ἀπέκειτο, ἵνα ἀναζήσῃ πολιτικῶς, ἀρξαμένης τῆς ἀναγεννήσεως εἰς τοὺς αὐτοὺς ἐκείνους τόπους, ὅπου κατεβλήθησαν αἱ πρῶται τῆς πολιτικῆς αὐτοῦ διαπλάσεως ἀρχαί. Τοιοῦτος προορισμὸς τῆς θείας σοφίας, διὰ τοσούτων ἐνεργούμενος αἰώνων, ἐπληρώθη τέλος εἰς τὴν Βασιλικήν Σου κορυφὴν καὶ τὴν ἀγήραστον Ἑλλάδα Σου.

Ὅλον τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος καθιέρωσε τὴν λαμπρὰν τῆς ἐλεύσεώς Σου ἡμέραν, ὡς μίαν τῶν εὐκλεεστάτων, ὅσας ποτ' ἐξέλαμψεν ὁ Ἥλιος εἰς τὸν κόσμον. Καὶ ταύτης τῆς ἀειμνήστου ἐποχῆς ἡ τῶν Ναυπλιέων πόλις προσήνεγκε πρὸς τὴν Βασιλείαν Σου μνημεῖον δικαιότατον, ὅπερ καὶ ἐδέχθης εὐμενέστατα, καὶ πρῶτος πέρυσι κατέβαλες τὸν πρῶτον λίθον τῶν αὐτοῦ θεμελίων εἰς τοὺς ὄχι μᾶλλον τοῦ Δαναοῦ παρὰ τοῦ Ὄθωνος Ἀποβάθμους, ἡ δὲ τούτου ἀνέγερσις ἐκ περιστάσεων ἀναβληθεῖσα περιέμενεν, ὡς φαίνεται, ἵνα συμμεθέξῃ καὶ αὐτὴ ἐκ τῆς λαμπρότητος, τὴν ὁποίαν περιβάλλει τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν ἡ παναισία καὶ πανεύφημος ἀνάβασίς Σου εἰς τὸν Θρόνον Σου.

Τοῦτό Σου, Βασιλεῦ, τὸ μνημεῖον περιστοιχούμενον ὑπὸ τῶν μακραιώνων Κυκλωπείων τειχῶν, καὶ τοῦ ἀειθαλοῦς τῆς Ἰνάχου πόλεως πεδίου, καὶ τοῦ ἀκραδάντου βράχου τοῦ Παλαμήδους, καὶ τοσούτων

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ποίαν κακουργίαν σου ἄπιστε ; σὰν νὰ μὴ 'ξεύρῃς περὶ τίνος σὲ μιλῶ ! Τοῦ κάκου προσπαθεῖς νὰ κρυφθῇς ! Ἡ πομπή σου 'ξεσκεπάσθη κεν. Ὅλα μοῦ τἄπανε. Πῶς ; Σὲ περιμάτσεψα ἀχάριστε, διὰ νὰ κακομεταχειρισθῇς τόσο τὴν καλωσύνη μου ; Ἐμβῆκες εἰς τὸ 'σπῆτί μου ἐξεπίτηδες διὰ νὰ μὲ προδώσῃς καὶ νὰ μὲ ἀτιμάσῃς ;

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Αὐθέντα ! ἐπειδὴ κ' ἐμάθετε τὰ πάντα, δὲν ἔχω πλέον εὐρεσιλογίας διὰ νὰ ἀρνηθῶ τὸ πρᾶγμα. Τὸ ὁμολογῶ !

Κ ὺ ρ Γ ι ά ν ν η ς (σιγά),

Ὦ χοχό ! τοὺ προυφήτειψα χουρὶς νὰ τοὺ 'ξεύρου !

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Ἐγὼ εἶχα σκοπὸν νὰ σᾶς ὁμιλήτω περὶ τούτου, καὶ πρόσμενα νὰ εὕρω καιρόν. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ἐπρομάθετε, μὴ θυμώσητε, σᾶς παρακαλῶ, ἀλλὰ θελήσατε ν' ἀκούσητε εὐμενῶς τὰς ἀπολογίας μου !

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Καὶ τί 'μπορεῖς νὰ μ' ἀπολογηθῇς, κλέφτη ; παραλυμένε ;

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Μὴ δά ! Μή, αὐθέντα, τᾶς παρακαλῶ. Δέν με πρέπουν τοιαῦτα ὀνόματα. Ἐγὼ σᾶς ἔπταισα, ἀληθινά· πλὴν τὸ πταῖσμά μου, τελευταῖον, δὲν εἶναι ἀσυγχώρητον !

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Πῶς ; δὲν εἶναι ἀσυγχώρητον ; Τέτοια μιὰ κλεψιά ! Τέτοιος ἔνας φόνος !

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Μὲ συμπάθειον ! Μὴ θυμόνετε ! Ἀφ' οὗ μ' ἀκούσετε, θέλετε ἰδεῖ, ὅτι τὸ κακὸν δὲν εἶναι τόσον μεγάλον, ὅσον τὸ κάμνετε !

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Τὸ κακὸν δὲν εἶν' τόσον μεγάλον, ὅσῳ τὸ κάμνω; Τί; τὸ αἷμά μου, τὰ σπλάγχνα μου, σκυλλί !

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Τὸ αἷμά σας, Αὐθέντα, δὲν ἔπεσεν εἰς κακὰ χέρια. Τὸ γένος μου, ἡ κατάστασίς μου δὲν τοῦ κάμνει ἀτιμίαν. Ὅλα διορθόνονται.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Τοῦτο θέλω καὶ 'γώ, νὰ διορθωθοῦνε. Δόσε μου τά μου 'πῆρες.

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

μετὰ γενικῆς· ὅταν δὲ συνάπτεται μετὰ τοῦ ὑπαρκτικοῦ μένει οὐδέτερον· οἷον, φίλος τις ὢν τυγχάνει. Διὰ τοῦτο καὶ τὰ σύνθετα ἐκ προθέσεων ῥήματα μεταβάλλοντα σημασίαν μεταβάλλουσι καὶ σύνταξιν· οἷον, ὁρῶ σε, καὶ ὑπερορῶ σοῦ.

Ἄρθρον β΄. Συγκείμενα.

§. ά. Τὸ ὑποκείμενον συνήθως ὑπὸ τῶν Γραμματικῶν ὀνομάζεται *ἐκ πρώτου* πρὸς τὸ ῥῆμα. Αὐτὸ δὲ τὸ ῥῆμα θεωρεῖται ὡς βάσις τοῦ λόγου. Ἡ δὲ πτῶσις πρὸς τὴν ὁποίαν ἁπλῶς μεταβαίνει ἡ ἐνέργεια λέγεται *ἐκ τρίτου* ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος. Ἐὰν δὲ συνάπτωνται πρὸς τὸ ῥῆμα, κἂν μεταβατικὸν ἦναι κἂν ἀμετάβατον, καὶ ἄλλοι τινὲς ἀπώτεροι προσδιορισμοί, ἢ χρόνου ἢ τόπου, ἢ αἰτίας, ταῦτα καλοῦνται συνήθως *ἐκ τετάρτου* τοῦ ῥήματος συγκείμενα. Εἴδη δὲ τούτων ἓξ.

Α΄. Διαβατικόν. Ὅταν φέρωνται πρὸς τὸ ῥῆμα δύο πτώσεις, μία κατὰ γενικὴν ἢ αἰτιατικὴν προσώπου, καὶ ἄλλη πράγματος κατ' αἰτιατικήν· οἷον, διδάσκω σε γράμματα. Δέομαί σου τὰ δίκαια. Ἡ τοῦ πράγματος αἰτιατικὴ ὀνομάζεται διαβατικὴ ἐκ τετάρτου.

Β΄. Περιποιητικόν. Ὅταν πρὸς τὴν αἰτιατικὴν τοῦ ἀντικειμένου προστίθεται καὶ δοτική· οἷον, δίδωμί σοι χρυσίον. Ἡ τοιαύτη δοτικὴ λέγεται ἐκ τετάρτου τοῦ ῥήματος περιποιητικὴ ἢ χαριστική, ὡς χάριν ἢ περιποίησιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον σημαίνουσα. Ἀττικῶς δὲ ἀντὶ τῆς δοτικῆς τίθεται ἡ αἰτιατική, ὡς καὶ εἰς τὴν λαλουμένην ἡμῶν γλῶσσαν· οἷον, δρῶ σε, ποιῶ σε, λέγω σε δεινά, καὶ ἐπιῤῥηματικῶς· οἷον, εὖ ποιῶ. Ἐνίοτε δὲ ἀντιστρέφουσιν οἱ Ἀττικοὶ τὸ πρόσωπον εἰς αἰτιατικὴν καὶ τὸ πρᾶγμα εἰς δοτικήν· οἷον, δωροῦμαι σε χρυσίῳ.

Γ΄. Ἀπαρεμφατικόν, ἢ τελικόν, τὸ τέλος τοῦ ῥήματος σημαῖνον· οἷον, τάττω σε προηγεῖσθαι· ἢ εἰδικόν, τὸν λόγον εἰδοποιοῦν· οἷον, λέγεται γενέσθαι.

Δ΄. Ἐλλειπτικὸν μορίου τινός. 1) Ἡ κατὰ γενικήν· οἷον, ἡμέρας καὶ νυκτὸς (ἐπί), εἴκω σοι τῆς ὁδοῦ (ἐκ). 2) Ἡ κατὰ δοτικήν· οἷον τῷ καιρῷ ἐκείνῳ (ἐν), κοινωνῶ σοι τοῦ γάμου (σὺν σοί). 3) Ἡ κατ' αἰτιατικήν· οἷον, πονεῖ τὰ σκέλη (κατά). Ἔζησεν ἔτη πολὰ (εἰς). Τὴν κατ' αἰτιατικὴν ἔλλειψιν ἐφύλαξε συνήθως ἡ γλῶσσα.

Ε΄. Προθετόπτωτον. οἷον, ἐπαινῶ σε δι' ἀρετήν.

ς΄. Ἐπιῤῥηματικόν· οἷον, διδάσκω σε ἡδέως.

Σημ. Α΄. Ὅταν λείπῃ ἀπὸ τὸν λόγον ἡ πτῶσις τοῦ προσώπου καὶ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

εἰς τὸν ἐρωτά μου. Τώρα ὁ πατήρ μου ταράσσει τὴν ἀμοιβαίαν μέ ἀγάπην, καὶ ζητεῖ μὲ βίαν νὰ τὴν ἐπάρῃ αὐτός.

Κὺρ Γιάννης.

Μειγάλου ἄδικου ἔχει!

Κλεάνθης.

Δὲν εἶν' ἐντροπὴ εἰς τὰ γηρατειά του νὰ θέλῃ νὰ 'πανδρευθῇ; Τὸν πρέπει νὰ κάμνῃ ἀκόμη τὸν ἀγαπητικόν; Δὲν πρέπει νὰ παραχωρήσῃ τοῦτο τὸ προνόμιον εἰς τὰ παλληκάρια;

Κὺρ Γιάννης.

Δίχηου ἔχειτει! Ἄφσέ μει 'μένα νὰ τοὺν εἰπῶ δυὸ λόγια. Γειλάσθηκει κιαὐτὸς 'σὰν ἄνθρουπους. (Πρὸς τὸν Ἐξηνταβελώνην) Δένῃ δὰ ἡ γυιός σας τόσου παράξεινσυς, καθὼς τοὺν λέτει. 'Παίρ' ἀποῦ λόγια! Αὐτὸς λέϊ πῶς γνουρίζ' τοὺ σέβας τοὺ πατρικό του. 'Σὰν νέους παραπάρθηκει 'ς τὴν πρώτη βράσι τοῦ θυμοῦ του. Τώρα ὅμους δὲν ἀπουφεύγει, ὅ,τι τὸν προυστάζητει. Μουναχὰ νὰ τοὺν μεταχειρίζησθει κουμμάτ' γλυκώτειρα, κὴ νὰ τοὺν ὑπανδρέψητει μεὶ κἀνένα καλὸ κουρίτσι τῆς ἀρεισιᾶς του!

Ἐξηνταβελώνης.

Ἄχ! Πές τονε κὺρ Γιάννη! ὅτι μὲ τέτοιο φέρσιμο 'μπορεῖ νὰ ἐλπίσῃ ὅλα τὰ πράγματ' ἀπὸ μένα. Ὄξω 'πὸ τὴν Χαρίκλεια, τὸν δίδω τὴν ἄδεια νὰ διαλέξῃ ὅποιαν θέλει.

Κὺρ Γιάννης.

Χά! Ἄφσέ μει τώρα. (Πρὸς τὸν Κλεάνθην). Δένῃ δὰ ἡ πατέρας σου τόσου ἀστόχαστους καθὼς μοὶ τοὺν ζουγραφίζεις. Αὐτὸς μοὶ ὥμουσει πῶς ἡ τρέλῃς σου τοὺν θύμωσαν. Φέρνειτῃ μαζί σου, καθὼς φέρνεισῃ κὴ σύ. Εἶνι ὅμους ἕτοιμους νὰ σοὶ δώσῃ ὅ,τ' ἀγαπᾷς, ἂν θελήσῃς νὰ τοὺν πάρῃς μεὶ ταπείνουσι κὴ γλυκάδα, κὴ νὰ τοὺν δείχνῃς ὑπόκλισι κὴ σέβας, καθὼς χρειωστοῦν τὰ πηδιὰ πρὸς τοὺν πατέρα.

Κλεάνθης.

Ἄχ! κὺρ Γιάννη! Βεβαίωσέ τον, ὅτι, ἂν μ' ἀφήσῃ τὴν Χαρίκλειαν ἔχει νὰ μὲ βλέπῃ πάντα τὸν πλέον εὐπειθέστερον ἀπὸ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων. Τίποτε δὲν θέλω κάμνει χωρὶς τὸ θέλημά του.

Κὺρ Γιάννης (πρὸς τὸν Ἐξηνταβελώνην).

Τειλείουσει! Δέχειτ' ἡ γυιός σας ὅ,τι τοὺν εἰπεῖτει.

Ἐξηνταβελώνης.

Τώρα δὰ πᾶνε τὰ πράγματα καθὼς θέλει ὁ Θεός!

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

διδάσκαλον τῶν Γραμματικῶν, καὶ κήρυκα τοῦ εὐαγγελικοῦ ἀπ' ἄμ-
ωνος λόγου. Ἦλθε καὶ οὗτος καὶ ἤρχισε τὰς διδασκαλίας του κατὰ
τὴν ά. Ὀκτωβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Ἐδιοικήθη δὲ οὕτω τὸ Γυμνά-
σιον εἰς οἶκον ἐνοικιαστόν, ἕως τῆς ι. Αὐγούστου τοῦ ᾳωι. ἔτους.

Περιστάσεις πολιτικαὶ τῆς Κοινότητος τῶν ὁμογενῶν μας ἔπαυσαν
τὸ Γυμνάσιον ἀπὸ τοῦ νὰ ἦναι κοινὸν τῆς πόλεως διδασκαλεῖον, καὶ
ἐμπόδισαν καὶ τὴν ἐκ κοινῶν προσόδων χορηγίαν τῆς δαπάνης αὐ-
τοῦ. Διὰ τοῦτο ἄνδρες φιλογενεῖς συστήσαντες εἶδος τι ἑταιρείας δι-
ετήρησαν τὸ Γυμνάσιον διὰ τῆς κατὰ προαίρεσιν συνεισφορᾶς τῶν φι-
λομαθῶν ὁμογενῶν. Κατὰ δὲ τὸν χρόνον τοῦτον, ἐπειδὴ παρητήθη-
σαν οἱ ἐκ τοῦ Κοινοῦ διωρισμένοι ἐπίτροποι, ἀνέλαβαν τὴν φροντίδα
τοῦ Γυμνασίου οἱ κύριοι Στέφανος Ῥάλλης, Ἀθανάσιος Κλοκώνης καὶ
Ἰωάννης Ἀλφιέρης, τῶν ὁποίων ἡ ἐπιτροπία συνίστατο εἰς τὸ νὰ εὑ-
ρίσκωσι συνδρομητὰς καὶ νὰ συνάγωσι τὴν συνδρομήν, καὶ νὰ ἐνοι-
κιάζωσιν οἰκίαν διὰ τὸ Γυμνάσιον ἁρμοδίαν, καὶ νὰ πληρώνωσι τοὺς
μισθοὺς τῶν διδασκάλων. Ἡ δὲ οἰκονομία αὕτη ἤρχισεν ἀπὸ ιά. Αὐ-
γούστου ᾳωί.

Συμπληρωθέντος δὲ τοῦ ἐνιαυτοῦ τούτου ἕως τῆς ι. Αὐγούστου τοῦ
ᾳωιά. ἐπειδὴ καὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ Γυμνασίου ἐπληθύνοντο, καὶ ὁ ζῆλος
τῶν Ἐπιτρόπων ἐπορίζετο ὁπωσοῦν τὴν δαπάνην, διὰ νὰ προαχθῶσιν
ἐπὶ τὸ τελειότερον τὰ ἐπιστημονικὰ μαθήματα, ἐπροβλήθη νὰ εὑ-
ρεθῇ καὶ ἕτερος ἐπιστημῶν διδάσκαλος, καὶ οὕτω παρελήφθη Στέ-
φανος Οἰκονόμος Ἰατρὸς διὰ νὰ παραδίδῃ Φυσικὴν Ἱστορίαν, καὶ Χη-
μείαν καὶ τὴν τῶν Λατίνων γλῶσσαν.

Δύω λοιπὸν ἔτη διετηρήθη τὸ Γυμνάσιον μὲ τὸν ζῆλον τῶν εἰρη-
μένων Ἐπιτρόπων καὶ τὴν πρόθυμον συνδρομὴν τῶν φιλομαθῶν καὶ
φιλοκάλων ἀνδρῶν· καὶ εἰς τοῦτο τὸ διετὲς διάστημα καὶ ἦτο καὶ
ὑπελαμβάνετο σχολεῖον ἰδιαίτερον· διὰ τοῦτο οὐδὲ τὸν εὐαγγελικὸν

σταυροπηγιακὸν μοναστήριον τοῦ ἐνδόξου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάν. ὅπου περιέμενεν
αὐτὸν ἄλλη πατριαρχικὴ ἐπιστολὴ ἐπιτάττουσα ἵνα ἀπέλθῃ εἰς Θεσσαλονίκην ὡς
ἔξαρχος καὶ ἐπίτροπος τοῦ τότε ἐν Κωνσταντινουπόλει διατρίβοντος Γερασίμου
ποιμενάρχου τῆς τῶν Θεσσαλονικέων πόλεως. (Ἡ πρώτη τῶν δύω τούτων πατρι-
αρχικῶν ἐπιστολῶν σωζομένη παρ' ἡμῖν ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ Γ. Π. Ἀγγελοπούλου
ἐν Τοῖς κατὰ τὸν Πατρ. Κων. Γρηγόριον τὸν Ε'. Τόμ. Α. σελ. 104). Διέμεινεν ἐν
Θεσσαλονίκῃ ὁ Πατὴρ ἡμῶν ἐπὶ ἕνα ὅλον ἐνιαυτὸν διεξάγων θεοφιλῶς τὴν ἐμπι-
στευθεῖσαν αὐτῷ διακονίαν καὶ εὐαγγελιζόμενος τὸν λόγον τῆς ζωῆς. Σημ. ἡμετ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ

ΕΙΣ ΤΑΣ ΑΝΔΡΑΓΑΘΙΑΣ

ΤΟΥ ΕΞΟΧΩΤΑΤΟΥ ΚΟΜΗΤΟΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΝΔΡΩΛΑΤΟΥ

ΛΑΝΖΕΡΩΝ.

Μεταφρασθὲν ἐκ τῆς βιογραφικῆς Εἰκονογραφίας τῶν νεωτέρων ἐνδόξων ἀνδρῶν, τῆς ὑπὸ τῆς Κυρίας Μαυιέρας Ζωγράφου κατὰ τὸ 1818 Γαλλιστὶ ἐκδεδομένης, καὶ μετὰ τῆς προσηκούσης προσθήκης ἐπαυξηθέν.

»Ἕλληνες ἄνδρες οὐ κακῶς νομίζομεν
»Τιμᾷν τὸν ἐσθλόν, καί γε τοὺς φίλους, φίλους
»Ἡγεῖσθ' ἀεί ποθ', ὡς ἂν Ἑλλὰς εὐτυχῇ!
Εὐριπ. Ἑκάβ. στίχ. 325—330.

1822.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ράννων σφοδρότερος παρὰ τὸν Σόλωνα ἐχθρὸς ἦτο ὁ Ποπλικόλας· διότι τὸν ἐπιχειροῦντα τυραννίαν ὁ μὲν Σόλων καταδικάζει, ὅταν ἐξελεγχθῇ, ὁ δὲ Ποπλικόλας δίδει τὴν ἄδειαν καὶ πρὸ τῆς κρίσεως νὰ φονεύωσιν αὐτόν. Καυχᾶται ὁ Σόλων ὀρθῶς καὶ δικαίως ὅτι, ἂν καὶ αἱ περιστάσεις εὐκόλυνον τὴν τυραννίαν εἰς αὐτὸν καὶ οἱ συμπολῖται ἐδέχοντο αὐτὸν μετὰ χαρᾶς, αὐτὸς ὅμως νὰ τυραννήσῃ δὲν ἠθέλησεν. Ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν Ποπλικόλαν δὲν εἶναι ὀλιγωτέρα τιμή, τὸ νὰ κάμῃ δημοτικωτέραν τὴν ὁποίαν ἔλαβε τυραννικὴν ἀρχοντίαν, μὴ θελήσας νὰ μεταχειρισθῇ μηδ' ὅσα εἶχεν ἡ ἐξουσία του προνόμια. Πλὴν καὶ τοῦτο φαίνεται ὅτι πρότερος ἐννόησεν ὁ Σόλων, εἰπών, ὅτι

Τότε ὁ δῆμος πειθαρχεῖ καλῶς καὶ διοικεῖται,
Ἂν μήτ' ἐξαπολύηται, μήτε στενοχωρεῖται.

§. γ. Ἰδιαίτερον δὲ κατόρθωμα τοῦ Σόλωνος εἶναι ἡ τῶν χρεῶν ἀποκοπή, μὲ τὴν ὁποίαν ἐβεβαίωσε μάλιστα τὴν ἐλευθερίαν εἰς τοὺς Ἀθηναίους. Ἐπειδὴ δὲ οὐδὲν ὄφελος δὲν εἶναι ἀπὸ τοὺς νόμους, ὅταν οὗτοι μὲν προστάζωσι τὴν ἰσότητα, τὰ δὲ χρέη σηκόνωσιν αὐτὴν ἀπὸ τοὺς πένητας, οἵτινες εἶναι δοῦλοι τῶν πλουσίων ὑπηρετοῦντες αὐτοὺς καὶ προσταζόμενοι ὑπ' αὐτῶν, ἐκεῖ μάλιστα ὅπου φαίνονται ὅτι μεταχειρίζονται τὴν ἐλευθερίαν των, εἰς τὰς κρίσεις δηλονότι καὶ τὰς ἀρχοντίας καὶ τὰς δημηγορίας. Ἀλλὰ τὸ ἀξιολογώτερον μέρος ταύτης τοῦ Σόλωνος τῆς πράξεως εἶναι τό, ὅτι, μ' ὅλον ὅτι εἰς πᾶσαν χρεῶν ἀποκοπὴν ἀκολουθεῖ ἐπανάστασις, ἐκεῖνος μεταχειρισθεὶς εὐκαίρως μόνην τὴν ἀποκοπὴν ὡς ἰατρικὸν τολμηρὸν μέν, ἀλλ' ὅμως ἰσχυρόν, διέλυσε καὶ τὴν προϋπάρχουσαν ἐπανάστασιν, νικήσας μὲ τὴν ἰδικήν του δόξαν καὶ ἀρετὴν τὸ ἄδοξον καὶ διαβεβλημένον πρᾶγμα τῆς χρεωκοπίας. Καθόλου δὲ εἰς μὲν τὴν ἀρχὴν τῆς δημοκρατίας ὁ Σόλων φαίνεται λαμπρότερος, καθότι προηγήθη, δὲν ἠκολούθησε, καὶ μόνος χωρὶς συντρόφων ἔπραξε τὰ πλειότερα καὶ μεγαλήτερα πράγματα τοῦ κοινοῦ τῆς πατρίδος. Εἰς τὸ τέλος ὅμως εὐτυχὴς καὶ ζηλωτὸς φαίνεται ὁ Ποπλικόλας· διότι τὴν μὲν Δημοκρατίαν τοῦ Σόλωνος αὐτὸς ὁ Σόλων εἶδε κρημνισμένην εἰς τὰς ἡμέρας αὐτοῦ, ἡ δὲ Δημοκρατία τοῦ Ποπλικόλα μέχρι τῶν ἐμφυλίων πολέμων διεφύλαξε τὴν Ῥώμην εἰς εὐταξίαν. Καὶ ὁ μὲν Σόλων ἀφ' οὗ ἔβαλε τοὺς νόμους ἀφῆκεν αὐτοὺς εὐθὺς εἰς ξύλα καὶ γράμματα, βοηθείας ἐρήμους, καὶ ἀνεχώρησεν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν. Ὁ δὲ Ποπλικό-

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Ἀληθινά! Πλὴν ἡ κοκκῶνα 'μπορεῖ νὰ σᾶς εἰπῇ, ὅτι 'σὰν νὰ βιάζετε ὀλίγον τὰ πράγματα· καὶ ὅτι χρειάζεται ὀλίγος καιρὸς νὰ ἰδῇ καὶ αὐτή, ἂν ἡ κλίσις της ἐμπορεῖ νὰ 'ταιριάσῃ μὲ τὸν· · ·

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Ἔ! Αὐτὴ εἶναι μία εὐκαιρία, τὴν ὁποίαν πρέπει κάνεῖς νὰ τὴν ἁδράζῃ μὲ τὰ δυό του χέρια. Ἐγὼ εὑρίσκω ἐδῶ μίαν εὐτυχίαν, τὴν ὁποίαν ἀλλοῦ πού ποτε δὲν θὲ νὰ τὴν εὕρω. Ὁ ἄνθρωπος τὴν ἐπαίρει χωρὶς προῖκα.

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Χωρὶς προῖκα;

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Χωρὶς προῖκα!

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Ὤ! Ἐδῶ πλέον δὲν ἔχω τίποτε νὰ εἰπῶ. Βλέπετε δά; Νὰ ἕνας λόγος, ὅστις εὐθὺς μὲ καταπείθει.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Κιὰμμέ! τοῦτο γιὰ τ' ἐμένα εἶναι κἄμποση οἰκονομία!

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Βεβαιότατα! Τὸ πρᾶγμα δὲν ἐπιδέχεται ἀντιλογίαν. Ἀληθινά, ἡ κόρη σας ἐμπορεῖ νὰ σᾶς ἐνθυμίσῃ, ὅτι ὁ γάμος εἶναι πρᾶγμα πολλὰ 'πίζηλον, καὶ χρειάζεται προσοχήν· ὅτι, μὲ τοῦτο 'μπορεῖ νὰ γένῃ κἀνεῖς εὐτυχὴς ἢ δυστυχὴς εἰς ὅλην του τὴν ζωήν· ὅτι, μία συντροφία, ἥτις θέλει διαρκέσει μέχρι θανάτου, πρέπει νὰ συμφωνῆται μὲ μεγάλην σκέψιν καὶ παρατήρησιν.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Χωρὶς προῖκα!

Δ η μ η τ ρ ά κ η ς.

Ἔχετε δίκαιον! Τοῦτο τὰ κόπτει ὅλα. Δέν σας ἀντιστέκομαι. Ἐμποροῦν ὅμως τινὲς νὰ σᾶς εἰποῦν, ὅτι εἰς παρομοίας περιστάσεις, ἀναμφιβόλως πρέπει κάνεῖς νὰ παρατηρῇ τὴν κλίσιν τῆς Κοπέλας. Καί, ὅτι ἡ μεγάλη διαφορὰ τῆς ἡλικίας, καὶ τῆς διαθέσεως, καὶ τῶν φρονημάτων κάμνει τὸν γάμον νὰ ὑπόκειται πολλάκις εἰς θλιβερὰ συμβεβηκότα.

Ἐ ξ η ν τ α β ε λ ώ ν η ς.

Χωρὶς προῖκα!

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

§. β. Ὁ δὲ πατὴρ τοῦ Σόλωνος ἐξώδευτε τὸ πλειότερον τῆς περιουσίας του μέρος, ὡς λέγει ὁ Ἕρμιππος, εἰς δωρεὰς φιλανθρώπους. Ὁ Σόλων λοιπὸν ἂν καὶ εἶχεν ἀνθρώπους νὰ τὸν βοηθῶσιν εἰς τὰς χρείας του, ἐντρέπετο ὅμως νὰ λαμβάνῃ χάριτας ἀπ᾽ ἄλλους, ἐν ᾧ ἦτο γεννημένος ἐξ οἰκίας συνειθισμένης νὰ εὐεργετῇ ἄλλους· διὰ τοῦτο νέος ἀκόμη ὥρμησεν εἰς τὸ ἐμπόριον. Τινὲς ὅμως λέγουσιν ὅτι ὁ Σόλων ἐταξίδευσε μᾶλλον χάριν περιηγήσεως καὶ πολυπειρίας, παρὰ διὰ νὰ πλουτήσῃ. Ἀλλ᾽ ὅτι μὲν ἦτο ἐραστὴς τῆς Σοφίας, τοῦτο εἶναι ὁμολογούμενον· ἐπειδὴ καὶ γέρων ἤδη ὢν, ἐσυνείθιζε νὰ λέγῃ

Πολλὰ μανθάνων πάντοτε μαθήματα γηράσκω,

ἀπὸ δὲ τὸν πλοῦτον δὲν ἐξιππάζετο. Μάλιστα ἔλεγεν

Ἴσα πλουτεῖ καὶ ὁ πλουτῶν ἄργυρον καὶ χρυσίον
Καὶ ἵππους ἡμιόνους τε καὶ πλῆθος χωραφίων,
Ἴσα πλουτεῖ καὶ ὅστις ζῇ καθ᾽ ὅλ᾽ ἀναπαυμένος,
Τρώγει καλά, φορεῖ καλά, καλὰ ᾽ναι ᾽ποδεμένος.
Καὶ ἔχει κόρην καὶ παιδί, ἂν τύχουν ταῦτα νέα,
Πλὴν ἡ νεότης ἀρεστὴ γίνετ᾽ ἂν ἦν᾽ ὡραία.

Ἀλλοῦ ὅμως πάλιν λέγει,

Θέλω χρήματα νὰ ἔχω, πλὴν δὲν θέλω μ᾽ ἁρπαγήν·
Ὡς τὸ ὕστερον ὁ ἅρπαξ κέρδησε Θεοῦ ὀργήν.

Καὶ ἀληθινὰ ὁ ἀγαθὸς καὶ πολιτικὸς ἄνθρωπος δύναται μήτε τῶν περιττῶν τὴν κτῆσιν νὰ σπουδάζῃ, μήτε τῶν ἀναγκαιούντων τὴν χρῆσιν νὰ καταφρονῇ. Εἰς δὲ τοὺς τότε καιρούς, ὡς λέγει ὁ Ἡσίοδος, κἀνὲν ἐργόχειρον δὲν ἦτο ἐπονείδιστον, κἀμμία τέχνη δὲν ἔκαμνε τοὺς ἀνθρώπους νὰ διαφέρωσιν ἀπ᾽ ἀλλήλων. Τὸ ἐμπόριον μάλιστα εἶχε καὶ ὑπόληψιν, διότι οἰκειόνει τοὺς Ἕλληνας μὲ τὰ βάρβαρα ἔθνη, καὶ τοὺς ἐπροξένει φιλίας βασιλέων, καὶ ἔκαμνεν αὐτοὺς ἐμπείρους πραγμάτων πολλῶν. Μὲ τὸ ἐμπόριον τινὲς ἔκτισαν καὶ πόλεις μεγάλας, καθὼς ὁ Πρῶτις τὴν Μασσαλίαν, ἀγαπηθεὶς ἀπὸ τοὺς Κελτοὺς τοὺς κατοικοῦντας περὶ τὸν Ῥῆνον. Καὶ ὁ Θαλῆς, καθὼς λέγουσιν, ἐμπορεύθη, καὶ Ἱπποκράτης ὁ μαθηματικός. Καὶ ὁ Πλάτων ἐκέρδησε τοῦ ταξειδίου τὰ ἔξοδα ἀπὸ πραγματείαν ἐλαίου, τὸ ὁποῖον ἐπώλησεν εἰς τὴν Αἴγυπτον.

§. γ. Ἀλλ᾽ ὁ ἐμπορικὸς βίος, ὡς νομίζουσί τινες, ἐπρόστριψεν εἰς τὸν Σόλωνα τὸ ἐλάττωμα νὰ ἐξοδεύῃ πολλὰ καὶ νὰ ζῇ τρυφηλά, καὶ νὰ ὁμιλήσῃ περὶ τῶν ἡδονῶν εἰς τὰ ποιήματά του ὀλίγον φορτικὰ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

λίας καὶ εἰς τὰς πράξεις, ἐνεργοῦντες μὲ ἀπεριόριστον δύναμιν πᾶν, ὅτι ἀποβλέπει πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Λέσχης, συναινούντων καὶ τῶν τριῶν Συμβούλων.

Γ'. Ἐάν τις τῶν Μετόχων ἔχῃ κἀνὲν παράπονον ἢ ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτας τῆς Λέσχης, ἢ ἀπὸ ὁποιονδήποτε ἄλλο ὑποκείμενον ταύτης τῆς Ἑταιρίας, νὰ ἀναφέρῃ τὸ ἔγκλημα πρὸς τοὺς Ἐφόρους, εἰς τοὺς ὁποίους μόνους ἐνεπιστεύθη ἡ διοίκησις καὶ ἡ περὶ τῆς εὐταξίας φροντίς.

Δ'. Ὁ Ταμίας, ὅστις ἔχει τὴν ἐπιστασίαν τῶν προσόδων καὶ ἐξόδων τῆς Λέσχης, χρεωστεῖ νὰ ἀποδώσῃ λόγον εἰς τὸ τελος τῆς προθεσμίας ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως, ἥτις μέλλει νὰ συγκροτῆται εἰς ἐκλογὴν τῶν νέων Ἐφόρων τοῦ ἐπιόντος ἔτους. Τότε θέλει παραδίδει εἰς τὸν διάδοχόν του, ἂν περισσεύσωσι μετρητά· ἐξ ἐναντίας, ἂν τύχωσι χρέη, θέλει λαμβάνει αὐτὰ παρὰ τῶν Μετόχων, ἑνὸς ἑκάστου ἀναλόγως ἐξ ἴσου καταβάλλοντος τὴν ἀνήκουσαν ποσότητα.

Ε'. Ἕκαστος τῶν Μετόχων χρεωστεῖ νὰ καταβάλλῃ τοῦτο τὸ ἔτος ἔρανον γρόσια ὀγδοήκοντα καὶ οὕτω νὰ λαμβάνῃ ἀπὸ τὸν Ταμίαν τὸ Σύμβολον τῆς εἰσόδου εἰς τὴν Λέσχην, καταγραφόμενος εἰς τὸν κατάλογον τῆς Ἑταιρίας.

Ϛ'. Οἱ Μέτοχοι ἔχουσιν ἐξουσίαν νὰ εἰσάγωσιν εἰς τὴν Λέσχην ἕκαστος τοὺς εἰς αὐτὸν συστημένους ξένους ἐμπόρους ἢ καραβοκυρίους δωρεάν, εἰς διάστημα τριῶν μηνῶν, ἀφ' οὗ πρῶτον εἰδοποιήσωσι τοὺς ἐφόρους· μετὰ δὲ τὴν παρέλευσιν ταύτης τῆς προθεσμίας ἢ θέλουσι καταγράφεσθαι καὶ οἱ ξένοι εἰς τὸν κατάλογον τῆς Ἑταιρίας, ἢ παύουσι πλέον νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὴν Λέσχην.

Ζ'. Ἀπαγορεύεται πρὸς ὅλους τοὺς Μετόχους νὰ μὴ εἰσάγωσιν εἰς τὴν Λέσχην ἐντοπίους, ἢ φίλους, ἢ συντρόφους των, ἢ συγγενεῖς των μὴ καταγεγραμμένους· διότι ἐκ τούτου ἀδικεῖται ἡ Ἑταιρία.

Η'. Ἕκαστος τῶν Μετόχων ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ προτείνῃ ἕνα τινά, ὅστις θέλει νὰ γείνῃ μέλος τῆς Λέσχης. Τὸ πρόβλημά του ὀφείλει ν' ἀναφέρῃ πρὸς ἕνα τινὰ τῶν Ἐφόρων, οἵτινες ὁμοῦ μετὰ τῶν τριῶν Συμβούλων ἀνακρίνοντες ἀκριβῶς τὸ προβαλλόμενον ὑποκείμενον θέλουσι δέχεσθαι, ἢ ἀποβάλλει αὐτό.

Θ'. Μετὰ τὰς ὥρας τοῦ Συμβουλίου θέλει γίνεσθαι ἀνάγνωσις ἐφημερίδων, ἢ βιβλίων ἐμπορικῶν, καὶ ἠθικῶν εἰς ἐπήκοον πάντων ἀπὸ τὸν ἐξεπίτηδες ἐκλελεγμένον Γραμματέα ἢ Ἀναγνώστην· πρὸς ἀθῴαν διάχυσιν συγχωροῦνται μετὰ ταῦτα καί τινα κόσμια παιγνίδια· τὰ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ἄδικος ἦ ἠλίθιος δικαίως ἤθελα νομισθῆ, ἐὰν δὲν ὁμολογήσω, πόσον ὑπερέβη εἰς ταύτην τὴν Κωμῳδίαν τὸν Πλαῦτον ὁ Μολιέρος! Μολιέρος ὁ βαθύτατος ἠθικός! ὁ φιλόσοφος ζωγράφος τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας! ὅστις ἤξευρε νὰ ζωγραφίζῃ, ὄχι τὸ εὐμετάβλητον καὶ ἄστατον γελοῖον, ἀλλὰ τὸν ἀεὶ ὡσαύτως ἔχοντα ἄνθρωπον μὲ τὰ πάθη του! Ἂν καὶ ἀντέγραψε πολλὰ ἀπὸ τὸν Πλαῦτον εἰς ταύτην τὴν Κωμῳδίαν, εἰς τοῦ Μολιέρου ὅμως τὰς χεῖρας αἱ ἀντιγραφαὶ μεταβάλλονται εἰς πρωτότυπα. Οἱ χαρακτῆρες, τὰ σκώμματα, ἡ σκευωρία, ὅλη τοῦ δράματος ἡ διασκευή, εἶναι ἀσυγκρίτως καλήτερα ἐπιτυχημένη ἀπὸ τὸν Ἀριστοφάνην τῆς Γαλλίας, πάρεξ ἀπὸ τὸν Πλαῦτον. Φθάνει μόνον νὰ παραβάλῃ τις τὴν εἰκόνα τοῦ Ῥωμαίου Φιλαργύρου μὲ τὴν τοῦ Γάλλου, καὶ γνωρίζει εὐθὺς τὴν διαφοράν. Ὁ Πλαῦτος χαρακτηρίζει τὸν Φιλάργυρόν του μὲ ἤθη πολλὰ φορτικά. Ὁ Μολιέρος μὲ φυσικώτερα καὶ ἀνθρωπικώτερα. Ὁ Πλαῦτος πλάττει τὸν ὑπηρέτην τοῦ Φιλαργύρου λέγοντα, ὅτι «ὁ Φιλάργυρός του φείδεται »ὡς καὶ τῶν ξύλων του τὸν καπνόν. *Χάθηκα*, φωνάζει, *'ξεριζώθηκα!* »ὅταν βλέπῃ τὸν καπνὸν νὰ ἐκβαίνῃ ἀπὸ τὴν καπνοδόχην, ἔξω τῆς »οἰκίας του· ὅταν κοιμᾶται τὴν νύκτα, προταρμόζει εἰς τὸ στόμα »του μίαν φύσαν νὰ ἀναπνέῃ, διὰ νὰ μὴ ζημιωθῇ τὴν ἀναπνοήν »του κτλ.» (α). Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἀπίθανα ἔκαμε καλὰ νὰ τ' ἀποφύγῃ ὁ κομψότατος Μολιέρος, ἐπειδὴ—οὔτε ὁ Ῥωμαῖος κωμῳδοποιὸς ἴσως τὰ ἀντέγραψεν οὔτ' ἀπὸ τὸν Δίφιλον, οὐτ' ἀπὸ τὸν Ἐπίχαρμον.

Ἂν λοιπὸν ὁ Μολιέρος ἐτεχνούργησε κάλλιστα τὴν κωμῳδίαν του, διὰ τί σὺ νὰ μὴ τὴν μεταφράσῃς λέξιν πρὸς λέξιν, ἀλλὰ νὰ κάμῃς πολλὰς μεταβολάς, καί τινας προσθήκας, καὶ ἀφαιρέσεις; Τοῦτο τὸ ἐρώτημα δύναται νὰ μὲ τὸ κάμῃ καθεῖς ἀπὸ τοὺς λογίους ὁμογενεῖς μου, καὶ μάλιστα ὅστις παραβάλῃ τὸ πρωτότυπον μὲ τὸ ἀπομίμημα. Χρεωστῶ λοιπὸν περὶ τούτου νὰ δώσω λόγον; ὅστις, ἐλπίζω, θέλει μὲ ἀθωώσει.

(α)

Clamat
Suam rem periisse, seque eradicarier,
De suo tigillo fumus si qua exit foras.
Quin quom it dormitum, follem sibi obstringit ob gulam
.... ne quid animae forte amittat dormiens.

etc. Act. II. Scen. 4. v. 21.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

τῆς μητρός, ἐὰν ἀσθενείας ἀνάγκη δὲν ἐμποδίζῃ. Ἐπειδὴ ἡ κακίστη ἐκείνη συνήθεια τοῦ νὰ τρέφηται μὲ ξένον γάλα χωρὶς ἀνάγκην εἶναι καὶ ἐναντία τῆς φύσεως, ἥτις ἐχάρισε τοὺς μαστοὺς εἰς τὴν γυναῖκα, ἵνα τρέφῃ τὰ ἴδια ἔκγονα, καὶ προσέτι ὑλεθριωτάτη εἰς τὰ ἤθη τοῦ βρέφους· διότι μὲ τὸ γάλα συνεπισπᾷ κατ' ἀνεξήγητον λόγον καὶ τὴν διάθεσιν τῆς τροφοῦ, ἥτις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κινδυνεύει νὰ ἦναι βάρβαρος καὶ κακοήθης (α). Τοῦτο ἐννοοῦντες οἱ παλαιοὶ ἔλεγον μυθικῶς διὰ τὸν Τριπτόλεμον, ὅτι ἔγεινεν ἀθάνατος, διότι ἐθυζάσθη ὑπὸ τῆς Δήμητρος, καὶ διὰ τὸν Ἀχιλλέα ὅτι ἀπέβη λεοντόψυχος καὶ γενναῖος, διότι ἐτράφη μὲ λεόντων μυελούς. Ἀλλὰ καὶ ἱστορικοί τινες ἀπέδοσαν μεγάλων ἀνδρῶν διαθέσεις εἰς τῆς τροφοῦ τὸ ἦθος· οἷον ὁ Βαρώνιος διϊσχυρίζεται ὅτι ὁ Ἀντωνῖνος ὁ Καρακάλλας, κάκιστος ἄλλως καὶ ὠμότατος αὐτοκράτωρ τῆς Ῥώμης, ἔγεινε πρὸς τοὺς χριστιανοὺς εὐεργετικώτατος, διότι ἡ παραμάννα του ἔτυχε νὰ ἦναι χριστιανή. Ὁ δὲ προφήτης Ἱερεμίας ῥητῶς μᾶς βεβαιώνει, ὅτι ὅσοι θηλάζουσι δρακόντων γάλα γίνονται ὄφεις ἀνημερώτατοι. «*Καί γε δράκοντες ἐξέδυσαν μαστούς, ἐθήλασαν σκύμνους αὐτῶν εἰς ἀριατον* (β)». Ἔπειτα ὅταν ἡ μήτηρ βυζάνῃ τὸ παιδίον, αὐξάνει τὴν πρὸς αὐτὸ μητρικὴν αὐτῆς στοργήν, καὶ τόσον τιμιώτερον θέλει νομίζει αὐτό, ὅσον περισσοτέρας φροντίδας καὶ ἀγρυπνίας ἐξοδεύσῃ εἰς τὴν ἀνατροφὴν αὐτοῦ (γ).

§. δ'. Τρεφόμενον δὲ οὕτω τὸ νήπιον εἰς τὰς μητρικὰς ἀγκάλας, δὲν πρέπει νὰ περιθάλπηται μὲ πολλὴν τρυφὴν καὶ ἀπαλότητα· διότι οὕτως ἀποβαίνει ἄνανδρον καὶ θηλυπρεπὲς καὶ ἀνίκανον εἰς τοὺς κόπους τῆς παιδείας καὶ ἀρετῆς. Γνώμη τοῦ Ἀριστοτέλους εἶναι νὰ συνειθίζωνται τὰ παιδία πρὸς τὴν ψύχραν, διότι τοῦτο συμβάλλει μάλιστα πρὸς ὑγείαν καὶ ἀνδρείαν (δ). Διὰ τοῦτο καὶ πολλὰ βάρβαρα ἔθνη παρετήρουν τοῦτο. Οἷον οἱ Κελτοὶ ἐβύθιζον συχνὰ τὰ τέκνα των εἰς ὕδωρ ψυχρόν, οἱ Θρᾷκες ἔτριβον αὐτὰ μὲ πάγον, καὶ ἄλλοι ἄλλως τὰ ἐσυνείθιζον πρὸς τὸ ψύχος. Εἰς ἡμᾶς ἱκανὸν εἶναι ἐὰν φορένωνται μὲ σκέπασμα λεπτὸν καὶ ἐξασκῶνται μὲ μετρίας τινὰς κινήσεις δι' ὅλων τῶν πρώτων πέντε ἐτῶν, πρὸ τῶν ὁποίων δὲν εἶναι πρὸς μάθη-

---

(α) Δεῖ δὲ αὐτὰς τὰς μητέρας τὰ τέκνα τρέφειν, καὶ τούτοις ὑπέχειν τοὺς μαστούς, συμπαθέστερόν τε γὰρ θρέψουσι καὶ διὰ πλείονος ἐπιμελείας κτλ. **Πλούταρχ. περὶ παίδων ἀγωγῆς.** — (β) **Θρήν. δ. 3.** — (γ) **Βλ. Πλούταρχ. περὶ παίδ. ἀγωγ.** — (δ) **Πολιτ. Ζ. κεφ. ιε. 2.**

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

τι τὰ ψυχωφελῆ καὶ σωτήρια· παρέχειν τε εἰρηνικῶς καὶ εὐπειθῶς τὰ ἀνήκοντα τῷ Ἀρχιερεῖ ἐκκλησιαστικὰ δικαιώματα, κανονικὰ δηλαδὴ συνοικέσια, πανηγύρεις, ἐμβατίκια, ζητείας καὶ εἴτι ἄλλο σύνηθες τῷ τόπῳ, μηδενὸς ἐναντιουμένου ἢ ἀντιλέγοντος, ἱερωμένου ἢ λαϊκοῦ ἐν βάρει ἀργίας καὶ ἀλύτου ἀφορισμοῦ τοῦ ἀπὸ Θεοῦ παντοκράτορος. Ὅθεν εἰς ἔνδειξιν ἐπεδόθη καὶ τὸ παρὸν τῆς ἑνώσεως Πατριαρχικὸν Συνοδικὸν ἐπιβεβαιωτήριον σιγγιλιῶδες ἐν μεμβράναις γράμμα, καταστιχωθὲν ἐν τῷ ἱερῷ κώδηκι τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας».

Σελ. 345. στίχ. 11. μετὰ τὸ «774» (πρόσθες) Ὁ ἀοίδιμος οὗτος πατριάρχης ἀπεκήρυξεν ἅμα ἐκδοθεῖσαν καὶ φανεῖσαν τὴν ὑπὸ Σεραφείμ. τοῦ Μιτυληναίου γενομένην χυδαίαν μετάφρασιν τῆς Κ. Διαθήκης δι' ἐγκυκλίου Συνοδικῆς ἐπιστολῆς (τῷ 1704. Βλ. τὴν πρὸς τὸν τότε Σμύρνης ἐπιστολὴν τῆς Μεγ. Ἐκκλησίας ἐν Ματθαίου Ἀντιῤῥήσ. πρὸς τὴν ἐν εἴδει Ἀπολογίας περὶ τῆς εἰς τὸ χυδαῖον ἰδίωμα μεταφράσεως τῶν ἱερῶν Γραφῶν κτλ. σελ. νδ. Ἐν Κωνσταντινουπ. 1841).— Αὐτ. στίχ. 32. «Βιέννη». (πρόσθες) Περὶ τοῦ ἀγαθοῦ τούτου πατριάρχου ἐκδημήσαντος πρὸς Κύριον τῇ 29 Ἰουνίου 1785 γράφει τὰ ἑξῆς Σέργιος ὁ Μακραῖος ἐν τοῖς εἰσέτι ἀνεκδότοις αὐτοῦ *Ἐκκλησιαστικοῖς ὑπομνήμασι*, διατηρουμένοις ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Μετοχίου τοῦ Παναγίου Τάφου, ὡς ἐσημειώσαμεν ἀλλαχοῦ (Βλ. Κ. Οἰκονόμου Τὰ σωζόμενα Ἐκκλησ. συγγράμ. Τόμ. Α. σελ. 511). «Ἦν μὲν οὖν ὁ Παναγιώτατος κύριος Γαβριὴλ τὸ γένος Σμυρναῖος τῶν εὐπατριδῶν, διά τε βίου σεμνότητα καὶ τρόπον ἁπλότητα παρὰ πᾶσιν ἐπαινούμενος. Ἠγαπᾶτο δὲ ἐν τοῖς μάλιστα καὶ παρὰ τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ μνήμῃ πολυκλύτου Σμύρνης Νεοφύτου, σύγγελος αὐτῷ ὢν καὶ ἐν τοῖς ἐφημερίοις ἱερομονάχοις ταττόμενος. Οὕτως οὖν εὐδοκιμῶν προχειρίζεται πρώην μὲν ἐπίσκοπος Μοσχοννησίων καὶ καλῶς οἰκονομήσας τὰ τῆς ἐπισκοπῆς, ἐπεὶ τῶν Ἰωαννίνων ἡ μητρόπολις χρέεστιν ὑπερμεγέθεσι κατεπονεῖτο καὶ δυσδιοίκητος ἦν, εἰς ταύτην ἀποσταλεὶς καὶ τῇ περιούσῃ πραΰτητι τοὺς δεινοὺς ἀπαιτητὰς καταμαλάξας καὶ διοικήσας πρὸς καιρόν, τῆς Πελοποννήσου ἀναστάτου γενομένης, καὶ τῶν ἐκεῖ Ἀρχιερέων τῶν πλειόνων ἐκπεφευγότων (α), εἰς τὴν τῶν Πα-

(α) Σημειωτέον ὅτι ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Παρθένιος, ὁ Κορίνθου Μακάριος, ὁ Χριστιανουπόλεως Δαγιὴλ καὶ ὁ Ἀμυκλῶν Κύριλλος κατέφυγον τῷ 1771

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

κῶν, κατὰ τὸν τόπον τὸν λεγόμενον Κρουφὴ Παναγία, φαίνεται ὑπόνομος παλαιοῦ ὑδραγωγείου, τὸ ὁποῖον, ὡς λέγουσιν, ἐκοινώνει μὲ τὰς εἰς τὸν δρόμον τοῦ Βουζᾶ σωζομένας ὑδραγωγικὰς καμάρας. Πλησίον τῶν λουτρῶν τῆς Ἀρτέμιδος ἢ τοῦ Χαλκᾶ Μπουναρίου, πρὸς τοὺς μύλους, σώζονται μάρμαρα καὶ ἀψίδες, λείψανα λαμπροτάτης οἰκοδομῆς (α). Ἀπ' ἐδῶ, λέγουσιν, ὅτι μετεκομίσθη ἡ εἰς τὸ ἐν Βουρνόβᾳ τσαμίον ἀκόμη καὶ σήμερον σωζομένη στήλη, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναγινώσκεται αὕτη ἡ ἐπιγραφή.

ΥΜΝΩ. ΘΕΟΝ. ΜΕΛΗΤΑ. ΤΟΝ. ΣΩΤΗΡΑ. ΜΟΥ.

ΠΑΝΤΟΣ. ΛΟΙΜΟΥ. ΤΕ. ΚΑΙ. ΚΑΚΟΥ. ΠΕΠΑΥΜΕΝΟΝ (β).

Ἀπὸ δὲ τὸν κύκλον ἢ τὸ καθ' αὐτὸ τεῖχος τῆς πόλεως δὲν σώζονται λείψανα, εἰμὴ ἀμαυρά τινα ἴχνη ὄπισθεν τῆς ἀκροπόλεως, ὅθεν φαίνεται τοῦ Μέλητος ἡ κοιλάς (γ). Εἰς τὸν μετὰ τὸ τεῖχος τῆς πόλεως τόπον, ὁ ὁποῖος Λατινικώτερον ὠνομάζετο Πωμήριον (δ) (post mu-

---

rino, 1857) νομίζει ὅτι εἰσὶ μέρη βασιλικοῦ τινος παλατίου! Ὁ δὲ Σλαάρσιος (l. c. p. 51) ἐπενόησεν ὅτι ταῦτα ἀνήκουσιν εἴς τινα μεγάλην τετράγωνον στοάν. Ἀλλ' ὅμως ἀκριβέστεραι καὶ κριτικώτεραι ἔρευναι, οὐ μόνον κατεξελέγξουσι τῶν γνωματευμάτων τούτων τὸ ἀτελὲς καὶ φαντασιῶδες, ἀλλὰ καὶ καταδείξουσι τὸ ἀληθὲς τοῦ οἰκοδομήματος ὄνομα. Σημ. Ἐκδ.

(α) Τῶν λειψάνων τῆς λαμπρᾶς ταύτης οἰκοδομῆς μνημονεύει καὶ ὁ κλεινὸς Τουρνεφόρτιος (Voyage T. 3. p. 388). Κατὰ δὲ τὸ 1847 γενομένων ἀνασκαφῶν εὕρηται ἄγαλμα τῆς Ἀρτέμιδος (Β'. Storari l. c. p. 53). Ἐκ δὲ τούτου εἴκασεν ὁ Σλαάρσιος (σελ. 52) ὅτι αὐτόθι ἦν τῆς Ἀρτέμιδος ναός, οὗ μνημονεύει Κόϊντος ὁ Σμυρναῖος (ΙΒ. στίχ. 309)!! Σημ. Ἐκδ.—(β) Ἐκδέδοται ἡ ἐπιγραφὴ καὶ παρὰ Βοικχίῳ (Corp. Inscr. T. 2. p. 719) ἔχουσα «ποταμὸν» μετὰ τὸ Μέλητα καὶ «μὲ» κατόπιν τοῦ παντὸς ἐκ διορθώσεως τοῦ ἐκδότου, μεταβαλόντος τὸ ἐν τῷ κειμένῳ «ὸ έ», ὅπερ ἐξέδωκεν ἀπαραλλάκτως ὁ ἑλλόγιμος Σλαάρσιος (l. c. p. 53) καὶ λιμοῦ ἀντὶ λοιμοῦ, ἅπερ τότε ἰαμβικὸν ἀναιροῦσι τοῦ ἐπιγράμματος μέτρον, καὶ ἀντὶ τοῦ ἐπὶ Μ. Αὐρηλίου (ὅτε φαίνεται γεγραμμένη ἡ ἐπιγραφὴ) καθ' ὅλην τὴν Ρωμαϊκὴν ἐπικράτειαν μεμαρτυρημένου δεινοῦ λοιμοῦ, οὐ μάλιστα ὁ θεὸς Μέλης (ἅτε καθαρτικὸς ποταμὸς) ἦν ἀλεξιτήριος, τὸν ἀμαρτύρητον εἰσάγουσι λιμόν. Σημειωσαι δ' ὅτι ἐν ᾧ ἡμεῖς ἔχομεν διεφθαρμένῳ τῆς Διατριβῆς χειρογράφῳ μετὰ τὴν λέξιν πεπαυμένον κεῖται τὸ «(α)», μαρτυροῦν ὅτι κάτωθι σημείωσις ἦν ὁηλοῦσα τὰς ὑπὸ τοῦ συγγραφέως εἰς τὸ κείμενον γενομένας διορθώσεις, ἃς ὅμως οὐκ οἶδ' ὅπως παρέλιπον οἱ τοῦ Λογίου Ἑρμοῦ ἐκδόται. Σημ. Ἐκδ. —(γ) Περὶ τῶν σωζομένων λειψάνων τοῦ τείχους τῆς πόλεως μακρότερα διέλαβεν ὁ Ποκκόκιος (Beschreib. des Morgenl. T. 3. p. 52). Σημ. Ἐκδ.—(δ) Πλούταρ. ἐν βίῳ. Ῥωμύλ. § ια.